Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Sermones aurei de sanctis

https://hdl.handle.net/1874/425966

Dit boek hoort bij de Collectie Van Buchell

Huybert van Buchell (1513-1599)

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
http://repertorium.library.uu.nl/node/2732

Wegens onderzoek aan deze collectie is bij deze boeken ook de volledige buitenkant gescand. De hierna volgende scans zijn in volgorde waarop ze getoond worden:

- de rug van het boek
- de kopsnede
- de frontsnede
- de staartsnede
- het achterplat

This book is part of the Van Buchell Collection

Huybert van Buchell (1513-1599)

More information on this collection is available at:
http://repertorium.library.uu.nl/node/2732

Due to research concerning this collection the outside of these books has been scanned in full. The following scans are, in order of appearance:

- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

Rariora

E. qu.
175

Theologia

Quarto nº. 175.

489. **Leonardus** (Matthaei) de Utino, Sermones aurei de sanctis.-
Lyon, Joh. Trechsel 10 Maart 1495 [96]. 4o. min. E. 4o. 175

Typen 3, 5. — Drukkersmerk II. — HC* 16138. — Pr. 8606 B.

Op het titelbl.: „Frater Guillelmus Antwerpianus vivit post funera..." „Frater Jacobus (later veranderd in: Lambertus) Bercheijk ordinis predicatorum conventus Ultraiectensis". „Ex donatione Hub. a Buechel". (Zie over hem de aanteek. bij nr. 91.) Op bl. 222a: „Ad usum fratris Judoci de Curia alias Wtenham". Op bl. 222b: „Hic liber concessus est fratri Johanni de Zutphania a suo con...nativo Traiectensi 1521". — In oorspr. band, waaraan de sloten ontbreken.

Sermones Aurei de sanctis
fratris Leonardi de Utino

Tabula ſermonū Magiſtri Leonardi de vtino De feſtis tā mobilibus ꝙ̄ immobilibus hic contentorum.

De ſancto Andrea apl'o. Sermo primus.
De ſctō Nicolao epō ꝛ ꝯfeſ. Sermo ij.
De ſancta Lucia v̓gine ꝛ mar. ſermo iij.
De ſancto Thoma apl'o. ſermo iiij.
De natiuitate dn̄i. ſmo. v.
De ſctō ſtephano ꝓthomartyre. ſmo. vi.
De ſctō Johē apl'o ꝛ euāgeliſta. ſmo. vij.
De Innocentibus. ſmo. viij.
De circumciſione dn̄i. ſmo. ix.
De epiphania domini. ſmo. x.
De ſancto anthonio abbate. ſmo. xi.
De ſctā agnete v̓gi. ꝛ mar. ſmo. xij.
De ſancto vincentio martyre. ſmo. xiij.
De cōuerſione ſancti pauli. ſmo. xiiij.
De purificatiōe beate Marie v̓ginis. ſ. xv.
De ſancto blaſio epō ꝛ ꝯfeſ. ſermo. xvi.
De ſancta agatha. ſermo. xvij.
De cathedra ſancti petri apl'i. ſermo. xviij.
De ſancto mathia apl'o. ſermo. xix.
De ſctō thoma de aqno. ſmo xx.
De ſctō gregorio papa. ſmo. xxi.
De ſctō benedicto abbate. ſmo. xxij.
De annunciatione beate Marie ſemper v̓ginis. ſermo. xxiij.
De reſurrectione dn̄i. ſmo. xxiiij.
De ſctō Ambroſio archiepō. ſmo. xxv.
De ſctō Georgio martyre. ſmo. xxvi.
De ſctō marco euangeliſta. ſmo. xxvij.
De ſancto petro martyre. ſmo. xxviij.
De ſanctis Jacobo ꝛ Philippo apoſtolis. ſermo. xxix.
De Inuentione ſctē crucis. ſmo. xxx.
De corona domini. ſmo. xxxi.
De victoria ſancti michaelis. ſmo. xxxij.
De aſcenſione domini. ſmo. xxxiij.
In feſto penthecoſtes. ſmo. xxxiiij.
De ſancta trinitate. ſmo xxxv.
De corpore xp̄i. ſmo. xxxvi.
De ſctō barnaba apl'o. ſmo. xxxvij.
De natiuitate ſancti Johannis baptiſte. ſermo. xxxviij.
De ſancto petro apl'o. ſmo. xxxix.
De viſitatiōe glīoſe v̓ginis marie. ſmo. xl.
De ſctā margareta v̓gi. ꝛ mar. ſmo. xli.
De ſctā maria Magdalena. ſmo. xlij.
De ſctō Jacobo apl'o. ſmo. xliij.
De ſctō dn̄ico cōfeſſore. ſmo. xliiij.
De ſctō Laurentio martyre. ſmo. xlv.
De aſſumptiōe btē Marie v̓ginis. ſ. xlvi.
De ſancto bernardo abbate. ſmo. xlvij.
De ſctō bartholomeo apl'o. ſmo. xlviij.
De ſctō Auguſtino epō. ſmo xlix.
De decollatiōe ſctī Johis baptiſte. ſmo. l.
De natiuitate glorioſe v̓ginis Marie. ſ. li.
De ſctō matheo apl'o ꝛ euāgeliſta. ſmo. lij.
De angelis. ſermo. liij.
De ſctō hieronimo ꝯfeſſore. ſermo. liiij.
De ſancto franciſco. ſermo. lv.
De ſancto luca euāgeliſta. ſermo. lvi.
De ſctā vrſula v̓gi. ꝛ mar. ſmo. lvij.
De ſctis ſymone ꝛ iuda apl'is. ſmo. lviij.
De om̄ibus ſanctis. ſermo. lix.
De eiſdem. ſermo. lx.
De animabus. ſermo lxi.
De ſancto leonardo ꝯfeſſore. ſmo. lxij.
De ſctō Martino epō ꝛ ꝯfeſ. ſmo. lxiij.
De ſctā Katherina v̓gi. ꝛ mar. ſmo. lxiiij.
In dedicatione eccleſie ſancti petri martyris de Vtino. ſmo. lxv.

Finis tabule.

¶ In ſermones aureos de Sanctis Fra-
tris Leonardi de vtino ſacre theologie do-
ctoris ordinis predicatoꝝ Prologus.

D Iuinoꝝ inter
pres miſterioꝝ. que ſpū
ſancto ſuggerente nact⁹
eſt haud puare oblecta-
tioni modo deputabit:
verū ſi ſapit ecclesie ieſu
xpi eruditioni expromēda diiudicabit. Quē
admoduꝫ aplus ait. Unicuiqꝫ daẜ manife-
ſtatio ſpūs ad vtilitatē. ſ. ecclie. Recte ſane
Quis. n. exuberantiſſimo diuinitatis fonte
potatus: tam vehemēti ꝑfruiẜ gaudio vt ſi-
bi exuri videaẜ niſi qȯ ſpūs feruore cōcepe-
rit. ceteris plena fide eructauerit. implens il
lud pſal. Memoriā abundantie ſuauitatis
tue eructabunt: ⁊ iuſticia tua exultabūt. At
vero qm̄ quiſqꝫ mortaliū ꝓ maximo ſue in-
telligentie captu parū eterne dulcedinis ſu-
xiſſe videẜ. ne q̄d eccleſie quod aut illius in-
cremento: aut ꝑfectui: aut grē opitularetur
deeſſet: miniſtros non paucos ad eterna diſ
pertienda ſacramenta deſtinauit. e quibus
alter ꝓtreſtaẜ. idoneos nos fecit miniſtros
noui teſtamēti: ſeu diſpenſatores multifor-
mis grē dei. qui licet vno ſpū vegetati. non
pari tn̄ officio ſua miniſteria ꝑegerūt. Pro
fecto vnicuiqꝫ data eſt gratia ſc̄m menſuraꝫ
donatiōis xpi: ⁊ ipſe dedit quoſdā q̄dē apo
ſtolos. quoſdā autē ꝓphetas. alios ṽo euā
geliſtas alios autē paſtores ⁊ doctores ad
cōſummationē ſctōꝝ in opus miniſterij: in
edificationē corporis xpi. Quis em̄ illum ꝓ
phetarū ordinē ſatis ꝓ dignitate ac ſancti-
tate admireẜ. Quoꝝ omniū vnū opus fuiſ
ſe dignoſciẜ ⁊ ſtudiū: vt peſſundato execra-
bili deoꝝ cultu: vni ſummo deo oēm cerimo
niarū ac ſacrificioꝝ ritum dicarēt: vt ſalua-
toris aduentū: noſtreqꝫ fidei tēpora predica
rent: vt quāta cura deus illos patres nr̄os
gubernauerit: ⁊ q̄d a nobis in hoc vite curſu
maxime agi velit: diligentiſſime cōparent.
Hinc ſumme diſpoſitionis ordo ptꝫ. Hinc
imenſe poteſtatis virtus. Hinc humane cor
reptionis vtilitas. Quippe nullā etatē: nul-
lum ſexū: nullā mortalium cōditionē negle-
xerunt: cui nō ⁊ humanit⁹ ⁊ diuinitus viuē
di mandata cōſ̄q̄ſuerint: vt nihil oporteat
aut Xenofontis yconomicon: aut alteri⁹ cu
iuſpiā monimēta exigere. Ceterū ⁊ ſi ex ꝓ-
phetis nōnullos maiores nōnullos mino-
res nūcupemus: cauendū firme eſt ne alio
ſpū aut alio lumine locutos atqꝫ illuſtratos
cogitem⁹. Siq̄dē vn⁹ oīm extitit ſpūs diui
dēs ſinguliẜ ꝓut vult cuiqꝫ penes modū fideiẜ
ꝓ ſua volūtate diſpertiēs: vt plane intelliga
mus illoꝝ predicatiōe ꝓphanos hoim mo
res diſſipari ac penit⁹ ſubrui ⁊ euerti. Quā
ta porro ſpūſſancti virtus ac fortitudo eſt:
quo inſpiratore atqꝫ duce: aplī territis atqꝫ
inuictis hoſtib⁹: euangeliū vulgauerūt. Quā
ta ſermonis poteſtate Stephan⁹ iudeis re-
ſtitit: ſeuientesqꝫ mirabili ac diuina cōſtan-
tia ſuperauit. Quā ꝓſus dulce ⁊ preclarū
aplōꝝ predicationē ⁊ vite laborē cognoſce
re. vt nihil iam morari oporteat Pithagorā
aut democritū. aut Platonē accumulande
doctrine cauſa. orbē terrarū ꝑagrauiſſe. nec
firme cuiuſq̄ꝫ philoſophi vita tanto ſplēdo-
re enarrat. vt vel minima ex parte apoſto-
lis cōferendus ſit: q̄ tanto aīo tantoqꝫ conſi
lio difficillimā ꝑegrinationē ſuſcipientes:
quicq̄d in mūdo magnū ⁊ preclarum erat:
ſtudioſiſſime inueſtigauerit. Quos preter
ea Stoycos: quos achademicos diſcere cu
piamus. Quos oratores audire. Mihi ſa-
ne teſtē habeo ꝯſcientiā: nullū vnq̄ꝫ Demo
ſtenem: nullū ex noſtris Ciceronē ſuaui⁹ au
ditū. nullū item Zenonē acutius de vite di-
ſciplina ꝑtractaſſe q̄ꝫ habituri ſum⁹ aplis cō
ferentibus q̄ diuitias maxime atqꝫ oēm ſe-
culi pōpam ⁊ cupiditatē abijcere docuerūt.
nec vlli rei preterq̄ꝫ iuſticie ⁊ pietati ꝯfiden
duꝫ. Moiſes ſumme fidei: doctrine grauitatiſ
ſanctitatis. q̄uaꝫ dicēdi poteſtas equauerit
adiūcta eloquentie ṽtute ſpūs. ⁊ nihil mi-
nus factis q̄ꝫ ſermonib⁹ celebrarenẜ. gentiū
ꝑēos vita verboꝝ fiducia atqꝫ auctoritate
cōfutando. Nimirū nec caro nec ſanguis il-
lis reuelauerat. ſed eterni dei ſpūs quo il-
luminatore atqꝫ inflāmatore ex retib⁹ par-
uaqꝫ nauicula: ad totius ecclīe claues ex te-
nui q̄rende vite lucro ad xpianarū aīarū cō
gregandū fenus. tandē ex humili abiectoqꝫ
piſcatoris officio ad excellentiſſimū in toto
orbe ꝑncipatū euecti ſunt. Quid plura? tm̄
brōꝝ hominū maieſtas ſe ſpectantib⁹ im ꝑſ
ſit vt inter pplōs niſi repugnaſſent dij cole-
renẜ. venerarenẜ: adorarenẜ. Poſt quos h̄
vno vicio deprehēſum eſt humanū genus
falſarū opinionū credulitate cōtabeſcere. q̄
in graues iniurias ⁊ intolerādas contume-
lias veri creatoris dei oīpotētis incideret

vt vndiqꝫ ſubeūte vanitati ⁊ errori locus ac
ptās eſſet. deniqꝫ veritati: ſapiētie: iuſticie: ꝑ
petuū exiliū indictū videret. Eouſqꝫ ꝓue⸗
rat humana temeritas vt nec de ſemetipſis
nihil cogitare nec de deo īdigne ſentire mor⸗
tales putarent indignuꝫ. Quis em̄ neſciat
quātis erroribus laborauerit humana veſa
nia: vt pene oblita fuerit ꝗd eſſet humanarū
mētiū bonū. Quis noſtre vite modꝰ. Que
tandē noſtroꝝ laboꝝ merces cōſtituta. Si
nō vnū creator oīm rerum ꝓuidiſſet. vt e ce
lo predicatores veritatis ꝑſtantiſſime reli⸗
gionis viros demitteret vſqꝫ in nos. ꝗ mo⸗
do iudeos gentileſqꝫ vna correctiōe caſtiga
rēt. modo reliquos pctōres neceſſaria aīad
uerſione corriperēt. modo ceteros hoīes va
rijs documētis inſtruerent. Ac ne plura cō⸗
memorē. nihil eſt ab illis pretermiſſum: qȯ
ad erudiendā fidē: ad inſtituendā vitā: ad
intelligēda miſteria. ad predicandā celeſtiū
donoꝝ grām: ad reuelandā diuine volunta
tis diſpenſationē: ad excitādā humane ſpei
cōfidentiā: ad cōponendā eccl'ie pacē: ad in
ſtauranda fideliū ſacramēta ptineret. Por⸗
ro in hoc oēm mundi ſapiētiā ꝓfligandam
ſanxerūt ꝙ diuine ꝑdicatiōis ſacriqꝫ euan⸗
gelij miniſtros a ſpū ſancto dilectos ſe co⸗
gnouerūt. nō in vna regione dūtaxat verbū
diſſeminaturos: ſed per oēs mundi oras
humane ſalutis ordinem fideliſſime ac pru
dentiſſime cōſtituturos. Nemo enim neſcit
hoꝝ doctrinā ex ipſo celo ad nos platā. tan
tūqꝫ illos celeſtibus alis cōſcendiſſe vt eo
peruenerint vbi celeſtiū atqꝫ ineffabiliū ſa⸗
cramētoꝝ cognitioneꝫ ſuſceperint. Itaqꝫ
hoꝝ religionē ⁊ offīm ꝓfeſſꝰ. Ego frat Leo
nardus de vtino inter ſacre theologie docto
res minimus: cū ſanctiſſimoꝝ ac fortiſſimo
rū viroꝝ exēpla apud ꝑclaros nobiles vti
nenſes plurimis ſermonibꝰ hactenꝰ exegiſ⸗
ſem: cōſtantiores feci. ne ꝗd in virtute acer⸗
bū ⁊ intolerandū exiſtimarent. Sic quon⸗
dam Plato ciuitatē inſtituēs viris fortibꝰ
mortuoꝝ monimēta ſubiecit. Quia vo illis
egregiū ac ſingulare viſuꝫ eſt. martyrū atqꝫ
ſcōꝝ noui teſtamēti pulcherrimū exēplar a
gnoſcere. ne ignauie atqꝫ īgratitudinis me
arguerēt: meme cupidius ad eoꝝ acta ꝯſcri
benda cōtuli. Quāqꝫ exiſtimauerim mode⸗
ſtius facturū ſi hec leui ac vulgato ſermone
diſcurrā: ꝙ obſcuris aut inuolutis verbis: tan
tas res tenuiores faciā. At ſi ꝗſpiā ad huiꝰ
ſapie limē ſe ingredi poſſe cauſabit: ꝙ in ea
ruſticū ꝗddā ⁊ icultū ineē videat. ꝗſi idē ſit
inanis eloquētie garrulū: ⁊ fecūde atqꝫ vti⸗
lis doctrine bene peritū cenſeri: ſolis humili
bus aduertat veri luminis celeſtiſqꝫ cogni
tionis gratiaꝫ preſtari. ꝗbus nihil ſecularis
philozophia obſtat. nihil mūdana eloquen
tia detinet. nihil garrulitas popularis impe
dit. Humilitas em̄ ſpem pariet. ſpes diligen
tiā. diligētia ꝓfectū. ꝓfectus incrementum.
⁊ eo ꝗdē vſqꝫ vt plane cupidiſſimi veritatis a⸗
matores videant e ꝓpinquo tante lucē ad⸗
uentum excipere: ſuorūqꝫ laboꝝ feliciſſimū
fructum adipiſci. qui eſt ieſus xp̄s in ſecula
ſeculorum. Amen.

Incipiūt ſermones aurei de ſanctis Leo
nardi de vtino ſacre theologie doctoris: ⁊ or
dinis ꝑdicatoꝝ etiā ꝓfeſſoris ⁊ primo.

In feſto ſancti Andree apl'i. Sermo .i.

V Ocauit andreā fra
trem eiꝰ Mat. iiij. ca. ⁊ in euan⸗
gelio hodierne ſolēnitatis. Bea⸗
tus Augꝰ. in ſecūda ep'la ad Voluſianū di
cit ſic. Xp̄s ieſus Petrū ⁊ Andreā fratreꝫ
eius ⁊ alios ꝑ quos operatꝰ eſt ſalutē in me
dio terre: non de foro iuſtiniani: ſed de ſim⸗
plicitate piſcatorū legit aſſumpſiſſe. Inflat
em̄ ſapientia huius mundi: ⁊ leguꝫ ventoſa
loquacitas. Elegit em̄ nō Reges: nō Sena
tores: nō Philoſophos. ſed plebeios pau⸗
peres: indoctos: piſcatores: ineruditos libe⸗
ralibus diſciplinis. Non peritos grāmatica
nō armatos dyalectica: ⁊ nō inflatos rheto
rica. Sed piſcatores cū rhetibꝰ fidei pauciſ⸗
ſimos miſit. ac itaqꝫ tam multos piſces et
ex omni genere tā mirabiliores ꝙ rariores:
etiā ipſos phōs cepit. hec ille. Super quo
moueo talem queſtionem. Utruꝫ Beatus
Andreas rationabiliter chriſtum ſe vocan
tem ſecutus fuerit quem nullas virtutes fa
cere viderit. Ad iſtam queſtionē reſpon⸗
dit Gregorius in omelia ſuper illo verbo
propoſito dicit ſic. Audiuiſtis fratres cha⸗
riſſimi. quia ad vnius iuſſionis vocem An
dreas relictis rhetibus ſecutus eſt redem⸗
ptorem. Nulla vero hunc facere adhuc mira
cula viderat. nihil ab eo de premio eterne re
tributionis audierat ⁊ tamen ad vnuꝫ dn̄i
preceptuꝫ hoc quod poſſidere videbat ob⸗
litus eſt. hec ille. Porphirius philoſophꝰ
deprauans iſtam vocationem apoſtoloruꝫ
arguit tripliciter contra eaꝫ. Primo quia

iſta vocatio apoſtolorũ procedit ex magna malicia chriſti. Nam omĩa facta chriſti erãt ſophiſtica ⁊ falſa. Si habuiſſet ſecum viros ſapientes: facillime perpendiſſent maliciaꝫ ⁊ fraudẽ eius. ꝓpterea voluit habere ſimplices ⁊ ignaros: vt facilius deciperent. In eo enĩ ꝙ fuerũt piſcatores erant modici ingenij maxime: q₂ hec ars modico ingenio indiget. ergo ⁊c̃. Ad iſtud dico: ꝙ xps nõ vocauit tales ad decipiendũ: ſed ad inſtruenduꝫ: qḋ patet dupliciter. Primo ex doctrina quaꝫ ab eo receperũt q̃ non eſt deceptoria: ſed cũctis fidelior: benignior: ⁊ virtuoſior inuenit. Hec enĩ docet vitia fugere: ꝟtutes acq̃rere: iniurias remittere: ⁊ alia q̃ pertinent ad humanã ꝑfectionem. Secũdo ex modo quo didicerũt. cum enĩ eſſent ydiote ſimplices ⁊ paupes. Quõ potuiſſent acq̃rẽ tãtã ſapiãꝫ ⁊ eloq̃ntiã ⁊ linguis oĩm gẽtiũ ſcire loq̃ in vna die. niſi hoc fuiſſet a deo. Nõ enĩ hoc habuerũt a diabolo q̃m illũ peſecuti ſunt: ⁊ exterminauerũt ab vniuerſis ydolis q̃bus mũdus erat plenus. Quõ nõ etiã philoſophi hoc idem aſſecuti ſunt qui ydola colebant. Reſtat ergo vt omĩa iſta didicerint a ſpũſancto ſm ꝙ xp̃us ꝓmiſit eis. Iohis. xvi. Cum autẽ venerit ille ſpũs veritatis docebit vos oẽm veritatem. Secũdo arguit Porphirius. q₂ iſta vocatio apl'orũ ꝓcedit ex magna inſipientia. Nam ad ꝓmulgãdaꝫ nouã legẽ in mũdo: ⁊ ad trahendũ homĩes ad eã debuit aſſumere viros ſapiẽtes q̃ ſciuiſſent hoc facere: ⁊ qui fuiſſent magne fame: ⁊ digni fide. maxĩe cũ ſcribat Iob. xxxv. Deus potentes nõ abijcit cũ ipſe ſit potens Sicut ſol nõ abijcit lunam: vel alias ſtellas q̃uis ſit potens in lumine. Unde cũ xp̃us elegerit ſimplices hoĩes: ⁊ ſe ⁊ ſuã legẽ adduxit in cõtemptũ. Ad iſtud dico: ꝙ non fuit inſipientie: ſed magne ſapiẽtie. ꝙ non elegit ſapientes vel potẽtes: q₂ hoc fecit ad manifeſtandã veritatẽ fidei. q̃ ſi per ſapientes fuiſſet introducta: potuiſſet aſcribi eorũ aſtutie aut potẽtie. ⁊ nõ virtuti fidei vel xp̃i Ideo. i. Cor. i. dicitur ſic. Uidete vocationẽ veſtram fratres. Quia non multi ſapientes ſm carnem non multi potentes: non multi nobiles. Sed que ſtulta ſunt mundi elegit deus: vt confundat ſapiẽtes: ⁊ infirma mũdi elegit deus: vt confundat fortia: ⁊ mundi ignobilia ⁊ ꝯtemptibilia elegit deus: ⁊ ea q̃ non ſunt vt ea que ſunt deſtrueret. vt non glorietur omnis caro in conſpectu eius. hec ibi. Fecit enĩ chriſtus ſicut de Gedeone in veteri teſtamento. Unde dicit Iudicũ. vij. Qḋ deus mandauit diminui multitudineꝫ populi que erat cum eo ad pugnandum vt non aſcriberet ſibi victoriaꝫ. Sic etiam fecit nũc in nouo teſtamẽto. Uñ Aug⁹. ſup verbo propoſito dicit ſic. Si enĩ doctus eligeretur fortaſſe ideo ſe diceret electum: q̇a ſui doctrina elegi meruit. Dñs autem noſter ieſus chriſtus volens ſuperborũ frangere ceruices. non queſiuit per oratoreꝫ piſcatorem. ſed de piſcatore lucratus eſt imperatorem. hec ille. etiam Bern. ſuper verbo propoſito dicit ſic. Piſcatores illiterati mittuntur ad predicandũ: ne fides credentium virtute humana. ſed eloquẽtia ⁊ virtute dei ⁊ eius doctrina fidelis putaretur. Hec ille.

Tertio Porphirius arguit ſic. Quia apoſtoli fuerunt leues corde ⁊ ſtulti tam cito aſſentire huic vocationi. Sapiens enĩ nunq̃ mouet ad aſſentiendũ rei dubie: niſi euidentem noticiam vel demonſtrationẽ habẽdo. vel ex aliquo probabili argumento. Sed apoſtoli abſq₃ vllo argumẽto adducto: abſq₃ vllo miraculo viſo: ſtatim credentes relictis omnibus ſecuti ſunt chriſtum. ergo non fuerunt ſapientes. Unde Salomon ait. Qui cito credit leuis corde eſt. Ad iſtud dico: ꝙ hoc non ꝓceſſit ex leuitate mentis: ſed ex virtute chriſti trahentis. Nam vox xp̃i vocãtis. habuit non ſolũ virtutem inductiuam. ſed etiam attractiuã: quoniã erat inſtrumẽtum diuinitatis. pš. Dabit voci ſue vocem virtutis. vt quos vocaret exterius: moueret ⁊ traheret interius. ſicut Grego. in omel. de Maria magdalena dic̃ ſic. Quid miramur fratres: mariã venientẽ an dñm ſuſcipientem. Suſcipientẽ dicã: an trahentẽ. Dicam melius ſuſcipientẽ ⁊ trahẽtẽ. hec ille. Si enĩ magnes trahit ad ſe ferrũ ꝟtute ſue nature ⁊ ſol ſuo calore vapores ſurſum trahit. ⁊ pãtera ſuo odore alia aĩalia ad ſe venire facit: multomagis xp̃us qui eſt fons oĩs virtutis dare potuit voci ſue vocem attractiuam.

Intelligendũ ꝙ vna res ſequit aliam tripliciter. Primo per violentiã. ſicut currus poſt boues. Quantũcũq₃ enĩ ſit volubilis nunq̃ tamẽ per ſe iret niſi traheret. Sic currus liberi arbitrij nunq̃ moueret in deuꝫ niſi traheret. Rote enĩ liberi arbitrij ſunt due ſcilicet ratio ⁊ voluntas. Quia liberum arbitrium eſt facultas rationis ⁊ voluntatis. Boues autem trahentes ſunt iuſticia ⁊ mi

ſericordia dei. Prouer.xxi. Cor regis in ma
nu domini quocūq; voluerit vertet illud. De
iuſticia dicit pſal. Iuſticia añ ipſ; ābulabit.
De mīa dic idē pſ. Miſericordia eiꝰ preue
niet me. Ideo chriſtus dixit Ioh.xij. Nemo
pt venire ad me niſi pr meꝰ q̄ miſit me tra-
xerit eū. Hijs duabꝰ virtutibus tanꝙ bobꝰ
traxit chriſtus Andream ad ſe. Secundo
vna res ſequitur aliam per ſapientiā; ſicut
diſcipulus ſequitur magiſtrum. Unde qui-
dam philoſophus iuit.xxx.annis poſt vnā a
pem vt cognoſceret naturam eius. Cum er
go chriſtus fuerit ſummus magiſter Ioh.i.
Magiſter vbi habitas: non eſt mirandum
ſi apoſtoli libenter ſequebanť eum. Unde q̄
dam dixit ei. Magiſter ſequar te quocunq;
ieris. Sic etiam traxit Andreā ad ſe. Ter
tio vna res ſequitur aliam per conuenienti
am: ſicut ſimile attrahit ſimile. Unde Salo
mon dicit. Omne animal diligit ſibi ſimile.
Nos autem efficimur chriſto ſimiles p gra
tiam quā nobis infundit. pſal. Signatum
eſt ſuper nos lumen vultus tui domine ⁊c̄.
Chriſtus autem vocans ad ſe Andreā no
uam gratiam menti eius infudit: qua fa-
ctus ſimilis illi ſecutus eſt eum. ratione hu-
ius gratie infuſe poteſt Andreas dici fra-
ter chriſti. Quia qui facit voluntatē patris
mei qui in celis eſt hic meus pater frater et
ſoror eſt. vt dicit chriſtus Mat.xij. Ideo di
citur. vocauit andream fratrem eius.

Vocauit andream fratrem eius.
Primitate conuerſionis.
Primitate predicationis.
Primitate perfectionis.
Primitate conſummationis.

Primo xp̄s ieſus voca-
uit Andream primitate conuerſionis. Fuit
enī primus conuerſus de diſcipulatu Iohā
nis ad chriſtum inter oīes apoſtolos. Un̄
Ioh.i. dicitur. Stabat Iohannes ⁊ ex diſci
pulis eiꝰ duo: ⁊ reſpiciens ieſu; ambulantē
dicit. Ecce agnus dei: ⁊ audierunt eum duo
diſcipuli loquente;: ⁊ ſecuti ſunt ieſum Su
per quo verbo dicit Beda in omel. Teſti
moniū perhibente Iohāne. q: ieſus eſſet a-
gnus dei: ſecuti ſunt illu; duo diſcipuli. mag
deſiderantes ab ipſo ieſu: q̄ a precurſore il-
lius verba gratie percipere. per qd̄ ⁊ ipſi me
rerenť in agnoꝝ dei ſorte computari. hec il
le. vnus autem ex hijs duobꝰ diſcipulis fuit
Andreas. Sicut Ioh.i. dicitur. Erat aute;
andreas frater Symonis petri vnꝰ ex duo
bus qui audierant a Iohanne: ⁊ ſecuti fue-
rant ieſum ⁊c̄. Auditio enim doctrine beati
Iohannis diſpoſuit Be. andream ad tria.
Primo ad penitentiam: quia doctrina ſpi
ritualis inducit impunctionem in peccato-
ribus. Unde predicante Petro audientes
compuncti ſunt corde. ⁊ dixerunt ad petru;
⁊ ad reliquos apoſtolos. Uiri fratres quid
faciemus. Petrus autem ait ad illos. peni-
tentiā agite ⁊c̄ vt dicit Act.ij. Et Neemie
viij dicitur ſic. Fleuit omnis populus dum
audirent verba legis. Nam vt dicit Ierem.
xxiij. Uerbu; dei eſt ſicut malleus conterēs
petras. id eſt corda dura. Sic etiam iohan-
nes bapti. dicebat ⁊ predicabat penitentiā
Iuxta illud. Math.iij. Uenit iohannes ba
ptiſta predicans in deſerto iudee dicens. pe
nitentiam agite ⁊c̄ Et quia beatus andreas
tanꝙ verus diſcipulus iohānis. in ieiunio
⁊ auſteritate penitentie prepollebat. Ideo
idoneus erat ad diſcipulatum chriſti. Se
cundo auditio iohannis diſpoſuit beatum
Andream ad ſcientiam. quia Prouerb.iij.
dicitur. Si dilexeris audire ſapiēs eris. Se
cūdū autē philoſophum primo methaphi.
auditus deſeruit diſcipline Multa enī ſunt
que ab alijs audiendo diſcimꝰ que per noſ-
ipſos non inuenimus. Et precipue ad ſcien
tiam fidei: cum fides ſit ex auditu. Roma.
viij. Et ideo beatus andreas eoipſo ꝙ fuit
auditor iohannis: factus eſt idoneus ad di
ſciplinā ⁊ ſcientiā chriſti que eſt ſcientia ſa-
lutis: ⁊ ad hanc diſponebat doctrina iohan
nis. Luce ij. Tu puer propheta ⁊c̄. vſq; pec-
catorum coꝝ. Tertio auditio iohannis diſ
poſuit beatu; andream ad obedientiam. q:
pſal. dicit. In auditu auris obediuit mihi.
animalia enī que carent auditu ſicut apes ⁊
muſce non obediunt voci hominis: nec ſunt
diſciplinabilia. vt dicitur primo methaphi.
Sed doctrina iohannis precipue diſpone-
bat ad obedientiam ⁊ reuerentiā xp̄i. iuxta
illud Ioh.i. Qui poſt me venit ante me fa-
ctus eſt: cuius nō ſum dignus ⁊c̄. Ideo bea
tus Andreas ex eo ꝙ fuit auditor iohānis
fuit idoneus ad obedientia; chriſti. ⁊ quia
inter ceteros diſcipulos fuit magis diſpoſi
tus ad hec tria. ideo fuit primus ad fidem
chriſti conuerſus. Cuius primitatis digni-
tas apparet in q̄ttuor ordinibꝰ veteris teſti
⁊ in q̄ttuor noui teſti. In veteri teſtō fuerūt
q̄ttuor ordīes. Primꝰ fuit ordo pr̄iarchaꝝ

in quo prim⁹ fuit abel ad cui⁹ munera de⁹
reſpexit. vt dr̄ Gen̄. quarto. c. Et hoc ꝓpter
meritū fidei ſue. Juxta illud Heb. xi c. ꝙ ide
plurimā hoſtiā abel obtulit deo ꝑ quā teſti
monium cōſecutus eſt eſſe iuſtus ⁊c. Bea
tus andreas hūit cōformitatē cū iſto ordi-
ne. Quia fuit prim⁹ ad fidē xp̄i cōuerſus in
ter apl̄os. vn̄ Johis i. dicit. Inuenit hic pri-
mū frēm ſuū Symonē ⁊ dicit ei. Inuenim⁹
Meſſiam qd̄ eſt interpretatū xp̄s: ⁊ addu
xit eū ad ihm. Scd̄s fuit ordo ꝓphetarū
in quo prim⁹ fuit Enoch. vn̄ Jude. ij. dr̄ ſic.
ꝓphetauit aūt de ijs ſeptim⁹ ab adā Enoch
Jſte eīn ꝓpter meritū fidei ſue: fuit viuēs
in paradiſum trāſlat⁹. Juxta illud. Heb. xi. ꝙ
de Enoch trāſlatus eſt: ne videret mortem
⁊c. Btūs andreas hūit cōformitatē cū iſto
ordine. qꝛ merito fidei ſue quā duob⁹ dieb⁹
cōſtāter p̄dicauit pendēs in cruce. illis duo
bus dieb⁹ raptus eſt in paradiſuꝫ vbi clare vi
dit dominum. vt habetur in legenda. Ter
tius fuit ordo ſacerdotum in quo primus
fuit Melchiſedech de quo dicitur Heb. vij.
Hic eniꝫ Melchiſedech rex ſalem ſacerdos
dei ſummi ⁊c. beatus Andreas habuit con
formitateꝫ cum iſto ordine. quia ſicut Mel
chiſedech offerebat panem ⁊ vinum. iuxta
illud. Geneſ. xiiij. At vero Melchiſedech
rex ſalem proferens panem ⁊ vinum ⁊c.
Sic beatus andreas ſacrificabat agnū im-
maculatum ſub ſpeciebus panis ⁊ vini ſub
eucharistie ſacramento. vt habet̄ in legen
da. Quartus fuit ordo pontificum in quo
p̄mus fuit Aaron. vt patet in Leuit. xxviij.
Beatus andreas habuit conformitatē cuꝫ
iſto ordine. quia ſicut Aarō conſecrabat ſa
cerdotes qui poſtea ſynagogam inſtruerēt
Sic beatus Andreas conſecrauit ſacerdo-
tes qui poſtea docerent eccleſiam. ita vt ve-
re poſſit dicere illud. ij. Reg. xix. Primo oc
curri in occurſum dn̄i mei regis. quia de vni-
uerſo iſrael primo venit in occurſum chriſti
poſt eius baptiſmū in nouo teſtamēto fue-
runt quattuor ordines. Primus fuit ordo
diſcipuloꝝ in quo primus fuit Nathanael:
quem adduxit Philippus ad ieſum. vt dici
tur Job. i. Secundus fuit ordo euangeli-
ſtarum in quo primus fuit Matheus. vt di
tur Luce. v. Tertius fuit ordo martyrum
in quo primus fuit Stephanus vt dicitur.
Actuū. vij. Quartus fuit ordo apoſtolo
rum. qui fuit honorabilior omnibus ordini
bus noui teſtamenti. vt dicit Dyoniſius li-
bro de eccleſiaſtica hierarchia. in quo pri-
mus fuit beat⁹ Andreas. de quo dicitur il-
lud Geneſ. xliiij. Prim⁹ cuꝫ fratribus ſuis
ingreſſus eſt ad ioſeph. quia cum fratre ſuo
Petro primus conuerſus eſt ad fidem chri
ſti. Ratione cuius primitatis reformauit
quadruplicem primitatem inhoneſtaꝫ quat
tuor ordinum. Primo fuit ordo agricola
rum: quorum primus fuit Adam. de quo di
citur. Zach. xiij. Homo agricola ego ſum.
Quoniā Adam exemplum meum ab ado-
leſcentia mea. iſte dehoneſtauit primitateꝫ
ſuam per peccatum inobedientie tranſgre-
diendo preceptuꝫ quod habuit a deo. Sed
iſtam primitatem reformauit beatus An-
dreas cui adheſit nobilis quidam iuuenis
inuitis parentibus potius volens obedire
fidei chriſti quam beatus Andreas predi-
cabat: ꝙ monitis parentum. nota hyſtoriā
in legenda. Secundus fuit ordo primo-
genitorum: quorum primus fuit Cayn. vt
dicitur Geneſ. iiij. Jſte dehoneſtauit primi
tatem ſuam per peccatum inuidie. occidens
do fratrem ſuuꝫ Abel ex inuidia. vt dicitur
ibidem. Sed iſtam primitatem reformauit
beatus Andreas ad quem in ſpecie canuꝫ
iuſſu eius. venerunt ſepte demones qui ho-
mines in via occidebant: quos cum expuliſ
ſet: ex inuidia occiderunt quēdam iuuenem
quem beatus Andreas ſuſcitauit. vt habe-
tur in legenda. Tertius fuit ordo bigamo-
rum quoꝝ primus fuit Lamech: qui ex libi-
dine duxit duas vxores. vt habetur Gene.
iiij. Jſte dehoneſtauit primitatem ſuaꝫ per
peccatuꝫ luxurie. vt patet ibidem. Sed bea
atus Andre. reformauit iſtā primitateꝫ. vt
pꝫ in Nicolao Sene. Et in mr̄e requirente fili
um de luxuria. Et in muliere puncta homi-
cide. vt hr̄ in legenda. Quartus fuit ordo
p̄ncipū ⁊ tyrānoꝝ quoꝝ primus fuit Nem-
broth. de quo dr̄ Gen̄. x. Jſte eīn cepit potēs
eē in terra. ⁊ robuſtiſſim⁹ venator ⁊ oīm op
preſſor corā dn̄o ⁊c. Hic dehoneſtauit p̄mi-
tatē ſuā ꝑ pcm̄ iniuſticie qꝛ p̄mo fregit lib-
rates iuris naturalis: vi redigēs hoīes i ſer
uitutē. Sꝫ btūs An. reformauit iſtā p̄mita
tē qn̄ ciuitatē patras igreſſus occurrit Egee
dicēs. Oportebat vt tu qui iudex hoīm eſſe
meruiſti: iudicem tuū qui eſt in celis cogno
ſceres: ⁊ agnitum coleres. ⁊ colendo animū
a falſis dijs penit⁹ reuocares ⁊c. Ecce quo-
modo ieſus vocauit Andreaꝫ primitate cō
uerſionis.

Secundo Jeſus chriſtus
vocauit an. p̄mitate p̄dicationis. vñ Remi-
gius ſup verbo ꝓpoſito dicit ſic. Per duos
fratres: duo ppl'i deſignanť q̄ ab vno deo pa
tre creati ſunt: quos vidit qñ eos miſericordi
ter reſpexit. Per petrū em̄ q̄ īterpretať agno
ſcens ⁊ dr̄ Symon. i. obediens: deſignať iu-
daicus populus q̄ per legem dn̄m agnouit:
⁊ p̄ceptis eius obediuit. Per An. qui interp̄
tatur virilis ſiue decorus intelligitur gētilis
ppl'us: qui poſt agnitionē dei viriliter in fide
p̄maſit. Hos apl'os vocauit qñ p̄dicatores
miſit in mundū. ſ. Pe. ⁊ An. frem eiꝰ. hec il-
le. In officio em̄ p̄dicationis andreas fuit p̄
mus qꝛ Primo mediator fuit inter xp̄m ⁊
gentiles. vnde Johis. xij. dicitur ſic. Erāt autē
gentiles quidā ex his q̄ aſcenderāt vt adora
rent in die feſto. Hij ergo acceſſerūt ad Phi
lippum: ⁊ rogabāt eū dicētes. Dn̄e volumus
Jeſum videre. Venit philippus ⁊ dixit An
dree. ⁊ andreas dixit Jeſu ⁊c. hec ibi. Fuit. n.
in hac mediatione velut portarius cū Phi-
lippo de q̄bus dicitur. iiij. Regū. vij. Fuerunt
portarij ⁊ nūciauerūt in palatio regis intrin-
ſecus. Secundo mediator fuit inter xp̄m ⁊
ppl'm iudaicū. ſ. qñ petrū p̄ quē deſignať cir-
cūciſio ad Jeſum vocauit: ⁊ ad euꝫ adduxit.
vt habeť Johā. i. O q̄ꝫ petrus debet andreā
diligere: p̄ quē xp̄m meruit inuenire. O quā
ti meriti eſt andreas apud deuꝫ: q̄ cōuertere
meruit p̄ncipē apoſtoloꝝ. Ecce quomō in of
ficio p̄dicationis fuit p̄mus tam quo ad iu
deos q̄ꝫ etiam quo ad gentiles. Huius autē
p̄mitatis dignitas declarať in ordīe quadru-
plici. Primo in ordine diuinarū pſonaruꝫ:
vbi pſona p̄ris eſt p̄ma. qꝛ alias pſonas mit
tit: ⁊ ipē a nullo mittiť. Sic bea. An. alios di
ſcipulos adducit ad xp̄m: ⁊ ipē a nullo eorū
adducitur. Secūdo in ordine angeloꝝ: vbi
p̄mo creatus eſt lucifer. Job. iiij. Ipſe eſt p̄n
cipium viarū dei. cui collata eſt magna ſapiē
tia. Iuxta illud Ezech. xxviij. Tu cherub ple-
nus ſapiā. Sic bea. andreas īter ceteros di-
ſcipulos fuit p̄mus ꝯſiliarius xp̄i. ſ. qñ de tur
ba ſatianda xp̄us cū eo ꝯſiliuꝫ habuit: vt ha
betur Johā. vi. Nā Philippus nō cōſidera-
bat. Andreas vero dei potentiam ⁊ miſeri-
cordiā ꝓuocabat dicēs. Eſt puer vnꝰ hic ⁊c.
Quaſi dicat. q̄uis hec dn̄e modica ſint: ta
men tu potes ſupplere qđ deeſt. Prouer. vi.
Amicus in domeſticis fiducialiter agit.

Tertio in ordine viſibilium creaturaruꝫ: vbi
primo creata eſt lux. Gen̄. i. Et cū xp̄s ſit ve
ra lux: q̄ illuminat omnē hoīem venienteꝫ in
hunc mundū. vt dicit Johan. i. Primus illu
minatus ab hac luce inter chriſti diſcipulos.
fuit btūs andreas: de quo pſal. dicit. Amictꝰ
lumine ſicut veſtimento. Quarto in ordine
dierum. quia prima dies creata fuit dies dn̄i
ca quā ſanctificauit xp̄us ſua natiuitate re-
ſurrectione: ⁊ ſpūſſancti miſſione. Sic beatꝰ
An. p̄mo inter ceteros apoſtolos ſanctifica-
tus eſt p̄ gratiā ⁊ charitatem. ideo vt dicitur
Eccle. xlviij. Verba illius quaſi facula arde-
bant. Unde fuit figuratus p̄ Jepte. de quo
dicit Judicū. xi. Cepit primo cū hoſtibus di
micare ⁊ ita obtinuit p̄ncipatum in populo
iudeoꝝ. Sic btūs andreas in ordine apoſto-
lorum: p̄ fidei p̄dicationeꝫ dimicabat contra
inimicos crucis xp̄i: aſſumens gladiū ſpiritꝰ
qđ eſt verbū dei: nō ſolū cōtra iudeos: ſꝫ etiā
contra gentiles ⁊ paganos. Vñ xp̄s de bea.
An. dicit illud Eſa. xlix. Parū eſt vt ſis mihi
ſeruus ad ſuſcitandas tribꝰ iſrael: ⁊ feces Ja
cob cōuertendas: dedi te in lucem gentiuꝫ vt
ſis ſalus mea ab extremis terre. Et in euan-
gelio hodierno dicit. Venite poſt me: faciaꝫ
vos piſcatores hoīm. Sup quo Remigiꝰ di
cit ſic. De his nāqꝫ piſcatoribus loq̄tur dn̄s
p̄dicens per Jeremiā ꝓphetam. Mittam in
vos piſcatores meos: qui piſcabuntur vos.
Piſcatores ⁊ venatores ſācti apoſtoli dicti
ſunt. qui bene piſcatores dicūtur: quia rethe
ſancte p̄dicationis: piſces. i. hoīes de ꝓfundo
pelagi. i. infidelitatis ad lucē fidei traxerunt.
⁊ bene venatores dicūtur: quia latratu ſācte
p̄dicationis ⁊ ſagittis inuectiōis pſecuti ſūt
beſtialiter in ſilua generis humani viuētes
⁊ ceperūt eos: ⁊ ad fidem xp̄i perduxerunt.
De his etiā pſal. ait. Qui deſcendūt mare in
nauibus facientes operationes in aq̄s mul
tis. Iſti ſancti apoſtoli in nauibus. i. in eccle-
ſijs: deſcendunt mare. i. latitudinem gentili-
tatis: facientes operationes. i. ſigna ⁊ mira-
cula: in aquis multis. i. in populis. ⁊ Eſa. Vo
labunt in nauibus alienigenarū: mare ſimul
depredātes. i. ipſi volabunt in eccleſijs gen-
tium. ⁊ totiens mare depredati ſunt quotiēs
ſua doctrina aliquē ab amore mūdi. i. maris
abſtraxerunt. ⁊ alibi idem ꝓpheta dicit. Cuꝫ
arcu ⁊ ſagittis ingredientur illuc. i. cum pote
ſtate ⁊ predicatione ingredientur ad gentes
admirandi ſunt iſti predicatores ⁊ admirā-
da eſt iſtorū piſcatio. piſces cum capiuntur:
mox moriuntur. homines cū capti ſunt, ver-

bo predicationis nō mortui ſunt:ſed potius viuificati.hec ille. Beat⁹ ergo andreas tanq̄ bonus piſcator:⁊ fidelis ꝑdicator in achaia cōſiſtens:totam eam eccleſijs impleuit ac populos ad fidem xp̄i cōuertit: vxorem quoq̧ egee.ſ.maximillam ad fidem xp̄i ꝯuertit ⁊ ſacro baptiſmi fonte regenerauit. Ecce quomodo Jeſus xp̄us vocauit An.ṗmitate ꝑdicationis.

T Tertio Jeſus xp̄s vocauit andream primitate perfectionis. Unde Remigius ſup Math.dicit ſic. Andreas interpretatur virilis. Sicut em̄ apud latinos a viro deriuatᷓ virilis:ita ⁊ apud grecos ab aner deriuatur andreas. Et bene hoc nomīe decoratus eſt apoſtolus:qui ad predicationem Johan.agnum ſequi ⁊ audire ⁊ videre curauit. Siue bene virilis dicitur:q: ad vni⁹ iuſſionis vocem relictis omībus ſecutus eſt xp̄m ⁊ viriliter in mandatis eius perſeuerauit.hec ille. Eius aūt perfectio patet ex eo ꝙ de numero duodenario apoſtoloꝝ fuit. Iſte enim numerus deſignat perfectionem.

Primo quia conſtat ex duobus ſenarijs:⁊ numerus ſenarius eſt numerus ꝑfectus vt dicunt arthimetici. Secūdo quia implet figuras veteris teſtamenti. Unde Rabanus dicit ſic. Duodenarius numerus per multas figuras in veteri teſtamento perſignatus eſt per.xij.filios Jacob.per.xij.principes filioꝝ iſrael.per.xij.fontes viuentes in Helim.per xij.lapides in rōnali Aaron.per.xij.panes ꝓpoſitionis.per.xij.exploratores a Moyſe miſſos.per.xij.lapides vnde factum eſt altare.per.xij.lapides ſublatos de Jordane.per xij.boues qui ſuſtinebant mare eneū. In nouo etiam teſtamento.per xij.ſtellas in corona ſponſe.per.xij.fundamenta hieruſalem q̄ vidit Johānes.⁊ per.xij.portas.hec ille.

Tertio q: implet numeruꝫ electoꝝ. Juxta illud Apocalip.vij. Ex om̄i tribu filioꝝ iſrael xij.milia ſignati:vbi ſingulas trib⁹ enumerat Qui numerus duodenarius in ſeipſum ductus.puta duodecies duodecim facit centuꝫ quadraginta quattuor.⁊ quia mille deſignat ſtatum beatitudinis. Ideo dicit Johannes ibidem.audiui numerū ſignatoꝝ centū quadraginta quattuor milia ſignati ⁊c̄. Quarto quia implet numerū iudicantium cū xp̄o in iudicio vniuerſali. Juxta illud Math.xix. Sedebitis ſuper ſedes duodecim iudicātes xij.tribus iſrael. Sed bea.an.in hoc numero fuit primus. Nec tamen ſolus:ſed cū Petro ad deſignandum perfectam conſolationem Unde Chryſo.ſup verbo ꝓpoſito dicit ſic. Erant em̄ habitatione ciues:dilectione concordes:artificio pares:fraternitatis pietate ꝯiuncti. Ideoq̧ ſimul eos vocauit ne tot homines cōiunctos:diſſimilis vocatio ſepararet.hec ille. Sciendum ꝙ cognatio fraternitatis aliquādo habet diſparitateꝫ. ſicut in Caym ⁊ abel.quorum vnus deo placuit:et alter nō.vt pꝫ Geñ.iiij. ſicut in Iſaac ⁊ Iſmael.quoꝝ vnus hereditatem obtinuit:alter amiſit.vt pꝫ Geñ.xxi. ſicut in Eſau ⁊ Jacob quoꝝ vnus fuit deo amabilis.⁊ alter odibilis.vt patet Malachie ṗmo.et talis nō fuit cognatio andree ⁊ petri.quia licet ambo peccauerunt:abnegantes fidem xp̄i in paſſione Qm̄ oēs relicto eo fugerunt.vt dicitᷓ Mat.xxvi. Tamen xp̄us in paſſione ꝓ eis orauit dicens. Pater in manus tuas cōmendo ſpiritū meū.i.omēs qui mihi ꝑ charitatem ⁊ fidem ſunt adheſuri.⁊ hij ſunt vnus ſpūs dei. p̄s. Qui adheret deo:vnus ſpūs eſt cum eo.⁊ ſic nulla imperfectio infidelitatis ⁊ malicie remanſit in eis. Aliquādo autē cognatio fraternitatis habet quandā paritateꝫ:ſicut Ualerius maximus lib.ṗmo dicit de duobuſ philoſophis:qui fuerunt eodem die nati.eiuſdē preceptoris:epicuri ſectaꝫ ſecuti: patrimonij etiaꝫ poſſidendi.alendeq̧ ſchole cōmunione cōiuncti.eodemq̧ temporis vltima ſenectute extincti.⁊ talis fuit cognatio andree ⁊ petri. Nam fuerunt ab eodem artificio vocati. ſcilicet a piſcatione.vt patet in euangelio hodierno. Item fuerunt eidem officio deputati ſcilicet apoſtolatuᷓ chriſti. Unde dicitur Mathei.x. Elegit duodecim: quos apoſtolos nominauit ſcilꝫ Symonem qui cognominatur petrus ⁊ andream fratrem eius.

Tertio fuerunt eodem priuilegio dotati ſcꝫ miraculorum operatione.vnde dicitur ibidē Conuocatis duodecim apoſtolis. dedit eis poteſtatem ſpirituū immundorum ⁊c̄.

Quarto fuerunt eodem genere martyrij mortificati.ſ.crucis. Jere.xlvi. ambo pariter corruerunt. Sic ergo perfectio beati Andree eſt in duobus.ſ.in perfectione numeri duodenarij.⁊ in perfectione charitatis deſignate per binarium.⁊ hoc eſt Jeſum xp̄m inuenire. Augu.ſup Johan.dicit ſic. Hoc eſt vere dn̄m inuenire:vera illius dilectōe frui fraterne quoq̧ ſalutis curam gerere. Ille etem̄ perfecte conditoris ſui ducatum ſequitur.q:

etiam ꝓrimi quantū valet habere comitatū
nititur. hec ille. Et ſic patz quomodo xp̄s vo
cauit andream primitate perfectionis.

Quarto Jeſus chriſtus
vocauit btm̄ andreā ꝑmitate cōſummatiōis
Unde de iſta ꝑmitate dicit̄ Nume. iij. Meū
eſt omne primogenitū. ſanctificaui mihi qc⸗
quid primū naſcitur in iſrael. Cuius ratio po
nitur Exo. xxiij. Primitias frugū terre tue
deferes in domū dn̄i dei tui. vt benedicam
eis ⁊ auferam iniquitatez de medio tui. Sꝫ
bea. An. fuit primogenitus in fide xpi. ideo
debebat ſanctificari deo offerendo ſeipſum
in domo dn̄i: ſicut fecit. Nam tres fuerunt a
poſtoli de terra xpi. ſcꝫ Andreas: Petrus ⁊
Philippus quos xp̄s quaſi primitias ad ſe
vocauit: ⁊ merito. xp̄us em̄ erat agn⁹ in ara
crucis imoland⁹. Sic iſti tres apoſtoli tanq̄
agni erant in ara crucis imolandi. Ceteri a⸗
poſtoli erant oues luporꝫ morſibus laniādi.
Math. x. Ecce ego mitto vos ſicut oues in
medio luporum Et quia xp̄us erat agnus:
ideo pri⁹ collegit agnos ⁊ poſtea oues Eſa.
xl. In brachio ſuo leuabit agnos: ⁊ ī ſinu ſuo
congregabit: fetas ipſe portabit. ⁊ qꝛ beatus
andreas fuit primus agnus collectus a xp̄o
ideo quattuor circa eum fecit. Primo fecit
eum cōmilitonē ſuūꝫ. Nam xp̄us habuit cru
cem tanq̄ equū: per quē contra demonē mi⸗
litauit. Sic voluit beatus andreas equitare
ſuꝑ equū crucis. ideo fecit eum cōmilitonez
ſuū. Heſter. vi. Homo quē rex honorare cu
pit: debet ſedere ſuꝑ equū qui de ſella regis ē.
Secūdo fecit eum aſſeſſorem ſuū nā xp̄us
habuit crucem tanq̄ ſolium: in quo inter ho
minem ⁊ diabolū iudicio diffiniuit. Sic vo
luit beatus andreas in iſto ſolio ſedere. ⁊ iō
fecit eum aſſeſſorem ſuum. ij. Reg. xxiij. Da
uid ſedet in cathedra ſapientiſſim⁹ princeps
inter tres. i. xp̄us in cruce. inter Andreā Pe
trum ⁊ Philippū: quos in eadem conſedere
fecit. Tertio fecit eum cōmenſalem ſuū. nā
xp̄us habuit crucem tanq̄ menſam in qua fi
deles reficit. Sic voluit btūs an in eadē mē⸗
ſa ſedere: ideo fecit eum cōmenſalez ſuū. ps.
Paraſti in conſpectu meo menſam. Quar⸗
to fecit eum ſacrificium ſuū. Nam chriſt⁹ ha⸗
buit crucez tanq̄ altare in quo ſe patri obtu
lit ſacrificium in odorem ſuauiſſimū. Sic vo
luit btm̄ andream in cruce imolari tanq̄ ſa⸗
crificium odoriferum. Iuxta illud quod can
tatur. Dilexit andream dn̄s in odorem ſua⸗
uitatis. vt patet in legenda. Quāuis autē
beatus andreas fuerit paſſus patibulūꝫ cru⸗
cis ſicut xp̄us: non tamen eo modo quo xp̄s
Nam chriſtus fuit crucifixus rectuſ. qꝛ tanq̄
caput obtinebat ſuperiora: ⁊ vt reſpiceret mū
dum infra ſe: quem redimebat. Petrus fuit
crucifixus euerſus. quia tanq̄ alter ꝑnceps
obtinebat inferiora ⁊ vt reſpiceret celum cu
ius claues tenebat. Andreas fuit crucifixus
tranſuerſus: vt manū dexterā porrigeret ad
xp̄m: petens auxilium aſcendendi in celum.
ſiniſtram ad Petrum petens ſibi aperiri re⸗
gnum celorum. Ecce quomodo beatus An
dreas fuit vocatus a xp̄o primitate conſum
mationis: hic per gratiam tandem per glo⸗
riam Amen.

¶ In feſto ſancti Nicolai epiſcopi ⁊ cōfeſſo
ris. Sermo. ij.

Non eſt inuentus ſi⸗
milis illi: qui conſeruaret legem
excelſi. Eccleſiaſti. xliiij. Chryſo.
de dignitate ſacerdotali li. iij. dicit ſic. Sacer
dotij aſpice dignitatem. Agitur enim in ter⸗
ra. ſed officium celeſtibus negotijs cōtinet.
Non em̄ homo: nō angelus: nō archangelus
nō aliqua creatura nō virt⁹ nō ipſe ſp̄us ſan⸗
ctus hoc munus inſtituit. ſed ipſe xp̄s. Atqꝫ
manētes in carne miniſterio fungi preſtitit
angelorum. ideo ſapientiſſimū eſſe oportet:
⁊ perſpicacem in omnibus ſacerdotem: ⁊ mil⸗
le vt dicit̄: ex omni parte oculos apertos ha
bentem. qui non ſolum ſibi: ſed etiam toti po
pulo viuat. hec ille. Super quo moueo talez
queſtionem. Utrum beatus Nicolaus tāto
in amicicia dei fuerit ſublimior: quanto in le⸗
ge excelſi obſeruanda fuit fidelior. Ad iſtā
queſtionem reſpondent duo doctores noui
teſtamenti. Primus eſt beatus Ambroſi⁹
ī ſuo paſtorali dicēs ſic. Magna ſublimitas
magnam debet habere cautelā: ⁊ honor grā
dis: grandi debet ſollicitudine circūuallari.
Cui plus creditur: plus ab eo exigitur. ſicut
ſcriptum eſt Scienti legem et non facienti:
peccatū eſt grande Et ſeruus ſciens volūta
tem dn̄i ſui ⁊ ſi nō fecerit: vapulabit multum.
Sꝫ ſicut Senatorē clamis ornat. ſicut agri⸗
cultura ruſticum. ſicut barbarū arma. Nautā
nauigationis peritia. ⁊ ſingulos quoſqꝫ opifi
ces operis ſui qualitas: ipſos demonſtrat a⸗
ctoreſ. Sic epiſcopū nō aliter q̄ epiſcopalis
operatio deſignat. vt ex bono ope magis q̄

pꝛofeſſione noſcatur:⁊ plus meritis eſſe epi⸗
ſcopus ꝙ nomine noteť.hec ille. Sic feciſſe
beatum Nicolaum eius hyſtoꝛia declarabit:
etiam et nomen quia Nicolaus interpꝛeta
tur victoꝛia populi.⁊ ipſe multos populos vi
ta ⁊ doctrina docuit vicia ⁊ peccata vincere.
Secūdus eſt ſanctus Thomas.iiij.ſenten
tiarum.diſt.xxiiij.qui ponit ꝙ ep̄us debet ha
bere quattuoꝛ que maxime fuerunt in bea⸗
to Nicolao. Pꝛimo oꝛdinis perfectionem.
Deus enim ſua opera in ſui ſimilitudine ꝓ⸗
ducere voluit quantū poſſibile fuit vt perfe
cta eſſent:⁊ per ea cognoſci poſſet. Ideo vt
in ſuis operibus repꝛeſentareť.non ſoluꝫ in
ſe.ſ.ſcḋm ꝙ in ſe eſt:ſed etiā ſcḋm ꝙ alijs influit
hanc legē naturalem poſuit omnibus:vt vl
tima per media perficerentur.⁊ media ꝑ pꝛi
ma.vt Dyoniſius dicit. Et ne iſta pulcritudo
eccleſie deeſſet:poſuit oꝛdinem in ea: vt qui⸗
dam alijs ſacra traderent.ſuo modo deo in
hoc aſſimilati quaſi deo cooperantes. ſicut
etiam in coꝛpoꝛe naturali quedam membra
alijs influūt:⁊ ſicut oīum naturalium perfe⸗
ctiones pꝛeexiſtunt exemplariter in deo.ita
chꝛiſtus fuit exemplar omniū officioꝝ eccle⸗
ſiaſticoꝝ. Unde vnuſquiſqꝫ miniſter eccle
ſie quantum ad aliquid gerit typum xp̄i vt
dicit magiſter ſententiarū.li.iiij.diſt.xxiiij.
Et tamen ille eſt ſuperioꝛ:qui ſcḋm maioꝛem
perfectioneꝫ xp̄m repꝛeſentat. Sacerdos au
tem repꝛeſentat xp̄m in hoc ꝑ ſeipſum aliqḋ
miniſteriū impleuit. Sed ep̄us in hoc ꝙ ali⸗
os miniſtros inſtituit ⁊ eccleſiam fundauit.
Unde ad ep̄m pertinet mācipare aliquid di
uinis obſequijs.quaſi cultū diuinū ad ſimili
tudinem xp̄i ſtatuens. Et pꝛopter hoc etiaꝫ
epiſcopus ſpecialiter eccleſie ſponſus diciť:
ſicut xp̄us. Sed beatus Nicolaus hanc oꝛdi
nis perfectionem habuit. vt patet. Secun
do diſpenſationis gratificationem. Dei enī
perfecta ſūt opera:vt dicitur Deutero.xxxij.
Et ideo cuicunqꝫ datur potentia aliqua diui
nitus dantur ea per que executio illius potē⸗
tie poteſt cōgrue fieri. Et hoc etiam in natu
ralibus patet:q2 aīalibus dantur mēbꝛa qui
bus potētie aīe poſſunt exire in actus ſuos.
niſi ſit defectus ex parte materie. Sicut autē
gratia gratum faciens exigitur ad hoc ꝙ ho⸗
mo digne ſacramenta recipiat ita etiam ad
hoc ꝙ homo digne ſacramenta diſpenſet.iō
ſicut in baptiſmo ꝑ queꝫ homo fit ſuſceptiu⁹
aliorum ſacramentorum:datur gratia gratū
faciens:ita in ſacramento oꝛdinis per quod
homo oꝛdinatur ad alioꝛum ſacramentoꝛuꝫ
diſpenſationeꝫ Sed quia beatus Nicolaus
ſuper plebē xp̄i cōſtitutus erat gradu oꝛdīs.
ita ſuperioꝛem ſe reddebat merito ſanctitatꝭ
⁊ gratie gratum facientis. Tertio vite ſan⸗
ctificationeꝫ.ſicut enī Dyoniſi⁹ dicit.iij.eccle
ſiaſtice hierar.vt ſubtilioꝛeſ ⁊ clarioꝛes eſſen
tie replete influxu ſolarium ſplendoꝝ:lumen
in eis ſuperueniens ad ſimilitudinē ſolis ad
alia coꝛpoꝛa vertūt. ſic in omni diuino non
eſt audendū alijs dux eſſe niſi ſcḋm habitū ſu⸗
um factus deifoꝛmiſſimus et deo ſimilimus
Unde cū in quolibet oꝛdine aliquis cōſtitua
tur dux alijs in rebus diuinis:in quolibet q̄ſi
pꝛeſumptuoſus moꝛtaliter peccat.qui cū cō⸗
ſcientia peccati moꝛtalis accedit.⁊ ideo ſan⸗
ctitas vite requiriť ad oꝛdinem de neceſſita⸗
te pꝛecepti.vnde Leuiť.xxi.diciť. Homo de
ſemine Aaron qui habuerit maculam nō of
ferat panes coꝛaꝫ dn̄o:nec accedat ad mini⸗
ſterium eius. Glo.dicit ꝑ maculā:omne pec
catuꝫ intelligitur. Et Hiero.dicit nō ſolū epi
ſcopi ⁊ p̄ſbyteri ⁊ dyaconi debēt magnope⸗
re ꝓuidere:vt cunctum populuꝫ cui pꝛeſidēt
ſermone ⁊ conuerſatione p̄cedant. verūetiā
inferioꝛes gradus ⁊ omnes qui domini oꝛa⸗
culo deſeruiunt quia vehementer eccleſiam
dei deſtruit:melioꝛes eſſe laicos ꝙ clericos.
hec ille. Sed beatus Nicolaus ꝑ totam vitā
ſuam ſanctitatem ſtuduit conſeruare.vt pꝫ.
Quarto ſcientie inſtructionem. In quoli⸗
bet enim actu hominis ſi debet eſſe oꝛdina⸗
tus opoꝛtet ꝙ aſſit directio rationis. Unde
ad hoc ꝙ homo oꝛdinis officium exequatur
opoꝛtet ꝙ habeat tantū de ſcientia:quantuꝫ
ſufficiat ad hoc ꝙ dirigatur in actu illius oꝛ⸗
dinis.ideo talis ſcientia requiritur in eo:qui
ad oꝛdines pꝛomouetur nō ꝙ vniuerſaliter
in tota ſcriptura ſit inſtructus.ſed plus et mi
nus ſcḋm ꝙ ad plura vel paucioꝛa eius offici⸗
um ſe extendit. Et ſic ad epiſcopum pertinet
vt ea que difficultateꝫ in lege facere poſſunt
ſciat. Ideo Malachie.ij.dicitur. Legem re⸗
quirunt ex oꝛe ſacerdotis i. Petri iij.dicitur.
Parati ſemper ad ſatiſfactionem omni po⸗
ſcenti vos rationem de ea que in vobis eſt fi
de et ſpe. Sed beatus Nicolaus ſupꝛa coꝛ⸗
pus myſticum.id eſt ſupꝛa eccleſiam conſti⸗
tuend⁹ erat. Ideo ſciā legis in eo fuit. Sciēs
ꝑfectiſſime q̄ ppl̄s debebat credere:⁊ obſcḋua
re de lege.verū q̄libet ſcūs in aliq̄ v̄tute emi⸗

fuit:in qua nullus ſibi ſimilis fuit: vt appa-
reret ſapiētia dei que in tāta varietate ſan-
ctoꝝ tantā poſuit varietatē virtutū: que li-
cet nobis nō ſit cognita:deo tamen eſt nota
Si enī tanta eſt varietas in facieb⁹ hominū
nō mirū ſi tanta poteſt eſſe in aīabus. ⁊ qa
btūs Nicolaus maxime excellit in operib⁹
miſcḋie. Juxta illud. Luce.vi. Eſtote miſeri
cordes ſicut paſ veſter cele. miſe.eſt. Jdeo
dicit̄. Non eſt inuentus ſimilis ⁊c̄.

Non eſt inuentus ſimilis illi.
- In ſanctificatione.
- In generatione.
- In nobilitate.
- In educatione.
- In perfectione.
- In iuſtificatione.
- In electione.
- In conuerſatione.
- In emigratione.
- In tumulatione.
- In aſſumptione.
- In miraculoꝝ operatiōe.

¶ Primo non eſt inuētus
ſimilis btō nicolao in ſanctificatione. Licet
enī in vtero matris ſanctificat⁹ nō fuerit ta-
mē mox natus ſctūs fuit. Juxta illud pſal.
Dn̄e preueniſti eū in bn̄dictionib⁹ dulcedi
nis. Intelligendū: qꝛ quattuoꝛ modis ali-
qui ſanctificāt. Primo in vtero matris. ſi
cut Johānes baptiſta. Luce.i. Spū ſancto
replebit̄ adhuc ex vtero matris. Et pſ. In
te cōfirmatus ſum ex vtero de vētre matris
mee. Secūdo natus ex vtero: ſicut Nico-
laus: q̄ ſpū ſancti gratia ab vberib⁹ matris
abſtinebat. pſ. Spes mea ab vberib⁹ mr̄is
mee. Tertio in iuuētute: ſicut Martin⁹: q̄
in ſua iuuentute deo ſeruire cepit. pſ. Spes
mea dn̄e a iuuētute mea. Quarto in ſene-
ctute: ſicut latro in cruce: dicēs. Memento
mei dn̄e dum veneris in regnū tuū. ⁊ xp̄us
ſanctificans eū dixit. Amen dico tibi: hodie
mecū eris in paradiſo. vt dicit̄ Mat. xxvij.
Talis autem cum nō poſſit de ſuis meritis
confidere ne proijciatur a dei miſericoꝛdia
debet oꝛare. pſal. Ne pijcias me in tempoꝛe
ſenectutis: cum defecerit virtus mea. ne de-
relinquas me. In ſecundo modo ſancti-
ficationis non eſt inuentus ſimilis Beato
Nicolao.

¶ Secūdo modo nō eſt in-
uentus ſimilis beato Nicolao. In genera-
tione. Fuit enī gratioſe generatus ꝓpter q̄t
tuoꝛ. Primo ex parte vtriuſq̄ generantis
Licet enī eſſent iuuenes tamē mox vt Nico
laus nat⁹ eſt ꝯtinent̄ vixerūt. vnde erāt ma
trimonio iuncti nō vt libidini deſeruirent: ſ
vt ꝓlez educandā ad dei ſeruitiū generarēt
Sicut enī miraculū fuit in natiuitate iohis
bapti. ꝙ patri muto loquelā reddidit. Luce
ij. Sic miraculū fuit in natiuitate bti Nico-
lai: ꝙ vtriq̄ parenti ꝯtinentiā deinceps im
petrauerit. Secūdo ex parte geniti quo ad
coꝛpus. qꝛ ad vbera pendēs: quarta ⁊ ſexta
feria ieiunabat. hoc aūt nō fuit a natura. qꝛ
tūc in oībus paruulis idem ꝯtingeret ſemꝑ
vel frequēter. vt dicit̄. ij. phiſi. Nec a caſu: qa
tunc feria a feria nō diſtingueret̄. nec a pro
poſito. qꝛ tūc vſum liberi arbitrij non habe-
bat. Reſtat ergo ꝙ fuerit ex ſinglari dei do
no. Job. viij. Pacatū reddet habitaculū iu-
ſticie tue. Tertio ex p̄te geniti quo ad ani-
mā: q̄ mox vt nat⁹ eſt btūs Nicola⁹ fuit ha
bitaculū ſpū ſancti. Eph. ij. In quo ⁊ vos co
edificamini in habitaculū dei in ſpū ſancto.
⁊ ſtatim cepit ſeruire deo. Eccl. xxiiij. In ha-
bitatione ſancta corā ipſo miniſtraui. Ma-
gnū miraculū fuit ꝙ iohes baptiſta q̄nquē
nis deſertū petierit: ⁊ ieiunare cepit. Sȝ ma
ius miraculū ē ꝙ Nico. mox nat⁹ carnē ſuaȝ
moꝛtificauit. Jdeo. iiij. Reg. ij. dicit̄. Affer
te vas nouū non vetuſtuȝ ⁊ mittite in illud
ſal. Quarto ex parte modi generandi: qa
generatus eſt per oꝛationē. Sicut enī yſaac
per oꝛationeȝ abꝛahe genitus eſt. vt dicitur
Gene. xv. Et ſicut ſamuel per oꝛationem
anne. vt patet. i. Reg. i. Sic parentes beati
Nicolai deum exoꝛauerunt: vt filiū eis con-
cederet. quem non tantū diuitiarum. ſed eti
am moꝛum haberent heredem. i. Reguȝ. i.
Pro puero iſto oꝛaui: ⁊ dedit mihi domin⁹
petitionē meam ⁊c̄.

¶ Tertio non eſt inuentus
ſimilis beato Nicolao in Nobilitatione. ſm
enim Grego. Nazāzenū: nobilitas eſt qua-
druplex. Prima cauſatur ex carnis ꝓpa-
gatione. ſcilicet cum quis ex nobilibus pa-
rentibus naſcitur. Unde Bernardus in epi
ſtola ad magiſtrum Gualteruȝ de celiomō
te dicit ſic. Genus clarum coꝛpus apertuȝ.
foꝛma euidens: ingenium velox: eruditio-
nis vtilitas. et moꝛum honeſtas. glorioſa
quidem ſunt. Hec ille. Hanc autem no

bilitatē habuit. B. Nicolaus. Unde dicitur
de eo. Nobiliſſimis ortus natalibus velut lu
cifer Nicolaus emicuit. Secūda cauſatꝛ ex
animi formatiōe. ſ. cum quis virtutibꝰ inten
dit. Unde Hieroni. in epiſtola dicit ſic. Ille
apud deum potior eſt: nō quē nobilitas car-
nis: nec dignitas ſeculi: ſed quem deuotio fi-
dei ꝛ vita ſancta deo cōmendat. hec ille. Hāc
nobilitatem habuit beatꝰ Nicolaus. de quo
dicitur. Nobilis genere: ſed nobilior fide.
Tertia cauſatꝛ ex legali adoptione. ſicut pꝫ
Exo. ij. vbi dicitur ꝙ filia Pharaonis moy-
ſen in filiū adoptauit. Hanc nobilitatē habu
it btūs Nicolaꝰ in dei filiū per ſpiritū ſanctū
adoptatus. Roman. viij. Accepiſtis ſpiri-
tum adoptiōis filioꝝ dei. In cuiꝰ ſignū btūs
Nico. pma die ſue natiuitatis: duꝫ balneare
tur ſtetit erectꝰ in pelui. nō quidē virtute hu-
mana: ſed potius diuina. Quarta cauſatur
ex diuine imaginis impreſſione: ſm quā om
nes hoīes ſunt equaliter nobiles. de qua dici
tur Actu. xvij. Ipſius enī genus ſumus. Si
ergo honoramus imaginē depictam: multo
fortius honorare debemꝰ imaginē dei nobis
impreſſam. Eccle. x. In manſuetudine ſerua
aīam tuā: ꝛ da illi honorē ſm meritū ſuum.
Iſta imago in peccatoribꝰ intm̄ obfuſcatꝛ ꝙ
vix a deo cognoſcitur. Math. xxv. Amen di-
co vobis: neſcio vos. Hāc nobilitatē habuit
btūs Nico. p mundiciā cordis: quā ſemp cō
ſeruauit. Prouerbio. xxij. Qui diligit cordis
mundiciam: habebit amicū regem ꝛc.

Quarto non eſt inuētus
ſimilis be. Nico. in educatione. Fuit enī gra-
tioſe educatꝰ quantū adꝰ quattuor. Primo
vt iuuenū laſciuias euitaret. Unde in legen-
da dicitꝛ. Factꝰ autē iuuenis: alioꝝ iuuenū de-
uitans laſciuias. Eccleſia. xiij. Qui tetigerit
picē inquinabitꝛ ab ea. Secūdo vt eccleſias
frequētaret. Un̄ dicitꝛ. Eccleſie ſancte frequē
tans limina. ꝛ glo ſup Math. dicit. Ingreſ-
ſus vrbem Jeſus templū adijt dans formā
religionis: vt quocūqꝫ imus pmo domū ora
tionis adeamꝰ. Sic bea. Nico. faciebat tāꝙ
verus diſcipulꝰ Jeſu xpi ꝛc. Tertio vt ver
ba dei libenter audiret: ꝛ ſeruaret. Unde dici
tur. Quicquid de ſcripturis ſāctis audire po
terat: armariolo cōdebat pectoris. Prouer.
ir. Beatus qui audit me: ꝛ qui vigilat ad fo-
res meas quotidie. Sic beatus Nicolaus fa
ciebat vt haberet ſcientiam ſanctoꝝ. Quar
to vt corpus ieiunio maceraret. Unde dicitꝛ
de eo. Beatus Nico. adhuc puerulus multo
ieiunio macerabat corpus. Trenoꝝ. iij. Bo
num eſt viro cum portauerit iugum dn̄i ab
adoleſcentia ſua. Iſte aūt portauit ab infan
tia ſua ꝛ nunꝙ illud dereliquit.

Quinto non eſt inuētus
ſimilis bea. Nico. in perfectione. Unde Hie
ronymꝰ in epl'a ad Theodorū monachū di-
cit ſic. Si vis pfectus eſſe tu qui perfectuꝫ te
eſſe pollicitus es. Quid aliud ꝙ ſectarꝰ es vi
tam. perfectus aūt ſeruus xpi. nihil aliud ꝙ
xpm habet. Aut ſi preter xpm aliud habet.
perfectus nō eſt. hec ille. Hanc aūt perfectio
nem habuit bea. Nico. qui xpm imitari cupi-
ebat. Juxta illud Luce. vi. Perfectus autem
omīs erit: ſi ſit ſicut magiſter eius. Iſtā per-
fectionem habuit beatus Nico. in quattuor.
Primo in mulierū vitatiōe quas velut pe-
ſtem fugiebat. Unde dicitur Eccleſ. xlij. De
veſtimentis pcedit tinea ꝛ a muliere iniqui-
tas viri. Secūdo in mundi deſpectione. vn
de dicitꝛ de eo. Gloriā mūdi ſpreuit cū oble-
ctaminibus ſuis. Jaco. iiij. Qui voluerit eſ-
ſe amicus ſeculi huiꝰ: inimicus dei cōſtituitꝛ.
Ex quo ſequitur ꝙ btūs Nico. ſpernēdo mū
dum: factus eſt amicus dei. Tertio in deuo
ta orōne. vnde nō ſolū in die. ſ etiaꝫ in nocte
ſemp orabat. ꝛ ad matutinas etiā dum eſſet
laicus ibat. ps. Querite dn̄ꝫ. ſ. in orōne: ꝛ cō-
firmamini: querite faciē eius ſemp. Quar-
to in modeſta conuerſatione. Dicit enī Am-
bro. lib. de officijs ſic. In ſenibus grauitas.
in iuuenibus alacritas. in adoleſcentibus ve
recūdia cōmendatur. Nō eſt ergo mirū ſi be-
atus Nicolaus omnibus ſe amabilē exhibuit
quia habuit verecūdiā cū adoleſcentibꝰ. Un
de dicitꝛ. Pudore bono repletꝰ ꝛc. Alacrita-
tem cū iuuenibus. vnde dicitꝛ ꝙ erat alacer ī
exhortando. Grauitatem cū ſenibus. vnde
dicitꝛ. Or grauitatē in omnibus ſectabatur. ꝛ
ſic patet ꝛc.

Sexto nō eſt inuentus ſi-
milis bea. Nico. in iuſtificatione. i. in. ſancti-
tate vite. Un̄ Auguſti. li. de vita xpiana di-
cit ſic. Ille vere xpianus eſt qui oībus miſeri
cordiā facit: qui nulla oīno mouetꝛ iniuria: q̄
alienū tanꝙ ppriū ſentit dolorē. cuius men-
ſam nullus paup ignorat: qui corā hominibus
inglorius habetꝛ: vt corā deo ꝛ angelis eius
glorietꝛ: qui contēnit terrena vt poſſit habere
celeſtia: q̄ opprimi pauperē ſe pñte nō patitꝛ.

quí miſeris ſubuenit: qui ad fletum fletib⁹ ꝓ
uocatur alienis. Q̄ bene faciebat apl's pau
lus: dicens. Quis infirmatur ⁊ ego nō infir-
mor ⁊c. hec Aug. Hec aūt ſanctitas vite fuit
in btō Nico. in quattuor. Primo in virgini-
tate: q: fuit virgo. Math. xiij. ca. Simile eſt
regnū celoꝝ theſauro abſcondito in agro. id
eſt virginitate in corpore terreno. ij. Coꝛ. iiij.
Habemus theſaurū iſtū in vaſis fictilibus.
et dicit̄ virginitas theſaurus ꝓpter ſuā ꝑcio
ſitatem. Eccle. xxvij. Non eſt cōdigna pon-
deratio aīe cōtinentis. Secūdo in liberali-
tate: quia fuit maxime liberalis ad ꝓximum
egenteꝫ. vnde dicit̄. Erat eīm valde cōpatiēs
⁊ ſup afflictos pia geſtans viſcera. Nā oīs
ſuas diuitias liberaliter diſtribuit. dedit eīm
pauperi ⁊ nō diuiti. i. illi hoī qui ꝓpter paup
tatem filias ſuas ꝓſtituere voluit ps. Diſp
ſit dedit pauperibus: iuſticia ei⁹ manet in ſe-
culum ſeculi. dedit de meliori nō de deteriori.
quia aurū dedit de ꝓprio patrimonio nō de a
lieno. dedit ꝓpter honorē dei nō ꝓpter fauo
rem mūdi. dedit in vita nō poſt mortē. Job
xxxi. Ab infancia creuit mecum miſeratio.
Sciebat eīm ꝙ mīa eſt ſacrificiū deo placitū
⁊ acceptum. Tertio in charitate: q: fuit ma
xime charitatis. Vn̄ dicit̄. Copioſe charitatꝭ
Nicolae pontifex ⁊c. i. Coꝛ. xiij. Si linguis
hoīm loquar ⁊ angeloꝝ: charitatē autē non
habeā ⁊c. Quarto in ſapiētie ꝓfunditate.
quia magnā ſapientiā habuit. vnde dicit̄. ꝙ
beatus Nico. interfuit ꝯſilio Niceno. vbi plu
rimuꝫ de fide cōtra hereticos diſputauit ⁊ vi-
cit. Sapien. vij. Infinitus enim theſaurus
eſt hominibus quo qui vſi ſunt. participes fa-
cti ſunt amicicie dei ⁊c.

Septimo nō eſt inuētus

ſimilis bea. Nico. in electiōe. Fuit eīm gratio
ſe electus. Eccleſi. xliiij. Elegit eum ex omni
carne: Cuius electio fuit ꝯmendabilis ꝙtuꝫ
ad quattuor. Primo q: fuit electus ꝑmiſſa
orōne. Nam electores tota nocte orōni vaca
uerunt. Exēplo xp̄i: q̄ electur⁹ apoſtolos iuit
in montē orare. Luc. vi. Et apoſtoli in electi-
one Mathie orātes dixerunt. Tu dn̄e q̄ cor
da ⁊c. Act. i. Secūdo quia fuit electus diui
na reuelatione: q: vox de celo lapſa fuit vt eli
gerent Nicolauꝫ. Hebreos. v. Nec quiſꝙ̄ ſibi
ſumit honoreꝫ. Tertio q: fuit electus oīm
cōſenſu ⁊ approbatione. vn̄ dicit̄. ꝙ eo viſo
oēs laudauerūt dei magnalia. Prouer. xxviij.
In exaltatione iuſtoꝝ: multa gloria eſt.

Quarto quia fuit electus inuitus: ⁊ cū qua
dam coartatione. vnde poterat dicere illud
ps. Exaltatus aūt humiliatus ſum ⁊ contur-
batus: ideo. iiij. Reg. x. Elegi te meliorem de
filijs dn̄i noſtri. Talis autē fuit btūs Nico-
laus. vt patet in legenda.

Octauo nō eſt inuentus

ſimilis bea. Nico. in cōuerſatione. q: in ep̄a-
tu ſuo fuit gratioſe conuerſatus cū ppl'o ſibi
credito quantū ad quattuor. Primo q: pa-
uit poplū ſuū vbo. vnde dicit̄ ꝙ erat efficax
in loquēdo. Hiere. iij. Dabo vobis paſtores
iuxta cor meū: qui paſcent vos ſciētia ⁊ do-
ctrina. Secūdo pauit ppl'm ſuū orōnis ſuf
fragio: q: in orōnibus ꝓ ppl'o ſuo vigilabat.
De hoc dicit̄ Act. vi. Nos aūt orōni ⁊ mini-
ſterio verbi inſtantes erimus. Tertio pauit
ppl'm ſuū exemplo. vn̄ dicit̄. ꝙ eandem quā
prius grauitatē ſeruabat. i. Thi. v. Exemplū
eſto fidelib⁹ in verbo in ꝯuerſatione. Quar
to quia pauit populū ſuuꝫ tēporali ſubſidio.
Nam populo fame laboranti impetrauit fru
mentū. vt habet̄ in legenda ſua ⁊c.

Nono nō eſt inuentus ſi-

milis bea. Nico. in emigratiōe. Fuit eīm gra-
tioſe mortuus ꝙtum ad quattuor. Primo
cū gratia dei. vn̄ dicit̄. ꝙ oīm virtutū charis-
mate replebat̄. Apoc. xiiij. Beati qui in dn̄o
moriūtur. Secūdo cū ꝯſcientia bona. quia
nullius peccati cōſcientiam habuit ꝓpter pu
ritatem vite. Col'. iij. Mortui eīm eſtis: ⁊ vita
veſtra abſcōdita eſt cū xp̄o in deo. Tertio
cum ſenectute bona: quā voluit eſſe mūdam
puram. Heb. viij. Q̄ antiquat̄ ⁊ ſeneſcit ꝓ
pe interitum eſt. Quarto cū bona fama po-
puli. q: omēs illū cōmendabāt. dolebant eīm
mortē tanti viri: nō ſperantes ſe habiturū cō
ſimilem.

Decimo non eſt inuētus

ſimilis illi. ſ. bea. Ni. in tumulatiōne. Fuit eīm
grōſe ſepultus ꝙtum ad quattuor. Primo
quia in ſepulcro ſuo fuit poſitum corpus ei⁹
ſanctiſſimū. Secūdo q: in tumba marmo-
rea ſicut corpus xp̄i. Tertio q: ex eius mē-
bris ſacrū reſudat oleum: valens in ſalutem
multoꝝ. Job. xxxi. Petra fūdebat mihi riuos
olei. Quarto q: a pedib⁹ fōs aq̄ ꝓfluxit. ps.
Scitote qm̄ dn̄s ſctm̄ ſuū. ſ. Nic. mirificauit.

Undecimo nō eſt inuen-

tus ſimilis bea. Nico. in aſſumptōe. Fuit eīm

gratioſe aſſumpꝰ ꝙtum ad quattuoꝛ. Pri
mo cū cuſtodia āgelica. vñ cū moꝛeret̃ roga
uit deū vt angelos ſuos ſibi mitteret: ⁊ incli
nato capite vidit angelos ad ſe venientes: q̄
reuelauerūt ſibi gl̃iam eiꝰ. ps. Angelis ſuis
deus mādauit de te: vt cuſtodiant te in oībus
vijs tuis. Secūdo cū ꝓtectiōe diuina. quia
deuote ſe cōmēdauit deo dicēſ In manꝰ tuaſ
dñe cōmendo ſpm̄ meū. Et iſtud fuit vltimū
verbū xp̄i in cruce. Sapiē. x. Iuſtoꝝ aīe. i m.
d. ſunt. Tertio cū ſuſcepta eucbariſtia. qꝛ ſa
cramentū coꝛpis ⁊ ſanguinis xp̄i ſuſcepit: vt
eſſet ꝯfoꝛmis xp̄o: q̄ anteꝙ pateret̃ cōicauit
cū aplis. Quarto cū celeſti melodia. qꝛ an
geli eius aīam in celū cū laudibꝰ deduxerūt.
vbi celeſtiū melodia audita eſt Eſa. xxiiij. A
finibus terre laudes audiuimꝰ: gl̃iaꝫ iuſti ⁊c̃.

¶ Duodecimo nō eſt inuē
tus ſimilis bea. Nico. in miraculoꝝ operatōe
Siquidē opatus eſt miracula in maioꝛi mū
do: ꝙtum ad quattuoꝛ elemēta. Primo in
elemento ignis: qñ ignem Dyane extinxit.
Secūdo in elemento aeris: qñ ab aere tem
peſtatē fugauit. Tertio in elemēto aque: qñ
nautis mare trāquillauit. Quarto in elemē
to terre: qñ terrā ſterilem fecundauit. Etiā
in minoꝛi mūdo multa miracula operatꝰ eſt
quātum ad quattuoꝛ. Primo quo ad deuꝫ:
ſubueniendo in tribulatione quā iuſte patie
bantur a deo: ſicut qñ reſuſcitauit patri filiuꝫ
cū cypho in mari ſubmerſum. Secūdo quo
ad diabolū ſubueniēdo in tribulatione quaꝫ
patiebantur a dyabolo. ſicut qñ reſuſcitauit
patri filiū a dyabolo ſtrangulatū. Tertio q̊
ad tyrannos ſubueniēdo in tribulatōe quaꝫ
patiebant̃ a tyrānis ſicut tribꝰ iuuenibꝰ fal
ſe ꝑncipi ab inuidis accuſatis. ⁊ quando pa
tri reddidit filiū a Soldano detentū. Quar
to quo ad tempoꝛalia: ſubueniendo in tribu
latōne quā patiebant̃ in rebꝰ. ſicut qñ ſubue
nit iudeo q̄ imaginē ſancti Nico. in domo fe
cerat ⁊c̃. Ideo Eſa. xl dicit̃. In letitia egredie
mini: ⁊ in pace deducemini montes ⁊ colles
cantabūt coꝛā vobis laudē ⁊ oīa ligna regio
nis plaudēt Et ſic pꝫ quomodo beatus Ni
co. eſt in amicicia dei ſublimioꝛ. Vñ dꝛ. In q̄
viuit Nicolaus honoꝛ ſacerdotū. hic p gr̃am
tandem per gloꝛiam. Amen.

¶ In feſto ſctē Lucie v̄gīs ⁊ mar. ſmo. iij.

Profert de theſauro
ſuo noua. Math. xiij ⁊ in euan
gelio p̄ſentis ſolēnitatis. Ben.
ij. dixit deus. Creſcite ⁊ multiplicamini ⁊ re
plete terrā. Super quo Bern. in epiſtola di
cit ſic. Utinam qui continere non valēt celi
batui ſe dare nuptui nō vererentur. Eſſet ꝓ
culdubio melius nubere ꝙ vri: in humili gra
du ſaluari: ꝙ in ſublimi deleri: peius viuere
vel qȯ abſit dānari. hec ille. Super quo mo
ueo talem q̄ſtionēꝫ. vtrum beata Lucia ma
gis meruerit virginitatem obſeruando ꝙ cū
ſponſo ſuo matrimonialiter habitādo. Ad
iſtam queſtionem reſpondēt duo doctoꝛes
noui teſtamenti: dicētes. ꝙ magis meruit ex
virginitate ꝙ meruiſſꝫ ex matrimonio. quia
excellentioꝛ eſt virginitas: ꝙ matrimoniuꝫ.
Primus eſt beatus Auguſtinꝰ lib. de bono
cōiugali q̄ dicit ſic. Sicut bonū erat qȯ Mar
tha faciebat. occupata circa miniſteriū ſctōꝝ
ſed melius qȯ maria audiens verbū dei: ita
etiam bonū Suſanne in caſtitate coniugali
laudamus. Sed bonū vidue Anne magis ⁊
Marie virginis anteponimus. Et li. de ſan
cta viduitate dicit ſic. Bona eſt continentia
coniugalis. ſed melioꝛ cōtinentia vidualis. op
tima mundicia virginalis. Et li. de virginita
te dicit ſic. Certa ratiōe ⁊ ſanctarū ſcriptura
rum auctoꝛitate nec peccatum eſſe nuptias
inuenimus nec eas bono vel virginalis con
tinentie. vel etiā vidualis equamus. h̄ Aug.
Secūdus eſt ſanctus Tho. xxij. q. clij. articu
lo. iiij. in Rub. dicit ſic. Qꝛ autē virginitas ſit
excellentioꝛ matrimonio manifeſte ꝓbatur.
Primo exemplo xp̄i: qui matrem virgineꝫ
elegit ſicut Ambroſ. lib. de officijs dicit ſic.
Quāta eſt virginitat̃ gratia: q̄ meruit a xp̄o
eligi: vt eſſet coꝛpoꝛale tēplum dei: in qua coꝛ
poꝛaliter habitauit plenitudo diuinitat̃. Vir
go mundi ſalutē genuit. Virgo vniuerſoꝛuꝫ
vitā peperit. hec ille. Secūdo qꝛ xp̄us virgi
nitatem ſeruauit. Tertio ex doctrina apl̄i: q̄
i. Coꝝ. vij. virginitatē cōſuluit: tanꝙ melius
bonum. Quarto quia caſtitati attribuit̃ de
coꝛ: ideo virginitati attribuitur excellentiſſi
ma pulchritudo. Unde Cypꝛianus libꝛo de
virginitate dicit ſic. Ad virgines ſermo eſt:
quarum quo ſublimioꝛ eſt gloꝛia: maioꝛ eſt
cura. Flos eñ eſt ille eccleſiaſtici germinis de
cus atqꝫ oꝛnamentum gratie ſpiritalis: ⁊ il
luſtrioꝛ poꝛtio gregis chꝛiſti. Hec ille.
Quinto quia centeſimus fructus attri
buitur virginitati ſm̄ Hieronymuꝫ propter
excellentiam quam habet ad viduitateꝫ cui
attribuitur ſexageſimus. ⁊ ad matrimoniuꝫ
cui attribuitur triceſimus.

Sexto qꝛ virgines vt dicit Apocalip.xiiij Sequūtur agnū quocūqꝫ ierit. quia imitant xp̄m: nō ſolū integritate mentis. ſed etiā carnis. vt Aug⁹. dicit li. de virginitate: et ideo in pluribus ſequūtur agnū. Septimo quia virgines cantāt canticū nouū: qd̄ eſt gaudiū de integritate ſeruata. Hec Tho. vbi ſupra. Sꝫ quia mediū virtutis accipit ſm ꝓportionē circūſtantiarū ad rōnem rectā. Tempus aūt eſt vna de circūſtantijs: ideo nō eſt cōueniēs aliquid eſſe illicitū vno tēpoꝛe qd̄ eſt licitū et virtuoſuꝫ ſi alio tempoꝛe fiat. ꝓpterea ſi in tēpoꝛe quo deus ad multiplicationē generis humani vel cultus diuini: volebat hoīes inſiſtere operi cōiugali: aliquis ꝓpꝛio motu incoꝛruptionem ſeruaſſet: fuiſſet in extremo diminutionis. quia abſtinuiſſet ab omni delectabili q̄ſi nō debuiſſet. Sed poſtea facta multiplicatione humani generis vel colentiū deuꝫ ſufficienti nō peccaſſet virginitatē ſeruās: etiā in lege moyſi. vel in ſtatu nature integre ſi homo nō peccaſſet: nec feciſſet cōtra illud pꝛeceptum in pꝛincipio adductū. quia multiplicatio poterat p̱ alios fieri. ſed ſupꝛa pꝛeceptuꝫ. Ad ꝓpoſituꝫ beata Lucia vt generaret xp̄o filios ſpirituales potius q̄ carnales: ⁊ celum magis q̄ terrā repleret: videns ſponſum ſuū nolle acquieſcere veritati fidei ieſu xp̄i. ipſuꝫ reliquit ⁊ rōnabiliter fecit. vt habet extra de diuoꝛ. c. quāto: ⁊ ca. gaudem⁹. ⁊ adheſit xp̄o tanq̄ celeſti ⁊ ſpūali eius ſponſo. Hec auteꝫ deſponſatio q̄ fit cū xp̄o per virginitatem: eſt quid nouū. quia in noua lege inductum. ideo Grego. lib. moral. dicit ſic. Gaudeat magis puella nobilis genere: ſed nobilioꝛ ſanctitate: q̄ ſit per diuinū conſoꝛtiū pꝛecipuā in celis conſecutura ſublimitatē q̄ ſi eſſet per humanuꝫ cōnubium ꝓlem in terra ꝓpagatura ſublimē. hec ille. ⁊ ꝓpter hoc beata Lucia ꝓfert de theſauro ſuo noua ⁊c̄.

Pꝛofert de theſauro ſuo noua.

- Fidelitatis
- Virginitatis.
- Pietatis
- Liberalitatis.
- Humilitatis.
- Firmitatis.
- Inuincibilitatis.

Primo beata Lucia pꝛofert de theſauro coꝛdis ſui: noua fidelitatis.

Unde Auguſtin⁹. ſuper Johānem dicit ſic. Sicut in radice arboꝛis nulla apparet ſpecies pulcritudinis: ⁊ tamē quicquid eſt ī arboꝛe pulcritudinis ex illa ꝓcedit ⁊ quicquid decoꝛis. Sic ex fidei humilitate: quicquid meriti: quicquid beatitudinis anima ſuſceptura ē ex fidei fundamēto ꝓcedit. hec ille. Fides eſt ſicut lux aīme illuminans mentē. de qua dicitur Geneſ. i. Dixit deus fiat lux: factaqꝫ eſt lux. Sicut eñ lux eſt facta ꝓpter quattuoꝛ ſic etiam fides. Pꝛimo vt tenebras effugaret. Ideo dicitur Geñ. p̄mo Deus diuiſit lucem a tenebris. Sic mens hominis in pꝛincipio eſt obſcura per ignoꝛantiā. ⁊ illuminatur per fidem. Johānis. p̄mo. Erat lux vera que illuminat omnē hominē venientem in hunc mūdum. Secundo vt totum vniuerſum decoꝛaret: tanq̄ pꝛecioſum oꝛnamentum. quia dat omnibus decoꝛem ⁊ foꝛmalem pulcritudinem coloꝝ ſm Ambꝛo. Sic mens hominis in pꝛincipio eſt turpis ꝓpter carentiam iuſticie oꝛiginalis: ⁊ decoꝛatur per fidem. Actuū. xv. Fide purificans coꝛda eoꝛum. Tertio vt diuina opera ⁊ occulta myſteria demonſtraret. Si eñ lux non fuiſſet creata: nullā de ſuperceleſtibus noticiam haberem⁹. vt dicit philoſophus p̄mo methaphi. Sic mens hominis in p̄cipio eſt ſicut tabula raſa in qua nihil ſcriptum eſt. vt patet. iij. de anima. Sed perficitur per fidem. Eſa. vij. Niſi credideritis non intelligetis. ꝓpterea dicit pſal. Emitte lucem tuā ⁊ veritatē tuam ⁊c̄. Quarto vt influentias ſolis ad terrā deferret. Quia ſm philoſophos mediante luce deferunt influētie ſolis ad terras vt generent. Sic anima in pꝛincipio eſt infirma ⁊ impotens: ⁊ p̱ fidem recipit virtutē ⁊ foꝛtitudinē. Unde Berñ. ſuper cantica dicit. Quid non inueniet fides? Attingit inacceſſa: depꝛehēdit ignota: compꝛehendit īmenſa: appꝛehēdit nouiſſima: ipſam deniqꝫ eternitateꝫ ſuo illo ſinu viuaciſſimo quodāmodo circūcludit. Hec ille. Beata Lucia ratiōe hui⁹ magnitudinis fidei: dicta eſt Lucia a luce. ſ. fidei: que maxime in ea viguit. Sicut dixit ei ſancta agatha. Fides tua matri tue ſubuenit: ⁊ ecce ſana eſt. Juxta illud. Mathei. xv. cap̄. O mulier magna eſt fides tua ⁊ cetera.

Secūdo beata Lucia pꝛofert de theſauro ſuo noua virginitatis.

Unde Auguſt. in quodam ſermone dicit ſic. Inter omnia certamina chꝛiſtianoꝛum ſunt pꝛelia durioꝛa caſtitatis. Nam ibi eſt continua pugna: ⁊ rarioꝛ victoꝛia. Rara eſt enim cōcoꝛ-

dia forme atqꝫ pudicicie. Rara auis in terris nigroqꝫ ſimillima cigno. Hec ille. Uirginitas eñi cõparatᷣ luci propter quattuor.

Primo q2 lux eſt omniũ creaturaruꝫ prima: quoniã primo fuit creata. vt habetᷣ Geneſ.i. Sic virginitas eſt prima oĩum creaturarum quoniã omẽs creature in ſui maxima perfectiõe ⁊ integritate create ſunt. Geneſ.ij. Uiditqꝫ deus cuncta que fecerat: et erant valde bona. Secũdo q2 lux eſt oĩm creaturarũ pulcherrima. Eph.v. Omne qḋ arguitᷣ a lumine manifeſtatᷣ. Sic virginitas eſt pulcherrima oĩm creaturarũ. Cant.iiij. Tota pulchra es amica mea ⁊ macula non eſt in te. Tertio q2 lux eſt oĩm creaturarũ nobiliſſima: cum ſit obiectũ nobiliſſime potentie ſenſitiue. vt dicitᷣ ſecũdo de aĩa. Etiã intellectus qui eſt nobiliſſima potentia: eſt quedam lux. vt patet de aĩa. Sic virginitas eſt nobiliſſima. Unde Cyprianus in ſermone de virginitate dicit ſic. Uirginitas eſt ſoror angeloꝝ: victoria libidinũ: regina virtutum: poſſeſſio oĩm bonoꝝ. Quarto q2 lux eſt oĩm creaturarum maxima. quoniã celo empyreo eſt coextenſa. vt dicitᷣ.ij. ſniarum. Sic virginitas eſt maxima: cui debetᷣ maximũ premium. ſcꝫ fructus centeſimus ⁊ aureola. Intelligendũ ꝙ virginitas eſt quadruplex. vt declarat ſanctus Tho.iiij. ſniaꝝ diſt.xxxiij. q.iij. arti.ij. Ad quartuꝫ dicendũ ⁊c̃. Prima eſt virginitas naturalis ſicut in pueris ante baptiſmũ: in quibus nullus eſt habitus virtutis. Secũda eſt ſacramẽtalis. ſicut in illis qui ad tẽpus incorruptionẽ carnis ſeruant poſt baptiſmũ: tamen cũ ꝓpoſito nubendi ſuo tempore. Tertia eſt ſpũalis. ſicut in illis qui habent electionem ꝯſeruãdi integritatẽ carnis hactenus cuſtoditam. tamẽ ſine voto. Quarta eſt diuinalis: ſicut in illis qui ex voto virginitatẽ conſeruant. ſicut fuit in Beata virgine. vt habetur.xxvij.q.ij.§ beata nẽpe Maria. Beata lucia ratione virginitatis dicta eſt lucia a luce. ſcꝫ virginitatꝭ que maxime in ea viguit. ſicut dixit ei agatha. Iocundũ deo in tua virginitate habitaculuꝫ preparaſti. iuxta illud pſal. Domũ tuã dñe decet ſanctitudo.

Tertio beata lucia ꝓfert de theſauro ſuo noua pietatis. Unde Amb. ſuper Beati imaculati dicit ſic. Pietas parentibus amica: deo grata: dñm conſeruat neceſſitudines ſociat: dei agit cultum: mercesparentuꝫ: ſuoꝝ ſtipendiũ. Pietas inopũ iuſtoꝝ tribunal: egenoꝝ portus. miſerorum ſuffragium. indulgentia peccatorũ. hec ille.

Beata Lucia habuit ad parẽtes magnã pietatẽ. quia matri ſanitatem obtinuit. Uoluit eñi habere curam de matre ꝓpter q̃ttuor

Primo propter dei preceptum. Exo.xxxi. Honora patrem tuũ ⁊ matrem tuaꝫ. Secundo ꝓpter chriſti exemplũ: qui de matre in cruce pendens curam habuit. Tertio ꝓpter dei ꝓmiſſum cuꝫ dicitᷣ. vt ſis longeuus ſuper terram. Quarto propter dei iudiciũ cum dicitᷣ. Qui maledixerit patri vel matri morte moriatᷣ. Et intelligitur de vtraqꝫ vita ⁊ morte. ſcꝫ corporali ⁊ ſpũali. Qui enim honorat parentes a quibus habet vitã corporalem. deus etiam ſibi conſeruat vitã corporalem: ⁊ q̇ eos inhonorat moritᷣ.

Quarto beata lucia profert de theſauro ſuo noua liberalitatis. Unde Amb. libro ꝑmo de officijs dicit ſic. Perfecta eſt liberalitas: vbi ſilentio quis tegit opus ſuũ: ⁊ occulto ſubuenit neceſſitatibus ſinguloꝝ: quem laudat os pauperis ⁊ non ſuum vel adulatoris. Deniqꝫ perfecta liberalitas: fide. cauſa: loco tempore: cõmendatur vt premiũ operis circa domeſticos fidei maxime operetᷣ. hec ille. Beata Lucia habuit ad pauperes magnam liberalitatẽ. vnde poteſt ſibi cõuenire illud Prouerb. vlti. Manũ ſuam aperuit inopi: ⁊ palmas ſuas extẽdit ad paupes. Fruſtra aũt mulier fortꝭ manũ aperiret ſi ĩ manu nihil haberet. Hec aũt virgo habuit manũ apertã. q2 ſꝑ dabat ⁊ extẽſaꝫ q2 oĩbꝰ dabat ⁊ plenã q2 abũdãter dabat. ⁊ hylarem: q̇a letanter dabat. Circa ſuũ patrimoniũ ſe habuit quadrupliciter.

Primo q2 dedit pauperibus. pſal. Diſperſit dedit pauperibus ⁊c̃. Ideo meruit celeſtem theſauruꝫ. Math.xix. Uade ⁊ vende omĩa que habes ⁊ da pauperibus ⁊ habebis theſaurum in celo. Secundo quia dedit in vita. Eſa.lviij. Anteibit faciem tuam iuſticia tua. Ideo meruit locũ ſecurũ. Ma.vi. Theſaurizate vobis theſauros ĩ celo ⁊c̃.

Tertio quia dedit omnia nihil ſibi reſeruãdo. Ideo meruit fructum centupluꝫ. Mat.xix. Omnis qui reliquerit domum: patrem: matrem: agrum ⁊ poſſeſſionem centuplum accipiet: ⁊ vitam eternam poſſidebit.

Quarto quia dedit ſeipſaꝫ. id eſt corpus ꝓpriũ: morti ⁊ paſſioni ſe exponẽdo. Ideo

meruit habere corpus glorificatum. Phil. iij. Saluatorem expectam⁹ dn̄m ieſum chriſtum qui. r. c. h. noſtre ⁊c.

Quinto beata lucia profert de theſauro ſuo noua humilitatis. Unde Aug⁹. in epiſtola ad Dyoſcoruʒ dicit ſic. Non aliam tibi ad capaſſendam ⁊ optinendam veritatis viam inuenias: ꝙ que inuenta eſt ab illo qui greſſuum noſtrorum tanꝙ deus infinitatem preuidit. Ea auteʒ eſt prima humilitas. ſecunda humilitas. tertia humilitas. ⁊ quotiens interrogares hoc me dicentem audires. alludens dicto cuiuſdā petentis a quodam philoſopho: qđ eſſet melius in rethorica. Reſpondit philoſoph⁹. prima eloquentia ſecūda eloquentia ⁊c. hec ille. Sic beata Lucia in via chriſti ambulās de ſe nō ſapiebat que ſunt ſublimitatis aut equalitatis ſed magis ſubiectionis ⁊ humilitatis. Non em̄ ſe filiam vel ſponſam chriſti nominauit. imo ancillam dicens. Ancilla chriſti ſum. Filia em̄ dicit nobilitatem. ſponſa equalitateʒ. ancilla vero humilitatē. Sed ancilla eſt quadruplex. Prima eſt ancilla peccati Joh. viij. Omnis qui facit pctū̄ ſeruus eſt peccati. Secunda eſt ancilla nūmi Luce. xvi. Non poteſtis deo ſeruire ⁊ mammone. Tertia eſt ancilla diaboli. ij. Petri. ij A quo quis ſuperatus eſt: eius ⁊ ſeruus eſt. Quarta eſt ancilla corporis proprij. Roma. iij. Xp̄o dn̄o non ſeruiunt: ſed ſuo ventri. Sed beata Lucia nō fuit ancilla peccati. quia hoc eſſet dānabile. nec nūmi: quia hoc eſſet vituperabile. nec diaboli: quia hoc eſſet periculoſum. nec corporis ſui: quia hoc eſſet ignominioſuʒ. Sed tantū chriſti: quia hoc eſt glorioſuʒ. iuxta illud Pauli. Cui ſeruire regnare eſt. Et ſic patʒ ⁊c.

Sexto beata lucia ꝓfert de theſauro ſuo noua firmitatis. Un̄ Eccl'. xxvi. dicitur ſic. Lucerna ſplendens ſuper candelabrum ſanctuʒ ⁊ ſpecies faciei ſuper etatem ſtabilem. Eſt em̄ etas quadruplex. Prima eſt iuuentus: ⁊ hec non eſt ſtabilis quia continue tendit ad perfectioneʒ. Secunda eſt ſenectus: ⁊ hec non eſt ſtabilis. qꝛ incipit deficere occulte. Tertia eſt ſenium id eſt decrepitudo: ⁊ hec non eſt ſtabilis. qꝛ deficit manifeſte. Quarta eſt etas virilis: ⁊ hec eſt ſtabilis. quia tunc natura ſtat. beata Lucia licet habuerit etatem iuueniłeʒ: tamen habuit etatem virilem in mente: quia non potuit vinci a quattuor. Primo non a matre: attendens illud Math. x. Qui amat patrem aut matrem pluſꝙ me: non eſt me dignus. Secūdo nō a ſponſo. Heſter pͥmo. Paruipendent vxores imperia maritorū. Tertio non a tyranno per obprobria ⁊ minas: quādo dixit. Patrimoniū tuū cuʒ corruptoribus expendiſti ego te faciam duci ad lupanar. Quarto nō a iudice per ſupplicia ⁊ violentias ideo ait. Nunꝙ voluntatem meam ad conſenſum tuū poteris reuocare: non coinquinatur corpus niſi de conſenſu mentis. nam ſi me inuitā feceris violari: caſtitas mihi duplicabitur ad coronā. Sup quo ſanctus Tho. iiij. ſniarum. diſt. xlix. q. v. articu. iij. dubio primo. ad quartum dicendum dicit ſic. Si aliqua virgo per violentiā oppreſſa fuerit: non amittit ꝓpter hoc aureolam virginitatis. dūmodo ꝓpoſituʒ perpetuo virginitatem ſeruandi inuiolabiliter ſeruet illi actui nullomodo cōſentiens non tamen per hoc perdit virginitatē: ⁊ hoc ſiue ꝓ fide ſiue ꝓ quacūqʒ alia cauſa violenter corrūpatur Sed ſi hoc ꝓ fide ſuſtineat: erit ei meritoriū ⁊ ad genus martyrij pertinebit Unde Lucia dicit. Si me inuitā feceris violari: caſtitas mihi duplicabiť ad coronā. nō ꝙ habeat duas virginitatis aureolas. ſed ꝙ duplex premiū reportabit: vnū pro virginitate cuſtodita aliud ꝓ iniuria quaʒ paſſa eſt. Dato etiā ꝙ talis violenter oppreſſa: cōcipiat. nec ex hoc meritū virginitatis perdit. nec tamen matri chriſti equabiť: in qua fuit cum integritate mentis. etiaʒ integritas carnis. hec Tho. Jdeo dicitur colūna immobilis ⁊ cetera.

Septimo beata lucia ꝓfert de theſauro ſuo: noua inuincibilitatis. Unde Grego in omel'. dicit ſic. Fortes facti ſunt ſancti: terrorē domant: ſpiritū roborant: virtutibus coruſcant: terrena deſpiciunt: celeſtia appetunt: occidi poſſunt: flecti autem neqūt. nec ſuſtinere flagella per infirmitatem metuūt: nec leſi vnꝙ a veritate conticeſcunt hec ille. Beata Lucia cōtra quattuor fortiſſime pugnauit ⁊ vicit. Primo vicit peccata. ſcʒ luxuriaʒ. ideo fuit templū dei. Unde ait. Qui caſte viuūt templū ſunt ſpū̄ſſancti. vicit auariciā. Und̄ ait. Sacrificiū placēs deo: eſt viſitare pauperes in neceſſitatibus eoꝝ ſubuenire. vicit ſuperbiā

Unde ait. Tu principū tuoꝝ decreta cuſtodis: ⁊ ego dei mei legē cuſtodio. Tu principes times: ⁊ ego deū timeo. Tu illos offendere nō vis. ⁊ ego deū offendere caueo. Tu illis placere deſideras: ego vt xp̄o placeam cōcupiſco. Ideo accepit coronā regni. Unde cantat̄ de ea. Om̄is plebs te expectat: vt accipias coronā regni. Et Apocal. iij. Qui vicerit faciam illū columnam in tēplo dei mei ⁊c. Secūdo vicit mundū quo ad tyrānos qui eius mentē a vera fide ſubuertere conabant̄. Unde ip̄a dixit paſcaſio. Tu fac qđ tibi vtile eſſe cognoſces. ego faciā qđ mihi vtile eſſe perſpexero. Mirabile eñ fuit ꝙ fragilis femina vicit hoſtem tam robuſtū. Iuuencula hoſtē tam antiquū. puella delicata hoſtem tam aſtutū. Unde cantat̄ de ea. In tua patientia poſſediſti aīam tuam Lucia ſponſa xp̄i. odiſti que in mūdo ſunt: ⁊ coruſcas cū angelis: ſanguine ꝓprio inimicū viciſti. Ideo meruit illud qđ ponit̄. Apoc. iij. Qui vicerit dabo ei ſedere mecū in throno meo. ſicut ⁊ ego vici ⁊ ſedi cū patre meo in trono eius. Tertio vicit tormēta. Nam boues perdiderunt vim trahendi: q2 nec nulle hoīes nec plura paria boum ad lupanar eā trahere potuerūt. nec mirū. q2 ipſa erat membrū xp̄i. ideo i. Coꝝ. vi. dicit̄. Tollens mēbra xp̄i: faciā mēbra meretricis? abſit. etiā ignis perdidit vim comburendi. q2 paſcaſius anguſtiatus nimis: iuſſit copioſum ignem circa eā accendi: picemq3 reſinam ⁊ oleū feruens ſuper eam fundi: ⁊ nihil ei nocuit. Eccl. li. In medio ignis non ſum eſtuata. Quarto vicit mortē. Nam percuſſa in gutture gladio necari nō potuit. Sed ꝙdiu voluit ſuperuixit. Impetrauit eñ a dño inducias martyrij: vt credentib⁹ auferret terrorem paſſionis. Et non credentib⁹ auferret vocem inſultationis. vt pacē eccl'ie redditā nūciaret: tanꝙ ꝓphetiſſa dñi vt corp⁹ dñi reciperet ⁊ ſe deo cōmendaret: vt aduocatā ſyracuſanis ſe ꝓmitteret. Sic ḡ patꝫ ꝙ btā Lucia magis meruit ꝟginitate obſeruando ꝙ cū ſponſo ſuo pagano mr̄imonialiter cohabitādo. Mat. v. Bti mūdo corde: qm̄ ipſi deum videbūt. hic ꝑ gratiā, tandem per gloriam. Amen.

In feſto ſancti Thome apli. Sermo. iiij.

Thoma vidiſti me.

Joh. xx. ⁊ in euangelio p̄ſentis ſolēnitatis. Beda ſuꝑ Marcū dicit̄ ſic. Hic eſt Thomas ꝗ interp̄tat̄ abyſſus vel gemin⁹: qđ grece dicit̄ didimus. que vtraq3 interpretatio bene cōgruit eius ſtatui. Didimus eñ recte vocat̄: ꝓpter dubium cor in fide reſurrectiōis dñice. abyſſus quoq3 dici potuit. cū altitudinē dñice virtutis: reſurrectione celebrata: fide certa penetrauit. hec ille. Super quo moueo talem q̄onem vtrū bti Tho. tarditas: magis nobis ꝓfuerit ad veritatē dei cōfirmanda ꝙ alioꝝ aploꝝ credulitas ad dubietatē extirpandā. Ad iſtam q̄onem r̄ndent duo doctores eccleſie.

Primus eſt btūs Greg. in omel. dicēs ſic. Egit nāq3 miro modo diuina clemētia vt diſcipulus dubitās: dū in magiſtro ſuo vulnera palparet carnis: in nobis vulnera ſanaret infirmitatis. Plus eñ nobis Thome infidelitas ad fidē ꝙ fides credentiū diſcipuloꝝ ꝓfuit: q2 dum ille ad fidē palpando ducitur: noſtra mēs om̄i dubitatione poſtpoſita in fide ſolidat̄. Sic quippe diſcipulū poſt reſurrectionē ſuā dubitare ꝑmiſit: nec tamē in dubitatione deſeruit: ſicut ante natiuitatem ſuam habere Mariam ſponſam voluit qui tamen ad eius nuptias non peruenit. Nam ita factus eſt diſcipulus dubitans et palpans teſtis vere reſurrectionis: ſicut ſponſus matris fuerat cuſtos integerrime virginitatis. hec ille. Secundus eſt Petrus rauennas ſermone. lxxix. dicēs ſic. Ab apoſtoli reſurrexiſſe dñm mulieribus nūciantibus aut nō crediderūt aut deliramētū indicaſſe referunt̄: ḡ iſ iter nemo arguat. Alter eñ dubitat: ꝗ aliꝰ credit. decipi non pōt: ꝗ non eſt facilis creditor vel auditor. Ignauꝰ nimis eſt ꝗ poſt exemplū inuenit̄ incautus. Rudis miles ad aciē currit ꝗ cauſā belli neſcit ⁊ ius bellatoris ignorat. Periti aūt eſt non ſegnis cū ſenſim miles veteranꝰ accedit. h' ille. Xp̄s eñ volēs oñdere ſingularē dilectionē ad ſcm̄ thomā ſuꝑ ceteros aplos oñdit ei q̄tuor ſingularia ſigna familiaritatis ⁊ amicicie. Primū fuit q2 exhibuit ſe ad tāgendū. Nam q̄dam cognouerunt xp̄m reſurrexiſſe ex viſu. Sicut Lucas ⁊ Cleophas eūtes in Emaus. Luce vlti. Quidā ex auditu. vt petrus. Mar. xvi. Ite dicite diſcipulis eius ⁊ petro: quia ſurrexit dñs. Quidam ex guſtu. vt diſcipuli qui iuerunt ad piſcationem. vt patet Joh. vlti. Quidam ex tactu. vt Thomas. Et hoc modo nulli ſe exhibuit niſi thome. immo nec marie Magdalene: cui dixit. Noli me tāgere. Johānis. xx. Ideo cantat̄

in eius laudem. O Thoma didime qui meruiſti xp̄m tangere. Secundū fuit: quia exhibuit ſe ei ad confitendum. Statim em̄ viſo ⁊ palpato xp̄o: effectus eſt theologus verax ⁊ integram fidem eius cōfitendo: q̄ntum ad humanitatem ⁊ diuinitatē: dicēs. Dn̄s meꝰ ⁊ deus meus. Uidendo ergo credidit: qui cōſiderando verum hominem hunc deū quē videre nō poterat exclamauit. Sicut em̄ ante paſſionē nullus apoſtolorū cōfeſſus eſt eum eſſe verū deum niſi Petrus qui dixit. Tu es xp̄us filiꝰ dei viui. Math. xvi. Sic etiā poſt reſurrectionem nullus cōfeſſus eſt xp̄m eſſe verum deū niſi Thomas. Tertium fuit: q̄a exhibuit ſe ei ad certificandū. Licet em̄ alijs apoſtolis xp̄us apparuerit poſt reſurrectionem tamē ſingulari modo Thomā certificauit in eo ꝙ voluit: ꝙ homo mortalis tangeret corpus glorioſum. Hoc autē eſt ſingulare miraculum. Unde Gaufredus carnotenſis ep̄us dicit ſic. Non em̄ credendus eſt iſte minoris meriti pre ceteris fuiſſe vt ip̄e ſolus iudicaretur indignus dn̄i viſiōe. Poſt dies octo iterum venit Jeſus. ⁊ Thomas erat cū eis. Cui cuncta replicantur a dn̄o q̄ pridie locutus fuerat velut de abſente. hec ille.

Quartum fuit quia exhibuit ſe ei ad inflāmandum. Quāuis em̄ ante paſſionem multa ſecreta reuelauerit Johāni. vt dicitur Johan. xiij. Tamen ſecreta celeſtia poſt reſurrectionē nō reuelauit alicui familiariꝰ q̄ Thome. Unde Gaufredus vbi ſupra dicit ſic. Quid autē mirū: ſi mira deuotione mox exclamauit. Dn̄s meus: ⁊ deus meus? Nō em̄ erat iam ꝙ de eius diuinitate. ꝙ de veritate reſurrectiōis aliquatenus heſitaret: quē nec arcerent clauſtra. nec laterēt ſecreta. hec ille. Ratione huius reuelationis accendebatur Thomas in amorem xp̄i: ⁊ inflammabatur Si em̄ ex verbis xp̄i accendebantur illi duo diſcipuli eūtes in Emaus dicētes. Nōne cor noſtrū ardens erat in nobis. dū loqueretur nobis in via: ⁊ aperiret nobis ſcripturas. quāto magis inflāmabatur Thomas ex cōtactu vulnerū xp̄i. ⁊ ꝓpter iſtam certitudinē ⁊ inflammationē: dicit xp̄s. Thoma vidiſti me.

Thoma vidiſti me.

- Per fidelitatem.
- Per obedientie velocitatem.
- Per charitatem.
- Per puritatem.
- Per poteſtatem.
- Per firmitatem.

Primo Beatus Thoma vidit xp̄m per fidelitatem. Unde Auguſti. lib. p̄mo de trinitate dicit ſic. Mentis humane acies inualida in tam excellenti luce non figitur niſi per iuſticiam fidei emundetur.

Sciendū ꝙ non quelibet fides illuminat mentem ad videndum deū: ſed fides recta ⁊ iuſta. Eſt em̄ quadruplex fides. Prima eſt hereticorū. i. Thimo. iiij. Diſcedent quidā a fide attēdentes ſpiritibus erroris ⁊ doctrinis demoniorū in ypocriſi loquentium mendacium ⁊ cauteriatam habentium ſuam cōſcientiam ꝓhibentiū nubere: abſtinere a cibis quos deus creauit ⁊c̄. Secūda eſt falſorum xp̄ianorū. Jac. ij. Fides ſine operibꝰ mortua eſt. Et Augu. ſermōe xxij. dicit ſic Fides appellata eſt ex eo q̄d fit. Due ſyllabe ſonāt cum dicitur fides. prima ſyllaba eſt a facto. ſecūda a dicto. Interrogo ergo te vtrum credas: dicis credo. Fac q̄d dicis ⁊ fides eſt. Ex his duobus fides fit. hec ille. Tertia eſt curioſorū: quia nō innitūtur veritati. i. Cor. i. Judei ſigna querunt: ⁊ greci ſapientiā. Sic em̄ dicit Math. xij. Magiſter volumus a te ſignum videre ⁊c̄. Quarta eſt inquietorū qui nō ſunt ſtabiles ⁊ firmi. Luc. viij. Ad tēpus credunt: ⁊ in tempore tentationis recedunt. Beatus Tho. ante paſſionem chriſti habuit fidem imperfectam: ſicut ⁊ ceteri apoſtoli. qn̄ omēs relicto eo fugerunt. Mathei xxvi. Poſt reſurrectionem etiam fuit incredulus. cum dixit. Niſi videro in manibꝰ eius fixuram clauorū ⁊c̄. Quia em̄ ab aliorū cōgregatione receſſit: ideo incredulitatem incurrit ⁊ xp̄m videre non meruit. Cum autē ad congregationem apoſtolorū rediJt: fidem chriſti confeſſus eſt: dicens Dn̄s meus ⁊ deus meus. Ro. x. Corde creditur ad iuſticiā: ore autem confeſſio fit ad ſalutem. Eius autem fides patet ex quattuor. Primo quia xp̄us eius fidem approbauit: dicēs. Quia vidiſti me Thoma credidiſti. Johan xx. Aliud quidem vidit: ⁊ aliud credidit: hominem vidit: ⁊ deum credidit. Secundo quia magos baptizauit ſm̄ Chriſo. Ex quo patꝫ quantā in fide excellentiā habuit. qui primitias gentiū ad fidem baptizare ꝓmeruit. Tertio q: in ciuitate ediſſa vbi corpus ſuū requieſcit: nullum hereticum aut infidelem ſiue iudeum ſiue paganum habitare permittit. Ex quo datur intelligi quantus ſit defenſor fidei: q̄ nullum iuxta ſe infidelem viuere permittit.

Quarto q² eccleſia que non poteſt errare ſuã fidem imitari petit. vt cõtinet in oro⸗ne eius. ⁊ ſic pꝫ fidelitas eius.

Secundo btũs thomas

vidit xp̃m per obedientie velocitatẽ. Unde Bern̄ ſermone. xxi. ſuper Canẗ. dicit ſic. Ceſſet voluntas ꝓpria: ⁊ infernus non erit. In quẽ em̄ deſeuiet ignis: niſi in ꝓpriam voluntatẽ. Nam ꝓpria voluntas deum impugnat aduerſus eũ extollit. Ipſa eſt que paradiſum ſpoliat: infernuꝫ ditat: ſanguinem xp̃i euacuat: ⁊ ditioni diaboli mundũ ſubiugat. hec ille. Uoluntas autẽ noſtra debet ꝑficere voluntatem dei quadrupliciter. Primo ſicut peregrinus obſeruat viã quãdo ꝑgit ad patriam ſuam. Sumus em̄ oriundi a patria celeſti: ſꝫm aĩam quẽadmodũ angeli q² a deo q̇ nos creauit ad imaginem ⁊ ſimilitudinẽ ſuam. Q̃diu autẽ ſumus in hac vita via noſtra eſt voluntas diuina. de cui⁹ preceptis dicit pſal'. Deduc me in ſemitã mãdatorum tuo. q² ipſam volui ⁊c̃. Ab iſta via deuiant aliqui ad dexterã: putantes ſe facere bonuꝫ cum faciant malum. Aliqui ad ſiniſtraꝫ: facientes qͦ malũ eſt: ⁊ ſcientes illud eſſe malum. ſicut Grego. dicit. Ideo dicit᷑ Deut᷑. v. Hec eſt via: ambulate in ea: neqꝫ ad dexteram neqꝫ ad ſiniſtram. Secũdo ſicut infirmus ſuam dietã. Q̃diu em̄ voluntas noſtra eſt in via infirmat᷑. vt ait aplꝰs. Sed diuina voluntas eſt ſua medicina: qm̄ xp̃s antequã medicus venit ad ſanãdas noſtras voluntates per ſuaꝫ voluntatẽ. vt dicit᷑ Mat. ix. Ideo ſicut eger non obſeruans dietã interemit ſe. ita non obſeruans voluntatẽ diuinã occidit ſe. Tertio ſicut religioſus ſuã religionem. Nam aĩa noſtra ⁊ angeli ſunt eiuſdem religionis: q² in eiſdem ordinibus collocabunt᷑. vt dicit Magiſter ſniaruꝫ lib. ij. diſt. x. Regula autem religionis angelice eſt vt cõforment voluntatẽ ſuam voluntati diuine pſal'. Benedicite dño omnes angeli eius: miniſtri eius: qui facitis voluntatẽ ei⁹ Ideo ⁊ nos debemus facere voluntatẽ dei

Quarto ſicut ciuis legem ꝓprie ciuitatis. Nam diuina voluntas eſt lex noſtre ciuitatis quã inquirimus. vt dicit᷑. Heb. xiij. Unde Eſa. loquens de iſta ciuitate q̄ eſt a ſua lege denoĩata. dic̄. lxij. c. Nõ vocaberis vltra derelicta: ſed volũtas mea in ea. Ideo ſicut boni ciues ꝓ legibus ſuarũ ciuitatũ morteꝫ ſubeunt: ita ⁊ nos debemus facere ꝓ obſeruanda diuina volũtate. Unde dicit᷑. Mat. vij. Quicunqꝫ fecerit voluntatẽ patris mei qui in celis eſt. hic meus frater: ſoror: ⁊ mater eſt. Beatus Thomas obediuit voluntati dei perfecte quo ad quattuor. Primo integraliter: quia de ſuo nihil ſibi retinuit. licet em̄ prius dixerit. Dñe mitte me quo vis preterquã ad Indos. tamẽ poſtea ratio correxit dicens. Dñs meus es tu: ⁊ ego ſeruus tuus: fiat voluntas tua. In hoc imitat⁹ eſt magiſtrum ſuũ. Qui ait. Math. xxvi. Pater ſi poſſibile eſt: tranſeat a me calix iſte. verũtamen non mea voluntas ſed tua fiat.

Secũdo letanter: q² ſimplici corde ⁊ ex caritate obediuit. Unde Bern̄. libro de prelato ⁊ diſpenſatione dicit ſic. In ipſa obedientie via: tibi fortaſſe aliqua dura ⁊ aſpera poſſunt occurrere: vt accipias interdũ precepta nõnulla que licet ſalubria ſint: min⁹ tamen ſuauia videant᷑. Hoc ſi moleſte ceperis ſuſtinere: ⁊ ſic diiudicare prelatum ⁊ murmurare in corde etiam ſi exterius impleas qͦ iubet᷑: nõ eſt virtus patientie. ſed velamẽ malicie. hec ille. Sed beatus Thomas letiſſime ⁊ ex charitate impleuit diuinũ mandatũ pſal'. In auditu auris obediuit mihi. Tertio velociter: q² mox in Indiã eſt ꝓfectus. Unde Bern̄. vbi ſupra dicit ſic. Uer⁹ obediens mandatũ non ꝓcraſtinat. ſed ſtatim parat aures auditui. linguã voci: pedes itineri: manus operi: ⁊ ſe totũ intus colligit. vt mandatum peragat imperantis. hec ille.

Quarto perſeueranter: q² vſqꝫ ad morteꝫ exemplo xp̃i. de quo dicit᷑ Phil'. ij. Factus obediens vſqꝫ ad mortem. Sic btũs Thomas vſqꝫ ad mortem perſeuerauit in obedientia xp̃i.

Tertio beatus Thomas

vidit xp̃m ꝑ charitateꝫ. Unde Aug⁹. lib. de doctrina xp̃iana dicit ſic. Charitaſ eſt actio rectitudinis: oculos ſemꝑ habẽs ad deum: glutinũ aĩarũ: ſocietas fideliũ: actio non frigida: actio non fracta: nõ fugax: nõ audax: non preceps. hec ille. Hanc charitateꝫ habuit btũs Tho. vt ptꝫ per quattuor ſigna.

Primo q² fuit xp̃i imitator qñ dixit. Dñe neſcimus quo vadis. ⁊ quõ poſſumus viaꝫ ſcire. Joh. xiiij. Hoc em̄ ſꝫm Chryſ. ex multa dilectione dixit. q² ipſum ſemꝑ cupiebat Cui xp̃s rñdit. Ego ſum via: veritas: ⁊ vita Suꝑ quo Aug⁹. dicit. Ambulare vis: ego ſum via. Falli nõ vis: ego ſum veritas. Mo⸗

ri non vis: ego uſm vita. hec ille. Secũdo q2 fuit celeſtiũ ↄtẽplator. vñ in nuptijs non manducabat. ſ oculos in celũ erectos habebat. Mat. vi. Ubi eſt theſaurus tu9: ibi eſt ⁊ cor tuũ. Ubi eſt eñ amor cordis: ibi eſt ⁊ oculus corporis. Tertio q2 fuit diuinoꝝ auidus auditor. ſicut p3 ĩ puella hebrea quã dei cãtationẽ ſepe repetere ſatagebat. Joh. viij. Qui eſt ex deo verba dei audit. Super quo Greg. dicit ſic. Penſet quiſq3 in corde ſuo ſi verba dei pcipit. ⁊ tunc cognoſcet vñ ſit. Qui eñ aliuin diligit: libenter de eo audit. ⁊ in eius mentione delectaꝰ. Quarto q2 fuit terrenorũ contẽptor. Omĩa eñ que ſibi rex Judie dedit: pauperibus diſtribuit. nec aliquid terrenũ ab eo accipiens ſibi reſeruauit. Unde Cryſ. dicit. Uere non hab3 ſuper terram qð amet: qui donu3 celeſte in veritate guſtauerit. Et ſic patet de feruenti eius charitate.

Quarto btũs Thomas

vidit xpm per puritatem. Unde Hieroñ. in epl'a dicit ſic. Quacũq3 virtute polleas quibuſcũq3 operibus niteas: ſi cingulo caſtitatis careas omĩa per terram trahis. hec ille.

Sciendũ ꝙ virtus caſtitatis ⁊ puritaṫ militat cõtra paſſiones ↄcupiſcentie carnalis quattuor modis. Primo eñ militant aliq contra iſtas paſſiones ſic ꝙ eas ſuperant: nec etiã ab eis ſuperanꝰ. Sed manent in cõtinua lucta: donec paſſio ſponte diſcedat. Et tales dicunꝰ perſeuerãtes. q2 nec cadũt nec vincunt. Secundo aliq militant: ſic ꝙ diu pugnant ⁊ tandẽ vincunt: ſed cum difficultate. ⁊ iſti dicunꝰ cõtinentes. Tertio aliqui ſic militant ꝙ iſtas paſſiones faciliter vincunt cõfeſtim ⁊ inſurgunt ad modũ bellatoꝝ fortiũ: ⁊ iſti dicũꝰ tẽperati. Quarto aliqui ſic militãt ⁊ habent iſtas paſſiones adeo domitas: vt nequaꝙ̃ inſurgere preſumant contra iudiciũ rõnis. ſicut populus infirmus q eſt ſubiugat9 a fortiſſimo pncipe. ⁊ q2 tales ſunt ĩpaſſibiles ad modũ angelorũ. iõ dicunꝰ hñe v̾tutẽ heroycã. i. diuinã. q2 poti9 dicunꝰ filij dei ꝙ̃ filij hoĩm. Et h modo B. Tho. militauit ↄ paſſiones ↄcupiſcẽtie: vt oĩno ĩpaſſibil' foret. Jnmñ eñ dilexit puritatẽ ꝙ vocauit eã turrem fontẽ ⁊ dei miniſtrã. Turtẽ ppꝰ ſui excellẽtiã: q2 ſicut turris trãſcẽdit domũ. ſic v̾gitas mrĩmoniũ. Hier. Sicut poma ex arbore: frumẽtũ ex ſtipula: aurũ ex terra. ita v̾ginitas de nuptijs naſciꝰ. Uocat eã fontẽ ppter fecunditatẽ. Hiero. Nuptie replẽt terrã: v̾ginitas padiſu3. Uocat eã dei miniſtrã: q2 v̾gines deo aſſiſtunt. Apocal. xiiij. Hij ſequũtur agnũ quocũq3 ierit. ⁊ ſic p3 ei9 puritas quã valde dilexit.

Quinto btũs Thomas

vidit xpm p ptãtem quã habuit in miraculis faciendis. Uñ Cryſ. ſup Mat. dicit ſic. Tria totus mundus mirabaꝰ. ſc3 xpm poſt mortẽ reſurrexiſſe. carnẽ in celũ aſcendiſſe: ⁊ p. xij. aplos piſcatores totũ mundũ ↄuertiſſe. Hui9 aũt quadruplex fuit cã. ſ. pecunie cõtemptus. glie defectus. ſecularium occupationũ ſegregatio. ⁊ terribiliũ paſſionum toleratio. hec ille. Beatus Thomas multos ſanauit quadrupliciter. Primo dãdo qbuſdam medicinã purgatiuã: ſicut regi indie ⁊ pluribus alijs quos a peccato purgauit. Secundo dando quibuſdã medicina3 melioratiuã. ſicut illis quos ad virginitate3 induxit. vt patet de ſponſo ⁊ ſponſa: quos bñdixit ⁊ in virginitate cõſecrauit. Tertio dando quibuſdã medicinã conſeruatiuã: ſicut illis quos ad dandũ elemoſynas pUocauit. Elemoſyna eñ grãm dei conſeruat. iuxta illud Eccl'. xix. Gratiã hoĩs quaſi pupillã conſeruabit. Quarto dando qbuſdã medicinã pſeruatiuã: ſicut illis quos ad audiendũ v̾bũ dei induxit. qbus. xij. gdus diſtinxit. vt p3 in legẽda. Pſal. Jn corde meo abſc. e. t. vt nõ. p. ti. ⁊c. Aſſimilabat eñ v̾bũ dei collirio emplaſtro: potioni ⁊ cibo. quia ↄuertit qttuor gña hoĩm. Primo quoſdã illuminabat ad fidẽ. ſicut illos de Jndia inferiori: ⁊ iſtis appoſuit colliriũ. Nã poſt predicationẽ eius baptizati ſunt. ix. milia viroꝝ exceptis mulierib9 ⁊ paruulis: ⁊ in Jndia ſuperiori illuminauit Sinthicen ⁊ conuertit Migdoniã vxorẽ Cariſij cognati regis ⁊c. Pſal'. Lucerna pedibus meis verbũ tuũ: ⁊ lumẽ ſemitis meis. Secũdo quoſdã docebat humilitatẽ: ⁊ iſtis a timore ſuperbie frãgebat emplaſtrũ: ſicut regẽ Jndie minoris ⁊ reginas indie ſupioris. Tertio quoſda3 inducebat ad ↄfeſſionẽ: ⁊ iſtis dabat potionẽ. Nam cũ apl's eſſet poſit9 in carcere veniens Migdonia ↄfitebaꝰ ei rogãs eũ vt ſibi indulgeret ꝙ ppter eã in carcerẽ miſſus eẽt quã ille benigne ↄſolãs. hec oĩa ſe libẽter paſſi aſſeruit. Quarto quoſdã timidos cõfortabat: ⁊ iſtis dabat cibũ. ſicut regẽ Jndie inferioris poſtulantẽ veniã ab aplo p eo ꝙ

tradiderat eū in carcerē ob fabricaȝ palatij.
cui apl'us ait. Multū vobis p̄ſtitit de⁹ vt ſe
creta ſua vobis oñderet ⁊c̄. ⁊ ſic pȝ ei⁹ ptās

Sexto beatus tho. vidit xp̄m p firmitatē. Nā ante xp̄i paſſionē hāc
firmitatē ſe habere docuit: cū dicit. Eamus
⁊ nos ⁊ moriamur cū illo. Joh. xi. Non em̄
dixit. Fugiam⁹ cū eo. q: xp̄s mortē nō expe-
ctabat. ſed dicit eam⁹ cū eo: q: xp̄s ſpōte ad
mortē ibat. Eſa. liij. Oblatus eſt: q: voluit.
nec dixit eatis vos: ſ; eam⁹ nos. q: voluit ſi-
bi eſſe ſocius in aduerſis q̄ fuerat in pſperis
Legit̄ de Ceſare q̄ nunq̄ dixit militib⁹ ſuis
ite. ſ; venite. dicebat em̄ q̄ labor cū duce par
titus minor videt̄ eē militib⁹. nec dixit mo
riamur ante eū q: h̄ nullius fuiſſet vtilitat̄:
cū ianua nō eſſet aperta: nec poſt eū. q: viue
re poſt eū: nō reputabat vitā: ſ; mortē. ſed di
xit cū eo. Sciebat em̄ q̄ btūs erat ille q̄ mo
riebat̄ cū eo. ſicut pȝ in latrone. etiā poſt xp̄i
paſſionēȝ: docuit ſe habere firmitatē in hoc
q̄ grauiſſima ſuſtinuit tormēta. q̄ oīa xp̄s
in gloriā cōmutauit. Nam de percutiēte ma
xillā: vidit iuſtam vltionē. Incarcerat⁹ a re-
ge: vidit honorificā liberatōeȝ. ſup laminas
aduſtus: vidit fontis emanationē. In for-
nacē piectus: vidit roris refrigerationē. lan
ceis pforatus: vidit feliceȝ coronationē. Et
in ijs omnibus vidit chriſtum: hic per gra-
tiam ⁊c̄. Amen.

In feſto Natiuitatis dn̄i. Sermo. v.

Vidimus gl'iaȝ eius Joh. i. ⁊ in euangelio p̄ntis ſo
lēnitat̄ Porpha dauid in pſal'.
dicit ſic. Annūciauerūt celi iuſticiā ei⁹: ⁊ vi-
derūt oēs ppl'i gloriā eius. Sup quo v̄bo
moueo talē q̄onem. Utrum credere miſte-
rium diuine incarnationis ſit fundamentū
humane ſaluationis. ad iſtam. q. rn̄dēt tres
doctores noui teſtamēti. Prim⁹ eſt btūs
Aug⁹. libro de correptiōe ⁊ gr̄a dicēs ſic. Il-
la fides ſana eſt qua credimus nullū hoieȝ
ſiue maioris ſiue parue etatis liberari a cō-
tagio mortis ⁊ obligatione peccati. niſi per
vnū mediatorē dei ⁊ hoim ieſuȝ xp̄m. Se-
cūdus eſt btūs Greg. ſup Ezech. dic̄ ſic. Et
q̄ preibāt ⁊ q̄ ſequebant̄ clamabāt dicētes.
Oſanna filio dauid bn̄dict⁹ q̄ venit in noīe
dn̄i. Quia oēs electi q̄ in iudea eſſe potue-
rūt: ſiue q̄ nūc in eccl'ia ſunt in mediatorē dei
⁊ hoim crediderūt ⁊ credūt. Tertius ē ſan
ctus Tho. ſecūda ſcd̄e. q. ij. arti. vij. dicēs ſic
Illud pprie ⁊ per ſe pertinet ad obiectum
fidei per qd̄ homo beatitudinē conſequitur
Uia autem hominibus veniendi ad beati
tudinē: eſt miſteriuȝ incarnationis ⁊ paſſio
nis xp̄i. Dicit̄ em̄ Actuū. iiij. Non eſt aliud
nomen datuȝ hoibus in quo oporteat nos
ſaluos fieri. ⁊ ideo miſteriuȝ incarnationis
xp̄i aliqualiter oportuit omī tēpore eſſe cre
ditum apud om̄es. hec ille. Tamen p maio
ri declaratione ponit ſctūs Thomas ibidē
quattuor cōcluſiones. Prima cōcluſio. an
gelus ante cōfirmationē habuit fidē de fu-
tura beatitudine. Patet: q: cognitio fidei ē
ſupra naturalē cognitionē angeli de deo. Sȝ
angeli ſunt creati cū dono gr̄e. ideo neceſſe
eſt dicere q̄ p gr̄am acceptā ⁊ nondū ꝯſum
matā fuerit in eis inchoatio q̄daȝ ſperande
beatitudinis. Que q̄dē inchoat̄ in volūtate
p ſpem ⁊ charitatē. ſ; in intellectu p fidē. Qr
vero in ſtatu p̄me ꝯditionis angeli nō erat
obſcuritas culpe vel pene. inerat tn̄ intelle-
ctui angeli q̄dā obſcuritas naturalis ſm̄ q̄
oīs creatura tenebra ē cōparata imenſitati
diuini lumīs: ⁊ talis obſcuritas ſufficit ad
fidei rōnē. Un̄ angeloſ nō oīno latuit miſte
riū regni dei. i. incarnatiōis. ſicut dicit Aug⁹
v. ſup Gen̄. ad l'ram. Quaſdā tn̄ rōnes hui⁹
miſterij pfecti⁹ cognouerūt xp̄o reuelāte. h̄
Thomas. Secūda ꝯcluſio. ante ſtatū pcti
hō habuit explicitā fidē de xp̄i incarnatione
ſm̄ q̄ ordinabat̄ ad ꝯſummationē gl'ie nō
aūt ſm̄ q̄ ordinabet̄ ad liberationē a pctō
p paſſionē ⁊ reſurrectionē. Patet: q: nō fuit
pſcius pcti futuri. Uidet̄ aūt incarnatiōis
xp̄i pſcius fuiſſe: p h̄ qd̄ dicit ppter h̄ relin-
quet hō p̄rem ⁊ matrē ⁊ adherebit vxori ſue
vt habet̄ Gen̄. ij. Et hoc apl's ad Eph. v. di
cit. Sacr̄m magnū eſſe in xp̄o ⁊ eccl'ia. Qd̄
q̄dē ſacr̄m nō eſt credibile p̄imū hominē
ignoraſſe. Licet autē in ſtatu p̄me conditio
nis non fuerit auditus ab hoie exterius lo-
quēte. fuit tn̄ a deo interi⁹ inſpirante. Sicut
⁊ pphete audiebāt ſm̄ illud ps̄. Audiā q̄d
loquat̄ in me dn̄s de⁹. Tertia cōcluſio poſt
peccatū fuit explicite creditum miſteriū xp̄i
non ſolum quantū ad incarnationē. ſ; etiaȝ
quantū ad paſſionem ⁊ reſurrectionē q̄bus
humanū genus a peccato ⁊ morte liberat̄.
Patet: q: aliter non prefiguraſſent xp̄i paſ-
ſionem q̄buſdam ſacrificijs ⁊ ante legem ⁊
ſub lege. Quorum quidem ſacrificiorum ſi-
gnificatū explicite maiores cognoſcebant.

minores autem ſub velamine illorum ſacrificiorum credentes ea diuinitus eſſe diſpoſita de chriſto venturo: quodãmodo habebãt velatam fidem: ⁊ tanto difficilius cognouerũt: quanto chriſto propinquiores fuerunt.

Quarta concluſio: poſt tempus gratie reuelate: tam maiores ꝙ minores tenẽtur habere fidem explicitam de myſterijs chriſti. Patet quia precipue tenentur xp̄um ad ea que cõmuniter in eccleſia ſolenniſantur ⁊ publice ꝓponũtur. ſicut ſũt articuli fidei. Alias autem ſubtiles cõſiderationes circa articulos: tenentur aliqui magis vel minus explicite credere. ſm qđ ↄuẽit ſtatui ⁊ officio vniuſcuiuſq;. Vñ credere explicite myſteriũ xp̄i omni tempore ⁊ quo ad omnes neceſſariũ fuit. Hec Tho. eodẽ articulo. Quia vero hij omnes hanc fidem cognouerunt eſſe adimpletam. Ideo dicunt. Vidimus gloriã eius.

¶ Vidimus gloriam eius.
- Nos angeli.
- Nos patriarche.
- Nos prophete.
- Nos iudei.
- Nes apoſtoli.
- Nos gentiles.
- Nos xp̄iani.

¶ Primo nos angeli vidi-

mus gloriam diuinitatis coniunctã humanitati Jeſu xp̄i in ſua ſacratiſſima natiuitate. Qđ patet quadruplici ratione. Primo ratione tẽptationis. Nam vt dicit Berñ. ſuper illud Jone. i. Propter te orta eſt ſuꝑ nos hec tempeſtas ⁊c̃. Lucifer cognouit naturaꝫ humanaꝫ ꝑuenire ad hanc dignitatẽ vt eſſet deus: ⁊ exaltari ſupra naturaꝫ angelicam: iõ inuidit homini ⁊ tẽptauit eum. Sapien. ꝑmo. Inuidia dyaboli mors introiuit in orbẽ terrarum. Non eñ inuidit homini niſi de maiori felicitate quã homo erat habiturus ſupra naturam angelicam: que felicitas erat vt homo eſſet deus. Secũdo ratione reſtaurationis. Nam ruina angelica debebat reſtaurari ex hominibus. Hebre. Omnes ſunt adminiſtratorij ſpiritus in miniſterium miſſi ꝑpter eos qui hereditateꝫ capiunt ſalutis. Hec autem reſtauratio non poterat fieri niſi impleto ſacramento incarnationis filij dei. Titum ij. Apparuit benignitas ⁊ humanitas ſaluatoris noſtri dei non ex operibus iuſticie q̃ fecimus nos. ſꝫ ſm ſuã miſericordiã ſaluos nos fecit. Tertio rõne ſaluationis. Nã beata virgo fuit edocta myſterium incarnationis filij dei per angelum vt patet Luce. i. Miſſus ẽ angelus a deo ⁊c̃. Super quo dicit Beda in omel. Aptum ꝑfecto humane reſtauratõis indiciũ: vt angelus a deo mitteret ad virginem partu cõſecrandaꝫ diuino: quia ꝑma ꝑditionis humane fuit cauſa: cũ ſerpẽs a dyabolo mittebatur ad mulierem ſpũ ſuꝑbie decipiendã: immo ipſe in ſerpẽte dyabolus veniebat: q̃ genus humanũ deceptis parentibus primis: imortalitatis gloria nudaret. hec ille.

Quarto rõne euangelizationis. Nã in hoc ſeruatur diuina ordinatio ſm quã mediantibus angelis diuina ad homĩes perueniunt. Unde dicit Dyo. iiij. Cele. hierar. Ut diuinũ Jeſu benignitatis myſteriũ angeli ꝑmi edocti ſunt. poſtea ꝑ ip̄os ad nos diuinitatis cognitio tranſiuit. ꝑpterea angelus hodie ad paſtores ait. Euãgelizo vobis gaudium magnuꝫ qđ erit om̄i populo. q2 natus eſt vobis hodie ſaluator mũdi. Et ſubito facta eſt cuꝫ angelo multitudo celeſtis exercitus. vt dicit Luce. ij. ⁊ ſic patet primũ.

Secundo nos Patriar-

che vidimus in figura gl'ia dñice incarnationis diu ante. Abel eñ vidit incarnationem xp̄i in virginitate: in ſacerdotio: in martyrio Vñ Augu. li. diuerſarũ. q. ad Oroſiũ dic̃ ſic. Tria maxime iuſticie preconia in Abel fuiſſe cõprobant. ſ. virginitas. ſacerdotiũ. ⁊ martyriũ. In q̃bus xp̄i figurã ꝑmus geſſit. Jõ ignis miſſus eſt de celis. qui hoſtiã abel ſicut ſepe factũ eſſe viris ſanctis legimus. approbauit hec Augu. ⁊ Heb. x. Acceſſiſtis ad ſanguinis aſp. me. lo. ꝙ abel. Noe vidit hãc incarnationẽ in archu federis. Geñ. ix. Hoc erit ſignũ federis inter me ⁊ terrã. Arcũ meũ ponã in nubibus celi. Qđ exponens Johes euangeliſta. Apoc. x. dic̃. ſic. Vidi alterũ angelum fortẽ deſcendenteꝫ de celo: amictũ nube: ⁊ yris in capite eius. Iſte angel9 eſt fili9 dei. Nubes leuis eſt humanitas de virgine ſũpta. Eſa. ix. Aſcendit dñs ſuꝑ nubẽ leuẽ. Arcus iſte eſt diuinalis miſeratio. Nam in arcu ſunt due ptes ꝑma ⁊ fortis eſt lignũ: ſecunda ⁊ debilis eſt linũ. ⁊ tñ pars debilior. ſ. linũ ſeu chorda incliat ptem fortiorẽ. ſ. lignũ. Sic in xp̄o humanitas tanꝙ pars debilior incliauit diuinitatẽ fortiorẽ ad ſagittandũ dyabolum ⁊ miſerendũ homini. Iſte arcus apparuit in celo. i. vtero virginali in ſignũ federis id eſt noſtre ſaluatiõis. ⁊ hoc in figura vidit

Noe. vt patz. Abraham vidit gloriã huius incarnatiõis, quia vt dicit Geñ. xv. Eleuãs autẽ oculos abraham cũ occubuiſſet ſol apparuit clibanus fumãs: ⁊ lampas ignis trãſiens p diuiſiones illas. Per clibanuz fumãtem intelligit vterus virginalis ſanctificatus ſpiritu ſancto. Luce pmo. Spũſſanctus ſup. inte: ⁊ vir. al. ob. tibi. Per lampadẽ intelligit xpus. Juxta illud Eſa. vi. Saluator eius vt lãpas accendatur. ideo gauiſus eſt abraham. Joh. viij. Abraham pater vẽ. ex. vt vi. di. m. vi. ⁊ g. eſt. Jſaac vidit gloriam dñice incarnationis: quãdo egreſſus ad meditandũ i agro inclinata iam die: accepit Rebeccam in vxorem Geñ. xxiiij. Et ſancta mater eccleſia declarat hanc meditationem Jſaac. ꝙ tunc cognouerit xpm incarnandũ dicẽs ſic. Vergẽte mũdi veſpere vti ſponſus de thalamo. ſ. filius dei: egreſſus honeſtiſſima virginis matris clauſula. ſ. vt deſponſaret ſibi in vnitatẽ ſuppoſiti naturã humanã. Jacob vidit gloriam diuine incarnationis quia vidit ſcbalã ſuper terrã: cuius caput pertingebat ad celũ: ⁊ dñm innixũ ſcale: ⁊ angelos dei aſcendentes ⁊ deſcendentes p eam: ⁊ ait. Vidi dñm facie ad faciez ⁊ ſalua facta eſt anima mea. Geñ. xxvij. Per hanc ſcalaz intelligit humanitas xpi. cui diuinitas eſt cõiuncta angelorũ leticia ⁊c̃. Joſeph vidit gloriam dñice incarnationis: qñ expoſuit ſomniũ pincerne pharaonis de tribus ppaginibus in vite dicẽs. Tres ppagines tres adhuc dies ſũt: poſt quos recordabitur pharao miſterij tui. tũc reſtituet te in gradũ priſtinuz. Geñ. xl. Tres dies ſũt tria tempora. ſ. tempus legis naturalis tempus legis ſcripture. tẽpus legis grẽ. q ſignãtur in tribus miſſis ſolennibus quas hodie celebrat eccleſia. Jn tertio tẽpore deus pater miſertus eſt generi humano: cũ ipm reſtituit ad participandã gloriam diuinitatis in chriſto.

¶ Tertio nos prophete ſpirituſancto reuelante vidimus gloriaz dñice incarnationis. vt patet. Moyſes hanc vidit in Rubo ardente ⁊ non cõbuſto. vt habetur Exo. iij. Per ignẽ figurat diuinitas. Juxta illud Deus noſter ignis conſumens eſt. Per rubum figuratur virtus virginalis. Juxta illud. Rubum quẽ viderat moyſes incombu. conſer. agno. t. l. x̃. d. ge. Aaron hanc vidit quando pcepit deus ꝙ ſingule tribus ponerent virgas ſuas ſuper altare dei. Sola autẽ virga aaron ſicca ⁊ arida floruit: fronduit: et fructuz amigdalinũ ptulit. Nume. xvij. Per hanc virgã figurat beata virgo. Eſa. xi. Egredietur virga de radice ieſſe: ⁊ flos de radice eius aſcendet. ⁊ hoc nõ naturaliter ſed virtute dei. Juxta illud. Non ex virili ſemine ſ; mi. ſpi. v. d. f. c. f. v. en. floruit. Gedeon hanc vidit in vellus quãdo apparuit pluuia deſcendẽs in vellus: terra nõ madefacta. pluuia. i. dei filius, deſcendit in vellere. i. in vterũ virginis. ps. Deſcendit ſicut pluuia in vellus: terra nõ madefacta. i. virginitate incorupta. Juxta illud. Quando natus es ineffabiliter de virgine tunc implete ſunt ſcripture. Sicut pluuia in vel. deſ. vt ſal. fa. ge. hu. Joſue hanc vidit in ſtatione ſolis: qñ pugnans cõtra Gabaõ ait. Sol cõtra gabaon ne mouearis. ⁊ ſtetit ſol ſpatio vnius diei in medio celi. Joſue. x. Quia ſol. i. eſt filius dei Malachie. iij. Orietur vobis timentibus nomẽ meũ ſol iuſticie Stetit in medio celi. i. in vtero virginali. ps. Suſcepimus deus miſericordiam tuã in medio templi tui. Dauid hãc vidit: qñ in pſal. dixit: Miſericordia ⁊ veritas obuiauerunt ſibi: iuſticia ⁊ pax oſculate ſunt. Naz in myſterio incarnatiõis xpi fuit vnio diuinitatis cũ humanitate: ⁊ vnio anime ⁊ corporis. Miſericordia cõuenit diuinitati. ps. Miſericors ⁊ miſerator dñs. Veritas humanitati. Johã. pmo. Plenũ gratie ⁊ veritatis. Juſticia anime xpi. Eſa. lvi. Juxta eſt ſalus mea vt veniat ⁊ iuſticia mea vt reueletur. Pax cõuenit corpori xpi. Eſa. liij. Diſciplina pacis noſtre ſuper eum. tunc autẽ miſericordia ⁊ veritas obuiauerunt ſibi qñ diuinitas vnita eſt humanitati xpi tũc iuſticia ⁊ pax oſculate ſunt: qñ anima xpi infuſa eſt corpori xpi in quo fuit omnimoda pax: q2 nulla peccati cõtagio. qñ veritas i. corpus xpi: de terra. i. de maria virgine orta eſt. Sicut eñ primus adam de terra virgine operatione ſpũſſancti ſubito formatus eſt. ſic corpus chriſti de maria virgĩe ſpiriſuſancto operante mox formatũ eſt. Juſticia vero. i. anima xpi de celo pſpexit. quia ab inſtanti creationis fuit perfectiſſime beata. ⁊ vidit deum intuitiue ⁊ beatifice. Salomon hanc vidit: quando dixit. Cãti. iij. Egredimini ⁊ videte filie ſyon, regem Salomonem in dyademate quo coronauit eum mater ſua in die deſpõſationis illius ⁊ in die leticie cordis eius. Sed vbicunq; in libro canti. ponitur nomen Salomonis intelligendus eſt ipſe deus, vt dicunt doctores hebreorũ.

Synagoga autem nunꝗ̄ vocatur mater dei in ſcriptura. ſed ſponſa: filia: amica: ⁊ virgo. vt patet Jeremie. xi. ⁊. xxxi. Si ergo deus habet matrem ⁊ non ẜm naturam diuinam. ſequitur ꝙ habeat eam ẜm naturam humanā

Eſaias hanc vidit: quādo ix. ca. dixit. Paruulus datus eſt nobis ⁊ filius natus eſt nobis ⁊ factus eſt principatus ſuper humeruꝫ eius ⁊ vocabitur nomē eius admirabilis cōſiliarius: deus fortis: pater futuri ſeculi princeps pacis. Sed hec auctoritas intelligit̄. de meſſia: vt patet per tranſlationeꝫ caldaicā: q̄ dicit ſic. Infans datꝰ eſt nobis ⁊ recipiet ſuꝑ ſe ad ſeruandum legem. ⁊ vocabitur nomen eius ante. admirabilis conſilij: deus fortis ꝑmanens in ſecula ſeculoꝝ. Meſſias in eius diebus pax multiplicabitur. Et patet ꝙ loq̄tur de xp̄o. Jeremias hanc vidit: quando xxiij. ca. dixit. Ecce dies veniunt dicit dn̄s et ſuſcitabo dauid germen iuſtū. ⁊ regnabit rex ⁊ ſapiens erit ⁊ faciet iudicium ⁊ iuſticiaꝫ in terra. Et hoc eſt nomen quod vocabunt eū. dominꝰ iuſtꝰ noſter. Sed hec auctoritas loq̄tur de xp̄o. vt patet per tranſlationeꝫ caldaicam: que dicit ſic. Ecce dies veniunt dicit dominus: ⁊ ſuſcitabo Meſſiam iuſtum. ⁊ hoc eſt nomen qd̄ ipſi appellant eum. dominꝰ iuſtus noſter. Et ſic patet intellectus ⁊c̄.

Ezechiel hanc vidit: quando. xliiij. cap. ait. Conuerſi me ad viam porte ſanctuarij exterioris que reſpiciebat ad orientē: ⁊ erat clauſa. Et dixit dominus ad me. Porta hec clauſa erit ⁊ non aperietur: ⁊ vir non tranſibit ꝑ eam quoniam dominꝰ deus iſrael ingreſſus eſt per eam. Auguſtinꝰ in quodā ſermōe exponit hoc dicēs ſic. Quid eſt porta in domo domini clauſa: niſi ꝙ virgo maria ſemꝑ erit intacta? Quid eſt vir non tranſibit per eam: niſi quia Joſeph nō cognouit eam? Quid ē dominus ingredietur ⁊ egredietur per eam? niſi ꝙ filius dei naſcetur ex ea? Daniel hāc vidit: quando. ix. ca. ait. Septuaginta hebdomade abbreuiate ſunt ſupra populum tuū: ⁊ ſupra vrbem ſanctam tuam: vt cōſumatur p̄uaricatio: ⁊ finem accipiat peccatum et deleatur iniquitas: ⁊ adducatur iuſticia ſempiterna: ⁊ impleatur viſio ⁊ prophetia ⁊ vngatur ſanctus ſanctorum. Per has hebdomadas intelliguntur. cccccxc. anni vt patet. Aggeus propheta hanc vidit: quando. ij. capl'o dixit. Adhuc modicum: ⁊ ego mouebo celuꝫ ⁊ terram mare ⁊ aridam ⁊ veniet deſideratꝰ cunctis gentibus ⁊ magna erit gloria domꝰ iſtiꝰ nouiſſime: magis ꝙ̄ prime dicit dominus exercituuꝫ ⁊ cetera. Zacharias propheta hāc vidit: quando. ix. capl'o dixit. Exulta ſatis filia ſyon. iubila, filia hieruſaleꝫ. Ecce rex tuus venit ſanctus ⁊ ſaluator: pauper ⁊ ſedens ſuper aſinam. Scd̄m gloſas hebreorum ſuper illud Canti. p̄mo. Exultabimus ⁊ letabimur in te deo ſancto benedicto. Predicta auctoritas zacharie: intelligitur de aduentu meſſie vt patet.

Quarto nos Judei vidimus gloriam dominice incarnationis.

Primo nos doctores legis dicentes cum Eſaia. xxiiij. ca. A finibꝰ terre laudes iuſti audiuimus gloriam iuſti. Secretum meum mihi. ſecretum meum mihi. id eſt ſecretuꝫ generationis eternalis ⁊ temporalis filij dei. Itē in gloſa noſtra ſuper illud Eſaie vltimo. Anteꝙ̄ ꝑturiret peperit. que dicit ſic. Anteꝙ̄ natus fuiſſet ille qui in ſeruitutem redegit vltimaꝫ: natus fuit ſaluator. id ē ante natiuitatē Titi ⁊ Veſpaſiani: qui ciuitatem ⁊ templuꝫ deſtruxit: ⁊ populum captiuauit, in ſeruitutē ſubegit: vt patet per tranſlationem caldaicā. que dicit. Adhuc non erat ei veniens anguſtia ⁊ adhuc nō venerat ei dolor propter partum: ⁊ reuelabitur meſſias. Sed dolor ⁊ anguſtia partus exprimit calamitatem in obſidione hieruſalem. Paſtores viderunt hāc gloriam. Juxta illud Luce. ij. Paſtores loq̄bantur adinuicem Tranſeamus vſqꝫ Bethleem ⁊ videamus hoc verbum quod factum eſt quod dominus fecit ⁊ oſtendit nobis. Et venerunt feſtinantes ⁊ inuenerunt Mariaꝫ ⁊ Joſeph: ⁊ infantem poſitum in preſepio. Super quo Beda in ſermone dicit ſic. Paſtores quidē illi: felici gaudio feſtinarunt videre qd̄ audierant. ⁊ quia ardenti amore q̄ſierunt. continuo ſaluatorem quē queſierunt inuenire meruerunt. hec ille. Sic ergo viderunt. Symeon vidit hanc gloriam. Juxta illud Luce. ij. Et ecce homo erat in Hieruſalem: cui nomē Symeon. ⁊ homo iſte iuſtus ⁊ timoratus: expectans conſolationeꝫ iſrael. Super quo Auguſtinus in ſermōe dicit ſic. Multum ſenex iſte fuit ad audienduꝫ ſerus: ſed ad videndum maturus. Non expectauit vt videret xp̄m loquentem. quando vidit infantem. ⁊ hoc illi iam conceſſum erat decrepito: quaſi deſideranti ⁊ ſuſpiranti ⁊ dicenti in orationibus ſuis. Quando veniet? Quādo naſcetur? Quando videbo? Putas durabo?

Putas me hic inueniet? Putas iſti oculi videbunt per quem cordis oculi reuelabūtur? Dicebat iſta quotidie in orationibus ſuis: ⁊ ꝑ deſiderio ſuo accepit reſponſum: ꝙ non guſtaret mortem niſi videret xp̄m domini. Hec Auguſtinus. Ideo dixit. Nunc dimittis domine ſer. ⁊c̄. Anna prophetiſſa filia Phanuel de tribu aſſer: vidit hanc gloriaꝫ. Iuxta illud Luce. ij. Et hec ipſa hora ſuperueniens confitebatur domiō: ⁊ loquebatur de illo omnibus qui expectabant redemptioneꝫ iſrael. Sic ergo ipſa vidit. Zacharias ſacerdos pater Iohannis baptiſte vidit hanc gloriaꝫ dicens. Luce p̄mo. Tu puer ꝓpheta altiſſimi vocaberis. p̄ibis em̄ ante faciem domini parare vias eius ⁊c̄. Uſqꝫ oriens ex alto ⁊c̄.

Helisabeth mater Iohannis baptiſte vidit hanc gloriam: dicens Luce p̄mo. Unde hoc mihi vt veniat mater dn̄i mei ad me? Om̄s iſti clare viderunt.

¶ Quinto nos apoſtoli vidimus gloriam dominice incarnationis. Iuxta illud. Luce. x. Beati oculi que vident que vos videtis. ⁊ .i. Iohannis primo. Qđ audiuimus: quod vidim⁹ oculis noſtris quod ꝑſpeximus: ⁊ manus noſtre contractauerunt de verbo vite. hoc teſtamur ⁊ annunciamus vobis ⁊ hoc ſcimus quoniam cognouimus eum. et ſic patet.

¶ Sexto nos pagani vidimus gloriam dominice incarnatiōis. In hodierna chriſti natiuitate. Iob vidit hāc gloriam. Unde ſanctus Thomas ſecunda ſecūde. queſtione. ij. articulo. vij. dicit ſic. Multis gentiliuꝫ facta fuit reuelatio de chriſto. vt pꝫ per ea que predixerunt. Nam Iob. ix. ca. dicitur. Scio ꝙ redemptor meus viuit: ⁊ in nouiſſimo ⁊c̄. hec Thomas. Qui tamen ꝓphetans de chriſto xxxi. ca. dicit ſic. Uidi ſolē cuꝫ fulgeret: ⁊ lunā incedentem clare ⁊ letatū eſt cor meū in abſcondito. Significans ꝑ ſoleꝫ diuinitatē: per lunā humanitateꝫ in xp̄o: que inceſſit clare .i. ſine cōtagione vllius peccati. ⁊ quia hanc gloriam vidit: mente ⁊ ſpiritu letatus eſt ⁊c̄. Sibille etiam viderunt hanc gloriam. de quibus ſanctus Thomas ibidē dicit ſic. Sibille etiam quedam prenunciauerūt de xp̄o. vt Auguſtin⁹ dicit. hec Thomas de quibus ſigillatim videamus. Sibilla pſica: veſtita aurea veſte cum velo albo in capite dicit ſic. Ecce beſtia conculcaberis ⁊ gignetur domin⁹ in orbem terrarum ⁊ gremiū virginis erit ſalus gentium. ⁊ pedes eius in valitudine hominū. Inuiſibile verbuꝫ palpabitur. Sibilla Libica: ornata ſerto viridiuꝫ florum in capite: veſtita palleo honeſto: ⁊ nō multum iuuenis: dicit ſic. Ecce veniet dies ⁊ illuminabit dominus condenſa tenebrarum ⁊ ſoluetur nexus ſynagoge: ⁊ deſinent labia hominum: ⁊ videbunt regem viuentium ⁊ tenebit illum in gremium virgo domina gentiuꝫ: ⁊ regnabit in miſericordia. ⁊ vterus matris erit ſtatera cunctorum. Sibilla Delphica que ante troiana bella ꝓphetauit. veſtita veſte nigra: ⁊ capillis circumligatis capiti: in manu cornu tenēs ⁊ iuuenis: dicit ſic. Naſcet ꝓpha abſqꝫ mr̄is coitu ex virgīe ei⁹. Sibilla Chimica in italia nata veſtita celeſtina veſte deaurata capillis per ſcapulas ſparſis: et iuuenis: dicit ſic. In prima facie virginis aſcendet puella facie pulcra: capillis prolixa ſedens ſuper ſedem ſtratam. puerum nutriēs. dans ei ad comedendum ius ꝓprium .i. lac de celo miſſum. Sibilla Eritrea in Babylonia orta: monachali veſte induta: nigro velo in capite: manu geſtans gladium nudum: non multum antiqua: mediocriter facie turbata: habens ſub pedibus circulum aureum ornatuꝫ ſtellis ad ſimilitudinem celi: dicit ſic. In vltima etate humiliabitur deus. humanabitur ꝓles diuina: vnietur humanitati diuinitas: iacebit in feno agnus: ⁊ puellari officio educabitur. Sibilla Samia a Samo inſula iuuenis habens formoſum pectus ſubtili velo capite cooperto. manum ad pectus tenens. enſem nudum ſub pedibus habens: dicit ſic. Ecce veniet diues ⁊ naſcetur de paupcula: ⁊ beſtie terrarū adorabunt eum clamabunt ⁊ dicent. Laudate eum in atrijs celoꝝ.

Sibilla Cumana que fuit tempore Tarquini priſci veſtita aurea veſte: librum apertum ⁊ altum in manu geſtās: ⁊ librum in ſiniſtra habēs ſuper genu capite diſcoperto: dicit ſic. Magnus ab integro ſeclorum naſcitur ordo. Iam redit ⁊ virgo redeunt ſaturnia regna. Iam noua progenies celo demittitur alto. Tu modo naſcenti puero quo ferrea primuꝫ. Deſinet ac toto ſurget gens aurea mūdo. Caſta faue lucina tuus iam regnat apollo. Sibilla Helleſpōtina in agro Troiano nata: vetula ⁊ antiqua veſte rurali induta: ligata velo antiquo: capite ſub gula circum-

voluto vſqȝ ad ſcapulas quaſi deſpecto ha
bitu dicit ſic. De excelſo celoꝝ habitaculo
ꝓſpexit deus humiles ſuos: ⁊ naſcet̃ in die
bus nouiſſimis de virgine hebrea in cuna⸗
bulis terre. Sibila Phrygia induta veſte
rubea: nudis brachijs antiqua facie ſaturni
na: crinibus ſparſis per dorſum, digito indi
cans: dicit ſic. Flagellabit deus potentes
terre. Ex olimpo excelſus veniet ⁊ firma bi⸗
tur conſilium in celo. ⁊ annunciabitur vir⸗
go in vallibus deſertoꝝ. Sybilla Tybur
tina non multum ſenex veſte rubea indu⸗
ta: deſuper ad colluȝ pellē hyrcinam per ſca
pulas habens: capillis diſcopertis. breuem
in manu tenens: dicit ſic. Naſcetur xp̄us
in Bethleem annūciabitur in Nazareth. re
gnāte tauro pacifico fundatore quietis. O
felix illa mater cuius vbera illum lactabunt.
Sibilla Europa decora iuuenis: facie ruti
lans: velo ſubtiliſſimo ī capite ligata: indu⸗
ta veſte aurea. breuem in manu tenens: di⸗
cit ſic. Veniet ille ⁊ tranſibit mōtes ⁊ col⸗
les ⁊ latices olimpi. regnabit in paupertate
⁊ dominabit̃ in ſilentio ⁊ egredietur de vte
ro virginis. Sybilla Agrippa veſtita ro
ſea veſte cum clamide roſea nō multū iuue⸗
nis: manū tenens in gremio quaſi admirās
⁊ ſiniſtram manū tenens oſtendendo deor
ſum cum breue ſcripto dicit ſic. Inuiſibile
verbum palpabitur. germinabit vt radix: ſic
cabitur vt folium: non apparebit venuſtas
eius. Circūdabitur aluus materna ⁊ flebit
deus leticia ſempiterna ⁊ ab hoībus cōcul⸗
cabitur. Naſcet̃ ex matre vt deus: ⁊ conuer
ſabit̃ vt peccator. Homo quidam gentilis
vidit hanc gloriam. Unde ſanctꝰ Thomas
ſecunda ſcd̄e. q. ij. arti. vij. dicit ſic. Inuenit̃
etiam in hyſtorijs Romanoꝝ ꝙ tempore
Conſtantini auguſti ⁊ hyrene matris eius
inuentū fuit quoddam ſepulchrū in quo ia⸗
cebat homo aureā laminā habens in pecto
re in qua ſcriptū erat. Xp̄s naſcet̃ de virgi⸗
ne ⁊ credo in eū. O ſol ſub hyrene ⁊ Cōſtā
tini temporibus iterū me videbis. hec Tho
mas. Plures etiā gentiles viderunt hanc
gloriā. Unde ſctūs Thomas ibidē dicit ſic
Si qui tm̄ ſaluati fuerūt quibus reuelatio nō
fuit facta: non fuerunt ſaluati abſqȝ fide me
diatoris, quia ⁊ ſi non habuerūt fidem expli⸗
citā: tamen fidē implicitā in diuina ꝓuiden
tia. credentes deū eſſe liberatorē hominum
ſcḋm modos ſibi placitos: ⁊ ſcḋm ꝙ aliquibus
veritatē cognoſcentibꝰ ipſe reuelaſſet ſcḋm il⸗
lud Iob. xxxv. Qui docet nos ſup iumēta
terre. Magi in oriente poſiti viderūt hāc
gloriaȝ. iuxta illud Mat. ij. Uidimus ſtellā
eius in oriente ⁊ venimus adorare eū ⁊c.

¶ Septimo nos xp̄iani vi⸗
dimus gloriaȝ dn̄ice incarnationis. Unde
Maximus in ſermone de natiuitate dn̄i di
cit ſic. Viderūt ſiquidē pr̄es noſtri magna
innumeraqȝ mirabilia opa dei. Celū illis an
gelicas eſcas rorauit. Lapis duriſſimꝰ dul⸗
cia pocula miniſtrauit. Iordanis ꝓpterem ſu
um meatū in fontē retorſit. Validiſſimꝰ ho
ſtiū murus tubarū ſtrepitu corruit. Sol quoqȝ
cōmoratus in celo longioreȝ triūphanti po⸗
pulo diē ꝓſtitit. Hoc vero nullis antea ſeculis
videre datū eſt vt vnigenitus altiſſimi quē
trementes archāgeloꝝ ꝑtātes ſuſcipiūt ho⸗
minē ſe hominibus exhiberet: ⁊ carnē quā ab
hoīe ſumpſit in deū transformaret. hec ille.
Certificatus eſt eñ hō de gloria natiuitaſ
xp̄i teſtimonio miraculoruȝ in quadruplici
genere. Primo in corporibꝰ celeſtibꝰ. Naȝ
circa ſolē apperuit circulus aureus. Appa⸗
ruerunt etiaȝ tres ſoles q̄ poſtmodū in vnū
redacti ſunt. Apparuit inſuper circulus au⸗
reus in cuius medio erat puella pueruȝ ge⸗
ſtans in gremio. Apparuit preterea noua
ſtella magis in oriente. Secūdo in elemē⸗
tis. ignis nouꝰ apparuit qui ſodomitas cō⸗
ſumpſit. Aer nouam claritatem induit cum
nox in lucem verſa eſt. Fons aque in oleum
eſt conuerſus. Terra nouam fecunditatem
oſtdit, cum vinee Engadi floruerunt ⁊ bal⸗
ſamū ꝓduxerūt. Tertio in creaturis inſen
ſibilibꝰ. tēplū pacis corruit. Statua Romu
li cōfracta eſt. Ydola egypti ſubuerſa ſunt.
Quarto in creaturis cognoſcentibꝰ. Bos
⁊ aſinus adorauerūt xp̄m in ꝓſepio. Octa⸗
uianus renuit vocari deꝰ: ⁊ xp̄m adorauit.
Angeli collaudāt ⁊ ꝓdicāt dei magnalia. Et
ſic totꝰ mūdus exultat: vt dicē poſſit. Uidi⸗
mus gloriam eius que nos ſaluabit in ſecu
la. Amen.

¶ In feſto ſancti Stephani prothomar
tyris. Sermo. vi.

Stephanus plenus
ſpū ſctō vidit gl'iam dei Act. vi.
⁊ in ep̄la ⁊c. Btūs Augꝰ. ī ſer
mone huiꝰ diei dicit ſic. Preclarꝰ athleta dei
vnctꝰ ſpū dei. ad ſtadiū certamis ꝓr exiuit:
⁊ tantā victorie adeptus eſt gloriaȝ: vt pri⸗

mus acciperet coronã. Miles xp̄i fidelis: ſignifer martyrum fortis poſt xp̄m martyrij meruit principatū. ⁊ cum ad crucis ꝑuenit ſigna: priori de celo mittitur palma. hec ille.

Super quo verbo moneo talem queſtiõẽ Utrū beatus Stephanꝰ adhuc in carne viator: fuerit diuine eſſentie clarus cõtẽplator

Ad iſtam queſtionem reſpondent duo doctores noui teſtamenti. Primus eſt beatꝰ Augu. in ſermõe huius diei dicẽs ſic. O beata fidei officina: q̃ tm̄ exaltaſti martyrẽ vt ipſam cõſpiceret maieſtatẽ. Ecce inquit video celos apertos: ⁊ Jeſum ſtantẽ a dextris dei. patuit ſedes dei: ⁊ ſulcato aere: celoꝝ latera penetrauit. Uidet xp̄m: cõfitens xp̄m: moriturus ꝓ xp̄o: perrecturus ad xp̄m. Hec ille.

Secūdus eſt ſanctus Tho. iiij. ſniarũ. di. xlix. q. xlix. articlo. vij. In Rub. dicẽs ſic. Cū beatitudo ſit vltimus finis rõnalis creature. ſtatus vie in qualibet rõnali creatura: eſt ille in quo a beatitudine deficit. Beatitudo aūt cuiuſlibet rõnalis creature cõſiſtit in viſione dei ꝑ eſſentiam. Sed operatio delectabiliſſima in qua beatitudo conſiſtit: oportet ꝙ ſit potentie diſpoſite ⁊ perfecte ad digniſſimũ obiectum. vt patet per phm̄. x. methaphi. Jō ad hoc ꝙ creatura ratiõalis ſit beata ꝑ viſionem dei in eſſentia ſua oportet ꝙ in hanc viſionem ſit potens per aliquam diſpoſitionẽ ſibi inherentem: quã dicimus lumen glorie. Sic aūt nulla pura creatura in ſtatu vie exiſtens: videre poteſt deum per eſſentiam. Sꝫ contingit aliquãdo diuina virtute ꝙ aliqua res miraculoſe ꝓducit̃ in aliquid: in qȯ nullo modo põt per aliquas diſpoſitiões ſibi inherentes. Sicut ꝙ virgo pariat: ꝙ ignis in aqua comburat. Similiter poteſt miraculoſe fieri ꝙ diuina virtute aliquis intellectus creatus non habens niſi diſpoſitiones vie: eleuetur ad videndum deū per eſſentiã nec tamẽ ex tali viſione põt dici beatus ſimpliciter. ſed ſm quid tm̄. inquãtũ. ſ. cõicat in actu beati. Sicut etiã aliquod corpꝰ in ſtatu grauitatis exiſtens põt miraculoſe participare actum agilitatis vel impaſſibilitatis. Sicut de abacuch legitur Dañ. vlt. ⁊ de tribus pueris conſeruatis in fornace. Danielis. iij. Nec tamẽ eorum corpora erant glorioſa. Jō nulla pura creatura in ſtatu vie exiſtens poteſt deum per eſſentiã videre. Sed deus poteſt facere ꝙ videat adhuc in ſtatu vie exiſtens. hec Tho. Beatus ſtephanꝰ in carne viuẽs vidit gloriã dei: aut oculo corporali: aut mẽtali. Si corporali: fuerunt quattuor miracula in illa viſione. Primū quia vidit celos apertos. cum ſm naturã celũ nõ poſſit aperiri: nec diuidi: nec ſecari. Secundū quia vidit Jeſum: cum ſm naturam impoſſibile ſit corpus glorificatum ab oculo mortali in ſua gloria videri. Tertiū quia vidit xp̄m ſtare a dextris. cũ em̄ corpꝰ xp̄i ſit in celo empireo: videndo ipſum vidit vltra celum aereū: ſydereum: criſtallinū vſq; ad empireū. Impoſſibile aūt eſt ſm naturam: vt oculus corporalis in tanta diſtantia videre poſſit. Quartum eſt quia vidit xp̄m cum virtute ſe iuuantem in certamĩe. Impoſſibile em̄ erat ſm naturam vt ſtephanus ſuperaret tot inimicos ip̄m perſequẽtes: niſi diuina gr̄a fuiſſet adiutus. Sicut Sãpſon vicit philiſteos: virtute ſpiritusſancti que deſignabatur in ſeptem capillis eiꝰ. vt dicitur Judic. xvi. Sic ſtephanꝰ plenus ſpiritusſancto vicit iudeos. Si autẽ vidit oculo mẽtali qȯ cõmuniter dicit̃: ſic dico ꝙ videre potuit: quia habuit oculum mentis purificatum ꝑ fidem. Actuū. xv. Fide purificans corda eoꝝ. Illuminatū ꝑ ſapientiã. ps. Reuela oculos meos: ⁊ cõſiderabo mirabilia de lege tua. Sanctificatum ꝑ gratiã Math. v. Beati mundo corde: qm̄ ipſi deũ videbūt. Deificatum per ſpiritūſanctū. Job xxxviij. De longe oculi eius proſpiciẽt. Et h̃ modo patet ꝙ Stephanꝰ plenus ſpiritusſancto: vidit gloriam dei vt dicit verbum propoſitum.

¶ Stephanus plenus ſpiritu ſancto: vidit gloriam dei.

Per ſanctificationem.
Per electionem.
Per viſionem.
Per orationem.
Per dimicationem.
Per paſſionem.
Per impetrationem
Per coronationem.
Per glorificationem.

¶ Primo beatus Stephanus vidit gloriam dei per ſanctificationem. Unde Augu. in ſermone huius diei dicit ſic. Natus eſt xp̄s in terris: vt ſtephanus naſceretur in celis. Ingreſſus eſt dn̄s mundũ: vt ſtephanus ingrederetur celũ. Altus ad humilia deſcendit: ⁊ humilis ad alta aſcendit. hec ille. Sciendum ꝙ inter xp̄i diſcipulos: ſtephanus fuit primus natus in celo. Et ſi

aut xp̄us fuit primus natus in terris: ſine vlla contagione peccati: aut originalis: aut actualis. Sic ſtephanꝰ fuit primꝰ natus in celo inter xp̄i diſcipulos: ſine vlla macula: ſed cum perfecta ſanctificatione. Apocalip. xiiij. Sine macula ſunt ante thronū dei. Sanctꝰ ſtephanus natus eſt in celo quadrupliciter.

Primo ratione amplioris loci ad manendum. Sancti em̄ ꝙdiu ſunt in vtero eccleſie: habent locum arctum. qm̄ terra exigua eſt ⁊ punctus. Sap. ij. Tanꝙ momentuz ſtatere: ſic ante te eſt orbis terrarū. Ideo exire appetunt vt recipiant locū amplum: de quo dicit̄ Baruch. iij. O iſrael ꝙ magna eſt domꝰ dei: ⁊ ingens locus poſſeſſionis eius magnus ⁊ non habens finem: excelſus ⁊ immenſus.

Secūdo ratiōe vberioris cibi ad veſcendū. Sancti em̄ ꝙdiu ſunt in vtero eccleſie ſunt ī cōtinua eſurie. ideo exire appetunt: vt ſint in plena ſatietate. ps̄. Satiabor cū apparuerit gloria tua. Tertio rōne liberioris aeris ad reſpirandum. Sancti em̄ ꝙdiu ſunt in vtero eccleſie nō habent libertatem aeris. i. diuine refrigerationis: vt reſpirare poſſint. ideo exire appetunt vt in dei eternitate reſpirēt. Unde cantat eccleſia. Inter ſanctos ⁊ electos tuos reſuſcitati reſpirent. Quarto ratione maioris lucis ad videndū. Sancti em̄ ꝙdiu ſunt in vtero eccleſie: ſunt in tenebris multiplicis ignorantie. ideo exire appetunt vt veniant ad lucem claritatis eterne. Apocalip. xxi. Claritas dei illuminabit illam. Iſta q̄tuor ſibi reſeruata in celo beatus ſtephanus vidit: ideo de vtero eccleſie exire optauit. Uidit em̄ celum apertum tanꝙ locū amplū ad manenduz. Uidit Jeſum tanꝙ cibum adveſcendum. vidit dei dextram. tanꝙ beataz requiem ad reſpirandū. vidit gloriam dei tāꝙ eternam lucem ad videndum. et in his erat ſanctificatio eius.

¶ Secundo beatus ſtephanus

vidit gloriam dei per electionez. Unde Maximꝰ in ſermone huius diei: dicit ſic. Heſterno die natalez habuimus dn̄i ſaluatoris hodie ſumme deuotionis. Heſterno quo redimimur ad p̄mium. hodie quo ꝓuocamur ad exempluz. Bene ergo heſterne ſolennitati feſtiuitas hodierna cōiuncta eſt. vt illa credentes eueheret ad vitam: hec ꝯfitentes duceret ad coronam. Omni ergo eccleſie beatꝰ Stephanus datus eſt ad profectuz. Adhuc laycus dyaconi meruit electionem: ⁊ leuita martyrij meruit principatum. In plebe adhuc poſitus erat: ſed iam virtutibus eminebat. humilis erat loco: ſ3 celſus fide. Hec ille.

Sciendum ꝙ dignitas beati ſtephani fuit: ꝙ ab apoſtolis fuit primus ordinatus. cuius dignitas apparet et plenitudine ſpiritusſancti que erat in eo. ſed plenitudo eſt quadruplex. Prima eſt effluētie: que fuit in chriſto Johānis p̄mo. De plenitudīe eius nos omnes accepimus. Secunda eſt excellentie: q̄ fuit in beata virgīe: que pre omibus ſanctis excellentius gratiā accepit. Luce p̄mo. Aue gratia plena. Tertia eſt abundantie: q̄ fuit in apoſtolis qui ſpiritumſanctuz in abundātia receperunt. Actuū. ij. Repleti ſunt omēs ſpirituſancto. Quarta eſt ſufficientie: quaz habent omēs fideles. Luce. i. Zacharias pater eius impletꝰ eſt ſpiritu ſancto. Iſta quadruplex plenitudo declaratur ad ſimilitudinem aque. Eſt enim quedam plenitudo fluminis: ⁊ iſta eſt effluentie que fuit in chriſto Pſal. Flumen dei repletum eſt aquis. Quedam fontis ⁊ iſta eſt excellētie que fuit in virgine: que ad inſtar fontis ſemper fluit. Canticoꝝ. ij. Fons ortorum puteus aquarum viuentium: que fluunt impetu de libano. Quedam riuuli decurrentis: ⁊ iſta eſt abundātie que fuit in apoſtolis. Unde poſtꝙ propheta dixit. Flumen dei repletum eſt aquis: ſtatim ſubiunxit. Riuos eius inebriās ⁊ cetera. Quedam eſt vaſis: ⁊ iſta eſt ſufficientie: que eſt plenitudo menſurata. iiij. Regum. iiij. Pete mutuo ab omnibus vicinis tuis vaſa vacua nō pauca ⁊ cetera. Beatus Stephanus habuit iſtam quadruplicem plenitudinem. Primo effluentie: in continua doctrine emanatione. Secundo excellentie in ſignorum ⁊ prodigiorum ampla operatione. Tertio abundantie in tam benigna inimicorum dilectione. Quarto ſufficientie in operatione ſtrenua fide recta: ⁊ dilectione ſyncera. Actuū. vi. Elegerunt ſtephanum virum. id eſt virilem. ecce operatio ſtrenua: plenum fide: ecce fides recta: ⁊ ſpirituſancto. ecce dilectio ſyncera. Sic ergo beatus ſtephanus vidit gloriam dei per electionem ⁊c̄.

¶ Tertio beatus ſtephanus

vidit gloriam dei per viſionem. Unde Auguſtinus in ſermone huius diei: dicit ſic. Iudei malicia cecabantur. Stephanus viſo dei filio ſapientia illuſtrabatur. Sciendum ꝙ

in veteri teſtamento quattuoꝛ genera hoīm
viderunt maieſtatem dei. Primo patriar⸗
che. Sicut Jacob in ſtatu vie exiſtens: vidit
deum facie ad faciez. Unde dixit Gen̄. xxxij.
Uidi dominū facie ad faciem: ⁊ ſalua facta
eſt anima mea. Hec enim apparitio nō fuit
dormiēdo: ſed vigilando. Nec tantū audiuit
vocem ſecum loquentis ſed etiam figuram
inſpexit hominis tn̄. Unde dicitur ꝙ appa⸗
ruit ei vir ⁊c. quem angelum intellexit. Et ad
hanc eminentiam deſignandam dicitur ꝙ vi
dit dominū facie ad faciem. angelum dn̄m
vocans. Secūdo duces. ſicut Moyſes. de
quo dicit̄ Nume. xij. Palam ⁊ non ꝑ enigma
ta videt deum. ore enim ad os loquoꝛ ei. Un
de Auguſtinus libꝛo ij de trinitate dicit. Ct
locutio illa que fiebat vocibus ſic modifica⸗
batur: tanq̄ eſſet amici loquentis ad amicū.
Tertio reges. ſicut Job. qui dicit. xi. Audi
tu auris audiui te. nunc autem oculus meus
videt te. prius enim nō fuit facta reuelatio ip
ſi Job: niſi per auditum loquentis non viſi.
Poſtmodum vero per viſionem loquentis.
Quarto ꝓphete. ſicut Eſaias q̄ dicit. vi ca.
Uidi dominū ſedentem ſuper ſolium excel
ſum ⁊ eleuatum: ⁊ plena erat om̄is terra ma
ieſtate eius. In nouo teſtamento etiā quat
tuoꝛ genera hominuz viderunt maieſtatem
dei. Primo Johan. bapti. qui dicit Johan⸗
nis p̄mo. Uidi ſpiritum deſcendentem qua
ſi columbam de celo: ⁊ manſit ſuper eum et
ego neſciebam eum. Sed qui miſit me bapti
zare in aqua: ille mihi dixit. Super quem vi⸗
deris ſpiritum deſcendentem ⁊ manentē ſu
per eum. hic eſt qui baptizat in ſpirituſancto.
⁊ ego vidi: ⁊ teſtimonium perhibui. quia hic
eſt filius dei. Secundo Petrus ⁊ duo filij
zebedei. quando viderūt chriſtum transfigu
ratum. vt dicitur Mathei. xvij. Tertio pau
lus. qui dicit. i. Coꝛinth. xij. Scio huiuſmodi
hominem raptum vſq3 ad tertium celum ⁊c̄.
Ubi dicit Glo. ꝙ deus oſtendit apoſtolo vi
tam: in qua videndus eſt in eternum.
Quarto Stephanus qui celum apertū vi
dit: ⁊ gloriam dei conſpexit ⁊ Jeſum gloꝛifi
catum intuitus fuit. Unde dixit Actuuz. vi.
Ecce video celos apertos: ⁊ Jeſum ſtantem
a dextris virtutis dei. quod fuit magnū priui
legium.

Quarto Beatus ſtepha
nus vidit gloriam dei per orationem. Unde
Fulgentius in ſermone huius diei dicit ſic.
Stephanus vt nominis ſui coronam mere⸗
retur accipere: charitatē pro armis habebat:
⁊ per ipſam vincebat. Per charitatem dei: ſe
uientibus iudeis non ceſſit per charitatem
proximi: pro lapidantibus interceſſit: ꝑ chari
tatem arguebat errantes vt coꝛrigerentur:
per charitatem proximi pro lapidantibꝰ oꝛa
bat ne punirentur. Hec ille. Sciendum ꝙ
Beatus ſtephanus floꝛuit quattuoꝛ virtuti
bus: quibus oratio ſua meruit exaudiri.
Primo virtute caſtitatis ⁊ mūdicie. In cu⸗
ius ſignum fuit conſtitutus cuſtos viduarū
⁊ mulierum. vt patet Actuuz vi. Et propter
eius puritatem omnes qui erant in conſilio
intuebantur vultum eius tanq̄ vultum an⸗
geli ſtantis ſuper illos. Secundo virtute ve
ritatis ⁊ ſapientie. Actuum. vi. Surrexerunt
autem quidam de ſynagoga ⁊ cetera Uſq3.
non poterant reſiſtere ſapiētie ⁊ ſpiritui qui
loquebatur. Tertio virtute foꝛtitudinis et
conſtantie. Actuū. vi. Stephanus plenꝰ gra
tia ⁊ foꝛtitudine. Foꝛtis enim eſt ille qui eſt
impauidus contra bonam moꝛtem. Quar
to virtute benignitatis ⁊ patientie. quia per
ſecutoꝛibus non ſolum pepercit: ſed etiam ꝓ
ipſis oꝛauit. Cuius benignitas apparuit in
quattuoꝛ. Primo quia oꝛando pro ſe: ſtetit
oꝛādo ꝓ ſuis lapidatoꝛibus genu flexit: qua
ſi plus orationem quam pro ipſis faciebat.
q̄ illam quā ꝓ ſe fundebat: cupiēs exaudiri.
Secundo quia pro ipſis maioꝛi charitate:
q̄ ꝓ ſe oꝛauit cupiens eos cōuerti: ⁊ a pena
eterna liberari. Un̄ Beda dicit. Pro ſe ſtās
oꝛauit. ꝓ inimicis genu flexit: quia maioꝛ ini⸗
quitas maius ſupplicandi remediuz flagita⸗
bat. Tertio quia cum clamoꝛe ⁊ lachꝛymis
pro eis oꝛauit. Actuū. vij. Poſitus autez ge⸗
nibus. beatus ſtephanus clamauit voce ma
gna. Unde Auguſtinus in ſermone huius
diei dicit ſic. Beatus Stephanus dyaconus
erat euangelia legebat in quibꝰ inuenit ſcri⸗
ptum. Diligite inimicos veſtros: ⁊ oꝛate pro
perſequentibus vos. Didicit legendo: perfe⸗
cit diligendo. Judei lapidabant ⁊ ille oꝛabat
Illi eum furioſe perſequebātur. ille pacatus
chriſtum ſequebatur. Illi lapides mittebāt:
ille orationes premittebat: tanq̄ diceret. Do⸗
mine ſi iſto modo occideris inimicos: quos
poſtea facies amicos: Hec ille. Quarto q2
pro eis allegauit. dicēs Dn̄e ne ſtatuas illis
hoc peccatū: quia neſciunt quid faciūt. Un̄

Maximus in ſermone huius diei dicit ſic. In perſecutione poſitus pro perſecutoribꝰ dñm deprecabat. atq; in illa lapidū ruina quando alius obliuiſci poterat: etiam chariſſimos ſuos: ille domino cõmendabat inimicos. Plus itaq; tunc dolebat illoꝝ peccata ꝙ ſua vulnera. plus illoꝝ impietatem ꝙ ſuam mortem. Hec ille. Ecce quanta fuit benignitas eius pro inimicis ſuis exorando ⁊ cetera.

Quinto beatus ſtephanus vidit gloriam dei per dimicationē. Unde Maximus epiſcopus in ſermone huius diei dicit ſic. Siquid diſtare inter martyres poteſt: precipuus videtur eſſe iſte qui primus eſt. Mortem enī quam dignatus eſt Saluator ꝓ omībus pati: hanc iſte primus reddidit ſaluatori. hec ille. Sciendum ꝙ in veteri teſtamento: fuerunt quattuor genera martyrum. Primo de patriarchis. pͥmus fuit Abel de quo dicit Hiero. in omel. hodierna. De Abel nulla eſt ambiguitas qn hic ſit: quem Caym frater ſuus occiderit. Juſtus autem non ſolum ex dñi nūc ſententia, ſed etiam ex Geneſis teſtimonio cõprobatur; vbi accepta a deo eius narrantur munera. Secundo de ſacerdotibus: primꝰ fuit Abimelech ſacerdos: quē occidit ſaul. vt habetur. i. Regū. xxij. Tertio de ꝓphetis: pͥmus fuit Zacharias filius Joiadis ſacerdotis: quem occidit Joas filius Ochozie inter templum ⁊ altare. vt habet. ij. Paralipo. xxiiij. Et Hieroñ. in omel. hodierna idem dicit. Quarto de principibus militie primus fuit Judas machabeus. vt habet. i. Machab. ix. In nouo teſtamento fuerūt quattuor genera martyrum. Primū fuit ſanctorū Innocentiū. Secundū fuit Jo. bapti. Marc. vi. Tertium fuit xpi. Math. xxvij. Quartū fuit ſancti Steph[illegible] Act. vij. Quare autem beatus Ste[illegible]ꝰ dicatur primus martyr: ſunt quattuor rationes. Prima eſt quia fuit primus martyrio coronatus poſt chriſtum. Unde Augꝰ. in ſermo. huius diei dicit ſic. Fratres chariſſimi. Heri celebrauimus natalem quo rex martyrū natus eſt mundo. Hodie celebramus natalem quo primicerius martyrum migrauit e mundo. Secūda ratio eſt quia fuit primus q ex martyrio volauit ad celum Ceteri enī martyres ante ipſum deſcendebant ad lymbū, iſte autē ſubito aſcendit ad celum. Unde Fulgentius in ſermo. huiꝰ diei dicit ſic. Heri celebrauimus temporalē ſempiterni regis natalē. hodie celebramus triūphalē militis paſſionē. Heri rex noſter trabea carnis indutus: de vteri virginalis aula egrediens: viſitare dignatus eſt mundū. hodie miles de tabernaculo corporis egrediens triūphator migrauit ad celū. Ille ſempiterne deitatis maieſtate ſeruata: ſeruile cinctoriū carnis aſſumens: in huius ſeculi campū pugnaturus intrauit: iſte depoſitis corruptibilibus corporis indumētis ad celi palatium perhēniter regnaturus aſcendit.

Ille deſcendit carne velatus. iſte aſcendit ſanguine laureatus. aſcendit iſte lapidantibus iudeis; qꝛ ille deſcendit letantibꝰ angelis. hec ille. Tertia ratio eſt. qꝛ fuit primus pro fide chriſti mortuus. Qui enī fuerūt ante chriſtū: mortui ſunt ꝑ lege veteri. Licet autē innocentes fuerint occiſi ꝓpter chriſtū non tamē ꝓpter fidē xpi quā lingua confiterent: ſicut btūs Stephanus. Quarta ratio eſt. qꝛ baptiſmꝰ ſanguinis primo in ipſo habuit efficaciā: cum per ipſum aīa abſoluatur a culpa ⁊ pena. ſicut in baptiſmo fluminis. Sed in oībus martyribus precedentibꝰ iſtud martyriū nūꝙ habuit talē effectū. cū oēs incurrerent penā dāni preter xpm: q a quo abſolueret nō habuit. Un. B. Ste. recte fuit figuratus ꝑ Gedeonē q fuit primꝰ q cepit cū hoſtibꝰ dimicare. vt pꝫ Judic. vij.

Habuit enī qttuor adiutoria ꝓpter q tāꝙ miles ſtrenuꝰ fortiſſime dimicauit. Primo habuit grande exēplū: ſicut ſi miles videret dñ ſe militē fortiter dimicātē. vn̄ vidit ieſū ſtantē a dextris vtutꝫ dei. Sup quo dicit gl. Ne hō lapidātibꝰ dubitet in terra: de hō crucifixus apparet in glīa. Et Heb. xij. Recogitate eū q talē ſuſtinuit aduerſū ſe ꝯdictionē: vt nō fatigemini aīabus vrīs deficiētes.

Secūdo habuit grande ſpectaculū. qm̄ vidit celos aptos. apertū enī fuit celū vt rex ⁊ tota curia celeſtis videret militē dimicantē Miles aūt valde ſtrenue dimicaret: q a rege ⁊ a tota ciuitate ſe ſpectari cognoſceret. i. Coꝛ. iiij. Spectaculū facti ſumꝰ deo ⁊ angelis eiꝰ. Tertio habuit grande ꝑmiū ſibi oñſum: qꝛ vidit glīam dei. Greg. Cõſideratio ⁊ ſpes premij minuit vim flagelli. Quarto habuit grande auxilium: quia vidit ieſū ſtantem. Super quo dicit gloſa. Quia ſtare eſt pugnantis vel adiuuantis: recte a dextris ſtare vidit. quē inter perſecutores adiu-

rorem habuit. Miles eñ valde ſecurꝰ eſſet qui iuxta ſe pugilē fortiſſimū haberet. Exo. xiiij. Dñs pugnabit ꝓ vobis ⁊ vos tacebitis Et ſic patet pugna victorioſa eius.

¶ **Sexto beatus ſtephanus** vidit gloriā dei per paſſionē. quia paſſio eiꝰ fuit ſimilis paſſioni xp̄i. vt dicit glo quantū ad quattuor. Primo qꝛ ſicut xp̄s: ſic iſte falſis teſtibus accuſat᷑. Secūdo qꝛ xp̄s extra portā patit᷑. ſtephanꝰ extra ciuitatē lapidat᷑ Tertio qꝛ xp̄s ait tanꝙ filius patri. In manus tuas dñe cōmēdo ſpm̄ meū. ſtephanꝰ tanꝙ ſeruus ait. dñe ieſu accipe ſpm̄ meuꝫ. Quarto qꝛ xp̄s ait. Pater ignoſce illis delictuꝫ. ſtephanꝰ. Dñe ne ſtatuas illis hoc peccatū. Unde Aug. in ſermone huiꝰ diei dicit Orauit xp̄s ꝓ ſuis crucifixoribus. orauit ⁊ ſtephanꝰ ꝓ ſuis lapidatoribꝰ. Xp̄s ligno fixus orauit ⁊ ſtephanꝰ ſtans ſpm̄ ſuuꝫ dño cōmendauit. fixo qꝫ genu ꝓ inimicis vt amicus dñꝫ rogauit. Talia ergo in orōnis ſue cōuiuio dño exhibuit: qualia in ſui dñi mēſa comedit. hec ille. Fuit ergo paſſio eiꝰ ſatis conformis paſſioni xp̄i. vt patet.

¶ **Septimo beatus ſtephanus** vidit gloriā dei per impetrationē. Unde Aug. in ſermone huiꝰ diei dicit ſic. Deniqꝫ vt noueritis quantū valuerit orō ſancti martyris: recurrite nobiſcū ad illū adoleſcenteꝫ: qui oīm veſtimenta ſeruabat ⁊ tanꝙ manibus omniū lapidabat. Cui dictū eſt. Saule ſaule q̄d me ꝑſeq̄ris. Ob hoc q̄deꝫ debui ꝑdere te ſed ſtephanꝰ meꝰ orauit ꝓ te. Nam ſi martyr ſtephanꝰ nō ſic oraſſet eccl'ia paulum nō habuiſſet. Sed ideo de terra erectꝰ eſt paulus: qꝛ in terrā inclinatꝰ exauditꝰ eſt ſtephanꝰ. hec ille. Sic ergo patꝫ ꝙ p̄deſtinatio poteſt iuuari precibꝰ ſanctorum ⁊c̄.

¶ **Octauo beatus ſtephanus** vidit gloriā dei per coronationē. Habuit eñ quattuor dignitates quibꝰ merebatur quadruplicē coronaꝫ. Primo habuit dignitatem angelicā. Unde Aug. in ſermone huius diei: dicit ſic. Beatꝰ qui in ipſa obluctatione pugnantis iam preferebat ſpeciē reſurgentis habēs intra ſe ſpm̄ ſctm̄: os geſtabat angelicum. hec ille. Ratione huiꝰ meruit coronam aureā inꝙtū fuit virgo incorruptus Eccl'i. xlv. Corona aurea ſup mitram eius. Sicut eñ aurū eſt incorruptū: ſic ⁊ ipſa virginitas. Sap. iiij. O ꝙ pulchra eſt caſta generatio cum claritate: imortalis eſt eñ memoria illius. Secūdo habuit dignitatē propheticā qꝛ fuit plenꝰ ſpū ſctō. ij. Petri. i. Spiritu ſctō inſpirati locuti ſunt ſcti dei homīes Ratione huiꝰ meruit coronā ſtellatā inꙑtū fuit p̄dicator lucidus. Dan̄. xij. Qui ad iuſticiam erudiunt plurimos: erunt quaſi ſtelle in perpetuas eternitates. Tertio habuit dignitatē apoſtolicā qꝛ fuit diſcipulꝰ xp̄i. Ratione huiꝰ meruit coronā gēmatā inꙑtum fuit vir perfectꝰ. ps. Poſuiſti in capite eiꝰ coronā de lapide p̄cioſo. Lapis p̄cioſus habꝫ claritatē: ſoliditatē: ⁊ virtuoſitatē. Et ſignificat viſionē dei q̄ ſanctos facit claros in aperta dei viſione ſiue cognitione: ſolidos in permanſione: ⁊ virtuoſos in feruēti dei dilectōe

Quarto habuit dignitatē leuiticaꝫ ad quā ꝑtinet miniſtrare euchariſtiā. Ratione huius meruit coronā roſeā inquantū fuit ſanguine purpuratus. Apoc. vij. Lauerunt ſtolas ſuas ⁊ dealbauerunt in ſanguīe agni ⁊c̄

¶ **Nono beatus ſtephanus** vidit gloriā dei per glorificationē. Eius aūt glorificatio apparuit in miraculis que in q̄druplici genere fecit. Primo quedā declarant eiꝰ potentiā. Oſtendit eñ ſe habere potentiam ſup quattuor elementa. Naꝫ in eiꝰ inuentione ignē quē demones excitauerāt in eos retorſit. Aer pluuiā deſtinauit. Tempeſtatem maris ſedauit. terra tremuit. Secundo quedā declarāt eiꝰ miſericordiā. Nam quoſdaꝫ ſanauit in corpore: ſicut fratrē ⁊ ſororem a cōcuſſione membroꝝ ⁊ ſeptuaginta infirmos a diuerſis infirmitatibꝰ liberauit. Septem mortuos reſuſcitauit vt dicit Aug. li. xxi. de ciuitate dei. Tertio q̄dā declarant eius ſapientiā. nam cōuertit pauluꝫ Unde Aug. Quo preceſſit ſtephanꝰ lapidibus trucidatꝰ illuc ſecutꝰ eſt paulus orationibus ſtephani adiutus. Quarto quedaꝫ declarant eiꝰ reuerentiā. Nam eiꝰ corpus in monte ſyon loco honorato tranſlatū eſt. licet nunc rome quieſcat vbi angelorū voces audire ſunt. Sic ergo beatus ſtephanus vidit gloriam dei. ad quam ⁊c̄. Amen.

¶ In feſto ſancti Johannis apoſtoli ⁊ euangeliſte Sermo. vij.

Sic eum volo. Johannis vlti. ⁊ in euāgelio preſentis ſolēnitatis. Petrus do

mianus in ſermone huius diei dicit ſic. Hic
eſt quē redemptor noſter ad declarandū ſue
diuinitatis eſſentiā quoddā quaſi organuꝫ
fecit atqꝫ vt hoc ſuppleret qđ ad tempꝰ ipe
dn̄s diſpenſatiue ad tēpꝰ ſuppreſſerat vica
rium dereliquit: vt cuꝫ homīes tanꝙ primo
lactentes firmiora iam in via veritatis ve-
ſtigia fixiſſent eos ad cognoſcendaꝫ diuine
noticie celſitudinē promoueret hec ille. Su
per quo verbo moueo talem q̄ſtionē. Utrū
beatus iohannes maiori charitate fuerit a
xp̄o dilectus: ꝙ petrus ad eccleſie regimen
electus. Ad iſtam queſtioneꝫ reſpondent
duo doctores eccleſie. Primus eſt Beda
omelia hodierna q̄ dicit ſic. Diligebat autē
eū ieſus: nō exceptis ceteris ſingulariť ſolū
ſed pre ceteris quos diligebat familiarius
vnū quē ſpeciali prerogatiua caſtitatis am
pliori dilectione fecerat dignum. hec ille.
Secundus eſt Petrus damianus in ſer-
mone huius diei dicens ſic. Petrus petra.
petra quoqꝫ factus eſt ⁊ iohannes: ſupra cu
ius fundū totius eccleſie ſtructura cōſurgit.
Hoc beato iohanni dn̄s conceſſit in verbis
qđ ⁊ petro contulit in miraculis: vt ⁊ iſte al-
tiora proferret ⁊ ille maioribꝰ coruſcaret
prodigijs. hec ille. Sciendū ꝙ quadruplex
eſt dilectio. Prima eſt que conſiſtit in pre
cordiali amore ⁊ iſta vtrūqꝫ equaliť dilexit
ambos enī dilexit affectione animi: qꝛ am-
bo apud deū ſunt equalis meriti. Secūda
eſt que conſiſtit in ſapiētiali preſeruatione:
⁊ iſta vtrūqꝫ equaliť dilexit: qꝛ nullis tem-
ptationibus diaboli: nullis perturbationibꝰ
mundi nullis voluptatibꝰ carnis a xp̄i amo
re potuerūt euelli. Tertia eſt que conſiſtit
in familiaritatis oſtenſione: ⁊ ita magis di-
lexit iohannē ꝙ petrum: qꝛ maiora ſigna fa
miliaritatis ei oſtendit. ⁊ hoc patꝫ quadru-
plici ſigno. Primū ſignum eſt: qꝛ ſupra pe
ctus xp̄i recubuit. Unde Jſido. lib. de obitu
ſanctoꝝ dicit ſic. Johannes apl'us ⁊ euan-
geliſta virgo eſt electus a dn̄o ⁊ inter cete-
ros magis dilectꝰ. qui etiaꝫ ſupra pectꝰ dn̄i
magiſtri recumbēs: euangelij ſui fluenta de
ipſo ſacri dominici pectoris fonte potauit: ⁊
quaſi vnꝰ de paradiſi fluminibꝰ verbi dei gra
tiam in toto orbe terraruꝫ diffudit. hec ille.
Pectus xp̄i erat menſa celeſtis: in qua ſunt
delitie angeloꝝ. gazofilatiū in quo ſunt the
ſauri oīm ſcientiarū. ⁊ fons diuinus in quo
ſunt om̄ia dona ⁊ gratie dei. Quando autē
famelicus ſedet ad menſam delitiarū valde
ſaturatur. Quādo egenꝰ intrat gazofilatiū
theſauroꝝ valde ditatur. Quādo ſitibūdus
peruenit ad fontē amenū valde repletur ⁊c̄.
Beatus iohānes recumbendo ſuper pectus
dn̄i: ſedit vt famelicꝰ ad menſam angeloruꝫ
ideo fuit plene ſatiatus. Jntrauit tanꝙ ege
nus gazofilatium oīm ſcientiarū. ideo fuit
valde ditatus. Peruenit vt ſitibundus ad
fontē oīm gratiarū. ideo fuit valde repletꝰ.
Jſta tria tanguntť Eccli. xv. Cibauit illū do
minus pane vite ⁊ intellectꝰ. ecce qualiť fa-
melicꝰ eſt paſtus. aqua ſapientie ſalutaris
potauit illum. ecce qu:liter ſitibūdus eſt po
tatus. iocunditatē ⁊ exultationē theſauriza
uit ſuper eum. ecce qualiter egenꝰ eſt ditatꝰ.
Jdeo Petrus damianꝰ in ſermone huius
diei dicit ſic. Hanc autē ſupereminentē diui
ne ſcientie gratiaꝫ ex illo celeſti gazofilatio
in quo ſunt om̄es theſauri ſapiētie ⁊ ſciētie
dei abſconditi traxit. ⁊ nō immerito vt qui
carnis ſibi amputauit illecebras: celeſtium
epularū delitijs frueretur: ⁊ illuc acie mētis
attingeret quo non ꝓpheta: nō patriarcha:
non deniqꝫ quiſꝙ ab ipo mundi primordio
cognoſcitur aſpiraſſe. hec ille. Secundum
ſignum eſt. quia xp̄us ſibi proditorē ⁊ nō al
teri reuelauit. Unde Petrus damianꝰ vbi
ſupra dicit ſic. Jn cene conuiuio ait ieſus.
vnus ex vobis me tradet. Aſpiciebāt ergo
ad inuicē diſcipuli heſitātes de quo diceret.
Jnnuit iohāni ſymon petrꝰ ⁊ dixit ei. Quis
eſt de quo dicit? Johanni mox reſpondit do
minꝰ. O incomparabilē virū profert verbū
in mediū: ⁊ totꝰ tacet ſenatꝰ apoſtoloꝝ: ta-
cet lingua que facta eſt clauis celorum. ſilet
andreas qui ipi fratri ad fontē vite preuius
fuit. Non p̄ſumit os aperire philippus qui
dum patrē ſibi poſcit oſtendi profunda mi-
ſteria indiuidue diuinitatis audiuit. Johan
nes condiſcipuloꝝ in ſe perſona ſuſcepta cō
ſultor accedit. hec ille. Tertium ſignum eſt
quia xp̄us matrē ſuam ſibi recōmendauit.
Unde Jſido. lib. de obitu ſanctoꝝ dicit ſic.
Johānes in loco xp̄i chriſto iubente ſucceſ-
ſit dum ſuſcipiens matrē magiſtri. diſcipulꝰ
per poſt xp̄m quodāmodo derelictꝰ eſt filiꝰ
Et Petrus damianꝰ vbi ſupra dicit ſic. Nec
mirum ſi iohanni vicē ſuā delegauit quē ad
cuſtodiendaꝫ matrem quaſi alterum filium
loco ſui ſuppoſuit. cōmiſerat petro dn̄s cla-
ues eccleſie: delegauit iohanni cuſtodiā ma-
rie. Maria mater xp̄i: eccleſia matť chriſtia-
norum. dicit dn̄s petro. Tibi dabo claues re

gni celoꝝ. Nunquid beata maria celū non
fuit: in cuius vtero tota diuinitatis plenitu-
do ꝑmanſit. Hic archangelo gabrieli ad cu
ſtodiam matris dñi ſocius eſt datus: vt ille
intactam ꝟginem inuiſibiliter cuſtodiret. ⁊
iſte forinſecus fragilitati feminee obedien-
tie ſue miniſterium exhiberet. Quantoqꝫ fa
miliarior cum matre verbi conuerſat: tanto
vicinior verbo inuenitur. Et quoniã ab ipa
veritate marie dictus eſt filius quadã ſpe-
ciali gratia frater eſt ſaluatoris. hec ille.
Quartũ ſignum eſt, quia magnis gratijs
ipm dotauit. magnã gratiam reputauit ſibi
Eſayas quãdo deus fecit ipm ꝓphetam ſu-
um. Jacob⁹ quãdo fecit ipm apoſtolũ ſuū
Matheus quãdo fecit ipm euangeliſtã ſu-
um. Laurentius quãdo fecit ipm martyrē
ſuum: Auguſtin⁹ quando fecit ipm docto-
rem ſuū. Agnes quando fecit ipam virgi-
nem ⁊ ſponſam ſuam. Sed in iohanne cun
cta iſta reperiuntur. Unde petrus damia-
nus in ſermone huius diei dicit ſic. Quid
in virtutibus: quo incomparabiliter non ex
cellat. Apoſtolus ſiquidem eſt in epiſtolis.
euangeliſta in euangelio. propheta in apo-
calipſi. martyr vtiqꝫ etiam fuit. ⁊ quo cete-
ris apoſtolis in carne prolixius manſit. co
durioris martyrij tormenta ſuſtinuit. hec il-
le ⁊c. Quarta dilectio eſt que conſiſtit
in donorum exhibitione. ⁊ iſta magis dile-
xit petrum: quia maiora dona ſibi conceſſit.
Nam principem apoſtolorum cum fecit ſu
um vicarium dereliquit, claues regni celo-
rum ſibi dedit: cum ſequi per crucis miſte-
rium voluit. Chriſtus curam eccleſie com-
miſit petro. curam diſcipuli commiſit matri
dicens. Mulier ecce filius tuus. Magnum
eſt eſſe in cura vicarij dei. id eſt petri. Ma-
ius eſt eſſe in cura matris dei: et quia poſt
chriſtum ſic fuit Johannes in cura beate
virginis, ideo dicit chriſtus. Sic eum vo-
lo ⁊c.

Sic eum volo.

- Generari
- Uocari.
- Conſeruari.
- Illuminari.
- Inflammari.
- Flagellari.
- Tumulari.
- Glorificari.
- Reuelari.

Primo chriſtus voluit
beatum iohannem ſic generari. Nam in ſua
generatione collata eſt ei magna gratia. ſcꝫ
vt naſceretur de ſtirpe regia Dauid: in quo
fuit omnis natio benedicta per chriſtum.
Iſtud patet. nam Joachim accepit vxorem
nomine Annam: que habuit tres viros. ſcꝫ
Joachim: Cleophã: ⁊ Salome. De ioachi
habuit vnicam filiam. ſcilꝫ beatam virginē
quam dedit nuptui Joſeph: que genuit chri
ſtum. Mortuo Joachim accepit Cleophã
fratrem Joſeph: ⁊ genuit ex eo aliam filiã
quam ſimiliter mariam vocauit. ⁊ Alpheo
poſtmodum in coniugem ſociauit. Hec au
tem maria ex alpheo viro ſuo quattuor fili-
os genuit. ſcꝫ Jacobum minorem ⁊ Joſeph
iuſtum qui ⁊ barſabas dicebatur: Symeo-
nem ⁊ Thadeum. Mortuo ſecundo viro
anne. tertium accepit nomine Salome: ex
quo aliam filiam genuit nomine mariam. ⁊
Zebedeo in coniugem tradidit. Hec autem
maria ex zebedeo viro ſuo duos filios ge-
nuit. ſcilicꝫ Jacobum maiorem ⁊ Johannē
euangeliſtam. Et ſic in iſta genealogia Jo
hannes habuit auiam ſanctam: matrē ſan-
ctam: duas amitas ſanctas: ⁊ quattuor con
ſanguineos ſanctos. Unde de iſta proge-
nie dicit pſalmiſta. Hec eſt generatio que-
rentium dominum. Et cum chriſtus fuerit
de tribu iuda regali. ſequitur ꝙ beatus Jo-
hannes fuit de eadem tribu ⁊c.

Secundo chriſtus voluit
beatum iohannem ſic vocari. Nam in ſua
vocatõne collata eſt ei gratia quadruplicis
priuilegij. Primo quia fuit vocatus iuni-
or. Magis enim gratum eſt deo cum quis
incipit ſeruire ei in iuuentute ꝙ̃ in ſenectu-
te. Sed iohannes erat iunior petro. vt dicit
Johis vlti. Cum autem ſenueris alius te
cinget ⁊c. Secundo quia fuit vocat⁹ inno
centior. Maioris eñi gratie eſt preſeruari
a lapſu ꝙ̃ poſt lapſum reparari. vt patet in
beata virgine ⁊ magdalena. Sed iohãnes
fuit innocens ⁊ petrus lapſus eſt. Iuxta il-
lud Luce. v. Exi a me dñe quia homo pecca
tor ſum. Tertio q2 fuit vocat⁹ velocior. Pe
trus eñi anteꝙ̃ vocaret a xp̃o fuit ꝑdicat⁹
a iohãne baptiſta ⁊ ab andrea. vt pꝫ Joh. i.
Sed iohãnes ſubito vocat⁹ xp̃m ſecut⁹ eſt.
Quarto q2 fuit vocat⁹ difficilior. petr⁹ eñi
dimiſit ſola rethia: iohannes aũt dimiſit pa
trē ⁊ rethia vt daret exẽplũ ꝟtutis adoleſcē
tibus: vt relictis parentib⁹ xp̃m ſequerent.

Tales em̄ xp̄us diligit. vt dicit Math. xix. Sinite paruulos venire ad me: quibꝰ manꝰ impoſuit ⁊ eis benedixit. Nunq̄ꝫ em̄ alicui ſeni tales caritias oſtendit. Sufficit ſenibꝰ ꝙ a xp̄o regant̄. iuxta illud. Senex puerū portabat: puer aūt ſenē regebat. etiā ꝙ ab ipſo non proijciant̄. pſ. Ne proijcias me in tpe ſenectutis ⁊c̄. Et ꝙ ab ip̄o nō derelinquant̄ pſ. Et vſqꝫ in ſenectā ⁊ ſenium deus ne derelinquas me. ⁊ ſic patet.

¶ Tertio xp̄s voluit beatuꝫ iohannē ſic cōſeruari. ſcꝫ in puriſſima ꝟginitate. Unde Petrus damianus in ſermone huiꝰ diei dicit ſic. Beatꝰ iohānes artiſſime ſe in ſui dilectoris amore cōiunxit. propter quē ꝯiugalis thori federa abdicauit. Unde diuinitꝰ cōceſſum eſt illi vt qui primus erat in redemptoris amore precipuus fieret in fraterna charitate. hec ille. Sciendū ꝙ beatus iohānes fuit vocatꝰ de nuptijs ſm̄ Hieronỹ. in quibꝰ xp̄us fecit primū miraculum in quo fuit ei collata gratia conſecrate virginitatis. Nam in ſacramēto matrimonij fuerunt cōſecrate quattuor virginitates. Primo virginitas beate marie que fuit deſponſata ioſeph. Secundo virginitas ſponſi ſui: q2 nō decebat tantā ꝟginē niſi ꝟgini deſponſari: vt eſſet matrimoniū ſumme gratū. Tertio virginitas xp̄i que fuit conſecrata ex ſacramento incarnationis in quo humanitas fuit deſponſata verbo inſeparabiliter. Quarto virginitas iohannis euangeliſte quē xp̄s permiſit contrahere matrimoniūꝫ vt in tanto ſacramento virginitas eius conſecraret̄ ſicut ⁊ matris. Sicut em̄ ſacramentum confeſſionis perficit virtutē penitentie ſic ſacramentū matrimonij virtutē virginitatis. Unde fuit figuratꝰ per ioſeph cui poſt temptationē virginitate ſeruata dedit dn̄s gratiam in conſpectu principis. Geñ. xxxix. Et ſic xp̄s voluit conſeruari virginitateꝫ iohannis euāgeliſte. vt patet.

¶ Quarto xp̄s voluit beatū iohannē illuminari: q2 ad omnia ſecreta ſua euꝫ admiſit: ex quo apparet eius magna familiaritas cum xp̄o in qua fuerunt quattuor gradus ſm̄ miſteria ſingularia eis a xp̄o reuelata. Primus gradus miſterioꝝ eſt eoꝝ que fuerūt om̄ibꝰ reuelata vt miſteriū paſſionis. Math. xx. Secūdus gradus eſt miſterioꝝ que fuerūt preciſe tribꝰ reuelata: vt miſteriuꝫ tranſfigurationis. Math. xvij. Tertius gradus eſt miſterioꝝ que fuerūt preciſe duobꝰ reuelata: vt miſteriū reſurrectionis. Joh. vlti. Quartꝰ gradus eſt miſteriorum que fuerunt vni tm̄ reuelata: vt ſacramentū incarnatōnis. vt patꝫ Joh. i. Uñ dicit. Quod fuit ab initio: qd̄ audiuimꝰ ⁊c̄.

¶ Quinto chriſtus voluit beatum iohannē inflāmari. ſcꝫ per charitatem: cuius ſunt quattuor ſigna. Primum ſignū eſt quando quis multū de dilectione loquitur: q2 ex abundātia cordis os loquit̄. Sic fecit iohānes vt patꝫ in epiſtolis ſuis. Secundū ſignū eſt quādo diligēs dilectū inſeparabiliter comitatur. ſic fecit iohānes. Unde Petrus damianꝰ in ſermone huius diei dic̄ ſic. Amor quippe dn̄i quo eū pre ceteris plus dilexit mortalibꝰ. eo ei vere dilectionis pondus exhibuit vt nimirū plꝰ amaret q̄ plus amabatur ⁊ qui prior erat in redemptoris amore: precipuus fieret in fraterna dilectōne. hec ille. Nam ob amorē xp̄i om̄ia dereliquit. ſcꝫ patrē ⁊ rethia: qm̄ arte vſuqꝫ viuebat Tertiū ſignū eſt quando dilectus a longe cognoſcitur. ſic fecit iohānes diligēs xp̄m q̄ iuxta crucē xp̄i ſtetit. Quartum ſignū eſt quādo pro dilecto mors ſuſcipitur. ſic fecit iohānes: qm̄ xp̄o querenti ab eo. poteſtis bibere calicē quē ego bibiturus ſum: reſpondit. poſſumꝰ. vt dicit̄ Math. xx. In hijs inflāmabatur vt patet.

¶ Sexto chriſtus voluit beatum iohannē flagellari: q2 fuit martyr ſicut dixit ei. Calicē quidē meuꝫ bibetis. Sciendum ꝙ q̄tuor ſūt genera martyrij. Quedam q̄ ſine pena corporis ⁊ aīe in ſolo voto ſuſtinendi mortē pro xp̄o conſūmant̄. ſicut beatꝰ martinꝰ cuiꝰ aīam ⁊ ſi pſecutoris gladius nō abſtulit: tamē martyrij palmā non amiſit. Sicut virgo ſi violet̄ contra volūtatem ſuam: nō amittit ꝟginitatis palmā: vt dixit beata lucia. Quedā conſūmant̄ in pena corpis ⁊ aīa letatur in celis. ſicut beatus ſtephanꝰ. vt dicitur Act. vij. Quedā conſūmantur in ſola pena anime. ſicut martyrium beate virginis in paſſione xp̄i: quēadmodum ſymeon dixit. Et tuaꝫ ipſius aīam pertranſibit gladius. Luce. ij. Quedā conſūmant̄ in pena corpis ⁊ anime ſimul. ſicut martyriū xp̄i quod fuit maius in anima q̄ꝫ in carne. ⁊ tale fuit martyriū beati iohānis

Fuit em̄ grauiter flagellatus. fuit ex deriſione tonſurat⁹, fuit in feruentis olei doliū miſſus: ⁊ fuit exilio relegatus. ⁊ fuit veneno potatus: tamē quo ad aīam magis affligebatur: aſſiſtens cruci xp̄i.

¶ **Septimo xp̄s beatum iohannē voluit tumulari:** de cuius morte ſunt quattuor opiniones. Quidaʒ dicunt ipm̄ eſſe in celo cum corpore glorificato. qđ probant triplici ratione. Primo ex liberalitate dei qui corpus eius cuſtodiuit: ne corruptioni ſubiaceret: ne oleum feruens adureret ne venenū noceret: ne gladius deſeuiret ne mortis dolorē ſentiret. Si ergo xp̄us corpori iohānis tam liberalis fuit in mūdo: nō debuit min⁹ liberalis eſſe in celo. Secūdo ex dignitate iohānis qui in ſinu xp̄i recubuit: qui xp̄o tam familiaris extitit: qui virginitate ſocietatē fecit a quo angelus adorari noluit. Tertio qꝛ ſi alioꝝ apl'oꝝ corpora honorantur in terris. multomagis corpus beati iohannis honorari debuit. Sed nullus honor ſibi exhibetur in mundo: ergo honorat̄ in celo. Secunda opinio eſt illoꝝ qui dicūt ipm̄ defunctū ⁊ aīam glorificatā in celo: corpus vero eius reſeruari in loco hominibus ignoto ⁊ ſoli deo cognito. ſicut de corpe moyſi dicitur. Tertia opinio eſt illoꝝ qui dicūt ipm̄ adhuc viuere ⁊ in paradiſum terreſtrē tranſlatū eſſe ⁊ tempe antixp̄i apparebit ⁊ occidet̄. Vn̄ Theophilus dicit ſic. Xp̄s nō negauit iohānē moriturū, nam om̄e qđ oritur morit̄. Sed dixit. volo eū viuere vſqꝫ ad finē mūdi ⁊ tunc patiet̄ pro me martyrium cū helya. ⁊ ſi aſſignet̄ eius ſepulchrū viuēs illđ itrauit ⁊ poſtea diſceſſit. hec ille. Quarta opinio eſt illoꝝ qui dicunt ipm̄ adhuc viuere: ⁊ ſub terra dormire. Qđ ꝓbant ex verbo xp̄i dicentis. Sic eū volo manere. ⁊ exēplo Moyſi quē dicunt ſub terra dormire: ⁊ qꝛ in ei⁹ ſepulchro nihil inuenit̄ niſi manna quē adhuc quaſi flatu quieſcentis ibi videt̄ manna ſcaturire. Hanc quartā opinionem Aug. in omel. hodierna reprobat: qꝛ paruā gratiā xp̄s feciſſet ſuo dilecto: ſi ceteris apoſtolis in celo regnantib⁹ ipſe ſub terra dormiret. Ad v̄bū autē xp̄i dicentis. Sic eum volo manere. Reſpondet Chryſo. id eſt nolo ipm̄ per martyriū conſūmari. ſed expectare donec ego veniēs recipiā euꝫ in et̄na beatitudine. Ad exemplū autē de moyſe dicit Aug. Qđ ſcriptura teſtatur ipm̄ fuiſſe mortuum. ⁊ ſi dicat̄ ꝙ cum Helya viuus apparuerit. Reſpondetur ꝙ deus potuit de facili eum ſuſcitare ad horā corpus aūt eius voluit eſſe abſconditū: ne iudei circa eius corpus idolatriaꝫ exercerent. De manna vero ibi ſcaturiente dicit Aug. ꝙ hoc accidit vt ꝓpter hoc cōmendetur quē non cōmendat martyriū: vel ob aliā cauſam nobis ignotā.

¶ **Octauo xp̄s voluit beatū iohannem ſic glorificari** quando tranſtulit ipm̄ de hoc mundo ad paradiſum terreſtrē vt tertia opinio vult. Sciendū ꝙ in ſacra ſcriptura inueniunt̄ quattuor tranſlatōnes. Prima fuit in ſtatu innocētie. Si em̄ adā non peccaſſet poſt certū temp⁹ viuens in celum tranſlat⁹ fuiſſet. vt dicit magiſter ſentētiarū lib. ij. Secūda fuit in ſtatu legis naturalis vt tranſlatio Enoch. Gen̄. iiij. Tertia fuit in ſtatu legis ſcripte. ſicut Helyas q̄ fuit tranſlatus in paradiſuꝫ terreſtrē in curru igneo. iiij. Regū. i. Quarta fuit in ſtatu legis gratie. ſicut trāſlatio dn̄i noſtri ieſu xp̄i in aſcenſione. Marc̄. xvi. Et ſic apparet ei⁹ glorificatio.

¶ **Nono xp̄s voluit beatum iohānē ſic reuelari.** qꝛ ipſe veniet ante diem iudicij ad teſtificandum de dn̄o noſtro ieſu xp̄o cū enoch ⁊ helya. Qđ probat̄ quadruplici ratione. Prima qꝛ non inuenit̄ in ſcriptura ſacra aliq̄s tranſlat⁹ quin ſit vēturus Unde de Enoch dicit̄ Ecc̄. xliiij. Tranſlat⁹ eſt vt det gentib⁹ ſapientiā. Et de Helya dicitur Eccl̄i xliiij. Helyas quidē ventur⁹ eſt ⁊ reſtituet oīa. Cum ergo iohānes ſit de numero tranſlatoꝝ videt̄ ꝙ ſit ventur⁹. Secunda ratio eſt. qꝛ cuꝫ ad teſtimoniū xp̄i ſit ventur⁹ vn⁹ de ſtatu legis nature. ſcꝫ enoch ⁊ alius de ſtatu legis ſcripte. ſcꝫ helyas: rationabile eſt vt tertius ſit de ſtatu legis gr̄e. ſed de nullo preſumitur niſi de iohāne euāgeliſta. Tertia ratio eſt qꝛ xp̄us loquens diſcipulis ſuis de finali predicatione ante ſuū aduentū dixit. Amen dico vobis nō cōſūmabitis ciuitates iſrael donec veniat filius hoīs. vt habet̄ Math. x. Significās per hoc ꝙ aliq̄s diſcipuloꝝ ei⁹ ſit ventur⁹ in finali eius predicatiōe. Quarta ratio eſt qꝛ angelus dixit iohanni Apoc̄. x. Oportet te iterū ꝓphetare ⁊ gentibus ⁊ linguis ⁊ regibus multis: ſed hoc nondū eſt completū: cū in ſola aſya poſtea predicauerit. ⁊ poſt hoc aſſumetur in gloriam. Ad quā ⁊c̄. Amen.

¶ In feſto ſanctorum Innocentium Sermo. viij.

Sunt ante thronum dei. Apoc. xiiij. ⁊ in epiſtola p̄ſentis ſolēnitatis. Beatꝰ Aug. in ſermone huiꝰ diei dicit ſic. Hodie fratres illorum infantum natalem colimꝰ quos ab herode interfectos eſſe euāgelij textus eloquitur. ⁊ ideo gaudeat terra noſtra celeſtiū militū ⁊ tantarū parens fecundata virtutū Digne natalē illoꝝ colimꝰ quos beatiꝰ eterne vite mundus edidit ꝙ̄ quos maternorum viſcerum partus effudit. Siquidē ante vite perpetue adepti ſunt dignitatem ꝙ̄ vſum preſentis acciperēt Hec ille ⁊c̄. Super quo verbo moueo talem queſtionem. Utrum ſancti innocētes martyrij palmam obtinuerint qui nullum meritū ex ſua paſſione habuerint. Ad iſtam queſtionē reſpondent duo doctores eccleſie. Primꝰ eſt iohannes epiſcopꝰ in ſermone huiꝰ diei dicēs ſic. Probat nouos exercitus xp̄us legiones lactētes victoria perpetrata coronat. Fiunt pro xp̄o victores qui etate fuerant coequales. Fiunt ſine certamine fortes ſine pugna victores. mercantur pena martyrium gloriam ſanguine comparant: vitam eternā temporali morte cōmutant. Tranſmittit infantes infans xp̄s ad celum: offert noua encenia patri primitias fructuū exhibet genitori hec ille. Secundus eſt Seuerianꝰ in ſmone huiꝰ diei dicēs ſic Hoc loco attendat auditor: attendat ⁊ intelligat martyrium non conſtare per meritum: ſed venire per gratiā In paruulis que voluntas: qd̄ arbitriū vbi captiua fuit ⁊ ipſa natura. De martyrio ergo demꝰ totū deo nihil nobis. vincere diabolum: corpus tradere: contemnere viſcera: tormenta expendere: laſſare tortorem: capere de iniurijs gloriā: de morte vitam nō virtutis humane ſed muneris eſt diuini. hec ille.

Sciendum ꝙ paſſio ſanctoꝝ innocentiū eſt cōmendabilis ex cauſa: quia pro xp̄o occiſi ſunt. ideo iure in numero martyrū computantur quadruplici ratione. Primo ratione perſone: qꝛ pro xp̄o paſſi ſunt. imo in ſingulis paſſus eſt xp̄s. Unde Aug. in ſermone de epiphania dicit ſic. O paruuli beati modo nati: nūꝙ̄ temptati nondum luctati: iam coronati: non habebatis etatem qua in paſſurum xp̄m crederetis: ſed habebatis carnem in qua ꝑ paſſuro xp̄o paſſionē ſuſtineretis. hec ille. Ideo dicit Heſter. iiij. Hoſtis noſter eſt cuiꝰ crudelitas redundat in regem. Secūdo ratione ſingularis gratie: rex enī terrenus quando coronat multos milites ſecum facit. Xp̄s ergo qui coronatꝰ erat a patre corona diuinitatis: hodie coronatus eſt corona humilitatis a matre. ideo tanꝙ̄ nouus rex nouos milites voluit ſibi aggregare. Unde Seuerianꝰ in ſmone huius diei dicit ſic Xp̄s nō deſperit ſuos milites ſed prouexit: quibꝰ dedit ante triumphare ꝙ̄ viuere: quos fecit capere ſine certatōe victoriaꝫ: quos donauit coronis anteꝙ̄ mēbris: quos voluit virtutibus vicia preterire ante celū poſſidere ꝙ̄ terraꝫ. Premiſit ſuos milites xp̄s nō amiſit: recepit ſuas acies nō reliquit. hec ille. Tertio ratione innocentie in ſanguīs baptiſmo aſſecute. Un̄ Bern̄. in ſermone huiꝰ diei dicit ſic. Ille ꝓ xp̄o trucidatos infantes dubitet coronari: qui regeneratos in xp̄o non credit inter adoptiōis filios generari. Et ſicut tunc circunciſio nūc vero baptiſmus ſine vllo ꝓprie voluntatis vſu ſufficit ad ſalutem: ſic pro xp̄o ſuſceptū martyriū illis ſufficit ad ſanctitatē. hec ille.

Quarto ratione inſpirationis. Fuit enī accelleratus in eis vſus ratiōis. vt ſcilꝫ cognoſcerent xp̄m verū deum ⁊ verū hominē. Sicut iohannes baptiſta in vtero matris cognouit xp̄m exultās. Unde Iohānes ep̄s in ſermone huius diei dicit ſic. Fiunt in terra pueri ſine magiſtro diſerti: docti ſine doctore: eruditi ſine eruditore: agnoſcūt xp̄m predicant dn̄m: non quē perſuaſio humana docuerat: ſed quē diuinitas innocentibꝰ inſpirabat. hec ille. Licet ergo non habuerint vſum liberi arbitrij ex natura: tamen habuerunt ex gratia. ratione cuius martyriū eoꝝ perduxit eos ad palmā. Ido ſunt ante thronum dei. ¶ Sunt ante thronū dei.

- Ratione puritatis.
- Ratione virginitatis.
- Ratione ſocietatis.
- Ratione primitatis.
- Ratione paſſibilitatis.
- Ratione flebilitatis.

¶ **Primo innocentes ſunt** ante thronū dei ratōne puritatis. id eſt innocentie. Un̄ Seuerianꝰ in ſermone huiꝰ diei dicit ſic. Herodes cecus xp̄m gladijs querit inueſtigat cruore crudelitate rimat. Succeſſorem timēs inceſſit in actorem. premit in-

nocentes volens innocētiam deperire. In-
nocentis cauſam facit innocentium crimen
ac toris ortū orientiū mādat eſſe occaſum.
hec ille. Sciendū ꝙ innocentia eſt quadru
plex. Prima etatis: ⁊ hec eſt ex nature be-
neficio. talis erat innocentia illoꝝ puerorū
qui tollentes ramos oliuarū exiuerūt obui-
am dn̄o clamātes. Oſanna filio dauid ⁊c̄.
vt dicitur Ioh. xij. ꝓpter qd̓ dn̄s ait. Ex ore
infantium ⁊ lactentiū perfeciſti laudē. Hec
eñ nō diſcernit culpam ⁊ ideo nō imputat
ei culpa. Math. xix. Sinite paruulos veni-
re ad me: taliū eñ eſt regnū celoꝝ. talis fuit
innocētia iſtoꝝ pueroꝝ. de quib⁹ Euſebius
in ſmone huius diei dicit ſic. O ꝙ̄ feliciter
nati quib⁹ in primo naſcendi limine eterna
vita obuiā venit: imaturi quidē vident ad
mortē: ſed feliciter moriunt ad vitā. Nondū
ingreſſi ſunt infantie cunas ⁊ iam perueni-
unt ad coronas. hec ille. Secunda eſt inno
centia ſimplicitatis que credit om̄i verbo ⁊
eſt ſine mūdano exercitio. Math. x. Eſtotē
prudentes ſicut ſerpentes ⁊ ſimplices ſicut
columbe. Talis erat innocentia illoꝝ quos
dn̄s elegit: qm̄ non multi ex eis fuerunt no
biles: non multi ſapientes: ſed piſcatores: ⁊
infirma mundi elegit deus vt confunderet
fortia. de hac innocentia Hiero. in omel. di
cit ſic. Sicut paruulus nō perſeuerat in ira-
cundia: non leſus meminit: non videns pul
chram mulierē delectat: nō aliud cogitat ⁊
aliud loquitur. Sic ⁊ vos niſi talē habueri-
tis innocentiā ⁊ animi puritatē regna celo-
rum nō poteritis intrare. hec ille. Talis fuit
innocentia iſtorum puerorum. Vn̄ Seueri
anus in ſermone hui⁹ diei dicit ſic. Quorū
lingua tacuit oculi nihil viderunt: nihil audi
erunt aures: manus nil fecerunt: ⁊ quibus
actus null⁹ eſt culpe: inde ſuſceperūt mortē
qui viuere neſcierunt. quib⁹ apud herodē ſo
lum ꝙ nati ſunt hoc fuit crimē. hec ille. Ter
tia eſt innocentia puritatis que ē ex ꝟtutū
brauio. pſ̄. Ego autē in innocētia mea in-
greſſus ſum. Talis erat innocētia iob q̇ erat
vir timens deū ⁊ poſt flagella retinēs inno
centiam: ⁊ hoc ꝟtute diſcretionis declinata
culpa. pſ̄. Sanguinē innocentē nō condem
nabunt. Et Chryſoſt. in omel. dicit ſic. Gau
de innocentia ⁊ exulta: gaude inꝙ̄ q̄ vbiq̄
illeſa es vbiq̄ ſecura. ſi temptaris proficis.
ſi humiliaris erigeris. ſi pugnas vincis. ſi oc
cideris coronaris: tu in ſuitute libera es: in
periculo tuta. in cuſtodia leta: tibi om̄is rea-
tus addicitur: tibi vniuerſa malicia ſubin-
gitur. te potentes honorant: ſuſcipiūt ꝑnci-
pes: magnates exquirunt ⁊ illi nōnūꝙ̄ te de
ſiderant qui impugnant. tibi boni parent:
mali inuident: zelant inuidi: inimici ſuccum
bunt. nec vnꝙ̄ poteris victrix nō eſſe: ⁊ ſi ti-
bi inter hoīes iudex iuſtus non fuerit apud
deum habebis. hec ille. Talis fuit innocētia
iſtorum pueroꝝ: nō actu ſed habitu diuina
gr̄a mentes eoꝝ perficiente. Unde Aug⁹ in
ſermone hui⁹ diei dicit ſic. Quantū eñ con
tra ipos iniq̄tas abūdauit: tanto in eis gra
tia benedictiōis infulſit. Quarta eſt inno
centia originalis in qua creatus fuit adam
a qua cecidit per peccatū. Hanc autē inno-
centiā ſolus xp̄s habuit. vt p. ij. ⁊. iij. ſn̄iarū.

Secūdo innocētes ſtant

ante thronū dei ratione ꝟginitatis. Unde
dicit Apoc. xiiij. ⁊ cantabant canticū nouū
ante ſedē dei ⁊c̄. In quo cantico erant quat
tuor. Primo nouitas. Iſtud eñ cantare
eſt de incorrupta mentis ⁊ carnis integrita
te gaudere. ſed nūꝙ̄ fuit ꝟginitas conſūma
ta ita conſecrata deo: ſicut virginitas iſtorū
innocentiū. de quib⁹ Apoc. xiiij. dicitur ſic.
Hij ſunt q̇ cū mulierib⁹ nō ſūt coinquinati
virgines eñ ſunt ⁊ ſequunt agnū quocūq̄
ierit. Secundo erat ſingularitas. Vn̄ dicit
ibidē. Et nemo poterat dicere canticū: niſi
illa centūquadragintaq̄ttuor milia qui em
pti ſunt de terra. Super quo Beda dicit ſic.
Hoc canticū ceteri electi audire poſſunt licȝ
dicere nequeant: q̄ per charitatē quidem de
eorum celſitudine ſunt leti: ꝙuis ad eorum
premia nequaꝙ̄ aſſurgāt. hec ille. Tertio
erat ſonoritas. Vn̄ dr̄ Apoc̄ vbi ſup̄. ⁊ au-
diui vocē tanꝙ̄ aquarū multarū. Quia pro
gl̄ia carnis incorrupte ⁊ mētis illibate lau-
dant deū. Quarto erat ꝑpetuitas. Vn̄ dr̄
ibidē. Et vocē quā audiui ſicut cytharedoꝝ
cytharizantiū in cytharis ſuis: ⁊ in hac vo-
ce perſeuerant innocētes.

Tertio innocentes ſunt

ante thronū dei rōne ſocietat̄. Vn̄ dr̄ Apoc̄
xiiij. Vidi ſup̄ mōtē ſyon agnū ſtantē ⁊ cū
eo. cxliiij milia. habētes nomē ei⁹ ⁊ nomen
pr̄is ei⁹ ſcrptū in frontib⁹ ſuis. Nā innocētes
aſſociati ſunt agno ⁊ agn⁹ libent cū eis mo
ratur ꝓpt̄ q̄ttuor cauſas. Pr̄a ē q̄ hō libē
ter morat cū ꝯciuib⁹ ⁊ ꝯtribulib⁹ ſuis. xp̄s
eñ fuit bethleemita. ideo habuerūt magnā

cum xp̄o familiaritatē. Homīes enī eiuſdē ciuitatis magnā familiaritatē inuicē habere conſueuerūt. innocētes autē iſti nati ſunt in ciuitate xp̄i. Secūda eſt qꝛ homo libenter moratꝛ cum conſimilibꝰ ſuis. Juxta illud Omne aīal diligit ſibi ſimile. ipi nāqꝫ fuerūt innocentes: ꝟgines ⁊ martyres. ideo xp̄us libenter moratꝛ cum eis tanꝗ̄ innocēs cum innocentibꝰ: tanꝗ̄ ꝟgo cū virginibꝰ: tanꝗ̄ martyr cū martyribꝰ. Tertia eſt qꝛ homo libenter moratꝛ cū cōmilitonibꝰ ſuis. Xp̄s enī tanꝗ̄ cōmilitones ſuos eiſdē veſtibus eos induit quibꝰ ipſe induebatꝛ. Apoc. iij. Ambulabūt mecū in albis. etiā dedit eis ſignum ſuū. Juxta illud Apoc. xiiij. Habentes nomē eius ⁊ nomē patris eiꝰ ſcriptum in frontibus ſuis. Nam in frontibꝰ ſuis habent iſtud nomē ieſus in ſimilitudinem crucis: ad ſignificādū ꝙ ſunt cōmilitones xp̄i.

Quarta eſt qꝛ homo libentꝛ moratꝛ cū domicellis ⁊ ſeruitoribꝰ ſuis. maxime quando ſunt mundi ⁊ honeſti. Innocētes autē ſunt tanꝗ̄ camerarij xp̄i. ideo dicitꝛ. Sine macula ſunt ante thronū dei.

¶ Quarto innocentes ſunt

ante thronū dei rōne p̄mitatis: qꝛ p̄mi martyres extiterūt. Unde Apoc. xiiij. dicitꝛ. Hij empti ſūt ex oīmbꝰ p̄mitie deo ⁊ agno. Super quo dicit glo. De p̄mitie de illo ſancto et immaculato grege eccleſie quaſi ſanctiores prioreſqꝫ hoſtie ꝓ volūtatis ſue meritis a ſpūſancto eligūtꝛ. Sciendū ꝙ innocētes fuerūt p̄mitie dei ꝗ̄tum ad quattuor. Primo fuerūt prime gēme eccleſie florētis. Nā xp̄s dixit Joh. xv. Ego ſum vitis vera. Sed in hac vite ſunt tres propagines. Juxta illō Gen̄. xl. Uidebam coram me vitem in qua erant tres ꝓpagines. i. tres martyrū diſtinctiones. quarū vna protulit gēmas. i. horū martyrū p̄mitias qui fuerūt martyres actu ſꝫ nō volūtate. Un̄ Aug. in ſmone huiꝰ diei dicit ſic. Jure dicuntꝛ martyrū flores quos in medio frigore īfidelitatis exortos: velut primas erumpentis eccleſie gēmas quedā ꝑſecutionis pruina decoxit. Secundo fuerunt p̄mi flores eccl'ie naſcentis. Un̄ Can̄. ij. dicitꝛ. Capite nobis vulpeculas que demoliuntꝛ vineas. nam vinea noſtra floruit. Tūc enī vinea noſtra. i. eccl'ia floruit quādo iſtos martyres produxit: quā in ſuis floribꝰ vulpes demolite fuerunt. Quando herodes et ſui complices iſtos innocētes necauerunt. Herodes enī vocatur vulpes. Luce. xiij. Ite dicite vulpi illi. Propterea Johānes epiſcopus in ſermone huiꝰ diei dicit ſic. Chriſtus oſtendit futurā fecundiſſimā meſſem: dum in ſemine tantā exhibet vbertatē. Tertio fuerunt nouelle plantatōnes eccleſie exuberantis. Un̄ Eſa. xviij. dicitur. Ante meſſem totus effloruit: ⁊ īmatura germinauit plantatio. Sunt enī quedā plantatōnes que florem martyrij protulerūt in ſenectute. exemplum vt petrus. Quedā in iuuentute. exemplum vt ſtephanꝰ. Quedam in ſua īmaturitate ⁊ nouella plantatōne, exemplū vt martyres innocentes. pſ. Filij tui ſicut nouelle oliuarū in circuitu menſe tue. Quarto fuerunt primi fructꝰ eccleſie fructificantis. Iſti enī ſignificabant futurā eccleſie perſecutionem. Unde Beda in omelia dicit ſic. Qꝛ in bethleem ⁊ in oīmbus finibꝰ eius occiſi ſūt oſtendit non ſolum in iudea vnde eccleſie cepit origo ſed ⁊ in oīmbus eiuſdem eccl'ie finibus quacunqꝫ per orbem diffuſa. perſecutionem ſeuiturā perfidorum ⁊ piorū patientiam eſſe coronandā. hec ille. Sic ergo fuerunt primi martyres in eccleſia dei.

¶ Quinto innocentes ſunt

ante thronū dei ratione paſſibilitatis. Un̄ Seuerianꝰ in ſermone huius diei dicit ſic. Beati quos natos videmus martyrio eſſe non ſeculo. Beati qui labores in requiem. in refrigeriū dolores: merores in gaudium cōmutarunt. Uiuunt viuunt: qꝛ vere viuūt qui pro xp̄o merentꝛ occidi. hec ille. Sciendum ꝙ genera martyrū ſunt ꝗ̄ttuor. Primum eſt infantiū qui in odiū dei occiduntur ſine ꝓpria voluntate: licet non ſine gratia dei. Exemplū de iſtis ſanctis innocētibꝰ. Unde Aug. in ſermone de epiphania dicit ſic. Nullo modo deſereret iſtos infātes gratia ſaluatoris qui venerat querere qđ perierat. non ſolum in carne naſcendo: verūetiā in cruce patiendo. Nam qui potuit natꝰ habere p̄dicatores angelos: narratores celos adoratores magos: potuit ⁊ illis ne ſic ꝓ eo morerentur preſtare hos ſi ſciret illa morte perituros: ⁊ nō potiꝰ maiori felicitate victuros. abſit: vt ad liberandos homines veniens de illorum premio qui pro eo interficiebantur nihil egerit: qui pendens in ligno ꝓ eis a quibus interficiebatur orauit. hec ille.

Secundum genus eſt infirmantium qui non poſſunt fugere mortem quam libenter

vitarent:niſi deū mortaliter offenderent. ⁊ tunc potius eligūt mortē ꝙ̄ vitā. Exemplū de eleazaro qui magis glorioſam mortē ꝙ̄ odibilē vitā in tranſgreſſione diuine legis elegit. vt dicitur .ij. Machab. Tertiū gen⁹ eſt perfectoꝝ qui mortē non fugiunt ſed expectant:licet fugere poſſint. Exemplū de Iacobo apoſtolo q̄ expectauit herodē nolens diſcedere donec occiſus fuit ab eo. vt dicit̄ Act. xij. Quartū genus eſt perfectiſſimorū qui non ſolū mortē non fugiunt:immo eā inſequuntur. Exemplū de paulo qui agabo prophete reſpondit predicenti ſibi futuram perſecutionē in hieruſalē ꝙ non ſolū alligari:ſed etiam mori paratus erat ⁊c.

¶ **Sexto innocentes ſunt** ante thronū dei ratione flebilitatis. Unde Io. Criſoſt. in ſermone huius diei dicit ſic. Paruuli plorabant eo ꝙ a matribus ſeparabantur:matres vlulabant eo ꝙ a filijs deſolabantur. Sciendū ꝙ matres iſtorū innocentium fuerunt martyres propter quattuor. Primo propter geminū dolorē quem paſſe ſunt in occiſione filiorū ſuorū. Unde Criſo. vbi ſupra ait. Erat videre maiorem dolorē in matribus remanētibus ꝙ̄ in paruulis morientib⁹. Unū quidē paruuli ſuſtinebant dolorē. nondū eñ ſciebant mortis timorē. Matres vero duplicē patiebātur. vnū ꝙ interfici paruulos ſuos intuebātur. alterū quoq; ꝙ a filijs ipſe deſolabantur. In paruulis deniq; mors eoꝝ beata finem faciebat doloris. In matribus autē paruuloꝝ memoria ſemper erat reparatio doloris. Hec ille. Secundo propter lachrymarum abūdantiā que fuerunt eis loco baptiſmatꝭ Unde Seueri. in ſermone huius diei dicit ſic. Beati ventres q̄ portauerunt tales:beata vbera que ſe talibus effuderunt. beate lachryme que pro talibus fuſe flentibus gratiā baptiſmatis contulerunt. Nam diuerſo modo dono vno in lachrymis ſuis ⁊ matres ⁊ ſui filij in ſuo ſanguine baptizantur. Hec ille. Tertio propter martyrij filiorum tolerantiā. Idē eñ martyriū quod portauerunt filij in corporibus pertulerunt matres in cordibus. Unde Seueri. vbi ſupra ait. In martyrio filiorū matres paſſe ſunt. Nā gladius filioꝝ pertranſiens membra ad corda matrū deuenit. Et neceſſe eſt vt ſint premij conſortes que fuerūt ſocie paſſionis. Martyrū matres tulerūt quicquid ⁊ angoris extitit ⁊ doloris. ⁊ ideo nō carebunt martyrij gaudio martyrij lachryme quas fuderunt. Hec ille. Quarto propter effectuū repugnantiā. Un̄ Io. epūs in ſermone huius diei dicit ſic. Duo illa diuerſa conſpicio:fletū ⁊ conſolationis cōtemptū Sed conditio a matre defletur:⁊ ſpe glorie conſolatio humana cōtemnitur. Pietatis affectus in fletibus declaratur:ſed ex occiſoꝝ gloria repudiū conſolationi indicitur. pugnant in matre affectus ⁊ fides. Humanitas cū deuotione certat. Plangit affect⁹ ſed fides exultat. deflet humanitas:ſed deuotio conſolatur. Licuit eñ matri humanitus flere. non licuit conſolatione humanitus indigere. hec ille. Sic ergo patet ꝙ matres ſanctoꝝ innocentū non ſunt minoris meriti quo ad martyriū ꝙ̄ ſunt ipſi innocētes. Iō cū eis ſunt an̄ thronū dei ⁊c. Amē.

¶ In feſto circunciſionis dn̄i. Sermo .ix.

Conſūmati ſunt dies. Luce .ij. ⁊ in euāgelio p̄ntis ſolēnitatꝭ btūs Mathe⁹ loquēs de xp̄o. v. c. dicit ſic. Nolite putare q̄m veni ſoluere legē aut ꝓphetas. nō veni ſoluere:ſ; adimplere. Qd̄ exponens Criſo. dicit ſic. Legē impleuit primo quidē nihil trāſgrediendo legaliū. Scd̄o iuſtificando ꝑ fidē qd̄ lex ꝑ litteram facere nō valebat. Sup quo moueo talē queſtionē. Utrū ꝯuerſatio xp̄i recta debuerit eſſe ſm̄ legꝭ p̄cepta. Ad iſtā queſtionē r̄ndēs ſctūs Tho. iij. pte. q. xl. ar. iiij. dicit ſic. Xp̄us in oīb⁹ ſm̄ legis p̄cepta ꝯuerſat⁹ eſt. In cui⁹ ſignū etiā voluit circūcidi. Circūciſio eñ eſt quedā ꝓteſtatio legꝭ implēde. ſm̄ illud Gal. v. Teſtificor oī hoī circūcidēti ſe q̄m debitor eſt vniuerſe legis faciēde. Uoluit aūt xp̄s ſm̄ legē cōuerſari ꝓpter quattuor. Primo quidē vt veterē legem cōprobaret. ſ. eſſe datam a deo quam ipſe in ſe obſeruauit. Scd̄o vt ipſe in ſeipo eā obſeruādo ꝯſūmaret ⁊ terminaret oſtēdens ꝙ ad ipm̄ erat ordinata. Tertio vt iudeis occaſionē calūniandi ſubtraheret ne dicerent. iō te nō recepim⁹ qꝛ diſſimilis es patrib⁹. Quarto vt hoīes a ſeruitute legis liberaret. ſm̄ illud Gal. iiij. Miſit de⁹ filiū ſuū factū ex muliere natū ſub lege vt eos q̄ ſub lege erant redimeret. Et qꝛ hodie incepit hec liberatio a ſeruitute legis per circūciſionem ieſu chriſti ⁊ ſaluatio per impoſitionē nominis eius:ideo dicitur. Conſum-

mati ſunt dies ſcilicet legis ſeruilis.

Conſummati ſunt dies.
Reconciliationis.
Reſtaurationis.
Renouationis.

¶ Primo cōſummati ſunt
dies recōciliatōnis. Nā humana natura in
adā ita fuit corrupta ꝙ oēs ab ipo ꝓpaga⸗
ti corruptiōez traxerūt. qꝛ ſi maſſa fuerit cor
rupta. tūc quicqd inde trahiť erit vitiatū.
Quāuis aūt deus aīam purā corpori infun
dat: tn̄ ex vaſe. i. corpore corrūpitur ⁊ vitia⸗
tur. ꝓpterea deus a principio remedia inſti
tuit cōtra pctm̄ originale quibus remedijs
hō deo recōciliareť. Que quidē fuerūt quat
tuor. Primū fuit oblatio. ⁊ iſtud incepit ab
abel ⁊ durauit vſqꝫ ad diluuiū. Geñ. iiij.
Reſpexit deus ad abel ⁊ ad munera eius.
Secūdū fuit ſacrificiū. ⁊ iſtud īcepit a noe
⁊ durauit vſqꝫ ad abrahā. Geñ. vij. Edifi⸗
cauit noe altare dn̄o ⁊ de mūdis aīalibus
⁊ volucribꝰ obtulit olocauſta. Tertiū fuit
decimatio. ⁊ iſtud incepit ab abrahā ⁊ mel⸗
chiſedech. Geñ. xiiij. Dedit ei decimas ex
omnibus. Quartū fuit circūciſio. Geñ. xvij.
Circūcidetur in vobis omne maſculinum.
Hi modi recōciliandi hodie conſummati
ſunt in xp̄o dū eos in ſe ſuſcepit. Adā qui
dem ſatiſfacere debebat ⁊ penā portare. ſed
nō poterat: ideo xp̄s penā portauit: ⁊ ſic ſa⸗
tiſfecit. pō. Que nō rapui tunc exoluebam.
Hodie nāqꝫ ſeipm̄ obtulit oblationē ⁊ ho
ſtiā deo offerens decimū ordinē. ſ. hominū
ſubijciens ſe legi circūciſionis ꝓpter quat⸗
tuor. Primo vt legē impleret. Roma. v. Di⸗
co enī ieſum xp̄m miniſtrū fuiſſe circūciſio
nis ad cōfirmādas ꝓmiſſiones patrū. Se⸗
cundo vt verū corpus ſe habere oſtēderet.
Tertio vt incarnatōnis myſteriū dyabolo
occultaret ne ip̄m agnoſceret verū deū quē
circūcidi videbat tanqꝫ peccatorē. Quarto
vt humilitatem ⁊ obedientiā commenda
ret quibus deo reconciliamur.

¶ Secūdo ꝯſummati ſunt
dies reſtaurationis. Nā hō erat excluſus a
celo. incluſus in lymbo. concluſus in exilio.
recluſus in diſpendio. Et quia non poterat
ſe ab his liberare: conueniens erat vt xp̄s
hodie ſanguinē ſuū effunderet in reſtaura
tionem nature humane. Facit enī ſicut bo⸗
nus mercator qui quando aliquid emit nō
ſtatim facit plenā ſolutionē: ſed primo dat
arrā in ſignū rei empte. Sic xp̄s tanꝙ mer
cator volens emere naturā humanā ꝑcio
ſui ſanguinis hodie effundit ſanguinē ſuū
in arrā precij in die paraſceues ſuper ban⸗
chū crucis perſoluendi integraliter ⁊c̄. Pri
mo homo erat excluſus a celo nec poterat
redire propter multa impedimenta. Nā por
ta celi erat clauſa. Geñ. iij. Collocauit deꝰ
ante paradiſū cherubim. Itē obligatio ad
penā eternā. Idō dr̄ ibidē. ⁊ flammeū. Item
ſeuera iuſticia. idō dr̄ ibidē. gladiū. Xp̄s er⸗
go effundit ſanguinē ſuū hodie vt portam
celi apiat: vt ignē gehenne extinguat: vt di⸗
uine iuſticie ſatiſfaciat. Hiero. Sāguis xp̄i
clauis eſt paradiſi. Secundo hō erat inclu
ſus in lymbo obſeratis portis: vnde nō po
terat inde exire. Xp̄s hodie effundens ſan
guinē ſuū letificauit ſanctos patres qui ibi
detinebanť aſtricti. Splendor quidā apud
eos apparuit. Eſa. xl. Populus qui ambu⸗
labat in tenebris vidit lucē magnā. Tertio
hō erat recluſus in exilio detentus a dyabo
lo in ſeruiturē oppreſſus multis tribulatio
nibus. Xp̄s hodie effundēs ſanguinē ſuū
cōfrigit potentiā dyaboli dū caro circūcidi
tur: peccator creditur. ſed ſanguis innocꝰ
dū effūditur homo reſtauratur: ⁊ ſic dyabo⸗
lus decipiť. etiā hō in tribulationibꝰ ſuis cō
ſolatur dū pro eo preciū ſanguinis xp̄i per
ſoluiť. Vita ei hoīs eſt in ſanguie. Leuiti.
xvij. Anima omnis carnis in ſanguine eſt.
Sed vita eſt a deo. ideo ſanguis debet of⸗
ferri deo. Sanguis aūt animaliū non iuſti⸗
ficabat hominē peccato. ꝓpterea oportuit
vt ſanguis chriſti hominē iuſtificaret ⁊c̄.
Quarto homo erat concluſus in diſpēdio
Quia imundus: durus: fugitiuus ⁊ cecus.
Xp̄s aūt hodie fudit ſanguinē ſuū in laua
chrū noſtre purificationis. Apoc. i. Dilexit
nos ⁊ lauit nos a peccatis noſtris in ſan⸗
guine ſuo. Ecce reſtauratio.

¶ Tertio conſummati ſunt
dies renouationis. Nā hodie impoſitū eſt
nomen puero nato. De quo Eſa. lxij. dicit.
Vocabitur tibi nomē nouum quod os do
mini nominauit. Hoc aūt nomen exprimi⸗
tur in euangelio hodierno. Vocatū eſt no
men eius ieſus: ſcꝫ ſm̄ rationē ſpiritualis
⁊ vniuerſalis ſaluationis. ⁊ ſm̄ hoc dicitur
nouum. Hoc enim nomen eſt verbū: quia
in principio erat verbum. Eſt etiam prono

men: q2 ponit᷑ p noib᷒ oīum electoꝝ. Apoc.
xiiij. Habētes nomen eius ſcriptū in fron-
tibus ſuis. Eſt etiā participiū: q2 partē ca
pit noīs. ſ. naturā hoīs nō culpā, quia par-
tem capit verbi. ſ. perſonā: ⁊ occultans glo-
riā. Eſt etiā aduerbiū: q2 hoīem aſſumptū
facit ſtare iuxta verbū diuinū in codē ſup-
poſito Eſt etiā interiectio: q2 interponit ſe
vt fidelē mediatorē inter deū ⁊ hoīem. Eſt
etiā coniūctio: quia ꝯiūgit ſummū infimo:
deū limo: verbū homini: virginitatē matri:
lapſum miſerie glorie ſummi dei. Propter
iſta hoc nomē eſt nouū. Licet aūt hoc no
men ieſus impoſitū fuerit alijs qui fuerunt
ante hunc puerū natū: tn̄ alia rōne. Unde
ſctūs Tho. iij. pte. q. xxxvij. arti. ij in rub. di
cit ſic. Nomina ſingulariū hominū ſemper
imponuntur ab aliqua proprietate eius cui
nomen imponitur: ⁊ hoc quattuor modis.
Uel a tpe ſicut imponuntur noīa aliquorū
ſctōꝝ his qui in eoꝝ feſtis naſcuntur. Uel
a cognatiōe. ſicut cū filio imponitur nomē
patris: vel alicuius de cognatione eius. Si
cut propinqui iohānis baptiſte voluerunt
eū vocare nomīe patris ſui Zachariā non
autē iohannē: q2 nullus erat in cognatione
eius qui vocaretur hoc noīe. vt dicitur Lu
ce. i. Uel ab euentu. Sicut Joſeph vocauit
primogenitū ſuū Manaſſen dicēs. Obliui
ſci fecit me deus oīum laboꝝ meoꝝ. Gen̄.
xli. Uel etiā ex aliqua qualitate eius cui no
men imponitur. Sicut Gen̄. xxv. dicitur. ꝙ
qui primo egreſſus eſt de vtero matris ruf-
fus erat: ⁊ totus in morē pellis hiſpidus vo
catus eſt nomen eius Eſau quod interpre
tatur rube᷒. Noīa aūt q̄ imponunt᷑ diuinit᷒
aliquib᷒ ſemꝑ ſignificant aliqͦd gratuitū do
nū eis diuinit᷒ datū. Sicut Gen̄. xvij. dictū
eſt abrahe. appellaberis abrahā: q2 patrem
multarū gentiū conſtitui te. Et Math. xvi.
dictū eſt petro. Tu es petrus ⁊ ſuper hanc
petrā edificabo eccliam meā. Quia ergo
homini xp̄o hoc mun᷒ gratie collatum erat
vt per ip̄m omnes ſaluarentur. ideo conue
nienter vocatū eſt nomen eius ieſus. i. ſal-
uator. Hec Tho. Circa hoc nomen viden-
da ſunt quattuor. Prīo a quo iſtud nomen
ieſus fuit ei impoſitū. Secundo quare fuit
ei impoſitū. Tertio ad quid fuit ei impoſi-
tum Quarto quare fuit vocatus xp̄us. In
his ſtat omne myſterium huius nominis.
Primo iſtud nomen ieſus fuit impoſitum
puero hodie circūciſo a multis: ſcʒ a patre,

Unde in apocriphis eſdre dicitur. Reuela
bitur filius cum his qui cum eo iocundabū
tur: ⁊ morietur filius meus ieſus ⁊ conuer
tetur ſeculum. A propheta Abacuch. iij. c.
Ego autem in domino gaudebo ⁊ exulta-
bo in deo ieſu ſalutari meo. Ab āgelo Lu
ce. i. Uocabis nomen eius ieſum. A matre
Luce. ij. Uocatū eſt nomen eius ieſus ⁊c̄.
Triplicem ieſum in ſcriptura legimus: ſcʒ
ieſum naue. ⁊ iſte ſaluauit ab exilio deſerti
⁊ diuiſit terrā promiſſionis. Joſue. xiij. Si
militer ieſum filium Joſedach. ⁊ iſte ſalua
uit. quia edificauit templum vbi egit ſum-
mum ſacerdotium. Zach. iiij. Audi ieſu ſa-
cerdos magne ⁊c̄. Item ieſum filium Sy-
rach: qui fuit doctor ⁊ propheta. Sed no-
ſter ieſus hodie circunciſus diuiſit terrā vi-
uentium ſcʒ beatitudinem eternam. Ree-
dificauit templum virtutis ⁊ gratie ruino-
ſam reparando naturam humanam. Qui
fuit propheta vir potens opere ⁊ ſermone
docens in doctrina dei ſicut poteſtatē ha-
bens. Et illi quidē non fuerunt veri ieſus.
Sed premiſſi ſunt tanꝙ baculus Helyſei
ad mortuum. vnde vacui fuerunt a vera ſa
lute. Nam baculus ſuperpoſitus fuit mor-
tuo: ⁊ non erat vox neqʒ ſenſus. Deſcendit
hic noſter ieſus qui ſaluum fecit populum
ſuum a peccatis eorum. quia vox ⁊ ſenſus
⁊ vita redierunt. Nam vir iſte propheta po
tens opere ⁊ ſermone de excelſo monte ce-
lorum deſcendens: quaſi alter helyſeus de
monte carmelo viſitare dignatus eſt homi
nem: inclinari dignatus eſt iacenti: contra
hi ⁊ coequari paruulo ceco impertiri lumē
oculorum ſuorum: ⁊ os mutum oris pro-
prij oſculo ſoluere. debileſqʒ manus robo-
re ⁊ contactu ſuarum ſolidare. ⁊ flatuʒ qui
exiuerat ſua reſpiratione intromittere: tri-
buens cordi ſentire fideliter: proferre lau-
dem vtiliter: ⁊ manu opari efficaciter. Pu-
er autem oſcitauit ſepties: quia quinqʒ ſen
ſus exteriores ⁊ duos interiores inſpiratio
ni ieſu reddit conformes: dicens. Cor meū
⁊ caro mea exultauerunt in deum viuum.
Septies in die reddendo ſibi laudem. ve-
re itaqʒ eſt ieſus. Secundo iſtud nomen ie
ſus fuit hodie impoſitum huic puero quia
eſt premium humane retributionis in ſta-
tu glorie. Hec enim figurant ipſe littere ex
quibus componitur hoc nomen ieſus. ſcʒ
J. H. S. ⁊ titulus ſuperpoſitus que faciūt
ieſus. Nam. J. ſignificat perſonaʒ deitatis.

D. ſignificat inſpiratione ſctitatis. S. vero
ſignificat inclinatõnē maieſtatis. Titulus
aũt ſignificat redemptionem captiuitatis.
Primo. J. ſignificat perſonã diuinitatis.
Quia hec lr̃a. J. eſt media vocaliũ. Sic fi-
lius dei eſt media pſonarũ in trinitate. hec
lr̃a. J. eſt minima in forma ꝛ maxima in fa
cto. Sic filius dei eſt minimus in forma hu
manitatis: ꝛ maximus in facto redemptio
nis. Hec lr̃a. J. in metro ē aliqñ ſimplex vo
calis. vt in hoc verbo ibo. aliqñ ſimplex cõ-
ſonans. vt hierl'm. aliqñ duplex cõſonans.
vt maioꝛ. quia mediat inter duas vocales.
aliqñ eſt ſyllaba. vt ibo. aliqñ eſt dictio. vt
in hoc impatiuo J. qḋ eſt vade. Eodē mõ
hec lr̃a. J. eſt caput huius noĩs ieſus. quia
puer hodie circũciſus eſt caput oĩm electo
rũ. Eph. i. Conſtituit eũ caput ſup vniuer-
ſam eccl'iam. ſ. electoꝝ. Itē eſt media inter
qnq̃ vocales: qꝛ eſt medius in gentiũ vo-
catione que per qnq̃ ciuitates deſignãtur.
Eſa. xix. In die illa erũt qnq̃ ciuitates in
terra egypti loquẽtes lingua chananea. Ci
uitas ſolis vocabitur vna. i. in die xp̃i erũt
qnq̃ ciuitates in mũdo. ſ. eccl'ia anthioche
na. cõſtantinopolitana. alexãdrina. hieroſo
lymitana. ꝛ romana. Que vocatur ciuitas
ſolis ꝓpt̃ ſummũ pontificē. loqntes lingua
zeli xp̃ianitatis. Hec lr̃a. J. eſt ſyllaba in ſo
no ꝑdicãtis. Luc. iiij. Alijs ciuitatibꝰ opoꝛ
tet me euãgelizare regnũ dei: qꝛ ideo miſſus
ſum. Dictio eſt in verbo impantis. Math.
viij. Impauit vẽtis ꝛ mari. Eſt vocalis per
ſe ſonũ faciẽs in gr̃a ꝑdeſtinatõis. Eſt ſim
plex cõſonans in gr̃a iuſtificatiõis. Eſt du
plex ꝯſonans in ſchola fruitiõis. ſ. aĩe ꝛ coꝛ
poꝛis. Eſt duplex ꝯſonãs in gr̃a meditatio
nis. ſ. inter deũ ꝛ hominē. Paulus. Media
toꝛ dei ꝛ hoĩm hõ xp̃s ieſus. Eſt duplex cõ
ſonãs in vinculo vniõis. Math. xviij. Ubi
fuerint duo vel tres cõgregati in noĩe meo
ibi ſum in medio eoꝝ ꝛc̃. Scḋo. D. ſignifi
cat inſpiratione ſctitatis. Eſt eñ in metro
ac ſi nõ ſit. Sic ꝛ inſpiratio ſpũſſcti eſt ad
cõceptionē pueri circũciſi hodie ac ſi nõ ſit
qꝛ nõ eſt pater xp̃i. Similiter. D. eſt littera
octaua in alphabeto: qꝛ xp̄us reſurgẽs no-
uiſſime reſurrectionis myſteriũ qḋ ꝑ octa
uũ ſignificat̃ ꝯſecrauit. Et ſicut. D. nõ com
putat̃ inter litteras cũ ſit aſpiratio: ſic xp̃s
nõ computatur inter homines naturaliter
genitos cũ de inſpiratione ſpiritusſancti vo
luerit cõcipi. Unde ſpõſa ſcilꝫ beata virgo
Canṫ. vi. dicit. Dilectus meus mihi: ſcꝫ de
ſpiritusſancto ſacrando ꝛ fecundando vte-
rũ meũ. ꝛ ego illi. ſ. ꝯcipiendo illũ de ſubſtã
tia carnis mee miniſtrando ſanguinē pu-
riſſimuꝫ. Qui paſcitur inter lilia ſcꝫ caſtita-
tis ꝛ integritatis coꝛpoꝛis mei. donec aſpi
ret dies. id eſt per inſpirationē ſpiritusſan-
cti formetur xp̄us qui eſt verus dies ꝛ lux
noui teſtamenti. ꝛ inclinẽtur vmbꝛe ſcꝫ ve
teris teſtamenti. ad ip̃m adoꝛanduꝫ tanq̃
veritatē. Tertio. S. ſignificat inclinationeꝫ
maieſtatis: quia puer hodie circunciſus ri-
goꝛē iuſticie inclinauit in dulcoꝛē miſericoꝛ
die. Hec littera. S. ſi capitalis ponat̃ ex to
to ſe humiliat: ꝛ quaſi ſe inclinat. in hac foꝛ
ma. ſ. Si aũt finalis ponatur: tota contrahi
tur bꝛeuiatur dilatatur in hac foꝛma. s. Sic
ꝛ verbũ altiſſimũ abbꝛeuiat̃ in noſtra na-
tura ꝛ contrahitur totum in amoꝛe noſtro.
Jere. xxxi. In charitate perpetua dilexi te:
ideo attraxi te miſerãs. Quarto titulus ſu
perpoſitus ſignificat redemptionē captiuo
rum per completũ amoꝛis ſignũ. cũ in cru
ce clamans dixit. Cõſummatũ eſt. propter
ea Joh. xvij. ait. Opus conſummaui quod
dediſti mihi vt faciã. Tertio iſtud nomen ie
ſus fuit hodie impoſitũ huic puero propter
multiplicē huiꝰ noĩs effectuꝫ ideo Canṫ. i.
dicitur. Oleũ effuſum nomen tuũ propter
variã ſuauitatē eius. Eſt eñ primo penitē
tibus in refugiũ. Quis eñ peccatoꝛ non ti
meat nomē diuine potentie. Quis audeat
ſuſtinere dominũ vltionuꝫ. Sed ecce ieſus
dulce refugiuꝫ in quo exinanitur maieſtas
ꝛ dulceſcit pietas. Ipſe eſt ſpes vnica ad ve
niam. Mathei. i. Uocabis nomen eius ie-
ſum. Ipſe enim ſaluum faciet populum ſuũ
a peccatis eoꝛum. Et. i. Joh. ij. Scribo vo-
bis filioli mei quoniam remittuntur vobis
peccata propter nomen eius ꝛc̃. Secundo
egrotantibus in remediuꝫ. Marci. xvi. In
nomine meo ſuper egros manus imponẽt:
ꝛ ſi moꝛtiferum quid biberint non eos no
cebit. Super quo Bernardus ait. Habes o
anima mea reconditum electuariuꝫ in vaſ-
culo nominis huius quod eſt ieſus. qḋ nul
li tue peſti vnq̃ inueniatur inefficax. Ha-
bes anima mea in nomine ieſu vnde actus
tuos prauos coꝛrigas: vl' minus perfectos
diligenter impleas. Habes vnde ſenſus tu
os aut ne coꝛrumpantur ſerues: aut ſi coꝛ-
rumpantur ſanes. Hec Bernardus. Exem
plum de infirmo quem ſanauit dyaconus

adhuc infidelis preſente Paulo ad nomen
ieſu. Act. Tertio pugnantibus in pre-
ſidiũ. Rex enim non permittit perire ciui
taté vel ſeruũ inuocanté nomen eius. Sic
facit puer hodie circunciſus. pſ. Protegã
eũ quoniã cognouit nomé meũ. Et Prou.
viij. Turris fortiſſima nomen dñi: ad ipſuꝫ
recurrit iuſtus ⁊ exaltabitur. Exempluꝫ de
beata Agata que inuocato nomine ieſu fe
ras immaniſſimas mãſuefecit. Quarto
patientibus in ſolatiũ. Nã xpus patientes
conſolatur dicens Math. v. Beati eſtis cũ
maledixerint vobis homines: ⁊ dixerint oé
maluꝫ aduerſum vos mentientes propter
nomé meũ. Et Act. v. Jbant apoſtoli gau
dentes a conſpectu concilij: quoniaꝫ digni
habiti ſunt pro nomine ieſu contumeliam
pati. Quinto proficientibus in auxilium.
Unde pſ. Deduxit me ſuper ſemitas iuſti
cie propter nomen ſuũ. Et Bern. Siquidé
cũ nomine ieſu hominé mihi propono mi-
tem: humilé: ſobriũ: benignuꝫ: caſtũ: miſeri-
cordé: ⁊ omni deniqꝫ honeſtate conſpicuũ.
Jdeo ſemper in ſinu mihi ſit ieſus: ſemꝑ in
manu: quo mei omnes ſenſus in ipm diri-
gantur ⁊ actus. Hec Bern. Et pſ. Dñe in
lumie vult⁹ tui am. ⁊ in no. tuo ex. to. d. ⁊c.
Sexto deficiétibus in ſubſidiũ. quod figu
ratũ eſt Act. iij. vbi ait Petrus illi claudo.
Jn nomine ieſu xpi ſurge ⁊ ambula. Si qs
enĩ ſedet per pigriciã: ſanat illũ ieſus excitã
do torporé. Si quis deficit per impotentiã
ſanat illũ ieſus tribuendo vigorem. Unde
Bern. Cũ ieſum nomino hominé mihi pro
pono qui ⁊ ſuo me ſanet exéplo ⁊ roboret
adiutorio. Excitat enĩ torporem meũ ieſus
deus ⁊ homo ⁊c. Septimo confitentibus
in honoré. Unde Joh. i. dicitur. Dedit eis
poteſtateꝫ filios dei fieri his qui credunt in
nomine eius. Non enĩ eſt modicus honor
in ſorté filioꝝ dei cõputari. Apl's. Si filij ⁊
heredes: heredes quidé dei coheredes aũt
xpi. Roma. viij. Octauo predicantibus
in teſtimoniũ. Unde Mar. xvi. dicitur. Jn
nomine meo demonia eijcient: linguis lo-
quentur nouis. Et pſ. Deus docuiſti me a
iuuentute mea ⁊ vſqꝫ nunc pro. mi. tu. No
no memorantibus in ſuſpirium. Nihil enĩ
ita excitat anime deſideriuꝫ ſicut hoc nomé
ieſus. Unde Bernardus. Dulcis ieſu me-
moria dans vera cordis gaudia. Sed ſuꝑ
mel ⁊ omĩa eius dulcis preſentia. Nihil ca
nitur ſuauius: auditur nihil iocundius. Nil
cogitatur dulcius qꝫ ieſus dei filius. Exem-
plũ de beato Jgnatio in cuius pectore erat
ſcriptum ⁊c. Decimo poſtulantibus in ſuf
fragium. Joh. vi. Si quid petieritis patreꝫ
in nomine meo dabit vobis. Et hoc ſi petã
tur ſalutaria ⁊ proficua ad ſaluté eternam
aliter non ⁊c. Undecimo eſurientibus in
fructũ. Eſt enĩ non ſolũ lux anime: ſed etiã
cibus. An non totiens cõfortaris quotiés
ieſu recordaris. Aridus eſt omĩs cibus ni-
ſi hoc oleo condiatur. Quid enĩ ita menteꝫ
cogitantis impinguat? Quid ita excitatos
reparat ſenſus: virtutes roborat: vegetat
mores: ⁊ caſtas fouet affectiones. Tua ie-
ſu dilectio: grata mentis refectio: replet ſi-
ne faſtidio: dans famé deſiderio. vt ait Ber
nardus ⁊c. Duodecimo peruenientibus
in premiũ. Unde pſ. dicit. Gloriabũtur in
te oẽs qui diligunt nomen tuũ. Et Apoc.
xiiij. Uidi ſupra monté ſyon agnũ ſtantem
⁊ cũ eo centuꝫ quadragintaquattuor milia
habentes nomé ⁊c. Quarto vocatus eſt
xps. Nam hoc nomen fuit prefiguratũ ſin
gulariter in ſacerdotio: in regno: in prophe
tia: in prelio. Dicitur enim xps ab vnctione
⁊ hi quattuor vngebantur: ſcilicꝫ ſacerdos:
rex: propheta: pugil. Puer noſter hodie cir
cunciſus fuit ꝑpheta predicando: pugil pa
tiendo: ſacerdos moriendo: rex reſurgédo.
Jdeo pſ. dicit. Unxit te deus deus tu⁹ oleo
leticie pre cõſortibus tuis. Conferam⁹ rem
nomini. Hoc enim nomen non ſcribitur lit
teris latinis ſed grecis. ſcꝫ. x. p. c. cũ apice ſu
perpoſito: quod apud latinos nihil ſonat ꝑ
pter excellentiã dignitatis huius nominis
quia iſta vnctio manat a pectore dei patris
Nam hec littera. x. gerit figurã crucis. P.
indicat cõflictũ paſſionis. C. innuit trium-
phum coronationis. Apex ſuperpoſitus de
monſtrat titulũ ſupraſcriptionis. Et ſic cõ
pletur vnctio: vt ſic cum ſamaritana dicere
poſſumus. Scio quia meſſias venit qui di
citur xps. Hec nanqꝫ littera. x. fuit inuenta
rome tempore Octauiani auguſti: cuius té
pore natus eſt xpus in mundũ: ad ſignificã
dũ ꝙ ille iam venerat q̃ eſſet autor vniuer
ſalis ſalutis: qui ⁊ rome erigeret vexillum
ſancte crucis: ⁊ ibi inſtitueret vnctioné ſan
cte ſedis. Hec littera. x. ſemper eſt duplex cõ
ſonans. Quia regnũ ⁊ ſacerdotiũ ſimul in
xpo ſignificat ⁊ deũ ⁊ hoiem in vna pſona
vnit. Hec littera. p. ſignificat paſſionis cõ-
flictum in ſanctis martyribus cũ romanis

imꝑatoribus. Hec littera. c. diminuta: quia ſemicirculus ſignificat dignitatem pontificiũ: ſed imꝑfectã in hac vita donec corona gratie vite pñtis termineť in coronã glie eterne. Tãdẽ titulus ſuppoſituꝰ deſignat pacem datã ecclie p Conſtãtinũ ad multiplicandũ religionẽ ieſu xpi p quã renouate ⁊ fundate ſunt ecclie in honorẽ nois ieſu xpi Iuxta illud pš. Afferte dño gliã nomini eius adorate dominum in atrio ſancto eiꝰ. Ad quam nos ⁊c. Amen.

In feſto epyphanie dñi. Sermo. x.

Vidimus ſtellã eius

Math. ij. ⁊ i euãgelio pñtis ſolennitatis. Eſa. ꝓpheta. xlv. c. dicit ſic. Uere tu es deꝰ abſconditꝰ ſanctus iſrael ſaluator. Super quo moueo iſtã queſtionẽ. Utrũ ieſu xpi natiuitas in ſalutẽ humani generis ordinata debuerit oibꝰ hoibꝰ rõnabilr eſſe manifeſta. Ad iſtã qſtionem rñdẽt duo doctores noui teſtamẽti. Primꝰ eſt btũs petrꝰ apls Act. x. dic. Dedit eũ manifeſtũ fieri nõ oi pplo: ſꝫ teſtibꝰ pordinatis a deo. Pertinet aũt ad diuine ſapie ordinẽ vt dei dona ⁊ ſecreta ſapie eiꝰ nõ equaliter ad oẽs: ſꝫ imediate ad quoſdã ꝑueniãt ⁊ p eos ad alios deriueť. Un̄ hoc etiã debuit circa ieſu xpi natiuitatẽ obſeruari vt nõ oibus xps manifeſtareť: ſꝫ qbuſdã p qs poſſꝫ ad alios ꝑuenire. Scdus eſt ſctũs Tho. iij. pte. q. xxxvi. arti. i. dic ſic. Natiuitas xpi nõ debuit oibꝰ cõiter eſſe manifeſta. Primo qdem: qꝛ p hoc impedita fuiſſet humana redemptio q p crucẽ eiꝰ ꝑacta eſt. qꝛ vt dr. i. Cor. ij. Si cognouiſſent nunꝗ dñm glorie crucifixiſſent. Scdo qꝛ hoc diminuiſſet meritũ fidei per quã venerat hoies iuſtificare. Sm illud Roma iij. Iuſticia dei p fidẽ ieſu xpi. Si eñ manifeſtis indicijs xpo naſcente eiꝰ natiuitas oibꝰ appereret: iã tolleret rõ fidei q eſt argumentũ nõ apparẽtiũ. vt dr Heb. xi. Tertio: qꝛ p hoc veniſſet in dubiũ veritas humanitatis ipius. vñ Aug. dicit in epla ad voluſianũ. Si nullas ex ꝑuulo in iuuẽtutẽ mutaret etates: nullos cibos nullos caperet ſomnos. nõne opinionẽ ꝯfirmaret erroris: nec hoiem verũ vllo mõ ſuſcepiſſe crederet. ⁊ dũ oia mirabilit facit auferret qd miſericorditer fecit. Un̄ de gra dei ſaluatoris erudiendi erãt oẽs hoies ad ſalutẽ. nõ in principio natiuitatis eiꝰ: ſꝫ poſtea tpe ꝓcedẽte poſtꝗ operatꝰ ẽ ſalutẽ in medio terre. vñ poſt paſſionẽ ⁊ reſurrectionẽ dixit diſcipulis Math. vlt. Euntes docete oẽs gẽtes. Hec Tho. Sciẽdũ ꝙ natiuitas xpi quattuor generibꝰ hoim fuit manifeſta Primo marie ⁊ ioſeph q inſtruẽdi erãt de xpi natiuitate anteꝗ naſcereť. qꝛ ad eos ptinebat reuerentiã habere ꝓlis cõcepte in vtero ⁊ obſequi naſciture. Sꝫ qꝛ eoꝝ teſtimoniũ ꝓpter hoc ꝙ erat domeſticũ fuiſſet habitũ ſuſpectũ circa magnificentiã xpi. iõ oportuit vt alijs manifeſtareť extraneis quorũ teſtimoniũ ſuſpectũ eſſe nõ poſſet. ꝓpter ea ioſeph certificatꝰ eſt ab angelo Math. i. Ioſeph noli timere accipe mariã ꝯiugẽ tuam. Qd enim in ea natũ eſt: de ſpũſctõ eſt. Scdo manifeſtata ẽ paſtoribꝰ ipo die natiuitatis xpi. vt eñ dr Luc. ij. Erant paſtores in eadẽ regiõe vigilãtes ⁊ cuſtodiẽtes vigilias noctis ſup gregẽ ſuũ. ⁊ vt diſceſſerunt ab eis angeli in celũ: loquebãtur adinuicẽ. Trãſeamꝰ vſqꝫ bethleẽ ⁊ videamꝰ hoc verbũ qd factũ eſt ⁊ qd fecit dñs ⁊ oñdit nobis. ⁊ venerũt feſtinãtes. Tertio aũt magi ꝑuenerũt ad xpm. xiij. die natiuitatis eius quo die feſtũ epyphanie celebrať: vt eſt hodie. Si eñ reuoluto ãno aut etiã duobꝰ annis ꝑueniſſent: nõ inueniſſent eũ in bethleẽ: cũ ſcriptũ ſit Luc. ij. Ut poſtꝗ ꝑfecerũt oia ſm legẽ dñi. ſ. puerũ ieſum offerẽtes in tẽplũ: reuerſi ſunt in galileã in ciuitatẽ ſuam nazareth. Quarto aũt manifeſtata eſt iuſtis in tẽplo. xl. die a natiuitate. vt hr Luc. ij. ſ. ſymeoni ⁊ anne ꝓphete: q etiã de illo ꝓphetauerũt. iõ iſti oẽs dicũt vidimꝰ ſtellã eiꝰ

Vidimus ſtellam

- Corporalis repreſentationis.
- Spiritualis reuelationis.
- Perſonalis incarnationis.
- Supernalis fruitionis.

Primo nos magi vidimꝰ ſtellã corpal repñtatõis. Un̄ ſcũs Tho. iij. pte. q. xxxvi. ar. v. dic ſic. Sic manifeſtatio ſyllogiſtica fit p ea q ſr magꝭ nota ei cui ẽ aliqd manifeſtãdũ. ita manifeſtatio q fit p ſigna dꝫ fieri p ea q ſunt familiaria illis qbꝰ manifeſtať. Manifeſtũ ẽ aũt ꝙ viris iuſtis ẽ familiare ⁊ ꝯſuetũ interiori ſpũſcti edoceri inſtinctu abſqꝫ ſignoꝝ ſenſibilium demõſtratõe. ſ. p ſpm ꝓphie. Alij vo corporalibꝰ rebꝰ dediti p ſenſibilia ad itelligibilia deducunť. Iudei tñ cõſueti erãt diuina rñſa p ãgelos accipe p qs etiã legẽ acceperãt. ſm

illō Act. vij. Accepiſtis legē in diſpoſitiōe
āgeloꝝ. Gētiles vō ⁊ maxīe aſtrologi ↄſu
eti ſūt ſtellarū curſ⁹ inſpicē. Et iō iuſtis. ſ. ſi
meoni ⁊ āne māifeſtata ē xp̄i natiuitas ꝑ ī
teriorē inſtinctū ſpūſſcti. ſm̄ illud Luce. ij.
Rn̄ſum accepit ſymeon a ſpūſctō nō vi. ſe
mor. niſi pri⁹ vide. xp̄m dn̄i. Paſtorib⁹ āt ⁊
mag̃ tāq̃ reb⁹ corꝑalib⁹ dedit māifeſtata ē
xp̄i natiuitas ꝑ appitōes viſibiles. ⁊ qꝛ na
tiuitas nō erat pure terrena: ſ ꝗdāmō cele
ſtis: iō ꝑ ſig̃ celeſtia vtriſq̃ natitas xp̄i ma
niſeſtaſ. vt ei Aug. dic in ſmo. de epypha.
Celos āgeli hitāt ⁊ ſydera ornāt. vtriſq̃ g̊
celi enarrāt glīaꝫ dei. Rōnabilr āt paſtori
b⁹ tāq̄ iudeis apō q̊s freqūſ facte ſūt appi
tiōes āgeloꝝ reuelata ē natiuitas xp̄i ꝑ an
gelos. Magi āt aſſueti ī ↄſideratōe celeſtiū
corpoꝝ māifeſtata ē ꝑ ſignū ſtelle. qꝛ vt dic
Criſ. Per ↄſueta eos dn̄s vocare voluit eiſ
ↄdeſcēdēs. Scōa rō ē. qꝛ vt Greg. dic. Iu
deis tāq̄ rōe vtētib⁹ rōnale aīal i. āgel⁹ ꝑdi
care debuit. Gentiles vero qui vti rōne ne
ſciebant ad cognoſcendū deū non ꝑ vocē: ſ
ꝑ ſigna ꝑducunſ. Et ſicut dn̄m iā loquentē
annūciauerūt gentib⁹ predicatores loquē-
tes: ita eū nondū loquentē elementa muta
ꝑdicauerūt. Tertia rō eſt. qꝛ vt Aug. dic
in ſermone epyphanie. Abrahe innumera
bilis erat ꝓmiſſa ſucceſſio. nō carnis ſemīe
ſed fidei fecunditate generāda. ⁊ ideo ſtel-
larū multitudini eſt cōparata vt celeſtis ꝓ
genies ſperareſ. Et ideo gētiles in ſyderib⁹
deſignati ortu noui ſyderis excitanſ vt per
ueniant ad xp̄m. per quē efficiuntur ſemen
abrahe. Quarta rō eſt. qꝛ ſicut dicitur in
libro queſtionū noui ⁊ veteris teſtamenti.
Magi illi ſequebanſ traditionē Balaam:
qui dixit Nume. xxiiij. Orieſ ſtella ex iacob
Vn̄ vidētes ſtellā extra ordineꝫ mūdi: hāc
eſſe intellexerūt quā Balaā futurā indiceꝫ
regis iudeoꝝ ꝓphetauerat. hec Tho. Et ſic
pꝫ rō qualiter xp̄s voluit manifeſtare ſuaꝫ
natiuitatem magis per ſtellā. Circa quā vi
denda ſunt quattuor. Prīo de materia ei⁹
Scōo de forma. Tertio de efficiētia. Quar
to de fine ipſius ⁊c. Quantū ad materiam
hui⁹ ſtelle ſciendū ꝙ hec ſtella q̄ magis ap
paruit nō fuit vna de celeſtib⁹ ſtellis ab ini-
tio creatis. Vn̄ Aug. in lib. ↄ fauſtū dicit.
Nō ex illis erat ſtellis q̄ ab initio itinerum
ſuoꝝ ordinē ſub creatōnis lege cuſtodiunt.
ſed nouo virginis ꝑtu nouū ſydus appuit
Et ſctūs Tho. iij. pte. q. xxxvi. arti. vij. dicit
ſic. Sicut Criſo. dicit ſuper Math. Qꝛ illa
ſtella q̄ magi appuit nō fuerit vna celeſtiuꝫ
ſtellarū multipliciter manifeſtuꝫ eſt. Prīo
quidē qꝛ nulla alia ſtellarū hac via incedit.
Hec enī ſtella ferebaſ a ſeptentrione in me
ridiē. Ita enī iacet iudea ad perſidem vnde
magi venerunt. Secundo apparet hoc ex
tempore. Non ſolū enī apparebat in nocte
ſed etiā in media die. quod non eſt virtutis
ſtelle: ſed nec etiā lune. Tertio quia quā-
doq̄ apparebat ⁊ quando q̄ occultabatur
Cū eniꝫ intrauerunt hieroſolymā occulta-
uit ſeipſam. Deinde vbi herodē reliquerūt
monſtrauit ſeipſam. Quarto quia nō ha
bebat continuū motū. ſed cū oportebat ire
magos ibat. quando auteꝫ oportebat ſtare
ſtabat. Sicut ⁊ de columna nubis que erat
in deſerto. Quinto quia non ſurſum ma-
nens partū virginis demonſtrabat. ſed de-
orſum deſcendens hoc faciebat. Diciſ eniꝫ
Mathei. ij. ꝙ ſtella quā viderant in orien-
te antecedebat eos vſq̄ dū veniens ſtaret
ſupra vbi erat puer. Ex quo patet ꝙ verbū
magoruꝫ dicentiū. Vidimus ſtellā eius in
oriente. non eſt ſic intelligendū quaſi ipſis
in oriente poſitis ſtella apparuerit exiſtēs
in terra iuda. ſed quia viderunt eā in orien
te exiſtentē ⁊ preceſſit eos vſq̄ in iudeam
q̄uis hoc a quibuſdā ſub dubio relinquaſ.
Non aūt potuiſſet diſtincte domū demon
ſtrare niſi eſſet terre vicina. Et ſicut ipſe Cri
ſoſto. dicit. Hoc non videtur propriuꝫ eſſe
ſtelle: ſed virtutis cuiuſdā rationalis. Vn-
de videtur ꝙ hec ſtella virtus viſibilis fuiſ
ſet in talē apparentiā transformata. Unde
quidā dicunt ꝙ ſicut ſpirituſſanctus deſcē-
dit ſuper dominū baptizatū in ſpecie colū-
be: ita apparuit magis in ſpecie ſtelle. Alij
vero dicunt ꝙ angelus qui apparuit paſto
ribus in ſpecie humana apparuit magis in
ſpecie ſtelle. Probabilius tamen videtur ꝙ
fuerit ſtella de nouo creata. ſed in aere vici-
no terre que ſm̄ dei voluntatē mouebatur.
Unde Leo papa dicit in ſermone epypha
nie. Tribus magis in regione orientis ſtel
la noue claritatꝭ apparuit: que illuſtrior ce-
teris pulchriorq̄ ſyderibus in ſe intuentiū
oculos animoſq̄ converteret vt confeſtim
aduerteretur nō eſſe ocioſum quod tam in
ſolitū videbatur. Hucuſq̄ Tho. vbi ſupra.
Quantū ad formā ſanctus Tho. eadē. q.
arti. v. dicit ſic. Sicut Criſo. refert. in q̄buſ-
dā ſcripturis apocriphis legitur ꝙ quedaꝫ

gens in extremo orīētis iuxta oceanū quā
dā ſcripturā habebat ex nomine Seth. de
hac ſtella ⁊ muneribꝰ eiꝰ offerendis q̄ gens
diligēter obſeruabat huiꝰ ſtelle exortū: poſi
tis exploratoribꝰ .xij. qui certis tēporibꝰ de
nocte aſcēdebāt in montē. In quo poſtmo
dū viderūt eā habentez in ſe quaſi paruuli
formā: ⁊ ſuper ſe ſimilitudinez crucis. Hec
Tho. Et ſic patet ⁊c. Quantū ad efficiē-
tiā iſtius ſtelle ſciendū ꝙ vt ſctūs Tho iij.
pte. q. xxxvi. arti. v. dicit. Stella q̄ xp̄i nati-
uitatē manifeſtauit oēm occaſionē erroris
ſubtraxit. vt enī Aug. dic̄ ꝯtra fauſtū. Nul
li aſtrologi ita cōſtituerūt naſcentiū hoīm
fata ſub ſtellis: vt aliquaz ſtellarū hoīe aliq̄
nato circuitus ſui ordinē reliquiſſe ⁊ ad eū
qui natus eſt perrexiſſe aſſeuerent. ſicut ac
cidit circa ſtellā que demonſtrauit natiuita
tem xp̄i. ⁊ ideo per hoc non cōfirmat̄ error
eoꝝ qui ſortē naſcētiū hoīm aſtroꝝ ordini
colligari arbitrant̄. non aūt credūt aſtroꝝ
ordinē ad homīs natiuitatē poſſe mutari.
Sil'r etiā vt Criſo. dicit. Non eſt hoc aſtro
nomie opꝰ a ſtellis ſcire eos qui naſcuntur
ſed ab hora natiuitat̄ futura p̄dicere. Ma
gi aūt tp̄s natiuitat̄ nō cognouerūt vt hīc
ſumētes initium a ſtellarū motu futura co
gnoſcerēt. ſ; potiꝰ ecōuerſo. Et ſicut Aug.
dicit in ſmone epyphanie. Magi ab ange
lis aliqua monitiōe reuelatiōis audierunt
ꝙ ſtella xp̄m natuz ſignificaret. ⁊ ꝓbabile
videt̄ ꝙ a bonis: qn̄ in xp̄o adorādo ſalus
eoꝝ iam querebat̄. Hec Tho Et ſic ſtella
illa nihil in xp̄o effecit: ſed magoꝝ corda ꝑ
docuit tanq̄ʒ veritatis index. qd̄ ad illumi
nationē fidei eoꝝ ꝑtinebat ⁊c. Quantuʒ
ad finē ſctūs Tho. iij pte. q. xxxvi. arti. viij.
dicit ſic. Magi ſunt primitie gentiū in xp̄o
credentiū in quibꝰ apparuit: ſicut in quodā
p̄ſagio fides ⁊ deuotio gentiū venientiuʒ
a remotis ad xp̄m. ⁊ ideo ſicut deuotio ⁊ fi
des gentiuʒ eſt abſq̄ʒ errore ꝑ inſpirationē
ſcti ſpūs: ita etiā credendū eſt magos a ſpi
ritu ſctō inſpiratos ſapiēter xp̄o reuerentiā
exhibuiſſe. Et ſicut Criſo ſuper Math. dic̄
Si magi regē terrenuʒ querētes veniſſent
fuiſſent ꝯfuſi q2 tanti itineris laborē ſine cā
ſuſcepiſſent. vn̄ nec adoraſſent: nec mūera
obtuliſſent. Nūc aūt q2 celeſtē regē q̄rebāt.
⁊ ſi nihil regalis excellētie in eo viderūt: tn̄
ſoliꝰ ſtelle teſtimonio ꝯtēti adorauerunt. vi
derunt enī hoīez ⁊ agnoſcūt deū: ⁊ offerūt
munera dignitati xp̄i ꝯgruētia. aurū quidē
quaſi regi magno. thus qd̄ in dei ſacrificio
ponit̄ immolāt vt deo. mirrha qua mortuo
rū corpa ꝯdiunt̄ ꝑbet̄ tanq̄ ꝓ ſalute oīum
morituro. Et vt Greg. dicit. Inſtruimur vt
nato regi aurū ꝑ qd̄ ſignificat̄ ſapiētia of-
feramꝰ in ꝯſpectu eiꝰ lumine ſapīe ſplēden-
tes. thus autē ꝑ qd̄ exprimit̄ orōnis deuo
tio offerimꝰ ſi ꝑ orationū ſtudia deo redo-
lere valeamꝰ. mirrhā que ſignificat mortifi
cationez carnis offerimꝰ ſi carnis vitia per
abſtinentiā mortificamꝰ. Et ſicut Aug. di
cit in ſermone epyphanie. Cū multi reges
iudeoꝝ nati fuiſſent atq̄ʒ defuncti: nullū eo
rū magi adorandū queſierūt. Non itaq̄ʒ re
gibꝰ iudeoꝝ quales illic eſſe ſolebant hunc
tam magnū honorem longinqui alienige-
ne ⁊ ab eodem regno prorſus extranei a ſe
deberi arbitrabant̄. Sed talē natū eſſe didi
cerunt in quo adorando ſe ſalutez que ſm
deum eſt conſecuturos minime dubitarēt.
Hec Thomas. Et ſic patet ⁊c.

Secūdo nos magi vidi-
mus ſtellā ſpūalis reuelatiōis. i. fidei in cor
dibus nr̄is de diuinitate ⁊ hūanitate iſtius
pueri. Sciendū ꝙ dyabolus volēs ſedu-
cere mētes iſtoꝝ magorū ne crederēt ꝙ ſit
verꝰ deus ⁊ meſſias ꝓmiſſus in lege: addu-
cit decē rōnes valde apparētes: quibꝰ reſpō
dent magi vt pʒ. Prima rō eſt. Iſte puer
generādus annūciat̄ femine. ſ; eſt hō ⁊ nō
deꝰ. pʒ ꝯn̄ia. q2 Yſaac: Sampſon: Iohēs ba
ptiſta annūciant̄ matribꝰ ⁊ patribꝰ eoꝝ: q̄
tn̄ nō fuerūt niſi hoīes. Rn̄dent magi ⁊ di
cunt. Verū eſt ꝙ iſte puer annūciat̄ femīe
ſed virgini. Vn̄ Eſa. vij. dic̄. Ecce virgo cō
cipiet ⁊ pariet filiū ⁊ vocabit̄ nomen eius
emanuel. i. nobiſcū deꝰ. Et Ezech. xliiij. Vi
di portaz in domo dn̄i clauſam. Et Dan. ij.
Lapis abſciſus eſt de mōte ſine manibus.
Et Malach. iij. Statim veniet ad templū
ſuū dn̄ator quē vos q̄ritis: ⁊ angelꝰ teſta-
menti quē vos vultis. Cōueniens enī fuit
vt virgini annūciaret̄ cōceptio ſaluatoris:
vt redderet mentez eiꝰ attentā ad tante rei
ꝯſiderationē. qd̄ q̄dē fecit eā ſalutādo qua
dā noua ⁊ inſolita ſalutatiōe. Vn̄ Origē-
nes dicit ſup Lucā. Q2 ſi ſciuiſſet ad alium
quēpiā ſimilē factū eſſe ſermonez: vtpote q̄
habebat legis ſcientiā: nunq̄ eā quaſi pere
grina talis ſalutatio terruiſſet. In qua qui-
dem ſalutatiōe p̄miſit ydoneitatē eius ad
cōceptū: in eo ꝙ dixit grā plena. Expreſſit

cõceptũ in eo ꝙ dixit dñs tecũ. ⁊ ꝓnũciauit honorẽ ↄſequentẽ cũ dixit. bñdi. tu in muli.

Secunda ratio eſt. iſte puer cõcipit in vtero femine: ergo eſt hõ ⁊ nõ deꝰ. patꝫ ↄña qꝛ deꝰ cũ ſit infinitꝰ oĩa implet. iuxta illud propheticũ. Celũ ⁊ terrã ego impleo. ergo non põt claudi femine vtero. Rñdent magi ⁊ dicunt. Concipit eñ cõueniẽter in vtero femine. qꝛ vt Aug. dicit lib. xxiij. ↄtra fauſtũ qui hac obiectõne vtebat. Non plane inquit catholica fides q̃ xp̃m dei filiũ natũ ſm carnẽ credit ex ꝟgine: nullomodo eũdẽ dei filiũ ſic in vtero mulieris ĩcludit q̃ſi extra nõ ſit q̃ſi celi ⁊ terre adminiſtrationẽ deſeruerit: q̃ſi a patre receſſerit. Sed vos manichei corde illo quo nihil poteſtis niſi corporalia fãtaſmata cogitare iſta oĩno nõ capitis. vt eñ dic̃ in ep̃la ad voluſianũ. Hominuꝫ iſte ſenſus eſt nihil niſi corpora valentiũ cogitare: quorum nullũ põt vbiqꝫ eſſe totuꝫ: qm̃ per innumerabiles partes aliud alibi habeat neceſſe eſt. Longa alia eſt natura aĩe ꝙ corporis quãto magis dei q̃ creator eſt aĩe ⁊ corporis nouit vbiqꝫ totus eſſe ⁊ nullo cõtineri loco Nouit venire nõ recedendo vbi erat. nouit abire nõ diſcedendo quo venerat. vnde nõ eſt facta mutatio in deo ſed in homĩe aſſumpto. Sicut pꝫ de ſole in nube vbi nulla ẽ mutatio ex parte ſolis ſed ex parte aeris lumẽ deferentis ⁊c̃. Tertia ratio ẽ. Iſte puer naſcitur ⁊ parturit ex femina: ergo eſt hõ ⁊ nõ deꝰ. patꝫ ↄña. qꝛ ſicut mors hoĩm ſubſecuta eſt ex peccõ ꝑmoꝝ parentũ. ſm illud Geñ. ij. Quacũqꝫ die comederitis ex eo morte moriemini: ita etiã dolor partꝰ. ſm illud Geñ. iij. In dolore paries filios: ſed hoc nõ cõuenit deo. Rñdent magi ⁊ dicũt. Iſte puer ſine dolore matris naſcit: qꝛ dolor partꝰ conſequitur in muliere cõmixtioneꝫ virilẽ. Vñ Geñ. iij. Poſtq̃ dictũ eſt in dolore paries. ſubdit. Sub viri ptãte eris. ⁊ ſicut dic̃ Auguſtinꝰ in ſmone de aſſum. btẽ ꝟginis. Ab hac ſñia excipit virgo mater dei. que qꝛ ſine peccĩ colluſione ⁊ ſine virilis ãmixtionis detrimẽto xp̃m ſuſcepit ſine dolore: ſine integritatis violatiõe: pudore ꝟginitatis integra permanſit. Fuit eñ ibi maxima iocunditas: qꝛ hõ deus natus eſt in mũdo. ſm illud Eſa. xxxv. Germinãs germinabit ſicut liliũ ⁊ exultabit letabũda ⁊ laudãs. Quarta rõ eſt. Iſte puer naſcit in bethleeꝫ ciuitate parua ergo eſt hõ ⁊ nõ deus. patꝫ ↄña. qꝛ Eſa. ij. dr̃. De ſyon exibit lex ⁊ ꝟbũ dñi de hieruſalem. Si iſte puer eſſet deꝰ ꝗ in hierlm debuiſſet naſci. Rñdent magi ⁊ dicũt. Ideo doctores cũ eos interrogauiſſemꝰ de loco natiuitatis eiꝰ dixerũt ꝙ in bethleẽ naſci debebat: qꝛ factꝰ eſt ex ſemine dauid ſm carnem cui facta fuerat repromiſſio ſpãlis de xp̃o. ſm illud. ij. Reg. xxiij. Dixit vir cui cõſtitutum eſt de xp̃o dei iacob: ⁊ ideo in bethleem de qua natꝰ fuit dauid naſci voluit: vt ex ip̃o loco natiuitatꝭ ꝓmiſſio facta impleta oñderetur. etiaꝫ Michee. v. dr̃. Tu bethleẽ effrata paruula es in milibꝰ iuda. ex te eñ mihi egredief qui erit dñator in iſrael: ⁊ egreſſus eiꝰ ſicut ab initio a diebꝰ eternitatꝭ vbi trãſlatio caldaica hꝫ ex te. egredief meſſias ⁊c̃.

Quinta ratio eſt. Iſte puer naſcit plorando: ergo eſt hõ ⁊ nõ deus. ptꝫ ↄña Sap. vij. Similẽ vocẽ oĩbꝰ emiſi plorãs. Rñdent magi ⁊ dicũt. Iſte ploratꝰ cõgruit fini incarnatiõis. qꝛ ad hoc filiꝰ dei carne aſſumpta venit in mũduꝫ vt ꝓ peccõ hũani generis ſatiſfaceret. vnꝰ aũt ꝓ peccõ aliꝰ ſatiſfacit: duꝫ penam peccõ alteriꝰ debitam in ſeipm̃ ſuſcipit. ploratꝰ aũt eſt pena peccĩ qđ eſt in mũduꝫ ꝑ adam introductũ. Vñ cõueniẽs fuit q̃tum ad finẽ incarnationis ꝙ huiꝰ penalitates in noſtra carne ſuſciperet vice noſtra. ſm illud Eſa. liij. Vere languores noſtros ip̃e tulit.

Sexta ratio eſt. Iſte puer inuoluit pãnis ergo eſt hõ ⁊ nõ deꝰ. pꝫ ↄña Luc̃. ij. Inueni etis infantẽ pãnis inuolutũ. Rñdent magi ⁊ dicũt illud maximi in ſermo. de natiuitate dñi. Si tibi ſenſuũ tuoꝝ fragilitate minꝰ dignũ videt filiũ dei de femina natũ credere ꝟginẽ cogita peperiſſe. Si tibi pãni quibus obuolutus eſt fortaſſe vileſcũt: angelos collaudãtes ⁊ multitudineꝫ celeſtis exercitus admirare. ⁊ Eſa. lx. dr̃. Surge illumiare hieruſalẽ: qꝛ venit lumẽ tuũ ⁊ glia dñi ſ. t. o. ẽ.

Septima ratio eſt. Iſte puer naſcit inter aĩalia: ergo eſt hõ ⁊ nõ deꝰ. pꝫ ↄña. qꝛ dicit. In medio duoꝝ aĩaliũ cognoſceris. Reſpõdent magi ⁊ dicũt ſic Eſa. i. dixit. Cognouit bos poſſeſſorẽ ſuũ ⁊ aſinꝰ ꝑſepe dñi ſui. Per hoc aſtruit fides incarnatõis in iudeis deſignatis ꝑ bouẽ vt pꝫ in paſtoribꝰ. ⁊ in gẽtilibus deſignatis ꝑ aſinũ: vt pꝫ in nobis magꝭ Vñ hũc credimꝰ verã aĩam ⁊ verã carnem habuiſſe ⁊ nõ fantaſticã. ꝑ bouẽ eñ deſignatur maturitas diſcretõnis q̃ fuit ꝑfectiſſime in aĩa xp̃i. per aſinũ deſignat auſteritas oneris q̃ fuit in corꝑe eiꝰ. Octaua rõ eſt. Iſte puer naſcit in diuerſorio ⁊ in preſepio. ꝗ eſt

homo ⁊ nõ deꝰ. pꝫ ꝯña Luc. ij. Reclinauit eũ in ꝑſepio: qꝛ nõ erat ei locꝰ in diuerſorio. Rñdent magi ⁊ dicũt illud Maximi in ſermone de natiui. dñi. Si ꝑſepe in quo infans iacuit deſpicis erige pauliſper oculos ⁊ nouam in celo ſtellã ꝓſtantẽ mũdo natiuitatem dñi cã cõtuere. Si credis vilia crede mirifica. Si de his q̃ humilitatꝭ ſunt diſputas: q̃ alta ſunt ⁊ celeſtia venerare. Et Eſa. lx dicit. Et ambulabũt gẽtes in lumine tuo: ⁊ reges in ſplendore ortus tui ⁊c. Nona rõ eſt Iſte puer vocat̃ noĩe humano: qꝛ ieſus. q̃ ẽ homo ⁊ nõ deꝰ. pꝫ ꝯña. qꝛ Exo. iij. dr̃. Cur q̃ris nomẽ meũ qđ eſt mirabile. Rñdent magi ⁊ dicũt illud Eſa. lij. Propter hoc ſciet populus meꝰ nomẽ meũ in die illa: qꝛ egoipſe qui loquebar ecce adſum. Multa etiã dicta ſunt de hoc noĩe ieſus in ſmo de circũciſiõe.

Decima rõ eſt. Uos magi offerꝭ mirrhã huic puero: q̃ eſt homo ⁊ nõ deꝰ. pꝫ ꝯña: qꝛ mirrha ꝑſeruat a corruptiõe. Rñdent magi ⁊ dicũt. Prophete ꝓnũciauerũt hũc puerum eſſe deũ ⁊ hoĩem ex noſtris muneribꝰ. Naꝫ dauid in pſ. dicit Reges tharſis ⁊ inſule munera offerent. Reges arabũ ⁊ ſaba dona adducẽt ⁊ adorabũt eũ. ⁊ Eſa. lx. dic. Oẽs de ſaba veniẽt aurũ ⁊ thꝰ deferẽtes ⁊c.

Tertio nos magi vidimus ſtellã ꝑſonalis incarnatõis. Sicut em̃ Chryſo. dicit. Ab oriẽte venerũt magi quia vnde dies naſcit̃ inde initiũ dei ꝓceſſit: qꝛ fides lumẽ eſt aiarũ. vel qꝛ oẽs q̃ ad xp̃m veniunt ab ipo ⁊ ꝑ ipm veniũt. Uñ dr̃ Zach. vi. Ecce vir oriẽs nomẽ eiꝰ. Dicunt̃ autẽ ab oriẽte ad litterã veniſſe. vel qꝛ de vltimis orientis partibꝰ venerũt ſm quoſdã. vel qꝛ de aliquibꝰ vicinis partibꝰ iudee venerũt: q̃ tñ ſunt regioni iudeoꝝ ad orientẽ. Cũ aũt primo xp̃s natus eſt ſtella apparuit: qua viſa ſtatim magi iter arripiẽtes longiſſimuꝫ iter in xiij. diebꝰ pergerũt. parti q̃dẽ adducti diuina ỽtute. partim aũt dromedarioꝝ velocitate. ſm illud Eſa. lx. Inundatio cameloꝝ operiet te dromedarij madian ⁊c. Uiſa aũt hac ſtella ꝑueniẽtes hierlm̃ q̃ſiuerũt ſtellaꝫ incarnatã. ſ. ieſum xp̃m. q̃ dicit Apoc. vlti. Ego ſum genꝰ ⁊ radix dauid: ſtella ſplẽdida ⁊ matutina. Ab hac ſtella ꝓcedũt q̃ttuor radij. vt dic̃ Paulus. i. Cor. i. Factꝰ eſt nobis xp̃s a deo ſapiẽtia ⁊ iuſticia ſcĩficatio ⁊ redemptio. A ſapiẽtia ꝓcedit radiꝰ illuſtrãs. A iuſticia radius informãs. A ſcĩficatiõe radius purgãs. A redemptiõe radiꝰ liberãs. Perquirẽtes aũt hãc ſtellã. ſ. xp̃ꝫ Herodes rex turbatꝰ eſt: ⁊ valde cõuenient ꝓpt̃ tria.

Primo q̃dẽ qꝛ per hoc manifeſtat̃ celeſtis xp̄i dignitas. Uñ Greg. dicit in omel. Celi rege nato rex terre turbatꝰ eſt: qꝛ nimirũ terrena altitudo ꝯfundit̃ cũ celſitudo celeſtis aperit̃. Secũdo qꝛ per hoc figurat̃ iudiciaria xp̄i poteſtas. Uñ Aug. dicit in ſmo. epiphanie. Quid erit tribunal iudicãtis q̃ñ ſuperbos reges cuna terrebat infantis. Tertio qꝛ per hoc figurat̃ deiectio regni diaboli qꝛ vt Leo papa dic̃ in ſmo. epipha. Nõ tñ herodes ſemetipo turbat̃ quantũ dyabolꝰ in herode. Herodes em̃ hoĩem eſtimabat. ſꝫ diabolꝰ deũ ⁊ vterqꝫ regni ſui ſucceſſorẽ timebat: diabolꝰ celeſtẽ: ſꝫ herodes terrenum. ſupflue tamẽ, qꝛ xp̃s nõ venerat regnũ terrenũ in terra habere. vt Leo papa dic̃ herodi loquẽs. nõ capit xp̃m regia tua: nec mũdi dñs ꝑ̃tãtis tue ſceptri eſt cõtentꝰ anguſtijs Etiã ⁊ oĩs hieroſolyma turbat̃ qui tñ magꝭ gaudere debuerãt. ⁊ hoc ẽ qꝛ vt Chryſo. dic̃ de aduẽtu iuſti nõ poterãt gaudere iniq. aut volẽtes fauere herodi quẽ timebãt. Populus em̃ plꝰ iuſto fauet eis q̃s crudeles ſuſtinet. ⁊ ꝓpt̃ hãc turbationẽ vt dic̃ Aug. in q̃dam ſmo. innocẽtũ. qꝛ timebat ne puer cui ſydera famulant̃ ſpẽm ſuã paulo ſup̄ etatẽ vel infra trãſformaret: nõ ſtatim recedẽtibꝰ magis: ſed poſt bienniuꝫ interfecit pueros. vel qꝛ interim accuſatꝰ iuit romã vel aliquorum periculoꝝ terroribꝰ agitatꝰ a cura interficiẽdi puerũ interim deſtitit. vel qꝛ credidit magos fallaces ſtelle viſiõe deceptos: poſtq̃ nõ inuenerũt quẽ q̃ſiuerunt erubuiſſe ad ſe venire. Licet aũt pueri ſint interfecti ab herode: tñ nõ ceſſit in coꝝ detrimẽtũ: ſꝫ in eoꝝ ꝓfectũ. Dicit em̃ Aug. in ſmone. quodã de epipoaũ. Abſit vt de illoꝝ ꝓmio q̃ pro eo interficerent̃ ad liberãdos hoĩes xp̃s veniẽs nihil egerit q̃ pendẽs in ligno ꝓ eis a quibꝰ interficiebat̃ orauit. Et vt ſanctꝰ Tho. ſcđa ſcđe. q cxxiiij. ar. i. dic̃. Quidã dixerũt q̃ in innocentibꝰ acceleratꝰ eſt miraculoſe vſus liberi arbitrij ita q̃ etiã volũtarie martyriũ paſſi ſunt. Sed qꝛ hoc ꝑ auctoritatẽ ſcripture nõ comprobat̃. meliꝰ dicendũ eſt q̃ martyrij gloriã quã in alijs ꝓpria volũtas merentur: illi paruuli occiſi per dei grãm ſunt aſſecuti. nam effuſio ſanguinis ꝓpter xp̃m vicẽ gerit baptiſmi. Unde ſicut pueris baptizatꝭ per grãm baptiſmalẽ meritũ xp̄i operat̃ ad

glořiã obtinendã:ita in occiſis ꝑpter xp̃m
meritũ martyrij xp̃i operaꝛ ad palmã mar-
tyrij cõſequendã. Vñ Aug. dicit in quodã
ſmone de epiphañ. quaſi eos alloquẽs. Ille
de veſtra corona dubitabit in paſſione pro
xp̃o qui etiã paruulis baptiſmũ ꝓdeſſe nõ
eſtimat xp̃i: nõ habebatis etatẽ qua in paſ-
ſurum xp̃m crederetis: ſed habebatis carnẽ
in qua ꝑ xp̃o paſſuro paſſionẽ ſuſtineretis
hec Thomas. ⁊c̃.

¶ Quarto nos magi vidi-
mus ſtellã ſupernalis fruitionis. nã angelo
duce redierũt ꝑ aliã viam: ⁊ reuerſi in regio
nem ſuã Edocti ſunt ꝑ frequẽtes appariti o
nes angeloꝝ tandẽ baptizati a btõ thoma
apl'o. ſm fideꝫ xp̃i vixerũt donec btõ fine in
pace quieuerũt. quoꝝ aĩe in celo intuitiue ⁊
beatifice vident ſtellam diuinitatis. Amẽ.

¶ In feſto ſancti Anthonij
abbatis Sermo. xi.

O Stendit illi regnũ
dei. Sap. x. ⁊ in ep'la preſent
ſolẽnitat. Beat⁹ Aug. li. xxij.
de ciuitate dei dicit ſic. Qđ de⁹ preparau t
diligentib⁹ ſe: fide nõ capiꝛ: ſpe nõ attingiꝛ:
charitate nõ cõprehendiꝛ: deſideria ⁊ vota
oĩa tranſgrediꝛ acquiri põt: extimari nõ po
teſt. hec ille. Super quo ꝟbo moueo talem
queſtionẽ. Utrũ beat⁹ anthoni⁹ ſue actiõis
merito regni celoꝝ potit⁹ fuerit brauio. Ad
iſtam queſtionẽ rñdent duo doctores eccl'ie

Prim⁹ eſt Hierony ſup pſal. lxviij dic̃ ſic.
Regnũ celoꝝ nõ eſt dãtis ſꝫ accipiẽtis. Nõ
eſt enĩ ꝑſonarũ acceptio apud deũ. ſed qui-
tunqꝫ ſe talẽ prebuerit vt regno celoꝝ dign⁹
fiat: hic accipiet qđ nõ eſt paratũ ꝑſone ſed
vite. hec ille. Secũdus eſt Iohãnes Chry
ſoſto. in omel'. de ſeptuag. dicẽs ſic. Grãdis
violẽtia eſt in terra naſci ⁊ celũ rapere: qđ
habere nõ poſſum⁹ per naturã. Regnũ celo
rum patitur vim q: glia dñi iſrael: patribus
debita: a ꝓphetis nũciata: a xp̃o oblata: fi-
de gentiũ occupaꝛ ⁊ rapiꝛ dum ꝑ penitẽtiã
quã iohãnes p̃dicauit: reuiuiſcũt ad celeſtẽ
patriã q̃ſi in alienũ locũ redeuntes. hec ille.

Sciendũ ꝙ regnũ celoꝝ acqritur octo mo
dis. Primo per negociationẽ Math. xiij.
Emit agrũ illũ. Sic enĩ dixit dñs Luc. xvi.
Facite vobis amicos de mãmona iniq̃tatis
vt cũ defeceritis recipiãt vos in eterna taber
nacula. Secũdo ꝑ importunitatẽ. Mat. xi.
Regnũ celoꝝ vim patiꝛ: ⁊ violẽti rapiũt il-
lud Sup quo Greg. in omel'. dicit ſic. Re-
gnũ celoꝝ rapi vult nr̃is fletib⁹ qđ nr̃is me
ritis nõ valem⁹. Sic enĩ rapuit ille q̃ ab ami
co poſtulauerat tres panes. ⁊ licꝫ prius fuiſ
ſent denegati tñ obtinuit per importunitatẽ.

Tertio ꝑ fraudationem. ſ. per furtũ. Sic fu
ratus eſt latro ille regnũ celoꝝ: q̃ licet prius
multa mala fecerit: ſubito tñ ex inſpirato ob
tinuit regnũ illud: cum audiuit in cruce. Ho
die mecũ eris in paradiſo. Luc. xxiij. Qui ꝗ
furari didicerat ⁊ iam multa furat⁹ fuerat:
tandẽ furat⁹ eſt regnũ celoꝝ. Quarto per
cõmutationẽ. Math. xix. Omnis q̃ relique
rit domũ aut agros ꝑpter nomẽ meuꝫ cen-
tuplum accipiet ⁊ vitam eternã poſſidebit.
Sic enĩ cõmutauit cui dñs dixit. Uade ven
de oĩa q̃ habes ⁊ da paupib⁹: ⁊ veni ⁊ ſe-
quere me: ⁊ habebis theſaurũ in celo. Mat.
xiiij. Quinto ꝑ aſſecutionẽ. ſ. laboꝝ ⁊ dolo
rum. Math. iiij. Penitẽtiã agite appropin
quauit enĩ regnũ celoꝝ. Sic enĩ aſſecut⁹ eſt
paul⁹ di. ij. Coꝝ. xi. In labore ⁊ erũna in fri-
gore ⁊ nuditate: in plagis ſupra moduꝫ: in
mortib⁹ frequẽter. Sexto ꝑ gratificationẽ
Titũ. iij. Non ex operib⁹ iuſticie q̃ fecim⁹ nos
ſed ſm miſericordiã ſuã ſaluos nos fecit. Et
Eſa. lv. Qui nõ habetis argentum ꝑperate
emite ⁊ comedite abſqꝫ argento: ⁊ abſqꝫ vl
la cõmutatione vinum ⁊ lac. Sic enĩ gratis
conferebaꝛ illis qui ad nuptias vocati fue
rant. Math. xxij. Nuptie quidẽ parate ſunt
ſed qui inuitati erant non fuerunt digni.

Septimo per cõpulſionẽ. Luce. xiiij. Com
pelle intrare vt impleatur domus mea. pſ.
Multiplicate ſunt infirmitates eoꝝ poſtea
accelerauerunt. Sic enĩ paulus co pulſus
fuit: quando in via in qua ibat damaſcũ cir
cumfulſit eũ lux de celo. Act. ix. Octauo ꝑ
oblationẽ. Nam regnũ celoꝝ tm̃ valet q̃tũ
habes maxime per opera miſericordie. vt di
citur Math. xxv. Sed beat⁹ anthoni⁹ acqui
ſiuit regnũ celoruꝫ ſignãter per cõmutatio-
nem. Nam cum viginti eſſet annoꝝ ⁊ audi-
ret legi in eccl'ia Si vis perfect⁹ eſſe vade ⁊
vẽde oĩa q̃ habes ⁊ da paupib⁹ ⁊ habebis
theſauros in celo. oĩa ſua vendẽs paupib⁹
erogauit ⁊ heremiticã vitã duxit. Vñ Au-
guſt. in omel' dic̃ ſic. Qui celeſti vite dulcedi
nem inquantũ poſſibilitas admiſerit ꝑfecte
cognouerit ea q̃ in terris amauerat libenter
cũcta derelinq̃t. In cõparatiõe ei⁹ vileſcũt oĩa
deſerit habita: diſpergit congregata: inarde-

ſcit in celeſtibꝰ animus. Nihil in terrenis rebus deforme conſpicif quicq̄d de terrene rei placebat ſpecie: qꝛ ſola ꝓcioſe margarite claritas fulget in mente. hec ille. Et qꝛ beatus anthoniꝰ oīa terrena cōtempſit ꝓpter deuꝫ ideo oſtendit illi regnū dei. ⁊ Rabanꝰ ſuper illud Math. xix. Veni ⁊ ſequere me. dic̄ ſic. Non ſufficit ad ꝓſecutionē omīa renūciare niſi poſt cōtemptas diuitias ſaluatorē ſeq̄tur. i. relictis malis faciāt bona. facilꝰ ſaculus relinquif q̄ affectꝰ. Multi diuitias relinq̄ntes dñm nō ſequunf. hec ille. Hoc patuit in multis antiquis philoſophis. Vñ Hierony. in epl'a ad heliodoruꝫ ait. Crates thebanus hō ditiſſimꝰ cū ad philoſophandum athenas pergeret magnū auri pondus abiecit: nec putauit ſe ſimul poſſe ꝟtutes ⁊ diuitias poſſidere. Abite inquit male cupiditates ego vos ſubiugabo ne ſubinger a vobis hec ille non tamē ſecutꝰ eſt xp̄m. qꝛ vt dicit Hieroñ. ibidē. Sequif aūt dñm q̄ imitator eſt eiꝰ ⁊ per veſtigia eiꝰ gradif. hec ille. Sed beatꝰ anthoniꝰ diuitias ſuas diſperſit ⁊ dedit pauperibꝰ: ⁊ cū hoc ſecutꝰ eſt viam xp̄i. iuxta illud Job. xxiij. Veſtigia eiꝰ ſecutꝰ eſt pes meꝰ: viam eiꝰ cuſtodiui ⁊ non declinaui ab ea. ideo oñdit illi regnū dei. vt dicit ꝟbuꝫ primo propoſitum. ⁊ ſic patet ⁊c̄.

¶ Oſtendit illi regnum celorum.
- In religione.
- In temptatione.
- In humiliatione.
- In diſcretione.
- In obſeruatione.
- In oratione.
- In reuelatione.
- In conſummatione.

¶ Primo xp̄s oſtendit beato anthonio regnū dei in religione. Vñ Ceſarius in admonitōne. xxviij. dicit ſic. Videte vocationē veſtrā fratres chariſſimi. Venire ad heremū ſumma perfectio eſt nō perfecte in heremo viuere ſumma damnatio ē Quid ꝓdeſt ſi in loco quies teneaf ⁊ inquietudo in corde ſenief. Si in habitatione ſilentiū ſit ⁊ in habitatoribꝰ clamor viciorū: tumultꝰ ⁊ colluctatio paſſionū. Si exteriora noſtra ſeueritas teneat: ⁊ interiora tempeſtas obruat. hec ille. Sciēdū q̄ quadruplex eſt gradus religionis. Primꝰ eſt qui intendit ad exteriores actiones qui totalif conſiſtit in occupatiōe exteriori. ſicut elemoſynas dare: hoſpites recipe: ⁊ alia huiuſmodi que ſunt minora operibꝰ cōtemplationis niſi forte in caſu neceſſitatis. Vñ Chryſoſt. lib. de compūctiōe cordis dicit ſic. Iſte ſuſcipiendo peregrinū veſtiēdo nudū: captiuum rediměndo: violēter oppreſſum tuendo: iugiter ab omibꝰ iniquitatibꝰ ſuis cor euacuat: ⁊ vitam ſuā bonorū operum fructibꝰ ditat. hec ille. Secūdus gradus eſt qui ordinaf ad cōtemplationē in ſocietate viuēdo. puta caſtigando corpꝰ per ieiunia: vgilias: diſciplinas: ⁊ orōni iugiter inſiſtendo. Vñ Johannes caſſianꝰ lib. v. de collationibꝰ patrū dicit ſic. ita inquit. Macharīꝰ debere monachum ieiunijs operā dare vt cētuꝫ annis in corpore cōmoraturum: ita motꝰ animi refrenare vt iniuriarū obliuiſci: triſticiāq̄ reſpuere: dolores quoq̄ ac detrimenta contemnere tanq̄ continue moriturū. Tertius gradus eſt qui ordinaf ad docēdū ⁊ predicandum: qui ex plenitudine cōtemplatiōis deriuatur. Vñ Greg. in omel. v. ſup Ezech. dicit ſic. De perfectis poſt cōtemplationē redeūtibꝰ dicif. Memoriā ſuauitatis tue eructabūt. ⁊ iſte gradꝰ eſt ꝑfectior ſecūdo gradu. Sicut em̄ magis eſt illuminare q̄ ſoluꝫ lucere. ita maiꝰ eſt cōtemplata alijs tradere q̄ ſolū cōtemplari. Quartꝰ gradꝰ eſt q̄ ordinatur ad vitā ſolitariā. ⁊ iſte eſt ꝑfectiſſimus. Nam vita ſocialis neceſſaria eſt ad exercitiū ꝑfectōis: qꝛ mutuo ſe inſtruūt ꝟbo: exēplo: ⁊ correptōe: tandē ad ꝑfectionē deducūt. Solitudo aūt cōpetit iam ꝑfectis q̄. ſcꝫ ſibi ſufficiūt: nec alioꝝ regimine indigēt ſ; ſolo ſpū dei aguntf. Sicut ergo id qđ iam ꝑfectū eſt p̄eminet ei qđ ad ꝑfectionē exercetur: ſic vita ſolitaria ſi debite aſſumaf preeminet vite ſociali. Vñ Aug. lib. de opibus monachoꝝ dicit illos ſupiores eſſe: qꝛ cōſpectu hoīm ſepati: nulli ad ſe prebēt acceſſum viuētes in magna intētione orōnū. Si autē abſq̄ precedēti exercitio talis vita aſſumaf eſt periculoſiſſima niſi per diuinā grām ſuppleatur qđ in alijs per exercitiū acquirif: ⁊ in iſto gradu fuit beatꝰ anthoniꝰ: vt pꝫ per ea que ad hanc vitā exigunf. Vñ Hieroñ. in epl'a ad ruſticū monachū dicit ſic. Solitariam vitā nunq̄d rep̄hendimꝰ: minime q̄ppe quaꝫ ſepe laudamꝰ. Sed de monaſterijs huiꝰ volumus egredi milites: quos heremi dura rudimenta nō terreant: qui ſpēm conuerſationi multo tempore dederunt q̄ oīm fuerunt minimi vt p̄mi omniū fierēt: quos

nec eſuries:nec ſaturitas aliquando ſupera uit q̄ paupertate letat̄:quoꝝ habit⁹:ſmo:vultus:inceſſus:doctrina v̄tutū eſt.hec ille.Sz beato anthonio tantā deus infudit grām vt hec oīa facillime obſeruauerit. Cui deus dixit illud Gen̄.xij.Egredere de terra tua ꝛ de cognatiōe tua:ꝛ de domo patris tui ꝛ veni in terrā quā monſtrauero tibi:ꝛ magnifica bo nomē tuū.Et qꝛ beat⁹ anthonius obediuit voci dn̄i:heremiticā vitā duxit in qua ſepiſſime impugnabat̄ a demonib⁹:ꝛ pmaxie dū in quodā tumulo latitaret:flagellat⁹ fuit acerrime ab eis quos conſtantia ſupauit ꝛ ei xp̄s cū ſplēdore mirabili apparuit ꝛc.

¶ Secundo xp̄s oſtendit beato anthonio regnū dei in temptatiōe.Vn̄ Aug. ſuper pſal.xxxij.dic̄ ſic.Juſtus ex fide viuit:fides tua iuſticia tua:qꝛ vtiqꝫ ſi credis caues.ſi caues conaris:ꝛ conatuz tuū deus nouit ꝛ voluntatē tuā inſpicit ꝛ luctam cuz carne cōſiderat:ꝛ hortatur vt pugnes: ꝛ adiuuat vt vincas ꝛ certantē ſpectat ꝛ deficientem ſubleuat:ꝛ vincentem coronat.hec ille.

Sciendū ꝙ cuz voluntas noſtra nō poſſit appetere niſi bonū vel exiſtēs vel apparēs temptatio nō eſt niſi de bono qđ cōcupiſcimus.Sicut eſt quadruplex bonū: ſic etiam eſt quadruplex temptatio. Primo quedā bona ſunt ſup̄ nos: vt ſupnaturalia.de quibus deus dixit moyſi Exo.xxxiij. Ego oſtē dam tibi om̄e bonū. Secūdo.quedā bona ſunt intra nos: vt bona anime. de quibus dixit Mich. vi.cap. Indicabo tibi o homo qđ ſit bonuz ꝛ quid dn̄s requirat a te.vtiqꝫ facere iudiciū ꝛ iuſticiā:diligere miſicordiam:ꝛ ſollicitū te ambulare cū deo tuo. Tertio quedā bona ſunt circa nos:vt bona corporis.de quib⁹ dixit Eſa. Pugillus qui eſt extraordinari⁹ dicit fratris mei bona ꝛ magna ſunt:ꝛ nō fuit bn̄placitū in eis. Quarto quedā bona ſunt extra nos:vt bona fortune.de quib⁹ dixit Joſeph fratribus ſuis. Gen̄.xlv.Dabo vobis oīa bona egypti.De iſtis eſt quadruplex temptatio. Primo de ſupnaturalib⁹ vt fides in eis corrumpatur Exemplū.Elimas magus querebat auertere procōſulē a fide.vt habet̄ Act.xiij. Secūdo de internalib⁹ vt de v̄tutib⁹ ſuperbiat̄. Sicut p̄mus angelus qui voluit equari deo vt habet̄ Ezech.xviij. Tertio de corporalibus vt carnaliter viuatur.ſicut Dauid vict⁹ voluptate in berſabee.ij.Reg.xi. Quarto de externalib⁹ vt criminaliter rapiatur. ſicut Judas volens vendere xp̄m ex auaricia.His quattuor modis temptat⁹ fuit beatus anthoni⁹. Quantū ad primū modum patet: quia diabolus celſus corpore apparens beato anthonio ꝛ ſe dei v̄turē ꝛ prouidentiā:aſſerens victus abſceſſit. Quantū ad ſecunduz modū patet: quia diabolus in magna proceritate apparuit beato anthonio:ita vt celum tangere videretur. quē anthoni⁹ interrogauit qs eſſet: ꝛ ipſe cuz ſe ſathanam affirmaſſet:addidit.Cur me ſic impugnant monachi ꝛ mali xp̄iani? Anthonius reſpondit.Juſte hoc faciunt quia tuis inſidijs moleſtantur ꝛc. Quantū ad tertiuz modū patz:qꝛ ſpiritū fornicatōis virtute ſidei ſuperauit ꝛc. Quantū ad quartū modum patet:quia in alteram heremuz vadēs diſcum argenteū repperit:ꝛ vltra progrediens ingentē maſſam veri auri inuenit:ſed illis intactis ad montē fugiēs viginti annis ibi permanſit:innumeris choruſcās miraculis.Et quoniā ſic vicit diaboli temptatiōes ideo data eſt beato anthonio poteſtas patrocinandi ad ignem infernalē.vt dicit ſanctus Tho.iiij.ſentētiaruz.diſt.xlv.q.iij.ar.ij. ad ſecundum dicendum vt patet.

¶ Tertio chriſtus oſtendit beato anthonio regnum dei in humiliatiōe. Unde Chryſoſto.in ſuo policratoꝝ.lib.iiij. dicit ſic.Quiſquis gradū proprie celſitudinis amat:humilitatis cultū in moribus diligentiſſime teneat.Naz qui ab humilitatis operibus recedit a dignitatis faſtigio tumoris pondere cadit.hec ille. Sciendū ꝙ cū humilitas ſit virtus latens in corde. ſigna humilitatis ſunt quattuor. Primū ſignuz eſt in geſtu.ſcz quādo quis compoſite inclinatur:ſicut ſignum ſuperbie eſt eleuari.Eſa. iij. Pro eo ꝙ eleuate ſūt filie ſyon ꝛ ambulauerunt collo extento ꝛ nutibus oculoꝝ ibāt ꝛ compoſito gradu incedebant: decaluabit dn̄s verticem filiarum ſyon: ꝛ crimen earū nudabit ꝛc. Secundū ſignū eſt in affatu: qꝛ ad humiles pertinet loq̄ cū modeſtia.ſicut ad ſuperbos cum arrogātia.pſ. Qui dixerunt linguam noſtraz magnificabim⁹ꝛc.

Tertiū ſignū eſt in veſtitu:qꝛ ſicut ſignum ſupbie eſt veſtiri precioſe:vt patet de diuite induto purpura ꝛ byſſo.Luc.xvi.Sic humilitatis eſt veſtiri viliter ꝛ abiecte. vt patz in rege Niniue.qui abiectis veſtimentis re

galibus indutus eſt ſacco. vt dicitᷣ Jone. iij.

Quartũ ſignũ eſt in effectu. ſcilꝫ cum quis exercet opera humilia. ſicut patet de xp̄o q̄ lauit pedes diſcipuloꝝ ſuoꝝ. vt dicitur Joh xiij. Humilitas enĩ eſt prima virtus. Sicut ſuperbia fuit p̄mũ viciuꝫ a quo incepit omnis perditio. Unde dicitur Judith. ix. Superbi non tibi placuerunt ab initio dñe. ſed humilium ⁊ manſuetoꝝ ſemper tibi placuit deprecatio. Ideo cum ſanctꝰ anthoniꝰ quereret ⁊ inueſtigaret per quã v̾tutem poſſet reſiſtere temptationi diaboli. in ſpiritu raptus vidit totum mundũ laqueis ſeſe inuicem cõnectentibus plenum. Qui exclamãs ait. O quis iſtos euadet? ⁊ audiuit: humilitas. quo audito ſemper in humilitate permanſit ⁊c̄.

Quarto xp̄s oſtendit beato anthonio regnum dei in diſcretione.

Unde Berñ. ſermone. xxiiij. ſuper cantica dicit ſic Diſcretio quippe omñi v̾tuti ordineꝫ ponit atq; modum tribuit. Eſt ergo diſcretio animi v̾tus moderatrix v̾tutum: ordinatrixq; affectuum: ⁊ doctrix morum. Tolle hanc et v̾tus vicium eſt ipſaq; affectio naturalis in perturbationẽ magis conuertetᷣ exterminiumq; nature. hec ille. Sciendũ ꝙ diſcretio eſt neceſſaria circa quattuor. Primo in probatione: vt ſcilꝫ res probetᷣ anteq̄ fiat. Unde Tullius lib. de officijs dicit ſic. Ad rem gerendaꝫ q̄ accedit: caueat ne ad id ſolũmodo conſideret ꝙ honeſta ſit: ſed etiaꝫ vt habeat efficiendi facultateꝫ. In quo ip̄o conſiderandũ eſt ne aut temere deſpicias proptᷣ ignauiam: aut nimiũ deficias proptᷣ audaciam. In omnibus autẽ negocijs priuſq̄ aggrediare habenda eſt diſcretio. Conſidera ergo ne nimis capias. Nam in ꝓuerbio dicitur. Qui nimis capit parum ſtringit. hec ille. Exemplũ. Dauid diſcrete ꝓbauit ſi poſſet armatus incedere anteq̄ pugnaret contra goliam ⁊c̄. i. Reg. xvij. Secũdo in ordinatione: vt ſcꝫ ordinate faciat. Unde Johãnes Caſſianꝰ lib. de collationibꝰ ſanctorum patruꝫ in collatione abbatis moyſi: dicit ſic In vtraq; enĩ parte ſuſtinebit maximũ detrimentuꝫ quiſq̄s inequalitatẽ tenens: nũc ieiunioꝝ ariditate ventrẽ conſtringit. nunc eſcarũ nimietate diſtendit. vt enĩ mens cibi inanitate laxata. perdit orõnũ vigorẽ: dũ carnis nimia laſſitudine pregrauata cõdormire cõpellitᷣ. Ita rurſum nimietate voracitatis apprehenſa: mittere ad deũ preces puras leueſq; nõ poterit. hec ille. Exemplum. Jacob diſcrete ⁊ ordinate egit. qñ debuit obuiare fratri irato munera premittẽdo: res diuidendo: minꝰ dilectas maiori periculo exponendo. Geñ. xxxij. Tertio in circũſpectione: vt ſcꝫ ad circũſtantias operis attẽdat. Unde Greg. xxxi. moral. dic̄ ſic. Sanctoꝝ ꝓuida diſcretio duꝫ ſollicite circũquaq; circũſpicit in alterũ poſita p̄uſq̄ veniat culpa: deprehendit eam: q̄ quo vigilantᷣ prenotat eo fortiter declinat. hec ille. Exemplũ in Salomone quo ad iudiciuꝫ duarũ meretricũ. iij. Reg. iij. Quarto in interpollatione: vt ſcꝫ interponat aliq̄d in ſua iugi actione. Unde Greg. li. xxviij. moral. dicit ſic. Ex ſtudio arcus diſtenditᷣ: vt ſuo tempe cuꝫ maiori vtilitate tendatᷣ. q̄ ſi ociũ relaxationis nõ accipit: feriẽdi v̾tutẽ ip̄o vſu tentõis perdit. Sic aliqñ in exercitatõe v̾tus cuꝫ ꝑ diſcretionẽ ꝑtermittitᷣ reſeruatᷣ: vt tanto poſt vicia valenter feriat: quãto a ꝑcuſſione interim prudenter ceſſat. hec ille. Exemplũ de ſctõ Anthonio q̄ ſagittario eũ derideñti ait. Pone ſagittã in arcũ ⁊ trahe. q̄d ⁊ fecit. Cunq; hoc ſecũdo ⁊ tertio fieri mãdaſſet: dixit ſagittarius. Tantũ trahere potero ꝙ de eiꝰ fractõe dolebo. Cui beatꝰ anthoniꝰ. Sic eſt in ope dei. qm̃ ſi ſup̄ menſurã tendere vellemꝰ: citiꝰ frangeremur. expedit ꝙ rigorẽ relaxari: ⁊ in hoc cõſiſtit magna ꝑfectio diſcretiõis ⁊c̄.

Quinto xp̄s oſtendit beato anthonio regnũ dei in obſeruatõne ſcꝫ tẽperantie.

Unde Proſper de vita ꝯtẽplatiua li. iij. dic̄ ſic. Temperãtia facit abſtinentẽ parcum: ſobriũ: moderatũ: pudicũ: tacitũ ⁊ verecundũ. Hec v̾tus ſi in aı̄o habitat libidines frenat: affectꝰ tẽperat: deſideria ſancta multiplicat: vicioſa caſtigat: oı̄a intra nos ꝯfuſa ordinat: cogitatões prauas remouet ſanctas inſerit ⁊ confirmat. ignẽ libidinoſe voluptatis extinguit: mentẽ placida tranq̄llitate cõponit: ⁊ totã aı̄am ab oı̄ ſemꝑ viciorum tẽpeſtate defendit. hec ille. Sciendũ ꝙ hec obſeruatio ⁊ tẽperãtia dꝫ hr̄e q̄ttuor comites ſiue ſocias. Prima ẽ dñã intelligentia. Unde Johẽs Caſſianꝰ li. collationũ dicit ſic. Monachꝰ cupiẽs ad ſcp̄turarũ noticiaꝫ ꝑuenire: nequaq̄ dꝫ labores ſuos erga cõmentarioꝝ libros impẽdere. Sꝫ oẽm induſtriã mẽtis ⁊ intẽtionẽ cordis erga emẽdationẽ vicioꝝ carnalium detinere. quibꝰ expul

ſis cordis oculi ſublato velamine paſſionū
ſcpturarū ſacra cõtēplanꝰ. hec ille. In cui⁹
exemplū cū qdā īterrogaſſet btm̄ anthoniū
qd cuſtodiēs placebo deo: r̄ndit. Quocūqꝫ
vadis ſp deū pre oculis habeas. In his que
agis teſtimoniū ſcripturarū ſanctarū adhi-
beas. In quocūqꝫ loco ſederis nō inde cito
recedas. hec tria cuſtodi ⁊ ſalu⁹eris. Secū
de eſt dña cōtinētia. Un̄ Bern̄. in quadaꝫ
ep̄la dicit ſic. Labor ⁊ latebre ⁊ voluntaria
pauꝑtas. hec ſunt monachorū inſignia. hec
vitā ſolēt nobilitare monaſticā. Noſtri aūt
oculi oē ſublime cōſpiciūt noſtri pedes om̄e
forū circuunt: noſtre lingue in om̄ib⁹ conſi
lijs ꝑſtrepūt. noſtre man⁹ oē patrimonium
diripiūt. hec ille. In exēplū cōtinētie ſenſuū
noſtroꝝ ab his vicijs, cū quidā abbas īt-
rogaſſet btm̄ anthoniū. qd faciā: r̄ndit. Nō
cōfidas in tua iuſticia. vētris ⁊ lingue ſit ti-
bi cōtinētia. ⁊ ne peniteaꝛis de re tranſacta.

Tertia ē dña ſolitudo. Un̄ Hugo de duo-
decim abuſionib⁹ dic̄ ſic. Ordo clauſtri ⁊ or
do curie diuiſus eſt. Ibi ſedes in inſidijs cū
diuitib⁹ in occultis vt interficias innocentē
hic audis. Non ſedi cū conſilio vanitatis: ⁊
cū iniqua gerētib⁹ nō introibo. Ibi inſidia-
ris vt rapias pauperē: rapere pauꝑē dum
attrahis eū. hic dicis. Odiui eccl'iam mali-
gnantiū ⁊ cū impijs nō ſedebo. Ibi dextera
tua repleta eſt munerib⁹. hic lauas manus
tuas int̄ innocētes. Ibi laudaꝰ peccator in
deſiderijs aīe ſue ⁊ iniquus benedicitur. hic
bn̄dicitꝰ de⁹. Si vis ꝙ eē monach⁹ curialis:
laudas qđ nō debes ⁊ nō expedit: operaris
qđ nō licet: loqueris qđ nō decet. hec ille. In
exemplū hui⁹ dixit beat⁹ anthoni⁹. Sicut pi
ſces ſi in ſicco tardarīt moriunꝰ. ita mona
chi extra cellā tardantes: aut cū viris ſecula
ribus īmorātes: a quietis ꝓpoſito reſoluun
tur ꝙ ſedet in ſolitudine ⁊ qeſcit: a trib⁹ bel-
lis eripiꝰ. ſ. audit⁹ locutiōis ⁊ viſus: ⁊ cōtra
vnuꝫ tantūmodo pugnā habebit. ſ. cordis.

Quarta eſt dña taciturnitas. Un̄ Hugo
de clauſtro aīe li. v. dic̄ ſic. Si monach⁹ es qd
facis in turba? Si amas ſilentiuꝫ cur te aſſi-
due clamātib⁹ intereſſe delectat? Tu ſp ieiu-
nijs inſiſtere debes: ⁊ fletibus ⁊ tu philoſo-
phari q̄ris. Simplicitas monachi philoſo-
phia ei⁹ eſt. ſꝫ docere inq̄s alios volo. Nō eſt
tuuꝫ docere: ſꝫ flere. ſi tn̄ doctor eſſe deſide-
ras audi qd facias. Vilitas habit⁹ tui ⁊ ſim
plicitas vult⁹: innocētia vite: ⁊ ſctitas ꝯuer
ſationis tue: debēt hoīes docere. hec ille. In
exēplū hui⁹ abbas qdā reꝑhendit duos fra
tres de nimia loq̄citate: dic̄ corā btō antho.
Bonos qdē inueni frēs: ſꝫ eoꝝ habitatio nō
hꝫ ianuā. quilibꝫ ītrat ſtabulū ⁊ ſoluit aſinū

Sexto xp̄s oñdit btō an-
thonio regnū dei ī orone. Un̄ Aug. in qdā
ſmo. dic̄ ſic. Oratio ē aīe ſcē preſidiū ange
lorū bonoꝝ ſolaciū diabolo ſuppliciū gratū
deo obſequiū: pñie ac religionis laus: tota ꝑ
fecta gl'ia: ſpes ⁊ ſanitas incorrupta. hec ille

Sciēdū ꝙ efficacis oronis q̄ttuor ſūt ꝯdi
tiones. Prima ē vt petaꝰ pie. ſ. vt petēs nō
ponat obſtaculū gr̄e. Et h̄ obſtaculū eſt in-
diſpoſitio petent̄ ad illō qđ petiꝰ. Un̄ Aug.
ſup pſal. lxv. dic̄ ſic. Oratōis pure magna ē
v̄tus q̄ mandatū peragit velut fidelis nūci⁹
⁊ penetrat q̄ caro nō ꝑuenit. h̄ ille. Secūda
eſt vt petaꝰ ꝓ ſe: q̄ merito cōdigni vn⁹ alte
ri nō mereꝰ ꝑmā gr̄am: cū vix ſufficiat ꝓpri
um meritū. ſm̄ illō Math. xxv. Ne forte nō
ſufficiat nobis ⁊ vobis. Un̄ Greg. li. ij. mo
raliū dic̄ ſic. Ille deo verā orone exhibet qui
ſemetipꝫ q̄ puluis ſit: humiliꝰ videt q̄ nihil
ſibi v̄tutis tribuit q̄ bona q̄ agit de mīa con
ditoris cognoſcit. h̄ ille. Tertia ē vt petaꝰ
ꝑſeuerānꝰ. Luc̄. xv. At ſi ille perſeuerauerit
pulſās ⁊c̄. Un̄ Caſſio. ſup illō pſ. Miſere
mei dñe: qm̄ ad te clamaui tota die ⁊c̄. dicit
ſic. Magna voce ille clamat ad dñꝫ q̄ ꝯ̄uis
lingua taceat: bonis tn̄ operib⁹ ꝑſeueranter
clamat. h̄ ille. Quarta ē vt petaꝰ ad ſalu-
tem. Un̄ Chryſo. dic̄. De⁹ nō audit niſi quē
dignū ducit eſſe ſuis bn̄ficijs. Et Hiero. ait
Sepe ꝯtra nos petim⁹ qđ ꝓ nobis eē exiſti
mam⁹. Has q̄ttuor ꝯditōes ponit glo. ſup il
la ꝑabola. Luc̄. xv. Quis vr̄m habebit ami-
cuꝫ ⁊c̄. In horū exēplū btūs anthoni⁹ dū in
heremo tedio afficereꝰ dixit. Dñe volo ſal-
uus fieri: ⁊ nō ꝑmittūt me cogitatiōes mee
⁊ ſurgēs exiuit foras ⁊ vidit quēdā ſedentē
atqꝫ opantē. deinde ſurgēteꝫ ⁊ orantē. Erat
enī angelus dñi ⁊ dixit ei. Sic fac ⁊ ſaluus
eris. Et ſic patet ⁊c̄.

Septimo xp̄s oſtēdit btō
anthonio regnū dei in reuelatione. ſcꝫ quo
ad intellectum magnarū rerum. Unde Au
guſti. li. de doctrina xp̄iana dic̄ ſic. Plenitu
do eſt beatitudo ꝑfecta: vt q̄ſqꝫ cito intelli-
gat ⁊ bn̄ viuat. Sed ſi forte vtrūqꝫ nō pōt
meli⁹ eſt bn̄ viuere ꝙ cito intelligere. Qui
enī ſtudet bn̄ viuere: mereꝰ amplius intel-

ligere. Qui male viuit perdit etiã qḋ intelligit. hec ille. Sciendũ ꝙ quattuoꝛ ſunt genera ꝓphetarũ. Primi ſunt fallaces: vt balaam q̃ docuit balaac vt faceret filios iſrael foꝛnicari cũ moabitis. Nume. xxiiij. Secũdi ſunt ignoꝛãtes: vt cayphas, de quo dicitur Joh. xi. Hoc autẽ a ſemetipo non dixit: ſed cum eſſet pontifex anni illius ꝓphetauit ⁊c.

Tertij ſũt inuiti: vt ſaul. de quo dr. i. Reg. xix. Expoliauit ſe ⁊ etiã ipe ſaul veſtimẽtis ſuis ⁊ prophetauit cum ceteris. Quarti ſunt veri: vt helyas ⁊ ceteri qui ꝓphetant: aut de preterito aut de preſenti aut de futuro. Et de numero iſtoꝝ fuit beat⁹ anthoni⁹ cui reuelata fuit ꝑſecutio eccleſie ⁊ fidei catholice fienda per arrianos: que poſt duos annos ab ei⁹ reuelatione cõtigit. Similiter predixit interitũ ballachij ducis egypti perſequentis xpianos ⁊c.

Octauo xp̃s oſtendit beato anthonio regnũ dei in conſũmatõne. Vñ Bern. in quodã ſermone dicit ſic. Regnum dei conceditur: ꝑmittitur: oſtenditur: ⁊ percipitur: Conceditur in predeſtinatione: promittitur in vocatione. oſtenditur in iuſtificatione. percipitur in gloꝛificatiõe. hec ille. His quattuoꝛ modis beatus anthoni⁹ habuit regnum celoꝝ. Primo in predeſtinatione: per quẽ obtinuit in preſenti gratiã. Secũdo in vocatione per quã vanitatib⁹ ſeculi abrenũciauit. Tertio in iuſtificatiõe per quã vitã ſolitariã vtiqꝫ perfectiſſimã ſanctiſſime duxit. Quarto in gloꝛificatõe per quã centeſimo quinto vite ſue ãno fratres deoſculãs in pace quieuit: locum vtiqꝫ honoꝛabilẽ in regno celoꝝ adept⁹ eſt: vbi regnat cũ xp̃o per infinita ſeculoꝝ ſecula. Amen.

In feſto ſancte Agnetis virginis ⁊ martyris Sermo. xij.

Exiuit obuiam ſponſo. Math. xxv. ⁊ in euãgelio ꝑſentis ſolẽnitatis. Beat⁹ Bernardus loquens de caſtitate dicit ſic. Cui⁹ dignioꝛ ſpecies ẽ ꝟginitas. Hec ſola in hoc moꝛtalitatis loco ⁊ tempoꝛe quendã ſtatũ immoꝛtalis gloꝛie repreſentat. Hec inſtar odoꝛiferi balſami in quo condita cadauera incoꝛrupta ſeruantur: ſenſus ⁊ artus cõtinet ⁊ conſtringit. hec ille. Super quo ꝟbo moueo talẽ q̃ſtionẽ. Utrũ btã agnes tanto in gl'ia ſit excellẽtioꝛ: quãto ieſu xp̃o per ꝟginitatem fuit cõfoꝛmioꝛ. Ad hanc queſtionẽ reſpondent duo doctoꝛes noui teſtamenti.

Prim⁹ eſt beatus Johãnes euangeliſta. Apoc. xix. dicẽs ſic. Et audiui vocẽ quaſi tube magne: ſicut vocẽ aquarũ multarũ. ſicut vocẽ tonitruoꝝ magnoꝝ dicẽtiũ Alleluya. qm̃ regnauit dñs deus noſter om̃ipotens. Gaudeamus ⁊ exultemus ⁊ demus gloꝛiã ei: quia venerunt nuptie agni ⁊ vxoꝛ ei⁹ preparauit ſe ⁊ datũ eſt illi vt cooperiat ſe biſſino ſplendenti ⁊ candido. hec ille. Secundus eſt ſanctus Thomas. ſcda ſcde. q. clij. arti. v. dicens ſic. Tanto aliqua virt⁹ eſt maioꝛ: quãto per eam magis aliquis xp̃o confoꝛmatur. ſed maxime aliquis xp̃o confoꝛmatur per ꝟginitatem. Dicitur enĩ Apoc. xiiij. Oꝛ ꝟgines ſequuntur agnum quocũqꝫ ierit: ⁊ ꝙ cantant canticũ nouum qḋ nemo alius poterat dicere. quia ꝟgines ſequuntur agnum eo ꝙ imitantur xp̃m nõ ſolum in integritate mentis ſed etiam in integritate carnis. vt Aug. dicit in lib. de ꝟginitate. Et iõ in pluribus ſequuntur agnũ. Canticũ autẽ nouũ qḋ ſole ꝟgines cantant. eſt gaudium qḋ habent de integritate carnis ſeruata. Unde Greg. in paſtoꝛali dicit. Singulariter canticũ agno cantare eſt cũ eo in perpetuũ de carnis incoꝛruptõne gaudere. hec Tho.

Sciendum ꝙ nomen ꝟginitatis ſumitur quadrupliciter. Primo pro incoꝛruptione fidei. Unde ſuper illud. ij. Coꝛ. xi. Deſpondi vos vni viro ꝟginẽ caſtã exhibere xp̃o Dicit gloſa Aug. Uirginitas coꝛdis fides eſt incoꝛrupta. Secũdo pro integritate carnis. Vñ glo. Aug. ſuper predictũ ꝟbum dicit ſic. Uirginitas carnis coꝛp⁹ eſt intactũ Idem cõtra Julianum dicit. Pudicicia eſt res mentis: ꝟginitas ꝟo coꝛpoꝛis. Tertio pro integritate carnis cum pudicicia mẽtis cũ propoſito ſeruandi eã. Vñ Aug. lib. de nuptijs ⁊ ꝯcupiſcẽtia dic. Oꝛ ꝟginitas ẽ in carne coꝛruptibili incoꝛruptõnis perpetua meditatio. Per meditatõnẽ aũt intelligit ꝓpoſitũ rõnis. Quarto ꝓ pudicia mẽtis cũ integritate carnis. nõ ſolũ in ꝓpoſito ſeruandi eã: ſꝫ etiã in re. Vñ Aug. lib. de ꝟginitate dicit. Oꝛ ꝟginitas eſt cõtinẽtia qua integritas carnis ipi creatoꝛi aĩe ⁊ carnis vouetur ꝯſecratur ⁊ ꝯſeruatur. Uirginitas aũt ſic ſumpta ẽ excellẽtiſſima in gñe caſtitatꝫ. Et habẽtib⁹ talẽ ꝟginitatẽ ꝯuenit deferre ãnulũ aureũ in eccl'ia militãti: in ſignũ ꝙ ſunt ſponſe chꝛiſti. in triumphanti vero eccleſia merito

huiꝰ virginitatis reddet̃ aureola. Quia ve ro beata agnes hanc virginitatē perpetuo ſeruauit: merito facta eſt ſponſa xp̄i. cū quo cōicauit etiā in noīe: q2 ille agnꝰ ⁊ illa agna per cognitionē fidei ⁊ ꝑ apertā viſionē illi obuiando per abdicationē oīum rerū tpa= liū ⁊ delectationū carnaliū a quibus exiuit Ideo dicitur ꝙ exiuit obuiam ſponſo.

¶ Exiuit obuiam ſponſo
Per virginalem integritatem.
Per ornamenti ſingularitatem.
Per gemmarum precioſitatem.
Per fame honeſtatem.
Per fidei ſinceritatem.
Per miraculorum ſublimitatem.
Per vnionis inſeparabilitatem.

¶ Primo beata agnes exi uit de mūdo ⁊ ꝓceſſit obuiā xp̄o ſponſo ſuo ꝑ virginitatis integritatē. Vn̄ Beda ſuper Lucā dicit. Sicut xp̄us in ſumma pace na tus eſt vt ſe pacē diligere oſtēderet: ita de virgine natꝰ eſt vt ſe virgineū decus dilige= re monſtraret. Xp̄s em̄ ⁊ virginitatē in ſe ſuauit ⁊ matrē virginē habere voluit: ⁊ pa trem putatiuū. ſ. ioſeph virginē ꝯſeruauit: ⁊ ꝑcurſorē. ſ. iohannē baptiſtā. ⁊ familiarē. ſ. iohannē euāgeliſtā virgīes cuſtodiuit. Pſ. Ambulās in via īmaculata hic mihi mini= ſtrabat. Virginitas em̄ eſt diligēda ꝓpter quattuor. Primo rōne ſtatꝰ ſupnalis. Naꝫ vita virginū celeſti vite aſſimilat̃. Math. xxv. Simile eſt regnū celoꝝ decē virginibꝰ Virgines em̄ figurant̃ ꝑ pelles hyacincti= nas q̄ in tabernaculo ſupiores fuerūt vt di citur Exo. xxvi. Sup quo Beda in glo. dic ſic. Hyacinctꝰ celeſtis eſt coloris. Per pel les hyacinctinas exprimit̃ virtꝰ illoruꝫ qui mortificatis illecebris carnis celeſtē in ter ris vitā gerūt ⁊ inter hoīes poſiti angelicā puritatē imitant̃. q2 neqꝫ nubūt neqꝫ nubū tur. Merito ergo pelles hyacinctine ſupre mū locuꝫ tenēt: q2 color celeſtis celo ꝓximꝰ eſt. Scd̄o rōne actꝰ diuinalis. Nā ꝟgitas facit hoīes ſimiles angelis. Vn̄ Amb. ſup illud. i. Cor. vij. Bonuꝫ eſt hoī ſic eſſe: dicit ſic. Supergreditur virginitas conditionē humane nature per quā homines angelis aſſimilantur. Tamen maior eſt victoria vir ginū ꝙ̄ angeloꝝ. quia angeli ſine carne vi uunt: virgīes vero in carne triūphant. Hie ro. In carne preter carnē viuere non terre= na vita eſt: ſed celeſtis. Tertio rōne habitꝰ ſpiritalis. Nā deꝰ ſpiritaliter habitat in vir= ginibus. Vn̄ apl's. i. Cor. vi. Neſcitis quo niā membra vr̄a tēpla ſunt dei: ⁊ ſpūſſctūs habitat in vobis. Cū em̄ deꝰ ſit ſanctꝰ. i. mū= dus: diligit cordis ⁊ carnis mūdiciā. Q̄rto rōne celibatꝰ triūphalis. Nā virginitas te= net figurā eccl'ie triūphantis. vn̄ nō ꝯſecra tur niſi virgo: ſꝫ ep̄s ꝯſecretur q̄ nō eſt vir= go. Sctītas em̄ virgīs ſanctitatē ſignificat eccl'ie triūphantis: ⁊ ſctītas ep̄i ſanctitatē ſignificat eccl'ie militantis. Unde Aug. ſu= per ep̄la ad Tytū. vt habet̃ diſt. xxvi. c. acu tius. dicit ſic. Femina ſi cathecumina viti ata eſt: non pōt poſt baptiſma intra dei virgi nes conſecrari. Beata agnes integritatem virginitatis diligentiſſime ſeruauit: ꝑ quaꝫ meruit eſſe ſponſa ieſu xp̄i. vn̄ ipa dicebat. Amo xp̄m in cuiꝰ thalamū introiui. cuius mihi organa modulatis vocibus cantant. Iam corpus eiꝰ corpori meo ſociatū eſt. Sꝫ magnū certamen habuit cōtra ꝑfecti filiū qui volebat ſibi ſurripere virginitatē indu= cendo ipam ad ſuū coniugiū. Fuerunt em̄ in ipa quinqꝫ impedimenta caſtitatis que aſſumpſit velut inſtrumenta virtutis. Pri mo etas iuuenilis. Vn̄ Eccl'i. xi. dr̄. Adole ſcentia ⁊ voluptas vana ſunt. Sꝫ etatē iu uenilē mentis canicie tēperauit. vnde dr̄ de ea. Tertiodecimo etatis ſue anno mortem perdidit ⁊ vitā inuenit. Infantia computa batur in annis: ſed erat ſenectꝰ mentis īmē ſa. Corpore iuuēcula: ſꝫ aīo cana. Vn̄ Sap. iiij. dr̄. Cani ſūt ſenſus hoīs: ⁊ etas ſenectu tis vita īmaculata. Scd̄o pulchritudo cor= poralis. Prou. xxxi. Fallax gratia ⁊ vana ē pulchritudo. Sed hāc pulchritudinē corpo ris maceratione tēperauit. Vn̄ dicit̃ de ea. Pulchra facie: ſꝫ pulchrior fide. Hanc fidē demonſtrauit in ſui corporis maceratione. Unde Paulus ad Galathas. v. dicit. Qui aūt ſunt xp̄i carnē ſuā crucifixerūt cū vitijs ⁊ concupiſcentijs. Tertio oblatio munera lis. Multe ſunt que nō ſeducunt̃ iuuētute nec pulchritudīe: ſeducunt̃ tn̄ oblatoꝝ mu nere. Oſee. viij. Munera dederūt amatori bus ſuis. Ipſa aūt oīno deſpexit munera q̄ filiꝰ prefecti offerebat. Vn̄ dr̄ in legēda. Ce pit offerre plurima ⁊ plura promittere. De tulitqꝫ ſecum quedam precioſiſſima orna= menta que ab ea ſunt tanqꝫ ſtercora repu= tata. Sciebat enim ꝙ huiuſmodi munera non dantur ſponſis: ſed concubinis. Gen̄. xxx. Filius autem concubinarum largitus

eſt mũera. Quarto nobilitas amabilis. Nobilitas eñ viroꝶ facilius inclinat animos puellarũ. Ille aũt erat filius prefecti vrbis rome. ⁊ ideo nobilis ⁊ ſublimis. Sed ipſa eius nobilitatẽ comparatiõe ſponſi celeſtis ieſu chriſti vilipẽdit. vnde ait. Diſcede a me fomes peccati pabulũ mortis: quia iam ab alio amatore preuẽta ſum qui longe eſt nobilior te ⁊ genere ⁊ dignitate. Quinto terror penalis. Multe eñ ſunt que reſpuunt munera ⁊ conſentiunt propter ſupplicia. Dañ. xiij. Sic faciebatis filiabꝰ iſrael: ⁊ ille timentes loquebantur vobis. Sed ipſa terrores ⁊ minas deriſit. vnde dicit᷑ in legẽda ꝙ terrentẽ ſimiliter ſicut blandientẽ aĩo deridebat. Cetere puelle toruos vultꝰ parentum ferre non poſſunt ⁊ acus puncta diſtricta ſolent quaſi vulnera flere. Hec aũt virgo cruẽtas carnificũ impauida manus expectauit. In hoc eñ certamine habuit celeſte adiutoriũ. ſ. angelũ dei. vnde ipſa dicit. Mecũ eñ habeo cuſtodẽ corporis mei angelũ dñi. ⁊ ſic ꝓceſſit obuiã ſpõſo ꝓ virginitatẽ

Secũdo beata agnes exiuit obuiã ſponſo ſuo ieſu xp̃o per ornamenti ſingularitatẽ. De qua dicitur Prouer. vl. Fortitudo ⁊ decor indumentũ eius. Sciendũ ꝙ ſponſa adueniente die deſponſatiõis eiꝰ debet ſe ornare multipliciter. Primo debet diluculo ꝑparari. Math. xxv. Que parate erant intrauerunt cũ eo ad nuptias. de q̃bus dicitur ꝙ acceperũt oleũ in vaſis ſuis cũ lampadibus. Secundo debet in ſpeculo ſe mirari. Seneca de naturalibus queſtionibus li. i. in fine dicit ſic. Inuenta ſunt ſpecula vt homo ip̃e ſe noſceret. Multi enim aſſequuntur ex hoc primo noticiã ſui. deinde quoddã conſiliũ bene viuendi. Formoſus vitat infamiã. deformis ſcit remedium eſſe virtutibꝰ quicquid corpori deeſt. Iuuenis flore etatis ammonetur hoc eſſe tp̃us diſcendi: ⁊ fortia audendi. Senex vt indecora carnis deponat: ⁊ de morte aliquid cogitet: ⁊ ſic ſe reformet. Tertio debet oculus pudice regulari. Seneca in ep̃la. Nutriendus eſt pudor q̃ q̃zdiu in aĩo durauerit: erit bone ſpei locus. Impudicꝰ oculus impudici cordis eſt nũcius. Quarto debet os ⁊ lingua decorari. ſ. per honeſtã locutionez. Seneca in ꝓuer. Turpia ne dixeris: paulatim enim pudor per verba excutitur. Verborũ enim turpium licentia impudentiam nutrit. Ap̃ls. Corrumpunt bonos mores colloquia praua. Quinto debent capilli circũligari. ſ. expellendo cogitatiões vanas. Seneca de quattuor virtutibus. Cogitationes vagas ⁊ inutiles. i. ſomno ſimiles non recipias. pro quibus ſi animũ tuũ ablectaueris: cũ omĩa diſpoſueris triſtis remanebis. Sexto debent brachia ad veſtem eleuari. Ad hoc eñ vt induamus nos veſte virtutis debemus brachia ſurſum tendere ad regratiandũ deo. Caſſiodorꝰ li. ep̃larũ. Inuitat ad maiora qui gratanter accipit minora. ⁊ ip̃e de futuris recipit qui tranſacta beneficia recognoſcit. aliter beneficio priuatur. Septimo debet variata veſte indui. ſ. aurea charitatis. pſ. Omnis gloria eius filie regis ab intus in fimbrijs aureis. ⁊ candida puritatis. Apoc. iij. Ambulabunt mecum in albis. ⁊ rubea penalitatis. Eſa. lxiij. Rubrũ eſt indumentũ tuũ. Octauo debet zona caſtitatis cingi. Apoc. i. Precinctum zona aurea ad ma. Nono debet preparationem mẽtis calciari. pſ. Audiã quid loquatur in me dñs deus. Decimo dꝫ torque obedientie ornari. pſ. Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurẽ tuã ⁊ obliuiſcere ppl̃m tuum ⁊ domũ patris tui: et concupiſcet rex decorem tuũ. Beata agnes his ornamentis ſingulariter decorata eſt. vnde dixit. Induit me dominꝰ ciclade auro texta: circũdedit me vernantibus atq; coruſcantibꝰ gẽmis. Sanguis eiꝰ ornauit genas meas. ⁊ ſic pꝫ ſc̃dm

Tertio beata agnes exiuit obuiã ſponſo per gẽmarũ precioſitatem. Nobiles eñ ſponſe conſueuerũt veſtes gẽmis ornare. Ideo ⁊ ip̃a gẽmis virtutũ fuit ornata. ⁊ hoc quattuor modis. Pri͂o in auribus ꝑ obedientiã. Ille eñ eſt ſimpliciter auris qui coactꝰ obedit. Qui vero ſpontaneus eſt: auris margarit̃ ornata. Prouerb. xxv. Inauris aurea ⁊ margarita fulgẽs q̃ arguit ſapientẽ ⁊ aurẽ obedientẽ. Ip̃a vero ait. Tradidit in auribꝰ meis inextimabiles margaritas. Sc̃do in collo ꝑ diligẽtiã. Ille eñ eſt collũ xp̃i q̃ a xp̃o capite doctrinã ⁊ legẽ recipit: ⁊ ceteris membris influit. Qui g̃tm̃ predicãt legẽ xp̃i ſunt collũ. q̃ vero ꝑ̃dicant ⁊ ſermonẽ opibꝰ virtuoſis diligenter adimplẽt ſunt collũ lapidibꝰ p̃cioſis ornatũ. Cant. i. Collum tuũ ſicut monilia. Ipſa vero ait. Collũ meũ cinxit lapidibus precioſis. Tertio in manu dextera per re-

ctam intentionē. Qui enī facit opera virtuo
ſa corrupta intētione ſunt dextera. ſed q̄ ea
dē facit ſimplici ⁊ recta intētiōe ſunt dexte
ra gēmis ornata. Math. v. Neſciat ſiniſtra
tua q̄d faciat dextera tua. Ip̄a vero ait. de=
xterā meā cinxit lapidibꝰ precioſis. Quar=
to in corꝑe per lucidā ꝯuerſationē. Dan. x.
Corpꝰ eiꝰ quaſi criſolitꝰ. Et Math. v. Sic
luceat lux veſtra corā hominibus vt videant
opera veſtra bona ⁊ glificēt patrē veſtrū q̄
in celis eſt. Ip̄a vero ait. Diuerſis monili=
bus ornauit me. i. lucidis ⁊ v̄tuoſis exem=
plis. Et ſic patet tertium.

Quarto beata agnes exi
uit obuiā ſponſo ꝑ fame honeſtatē. Spon=
ſa enī ieſu xp̄i vt digne ꝯſeruet famā ⁊ ho=
neſtatē ſuā dꝫ habere ſex ꝯditiones. Pr̄io
dꝫ diſcrere ꝯſenſum p̄bere ſi inuitat̄. Inui=
tatur enī aīa ꝑ inſpirationē ⁊ illuſtratiōeꝫ
a ieſu xp̄o. qꝺ̄ ꝑcipit̄ ꝑ motū boni ꝓpoſiti.
ſicut a dyabolo tēptat̄ ꝑ ſuggeſtioneꝫ que
ſentit̄ ꝑ primos morꝰ. pſ. Accedite ad deū
ſcꝫ ꝯſentiēdo voluntati eiꝰ ⁊ illuminamini. ſ.
ambaſiatā recipiēdo. Scđo dꝫ ſe defende=
re ſi infamat̄. Aliqn̄ enī aīa infamat̄ ſoluꝫ
ꝓpter venialē culpā. Aliqn̄ vero bonū qꝺ̄
facit iudicabit̄ fore malū. Iđ attēdat qꝺ̄ di
cit Aug. lib. de doctrina xp̄iana. Duo ſunt
tibi neceſſaria. ſ. ꝯſciētia ⁊ fama. Cōſciētia
ꝓpter te: fama ꝓpter primū. Qui aūt con=
ſcientie ſue cōfidēs famā negligit: crudelis
eſt. Sꝫ dicit aīa. Quō poſſum infamiā me=
am defendere cū ſepe de falſo ſim calūnia
ta? Rn̄deo. ꝓduc teſtes in oppoſitū. Apoc.
xiiij. Opa illorū ſequunt̄ illos. Ne deſperes
nō murmures nō ꝓclames. Fac opus bo=
nū patiētie cū ieſu xp̄o q̄ patit̄ calūniā per
accuſantes ⁊ falſos teſtes. Opa enī tua te
ſtificabuntur corā ip̄o de bonitate vel mali
cia tua: ⁊ maxime opa patiētie. ⁊ ſic iuſtifi
caberis ab ip̄o. Sicut magdalena ī domo
ſymonis leproſi. Sicut ſuſanna in iudicio
per danielē. Tertio dꝫ ꝓcedere ⁊ nō ſe ab=
ſcondere ſi viſitat̄. Signa enī quibꝰ aīa po
teſt cognoſcere ꝙ a ſponſo ſuo ieſu xp̄o vi
ſitatur: ponit Hugo de ſctō victore ꝓut al
legat̄ in ſpeculo hyſtoriali. li. xxviij. c. cxxiij.
dicēs. Dulcedo ī memoria ſuauis affectio
alienatio a ſenſibꝰ: abſtractio a prauis co=
gitationibꝰ ꝯſciē exhilaratio. obliuio p̄teri=
torꝝ malorꝝ intellectꝰ illumiātio. deſiderij io=
cundatio: ⁊ in hijs q̄dā ꝗetatio. Multe aīe

ſunt que a talibꝰ viſitationibꝰ ſe abſcōdunt
ſicut talpa in terra: vt cupide. vel ſic̄ noctua
in culmine domꝰ: vt ambitioſe. vel ſicut ver
mis in putredine: vt lubrice ſeu luxurioſe.
Quarto debet vicem rependere ſi aliquod
donum ei largiatur. Deus enim nunꝙ̄ ani
mam viſitat quin aliquid ei largiatur. ſ. pre
ſentiā bonitatē vel miſericordiā. vn̄ Bern̄.
dicit ſuꝑ illo verbo. Quid retribuā dn̄o ⁊c̄.
Qn̄ ignorabā me inſtruxit. Qn̄ errabā me
reduxit. Qn̄ peccabā me correxit. Qn̄ ſteti
me tenuit. Qn̄ cecidi me erexit. Qn̄ iui me
duxit. Qn̄ veni ad ip̄m me ſuſcepit. nec pro
his oībus quid illi rependā habeo niſi tm̄
vt diligā. Nō enī melius nec decentius ꝙ̄ ꝑ
dilectionē rependi pōt qꝺ̄ ꝑ dilectionē da=
tū eſt. hec ille. Sempꝑ enī gr̄as agendo ⁊c̄.
Quinto dꝫ ip̄ꝫ diligere ſi amore ſubarrat̄.
Vn̄ Hugo de ſctō victore dicit vbi ſupra.
Diligite illum: diligite propter illuꝫ: diligite
dona illius propter illū: diligite illū vt frua
ris illo. Illum tibi: ⁊ te illi dilige. Dona illiꝰ
ab illo tibi propter te. hec pura ⁊ caſta dile
ctio eſt. hec ille. Sic ergo xp̄us ſponſus aīe
ſumme debet diligi. Sexto debet formoſa
apꝑere ſi pulchritudo in ea q̄rat̄. Spōſus
enī aīe eſt ſpecioſus forma p̄ filijs hoīm. iđ
ſponſam q̄rit pulchrā. nō corꝑalr̄: ſꝫ ſp̄ūalr̄
cum venuſtate coloris ⁊ integritate mem=
brorꝝ. ergo nō dꝫ eſſe nimis magna p̄ſumē
do de ꝯtēplatiōe. nec nimis ꝑua ſe vilifican
do affectu tꝑaliū: ſed debet in medio ꝯſiſte
re. vt Ezechiel quē ſp̄ūs dn̄i eleuauit inter
celū ⁊ terrā. dꝫ eſſe alba ꝑ innocentiā ⁊ pu
ritatē. rubea ꝑ dilectionē ⁊ charitatē. vt di=
cat illud Cant. vi. Pulchra ſum ⁊ decora fi=
lie hierl'm. dꝫ eſſe nigra ꝑ ſubiectionē ⁊ hu
militatē. vt dicit illud Cant. i. Nigra ſum ſꝫ
formoſa. vt ſic audiat a ſpōſo ſuo illud Cā
tic. i. Tota pulchra es amica mea ⁊c̄. Bea=
ta agnes hanc honeſtatem conſeruare cu
piens grande certamen habuit ꝯtra prefe=
ctū vrbis qui voluit polluere ſue fame hone
ſtatē trahēdo ip̄am ad ꝓſtibulū. In quo ſu
perauit ſex machinamenta opprobrioſa p̄=
fecti. Primo fecit ipſam nudam per ciuita=
teꝫ duci vt nuditate magis erubeſceret. So
lent enim virgines magis nuditatem time
re ꝙ̄ penam. Eccli. xvi. Etas nuda ⁊ confu
ſione plena. Iſtud teluꝫ ſuperauit denſitate
capillorꝝ qui eā induerunt ⁊ ꝯfuſionē ꝓpul
ſauerūt. i. Cor. x. Capilli ꝓ velamine mulie
ri dati ſunt. Scđo fecit ip̄am ī loco turpi. ſ.

in ꝑſtibulo includi vt nomē ⁊ honeſtatem
pollueret. Johel.iij. Poſuerūt puellā in ꝑ-
ſtibulo. Jſtud telū ſupauit pn̄tia angelica.
Eſa.xxxv. Jn domibꝰ in quibꝰ prius habita
bant dracones orietur viror calami. Tertio
fecit ipſam recludi in obſcuro loco: vt loci
obſcuritas virginem deterreret.ij. Coꝝ.vi.
Que ſocietas lucis ad tenebras? Jſtud te
lum ſupauit lumīs claritate q̄ tanta fuit vt
nullus poſſet eā cōtingere vel videre. Sap̄.
xviij. Sctīs autē tuis maxima erat lux.ſ.in
refrigeriū. Quarto fecit ip̄am relinqui ſine
veſtimēto vt frigoris aſpitas eā affligeret.
Mich.ij. Deſuper tunicā palliū ſuſtuliſtis.
Jſtud telū ſupauit induta veſte celeſti quā
ſibi angeli in carcere parauerūt. Judith.x.
Induit ſe veſtimētis iocūditatis ſue. Ve-
ſtē enī candidā ſibi de celo attulerūt. Quin
to fecit ip̄am oībꝰ exponi: vt ꝑ vno quē cōtē
pſerat oēm haberet.ij. Macha.iiij. Auſus
eſt optimos ephebos in lupanaribꝰ ponere
Jſtud telū ſupauit diuina ꝓtectiōe ⁊ v̇tute
qꝛ oēs q̄ ingrediebanť ꝯuertebāť.i. Reg̃.
x. Jnſiliet in te ſpūs dn̄i ⁊ mutaberis in vi
rū alterū. Sexto fecit ip̄aꝫ illudi a filio ſuo
vt quem noluerat habere maritū: haberet
amaſiū. Jſtud telū ſupauit ꝑ demonis iuſti
ciarij dei emulationem qui ip̄m ſuffocauit.
vn̄ ip̄a ait. Jlle cuiꝰ volūtatē volebat ꝑfice
re: poteſtatē in eū accepit ⁊ occidit. Demo-
nes ſunt iuſticiarij dei: q̄ ⁊ ſi a ſeipis hn̄t vo
luntatē malā: a deo tn̄ iuſtam accipiūt pote
ſtatē.i. Reg̃.xviij. Spūs dn̄i malus inſilijt
in ſaul. Eſt enī malꝰ ꝓpť iniquā volūtatē.

¶ **Quinto beata agnes exi**
uit obuiā ſponſo ꝑ fidei ſinceritatē que con
ſiſtit in ſex. Nā ſponſa dꝫ amore ſponſi a pa
rentibꝰ ſeparí: qꝛ hō relinquet patreꝫ ⁊ ma-
trem ⁊ adherebit vxori ſue. Jtē dꝫ a docto-
re in via regulari. ꝓterea dꝫ greſſus ꝑ mo
deſtiā moderari. Rurſus dꝫ de v̇tute in vir
tutē iter abbreuiari. Adhuc dꝫ ꝑ viaꝫ ꝯtē
platiuā corā ſponſo ſe erigere. Tandē dꝫ ꝑ
actiuā ſe inclinare ⁊ flectere. Que oīa in ſe
habuit btā agnes. Vn̄ hanc fidē volens in
ip̄a corrūpere vicariꝰ prefecti multiplex ei
intulit ſuppliciū: ſed ip̄a oīa ſupplicia ſupa
uit. Primo fecit igne copioſum ſuccendi ⁊
ip̄am in ignē ꝓijci vt eius oſſa in cinerē re-
digerenť. Jſtud certamen ſupauit per ora
tioneꝫ deuotā: qꝛ mox vt orauit ignis extin
ctus fuit. Eccli.li. Jn medio ignis non ſum
eſtuata. Scd̄o iterū fecit ignē copioſuꝫ ſuc
cendi vt cito ꝯſumereť. Jſtud certamen ſu-
perauit ꝑ refrigerantē dei grām q̄ ſibi refri-
geriū ꝓſtitit. vn̄ ip̄a ait. Ecce nūc ꝑ ſpiritū
ſanctū rore celeſti ꝑfuſa: focꝰ iuxta me mo-
ritur. Tertio pontifices ydoloꝝ ſuſcitaueřt
ſeditioneꝫ in pplo in mortē virginis. Jſtud
certamen ſupauit ꝑ miraculi euidentiam.
Nā prefectꝰ voluit eā liberare ob viſum mi
raculū ſuſcitatiōis filij. Eccli.xlviij. Poten
tia nemo vicit illā. Quarto vicarius prefe-
cti fecit ip̄aꝫ in gutture gladio feriri. Jſtud
certamen ſupauit ꝑ celeſtē palmā quā acq̄
ſiuit. Apoc.vij. Stantes ante thronū dei
in ꝯſpectu agni amicti ſtolis albis ⁊ palme
in manibus eorum.

¶ **Sexto beata agnes obui**
auit ſponſo ſuo ieſu xp̄o ꝑ miraculoꝝ ſubli
mitatē. Deꝰ enī in vita p̄ſenti multiplici glo
ria ip̄am ſublimauit: qꝛ multꝭ miraculis cla
ruit. Primo in creaturis celeſtibꝰ. Nā de ce-
lo choruſcatio ⁊ fulgur deſcendit: terre mo-
tus magnꝰ ꝑſtrepuit: ⁊ p̄fecti filiū de infer-
no liberauit. Scd̄o in creaturis elementali
bus: qꝛ ignis extinctꝰ eſt. aqua ⁊ tempeſtas
ſup paganos exorta eſt. Aer dū eſſꝫ in car
cere illuſtratꝰ eſt. terra mota eſt. Tertio in
creaturis irratiōalibꝰ que hn̄t tm̄ eſſe. ſicut
in ymagine q̄ annulū recepit ⁊ tēptationē
fugauit. Que hn̄t viuere ſicut in capellis q̄
inſtar plantarū viuūt cū creſcant. Que ha-
bent ſentire. ſicut in agno niue candidiore
qui iuxta eā ſtare viſus eſt. vt pꝫ diligenter
inſpicienti legendam eius. Quarto in crea-
turis intellectualibus ſicut in angelo qui ſi
bi veſtē de celo attulit in carcere ſeu in ꝓſti
bulo. Sicut in conſtantia quam mēte ⁊ cor
pore ſanauit.

¶ **Septimo beata agnes ex**
iuit obuiā ſpōſo ꝑ vnionis inſepabilitateꝫ
Nā ſpōſo ſuo ieſu xp̄o inſepabilr̄ vniť duꝫ
honorifice ab angelis ꝯſociať dū delicate ci
bať ⁊ ſatiať. pſ. Satiabor cū appuerit gl'a
tua. dū cū ſponſo quiete cubať: qꝛ dilectus
meus mihi ⁊ ego illi. Canticoꝝ.ij. Duꝫ car
ta dotis ſuſcipitur ⁊ ditatur. quia coronať
aureola virginitatis ⁊ martyrij. Super co-
ronam facies alteram coronam aureolam.
Exo.xxv. Et ſic in aula clare viſionis ꝑpe
tuo manſura cū ſponſo inducit: vbi delecta
tio meriti in delectationē p̄mij ꝯuertiť. vn-

de ipſa ait. Ipſi ſum iũcta in celis que in terris poſita tota mẽtẽ deuotiõe dilexi ĩeternũ.

¶ In feſto ſcti vincẽtij martyris. Ser. xiij.

Firmabitur in illo ⁊ nõ flectetur. Scribunt hec verba Eccli. xv. ⁊ in ep̃la. Beatus Greg. li. vij. moral. dicit ſic. Juſtoꝝ fortitudo eſt carnẽ vincere ꝓprijs volũtatibꝰ contraire: delectationẽ vite p̃ſentis extinguere: huiꝰ mundi aſpera ꝓ eternis premijs amare. Hec ille. Sup quo verbo moueo talem queſtionẽ. Utrũ beatꝰ vincentiꝰ magis coronetur laurea fortitudinis reprimẽdo immobiliter timorẽ p̃iculoꝝ ꝙ̃ datianꝰ aggrediendo infatigabiliter ſupplicijs audaciã laborũ. Ad hanc queſtionẽ rñdent duo doctores noui teſtamẽti. Primus eſt beatus Aug. ſmone p̃mo huiꝰ diei dicẽs ſic. Magnũ ⁊ multũ mirãdũ ſpectaculũ noſter animus cepit: nec ĩmaniſſimã ⁊ pniciosiſſimã ſicut ſolet in theatris quarũcũꝗ nugarum. Sed plane vtiliſſimã ⁊ fructuoſiſſimã voluptatẽ oculis interioribꝰ hauſimꝰ cũ beati Uincentij paſſio legeret. Terret videre inuictã martyris aĩam ꝯtra inſidias antiqui hoſtis: ꝯtra ſeuitiã impij iudicis: ꝯtra dolores mortis carnis: acerrima ꝯflictatiõe certantẽ ⁊ in adiutorio dñi cũcta ſuꝑantem. Hec ille. Scd̃us eſt ſctũs Tho. ij ij q. cxxiij. arti. vi. in rñſi. ad ſecũdũ argumentũ dicẽs ſic. Suſtinere eſt principalior actus fortitudinis ꝙ̃ aggredi triplici ratione ⁊c̃. Primo quidem qꝛ ſuſtinere videt aliqs ab aliquo fortiori inuadente. Qui aũt aggredit inuadit ꝑ modũ fortioris. Difficilius aũt eſt pugnare cũ fortiori ꝙ̃ cũ debiliori. Scd̃o quia ille qui ſuſtinet iã ſentit p̃icula ĩminentia. ille aũt qui aggredit hꝫ ea vt futura. Difficilius aũt eſt nõ moueri a p̃ſentibꝰ ꝙ̃ a futuris ⁊c̃. Tertio qꝛ ſuſtinere importat diuturnitatẽ tp̃is: ſ aggredi põt aliqs ex ſubito motu. Difficilius eſt diu manere immobilẽ ꝙ̃ ſubito motu moueri ad aliqđ arduũ. Unde ph̃s dicit. iij. ethi. ꝙ quidã ſunt preuolantes ante pericula ⁊ in ipſis diſcedũt. fortes autẽ econtrario ſe habent. ⁊ in ſuſtinendo iuſticiã maxime aliqui fortes dicuntur. Hec Tho. Sciendũ ꝙ exteriorẽ actum virtutis quandoꝗ aliqui efficiunt non habentes virtutẽ: ſed ex aliqua alia cauſa ꝙ̃ ex virtute. Et ideo ph̃s. iij. ethi. ponit quattuor modos coꝝ qui ſimilitudinarie dicũtur fortes: quaſi exercentes actuꝫ fortitudinis preter virtutẽ. Quidaꝫ eñi ferunt in id quod eſt difficile ac ſi non eſſet difficile ꝓpter ignorantiã. qꝛ ſcꝫ non percipiunt magnitudinẽ periculi. Quidã aũt propter bonã ſpem ad pericula vincẽda. qꝛ ſcꝫ ſunt experti ſepe pericula euaſiſſe. Quidaꝫ vero ꝓpter ſcientiã ⁊ artẽ quandã. ſicut ꝯtingit in militibus qui propter peritiã armoꝝ ⁊ exercitiuꝫ non reputant grauia pericula belli eſtimantes ſe per artẽ ſuam poſſe cõtra ea defendi. Sicut Uegetius dicit in libro de re militari. Nemo facere metuit qđ ſe bñ didiciſſe ꝯfidit. Quidã ꝓpter impulſum paſſionis vel triſticie vel ire quam vult repellere. Quidã ꝓpter electionẽ alicuiꝰ tpalis cõmodi acquirẽdi. puta honoris voluptatis ſeu lucri. vel alicuiꝰ incõmodi vitãdi. puta vituperij afflictõis ſeu dãni. Hi eñi nõ dicuntur vere fortes: ſ ſimiludinarie. Uere aũt fortis eſt q̃ hꝫ firmitatẽ animi in ſuſtinendis ⁊ repellendis hijs in quibꝰ maxime eſt difficile firmitateꝫ habere. ſ. in p̃iculis grauibꝰ. Uñ Ambro. lib. i. de officijs dicit ſic. Nõ mediocris animi eſt fortitudo q̃ ſola defendit ornamenta virtutũ oĩm ⁊ iuſticiã cuſtodit. ⁊ q̃ inexpiabili p̃lio aduerſus oĩa vitia decertat inuicta ad labores ad p̃icula. Rigidior aduerſus voluptates: auariciã fugat tãꝗ labẽ quandã q̃ virtutẽ effeminat. Hec ille. Et Tullius in ſua rethorica dicit. Fortitudo eſt cõſiderata p̃iculoꝝ ꝑpeſſio ⁊ laborũ ſuſceptio. Sꝫ fortitudo animi dr̃ q̃ firmiter retinet volũtatẽ hoĩs in bono rõnis contra maxima mala vt hõ ſuſtinet pſonales ĩpugnatiões ꝓpter ſummũ bonũ quod eſt deꝰ. queãdmodũ referunt ſancti martyres quibus debet laurea fortitudĩs in celo ſm ſpecialẽ graduꝫ beatitudĩs. Scđm id Math. v. Beati q̃ pſecutionẽ patiunt ꝓpter iuſticiã: qm̃ ipoꝝ eſt regnũ celoꝝ. Quẽ graduꝫ aſſecutꝰ eſt btũs vincẽtiꝰ ꝑ gl'ioſum triumphũ ſue fortitudinis ⁊ firmitatẽ ſue voluntatis in deo. ideo dicitur. Firmabit in illo.

¶ Firmabitur in illo
- Per fidelitatem.
- Per charitatem.
- Per longanimitatem.
- Per perſeuerantiam.
- Per conſtantiam.
- Per patientiam.
- Per fortitudinem.
- Per beatitudinem.

¶ Primo beatus vincen-
tius firmat̄ in xp̄o ꝑ fidelitatē que cauſam
pugne in via iuſticie inſinuat. ⁊ iſta oſten-
dit lucrū ꝓpter qꝺ eſt dimicandū. Vn̄ hāc
fidē vſqꝫ ad mortē debem⁹ teſtificari iuxta
illud .i. Pet. iiij. Nemo veſtrū patiat̄ quaſi
homicida aut fur aut aliq̄d hmōi. Si autē
vt xp̄ian⁹ nō erubeſcat: glorificet aūt deū in
iſto noīe. Sciendū ꝙ xp̄ian⁹ dr̄ ille qui eſt
xp̄i. dicit̄ aūt aliq̄s ēē xp̄i quadrupl'r. Pri-
mo q2 ꝯfitet̄ fidē xp̄i nō ſolū corde creden
do fidei veritatē: ſed etiā exteri⁹ ore ꝓteſtā-
do. Roma. x. Corde credit̄ ad iuſticiā: ore
aūt confeſſio fit ad ſalutē. Scd̄o q2 ſpiritu
xp̄i ad opa v̄tuoſa ꝓcedit. ſm̄ illd̄ Roma.
viij. Si quis ſpm̄ xp̄i nō h3: hic nō eſt eius
Nō ſolū em̄ ꝑ v̄ba d3 q̄s ꝯfiteri veritatem
fidei: ſed etiā ꝑ facta fidē xp̄i d3 oſtendere
Scd̄m illud Jaco. ij. Oſtendā tibi ex opi-
bus fidē meā. Vn̄ ⁊ de q̄buſdā dr̄ Tytū .i.
Confitent̄ ſe noſſe deū factis aūt negant.
Et iō xp̄ianus dr̄ nō ſolū qui patit̄ ꝓ fidei
ꝯfeſſione que fit ꝑ verba: ſed etiā quicūqꝫ
patit̄ ꝓ quocūqꝫ bono ope faciendo. Ter-
tio q2 ad imitationē xp̄i peccatis moritur.
ſm̄ illud Gal. v. Qui aūt ſunt xp̄i carnem
ſuā crucifixerūt cū vitijs ⁊ ꝯcupiſcētijs. Vn̄
xp̄ianus dicit̄ qui ꝓ quocūqꝫ peccato vitan
do patit̄ ꝓpter xp̄m. ſicut ꝓ integritate car
nis ſeruāda legunt̄ alique mulieres vitam
ꝯtempſiſſe. Dicit em̄ Aug. i. de ciuitate dei
Q2 quedā ſancte femine tpe perſecutionis
vt inſectatores ſue pudicicie deuitarēt ſe in
fluuiū deiecerunt: eoqꝫ modo defuncte ſunt.
earūqꝫ martyria in catholica eccl'ia vene-
ratione celeberrima frequentant. Quarto
quia pro veritate iuſticie reprehēdendo vi
tia patitur. Deus em̄ hmōi opa a nobis re
quirit ⁊ nos ꝓ eis remunerat. Unde ⁊ bea
ti iohānis baptiſte in eccl'ia martyriū cele-
bratur. qui nō pro defendenda fide: ſed pro
reprehenſione adulterij mortē ſuſtinuit. vt
p3 Marci. vi. Beatus vincenti⁹ his quat-
tuor modis fuit vere xp̄ianus. Primo per
apertam fidei confeſſionem. Unde dicitur
de eo ꝙ dixit datiano de mandato Valerij
epiſcopi. Nepharium apud chriſtianā pru-
dentiam eſſe cognoſce diuinitatis cultū ab
negando blaſphemare. Secundo per deuo
tam orationē. Unde dicitur de eo. Surſum
erectis luminibus dominum precabatur.
Tertio per corporis mortificationem, quia
timore diuino carnē ſuā confixit. pſ. Confi
ge timore tuo carnes meas. Quarto ꝑ du
rā increpationē. pſ. Sagitte potentis acu
te cū carbonibus deſolatorijs. Iſta enī ſa-
gitta fuit potens: quia iram tyranni non ti
muit. Fuit acuta: quia eius cor medullitus
penetrauit. Fuit accenſa: quia zelo dei hoc
fecit. ⁊ ſic firmat⁹ eſt in xp̄o ꝑ fidelitatē ⁊c.

¶ Secundo beatus vincen
tius firmatur in xp̄o per charitatē que mor
tis periculū imperat in via militie ad preliā
dū. Unde Maximus in quodā ſmone di-
cit ſic. Charitas xp̄i in martyribus ſuis vi-
cit. Et Joh. xv. Maiorē charitatē nemo h3
q̄ꝫ vt aīam ſuā ponat quis pro amicis ſuis
Etiā ſine charitate martyriū nil valet. ſm̄
illud .i. Cor. xiij. Si tradidero corpus meū
ita vt ardeā: charitatē aūt non habuero ni
hil mihi ꝓdeſt. Primū em̄ motiuū ad actū
virtutis eſt amor charitatis. Sicut ſemē vl'
radix eſt primū motiuū ad fructū. ⁊ ex hoc
aliquis actus precipue ad perfectionē vite
ꝑtinet. iuxta illud Col. iij. Charitas eſt vin
culū perfectionis. Martyriū aūt inter oēs
actus virtuoſos maxime demonſtrat perfe
ctionem charitatis. Quia tanto magis ali
quam rem quis oſtenditur amare quanto
pro ea rem magis amatā cōtemnit: ⁊ rem
magis odioſa3 eligit pati. Sed inter omīa
alia bona preſentis vite maxime amat ho
mo ip̄am vita3. ⁊ econtrario maxime odit
ipſam mortē: ⁊ precipue cū doloribus cor-
poraliū tormentorū quorū metu etiā bruta
animalia a maximis voluptatibus abſter-
rentur. vt Aug. dicit li. lxxxiij queſtionu3
Charitas aūt facit quadruplex incendiu3.
Primo facit incendiu3 amoris. Luce. vlti.
Nonne cor noſtru3 ardens erat in nobis:
Secundo facit incendiu3 ſermonis. Eccl'i.
xlviij. Surrexit helyas quaſi ignis: ⁊ v̄bū
illius quaſi facula ardebat. Tertio facit in-
cendium operationis. Job. xxxvij. Nonne
veſtimenta tua .i. opera tua calida ſunt cu3
perflata fuerint vento auſtro .i. ſpirituſctō.
Quarto facit incendiu3 immutationis: q2
licet multa aduerſa homo patiatur: non ta
men charitas in eo extinguitur. Canti. viij.
Aque multe non potuerūt extinguere cha
ritatem. Charitas fecit in beato vincentio
iſtud quadruplex incendium. ſc3 amoris in
corde. vnde dicitur de eo. Vir inclytus vin
centius ſuccenſus igne diuini amoris, fer-

tioris in ore. Unde ipſe ait ad tyrannū. ex-
urge ⁊ toto malignitatꝪ ſpiritu debacchare
feruoris in opere. Unde exclamat pruden-
tius. O miles inuictiſſime: fortiſſimoꝝ for-
tior iā te ſeua ⁊ aſpera tormenta tremūt vi-
ctorē. feruoris in continuatione. Unde di-
cit Amb. in ſmone huius diei. Torquetur
vincētius: tūditur: flagellatur: ſed inuictus
pro ſancto nomine animus non cōcutitur
plus ardēs igne celi ꝙ ferri. Ignis celi eſt
ipa charitas que in corde vincentij ſic arde
bat ꝙ ignē exteriorem frigidū faciebat. pš.
In meditatione mea exardeſcet ignis. ſcꝫ
charitatis diuine. ⁊ ſic patet ſecundum.

¶ Tertio beatus vincētius firmatur in xp̄o per longanimitatē que p̄-
parat premiū qđ debet diutius expectari: ⁊
itineris longitudinē demonſtrat ad certan
dū. Sicut eñ magnanimitas dicitur per quā
aliquis habet animū tendendi in magna.
ita etiā longanimitas dicitur per quā aliqs
habet animuꝫ tendendi in aliquid quod in
longum diſtat. ⁊ ideo ſicut magnanimitas
magis reſpicit ſpem tendenteꝫ in bonū ꝙ
audaciā vel timorē ſiue triſticiā que reſpi-
ciūt malū: ita etiaꝫ longanimitas que ſuſti-
net aliqua mala propter aliquod bonū. nō
qđ ex propinquo expectetur: ſed qđ in lon-
gū differtur. propter qđ aſſequēduꝫ multa
mala in preſenti oportet ſuſtinere. ⁊ ſic dila
tio boni ſperati pertinet ad longanimitatē.
Sciendū ꝙ longanimitas ſeu fiducia ma-
la eſt quadruplex. Prima eſt ypocritarū q̄
eſt ī vanitate ⁊ ſimulatiōe. Job. viij. Spes
ypocrite pibit. nō eñ placebit in corde ſuo
ſicut tela aranearū fiducia eiꝰ. Scđa eſt ſu
perboꝝ q̄ eſt in poteſtate ⁊ exaltatiōe. Eſa.
xxx. Sperantes auxiliū in equis ⁊ hn̄tes fi
duciā in vmbra egypti. Tertia eſt luxurio-
ſoꝝ q̄ eſt in voluptate ⁊ carnali delectatōe.
Job. xl. Habꝫ fiduciā vt influat in os eius
Quarta eſt cupidoꝝ in diuitiarū poſſeſſiōe
pš. Ne timueris cū diues factꝰ fuerit hō ⁊c̄
Fiducia aūt ⁊ longanimitas bona eſt iu-
ſtoꝝ ⁊ pfectoꝝ que eſt in dn̄o ꝑ gr̄e apppoſi
tioneꝫ. Prou. iij. Habe fiduciā in domino
ex toto corde tuo. Hāc longanimitatem ſe
habuiſſe oſtendit beatus vincentiꝰ ex quat
tuor ſignis. Primo ex voluntate patiendi.
Unde dicebat. Hoc eſt quod ſemper opta
ui ⁊ votis omnibus exquiſiui. Et. ij. Coꝝ.
xij. Libenter gloriabor in infirmitatibꝰ me
is. Secundo ex firmitate ſufferendi. vnde
dicebat. Uidebis me plus poſſe dei virtute
dum torqueor: qꝫ poſſis ipſe qui torques.
Tertio animoſitate contemnendi. vnde ty
ranni contemnebat iram dicens. Cum mi
hi iraſci magis putas: mihi melius incipis
miſereri. Quarto perpetuitate ſuſtinendi.
Unde dicebat. Hoc ſoluꝫ valde metuo qđ
te mihi fingis velle miſereri. Nolo vt aliqd
minuas de ſupplicijs vt te victū in omnibꝰ
fatearis. Et prudentius dicit de eo. Ride-
bat hic miles dei manus cruētas increpās
ꝙ fixa non profundius intraret artus vn-
gula. Et ſic patet tertium.

¶ Quarto beatus vincentius firmatur in xp̄o per perſeuerantiā ſm
quā iuſtus iter continuat. que portū oſten
dit. Unde Bern̄ in eplis. Tolle perſeuerā
tiā: nec obſequiū mercedē habet: nec bene-
ficiū gratiā: nec laudē fortitudo. Laus eñ
perſeuerantie in hoc conſiſtit ꝙ aliquis nō
recedit a bono propter diuturnā tolerantiā
difficiliū ⁊ laborioſoꝝ. quoniā ſm perſeue-
rantiā aliquis perſeuerat in his in quibus
difficillimū eſt diu ſuſtinere. Non eſt auteꝫ
difficile ſuſtinere bona: ſed mala. Sed ma-
la que ſunt pericula mortis vt plurimū nō
diu ſuſtinentur: qꝛ vt frequentius cito trāſ-
eunt. Unde reſpectu illoꝝ non eſt precipua
laus perſeuerantie. Inter alia aūt mala p̄-
cipua ſunt illa que opponuntur delectationi
bus tactus. quia huiuſmodi mala attendū
tur circa vitā. ideo ſuſtinere difficultateꝫ q̄
prouenit ex diuturnitate boni opis dat lau
dem perſeuerantie. Sciendū ꝙ perſeuerā-
tia conſiſtit in quattuor. Primo in carnis
mortificatione. Judith. iiij. Scitote qm̄ ex-
audiuit dn̄s preces vr̄as ſi permanentes ꝑ
manſeritis in ieiunijs ⁊ orationibus. Secū
do in preceptorum obſeruatione. i. Paral.
xxviij. Firmabo regnum eius ineternum ſi
perſeuerauerit precepta mea facere. Ter-
tio in flagellorum perpeſſione. Mathei. x.
Eritis odio omnibus hominibus propter
me. qui autem perſeuerauerit vſqꝫ in fineꝫ
hic ſaluus erit. Quarto in fidei predicatio-
ne. Hebreorum. xij. In diſciplina perſeuera
te. Beatus Uincentius firmiter in his per
ſeuerauit propter quattuor. Primo ab in-
fantia ſui deo tam mente ꝙ corpore con-
ſecratione. Nam in plenitudine fidei
et ſancte honeſtatis: et vere deuotionis

⁊ veritatis ſcripture nutrit⁹ in oī ſctitate ſe exercuit. Scḋo a pueritia ſui gratioſa inter hoīes conuerſatiōe. Nā ante deū ⁊ ante homines ſctōs ꝓpter ſctōꝝ moꝝ elegantiam grām inuenit ⁊ habuit. Tertio in dyaconatus officio acceptiſſima xp̄o ⁊ eccl̄ie adminiſtratione. Exiſtens quippe ſub ep̄o valerio dyacon⁹ re ⁊ noīe ſuū officiū digne adimpleuit. Quarto ꝓ fide xp̄i ⁊ doctrīa euāgelij ardentiſſima concertatione. Nā cōtra datianū tyrannū diſceptās ip̄m doctrina rōne ⁊ exēplo mirabilit̄ ꝯfutauit. vt pꝫ ⁊c̄.

¶ Quinto beatus vincentius firmat̄ in xp̄o ꝑ cōſtantiā q̄ difficultatē virtute ſupat in labore multū adiuuans Cōſtātia eñ facit firmiter ꝑſiſtere in bono ꝯtra difficultatē que ꝓuenit ex q̇buſcūqꝫ exteriorib⁹ impedimētis. pſ̄. Non dabis ineternū fluctuationē iuſto. Sciendū ꝙ cōſtantia eſt neceſſaria ad quattuor. Primo ad deſpiciendū ꝓſpera. Judith. ix. Da mihi in aīo ꝯſtātiā vt ꝯtemnā illū. Et. i. Mach. ij. Mathatias ⁊ filij ei⁹ cōſtanter ſteterunt aduerſus nuncios regis anthiochie. Scḋo ad ſuſtinēdū aduerſa. ij. Machab. vij. Et linguā poſtulans cito ꝓtulit ⁊ man⁹ ꝯſtanter extendit. his verbis ꝯſtantes ſunt effecti ꝓ patrijs legib⁹ mori. Tertio ad teſtificādū vera. Act. iiij. Vidētes aūt ꝯſtantiā petri ⁊ iohānis cōꝑto ꝙ hoīes eſſent ſine litteris ⁊ ydiote. Eiuſdē. xxiij. Sequente nocte aſſiſtens ei dn̄s ait. Conſtās eſto ſicut teſtificat⁹ es de me in hirlm. Sic oportet te teſtificari rome. Quarto ad aggrediendū terribilia. Judith. vlti. Horruerūt perſe conſtātiā ei⁹ ⁊ medi audaciā ei⁹. Et. i. Mach. ix. Cōuenerūt in iudā oēs cōſtantes corde ⁊ ꝯtrita eſt dextera pars ab eis. Et Sap̄. v. Stabūt iuſti in magna ꝯſtantia aduerſus eos qui ſe anguſtiauerūt. Beat⁹ vincenti⁹ habuit maximā mentis ꝯſtantiā. vnde dicitur de eo. Inter hec manet immot⁹ ille dei ſeruulus. quā conſtantiaꝫ demonſtrauit in quadruplici certamine. Primuꝫ certamen fuit in eculeo. in quo fecit eū datianus toto corpore diſtendi. diſtentū diuerſis vulneribus cruciari. cruciatū ferreis pectinibus laniari. ⁊ carnifices ad ſeuiendū crudeli⁹ verberibus fecit vrgeri. Secundū certamē habuit in craticule incendio: vbi totū corpus vncinis ferreis aperitur. ardentes lamine infliguntur. ſale ignis aſpergitur. telis viſcera extra iaciuntur. Tertiū certamen habuit in carceris ergaſtulo. Nā tyrann⁹ fecit ip̄m in obſcuro carcē includi: ibi teſtas acutiſſimas congeri. in ligno pedes affigi. ⁊ ſine oī humano ſolatio derelinqui. Quartū certamen habuit in molli lectulo. Poſtq̄ꝫ eñ tyrannus vidit ſe eū per aſperitates tormentorū vincere non poſſe: in lecto molliſſimo eū reclinare fecit putans per delitias ipſuꝫ allicere poſſe. Vicit autē iſta certamina maxima mentis cōſtantia. Unde Aug. in ſermone huius diei dicit ſic. Tanta in vincentio penarū aſperitas ſeuiebat in membris ⁊ tāta ſecuritas reſonabat in verbis vt putaremus aliū loqui ⁊ aliū torqueri. Et vere ſic erat. Caro enim patiebatur ⁊ ſpiritus loquebatur. Habuit eñ plurima auxilia quibus conſtans fiebat. Primo lucē ineffabilem que carcerē obſcurū illuſtrauit. Secundo florū redolentiā ameniſſimā que carcerem mirabili odore confortauit. Tertio affectionē liberā que compedes grandi virtute reſoluit. Quarto ſocietatē angelicā quā chriſtus miſericorditer ſibi deſtinauit.

¶ Sexto beatus vincētius firmatur in xp̄o per patientiā que in cōtriſtabilibus bonū virtutis defenſat quaſi cūcta conſeruans. Unde Aug. in ſermone de ſancto Cypriano dicit ſic. Facile eſt martyrem celebrando venerari: ſed magnū eſt fidem ⁊ patientiā eius imitari. Nā patiētia eſt ꝑncipalius circa triſtitias eo ꝙ patiēs aliquis dicitur non ex hoc ꝙ non fugit: ſed ex hoc ꝙ laudabiliter ſe habet in patiendo que preſentialiter nocent. vt ſcꝫ non inordinate ex eis triſtetur. Sciendū ꝙ aduerſitates tolerande ſunt patienter propter quattuor. Primo propter ꝑnarū paruitatē. i. Petri. i. Modicū nūc oportet contriſtari in varijs temptationibus vt probatio fidei vre multo ſit precioſior auro quod per ignē ꝓbatur. Secundo propter rerū paucitatem. pſ̄. Patientia pauperū non peribit in finē. Tertio ꝓpter dolorū breuitatē. pſ̄. Scḋm multitudinē dolorū meoꝝ in corde meo cōſolationes tue letificauerunt aīam meam. Quarto propter retributionis perpetuitatem. Roma. viij. Nō ſunt condigne paſſiones huius temporis ad futurā gloriaꝫ ⁊c̄. Beatus vincentius habuit maximam patientiam in ſupplicijs. Unde Aug. in ſermone huius diei dicit ſic. Habebat vincentius

in ſermone fiduciam: in paſſione toleranti-am. Nam eius ſupplicia fuerunt grauiſſima numeroſitate: acerbitate: diuturnitate: im-placabilitate: que oīa vicit ſumma patiētia. Vn̄ Aug. in ſermone hui⁹ diei dicit ſic. Fi-des pugnat: ⁊ quādo fides pugnat null⁹ ex-pugnat. q2 ⁊ ſi laniat̄ ⁊ ſi lacerat̄ nō perit q̄ xp̄i ſanguine ē redempt⁹. Potēs homo nō pōt perdere qd̄ emit auro ſuo: ⁊ xp̄s perdet qd̄ emit ſanguine ſuo? Sed hoc totū nō ad hoīs ſed ad dei gloriā referat̄. Ab ipſo vere eſt patiētia vera: patientia ſancta: patientia religioſa: patientia xp̄iana que donū dei eſt hec ille: ⁊ ſic patet ſextum.

Septimo beatus vincen-tius firmat̄ in xp̄o per fortitudinē que mor-tem victorioſe expugnat in periculis vexillū tenēs. Vn̄ Cyprian⁹ in ſmone de martyri-bus dicit ſic. O beati martyres quib⁹ vos laudib⁹ predicē. O milites fortiſſimi robur corporis veſtri quo preconio vocis explicē. Sciendū q̄ fortitudo gratuita que eſt do-num dei: firmat animū hoīs in bono iuſti-tie dei que eſt ꝑ fidē ieſu xp̄i. vt dr̄ Rom. iij. Et talis fortitudo pōt attēdi circa quattuor. Primo inquātum defendit̄ bonū cōmune decertando in acie ꝑ iuſtū bellū. Secūdo inquantū iudex vel priuata perſona nō re-cedit a iuſto iudicio timore gladij imminen-tis vel cuiuſcunq3 periculi: etiā ſi ſit mortife-rum. Tertio inquātū aliq̄s nō refugit ami-co infirmāti obſequi ꝑpt̄ timorē mortifere infectionis. Quarto inquantū aliq̄s nō re-fugit itinerari ad aliqd̄ pium negociū proſe-quendū ꝑpt̄ timorē naufragij vel latronū. Beat⁹ vincēti⁹ fortiſſime oīa pericula mor-tis vicit. Unde Aug. dicit ſic. Beatus vin-centi⁹ vicit in v̄bis: vicit in penis: vicit in cō-feſſione: vicit in tribulatiōe: vicit exuſtus: vi-cit ſubmerſus: vicit viuus: vicit mortu⁹. hec ille. Sic eni͂ reſpondit Daciano. vt dic̄ Pru-dentius. Tormēta: carcer: vngule: ſtridēſq3 flammis lamina: atq3 ipſa penarum vltima mors xp̄ianis ludus eſt. Et ſic p3 ſeptimū.

Octauo beatus vincenti-us firmat̄ in xp̄o per beatitudinē que coro-na glorie ip̄m in celis decorat premiū vltra meritū reddens. Vn̄ Apoc. vi. dicit̄ de eo. Data eſt ei corona ⁊ exiuit vincens vt vin-ceret. Et angeli dixerūt ei. Agnoſce o vincē-tiquia pro cui⁹ nomine decertaſti: ipſe tibi coronam preparatam ſeruat in celis: qui te victorem fecit in penis. quam nobis conce-dat. Amen.

In conuerſione ſancti Pauli apoſtoli Sermo. xiiij.

Stupebant omnes qui audiebāt. Act. ix. ⁊ in epi-ſtola hodierna. Beat⁹ Aug. in lib. de vidēdo deū ad paulinā dic̄ ſic. Ꝗ̄ pa dei ſubſtantia a quibuſdam videri potuit in hac vita poſitis. ſicut a moyſe ⁊ paulo q̄ ra-ptus audiuit ineffabilia verba q̄ non lic3 ho-mini loqui. Super quo moueo talē queſtio-nem. Utrū beat⁹ paul⁹ per ſui admirabile3 conuerſionē rapt⁹ fuerit ad glorioſam dei viſionē. Ad iſtā queſtionē r̄ndent duo do-ctores noui teſtamēti. Prim⁹ eſt beatus Aug. li. xij. ſuper Geneſim ad litterā dicēs ſic. Cur non credam⁹ q̄ tanto ap̄lo doctori gentiū rapto vſq3 ad ipſam excellentiſſimā viſionē voluerit de⁹ demōſtrare vitā in qua poſt hanc vitā viuendū eſt in eternū. hec il-le. Secūdus eſt ſanct⁹ Tho ſcd̄a ſcd̄e. q. clxxv. arti iij. dic̄ ſic. Quidā dixerūt paulum in raptu nō vidiſſe ip̄am dei eſſentiam: ſed quandā refulgentiā claritat ipſius. Sed cō-tariū manifeſte ip̄a v̄ba ap̄li deſignāt. Di-cit eni͂ ſe audiſſe ineffabilia v̄ba q̄ non licet homini loqui. huiuſmodi autē vident̄ ea q̄ ptinent ad viſionē beatoꝝ que excedit ſta-tum vie. ſm illd̄ Eſa. lxiiij. Oculus nō vidit deus abſq3 te q̄ preparaſti diligētibus te: ⁊ ideo cōuenienti⁹ dicitur q̄ deū per eſſentiā vidit. hec Tho. Sciēdū q̄ mens humana diuinit⁹ rapit̄ ad contēplandā v̄itatē diui-nam quattuor modis. Primo vt contem-pletur eā per ſimilitudines quaſdā imagina-rias. ⁊ talis fuit exceſſus mētis q̄ cecidit ſu-pra petrū vt p3 Act. x. Secundo vt contē-pletur eam per intelligibiles effect⁹. Et talis fuit exceſſus dauid dicentis in pſ. Ego dixi in exceſſu meo om̄is homo mēdax. Tertio vt cōtemplet̄ eā in ſua eſſentia ꝑ lumē gl'ie qd̄ ſit velut forma imanens. ⁊ talis viſio ē in ſanctis in patria. Quarto vt cōtemple-tur eā in ſua eſſentia ꝑ lumē glorie qd̄ ſit ve-lit paſſio tranſiens. ⁊ talis fuit rapt⁹ pauli ⁊ etiā moyſi. ⁊ ſatis cōgruent̄. q2 ſicut moy-ſes fuit p̄mus doctor iudeorum ita paulus fuit primus doctor gentiū. Unde viſio pau-li in illo raptu: quantū ad aliquid fuit ſimi-lis viſioni beatorum. ſc3 quantū ad id qd̄ vi

debatur ⁊ quantũ ad aliquid diſſimilis.ſcꝫ quantũ ad modũ vidẽdi: qꝛ nõ ita perfecte vidit: ſicut ſancti q̇ ſunt in patria. Vñ Auguſt.dicit lib.xij.ſuper Geneſim ad litteraꝫ Apoſtolo arrepto a carnis ſenſibus in tertium celum: hoc defuit ad plenã perfectãqꝫ rerum cognitionẽ: que angelis ineſt ꝙ ſiue in corpore ſiue extra corpus eſſet neſciebat Hoc itaqꝫ non deerit cum receptis corporibus in reſurrectione mortuoꝝ corruptibile hoc induerit incorruptionẽ.hec ille. Et quia in tali viſione acceperat noticiam ſacramẽtorum ieſu xpi. prout ipſemet dicit Gal.i. Notum vobis facio euangeliũ qđ euangelizatum eſt a me:quia non ſm hominez ſed per reuelationem ieſu xpi. Ideo ſtupebant omnes qui audiebant. vt dicit thema.

Stupebant omnes.
- Angeli qui audiebant eum angelice viuentem.
- Iuſti qui audiebant eum iuſte ſe regentem.
- Penitentes qui audiebant eum conuerſe gradientem.
- Iudei qui audiebant eum ſynagogam euertentem.
- Gentiles qui audiebant eum mundana arguentem.
- Peccatores qui audiebant eum peruerſe incedentem.

¶ **Primo ſtupent omnes** angeli qui audiunt beatum paulũ angelice viuentem. In angelis enĩ cõſideranť quattuor. Primo virginalis mundicia. Math.xxij. Angeli dei in celo neqꝫ nubẽt neqꝫ nubentur. Secundo charitas ignita.ps. Qui facit angelos ſuos ſpiritꝰ ⁊ miniſtros ſuos ignem vrentem. Tertio velox obedientia.ps. Angeli dei miniſtri eius qui facitis voluntatem eius. Quarto ſollicita cuſtodia.ps. Angelis ſuis deꝰ mandauit de te:vt cuſtodiant te in omĩbꝰ vijs tuis. Stupent angeli ⁊ admirantur in paulo hodie conuerſo has quattuor ꝓprietates. Primo eius virginalem mundiciaꝫ. Fuit enĩ ꝟgo ſicut ipſemet teſtatur de ꝟginibꝰ.i.Coꝛ.vij. dicens ſic. Volo omẽs homines eſſe ſicut meipm. Chryſo.de laudibꝰ pauli dicit ſic Ioſeph pudicicie ꝟtute decoratus eſt. Et ego vereor ne iam ridiculum ſit hinc etiam paulum laudare qui ſemetipm crucifigẽs: nõ ſolum humanoꝝ corporum pulchritudines:ſed omĩa etiam que videnť rebus clara ac decora cernebat.quẽadmoduꝫ nos fauillam cinerẽqꝫ cõſpicimꝰ:qui q̄ſi mortuus ad mortuũ immobilis permanebat.hec ille. Secũdo eiꝰ charitatem ignitaꝫ. Ignem enĩ charitatis nihil in eo extinguere poterat. Sicut ipſe ait Romanos.viij. Certus ſum enĩ ꝙ neqꝫ mors neqꝫ vita ⁊c̃.poterit nos ſeparare a charitate xpi. ⁊ Chryſo.dicit. Ut enĩ ferrũ miſſum in ignẽ totũ ignis efficitur:ſic Paulus charitate ſuccenſus totꝰ efficiť charitas. Tertio eiꝰ velocẽ obedientiã quã hodie demonſtrauit:cum dixit. Dñe quid me vis facere. Ex magna obediẽtia totũ munduꝫ ꝑdicando circuiuit. Chryſo. Paulꝰ tanq̄ pennatꝰ totũ docendo ꝑuolauit orbẽ. Quarto eiꝰ ſollicitã cuſtodiã. Quidã enĩ angeli cuſtodiunt mundũ vniuerſum.ſicut dñatões. Quidam prouincias:vt ꝑncipatꝰ. Quidaꝫ loca ſpecialia:vt archangeli. Quidaꝫ ſingulares perſonas:vt angeli. Paulus aũt curã habuit de vniuerſo mũdo. Chryſo. Nullus angelus ita creditũ ſibi populum gubernauit:vt paulus vniuerſuꝫ orbẽ. Curã habuit de prouincijs. Chryſo. Tanta paulus ꝟtute ꝑgreſſus eſt vt vix triginta annoꝝ ſpacio:⁊ Romanos:⁊ Perſas:⁊ Parthos:⁊ Medos:⁊ Indos:⁊ Sathas:et Ethiopes:ſub iugo mitteret veritatis. Curã habuit de ſpecialibus locis: ad que particulares epl'as deſtinauit. Sicut de roma:corĩtho:galatia:epheſo ⁊c̃. Curã habuit de ſingularibꝰ perſonis. ſicut de Timotheo. Tito. Philemone ⁊c̃. Ideo angeli ſtupent in paulo angelicã eius vitam ⁊c̃.

¶ **Secundo ſtupent omnes** iuſti qui audiunt beatũ paulũ iuſte ſe gerentem. Nam iuſti habẽt quattuor in ſe q̇ vehementer admiranť in paulo hodie cõuerſo.

Primo celeſtiũ contemplationẽ. Phil.iij. Noſtra cõuerſatio in celis eſt. Conuerſatio autẽ dicit totã vitã homĩs. Sed eoꝝ q̇ ſunt in celo eſt q̄druplex diuerſitas. Quidã enĩ ſunt in celo tm̃ corde: vt pigri ⁊ deſidioſi ſcꝫ qui bona ꝓpoſita q̇ habent opere nõ implẽt. Quidã tm̃ ore vt ꝑdicatores ꝟboſi. Quidam ꝟo tm̃ ope exteriori:vt ypocrite.⁊ vani glorioſi. Quidã autẽ omĩbꝰ modis: ſicut paulus qui habuit ſancta deſideria. Phil.i. Cupio diſſolui ⁊ eſſe cuꝫ xpo. Habuit ſinceriſſima ꝟba.ij.Coꝛ.ij. Ex ſinceritate ſicut ex deo corã deo in xpo loquimur. Habuit ſolli

cita opera.ij.Theſſal.ij.In labore ꝛ fatiga-
tione nocte ꝛ die laborantes ꝛc. Secūdo
bonoꝝ operū exercitationē.i.Coꝛ.xv.Abū
dantius omībꝰ laboraui. Uere abundantiꝰ
qꝛ plꝰ omībꝰ peragrauit. Rom.xv.Ab hie-
ruſalē vſq; ad illiricū ꝑ circuitū repleui euā
gelium. Uere abūdantiꝰ qꝛ plures pre oībꝰ
ad fidē cōuertit.ſcꝫ innumerabilē ppl'm gen
tiliū.Gal.ij.Qui operatꝰ eſt petro in apoſto
latū circūciſionis:cooperatꝰ eſt ꝛ mihi inter
gentes. Uere abūdantiꝰ:qꝛ plus omībꝰ ma
nibꝰ laborauit. Act.xx. Ad ea que mihi opꝰ
erant.ꝛ his qui mecum ſunt:miniſtrauerūt
manꝰ iſte omīa.Chryſo. Nec vnū quidē diē
in ocio ꝛ quiete paſſus eſt trāſire:vere abū
dantius qꝛ plures ep'las ſcripſit. Tertio ꝓ
fundam humiliationem quo ad quattuoꝛ.

Quantū ad denominationē quā humileꝫ
habuit vocans ſe paruulū. Cū enī pꝰus vo-
caretur ſaulus a ſaulo ſuperbo,poſtea voca
uit ſe paulū quaſi paruuluꝫ.i.Coꝛ.xv. Ego
ſum minimꝰ ap'loꝝ ꝛc. Quantū ad cōuer-
ſationē quā humilē habuit.i.Theſſal.ij.Fa
cti ſumꝰ paruuli in medio veſtrū:ecce quan
ta humilitas:tanq̄ ſi nutrix foueat filios ſu
os.ecce quāta auctoritas. Quoniā chariſſi-
mi facti eſtis nobis.ecce quanta amicabili-
tas. Quantū ad ſcientiā quā humilē habu
it.i.Coꝛ.ij. Non iudicaui me aliq̇d ſcire int'
vos niſi ieſum xp̄m ꝛ hūc crucifixū. Quā-
tum ad vitā quā humilē habuit nō reputās
ſe ꝑfectū:ſꝫ pctōrē.i.Thim.i. Xp̄s ieſus ve-
nit in hūc mūdū pctōres ſaluos facere:quo-
rum pˀmus ego ſum. Et.i.Coꝛ.iiij. Nihil mi
hi conſciꝰ ſum:ſꝫ nō in hoc iuſtificatus ſum.

Quarto aduerſoꝝ perpeſſionē. Chryſoſt.
Paulus fuit ſaxo durioꝛ:ferro firmioꝛ:ada-
mante foꝛtioꝛ:auro incoꝛruptibilioꝛ. Fuit q̇-
dem ſaxo durioꝛ:quia nulli aduerſitati cede
bat. Gal.ij. Quibꝰ nec ad horā ceſſimꝰ ꝛc.
Fuit ferro firmioꝛ: qꝛ nulla ip̄m tribulatio
cōmouebat:ſed tanq̄ incus percuſſionis fir
mabat.ij.Coꝛ.xij. Cum enī infirmoꝛ tunc
foꝛtioꝛ ſum ꝛ potens. Fuit adamāte foꝛtioꝛ
qꝛ nulla ip̄m aduerſitas frangebat.ij.Coꝛ.
xij. Placeo mihi in infirmitatibus meis:in
contumelijs:in neceſſitatibꝰ:in perſecutioni
bus:in anguſtijs ꝓ xp̄o. Fuit auro incoꝛru-
ptibilioꝛ:qꝛ nec igne perſecutiōis crepabat.
Eccli.xi. Igne probatur aurum ꝛ argentuꝫ.
Et ſic patet ꝛc.

Tertio ſtupent omnes pe-
nitentes q̇ audiūt paulū cōuerſe gradientē.
Hodie nāq; ieſus xp̄s magnū ſpectaculuꝫ
dedit toti mūdo ex miraculoſa conuerſione
beati pauli apoſtoli. Sicut ip̄e dicit.ij.Coꝛ.
iiij. Spectaculū facti ſumꝰ mūdo ꝛ angelis
ꝛ homībꝰ. Maioꝛ enī fuit gr̄a cōuerſionis
pauli q̄ latronis dextri.lꝫ vtraq; fuerit ſubi-
ta ꝛ miraculoſa. Qđ patꝫ per duodecim ſi-
gna que ſunt iſta. Primo ratione conuer-
ſionis. Latro enī cōuerſus eſt a xp̄o exiſtē-
te in hac vita moꝛtali:quia dum moꝛeretur
in cruce. Paulus vero conuerſus eſt a xp̄o
exiſtente iam gloꝛificato in celis. Un̄ ſanctꝰ
Tho.iij.parte.q.lvij.arti.vi.ad tertiū dicen-
dum dicit ſic. Xp̄s poſt ſuam aſcenſionem
multis ſanctis apparuit. Sicut legit' de bea
to paulo Act.ix. Quoniā eius dignitati nō
derogat:ſi ex aliqua diſpenſatiōe xp̄s quā-
doq; coꝛpoꝛalit' ad terrā deſcendat:vt oſtē-
dat ſe alicui ſpecialiter ſicut paulo. Et ne ali
quis hoc credat factū fuiſſe xp̄o ibi non coꝛ
poꝛaliter preſente:ſed aliqualiter apparen-
te. Contrariū apparet ꝑ hoc qđ ipſe ap'lus
i.Coꝛ.xij. Ad confirmandā reſurrectiōis fi
dem dicit. Nouiſſime aūt oīm tanq̄ aboꝛti
uo viſus eſt ꝛ mihi:qđ quidē veritatē reſur
rectionis nō probaret niſi ip̄m verū coꝛpus
xp̄i viſum fuiſſet ab eo,hec Tho. Secūdo
ratione acceptatōnis. Nam latro ſurſum le
uatus in cruce nō acceptauit penā ſibi debi
tam pro peccato ſuo:nec credidit xp̄m moꝛi
pro ſalute humani generis. Unde ip̄m blaſ
phemauit dicens. Si filius dei es ſalua te-
metip̄m. Paulus autem in terrā proſtratꝰ
credidit ſubito ſe puniri pro peccato ſuo.
Unde acceptauit hanc penam agens debi
tam penitentiā mentaliter pro peccato ſuo
ps̄. Quoniam grauata eſt ſuper me manus
tua:conuerſus ſum in erūna mea dum con-
figitur ſpina. Tertio ratione illuminatio-
nis. Nam ſole obſcurato viſiſq; miraculis
que fiebant in moꝛte chriſti Latro illumi-
natus eſt:cum dixit. Nos quidem digna fa
ctis recipimus:hic autem nihil malefecit.
Paulus vero luce circumfultus de celo. Iu-
xta illud Act.xi. Subito circumfulſit eū lux
de celo:perfecte illuminatus eſt. Quia ceci
derunt ab oculis eius tanq̄ ſquame. Squa
me enī ſignificāt carnalia que inquināt af-
fectum: ꝛ tempoꝛalia que obſcurant intel-
lectum. Unde.ij.Coꝛinth.iij.dicit. Deus q̇
dixit de tenebris lucem ſplendeſcere illuxit
coꝛdibꝰ veſtris. Et.i.Theſſal.i. Non ſumus

noctis necꝫ tenebrarū. Quarto rōne au-
ditionis. Nam latro audiuit xp̄m ſitientem
hominū ſalutē: cum dixit. Sitio. paulus au
diuit xp̄m iam bibentē: cum dixit. Poteſtis
bibere calicē quē ego bibiturus ſuz? Latro
audiuit vocē xp̄i deprecantis ꝓ peccatoruꝫ
conuerſione. paulus audiuit voce xp̄i cōmi
nantis ꝓ ſui pſecutiōe: cū dixit. Durū eſt ti-
bi ꝯtra ſtimulū calcitrare. Quīto rōne co
gnitiōis. Nam latro in cruce cognouit xp̄m
oīm redemptorē ideo dixit Luc. xxiij. Me-
mento mei dn̄e dū veneris in regnū tuum.
Paulus ꝟo in luce cognouit xp̄m: nō ſoluꝫ
redēptorē ſed vniuerſaleꝫ glorificatorē quo
ad aīam ⁊ corpus in ſuo raptu. ij. Cor. xij.
Scio huiōi hoiem raptū vſqꝫ in tertiū celū
⁊ audiuit ⁊c. Sexto rōne obtentiōis. Naꝫ
latro petiuit indulgentiā peccatoꝝ ſuoꝝ dicē
Memento mei dn̄e ſcꝫ vt mihi miſerearis:
nō tm̄ ignoſcendo culpā preteritā qua iniu
ſte vixi: ſed etiā preſentē qua te blaſphema-
ui ⁊ deriſi. Obtinuit aūt veniā cū xp̄s ei di-
xit. Amē dico tibi hodie mecū eris in para-
diſo. Paulus petiuit promptā obedientiaꝫ
dicens. Dn̄e quid me vis facere. ⁊ obtinuit
quādo ſibi dictū fuit. Surge ⁊ ingredere ci
uitatē ⁊c. Septimo rōne pmiſſionis. Naꝫ
latroni pmiſit deꝰ merito ſui ſanguinis be-
atificā fruitōnē: dicēs. Amē dico tibi: hodie
mecū eris in paradiſo. Paulo auteꝫ pmiſit
ob meritū ſue paſſionis patientie imitatio-
nem: cū dixit. Ego eni oſtēdā illi quāta opor
teat eū pro nomie meo pati. Act. ix. Octa
uo rōne comitatōnis. Nam latronē xp̄s du
xit ad lymbū vbi fuit per tres dies: quibus
ip̄e xp̄s iacuit in ſepulchro. paulum autē ra
puit vſqꝫ in tertiū celū per tres dies. vt ptꝫ
ij. Cor. xij. ⁊ Act. ix. Qđ eſt ſpirituale celuꝫ
vbi angeli ⁊ ſancte aīe fruunt̄ dei cōtempla
tione: qꝛ deus oſtendit ei vitā in qua viden
dus eſt in eternuꝫ: vt dicit glo. Nono rōne
ſpeculatiōis. Nam latro fuit ſpeculū diuine
miſeratōis vt nemo deſperet de miſīcordia
dei. etiam ſi perſeuerauerit peccare vſqꝫ ad
finem vite. vt habet̄ de pe. diſt. vij. ca. nemo
Paulus autem fuit ſpeculum dilectionis ⁊
vas electionis. Act. ix. Uade anania: quo-
niam vas electionis mihi eſt iſte. Decimo
ratione correptionis. Nam latro fuit corre-
ptor vnius puta latronis conſocij. Paulus
autem importunus fidei predicator. ideo di
citur. Portet nomen meū coram gen. Un
decimo ratione paſſionis. Nam latro porta
uit crucem propriam ⁊ ſtigmata ꝓpria: qꝛ
fregerunt eius crura. Joh. xix. Paulus autē
cruceꝫ xp̄i. Gal. vi. Mihi abſit gloriari niſi
in cruce dn̄i noſtri ieſu xp̄i. ⁊ ſtigmata eius
Ego ſtigmata dn̄i nr̄i ieſu xp̄i in cruce me-
cum porto. Duodecimo ratione glorificati
onis. Nam latro meruit gloriā per martyrij
ſui confeſſionē que ſibi fuit ꝓ baptiſmo. vt
habet̄ de conſe. di. iiij. ca. baptiſmi vicē. pau
lus aūt baptizatus eſt baptiſmo ſpūſancti
ſicut ceteri apoſtoli: nō tamē in ſpecie ignis
ſed in ſpecie lucis. Iteꝫ baptiſmo lachrymo
ſe cōpunctiōis. Chryſo. Iuges lachrymarū
fontes nō diebꝰ ſolū ſed etiā noctibꝰ effun-
debat. Item baptiſmo aque. vn̄ dicit̄. Sur
gens baptizatꝰ eſt. Item baptiſmo ſangui-
nis: quia in ſuo ſanguine baptizatꝰ fuit ⁊c.

¶ Quarto ſtupent omnes iudei qui audiūt eum ſynagogā euertentē.
Nam ante cōuerſionē emulabat̄ ſynagogā
quadrupliciter. Primo ipam nimis zelan
do. Gal. i. Ampliꝰ emulator exiſtens pater
narum mearū traditionū. Secundo eccle
ſiam xp̄i nimis impugnando. Ibidem Su
pra modū perſequebar eccleſiaꝫ dei ⁊ expu
gnabam illam. Tertio nomen xp̄i nimis
odiendo. Act. ix. Hic eſt qui impugnabat
eos qui inuocabant nomē illud. De his tri-
bus ſimul. i. Thimo. i. dicit. Primꝰ fui blaſ-
phemꝰ perſecutor ⁊ cōtumelioſus. Quar
to in diſcipulos dn̄i nimis ſeuiendo. ſcꝫ per
odiuꝫ in corde. Unde dicit̄. Saulus adhuc
ſpirans per aſperitatem in ore: cum dicitur
minarū. per penarū irrogationē in perſonis
cum dicitur. ⁊ cedis in diſcipu dn̄i. per expo
liationem in rebus. Act. viij. Saulus auteꝫ
deuaſtabat eccleſiam per domos intrans.
Sed ab hac ſynagoge emulatione conuer-
ſus eſt hodie ad ipſius euerſionē. ſcilꝫ ſyna
gogam euacuando: eccleſiaꝫ fundando: xp̄i
nomen predicando: diſcipulos xp̄i ampliā-
do atqꝫ confortando. Unde dicitur Act. ix.
Paulus magis conualeſcebat ⁊ confunde-
bat iudeos q̄ habitabāt damaſci: affirmās
quoniam hic eſt chriſtus ⁊c.

¶ Quinto ſtupent omnes gentiles qui audiunt eum mundana argu-
entem. Nam in gentibus erāt quattuor. ſcꝫ
Primo magna potentia regum ⁊ impera
torum Secūdo magna ſapientia philoſo-
phorū ⁊ doctoꝝ. Tertio magna eloquētia

rhetorum ⁊ oratoꝝ. Quarto magna inſo-
lentia errorum ⁊ vicioꝝ. Contra iſta pau-
lus aſſumpſit alia quattuor. Contra mūdi
potentiā aſſumpſit v̄tutē ⁊ cāſtantiā. Act.
xxiij. Apparuit aūt illi dn̄s dicēs. Conſtās
eſto paule oportet te rome teſtificari. Con
tra vanā ſapientiā aſſumpſit v̄itatē euāge-
licam. i. Coꝝ. ij. Non em̄ me iudicaui aliqd
ſcire inť vos niſi xp̄m ieſuz: ⁊ hūc crucifixū.
Contra rhetorū eloquentiā aſſumpſit fru-
ctuoſam facundiā. Ibidē. Sermo meꝰ ⁊ p̄-
dicatio mea nō ē in perſuaſibilibꝰ humane
ſapientie v̄bis ſed in oſtenſione ſpiritus ve
ritatis. Cōtra errorū inſolentiā aſſumpſit
fidei prudentiā. Act. xvij. Dixit athenienſi-
bus. Qđ ergo ignorātes colitis hoc ego nū
tio vobis. vnde nec timor tyrannorum: nec
ſubſannatio philoſophoꝝ deridentiū xp̄ia-
nos colentes hoīem crucifixū potuerunt re
trahere paulū a predicatōne fidei xp̄i. Act.
ix. Vas electionis mihi eſt iſte vt portet no
men meū corā gētibꝰ ⁊ regibꝰ ⁊ filijs iſrl ⁊c̄

Sexto peccatores ſtupēt
audientes eum peruerſe incedentez. Ut em̄
dicit Luce. xv. Gaudiū eſt angelis dei ſup
vno petōre penitentiā agente. Gaudiū em̄
de cōuerſione petōris tanto ē maius: quāto
mīſicordia indulgēs eſt maior. que cogno-
ſcitur ex magnitudie pcti. Rom̄. v. Ubi ſu-
perabundauit delictū ſupabundare ꝯſueuit
⁊ grā. ſed duo fuerūt maximi petōres. Qui
mirabilit̄ cōuerſi ſunt: quoꝝ vnꝰ altero gra-
uius peccauit. ſ. latro in cruce: ⁊ paulus in lu
ce. ſic tn̄ ꝙ pcm̄ pauli fuit grauiꝰ ꝙ̄ pcm̄ la
tronis. vt pꝫ per duodeci ſigna. Primo ob
ſectiue. Nam pcm̄ qđ eſt cōtra ſubſtantiaꝫ
homīs eſt grauius ꝙ̄ pcm̄ qđ eſt cōtra res
exteriores. ſicut furtū. Etiam grauius ē pec
catū qđ īmediate contra deū cōmittit̄. ſicut
infidelitas: blaſphemia ⁊c̄. Sed latro offen
dit hoīem furādo diuitias eius. paulus au-
ferendo vitā eiꝰ: qꝛ ille ſitiebat hoīm diuiti-
as: iſte ſitiebat ſanctoꝝ ſanguinē. Ille ſpoli
abat domos rebus. iſte viris ⁊ mulieribus
ipſos duriſſime incarcerādo. Secundo re-
pugnatiue. Nam maiori virtuti opponitur
grauiꝰ pcm̄. Sicut odiū dei qđ opponitur
charitati dei. Sed latro peccauit cōtra cha-
ritatem proximi: quia contra precepta ſecū
de tabule. paulus autē contra charitatē dei:
quia contra precepta prime tabule que or-
dinant hoīem in deum. Tertio intenſiue.
Nam quanto voluntas fuerit maior ad pec
candū: tanto homo grauius peccat. Sed de
paulo dicitur Act. ix. Ibat ergo ſaulus fu-
rijs inuectus: dirumq; toto pectore virus ef
flabat per totaꝫ iud. fer. in ſan. vt chriſti mē
bra la. in terris. Quarto terminatiue. Naꝫ
in ordine quorūlibet peccatoꝝ vnum pcm̄
eſt grauiꝰ altero ſm̄ qđ eſt circa aliqđ prin
cipalius vel minꝰ principale. Sed peccatuꝫ
latronis fuit p̄ncipaliter de alieno victū que
rere. peccatū autē pauli fuit hoīm ſalutē im
pedire: qđ eſt p̄ncipalius ab homine defide
ratum Quinto inclinatiue. Nam grauius
peccat cuiꝰ voluntas ex intentione peioris
finis inclinat̄ ad peccandū. Sed latro incli-
nabatur ad peccandū timore paupertatis ⁊
cupiditate diuitiarum. paulus autē odio: in
uidia cum alijs diſputantibꝰ cū ſtephano.
Sexto iniuriatiue. Nam cauſe que diminu
unt iudicium rationis: ſicut ignorantia. vel
que diminuunt liberuꝫ motum voluntatis:
ſicut infirmitas vel violentia: aut metus di
minuunt peccatū. Sed peccatum latronis
proceſſit ex ignorātia. pauli v̄o ex induſtria
⁊ malicia: qꝛ acceſſit ad p̄ncipem ſacerdotū
⁊ petiuit ab eo epl. in dama. ad ſynagogas
⁊c̄. Septimo contemptiue. Nam vbi ē ma
ior concupiſcentia: eſt maiꝰ peccatū. Inter-
dum em̄ inſurgit maior concupiſcentie mo-
tus: ex hoc ꝙ voluntas effrenate tendit in
ſuum obiectuꝫ. Sed latro contempſit homi
nes mūdanos minori concupiſcentia pau-
lus autē ſeruos xp̄i maiori concupiſcentia ⁊
verbis ⁊ verberibus cruciando. Octauo
extenſiue. Nam quanto peccatū ad pluriuꝫ
offenſionem extenditur: tanto eſt grauius.
Sed latro blaſphemauit xp̄m in conſpectu
paucoruꝫ. paulus autē in multis ciuitatibꝰ.
Nono impugnatiue. Nam quanto impu-
gnatur perſona deo magis coniuncta: tan-
to grauatur illud peccatū. Unde impugna
tio ⁊ offenſa que fit pſone v̄tuoſiori ⁊ ſan-
ctiori ē valde grauis. Sed latro impugna-
uit laicos auferendo temporalia. paulꝰ aūt
ſeruos xp̄i tollēdo ſpiritualia. Decimo per
turbatiue. Latro em̄ peccauit cōtra rempu-
blicam terrenā perturbando. paulꝰ aūt con
tra celeſtem ſcandalizādo Undecimo of-
fenſiue. Latro em̄ offendit xp̄m p ſe ⁊ alijs
cruciatū. paulꝰ vltra hoc cōtra ppl'm p̄de-
ſtinatuꝫ. Duodecimo malignatiue. Latro
em̄ ſuam cōuerſionē accelerauit viſo ſole ob
ſcurato. paulus autez diſtulit: viſo celo aper

to: predicante ſtephano: ⁊ miracula facien-
te. Per eum qui ⁊c̄. Amen.

In feſto purificationis beate virginis Marie Sermo .xv.

Venit in ſpiritu in tē-
plum. Luce .ij. ⁊ in euangelio p̄-
ſentis ſolēnitatis. Beatꝰ Aug.
lib. de natura ⁊ grā dicit ſic. De ſancta ỽgi-
ne maria ꝓpt̄ honorē xp̄i nullā prorſus cuꝫ
de pctīs agit̄ habere volo q̄ſtionē. Inde em̄
ſcimꝰ ꝙ ei plus grē collatū fuerit ad vincen-
dum ex omī parte pctīm que cōcipere ⁊ pa-
rere meruit eū quem conſtat nullū habuiſſe
pctīm. hec ille. Super quo ỽbo moueo talē
q̄ſtionē. Utrū btā ỽgo per ỽbi dei tēporalē
cōceptionē obtinuerit ꝑfectiſſimā ſui ſancti-
ficationē. Ad iſtam q̄ſtionē rn̄dent duo do-
ctores veteris teſtamenti ⁊ duo noui. Pri-
mus ē Moyſes. Exo. vlti. dicēs ſic. Poſtq̄
cūcta ꝑfecta ſunt operuit nubes tabernacu-
lum teſtimonij ⁊ gloria dn̄i impleuit illud.
Ea aūt q̄ fuerūt in veteri teſtamēto ſunt fi-
gura noui. ſm̄ illud .i. Cor. x. Oīa in figura
cōtingebant illis: Sed ꝑ ſcīficationē taber-
naculi. de qua dr̄ in pſ. Sanctificauit taber-
naculuꝫ ſuū altiſſimꝰ. videt̄ ſcīficatio mr̄is
dei ſignificari: q̄ tabernaculū dei dr̄. ſm̄ illō
pſ. In ſole poſuit tabernaculū ſuū. ergo btā
ỽgo i ꝯceptōe xp̄i fuit ꝑfectiſſime ſcīficata.
Secūdus eſt Ezechiel .xliij. dicēs ſic. Ecce
glīa dei iſrael. Ingrediebat̄ per viā orienta-
lem. i. ꝑ beatā ỽginē de qua oriebat̄ tēporali-
ter filiꝰ dei. ⁊ terra. i. caro ipſiꝰ ſplendebat a
maieſtate eiꝰ. ſ. xp̄i. Tertiꝰ eſt beatꝰ Hiero-
nymꝰ in ſmo. de aſſumptōe dicēs ſic. Bene
grā plena q̄ ceteris ꝑ partes preſtat̄. Ma-
rie ỽo ſe totā ſimul infundit grē plenitudo.
Quartꝰ eſt ſanctꝰ Tho. iij. pte. q. xxvij. ar.
iiij. dicēs ſic. Illos quos deꝰ ad aliq̄d elegit
ita p̄parat ⁊ diſponit vt ad id ad q̄ȯ eligunt̄
inueniant̄ idonei. ſm̄ illō ij. Cor. iij. Idone-
os nos fecit miniſtros noui teſtamēti. Be-
ata ḡ ỽgo fuit electa diuinitꝰ vt eſſet mater
dei. ⁊ idō nō eſt dubitandū q̄n deꝰ ꝑ ſuā gra-
tiam eaꝫ ad hoc idoneā reddidit. ſm̄ ꝙ an-
gelus ad eā dicit. Inueniſti grām apud deū
ecce ꝯcipies ⁊c̄. Non aūt fuiſſet idonea ma-
ter dei: ſi aliq̄n peccaſſet. Tum q̄ꝛ honor pa-
rentū redūdat in prolē. ſm̄ illud Prou. xvij.
Gloria filioꝝ patres eoꝝ. vn̄ ⁊ ꝑ oppoſitū
ignominia matris redūdaſſet ad filiū. Tuꝫ
etiaꝫ q̄ꝛ ſingularē affinitatē habuit ad xp̄m
qui ab ea carnē accepit. dicit̄ aūt .ij. Cor. vi.
que cōuentio xp̄i ad belial. Tum etiā q̄ꝛ ſin-
gulari modo dei filiꝰ qui ē dei ſapiā in ipā ha-
bitauit: nō ſolū in aīa: ſꝫ in vtero. dicit̄ auteꝫ
Sap. i. In maliuolā aīam nō introibit ſapi-
entia. nec habitabit in corꝑe ſubdito pctīs.
⁊ idō ſimplicit̄ fatendū eſt ꝙ btā ỽgo nul-
lum actuale pctīm cōmiſit: nec mortale: nec
veniale. vt ſic impleat̄ q̄ȯ dr̄ Cañ. iiij. Tota
pulchra es amica mea ⁊ macula nō eſt in te.
Sicut em̄ moyſi cū dn̄o colloquētis ſplēdi-
da ⁊ glorificata ē facies vt nō poſſent inten-
dere in eū filij iſrael. Sic maria claritate vir-
tutis altiſſimi obumbrata cognoſci nō pote-
rat a ioſeph donec pareret. Poſt ỽo partū
a ioſeph agnita inuenit̄ ſpecie faciei: nō libi-
dinis tactu. Et Chryſ. dicit ꝙ nō cognouit
eam ioſeph anteq̄ pareret cuiꝰ fuerit digni-
tatis: ſed poſtq̄ ꝑperit tunc cognouit eā. q̄ꝛ
ꝑ ipſiꝰ prolem ſpecialior ⁊ dignior facta fue-
rat q̄ totꝰ mūdus. Quia quē totus mūdus
capere non poterat: in anguſto vteri ſui ſola
ſuſcepit. hec Tho. Sciendū ꝙ puritas btē
ỽginis excellit puritatē oīs creature. Eius
em̄ puritas eſt q̄druplex. Prima eſt puri-
tas ſanctificatōis eiꝰ in vtero. Nam oīs pu-
ritas rationalis aut eſt nature vt in angelis
aut eſt grē gratis date: vt innocētia in p̄mis
parentibꝰ. aut grē gratū faciēs: que eſt grā
confirmatiōis. Hec em̄ grā confirmationis
tria facit. Primo inſeparabilit̄ cōiungit ra-
tionē cū deo: vt nō poſſit peccare mortaliter.
Secūdo inferiores potentias aīe ſubijcit
inflexibiliter ſub imꝑio rōnis: vt nō poſſit
peccare venialit̄. Tertio totū hoīem actua-
liter cōuertit indiuiſibiliter in deuꝫ vt ſic hō
diuina dulcedine affectꝰ ex tota aīa: ex toto
corde: ex omībꝰ viribꝰ actu tendit in deū. pri-
mo ⁊ ſecūdo modo fuit grā cōfirmatōis in
btā ỽgine tertio modo ē in ſolis beatis pri-
mis duobꝰ modis. grā cōfirmatiōis nō fuit
in vlla creatura preterq̄ in btā ỽgine. Se-
cunda eſt puritas innocētie in vita ꝑ quam
adepta eſt grām inclinantē eam ad bonuꝫ.
Licꝫ em̄ nō ſtatim habuerit vſuꝫ liberi arbi-
trij adhuc in vētre matris exiſtens. hoc em̄
ſpāle p̄uilegiū xp̄i fuit: tn̄ per grām abundā-
dantē quā in ſanctificatōe acceꝑat: ꝑfectiꝰ
per diuinā ꝓuidētiā ſenſualitas eiꝰ ab omī
inordinato motu ꝓhibita fuit. ſ. ne ꝓrumpe-
ret in aliquē motū inordinatū q̄ rōnē preue-
niret. Tertio eſt puritas ỽginee caſtitatis
Ita em̄ voluit xp̄s ỽitatē ſui corꝑis demō-

ſtrare ꝙ etiam ſimul eiꝰ diuinitas declarare
tur. ⁊ ideo ꝑmiſcuit mira humilibꝰ. Unde vt
corpꝰ eius verū oſtenderet naſcit ex femia
ſed vt oſtenderet eiꝰ diuinitas: naſcit ex vir
gine. Talis eñ partꝰ decet deū vt dic Am
bro. in hym. natiuitat. Talē ꝟginitatē cū fe
cunditate nunq̄ aliqua creatura habuit.

Quarta eſt puritas obumbratōis ſpūſcti
ex filij dei conceptōe: per quā ſic dedicata eſt
diuinis ꝙ etiam licitis vſibus humanis. ſcȝ
matrimonialibꝰ eam aptare foret impoſſi-
bile. Tunc eñ nō ſolū mēs ſed etiā corpus
eius diuinitatis luce reſplenduit. ſm illud
Exo. xxx. Sanctificabitq̄ oīa eruntq̄ ſancta
ſanctoꝝ. ꝓpterea dicit Anſelmꝰ. Decuit vt
illius hoīs ſcȝ ieſu xp̄i cōceptio ex ea ma-
tre fieret que ea puritate niteret qua maior
ſub deo nequit intelligi. Cum itaq̄ quadru
plici puritate ſanctificata a ſpūſcto hodie
venit in templum.

Venit in ſpiritu in templum.
Beata virgo ad purificationē.
Xp̄s ieſus ad oblationem.
Symeon ad glorificationē.
Anna vidua ad p̄nūciationē.
Populꝰ ſanctoꝝ ad gr̄aꝝactionē.

Primo venit in ſpiritu in
templū beata virgo ad purificationē. Un
ſanctus Tho. iij. parte. q. xxxvij. arti. iiij. dic
ſic. Sicut plenitudo gratie a xp̄o deriuat in
matrē. ita decuit vt mater humilitati filij cō
formaretur. humilibꝰ eñ deus dat grām. vt
dicit Jaco. iiij. Et ideo ſicut xp̄s licȝ legi nō
eſſet obnoxius voluit tñ circūciſionē ⁊ alia
legis onera ſubire: ad demōſtrandū humili
tatis ⁊ obediētie exemplū: ⁊ vt approbaret
legē: ⁊ vt occaſionē iudeis tolleret ꝓpt caſ-
dem rōnes: voluit ⁊ matrē ſuā implere legis
obſeruantias: quibꝰ tñ nō erat obnoxia. Li
cet eñ btā ꝟgo nullā haberet imūdiciā: vo-
luit tñ purgatōis obſeruantiā implere. non
ꝓpter indigentiā ſed ꝓpt legis p̄ceptū. ⁊ iō
ſignant. Luc. ij. dicit. Impleti ſunt dies pur
gationis marie ſm legē moyſi. Ipa eñ ſm
ſe purgatiōe nō indigebat. Nam Leuit. xij.
dr. Mulier ſi ſuſcepto ſemine peperit maſcu
lum: immunda erit ſeptē diebꝰ. vbi ſignanter
moyſes videt fuiſſe locutꝰ ad excipiendam
matrē dei: ab immundicia que non peperit ſu
ſcepto ſemie. Et iōo pȝ ꝙ nō obligat ad im
pletionē illiꝰ precepti: ſed volūtarie purgati
onis obſeruantiā impleuit, hec Tho. Scie
dum ꝙ beata ꝟgo hodie purgat quadrupli
citer. Primo a malicia diabolice ꝑſecutio
nis. Nā ſicut dic Aug. iij. de trini. Diabolus
multa pōt ꝟtute ſue nature: a quibꝰ tñ ꝓhi-
betur ꝟtute diuina. Et ſic ꝟtute ſue nature
poterat diabolꝰ cognoſcere matrē dei nō fu
iſſe corruptā: ſed ꝟginē ꝓhibebat tñ a deo
cognoſcere modū partꝰ diuini. vnde in infā
tia xp̄i oportebat impediri maliciā diaboli,
ne eū acrius perſequeret; qm̄ xp̄us nec pati
diſpoſuerat: nec ꝟtutē ſuā oñdere. ſꝫ in oībꝰ
alijs infantibꝰ ſe ſimilē exhibebat. Un Leo
papa in ſmone epiphanie dicit ꝙ magi in-
uenerūt ieſuȝ quātitate paruū: aliene opis
indigentē fandi impotentē: ⁊ nulla ab hūa-
ne infantie generalitate diſcretū. Cuȝ g̃ btā
ꝟgo venit hodie ad templū: purgatur a ma
licia diabolice perſecutiōis neſciens eā ma
trem dei. Secūdo ab inſolētia iudaice ab-
iectiōis: ne ſcȝ xp̄s ab infidelibꝰ tanq̄ illegi
time natꝰ abijceret. Un Amb. dic ſup Luc
Quid iudeis. quid herodi poſſit aſſcribi. Si
natū viderent ex adulterio pſecuti: vnde de
natis ex adulterio dis lvi. ca. Si gens dr ſic
De tali cōmixtione meretricū exiſtimanduȝ
eſt degeneres pp̄los: ⁊ ignobiles: ⁊ furētes
libidine fore ꝑeundos. ⁊ ad extremū vni-
uerſam plebē ad deteriora ⁊ ignobiliora ver
gentē: ⁊ nouiſſime nec bello ſeculari fortem
nec in fide ſtabilē: nec honorabilē hoībꝰ ⁊
nec deo amabilē eſſe venturā. hec ibi. Pro-
pterea ꝟgo btā hodie offert filiū ſuū in tem
plo: vt approbet ex lege: qm̄ nō ex fornicati-
one natus eſt. Tertio a ſeuicia tyrānice la
pidationis. Nam beata ꝟgo erat de ſtirpe
iſrael: ſiue de parētela aaron. Unde erat co
gnata helyſabeth. vt dicitur Luce. i. Virgo
autē de genere ſacerdotali propter ſtuprū
occidebatur. Dicitur eñ Leuit. xxi. Sacer-
dotis filia ſi deprehenſa in ſtupro fuerit et
violauerit nomen patris ſui flammis exu-
retur. Similiter iudicio adulteroꝝ lapida
batur ſm legem non ſoluȝ illa que iam erat
deſponſata vel nupta: ſed etiam illa que in
domo patris cuſtodiebatur: vt virgo quan-
doq̄ nuptura. Dicit eñ Deut. xxij. Si non
eſt in puella inuenta ꝟginitas: lapidibꝰ ob-
ruent eā viri ciuitatis illiꝰ: ⁊ moriet: qm̄ ne-
phas fecit in iſrael vt fornicaret ī domo pa
tris ſui. Btā ꝟgo hodie venit in tēplū vt ſe
reddat immunē ab hac pena: ne. ſ. a iudeis tanq̄
adultā lapidaret ⁊ ſic ſe purgat ab hac infa
mia adulterij ⁊c. Quarto a ꝓtiacia heretic. de-

prꝫtatōnis. deteſtandus eſt em̄ error helui
dij qui dicere p̄ſumpſit matrem xp̄i ioſeph
poſt partū eſſe carnaliter cognitam ⁊ filios
genuiſſe. hoc em̄ derogat dignitati ⁊ ſctitati
matris dei: que ingratiſſima videret̄: ſi tan-
to filio contenta nō eſſet: ⁊ ſi v̓ginitatē que
in ea miraculoſe ꝯſeruata fuerat. ſponte per-
dere vellet ꝑ carnis cōcubitū. Deteſtandꝰ ē
etiā error Manichei q̄ dixit xp̄m nō verum
ſ; fantaſticū corpꝰ habuiſſe. hoc em̄ derogat
dignitati ꝑſone aſſumētis. que cū ſit v̓itas
nō decuit vt in ope eius aliq̄ fictio eſſet. Re
probat̄ etiā error Valētini: qui dixit xp̄z at
tuliſſe corpꝰ celeſte: q2 ſic nō ſaluaret̄ v̓itas
hūane nature in xp̄o. Refellunt̄ etiā hij er-
rores ꝑ hoc ꝙ btā v̓go fuit vera mater ieſu
xp̄i. vt dr̄ Math. i. Vn̄ in capitul' Cyrilli ap
probat̄ in epheſina ſynodo dr̄. Si q̄s nō cō
fitet̄ deū eſſe ſ̓m v̓itatē emanuel ⁊ ꝓpter h̓
dei genitricē ſanctā v̓ginē. Genuit em̄ car-
naliter carnē factā ex deo v̓buz. Anathema
ſit. Et Rom̄ ix. dr̄. Quoꝝ ex iudeis eſt ſ̓m car-
nem xp̄s qui ē ſuꝑ oīa deꝰ benedictꝰ in ſecu
la. Non aūt ex iudeis niſi mediante btā v̓gi
ne. Vn̄ ille q̄ eſt ſuꝑ oīa deꝰ bn̄dictꝰ in ſecu
la eſt vere natꝰ ex btā v̓gine ſicut ex ſua ma
tre. Ideo ip̄a hodie p̄ſentat xp̄m in templo
tanq̄ eiꝰ vera ⁊ naturalis mater: purgās ſe
ab his infamijs ⁊ depꝛauatiōibꝰ hereticoꝝ
Et ſic patet primum.

¶ Secundo xp̄s ieſus venit

in ſpū in tēplū ad oblatōez. Vn̄ ſctūs Tho.
iij. pte. q. xxxvij. ar. iij. dic̄ ſic. Xp̄s voluit ſub
lege fieri: vt eos q̄ ſub lege erāt redimeret. ⁊
vt iuſtificatio legis in ſuis mēbꝛis ſpūaliter
impleret̄. nam ꝓpt̄ hoc ip̄m voluit hoſtias
legales ꝓ ſe offerri q̄ erat vera hoſtia: vt fi-
gura v̓itati ꝯiungeret̄ ⁊ ꝑ v̓itatē figura ap
probaret̄ cōtra illos q̄ deum legis negant a
xp̄o fuiſſe in euāgelio p̄dicatū. Non em̄ pu
tandū eſt vt Origenes dic̄ ꝙ filiū ſuū bonꝰ
deꝰ ſub lege naſci fecerit: quā ip̄e non dede-
rat. hec Tho. Sciendum ꝙ xp̄us hodie
venit in templū ꝓpter q̄tuor. Pꝛīo ꝓpter
legis impletionē. De prole em̄ nata duplex
p̄ceptū in lege tradit̄. vnuz quidē generale
quantū ad oēs. vt ſcilꝫ cōpletis diebꝰ purifi
catiōis matris offerat̄ ſacrificiū ꝓ filio ſiue
ꝓ filia. vt habet̄ Leuit̄. xij. ⁊ hoc quidē ſacri
ficiū erat ad expiatōnē pcti in q̄ proles erat
cōcepta ⁊ nata. ⁊ etiā ad ꝯſecrationē quan-
dam ip̄iꝰ: q2 tūc p̄mo p̄ſentabat̄ in tēplo. ⁊
ideo aliq̄d offerebat̄ in holocauſtū: ⁊ aliq̄d
ꝓ pctō. Aliud aūt erat ſpāle in lege de p̄mo
genitis tam in hoībꝰ q̄ in iumētis. Sibi em̄
deꝰ deputauerat oē p̄mogenitū in iſrael: ꝓ
eo ꝙ ad liberationē ppl̓i iſrael ꝑcuſſerit̄ pri
mogenita egypti ab hoīe vſq3 ad pecꝰ p̄mo
genitis filioꝝ iſrael reſeruat̄. ⁊ hoc mādatū
ponit̄ Exo. xiij. In q̄ etiā prefigurabat̄ xp̄s
qui ē p̄mogenitꝰ in mult̄ fratribꝰ. vt dr̄ Ro
man̄. viij. Quia ḡ xp̄s ex muliere natꝰ erat
p̄mogenitus ⁊ voluit fieri ſub lege. hec duo
euāgeliſta Lucas circa eū fuiſſe obſeruata
oñdit. Pꝛīo quidē id q̄ꝺ ꝑtinet ad p̄moge
nitos: cū dic̄. Tulerunt eū in hierl̓m vt ſiſte
rent eū dn̄o ſicut ſcp̄tū eſt in lege dn̄i. Quia
oē maſculinū adaperiēs vuluā ſctm̄ dn̄o vo
cabit̄. Secūdo id q̄ꝺ ꝑtinet cōiter ad oēs:
cū dic̄. Et vt darēt hoſtiaz ſ̓m q̄ꝺ dictū erat
in lege dn̄i par turturū aut duos pullos co-
lumbarū. Secūdo ꝓpt̄ tēpli ſctificationē.
Sicut em̄ dic̄ Greg. nazāze. Iſtud legis p̄
ceptū. ſ. ſanctifica mihi oē p̄mogenitū q̄ꝺ a-
perit vuluā in filijs iſrael. Exod̄. xiij. In ſolo
deo incarnato ſingularit̄ ⁊ ab alijs different̄
impleri videt̄. Ip̄e nāq3 ſolꝰ ineffabilit̄ con
ceptꝰ ac incōpꝛehenſibilit̄ editus v̓ginalez
vterū aperuit: nō antea cōnubio reſeratū. cō
ſeruās etiā poſt partū inuiolabilit̄ ſignacu-
lum caſtitat̄. vn̄ cū dic̄. aperiens vuluā deſi
gnat q̄ꝺ nihil antea inde intrauerat vel exi
uerat. ꝑ hoc etiā q̄ꝺ dr̄ maſculinū. ſignat̄ q2
nihil de feminꝫitate culpe poꝛtauit. Singula
riter etiā ſanctꝰ dr̄: qui terrene cōtagia coꝛru
ptele īmaculati partꝰ nouitate nō ſenſit. iō
nō indigebat ſctificari in tēplo: ſ; potiꝰ tēplū
debebat ſctificari ꝑ ip̄m q̄ erat ⁊ ē ſanctꝰ ſan
ctoꝝ. Vn̄ Aggei. ij. dr̄. Adhuc vnū modicū
eſt ⁊ ego cōmouebo celū ⁊ terrā: mare ⁊ ari
dam ⁊ mouebo oēs gētes: ⁊ veniet deſidera
tus cūctis gentibꝰ ⁊ implebo domū iſtā glo
ria. Magna erit gl̓ia domꝰ iſtiꝰ nouiſſime
pluſq̄ p̄me. ⁊ Malach. iij. dr̄. Statim veni-
et ad tēplū ſuū dn̄ator quē vos q̄ritis. ⁊ an-
gelus teſtamenti quē vos vult̄. Ip̄e em̄ q̄ſi
ignis cōflans ⁊ q̄ſi herba fullonū. ⁊ ſedebit
cōflans ⁊ emūdās argētū ⁊ purgabit filios
leui. Tertio ꝓpt̄ noſtrā inſtructionē. Naz
ſicut filiꝰ dei nō ꝓpt̄ ſeip̄m factꝰ eſt hō: ⁊ cir
cūciſus in carne: ſ; vt nos ꝑ grām faceret de-
os ⁊ vt ſpūalit̄ circūcidam̄. ſic ꝓpt̄ nos ſiſti
tur dn̄o: vt diſcamꝰ deo p̄ſentare noſipſos. ⁊ h̓
poſt circūciſionē eiꝰ factū eſt vt oñdat nemi
nem niſi circūciſum vicijs dignū eē diuinis

rōſpectib⁹. In veteri eīn teſtō fiebat obla-
tio de ſex generib⁹ aīaliū. de trib⁹ volatiliū q̄
ſunt paſſer: turtur: ꝛ colūba. ꝛ de trib⁹ greſſi
biliū q̄ ſunt bos: ouis: ꝛ capra. ad demōſtrā
dū pctī reatū. De⁹ eīn creauit hoīem inno-
centē q̄ ſi in innocētia perſtitiſſet nō fuiſſet
neceſſe ipm aīaliū ſanguīe expiari. nec pro
priā ſenſualitatē ꝛ carnē mactare. qđ ſigna
tur in aīaliū morte. ſ3 poſt q̄ȝ cecidit oportuit
ipm redimi ꝑ īmolationē3 agni īmaculati
ꝛ ꝑ p̄ciū ſanguīs ieſu xp̄i. vn̄ ꝑ ſacrificia il
lorū aīaliū3 nō auferebat pctm̄: ſ3 ſignabat
īmolatio ieſu xp̄i. ꝛ ꝑ illa inſtruebat hō im
molare ſuā ſenſualitatē ſeu beſtialitatē ſui
praui deſiderij. ꝛ quo ad pctā ſpūalia q̄ deſi
gnātur ꝑ aues. ꝛ quo ad pctā carnalia q̄ ꝑ
beſtias deſignant. Nā hō in ſtatu innocen-
tie habuit ſex. ſ. ſagacitatē quo ad intellectū
rectitudinē quo ad iudiciū. bōitatē quo ad
volūtatē. ſtrenuitatē quo ad effectū. ſobrie
tatē quo ad victū. manſuetudinē quo ad cō
victū cū alijs. S3 ꝑ pctm̄ omnia iſta ꝑdidit.
Cecidit eīn a ſagacitate in hebetudinē: a re
ctitudine in obliquitatē: a bonitate in mali
tiā: a ſtrenuitate ꝛ fortitudine in ſegnitiē ꝛ
timiditatē: a ſobrietate in ingluuiē: a man-
ſuetudīe in crudelitatē. Renouat ḡ hō ab
hebetudīe in ſagacitatē ꝑ ſollicitudinē vigi
lantie. Jō offerebat paſſer. Leuiṫ. xiiij. idō
pš. dicit. Uigilaui ꝛ fact⁹ ſu3 ſicut paſſer ſo
litari⁹ in tecto. Renouat ad rectitudinē ꝑ
ſimplicitatē. iō offerebat colūba. Leui. xiij.
Jō Math. x. dr̄. Eſtote ſimplices ſic colū-
be. Renouat ad bonitatē ꝑ dilectionē ſin-
cerā. iō offerebat turtur qđ eſt aīal fidele ī
diligēdo. Jō dr̄ Luc. ij. Obtulerūt par tur-
turū. Renouat ad ſtrenuitatē ꝑ obediētiā
iō offerebant boues: vituli: ꝛ vacce: q̄ ſunt
aīalia obediētia. Prou. xiiij. Ubi non ſunt
boues p̄ſepiū vacuū3 eſt. Renouat hō ad
ſobrietatē ꝑ auſteritatē ꝑſimonie. iō offere
bant capre ſiue hedi q̄ ſunt aīalia hn̄tia pi
lū ꝛ cibū aſperū. iō dr̄ Cant. iiij. Capilli tui
ſicut gregis caprarū. Renouat hō ad mā
ſuetudinē ꝑ tolerantiā. iō offerebant oues
ꝛ agni q̄ ſunt aīalia māſuetiſſima. iō dicit
Math. vi. Ecce ego mitto vos ſicut oues ī
medio lupoꝝ. Quarto ꝓpt̄ miſticā ſignifi-
cationē. Nā Leuiṫ. xij. p̄cipit vt illi q̄ poſ-
ſent offerrēt agnū ſimul ꝛ turturē ſiue co-
lumbā ꝑ filio aut filia. Qui v̄o non ſuffice
rent ad offerendū agnū offerrēt duos tur-
tures aut duos pullos colūbe. Xp̄us ergo

qui cū diues eſſet: ꝓpter nos egen⁹ fact⁹ eſt
vt illius inopia diuites eſſemus. vt dicitur
ij. Coꝝ. viij. Pro ſe pauperū hoſtia3 offerri
voluit: ſicut ꝛ in ipſa natiuitate pannis in-
uoluitur ꝛ reclinat in p̄ſepio. Nihilominu⁹
tn̄ hm̄oī aues figure cōgruūt. Turtur eni3
q2 eſt auis loquax p̄dicationē ꝛ cōfeſſionē
fidei ſignificat. Quia vero eſt aīal caſtum
ſignificat caſtitatē. Quia vero eſt aīal ſoli-
tariū ſignificat cōtemplationē. Colūba ve
ro eſt aīal manſuetu3 ꝛ ſimplex: ſignificat
manſuetudinē ꝛ ſimplicitate3. Eſt aūt aīal
gregale. vn̄ ſignificat vitā actiuā. Et huius
hoſtia ſignificabat ꝑfectionē xp̄i ꝛ mēbro
rū eius. Utrūq3 aūt ꝓpter cōſuetudinē ge
mendi p̄ſentes ſctōꝝ luctus deſignat. Sed
turtur que eſt ſolitaria ſignificat orationū
lachrymas. Colūba vero que eſt gregalis
ſignificat publicas orōnes eccl̄ie. Utrunq3
aūt aīal duplicatū offert vt ſctitas ſit non
ſolū in aīa: ſed etiā in corꝑe. Et ſic xp̄us vē
nit in ſpiritu in templum ad oblationem.

Tertio ſymeon venit ho
die in ſpū in tēplū ad glorificationē. Nā ſicꝫ
anna obtulit puerū ſuū hely ſummo ſacer-
doti ꝛ adduxit eū ad domū dn̄i in ſilo glo
rificās deū in corde ſuo. vt dr̄. i. Reg. i. Sic
xp̄s hodie adducit in tēplū dn̄i ꝛ p̄ntatur
ſctō ſymeoni. vn̄ dr̄ Luc. ij. Et cū inducerēt
puerū ieſum parētes ei⁹ vt facerēt ſm̄ ꝯſue
tudinē legis ꝑ eo: ſymeon accepit eū in vl-
nas ſuas ꝛ bn̄dixit eū. O quāta fuit in eo
ſuauitas ꝛ dulcedo ꝯtractando eū quē ſcie
bat eſſe deū ꝯditorē ſeculoꝝ p̄miū beatoꝝ.
Sciebat eīn ꝙ beati eſſent oculi q̄ xp̄m ie-
ſum viderēt. quē multi reges ꝛ ꝓphete vo-
luerūt videre ꝛ nō viderūt. Magis deſide-
rabat ad lymbū deſcendere ꝛ ibi cū ſctis pa
trib⁹ colloqui de regno xp̄i q̄ȝ viuere cū iu-
deis quos p̄uidebat xp̄3 velle occidere. vn̄
mortē petēdo nō fugiebat xp̄i cōſortiū: ſed
horrebat ꝓpli ſui malignu3 flagitiū. ꝛ iō in
amplex⁹ibus ꝑuuli ieſu p̄ntia ſatiat⁹ petijt
in pace dimitti. ꝓpterea Zacha. xiiij. dr̄. Et
veniet dn̄s de⁹ meus oēſq3 ſctī ei⁹ cū eo. In
die illa nō erit lux. ſ. iudeis incredulis. ſ3 fri-
gus. ſ. inuidie. ꝛ gelu. ſ. obdurationis. S3 in
tp̄e veſꝑi. ſ. p̄dicatōis apl̄oꝝ erit lux. ſ. euā
gelice ꝑfectionis. O quantū mirabatur in
xp̄o ieſu paruulo exinanitionē maieſtatis
quoniā ille qui eſt portans oīa verbo virtu
tis ſue: hodie in vlnis ſenis ſe recipi ꝛ por-

tari pmittit. qui tñ portabat portantē ſe. ẜm
illud. Senex puerũ portabat: puer aũt ſenē
regebat. Tũc beatiſſim⁹ ſymeō bñdixit eũ
⁊ dixit. Nũc dimittis ſeruũ tuũ dñe ⁊c. Ubi
glorificat paruulũ ieſum ⁊ laudat quadru-
pliciter. Primo ꝙ ſit pax. Col. i. Pacificās
per ſanguinē ſuũ ſiue que in celis ſiue que
in terris ſunt. Scũdo ꝙ ſit ſal⁹. Ma. b. i.
Ipſe eñ ſaluũ faciet populũ ſuũ a peccatis
coꝝ. Tertio ꝙ ſit lumen. Joh. i. Erat lux ve
ra que illuminat omnē hoīem venientē in
hunc mundũ. Quarto ꝙ ſit gloria. pſ. Sa
tiabor cũ apparuerit gloria tua. Et ſic pꝫ ꝙ
ſymeon venit ī ſpũ in tēplũ ad glificatōeꝫ.

Quarto anna venit ī ſpi
ritu in templũ ad pnũciationē. Unde Lu-
ce ij. dicitur. Et hec ipſa hora ſupueniēs cō
fitebatur dño ⁊ loquebatur de illo oībus q̄
expectabant redemptionē iſrael. Prenun-
ciauit aũt de beata virgine quattuor. Prio
ꝙ eſt mater ſanctificatōis. Unde angelus
dixit ei Luc. i. Quod naſcetur ex te ſanctũ
Qđ exponens Greg. xviij. moral. dic. Ad
diſtinctionē n ſtre ſanctitatis ieſus ſanct⁹
naſcitur⁹ aſſerit. Nos quippe ſi ſancti effici
mur non tñ naſcimur. q2 ipa nature corru-
ptibilis ꝯſtringimur cōditiōe. Ille aũt ſol⁹
veraciter ſctũs nat⁹ eſt qui ex ꝯiũctiōe car-
nalis copule ꝯcept⁹ non eſt. Hec ille. Sicut
aũt p dei verbũ oīa facta ſunt: ita per verbũ
incarnatũ ſunt oēs ſcrificati qui ſanctificā-
tur. Heb. ij Qui ſanctificat ⁊ q̄ ſanctifican
tur ex vno oēs. Et i Cor. vi. Et hoc quidē
fuiſtis aliqñ. ſ. peccatores. ẜ abluti eſtis ſed
ſanctificati eſtis. Scđo ꝙ eſt mater media
toris. Dicit eñ Thi. ij. Unus eſt mediator
dei ⁊ hoīm hō xp̄s ieſus. Mediatoris eniꝫ
officiũ eſt ꝯiungere eos inter quos eſt me-
diator. extrema eñ vniunt in medio. Uni-
re aũt homines deo perfecte quidē conue-
nit xp̄o per quē homines reconciliant deo.
ẜm illud. i. Cor. v. Deus erat in xp̄o mun-
dũ reconcilians ſibi. ⁊ ideo ſolus xp̄us eſt
perfectus dei ⁊ hoīm mediator inquantum
per ſuā mortē humanũ genus deo reconci-
liauit. vnde cũ apl̄s dixiſſet. Mediator dei
⁊ hominũ homo xp̄us ieſus. ſubiunxit. qui
dedit ſemetipm redemptionē pro omnib⁹.
Tertio ꝙ eſt mater redemptoris ẜm illud
pſ. Redemptionem miſit dominus popu
lo ſuo. glo. id eſt xp̄m qui dat redemptionē
captiuis. Et Gal. iij. Xp̄s nos redemit de
maledicto legis factus pro nobis maledi-
ctũ. Ad redemptorē aũt duo concurrunt.
ſcꝫ actus ſolutionis ⁊ preciũ ſolutum. Sed
preciũ redemptiōis noſtre eſt ſanguis xp̄i
vel vita eius corporalis que in ſanguine eſt
quā ipſe xp̄s exoluit. Quarto ꝙ eſt mater
glorificatoris. ẜm illud Heb. x. Habemus
fidē in introitu ſanctoꝝ. ſ. celeſtiũ in ſangui
ne xp̄i. Nā per paſſiōeꝫ xp̄i aperta eſt nobis
ianua regni celeſtis. ⁊ hoc eſt quod apl̄s di
cit Heb. ix. Xp̄s aſſiſtens pontifex futuro-
rũ bonoꝝ per propriũ ſanguinē introiuit ſe
mel in ſancta. ⁊ hoc ſignatur Nume. xxxv.
vbi dicitur ꝙ homicida manebit ibi. ſ. in ci-
uitate refugij donec ſacerdos magnus qui
oleo ſancto vnctus eſt moriatur: quo mor-
tuo poterit domum ſuam redire.

Quinto populus ſancto
rũ venit in ſpũ in templũ ad deo grãs agen
dũ dicēs cũ pſ. Suſcepim⁹ de⁹ miſcdiam
tuā in medio tēpli tui ẜm nomē tuũ de⁹ ita
⁊ laus tua in fines terre: iuſticia plena ē de-
xtera tua. Nā in annũciatione audiuit ⁊ le
tata eſt ſyon: qm̄ hic eſt dñs de⁹ nr̄ q̄ in vir-
gine factus eſt hō. In natiuitate notũ fecit
dñs ſalutare ſuũ. q2 viderũt oēs termini ter
re ſalutare dei nr̄i. pcipue paſtores: venerũt
magi hieroſolymā: iuerũt in bethleē ⁊ vide
rũt: ẜ p aliā viā reuerſi ſunt in regionē ſuā.
⁊ adhuc ppl̄s ſctōꝝ nō erat in plena poſſeſ
ſione hui⁹ doni. Hodie aũt a virgīe pſenta
tur oīb⁹ in tēplo. Dicebāt eñ ſcti pr̄es illō
Job. v. Quis mihi det vt veniat petitio mea
⁊ qđ expecto tribuat mihi de⁹. quid aũt pete
bant: Audi moyſen Exo. iij. Obſecro dñe
mitte quē miſſur⁹ es. ⁊ Dauid in pſ. Exci-
ta dñe potentiā tuā ⁊ veni ⁊ ſaluos facias
nos. Sꝫ hodie grãs agũt de poſſeſſiōe hui⁹
doni. Eſa. xxv. c. dicit. Ecce dñs de⁹ noſter
iſte: expectauimus eũ ⁊ ſaluabit nos. ⁊ Da
uid dicit. Suſcepimus de⁹ miām tuā in me
dio tēpli tui. Grãs tibi in ſempiterna ſcl'a.

In feſto ſcti blaſij epi ⁊ mar. Ser. xvi.

Cogitabit circumſpe-
ctionē dei. Eccli. xiiij. ⁊ in epl'a p̄
ſentis ſolēnitat. Beatus Pau-
lus. i. Cor. ij. dicit. Nos aũt non ſpiritũ hu-
ius mũdi accepim⁹: ẜ ſpm̄ q̄ a deo eſt vt ſci
amus que a deo donata ſunt nobis. Super
quo talē moueo queſtionē. Utrũ beat⁹ bla
ſius in hac vita per ſui cogitationē ſciuerit

ſe adeptū gratie perfectionē. Ad iſtā que-
ſtionez reſpondent duo doctores. Primus
eſt Salomō Eccl'i.ix. dicēs. Sūt iuſti atq;
ſapientes ⁊ opa coꝝ in manu dei: ⁊ tū ne-
ſcit hō vtruz amore an odio dignus ſit: ſed
oīa in futuro ſeruantur incerta. Scōus eſt
ſctūs Tho. pma ſcōe. q. cxij. arti. v. dicens
ſic. Tripliciter aliqd cognoſci poteſt. Prio
mō certitudinaliter p ſeipm. ⁊ ſic nullus po
teſt ſcire ſe habere grām. Certitudo em̄ nō
pōt haberi ab aliquo niſi poſſit iudicari per
propriū principiū. Sic em̄ certitudo habe
tur de ꝯcluſionib' demonſtratiuis p vniuer
ſalia indemonſtrabilia principia. Null' aūt
pōt ſcire ſe hr̄e ſciam alicui' ꝯcluſiōis ſi pn
cipiū ignorat. Principiū aūt grē ⁊ obiectū
eſt ipe de' qui ppter ſui excellentiā eſt nob
ignot', ſm illud Job. xxxvi. Ecce de' magn'
vincēs ſciam nr̄am. Et ideo ei' pn̄tia in no
bis vel abſentia p certitudinē cognoſci nō
pōt. ſm illud Job. ix. Si venerit ad me nō
videbo ipm. Si aūt abierit non intelligam
Et ideo homo non pōt per certitudinē di-
iudicare vtrū ipe habeat grām. ſm illud. i.
Coꝝ. iiij. Sz neq; meipm iudico. Qui aūt
iudicat me dn̄s eſt. Scōo mō cognoſcitur
aliquid p reuelationē. ⁊ hoc mō poteſt ali-
quis ſcire ſe habere grām. Reuelat em̄ de'
aliquando hoc aliquibus ex ſpeciali priuile
gio. vt ſecuritatis gaudiū etiā in hac vita in
cis incipiat: ⁊ confidentius ⁊ fortius etiaz
in hac vita magnifica opera proſequantur
⁊ mala preſentis vite ſuſtineāt. Sicut pau
lo dictū eſt. ij. Coꝝ. xij. Sufficit tibi gratia
mea. Tertio mō cognoſcit aliqd ꝯiectura-
liter per aliqua ſigna. ⁊ hoc mō cognoſcere
pōt qs ſe hr̄e grām inquantū. ſ. pcipit ſe de
lectari in deo ⁊ ꝯtēnere res mūdanas. ⁊ in-
quantū hō non eſt conſcius ſibi alicui' pec-
cati mortalis. ſm quē modū pōt itelligi qd
habet Apoc. ij. Vincenti dabo manna ab-
ſconditū. qd nemo nouit niſi q accipit. q. ſ.
ille qui accipit p quandā experientiā dulce-
dinis nouit. quā nō experit ille qui non ac-
cipit. Hec Tho. Sciendū q coiecture qui-
bus homo certificatur de ſanctitate ⁊ gra-
tia ſunt plures. Prima eſt natiuitatis an-
nunciatio. vt natiuitas yſaac. Gen̄. xv. Na
tiuitas ſanſonis. Judicū. xiij. Natiuitas ſa
lomonis. ij. Reg. vij. Natiuitas ſancti Jo-
hannis baptiſte. Luce. i. Natiuitas ſancti
Thome de aquino. Secunda eſt naſcentis
ſanctificatio. vñ Jere. i. Priuſq te formarē
in vtero noui te: ⁊ anq; exires de vtero ſan
ctificaui te. Johānis baptiſte. Luce. i. Spi-
ritu ſancto reuelante adhuc exiſtēs in vtero
matris ſue. Virginis Marie. Bernardus.
Ego puto q copioſior ſanctificationis be-
nedictio in eam deſcenderit ⁊c. Jeſu chriſti
Luce. i. Quod enim ex te naſcetur ſanctuz
vocabitur filius dei. Tertia eſt nati virilis
operatio. vt ſancti nicolai qui in infantia fe-
ria quarta ⁊ ſexta ieiunabat. vt ſancti Do-
minici qui adhuc puerulus deprehēſus eſt
ſepe relicto lecto ſuper terram accumbere.
vt beati petri martyris puerili etate diſpu-
tantis de fide catholica. vt beati Thome de
aquino. non niſi reddita ſibi charta ſaluta-
tionis beate virgīs a fletu ceſſantis. Quar
ta eſt ſacri baptiſmatis ſumptio. Johis. iij.
Niſi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ ſpiritu
ſancto nō poteſt introire ī regnū dei. Quin
ta eſt diuini verbi cōſeruatio. Luce. xi. Bea
ti qui audiunt verbum dei ⁊ cuſtodiunt il-
lud. Sexta eſt ſanctorum morum imitatio
Heb. vi. Efficiamini imitatores coꝝ qui fi
de ⁊ patientia hereditabunt promiſſiones
Septima eſt ſctōꝝ viroꝝ conuerſatio pſ.
Cū ſctō ſctūs eris ⁊ cū viro innocēte inno-
cens eris. Octaua eſt ſctōꝝ locoꝝ viſitatio
Deut. xij. Venies ad locū quē elegerit dn̄s
⁊ offeres oblatiōes tuas. Nona eſt cordis
cōtritio. Dan̄. iij. In aīo ꝯtrito ⁊ ſpū hūili-
tatis ſuſcipiamur ad te dn̄e. Decima ē iu-
gis ꝯfeſſio. Roma. x. Corde credit ad iuſti
ciā: ore aūt ꝯfeſſio fit ad ſalutē. Undecima
eſt ꝯtinuata ſatiſfactio. Act. xxiiij. Sciens
bono aīo ſatiſfaciā genti huic Duodecima
eſt erga pauperes compaſſio. Job. vi. Ocu
lus fui ceco ⁊ pes claudo: pater eram paupe
rum. Tredecima eſt offenſarum remiſſio.
Math. v. Vade prius recōciliari fratri tuo
⁊ tūc veniēs offer mun' tuū. Quartadeci-
ma ē ſacre religionis dedicatio. Leuitī. xvi.
Affligetis aīas vr̄as religiōe ppetua. Quin-
tadecima eſt pximi charitatiua correptio.
Prou. xxviij. Qui corripit hoiem inueniet
grāz apd deū. Sextadecia ē diuini honoris
feruēs affectio. Rom̄. xv. Unanimes vno
ore honorificetis deū. Decimaſeptia ē tribu-
lationū patiētiſſima ꝯſolatō. Job. v. In ſex
tribulatiōib' liberabit te: ⁊ ī ſeptia ⁊c. Decia
octaua ē ſuauiſſima ꝯtēplatio. Nañ. ij. Cō-
templare viā: conforta lūbos ⁊c. Decima
nona ē deuotiſſima orōnis depcatio. Tho-
bie. xij. Bona ē orō cū ieiunio ⁊ elemoſyna

Uigeſima eſt efficaciſſima petitionũ exau-
ditio. Judith.iiij. Exaudiet dñs orationes
veſtras ⁊c. Jſta tamẽ cognitio imperfecta
eſt. Unde aplˀs dicit.i.Coꝛ.iiij. Nihil mihi
conſcius ſum: ſed non in hoc iuſtificatꝰ ſuꝫ.
quia vt dicitur in pſ̄. Delicta quis ĩtelligit
ab occultis meis mũda me dñe. Licet eñ
homo ſit ſanctus ⁊ habeat gratiã dei: non
tamen eſt ſecurus. Primo qꝛ a ſtatu chari
tatis eſt tranſmutabilis. Unde Apoc.ij. di
citur. Habeo aduerſum te pauca: quia cha-
ritatẽ tuã primã reliquiſti. Nã ſi conſidere-
tur charitas ex parte ſubiecti quod eſt ver-
tibile ſm arbitrij libertatẽ. Sic eſt in ſubie
cto amiſſibiliter. cũ charitas vie nõ repleat
totã poſſibilitatẽ ſubiecti: eo ꝙ non ſemper
actu feratur in deũ. Unde quando actu nõ
fertur in deũ poteſt aliquid occurrere ꝑ qḋ
charitas amittatur. Secũdo: quia vno ſolo
actu peccati moꝛtalis charitas eſt extingui
bilis. Nam vnũ contrariũ per aliud contra
rium ſuperueniens tollitur. Quilibet autẽ
actus peccati moꝛtalis contrariatur chari-
tati ſm propriã rationẽ que cõſiſtit in hoc
ꝙ deus diligatur ſuper omnia: ⁊ ꝙ homo
totaliter ſe illi ſubijciat omnia ſua referen-
do in ipm̃. Sed per quodlibet moꝛtale pec
catũ diuinis preceptis cõtrariatur: quia ex
hoc ipſo ꝙ homo eligendo prefert peccatũ
diuine amicicie que requirit vt dei volunta-
tem ſequamur. Conſequẽs eſt vt ſtatim ꝑ
vnũ actũ peccati moꝛtalis habitus charita
tis perdatur. Unde Augſ.viij. ſuper Geñ.
ad litterã dicit. Qḋ homo deo ſibi preſente
illuminatur: abſente continuo tenebꝛatur.
a quo non locoꝝ interuallis: ſed volũtatis
auerſiõe diſceditur. Tertio quia ab habitu
virtutis eſt variabilis. Gratuita eñ dona
recipiũtur in anima ſicut habituales diſpo
ſitiones. Non eñ homo ſm ea ſemꝑ agit.
Nihil aũt prohibet eũ qui habitũ habꝫ age
re ſm habitũ vel ꝯtra eũ. Sicut grãmaticꝰ
põt ſm grãmaticã recte loqui ⁊ incõgrue.
Et ita eſt etiã de habitibus ꝟtutũ moꝛaliũ.
Põt eñ qui iuſticie habitũ habet etiã con
tra iuſticiã agere. Qḋ ideo eſt: qꝛ vſus ha-
bituũ in nobis ex volũtate eſt. volũtas aũt
cũ ad vtrũqꝫ oppoſitoꝝ ſe habeat: manife-
ſtum eſt ꝙ ſuſcipiẽs gratuita dona peccare
põt ꝯtra grãm agendo. Quarto. qꝛ huma-
na volũtas ẽ mutabil. Jmmutabilitas eñ
volũtatis nõ põt hoĩ competere niſi ſm ꝙ
ꝯtingit vltimũ finẽ. Ex hoc eñ voluntas
immutabilis redditur ꝙ totaliter impletur
ita ꝙ non habet quo diuertat ab eo in quo
eſt firmata. Jmpletio autẽ voluntatis nõ
competit homini niſi vt vltimum finem at
tingenti. Q̃diu enim reſtat aliquid ad deſi-
derandum: voluntas impleta non eſt. Sic
ergo homini impeccabilitas non competit
anteq̃ ad vltimum finem ꝑueniat. Quod
quidem non datur homini in hac vita exi-
ſtenti. Quinto quia intellectus eſt obfuſca
bilis. Omne enim peccatũ ex quadã igno-
rantia contingit. Unde dicit philoſophus
ꝙ omnis malus eſt ignorans. Et Prouer.
x. dicitur. Errant omnes qui operantur ma
lum. Tũc ergo ſolum homo ſecurus eſſe po
teſt a peccato ſm voluntatem quando ſm
intellectum ſecurus eſt ab ignorantia ⁊ er-
roꝛe. Manifeſtum eſt autẽ ꝙ homo non
redditur immunis ab omni ignorantia ⁊
erroꝛe per gratiam in hac vita perceptam.
Hoc eñ eſt hoĩs ſm intellectũ illã veritatẽ
inſpicientis que eſt certitudo omniũ verita-
tũ. Que quidẽ inſpectio eſt vltimꝰ hoĩs fi-
nis. Sexto: quia homo ꝑ paſſiones eſt alte
rabilis. Nã ad alterationẽ hominis que eſt
ſm maliciã ⁊ virtutẽ multũ operatur alte-
ratio que ẽ ſm anime paſſiones. Ex eo eñ
ꝙ ratione paſſiones aĩe refrenãtur ⁊ oꝛdi-
nantur hõ fit virtuoſus, vel in virtute ꝯſer
uatur. Ex eo vero ꝙ ratio ſequitur paſſio-
nes homo redditur vitioſus. Quãdiu ergo
homo eſt alterabilis ſm aĩe paſſiones: eſt
etiã alterabilis ſm viciũ ⁊ virtutẽ. Sꝫ hec
alteratio nõ tollitur per grãm. Septimo: qꝛ
ꝑ diſciplinã hõ eſt flexibilis. Nã ſupfluũ vi
deref eos ãmonere ne peccent qui peccare
nõ pñt ſed ꝑ euãgelicã ⁊ apoſtolicã doctri-
nã ammonenẽ fideles iã grãm ꝯſecuti. Di
citur eñ Heb.xij. Contẽplantes ne q̇s deſit
gratie dei neqꝫ radix amaritudinis ſurſum
germinãs impediat. Et Eph.iiij. Nolite cõ
triſtare ſpũſanctũ dei in quo ſignati eſtis.
Et.i.Coꝛ.ix. Qui ſe exiſtimat ſtare videat
ne cadat. Jpſe etiã aplˀus de ſe dic̃. Caſtigo
coꝛpus meũ ⁊ in ſeruitutẽ redigo: ne foꝛte
cũ alijs predicauerim ipſe reprobꝰ efficiar.
Quãuis aũt beatꝰ blaſiꝰ eſſꝫ certus aliquo
mõ per ꝯiecturã ſe habere grãm dei: non tñ
iudicauit ſe ſecurũ de illa donec angelꝰ dñi
deſcendens in ſtagnum in cuius medio ſe-
debat: dixit ei. Egredere Blaſi: ⁊ coꝛonam
tibi a deo paratam ſuſcipe. Et ſic certifica-
tus per reuelationem diuinam miniſterio

angeli inde exiuit. propterea dicit verbū ꝓ poſitū. Cogitauit.ſ. beatus blaſius circūſpectionem id eſt gratiam dei.

Cogitauit circumſpectionem dei
Per vite integritatem.
Per dignitatis ſanctitatem.
Per indigentium ſanitatem.
Per tormentorum varietatem.
Per orationis firmitatem.

¶ Primo beatus blaſius

cogitauit circūſpectionē.i. grām dei ꝑ vite integritatē. Sunt eñ plures q̄ habēt ꝯſciam vanā: quorū quattuor ſunt genera. Primo p̄ſumentes rōne ſtatus ſuā ꝑfectionē. Licet eñ lex verꝰ fuerit impfecta reſpectu legꝭ noue: tñ fuerūt aliqui in ſtatu veteris teſtamenti hñtes charitatē ⁊ grām ſpūſſcti. qui principaliter expectabāt ꝓmiſſiones ſpūales ⁊ eternas. ⁊ ſm hoc ꝑtinebāt ad legeꝫ nouā. Similr etiā in nouo teſtamēto ſunt aliqui carnales nondū ꝑtingentes ad ꝑfectionē noue legis. quos oportuit etiā in noua lege induci ad virtutis opa ꝑ timorē penarū ⁊ ꝑ aliqua ꝓmiſſa tempalia. ſm illud Marc.x. Accipietis decies tantū in tempore hoc: domos fratres ⁊c̄. Eſt etiaꝫ duplex ſacrificiū: quorū primū ⁊ principale eſt ſacrificiū interius ad qḋ oēs tenent̄.ſ. deo deuotā mentē offerre. pſ. Sacrificiū deo ſpiritus contribulatus ⁊c̄. Aliud eſt ſacrificiū exteriꝰ. pſ. Tūc imponent ſuper altare tuū vitulos. Nemo ergo vane preſumat ſe ſaluandū: quia ad nouū teſtamentū ꝑtineat. Secūdo odiētes virtutis cognitionē rōne cōſcientie abijcientis correptionē. Contingit eniꝫ verū aliquod ꝑticulare repugnare vel ꝯtrariari bono amato tripliciter. Uno modo ſm ꝙ veritas eſt cauſaliter ⁊ originaliter in ipis rebꝰ. Et ſic hō q̄ñq; odit aliquā veritatē dū vellet non eſſe veruꝫ quod eſt verū. Alio mō ſm ꝙ veritas eſt in cognitione ipſius hoīs q̄ impedit ipm a ꝓſecutione amati. Sicut ſi aliqui vellent non cognoſcere veritatē fidei vt libere peccarēt ex quoꝝ ꝑſona dr̄ Job.xxiij. Sciam viarū tuarū nolumꝰ. Tertio mō hr̄ odio veritas ꝑticularis tanq̄ repugnās ꝓut eſt in intellectu alteriꝰ. puta cū q̄s vult latere in pctō odit ꝙ aliq̄s veritatē circa ſuū pctm̄ cognoſcat. ⁊ ſm hoc dicit Aug. li.x. ꝯfeſ. ꝙ hoīes amāt v̄itatē lucētē ⁊ odiūt eā redarguētē. Jō dic̄ aplꝰs Gal. iiij. Factꝰ ſum vob inimicus veritatē dicēs vob. Tertio extollentes ꝓpriā ſufficiētiā ꝓpt̄ dignitatꝭ exaltationē. Un̄ Criſo. vt hr̄.xl. di. c. mlti. dic̄ ſic. Jdoq; malus ſacerdos de ſacerdotio ſuo crimē acquirit nō dignitatē. Jn iudicio eniꝫ ſedes. Si q̄dē bn̄ vixeris ⁊ bn̄ docueris pplm̄ inſtruis. Si bn̄ docueris ⁊ male vixeris: tui ſolius ꝯdemnator es. Nā bn̄ viuēdo ⁊ bn̄ docēdo pplm̄ inſtruis quō viuere debeat. Bn̄ aūt docendo ⁊ male viuendo deū inſtruis quō te ꝯdēnare debeat. Quarto iactātes ꝓpriā ſanctitatē ꝓpter loci dignitatē. Unde Greg. vt hr̄.xl. diſt. c. nos q̄. dicit ſic. Nos q̄ p̄ſumꝰ nō ex locoꝝ vel generis dignitate: ſ; morū nobilitate innoteſcere debemꝰ. nec vrbiū claritate: ſ; fidei puritate. Jdem dr̄. c. nō loco, ⁊. c. illud. Nā quelibet occulta loca ſine grā aīam ſaluare non pñt. qḋ aliq̄ñ in ipis quoq; ꝯſpicimꝰ erratibꝰ electoꝝ. Nam Loth in ipſa ꝑuerſa ciuitate iuſtus fuit: in monte peccauit. S; iſta cur dicimꝰ cū maiora nouerimꝰ? Quid eñ paradiſo iocūdiꝰ? Quid celo ſecuriꝰ? Et tñ ex ꝑadiſo hō ⁊ angelus peccādo cecidit. Que oīa diligēter attendēs beatꝰ blaſius l; eſſet epſ: tñ ob dyocletiani ꝑſecutionē ſpelūcā petijt: ⁊ vitā heremiticā duxit. vbi cogitauit magno ſtudio circumſpectionem. id eſt gratiam dei.

¶ Secundo beatus blaſius

cogitauit circūſpectionē dei ꝑ dignitatꝭ ſanctitatē. Nā in qualibet obligatione p̄cipue attendi dꝫ obligatōis finis. Obligāt ſe aūt epi ad exequēdū paſtorale officiū ꝓpt̄ ſubditoꝝ ſalutē. ⁊ iō vbi ſubditoꝝ ſalus exigit ꝑſone paſtoris p̄ſentiā: non dꝫ paſtor ꝑſonaliter ſuū gregē deſerere: neq; ꝓpter aliqḋ cōmodū tpale. neq; etiā ꝓpter aliqḋ perſonale ꝑiculū imminēs. cū bonꝰ paſtor aīam ſuā ponere teneat̄ ꝓ ouibꝰ ſuis. Si vero ſubditoꝝ ſaluti poſſit ſufficiēter in abſentia paſtoris ꝑ aliū ꝓuideri tūc licet paſtori vel ꝓpter aliqḋ eccl'ie cōmodū: vel ꝓpter ꝑſone ꝑiculū corꝑaliter gregē deſerere. Un̄ Aug. dicit in epiſtola ad Honoratū. Fugiant de ciuitate in ciuitatem ſerui chriſti quādo eoruꝫ quiſq; ſpecialiter a perſecutoribus queritur vt ab alijs qui non ita queruntur non deſeratur eccleſia Cum auteꝫ omnium eſt commune periculum: hi qui alijs indigent non deſerantur ab his quibus indigent. Si enim pernicioſum eſt naute in tranquillitate nauim deſerere; quanto magis in flucti-

bus vt dicit Nicola⁹ papa. ⁊ habet᷑. vij.q.ij.
Beatus autē blaſius propter ſuā manſue-
tudinē ⁊ ſanctitatē electus fuit in epiſcopū
Sebaſte ciuitatis a populo capadocie ma-
ioris armenie. quē quidē epiſcopatū lauda
biliter gubernauit. Sed ob dyocletiani per
ſecutionē in ſpeluncā fugiens ibi heremiti-
cam vitā duxit. quia non poterat perſonali
ter ſubditoꝝ ſaluti intendere: animū tamē
ſemper retinuit intendēdi eoꝝ ſaluti ſi opoꝛ
tunitas affuiſſet ⁊ neceſſitas requiſiuiſſet.
Et ſic cogitauit in hoc circumſpectionē dei.

¶ Tertio beatus blaſius co
gitauit circumſpectionē dei per indigentium
ſanitatē. Sciendū ꝙ homines mundi im-
pediuntur a vera fidei credulitate quadru
pliciter. Primo ex ſuperbia. Nā infidelitas
ſm̄ ꝙ eſt peccatū oꝛitur ex ſuperbia ex qua
contingit ꝙ homo intellectū ſuuꝫ non vult
ſubijcere regulis fidei ⁊ ſano intellectui pa
trū. Unde Greg. dicit. xxxi. moral᷑. ꝙ ex ina
ni gloꝛia oꝛiuntur nouitatū preſumptiōes.
Secundo ex pertinacia per hoc ꝙ quis in-
tendit quidē xp̄o aſſentire ⁊ deficit in eligē
do ea quibus xp̄o aſſentiat. quia eligit ea q̄
non ſunt a xp̄o vere tradita. ſed ea que ſibi
pꝛopꝛia mēs ſuggerit. ⁊ ideo hereſis eſt in
fidelitatis ſpecies pertinēs ad eos qui chꝛi
ſti fideꝫ profitentur: ſed eius dogmata coꝛ
rumpunt. Dicit enī Aug. li. de vtilitate cre-
dendi ꝙ hereticus eſt qui alicuius tempo-
ralis cōmodi ⁊ maxime gl'ie pꝛincipatuſqꝫ
gratia falſas ac nouas opiniōes vel gignit
vel ſequitur. Tertio ex apoſtaſia. Unī Pro
uerb. vi. dicitur. Uir apoſtata homo inuti-
lis: gradiens oꝛe peruerſo: annuit oculis: te
rit pede: digito loquitur: coꝛde machinatur
malum: ⁊ in omni tempoꝛe iurgia ſeminat.
Quia enī fides eſt pꝛimū fundamētū ſpe
randarū rerū. ⁊ ſine fide impoſſibile eſt pla
cere deo: ſublata fide nihil remanet in hoīe
qd̄ poſſit eſſe vtile ad ſalutē eternā. ⁊ pꝓpter
hoc dicitur homo apoſtata vir inutilis. Fi-
des etiā eſt vita aīe ſm̄ illud Roma. i. Iu
ſtus ex fide viuit. Sic ergo ſublata vita coꝛ
poꝛali omnia membꝛa ⁊ partes hominis a
debita diſpoſitione recedūt: ita ſublata vita
iuſticie que eſt per fideꝫ apparet inoꝛdina
tio in omnibus membꝛis. Et pꝛimo quidē
in oꝛe per quod manifeſtatur coꝛ. Secūdo
in oculis. Tertio in inſtrumentis motus.
Quarto in voluntate que ad malū tendit.
Et ex hijs ſequitur ꝙ iurgia ſeminet alios
intendēs ſepare a fide ſicut ⁊ ipſe recessit.
Quarto ex calumnia. Nā quidā non ſoluꝫ
nolunt credere niſi videant ſigna: ſed vidē
do calumniantur. vt iudei videntes ſigna a
ieſu xp̄o facta calūniabantur dicentes Lu
ce. xi. In beelzebub pꝛincipe demonioꝝ eij-
cit demonia. Et Joh. ix. Non eſt hic homo
a deo qui ſabbatū non cuſtodit. Et egyptij
cū pharaone magis ac magis coꝛda indu-
rantes. Et tempoꝛe beati dominici viſo mi
raculo de libello in igne illeſo. Ac tempoꝛe
beati petri martyris viſo miraculo nubecu
le populū ab eſtu pꝛotegentis. Sic beatus
blaſius vt veritatē fidei cōpꝛobaret miris
ac ſtupendis miraculis illaꝫ confirmabat.
Primo in aliquibus irrationabilibus. Nā
aues ei pabulum afferebant. Sicut Helye
coꝛuus. iij. Reg. xvij. Fere ad eū vnanimi-
ter confluebant. ⁊ dum vſqꝫ imponeret eis
manus benedicens non recedebant ab eo.
deniqꝫ ſi que infirmabantur ad eū cōtinuo
veniebāt ⁊ ſanitatē ad integrū repoꝛtabāt.
Itē poꝛcū mulieris paupercule queꝫ lupus
violenter rapuerat: iuſſu beati blaſij conti-
nuo lupus veniens vidue reddidit. Secun
do in aliquibus rationalibus. Nam mulier
vnicū habens filiū pene moꝛientē oſſe piſ-
cis in eius gutture tranſuerſo ad beatū bla
ſium attulit rogans cū lachꝛymis vt illū ſa
naret. Sanctus vero dei oꝛauit vt puer ille
⁊ omnes qui eius nomine aliquid a deo pe
terent ſanitatis bñficiū obtinerēt. ſtatimqꝫ
impoſita ſuper eū manu ſanatus eſt. Et ſic
cogitauit circūſpectōeꝫ. i. grāꝫ dei ſibi dōatā

¶ Quarto beatus blaſius
cogitauit circūſpectionē dei ꝑ toꝛmētoꝝ va-
rietatē. Nā eccl'ia dei ſemꝑ fuit in tribulatio
nib⁹ ⁊ pſecutiōib⁹. Quēadmodū. iij. q. i. dꝫ.
c. Nulli dubiū eſt qn̄ boni ſemꝑ a malis p-
ſequunt᷑ ⁊ tribulant᷑ pꝓpter qd̄ nos opoꝛtet
hūiliari ſub potēti manu dei vt liberet nos
in tp̄e tribulatiōis. Nā dyabol⁹ nō ceſſat cir
cuire querens quem deuoꝛet. quos ex fideli
bus perdat: ⁊ maxime illos quos ardentio
res in ſuitio ſaluatoꝛis eiqꝫ familiares in-
uenerit. Dico familiares eos quos conſe-
crari ⁊ in oꝛdine apoſtolatus conſtitui vo-
luit. Ipſi enim pꝛo populo interpellant ⁊ po
puli peccata comedunt. quia ſuis pꝛecibus
⁊ oblationibus ea delent atqꝫ conſumunt.
Hec ibi. Hec autem perſecutio pꝫ multiplr.

Prīo in dyabolo ꝯtra adā. Scḋo in caym ꝯtra abel. Tertio in Cam ꝯtra noe. Quarto in yſmael ꝯtra yſaac. Quinto in eſau cōtra iacob. Sexto in egypto ꝯtra iſrael. Septimo in chore contra moyſen. Octauo in ſaul ꝯtra dauid. Nono in fratribꝰ ioſeph cōtra eū. Decimo in herode ꝯtra iohānē baptiſtam. Undecimo in iudeis ꝯ xp̄m. Duodecimo in tyrannis ꝯtra martyres. Et precipue hodie cōtra ſanctū blaſiū qui ab iniquis gentilibꝰ multa genera tormentorum ſuſtinuit. Nā primo fuit carceri traditꝰ. Secundo fuſtibꝰ ceſus. Tertio in ligno ſuſpenſus. Qr̄to pectinibꝰ ferreis laniatꝰ. Quinto in ſtagnū miſſus: ſed ad ſignū crucis aq̄ arida ⁊ fixa manſit. in q̄ tn̄. lxv. pagani ſubmerſi ſunt. Sexto decollatꝰ cū duobꝰ pueris migrauit ad dominū. Septimo eius occaſione ſeptē mulieres colligētes eiꝰ ſanguinem quando pectinibꝰ ferreis laniabatur: laniate ſunt pectinibꝰ ferreis: que lac ꝓ ſanguine dederūt. tandē ab angelo de celo confortate per decollationē ad celos migrauerunt. Et ſic cogitauit circumſpectionem dei.

Quinto beatus blaſius cogitauit circūſpectionē dei ꝑ orōnis firmitatē. Deus enī vult inferiora ꝑ ſupiora iuuari. ⁊ ideo oportet nō ſolū ſuperiores: ſed etiā inferiores ſanctos īplorare, alioquin eſſet ſoliꝰ dei miſericordia imploranda. Cōtingit tamen quandoq; ꝙ imploratio inferioris ſancti efficacior eſt. vel quia deuotiꝰ implorantur. vel quia deus vult eoꝝ ſanctitatē declarare. vel quia impetrant id qḋ deꝰ vult fieri per orationes eorū ⁊ hoc petunt quod eſtimant eorū oratiōibus implendū ſm̄ dei voluntatē. vel quia viuentes meruerunt pro nobis orantes vt eos inuocantes obtineremus quod petimus. Et ſic beatus blaſius anteq̄ꝫ migraret ad dn̄m orauit vt quicunq; pro infirmitate gutturis vel alia quacūq; infirmitate eius patrocinia poſtularet exaudiri continuo mereretur. Et ecce vox de celis ad eum venit ꝙ ſic fieret vt orauit. Sic ergo cogitauit circumſpectionē dei per gratiam Amen.

In feſto ſcē Agathe ỽgīs ⁊ mar. ſer. xvij.

Emit agrum illum. Math. xiij. ⁊ in euangelio p̄ſentis ſolēnitatis. Beatus Aug. libro de moribus eccleſie dicit ſic, Tanta eſt pulchritudo iuſticie: tanta eſt iocūditas lucis eterne. hoc eſt incōmutabilis veritatis ⁊ ſapientie: vt etiam ſi non liceret in ea amplius manere q̄ꝫ vnius diei mora propter hoc ſolum innumerabiles anni huius vite pleni delitijs ⁊ circunfluētia bonoꝝ temporaliū recte meritoq; contemnerentur. Hec ille. Sup quo moueo talē queſtionē. Utrū beata agatha emerit regnū eterne felicitatꝭ merito fructuoſo interne charitatꝭ. Ad hāc queſtionē reſpondēt tres doctores noui teſtamenti. Primus eſt beatus Aug. libro de ſpiritu ⁊ anima: dicens ſic. Ecce venale ē regnū dei: eme ſi vis. nec multū exiſtimes de re magna propter precij magnitudinē. Tātū valet quantū habes. Noli querere quid habeas: ſed qualis ſis. Res illa tantū valet quantū es. Tu te da: ⁊ habebis illā. Si malus ſi iniquus es forte te non accipit dāo te illi bonus eris. Hec ille. Secūdus eſt beatꝰ Hieronymꝰ ſuper ep̄la Gal. vt habetur. i. q i. dicens ſic. Uide quantū bonū eſt charitas: ſed ita fecerimus martyriū vt noſtras velimus ab omnibus reliquias venerari. ⁊ ſi opinionē vulgi ſectantes intrepidi ſanguinē fuderimus: ⁊ ſubſtantiā nr̄am vſq; ad mendicitatē propriam dederimus huic operi non tam premiū q̄ꝫ pena debetur ⁊ perfidie magis tormenta ſunt q̄ corona victorie. Regnum celorum non eſt dantis ſed accipientis. Non eſt enim perſonarum acceptio apud deum. Sed quicunq; ſe talē prebuerit vt regno celorum dignus ſit hoc accipiet quod non perſone ſed vite paratū eſt. Hec ille. Tertius eſt beatus Thomas ſcḋa ſcḋe. q. xxiij. arti. vij. dicēs ſic. Uirtus ordinatus ad bonum. bonum autem principaliter eſt finis. Nam ea que ſunt ad finē non dicuntur bona niſi in ordine ad finem. Principale autem bonum hominis eſt dei fruitio. ſm̄ illud. pſ. Mihi autē adherere deo bonū eſt. ⁊ ad hoc ordinatur homo per charitatē, ⁊ ſic nulla vera virtus poteſt eſſe ſine charitate. Unde apoſtolus. i. Cor. xiij. dicit. Si diſtribuero omnes facultates meas in cibos pauperum: ⁊ ſi tradidero corpus meum ita vt ardeam: charitatem autē nō habuero nihil mihi prodeſt. Hec Tho. Sciendū ꝙ ſicut vna viſione videmꝰ lumē ⁊ coloratum: ſic vna charitate diligimus deum ⁊ proximū in deo. Unde multa ſunt ſigna amoris quo diligimꝰ proximū ex charitate vt patet. Primo qn̄ quis patitur ma

ſum pene ne ꝓximꝰ cõmittat malũ culpe. vt
ioſeph. Gen̄. xxxix. Et Suſanna Dan̄. xiij.
Secũdo quãdo quis affligitur corporaliter ⁊
mentaliter ne ꝓximus puniat̄ eternaliter.
vt Jere. vij. Tu ergo noli orare ꝓ ꝑplo iſto ⁊c̄.
Et. c. xiiij. ⁊. c. xv. Tertio quando quis ſuſti
net temporalẽ tribulationẽ vt proximo im
petret temporis dilationẽ. vt Noe. Gen̄. vi.
Quarto qn̄ qs cũ peccatore cõuerſat̄ vt ille cõuer
tatur: vt xp̄s cũ publicanis. Nã conuiuere
peccatoribus infirmis quidẽ eſt vitanduʒ
propter periculũ quod eis iminet ne ab eis
ſubuertantur. Perfectis aũt de quoꝝ corru
ptione non timetur laudabile eſt qḋ cũ pec
catoribus conuerſentur. ſ. vt eos conuertãt
Sic enĩ dñs cũ peccatoribus manducabat
⁊ bibebat vt habet̄ Math. ix. Quinto qs
cõmittit veniale materialit̄ vt ĩpediat mor
tale formal'r. ꝗ figura de Judith. xiij. Contin
git enĩ aliquid propter aliquã circũſtantiã
non eſſe peccatũ veniale. Qḋ illa circũſtan
tia ſublata peccatũ veniale eſſet. debet enim
homo impedire dãnationẽ proximi inquã
tum poteſt ſine detrimento ꝓprie ſalutis
quando ex cauſa rationabili illud facere po
teſt. Sexto quis differt vel occultat opus
perfectionis ne proximus in peccatũ ruat.
Sicut ſcandalũ paſſiuũ in bonis ſpiritua
libus que nõ ſunt de neceſſitate ſalutis. ali
quando procedit ex infirmitate vel ignorã
tia: ⁊ huiuſmõi eſt ſcandalũ puſilloꝝ. ⁊ hu
iuſmodi opera ſpiritualia ſunt vel occultã
da vel etiã interdũ differenda vbi periculũ
non ĩminet quouſqꝫ reddita rõne huiuſmo
di ſcandalũ ceſſet. Sicut conſilia xp̄i ⁊ mi
ſericordie opera. Septimo quãdo quis oc
culta dona manifeſtat vt proximũ a pecca
to auertat vt ſtephanꝰ. Act̄ vij. ⁊ Paulus
. ij. Coꝝ. xij. Octauo quando quis orat pro
illo qui predeſtinatur vt predeſtinatio im
pleatur. Sicut yſaac rogauit dñm pro Re
becca vxore ſua: ⁊ dedit conceptũ rebecce.
Gen̄. xxv. Ex illo autẽ conceptu natus eſt
Jacob predeſtinatus. Et. ij. Pet̄ i. dicitur.
Satagite vt per bona opera veſtra certam
veſtram vocationem ⁊ electioneʒ faciatis.
Nono quando quis negligit ſpiritualẽ cõ
ſolationeʒ propter proximi edificationem
vt Jeremias. Eſayas. vt habetur. viij. q. i.
c. In ſcripturis. vt moyſes. Exo. xxiiij. Deci
mo quando quis retardat deitatis fruitiuã
ſatietatem propter proximi neceſſitatem.
vt apoſtolus Roma. ix. Optabam anathe
ma eſſe a chriſto pro fratribus meis. Vole
bat enim ad tempus priuari fruitione diui
na ad hoc ꝙ honor dei procuraretur in pro
ximis. Undecimo quando quis eligit abeſ
ſe corporaliter vt poſſit proximo magis pro
deſſe ſpiritualiter vt chriſtus aſcendens in
celũ. Joh. xiiij. Et beatus Dominicus mo
riens pro amplificatione ſui ordinis. Duo
decimo quando quis peccatuʒ proximi oc
cultat ne cõuerſionẽ impediat. Unde Aug.
libro de verbis domini exponens illud Cor
ripe ipſum inter te ⁊ ipſum ſolũ. dicit. Stu
dens correctioni parcens pudori forte enĩ
pre verecundia incipit defendere peccatum
ſuũ. ⁊ quẽ vis facere meliorẽ facis peioreʒ.
vnde ⁊ dominus peccatũ Jude non publi
cauit. ſed obſcuris verbis eum ammonuit.
Decimotertio quando quis peccatum im
pij manifeſtat ne ille ſimplicem a deo auer
tat. Nam ſalus multitudinis eſt preferen
da paci quorũcunqꝫ ſingulariũ hominum.
⁊ ideo quando aliqui ſua peruerſitate mul
titudinis ſalutem impediunt non eſt timẽ
da eoꝝ offenſio a predicatore vel doctore
ad hoc ꝙ multitudinis ſaluti prouideatur.
Jdeo dicitur Math. xv. ꝙ diſcipulis domi
no dicentibus. Scis quia iudei audito hoc
verbo ſcandalizati ſunt: reſpondit. Sinite il
los ceci ſunt ⁊ duces cecoꝝ. ſi cecus ⁊c̄. De
cimoquarto quando quis permittit malũ
amici temporale propter bonuʒ ſpirituale.
Sicut chriſtus permiſit mortẽ lazari ami
ci ſui propter fidẽ apoſtoloꝝ confirmandã.
Decimoquinto ſuſtinet quis in ſe legẽ ini
quam vt vitet in populo ſeditionẽ neqꝫ. Nã
temporalia quorum nos ſumus domini di
mittere tribuendo ſi penes nos ea habea
mus. vel non repetendo ſi apud alios ſunt
propter ſcandalum quidem vitandũ quan
doqꝫ debemus. Sicut eccleſia abſtinet a de
cimis exigendis in terris in quibus nõ eſt
conſuetum decimas ſoluere. Decimoſexto
quando quis a cibo corporali abſtinet ne ꝓ
ximum ſcandalizet ſm̄ illud Roma. xiiij.
Noli cibo tuo illũ perdere pro quo chriſtus
mortuus eſt. Et. i. Coꝝ. viij. Nõ manduca
bo carnes ineternum ne proximuʒ ſcanda
lizem. Decimoſeptimo quando quis amit
tit ius proprium ne proximus committat
falſum iuramentuʒ. Si enim quis ſciat ali
quem falſo iuraturum ⁊ cogit ipſum iurare
homicida eſt. Jlle enĩ ſuo periurio ſe interi
mit. Sed iſte manũ interficienti impreſſit.

Decimooctauo quādo q̄s petit de libro vite deleri: vt poſſit ꝓximo ꝓmereri. ſicut moyſes. vt habet Exo. xxxij. Decimonono qn̄ quis renuit humanā proſperitatē ꝓpter ꝓximi neceſſitatē. Nam om̄is homo tenet exponere corpus ꝓpriū pro ſalute ꝓximi. ſm̄ illud Joh. xv. Maiorem charitatē nemo habet q̄ vt aiam ſuā ponat q̄s ꝓ amicis ſuis.

Viceſimo qn̄ quis ſuſtinet mortē corporalem ꝓpter ꝓximi vitam ſpiritualē, ſicut xp̄s ⁊ ſancti martyres: ⁊ precipue btā agatha q̄ feruenti charitate martyrij emit agrū illuꝫ.

¶ Emit agrum illum.
Per virginitatem.
Per charitatem.
Per ſtabilitatem.
Per ſimplicitatem.
Per acerbitatem,
Per pietatem.
Per poteſtatem.

¶ Primo btā agatha emit

agrum illū eterne felicitatis per ꝟginitateꝫ. Licet em̄ beata agatha nō habuerit ꝟginitatem innatam: habuit tn̄ per grām acquiſitam. Amb. Maior ē victoria ꝟginū q̄ angelorꝫ. Angeli em̄ ſine carne viuunt, hoīes aūt in carne triumphant. Magnū ergo eſt q̄ femia in merito ſanctitatis equiparetur viris. Cañ. i. Equitatui meo in curribꝰ pharaonis aſſimilaui te amica mea. Maius eſt qḋ preponat viris. Math. xxi. Amen dico vobis q̄ meretrices precedēt vos in regno celorꝫ. Maximum eſt q̄ equiparet angelis Cañ. vij. Statura tua aſſimilata ē palme. i. celſitudini angelice. Beata autē agatha in merito ſanctitatis ⁊ multis ſanctis equalis extitit ⁊ multos excelluit: ⁊ per ꝟginitatem angelis ſe ſociauit. Eius nempe virginitas cōmendabilis fuit quo ad quattuor. Primo q̄ cōſeruauit eam cū pulchritudine. Fuit em̄ valde pulchra ⁊ ſpecioſa: cū tamē ipſa pulchritudo multis mulieribꝰ cōſueuerit eē cauſa ruine. Prouerb. xi. Circulus aureꝰ in naribꝰ ſuis mulier pulchra ⁊ fatua. Secūdo eam ſeruauit cū iuuētute: cū tamen iuuenilis etas laſciua ſit. Eccli. xi. Adoleſcentia ⁊ voluptas idē ſunt. Tertio ſeruauit eā blādicijs ſollicitata: cum tamē blandicie ⁊ promiſſiones ſepe inclināt animos puellarum

Quarto ſeruauit eam minis ⁊ ſupplicijs exagitata. Vnde Greg. Quid nos barbati ⁊ debiles in iudicio dicemꝰ: qui ire puellas ad regna celeſtia per ferruꝫ videmus: quos ira ſuperat: ſupbia inflat: ambitio perturbat luxuria inquinat. Ex hac autem ꝟginitate meruit quadrupliceꝫ dignitatē. Primo meruit eſſe ſponſa xp̄i. ij. Cor. x. Deſpondi em̄ vos vni viro ⁊c̄. In cuius figurā dicitur Leuit. xxvi. De ſummo ſacerdote ꝟginem ducit vxorem. Quia xp̄s qui eſt ſummus ſacerdos niſi ꝟgines ſibi deſpōſat. iij. Regū. i. Queramus dn̄o noſtro regi adoleſcentulā virginem. Secūdo meruit eſſe ſoror angelorum. Hierony. Virginitas ſoror eſt angelorum. Vnde angeli vocant eam ſororē: dicentes illud Cañ. viij. Soror noſtra paruula eſt ⁊ vbera nō habet. Tertio meruit eſſe comes viarū xp̄i. Apoc. xiiij. Virgines em̄ ſunt ⁊ ſequuntur agnum quocunq̄ ierit. Et Sap. vij. Incorruptio facit proximum deo.

Quarto meruit protegi ſpecialiter a xp̄o. ps̄. Cuſtodiuit dn̄s animas ſanctorꝫ ſuorū id eſt virginū. Cañ. iiij. Ortus cōcluſus es ſoror mea ſponſa. i. cuſtoditꝰ ⁊ munitus.

¶ Secundo beata agatha

emit agrum illum per charitatē: quoniā ardentiſſime xp̄m dilexit. ⁊ in hoc aſſimilatur angelis. ps̄. Qui facis angelos tuos ſpiritꝰ ⁊ miniſtros tuos ignem vrentē. Cuiꝰ charitas apparuit quadruplici ſigno. Primo q̄ ꝓpter eius amorē om̄ia terrena cōtempſit. Vnde ip̄a dixit. Gratias tibi ago dn̄e qui abſtuliſti a me amorem ſeculi. Cañ. viij. Si dederit homo ſubſtantiam domꝰ ſue pro dilectione ⁊c̄. Secundo q̄ xp̄m ſemꝑ in corde ⁊ in ore habuit. Vn̄ ipſa dixit. Quādiu vixero: ip̄m corde ſemꝑ ⁊ labijs inuocabo. Math. xij. Ex abundātia cordis os loquit̄

Tertio q̄ om̄ia mundi oblectamenta deſpexit. Vnde ipſa dixit. Dn̄e ieſu xp̄e q̄ me creaſti: qui me ab infantia cuſtodiſti. q̄ corpus meū a pollutione ſeruaſti. Et Prouer. vlti. Non extinguitur in nocte lucerna eius.

Quarto quia pro xp̄o varia tormenta ſuſtinuit. Vnde ip̄a dixit. Si feras mihi promittis audito xp̄i nomine manſueſcūt. Si ignem adhibeas de celo mihi rorem ſaluiſicum angeli miniſtrabunt. Si plagas ingeras habeo ſpiritū ſanctum per quē deſpicio vniuerſa. ps̄. Scḋm multitudinē dolorum meorum in corde meo conſolationes tue letificauerunt aīam meam.

¶ Tertio beata agatha emit

agrum illum per ſtabilitatē. quia fuit ſuper
xp̄m fundata τ ſolidata. Unde ipſa dixit.
Mens mea ſuper petram fundata eſt τ in
xp̄o ſolidata. Nam tyrann⁹ voluit eam ſub
uertere quadrupliciter. Primo promiſſis
alliciendo. Cum em̄ eſſet nobiliſſimis orta
natalibus in ciuitate Katania ſpreta ſeculi
vanitate xp̄i ancilla effecta: fideliſſime τ de-
uotiſſime deo ſeruiebat. que cum eſſet deco-
ra τ pulchra noluit ſponſum pret̄ ieſuȝ xp̄m
dicēs hanc eſſe ingenuitatē ſummā in qua
ſeruitus xp̄i comprobat̄. Unde cum de cor
ruptela carnis a quadā matrona meretrice
affrodiſia nomīe grauiter fuiſſet temptata
inuenta eſt tanta caſtitatis amatrix vt teſti
moniū daretur ei. ꝙ facilius poſſet ferrū in
plumbū conuerti τ ſaxa molliri ꝙ̄ ab inten-
tione xp̄ianitatis τ caſtitatis mens eius re
uocari. Unde ipſa dixit. Uerba veſtra ven-
ti ſunt: promiſſiones veſtre pluuie. Eph̄. iij.
In charitate radicati τ fundati. Secundo
minis deterrendo. Sed ip̄a ait. Terrores ve
ſtri flumina ſunt: que quantūcunqȝ impin-
guant: fundamenta tamē dom⁹ mee euerte
re nō valebūt. Math̄. vij. Deſcendit pluuia
τ venerunt flumina. τ flauerunt venti τ nō
cecidit: fundata em̄ erat ſupra firmā petraȝ.
Tertio iaculis animū perforando: ſed ip̄a
fuit lorica fidei induta. Eph̄. ij. Induti lori-
ca iuſticie. Quarto tormentis affligendo.
ſed ipſa fuit tota ſaxea τ adamantina effe-
cta. Ezech̄. iij. vt adamantē τ ſilicem dedi fa
ciem tuam.

Quarto btā agatha emit

agrum illum per ſimplicitatē. Nam magna
ſimplicitate τ puritate ſuſtinuit penas τ lu
dibria. τ hoc demonſtrauit quadrupliciter.
Primo quia ſuſtinuit patient̄ propter di-
lecti fidem τ amoreȝ. Unde dicit̄. Agatha
letiſſime: τ iſte ē gradus neceſſitatis. τ ido
ip̄a dixit. Non pōt aīa mea in padiſuȝ intro
ire: niſi diligent̄ corp⁹ meū feceris a carnifi
cib⁹ attrectari. ecce patiētia. Secūdo q: ſuſti
nuit libenter. Unde dicit̄. Agatha letiſſime
τ iſte eſt gradus perfectionis. Ideo ip̄a di-
xit. Ego em̄ his penis delector: ſicut qui bo-
num nunciū audit. ecce conſtantia. Tertio
quia ſuſtinuit glorianter. Unde dicit̄. Glo-
rianter ibat ad carcerem. τ iſte eſt gradus
virtuoſitatis. Ideo ip̄a dixit. Aut qui videt
quē diu deſiderauit. ecce deuotio. Quarto
quia ſuſtinuit delectabiliter. Unde dicitur.
Et quaſi ad epulas inuitata agonem ſuuȝ
dn̄o precibus cōmendabat. τ iſte eſt grad⁹
celeſtis facultatis. ſcȝ quo ad gratiam con-
firmanteȝ. Ideo ip̄a dixit. Aut qui multos
theſauros inuenit. ecce delectatio. His quat
tuor gradib⁹ apparuit eius ſimplicitas.

Quinto btā agatha emit

agrum illum per acerbitatem. Nam paſſa
fuit multa pro dilecto ſuo ſponſo. ſicut ille p
ea multa paſſus fuerat. Tyrān⁹ em̄ pugna-
uit ɔtra eā in quadruplici acie. Prio ſicut
chriſtus tempore paſſionis fuit in facie ala
pis ceſus: conſputus: τ velatus: ſic τ ipſa fu
it alapis acerrime ceſa. ſed iſtud certamen
vicit diligenti conſideratione. Ex quo em̄ il
la facies fuit percuſſa: que eſt gloria ange-
lorum. Sic ipſa voluit faciem ſuam percuti
cito turpandam corroſione vermium imun
dorum. Secundo ſicut chriſtus tempore
paſſionis fuit extenſus in cruce tanꝙ̄ in pa
tibulo glorioſo. Sic τ ipſa voluit extendi in
eculeo ignominioſo. Sed iſtud certamē vi-
cit conſideratione eterne remunerationis.
ſm̄ illud. ij. Timo. ij. Non coronabitur niſi
qui legitime certauerit τc̄. Tertio ſicut xp̄s
chriſtus fuit iuxta cor in latere vulneratus:
ſic τ ipſa in pectore fuit flagellata: dum ei
mamilla fuit euulſa. Sed iſtud certamen vi
cit conſideratione diuine conſolationis: di-
cens. Ego mamillas habeo integras intus
in anima mea: quas ab infantia dn̄o conſe-
craui. Chriſtus em̄ per beatum petrum apo
ſtolum mamillam ſibi reſtituit. Iob. v. Ipſe
vulnerat τ medetur. Quarto ſicut chriſt⁹
fuit clauis perforatus τ in fornace crucis
exuſtus: ſic τ ip̄a int̄ teſtas τ carbones fuit
inuoluta. Sed iſtud certamen vicit conſide
ratione diuine protectionis. Nam terra tre
muit: aer choruſcauit: aqua tyrannū abſor-
buit: ignis erupit. Sap̄. xvi. Uindex ē orbis
terrarum contra inſenſatos.

Sexto beata agatha emit

agrum illum per pietatem. Ipſa em̄ fuit no
bis data in aduocatam quattuor modis.
Primo in ſanationē. ſicut ipſa dixit beate
lucie. Lucia quid a me petis qd̄ ipſa preſta
re continuo poteris matri tue τc̄. Secun-
do in defenſionem. Nam ipſa defendit pa-
triam ſuam ab incendio ignis: a cultura de-
monis: a periculis vniuerſis. Tertio in ora-
tionem. Nam ipſa pro nobis intercedit ar-

dentí voto. ſm illud.ij. Machab.i. Et nūc
hic ſumus pro vobis orantes. Quarto in
impetrationem. Ipſa enim grandi merito
apud deum pro nobis impetrat quod deuo
te petimus. Auguſtinꝰ. Immenſa dei boni
tas ⁊ pietas ſanctorū merita noſtra vult eē
ſuffragia. Propterea angelus domini por-
tauit tabulam marmoreā ⁊ collocauit eam
ad caput eius: in qua erat ſcriptum. Men-
tem ſanctam. ſcilꝫ habuit quo ad puritatem
Spontaneam ſcꝫ obtulit per ſacrificij acer-
bitatem. Honorē deo reddidit per fidei ſta
bilitatem. ⁊ patrie liberationē contulit per
meritorum ſuorum fructuoſitatem.

¶ **Septimo beata agatha**
emit agrum illum per poteſtatem. Nam ipā
habuit poteſtatem grandem per miraculo-
rum operationem quadrupliciter. Primo
ſuper corpora: quia ea ſanauit. Unde ab in-
ficiente infirmitate vberum innumerabiles
mulieres curauit. Secundo ſuper animas
quia ea conuertit ⁊c̄. Tertio ſuper ſanctos
Nam deus ad ipſam miſit de celo angelos
⁊ beatum petrum apoſtolum ⁊c̄. Quarto
ſuper creaturas corporales. Nam pagano-
rum multitudo currens ad ſepulchrum eiꝰ
tulerūt velum quo opertum erat ſepulchrū
ipſius: ⁊ contra ignem poſuerunt. Qui mox
extinctus fuit aerem dum eſſet in carcere
ſplēdore maximo choruſcare fecit. Et ſic de
alijs per gratiam. Amen.

¶ In cathedra ſancti Petri apoſtoli Sermo.xviij.

Super hanc petram
edificabo eccleſiam meā. Ma
thei.xvi. ⁊ in euangelio preſen-
tis ſolennitatis. Cyprianus pa
pa vt habetur.xxiiij.q.i.dic̄ ſic. Loquitur do
minus ad petrum. Ego dico tibi quia tu es
petrus ⁊ ſuper hanc petram edificabo eccle
ſiam meam. Super vnum edificat eccleſi
am ⁊ q̄uis apoſtolis omnibus poſt reſur-
rectionem ſuam parem poteſtatem tribuat
⁊ dicat. Sicut miſit me pater ⁊ ego mitto
vos: accipite ſpiritumſanctum. tamē vt vni-
tatem manifeſtaret vnitatis eiuſdem origi
nem ab vno incipientem ſua auctoritate diſ
poſuit ⁊c̄. Super quo moueo talem que-
ſtionem. Utrum beatus petrus plus cete-
ris apoſtolis fuerit a chriſto dilectꝰ. qui ma
iori charitate fuit eccleſie p̄fectꝰ. Ad iſtam
queſtionem reſpondent quattuor doctores

Primus eſt Leo papa. vt habetur diſt.
xix. dicēs ſic. Ita dominus noſter ieſus chri
ſtus humani generis ſaluator inſtituit vt ve
ritas que antea legis ⁊ prophetarum preco
nio continebatur per apoſtolicam tubam in
ſalutem vniuerſitatis exiret. ſicut ſcriptum
eſt. In omnem terram exiuit ſonus eorum:
⁊ in fines orbis terre verba eorum. Sed hu
ius muneris ſacramentum: ita dominus ad
omnium apoſtolorum officium pertinere
voluit vt in beatiſſimo petro apoſtolorum
omnium ſummo principaliter collocaret.
vt ab ipſo quaſi quodam capite dona ſua
velut in corpus omne diffunderet: vt extor
rem ſe miniſterij intelligeret eſſe diuini qui
auſus fuerit a petri ſoliditate recedere. Hūc
enim in conſortium indiuidue vnitatis aſ-
ſumptum id quod ipſe erat voluit nomina-
ri: dicendo. Tu es petrus ⁊ ſuper hanc pe-
tram edificabo eccleſiam meā: vt eterni tem
pli edificatio mirabili munere gratie dei in
petri ſoliditate conſiſteret. Hanc eccleſiam
ſua firmitate corroborans vt illam nec hu-
mana temeritas poſſet appetere: nec porte
inferi contra illam preualerent. hec ille.

Secundus eſt Anacletus papa. vt ha-
betur diſtin.xxi. dicens ſic. In nouo teſta-
mento poſt chriſtum dominum a petro ſa-
cerdotalis cepit ordo. Quia ipſi primo pon
tificatus in eccleſia chriſti datus eſt: dicen-
te domino ad eum. Tu es petrus et ſuper
hanc petram edificabo eccleſiam meam: et
porte inferi nō preualebunt aduerſus eam
Et tibi dabo claues regni celorum. Hic er-
go ligandi ſoluendiq̄ poteſtatem primus
accepit a domino. Primuſq̄ ad fidem po-
pulum virtute ſue predicationis adduxit.
Ceteri vero apoſtoli cum eodem pari con-
ſortio honorem ⁊ poteſtatem acceperunt.
ipſumq̄ principem eorum eſſe voluerunt.
hec ille. Tertius eſt Nicolaus papa. vt ha
betur diſtin.xxij. cap̄. Omnes. dicens ſic. Il
lam vero eccleſiam ſolus ipſe fundauit: et
ſuper petram fidei mox naſcentis erexit qui
beato eterne vite clauigero terreni ſimul et
celeſtis imperij iura commiſit. Et cap̄. Sa-
croſancta dicitur ſic. Inter beatos apoſto-
los quedam fuit diſcretio. Nam licet om̄es
eſſent apoſtoli. Petro tn̄ conceſſum eſt a deo
⁊ ipſi int̄ ſe voluerunt idip̄m vt reliq̄s omībꝰ
p̄eſſet apl̄is. ⁊ cephas. i. caput ⁊ p̄ncipiū te-

neret apoſtolatus. hec ibi. Quartꝰ eſt ſan
ctus Tho. parte. i. q. xx. ar. iiij. dicēs ſic. Deꝰ
magis diligit meliora: qꝛ deū magis amare
aliquid: nihil ē aliud ꝙ̄ ei maius bonū vel-
le. voluntas eñi dei eſt cauſa bonitatis in re
bus. ⁊ ſic ex hoc ſunt aliqua meliora ꝙ deꝰ
eis maius bonū vult. Unde ſequit̄ ꝙ meli
ora plꝰ amet. Petrꝰ aūt fuit melior ceteris
apoſtolis: qꝛ plꝰ xp̄m diligebat. Unde dñs
ſciens hoc verū eſſe: interrogauit petrum di
cens. Symon iohānis diligis me plus hijs
hec Tho. Sciendū ꝙ xp̄us plus dilexit pe-
trū ꝙ̄ iohānē ⁊ ecōuerſo q̊ ad q̄ttuor. Pri
mo qꝛ vita actiua q̄ ſignificat̄ ꝑ petrū plus
diligit deū ꝙ̄ vita cōtemplatiua q̄ ſignifica
tur per iohannē: quia magis ſentit vite pre
ſentis anguſtias ⁊ eſtuantiꝰ ab eis liberari
deſiderat ⁊ ad deū ire. Contēplatiuā vero vi
tam deus plus diligit. quia eam magis con
ſeruat. Non eñi ſimul finit̄ cū vita corporali
ſicut vita actiua. Secundo qꝛ petrus plus
dilexit xp̄m in mēbris: ⁊ ſic etiā fuit a xp̄o
plus dilectꝰ. Unde ei eccleſiā cōmendauit.
iohannes vero plus dilexit xp̄m in ſeipō: ⁊
ſic etiam ab eo fuit plus dilectus. vñ matrē
ei cōmendauit. Tertio qꝛ petrus plus dile
xit xp̄m quantū ad quandā promptitudinē
vel feruorē. Iohānes vero plus fuit dilectꝰ
quantū ad quedā familiaritatꝭ indicia: que
xp̄s magis ei demonſtrabat propter eius
mundiciā ⁊ puritatē. Quarto qꝛ xp̄s plus
dilexit petrū quantū ad excellentius donū
charitatis. iohannē vero plus quantū ad do
num intellectus. Unde petrus ſimpliciter
fuit melior ⁊ magis dilectꝰ. iohannes vero
ſm quid. In cuius ſignū dicit verbū ꝓpoſi
tum. Super hanc petram edificabo eccleſi-
am meam.

Super hanc petrā edificabo eccl'iam meā.

- Per exaltationem.
- Per interpretationem.
- Per confirmationem.
- Per correptionem.
- Per humiliationem.
- Per diſtinctionem.
- Per celebrationem.

Primo ſuper hanc petrā edificabo eccleſiā meā per exaltationē. ſm
illud pſ̄. Exaltent eū in eccl'ia plebis. Nam
ſancta trinitas exaltauit beatum petrū quo
ad quattuor ſuper om̄es angelos. Primo
in dominici corporis conſecratione. Ange
lorum eñi officium eſt ſacerdoti conſecrāti
aſſiſtere: ⁊ hoſtiam conſecratam deo offer-
re. petri autē ⁊ ſacerdotū eſt panem in cor-
pus xp̄i conuertere qḋ nulli angelo eſt do-
natum. Unde nō angelis ſed ſolis ſacerdo
tibus dictū eſt. Luce. xxij. Hoc facite in me-
am cōmemorationē. Secūdo in peccatoꝝ
remiſſione. Angeloꝝ eñi officiū eſt peccato
rem ſuis inſpirationibus a pctō auertere: ⁊
ſuis orōnibꝰ eidē miſericordiā dei implorare
Petri aūt ⁊ ſacerdotū eſt ſibi peccata remit
tere. vnde non angelis ſed ſolis ſacerdotibꝰ
dictū eſt. Ioh. xx. Quoꝝ remiſeritis pctā re
mittunt̄ eis: ⁊ qꝛ hoc officium ſolius dei eſt.
Eſa. xliij. Ego ſū qui deleo iniq̄tates tuas
ꝓpter me. ideo dij vocant̄. pſ̄. Ego dixi dij
eſtis ⁊c̄. Tertio in clauium collatione. An
geloꝝ eñi officium eſt aīas ad celū deduce
re. Petri aūt ⁊ ſacerdotū eſt ipſis animabꝰ
ianuam celi aperire. Unde nō angelis ſed
petro dictum eſt. Math. xvi. Tibi dabo cla
ues regni celorum: ⁊ quodcūq; ligaueris ſu
per ⁊c̄. Quarto in cauſarū diſcuſſione. An
gelorum eñi officiū eſt iudicandos ad iudi
cium colligere: collectos ab inuicē ſeparare:
ſeparatos malos in ignē proijcere. Math.
xiij. Sic erit in cōſūmatōe ſeculi exibūt an-
geli ⁊ ſeꝑabūt malos de medio iuſtoꝝ ⁊ mit
tent eos in caminū ignis. Petri aūt ⁊ ſacer
dotū eſt ipſos iudicare. Unde nō angelis ſꝫ
petro dictū eſt. Luce. xxij. Sedebitis ⁊ vos
iudicantes duodecim tribꝰ iſrael ⁊c̄.

Secundo ſuper hanc petram edificabo eccleſiam meam per interp̄
tationē. Nam ad auctoritatē petri pertinet
determinare ea q̄ ſunt fidei vt ab om̄ibꝰ in-
cōcuſſa fide teneant̄: ad quā maiores ⁊ dif
ficiliores q̄ſtiones eccl'ie referunt̄. vt dicit̄
in decretꝭ. diſt. xliij. Vñ ⁊ dñs Luce. xxij. Di
xit petro quē ſummū pontificem conſtituit.
Ego rogaui pro te petre vt nō deficiat fides
tua: ⁊ tu aliq̄n conuerſus confirma fratres
tuos. Cuiꝰ ratio eſt. qꝛ vna debet eſſe fides
totiꝰ eccl'ie. ſm illḋ. i. Cor. i. Idipm dicatis
om̄es ⁊ nō ſint in vobis ſciſmata. qḋ ſerua-
ri non poſſet: niſi queſtio de fide exorta deter
minaret̄ per eum qui toti eccl'ie preeſt: vt ſic
eiꝰ ſententia a tota eccl'ia firmiter teneatur.
Sciendū ꝙ beatꝰ petrus tres ſapientiſſi-
mos doctores habuit. ſcꝫ Patrē reuelantē.
Math. xvi. Beatus es ſymon bariona: qꝛ
caro ⁊ ſanguis non reuelauit tibi; ſed pater

meus qui in celis eſt. Filiū inſtruentē. Joh.
xv. Om̄ia quecunqꝫ audiui a patre meo no
ta feci vobis. Spiritū ſanctū infundentem.
Joh. xiiij. Paracliťꝰ aūt ſpūſanctꝰ quē mit
tet pater in noīe meo ille vos docebit om̄ia
Ideo ad ſedē magiſtralē petri ſpectant q̄t-
tuor. Primo conciliorꝫ cōuocatio. vt habe
tur in decreť. diſt. xvij. per totū Secundo
ſcripturarū expoſitio. Mar. xvi. Predicate
euangeliū om̄i creature. ⁊. xxiiij. q. i. ca. non
turbať: diciť. Deniqꝫ ⁊ ſi alijs imperetur vt
laxent rethia ſua ſoli tantūmodo petro diciť
duc in altum hoc eſt in profundū diſputati
onū ⁊c̄. Tertio ſcripturarū interpretatio.
ij. Petri. i. Om̄is ꝓphetia ꝓpria interpeta-
tione non fit. Quarto ſcripturarū modifi-
catio. Vñ illud qđ dr̄ Math. xix. Quos de
us coniunxit homo nō ſeparet. ſic ꝑ ſedē pe
tri modificať. coniunxit per conſenſuꝫ men
tis ⁊ copulam carnis.

Tertio ſuper hanc petrā
edificabo eccleſiam meā per cōfirmationē.
Nam bonꝰ paſtor debet ꝓ ouibꝰ ſuis aīam
ſuā ponere. ſicut xp̄us poſuit. Joh. x. Unde
circa ſubditas oues debet ſeruare q̄ndecim

Primo nō debet mortē corporalē fugere:
ſi poſſit prodeſſe. Vñ Greg. dicit. vt habeť
vij. q. i. ca. aduerſitas. Cū non prelatorꝫ tm̄
ſed totiꝰ eccl'ie ſalus queriť fides impugna
tur neceſſe eſt vt ex aduerſo aſcendant ⁊ in
die belli ſeipſos opponāt murum pro domo
dei: animas ſuas ponāt ꝓ ouibꝰ ſuis: vt exē
plo ſue paſſionis accēdāt quos ſmone do-
ctrine confirmare nō valent. hec ille. Secū
do debet mortē pro ouibꝰ tolerare. Vñ. vij.
q. i. ca Sciſcitaris. dr̄. Nos q̄ tanq̄ arietes
gregibus ducatū prebemꝰ imo qui ⁊ horuꝫ
paſtores ſumꝰ deo auctore cū eis in pericu-
lis pro viribꝰ perſiſtere ꝓ certo cōuenit. hec
ibi. Exemplū de xp̄o qui eccl'iam acq̄ſiuit ꝓ
prio ſanguine. Tertio ꝓpriam quietē de-
bet poſtponere. vt pꝫ. vij. q. i. ca. Suggeſtū
Et. viij q. i. ca. In ſcripturis. Dicit Gregoriꝰ
paſtori ſancte eccl'ie diciť. Symon iohānis
amas me? paſce oues meas. Ex quibꝰ v̄bis
colligiť. qꝛ ſi is qui valet om̄ipotētis dei re-
nuit oues paſcere: oſtendit ſe paſtorē ſūmū
minime amare. Quarto cuꝫ miſericordia
ſubditos corripere. Vñ diſt. xlv. ca. diſcipli
na. dicit Greg. Diſciplina vel miſericordia
multū deſtituiť ſi vna ſine altera teneatur.
Sed circa ſubditos ineſſe debet rectoribus
⁊ iuſte conſulens miſericordia: ⁊ pie ſeuiēs
diſciplina. hec ille. Et ponit ibi tria exempla
.. Primū eſt de ſamaritano q̄ adhibuit vul-
neribus ſauciato vinū ⁊ oleū. in vino notās
diſcretionē iuſticie. in oleo vero compaſſio-
nem miſicordie. Secundū exemplū eſt de
moyſe orante ꝓ populo q̄ adorauit idolum
Exo. xxxij. Tertiū exemplū eſt de Job di-
cente. Cūqꝫ ſederē quaſi rex circūſtāte me
exercitu: eraꝫ tm̄ merentiū ꝯſolator. Quin
to dꝫ ꝓ ppl'o orōnē fundere. Vñ Alexāder
papa. vt habeť. i. q. i. dicit. Ipſi ſacerdotes
pro ppl'o interpellant ⁊ petā ppl'i comedūt:
qꝛ ſuis precibꝰ ea delent atqꝫ conſumunt q̄
quāto digniores fuerint: tanto faciliꝰ in ne-
ceſſitatibꝰ pro quibꝰ clamant exaudiuntur.
hec ille. Sexto debet ad ſubditos viſitan-
dos accedere. Vñ. i. Reg. vij. diciť. Judica
bat quoqꝫ ſamuel iſrael cunctis diebꝰ vite
ſue. ⁊ ibat ꝑ ſingulos annos circuiens Be
thel ⁊ Galgal. ⁊ Maſphot. ⁊ iudicabat iſ-
raelem in ſupradictis locis. reuertebaturqꝫ
in ramatha. ibi em̄ erat domꝰ eius. hec ibi.

Septimo debet peccata ppl'i in ſe conuer
tere. Unde Bonifaciꝰ martyr. vt habeť. xi.
q. iij. ca. Anteceſſor. dicit ſic. Spiritualiť im
pleui ſacramentū: qꝛ ⁊ in conſenſuꝫ ⁊ in cō-
ſilium ſacerdotū ypocritarū ⁊ ſeductorum
populorꝫ in germanicis partibus nō venit
aīa mea. corporaliť aūt ab eis om̄ino abſti
nere nō potui. Exemplū de dauid. ij. Reg.
xxiiij. Dixit dauid ad dn̄m cū vidiſſet ange-
lum cedentē pplm̄. Ego ſum qui peccaui. i.
ego q̄ inique egi. iſti qui oues ſunt quid fece
runt. vertať obſecro manꝰ tua contra me ⁊
contra domuꝫ patris mei. Octauo debet
diſcordes in vnū reducere. Vñ diſt. xc. dici-
tur. Diſcordantes clericos ep̄s vel rōne vel
auctoritate ad cōcordiā trahat. ⁊ ca. Obla-
tiones. ⁊ ca. Neqꝫ ad caym. ⁊ ca. Studēdū.
idem diciť. Nono debꝫ ad ſubditos pater-
nalem dilectionē habere. Unde Eſa. xxij. di
citur ſic. In die illa vocabo ſeruū meū helya
chim filiū helchie ⁊ induā illuꝫ tunica tua ⁊
cingulo tuo confortabo eū: ⁊ poteſtatē tuā
dabo in manꝰ eiꝰ: ⁊ erit quaſi mater habitā
tibus hierl'm ⁊ domui iuda. hec ibi. Deci-
mo ſubditorꝫ redemptionē debet ſollicitare
vt fecit Moyſes contra pharaonē pro po-
pulo dei. Exo. vi. vij. viij. ⁊. ix. capl'is. Un-
decimo debet corda ſubditorꝫ ad fletum ꝓ-
uocare. Vñ Eſdre. viij. dr̄. Flebat om̄is po-
pulus cum audiret v̄ba legis ⁊c̄. Duodeci

mo in ſui abſentia debet populo de gubernatiõe prouidere. ſicut fecit Moyſes. Exo. xxiiij. ⁊ xps. Joh. xij. Decimotertio debet ppl'm ad dei ſubiectionẽ inducere. ſicut fecit Joſue. vt patet Joſue. xxiij. ⁊. xxiiij. Decimoquarto debet ppl'm a malis defendere. ſicut fecit iudas. i. Machabeoꝝ. v. ⁊ Jonatas. i. Macha. xij. Decimoquinto debꝫ populum in pace ſeruare. ſicut fecit Onias. ij. Machõ. ij. Beatus Petr⁹ his modis ꝑ firmitatẽ conſtantie ſuum ppl'm conſeruauit. Quia ſicut dicit Prouer. xviij. Qui mollis ⁊ diſſolut⁹ eſt in opere ſuo. frater eſt ſua opera diſſipantis. Beatus petrus nõ fuit mollis. ſed durus: qꝛ nõ ceſſit ſꝫ fortiter ſuſtinuit oẽm ꝑſecutionẽ illatam. Act. v. Ibant apoſtoli gaudentes a conſpectu concilij ⁊c. ptꝫ ex incarceratione ei⁹ per Theophilũ ꝑncipẽ antiochie. Non fuit diſſolut⁹ ſed colligatus cũ xp̃o per charitatẽ firmatã. Joh. vlti. Dñe tu ſcis qꝛ amo te. Non fuit fract⁹ ſed ſolid⁹: per perſeuerantiã. Eccli. l. Quaſi vas auri ſolidum ⁊c.

Quarto ſuper hãc petraꝫ edificabo eccleſiam meã per correptionem. Duplex eñ eſt correptio. Una que ẽ act⁹ charitatis que ſpecialit' tendit ad emendationem fratris delinquentis. ſ. ꝑ ſimplicẽ amonitionẽ. ⁊ talis correptio ptinet ad quẽlibet charitatẽ habentẽ ſiue ſit ſubdit⁹ ſiue ꝑlatus. Uñ. xxiij. q. iij. dicit. Tam ſacerdotes ꝙ reliqui fideles oñes ſummã debent hr̃e curã de his qui pereunt. quatin⁹ eoꝝ redargutione aut corrigant a pctis: aut ſi incorrigibiles appareant ab eccl'ia ſeparent: ⁊ de illa nõ loquimur. Alia eſt correptio que ẽ act⁹ iuſticie: per quã intendit bonũ cõmune qð nõ ſolũ pcurat ꝑ ãmonitõnẽ fratris. ſꝫ interdũ etiã per punitionẽ: vt alij a pctõ deſiſtant per timorẽ. ⁊ talis correptio ptinet ad ſolos prelatos q̃ non ſolũ habent ãmonere ſed etiã punire corrigẽdo. Dicit eñ Hiero. Sacerdotes ſtudeãt illð euangeliũ implere. Si peccauerit in te frater tuus ⁊c. Beat⁹ petrus hanc correptionẽ exercuit. Primo in hoc ꝙ ſeuere malos rep̄hendit. Act. viij. Pecunia tua tecũ ſit in perditione. Secũdo in hoc ꝙ ſeuere puniuit. ſicut patꝫ Act. v. In punitõne ananie ⁊ ſaphirie. Tertio in hoc ꝙ ſeuere excõmunicauit. vt ptꝫ in abſciſione auricule ſerui ſummi pontificis. Luce. xxij. Quarto in hoc ꝙ poteſtatẽ ligandi atq; ſoluendi accepit a dño. Nam aperit celum peccatori. Math. xvi. Quodcũq; ſolueris ſuper terram: erit ſolutũ ⁊ in celis. Infernũ claudit. Ibidem. Porte inferi nõ preualebũt aduerſus eam. Spiritũſanctũ dat. Act. xvi. Tunc imponebant man⁹ ſuꝑ illos ⁊ accipiebant ſpiritũſanctũ. Peccata dimittit. Joh. xx. Quoꝝ remiſeritis pctã remittũtur eis. Sanctoꝝ merita cõmunicat. ij. Cor. ij. Cui aũt aliq̃d donaſtis ⁊ ego ⁊c.

Quinto ſuper hanc petrã edificabo eccleſiã meã per humiliationem. Unde Aug. li. xiiij. de ciui. dei. ca. xiij. dic̃ ſic Audeo dicere ſuperbis vtile eſſe cadere in aliqð apertũ manifeſtũq; peccatuꝫ. Unde ſibi diſpliceant: qui iam ſibi placẽdo cecide rant. Salubri⁹ eñ petrus ſibi diſplicuit qñ fleuit: ꝙ ſibi placuit quãdo preſumpſit. hec ille. Et Greg. vt habet diſt. l. dicit ſic. Conſiderandũ nobis eſt: cur omñipotẽs deus eum quẽ cũcte eccl'ie ſue preferre diſpoſuerat ancille vocẽ pertimeſcere ⁊ ſeipm̃ negare pmiſit. qð nimirũ magne actum pietatis diſpenſatione cognoſcim⁹. vt is qui futur⁹ erat paſtor eccl'ie in ſua culpa diſceret qualit' alijs miſereri debuiſſet. Prim⁹ itaq; eũ oſtendit ſibi: ⁊ tunc prepoſuit ceteris: vt ex ſua infirmitate cognoſceret ꝙ miſericorditer aliena infirma toleraret. hec ille. Et beat⁹ Amb. vt eadem diſt. habet: dicit ſic. Fidelior fact⁹ eſt petr⁹ poſtꝙ fidem ſe perdidiſſe defleuit. atq; idõ maiorẽ grãm reppꝛit ꝙ amiſit. Tanq̃ eñ bonus paſtor tuendũ gregeꝫ accepit: vt qui ſibi ante infirm⁹ fuerat. fieret firmamẽtum oñib⁹ ⁊ qui ſe interrogatõnis temptatione mutauerat: ceteros fidei ſtabilitate fũdaret. Deniq; pro ſoliditate deuotionis eccleſiarum petra dicit. Sicut ait dñs. Tu es petrus ⁊ ſuper hanc petrã edificabo eccleſiam meam. Petra eñ dicitur eo ꝙ p̃mus in natõnib⁹ fidei fundamẽta poſuerit: ⁊ tanq̃ ſaxũ imobile toti⁹ corporis xp̃iani cõpagẽ molemq; cõtineat. hec ille. Ex quo patet ꝙ beatus petrus per ſui humiliationem in paſtorem toti⁹ eccl'ie a xp̃o inſtitui meruit. Cuius humilitas apparuit in quattuor. Prĩo in hoc ꝙ indignum ſe xp̃i preſentia reputauit. Luce. v. Exi a me dñe: quia homo peccator ſum. Secundo in hoc ꝙ ſe a xp̃o lauari recuſauit. Joh. xiij. Non lauabis mihi pedes in eternuꝫ. Tertio in hoc ꝙ minorib⁹ humiliter obediuit. Act. viij. Cuꝫ audiſſent

apoſtoli qui erant hieroſolymis. quia re. ſa. ver. dei. miſ. ad eos petrũ ⁊ iohãnẽ. Quarto in hoc ꝙ crucifigi vt dñs renuit. Vñ ait. Quia non ſum dignus in cruce eſſe vt dñs meus: crucẽ meam girate ⁊c̃.

Sexto ſuper hanc petram edificabo eccleſiã meã per diſtinctionẽ. Cũ enĩ apud antiochiam beat⁹ petr⁹ fuiſſet captus infideles ob xp̃i iniuriã ſibi ſummitatem capitis abraſerunt. Ceteri autẽ clerici videntes ſuum paſtorem ſic in capite deformatũ idem ſibi fieri fecerunt. Et ſic petrus poſtmodum voluit ſeruare in gloriã: qđ ſibi fuerat illatum ad xp̃i iniuriam. Unde ſepius deus de malis bona elicit. hoc autẽ fecit quadruplici ratione. Primo ratiõe diſtinctionis. ſcʒ vt per hoc ſignũ laici a cleric diſcernantur. Olim deus diſtinxit populum iudeorum a populo gentilium per circunciſionis ſignaculum. Sed cõuenienti⁹ eſt noſtrum ſignaculũ ꝙ illorum. Illud enĩ fiebat in parte corporis verecunda: noſtrum fit in parte corporis reuerenda. Illud in membro generatiuo. quia dediti erant generationi filiorum: noſtrum in membro ad celuʒ eleuato: quia debem⁹ eſſe intenti contemplationi celeſtiũ. Illud cuʒ dolore ⁊ cũ effuſione ſanguinis: noſtrum cũ exultatione ⁊ leticia cordis. Secũdo ratiõe ſignificatiõis. Fit enĩ in ſuperiori parte totalis raſio capilloꝝ: qr inter deum ⁊ ipſos clericos nihil debet eſſe mediũ. Tertio ratione ſubtractionis. Naʒ eis qui ad diuina miſteria applicant̃. competit raſura ⁊ tonſura: in modũ corone ratione figure. quia corona ẽ ſignũ regni ⁊ perfectionis: cum ſit figure circularis. Illi autẽ qui diuinis miniſterijs applicant̃ adipiſcũtur regiam dignitatẽ ⁊ perfecti in virtute eẽ debent. Competit etiã eis ratione ſubtractionis capilloꝝ: ⁊ ex parte ſuperiori ꝑ raſurã ne mens eoꝝ temporalib⁹ occupatoib⁹ a cõtemplatiõe diuinoꝝ retardet̃. ⁊ ex parte inferiori ꝑ tonſuraʒ: ne eoꝝ ſenſus tẽporalib⁹ obuoluant̃. Quarto rõne glificatõis. Naʒ de corona ſacerdotalis dignitatis ꝑuenturi ſunt ad coronã eterne felicitatis.

Septimo ſuper hanc petram edificabo eccl'iam meã per celebrationem. In aĩa enĩ ſacerdotis ẽ impreſſuʒ qđdam ſignaculũ qđ vocat̃ caracter qđ ẽ oĩno indelibile. ⁊ hʒ q̃ttuor ꝓprietates. Primo aĩam ſacerdotꝭ decorat. pluſq̃ lux ſolis ipm ſolem. qm̃ ſp̃uales perfectiões ſunt illuſtriores corꝑalib⁹. Vñ ſi q̇s videret aĩam ſacerdotis hoc ſigno illuſtratã oĩa corꝑalia viderentur ei obſcura. per hoc ſignaculum ſacerdos docet legem dei. Malach. ij. Labia ſacerdotis cuſtodiunt ſcientiam: ⁊ legem req̃rent ex ore eius quia angelus dñi exercituũ eſt. Secundo aĩam ſacerdotis deo aſſimilat. Licet enĩ anima ſit ad imaginem dei facta per naturam, tamen magis per iſtuʒ caracterem deo aſſimilatur. Quoniaʒ beatus Dionyſius appellat iſtum ordinem deiformem. Per hoc ſignaculum ſacerdos habet orare apud deum. Primo pro ſe. Secundo pro populo. vt habetur in Leuitico. ⁊ in epiſtola ad Hebreos. Tertio aĩam ſacerdotis ad conficienduʒ confortat. Si enĩ iſte caracter ab anima ſacerdotis deleretur iam non poſſet conficere corpus xp̃i: nec baptizare: nec alia ſacramẽta miniſtrare. Per hoc ſignaculum ſacerdos offert ſacrificium in altari: in memoriam dominice paſſionis.

Quarto animam ſacerdotis ſignat. Nam benedicit populis ⁊ purgat ſibi ſubditos a peccatis per impoſitionẽ manus: precipue in confeſſione. In confirmationem horum beatus petrus hodie celebrauit primã miſſam in pontificalibus antiochie: vt hic habeamus gratiam tandem gloriam. Amen.

In feſto ſancti Mathie apoſtoli Sermo. xix.

Cecidit ſors ſuper mathiam. Act. i. ⁊ in epiſtola preſentis ſolẽnitatis. Theophilus ſuper illud Luce. xvij. Non eſt inuẽtus ⁊c̃. dicit ſic. Nihil impedit quẽq̃ placere deo etiaʒ ſi de genere ꝓphano ꝓceſſerit: dũmodo bonũ gerat ꝓpoſitũ: nullus etiã nat⁹ de ſanctis ſuperbiat. Suꝑ quo talẽ moueo queſtionẽ. Utrũ beat⁹ mathias certa predeſtinatiõe aſſumpt⁹ fuerit ad gradũ apoſtolatus. de quo iudas ſui obſtinatiõe fuit preuaricat⁹. Ad iſtam queſtionẽ rñdent duo doctores noui teſtamẽti. Prim⁹ eſt beat⁹ Aug. li. de ꝑdeſtinatõe ſctõꝝ: dicẽs ſic. Predeſtinatoꝝ ita cert⁹ ẽ numer⁹: vt nec addat̃ eis q̇cq̃ nec minuat̃ ex eiſ. Tene ꝫ qđ habeas ne ali⁹ accipiat coronã tuã. Si enĩ ali⁹ nõ ẽ acceptur⁹ niſi ille ꝑdiderit cert⁹ ẽ nũer⁹. hi ille. Secũd⁹ ẽ ſctũs Tho. pte. i. q. xxxiij. ar. vi. ad. i. dicẽdũ. di. ſic. Corõa dr̃ eẽ alicui⁹ dupl'r

Uno modo ex predeſtinatione diuina. et ſic nullus perdit ſuaꝫ coronam. Alio modo ex merito gratie. Qd em̄ meremur quodã modo noſtrũ eſt: ⁊ ſic aliquis ſuã coronam poteſt amittere per pctm̄ mortale ſequens. Alius aũt illam coronã amiſſam accipit in quantũ in locum eius ſubrogatur. Non em̄ permittit deꝰ aliquos cadere quin alios eri gat. ſm̄ illud Job. xxxiiij. Conteret multos ⁊ innumerabiles ⁊ ſtare faciet alios ꝓ eis. Sic em̄ in locũ angeloꝝ cadentiũ ſubſtituti ſunt hoĩes. ⁊ in locũ iudeoꝝ ſubſtituti ſũt gentiles. Subſtituitꝰ aũt in ſtatu gratie etiam quantũ ad hoc coronã cadentis accipit ꝙ de bonis que aliꝰ fecit in vita eterna gaudebit in qua vnuſquiſqꝫ gaudebit de bonis tam a ſe ꝙ̄ ab alijs factis. hec Tho. Sciẽdum ꝙ poſſunt deſignari q̇ ceciderũt in multiplici gradu. Primus fuit lucifer. de quo dicit Eſaias. xiiij. c. Quomodo cecidiſti de celo lucifer: qui mane oriebaris. Et Luce. x. Uidebã ſathanã quaſi fulgur de celo cadentem. In cuiꝰ locũ ſucceſſit natura humana. Unde Aug. vt habet. ij. ſen. diſt. x. dicit ſic. Superna hierl'm mater noſtra ciuitas dei nulla ciuiũ ſuoꝝ numeroſitate fraudabitur. aut etiã vberiore fortaſſe copia abũdabit. neqꝫ em̄ numerũ immũdoꝝ ſpirituũ nouimꝰ. In quoꝝ locũ ſuccedẽres filij catholice matris in ea pace de qua illi eiecti ſunt ſine fine permanebunt. hec ille. Secũdus fuit primus parens damnatoꝝ hominũ ſcꝫ caim qui ſuis corruptionibꝰ diluuio perierũt. In quoꝝ locũ ſucceſſit Seth cũ electis ab eo deſcẽdẽtibus. Tertius fuit Canam cũ. xxxij. regibꝰ ab eo deſcendẽtibꝰ qui oẽs gladio occubuerunt. In quoꝝ locũ ſucceſſerũt Joſue ⁊ duces ⁊ reges electi a deo in pplo hebreorum Joſue. xij. ⁊. xiij. ⁊. xxiij. q. v. §. hinc notãdũ. Quartꝰ fuit ppl's caldeoꝝ adorantiũ creaturas. Geñ. xv. In quorum locũ ſucceſſit abrahã yſaac. Geñ. xv. Quintꝰ fuit Eſau ⁊ ppl's edom. In quoꝝ locũ ſucceſſit iacob ⁊ duodecim patriarche. Sextꝰ fuit Chore datan ⁊ abyron ⁊ coꝝ complices. In quorum locũ ſucceſſerũt Eleazar ⁊ ceteri ſacerdotes electi a deo. Septimꝰ fuit Hely cuꝫ filijs ſuis: ophin ⁊ phinees. In quoꝝ locum ſucceſſerũt ꝓphete dei. Octauus fuit ſaul inobediens. In cuiꝰ locum ſucceſſit dauid. Nonus fuit ppl's hebreoꝝ. Eſa. v. In quorum locum ſucceſſit populꝰ gentilis. vt Job cornelius centurio: latro in cruce, chananea ſamaritana ⁊c̄. pſ. Populus quẽ nõ cognoui ſeruiuit mihi ⁊c̄. Decimus fuit phariſeus cum ceteris ſcribis. Luce. vij. ⁊. xviij. In quorum locum ſucceſſerunt apoſtoli ⁊ publicani. Undecimus fuit Cayphas ⁊ magiſtratus iudeoruꝫ tempore paſſionis xp̄i. Joh. xi. In quoꝝ locum ſucceſſerunt doctores ⁊ martyres in nouo teſtamẽto. Duodecimus fuit populus comeſſantiũ ⁊ luxuriantium in templo dei. ij. Machab. vi. In quoꝝ locum ſucceſſerũt ſancte virgines ſequentes xp̄m. Decimuſtertius fuit iudas de quo dicit pſ. Fiant dies eiꝰ pauci. In cuius locum ſucceſſit hodie ſanctꝰ Mathias de quo ſequit. ⁊ epiſcopatũ eius. ſcꝫ iude accipiat alter. ideo dicit verbũ propoſitũ. Cecidit ſors ſcꝫ gradus apoſtolici ſuꝑ mathiã

¶ Super mathiam cecidit ſors.

- Sanctitatis.
- Maturitatis.
- Familiaritatis.
- Acerbitatis.
- Poteſtatis.

¶ Primo ſuper mathiam cecidit ſors ſanctitatis. Uñ de ip̄o pōt dici illud. i. Reg. x. Certe videtis quem elegerit dñs. ꝙ non ſit ſimilis ei in om̄i populo. In tam btã congregatõe diſcipuloꝝ xp̄i nemo potuiſſet habitare niſi valde ſanctꝰ. Unde Chryſo. ſuꝑ Joh. dicit. Qz ꝙ̄diu iudas fuit in collegio apl'oꝝ: diabolꝰ nõ fuit auſus ipꝫ inuadere. qñ autẽ ab ip̄is receſſit: in ip̄m intrauit. Sanctitas beati mathie habuit teſtimoniũ a quattuor. Primo a patre celeſti. Mathias em̄ paruus interpretat. ad patrẽ autẽ pertinet paruulos erudire. Math. xi. Confiteor tibi dñe pater celi ⁊ terre: quia abſcondiſti hec a ſapientibꝰ ⁊ prudentibus ⁊ reuelaſti ea paruulis. etiã ad ip̄m ſpectat paruulos confouere. Math. xviij. Non eſt voluntas patris veſtri vt pereat vnꝰ ex his puſillis. Secũdo a filio: qꝛ cũ apoſtoli procederent ad electõnẽ duodecim apl'i in locũ iude: ⁊ ſtatuiſſent duos pre ceteris: xp̄s preelegit mathiam. Tertio a ſpũſancto q̇ ipꝫ in pentecoſte in gratia cõfirmauit ⁊ donis ſuis repleuit. Quarto ab apoſtoloꝝ collegio qui eũ cum ioſeph in medio ſtatuerunt. Si em̄ duos meliores habuiſſent vtiqꝫ eos preelegiſſent. Propterea dic̄ xp̄s Joh. xiiij. Nõ vos me elegiſtis: ſed ego elegi vos ⁊ poſui vos vt eatis ⁊ fructuꝫ afferatis ⁊ fructꝰ

veſter maneat. Nā in electoꝝ predeſtinatione per quā firmatur coꝝ ſanctitas concurrunt quattuor. Primo amor dei preueniēs Cuilibet enī exiſtenti deus vult aliqđ bonū Unde cū amare nihil aliud ſit ꝗ velle bonū alicui: manifeſtū eſt ꝙ deꝰ oīa que ſunt amat. nō tñ eodē mō ſicut nos. Quia enim volūtas nr̄a non eſt cā bonitatis rerū: ſꝫ ab ea mouet̄ ſicͣ ab obiecto . amor noſter quo bonū alicui volumus: non eſt cā bonitatis ipſius. Sed econuerſo bonitas eiꝰ vel vera vel extimata ꝓuocat amorē q̄ eis volumꝰ ⁊ bonū cōſeruari qđ habēt: ⁊ addi qđ non habēt: ⁊ ad hoc opamur. Sed amor dei eſt ꝓfundēs ⁊ cauſans bonitatē ī rebꝰ. Sap. xi. Diligis oīa que ſunt ⁊ nihil odiſti eorū que feciſti dñe. Et ſic p̄amādo p̄acceptat nos ſm quid nō ſimplr̄. Quia vita grē nō hꝫ rōnem finis: ſed rōnem eius qđ eſt ad finem. Unde ad vitā grē nō habet aliqs eligi niſi inquantū vita gratie ordinat̄ ad vitā glorie. ⁊ ꝑpter hoc illi qui hñt grām ⁊ decidunt a gloria nō dicuntur eſſe electi ſimpliciter: ſed ſm quid. ꝓut ſcꝫ de eis in ordinatione ⁊ noticia diuina exiſtit ꝙ ſunt habituri aliquē ordinē ad vitā eternā ſm ꝑticipationē gratie. Scđo predeſtinatio ſine merito nō p̄cedens. Nā effectꝰ predeſtinationis nō hꝫ aliquā cām ex ꝑte nr̄a. qm̄ qcquid in hoīe ordinat ipm in ſalutē totū cōprehendit̄ ſub effectu p̄deſtinationis etiā ipa prima p̄paratio ad grām que nō fit niſi ꝑ auxiliū diuinū. ſm illđ Threñ. vlti. Cōuerte nos dñe ad te ⁊ ꝯuertemur. Ideo dicit apl's Titū. iij. Nō ex opibus iuſticie q̄ fecimus nos. ſꝫ ſm ſuā mīam ſaluos nos fecit. ideo dr̄. Nō vos me elegiſtis. ſ. amorē meū p̄ueniendo quo ad primū ſed ego elegi vos quo ad ſecundū. Tertio electio nos dignificans. iō dr̄. Et poſui vos. ſ. meos cooperarios ⁊ adiutores. aliqn̄ aūt dr̄ iuuari ꝑ alterū duplr̄. Uno mō inquātū ab eo accipit virtutē. ⁊ ſic adiuuari eſt infirmi. Uñ deo nō cōpetit. ⁊ ſic intelligit̄ illud Roma. xi. Quis audiuit ſpm̄ dñi: aut qs ꝯſiliarius eiꝰ fuit. Alio mō dr̄ aliqs adiuuari ꝑ alium ꝑ quē exequit̄ ſuā opationē. Sicut dñs ꝑ miniſtrū. ⁊ hoc mō deꝰ adiuuat̄ ꝑ nos inquātū exequimur ſuam operationem. ſm illud .i. Coꝝ. iij. Dei enim adiutores ſumus. nec hoc eſt propter defectū diuine virtutis. Sed vtitur cauſis medijs: vt ordinis pulchritudo ſeruetur in rebus. ⁊ vt etiā creaturis dignitatē cauſalitatis cōicet. Quarto electos gratia ꝑfundens. ſ. grā gratū faciēte. iuxta illud Ioh. xv. Sine me nihil poteſtis facere. quantū ad meritū vite eterne. Et Aug. iij. de trinitate dicit ꝙ ſpūſſctūs tpaliter ꝓcedit ad ſanctificandū creaturā. Ideo dicitur. eatis ⁊ fructū afferatis. Et hijs modis predeſtinatꝰ ⁊ ſanctificatus eſt beatꝰ Mathias ī ſui electōe ⁊ electiōis approbatōe.

Secūdo ſuper mathiā cecidit ſors maturitatis quantū ad eius electionem que appuit in quattuor. Primo in eligentiū ꝓbitate. Apl'i enī habuerūt intētionē rectā cū ſtatuerūt mathiā extraneū ⁊ nulli apl'oꝝ ꝓpinquū. qꝛ nō amore carnali ſed zelo dei ducti ſunt. Habuerūt pacē ⁊ ꝯcordiā: qꝛ de centū viginti electoribꝰ nemo diſcordauit. Habuerūt mentē deuotā: quia orōnibꝰ inſtiterunt. Exēplo moyſi q̄ cū quereret a p̄ncipatu ceſſare orauit. dicēs. Dñs deꝰ exercituū oīs carnis ꝓuideat hoīem qui ſit ſuꝑ multitudinē hanc ⁊c̄. Numeri. xxvij. Habuerunt meritū vite cū eſſent principes mūdi: ianitores celi: iudices ſecl'i. pš. Principes ppl'oꝝ ꝯgregati ſunt cū deo abraham ſcꝫ ad mathie electionē. qm̄ dij fortes tibi vehemēter electi ſunt. Scđo in eligendi dignitate. Nā btūs mathias habuit magnanimitatē ꝯſtātie. iō dr̄. Ex his viris. a virilitate ꝯſtātie dr̄ vir. qm̄ vidēs iniuſticiā nō ſilet ⁊ vidēs aduerſitatē non fugit. Iō dicit̄ Eccl'i. x. Ue terre cuiꝰ rex puer eſt. Itē habuit ꝑfectionē ſapīe. iō dr̄. Omni tpe quo intrauit ⁊ exiuit ⁊c̄. Nullꝰ enī alicuiꝰ negocij plenā noticiā hr̄e pōt niſi ſciat eiꝰ p̄ncipiū mediū ⁊ finē. Btūs vero mathias oīm actuū xp̄i ſciuit p̄ncipiū. ſ. natiuitatē. ⁊ mediū. ſ. p̄dicationē. ⁊ finē. ſ. paſſionē: reſurrectionē: aſcenſionē eiꝰ in celū. p̄terea habuit dei approbationē. tandē fecit in ppl'o magnā edificationē. ꝓpterea dr̄ Iere. iij. Dabo vobis paſtores iuxta cor meū q̄ paſcāt vos ſciā ⁊ doctrina. Tertio in electiōis ſinceritate. Apl'i enī inchoauerūt ipam electionē ab exhortatiōe ſalutifera. qꝛ petrꝰ vtilē ſmonē p̄miſit. iō dr̄. Surgens petrꝰ in medio fratrū dixit ⁊c̄. Ab expoſitione pacifica qꝛ ſtatuerūt duos. ⁊ hoc vnanimiter ⁊ concorditer. ꝓſecuti ſunt ipam cū orōne deuota. Uñ orātes dixerūt. Tu dñe q̄ corda hominū noſti ⁊c̄. Termīata ē cū reuelatione diuina. vñ dr̄. Et cecidit ſors ſuꝑ mathiam

Scōm em̄ Dyo. Illa ſors fuit q̄dā ſplēdor diuin⁹ p quē oñdebat̄ ꝙ erat ī aplm ſumēdus. Quarto in ꝯfirmatōis ſtabilitate. Nā q̄dā de aplis pri⁹ fuerūt electi ⁊ poſtmodū in penthecoſte ꝯfirmati. ps. Ego ꝯfirmaui colūnas ei⁹. Quidā fuerūt electi ſ nūq̄ꝫ cō firmati. Sicut Iudas. Quidā inſimul fuerunt electi ⁊ ꝯfirmati. ſicut Mathias q̄ ab aplis fuit elect⁹ ⁊ mox a ſpūſctō ꝯfirmat⁹.

¶ Tertio ſuper beatū mathiā cecidit ſors familiaritatis: qꝛ fuit multū dilect⁹ a xp̄o. qđ pꝫ ex q̄ttuor ſignis. Primo qꝛ xp̄s fecit eū ꝯtribulē ſuū. Fuit em̄ de tribu iuda ſicͨ ⁊ xp̄s. Solēt autē hoīes qui ſunt de eadē cognatiōe ſe inuicem diligere. Eph. v. Nemo vnq̄ꝫ carnē ſuā odio habuit. Scđo qꝛ xp̄s fecit eū cōpatriotā ſuū. Fuit em̄ bethleemita ſicͨ ⁊ xp̄s. Solēt hoīes eiuſdē patrie ſpecialē adinuicē familiaritatem hr̄e. Tertio qꝛ xp̄s inter ceteros diſcipulos fecit ipm aplm ſuū cui reuelauit ſecreta celeſtia ⁊ in fide ſolidauit. Quarto qꝛ xp̄us fecit eū cōmilitonē ſuū vt per orbē diſcurreret p̄dicādo euāgeliū ⁊ baptizādo quē ſuū ſacerdotē inſtituit ſicͨ ⁊ ceteros aplos ⁊c̄.

¶ Quarto ſuper beatū mathiā cecidit ſors acerbitat̄ quantū ad martyriū. Prīo em̄ fuit tract⁹ p ciuitatē miſſo fune ad colluꝫ ei⁹. Scđo fuit crucifix⁹. ⁊ ibi ſtans in cruce fuit lapidatus. tandem fuit ſecuri percuſſus ⁊ excerebratus.

¶ Quinto ſuper beatū mathiā cecidit ſors ptātis q̄ ad oꝑationē miraculoꝝ. Nā oꝑatio miraculoꝝ eſt manifeſtatiua gr̄e gratū faciētis. ſicͨ ⁊ donū ꝓphetie ⁊ q̄libet gr̄a gratis data. vn̄. ij. Coꝛ. xij. Gr̄a gratis data noīat̄ manifeſtatio ſpūs Sic ꝗ aplis dat⁹ eſt ſpūſſctūs ad oꝑationē miracloꝝ: qꝛ data eſt eis gr̄a gratū faciēs cū ſigno manifeſtāte. ſicͨ hodie btō mathie q̄dā em̄ atteſtant̄ ſue mīe. Cū em̄ centum quinq̄ginta hoīes ex q̄dā potiōe venenoſa fuiſſent toxicati oēs ſanauit ⁊ ad fidē conuertit. Quedā atteſtant̄ ſue iuſticie. Cū ei q̄dā obſtinati ꝑſiſterēt ⁊ v̄bū dei deriderēt dixit eis. Denūcio vob̄ ꝙ in infernū deſcendetis. Statimq̄ꝫ terra ſe aperuit ⁊ ipos viuos deglutiuit. Quedā atteſtant̄ ſue potentie: qꝛ demones expellebat ⁊ in infernū mittebat. Cū em̄ q̄dā demon in forma pueri ꝯ ipm incitaret hoīes ꝓtin⁹ ipm expulit ⁊ in infernū demerſit. Quedā atteſtant̄ ſue fidei: qꝛ quandā potioneꝫ toxicatā bibit ⁊ in nullo eū leſit. Marc. vlti. Signa aūt eos q̄ crediderint ⁊c̄. vſq̄ꝫ ⁊ bn̄ hēbūt. Qui tandē obtinuit nobis gratiam ⁊c̄. Amen.

In feſto ſcti Thome de aq̄no. Sermo. xx.

Es tis lux mūdi. Mathei. v. ⁊ in euāgelio p̄ſentis ſolennitatis. Ioh. iij. dicit. Lux venit in mundū ⁊ dilexerūt hoīes magis tenebras q̄ꝫ lucē. Sup quo v̄bo talē moueo q̄ōnem Utrū btūs Thomas ſapiē dono ſic effulſerit vt lux eccl'ie dici meruerit. Ad iſtā q̄ōnē rn̄dēt duo doctores. Prim⁹ eſt Eſayas xlix. c. dicēs ſic. Ecce dedi te in lucē gentium vt ſis ſal⁹ mea vſq̄ꝫ ad extremū terre. Secundus eſt Iohes Apoc. xviij. dicēs ſic. Et vidi alterū angelū de celo deſcendentē hn̄tē ptāteꝫ magnā: ⁊ terra illuīata eſt a gl'ia ei⁹.

¶ Sciendū ꝙ de⁹ vltra creationē rerū voluit p̄ncipal'r q̄ttuor eē in mūdo ad ei⁹ pulchritudinē ⁊ honorē. Prīo creaturarū multitudinē ⁊ diſtinctionē. Nam diſtinctio rerū ⁊ multitudo eſt ex intētiōe primi agētis qđ eſt de⁹. ꝑduxit em̄ res in eſſe ꝓpter ſuā bonitatē cōicandā creaturis ⁊ p eas rep̄ntandā. ⁊ qꝛ p vnā creaturā ſufficiēter rep̄ntari nō pōt: ꝑduxit multas creaturas ⁊ diūſas vt qđ deeſt vni ad rep̄ntandū diuinā bonitatē ſuppleat̄ ex alio. Nā bonitas q̄ in deo eſt ſimpl'r ⁊ vniformit̄ in creaturis eſt multipliciter ⁊ diuiſim. vn̄ ꝑfecti⁹ ꝑticipat diuinā bonitatē ⁊ rep̄ntat eā totū vniūſum q̄ꝫ alia q̄cūq̄ꝫ creatura. Et qꝛ diuina ſapiā eſt cā diſtinctionis rerū. Iđ moyſes dicit res eſſe diſtinctas v̄bo dei. qđ eſt ꝯceptio ſapientie. ⁊ hoc ē qđ dr̄ Gen̄. i. Dixit de⁹ fiat lux ⁊ facta eſt lux. ⁊ diuiſit de⁹ lucē a tenebris. Scđo de⁹ voluit rerū ineq̄litatē ⁊ meliorationē. Nā optimi agētis eſt ꝑducere totuꝫ effectū ſuū optimū, nō tn̄ ꝙ quālibet partem toti⁹ faciat optimā ſimpl'r: ſ optimam ſm ꝓportionē ad totū. Tolleret̄ em̄ bōitas aīalis ſi q̄libet pars ei⁹ haberet oculi dignitatē. Sic ergo ⁊ de⁹ ipm vniuerſum ꝯſtituit optimū ſm modū creature. non aūt ſingulas creaturas: ſ vnā alia meliorē. ⁊ iđo de ſingulis creaturis dr̄ Gen̄. i. Uidit de⁹ lucē ꝙ eſſet bona ⁊ ſimiliter de ſingulis. Sed de omnibus ſimul dicitur. Uidit deus cuncta que fecerat ⁊ erant valde bona. Et Eccl'ia. xxxiij. dicitur. Quare dies diem ſuperat: ⁊

lux lucē: ⁊ annus annū a ſole. a domini ſciē
tia ſeparata ſunt. Tertio deus voluit in cor
pore myſtico eccl'ie ordinū variationē. Nā
diuerſitas ſtatuū ⁊ officiorū in eccleſia ad
tria pertinet. Primo quidē ad perfectionē
ipſius eccleſie. Sicut enī in rerū naturaliū
ordine perfectio que in deo ſimpliciter ⁊ vni
formiter inuenitur in vniuerſitate creatura
rū inueniri nō potuit niſi difformiter ⁊ mul
tipliciter. Ita etiā plenitudo gratie que in
xpo ſicut in capite adunatur ad eius mem
bra diuerſimode redundat ad hoc ꝙ corp⁹
eccleſie ſit perfectū. Et hoc eſt qd̄ apl's dic̄
Ephe. iiij. Ipe dedit q̊ſdā qdē aplos. quoſ-
dā aūt ꝓphetas. alios vero euāgeliſtas. ali
os aūt paſtores ⁊ doctores ad ꝯſummati-
onē ſctōꝝ. Scdo aūt ꝑtinet ad neceſſitatē
actionū q̄ ſunt in eccl'ia neceſſarie. oportet
aūt ad diūſas actiōes diūſos hoīes depu
tari ad hoc ꝙ expeditius ⁊ ſine ꝯfuſiōe oīa
pagant̄. vn̄ dn̄s dedit moyſi. lxx. ſenes ppl'i
in adiutoriū. Nume. xi. Et apl's Rom. xij.
dicit. Sicut in vno corpe multa mēbra ha-
bem⁹ oīa aūt mēbra nō eūdē actū habēt:
ita multi vnū corp⁹ ſum⁹ in xpo. Tertio hoc
ꝑtinet ad dignitatē ⁊ pulchritudinē eccl'ie:
que in quodā ordie ꝯſiſtit. vn̄ dr̄. iij. Reg.
x. Ꝙ vidēs regina ſaba omnē ſapiam ſalo-
monis ⁊ habitacula ſeruoꝝ ⁊ ordines mi-
niſtrantiū nō babebat vltra ſpm̄. Vn̄ apo-
ſtolus dic̄. ij. Thi. ij. ꝙ in magna domo nō
ſolū ſunt vaſa aurea ⁊ argētea: ſꝫ lignea ⁊
fictilia. Et in pſ̄. dr̄ in laudē eccl'ie ꝙ eſt cir
cūamicta varietate. Ubi dicit glo. ꝙ doctri
na aploꝝ ⁊ confeſſiōe martyrū ⁊ puritate
virginū ⁊ lamēto penitētiū ornat̄ regina. i.
eccl'ia. Quarto de⁹ voluit ī eccl'ia religionū
exornationē. Nā ſtat⁹ religionis ordinatur
ad ꝑfectionē charitatis q̄ ſe extēdit ad dile
ctionē dei ⁊ ꝓximi. Ad dilectionē aūt dei di
recte ꝑtinet vita ꝯtēplatiua q̄ ſoli deo vaca
re deſiderat. Ad dilectionē aūt ꝓximi ꝑtīet
vita actiua q̄ deſeruit neceſſitatib⁹ ꝓximoꝝ.
Sed opus vite actiue eſt duplex. Unū qd̄
totaliter conſiſtit in occupatione exteriori
Sic̄ elemoſynas dare: hoſpites recipe ⁊c̄.
Aliud eſt quod ex plenitudine contempla
tionis deriuatur. Sicut doctrina ⁊ predica
tio. Unde Greg. dicit. v. omel'. ſup Ezech.
ꝙ de perfectis viris poſt contemplationem
ſuam redeuntibus dicitur. Memoriā ſua-
uitatis tue eructabunt. ⁊ hoc prefertur ſim
plici contemplationi. Sicut enī maius eſt
illuminare ꝙꝫ lucere ſolū: ita maius eſt cō-
templata alijs tradere ꝙꝫ ꝯtēplari. Dicitur
enī ex̄ de regula. ⁊ trāſe. ad reli. c. licet. Sic̄
maius bonū minori bono ꝑponit̄: ita cōis
vtilitas ſpeciali vtilitati ꝑfert̄. Sic ergo ſūmū
gradū in religionib⁹ tenēt q̄ ordinant̄ ad
docēdū ⁊ ꝑdicādū q̄lis eſt religio fratrum
ꝑdicatorū. Et in hac floruit ſctūs Tho. vi-
ta ⁊ doctrina velut lucerna ardens ſup can
delabrum poſita. Ideo de ipſo conuenien-
ter dicitur. Eſt is lux mundi.

¶ Eſt is lux mundi
Ad ſapientie decorem.
Ad vite honorem.
Ad vite valorem.

¶ Primo beatus thomas
eſt lux mūdi ad ſapiētie decorē. Sciendum
ꝙ ſctā mater eccl'ia ſignificat̄ ꝑ illā mulie-
rē de q̄ dr̄ Apoc. xij. Signū magnū appuit
in celo mulier amicta ſole ⁊ in capite ei⁹ co-
rona ſtellarū. xij. ⁊ luna ſub pedib⁹ ei⁹. In hō
enī ꝙ eſt amicta ſole deſignatur decor ſa
pientie. Hic aūt ſol quo circundat̄ eſt ſctūs
Tho. emittēs duodecim radios. i. bn̄s ſa-
pientiā duodecim patrū veteris teſtamēti
ad decorē ſctē mr̄is eccl'ie. Ex quib⁹ merito
dr̄ de eo. Eſt is lux mundi vt ſic verificet̄ ꝓ-
phetia ſctiſſimi illi⁹ Anachorite dicētis ad
matrem eius. Gaude dn̄a: quia cōcipies ⁊
paries filiū. Thomaſqꝫ vocabit̄ nomen ei⁹
Hic erit magnus in ſcientia ⁊ in vita: eritqꝫ
frater ordinis predicatorum. Inter omnia
vero hominū ſtudia ſapientie ſtudium eſt
perfectius: ſublimius: vtilius: ⁊ iocundius.
Perfectius quidem inquantū homo ſapiē
tie ſtudio deditus intantū vere beatitudi-
nis iam aliquam partem habet. Unde ſa-
piens dicit. Btūs vir q̄ in ſapiā morabitur
Eccl'i. xiiij. Sublimius aūt eſt: quia homo
per ipm̄ precipue ad diuinam ſimilitudinē
accedit qui oīa in ſapientia fecit. Unde qꝛ
ſimilitudo eſt cauſa dilectōis ſapientie ſtu
dium precipue deo per amiciciā coniungit
Propter qd̄ Sap. viij. dr̄. ꝙ ſapientia infi-
nitus theſaurus ē hominibus quo qui vſi
ſunt participes facti ſunt amicicie dei. vtili⁹
autem eſt: quia per ipſam ſapientiā ad im
mortalitatis regnū ꝑuenit̄. Cōcupiſcentia
enī ſapientie deducet ad regnū ꝑpetuum.
Sap. vi. Iocundius aūt eſt: quia non habꝫ
amaritudinē conuerſatio illius: nec tediū
cōuictus illius, ſed leticiā ⁊ gaudiū. Sap,

viij. Sed btūs Tho. ardentiſſime huic ſtu-
dio ſapiētie inheſit. vñ pͥmo cōtra gentiles
dicit ſic. Aſſumpta igiť ex diuina pietate fi-
ducia: ſapiētis officiū ꝓſequēdi. q̃uis pro-
prias vires excedat: ꝓpoſitū noſtre intētio-
nis eſt veritatē quā fides catholica ꝓfiteť
ꝑ noſtro mudulo manifeſtare: errores eli-
minando ꝯtrarios. Ut em̄ verbis Hylarij
vtar. ego hoc p̄cipue vite mee officiū debe-
re me ideo ꝯſcius ſum vt eū oīs ſermo me-
us ⁊ ſenſus loquať. hec ibi. Inter p̄res au-
tem veteris teſtamenti duodecim fuerunt
qui ad ſapientie ſtudiū peruenerūt. quo de-
coratur ſancta mater eccl̄ia: qui tñ imperfe-
cte hāc ſapientiā adepti ſunt. quā perfectiſ-
ſime ſctūs Tho. habuit qui eccl̄iam mira-
biliter illuminauit. vnde cantať. Collaude-
tur xp̄s rex glorie qui per thomā lumen ec-
cleſie mundū replet doctrina gratie. Pri-
mus fuit adā in ſtatu innocētie in generis
humani gubernatione. Nā ad gubernatio-
nem vite proprie ⁊ alioꝝ non ſolū requiriť
cognitio eorū que naturaliter ſciri poſſunt:
ſꝫ etiā cognitio eoꝝ que naturalē cognitio-
nem excedūt. eo ꝙ vita hoīs ordinatur ad
quendā finē ſupernaturalē. ſicut nobis ad
gubernationē vite noſtre neceſſariū eſt co-
gnoſcere que fidei ſunt. vñ ⁊ de hijs ſuper-
naturalib⁹ primus homo tantā cognitionē
accepit quanta erat neceſſaria ad guberna-
tionē vite humane ſꝫm ſtatū illū. Sctūs au-
tem Tho. cōfirmatus in gratia per ſpiritū
ſanctū ipm̄ ſanctificantē ad gubernatiōeꝫ
vite humane ſꝫm aīam obtulit librū de arti-
culis fidei ⁊ eccl̄ie ſacramētis ad Urbanū
papā quartū. ſꝫm vero corp⁹ librū de regimi-
ne ⁊ regno ad regē Cypri. ⁊ puuꝫ tractatū
ad duxiſſam brabantie. Secūdus fuit noe
tp̄e diluuij in generis humani liberatione.
Nā ſolus iuſt⁹ inueniť cui ꝓpť iuſticiā ſuā
ſeptē hoīes donanť. hic tanta ſapiā floruit
vt mūdū a p̄iculo ſubmerſiōis liberauerit.
Sctūs aūt Tho. vidēs mūdū p̄iclitari erro-
rib⁹ librū ꝯ errores gētiliū ⁊ ꝯ errores gre-
coꝝ obtulit. ⁊ puū tractatū ꝯ errores infi-
deliuꝫ addidit. vt ſic ſeptē eccl̄ias ſeptifor-
mi ſpū illuſtratas in vnā fidē ꝯgregaret. iō
dic̄ illō Prou. viij. Ueritatē meditabiť gut-
tur meū: ⁊ labia mea deteſtabunť impium.
Terti⁹ fuit abrahā tp̄e caldeorū in trinitat͛
repn̄tatiōe. Nā egyptij ꝯuerſi erāt ad ydo-
latriā adorātes creaturas. Cūqꝫ abraham
vnū verū deū p̄dicaret adorandū miſſus ē
in ignem. quem tamen deus ab incendio li-
berauit. Uiderat enim tres viros deſcen-
dentes per viam. tres vidit vnū adorauit.
Geñ. xviij. In quo cognouit myſteriū ſan-
cte trinitatis. Sctūs autē Tho. huic errori
volens obuiare primū librū ſnīarum obtu-
lit: ⁊ primā partē ſumme theologie. cōpen-
dium theologie ad frēm reginaldū ſocium
ſuū. ⁊ expoſitionē ſup Boetiū de trinitate.
in quibus myſteriū trinitatis ap̄it. Iō dic̄
illud Eph. iiij. Non ampli⁹ ambuletis ſic̄ ⁊
gētes ambulāt in vanitate ſenſus ſui tene-
bris obſcuratū hn̄tes intellectū. Quartus
fuit yſaac ꝑ repromiſſionē nat⁹ in redēpti-
onis hūane p̄figuratiōe. in quo ꝓmiſſio fa-
cta eſt de incarnatiōe filij dei: qꝛ de ei⁹ ſemīe
naſci debebat. in quo etiā prefigurata ē paſ-
ſio xp̄i ꝑ eius imolationē. que tñ in vmbra
cognouit. Sctūs aūt Tho. myſteriū huma-
ne redemptionis abſconditū a ſeculis lucu-
lentiſſime ap̄uit. vnde ipēmet in principio
tertie partis ſumme theologie dicit ſic. Qꝛ
ſaluator nr̄ dñs ieſus xp̄s teſte angelo po-
pulū ſuū ſaluū faciens a peccatis eoꝝ viaꝫ
veritatis nobis in ſeipo demōſtrauit. ꝑ quā
ad beatitudinē imortalis vite reſurgendo
ꝑuenire poſſumus: neceſſe eſt vt ad cōſum-
mationē totius theologici negocij poſt ꝯſi-
derationē vltimi finis humane vite de ipo
oīm ſaluatore ac bñficijs ei⁹ humano gene-
ri p̄ſtitis: nr̄a ꝯſideratio ſubſequať. hec ibi.
ideo obtulit tertiū ſnīarum ⁊ tertiā parteꝫ
ſumme theologie in quibus de myſterio re-
demptiōis humane ſubtiliſſime ptractat.
Quint⁹ fuit iacob in ſacroꝝ cognitiōe. Nā
fugiēs a facie frīs ſui eſau poſt viſionē ſca-
le edificauit altare dño fundēs oleū deſup.
in q̊ p̄figurabať myſteriū ſacroꝝ eccl̄ie. qꝛ
ſic̄ de latere ade dormiētꝭ formata ē eua: ſic
de latere xp̄i in cruce pendētis formata eſt
eccl̄ia. Scala aūt quā vidit iacob ſignificat
crucē chriſti ex qua profluxerūt ſacra eccl̄ie
que ab ipſo verbo incarnato efficaciā hn̄t.
Sctūs aūt Tho. myſteriū ſacroꝝ eccl̄ie di-
ſertiſſime ap̄uit in q̃rto libro ſnīarū de qb⁹
inſtruxit ſufficienť miſtros eccl̄ie. iō dic̄ il-
lud Eſa. viij. Ponā vniuſos filios tuos do-
ctos a dño. Sext⁹ fuit ioſeph in panis ꝓui-
ſione. nā dū vendiť in egypto ꝯſtituiť dñs
egypti: ⁊ prouidet de frumento vniuerſo or-
bi. Sicut xp̄us dū venditur a iuda inſtituit
ſacrm̄ corpis ⁊ ſanguīs ſui ad ſaluteꝫ toti⁹
generis humani. Sctūs aūt Tho. officiū de

tanto ſacraméto inſtituit atq̧ ↄfecit q̃d ce lebraꝫ ꝑ vniuerſas eccl'ias. vñ ſibi a dño ie ſu xp̃o dictũ eſt. Bñ ſcripſiſti de me thoma quã ergo mercedeꝫ ꝓ tuo labore recipies? Qui ait. Dñe nõ aliã mercedẽ recipiã niſi teipm̃. Septim⁹ fuit moyſes in legis dei ꝓ poſitione. Nã in monte ſyna loquẽs cũ deo facie ad faciẽ. Nume. xij. Accepit legem a deo in duab⁹ tabulis: quã pp̃lo electo ꝓpo ſuit. ſ; cũctas cerimonias legis nõ clare in tellexit: q2 omĩa in figurã ↄtingebãt illis vt dr̃. i. Coꝛ. x. ⁊ Heb. x. Umbrã hñs lex fu turoꝝ bonoꝝ quo ad cerimonias. Sãctus aũt Thomas ⁊ legẽ ⁊ cerimonias diligen tiſſime expoſuit ꝓ q̃b⁹ oĩb⁹ p̄umã ſcd̃e ſum me theologie obtulit. Octau⁹ fuit Dauid ĩ regiminis approbatione. Nã in pſalterio ſuo tractauit de regimĩe xp̃i ſ̃m diuinitatẽ. pſ. Ego aũt cõſtitut⁹ ſum rex ab eo. ⁊ ſ̃m hu manitatẽ. pſ. Uirgã virtutis tue ⁊c̃. Sed beatus Thomas q̃ in pſalterio pabolice ⁊ obſcure a dauid ꝓphetata erant: in ſua po ſtilla ſup pſalterio diligẽtiſſime aperuit. ex eodẽ fonte diuinitatis vterq̧ ſecreta cele ſtia potauit. ſ; hic abyſſum diuinitatis pe netrauit vltra dauid. Nonus fuit Salomõ in rerũ naturaliũ cognitiõe. Nã interiori lu mine fuit illuſtrat⁹ ad cognoſcendũ ea que nõ excedũt limites naturalis cognitionis. Sicut de eo dicitur. iij. Reg. iiij. ꝙ locutus ẽ pabolas ⁊ diſputauit ſup lignis a cedro q̃ eſt in libano vſq̧ ad yſopũ q̃ exit de parie te: ⁊ diſſeruit de iumẽtis ⁊ volucrib⁹ ⁊ repti lib⁹ ⁊ piſcib⁹: ⁊ hoc totũ fuit ex diuina inſpi ratione. Uñ p̃mittit ibi. Dedit de⁹ ſalomo ni ſapiãm ⁊ prudẽtiã multã nimis. Sctũs aũt Thomas oĩm operũ dei cognitionẽ ha buit. vñ ſecũdũ librũ ſñiarũ obtulit ⁊ que ſtiones de potẽtia dei: ⁊ q̃ones de ſpũalib⁹ creaturis. iõ dicit illud pſ. Meditat⁹ ſuꝫ in oĩb⁹ opib⁹ tuis ⁊ in factĩ manuũ tuarũ me ditabar. Decim⁹ fuit Eſayas in gẽtiũ voca tione. Nã grauit iniq̃ ⁊ ſcelera arguit pec canti pp̃lo futura mala p̄dicit. grãm noui teſtamẽti a p̄mo ſaluatoris aduẽtu vſq̧ ad vltimũ iudiciũ de eccl'ia ſmonẽ ꝑducit. Sã ctus aũt Tho. quo ad m̃ltiplicationẽ eccl'ie penes caput ⁊ mẽbra diſertiſſime eſayã ex poſuit. Cũ em̃ ad q̃ndã paſſum ꝓphie eiuſ dẽ ſibi valde dubiũ deueniſſet ex reuelatiõe ap̃lica ſctõꝝ petri ⁊ pauli fuit ſufficient in ſtruct⁹. Undecim⁹ fuit Job in diuine ꝓui dentie atteſtatiõe. Nã q̃dã epycurei aſſere bant deũ nõ curare de hijs inferiorib⁹ dicẽ tes q̃m nubes latibulũ ei⁹ circa cardines ce li pambulat nec n̄ra ↄſiderat. Uñ Job co natus eſt oñdere diuinã ꝓuidẽtiã circa res hũanas. Sctũs aũt Tho. obuolutas rõnes ⁊ ſñias in expoſitiõe ſuper Job mirabil'r de clarauit. vt de eo dicat̃ illud pſ. Declaratio ſmonũ tuoꝝ illuiat: ⁊ ĩtellectũ dat puulis. Duodecim⁹ fuit Helyas in religiõis obſer uatiõe. Nã indutus pilis cameloꝝ: auſter⁹ pnĩa: pctã arguẽs: legẽ dei zelauit: ⁊ ſp̃m du plicẽ a deo accepit. ſ. ad ꝓphetãdũ ⁊ miracu la faciẽdũ. Sctũs aũt Tho. vt fideles aĩa ret ad cultũ dei: librũ de ꝑfectiõe xp̃iane reli gionis obtulit. ⁊ librũ ↄ retrahentes a reli gione vt ſic oẽs fideles dicere poſſunt illud Tullij lib. de achademic̃. Nos inq̃t in n̄ra vr be pegrinãtes errãteſq̧ tanq̃ hoſpites tui libri q̃ſi domũ reduxerunt vt poſſem⁹ aliq̃n q̃ ⁊ vbi eſſem⁹ agnoſcere. Tu etateꝫ patrie tu deſcriptiones tẽpoꝝ: tu ſacroꝝ iura: tu ſa cerdotũ: tu domeſticã: tu publicã diſciplinã tu ſediũ: regionũ: locorũ: tu oĩum diuinarũ hũanarũq̧ rerũ noĩa: gñra: officia: cãs ape ruiſti. hec ille. vt merito dici poſſit de eo. Eſt is lux mũdi. q̃m eſt ſol circũdãs ſctãm ma trẽ eccl'iam illuminans eã. xij. radijs in. xij. patrib⁹ veteris teſtamẽti deſignat̃. Prim⁹ eſt generis hũani gubernatio in adaꝫ. Se cundus eſt hũani generis liberatio in noe. Terti⁹ eſt trinitatis repſentatio in abrahã Quart⁹ eſt redẽptiõis hũane ꝑfiguratio in yſaac. Quint⁹ ẽ ſacroꝝ p̄cognitio in Jacob Sext⁹ eſt eucharıſtie ꝓuiſio in ioſeph. Se ptim⁹ eſt legis dei ꝓpoſitio in moyſe. Octa uus eſt regimĩs approbatio in dauid. No nus eſt rerũ naturaliũ cognitio in ſalomõe Decim⁹ eſt gentiũ vocatio in eſaya. Unde cim⁹ ẽ dĩne ꝓuidẽtie atteſtatio in iob. Duo decim⁹ eſt religiõis obſuatio in helya. Sic em̃ ſol circuit. xij. ſigna celi: ſic btũs Tho. cir cuit. xij. p̄res veteris teſtĩ ad illumĩationeꝫ ſctẽ m̃ris eccl'ie. Jta vt vere dicat̃ de eo. Eſt is lux mundi ad ſapientie decorem.

¶ Secũdo beatus thomas eſt lux mundi ad vite honorem. Sciẽdum ꝙ ſancta mat̃ eccleſia eſt illa ſponſa de qua dicitur Apoc. xxij. Ueni oſtendaꝫ tibi ſpon ſam vxorem agni. ⁊ oſtendit mihi ciuitatẽ ſanctam hieruſalem deſcendentem de celo a deo habentem claritateꝫ dei. Lumen eius ſimile lapidi precioſo: ⁊ habebat murũ ma

gnū ⁊ altū habentē portas.xij.⁊ in ipis no
mina.xij.apl'oꝝ.hec ibi. Hec ciuitas eſt illa
mulier de qua dictū eſt ſupra. quā circunda
bat ſol.xij.radijs que habet. in capite coro
nam.xij.ſtellarū.quia habet perfectiones ⁊
virtutes.xij.apl'oꝝ. Has aūt perfectiones
habuit ſanctꝰ Tho. ad honorē vite ipſius
eccleſie vt ſic vita ſancti Thome ſit corona
duodecim ſtellarū in vertice eccl'ie. Beatus
petrus floruit virtute ſapientie. Cui dicitur
Math.xvi. Beatus es ſymon bariona: qꝛ
caro ⁊ ſanguis nō reuelauit tibi: ſed pater
meus qui in celis eſt. Beatꝰ Thomas flo
ruit ſapientia non in etate prouecta: ſed in
infantia. Sicut enī beatꝰ Johannes bapti
ſta in matris vtero cognouit ſacrm̄ dn̄ice
incarnatōis in eo ꝙ exultauit ad ſalutatio
nem factā elizabeth vt dicit Lu.i. Sic bea
tus Thomas poſitus a nutrice in balneo
chartā cōtinentē ſalutationē angelicā ſibi
de celo a deo miſſam manu accepit ⁊ dilige
ter eā intuens in ea legit: quā legens genu
flexit vt dicat illud pſ. Os meū aperui ⁊ at
traxi ſpiritū: quia mandata tua deſiderabā
Beatus andreas floruit virtute innocētie.
Fuit enī virgo mente ⁊ corpore. Unde an
dreas decorus interpretatur. Beatus Tho
mas floruit virginitate quā a deo ſibi dari
impetrauit. ⁊ ecce duo angeli cingulo caſti
tatis renes eius ſtringentes dixerunt eum
a dn̄o fore clementius exauditū. Unde po
terat dicere illud.ij.Coꝝ.xij. Datus eſt mi
hi ſtimulus carnis mee angelus ſathane q̄
me colaphizet: propter quod ter dn̄m roga
ui vt auferret a me. ⁊ dixit mihi. Sufficit ti
bi gratia mea. Beatus iacobus maior flo
ruit virtute conſtantie. parauit enī ſe ad bi
bendū calicē paſſionis pro xp̄o. Math.xx.
Beatus Tho. maxime cōſtantie fuit ad ꝑ
ſeuerandū in religione fratrū predicatorū.
Lꝫ multipliciter fuiſſet a matre ⁊ fratribꝰ ſuis
carnalibus vexatus vt ab ea diſcederet: nō
ſine graui moleſtia corporis, tandē ordini
poſt bienniū fuit reſtitutus vt poſſit dicere
illud.ij.Coꝝ.xij. Per ſene.in ſpor.di.ſū ⁊c̄.
Beatus Johannes floruit virtute beniuo
lentie: qꝛ mira charitate a dn̄o dilectꝰ fuit.
Unde petrus vidit illū diſcipulū quē dilige
bat ieſus. Joh.xxi. Beatꝰ Tho. magna cha
ritate cōpatiebat peccatoribꝰ flens pctā eo
rū velut pctā ꝓpria. vt poſſit dicere illō Job
xxx. Flebam ego ſuper eo qui afflictus erat.
Beatus Thomas floruit virtute veritatis

qꝛ ſacrm̄ reſurrectiōis dn̄ice credere noluit
donec de veritate fuit certificatꝰ vt dr̄ Joh.
xx. Beatꝰ Tho. ſuā ſciam nō tā humano in
genio q̄ꝫ diuino oraculo habuit: qꝛ quoties
diſputare: legere: ſcribere: dictare voluit: pri
us ad orōnis ſuffragiū ꝯfugit. Un̄ poterat
dicere illud Gal'.i. Qd̄ euāgelizatum eſt a
me nō eſt ſm̄ hoiem: neqꝫ enī ego ab hoīe
accepi illud neqꝫ didici: ſed per reuelationē
ieſu xp̄i. Beatꝰ Jacobꝰ minor floruit virtu
te patientie. nā ꝓpter manſuetudinē ſuam
dictꝰ eſt frater dn̄i, vt dr̄ Gal'.i. Beatꝰ tho
mas in ꝑncipio ſtudij ſui tante fuit tacitur
nitatis vt ab oībꝰ vocaret bos mutus. Nō
enī accepat licētiā a deo loquēdi q̄ viderat
⁊ audiuerat vt dicere poſſit illō.ij.Coꝝ.xij.
Audiui archana verba que nō licet hoi loq̄
Nā ſepiꝰ orās eleuabat duobꝰ cubitis a ter
ra: tūcqꝫ mens eiꝰ rapiebat in celū vbi ad
diſcebat q̄ docere debebat. In cuiꝰ ſignū tūc
incepit loqui. Qn̄ Albertꝰ magnꝰ legebat li
brū de diuinis noibus ⁊c̄. Beatꝰ Philippꝰ
floruit virtute ꝯfidētie. putauit enī ꝙ ad ſui
defenſionē ⁊ beatitudinē ſufficeret ſibi vi
ſio diuinitatꝭ dicēs illō Joh.xiiij. Dn̄e oſtē
de nobis patrē ⁊ ſufficit nobis. Btūs tho
mas valde ꝯfiſus eſt in dn̄o. cū enī cogere
tur ad gradū magiſterij ſuſcipiendū omnē
fiduciā in dn̄o poſuit. cūqꝫ neſciret q̄d pro
themate aſſumeret affuit ſenex in habitu
ꝑdicatoꝝ dicēs ei. Cōfide qꝛ qd̄ petis impe
traſti. onus magiſterij aſſume: ⁊ ꝓ tuo the
mate aſſume illud pſ. Rigās montes de
ſupioribꝰ ſuis: de fructu operū tuoꝝ ſatiabit
terra. Btūs Bartholomeꝰ floruit v̄tute in
telligētie. Nā vt dicit Dyo. in lib. de myſtica
theologia. Diuinꝰ bartholomeꝰ dicit ⁊ mul
tā eſſe theologiā ⁊ nimiā: ⁊ euangeliū latū
⁊ magnū. Btūs Tho. tāta intelligētia pre
ditus eſt vt ſecreta myſteria ſacre doctrine
oībꝰ faceret ꝑuia ⁊ clara. vn̄ in ꝑncipio pri
me ꝑtis dic̄ ſic. Quia catholice v̄itatis do
ctor non ſolum prouectos debet inſtruere:
ſed ad eum etiam pertinet incipientes eru
dire, ſm̄ illō apoſtoli.i.Coꝝ.iij. Tanq̄ꝫ par
uulis in chriſto lac potum dedi vobis non
eſcam. propoſitū noſtre intentionis in hoc
ope eſt ea q̄ ad xp̄ianā religionē ꝑtinēt eo
mō tradere ſm̄ ꝙ ꝯgruit ad eruditionē in
cipiētiū, hec ibi. Juxta illō Job.xxviij. Pro
funda fluuioꝝ ſcrutatꝰ eſt ⁊ abdita. p. in. lu
cē. hoc aūt ꝑcipue appet in expoſitiōe epl'a
rū pauli, a quo cū q̄reret an in eis verū ha

buiſſet intellectū. Rñdit. quantū q̄s viuēs
in corꝑe habere poſſet. Btūs Mathē⁹ flo⸗
ruit virtute indigētie. Nā cū eſſet reb⁹ ⁊ cu⸗
ris tꝑalib⁹ implicat⁹: vnico verbo a xp̄o vo
catus oīa reliq̄t ⁊ ſecut⁹ eſt xp̄m. Math. ix.
Btūs Tho. vt liberi⁹ vacaret cōtēplationi
dei ⁊ ſctarū ſcripturarū abiectis dignitatib⁹
⁊ diuitijs parentū ordinē p̄dicatoꝝ eſt in⸗
greſſus. Nā cū papa Clemēs ip̄m creaſſet
archiep̄m Neapolitanū addēs ei redditus
monaſterij ſcti petri oīno renuit. Vn̄ pote⸗
rat dicere illud Sap̄. viij. Prepoſui illaꝫ re
gnis ⁊ ſedib⁹ ⁊ diuitias nihil eſſe dixi in cō
paratiōe illi⁹. Btūs Symon floruit ꝟtute
obediētie. Nā ſymon interp̄taꝫ obediens.
in hoc imitat⁹ eſt xp̄m: q̄ dixit. Ego non ve
ni vt faciā volūtatē meā ſ; volūtatē ei⁹ qui
miſit me. Btūs Tho. p̄latis ſuis in oībus
obediens fuit. Nā dū ſcriberet Pariſi⁹ op⁹
ſumme in theologia de mādato prioris in⸗
uitat⁹ a ſctō Ludouico rege frācie ad pran
diū acceſſit. cūq; in menſa nihil guſtaret: ſ;
in ꝯtēplatiōe q̄dā ꝑſiſteret meditabūdus
excitat⁹ ait. nūc ꝯcluſum eſt manicheis. Jō
poterat dicere illud Thob. xij. Videbar q̄⸗
dem vobiſcū mādúcare ⁊ bibere: ſ; ego cibo
⁊ potu inuiſibili vtor. Btūs Thade⁹ floruit
pietate iuſticie: ꝑ quā multa miracula fecit
vt appꝫeret iuſticia ⁊ bonitas legis xp̄i. Be
atus Tho. multis miraculis claruit etiā cū
adhuc viueret. Nā quandaꝫ mulierē in die
paſche poſt ip̄ius predicationē a fluxu ſan⸗
guis curauit ad tactū cappe illi⁹. ſociū ſuuꝫ
etiā a febre ſanauit ⁊c̄. vt poſſit dicere illud
Act. iij. Fides q̄ ꝑ deū eſt dedit integrā ſa⸗
nitatē iſtā in ꝯſpectu oīm veſtrū. Btūs ma
thias floruit virtute hūilitatis. Qm̄ lꝫ eſſet
aſſumpt⁹ ad gradū apl̄atus: ſemꝑ tn̄ in hu
militate ꝑmāſit. Btūs Tho. ꝙuis ſctūs ⁊
doctor eſſet: nō tn̄ renuit ſociare fratrē quē
dam cōuerſum ⁊ hoſpitē ꝑ Bononiā ip̄m
ſequēdo. vt poſſit dicere illud. i. Coꝝ. ix. Cū
eſſem liber ex oīb⁹ ſeruū me feci oīm vt plu
res lucrifacerē ⁊c̄. Hijs. xij. ꝟtutib⁹ beatus
Tho. exornauit coronā ſctē mr̄is eccl̄ie ve⸗
lut. xij. ſtellis fulgētib⁹ ad honorē vite. quē⸗
admodū ⁊ apl̄i ip̄am exornauerūt vt ſic de
eo dicatur. Eſt is lux mundi. ſuis radijs ful
gentibus in vniuerſa eccleſia.

Tertio beatus thomas eſt lux mūdi ad vie valorē. Sciēdū ꝙ dya⸗
bol⁹ multipl̄r conat⁹ eſt īpugnare ſctāꝫ ma
trē eccl̄iam. Vn̄ Aug⁹. lib. de vera religione
dic̄ ſic. Neq; in ꝯfuſiōe paganorum neq; in
purgamētis hereticoꝝ: neq; in lāguore ſciſ
maticoꝝ: neq; in cecitate iudeoꝝ q̄rēda eſt
religio: ſ; apud eos ſolos q̄ xp̄iani catholi⸗
ci noīanꝫ integritatꝭ cuſtodes ⁊ recta ſectā
tes. Hec em̄ eccl̄ia catholica ꝑ totū orbem
valide lateq; diffuſa errātib⁹ vtiꝫ ad ꝑfect⁹
ſuos ⁊ ad eoꝝ correctionē cū euigilare vo⸗
luerint. Vtiꝫ em̄ gētib⁹ ad materiā oꝑatio⸗
nis ſue. heretiꝗ̄ ad ꝓbationeꝫ doctrine ſue.
ſciſmatiꝗ̄ ad documētū ſtabilitatꝭ ſue. iude
is ad cōꝑationē pulchritudīs ſue. hec ille.
His velut inſtrumētꝭ conat⁹ eſt dyabol⁹ de
prauare veritatē fidei catholice. Hi oēs ſi⸗
gnificanꝫ ꝑ lunā ꝓpter defectū luminis ⁊ va⸗
riationē quos ſctā mr̄ eccl̄ia pedib⁹ calcat.
vn̄ dr̄. Et luna ſub pedib⁹ ei⁹. Adiuuit autē
ſctūs Tho. in ſua doctrina iſtoruꝫ errores
ſupprimere ⁊ calcare ⁊ eos ad viā veritatꝭ
reducere. vt recte dicaꝫ de eo. qm̄ eſt is lux
mūdi. Hi autē diſtincti ſunt in. xij gradus.
Primi ſunt naturales: q̄ varios errores in
duxerūt in ꝑncipijs rerū naturaliū. Tha⸗
les Mileſi⁹ q̄ fuit prim⁹ ex ſeptē ſapiētib⁹
grecie. poſuit aquā eē ꝑncipiū rerū natura⸗
liū. Anaximāder hui⁹ diſcipul⁹ poſuit igneꝫ
eē ꝑncipiū. Anaximenes hui⁹ auditor po⸗
ſuit aerē eē ꝑncipiū. Anaxagoras poſuit in
tellectū q̄ndā ſeꝑatū eē ꝑncipiū. Archela⁹
poſuit terrā eē ꝑncipiū. Empedocles poſuit
amiciciā ⁊ litē eē ꝑncipia oīum rerū nāliū.
Et hec ꝑncipia colebāt tanq̄ȝ deos vt decla
rat Tull. lib. i. de nā deoꝝ. Sctūs tho. hos er
rores ꝯfutās obtulit librū opuſcl̄oꝝ nāliuꝫ
in q̄ manifeſtat ꝟitatē ꝑncipioꝝ nāliū. ꝓ⸗
pter qd̄ dicūt illō Sap̄. ij. Ergo errauim⁹ a
via ꝟitatꝭ: ⁊ lumē iuſticie nō luxit nob. nūc
aūt ē is lux mūdi. Scd̄i ſunt morales: q̄ va
rios errores induxerūt. Sic Socrates q̄ po
ſuit ꝙ hō hn̄s ſciaꝫ peccare nō poterat. ſ; q̄⸗
cūq; peccabat ꝑpt ignorātiā peccabat. q̄r di
xit oēs ꝟtutes prudētias. Jtē poſuit ꝙ in
ciuitate oīa debēt eē cōia. ſ. poſſeſſiōes: vxo
res: ⁊ officia debēt eē ꝑpetua. Sctūs Tho.
hos errores ꝯfutās obtulit librū de q̄ttuor
ꝟtutib⁹ cardīalib⁹ in q̄ declarat q̄d ſit tenen
dū circa iſta ſm̄ ꝟitatē. Tertij ſunt ſtoyci.
q̄ varios errores īduxerūt circa ꝟtutes mo⸗
rales. ſic picthagoras q̄ poſuit felicitatē in
ꝟtutib⁹ ⁊ ꝙ paſſio n̄ pt cadē ī virū ſapiētē
vt ꝑſeq̄ꝫ Tull. i li. de tuſculanis q̄ōni. Sctūs
Tho. hos errores ꝯfutās obtulit librū ethi

coꝝ.in quo expoſuit veritatẽ eoꝝ q̄ ꝯtingũt
circa vͦtutes morales. Quarti ſunt achade
mici:qui negauerũt hoīem ſcire aliq̄d.ſicut
Plato Pſeuſipus. Polemon. Artheſilas.
Carneades. Qui voluerunt ꝙ nihil poſſet
ſciri certitudinalr̄.ſ; ad vtrãq; partẽ poſſet
diſputari vt dicit Tulli⁹ lib. de achademic.
Sctũs Tho.hũc errorẽ confutãs obtulit li
brũ qui dr̄ quotlibeta.in quo diſputat de oī
bus rebus ad vtrãq; partẽ.docens q̄d veri
ac certi tenendũ ſit in ſingulis. Quinti ſunt
perypatetici:q̄ negauerũt creationẽ ⁊ mũ-
dũ incepiſſe eſſe. Sicut Ariſtoteles The-
miſtius. Johẽs grãmatic⁹. Auerroys.qui
poſuerũt ꝙ ex nihilo nihil fit. Sctũs Tho.
hoꝝ errores ꝯfutãs obtulit fidelẽ expoſitio
nem ſup libros philoſophie naturalis.in q̄
bus oñdit veritates naturales non ꝯtradi
cere veritatib⁹ theologicis. Sexti ſunt epy
curei qui voluerũt aīam interire cũ corpo-
re.ſicut Leucipp⁹. Democrit⁹. Ariſtipus.
qui felicitatẽ hoīs poſuerũt in voluptatib⁹
corpis vt dr̄ Sap. ij. Sctũs Tho. obtulit
iſtis librũ queſtionũ de aīa.⁊ queſtiones de
malo.in quib⁹ declarat penas hoīm.p pecca
tis:⁊ gl'iam ſempiternã.p virtuoſo viuere.
Septimi ſunt iudei q̄ negãt multas verita
tes circa fidẽ xp̄i angeloꝝ officia:grãm in-
carnationis xpi. Sctũs Tho. obtulit iſtis
queſtiones de veritate: ⁊ q̄ões de incarna
tione verbi:in quib⁹ grãm noui teſtamenti
mirabilr̄ declarat:⁊ poſtillã ſup Johannẽ.
Octaui ſunt greci:qui negãt.pceſſionẽ ſpi-
ritusſancti a filio:⁊ multa circa poteſtatem
romani põtificis. Sctũs Tho.obtulit iſtis
expoſitionẽ ſup primã decretalẽ:vltra librũ
ꝯ errores gẽtiliũ.in qua errorẽ ipoꝝ elidit.
Noni ſunt heretici: q̄ multa ꝯfingũt ꝯ fidẽ
catholicã.ſicut Origenes. Maniche⁹. Pe
lagi⁹. Sctũs Tho.obtulit eis librũ de arti-
culis fidei ad mgr̄m ordīs p̄dicatoꝝ.⁊ q̄ões
ad lectorẽ Venetũ.⁊ q̄ões ad lectorẽ
Biſuntinũ.in q̄b⁹ oīb⁹ elimīat hereſes iſto
rũ. Decimi ſunt rectores ciuitatũ q̄ multos
patiunt̄ defect⁹ in illarũ gubernatōe. Sctũs
Tho. obtulit librũ politicoꝝ ⁊ yconomicoꝝ
in q̄b⁹ docet modũ gubernãdi ciuitatẽ ⁊ fa
miliã. Undecimi ſunt ꝯtẽplatiui:in q̄b⁹ cõ-
tingit defect⁹ ex ꝯtẽplatiõe diuinoꝝ.p̄cipue
ſecretorũ celeſtiũ. Sctũs Tho.obtulit iſtis
expoſitionẽ ſup cantica canticoꝝ.⁊ librũ de
ſubſtãtijs ſepatis. in q̄b⁹ ⁊ de xp̄o ⁊ de an-
gelis mlt̄a diſſeruit.⁊ expoſitionẽ ſup quat
tuor euãgelia ex dictis ſctõꝝ ꝯtextã.quam
cathenã auream vocant. Duodecimi ſunt
actiui:p̄cipue miniſtri eccl'ie in q̄b⁹ põt eue
nire error quo ad miniſteria ſua. Sanctus
Tho.obtulit iſtis expoſitionẽ ſuper libros
Dyoniſij in quib⁹ officia miniſtrorũ eccl'ie
declarant̄ ſḃm ordines angeloꝝ. Omẽs iſti
pñt vere dicere qm̄ ſctũs Thomas eſt lux
mundi. Uñ cantat ſctã mr̄ eccl'ia. Exultet
mẽtis iubilo laudãs turba fideliũ erroruȝ
pulſo nubilo per noui ſolis radiũ ⁊c̄. Et ſic
pȝ ꝙ lunã.i.mundũ ſubiecit pedib⁹ ſctẽ ma
tris eccl'ie.pͦ. Oīa ſubieciſti ſub pedib⁹ ei⁹
Propter q̄ꝺ hodie quadruplici corona eſt
in gl'ia coronat⁹. Prima corona eſt glorie
in viſione diuine eſſentie pͦ. Gloria ⁊ ho
nore coronaſti eũ:hanc ſibi dedit pater. Di
cẽs illꝺ.i. Pet.v. Percipe īmarceſſibilẽ eter
ne gl'ie coronã.q̄ꝺ ſignificatũ eſt in appiti-
one ſtelle in modũ comete p tres dies an-
te obitũ ei⁹. Scḋa eſt corona ſapiẽtie q̄ da
tur p aureola doctorib⁹.⁊ hec ē corona au
rea de qua dr̄ Eccl'i.xlv. Corona aurea ſup
caput ei⁹ expreſſa ſigno ſctitatis. Hanc ſibi
dedit fili⁹.q̄ꝺ ſignificatũ eſt in egreſſu ei⁹ a
ſcholis p aſſociationẽ pauli apl'i. Tertia ē
corona miſcḋie in opatione miraculorũ. ⁊
hec eſt corona de lapide p̄cioſo quã dedit ſi
bi ſpũſſctũs. De qua dr̄ Eſa.lxi. Spũs dñi
miſit me vt darẽ lugentib⁹ coronã.p cinere
oleũ gaudij p luctu.i.ſanitatẽ infirmis.q̄ꝺ
ſignificatũ eſt in fratre Johãne monacho
monaſterij in quo ſctũs doctor obijt q̄ cuȝ
eſſet cec⁹ in die obit⁹ ſctī doctoris viſum re
cepit. Quarta eſt corona pudicicie ſeu vir-
ginitatis.⁊ hec eſt corona floꝝ quã ſibi de-
dit btã vͦgo. De qua dr̄ Eſa.lxij. Eris coro
na gl'ie in manu dñi: ⁊ dyadema regni in
manu dei tui. Q̄ꝺ ſignificatũ eſt in viſione
beati Auguſtini dicẽtis fratri Alberto de
Brixia. Thomas mihi par eſt in gl'ia:ſ; vir
ginitatiſ aureola me p̄cedit p gr̄aȝ xp̄i amẽ.

¶ In feſto ſctī Gregorij pape. Sermo.xxi.

ESt fidelis ſeruus ⁊
prudẽs. Math.xxiiij.⁊ in euã-
gelio p̄ſentis ſolẽnitatis. Bea-
tus Greg.in paſtorali. dicit ſic.⁊ habetur
viij.q i.c.licet ergo. Tantum debet actionẽ
populi actio tranſcendere preſulis:quantũ
diſtare ſolet a grege vita paſtoris. Super
quo moueo talem queſtionem. Utruȝ bea
tus Gregorius debuerit eſſe ſanctior vt re-

giminí eccleſie eſſet aptior. Ad iſtam queſtioné reſpondent duo doctores noui teſtamenti. Primꝰ eſt gloſator. extra de officio cuſtodis. ca. vlti. dicēs ſic. Sufficit eligē bonū: nec oportꝫ eligē meliorē. Secūdꝰ ē ſanctus Tho. ſc̄da ſc̄de. q. clxxxv. arti. iij. dicens ſic. Circa aſſumptionē alicuiꝰ ad epiſcopatum aliq̄d eſt conſiderandū ex parte eiꝰ qui aſſumit, ⁊ aliq̄d ex parte eiꝰ qui aſſumitur. Ex parte eñ eiꝰ qui aſſumit: vel eligēdo vel ꝓuidendo requirit: ꝙ fideliter diuina miſteria diſpenſet. que quidē diſpenſari debent ad vtilitatē eccl̄ie. ſm̄ illō. i. Cor. xiiij. Ad edificationē eccleſie querite vt abūdetis. nō autem miſteria diuina hominibꝰ cōmittunt ꝓpter eoꝝ remunerationē quā expectare debent in futuro. Et ideo ille q̄ debet aliquem eligere in ep̄m vel de eo ꝓuidere: nō tenetur aſſumere meliorē ſimpliciť qd̄ eſt ſm̄ charitatem. ſed meliorē quo ad regimen eccleſie. qui ſcꝫ poſſit eccl̄iam ⁊ inſtruere ⁊ defendere ⁊ pacifice gubernare. Vñ contra quoſdā Hierony. dicit. Qd̄ quidā nō querūt eos in eccleſia colūnas erigere quos plus cognoſcunt eccleſie ꝓdeſſe. ſed quos vel ipi amāt vel quoꝝ ſunt obſequijs dedití. vel ꝓ quibꝰ maioꝝ quiſpiā rogauerit: ⁊ vt deteriora taceam. qui vt clerici fierent muneribꝰ impetrarunt. Hoc aūt ꝑtinet ad acceptōnē perſonarum que in talibꝰ eſt graue pctm̄. Vñ ſuper illud Iaco. ij. Fratres mei nolite in ꝑſonarū acceptionē ⁊c. dicit gloſa. Augu. Si hanc diſtantiā ſedendi ⁊ ſtandi ad honores eccleſiaſticos referamꝰ. nō eſt putandū leue eſſe pctm̄: in perſonarū acceptōe habere fidē deū glorie. Quis eñ ferat diuitē eligi ad ſedem honoris eccl̄ie. contēpto paupere inſtructiore ⁊ ſanctiore? Ex parte aūt eiꝰ qui aſſumit nō requirit ꝙ reputet ſe alijs meliorem. hoc eñ eſſet ſuperbū ⁊ ſuperſtitioſuꝫ. ſed ſufficit ꝙ nihil in ſe inueniat: per qd̄ illicituꝫ ei reddatur aſſumere prelatiōis officiū. Unde licet petrus interrogatus eſſet. an dñm plus ceteris diligeret: in ſua reſponſione nō ſe ꝓtulit ceteris. ſed reſpondit ſimpliciť ꝙ xp̄m amaret. Studiū tamē illiꝰ qui in dignitate eſt conſtituꝰ. debet ad hoc tendere vt taleꝫ ſe exhibeat: vt ceteros ⁊ ſciētia ⁊ ſctītate ꝓcellat. Unde Symacus papa vt habet. i. q. i. dicit. Uiliſſimꝰ computandus eſt niſi ſcīa ⁊ ſanctitate precellat: qui eſt dignitate preſtantior. Sed nō eſt ſibi imputandū ſi ante prelationē nō eſt excellentior. hec thomas.

Sciendū ꝙ ad bonuꝫ publicū augendum concurrunt quattuor. Primo cōmunitas vt ſcꝫ qui eſt paſtor ꝓcuret bona cōmunia. ⁊ nō ꝓpria. i. Cor. xiij. Charitas nō querit que ſua ſunt ſed que ieſu xp̄i. Hec aūt cōmunitas exigit tria fundamēta. ſ. cōcordie vnionem. Nam ſicut dicit ph̄s. ix. Ethicoꝝ. Ad amiciciā nō pertinet concordia in opinionibus: ſed cōcordia in bonis conferentibꝰ ad vitaꝫ: ⁊ precipue in magnis: qꝛ diſſentire in aliquibꝰ paruis: quaſi nō videtur eſſe diſſenſus. Exiſtente eñ cōcordia in p̄ncipalibus bonis: diſſenſio in aliquibꝰ paruis nō eſt cōtra charitatē. Sed pax vera nō pōt eſſe niſi in bonis ⁊ bonoꝝ. Pax autē maloꝝ eſt pax nonvera: ſed apparēs. Ideo dicit Aug. xix. de ciui. dei. Qꝛ pax hoīm eſt ordinata concordia. Item exigit iuſticie adequationē. Nam res diſtribui poſſunt a cōmuni in ſingulos ⁊ cōmutari de vno in aliū. ⁊ eſt quedā diſtributio laborioſoꝝ operū ⁊ cōmutatio. Similiter qñ aliq̄s tradit rem ſuā alteri ꝑ recompenſationē alteriꝰ rei. ſicut accidit in emptione ⁊ venditione. Rurſus exigit ꝓprietatꝫ obliuionē. Unde Tulliꝰ li. i. officioꝝ dicit ſic Scire debemꝰ que in terris gignunt ad vſū hoīs creari oīa: homīes aūt hoīm cauſa fuiſſe genitos: vt ipſi inter ſe alij alijs prodeſſe poſſint. in hoc debemꝰ naturā ducē ſequi ⁊ cōmunes vtilitates in mediū afferre. qui reipublice ꝓfuturi ſunt: duo platonis precepta teneant. Unū vt vtilitatē ciuiū ſic tueātur: vt quicq̄d agant ad eam referant obliti cōmodoꝝ ſuoꝝ. Alterū vt totuꝫ corpus reipublice curent: ne dum vnā partē tuent: reliquam deſerant. hec ille. Secūdo concurrit cōmoditas: puta ſcientia in ſpeculabilibus. Unde Plato dixit. Beatas fore res publicas: ſi eas aut ſapientes regerent: aut earuꝫ rectores ſapientie ſtuderent. Itē prudētia in agibilibꝰ: qꝛ prudētia eſt virtꝰ maxime neceſſaria ad vitam humanam. Bene autem viuere cōſiſtit in bene operari. ad hoc eñ ꝙ aliq̄s bene operat: nō ſolū requirit quid faciat. ſed etiā quomodo faciat. vt ſcꝫ ſm̄ rationē rectā operet: nō ſolū ex impetu. aut paſſione. Rurſus ars in factibilibꝰ: vt ars bellica: nautica: fabrilis. Et ſic de ceteris artibus mechanicis. Tertio ꝯcurrit ſecuritas: puta lex naturalis: lex humana: ⁊ lex diuina. pſ. Lex dñi īmaculata cōuertēs aīas teſtimonium dñi fidele ſapiām preſtans paruulis. Et Iſido. dic̄ li. Ethimo. Qꝛ lex eſt nullo pri

tiato cõmodo: ſ ꝑ cõmuni vtilitate oĩm cõſcripta. Quarto cõcurrit ſanctitas ad quẽ tria expediũt. ſcʒ ſacra defenſiua. Nam ꝑ ſacrificia ciuitates defenſant. vt tempe moyſi Exod. xvij. ⁊ tpe ioſue. Joſue. vi. Et inimici debellati fuerũt. Joſue. x. Item penitentia reconciliatiua. vt niniue. Jone. iij. Rurſus innocentia ciuitatũ preſeruatiua. vt pʒ de decẽ iuſtis tpe ſubuerſionis ſodome. Gen. xviij. Et qꝛ beat⁹ Greg. floruit. tum ſctitate vite. tum ſapĩa doctrĩne. diligẽs cõitatẽ fideliuʒ: cõmoditatẽ: ſecuritatẽ: ⁊ ſctitatẽ. Jdõ dicit ꝟbũ ꝓpoſitũ. Eſt fidelis ſeruus ⁊ prudẽs.

¶ Eſt fidelis ſeruus ⁊ prudens.
- Per humilitatem.
- Per vigilantiam.
- Per confidentiam.
- Per patientiam.
- Per paupertatem.
- Per pietatem.

¶ **Primo beatus gregorius** eſt fidelis ſeruus ⁊ prudẽs per humilitateʒ Nam ſicut ex cemẽto liquido ⁊ ex lapidib⁹ duris fit edificiũ. ita etiã ex humilib⁹ ⁊ igne diuini amoris induratis fit ſpũale edificiuʒ Vñ dñs Luc. xiiij. Inducit ſimilitudinẽ de homĩe qui vult turrim edificare. ꝙ prius ſedens cõputat ſumpt⁹. qui ſunt ei neceſſarij ſi habeat ad ꝑficiendũ ne inſultet ei qꝛ hic homo incepit edificare ⁊ nõ potuit cõſũmare. Sumpt⁹ aũt ad turrĩ edificãdã. vt Aug. dicit in epl'a ad Letũ. Nihil ẽ aliud ꝙ vt nũciet vnuſquiſqʒ oĩb⁹ q̃ ſunt ei⁹. Materia autem hui⁹ edificij eſt xp̃s: qꝛ fundamentũ aliud nemo põt ponere preter id qd̃ poſitũ eſt qd̃ eſt xp̃s ieſus. Cui fundamẽto apponuntur ꝓphete ⁊ apl'i. Eph. ij. Supedificati ſuper fundamentũ apl'oꝝ ⁊ ꝓphetarũ ad qd̃ fundamẽtuʒ ꝑuenit ꝑ hũilitatẽ. Vñ Aug. Magnã fabricã vis cõſtruere celſitudinis de fundamẽto ꝑ̃us cogita humilitatꝭ. Ad h̃ edificiũ eccl'ie volẽs ꝑuenire beat⁹ gregori⁹ ꝑ̃us fecit fundamentũ humilitatꝭ. ⁊ hoc quadruplicit. Primo in aĩo: qꝛ ſe petõrẽ reputabat. Unde Mauricio impatori q̃ euʒ ꝑſequebat ſic ſcripſit. Quia eñ peccator ſum credo ꝙ oĩpotẽtẽ deũ tanto vobis amplius placatis quãto ſibi male ſeruientẽ affligitis. Secũdo in ꝟbo ⁊ doctrina. Nam primus in litteris ſuis: ſeruuʒ ſeruoꝝ dei ſe appellauit. etiã doctrinã ſuaʒ vilem reputauit. Unde dixit in epiſtola ad Innocẽtiũ affrice ꝑfectũ. Si delitioſo cupitis pabulo ſaginari: beati auguſtini opuſcula legite. ⁊ ad cõparationẽ illius ſimilaginis noſtrũ furfurem nõ queratis. Tertio in ſigno. Cũ eñ quidã heremita vellet ſibi reuerentiã exhibere: ipſe ꝑ̃us ſe in terrã proſtrauit. Quarto in honore iniuncto: ei⁹ quidẽ electio fuit inuita ex parte ſui. ⁊ ideo fugit ⁊ ſe abſcondit Ex parte populi fuit volũtaria: quia omnes vnanimiter eum elegerũt. Ex parte dei fuit miraculoſa: qꝛ cum latitaret indicio colũbe manifeſtatus eſt.

Secundo beatus gregorius eſt fidelis ſeruus ⁊ prudens per vigilantiam. Ipſe eñ poteſt dicere illud Eccli. xxiij. Ego nouiſſim⁹ vigilaui. ⁊ quaſi qui colligit racemos poſt vindemiatores in benedictictione dei ⁊ ipſe ſperaui. ⁊ quaſi vindemiãs repleui torcular. Gregori⁹ eñ interpretatur vigilans. ⁊ hoc quantũ ad quattuor. Pr̃o quantũ ad deũ per contẽplationẽ: idõ ipm deũ inuenire meruit. Eccl. xxiiij. Qui mane vigilauerint ad me inuenient me. Meruit eñ xp̃m in peregrini ſpecie ⁊ viſibili carne videre. Meruit videre ſpm̃ſanctũ in ſpecie columbe ſuper caput eius manentẽ. Meruit videre beatã virginẽ inter choros angelorum iubilantiũ ⁊ dicentiũ. Regina celi letare. ⁊ ſibi propitiam in peſtis ꝓpulſatiõe. qñ ante imaginẽ ꝟginis turbulẽtia aeris fugit: ⁊ ſerenitas mira remãſit. Meruit videre angelos orões ſuas deo offerentes. ſic audiuit ab angelo quem in forma peregrini ſuſcepit ⁊ pauperis. Ego angelus dei ſum: ⁊ dñs miſit me ad te vt te protegã: ⁊ orationes tuas deo offeram. Etiam vidit angelũ ſibi obſequentẽ. Nam in die paſche cũ apd̃ ſanctã Mariã maiorẽ miſſam celebraret: ⁊ pax dñi ꝓnũciaret. angelus alta voce reſpõdit. ⁊ cũ ſpiritu tuo. Vñ papa eadem die celebrat in dicta eccleſia. ⁊ cũ dicit. pax dñi. ſibi minime reſpondet in hui⁹ miraculi teſtimoniũ Secũdo vigilauit quantũ ad ſe per vite perfectionẽ. Nam terrena deſpexit: celeſtia ſuſpexit: mortẽ appetijt. Unde in prologo dialogi dicit. Infelix animus me⁹ in monaſterio meminit qualis fuit. quãdo ei labẽtia tempora cuncta ſubter erant. ꝙ nulla niſi celeſtia cogitare conſueuerat. ꝙ mortem quoqʒ que pene cunctis pena eſt vt ingreſſum vite ⁊ laboris ſui ꝑmiũ amabat. Tertio vigilauit quantũ ad proximũ per ſollici

tam prouiſionem. Eccleſia enĩ dei modo pi
cta eſt in officio eccleſiaſtico multiplici colo
re. Primum colorē appoſuit xp̄s: dicens.
Hoc eſt corpus meū. Secundū appoſue-
runt apoſtoli: qñ orationē dñicam in miſſa
dicēdā ordinauerunt. Tertium appoſuit
Ignatius qui pſalmos per antiphonas di-
cendos ſtatuit. Quartū appoſuit Hylari
us qui Gloria in excelſis deo compoſuit.
Quintū appoſuit Nicena ſynodus q̄ ſim
bolum maius inſtituit. Sextum appoſuit
Athanaſius qui fidem catholicam ſufficiē
ter explicauit dicēs. Quicunq̧ vult ſaluus
eſſe ꝛc̄. Septimū adiunxit Hieronymus
qui pſalteriū per ferias diſtinxit. ꝛ Gloria
patri in fine pſalmoꝝ dicendum inſtituit.
Octauū appoſuit Ambroſius: qui cant⁹
hymnos ꝛ orationes fecit. Gregori⁹ vero
opus perfecit: qꝛ totum officiū eccleſie ordi
nauit. Ecc̄. xlvij. Stare fecit cantores circa
altare. ordinauit hymnos. Ideo ſequit̄. In
ſono eoꝝ dulces fecit modos. Ordinauit
miſſam. Ideo ſequit̄. Dedit in celebrationi-
bus decus. Ordinauit officiū in ſeptem ho
ris perpetuo decantandū. Ideo ſubdit̄. Or
dinauit templū vſq̧ ad conſummationē vi-
te. Ordinauit antiphonarium in matutinis
ſpecialiter decantandū. Ideo ſubditur. Am
pliauit mane dei ſanctitate. Ordinauit ꝙ
miſſa vocetur. quia ſacra hoſtia eſt nobis a
deo dupliciter miſſa. ſ. ꝑ incarnationē in mū
do. ꝛ ꝑ ſctificatōeꝫ ī ſacramēto. ꝛ nos eā ſi-
bi dupliciter mittim⁹. ſcꝫ per paſſionē qua deo
reconciliamur: ꝛ per quottidianā oblationē
q̄ pro nobis intercedit vt dei miſĩcordiā cō-
ſequamur. Ordinauit etiā vt miſſa in tripli
ci lingua decantaret̄. ſcꝫ greca vt Kyrie eley
ſon. hebrea. vt Amen ꝛ Alleluya. ꝛ latina:
vt alia que legunt̄. Ut ſicut iſte tres lingue
in titulo crucis poſite: cōfeſſe ſunt xp̄m tūc
morienteꝫ. Sic nunc ip̄m laudarent in celo
regnantem. Ordinauit etiam ꝙ in miſſa fi-
erent tres partes hoſtie conſecrate: quarū
vna ponitur in calice ꝛ īmergitur vino: ꝛ ſi-
gnificat beatos qui inebriantur ab vberta-
te domus dei. Alia ꝛ maior ſignificat fide-
les in mundo iſto: q̄ exponunt̄ multꝭ acerbi
tatib⁹. Tertia ꝛ minor ſignat fideles in pur
gatorio qui ſubijciuntur magnis penalita-
tibus. Quarto vigilauit quantū ad eccleſi
am per vtilem ſacre ſcripture expoſitionem
vt dicatur de eo illud Geneſ. xlix. Neptalim
ceruus emiſſus dans eloquia pulchritudi-
nis. Studuit enĩ in quinq̧ libris a quibus
exemplauit omnes libros ſuos. ſcꝫ in libro
creaturarum: in quibus vidit dei potentiam
ſapientiam: ꝛ bonitatem. ꝛ ab iſto exempla
uit libros ſuos: quibus rudiores inſtruxit.
qui aliquando inſtruūtur verbis. ideo fecit
quadraginta omelias. Aliquando inſtruū-
tur exemplis. ideo fecit dialogum. Item
in libro conſcientie per viciorum extirpatio
nem: ꝛ virtutum plantationeꝫ. ꝛ ab iſto exē
plauit libros moralium. Item in libro ſci-
entie per paſtoralis officij perfectam cogni
tionem. ꝛ ab iſto exemplauit libros paſto-
ralis regiminis. Item in libro vite per iu-
gem dei meditationem. ꝛ ab iſto exempla-
uit expoſitionem ſuper Ezechielem. Item
in libro gratie per omniū gratiarum ꝛ virtu
tum poſſeſſionem. ꝛ ab iſto exemplauit or-
dinationem officij eccleſiaſtici ꝛc̄.

¶ **Tertio beatus gregorius**
eſt fidelis ſeruus ꝛ prudens per cōfidentiā
Ualde enĩ confidit in miſericordia dei. ꝛ h̄
quattuor modis. Primo per orationes ſu
as ip̄m deum ad miſericordiaꝫ inclinando.
quia traiano penam eternam pepercit. Ge
neſ. xxxij. Si contra deum fortis fuiſti ꝛc̄.
Secundo ip̄m angelum placando. Cum
enĩ beatus gregori⁹ pro peſte oraret. vidit
angelū gladium cruentatū tergentem ꝛ re-
ponentem. Tertio diabolum fugando. nā
falcem accenſam de manu petri accipiens
os eius ꝛ faciem excuſſit. ꝛ inſtar ethiopis
denigrauit. Quarto purgatorium aperien
do: ꝛ animas ab eo citius liberando. vt pꝫ
de miſſis quas fecit celebrari pro fratre iu-
ſto ꝛc̄. Que miſſe cuꝫ ſint ſatiſfactorie: nō poſ
ſunt niſi pro vno celebrari. Etiam non poſ
ſunt dici niſi ab eo qui aliter non eſt obliga-
tus. etiā miſſa cōuentualis non eſt cōputan
da in numero harum miſſarum.

¶ **Quarto beatus gregori-**
us eſt fidelis ſeru⁹ ꝛ prudēs per patiētiam
Licꝫ enĩ lāgueret. ſemꝑ tñ aut legebat: aut
ſcribebat: aut dictabat: aut orabat. ij. Coꝛ.
xij. Cū enĩ infirmor tūc fortior ſuꝫ ꝛ potēs.
Sancti enĩ viri qñ ſūt infirmi corpe: ſūt for
tiores mēte. Infirmi ad amādū terrena: for-
tes ad amādū celeſtia. Cū enĩ oraſſet ꝑ tra-
iano. angel⁹ dixit ei. qꝛ oraſti ꝑ dānato. duo
rum tibi optio datur. aut in purgatorio duo
bus dieb⁹ cruciaberis. aut omĩ tempore vi-

te tue doloribꝰ ⁊ infirmitatibus affligeris. Qui preelegit toto tempore vite ſue vexari infirmitate:qđ ⁊ factū eſt. languores tamē ſuos patienter tolerauit.

¶ Quinto beatus gregorius

eſt fidelis ſeruus ⁊ prudens per paupertatem. Q̄uis enī multis diuitijs abundauerit:in his tñ oīnibꝰ paup̱ fuit:qꝛ oīa pauperibus erogauit. Prouer.xiij. Eſt quaſi diues cū nihil habeat: ⁊ eſt quaſi paup̱ cū in multis diuitijs ſit.qđ patet ex quattuor ſignis.

Primo enī ſex monaſteria in ſcicilia conſtruxit:⁊ ſeptimū in domo ꝓpria fundauit.

Secūdo indigentiū noīa ſcripta habuit ⁊ eis neceſſaria miniſtrabat. Vñ quottidie duodecim pauperes in menſa ſecū habebat

Tertio tribꝰ milibꝰ ancillis dei ꝓ quottidianis ſtipendijs.lxxx. auri pondera annuati offerebat. Quarto ex reuelatiōe facta cuidam heremite:qui petens a deo qualē gloriam in celis haberet.reſponſum eſt ei ꝙ eq̄lem cū btō gregorio q̄ diuitias nō amando ſed pauperibꝰ erogando diſtribuit.

¶ Sexto beatus gregorius

eſt fidelis ſeruus ⁊ prudēs ꝑ pietatē. Nam ⁊ iuſtus fuit in puniendo:⁊ pius in cōpatiēdo. talis debet eſſe quilibet prelatꝰ vt cōſtituatur ſuper familiā xp̄i.hic per grām:⁊ tandem per gloriam. Amen.

¶ In feſto ſancti Benedicti abbatis Sermo.xxij.

Eius memoria in benedictiōe eſt. Eccli.xlvi.⁊ in epiſtola preſent̄ ſolemnitat̄. Geñ.xxiiij.dr̄. Ingredere benedicte dñi.cur foris ſtas?paraui locū bonū camelis tuis. Sup̱ quo talē queſtionē moueo. Utrū beatꝰ bñdictꝰ in viſione q̄ vidit totū mūdū ſpecifice viderit diuinā eſſentiā beatifice. Ad iſtam q̄ſtionē rñdēt duo doctores noui teſtamēti

Primꝰ eſt beatꝰ Greg̃.li.ij.dialogoꝝ dicēs Qꝛ beatꝰ bñdictꝰ vidit totū mūdū in diuino lumīe nō qđ eſt deꝰ ſed qđ eſt ab ip̄o deriuatū. ſm̄ illđ pš. In lumīe tuo videbimꝰ lumē

Secūdꝰ ē ſctūs Tho.i.quotlibe.q.i.dicēs ſic. Corpꝰ corruptibile aggrauat aīam. vt dr̄ Sap̄.ix. Sūma aūt eleuatio mētis hūane ē vt ad diuinā videndā eſſentiā ptingat. Vñ impoſſibile ē vt mēs hūana dei eſſentiā videat. vt Aug̃.dicit.xij.ſup̱ Geñ.ad lr̄am. Niſi huic vite mortali hō funditꝰ intereat:vel ſic alienet̄ a ſenſibus:vt neſciat vtrū ſit in corpore:an extra corpꝰ. Sicut de Paulo legit̄ ij.Coꝛ.xij. Beatꝰ aūt bñdictꝰ qñ illā viſionem vidit.nec huic vite funditꝰ mortuꝰ erat:nec a corporeis ſenſibꝰ alienatꝰ. Qđ pꝫ ꝑ h̄ ꝙ dū adhuc in eadē viſione ꝑſiſteret aliūm ad idem videndū aduocauit. vt Greg̃.dic̄. Vñ manifeſtū eſt ꝙ dei eſſentiā non vidit. hec tho. Sciendū ꝙ benedictio eſt triplex ſcꝫ nature:grē:⁊ glorie. Benedictio nature fuit in p̄ma rerū creatōe: qñ bñdixit nos deus in p̄mo parēte:vt multiplicaremur naturaliter. Vñ Geñ.i.dr̄. Benedixit eis deꝰ dic̄ Creſcite ⁊ multiplicamini ⁊ replere terram que quidē multiplicatio ꝟtute huiꝰ bñdictionis debebat eſſe cū innocētia. Vñ Anſel. dicit lib.de cōceptu ꝟginali. Qđ ſimul cū rationalē haberent aīam iuſti eſſent:quos generaret hō ſi nō peccaſſet. Item hec multiplicatio fuiſſet ſine mortalitate. Vñ Aug̃. in li.de q̄ſtionibꝰ noui ⁊ veteris teſtamēti. dicit. Qđ deꝰ fecit hoīem qui q̄diu nō peccaret immortalitate vigeret:vt ipe ſibi auctor eſſet.aut ad vitā vel ad mortē. Rurſus hec multiplicatio fuiſſet ſine penalitate. Nā corpus homīs in ſtatu innocentie poterat preſeruari:ne pateret̄ leſioneꝫ ab aliquo duro. partim quidē per ꝓpriā rōnē per quā poterat nociua vitare.partim etiā per diuinā ꝓuidentiā que ſic ip̄m tuebat̄:vt nil ei occurreret ex improuiſo a quo lederet̄. Benedictio grē fuit in diuini ꝟbi incarnatiōe. Tūc enī deus pater nos bñdixit: quādo ad nos filium ſuū miſit.in quo om̄es benedicimur. Quantū ad plenitudinē grē Geñ.xij. In ſemine tuo.i.in xp̄o benedicent̄ om̄es gētes. Nam ꝓpter pctm̄ p̄mi homīs triplex maledictio introiuit in mundū. Prima terre ſterilitas. Geneſ.ij. Maledicta terra in opere tuo:ſpinas ⁊ tribulos germiābit tibi Secunda laboris anxietas. Vñ dr̄ ibidem. In labore comedes ex ea cūctis diebꝰ vite tue.

Tertia doloris mľtiplicabilitas. Vñ dicit̄ ibidē. Multiplicabo erūnas tuas ⁊ ꝯceptꝰ tuos. In dolore paries. Xp̄s in hūc mūdū veniēs loco innocētie perdite attulit grām. Apľs. Gratia ⁊ veritas per ieſum xp̄m facta eſt.loco mortis attulit vitā. Ioh.x. Ego veni vt vitā habeāt.loco penalitatis attulit im̄ortalitatē.cuiꝰ exēplar apparuit in reſurrectione ip̄iꝰ. Ideo dr̄.ij.Coꝛ.xv. Si xp̄s reſurrexit ⁊ nos reſurgemꝰ. Benedictio glīe

nobis dabit in fine mūdi.quantū ad corpꝰ
ꝛ aīam ſimul. Math.xxij. Erūt hoīes ſicut
angeli dei in celo. Nam ad beatitudinē con
ſequendā cōcurrūt duo.ſ.natura ꝛ grā. Ipa
uo pfectio beatitudinis q̄ eſt pfectio totiꝰ
vniuerſi.puta perfecta beatitudo ſanctoꝝ
erit in fine mūdi. Sed iſta ꝯſūmatio pceſſit
cauſaliter.quantū ad naturā quidē in pma
rerū inſtitutione.quantū ad grām vero in
incarnatōne xpī:ſicut aūt in ſeptimo die fu
it cōſūmatio nature:in incarnatiōe xpī ꝯſū
matio grē.cū moriens in cruce dixit. Conſū
matū eſt. Ioh.xix. Sic in fine mūdi erit cō-
ſūmatio glorie. Math.xiij. Hanc triplicem
benedictionē habuit beatꝰ benedictꝰ.prout
fuit ſibi oſtenſū in illa viſione qua vidit to
tum mundū. Ideo dicit. Ut eius memoria
in benedictione eſt.

Eius memoria eſt in benedictione.
- Angelorum.
- Patriarcharum.
- Prophetarum.
- Apoſtolorum.
- Martyrum.
- Confeſſorum.
- Virginum.
- Electorum.
- Contemplatiuorum.
- Actiuorum.

Primo memoria beati be
nedicti eſt in benedictione angelorum:quo-
rum benedictio eſt hoīm cuſtodia. circa q̄s
agunt quattuor. Primo aſſiſtunt homini
ne a diabolo ſuffocetur:ꝛ in pfundū infer-
ni demergatur. Secūdo illumināt hoīem
vt ſe ꝛ pctm̄ ſuū agnoſcat:ꝛ vt proximū de-
linquentem charitatiue corripiat. Tertio
excitant hoīem vt ad deum cōuertat.ꝛ hoc
per cōtritionē:ꝛ ne vlterius in peccatū reci-
dat. Quarto orationes hoīm deo preſen-
tant.vt pꝫ de Raphaele qui dixit Thobie
Quādo tu orabas cū lachrymis ego orati-
onē tuā obtuli corā dn̄o. Beatꝰ benedictus
iſta officia angeloꝝ ſe habuiſſe demonſtra-
uit. Primo aſtitit placido puero ꝛ mona-
cho:quē a raptu fluuij ꝛ ſubmerſione libera
uit. Secūdo illuminauit monachos eos
charitatiue corripiendo. ꝙ ſibi vinū vene
no mixtū obtulerāt.qꝛ diſtrictius regulā ſer
uari volebat. Tertio excitauit florentium
preſbyterū vt a malicia ſua ceſſaret:q̄ vinū
dei perſequebat. Quarto monachum ab
oratione exeūtē ſic ꝯſtantē reddidit:vt deiceps
demon nō fuerit auſus illū ab oratione diſtra
here.vt ſic quilibet iſtoꝝ dicere poſſit illud
Act.xij. Nunc ſcio vere quia miſit dn̄s an-
gelum ſuum ꝛc.

Secundo memoria beati
benedicti eſt in benedictiōe patrichaꝝ:int
quos fuerūt precipue quattuor quoꝝ veſti-
gia ē ſecutꝰ. Primꝰ eſt Abraham de quo
dicit Geñ.xij. Egredere de terra tua ꝛ de co
gnatiōe tua ꝛ de domo patris tui:ꝛ veni in
terrā quā monſtrauero tibi.faciamq̄ꝫ te cre
ſcere in gentē magnā ꝛ benedicā tibi ꝛ ma-
gnificabo nomē tuum:eriſq̄ꝫ benedictꝰ.vbi
dn̄s hortat beatū benedictū ad mūdi contē
ptum ꝛ ad religionis ingreſſū.que duo ple
ne obſeruauit. Grego. deſpectiſq̄ꝫ ſtudijs re
licta domo:rebuſq̄ꝫ patris ſctē cōuerſatiōis
habitū queſiuit. Secūdꝰ eſt Loth.de quo
dicit Geñ.xix.ꝙ angeli loth extra ſodomā
poſuerunt.precipiētes ne poſt tergū reſpice-
ret.ꝛ ne in omī loco circa regionē maneret.
Sic angeli beatū benedictū eduxerūt de ſo
doma mundi:ne cū mūdanis habitaret eti
am corporalit.in hoc ꝙ preceperūt ne poſt
tergū aſpiciat dederūt intelligere ne rediret
ad mundū etiā mētaliter. Tertius eſt Ia-
cob qui in deſerto triplicē benedictionē ob-
tinuit ab angelo. Unā qꝛ neruus femoris
emarcuit.i.cōcupiſcentia debilitata fuit. Se
cundā qꝛ nomē mutauit ſcꝫ iſrael.i. videns
deum. Tertiā qꝛ contra deū fortis fuit:vt di
xit ei angelus. Hanc triplicem benedictio-
nem habuit beatus benedictus in deſerto
religionis.ſ.carnis incorruptionem.vt patꝫ
de merula que ante eiꝰ faciē volitabat.cūq̄ꝫ
magna carnis cōcupiſcentia eū temptaret.
ſigno crucis edito mox nudū ſe inter ſpinas
ꝛ vepres proiecit.vt ſic per vulnus corporis
vulnus ſanaret mentis. Deut.xxxiij. Bene-
dictio illiꝰ q̄ apparuit in rubo veniat ſup ca
put ioſeph. Rubus qui ardebat ꝛ nō com-
burebatur eſt caſtitas que a cōcupiſcentia
nō ſuperatur.habuit celeſtiū ꝯtemplationē
vt pꝫ qn̄ nutricē ſuā occulte fugiēs in quen-
dam locū venit in campania q̄ diſtat a Ro
ma per.xl.miliaria.vbi tribꝰ annis incogni-
tus hominibꝰ permāſit.excepto quodā mona
cho nomīe Romano:qui ſibi ſedule neceſ-
ſaria miniſtrabat. Geñ.xxvij. In pingue-
dine terre ꝛ in rore celi deſuper erit benedi-
ctio tua.habuit deuotā orationē que deum

vincit, vt pꝫ de capiſterio fracto ad eiꝰ oratione reintegrato. Oſee xxv. Inualuit iacob ad angelū ꝛ confortatꝰ eſt: ꝛ fleuit ꝛ rogauit eum. Quartꝰ eſt populus iſrael q̄ ex egypto exiens venit in deſertuꝫ, de deſerto in terrā ꝓmiſſionis in qua p̄mos fructꝰ terre comedit. deinde ꝑuenit in hierl'm. Sic beatus benedictꝰ bene de mūdo tenebroſo ꝑuenit ad deſertū penitētie ꝛ inde ad guſtuꝫ celeſtis gr̄e: tandē ad cōtemplationē ſupne patrie. Et ſicut in deſerto deꝰ miniſtrauit populo iſrael māna. ſic beato benedicto per romanū monachū neceſſaria ſubminiſtrauit. licet diabolꝰ tintinabulū fregerit.

Tertio memoria beati benedicti eſt in benedictiōe ꝓphetarum inter quos fuerūt p̄cipue quattuor. Primꝰ fuit Moyſes cū quo magnā ſimilitudinē habꝫ beatꝰ bn̄dictꝰ. Naꝫ ſicut ille egyptū. ſic iſte mundū deſeruit. ecce nociui derelictio. Sicut ille deſertū: ſic iſte clauſtrū petijt. ecce ꝓficui electio. Sicut ille iudeos in deſertum. ſic iſte monachos in heremū deduxit. ecce multitudinis gubernatio Sicut ille legem: ſic iſte regulam tradidit. ecce populi inſtructio. Sicut ille temptationes populi: ſic iſte temptationes diaboli ſuperauit. ecce temptationū ſubiugatio. Sicut ille multis ꝛ ſtupendis miris: ſic iſte crebris miraculis claruit. ecce miraculoꝝ opatio ꝛc̄. Secundus fuit dauid q̄ habuit ſpm̄ ꝓphetie quo ad p̄terita: p̄ſentia ꝛ futura. vn̄ factꝰ eſt rex ſuꝑ populū iſrael. Sic beatꝰ benedictꝰ ſpū ꝓphetie viguit cognoſcēs occulta p̄ſentia. ſicut pꝫ in monacho ſibi ſeruiēte de ſupbia tēptato. Unde factꝰ ē p̄nceps monachoꝝ. Tertiꝰ fuit Helyas q̄ latēs in ſpelūca paſtus eſt a deo miniſterio corui deferētis ei panes ꝛ carnes. Sic beatus bn̄dictꝰ poſt mortē romani monachi refectꝰ eſt in die paſche: dū latitaret in ſpecu ꝑ quendā ſacerdotē a deo miſſū. Quartꝰ fuit helyſeus q̄ ſtās in cellula ſua cognouit q̄d egerat Giezi puer eiꝰ in via cū Naamā Syro. vt dr̄. iiij. Reg. v. etiā cū quidam macerā ſuccidiſſet ꝛ caderet ferrū ſecuris in aquā tulit helyſeus manubriū ꝛ ferrū enatauit. vt dr̄. iiij. Reg. vi. Sic beatꝰ benedictꝰ ſpū ꝓphetico cognouit monachos extra monaſteriū comediſſe. Similit̄ cū circa monaſteriū eiꝰ quidā cum falcaſtro vepres abſcideret ferrum de manubrio ꝓſiliens in quendā lacū profundū cecidit. cumq̄ ille de hoc nimis anguſtiaret̄: vir dei manubrium in lacu poſuit: ꝛ mox ferrū enatauit.

Quarto memoria beati bn̄dicti eſt in bn̄dictōe apl'oꝝ: quibꝰ aſſimilatur in q̄ttuor. Prio in humilitat̄ ſubiectione. Un̄ dr̄ Math. xviij. Q̄ accſſert diſcipuli ad ieſuꝫ dicētes. Quis putas maior eſt in regno celoꝝ: ꝛ aduocās ieſus paruulum ſtatuit eū in medio eoꝝ ꝛc̄. Sic beatꝰ bn̄dictus iuxta numerū. xij. apl'oꝝ. xij. gradꝰ hūilitatis diſtīxit: ꝛ in vita ſua obſeruauit. Secundo in eccleſiarū fundatione. Nā apl'i diſcurrentes ꝑ mūdū nouas eccl'ias fundauerunt: ꝛ xp̄o dedicauerūt. Sic beatꝰ bn̄dictꝰ iuxta numerū. xij. apl'oꝝ. duodecī monaſteria cōſtruxit: ꝛ ea monachis repleuit. Tertio in prolis ꝓpagatiōe. Nā apl'i ſua p̄dicatione multos filios genuerūt xp̄o ſpūaliter i. Coꝝ. iiij. In xp̄o ieſu ꝑ euāgeliuꝫ ego vos genui. Sic beatꝰ bn̄dictꝰ ꝑ regulā ſuā innumerabiles filios genuit. Deut. xxxiij. Benedictus in filijs aſſer. ſit placēs fratribꝰ ſuis. multos eñ filios ſpūaliter generauit. generatos temporalibꝰ ſubſidijs enutriuit. nutritos ad promotiōnes ꝛ abbatias promouit. Quarto in miraculoꝝ opatiōe. Nam q̄dā miracula fecit in elemētis. ſ. in igne purgatorij. Sicut q̄n ꝓ monialibꝰ defunctis orauit In igne fantaſtico quē ſuis meritis extinxit. In aere q̄n lucē celeſtē aſpexit. In aqua q̄n placidū puerū liberauit. In t̄ra q̄n aquā de terra ꝓduxit. In celo: q̄n aīam ſororis in ſpecie colūbe aſcēdentē vidit. In morte hominis q̄n monachū quē diabolꝰ ex ruina parietis oppreſſerat liberauit. Poſt mortē hominis q̄n monachū q̄ ad parētes viſitādos ſine bn̄dictiōe iuerat adiuuit. ꝛ ſic de alijs.

Quīto memoria beati benedicti ē in bn̄dictōe martyrū: q̄uis eñ nō fuerit martyr effectu. ardētiſſime tn̄ deſiderauit martyriū affectu. q̄d patꝫ q̄druplici ſigno. Prio ex feruēti deuotōe ꝑ iugē dn̄ice paſſionis recordationē. ps. Intinguat̄ pes tuus in ſanguie. Secūdo ex monumēti apertione. Fecit eñ ſibi monumētū apiri q̄d indicat moriēdi alacritatē. Iob. iij. Gaudent vehement̄ cū inuenerint ſepulchrū. Tertio ex loci veneratōe. fecit eñ ſe cōferri in eccl'ia vt preſtaret̄ dei bonitatē ꝓpt̄ bn̄ficia recepta. Quarto ex diuina reuelatiōe. predixit eñ diem ſui obitus ꝛ ſacramentuꝫ euchari

ſtie deuotiſſime ſuſcepit.

¶ Sexto memoria beati benedicti eſt in bñdictõe cõfeſſoꝝ: quoꝝ vitã imitatꝰ eſt quo ad quattuor. Primo in cõpaſſione. Greg. Benedictꝰ religioſus ⁊ piꝰ puer cũ nutrice ſuã flere conſpiceret. illiꝰ dolori cõpaſſus eſt: ⁊ ideo meruit diuinã miſerationez. Math. v. Beati miſericordes qm̃ ipſi miſericordiã cõſequent. Secũdo in oratione. ideo meruit exaudiri. Ecc. iiij. In oratione dierũ exaudietur. Tertio in lectione. ideo meruit diuina ſapiẽtia impleri. i. Thi. iiij. Attende lectioni: exhortationi ⁊ doctrine. Quarto in efficaci locutione. ideo meruit plures deo lucrari. Greg. Dum ei cibos deferrebant corporis: ab eiꝰ ore verba referebant vite. ptz ex miraculo dolij qð impletum eſt oleo tempore illiꝰ magne famis ⁊c.

¶ Septimo memoria beati benedicti eſt in bñdictiõe virginũ. Fuit em̃ virgo mẽte ⁊ corpore. Greg. A pueritia cor ſenile geſſit: etatẽ quidẽ moribꝰ tranſiens, nulli animũ ſuũ voluptati dedit. iſtud patet q̃druplici ſigno. Pͥo qꝛ fuit talis ĩ ſenectute q̃lis ĩ iuuẽtute. nã pſeuerauit ĩ eadẽ fortitudine operis. pſ̃. Fortitudinẽ meaz ad te cuſtodiã. Secũdo quia perſeuerauit in eadem alacritate mẽtis. Prouer. xvij. Animꝰ gaudẽs etatẽ floridã facit. Tertio quia fuit in eodẽ calore amoris. Cañ. viij. Fortis ẽ vt mors dilectio. Quarto quia ſemꝑ profecit in dei cognitõe. Unde mũdana ⁊ trãſitoria ſibi deſipuerunt. Eſa. xlviij. Implebit dñs ſplendoribꝰ aĩam tuam.

Octauo memoria beati benedicti eſt in benedictione electorũ. Nomẽ em̃ eius ſicut ceteroꝝ ſanctoꝝ eſt magnificatum quadrupliciter. Primo quia ſemꝑ eſt coram oculis diuine maieſtatis. pſ̃. Honorabile nomẽ eoꝝ coram illo. Secũdo qꝛ in honore habetur ab angelis. ij. Reg. vi. Feci tibi nomen grande iuxta nomen magnorũ. Tertio quia eſt ſcriptũ in celis Luce. x. Gaudete quia noĩa veſtra ſcripta ſunt in celis. Quarto quia honoratur ab om̃ibꝰ eccleſijs. Eccli. xliiij. Sapientiã ſanctorum narrant populi ⁊ laudem eorum nunciat eccleſia. nomina autez eoꝝ vi. in ſeculũ ſeculi.

¶ Nono memoria beati benedicti eſt in benedictiõe cõtemplatiuorum Sicut em̃ lucerna accenſa extinguit aut per negligentiã aut nimiam abundantiã aut ꝑ nimiam penuriam. Sic contemplationem mentis quidã perdunt per negligentiam. vt virgines fatue. Math. xxv. Quidam per nimiam abundantiam. pſ̃. Prodijt quaſi ex adipe iniquitas eorum. Quidã per aduerſitatem illatam. Ecc. xxi. Cor fatui quaſi vas confractum: omnẽ ſapientiam non tenebit Beatꝰ autẽ benedictꝰ fuit expeditꝰ ad ambulandũ: ne torpeſceret per negligentiã. idõ dicit Deut. xxxiij. Ferrum ⁊ es calciamẽtũ eius. Fuit em̃ calciatus ere. quia nõ marceſcebat per proſperitatem nimiam. Fuit etiã calciatus ferro. vt eſſet firmus cõtra aduerſitatem illataz. vnde quia fuit in contemplatione aſſiduus meruit celeſtibus reuelationibus illuſtrari. pſ̃. Reuela oculos tuos et conſiderabo mirabilia de lege tua. In cuius ſignum viſio quedam vtiq̧ certa monſtrata eſt vni fratri moranti in cella ⁊ alteri longe poſito. viderunt nãq̧ viam pallijs ſtratam atq̧ innumeris chorruſcam lampadibus a cella ſancti benedicti verſus orientez vſq̧ ad celum tendentẽ. Cui venerando habitu vir deſuper clarus aſſiſtens Cuius eſſet via quam cernerent inquiſiuit. quibꝰ cuz neſcire ſe dicerent ait. Hec eſt via qua dilectus domini benedictꝰ celũ aſcendit. Sicq̧ certificati ſunt ambo pariter.

¶ Decimo memoria beati benedicti eſt in benedictiõe actiuoꝝ. nã erectus int̃ manꝰ diſcipuloꝝ vitã finiuit. Quidam em̃ moriunt̃ iacentes: qui a bonis operibus vacauerunt. Quidã proſtrati qui per pctm̃ corruerũt. Quidã claudi: qui fidẽ ſine operibꝰ habuerũt. Quidã ab infirmitate ſanati ſunt: q̃ poſt pctm̃ ad penitentiã redierũt Quidã erecti ſunt ſic̃ viri ſctĩ: qui a pctõ ſũt liberati: bonis operibꝰ pleni ⁊ in intentione recti. Has differentias tangit aplꝰs. Heb. xij. Remiſſas manus ⁊ genua ſoluta erigite: ⁊ greſſus rectos facite pedibus veſtris: vt non claudicans quis erret: magis aũt ſanetur. Beatus aũt benedictꝰ in ſignũ rectitudinis ſue actiuitatis inter diſcipuloꝝ manus imbecillia membra ſuſtentans, erectis in celum manibus ſtetit ⁊ vltimũ ſpiritum inter v̾ba oratiõis efflauit. Ideo vt dicitur Eſa. xxxiij. Regem in decore ſuo videt ſciꝫ ieſum xp̃m per infinita ſecula. Amen.

In feſto annunciationis beate
Marie virginis Sermo.xxiij.

Quomodo fiet iſtud

Luce.i.ꝛ in euangelio preſentis
ſolēnitatis. Beatus Bernardꝰ
in quadā epl'a dicit ſic. Nemo hominū noꝛ
uit nec noſcere poteſt ad plenū. Quid boni
ad grām, quid congruentie ad ſapientiā. q̄d
decoris ad gloriā. quid cōmodi ad ſalutē. pe
nes ſeipām cōtineat huiꝰ venerandi miſte-
rij. ſcʒ humane redemptionis: inſcrutabilis
altitudo. hec ille. Super quo talem moueo
queſtionē. Utrum ad generis humani poſt
lapſum reparationē: congruū fuerit ſubſeq̄
verbi dei incarnationē. Ad iſtam q̄ſtioneʒ
rn̄dent tres doctores noui teſtamēti. Pri
mus eſt beatꝰ Aug.li.xiij. de trinitate dicēs
ſic. Oſtendamꝰ nō aliū modū poſſibilē deo
defuiſſe: cuiꝰ poteſtati om̄ia equaliter ſubia
cent: ſed ſanande miſerie noſtre conuenien
tiorem aliū modū non fuiſſe. Secūdus eſt
Damaſcenꝰ in ꝑncipio tertij libri: dicēs ſic.
Per incarnationis miſteriū mōſtrat̄ ſimul
bonitas: ſapiētia: iuſticia ꝛ potētia: vel virtꝰ
dei. Bonitas quidē q̄m nō deſpexit proprij
plaſmatis infirmitatē. Juſticia vō q̄m ho-
mine victo non aliū facit vincere tyrannuʒ
neqꝫ vi eripit ex morte hoīem. Sapiētia vō
q̄m inuenit difficillimi decētiſſimā ſolutōeʒ
Potentia vō ſiue virtꝰ infinita: q2 nihil eſt
maius ꝙ deū fieri hoīem. hec ille. Tertiꝰ
eſt ſanctꝰ Tho.iij. parte.q.i.arti.xi. dicēs ſic
Aliqua ſatiſfactio pōt dici ſufficiens dupli
citer. Uno modo perfecte q2 eſt cōdigna ꝑ
quandā adequationē ad reparatōnē cōmiſ
ſe culpe. ꝛ ſic hoīs puri ſatiſfactio ſufficiēs
eſſe non potuit. Tum q2 tota natura hūana
erat per pctm̄ corrupta: nec bonū alicuiꝰ per
ſone: vel pluriū poterat per equiparantiam
totius nature detrimentū recōpenſare. Tū
etiā q2 pctm̄ cōtra deū cōmiſſuʒ quandā in
finitatē habet ex infinitate diuine maieſtat̄
Tanto eīm̄ offenſa eſt grauior: quāto maior
eſt ille in quē peccat̄ ſeu delinquit̄. vn̄ opor
tuit ad condignā ſatiſfactionē: vt actio ſatiſ
facientis haberet efficaciā infinitā: vt puta
dei ꝛ hoīs exiſtens. Alio modo pōt dici ſa-
tiſfactio ſufficiens imperfecte. ſcilʒ ſm̄ acce-
ptationē eius q̄ eſt ea contentꝰ: ꝙuis non
ſit cōdigna. ꝛ hoc modo ſatiſfactio puri ho
minis eſt ſufficiens. Et q2 om̄e imperfectū
preſupponit aliq̄d perfectū a quo ſuſtentet̄
Inde eſt ꝙ om̄is puri homīs ſatiſfactio effi
caciam habet a ſatiſfactione xp̄i. hec Tho.

Sciendū ꝙ congruū fuit deū incarnari ꝓ
pter duo. Primo ꝓpter remotionē mali. ꝓ
pter quattuor cauſas. Primo q2 ꝓ hoc hō
inſtruit̄ ne ſibi diabolꝰ preferat ꝛ eum ve-
neretur qui eſt auctor peccati. Unde Aug.
dicit.xiij. de trini. Quādo ſic deo cōiungi po
tuit humana natura vt fieret vna pſona ſu
perbi illi maligni ſpūs non ideo ſe audeant
homini preponere q2 nō habēt carnē. Se-
cundo q2 ꝓ hoc inſtruimur quanta ſit digni
tas humane nature ne eam inquinemꝰ peccā
do. Un̄ dicit Aug.li. de vera religione. De-
monſtrauit nobis deꝰ ꝙ excelſum locū int̄
creaturas habeat humana natura in hoc ꝙ
hominibꝰ in vō hoīe apparuit. Et Leo papa
dicit in ſmo. de natiuitate. Agnoſce o xp̄ia
ne dignitatē tuā: ꝛ diuine conſors factꝰ na-
ture: noli in veterem vilitatē degeneri cōuer
ſatione redire. Memento cuiꝰ ſis capitis: ꝛ
cuiꝰ corporis mēbrū. Reminiſcere q̄m exu
tus de poteſtate tenebrarū tranſlatus es in
dei lumē ꝛ regnū. Tertio quia ad preſum-
ptionem hoīs tollendā grā dei nullis meri-
tis noſtris precedentibꝰ in noīe xp̄i nobis
cōmendat̄. vt dicit Aug.iij. de trinita. Et ſic
ſupbia hoīs que maximū impedimentū eſt
ne inhereat deo: per tantā dei humilitatē re
darguat̄ atqꝫ ſanet̄. vt Aug. dicit ibidem.

Quarto ad liberandū hoīem a ſeruitute.
Qd̄ quidē vt dicit Aug.xiij. de trini. fieri de
buit ſic. vt diabolꝰ iuſticia hoīs ieſu xp̄i ſu-
peraretur qd̄ factuʒ eſt xp̄o ſatiſfaciente ꝓ
nobis. Homo aūt ꝑus ſatiſfacere non pote
rat pro toto humano genere: deus aūt ſatiſ
facere nō debebat. vnde oportebat deū ꝛ ho
minē eſſe ieſum xp̄m. Unde Leo papa dic̄
in ſmone de natiui. Suſcipitur a maieſtate
humilitas. a vtute infirmitas. ab eternitate
mortalitas: vt quod noſtris remedijs ꝯgru
ebat, vnus atqꝫ ideʒ dei ꝛ hoīm mediator ꝛ
mori ex vno: ꝛ reſurgere poſſet ex altero. Ni
ſi eīm̄ eſſet verus deus: nō afferret remediū
niſi eſſet verus hō: non preberet exēplū. hec
ille. Secūdo congruū fuit deū incarnari ꝓ
pter ꝓmotionē hoīs in bono. Primo quā-
tum ad fidē que magis certificat̄ ex hoc ꝙ
ipſi deo loquenti credit. Unde Aug. dic̄.xi.
de ciui. dei. Ut homo fidentius ambularet
ad veritatem ipſa veritas dei filius homīe
aſſumpto: conſtituit atqꝫ fundauit fidem.

Secundo quantū ad ſpem que per hoc ma

ſtime erigitur. Vñ Aug. dic. xiij. de trinita.
Nihil tam neceſſariũ fuit ad erigendã ſpem
noſtrã ꝙ vt demonſtraretur nobis quantũ
diligeret nos deꝰ. Quid vero huius rei iſto
iudicio manifeſtius ꝗ ꝙ dei filius noſtre
nature dignatus eſt inire conſortiũ. Tertio
quantũ ad charitatez que maxime per hoc
excitatur. Vñ Aug. dicit in lib. de catheti-
zandis rudibꝰ. Que maior cauſa eſt aduẽ-
tus dñi niſi vt oſtẽderet deꝰ dilectionẽ ſuaz
in nobis: Si amare pigebat: ſaltẽ reamare
nõ pigeat. Quarto quãtũ ad rectã opatio
nem in qua nobis exemplũ ſe prebuit. Vñ
Aug. dicit in quodã ſermone de natiuitate
dñi. Hõ ſequẽdus nõ erat q̃ videri poterat
Deus ſequẽdus erat q̃ videri nõ poterat.
Ut ergo exhiberetur hoĩ ⁊ qui ab homĩe vi
deretur: ⁊ quẽ hõ ſequeretur deus factꝰ eſt
hõ. Et ſic plenã participationẽ diuinitatis
que vere eſt hoĩs beatitudo ⁊ finis huma-
ne vite poſſideret. Vñ deus aſſumendo car
nem ſuã maieſtatẽ nõ minuit: ſ; ex hoc nob
appropinquare voluit ꝑ incarnationez vt
magis nos ad ſe cognoſcendũ attraheret.
Unde patet quomodo fiet iſtud. ſcilicet tã
altum ſacramentum incarnationis.

Fiet iſtud
- Juſtorum conſilio.
- Angelorum miniſterio.
- Uirginis arbitrio.
- Deuotorum obſequio.

Primo fiet iſtud ſacra-
mentũ incarnatiõis iuſtoꝝ ꝯſilio. Quoniã
dyabolus humani generis inimicꝰ: verita-
tis aduerſariꝰ: caput ſcelerũ: princeps oĩm
vitioꝝ: ſuaſor malarũ cogitationũ: inuẽtor
mortis: ⁊ pater oĩm maloꝝ. inſatiabilis ho
micida: inuidẽs hoĩ calido ſtercore in ocu-
los dormientis immiſſo ipm miſerũ hoĩez
excecauit multis bonis atq; virtutibus ſpo
liauit pariter ⁊ pemit ſ. naturalibꝰ ⁊ gratuitꝭ
atq; in ſui ſeruitutẽ captiuauit. ſup quo pu
tabat ſe exercere ptãtez ꝑpetuo eo ꝙ ꝑ ino
bedientiã cecidiſſet. qꝛ qui facit peccatũ eſt
ſeruus peccati. ⁊ a quo quis ſuperatus eſt
eius ſeruꝰ eſt. Nouerat tñ deũ oĩpotentẽ ſue
volũtatis arbitrio hominis morbo exhibere
medicinã ⁊ remediũ. non tñ niſi ꝑ euz qui
ſoluerat damna fraudis cõmiſſe. Ideo cõ-
cludebat ꝙ neq; deꝰ q̃ pati non debet: neq;
homo qui impotens erat ſatiſfacere pote-
rat. propterea mirabatur ꝙ ſacra ſcriptura
ꝓnũciaret xp̃m venturũ neſciens ꝙ ex ho-
mine qui pati põt. ⁊ ex deo qui eſt oĩpotens
poſſit ꝯſtitui vnus redẽptor. imo in ſupbia
ſemꝑ creſcẽs deridebat multũ ſanctos qui
erant in lymbo. ⁊ frequenter ſuper flumĩa
babylonis interrogabat verba cantionũ a
captiuis dicens. Eligite ex vobis viruz qui
deſcendat mecũ ad ſingulare certamen: ve-
niat ⁊ liberet vos. atq; exprobrabat fideli-
tatẽ ſanctoꝝ in obſeruantiã legis dei ⁊ dice
bat. Uanus eſt oĩs q̃ ſeruit deo: ⁊ qꝺ emo-
limẽtũ qꝛ ſeruiuiſtis ei: Ubi ſunt dij veſtri
in quibꝰ habebatis fiduciã: Surgãt ⁊ opi-
tulentur vobis: ⁊ in neceſſitate vos ꝓtegãt
Talia impropabat ſctis aſſidue in illa ma
gna valle miſerie. vbi ꝑſeuerabãt gemitibꝰ
ſauciati. cũ ſe noſcerẽt de plateis ſupne ſyõ
exules filij eue. Collegerũt tandẽ ꝯſiliũ pa
triarche ⁊ ꝓphete vt ꝑ pace acq̃renda lega
tionẽ dirigerẽt deo ſuo. Dauid aũt exurgẽs
in medio eoꝝ dixit. Cõgregate illi ſctõs eiꝰ
q̃ ordinauerũt teſtm̃ eiꝰ ſup ſacrificia. imo-
la deo ſacrificiũ laudis ⁊ redde altiſſimo vo
ta tua. Sic eñi dixit deꝰ. Inuoca me in die
tribulationis: eruã te ⁊ honorificabis me.
Sacrificiũ laudis honorificabit me: ⁊ illic
iter quo oſtendã illi ſalutare dei. Placuit di
ctũ dauid. ⁊ habita diligẽti inq̃ſitiõe: elege
runt q̃ttuor pr̃es magne ſctĩtatis. ſ. Eſayã
Jeremiaz Job ⁊ Dauid. quos ſtatuerũt in
medio ⁊ dixerũt. hi ſunt viri mĩe in q̃bꝰ per
ſeuerat bona hereditas. Naz Eſayas futu
ra rerũ in xp̃o ⁊ eccl̃ia ꝓuidit dño reuelãte
Jeremias ſctĩficatꝰ eſt in vtero mr̃is a deo
⁊ in ꝓphetã gentibus datꝰ eſt. Job erat vir
ſimplex ⁊ rectus ac timẽs deũ ⁊ recedẽs a
malo. cui ſimilẽ in terra nõ inuenit deꝰ. Da
uid vero teſtimoniũ habuit a deo dicẽte. In
ueni hoĩem ſm̃ cor meũ. Iſti ſunt viri ſcti
quos elegit dñs in charitate nõ ficta. ⁊ de-
dit illis prudẽtiaz ⁊ virtutẽ. Pergãt itaq;
in ſpũ ad dñm orãtes ꝑ ſalute oĩm. Et flen
tes dixerũt. Exaudiat dñs orõnes nr̃as ⁊
recõcilief nob: nec nos deſerat in tp̃e malo
Deꝰ miſereaf noſtri ⁊ bñdicat nob: illumi-
net vultũ ſuũ ſuper nos ⁊ miſereaf noſtri.
His dictis prexerũt iſti q̃ttuor viri ad dñz
ꝑ ſalute generis hũani depcaturi. Primo
ſurrexit Eſayas purgatꝭ labijs ⁊ hũilif fle
xorſus eſt. lxiiij. c. Utinã diſrũperes celos
⁊ deſcẽderes vt notũ fieret nomẽ tuũ inimi
cis tuis. A facie tua gẽtes turbarenf. Ecce
tu iratꝰ es qꝛ peccauimꝰ ⁊ facti ſumꝰ vtimũ

dus oēs nos:q̄ſi pann⁹ mēſtruate vniuerſe iuſticie nr̄e.nō eſt q̄ inuocet nomē tuum ⁊ ſurgat ⁊ teneat te. ⁊ nunc dn̄e pr̄ noſter es tu:nos vero lutū tu fictoꝛ nr̄ ⁊ opera manuū tuarū oēs nos. Ciuitas ſctā tua deſerta ſctā ē: ſyō deſerta facta ē:hierl'z deſolata ē:domꝰ ſctificatiōis ⁊ gl'ie nr̄e. Ne iraſcaris dn̄e ſatis ⁊ ne vltra memineris iniq̄tatis nr̄e. Ecce reſpice dn̄e:ppl's tuꝰ oēs nos. Oīa deſiderabilia nr̄a verſa ſunt in ruinas. Nūq̄d ſup his ꝯtinebis te dn̄e. tacebis ⁊ affliges nos vehemēter.hec ibi. Tūc deus pr̄ rn̄dit Eſaye dicēs illud.lxiij.c. Ecce ego ad gentē que neſciebat me ⁊ que nō inuocauit nomen meū. Expādi manꝰ meas tota die ad ppl'm incredulū q̄ gradit̄ in via non bona poſt cogitatiōes ſuas:pplꝰs q̄ ꝓuocat me ad iracundiā:ante faciē meā ſemꝑ. Qui dicūt recede a me nō appropinques mihi:q2 īmūdus es.ecce ſcriptū eſt corā me non tacebo:ſed reddā ⁊ retribuā in ſinū eoꝝ iniq̄tates vr̄as ⁊ iniq̄tates patrū veſtroꝝ ſimł. Hec ibi. Reſumptis viribꝰ Eſayas dixit illud.lvij.c. Iuſtus perit ⁊ nemo eſt q̄ recogitet in corde ſuo ⁊ viri miſcdie colliguntur ⁊ nō eſt q̄ intelligat. A facie eīn malicie collectus eſt iuſtꝰ. Ueniat ergo pax ⁊ req̄eſcat ī cubili ſuo.hec ibi. Iratꝰ dn̄s reſpondit illud q̄d ibi ſequit̄. Sup quē dilataſti os tuuz ⁊ eieciſti linguā. Nunq̄d vos filij ſceleſti ⁊ ſemen mendax: Nunq̄d ſup his nō indignabor: Territꝰ aūt Eſayas fugit a facie domini:⁊ ad ſuos reuſus cū lachrymis ait. Obſtupeſcite pple meꝰ conturbamini confidētes exuite vos ⁊ cōfundamini: plangite ſuper regionē deſiderabilem.quoniā non eſt pax impijs dicit dominus. Secundo perrexit Ieremias ad dominū loquenſq3 verba pietatis cū planctu ait. Recordare domīe q̄d acciderit nobis intuere ⁊ reſpice obprobriū noſtrū. Pupilli facti ſumus abſq3 patre:matres noſtre quaſi vidue. Patres noſtri peccauerunt ⁊ non ſunt:⁊ nos iniquitates eoꝝ portauimus. Serui dominati ſunt noſtri:non fuit qui redimeret de manu eorum. Defecit gaudiuz cordis noſtri:verſus eſt in luctuz chorus noſter. Cecidit corona capitis noſtri:ve nobis quia peccauimus. Tu autem domine ineternuz permanebis ſoliuum tuum a generatione in generationē Quare in perpetuum obliuiſceris noſtri:derelinquens nos in longitudinem dierum. Conuerte nos domine ad te ⁊ ꝯuertemur: innoua dies noſtros ſicut a principio. Sz proijciens repuliſti nos:iratꝰ es cōtra nos vehementer. Tunc dominus reſpondit dicens illud Iere.xv. Si ſteterint moyſes ⁊ ſamuel corā me:non eſt anima mea ad populū iſtū. Eijce illos a facie mea vt egrediantur:tu reliquiſti me retroꝛſum abijſti. Et extendā manū meā ſuper te:⁊ interficiā te. Reſumptis viribus dixit iteruz Ieremias illud.viij.c. Doloꝛ meus ſuper doloꝛē in me coꝛ meuz merens. Ecce vox clamoꝛis filie populi mei de terra longinq̄. Nunquid dn̄s non eſt in ſyon: aut rex eius non eſt in ea: aut non eſt medicus ibi. Quare non eſt obducta plaga filie populi mei. Iratus dn̄s reſpondit illud Iere.xi.c. Tu ergo noli oꝛare pro populo iſto:⁊ ne aſſumas ꝑ eo laudez ⁊ oꝛationē. Quia non exaudiā in tempoꝛe clamoꝛis eoꝝ ad me in tempoꝛe afflictiōis eoꝝ. Dixit iterū Ieremias illud.xv.c. Dn̄e deus prophete dixerunt eis. Non videbitis gladiū.ſ.pene inferni ⁊ fame.ſ.diuine viſionis nō erit in vobis: ſed pacē verā dabit in loco iſto. Rn̄dit dn̄s Ieremie. Falſi ꝓphete vaticinantur vobis in nomine meo. Nō miſi eos ⁊ nō precepi eis neq3 locutus ſuz ad eos. Uiſionē mendacē ⁊ diuinationez fraudulentā ⁊ ſeductionē coꝛdis ſui ꝓphetant vobis. Idcirco in gladio ⁊ fame cōſumentur prophete illi ⁊ populi quibus prophetauerunt. Territus autez Ieremias fugit a facie dn̄i ⁊ ad ſuos reuſus cū lachrymis ait. Deducant oculi mei lachrymas ꝑ diē ⁊ noctē ⁊ non taceant:qm̄ contritione magna ꝯtrita eſt virgo filia populi mei plaga peſſima vehement̄. Tertio perrexit Iob ad dn̄m loquēs amaritudines coꝛdis ſui ⁊ dicens illud.vi.c. Quis det vt veniat petitio mea:⁊ q̄d expecto tribuat mihi deꝰ. Sed tamen ad omnipotentē loquar ⁊ vias meas in conſpectu eius arguā ⁊ ipſe erit ſaluatoꝛ meus. Quare tacens conſumoꝛ: Duo tm̄ ne facias mihi: ⁊ tūc a facie tua non abſcōdar. Manū tuā lōge faca me: ⁊ foꝛtitudo tua non me terreat. Uoca me ⁊ ego reſpōdebo tibi. Sed quātus ego ſum qui reſpōdeam ei ⁊ loquar verbis meis cum eo. Et hec ſit mihi conſolatio vt affligens me nō parcat nec contradicam ſermonibus ſuis. Que eſt enim foꝛtitudo mea vt ſuſtineam aut quis finis meus vt patienter agā. Nec foꝛtitudo lapidum foꝛtitudo mea:nec caro mea enea eſt. Ecce non eſt auxiliuz mihi in

me. Nolo multa fortitudine contendat me
cū: nec magnitudinis ſue mole me premat
Proponat equitatē contra me: ⁊ tūc perue-
niet ad victoriā iudiciū meū. Tunc domi-
nus reſpondit Job dicens illud. xxxviij. c.
Quis eſt iſte inuoluens ſententias ſermo-
nibus imperitis? Nunquid irritū facies iu-
diciū meū ⁊ condemnabis me vt tu iuſtifi
ceris? Quis enī reſiſtere poteſt vultui meo
aut quis dedit mihi ante ⁊ reddā ei? Omīa
que ſub celo ſunt mea ſunt. Non parcā enī
verbis potentibus: ⁊ ad deprecandū compo
ſitis. Reſumptis viribus Job humiliter vt
molli ſermone frangeret iram dei ait. xlij. c.
Scio quia omnia potes: ⁊ nulla te latet co
gitatio. Ideo inſipienter locutus ſuꝫ ⁊ que
vltra modū excedunt ſcientiā meā. Idcir-
co meipſe reprehendo ⁊ ago penitentiaꝫ in
fauilla ⁊ cinere. Iratus dñs reſpondit iob
dure, dicēſ illō. viij. Uſquequo loqueris ta
lia ⁊ ſpiritus multiplex ſermonis oris tui.
Nunquid deus ſupplantat iudiciū: ⁊ omni
potens ſubuertit quod iuſtū eſt. Nunquid
deo comparari poteſt homo etiaꝫ cū perfe-
cte fuerit ſcientie? Quid prodeſt deo ſi iuſt⁹
fueris: aut quid ei conferes ſi immaculata
fuerit vita tua? Nunquid timens arguet te
⁊ veniet tecū in iudiciū: ⁊ non propter ma
liciam tuā plurimā ⁊ infinitas iniquitates
tuas? Territus autē Job fugit a facie do-
mini: ⁊ ad ſuos reuerſus cū lachrymis ait.
Cogitationes mee diſſipate ſunt torquen-
tes cor meū. Pereat dies in qua natus ſuꝫ
⁊ nox in qua dictū eſt cōceptus eſt homo.
Quare non in vulua mortuus ſum: egreſ-
ſus ex vtero non ſtatim perij? Quare data
eſt miſero lux ⁊ vita his qui ī amaritudine
anime ſunt? Quarto perrexit dauid cū pſal
terio ad dominuꝫ ⁊ ait. Ad te domine cla-
mabo deus meus: ne ſileas ne quando ta-
ceas a me ⁊ aſſimilabor deſcendentibus in
lacū. deus meus clamabo per diē ⁊ non ex-
audies. Ecce propter te mortificamur tota
die. eſtimati ſum⁹ ſicut oues occiſionis vbi
ſunt miſericordie tue domine: ſic iuraſti da
uid in veritate tua. Tu dixiſti. Clamabit ad
me ⁊ ego exaudiā eū cū ipō ſum in tribula
tione: eripiā eū ⁊ glorificabo eū. Exurge q̄
re obdormis dñe: exurge ⁊ ne repellas in fi
nē. Educ de carcere animas noſtras vt cō-
fiteamur nomini tuo dñe. Exurge dñe ad-
iuua nos ⁊ redime nos. Rñdit dñs ad da
uid dicēs. Quis eſt hō q̄ viuet ⁊ non vide
bit mortem: eruet aīam ſuā de manu inferi.
Interroga patrē tuū: quoniā iniqtateꝫ me
ditatus eſt in cubili ſuo: aſtitit omni vie nō
bone: maliciā autē non odiuit. Dilexit ma
liciā ſuper benignitatē: iniquitatē magis lo
qui q̄ꝫ equitatē. Dilexit omnia verba preci
pitationis. Ecce mater tua parturiuit iniu-
ſticiā concepit dolorē ⁊ peperit iniquitateꝫ.
Lacū apuit ⁊ effodit eū: ⁊ incidit in foueā
quā fecit. Cōuertetur dolor eius in caput
eius: ⁊ in verticē ipſius iniquitas eius de-
ſcendet. Reſumptis viribus ait dauid. Ti
bi domine derelictus eſt pauper: orphano
tu eris adiutor. Deſideriū pauperū exaudi
uit dominus: preparationē cordis eoꝝ au-
diuit auris tua: quoniā requirēs ſanguinē
eoꝝ recordatus es. non es oblitus clamo-
rem pauperū. vt quid domine repuliſti in fi
nem: irat⁹ eſt furor tu⁹ ſup oues paſcue tue
Memor eſto ꝯgregatiōis tue quā poſſedi-
ſti ab initio. Rñdit dñs dicens. Uanū eſt
vobis ante lucē ſurgere: quia que procedūt
de labijs meis nō faciā irrita. Territus aūt
dauid fugit a facie dñi: ⁊ ad ſuos reuerſus
cū lachrymis ait. Laboraui ī gemitu meo
laboraui clamās: rauce facte ſt fauces mee
defecerunt oculi mei dū ſpero in deum meū:
quoniā abiectus ſum a facie oculoꝝ eius.
Factus ſum tanq̄ꝫ vas perditū: qm̄ audiui
vituperationē iuſtorū in circuitu. Tunc oēs
ceperunt planctū magnū omnis maritus
ſumpſit lamentū. ⁊ que ſedebant in thoro
maritali plangebāt. ſpes oīum ꝯtrita eſt. ⁊
tota poſteritas ade induit confuſionē. Sic
ergo plorabant in illa valle miſerie ⁊ tene-
braruꝫ afflicti vehemēter in mendicitate ⁊
ferro induti confuſione. Sancti patres con
uocato iterū conſilio: quid agenduꝫ foret.
Quō fiet iſtud tā profunduꝫ myſteriū hu-
mane redemptiōis. Surrexit dauid dicēs.
Intellexi a domino qm̄ in eternuꝫ ſeruabo
dauid miſericordiā meaꝫ ⁊ teſtm̄ meum fi
dele ipſi. Et ponam in ſeculuꝫ ſeculi ſemen
eius ⁊ thronū ei⁹ ſicut dies celi ⁊ dixerunt.
Nūc clamemus in celū: ⁊ miſerebit nr̄i de⁹
noſter. Tunc ait Eſayas. Uiſiones pphe-
tarū multiplicate ſunt. Qm̄ egredietꝛ virga
de radice ieſſe: ⁊ flos de radice ei⁹ aſcēdet ⁊c̄
Ecce enī virgo concipiet ⁊ pariet filiū ⁊ vo
cabitur nomen eius emanuel. ⁊ Jeremias
ait. Nouū faciet domin⁹ ſuper terrā: mulier
circumdabit virū. ⁊ Job ait. Uidi ſolē cum
fulgeret ⁊ lunam incedentem clare: ⁊ leta-

tum eſt cor meū in abſcondito. Dauid vero
ait. Surge dn̄e ī requiē tuā: tu ⁊ archa ſan
ctificationis tue. Sacerdotes eiꝰ induā ſa⸗
lutari: ⁊ ſancti eiꝰ exultatiōe exultabūt. Tūc
ſancti patres dixerūt. Queramꝰ ergo ado⸗
leſcentulā virginē ⁊ ſpecioſam: ⁊ ſtet coraꝫ
rege ⁊ foueat eū: dormiatq̃ȝ in ſinū eiꝰ ⁊ ca
lefaciat dn̄m noſtrū regem. iij. Reg. i. ⁊ ſic
reconcilietur nobis ⁊ faciat pacē. Reſpon
dit Salomon dicens. Mulierēꝫ fortē quis
īueniet? Cui dauid ait. Jurauit dn̄s dauid
veritatē ⁊ non fruſtrabitur eū: de fructu vē⸗
tris tui ponā ſuper ſedē tuā. Reſpondit Sa
lomon illud Cant. vi. Uide vt pulchra ſit:
ſuauis ⁊ decora ſicut hierl'm: terribilis vt ca
ſtrorūꝫ acies ordinata. Cui dauid ait. Os
meū loquetur ſapiētiā: ⁊ meditatio cordis
mei prudentiaꝫ. Et ait ad ſanctos patres.
Uoce mea ad dn̄m clamabo: voce mea ad
dn̄m deprecabor: effundā in cōſpectu eius
oratione meā: ⁊ tribulationē meā ante ipꝫ
pronūciabo. Aperiā in parabolis os meū:
loquar propoſitiones ab initio. Benedicaꝫ
dn̄m in omni tempore: ſemper laus eius in
ore meo. Jn dn̄o laudabitur aīma mea: au
diant manſueti ⁊ letētur. Magnificate do
minū mecū: ⁊ exaltemus nomen eius in id
ipm. Exquirā dn̄m ⁊ exaudiet me: ⁊ ex omi
bus tribulatōnibus meis eripiet me. Uos
autē benedicite deū: ⁊ enarrate oīa mirabi
lia eius. Confitemini ei corā omibus viuē
tibus: quia fecit nobiſcū miſericordiā ſuā.
Reſpōderūt ſancti patres ⁊ dixerūt. Mit
tat tibi dn̄s auxiliū de ſctō: ⁊ de ſyon tueaṫ
te. Memor ſit dn̄s ſacrificij tui: ⁊ olocauſtuꝫ
tuū pingue fiat. Tribuat tibi ſm̄ cor tuum
⁊ oē ꝯſiliū tuū ꝯfirmet. Letabimur in ſalu
tari tuo: ⁊ in noīe dei nr̄i magnificabimus.
Jmpleat dn̄s oēs petitiōes tuas: exaudiat
te dn̄s in die tribulatōis nr̄e. Tūc dauid in
ſpū ſecꝰ celū aſcēdēs ait. Aꝑite mihi portas
iuſticie: ⁊ ingreſſus ī eas ꝯfitebor dn̄o. Di
xerunt angeli ad ſeinuicē. Ueniūt legati ex
egypto: ꝓueniamꝰ eos ⁊ ſciamꝰ quid q̄rūt
a deo. Et Michael archāgelꝰ ait. Quis eſt
hō q̄ vult vitā: diligit dies videre bonos. ſ.
redemptionis humane. Dauid aūt timēs
ne ſibi ſolito moleſtus fieret: humiliter re⸗
ſpondit dicēs. Obſecro dn̄e deſine ab ira ⁊
derelinque furorē: noli emulari vt maligna
ris. Dixit ei michael. Reuela per me domi⸗
no viam tuam: ⁊ ſpera in domino: ⁊ dabit
tibi petitiones cordis tui. Reſpōdit dauid
dicēs. Eructabit cor meū verbū bonū: dicā
ego opa mea regi. Quis ex vobis deducet
me in ciuitatē munitā? Nōne ipē deꝰ qui re
pulit nos: ipſe dabit nob auxiliū de tribula⸗
tione? Dixit ei michael. Uide ne diutiꝰ gra⸗
nes regē ſermone ꝓlixo. Tu ſcis quoniam
vir linguoſus non diligiṫ in hac terra. Rn̄
dit dauid dicens. Lingua mea calamꝰ ſcri⸗
be: velociter ſcribētis. Tūc ibāt angeli cha⸗
ritate preuenti ad dominū ⁊ dicebāt. Me⸗
mento domine dauid: ⁊ omnis manſuetu
dinis eius. Et ad illos ait dominus. Jnue
ni dauid ſeruūꝫ meū: oleo ſancto meo vnxi
eū. Et veritas mea ⁊ miſericordia mea cū
ipſo: ⁊ in nomine meo exaltabiṫ cornu eiꝰ.
Reuerſi ſunt angeli ad Dauid dicentes.
Quaſi proximum ⁊ quaſi fratrem noſtrūꝫ
ſic te propoſuimus coram domino. Ueni
ergo ⁊ accede ad deū ⁊ illuminare: ⁊ facies
tua non confundetur. Oculi domini ſuper
iuſtos: ⁊ aures eius in preces coꝝ. Clama
uerunt iuſti ⁊ dominus exaudiuit eos: ⁊ ex
omnibus tribulationibꝰ eoꝝ liberauit eos.
Juxta ē dominꝰ his qui tribulato ſunt cor⸗
de: ⁊ humiles ſpiritu ſaluabit. Reſpondit
dauid ad michaelem archāgelum. Factus
ſum ſicut homo nō audiēs: imo ſicut equꝰ
⁊ mulus quibus non eſt intellectus. Uide
domine ne ſileas: ne quādo diſcedas a me
cum fuero in conſpectu dei. qm̄ aduena ego
ſum apud te: ⁊ peregrinus ſicut omnes pa
tres mei. Dixit illi michael. Jntellectum ti⸗
bi dabo ⁊ inſtruaꝫ te in via hac qua gradie
ris: firmabo ſuper te oculos meos. Firme⸗
tur manus tua ⁊ exaltetur dextera tua: qm̄
mīa ⁊ veritas precedent faciem tuam. Jn
troductus ergo dauid tranſiens de hierar⸗
chia in hierarchiā: de ordine in ordinē ꝑue⸗
nit ad tribunal dei vbi reſidebat ſancta tri⸗
nitas perſonarum in vnitate deitatis: quaꝫ
cum aſpexiſſet proſtratus humiliter adora
uit dicēs. Benedicat nos deus deus noſter
benedicat nos deus: ⁊ metuant eum omēs
fines terre. Cumq̃ȝ eleuaſſet oculos ⁊ aſpi⸗
ceret loci amenitatem ait. Quā dilecta ta⸗
bernacula tua domine virtutum: concupiſ⸗
cit ⁊ defi. a. m. in atri. domi. Elegi abiectus
eſſe in domo dei mei ma. q̄ꝑ ha. in taber. pec
catorum. Beati qui ha. in do. tua do. in ſe.
ſecu. lau. te. Et ait dominus ad dauid. Ego
ſum dominus deus tuus qui eduxi te de ter
ra egypti dilata os tuum ⁊ ego implebo il⸗
lud. Poſtula a me: ⁊ dabo tibi. Dauid

autē cadens in faciē ſuā: iterū adorauit eū
dicēs, Specioſus forma pre filijs hoīm dif
fuſa eſt gratia in labijs tuis. Ecce dn̄e dra
co iſte quem formaſti ad illudendū nobis.
Quāta malignatus eſt inimicus in ſancto
omnia te expectant vt des illis eſcā in tp̄e.
Quia miſc̄diam ꝛ veritatē diligit deus: gra
tiam ꝛ gloriā dabit dn̄s. Non priuabit bo-
nis eos q̄ ambulant in innocentia: dn̄e vir
tutū beatus homo qui ſperauit ī te. Accin-
gere gladio tuo ſuper femur tuū potentiſſi-
me, ꝛ veni ad liberandū nos dn̄e deus vir-
tutū. Oſtēde faciē tuā ꝛ ſalui erimus. Quia
indurata ſunt nobis. Emitte verbū tuū ꝛ li
quefacies ea: ꝛ ſitientibus nobis ad te deū
fontē viuū. Flabit ſpūs tuus ꝛ fluent aque
gratiarū. Stabit aūt regina a dextris tuis
in veſtitu deaurato circundata varietate: quā
tibi deſponſabis in gaudio. Adducentur re
gi virgines poſt eā: proxime eius afferent
tibi in leticia ꝛ exultatōe. Et ait dn̄s ad da
uid. Omnis gloria eius filie regis ab intus
in fimbrijs aureis. Cui dic. Audi filia ꝛ vi
de ꝛ inclina aurē tuā ꝛ obliuiſcere populuꝫ
tuū ꝛ domuꝫ patris tui. Et concupiſcet rex
decorē tuū. Deus in medio eius non cōmo
uebitur. Adiuuabit eā deus mane diluculo
Reſpondit dauid. Cōfitebor tibi dn̄e in to
to corde meo: narrabo om̄ia mirabilia tua
Narrabo nomen tuū fratribus meis in me
medio eccleſie iuſtorū laudabo te. Reuer-
ſus autē dauid ad ſuos cū gaudio ait. Qui
timetis deū laudate eū: vniuerſuꝫ ſemen ia
cob glorificate eū. Timeat eū omne ſemē
iſrael quoniā non ſpreuit nec deſpexit depre
cationē pauperis. Nec auertit faciē ſuam a
me: ꝛ cū clamarē ad eū exaudiuit me. Viri
liter agite ꝛ confortetur cor veſtrū omnes
qui ſperatis in dn̄o. Et factū eſt conſilium
magnū ante tribunal pacis inter miſericor
diā veritatē ꝛ iuſticiā: ſup myſterio huma
ne redemptionis. Primo locuta eſt miſeri
cordia dicēs. Piū eſt hoī miſero nō valen
ti p ſe ſurgere miſicorditer ſubuenire. Om̄
miſericordie dn̄i multe ſunt nimis. Et mi-
ſericordia dn̄i ab eterno ꝛ vſqꝫ ineternū ſu
per timentes eū. Et loquens ad dominum
ait. Tu exurgens miſereberis ſyon: quia tē
pus miſerēdi eius qꝛ venit tempus. Quia
proſpexit de excelſo ſancto ſuo: dominus de
celo in terram aſpexit. Vt audiret gemitus
compeditoruꝫ: ꝛ ſolueret filios interempto
rum. Secūdo locuta eſt veritas dicēs. Do
mine deus virtutū quis ſimilis tibi: potens
es domine ꝛ veritas tua in circuitu throni
tui eſt. Sed tu dixiſti homini: in quacunqꝫ
die comederis ex eo morieris. Cū ergo ſis
deus ꝛ non mentiaris: quia non eſt deus vt
homo vt mentiatur. ergo iſta redemptio fi
eri non poteſt. Reſpondit miſericordia di
cens. Si maledixiſti terre in opere ade: ſal-
tem poteſt fieri nou⁹ homo cui nihil de adā
proueniat. ꝛ ſic per eum poterit fieri redem-
ptio iſta. Nunquid ineternū proijciet deus
aut non apponet vt complacitior ſit adhuc:
aut in finē miſericordiā ſuā abſcidet a gene
ratione in generationē: aut obliuiſcetur mi
ſereri deus: aut continebit in ira ſua miſeri-
cordias ſuas. Veritas ait. Verūtamē vni-
uerſa vanitas omnis homo viuens. Si no
uus homo fieret non maioreꝫ fiduciā in eo
haberē q̄ꝓ in prothoplauſto. Unde ad hāc
redemptionē faciendā nec homo nec ange
lus eſt ydoneus. Miſericordia reſpondit.
Facienda eſt hec miſericordia propter me.
ſi non propter adam immotu que pio affe
ctu coniuncta mihi es: que mihi nunqꝫ de-
fuiſti viſita mecū miſerū hominē. deprime
dyaboli tyrannidē qui tuū hoīem ſeducen
do cōtra te iniurioſe egit. Veritas ait. Ve
re tibi non conſentire aſperuꝫ ꝛ crudele fo
ret: imo nec a me quicqꝫ exigeres. quod nō
ſubito concederē. Juſticia videns veritatē
miſericordie cōſenſiſſe ait. Quid facis o ve
ritas. vide qm̄ nullatenus tibi dimittaꝫ do
nec ſatiſfeceris vſqꝫ ad minimū quadrātē.
Filius dei cui datū eſt omne iudiciū a patre
auditis allegationibus vtriuſqꝫ partis di-
xit. Juſticia dicit pij ſi adā non moriatur.
Miſericordia dicit perij ſi adā miam non
conſequatur. Hec eſt ergo diffinitiua ſnīa
ſup hoc. Fiat mors bona ꝛ habebit vtraqꝫ
qd̄ petit. Obſtupuerūt oēs in verbo ſapiē-
tie ꝛ dixerūt. Quō fiet iſtud: Mors eſt cru
deliſſima: imo amariſſima. qm̄ mors pecca
torū peſſima. quō ergo erit bona: Judex ait.
Mors eſt crudeliſſima peccatorib⁹: iuſtis
vero bona. Nōne mors erit bona ſi ſoluet
debitū ade: ſi aperiet ianuā paradiſi. Que
reſponderunt. Quomodo fiet iſtud: Judex
ait. Si moriatur quis ex charitate qui non
ſit dignus mori. Sermo iſte bonus viſus
eſt. vtpote fidelis ꝛ omni acceptione dign⁹
ſi poterit inueniri innocens qui velit mori
ſuo beneplacito ꝛ non ex debito aut malo
ſuo merito. Veritas circuit per totum orbē

terre: ꝛ nemo inuentus eſt mūdus a ſorde
nec infans vnius diei ſuꝑ terrā. Miſericoꝛ
dia celū omne ꝑluſtrat: ꝛ in angelis mino⸗
rem inuenit charitatē. Tandē redeunt mi⸗
ſericoꝛdia ꝛ veritas que obuiarunt ſibi an⸗
xie plurimū ꝙ non inuenerant ſm̄ latā ſen
tentiā. Tunc iuſticia ꝛ pax oſculate ſunt. ꝛ
pax ait. Uos neſcitis quicꝗ̄ nec cogitatis:
quoniam omnes homines declinauerunt ſi
mul inutiles facti ſunt. Non eſt q̄ faciat bo
num non eſt vſqꝫ ad vnū. Hoc em̄ eſt iudi⸗
ciū. Qui tulit ſententiā ꝛ dedit conſiliū ipſe
ferat ꝛ auxiliū. Filius dei audito iudicio pa
tris ait. Ut video mihi onus ſatiſfaciēdi ꝑ
homine per moꝛtē imponitur. Tunc pater
ait. Omnia in ſapientia fecimus mundū
creando: ſic omnia in ſapiētia faciem⁹ mū⸗
dum reparando. Reſpondit filius. In capi
te libꝛi ſcriptū eſt de me vt facerē volunta⸗
tem tuā deus me⁹: volui. Annunciabo iuſti
ciam tuā in eccleſia magna. Nō abſcondaꝫ
miſericoꝛdiā tuam ꝛ veritatē tuā a conſilio
multo. Holocauſtū ꝛ pro peccato non poſtu
laſti: tunc dixi ecce venio. Et ſic patet quo⸗
modo in tertio cōſilio diffinitū eſt quomo
do fiet iſtud taꝫ altū ſacꝛm̄ incarnationis.

¶ Secūdo fiet iſtud ſacra
mentū incarnationis angeloꝝ miniſterio.
Pater etern⁹ ait filio. Legatū opoꝛtet nos
mittere ad ſponſam qui eā animet ad con⸗
ſenſum ne ſecreta coniugia abnuat deuota
virgo. Cuius pudoꝛ illeſus maneat: atqꝫ ei
epiſtolā ꝛ mandata dirigamus. Reſpon⸗
dit filius dicens. Ita pater. Quoniā ſic pla
citū eſt ante te. Pater autē ait vt dicit Au
guſti. ſermone ꝑmo de annūciatione dñica
Ueni inquit o gabriel miniſter efficito ter
ribilis ſacramēti: abſconditū obſecūda mi
raculū. Ad requiſitionē ꝛ redēptionē errā⸗
tis ade: a meis cogoꝛ deſcendere ſedibus.
Illū em̄ quē ad ymaginē meā creaui: pecca
tuꝫ inueterauit: tabeſcēc quē feci, obfuſcauit
quē plaſmaui decoꝛē. Lupus meū depaſcit
pec⁹. Deſerta eſt paradiſi poſſeſſio. Lignuꝫ
vite ab ignea rumphea ſeruatur. Clauſus
eſt voluptatis agellus. Miſereoꝛ errantis
ꝛ appꝛehendere cupio hoſtem. latere autē
volo omnes celeſtes virtutes: tibi ſoli pan
do ſecretum. Ad virginem mariam perge.
Uade ad animatam ciuitatem: de qua dici
tur. Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei. va
de ad rationalem meum paradiſum. perge
ad oꝛientalē ſplendidā poꝛtā. vade ad mei
verbi dignū habitaculū. perge ad ſecunduꝫ
in terra celū. vade ꝛ denūcia ei mee pꝛeſen⸗
tie ymbꝛem. perge ad pꝛeparatū mihi ſan⸗
ctuariū. Uade ad ſponſaꝫ incarnationis fi
lij mei mundū thalamum natiuitatis eius.
Loq̄re in aures rationales archana. Pꝛe⸗
para mihi auris introitū: ſed ne conturbes
nec terreas virginis animū vehemēter ſan
ctuariū appara. pꝛimā mei vocē gaudij ꝓ⸗
clama. Tu dicito virgini marie. Aue gra⸗
tia plena. vt miſerear ego malignitati eue.
Audiuit angelus hec ꝛ intra ſe cogitabat
dicens. Stupendū eſt hoc miraculuꝫ: ꝛ oīs
cōſcientie pꝛecellit ſenſum. qui in cherubin
terribilis eſt: ꝛ in ſeraphin inuiſibilis: ꝛ in
omibus virtutibus angelicis incompꝛehē
ſibilis: puelle ſui habitaculi pꝛeſentiā repꝛo
mittit. ꝛ qui euā cōdemnauit eius familiaꝫ
gloꝛificare in tantum cogitur: vt dicat pꝛe⸗
parari ſibi per aurē ingreſſum. ꝛ poteſt vte
rus capere eū qui nō capitur. Hec ꝛ huiuſ⸗
cemodi angelo cogitante ait ad eum dñs.
Quid turbaris ꝛ miraris o gabꝛiel? Nūqd
non pꝛius a me miſſus es ad Zachariā ſa⸗
cerdotē: ꝛ natiuitatē Johānis ei nūciaſti?
Nōne pro incredulitate ſnīam ei ſilentij ꝓ
tuliſti? Nūquid non condemnaſti ſenē ſine
voce eū eſſe faciens? Nunquid non decre⸗
uiſti ego aūt confirmaui? Nunquid nō nū⸗
ciationis tue effectū pꝛoſecutus eſt? Nun⸗
quid non effugata ſterilitate concepit ſteri
lis ꝛ nature vacatio aufugit? Nunquid nō
tunc eſt ſeges illa fertilis facta que iam a⸗
rebat? Nūqd impoſſibile eſt apud me qcꝙ̄
q̄ creaui omnia verbo? Cur ergo ambigis?
Ad hec angelū reſpōdentē audiamus. Do
mine inquit ſanare culpas nature: diſſolue
re paſſionū languoꝛē: defunctionē artus ad
vitalem reuocare virtutem: imparare natu
re pꝛocurationis filioꝛum effectum: ſoluere
ſterilitatem ꝛ vetuſtiſſimoꝛum membꝛoꝛū
vetuſtam ariditatē in viriditatis refoꝛma⸗
re ſtatum. ſterilisqꝫ aruo manipuloꝛum re⸗
pente oſtendere partuꝫ: opus exiſtit tue vir
tutis qđ ex moꝛe ꝑficitur. Teſtis eſt Sar
ra. ꝛ poſt illam Rebecca. ꝛ iterum Anna q̄
miſerie ꝛ ſterilitatis ſimul ſeruiētes a te li⸗
bertatem acceperunt. virginem autem pa⸗
rere que de viro genitura non eſt: ſuperat
omnem legum naturam. ꝛ tuaꝫ quomodo
puelle annunciabo pꝛeſentiam? Te eniꝫ ce
li ꝛ terre non capiūt fines: ꝛ quomodo vte

rus capiet virginalis? Aut quomodo fer-
ret maria ignē deitatis tue ſedis? Et domi-
nus ait. Si leſit ignis preſentia in ſolitudi-
ne rubũ: ledet vtiqꝫ ⁊ mariã mea preſentia.
Si vero ignis ille qui figurauit diuini mei
ignis e celo aduentũ. inflammabat quidē
rubũ: non aũt cõburebat. quod vtiqꝫ dices
de veritate. non in ignis flamma: ſed in ſpe-
cie pluuie deſcendente. Concionãte deo mi-
rantur ſedes: ſtupēt throni: poteſtates oẽs
ac diuini exercitus ſilent. Pater nihilomi-
nus curis nuptialibus occupatus inſtat vo-
tis. Vade inquit gabriel ⁊ celeri raptu no-
ſtra iuſſa perfice: ethereas rũpe ſedes: atqꝫ
antiquũ pro ſeculo conſiliuꝫ virgini noſtre
defer marie. Hec incolit menia parua naza-
reth. Anguſta quidē illi domus: ſed celi pa-
latia patent. Cui ego vnicũ meũ quo alter
charior nemo eſt. ⁊ vt plenius dicã alteruꝫ
me donare volo ⁊ vt ſit illa mater cui ſum
ego pater. Ac ne dubitet fiēda que mando
ſpiritus implebit aluũ: viſcera celeſtis au-
ra fouebit. Erit illa ſine marito mr̃: cui ſum
ego ſine coniuge pater. Sic mundo ſuccur-
rere volo: tibi inquit hec munera dono. Iã
non dicatur viuentiũ mater eua: ſed maria
det accipietqꝫ fidē: ⁊ arras illi celeſti mune-
re dabis. ſed regna promitte: ipius erit to-
tũ cuius filius poſſidet celũ. Hec ergo cun-
cto celitus audiente ſenatu: Pater gabrie-
li mandata dabat. Sꝫ ille fulmineos obtu-
tus atqꝫ ora tonãtia pauens. archanis pa-
rat parere tremefactus imperijs: moxqꝫ vo-
latu rapido ſecat axem aſtriferuꝫ nubeſqꝫ
profundas celer adit. Ipſe per medios ce-
li ſinus: flammineos artus vibrans: ignito
aere fertur donec extrema in tecta radiãs
magno lumine coruſcãs intraret. Hec au-
guſtinus. Et ſic pꝫ quõ fiet iſtud tã altũ ſa
cramẽtũ dñice icarnatõis ãgelorum miſterio

Tertio fiet iſtud tam al-
tum ſacrm̃ dñice incarnatiõis virginis ob
ſequio. Unde Aug. in quodã ſermone in-
troducit beatã virginē ſic loquentē. Eram
inquit maria i domo mea puella iudea: ex
ſemine David regis generata. Adulta fa-
cta ſum ⁊ deſponſata. Deſponſata ſum con
iugi ⁊ placui alteri non interueniente adul
terio: ſed intercedēte ſpirituſancto. Deſpon
ſata ſuꝫ homini iudeo: ⁊ placui homini deo
Deſponſauit me vir iudeus: ⁊ amauit me
xp̃s deꝰ. Ignorauit q̃dē ioſeph ſpõſus meꝰ
ꝙ me adamaſſet deus meꝰ: ⁊ putauit ꝙ de
adulterio imp̃gnatꝰ eſſet venter meꝰ. Nãqꝫ
ignorante ioſeph ſponſo meo venit ad me
quidã magnꝰ xp̃i panimphus: nõ patriar-
cha primꝰ aut pp̃heta egregiꝰ. Sed gabriel
archangelus: facie rutilãs: veſte coruſcãs
ingreſſu mirabilis: aſpectu terribilis: ⁊ viſi-
tauit me. Hec ille. Beata virgo in domo cõ
ſiſtens erat aſſociata duodecim puellis vir
tuoſis q̃ notant̃ in euangelio hodierno in-
ſtruẽtes eã in tã alto sacro. Prĩa fuit dña
ſecreta: que inſtruebat beatã virginē vt me
ditaret̃ ea q̃ ꝯtinebant̃ in illo pſ. Bñdixi-
ſti domine terrã tuã: auertiſti captiuitateꝫ
iacob. Remiſiſti ⁊c. Mitigaſti ⁊c. Cõuer
te nos ⁊c. Nunq̃d ineternũ ⁊c. Deꝰ tu con-
uerſus ⁊c. Unde nobis dñe ⁊c. Et ait dña
ſecreta. O ſi veniret angelꝰ gabriel q̃ ſecre-
ta myſteria dei nob̃ reuelaret. Hic eñ tria
magna hꝫ officia. Prĩo aſſiſtit añ deũ. Lu-
ce. i. Ego ſum angelus Gabriel qui aſſiſto
ſemper ante deũ. Scõo eſt victor in prelijs
Unde Gabriel prelijs prepoſitus eſt. Iõ
fortitudo dei interp̃tat̃ vt dicit glo. Dañ.
viij. Tertio reuelat ſecreta. Dañ. viij. Ga-
briel fac iſtã itelligere viſionē. Cũqꝫ ſic me
ditaret̃ ecce angelꝰ gabriel miſſus a deo in
ciuitatem galilee cui nomen nazareth: pul
ſabat ad hoſtiũ. Statimqꝫ dña ſecreta cu-
currit ad hoſtiuꝫ: nec ſubito aperuit: ſed per
ſpeculaꝫ aſpiciens ait. deo gratias. ⁊ ange
lus ait ſemper. Interrogauit dña ſecreta.
Pacificus ne ingreſſus tuus? Reſpondit
angelus. Ego ſum gabriel angelus miſſus
nunciare totius mundi ſalutē deferens ade
reuocationis conſcriptũ: miſſus ad anima-
tũ regis angelorum palatiũ preparare mũdũ
ſponſo thalamũ: miſſus miles referans re
gis ſecretũ: quod cognoſcit̃ fide ⁊ non diſ-
cuſſione quod deifice glorificatur ⁊ non in-
ueſtigatur miſſus ad virginem deſponſatã
viro cui nomen erat ioſeph de domo dauid
⁊ nomē virginis Maria. Beata virgo ait
Audiã quid loquatur in me dominus deꝰ:
qm̃ loquet̃ pacē in plebē ſuã. Et ſup ſctõs
ſuos ⁊c. vſqꝫ gl̃ia in terra nr̃a. Et tunc dña
ſecreta ap̃uit hoſtiũ. Scda fuit dña intelli-
gentia: que inſtruebat beatam virginem vt
peteret intellectum eorum que legebat. vnde
ipſa dicebat. Da mihi itellectũ ⁊ ſcrutabor
legem tuam. Qm̃ declaratio ſermonũ tuo
rũ illumĩat: ⁊ intellectũ dat puulis. Et ſubi
to angelus ingreſſus ad eã dixit. Aue gr̃a

plena dn̄s tecū: benedicta tu in mulierib⁹.
Aue ſponſa dei genitrix īmaculata.aue aīa
tum templū dei.aue ſacrariū ſpiritusſancti.
dn̄s tecū in corde:dn̄s tecuꝫ in vtero: dn̄s
tecū in auxilio. Tertia fuit dn̄a erubeſcētia
que inſtruxit beatā virginē ne ſtatim rn̄de
ret. ideo cū audiſſet turbata eſt in ſermone
ei⁹ ⁊ cogitabat qualis eſſꝫ iſta ſalutatio.qꝛ
pudicicia hꝫ verecūdiā honeſtatis. Turba
ta eſt in introitu angeli cogitans ꝙ ſic be/
nedixerit ei que modeſtū retinens apud ſe
ꝓpoſiti ſancti ſilentiū ⁊ incognitū hn̄s viri
ſe colloquiū. Stupet angelo ſalutāte:ſibiqꝫ
taliṫ bn̄dicēte: nō tn̄ ē auſa ꝑuenire loquē/
tem. Turbata eſt em̄ non turbatione impa
tientie:ſed verecūdie ⁊ pauoris ⁊ admira/
tionis ꝓpter īmēſitatē luminis.qꝛ expaue/
ſcit virgo de lumine ꝓpter nouā ⁊ inſolitaꝫ
ſalutationē. Quarta fuit dn̄a taciturnitas
que inſtruebat beatā virgineꝫ vt cogitaret
intra ſe altitudinē ꝯſilij diuini ſuper ſalute
generis humani. O annunciatio mirifica.
O ſalutatio ꝑegrina plenitudinis copiam
portans ⁊ virgineū corpus illuſtrās.preue/
niens itaqꝫ iudicē:preco tā preclar⁹ ⁊ mirꝗ.
feſtinus prepat vt in pretorio virginitatis
ſuſcipi poſſit de⁹ maieſtatꝭ. Cogitabat nāqꝫ
beata virgo qualis eſſꝫ iſta ſalutatio: quia
de plenitudine ipius debebāt accipe vniuer
ſi captiui redēptionē.triſtes ꝯſolatiōeꝫ.pec
catores veniā.iuſti grām.angeli letitiā.de/
niqꝫ tota trinitas gliam. fili⁹ dei carnis hu/
mane ſubſtantiā. Quinta fuit dn̄a timoro
ſa: q̄ inſtruebat beatā virginē ne cito aſſen/
tiret his verbis. Salutat angelus puellam
viri ſalutatiōis ignarā.terreṫ virgo nouita
te verboꝝ.ad quā āgel⁹. Ne timeas maria
Ne inq̄t aſpectu meo mater dn̄i mei terre/
aris. Ego ꝯceptionis tue miniſter adueni:
non vt virginitatē amittas interueni. Ipſe
me miſit ad te qui eſt naſcitur⁹ ex te. Ideo
dicit dn̄a timoroſa. Hic eſt bon⁹ angel⁹ con
fortās ⁊ letificās. Sexta fuit dn̄a hōeſtas:
que inſtruebat beatā virginē vt ſtaret cuꝫ
oculis depreſſis ad terrā ⁊ cū multa mode
ſtia. Tanta eniꝫ fuit honeſtas ei⁹ vt nemo
vnq̄ꝫ tēptationē vllā carnis de ea habuerit
Nihil em̄ in maria toruuꝫ in oculis:nihil in
verbis procax:nihil in actu inuerecūdū:nō
geſtus fractior:nō inceſſus ſolutior:nō vox
ꝑtulātior. Ne timeas maria neqꝫ expaueſ/
cas ṽgo ꝑtū:neqꝫ metuas neqꝫ formides
multū inexꝑta;tm̄ crede ⁊ cōcepiſti;ama ⁊
ꝑperiſti. Qm̄ inueniſti grām apud deum:
Quā gratiaꝫ: Dei ⁊ hoīm pacē:mortis de
ſtructionē:vite repationē. Concipies em̄ ⁊
paries filium:non cuiuſlibet meriti hoīem
ſed totius ſecli ſaluatorē. Recole maria in
libro Eſaye ꝓphete virginē quā parituraꝫ
legiſti ⁊ gaude ⁊ exulta: qꝛ tu eſſe meruiſti
tu ibi ꝑfigurata es virgo . Ecce tu in vtero
ꝯcipies:nō de viro:ſꝫ de ſpiritusſancto.graui
da eris ⁊ incorrupta manebis . Paries q̄/
dem filiū: ⁊ virginitatis non patieris detri/
mentū.efficieris grauida: ⁊ eris mater ſem
per intacta. Septima fuit dn̄a prudentia q̄
inſtruebat beatā virginē vt ſic prudēter re/
ſponſionē temperaret ꝙ hoc fieri poſſe non
dubitaret:ſꝫ de modo fiēdi interrogaret.iō
ipſa ait. Quō fiet iſtud:qm̄ virū nō cogno
ſco: habebo filiū ⁊ neſcio virū.portabo fetū
que fugio partū. Quō vacuo vtero genera
bo: vnde prebebo lac labijs infantis ſuge/
re poſtulātis: Octaua fuit dn̄a virginitas:
q̄ inſtruebat beatā virginē vt qd̄ ſemel deo
deuouerat ꝑpetuo obſeruaret. ꝓpterea an/
gelus ait. Noli expaueſcere:noli de tue vir/
ginitatis ꝑmanentia ſollicitudineꝫ gerere.
Intacta manebis:de ꝓle gaudebis:ſine cō
iunctione mortalis viri efficieris nur⁹ altiſ/
ſimi.ꝑinde nō eſt qd̄ metuas:ſꝫ inde eſt qd̄
gaudeas. Tūc em̄ dolor ſequereṫ partum
ſi ꝑcederet libido ꝯceptū. Nūc ṽo ſpūſſan/
ctus ſupueniet in te: ⁊ virt⁹ altiſſimi obum
brabit tibi.i.refrigerabit tibi ſub vmbracl̄o
ſpūſſcti.ne in feruore ꝯcupiſcētie torrearis
Erit in te ꝯceptio: ⁊ nō cōcupiſcētie libido.
Nō em̄ erit eſtus vbi vmbrā faciet ſpūſſan
ctus. Nona dn̄a fuit obediētia:q̄ beatā vir
ginē inſtruebat:tā grandi ſacramēto aſſen
ſum ꝑbere dicēs. O btā maria ſeculū om̄e
captiuū:tuū depcaṫ aſſenſum. Te de⁹ nun/
cio ſue fidei aſſiſtere fecit. Noli morari vir/
go nūcio:feſtināter rn̄de verbū ⁊ ſuſcipe fi
liū. Tunc maria ſic ſalutata ſic ꝯfortata ſic
de magnifica ꝓle letificata:ſic de pudore cer
tificata. Ecce ſtatim ſurrexit: genua in ter/
ram fixit:terrā oſculata fuit:oculos ad celū
leuauit:brachia ad celuꝫ extendit. Et ſic cū
magno gaudio dixit . Ecce in quo notatur
promptitudo obedientie. Decima fuit dn̄a
humilitas que inſtruebat beatam virgineꝫ
vt de ſe non alta ſaperet dicens. O venerā/
da virginitas. O predicāda humilitas ab
angelo mater domini appellaris:ſed te an/
cillam domini ꝯfitearis;ideo ipſa ait. Ecce

ancilla dñi tanq̄ diceret. Paratū cor meū
deus: q2 intactus pmanet vterus me⁹. Re
ſpexit em̄ hūilitatē ancille ſue. Venit ergo
manſuet⁹ implens celos: tanſiliens per hu-
milem ad ſupbos: ꝛ celos non derelinquēs
vt inflatos tumore ſuperbie appoſito humi
litatis remedio mitis medicus ipe curaret.
Venit em̄ manſuet⁹ ꝛ mitis ſedens ſup nu
bem leuem. i. ſup mariā humilē. Undeci-
ma fuit dñā deſideroſa: que inſtruebat bea
tam virginē: vt adimpleret deſideriū ſancto
rum patrū dicentiū illō Eſa. xlv. Rorate ce
li deſuper: ꝛ nubes pluant iuſtū. aperiat̄ ter
ra ꝛ germinet ſaluatorē. Naȝ deſideriū pau-
perum exaudiuit dñs: preparationē cordis
eorū audiuit auris tua. Ideo ipa ait. Fiat
mihi. Duodecima fuit dñā fidelis q̄ inſtru
ebat beatā v̄ginem vt verbis angeli crede
ret. Vñ ipſa ait. Contingat mihi o gabriel
archangele ſm verbū tuū: veniat ad cubicu
lum ſuū: qui in ſole poſuit tabernaculū ſuū.
Oriatur mihi v̄gini pmanēti ſol iuſticie: in
cui⁹ pennis eterna permanet ſanctitas, cui
perpetua caſtitate floreſcens mea pduret
integritas. Egrediat̄ ſicut ſplendor iuſtus
ꝛ ſaluator vt lampas accēdat̄. pcedat iam
ſponſus de thalamo ſuo: q2 ſecura facta ſuȝ
de pposito meo. Nec dū reuertit̄ nunci⁹: et
virginalē thalamū ingreditur xp̄s. efficitur
ſub typo pregnans beata dei genitrix: ꝛ cun
cta per ſecula p̄dicat̄. ſine mora vt aſſenſus
v̄ginis pandit̄: celeſtis ſponſus immacula-
tum corpus ingredit̄: ꝛ qui toto mūdo non
capitur puelle intacte mēbris infundit̄. Cre
didit monita qō audiuit: meruit ſanctificata
qō credidit. deniq3 tm̄ ſe ad celi faſtigia ſub
leuauit. vt verbū apud deū in p̄ncipio. i. dei
filiū de ſumma celi arce ſuſciperet. ꝛ ſic p3.
Quomodo fiet iſtud tam altū ſacramentū
dñice incarnatiōis virginis arbitrio.

¶ Quarto fiet iſtud tam al-
tum ſacramentū dñice incarnatōnis deuo-
torū obſequio. Mox em̄ vt beatiſſima vir-
go angelo aſſenſum prebuit. Spiritusſctūs
in eam deſcendit: que filiū dei cōcepit. Tūc
populus ſanctoꝝ patrū qui erant in lymbo
viderunt lucē magnā. Eſa. ix. Populus qui
habitabat in tenebris vidit lucem magnā.
Habitantib⁹ in regione vmbre mortis: lux
orta eſt eis. Et letati ſunt gaudio magno.
Surrexerūt aūt q̄ttuor pphete cōfortātes
ꝛ animātes oīes q̄ erant in lymbo. Pri-
mo ſurrexit Moyſes ꝛ ait. Manna deſcen
dit de celo gaudeant oēs eſurientes. Se
cundo Dauid dicēs. Exortū eſt in tenebris
lumē rectis corde: miſericors ꝛ miſerator ꝛ
iuſtus dñs. gaudeant omnes egrotantes.
Tertio Salomon dicēs. De vinea celi bo
trus erupit. gaudeant oēs ſitiētes. Quar
to Daniel dicens. Lapis ſine manib⁹ de mō
te preciſus eſt. gaudeant fideles credentes
miſerūt aūt legatos ad beatā v̄ginē qui gra
tias egerūt ꝛ benedixerūt eam vna voce di
centes. Tu gloria hieruſalē. tu leticia iſrael.
tu honorificētia populi noſtri que feciſti vi-
riliter: ꝛ confortatū eſt cor tuū: eo q̄ caſtita-
tem ſeruaueris: ꝛ manus dñi cōfortauit te.
ideo eris benedicta in eternum. Judith. xv.
Et ait maria. Magnificat aīa mea dñm ꝛc̄
vſq3 Abrahā ꝛ ſemini eius in ſecula. Amē.

In feſto reſurrectōis dñi Sermo xxiiij.

V Iderūt iuuenē ſedē
tem in dextris. Marc. vlti. ꝛ in
euangelio preſentis ſolēnitatis.
Act. x. dr̄. Hūc de⁹ ſuſcitauit tertia die ꝛ de
dit eū manifeſtū fieri nō oīmi pplo: ſed teſti
bus preordinatis a deo. Sup quo talē mo
ueo queſtionē. Utrū xp̄s reſurgēs virtuoſe
reſurrexerit etiā glīoſe. Ad iſtā q̄ſtionē re
ſpondēt duo doctores noui teſtamēti. Pri
mus eſt Paul⁹. Phil. iij. Reformabit cor-
pus humilitat̄ noſtre configuratū corpori
claritatis ſue ꝛc̄. Secūdus eſt ſanct⁹ Tho.
iij. parte. q. liiij. arti. ij. vbi dicit ſic. Corp⁹ xp̄i
in reſurrectione fuit glorioſū. Et hoc appa
ret triplici rōne. Primo quidē q2 reſurre-
ctio xp̄i fuit exemplar ꝛ cauſa noſtre reſur-
rectionis, vt habet̄. i. Cor. xv. Sancti autē
in reſurrectione habebūt corpa glorioſa. ſic
dicit̄ ibidē. Seminat̄ in ignobilitate ſurget
in gloria. Vñ cū cauſa ſit potior cauſato, et
exemplar exemplato. Multo magis corp⁹
xp̄i fuit glorioſū in reſurrectiōe. Qui em̄ ē
cauſa ſalutis alioꝝ etiā ipe debet ſalutē cō-
ſequi. Sicut legit̄ de Raab meretrice. Jo-
ſue. vi. ꝛ de obſtetricib⁹ iudeorū in egypto.
Exo. i. Secundo q2 p hūilitatē paſſionis
meruit gloriā reſurrectiōis. Unde ꝛ ipſe di
cebat Joh. xvij. Nunc aīa mea turbata eſt:
qō ptinet ad paſſionē. ꝛ poſtea ſubdit. Pat̄
clarifica filiū tuū. in quo petit gloriā reſurre
ctionis. Unde oportet humilē exaltari ꝛ cū
te cōſumptū putaueris vt lucifer orieris. vt
patet de Joſeph qui vendit⁹ ꝛ humiliatus

ſu͛ compedibꝰ. ſubito factus eſt rex egypti ⁊
fratrũ liberatoꝛ: ⁊ in curru aureo ductꝰ: vbi
ſicut ſol reſplenduit vultus eiꝰ. Tertio qꝛ
a ꝓncipio ſue conceptõis aĩa xp̄i fuit glorio
ſa ꝑ fruitionẽ diuinitatis ꝑfectã. Eſt aũt diſ
penſatiue factum vt ab aĩa gloria nõ redũ-
daret in corpꝰ. ſcȝ ad hoc ꝙ miſteriũ noſtre
redemptõnis ſua paſſione impleret. ⁊ ideo
ꝑacto hoc miſterio paſſiõis ⁊ mortis xp̄i
gl͞ia xp̄i ſtatim in corpꝰ in reſurrectiõe reſũ-
ptum ſuã gloriaȝ redundauit ⁊ deriuauit:
⁊ ita factũ ẽ corpꝰ illud glorioſuȝ. hec Tho.
Sciendum ꝙ reſurrectio xp̄i fuit glorioſa
quantũ ad quattuoꝛ. Primo qꝛ xp̄s ĩmoꝛ
talis reſurrexit. Cũ eñ reſurrectio ſit repara
tio a morte in vitã. Perfecta reſurrectio eſt
quãdo aliq̃s eripit͛ nõ ſolũ a morte ſed etiã
a neceſſitate ⁊ poſſibilitate moriendi. Et ſic
xp̄s reſurgẽdo ꝑuenit ad vitaȝ penitꝰ ĩmoꝛ
talem. ſꝫm illud Rom. xi. Xp̄s reſurgẽs ex
mortuis iam nõ morit͛: moꝛs illi vltra non
dominabit͛. Secũdo qꝛ xp̄s reſurrectionẽ
ſuã cauſauit. Job. x. Nemo tollit aĩam meã:
ſed ego pono eam ⁊ iterũ ſumo eam. Natu-
ralis oꝛdo rerũ diuinitꝰ inſtitutꝰ hoc habet:
vt quelibȝ cauſa ꝓmo operet͛ in id qd̄ eſt ſi-
bi ꝓpinquũ. ⁊ per id operet͛ in alia magis
remota. Sicut ignis ꝓmo calefacit aerẽ ꝓ-
pinquũ ꝑ quẽ calefacit coꝛpoꝛa diſtincta: et
ipſe deꝰ illuminat ꝓmo ſubſtãtias ſibi pro-
pinquas ꝑ quas illuminat magis remotas
vt Diony. dicit. xiij. Cel. iere. Et ideo verbũ
dei primo attribuit vitam ĩmoꝛtalẽ coꝛpori
ſibi naturalit͛ vnito: ⁊ ꝑ ip̄m operat͛ reſurre
ctionẽ in om̄ibꝰ alijs. Tertio qꝛ reſurrectio
xp̄i eſt exemplar reſurrectiõis ſolũ iuſtoꝛuȝ
Pꝛimoꝛdialis eñ cauſa reſurrectõis huma
ne eſt diuina iuſticia ex qua xp̄s hȝ poteſta
tem iudiciuȝ facere; qꝛ filius hoĩs eſt. ⁊ ideo
virtꝰ effectiua reſurrectõnis eiꝰ ſe extendit
non ſolũ ad bonos ſed etiam ad malos qui
ſunt eiꝰ iudicio ſubiecti. Sicut autẽ reſurre-
ctio xp̄i ex eo ꝙ coꝛpꝰ illud eſt perſonaliter
verbo vnitũ eſt ꝓma tempe. ita etiã eſt ꝓma
dignitate ⁊ ꝑfectõne. vt glo. dicit. i. Coꝝ. xv.
Semꝑ autez id qd̄ eſt ꝑfectiſſimũ eſt exem
plar qd̄ imitant͛ minꝰ ꝑfecta ſꝫm ſuũ modũ
⁊ ideo reſurrectio xp̄i eſt cauſa exemplaris
reſurrectiõis illoꝝ: quos opoꝛtet illi reſurre-
ctioni confoꝛmari. que cõfoꝛmitas eſt ſoluȝ
iuſtoꝝ qui ſunt confoꝛmes filiationi xp̄i. vt
dicit͛ Roma. viij. Quarto qꝛ reſurrectio
xp̄i eſt cauſa reſurrectiõis aĩarũ. Nam reſur
rectio xp̄i agit in virtute diuinitatis q̃ quidẽ
ſe extendit nõ ſolũ ad reſurrectionẽ coꝛpoꝝ
ſed etiã ad reſurrectionẽ aĩarũ. a deo eñ eſt
⁊ ꝙ aĩa viuit per grãm: ⁊ ꝙ coꝛpꝰ viuit per
aĩam. ⁊ ideo reſurrectio xp̄i habȝ inſtrumẽ-
taliter virtutẽ effectiuã. nõ ſolũ reſpectu re-
ſurrectõis coꝛpoꝝ: ſed etiã reſpectu reſurre
ctionis aĩarũ. Similit͛ aũt habȝ rõnẽ exem
plaritatis reſpectu reſurrectõis aĩarũ: quia
xp̄o reſurgenti debemꝰ etiã ſꝫm aĩam cõfoꝛ
mari. vt ſicut ſꝫm ap̄lm. Rom. vi. Xp̄us re
ſurrexit a moꝛtuis ꝑ gloriã patris. ita ⁊ nos
in nouitate vite ambulemꝰ. ⁊ ſicut ip̄e reſur
gens ex moꝛtuis iam nõ morit͛. ita nos exi-
ſtimemus moꝛtuos nos eſſe pc̄tõ vt in eter
num viuamꝰ cum illo. Et Rom. iiij. dicitur
Reſurrexit ꝓpt͛ iuſtificationẽ noſtraȝ. Q̄d
quidẽ hodie apparuit in deuota ⁊ ſincera fi
delium cõmunione in qua viderũt iuuenẽ
id eſt xp̄m. ſedentẽ. i. reſurgere. in dextris. i.
ad gloriam.

Juuenẽ ſedentẽ in dextris viderunt.

- Virtutes.
- Angeli.
- Patriarche.
- Prophete.
- Sancti.
- Moꝛtui.
- Gentiles.
- Mulieres.
- Diſcipuli.
- Judei.
- Luminaria.
- Mixta.

Primo iuuenẽm ſedentẽ
in dextris viderũt virtutes q̃ fuerũt q̃ttuoꝛ
euntes ad deũ patrẽ: petẽtes ab eo vt xp̄us
reſurgeret a moꝛtuis tertia die. Cũq; foret
diſceptatio: que illarũ ꝓma accederet. dixe-
runt illud p̄s. Juſticia ante eũ ambulabit ⁊
ponet in via greſſus ſuos. Primo acceſſit
iuſticia dicẽs. Ad cõmẽdationẽ diuine iuſti
cie ꝑtinet exaltare illos q̃ ſe ꝓpt͛ deũ humi-
liant. i. Pet. v. Humiliamini ſub potenti ma
nu dei: vt vos exaltet in tp̄e viſitatiõis. Sȝ
xp̄s ꝓpter charitatẽ ⁊ obedientiã dei ſe hu-
miliauit vſq; ad moꝛtẽ crucis. vt d͛ Phil. ij.
Ergo opoꝛtet ꝙ exaltet͛ a deo vſq; ad glori
oſam reſurrectionẽ. Super quo adduco te-
ſtimonia veteris ⁊ noui teſtimenti. p̄s dicit
ex perſona xp̄i. Tu cognouiſti ſeſſionẽ meã
id eſt humilitatẽ paſſionis mee. ⁊ reſurrectiõ

onem meã.id eſt glorificationẽ in reſurrectione. Sicut glo. exponit Luce.i.dicẽs. Depo ſuit potẽtes de ſede ⁊ exaltauit hũiles. Secũdo acceſſit fides dicẽs. Ad te dñe clamabo ⁊ ad deũ meũ deprecabor. Duo em̃ predicaui circa perſonã xpi.ſcʒ diuinitatẽ ⁊ humanitatẽ eius. Non em̃ ſufficit alteruʒ ſine altero credere.ad hoc ꝙ cõfirmaret̃ fides de humanitate ipſius.oportuit morã eſſe inter mortẽ ⁊ reſurrectionẽ ei⁹.Si em̃ ſubito poſt mortẽ reſurrexiſſet: videri poſſet ꝙ ei⁹ mors vera nõ fuiſſet: ⁊ per cõſequẽs nec reſurrectio vera. Ad fidẽ aũt diuinitatis oportuit ꝙ cito reſurgeret ⁊ eius reſurrectio nõ differretur vſqʒ ad finẽ mundi. Super quo adduco teſtimonia veteris ⁊ noui teſtamẽti.pſ̃. dicit ex perſona xpi. Que vtilitas in ſanguine meo: dũ deſcẽdero in corruptionẽ id.eſt que vtilitas in effuſione ſanguinis mei dum deſcendo quaſi per quoſdã grad⁹ malorũ in corruptõnẽ: qua ſi dicat nulla. Si em̃ ſtatim non reſurgo: corruptũqʒ fuerit corp⁹ meũ nemini annunciabo.nullũ lucrabor.vt glo.exponit. ⁊.i.Cor.xv.dr̃. Si xp̃us nõ reſurrexerit.inanis eſt predicatio noſtra: inanis eſt fides noſtra. Tertio acceſſit domina ſpes dicens. Propter hoc letatũ eſt cor meum: ⁊ exultauit lingua mea inſup ⁊ caro mea requieſcet in ſpe: qm̃ non derelinques aiam meã in inferno.nec dabis ſanctũ tuũ videre corruptionẽ. Dũ em̃ videm⁹ xp̃m reſurgere qui eſt caput noſtrũ: ſperam⁹ etiam nos reſurrecturos. Super quo adduco teſtimonia veteris ⁊ noui teſtamẽti.pſ̃.dicit ex perſona xpi. Refloruit caro mea ⁊ ex voluntate mea confitebor illi. Et.i.Cor.xv.dr̃ Si xp̃s reſurrexit quomodo quidã in vobis dicunt: qm̃ reſurrectio mortuorũ non eſt.

Quarto acceſſit dña charitas dicẽs. Propter nimiã charitateʒ qua dilexit nos: miſit deus filium ſuũ in ſimilitudinẽ carnis peccati quã oſtendit dum animã ſuam pro nobis poſuit. Sed iſta perfectio charitatis nõ compleret̃ niſi nos efficeret participes eterne hereditatis. Quod quidẽ fieri nequiret: niſi prius a mortuis reſurgeret ⁊c̃. Super quo adduco teſtimonia veteris ⁊ noui teſtamenti.pſ̃.dicit ex perſona xpi. Eſtimat⁹ ſum cum deſcendentibus in lacum factus ſum ſicut homo ſine adiutorio inter mortuos liber. Et Luce vlti.dicit̃. Oportebat xp̃ʒ pati: ⁊ reſurgere a mortuis die tertia. Tunc de⁹ pat̃ ait filio exiſtenti in ſepulchro. Exurge gloria mea.exurge pſalteriuʒ ⁊ cythara. Rn̄dit fili⁹. Exurgã diluculo. Sicqʒ factũ ẽ

¶ Secundo iuuenem ſedentem in dextris viderunt angeli. Sicut em̃ dicit apl's Rom̃.xiij. Que a deo ſũt ordinata ſũt. Eſt aũt hic ordo diuinit⁹ inſtitut⁹: vt ea q̃ ſupra hoĩes ſunt: hoĩb⁹ p angelos reuelẽtur.vt pʒ p Diony.iiij.c.Cele.iere. Xp̃s aũt reſurgẽs nõ rediit ad vitã cõiter oĩb⁹ notã. ſ; ad vitã quandã imortalẽ ⁊ deo cõformẽ. ſm illud Rom̃.vi. Qd̃ em̃ viuit.viuit deo. ⁊ ipa xpi reſurrectio nõ debuit imediate ab hoĩb⁹ videri.ſ; eis ab angelis nunciari. Vñ Hylari⁹ dicit ſup Math. Qd̃ ideo angel⁹ pri⁹ reſurrectiõis ẽ index: vt q̃dã famulatu patne volũtatis reſurrectio nũciaret̃. Quia igr̃ p reſurrectionẽ xpi ruina angelica erat reparanda ex hoĩb⁹. Math.xxij. Erũt hoĩes ſicut angeli dei in celo. ideo angeli hoc hoĩb⁹ nũciauerũt. Fuerũt aũt pcipue q̃ttuor angeli. Prim⁹ extra ſepulchrum. Math.xxviij. Angel⁹ dñi deſcẽdit de celo. Cui⁹ deſcẽſus fuit v̓tuoſus.qꝛ ecce terremot⁹ fact⁹ ẽ magn⁹. pſ̃. Terra tremuit dũ reſurgeret in iudiciuʒ deus. Fuit glorioſus: qꝛ erat aſpect⁹ ei⁹ ſicut fulgur.veſtimẽta ei⁹ ſicut nix. Fuit terribilis qꝛ pre timore aũt ei⁹ exterriti ſunt cuſtodes Fuit affabilis.qꝛ dixit. Nolite timere. Scio em̃ qꝛ ieſuʒ crucifixum queritis. Secũdus angel⁹ fuit intra ſepulchrũ. Mar.xvi. Et introeuntes in monumentũ viderũt iuueneʒ ſedentẽ in dextris: coopertuʒ ſtola candida ⁊ obſtupuerunt. Tertius ⁊ quart⁹ angel⁹ fuerunt intra ſepulchrũ. Joh.xx. Inclinauit ſe ⁊ proſpexit in monumentũ ⁊ vidit duos angelos in albis ſedentes.vnum ad caput: ⁊ reliquũ ad pedes vbi poſitũ fuerat corp⁹ ieſu. Qui oẽs teſtati ſũt xp̃ʒ reſurrexiſſe ⁊c̃.

Tertio iuuenem ſedentẽ in dextris viderunt patriarche. Quib⁹ hoc ſacramentum reſurrectõnis reuelatum eſt. q̃uis non ita clare intelligerent ante: ſicut poſt factum Adam in ſtatu innocentie: cui dormienti coſta detrahitur: vt coniunx efficiatur.ita ⁊ chriſto in cruce morieñti ſanguis ex eius latere effunditur vt eccleſia conſtruatur. Dormit Adam vt fiat Eua.morit̃ xp̃s vt fiat ecclesia. Dormienti ade fit eua de latere.mortuo chriſto lancea pcutit̃ latus: vt pfluãt ſacramẽta quib⁹ format̃ eccl'ia. Vñ merito apl'us pmũ adã dicit formam fuiſſe

futuri.qm̄ ſicut dormitio ade figurabat mortem xp̄i. ita expergefactio ipſius figurabat reſurrectõnẽ xp̄i.pſ.Ego dormiui ⁊ ſoporatus ſum.⁊ exur.q.d.ſ.me. Noe denudatꝰ in tabernaculo ſuo dormiẽs ꝓpter ebrietatem ſignificat xp̄m infinita charitate calefactũ dormientẽ in ligno crucis denudatũ om̄ino veſtibꝰ quas milites inter ſe diuiſerũt.Et ſicut Cham deriſit patrẽ ſuũ.ita iudei ꝑtereũtes blaſphemabãt xp̄m deũ ſuũ.Sed noe expergefactꝰ:cognita nequitia Cham maledixit chanaã filio eiꝰ. ita xp̄s expergefactꝰ a ſomno mortis per reſurrectionẽ imprecatus eſt maledictionẽ filijs iudeoꝝ ⁊ nõ illis qui eũ crucifixerũt ꝓ quibꝰ orauit in cruce dicens. Pater ignoſce illis ⁊c. Abraham cui ꝓmiſerat deus in yſaac vocabit̃ tibi ſemen:⁊ tamẽ mandatũ a deo acceperat: vt filium ſuũ yſaac ĩmolaret. Credidit abrahã deo.Credidit enĩ yſaac poſt ĩmolationẽ reſurrecturũ ⁊ filios ꝓgeniturũ.in quo ĩmolatio ⁊ reſurrectio xp̄i prefigurabat̃. Iacob benedicẽs iudam ait.catulus leonis iuda. Ad predã aſcendiſti fili mi:requieſcẽs accubuiſti vt leo.q̄s ſuſcitabit eũ. Gen̄.xlix. Dicũt naturales ꝙ leena parit catulos mortuos ⁊ die tertia rugiens ſup eos accipiũt ſpiritũ vite.ſic etiã de xp̄o. Samſon in ciuitatem gaza ingrediẽs ab inimicis cõprehẽdi non potuit.ſed ſurgẽs media nocte portas ciuitatis cũ ſeris abſtulit ⁊ in cacumine mõtis portauit. Sic milites cuſtodiẽtes ſepulchrum xp̄i eũ tenere nõ potuerũt:q̄n de ſepulchro reſurgens egrederet̃.ſaluis ſigillis pilati quibꝰ erat ſignatũ. Ionas fuit in vẽtre ceti tribꝰ diebꝰ ⁊ tribꝰ noctibꝰ.tertio aũt die priſtine vite redditꝰ eſt. Sic filius hoĩs tribꝰ diebꝰ ⁊ tribꝰ noctibꝰ fuit in corde terre ⁊ tertia die reſurrexit.

Quarto iuuenem ſedentem in dextris viderũt ꝓphete.qm̄ in manibus ꝓphetarũ aſſimilatꝰ eſt xp̄us. Eſaias xi.dicit ſic. In die illa erit radix ieſſe q̄ ſtat ĩ ſignũ populoꝝ:ipm̄ gentes deprecabunt̃:⁊ erit ſepulchrũ eius glorioſũ. Oſee.xiij.c. dicit.Dic filius meꝰ ſapiẽs. Nunc enĩ nõ ſtabit in contritiõe filioꝝ de manu mortis liberabo eũ:⁊ de manu inferoꝝ eruã eũ. Ubi ẽ iudiciũ tuũ mors:ubi eſt aculeꝰ tuus: Ero mors tua o mors ero morſus tuus inferne. Uiuificabit nos poſt duos dies: in die tertia ſuſcitabit nos. Micheas.vi.c.dicit. Ne leteris inimica mea.q2 cecidi:conſurgã.Cũ ſedero in tenebris dñs lux mea eſt. Educet me in lucẽ videbo iuſticiã eiꝰ. Amos.ix.c. dicit.In die illa ſuſcitabo tabernaculum dauid qđ cecidit:⁊ aperturas muroꝝ eiꝰ reedificabo:⁊ ea que corruerãt inſtaurabo: Sophonias iij.c.dicit.Expecta me in die reſurrectionis mee in futurum:q2 iudiciũ meum eſt vt congregẽ regna ⁊ colligã gentes. nũc reddã populis labiũ electũ:vt inuocẽt oẽs in noĩe dñi.⁊ ſeruiãt ei humero vno. Abacuh.ij.c.dicit.Lapis de pariete clamabit:⁊ lignũ qđ inter iuncturas muroꝝ eſt: rñdebit. q2 replet̃ terra vt cognoſcant gloriam dñi.
David ait in pſal.Exurrexi ⁊ adhuc ſum tecum.

Quinto iuuenẽ ſedentẽ in dextris viderũt ſcĩ patres in lymbo detẽti. Nam paſſio xp̄i fuit q̄dã cauſa vniuerſal̃ humane ſalutis tam viuoꝝ ꝙ̃ mortuorum. Cauſa aũt vniuerſalis applicat̃ ad ſingulares effectꝰ ꝑ aliqđ ſpãle. Un̄ ſicut virtꝰ paſſionis xp̄i applicat̃ viuentibꝰ per ſacramenta cõfigurãtia nos paſſioni xp̄i.ita etiã applicata eſt mortuis ꝑ deſcenſum xp̄i ad inferos. Un̄ apl's dicit Eph.iiij. Qđ aũt aſcendit q̄d eſt niſi q2 deſcendit. ꝑmũ in inferiores partes terre.glo.i.ad inferos. Nam ꝑ deſcenſum ſuum ad inferos eduxit q̄tuor ordines ſanctoꝝ.ſm̄ illud Coll'.ij.Expolians pn̄cipatꝰ ⁊ poteſtates.traduxit illos confidenter. Prio viſitauit ſanctos patres in lymbo.per hoc enĩ ſcĩ patres detinebant̃ in inferno:ꝙ eis ad vitã glorie ꝓpter pctm̄ primi parẽtis aditus nõ patebat.Et ſic xp̄s deſcendẽs ad inferos:ſctõs patres ab inferis liberauit.Et hoc ipm̄ confirmãt:ſeipos cõfortantes ⁊ cõſolantes ſpũaliter.David ait Confiteant̃ dño miſericordie eiꝰ ⁊ mirabilia eiꝰ filijs. Quia contriuit portas ereas ⁊ vectes ferreos confregit ⁊ eduxit eos de te.⁊ vm.mor.⁊ vinc.eorum diſru. Salomon ait Eccli.xxiiij. Penetrabo inferiores partes terre:⁊ inſpiciã oẽs dormiẽtes: ⁊ illuminabo oẽs ſperãtes in dño. Eſaias ait.xxiiij.c. Congregabunt̃ cõgregatõne vniꝰ faſcis in locũ:⁊ claudent̃ in carcerẽ ⁊ poſt multos dies viſitabunt̃. Oſee ait.xi.c. Ego q̄ſi nutritius effraim:portabam eos in brachijs meis:⁊ neſciuerũt q2 curarẽ eos. In funiculis adam trahã eos in vinculis charitatis. Zacharias ait.ix.c.Tu quoq3 in ſanguĩe teſta

menti tui emiſiſti vinctos de lacu in quo nõ
erat aqua. Cunq3 ſic colloquerent̃. Ecce an
geli cõcomitãtes xp̃m: dixerũt. Tollite por
tas p̃ncipes veſtras ⁊ eleuamini porte eter
nales ⁊ introibit rex glorie. Demones autẽ
qui intus erãt: ſtupefacti ad hanc vocẽ que-
ſierunt dicẽtes. Quis ẽ iſte rex glorie? Rñ-
dit dauid ⁊ ait. Dñs fortis ⁊ po. do. po. in p̃
lio. dñs vir. ip̃e eſt rex glorie. Statimq3 ve-
ctes inferni cõfracti ſunt. i. impedimẽta qui
bus ſancti patres de inferno exire p̃hibebãt̃
reatu culpe p̃mi parẽtis. Xp̃s deſcendens
ad inferos v̾tute ſue paſſionis ⁊ mortis cõ
fregit nõ ſtatim educẽdo eos: ſed eos in in-
ferno luce glorie illuſtrãdo. Secũdo viſita
uit iuſtos ſimplices. Nam latro quidẽ loco
in infernũ cũ xp̃o deſcendit vt cu3 xp̃o eſſet
quia dictũ eſt ei. Hodie mecu3 eris in para-
diſo: ſed p̃mio in paradiſo fuit, nõ quidem
corporeo: ſed ſpũali in quo eſſe dicunt̃ qui-
cũq3 diuina gloria p̃fruunt̃. q2 ibi diuinitate
xp̃i fruebat̃: ſicut ⁊ alij ſancti. Vñ Aug. in
ſermone de paſſione dicit. Qz qñ xp̃s ad in-
ferna deſcendit. portã inferni ⁊ vectes ferre
os confregit: ⁊ om̃es iuſtos q̃ originali pec-
cato tenebant̃ aſtricti: abſoluit. Tertio vi
ſitauit oẽs purgandos: q̃ purgationẽ ſuam
perfecerãt. Vñ Greg. iij. li. mora. ait. Dum
cõditor ac redemptor noſter clauſtra infer-
ni penetrans. electoru3 exinde aĩas eduxit.
nos illo ire nõ patit̃, vnde iam alios deſcẽ-
dendo liberauit. Quarto viſitauit angelos
qui hos iuſtos cuſtodiebãt: conſolabant̃ et
aſſociabant: quos oẽs eduxit. Act. ij. Deus
xp̃m ſuſcitauit ſolutis dolorib⁹ inferni. ſcil3
gloriã prebendo: maxime ex glorioſa reſur-
rectione xp̃i.

Sexto iuuene3 ſedentem

in dextris viderunt mortui. Vñ dr̃ Math.
xxvij. Multa corpora ſanctoꝝ que dormie
rant ſurrexerũt. ⁊ exeũtes de monumentis
poſt reſurrectionẽ eius venerũt in ſanctã ci-
uitatem ⁊ apparuerũt multis. Unde ſanct⁹
Tho. iij. parte. q. liij. arti. iij. dicit ſic. De illis
qui reſurrexerunt cum xp̃o eſt duplex opi-
nio. Quidã aſſerunt q̃ redierũt ad vitam
tanq̃ nõ iterũ morituri. qm̃ magis illis eẽt
tormentũ ſi iterũ morerent̃: q̃ ſi nõ reſurge
rent. ⁊ ſm̃ hoc intelligendũ eſt ſicut Hiero.
dicit ſup Math. Qz nõ ante reſurrexerũt q̃
reſurgeret dñs. Vñ ⁊ euãgeliſta dic̃. Qz ex-
euntes de monumẽto poſt reſurrectionẽ ei⁹
venerũt in ſanctã ciuitatẽ ⁊ apparuerũt mul
tis. Sed Aug. in ep̃la ad enodiũ hanc opi
nionẽ cõmemorãs dic̃. Scio quibuſdã vide
ri morte dñi xp̃i: iam talẽ reſurrectionẽ p̃ſti
tam iuſtis qualis nobis in fine p̃mittit̃. q̃
ſi nõ iterũ repoſitis corporib⁹ dormierunt.
Videndũ eſt quõ intelligat̃ xp̃s p̃mogeni
tus a mortuis ſi eũ tot in illã reſurrectione3
p̃ceſſerũt. Qd̃ ſi rñdet̃ hoc dictũ eſſe p anti
cipationẽ: vt monumẽta illo terre motu ap
ta intelligant̃. cũ xp̃s in cruce pẽderet. reſur
rexiſſe aũt iuſtoꝝ corpora nõ tunc: ſed cũ il-
le p̃or ſurrexiſſet. Adhuc reſtat qd̃ moueat
quõ petrus nõ de dauid ſed de xp̃o aſſeruit
fuiſſe p̃dictũ carnẽ ei⁹ nõ vidiſſe corruptio
nem. Sed per hoc q̃ apud eos erat monu-
mentũ dauid: ⁊ ſic illos nõ conuincebat. Si
corp⁹ dauid ibi iam non erat: q2 ⁊ ſi ante in
recenti ſua morte reſurrexiſſet: nec caro ei⁹
vidiſſet corruptionẽ: poſſet monumentũ il-
lud manere. Durũ aũt videt̃ vt dauid in illa
reſurrectõe iuſtoꝝ nõ fuerit. ſi eis vita et̃na
donata fuit. cui⁹ xp̃s ex ſemine cõmendat̃.
Periclitat̃ etiã ad hebreos q̃ de iuſtis anti
quis dr̃. ne ſine nobis p̃ficerent̃. Si iam in
illa reſurrectiõis incorruptiõe cõſtituti ſunt
q̃ nobis p̃ficiẽdis in fine p̃mittit̃. Sic ergo
Aug. ſentire videt̃ q̃ reſurrexerint iterum
morituri. Ad qd̃ etiã videt̃ p̃tinere qd̃ Hie
rony. dic̃ ſup Math. Qd̃ ſicut lazar⁹ reſur
rexit. ſic ⁊ multa corpora ſanctoꝝ reſurrexe
runt vt dñm oſtẽderent reſurgentẽ. q̃uis h̃
in ſmõe de aſſumptiõe ſub dubio relinquat
Rationes tñ Aug. multo efficaciores vi-
dentur. hec Thomas.

Septimo iuuenem ſeden

tem in dextris viderũt gẽtiles quantum ad
q̃ttuor differẽtias. Primo Job. ix. ca. dic̃.
Scio ſc3 per certitudinẽ fidei: q̃ redemptor
me⁹. i. xp̃s viuit a mortuis reſurgẽs. ⁊ ideo
in nouiſſimo die de terra ſurrectur⁹ ſu3. Re
poſita eſt hec ſpes mea in ſinu meo ⁊c̃. Se
cũdo ſibilla vt allegat beat⁹ Aug. li. xviij. de
ciui. dei. ca. xxij. dic̃ ſic. Et morte moriet̃ trib⁹
diebus ſomno ſuſcepto: ⁊ tũc ab inferis re-
greſſus ad lucẽ veniet p̃m⁹ reſurrectõis p̃n
cipio reuocat̃ oſtenſo ⁊c̃. Tertio cuſtodes
Math. xxviij. Quidã de cuſtodib⁹ venerũt
in ciuitatẽ ⁊ nũciauerũt p̃ncipib⁹ ſacerdotũ
q̃ facta fuerãt. ⁊ cõgregati cũ ſeniorib⁹ cõſi-
lio accepto pecuniã copioſa3 dederũt militi
bus dicentes. Dicite q2 diſcipuli ei⁹ venerũt

nocte ⁊ furati ſunt enim vobis dormiẽtibꝰ.
Super quo dič Augꝰ. O mali o peſſimi cu
ſtodes aut vigilabatis ⁊ cuſtodire debuiſtis
aut dormiebatis: ⁊ q̇d ſi neſcitis? Si dormi
ebatis vnde ſcire potuiſtis q̇s illũ tulerit de
ſepulchro. Si vigilabatꝗ cur auferri permiſi
ſtis? Quarto Centurio q̇ ait. Vere filiꝰ dei
erat hõ iſte. In hoc eñi magis certificarꝰ ẽ
de reſurrectõe xp̃i: qm̃ in monumẽto exciſo
in petra cõditꝰ eſt. ne ſi ex multis lapidibus
edificarũ fuiſſet tumuli fundamẽtis ſuffoſ-
ſis: ſublatꝰ furto diceret. vñ ⁊ ſaxũ magnũ
qđ appoſitũ fuit oñdit nõ abſq3 auxilio plu
rimoꝝ ſepulchrũ potuiſſe reſerari. Etiã qꝛ re
ſurrexit ⁊ exiuit de ſepulchro. ſaluis ⁊ inta-
ctis ſigillis pylati preſidis.

Octauo iuuenem ſedentẽ

in dextris viderũt mulieres. Licet eñi muli
eri nõ ꝑmittať publice in eccľia docere. ſm
illud. i. Coꝝ. xiiij. Mulieres in eccleſijs tace
ant. ⁊ i. Thimo. ij. Docere mulieri nõ ꝑmit
to. Tamẽ ꝑmittiť ei ꝓuatũ domeſtica alioſ
ammonitiõe inſtruere. Et ideo ſicut Amb.
dič ſup lucã. Ad eos femina mittiť q̇ dome
ſtici ſunt. nõ aũt mittiť ad hoc ꝙ reſurrecti-
onis teſtimoniũ ferat ad populũ. Inter mu
lieres aũt eſt q̃druplex differẽtia. Primo
apparuit ieſus poſt reſurrectõnẽ bte ꝟgini
Vñ Amb. li. iij. de ꝟginitate dič. Vidit ma
ria reſurrectõnẽ dñi: ⁊ ꝓma vidit ⁊ credidit
Et Seduliꝰ in aurora dič. Semꝑ ꝟgo ma-
nens huiꝰ ſe viſibꝰ aſtans luce palã dñs pri
us obtulit. Secũdo apparuit mulieribꝰ eũ
tibus ad monumẽtũ: vt mulier q̇ ꝓmo initi
um mortis ad hoĩem detulit. ꝓma etiã vitã
reſurgẽtis xp̃i in gloria nũciaret. Vñ Cyril
lus dič. Femĩa q̃ quodãmodo fuit mortꝭ mi
niſtra: venerãdũ reſurrectõis miſteriũ pri-
ma percepit ⁊ nũciat. Adeptũ eſt igiť femi
neum genꝰ ⁊ ad ignominie ſolutionẽ: ⁊ ad
maledictiõis repudiũ. Simul etiã ꝑ hoc oñ
ditur ꝙ quãtũ ad ſtatũ glorie ꝑtinet: nullu3
detrimẽtũ patieť ſexus feminẽꝰ. Sed ſi ma
iori charitate feruebũt: maiori etiã gloria ex
viſione diuina potienť. eo ꝙ mulieres que
dñm artiꝰ amauerũt: intantũ vt ab eiꝰ ſepul
chro diſcipulis etiã recedẽtibꝰ nõ recederẽt
ꝓmo viderũt dñm in glĩa reſurgentẽ. Ter
tio apparuit mulieribꝰ redeũtibus a monu-
mento. qñ dixit eis. auete. tũc acceſſerunt ⁊
tenuerũt pedes eiꝰ. Math. vlt. Quarto ap
paruit marie Magdalene. qñ dixit ei Joh.
xx. Noli me tangere. nondum eñi aſcẽdi ad
patrẽ meu3. Per hoc eñi vt Augꝰ. dič in illa
femĩa figurať eccľia de gentibꝰ q̃ in xp̃m nõ
credidit: niſi cũ aſcẽdiſſet ad patrẽ. aut ſic in
ſe credi voluit ieſus. hoc ẽ ſic ſe ſpũaliter itã
gi ꝙ ipe ⁊ pater vnum ſunt. eiꝰ quippe inti-
mis ſenſibus quodãmodo aſcẽdit ad patrẽ
q̇ ſic in eo ꝓfecerit vt patri agnoſcat equalẽ
Hec aũt carnaliť adhuc in eũ credebat quẽ
ſicut hoĩem flebat. Vel ſic Chryſ. dič. Vo-
lebat hec mulier adhuc cũ xp̃o cõuerſari. ſicͭ
⁊ ante paſſionẽ: ⁊ pre gaudio nihil magnũ
cogitabat: q̃uis caro xp̃i multo melior fue-
rit facta reſurgẽdo. Et ĩdo dixit. Nondũ eñi
aſcẽdi ad patrẽ meũ. q̃ſi dicat. Non eſtimes
me iam terrenã vitã agere. Nõ eñi in terris
me vides hoc ẽ qꝛ nondũ aſcẽdi ad patrem
meũ ſed in promptu ẽ ꝙ aſcendam.

Nono iuuenem ſedẽtem

in dextris viderũt diſcipuli. quibꝰ apparuit
q̃druplicit. Primo Symoni petro. Luce
xxiiij. Surrexit dñs vere ⁊ apparuit ſymo-
ni: ſꝫ qñ aut vbi neſciť niſi qñ rediſbat a mo-
numento cũ iohãne. Potuit eñi eſſe ꝙ petrꝰ
a iohãne alicubi diuertit: vbi dñs ſibi appa
ruit. Vel forte qñ monumentũ ſolus intra-
uit. ſicut dř in hyſtoria ſcholaſtica. Vel for-
te in cauea ſiue ſpelũca. qꝛ qñ xp̃m negauit
fugit in caueã q̇ diciť gallicantꝰ. vt dř ibidẽ.
Secũdo apparuit duobꝰ diſcipulis eũtibꝰ
in emaus in ſpecie peregrini. Luc. vlti. Na3
reſurrectio xp̃i fuit manifeſtãda homibꝰ ꝑ
modũ q̇ eis dĩna reuelanť. Innoteſcũt aũt
diuina hoĩbꝰ ſm ꝙ diuerſimode ſũt affecti.
Illi q̇ habẽt mentẽ bene diſpoſitã ſm ꝟita-
tem diuina ꝑcipiũt. Illi aũt q̇ habẽt mentẽ
nõ bene diſpoſitã diuina ꝑcipiũt cu3 q̃dam
ꝯfuſiõe dubietatꝭ vel erroris. aĩalis eñi hõ
nõ ꝑcipit ea q̃ ſunt ſpũs dei. vt dř. i. Coꝝ. ij.
Et ĩdo xp̃s quibuſdã ad credendũ diſpoſi-
tis: poſt reſurrectionẽ apparuit in ꝓpria ef-
figie. illis aũt in alia effigie apparuit. q̇ iam
videbanť circa fidẽ tepeſcere. Vñ dicebant
Nos ſperabamꝰ ꝙ ipe redẽpturꝰ eſſet iſrael
Vñ Greg. dicit in omeľ. Qꝛ talẽ ſe eis exhi
buit in corꝑe q̃lis apud illos erat in mente
qꝛ eñi adhuc ĩ eoꝝ cordibꝰ ꝑegrinꝰ erat a fi
de ire ſe longiꝰ finxit. ſ. ac ſi eſſet peregrinus
Nam oculi eoꝝ tenebanť vſq3 ad ſacramẽ-
tum panis vt vnitate corporis eiꝰ participa
ta remoueret impedimẽtũ inimici vt xp̃us
poſſet agnoſci. Tertio apparuit diſcipulis

in cenaculo vbi nō erat thomas. Vñ certificauit eos de q̄ttuoꝛ. Primo de veritate corporis, Circa qᵭ tria oſtēdit. Primo quidē ꝙ eſſet verū corpꝰ ⁊ ſolidū: nō corpꝰ fantaſticū vel rarū, ſicut eſt aer. ⁊ hoc oſtēdit per hoc ꝙ corpꝰ ſuū palpabile prebuit. Vñ ipē dicit. Luce vlti. Palpate ⁊ videte: qꝛ ſpiritꝰ carnē ⁊ oſſa nō habꝫ ſicut me videtis habere. Secūdo oñdit ꝙ eēt corpꝰ hūanū: oſtēdendo eis verā effigiē: quā oculis intuerentur. Tertio oñdit eis ꝙ eſſet idem numero corpꝰ qᵭ prius habuerat oſtēdendo eis vulnerum cicatrices. Luc. vlti Videte manus meas ⁊ pedes meos: qꝛ egoipſe ſum. Secūdo certificauit eos de veritate aīe iterato corpori vnite. ⁊ hoc oñdit per opa triplicis vite. Prīo quidēꝫ ꝑ opus vite nutritiue in h̄ ꝙ cū diſcipulis māducauit ⁊ bibit. vt legit̄ Luce vlt̄. Secūdo ꝑ opa vite ſenſitiue: in hoc ꝙ diſcipulis ad interrogata r̄ndebat: ⁊ preſentes ſalutabat: dic̄. Pax vobis: in q̄ oſtendebat ſe ⁊ videre ⁊ audire. Tertio per opa vite intellectiue: in hoc ꝙ cū eis loq̄batur: ⁊ de ſcripturis diſſerebat. Luc. vlti. Nōne cor noſtrū ardēs erat in nobis: dū loqueret̄ nobis in via ⁊ aperiret nobis ſcripturas. Tertio certificauit eos de v̄itate diuinitatis ſue Primo per teſtificationē dicens. Ego ſum: qᵭ eſt nomē dei. Ioh. viij. Anteꝙ abrahaꝫ fieret ego ſum. Secūdo per occultarū cogitatōnū manifeſtatōnē dicēs. Quid turbati eſtis ⁊ cogitatōnes aſcendūt in corda vr̄a? Tertio ꝑ miraculi ꝓbationē in piſcibꝰ capiendis dicēs. Mittite in dexteraꝫ nauigij rethe: ⁊ inuenietis. Quarto ꝑ h̄ ꝙ eis videntibus aſcendit in celū. qꝛ vt d̄r Ioh. iij. Nemo aſcēdit in celū: niſi q̄ deſcendit de celo. filius hōis q̄ eſt in celo. Quarto certificauit eos de gl̄ia ſue reſurrectiōis. ꝑ hoc ꝙ ad eos ianuis clauſis intrauit. ẜm ꝙ Greg̃. dicit in omel̄. Palpandā carnē dñs prebuit quam clauſis ianuis introduxit: vt eſſe poſt reſurrectionē oſtēderet corpꝰ ſuū: ⁊ eiuſdē nature ⁊ alteriꝰ glorie. Similit̄ etiā ad ꝓprietatem gl̄ie ꝑtinebat: ꝙ ſubito ab oculis diſcipulorum euanuit. vt dicit̄ Luce. vlti. Qᵭ ꝑ hoc oſtendebat̄ ꝙ in eius poteſtate erat videri ⁊ non videri. qᵭ pertinet ad conditionem corporis glorioſi. Et ſicut Aug̃. dicit ad Oroſium. Clarificata carne dñs reſurrexit ſed noluit in ea claritate diſcipulis ſuis apparere. quia non poſſent oculis talem claritatem perſpicere. Si enī anteꝙ moreret̄ pro nobis ⁊ reſurgeret: q̄n transfiguratꝰ eſt in monte: diſcipuli ſui eum videre non potuerunt. quāto magis clarificata carne dñi eū videre nequiſſent. Eſt etiā cōſiderādū ꝙ poſt reſurrectionē dñs hoc precipue volebat oſtendere: ꝙ idē ipſe eſſet q̄ mortuꝰ fuerat. Qᵭ mltū poterat impediri. ſi eis ſui corporis claritatē oñderet. Nam īmutatio q̄ fit ẜm aſpectū: maxime oñdit diuerſitatē eius qᵭ videt̄. Sed ante paſſionē ne infirmitatē paſſionis eiꝰ diſcipuli deſpicerēt: maxime intēdebat xp̄s eis gl̄iaꝫ maieſtatꝫ ſue oñdere quā maxime demōſtrat claritas corꝑis. ⁊ iō ante paſſionē ſuā gl̄iam p̄monſtrauit diſcipulis ꝑ claritatē. poſt reſurrectionē aūt per alia indicia. Quarto apparuit diſcipulis cū quibꝰ erat etiā thomas. vt d̄r Ioh. xx. Cui dñs dixit. Infer digitū tuū huc. ⁊ vide manꝰ meas: ⁊ affer manū tuā ⁊ mitte in latꝰ meū Nā illa aꝑtura vulnerū ꝯuis ſit cuꝫ q̄dā ſolutiōe ꝯtinuitatꝫ. totū tñ hoc reputat̄ ⁊ recōpenſat̄ ꝑ maiorē decorē glorie: vt corpꝰ non ſit minꝰ integrū: ſ꜄ magꝭ ꝑfectū. Thomas autem nō ſolū vidit: ſ꜄ vulnera tetigit qꝛ vt dicit Leo papa. Suffecit ſibi ad fidē ꝓpriā vidiſſe qᵭ viderat: ſ꜄ nobis operatꝰ eſt vt tangeret quē videbat.

Decimo iuuenem ſedēteꝫ in dextris viderūt iudei. inter quos eſt q̄druplex differentia. Prīo apparuit vniuerſis diſcipulis ⁊ fratribus de quibus Paulꝰ meminit dicēs. Deinde apparuit pluſq̄ quingentis fratribus ſimul. ⁊ iſtis cuꝫ multa poteſtate oſtenſioneꝫ ſui fecit: prebens ſe eis viuentē poſt paſſionē in ſignis multis. vt dicit Euſebius. Secundo apparuit Iacobo alphei. Nam vt dicit Ioſephus ⁊ Hieronymus. lib. de viris illuſtribus. Iacobꝰ in paraſceue mortuo dño: votum vouit ſe nō cōeſturuꝫ donec videret dñm a mortuis ſurrexiſſe. In ipa aūt die reſurrectōis cū vſqꝫ ad illā diē Iacobꝰ nihil guſtaſſet. eidē dñs apparuit ac eis q̄ cū eo erāt: dixit. Ponite mēſam ⁊ panem. Deinde dñs panem accipiēs benedixit ⁊ dedit iacobo iuſto. dicēs. Surge frater mi comede: quia filius hoīs a mortuis reſurrexit. Unde. ij. Cor. xv. d̄r. Deinde viſus eſt iacobo. Tertio apparuit Ioſeph. ſicut legitur in euangelio Nycodemi. Nam cum audiſſent iudei ꝙ ioſeph corpus xp̄i a pylato petiuiſſet: ⁊ ipm in monumento ſuo poſuiſſet. indignati aduerſus eum

ipſum ceperunt:⁊ in quodã cubiculo diligẽter clauſo ⁊ ſigillato recluſerũt. poſt ſabbatum eũ occidere volẽtes. Ecce ieſus in ipſa nocte reſurrectõis: ſuſpenſa domo a quattuor angulis ad eũ intrauit:⁊ faciẽ eiꝰ exterſit ⁊ oſculũ dedit. ⁊ inde ſaluis ſigillis eũ educens in domũ ſuaz in arimathiã ipm̃ adduxit. Quarto apparuit Paulo. ſicut ipẽ dic̃ ij. Cor. xv. Xp̃s reſurrexit tertia die. nouiſſime oĩm tanq̃ abortiuo viſus ẽ ⁊ mihi. Ego em̃ non ſum dignus ⁊c̃.

Undecimo iuuenẽ ſedentem in dextris viderunt luminaria. Unde Amb. dicit. Ex reſurrectõe xp̃i aer ſalubrior ſol cãdidior. terra fecũdior facta ẽ. Et Maximus in ſermone dicit. In reſurrectõe xp̃i elemẽta om̃ia gloriant̃. Nam ⁊ ſolem ipm̃ arbitror in hac die ſolito clariorẽ. Neceſſe ẽ em̃ vt ſol in eiꝰ reſurrectiõe gaudeat: in cuiꝰ paſſione condoluit. Aug. in ſermone dicit. Hodie tota creatura letatur. Gaudet itaq̃ celũ: q2 videt iam diu pc̃is ſordidã terram dñi cruore purgatã. Gaudet multitudo celeſtis exercitꝰ q2 conflictu regis ſui oĩs inimici p̃ncipis debellata eſt militia. Gaudet ſol q2 lugubres illas tenebras q̃s dño moriente ptulerat letioribꝰ ⁊ perpetua gratulatione compenſat. Et pſ̃. Hec dies quã fecit dñs exultemꝰ ⁊ letemur in ea.

Duodecimo iuuenẽ ſedẽtem in dextris viderũt mixta. Unde Aug. libro de verbis dñi dicit ſic. Cum non appareat ſemen ignis adhibes lapillũ ⁊ modicũ ferri. ⁊ excutis de viſceribꝰ lapilli quantum opus eſt ignis. Videmꝰ hyemis aduentu arbores ſpoliari pomis. nudari folijs: ſ; eas rurſus verno tẽpore ſpẽm exp̃mere reſurrectionis. Certe herba q̃ vixit ⁊ morit̃: rurſus reuiuiſcit ex ſemine. Cum mortuũ fuerit triticũ terre mandatũ fecundũ reſurgit. Quid de fenice aue arabie dicemꝰ? Hec em̃ xp̃m reſurrexiſſe predicãt. ⁊ nos poſt mortẽ ſuſcitandos annũciant. per ieſum xp̃m qui reſurgens a mortuis viuit cum deo patre ⁊ ſpũ ſancto per eterna ſecula. Amen.

In feſto ſancti Ambroſij archiepiſcopi Sermo. xxv.

Inextinguibile eſt lumen illiꝰ. Sap. vij. ⁊ in ep̃la p̃ſent̃ ſolẽnitat̃. Beatꝰ Aug. lib. xx. de ciui. dei. ca ix. dic̃ ſic. Qui nõ ſũt inuenti in libro vite ſcripti miſſi ſũt in ſtagnũ ignis. Liber iſte predeſtinationẽ ſignificat eoꝝ quibꝰ dabit̃ vita. neq̃ em̃ neſcit eos deꝰ ⁊ in hoc libro legit vt ſciat. ſed potiꝰ ipſa eiꝰ preſciẽtia que falli non põt: liber eſt vite in quo ſcripti ſunt q̃ ante ad vitã predeſtinati ſunt. hec ille. Sup quo talẽ moueo queſtionem. Utrũ btĩ ambroſij ſapiẽtia infallibilis fuerit de libro vite inextinguibilis. Ad iſtã queſtionẽ r̃ndent duo doctores noui teſtamenti. Primꝰ eſt beatus Aug. ſup pſ̃. lx. ſermone. ij. dicẽs ſic. Deleant̃ de libro viuentium. nõ ſic accipe debemꝰ ꝙ illic aliq̃n ſcripti erant. Q̃m quicq̃d ſcripſit deꝰ in libro vite: nõ delet illud. Si em̃ hõ dixit. Q̃d ſcp̃ſi ſcripſi de titulo vbi erat ſcriptũ. Rex iudeorum. deus queq̃ ſcribet ⁊ delebit? Preſcius em̃ predeſtinauit ante mũdi cõſtitutionem oẽs regnaturos cuz filio ſuo in vita eterna. Hos ſcripſit. hos cõtinet liber vite. hec ille.

Secũdus eſt ſanctꝰ Tho. i. parte. q. xxiiij. arti. iij. dicens ſic. Illi q̃ ſunt ordinati ad habendũ vitã et̃nã ex p̃deſtinatõe diuina: ſũt ſimpliciť ſcp̃ti in libro vite. q2 ſunt ibi ſcripti vt habituri vitã eternã in ſeip̃a. ⁊ iſti nunq̃ delent̃ de libro vite. hec Tho. Sciendũ ꝙ liber vite accipit̃ ſex modis. Primo p̃ predeſtinatõne. Nam liber vite in deo dr̃ metaphorice ſ̃m ſimilitudinẽ a rebꝰ hũanis acceptam. Eſt em̃ apõ hoĩes ꝯſuetũ ꝙ illi q̃ ad aliq̃d eligunt̃ cõſcribunt̃ in libro: vtpote milites vel ꝯſiliarij q̃ olim dicebant̃ patres cõſcripti. Oẽs aũt p̃deſtinati eligunt̃ ad vitã eternã habendã ab ip̃o deo. Iſta ḡ p̃deſtinatoꝝ cõſcriptio dr̃ liber vite. Dicit̃ aũt metaphorice aliq̃d cõſcp̃tũ in intellectu alicuiꝰ qd̃ firmit̃ in memoria tenet. ſ̃m illd̃ Prou. iij. Ne obliuiſcaris legis mee: ⁊ p̃cepta mea cor tuũ cuſtodiat: ⁊ poſt pauca. deſcribe ea ĩ tabulis cordis tui. Nã ⁊ in libris materialibus aliq̃d cõſcribit̃ ad ſuccurrendũ memorie. vñ ip̃a dei noticia q̃ firmit̃ tenet ſe aliq̃s p̃deſtinaſſe ad vitã et̃nã: dr̃ liber vite. Nam ſicut ſcriptura libri ẽ ſignũ eoꝝ q̃ fiẽda ſunt ita dei noticia ẽ ſignũ quoddã apõ ipm̃ eorum q̃ p̃ducẽdi ſunt ad vitã. ſ̃m illd̃. ij. Thi. ij. Firmũ fundamentũ dei ſtat habẽs ſignaculũ hoc. Nouit dñs q̃ ſunt eiꝰ. Et glo. ſup illud pſ̃. Deleant̃ de libro viuẽtiũ. dic̃. Liber iſte ẽ noticia dei q̃ predeſtinauit ad vitã q̃s p̃ſciuit. Secũdo accipit̃ liber vite p̃ ſacra ſcp̃tura. Nã liber vite h̃ modo ſumit̃ p̃ con-

ſcriptiõe eoꝝ q̄ ducūt in vitā. vt euāgelioꝝ. Et ſic nouū ⁊ vetꝰ teſtm̄ dr̄ liber vite. Dicitur em̄ Eccli. xxiiij. Hec oīa liber vite. glo. i. nouū ⁊ vetꝰ teſtm̄. Baruch. iiij. Hic ē liber mandatoꝝ dei. Deut. xxxi. Tollite libellū iſtum ⁊ ponite eū in latere arche federis ⁊c̄. Tertio ꝑ notitia meritoꝝ ⁊ demeritoꝝ. Vn̄ Aug. lib. xx. de ciui. dei dicit ꝙ liber vite eſt quedā vis diuina qua fiet vt cuiqꝫ opa ſua bona vl' mala in memoriā reducanf. Et ſic ꝯſcriptio iā factorū dr̄ liber vite ſic̄ et liber militie dici pōt. vel in q̄ ſcribuntur electi ad militiā. vel in quo tradif ars militaris. vel in quo recitanf facta militū. Vn̄ Dan̄. vij. dr̄. Judiciū ſedit ⁊ libri apti ſunt. Quarto ꝑ fama ſctitatis. Eſt em̄ ꝯſuetū in ſcriptura vt q̄d dicaf fieri qn̄ innoteſcit. ⁊ ſm̄ hoc aliq̄ dicunf eſſe ſcripti in libro vite inq̄ntū hoies opinanf eos ibi ſcriptos ꝓpt̄ p̄ntez iuſticiā quā in eis vidēt. Job. xxxi. Librum ſcribit ipſe q̄ iudicat ⁊c̄. Quinto ꝑ gr̄a. Nā vita gr̄e nō hꝫ rōnez finis: ſꝫ rōnē eiꝰ qd̄ eſt ad finē. vn̄ ad vitā gr̄e nō dr̄ aliq̄s eligi niſi inq̄ntū vita gr̄e ordinaf ad gl'iam. ⁊ propter hoc illi q̄ hn̄t gr̄az ⁊ decidūt a gl'ia nō dicunf eſſe electi ſimpl'r: ſꝫ ſm̄ q̄d. put. ſ. de eis in ordinatiōe ⁊ notitia diuina exiſtit ꝙ ſunt habituri aliquē ordinē ad vitā eternā ſm̄ ꝑticipationē gr̄e. pſ. In libro tuo oēs ſcribenf. Sexto ꝑ ordinatiōe in vitā eternā Nā liber gl'ie importat ꝯſcriptionē quandā ſiue notitiā electoꝝ ad vitā. Eligif aūt aliq̄s ad id qd̄ nō cōpetit ſibi ſm̄ ſuā naturā ⁊ iterū id ad qd̄ eligif aliq̄s hꝫ rōnez finis Nō em̄ mi'es eligif aut cōſcribif ad hoc ꝙ armef: ſꝫ vt pugnet. qd̄ eſt ꝓpriū officium ad qd̄ militia ordinaf. Finis aūt ſupra naturā exñs eſt vita gl'ie. Vn̄ ꝓprie liber vite eſt vita gl'ie. Eodē mō q̄s pōt deleri de libro vite ſex modis oppoſitis. Prio ꝓpt̄ pctm̄ Exo. xxxij. Qui peccauerit delebo eū d̄ libro meo. Figura diluuij Gen̄. vi. Scd̄o ꝓpt̄ legis trāſgreſſionē. Figura de moyſe q̄ ꝓpter ydolatriā ꝓpl'i fregit tabulas legis. Exod̄. xxxij. Tertio ꝓpt̄ ꝯdēnationē. qꝛ notitiā p̄teritoꝝ meritoꝝ non hn̄t ad gl'iam. pſ. Nomen eoꝝ delesti ineternū ⁊ in ſeculū ſeculi. Quarto ꝓpt̄ diffamationē. ſ. qn̄ appet vel in h̄ ſeculo vel in futuro ꝙ ab hac vita gl'ie decidunf. pſ. Vt lutū platearū delebo eos. Quinto ꝓpt̄ deſperationē. Nā aliq̄ eligunf ad vitā gratie ⁊ non ad vitā glorie. vt patꝫ per illud quod dicitur Job. xvi. Nonne ego elegi vos duodecim: ⁊ vnꝰ ex vobis dyabolus eſt. Sexto vt ab ordinatione diuina q̄s nō deleaf agat feliciter ⁊ virtuoſe ⁊ ꝑſeueret. qꝛ nō deleri de libro vite ponif inter premia iuſtorū. ſm̄ illud Apoc. iij. Qui vicerit ſic veſtief veſtimētis albis: ⁊ nō delebo nomen eiꝰ de libro vite. Eſt em̄ liber vite conſcriptio ordinatoꝝ in vitā eternā ad quam ordinaf aliq̄s ex duobus. ſ. ex predeſtinatione diuina. ⁊ hec ordinatio nunq̄ deficiet. qꝛ vt dicit Aug. xx. lib. de ciui. dei. Preſcia dei que falli nō pōt liber vite eſt. Et ex gr̄a. quicūqꝫ em̄ hꝫ gr̄am ex hoc ipo dignus eſt vita eterna. ⁊ hec ordinatio deficit interdū: qꝛ aliqui ordinati ſunt ex gratia habita ad habendū vitā eternā ex predeſtinatione diuina: a qua tn̄ deficiunt ꝑ pctm̄ mortale. ⁊ tales qui ſic ordinati ſunt ad habendū vitā eternā nō ex predeſtinatiōe diuina: ſꝫ ſolū ex gr̄a dicuntur eſſe ſcripti in libro vite nō ſimpl'r: ſꝫ ſm̄ q̄d. qꝛ ſunt ibi ſcripti vt habituri vitā eternā. nō in ſeipſa: ſꝫ in ſua cā. ſ. ſi ꝑſeuerabūt in gr̄a. ⁊ tales poſſunt deleri de libro vite vt deletio nō referaf ad notitiā dei. quaſi deus aliq̄d prius preſciat ⁊ poſtea neſciat. Sed ad rem ſcitā. quaſi. ſ. deus aliquē ſciat prius ordinari in vitam eternā. ⁊ poſtea nō ordinari cū deficit a gratia. Quia vero liber vite eſt notitia p̄deſtinatiōis: ⁊ p̄deſtinatio nō reſpicit vitā glorie niſi ſm̄ ꝙ ordinaf ad gloriā. Non em̄ ſunt ſimpl'r p̄deſtinati qui hn̄t gr̄am ⁊ deficiūt a gl'ia. Illi ergo ſunt ſimpl'r ſcripti in libro vite q̄ habent gratiā in p̄ſenti ⁊ gloriā in futuro. In quoꝝ numero ponitur beatus Ambroſius. Ideo dicif ꝙ inextinguibile eſt lumē illius. ſ. quantū ad predeſtinationē ⁊ conſcriptionē eius in libro vite. ſ. eterne glorie. pſ. Quoniam apud te eſt fons vite: ⁊ in lumine tuo videbimꝰ lumē. ſ. eterne felicitat̄.

Inextinguibile eſt lumen illius
Imitatione diuinali.
Probatione naturali.
Proteſtatione morali.
Fruitione ſempiternali.

¶ Primo inextinguibile ē lumen beati ambroſij in imitatione diuinali. Si em̄ cōparemus vitam eius famoſioribus viris qui fuerūt in lege dei ſuper oēs eſt precipuus. Primus eſt Abel qui floruit virtute pudicicie ⁊ virginitatis. Vn̄ Aug. libro primo de mirabilibus ſacre ſcripture

dicit. Juſticia triplex in abel fuit. Prĩa virginitas nõ generãdo. Secunda ſacerdotiũ munera placita deo offerendo. Tertia martyriũ fideliter moriẽdo. Btũs Amb. virginitatẽ ꝑpetuã cuſtodiuit. Nã Hiero. refert ipm dixiſſe. Uirginitatẽ nõ ſolũ efferimus ſed cuſtodimus. Cuius quattuor fuerunt ſigna. Primũ qꝛ de virginitate libẽter diſſeruit. Math. xij. Bonꝰ hõ de bono theſauro cordis ſui profert bona. Secũdũ qꝛ virginitatẽ mirabiliter cõmendauit. Criſo. Cũ audis aliquẽ de deo loquentẽ intellige ꝙ cor illius amore dei repletũ ẽ. Qui libidinis theſaurũ hꝫ in corde: de puellis dicere delectat ⁊ audire. Tertiũ qꝛ de virginitate libros cõpoſuit in qbꝰ animat ⁊ hortat alios ad virginitatẽ. i. Cor. vij. De virginibꝰ preceptuꝫ dñi nõ habeo: ꝯſiliũ aũt do. Quartũ qꝛ aliquid indecoꝝ dicere vel audire erubuit. vñ ipſe ait in libro de officijs. Nõ ſolũ aũt hec ab oculis abſcondamꝰ: verũetiã eorũ indicia vſuſqꝫ mẽbroꝝ ſuis appellationibꝰ nũcupare indecoꝝ putemꝰ. In his eñi ſupergreſſus eſt abel. Ideo inextinguibile eſt lumen illius. Scd̃s eſt Abrahã q̃ floruit virtute fidei. Nã credidit abrahã deo ⁊ reputatũ eſt ei ad iuſticiã. Btũs Ambro. fidẽ xp̃i acerrime defendit. Uñ ipſe ait cũ imꝑator peteret baſilicã: vt habetur. xxiij. q. viij. c. cõuenior. dicit. Prius eſt vt aĩaꝫ mihi qꝫ fidẽ auferat. vñ de iꝑo põt dici illud Cant. iiij. Fauus diſtillans labia tua. Eius fidei q̃ttuor fuerũt ſigna. Primũ hereticos coercẽdo. vt pꝫ de illo q̃ pulſus eſt in exiliũ credẽs placere Juſtine imꝑatrici ſi citius raptum ambro. in exiliũ deportaret. Secũdũ hereticos miraculis ꝯuertendo. vt pꝫ de illo acerrimo diſputatore heretico qui cum vidiſſet angelũ loquentẽ ad aures ambroſij ſtatim ꝯuerſus eſt. Tertiũ hereticos ſua doctrina ad fidẽ catholicã reducendo. vt pꝫ de beato Aug. quẽ ſuis ꝑdicatiõibꝰ ad fidẽ reduxit. Quartũ demones fugando ⁊ exterrẽdo. vt pꝫ de demoniaco ĩgrediẽte mediolanũ quẽ demon dimiſit: egredientẽ inuaſit. Interrogatus de hoc demon ait. Ambroſiuꝫ timui. Tertius eſt Moyſes qui floruit ꝟtute pietatis. Nã compatiens populo ydolatranti cũ lachrymis orauit dominuꝫ dicens. Aut dele me de libro tuo in quem me ſcripſiſti: aut parce huic populo. Beatus Ambroſiꝰ ardebat igne charitatis. pſ. Inflammatuꝫ eſt cor meum. propter quam commouebatur ad lachrymas. q̃rũ in eo fuerunt quattuor genera. Primuꝫ lachryme orationis. quoniã feruore cordis accenſus cũ lachrymis orabat dñm. vñ vt habet. xxiij. q. viij. c. nõ pila. Ipſe de ſeipſo ait. Nõ pila q̃runt ferrea: non arma xp̃i milites coactus repugnare non noui: ſed dolor fletus orationes lachryme fuerũt mihi arma aduerſus milites. Talia eñi ſunt munimẽta ſacerdotis Aliter nec debeo nec poſſuꝫ reſiſtere. Secũdum lachryme deuotiõis ꝓ eternis deſiderijs. Cũ eñi ei alicuiꝰ ſcti ſacerdotis vel ep̃i obitus nũciabatur ſic amariſſime flebat vt vix cõſolari valeret. Cũ aũt interrogaretur cur viros ſctõs qui ad gl'iam ꝓficiſcebãtur ſic fleret: aiebat. Ne putetis me flere qꝛ receſſerint: ſꝫ qꝛ me p̃ceſſerint. ⁊ qꝛ difficile inuenietur q̃ tã dignꝰ eiꝰ officio habeat. Tertium lachryme doloris ꝓ alienis pctĩs. Nã cũ aliq̃s lapſum ſibi cõfiteba ſic amariſſime flebat ꝙ illũ flere ſiſr cõpellebat Quartũ lachryme cõpaſſionis ꝓ aliorũ iniurijs. vñ vt habet. xxiij. q. viij. c. cõuenior. dicit de ſeipſo. Adũſus arma milites: gothos q̃qꝫ lachryme mee mea arma ſunt. Quartus ẽ Aaron qui floruit virtute honeſtatis. propter quã meruit dignitatẽ ſacerdotij. Eccl. xlv. Excelſum fecit Aaron fratrẽ eius: ſtatuit ei teſtamẽtũ eternũ ⁊ dedit illi ſacerdotiũ magnũ ⁊ beatificauit illũ in gloria. Beatus Amb. fuit tante honeſtatis ⁊ ſanctitatis in vita vt mereret eligi ad ſtatũ p̃lationis in eccl'ia dei. Iuxta illud Eſa. lij. Ecce intelliget ſeruꝰ meꝰ ⁊ exaltabit ⁊ eleuabitur ⁊ ſublimis erit valde. Cuiꝰ electio cõmendat a quattuor. Primo qꝛ fuit a deo inſpirata. Nã vox miraculoſe inſonuit dicẽs. Ambroſiũ ep̃m cũ inter arrianos ⁊ catholicos eẽt diſcordia q̃s deberet eligi in ep̃m Mediolañ. Heb. v. Nemo aſſumat ſibi ſacerdotij honoreꝫ niſi q̃ vocatur a deo tanq̃ aaron. Scd̃o qꝛ fuit a deo certificata. Nã terra ſuper quã ſtabat btũs amb. cũ ſup oẽs leuauit vt dic̃ Ray. in ſum. li. iij. rubrica de neophitis. §. xiiij. in fine. Tertio qꝛ fuit ab electoribꝰ vnanimiter celebrata. Nã cũ in diſcordia multa eſſent ꝓinꝰ in ambroſiũ conſenſerunt. Quarto qꝛ fuit a ſupiori cũ gaudio cõfirmata. Nã cũ miſſa eſſet relatio ad clementiſſimũ imꝑatorẽ Ualẽtinianũ ſummo gaudio accepit ꝙ iudices a ſe directi ad ſacerdotiũ peterẽt. ⁊ ſic eius electio fuit cõfirmata. Quintus eſt Dauid qui floruit

virtute humilitatis. vt pȝ. ij. Reg. vi. Bea-
tus Amb. fuit tante humilitatis ꝙ non ſo
lum fugit ne poſſet inueniri: ſꝫ etiā tria ſe ha
bere ſimulauit q̄ ſunt prelatiōis officio ini-
mica. ſ. crudelitatē. Nā tribunal cōſcendit ⁊
ꝯtra ꝯſuetudinē ſuā tormenta pſonis ad-
hiberi iuſſit. Eccli. iiij. Noli eſſe ſicut leo in
domo tua. Scḋo phicaȝ vanitatē. Nā phi-
loſophiā pfiteri voluit. i. Cor. xij. Loquimur
nō in doctis humane ſapīe verbis. Tertio
infamiā ⁊ inhoneſtatē. Nā publicas mulie
res publice ad ſe venire fec̄ vt ex hoc a ſua
intentiōe pplm̄ reuocaret. i. Thi. i. Oportȝ
epm̄ irreprehenſibilē eſſe. Sext⁹ fuit Salo-
mon q̄ floruit virtute ſapīe ⁊ claritatꝫ. Nā
fuit vir plenus ſapīa. vt pȝ Sap. vij. Btūs
Amb. maximaȝ habuit ſapiam: qḋ appet
ex q̄ttuor. Primo: qꝛ cuȝ rome tradit⁹ eſſet
artib⁹ liberalib⁹: ad plenū erudit⁹ eſt. Pro-
uerb. xiij. Accept⁹ eſt regi miſter intelligēs.
Scḋo qꝛ ei⁹ ſapīa fuit pfunda. vn̄ Hiero.
de viris illuſtrib⁹ dicit ſic de eo. Ambroſius
ſup pfundoꝝ pēnas rapt⁹: ⁊ aeris volucer
q̄ȝdiu in pfundū ingredit̄ fructū de alto car
pere videt̄. Tertio qꝛ ei⁹ doctrina fuit pla-
cens ⁊ pulchra. Vn̄ Aug. lib. de nuptijs ⁊
ꝯcupīa dic̄. Pelagi⁹ hereſiarcha ſic laudat
ambroſiū vt dicat btūs ambroſi⁹ eps̄ in cu
ius p̄cipue libris romana lucet fides quaſi
ſcriptorū inter latinos flos quidē emicuit.
Quarto qꝛ eius doctrina fuit dei laude ⁊ fi
de plena. Vn̄ Hiero. dicit de eo. Eius oēs
ſnīe fidei ⁊ ecclie ⁊ oīm virtutū firme ſunt
colūne. Et Aug. lib. ꝯfeſ. dic̄ ꝙ cū Juſtina
beatū amb. cū pplo catholico intra eccliaȝ
ꝯduxiſſet: ip̄e iſtituit hymnos ⁊ pſalmos
decātari ne pplſ meroris tedio ꝯtabeſceret
Septim⁹ fuit Helyas q̄ floruit virtute ab-
ſtinentie ⁊ pcitatis. vt pȝ. iij. Reg. xix. qui
ieiunauit. xl. dieb⁹ ⁊. xl. noctib⁹. Btūs am-
bro. tāte abſtinētie fuit ꝙ q̄tidie niſi i ſab-
bato: ⁊ die dn̄ica ⁊ feſtis precipuis ieiuna-
bat. vn̄ lib. xi. eccli. hyſtorie dr̄ de eo. Aduer
ſus regine furorem nō ſe manu defenſabat
aut telo: ſꝫ ieiunijs ⁊ ꝯtinuatꝫ vigilijs ſub al
tari poſit⁹ p obſecratiōes defenſorē ſibi atqꝫ
ecclie deū pabat. hec ibi. Sic̄ etiā Helyas fe
cit fugiēs a facie Jezabel vxoris regꝫ achab
vt pȝ. iij. Reg. xix. Ecce quō inextinguibi-
le eſt lumen ſanctitatis ⁊ virtutꝫ beati am-
broſij in imitatione diuinali.

¶ Secundo inextinguibile
eſt lumen ſanctitatis beati ambroſij in pro
batione naturali. Nam ſi compararemus vir
tutes eius phis naturalibus ipſe ſuperex-
cedit eos multipliciter. Primus eſt Dyoge
nes qui cōmendatur de veritate. de quo ait
Valerius lib. iiij. c. iij. Cꝫ Syracuſis cū ole
ra lauanti ariſtippus dixiſſet. Si Dyoniſio
adulari velles: iſta non ederes. immo inq̄t
Si tu iſta edere velles: dyoniſio non adu-
lareris. Beatus ambroſius conſtans fuit
in defenſiōe catholice veritatis. Vn̄ lib. xi.
eccli. hyſtorie dr̄ ꝙ Juſtina mr̄ Valētinia
ni impatoris arriane hereſeos alumna cō-
turbare cepit eccleſiarū ſtatū cōminari ſa-
cerdotib⁹ depulſiōe ⁊ exilio niſi ariminēſis
ꝯcilij decreta reuocarent. Quo bello ecclie
murū ⁊ turrim validiſſimam pulſabat am
broſiū. Secundus fuit Socrates q̄ floruit
moralitate. de quo dicit Valeri⁹ lib. iij. c. iiij.
Socrates nō ſolū hoīm cōſenſu: verūetiā
Apollinis oraculo: ſapientiſſimus iudicat⁹
eſt. Qui primus animum ſuum in intima
conditiōis humane ⁊ in ſeceſſu pectoris re
poſitos affectus ſcrutari coegit. Btūs am-
broſius mores hoīm informabat. Nā inter
cetera docuit btm̄ Aug. tria ad mores ſpe-
ctantia. Primo ne cuiq̄ vxorem peteret. ne
ſcꝫ poſtmodū ipi inter ſe male conueniant
⁊ ſibi maledicant. Scḋo ne aliquibus mili
tiam exercere cōſuleret ne ipſi calumniam
⁊ rapinaȝ exerceant. Tertio ne ad cōuiuia
inuitatus accederet: ne ibi tēperātie modū
perdat. Etiā ſe exemplū bonoꝝ operū om-
nibus exhibebat. Ad Thitū. ij. In oīb⁹ te-
ipm̄ p̄be exēplū bonoꝝ. Terti⁹ fuit Plato
qui floruit ſmonis venuſtate. de quo dicit
Valeri⁹ li. i. c. iiij. ꝙ dormiētis in cunis par
uuli labellis apes mel inſeruere. qua re au-
dita pdigioꝝ interp̄tes ſingularē eloquij
ſuauitatē ore ei⁹ emanaturā dixerūt. Bea-
tus amb. altiori pdigio dotat⁹ eſt. Cū enīȝ
adhuc eſſet infans ⁊ dormiret examē apū
os ei⁹ ⁊ faciē ſic cōpleuit vt q̄ſi in alueolum
ſuū intrarēt piter ⁊ exirēt. Judic. xiiij. Exa
mē apū in ore ei⁹. Quart⁹ fuit Ariſtoteles
qui floruit ingenij ſubtilitate. Nā plures li-
bros naturalis ⁊ moralis p̄hie ad exercitā-
da humana ingenia edidit ſubtiliſſimis rō
nibus ꝯfirmās veritatē. Beatus Ambro.
quanta ſubtilitate intellectus fulſerit. Job
xxviij. teſtat̄ dicēs. Profunda fluuioꝝ ſcru
tat⁹ eſt. vtiles q̄qꝫ libros edidit ad fidei fir
mitatē ⁊ ſalutꝫ hūane felicitatē: quos ſpiri-

ſuſancto dictante cōpleuit. Nā ſpirituſſanctus ī ſpecie ignis ⁊ ī modū ſcuti ī os eiꝰ intrare viſus eſt. Quintus fuit Demoſtenes qui floruit cauſarū intelligibilitate. Nā liberauit mulierē ab infeſto petitore ſua prudētia, vt dicit Valeriꝰ lib. vij. c. iiij. de aſtutia. Beatꝰ Amb. rome litteris eruditus cū cauſas pretorij ſplendide ꝑoraret a Valētiniano impatore. ſ. anno dñi. ccc. lxxxi. ad regēdam liguriā emiliāq; ꝓuincias directꝰ eſt. Sextus fuit Picthagoras q̇ floruit auctoritate. Nā vt dicit Valeriꝰ lib. viij. c xvi. Picthagore tanta auctoritas ab auditoribus tributa eſt vt que ab eo acceperant in diſputationem ducere nephas eſtimarent. Qui etiā interpellati ad reddendaʒ cām hoc reſpondebant ipm dixiſſe. Beatus Amb. magne fuit auctoritatis. Nā antiqui doctores ſicut Aug. verba ſua ꝑ grandi auctē habebant. Vñ Aug. ad Januariū, vt habet di. xij. c. Illa aūt. dicit ſic. Quia mater eiꝰ mirabatur ꝙ mediolani ſabbato nō ieiunabat ꝓpt qđ Aug. interrogauit Amb. ⁊ Amb. ait. Cū romā venio ieiuno ſabbato. Sic ⁊ tu ad quā forte eccliam veneris eius morem ſerua. ſi cuiq; nō vis ſcandalū eſſe nec quēq; tibi. Et ſubdit Aug. Ego de hac ſententia etiā atq; etiā cogitans ita ſemꝑ habui tanq; eā celeſti oraculo acceperim. Septimus fuit Anaxagoras q̇ floruit ſtudioſitate. Nā vt dicit Valeriꝰ lib. viij. c. vij. Diutina peregrinatiōe ꝓpter philozophie ſtudiū completa domū rediens deſertis poſſeſſionibus ait. Nō eſſem ego inquit ſaluus niſi iſta perijſſent. Btūs Amb. cū auariciaʒ in hoibꝰ creſcere ꝯſpiceret ⁊ maxime in his q̇ erāt in ꝑtātibꝰ ꝯſtituti apud quos oīa ꝑcio vendebant. necnō ⁊ in his qui erāt ſacris myſterijs deputati vehemēter ingemuit: ⁊ ſe de huiꝰ ſeculi erūna liberari inſtantiꝰ exorauit. Sciebat eñi ꝙ ſtatꝰ diuitiarū eſt valde ꝑiculoſus ⁊ in hoc ſeclo ⁊ in futuro. quē vehemēter fugiebat dubitās ne cū diuitibꝰ cohabitās irā dñi incurreret. vt patʒ de illo diuite hoſpite in Tuſcia a quo cum receſſiſſet a terra ſubito abſorptus eſt.

Tertio inextinguibile eſt lumen beati Ambroſij in ꝓteſtatiōe morali. Naʒ ſi geſta eius comparentur ad mores antiquorum: precipuus inter eos inuenietur multipliciter. Primus fuit Valeriꝰ publicola qui floruit paupertate. Nam vt dicit Valeriꝰ libro. iiij. c. iiij. Iſte finito regio imperio initium conſolatus accepit: ⁊ tres conſulatus acceptiſſime rexit. ⁊ tante fuit paupertatis ꝙ patrimonium eius ad impēſas exequiarū defecit. Beatus Ambroſius maxime fuit liberalitatis: cū omnia que habebat pauꝑibus erogaret. Unde refert de ſeipſo ꝙ imperatori petenti baſilicam ſic reſpondit. vt habetur. xxiij. q. viij. c. conuenior dicēs. Si a me peteret quod meum eſſʒ. id eſt fundum meum: argentum: ⁊ huiuſmodi meum: non refragaturuʒ reſpondi. q̄q̄ omnia que mea ſunt pauperū ſint. hec ibi. Secundus fuit Catho vticenſis: qui floruit rigiditate vt dicit Boetius libro ꝑmo de cōſolatione. ⁊ Saluſtius in Catilinario. Nā vicia hominum rigide expugnabat ⁊ condemnabat. Beatus Ambroſius fuit rigidiſſimus in obiurgatione vitij ⁊ omnis iniquitatis. Unde legitur in hyſtoria tripertita ꝙ cum Theodoſius imperator quoſdaʒ innocentes occidi mandaſſet: Ambroſius dure ipm redarguit ab introitu eccleſie ipʒ ſuſpendit ⁊ publicam penitentiam eidē iniunxit. Ti. ij. Argue cum omni imperio. Tertius fuit Scipio naſica qui floruit conſilij ſalubritate. Nam cartaginem emulam romani imperij nolebat deſtrui ne romani prolaberentur ad vitia vt dicit Aug. lib. v. de ciui dei. xxx. c. Etiam ludos ſcenicos ſuo conſilio abſtulit. vt dicit Valerius libro. ij. c. i. Beatus Ambroſius librum de officijs edidit in quo ea que ad bene beateq; viuēdum attinent copioſe diſſeruit. etiā magno cōſilio vſus eſt: cū quendā flagitioſum tradidit ſathane in interitū carnis ne talia deinceps ꝑpetraret. Quartꝰ fuit Scipio affricanꝰ minor q̇ floruit ſtrenuitate ꝑcipue ꝯtra Hānibalē in deuincēda carthagiē. Nō eī timuit exercitū copioſiſſimū affricanoꝝ. ſed grandi aīo ſe illi obiecit: quē deuicit. vt dicit Uale. li. iij. c. vij. Btūs Amb. fuit ſtrenuꝰ in defenſiōe eccliaſtice libertat, vñ vt dr. xxiij. q. viij. c. ꝯuenior. Cū impator Valētinianꝰ quādā baſilicā vſurpare vellet: amb. ſic rñdit. Noli grauare te impator vt putes te in ea q̇ dei ſunt imperiale ius vllū hre. Tributū ceſaris eſt: nō negef. ecclia dei eſt: ceſari vtiq; nō donef hec ibi. Quintus fuit Paulus emilius q̇ floruit magnanimitate. optabat eñi vt aduerſa fortuna vim ſuā potius ī domū eiꝰ ꝯuerteret vt ſic reſpublica ſalua fieret. Vñ ipſe ait vt Valerius refert lib. v.

ta x. Cū in maximo ꝓuentu felicitatis nr̄e
quirites timerē: ne quid mali fortuna moli
retur. Jouē optimū maximū. Junonē q̄ꝫ re
ginā ⁊ mineruā ꝑcatus ſum vt ſi q̄d aduer
ſi fortuna molireť totū in meā domū ꝯuer
teretur. quapꝛopter bn̄ ſe hꝫ res: annuēdo
eĩm votis meis id egerūt. vt vos potiꝰ meo
caſu doleatis q̄ꝫ ego veſtro ingemiſcerem.
hec ille. Beatꝰ Amb. fuit magnanimus in
aduerſitatis ꝑpeſſione. Nā ip̄e dixit vt ha-
betur. xxiij. q. viij. c. cōuenioꝛ ip̄e a comitibꝰ
vt ꝑ me baſilice fieret matura traditio. dicē
tibus impatoꝛē iure ſuo iuſſiſſe tradi debe-
re: vtpote in cuius ptāte eſſent oīa. Rn̄di.
Si patrimoniū petit: inuadite. Si coꝛpꝰ oc-
currā. vultis in vincula rape: vultis in moꝛ
tem: Volūtas ē mihi. Nō ego me vallabo
circūfuſione pploꝝ: nec altaria tenebo vitā
obſecrans: ſed ꝓ altaribꝰ gratis imolaboꝛ.
Hec ibi ⁊ ſic ſupauit impatoꝛē: cui grandi
aio reſtitit. Sextꝰ fuit Fabiꝰ maximꝰ q̄ flo-
ruit ſeueritate. Nā vt dic̄ Valeriꝰ lib. ij. c. ij.
Hic hn̄s clemētiſſimū ingeniū ad tp̄s depo
ſita clemētia ſeueriore ſeueritate vſus fuit.
Nā habita victoria ꝯtra ferociſſimā gentē
trebie. oēs illos q̄ ꝯfugerāt ad eos de preſi-
diis romanoꝝ acriter ⁊ ſeuere puniuit ma-
nus illoꝝ preſcindens vt ceteros exterreret
Beatus Amb. maxime ſeueritatis extitit.
Cū eĩm in quandā ciuitatē ꝓ quodā ep̄o oꝛ
dinando iuiſſet ⁊ eiꝰ electiōi Juſtina impe
ratrix ⁊ alij heretici ꝯtradicerēt ⁊ vgo que
dā arriana ip̄m ꝑ veſteꝫ traxiſſet vt ceſus
cū iniuria de eccl'ia pelleret. ſeueriꝰ eā coꝛri-
puit. q̄ in craſtinū moꝛtua eſt. qđ factū oēs
valde ꝑterruit. Septimꝰ fuit Metellꝰ q̄ flo
ruit religioſitate. Nā vt dicit Valeriꝰ libro
viij. c. xiiij. Poſt ꝯſularia impia pōtifex ma
ximus creatꝰ tutelā cerimoniarū nō tremu
la manu geſſit. Beatꝰ Amb. tanta religio
ſitate fuit ſit vt cuꝫ in extremis laboꝛaret ⁊
comes ytalie qui tūc mediolani erat delibe
raſſet cū ſuis vt Ambꝛoſiꝰ dn̄m precaretur
quatinꝰ ſibi vitā ꝓrogaret ne ytalie interi-
tus imineret. Rn̄dit. nō ita inter vos vixi
vt me viuere pudeat nec moꝛi timeo cū bo
nū dn̄m habeamꝰ. ecce quomodo inextin-
guibile eſt lumē eiꝰ quo ad vitā moꝛalem.

Quarto inextinguibile
eſt lumē beati Ambꝛoſij fruitiōe ſempiter
nali. Nā de ſua glia potuit eſſe ſecurꝰ. Om̄
honoꝛatꝰ ep̄us ꝯexcellenſis ex ꝓcepto dei ad
ip̄m venit ⁊ ſibi ſacramentuꝫ dn̄ici coꝛpis
dedit: ⁊ cū tali viatico tranſiuit. Manꝰ eĩm
in modū crucis expandens: ſpiritū ſuū do-
mino cōmendauit. Eius felicitatis quattu
oꝛ ſigna fuerūt. Primū ſuper eū ſpūſctūs
appuit in ſpecie ignis. Secunduꝫ a multis
viſus eſt in celū aſcendere. Tertiū a multis
viſus eſt in cathedra fulgentiſſima ſedere.
Quartū a multis viſa eſt ſtella ſplēdida ſu
per coꝛpꝰ eiꝰ reſidere. que oīa deſignant q̄ꝫ
inextinguibile eſt lumē ſue eterne felicitat̄.
Quā nob ꝯcedat xp̄s ieſus dn̄s nr̄. Amē.

In feſto ſcti Georgij martyris. Ser. xxvi.

Perfectus inuictus
eſt. Eccl'i. xxxi. ⁊ in ep'la p̄ntis
ſolennitatis. Ap'ls ad Ephe.
iiij. dicit. Vnicuiq̄ꝫ data eſt gr̄a ſcđm menſu
rā donationis xp̄i. Super quo talē moueo
queſtionē. Vtrū btūs Georgiꝰ maioꝛē gra
tiā a xp̄o adeptꝰ fuerit q̄ aliꝰ qui cū ipſo ꝓ
fide militauerit. Ad iſtā queſtionē rn̄dent
duo doctoꝛes noui teſti. Primꝰ eſt beatus
Amb. in prefatione dicēs ſic. Georgius fi
deliſſimus miles xp̄i dū xp̄ianitatis ꝓfeſ-
ſio ſilentio tegereť: ſolus inter xp̄icolas dei
filiū eſt ꝯfeſſus. cui ⁊ tantā fidei conſtātiā
gratia diuina ꝯceſſit vt ⁊ tyrannice poteſta
tis precepta cōtēneret ⁊ innumerabiliū nō
foꝛmidaret toꝛmenta penarū. O felix ⁊ in
clitus dn̄i preliatoꝛ quē non ſolū tpalis re
gni blanda nō pſuaſit ꝓmiſſio: ſed ꝑſecuto
re deluſo ſimulacroꝝ eiꝰ in abyſſum poꝛten
ta deiecit. hec ille. Scđs eſt ſctūs Thomas
prima ſcđe. q. cxii. arti. iiij. dicens ſic. Habi
tus duplicē magnitudinē hr̄e pōt. Vnā ex
pte finis vel obiecti, ſcđm q̄ vna virtꝰ dicit
alia nobilioꝛ inquantū ad maius bonū oꝛ-
dinatur. Aliā vero ex parte ſubiecti: qđ ma
ius vel minus participat habitū inherentē
Scđm ergo p̄mā magnitudinē gratia gra
tum faciēs nō pōt eſſe maioꝛ ⁊ minoꝛ. Oꝛ
gr̄a ſcđm ſui rōem ꝯiungit ſummo bono qđ
eſt deꝰ. Sed ex parte ſubiecti gratia poteſt
ſuſcipere magis ⁊ minus prout ſcꝫ vnꝰ per-
fectius illuſtratur a lumine gratie q̄ alius
Cuius diuerſitatis aliqua ratio eſt ex par-
te preparantis ſe ad gratiaꝫ. Qui enim ſe
magis ad gratiam preparat pleniorē gra-
tiam accipit. Sed ex hac parte nō poteſt ac
cipi prima ratio huius diuerſitatis. quia p̄
paratio ad gratiaꝫ non eſt hominis niſi in
quantum liberum arbitrium eius prepara

tur a deo. Unde prima cauſa huius diuerſi
tatis accipienda eſt ex parte dei qui diuerſi
mode ſue gratie dona diſpenſat ad hoc ꝙ
ex diuerſis gradibꝰ pulchritudo ⁊ perfectio
eccleſie conſurgat Sicut etiā diuerſos gra
dus rerū inſtituit vt eſſet vniuerſum perfe-
ctū. Un̄ apl's Eph̄.iiij.poſtq̄ȝ dixerat. Uni
cuiqȝ data eſt gr̄a ſm̄ mēſurā donationis
xp̄i enumeratis diuerſis gratijs . ſubiūgit.
Ad ꝯſummationē ſctōꝝ in edificationem
corpis xp̄i. Hec Tho. Sciendū ꝙ gr̄a pōt
ſumi q̄drupl'r. Primo ꝑ dilectione alicuius
Sicut ꝯſueuimꝰ dicere ꝙ iſte miles hȝ gra-
tiā regis ⁊ rex hȝ eū gratū. ⁊ qꝛ bonū crea-
tū creature ꝓuenit ex volūtate diuina: ideo
dilectio dei qua vult creature bonū profluit
aliq̄ȯ bonū in creatura. vn̄ q̄ālibet dilecti
onē dei ſequiť aliq̄ȯ bonū creatū in creatu-
ra: nō tn̄ dilectiōi eterne coeternū. Sap̄.xi.
Diligis oīa q̄ ſunt ⁊ nihil odiſti eoꝝ que fe
ciſti. ſm̄ quaȝ dilectionē eſſe naturale rebꝰ
creatis deꝰ largiť ⁊ illȯ ꝯſeruat. Greg̃. Oīa
in nihilū deciderēt niſi mānꝰ oīpotentis ea
in eſſe ꝯſeruaret. ⁊ hec gr̄a extendiť ad bo-
nos ⁊ malos. Math̄.vi. Solē ſuū oriri fac̄
ſup bonos ⁊ malos: ⁊ pluit ſup iuſtos ⁊ in
iuſtos. Scd̄o ꝑ dilectiōe ſpūali ſm̄ quā deꝰ
trahit creaturā rōnalē ſupra ꝯditionē natu
re ad ꝑticipationē diuini boni. ⁊ ſm̄ hanc
dilectionē dr̄ deꝰ aliquē diligere ſimpl'r. qꝛ
ſm̄ hāc dilectionē vult deꝰ ſimpl'r creature
bonū eternū: q̄ȯ eſt ip̄e. Et ſic hō dr̄ gr̄am
dei hr̄e inquantū hȝ aliq̄ȯ ſupnaturale do-
nū a deo ꝓueniēs. q̄ vocať gr̄a p̄deſtinatio
nis. ꝑ quā deꝰ gratuite ⁊ nō ex meritis aliq̄s
p̄deſtinauit ſiue p̄elegit. Eph̄.i. Predeſti-
nauit nos in adoptionē filioꝝ in laudē glo
rie gr̄e ſue. Et iſta vocať gr̄a gratū faciēs.
nō qꝛ faciat gratū effectiue: ſꝫ formal'r. qꝛ ꝑ
hāc hō iuſtificať ⁊ dignꝰ efficiť vocari deo
gratꝰ. Col'.i. Dignos nos fec̄ in ꝑte ſortis
ſctōꝝ in lumīe. ⁊ hec gr̄a eſt q̄dā lux aīe mē
tem illuminās ad bn̄ opandū ſm̄ legē dei.
Un̄ Aug̃.lib. de natura ⁊ gr̄a dic̄. Preuari
catorē legis digne lux deſerit veritatis. qua
deſertus vtiqȝ fit cecus. Et ſup illud pſ̄. Ut
exhilaret faciē in oleo: dicit glo. Gratia eſt
nitor aīe ſctū̄ ꝯciliās amorē. Tertio ꝑ aliq̄
dono gratis dato. Sicut ꝯſueuimꝰ dicere:
hanc gratiam tibi facio. ⁊ ſm̄ hanc gratiaȝ
vnus homo cooperatur alteri ad hoc ꝙ ad
deum reducatur. huius autem donum vo ca
tur gratia gratis data. Roma.xi. Si auteȝ

gratia iā nō ex opibꝰ. alioquin gr̄a nō eſſet
gr̄a. hec gratia reuocat liberū arbitriū a ma
lo ⁊ p̄parat ad bonuȝ. ſ. cū hō reducit ſe in
ſeipm: ⁊ examinat ꝯſciam propriā. ⁊ ꝯſide
rat quid opatur circa ſalutē ꝓpriā. quid cir
ca precepta. quid circa opera miſericordie:
qualiter fuit creatꝰ: ⁊ ad q̄d fuit creatꝰ. qua
liter fuit redēptus. quā retributionē accipi-
et ꝑ meritis. ⁊ ſic cōpungiť in mente ſua: ⁊
diſponit ſe ad emēdationē prioris male vi-
te. pſ̄. Laboraui in gemitu meo lauabo per
ſingl'as noctes lectū meū: lachrymis meis
ſtratū meū rigabo. Quarto ꝑ recōpēſatio-
ne bn̄ficij gratis dati. ſm̄ q̄ȯ dicimur agere
gr̄as beneficioꝝ. Nā ex bn̄ficijs gratis exhi
bitis gr̄arum actio ꝯſurgit. Sunt aūt q̄nqȝ
effectꝰ gr̄e gratū faciētis in nobis. Primꝰ
eſt vt anima ſaneť. Scd̄us eſt vt bonū ve-
lit. Tertiꝰ eſt vt bonū q̄ȯ vult efficaciť ope
tur. Quartꝰ eſt vt in bono ꝑſeueret Quin-
tus eſt vt ad gl'iam ꝑueniat. Un̄ Aug̃.lib.
de natura ⁊ gr̄a dicit. Preuenit vt ſanemur
ſubſequiť vt ſanati vegetemur. preuenit vt
vocemur: ſubſequiť vt glorificemur. ⁊ talis
gr̄a eſt a tribꝰ. Primo a deo tanq̄ȝ ab efficien
te. pſ̄. Gr̄am ⁊ gl'iam dabit dn̄s. Scd̄o a
gr̄a gratis data tanq̄ȝ ab excitāte ⁊ ꝓmouē
te. i. Coꝛ.xij. Unicuiqȝ datur manifeſtatio
ſpūs ad vtilitatem Tertio eſt a libero arbi
trio acceptante ⁊ ꝯſentiente. Nemo enī̄ eſt
qui vltra generale auxiliū ⁊ gr̄am quo ad
bona nature nō habeat gr̄am gratis datā
ꝑ quā ſepiꝰ ꝓmoueť ⁊ excitať ad bonū. qꝛ
vero nō ſequiť illū influxuȝ: ideo nō recipit
gr̄am gratū facientē. Si enī̄ mens hūana
diſponeret ſe ad recipiendū gr̄am gratū fa
cientē. poſtq̄ȝ ē mota ꝑ gr̄am gratis dataȝ
ſubito haberet eā. Un̄ Aug̃.lib.i. ꝯfeſ. dic̄.
Qui fec̄ te ſine te: nō iuſtificabit te ſine te.
quia vero beatus georgiꝰ hāc gr̄am p̄ alijs
xp̄ianis qui erant tunc tp̄is preaccepit. io
dicitur ꝙ per eam perfectus inuentus eſt.

Perfectus inuentus eſt
In munitione.
In obſeruatione.
In eruditione.
In expugnatione.
In paſſione.
In glorificatione.

Primo beatus georgius
perfectus inuentus eſt in munitione. Naȝ
ſtrenuum militem decet habere munitionē

⁊ copiā armature ↄuenientis. Eph. vi. Induite vos armaturā dei vt poſſitis ſtare aduerſus inſidias dyaboli. Ubi ponit q̄ttuor genera armature quib⁹ fuit munit⁹ beatus georgi⁹. Primo habuit loricā iuſticie. Sic em̄ lorica ex oī p̄te munit: ſic ex oī p̄te iuſticie btūs georgi⁹ fuit munit⁹. a ſuꝑiori ꝑ dei ⁊ ꝓximi dilectionē. ab inferiori ꝑ oīm tpaliū abiectionē. a dextris ſeruādo in ꝓſperis tēperantiā. a ſiniſtris h̄ndo in aduerſis patientiā. ante ꝑicula p̄cauendo. retro dei beneficia rememorādo. Scd̄o habuit galeā. Caput em̄ eſt mens. Galea eſt ſpes eterne ſalutis. i. Theſſal. v. Induti galeā ſpem ſalutis. Heb. vi. Confugim⁹ ad tenendā ꝓpoſitā ſpem. Tertio habuit ſcutū fidei. Dicit em̄ fides ſcutū: q2 ibi ↄſtringuntur oīa dyaboli tela. Eph. vi. In oib⁹ ſumētes ſcutū fidei in quo poſſitis oīa tela neq̄ſſimi ignea extinguere. Tum: q2 eſt tm̄ in ſiniſtra. i. in p̄ñti: ⁊ nō in dextera. i. in futura vita. Tum q2 eſt de deo in quo ſunt tres anguli. i. tres diuine ꝑſone. ⁊ tm̄ eſt vnū ſcutū. i. vn⁹ deus. Quarto habuit gladiū ſpūs qđ eſt ꝟbū dei. Iſtud em̄ gladiū habuit valde acutū ꝑ feruorē: valde limatū ꝑ vite ſplendorē: euaginatū ad vulnerādos bonos ꝑ amorē: ⁊ ad feriendos malos per errorꝝ ⁊ ydolatrie deſtructionem: repoſitū per diſcretionem. Ezechielis. xxi. Gladius exacutus eſt ⁊ limat⁹.

¶ Secundo btūs georgius ꝑfect⁹ inuēt⁹ eſt in obſeruatiōe. Nā ſtrenuū milité decȝ certare ꝓ honore dn̄i ſui. ij. Thi. ij. Labora ſicut bon⁹ miles ieſu xp̄i. Strenuus miles dȝ fidel'r militare ⁊ pugnare ꝓ dn̄o ſuo. Ille em̄ eſt fidelis miles ieſu xp̄i q̄ certat ꝓ honore ip̄i⁹. ij. Thi. ij. Nō coronabitur niſi q̄ legitime certauerit. Legitime aūt certat q̄ certantiū regulā obſeruat. que hȝ quattuor capl'a. Primū eſt vt ab oībus nociuis. i. pctīs ⁊ terrenis abſtineat. i. Corinth. ix. Ois q̄ certat in agone ab oībus ſe abſtinet. Secūdū eſt vt nō ſegnit': ſȝ fortit' pugnet ibidē. Sic pugno nō quaſi aerē verberans. Tertiū eſt vt vſq3 ad mortē in certamine ꝑſeueret. Eccli. iiij. Uſq3 ad mortē certa ꝓ iuſticia. Quartū eſt vt in certamie nō ſuū: ſȝ dei honorē intēdat. Sic fec̄ Ioab dicens ad dauid. ij. Reg. x[illegible]. Congrega reliquā partē ppl'i ⁊c̄. ne noī meo aſcribat victoria. Beat⁹ Georgi⁹ iſta quattuor capitula diligenter obſeruauit. Nam omnia terrena contempſit. quemadmodum chriſtus qui paupertatem ſemper dilexit. Mathei. viij. Uulpes foueas habent ⁊ volucres celi nidos: filius autem hominis non habet vbi caput ſuū reclinet. Etiā fortiter dimicauit: quēadmodū xp̄s ſemꝑ laborauit in infantia in egyptū fugiēdo. in iuuentute ↄtinue p̄dicando. in morte penas ſuſtinēdo. pſ. Pauꝑ ſum ego ⁊ in laborib⁹ a iuuētute mea. Inſuꝑ vſq3 ad mortē i p̄lio ſtetit. Nā ↄſiderauit ↄditionē milit̄. Nomē em̄ milit̄ eſt nomen officij ⁊ exercitij. Iob. vij. Militia eſt vita homīs ſuꝑ terrā. Et. i. Thi. vlti. Tu vero vigila: in omibus labora. preterea dei honorē in oib⁹ attendit. Nā cōſiderauit magnitudinē mercedis. i. Cor. iij. Unuſq̄ſq3 ꝓpriā mercedē accipiet ſm̄ ſuū laborē. Sap. iij. Bonorꝝ laborꝝ glorioſus ē fruct⁹.

¶ Tertio beatus georgius ꝑfect⁹ inuētus eſt in eruditiōe. Nā ſtrenuū militē decet h̄re ſciā3 art̄ militaris. q̄ acq̄rit' quadrupl'r. Primo ꝑ alienā3 eruditionē. ſ. ſacre ſcripture. Ephe. vi. Accipite armaturā dei vt poſſit̄ reſiſtere in die malo: ⁊ in oībus ꝑfecti ſtare. Scd̄o ꝑ freq̄ntē militātiū conſiderationē. ſc3 xp̄i ⁊ militum eius. Iaco. v. Sufferentiam Iob audiſtis ⁊ finem dn̄i vidiſtis. Tertio per crebram congreſſionē. Iudic̄. v. Hee ſunt gentes quas dominus dereliq̄t vt erudiret in eis hierl'3. Quarto ꝑ iugē tēptationē. Iaco. i. Beat⁹ vir qui ſuffert tēptationē ⁊c̄. Eccli. xxxiiij. Qui nō eſt temptatus quid ſcit? Btūs georgi⁹ habuit robur virtut̄ ꝓpter animū robuſtū ad aggrediendū. qui in mediū hoſtiū ꝓſiliens exclamauit. Oēs dij gentiū demonia: dn̄s aūt celos fecit. Sciebat em̄ q2 formidoloſi de p̄lio dei eijciunt'. vt h̄r Deut. xx. Etiā habuit gn̄oſum animū ad xp̄m ſequēdū. Nā regē libie ꝓuincie de quattuor inſtruxit. ſc3 vt eccl'iarum dei curā3 haberet. ſacerdotes honoraret. diuinū officiū libent' audiret. ⁊ ſemꝑ pauperū memor eſſet. Inſuꝑ habuit manū robuſtā ad aggrediendū ⁊ feriēdū. Gen̄. xlix. Manus tua in ceruicib⁹ inimicorū tuorum. vt patuit q̄n draconē interfecit ⁊ filiam regis libie a faucibus eius liberauit. pſ. Cōculcabis leonē ⁊ draconē. ⁊ i eadē ꝓuincia baptizauit. xx. milia hoīm exceptis puulis ⁊ mulierib⁹. Preterea h̄uit dorſum robuſtū ad ſuſtinendū q̄ multa tormēta patiētiſſime ſuſtinuit. pſ. Supra dorſū

ꝯcium fabricauerunt peccatores.

Quarto btūs georgius ꝑfectꝰ inuentꝰ eſt in expugnatiōe. Scti viri vincunt fallacias dyaboli ſicut elephantes vincunt dracone̅ q̄ inſidianꝫ eis: ⁊ hoc quadrupliciter. Primo aquā cū roſtro in facie̅ draconis ꝓijcie̅do. Sic ſcti viri vincūt dyabolū qn̄ aquā lachrymoſe orōnis ɔtra ipꝫ ꝓijciūt. Math. ix. Hoc genꝰ demonioꝝ nō eijcit niſi in orōne ⁊ ieiunio. Sic btūs Georgius dñm exorauit vt te̅plū cū ydolis ſic oīno deſtrueret: quatinꝰ ad ſui laude̅ ⁊ ꝑpli ɔfuſione̅ nihil de eo penitꝰ remaneret. Statimqꝫ ignis de celo deſcende̅s: templū cum dijs ⁊ ſacerdotibꝰ ɔcremauit, terraqꝫ ſe apiens oēs eoꝝ reliquias deglutiuit. Exo. xiiij. Submerſi ſunt quaſi plūbū in aquis vehementibꝰ. pſ. Cōtribulaſti capita draconū in aq̄s. Scdo caput eiꝰ cōtere̅do. Elephas em̄ caput draconis planta conterit: ⁊ tunc draco terribile̅ ſibilū emittit. Michee. i. Faciā planctū velut draconū. Sic ſcti viri virtute̅ dyaboli a fundame̅tis eneruāt. Abacuch. iij. Percuſſiſti caput de bono ipꝫ. Et btūs georgiꝰ facto ſigno cruc̄ hauſit venenū illeſus, quo viſo magus q̄ ſibi illud parauerat cecidit ad pedes eiꝰ veniā lamentaliter pete̅s: ⁊ ſe xp̄ianū fieri poſtulauit. que̅ mox Dacianꝰ decollari fecit. Geñ. iij. Ipſa ɔteret caput tuū. Tertio dorſum opponendo. Elephas em̄ diligenter ventre̅ cuſtodit ⁊ dorſum draconi opponit. Sic btūs georgius ɔtra datianū dorſum oppoſuit dū alexandriā vxore̅ eiꝰ ɔtra eū ꝓuertit ⁊ xp̄ianā effecit. Treñ. iij. Dabis ei ſcutū cordis labore̅ tuū. Quarto mole corpis opprimendo. Sepe ei ɔtingit ꝙ cū draco cauda ſtringendo pedes elephātis eū ad terrā trahit ⁊ ipe elephas ſup dracone̅ cade̅s mole corporis eū extinguit. Sic btūs georgiꝰ capitis abſciſione martyriū cōpleuit. ſꝫ ignis de celo cecidit ⁊ datianū cū miniſtris ɔſumpſit. Iere. xlvi. Fortis impegit in fortez: ⁊ ambo pariter corruerunt.

Quinto btūs georgius ꝑfectꝰ inue̅tus eſt in paſſiōe. Nā duos actꝰ memoria dignos fecit, ꝑ amplitudine fidei xp̄iane: q̄bꝰ recte pōt aſſimulari duobꝰ ducibus famoſiſſimis ge̅tilibꝰ. Primꝰ fuit curtius ⁊ animi ⁊ gn̄is nobiliſſimꝰ adoleſcens q̄ pietate erga patriā ſic acce̅ſus fuit vt militaribꝰ inſignijs ornatꝰ equū ɔſcende̅s calcaribꝰ ꝑmēs ſeſe ꝑcipite̅ in voraginez atqꝫ hyatū terre dederit. q̄ facto patriā a ſubmerſione liberauit. Eode̅ mō btūs Georgiꝰ videns ciuitate̅ ſilenā ꝓuincie libie iā pene defeciſſe voracitate magni draconis cuius rabie̅ atqꝫ furore̅ ſedare nō poterāt. cū puellā eſſet forte ad filiā regis, ꝑ liberanda patria ⁊ ad fide̅ xp̄i deduce̅da equū aſce̅de̅s ⁊ cruce ſe munie̅s dracone̅ Ɔ̄ ſe venie̅tez audacꝫ aggrediꝫ ⁊ lanceā fortiꝫ vibrās ⁊ ſe deo cōmendās ipm̄ grauiꝫ vulnerauit ⁊ ad terrā deiecit. que̅ tande̅ occidit ⁊ ciuitate̅ illā ad fide̅ xp̄i ɔuertit. Scd̄s fuit codrus vltimꝰ rex athenie̅ſiū q̄ cū hr̄et g̃ue bellū cū dorie̅ſibꝰ oraclo apollīs delphici cog̃uit athenas fore victrices ſi eo ꝑlio ipe moreretꝫ. q̄ mox hitu mutato in mediū hoſtiū ſe iniecit, quo mortuo ciuitas liberata ē. Sic etiā cū fides xp̄i in ꝓuincia libie graue̅ ꝑſecutione̅ pateretur a datiano ꝑſide: btūs georgiꝰ tactus dolore cordis intrinſecꝰ diuina reuelatōe monitus oīa q̄ hēbat diſpſit paupibꝰ. militare̅ hitū abiecit: xp̄ianoꝝ hitū induit: ⁊ ſe occidendū ꝑ fide xp̄i libenter obtulit. Paſſus eſt aūt q̄druplex genꝰ martyrij. Prīo eculei exte̅ſione̅. totiꝰ corpis laniatione̅. viſcerum effuſione̅. ſalis ɔfricatione̅. qd̄ genꝰ martyrij ſatis fuit in btō Vincētio. Scdo in ſartagine plūbi liquore̅ vt cū tali oleo aſſareꝫ. qd̄ genꝰ martyrij ſatꝫ fuit in Laure̅tio. Tertio rotā acuꝫ gladijs vndiqꝫ circūſeptā. qd̄ genꝰ martyrij ſatꝫ fuit ī Katherina. Quarto tractū ad colla indomitoꝝ equoꝝ per totā ciuitate̅. ſꝫ in his oībus nō potuit ſupari. Heb. xi. Fortes facti ſunt in bello. Tande̅ capitis abſciſione martyriū cōpleuit. Et fides xp̄i in illa prouincia plurimū profecit.

Sexto beatus georgius ꝑfectꝰ inuentꝰ eſt in gl̄ificatiōe. Deꝰ em̄ glorificaꝫ in cōcilio ſctoꝝ: qꝛ gl̄ioſus ē in ſctis ſuis facie̅s ꝓdigia. Nā nō deſerit ſuos ſuoſ quoꝝ eſt ꝓtector in tp̄e tribulatiōis. Sicut fecit hodie btō georgio que̅ adiuuit q̄druplicꝫ. Prīo vide̅s ipm̄ tā crudelr̄ laceratū pietate cōmotꝰ ad ipm̄ venit ⁊ dulciꝫ ɔfortauit. Oſee. x. Cōuerſum ē in me cor meū. Scdo in carcere filiū cuiuſdā cecū: ſurdū: ⁊ mutū ꝑfecte ſanauit. Etiā duce̅tos ⁊ triginta hoīes a diu mortuos ꝑñte Datiano in noīe ieſu xp̄i reſuſcitauit. Io. xiiij. Qui credit ī me opa q̄ ego facio ⁊ ipe faciet ⁊ ma

ſora horum faciet. Tertio imminēte eius paſſione orauit dn̄m: vt quicunqꝫ implorarent ipſius auxiliū petitiōis ſue ſalutarē cōſequerent̄ effectū. Et ecce diuina vox ad eū venit dicēs. Q̄ ſic fieret vt poſtulauit. Mcc xij. Inualuit ad angelū cōfortatꝰ eſt. fleuit ⁊ rogauit eū. Quarto ꝑ ſuā paſſionē regnū celeſte ſibi acq̄ſiuit. Mat. xi. Regnū celoꝝ vim patit̄ ⁊ violēti rapiūt illud. Ad qđ nos perducat ieſus xp̄s. Amen.

In feſto ſancti Marci euangeliſte Sermo. xxvij.

In medio eccleſie aperuit os eius. Eccli. xv. ⁊ in ep̄la p̄ſentis ſolēnitat̄. Beatꝰ Hieron̄. in quadā glo. ſup̄ Marcū dicit ſic. Marcus euangeliſta ſeminat poſt matheū. fremit vt leo: volat vt aquila: didicit vt hō: immolat vt ſacerdos: irrigat vt flumē: floreſcit vt ager: feruet vt vinū. hec ille. Sup̄ quo talem moueo q̄ſtionē. Utrū beatꝰ marcꝰ per miraculoſam illuſtrationē: ſuperne veritatis accepit cognitionē. Ad iſtam q̄ſtionē r̄ndent duo doctores noui teſtamēti. Primꝰ ē beatus Hieron̄. in ꝓlogo ſup̄ marcū. dicēs ſic. Marcus euāgeliſta dei electꝰ: ⁊ petri in bapti ſmate filius: atqꝫ in ſmone diuino diſcipulꝰ. Sacerdotiū ī iſrael agēs: ſm carnē leuita: cōuerſus ad fidē xp̄i euangeliū in ytalia ſcripſit. oſtēdens in eo q̄d generi ſuo deberet ⁊ xp̄o. hec ille. Secūdus eſt ſanctus Thomas p̄ma ſcđe. q. cx. art. i. dicēs ſic. Cognoſcere v̄itatē eſt vſus quidē vel actꝰ intellectualis luminis. q2 ſm ap̄lm Eph. v. Omē qđ manifeſtat̄ lumē eſt. Uſus aūt quilibet quēdā motū importat: large accipiēdo motum. ſm ꝙ intelligere ⁊ velle motꝰ quidem eſſe dicunt̄. vt pꝫ ꝑ philoſo. iij. de aīa. Uidemus aūt in corporalibꝰ ꝙ ad motū nō ſolū requirit̄ forma q̄ eſt p̄ncipiū motꝰ vel actionis: ſed etiā requirit̄ motio p̄mi mouētis. P̄mū aūt mouēs in ordine corporaliū ē corpus celeſte. Un̄ ignis quātūcūqꝫ habeat ꝑfectū calorē nō alteraret niſi ꝑ motionē celeſtis corporis. Manifeſtū ē aūt ꝙ ſicut oēs motꝰ corporales reducunt̄ in motuꝫ celeſtis corporis ſicut in p̄mū mouēs corporale. ita oēs motꝰ tam corꝑales q̄ ſpūales reducūt̄ in p̄mū mouens ſimplicit̄ qđ eſt deꝰ. ⁊ ideo quātūcūqꝫ natura aliq̄ corꝑalis vel ſpūalis ponat̄ ꝑfecta nō pōt in ſuū actū ꝓcedere niſi moueat̄ a deo. que quidē motio ē ſm ſue ꝓuidētie rationē ⁊ nō ſm neceſſitatē nature. ſic motio celeſtis corꝑis. Nō ſolū aūt a deo ē oīs motio ſic a p̄io mouēte ſ3 ēt ab ip̄o ē oīs formal̄ ꝑfectio ſic a p̄mo actu. Sic igr̄ actio intellectꝰ ⁊ cuiuſcūqꝫ entis creati depēdet a deo quātū ad duo. Uno modo īquātū ab ip̄o habꝫ formā ꝑ quā agit. Alio modo inquantū ab ip̄o mouet̄ ad agenduꝫ. Unaqueqꝫ em̄ forma indita rebꝰ creat̄ a deo hꝫ efficaciaꝫ reſpectu alicuiꝰ actus determīate in quē pōt ſm ſuā ꝓprietatē. vltra aūt non pōt niſi ꝑ aliquā formā ſupadditā. ſicut aq̄ nō poteſt calefacere niſi calefacta ab igne. Sic ergo intellectꝰ humanꝰ habꝫ aliquā formam ſcꝫ ip̄m intelligibile lumē qđ eſt de ſe ſufficiēs ad quedā intelligibilia cognoſcenda. Ad ea ſcꝫ in quoꝝ noticiam ꝑ ſenſibilia poſſumꝰ ꝑuenire. altiora vero intelligilia intellectꝰ humanꝰ cognoſcere nō pōt: niſi fortiori lumine ꝑficiat̄. ſicut lumīe fidei vel ꝓphetie: qđ dr̄ lumē gr̄e inquantū eſt nature ſupadditum. Sic ergo ad cognitionē cuiuſcūqꝫ veri indiget hō auxilio diuino: vt intellectus a deo moueat̄ ad ſuū actū. nō aūt indiget ad cognoſcendū v̄itatē in oībꝰ noua illuſtratiōe ſupaddita naturali illuſtrationi ſed in q̄buſdā que excedūt naturalē cognitionē. Tamē quādoqꝫ deꝰ miraculoſe ꝑ ſuaꝫ gr̄am aliq̄s inſtruit de his q̄ ꝑ naturalē rationē cognoſci poſſunt. ſicut ⁊ quādoqꝫ miraculoſe facit q̄daꝫ que natura facere pōt. hec Tho. Sciendū ꝙ ad totiꝰ eccl̄ie vtilitateꝫ deꝰ ſui gr̄a cōtulit ſeptē dona. Primū eſt archanoꝝ cognitio prophetica reuelatione. Conſiderandū eſt em̄ vt dic̄ ſanctus Tho. ſcđa ſcđe. q. clxxi. art. iij. Qđ q2 ꝓphetia ē de hijs q̄ ꝓcul a noſtra cognitōe ſunt: tāto aliqua magis ꝓprie ad ꝓphetiā ꝑtinēt: quāto longiꝰ a cognitōe hūana exiſtunt. Horū autem eſt triplex gradus. Quoꝝ vnꝰ eſt q̄ ſūt ꝓcul a cognitōe huiꝰ hoīs ſiue ſm ſenſuꝫ ſiue ſm intellectū. nō aūt a cognitōe oīm hominū. Sicut ſenſu cognoſcit aliq̄s hō q̄ ſūt ſibi p̄ſentia ſm locuꝫ: q̄ tn̄ aliꝰ hūano ſenſu vtpote ſibi abſentia nō cognoſcit. Et ſic heliſeus ꝓphetice cognouit q̄ giezi diſcipulꝰ eiꝰ in abſentia fecerat. vt habet̄. iiij. Reḡ v. Et ſimilit̄ cogitatōes cordis vniꝰ alteri ꝓphetice manifeſtāt̄. vt dr̄. i. Coꝝ. xiiij. Et ꝑ hūc modū etiā ea q̄ vnꝰ ſcit demōſtratiue: alij poteſt ꝓphetice reuelare. Secūdus aūt gradus eſt eorum q̄ excedunt vniuerſaliter cognitionē oīm hoīm. nō quia ſm ſe non ſint

cognoſcibilia:ſed ꝓpter defectū conditiōis
humane.ſicut miſteriū trinitatis qđ reuela
tum eſt per ſeraphin dicentia. Sanctꝰ.San
ctus.Sanctꝰ ⁊c.vt habet Eſa.vi. Vltimꝰ
aūt gradꝰ eſt eoꝝ que ſunt ꝓcul ab oīm ho⸗
minū cognitiōe:q2 in ſeipis nō ſunt cogno⸗
ſcibilia:vt contingētia futura.quoꝝ veritas
nō eſt determinata.⁊ q2 qđ eſt vniuerſaliter
⁊ ſm ſe potiꝰ eſt eo qđ eſt ꝑticulariť ⁊ ꝑ ali
ud.Ideo ad ꝓphetiā ꝓpriſſime pertinet re
uelatio euentuū futuroꝝ. Vn̄ ⁊ nomen ꝓ⸗
phetie ſumi videť. Vn̄ Greg. diċ ſup Eze⸗
chielē.Qđ cū ideo ꝓphetia dicta ſit ꝙ futu
ra ꝑdicat.Quādo de p̄terito vel de pn̄ti lo⸗
quitur rationē ſui nois amittit.Sic ergo de
ꝓphetia loq̄mur inquantū ordinať ad fidē
deitatis ſic quidē creuit excellentiꝰ ꝙ̄ ante.
Nam in tempe gr̄e ſup reuelatiōe facta apo
ſtolis de fide vnitatis ⁊ trinitatis:fundatur
tota fides eccl'ie.ſm illud Math.xvi. Sup
hanc petrā.ſcȝ cōfeſſionis tue.edificabo ec⸗
cleſiā meā.Etiā quantū ad fidē incarnatio⸗
nis xp̄i.quāto aliq̄ fuerūt xp̄o ꝓpinquiores
pleniꝰ inſtructi ſunt.⁊ ideo quolibet tempe
inſtructi ſunt homīes de agēdis.ſm ꝙ erat
expediens ad ſalutē electoꝝ. Quia vt diciť
Prou.xxix.Cū defecerit ꝓphetia diſſipabiť
ppl's.hec Tho. Beatꝰ marcꝰ cognitionē ar
chanoꝝ ꝓphetica reuelatiōe habuit: cū euā
geliū conſcripſit. Secundū eſt archanorū
reuelatio aperta viſione. Nam viſio ꝓpheti⸗
ca non eſt viſio ipius diuine eſſentie.nec in
ipſa diuina eſſentia vident ꝓphete ea q̄ vi⸗
dent.Sed in quibuſdā ſimilitudinibꝰ ſm il
luſtrationē diuini lumīs.vt dicit Diony.iiij.
ca.Cele.ierar.Tamen moyſes ⁊ paulus in
raptu viderūt diuinā eſſentiā3.vt diċ Aug.
lib.de videndo deū. Beatus marcꝰ licet au
dierit a petro euangeliū qđ ſcripſit.creditur
tamē ꝙ raptꝰ fuerit ad contēplationē diui⸗
ne eſſentie:qn̄ aquilegie iterū euāgeliū ſcri⸗
pſit.vnde totꝰ reſoluebať ⁊ abſtrahebať a
ſenſibꝰ ⁊ imobilis reddebať.qn̄ cōtingebat
eū ſcribere.nō eīm niſi in eccl'ia illud ſcripſit
ad ſe aūt reuerſus memor p̄oris viſions mi
ra dulcedine ⁊ deuotiōe totꝰ lachrymis per⸗
fundebať:⁊ ſic nō tam ex auditu a petro ꝙ̄
ex clara viſione diuinitatis ⁊ humanitatis
xp̄i ſcripſit euangeliū in aquilegia. Tertiū
eſt archanoꝝ inſinuatio mira locutiōe.Na3
ſicut dr̄.i.Coꝝ.xij. Manifeſtatio ſpūs dať
ad vtilitatē eccl'ie.ido apoſtoli ſufficienť fu
erunt inſtructi diuinitꝰ in linguis oīm gen⸗
tium:quantū requirebať ad fidei doctrinā3
Vn̄ glo.Act.ij.dicit.Q2 maiori miraculo fa
ctum eſt ꝙ ipi oīm linguarū generibꝰ loque
renť:q2 hoc ꝑtinebat ad perfectionē ſciētie
ipoꝝ:per quā non modo loqui:ſ3 etiā intelli
gere poterant q̄ ab alijs dicebanť. Beatus
marcꝰ repletꝰ ſpūſctō linguis oīm gentium
loquebať. Nam euangeliū qđ ſcripſit rome
greco ſermone ſcripſit.Qđ aūt ſcripſit aqui
legie:latino ſermone dictauit.cū tamen ipe
lingua hebrea loq̄reť. Quartū eſt archano
rum cōprobatio miraculoꝝ operatōe.Nam
ſpūſſanctꝰ ſufficienť prouidet eccleſie in his
que ſunt ad ſalutē vtilia. Sicut aūt oportet
ꝙ noticia quā quis diuinitꝰ accipit in notici
am alioꝝ deducať ꝑ donū linguarū ⁊ ꝑ gra
tiam ſermonis.ita neceſſe eſt ꝙ ſermo ꝓla⸗
tus ꝯfirmeť ad hoc ꝙ credibilis fiat.hoc au
tem fit per opationem miraculoꝝ.ſm illud
Marc.vlti. Sermonē cōfirmāte ſequētibꝰ
ſignis.Beatꝰ marcꝰ v̄tutes innumeras egit
qui veniens p̄mo aquilegiā curauit a lepra
arnulphum filiū illuſtris viri ⁊ p̄marij.ſcil3
vlphi.quos cū innumera mltitudīe ad fidē
xp̄i cōuertit ⁊ baptizauit. Quintum eſt ar
chanoꝝ acceptatio intrinſeca ꝑmutatione.
Nam ſpūſſanctꝰ nō deficit in aliquo qđ per
tineat ad eccl'ie vtilitatē:ideo ꝓuidit vt ali⸗
quis ſic efficaciter loquať ꝙ auditores fle⸗
ctat ad implendū ea que v̄bis ſignanť.Ad
qđ quidē efficiendū ſpūſctūs vtitur lingua
hoīs quaſi quodā inſtrumēto. Ipſe aūt eſt
qui ꝑficit opationē interius. Vn̄ Greg. in
omel.pentheco.dicit.Q3 niſi corda audito
rum ſpūſſanctꝰ repleat vox docentiū ad au
res corporis incaſſum ſonat. Beatꝰ marcꝰ
ſic efficaciter locutꝰ eſt ꝙ nō ſolū aquilegiā
ſed etiā alexandriā fidei xp̄i ſubiugauit. vn̄
Phylo.diſertiſſimꝰ iudeoꝝ diċ.Qđ in pri⸗
mo ingreſſu eiꝰ maxima multitudo in fide
xp̄i ⁊ deuotōe ⁊ cōtinētie obſeruatōne adu
nata eſt.Deinde iuit egyptu3.vbi idola de⸗
ſtruxit maximā multitudinē cōuertit ⁊ v̄tu
tes multas fecit.inde venit Cyrenem ⁊ pen
tapolim vbi cecos illuminauit:mortuos ſuſ
citauit q̄s baptizauit ⁊ in fide xp̄i cōfirma⸗
uit Sextū eſt archanoꝝ ꝓſtatio aīe gra⸗
tificatione. Nam hō peccando deum offen⸗
dit:offenſa aūt nō remittiť alicui niſi ꝑ hoc
ꝙ animꝰ offenſi pacať offendenti. ⁊ ideo
ſm hoc pctm̄ nobis remitti dr̄.ꝙ deꝰ nobis
pacatur.que quidē pax cōſiſtit in dilectōne
qua deꝰ nos diligit. Dilectio aūt dei quantū

eſt ex parte actus diuini eſt eterna ⁊ ĩmuta
bilis. Sed quantũ ad effectũ quē nobis im
primit quãdoqꝫ interrũpit̃ ꝓut ſcꝫ ab ipſo
quãdoqꝫ deficimꝰ ⁊ quandoqꝫ iterũ recupe
ramꝰ. Effectꝰ aũt diuine dilectiõis in nobis
qui ꝑ pctm̃ tollit̃ eſt gr̃a qua hõ fit dignus
eterna vita a qua pctm̃ mortale excludit. et
ideo nõ poſſet intelligi remiſſio culpe: niſi eēt
infuſio gr̃e: ⁊ ꝓpt᷑ hoc ſpũſſanctꝰ ꝓuidit ec
cleſie de ſacramēto penitentie per qd̃ poſſet
q̇s gr̃am perditã recuperare. Beatꝰ marcꝰ
diligentiſſime curauit vt vicijs ⁊ erroribus
detentos ad penitentiã adduceret: vt gr̃am
ſpũſſancti acquireret. Vñ Petrꝰ damianꝰ
de eo dic̃ ſic. Tantã ei deꝰ apud alexandriaꝫ
ꝓrogauit gr̃am: vt oẽs qui tunc ad fidei ru
dimenta confluerent mox ꝑ continentiã et
ſancte cõuerſatiõis inſtantiã tanq̃ ad mo
naſtice ꝑfectiõis faſtigiũ ꝑuolarent. Se
primuꝫ eſt archanoꝝ illuſtratio gratuita re
ductione. Nam gr̃a gratis data ordinat̃ ad
hoc ꝙ hõ alteri cooperet̃ vt reducat̃ ad deũ
homo aũt ad hoc opari nõ põt interiꝰ mo
uendo. hoc em̃ ſoliꝰ dei eſt: ſed ſolũ exterius
docendo vel ꝑſuadendo. ⁊ ideo gr̃a gratis
data ꝑtinet ad ea quibꝰ hõ indiget vt alterũ
inſtruat in rebꝰ diuinis q̄ ſunt ſup̃ rationeꝫ.
Non oĩa aũt beneficia q̄ nobis cõceduntur
diuinitꝰ gr̃e gratis date dicunt̃: ſed ſolũ illa
que excedũt facultatē nature. Sicut ꝙ piſca
tor abundet ſermone ſapiētie ⁊ ſciētie ⁊ hu
iuſmodi. nõ tm̃ in ſeipo recte ſentiēdo de di
uinis: ſed etiã alios inſtruēdo ⁊ cõtradicen
tes reuincendo. Beatꝰ marcꝰ tanta ſapien
tia effulſit ꝙ hermacoram ciuē aquilegien
ſem ad fideꝫ xp̃i conuertit. ⁊ ſecum romam
adduxit vt eũ aquilegie beatꝰ petrꝰ in ep̃m
cõſecraret. Suſcepto itaqꝫ hermacoras põ
tificatꝰ officio: cum aquilegienſem eccl̃iam
optime gubernaſſet. tandē ab infidelibꝰ ca
pitur: ⁊ ibideꝫ martyrio coronat̃. Ecce quõ
beatꝰ marcꝰ in medio eccl̃ie aperuit os ad
ſuſcipienda dona dei. quibus merito fieret
vtilis toti collegio eccl̃ie catholice ad ſemi
nandum fidem xp̃i. ¶ Aperuit os eius.

Ad mundanoꝝ derelictionē.
Ad altiſſimoꝝ contēplationē.
Ad reorum cõuerſationē.
Ad cruciandoꝝ ꝑpeſſionē.
Ad venetoꝝ gubernationē.
Ad ſupplicandoꝝ impetrationē.

¶ Primo beatus marcus aperuit os eius. i. intellectũ ad mundanoꝝ
derelictionē. Sciendũ ꝙ inter grauia pctã
que regnabant in mundo erat pctm̃ infideli
tatis. Joh. xvi. Arguet mundũ de peccato.
quia non crediderunt in me. Unde Augu.
exponens illud Joh. Si non veniſſem ⁊ lo
cutus eis nõ fuiſſem peccatũ non haberent
dic̃ ſic. Magnũ quoddã pctm̃ ſub generali
nomiē vult intelligi. hoc em̃ eſt pctm̃ infide
litatis: quo tenent̃ cuncta peccata. hec ille.
Omñe em̃ pctm̃ formaliter conſiſtit in auer
ſione a deo. Vñ tanto aliqd̃ pctm̃ eſt graui
us q̃to ꝑ ipm̃ hõ magis ſeparat̃ a deo. Sꝫ
ꝑ infidelitateꝫ hõ maxime a deo elongat̃: qꝛ
nec verã dei cognitionē hꝫ. ꝑ falſam aũt co
gnitionē ipiꝰ nõ appropinquat̃ ei: ſed mag̃
ab ipo elongat̃: nec põt eſſe ꝙ deum cogno
ſcat q̇ falſam de eo opinionē hꝫ. qꝛ id qd̃ ipe
opinat̃ nõ eſt deꝰ. Vñ manifeſtũ eſt ꝙ pec
catũ infidelitatis eſt maiꝰ oĩbꝰ pctĩs q̄ con
tingunt in ꝑuerſitate moꝝ. Qd̃ pꝫ in ſepteꝫ
generibꝰ pctõꝝ. Primo infidelitas eſt gra
uius pctm̃ q̃ ſupbia. Nam celſitudo quã ſu
perbꝰ inordinate appetit ſm̃ ſuã rõnē. non
habꝫ maximã repugnantiã ad bonũ ꝟtutis
qꝛ etiaꝫ ex bono ꝟtutis cõſurgit. Vñ Aug.
dic̃. Qd̃ ſupbia etiã bonis operibꝰ inſidiat̃
vt pereãt. ⁊ ps̃. dic̃. In via hac q̃ ambulabã
abſcõderũt ſupbi laqueũ mihi: ⁊ iõ motꝰ ſu
perbie occulte ſurrepens nõ hꝫ maximã gra
uitatē. Sed pctm̃ infidelitatis grauiꝰ reddi
tur cũ ex contēptu diuine maieſtatis proce
dat. Secũdo infidelitas eſt grauiꝰ pctm̃ q̃
inuidia. Non em̃ inuidia eſt maximũ pctõꝝ
qꝛ duꝫ q̇s vani noĩs potentiã appetit: ne q̇s
hãc adipiſci valeat tabeſcit. Sꝫ infidelitas
eſt q̄dã inuidentia fraťne gr̃e ſm̃ quã aliq̇s
dolet de ipo augmēto gr̃e dei. ⁊ nõ ſolũ de bo
no ꝓximi. ⁊ ſic eſt pctm̃ in ſpm̃ſctm̃. qꝛ ꝑ hãc
inuidētiaꝫ quodãmodo hõ inuidet ſpũiſctõ
q̇ in ſuis opibꝰ glorificat̃. Tertio infidelitas
eſt grauiꝰ pctm̃ q̃ auaricia. Nam om̄e pctm̃
ex hoc ipo qd̃ eſt malũ conſiſtit in quadam
corruptõe ſeu ꝓuatione alicuiꝰ boni. ⁊ ſic ex
parte boni qd̃ per pctm̃ cõtemnit̃ vel corrũ
pitur: quãto maiꝰ eſt: tanto pctm̃ grauiꝰ eſt.
⁊ ſm̃ hoc pctm̃ infidelitatis qd̃ eſt cõtra de
um eſt grauiſſimũ. ⁊ ſub hoc eſt pctm̃ qd̃ eſt
contra perſonã hoĩs: ſub quo eſt pctm̃ qd̃ ē
cõtra res exteriores q̄ ſunt ad vſum hoĩs de
putate: qd̃ videt̃ ad auariciã ꝑtinere. Quar
to infidelitas ē grauiꝰ pctm̃ q̃ ebrietas. nã
ex hoc dr̃ aliq̇d eſſe malũ: qd̃ priuat bonum

Unde q̄uāto maiꝰ eſt bonuꝫ qđ priuaẗ per malū: tanto malū grauiꝰ eſt. Manifeſtum eſt aūt ꝙ bonū diuinū eſt maiꝰ ꝙ̄ bonū humanū. ⁊ ideo pctā que ſunt directe cōtra deum: vt puta infidelitas ſunt grauiora peccato ebrietatis qđ directe opponiẗ bono rationis hūane. Quinto infidelitas eſt grauius pctm̄ ꝙ̄ deſperatio. Nam infidelitas ꝓuenit ex hoc ꝙ hō ipam dei ꝟitatē nō credit Deſperatio aūt ex hoc ꝙ hō nō ſperat ſe bonitatē dei adepturuꝫ. Unde infidelitas eſt cōtra deū ſm̄ ꝙ in ſe eſt. Deſperatio auteꝫ ſm̄ ꝙ eiꝰ bonū participaẗ a nobis. idō maius pctm̄ eſt ſm̄ ſe: loquēdo nō credere dei ꝟitatē ꝙ̄ nō ſperare cōſeq̄ gloriā ab ipſo. et ita infidelitas ē grauiꝰ pctm̄ ꝙ̄ deſperatio.

Sexto infidelitas eſt grauiꝰ pctm̄ ꝙ̄ odiū dei. Nam ipa infidelitas nō habꝫ rōnē culpe niſi inquantū eſt volūtaria. ⁊ ideo tanto eſt grauior quāto eſt magis volūtaria. Qđ aūt ſit volūtaria ꝓuenit ex hoc ꝙ aliq̄s habet odio ꝟitatē que ꝓponitur. Ueritas em̄ odiū parit. aliq̄s aūt odit deū inquantū eſt actor penarū. Sed multi odiunt penas: q̄ tn̄ eas patienẗ tolerant ex reuerētia diuine iuſticie. Un̄ Aug. dic̄ x. ꝯfeſ. ꝙ mala penalia deus tolerare iubet non amari. Septimo infidelitas eſt grauiꝰ pctm̄ ꝙ̄ excuſatio peccati. Naꝫ infidelitas eſt quedā blaſphemia contra deū. Blaſphemia aūt opponiẗ confeſſioni fidei: ⁊ ideo habet in ſe grauitatē infidelitatis ⁊ aggrauaẗ pctm̄ ſi ſupueniat deteſtatio volūtatis. Excuſatio aūt pctī eſt q̄dam circūſtantia aggrauans oē pctm̄. Un̄ pꝫ ꝙ infidelitas ſm̄ genꝰ ſuū eſt maximuꝫ pctm̄ ⁊ p̄cipue gentiliū qui in pluribꝰ errāt. Infidelitas em̄ eorū maxime renitiẗ fidei. Quia vero iudei ſuſceperunt figurā fidei in veteri lege: quā male interpretātes corrumpunt: ideo ipſoꝝ infidelitas eſt grauiꝰ pctm̄ ꝙ̄ infidelitas gentiliū qui nullo modo legē moyſi ſuſceperūt. Beatꝰ marcꝰ om̄ia iſta p̄uidens relicta domo ⁊ cognatiōe mūdana atq̄ꝫ infidelitate iudeoꝝ cuꝫ btō petro romā ꝓtecꝰ eſt. vnde ſecutꝰ eſt eū tanq̄ꝫ ouis paſtorem ſuū. i. Petri. ij. Conuerſi eſtis ad paſtorem animarū veſtrarū. tanq̄ꝫ diſcipulus magiſtrū ſuū. Prouer. i. Audiēs ſapiens ſapientior erit: ⁊ tanq̄ꝫ filiꝰ patrē ſuū. i. Petri vlti. Salutat vos marcꝰ filiꝰ meꝰ. Fuit em̄ filiꝰ beati petri: q2 ipm̄ ꝓpriis manibꝰ baptizauit baptiſmo fluminis. Un̄ factꝰ eſt purꝰ ꝑ ablationē culpe originalis. quē ſpūſſctūs prius baptizauerat baptiſmo flaminis per ablationē culpe actualis. Qui tandē a xpo baptizatꝰ eſt baptiſmo ſanguis ꝑ ablationē oīs miſerie ⁊ penalitatis. Un̄ factꝰ eſt puriſſimus. Prouer. xxi. Aufer rubiginem de argento ⁊ egrediet̃ vas puriſſimū.

¶ Secundo beatus marcus aperuit os. i. intellectū ad altiſſimoꝝ cōtemplationē. Sciendū ꝙ oportet nos aſcēdere ad cōtēplationē diuine maieſtat̄ dū in hꝰ mūdo ſumꝰ. pſ. Aſcēſiones ī corde ſuo diſpoſuit in valle lachrymarū: qm̄ ibunt de ꝟtute in ꝟtutē. videbiẗ deꝰ deoꝝ in ſyon. Sunt aūt octo gradꝰ huiꝰ aſcēſus. ſm̄ illō Ezech. xl. Octo gradꝰ erant quibꝰ aſcendebaẗ per eā: ⁊ in octo gradibꝰ aſcenſus eiꝰ. Hos gradus enūerat petrꝰ. ij. Pet. i. dicēs ſic. Uos aūt curaꝫ oēm ſubinferētes miniſtrate in fide ꝟtutē: in ꝟtute aūt ſciam. in ſciētia autē abſtinentiā. in abſtinētia aūt patiētiā. in patiētia aūt pietatē. in pietate aūt fraẗnitatis amorē. ī amore aūt fraẗnitat̄ charitatē. hec em̄ ſi vobiſcum aſſint ⁊ ſuperēt nō vacuos: nec ſine fructu vos cōſtituēt in dn̄i noſtri ieſu xp̄i cognitiōe. vbi ponit tres ꝟtutes in nobis quātū ad boni introductionē. tres alias ad mali expulſionē: ⁊ duas alias ad meritoriam oꝑationeꝫ. Reſpectu boni p̄ma ꝟtus eſt fides viuificās: q2 accedentē ad deū oportet credē q2 eſt: ⁊ ꝙ credentibꝰ in ſe remunerator ſit. Heb. xi. Secūda eſt conſtātia fortificans ne ꝑ tēptatiōes decidat. Eccl. ij. Fili accedēs ad ſeruitutē dei ſta in iuſticia ⁊ timore ⁊ p̄para aīam tuā ad tēptationē. Tertia eſt ſcientia vel diſcretio dirigēs. Naꝫ ſm̄ Bern. Diſcretio nō ſolū eſt ꝟtus ſꝫ etiā auriga ꝟtutū: ſine qua ꝟtus viciū eſt. Reſpectu mali abijciendi ſunt tres ꝟtutes. Prima eſt abſtinētia malis reſiſtēs. i. Theſſal. iiij. Hec eſt volūtas dei ſanctificatio veſtra vt abſtineat̄ vos a fornicatiōe: ⁊ ſciat vnuſquiſq̄ꝫ vas ſuū poſſidere in ſanctificatiōe ⁊ honore. Secūda eſt patiētia ipa mala ſufferens. Heb. x. Patiētia nobis neceſſaria ē. vt voluntatē dei facientes reportemus magnam ꝓmiſſionē. Tertia eſt pietas cōpatiens. i. Thi. iiij. Exerce teipm̄ ad pietatē. Nā corporalis exercitatio ad modicū vtilis eſt. pietas autem ad om̄ia vtilis eſt promiſſionem habēs vite q̄ nūc eſt ⁊ future. Reſpectu ꝟo meritorie operationis ſunt due ꝟtutes neceſſarie. ſcꝫ dilectio fraternalis, primū

zelans: ⁊ charitas deum amans. Nã in his duobꝰ mandatis vniuerſa lex pendet ⁊ prophete ⁊c. Beatus marcus his octo gradibus in deũ aſcendit: ꝓpterea factꝰ eſt teſtis xp̃i. ⁊ notariꝰ ſpũſſcti de xp̃o erãt teſtificanda quattuor. Primo humanitas: ⁊ de hoc teſtimoniũ perhibuit matheus: qui eiꝰ genealogiã cõtexuit. ideo in figura hoĩs deſcribitur. Secũdo diuinitas ⁊ de hoc teſtimonium perhibuit iohãnes: qui altiſſime volauit dicẽs. In ꝓncipio erat ỽbũ. ið̃o in figura aq̃le ponit̃. Tertio paſſio: ⁊ de hoc lucas teſtimoniũ ꝑhibuit: qui eã apertius explanauit ið̃o in figura vituli q̃ offerebat̃ in ſacrificiũ deſignat̃. Quarto reſurrectio: ⁊ de hoc teſtimoniũ perhibuit marcꝰ. qui ip̃am elegãter cõſcripſit. ideo in ſpecie leonis figurat̃: qꝛ leunculus ad clamorẽ patris die tertia ſuſcitatur. de his q̃ttuor teſtibꝰ dr̃ Ezech. i. Similitudo aũt vultꝰ eoꝝ facies hoĩs ⁊ facies leonis a dextris ip̃oꝝ q̃ttuor. facies aũt bouis a ſiniſtris ip̃oꝝ q̃ttuor: ⁊ facies aq̃le deſuper ip̃oꝝ q̃ttuor. Et Apoc. iiij. dr̃. Primũ aĩal eſt ſimile leoni. Secundũ aĩal ſimile vitulo. Et tertiũ aĩal habẽs faciẽ quaſi hoĩs. Et quartũ aĩal ſimile aquile volanti ⁊c̃.

¶ Tertio btũs marcus aperuit os. i. intellectũ ad reoꝝ conuerſationeꝫ. Sciendũ ꝙ paulꝰ vas electõis ad tertiuꝫ celũ raptꝰ marcũ ſibi vtilẽ in miniſteriũ predicationis aſſeruit. ij. Thim. vlti. dic̃. Marcum aſſume ⁊ adduc tecũ. eſt eñ mihi neceſſarius in miniſteriũ. vbi manifeſte oſtendit ꝙ ꝓfundus fuerit in diuina ſapiẽtia: ꝙ gratioſus in doctrina: ꝙ ꝑfectus in vita ꝙ magnanimꝰ ⁊ fortis in defenſione fidei catholice. mũdus eñ erat ꝯtra deũ munitꝰ. Ideo paulꝰ cupiebat marcũ ſecũ habere vt tanq̃ duo pugiles mundũ contra deũ munitũ faciliꝰ expugnarent. Ecc. iiij. Meliꝰ eſt duos eſſe ſimul q̃ vnũ. Mũdus erat tenebroſus ideo cupiebat ip̃ꝫ habere ſecũ. vt tanq̃ duo luminaria mundũ ampliꝰ illuſtrarẽt. Gen̄. i. Fecit deꝰ duo magna luminaria: qm̃ vterq̃ ſapiẽtiã a deo didicerat. paulꝰ ꝑ raptũ. marcus ꝑ ſpũſſcti reuelationẽ. Ecc̃. xv. Impleuit eũ dñs ſpũ ſapiẽtie ⁊ intellectꝰ. Mũdꝰ erat aridꝰ. ið̃o cupiebat ip̃m habere ſecũ: vt tanq̃ duo flumina paradiſi mũdũ aridũ amplius irrigarẽt. pſ. Flumẽ dei repletũ ẽ aq̃s. Magnꝰ fluuiꝰ ex ore pauli emanauit: q̃ñ in celũ rapꝰ ſua doctrina in ep̃lis mũdũ fecũdauit. Magnꝰ fluuiꝰ ex ore marci emanauit q̃ñ ſua doctrina in euãgelio mundũ irrigauit. Primo q̃ñ patris teſtimoniũ ſuꝑ xp̃m introduxit. Secũdo q̃ñ xp̃m nos ad hũilitatem exemplo pueri exhortantẽ adduxit. ca. ix. Tertio q̃ñ ad dilectionẽ dei ⁊ ꝓximi nos induxit. ca. xij. Quarto q̃ñ nos a malis abſtinere inſtruxit. ca. viij. Quinto q̃ñ preſumptuoſos ꝑ cõminationẽ pene perterruit. ca. xiij. Sexto q̃ñ leues ꝑ infirmitateꝫ cõſtãtie admonuit. ca. iiij. Septimo q̃ñ ſuꝑbia a mẽtibus noſtris euulſit. ca. xiiij. Octauo q̃ñ peſtem auaricie radicitꝰ extirpauit. c. v. Nono q̃ñ morbũ luxurie fugauit. c. ix. Decimo q̃ñ ꝑfectionẽ miſericordie in nobis plantauit. c. vij. Et ſic mũduꝫ ad ỽtutes durũ emolliuit ⁊ inflexit: vt ſic poſſit dicere illud Ioh. xvij. Pater manifeſtaui nomen tuũ hoĩbꝰ quos dediſti mihi.

¶ Quarto beatus marcus aperuit os. i. intellectũ ad cruciandoꝝ ꝑpeſſionẽ. Sciendũ ꝙ ſicut leo eſt fortiſſimus beſtiarũ ⁊ ad nulliꝰ pauet occurſuꝫ. Sic beatus marcꝰ int̃ tormentoꝝ ſupplicia fuit imperteritꝰ. Cuiꝰ paſſio fuit valde acerba vt pꝫ ex q̃ttuor. Primo qꝛ fuit bis ꝑ ciuitatẽ fune ligato ad collũ eiꝰ tractꝰ. vñ dicebant. Trahamꝰ bubalũ ad locũ buculi. i. bubulci. Erat eñ locꝰ extra ciuitatẽ alexandrie iuxta mare q̃ ſic vocabat̃. in q̃ erat cõſtructa eccleſia a xp̃ianis in honorẽ bt̃i marci. Secũdo fuit in toto corꝑe laceratꝰ. Tertio fuit totꝰ ſanguĩe cruentatꝰ. Quarto fuit in carcere recluſus. In his om̃ibꝰ imitatꝰ eſt xp̃m: qui fune ad collũ fuit ad crucẽ tractꝰ totꝰ in cruce laceratꝰ: totꝰ ſanguĩe rubricatꝰ ⁊ in carcere flagellatꝰ. tamẽ meruit beatꝰ marcus in hac acerbitate q̃druplicẽ cõſolationẽ. Primo diuinã confortationẽ. nã ip̃e dñs ieſus xp̃s eũ viſitauit: eũq̃ ꝯfortauit dicẽs. Pax tibi marce euãgeliſta meꝰ. Noli timere: quia ego ſum tecũ vt eruã te. Secũdo angelicaꝫ ꝯſolationẽ. nã angelꝰ ad eũ in carcerẽ venit ⁊ ip̃m multiplicit̃ cõſolatꝰ fuit dicens. Ecce nomẽ tuũ in celo ſcriptũ eſt. ſociuſq̃ factus es ſuꝑnarũ ỽtutũ. Tertio miraculoſam ꝓtectionẽ. Nã cũ pagani vellẽt corpꝰ eiꝰ comburere ſubito aer turbat̃: grando exorit̃: tonitrua intonãt: fulgura coruſcãt: ita vt quilibet euadere niteret̃. ⁊ ſic ſctm̃ corpꝰ ibideꝫ intactũ reliq̃runt. Quarto glioſaꝫ venerationẽ. nã xp̃iani corpꝰ eiꝰ rapuerũt: ⁊ in ce-

cleſia cũ omni reuerẽtia ſepelierũt. Sed qꝛ ſic dulcit̃ cõfortatꝰ eſt. iõ in ſua paſſione oñdit ſigna ſue deuotiõis quẽadmodũ xp̃s. Nam xp̃s grãs egit deo patri Luc. xxij. Accepto calice grãs agebat ⁊c̃. Orauit etiam ꝓ ſuis crucifixoribꝰ dicẽs. Pat̃ ignoſce illis ⁊c̃. orauit ꝓ ſeipõ dicẽs. In manꝰ tuas commẽdo ſpm̃ meũ. Eodẽ modo btũs marcꝰ dũ ꝑ ciuitatẽ traheret̃: grãs deo referebat ꝓ ſuis occiſoribꝰ exorabat: ſeipm̃ deo recõmẽdabat dicens. Pat̃ in manꝰ tuas cõmẽdo ſpm̃ meũ. ⁊ ſic ſpm̃ exalauit.

¶ Quinto beatus marcus aperuit os. i. intellectũ ad venetoꝝ gubernationẽ. vñ Petrꝰ dam̃. ait. Beata es o alexãdria triũphali huiꝰ ſanguĩe purpurata. felix ⁊ tu ytalia corpis huiꝰ theſauro diues effecta. h̃ ille. Nã veneti corpis huiꝰ dignitatẽ ꝓ grãdi nobilitate cogitãtes: ip̃z venetias trãſtulerũt. vbi eccl'iaz mire pulchritudĩs eiꝰ noĩ fabricauerũt. ⁊ qꝛ nobilitatẽ ⁊ dignitatẽ ſuaz veneti a btõ marco denoĩari voluerũt, iõ circa hoc vidẽda ſũt duo. Prĩo vñ ſumat̃ nobilitas. Secũdo vnũ regimen venetoꝝ ſumat dignitatẽ eo ꝙ ꝑ nobiles ⁊ p̃marios ſue ciuitatꝭ admĩſtrat̃ ambo h̃ titulo ſcti marci inſigniunt̃. Prĩo vidẽdum ẽ vñ ſumat̃ nobilitas a q̃ pmarie veneti dicunt̃ nobiles. Triplex em̃ ẽ nobilitas. ſ. minima ⁊ materialꝭ. ⁊ hec ẽ nobilitas ſanguis q̃ oĩbꝰ ẽ cõis. Vñ Sen̄. ep'la. xliiij. dic̃ ſic. Plato ait. Neminẽ regem nõ ex ſuis eẽ oriũdũ. neminẽ ſeruũ nõ ex regibꝰ. Oĩa iſta larga varietas miſcuit ⁊ ſurſuz deorſũ fortuna ꝟſauit. Quis ẽ gñoſꝰ ad ꝟtutẽ bñ a natura cõpoſitꝰ. Hoc vnũ intuẽdũ ẽ: alioqn ſi ad vetera reuocas nemo ñ inde ẽ añ qd nihil ẽ. A prĩo mũdi ortu vſqꝫ in h̃ tp̃s ꝑduxit nos ex ſplẽdidis ſordidiſqꝫ alt̃nata ſeries. h̃ ille. Hec em̃ nobilitas ẽ ad bonũ excitatiua. vñ Sen̄. ep'la. xxxviij. dicit ſic. Habꝫ em̃ h̃ optimũ in ſe gñoſus animꝰ qd ꝯcitat̃ ad honeſta. neminẽ excelſi ĩgenij virũ: hũilia delectant ⁊ ſordida. magnarũ rerũ ſpẽs ad ſe vocat ⁊ extollit. Queadmodũ flãma ſurgit in rectũ iacere ac depmi nõ põt nõ magꝭ ꝙ qeſcere. ita nr̃ animꝰ in motu eſt eo nobilior ⁊ actuoſior q̃ vehemẽtior fuerit Sꝫ felix q̃ ad meliora hũc ĩpetũ dedit: ponet ſe extra ius: ditõnẽqꝫ fortune. ſecũda tẽperabit adũſa cõminuet: ⁊ alijs admirãda deſpiciet h̃ ille. Alia ẽ nobilitas maior ⁊ formalꝭ: que oĩbꝰ eſt poſſibilis. vñ Sen̄. ep'la. xliiij. dic̃ ſic Bona mẽs oĩbꝰ patꝫ. Oẽs de h̃ ſumꝰ nobiles. nõ reijcit quẽq̃ ꝓ phia nec eligit oĩbꝰ lucet Patriciꝰ Socrates nõ fuit cleãtes aquã traxit: ⁊ rigãdo orto locauit manꝰ. Platonẽ nõ accepit nobilẽ phia: ſꝫ fecit. Quid ẽ q̃re deſperes his te poſſe fieri parẽ? Oẽs hi maiores tui ſũt ſi te illis geris dignũ. Geres aũt ſi ꝓtinꝰ tibi ip̃e ꝑſuaſeris a nullo te nobilitate ſupari. Omĩbꝰ nob totidẽ añ nos ſũt: nulliꝰ nõ origo vltra memoriã iacet. Non facit nobilẽ atriũ plenũ fumoſis imaginibꝰ. nemo ĩ gl'iaz nr̃am vixit: nec qd añ nos fuit nr̃m ẽ. Animꝰ fac̃ nobilẽ cui ex q̃cunqꝫ ꝯditõe ſup fortunã licꝫ ſurgẽ. h̃ ille. ⁊ Ouidi. li. de nuce. dic̃ ſic. Nobilitas hoĩs mẽs ⁊ deitatꝭ imago. Nobilitas hoĩs ꝟtutũ clara ꝓpago. Nobilitas hoĩs hũilẽ releuare iacentẽ. Nobilitas hoĩs mẽtẽ frenare furẽtẽ. Nobilitas homis nullũ niſi turpe timere. h̃ ille. Tertia ẽ nobilitas ex vtraqꝫ cõpoſita: q̃ ꝯſiſtit in ꝟtuoſoꝝ parẽtũ imitatõe. vñ Ariſt. ij. li. rhetorice dic̃ Nobilitas ẽ honorabilitas ꝓgenitoꝝ. nobile q̃dẽ ſm genꝰ ꝟtutꝭ. ⁊ Policra. li. iiij. dicit. Ingenuitas ẽ ꝟtꝰ ⁊ antiq̃te diuitie. Nobiles eẽ vident̃ q̃bꝰ exiſtũt ꝓgenitoꝝ ꝟtꝰ ⁊ diuitie. Nobilitas ⁊ ꝟtꝰ in paucꝭ ẽ. h̃ ille. Circa hanc nobilitatẽ ẽ triplex genꝰ nobiliũ. Primũ genus eſt eoꝝ q̃ ſua ꝟtute ⁊ rebꝰ a ſe clare geſtis domũ ⁊ familiã ſuã nobilitãt. Vñ phs iiij. ethi. dic̃. Nobiles ſignificant̃ honore. et Valeriꝰ li. iij. c. iij. dic̃ ſic. Humili loco nati ꝟtute ad ſũmã dignitatẽ ꝯſurgũt ⁊ gñoſiſſimarũ imaginũ fetꝰ poſt ſe relinquũt. Iſtud pꝫ ꝑ mlt̃a exẽpla: q̃ ip̃e ponit. c. iiij. puta de Tullio hoſtilio q̃ lꝫ agreſti tugurio natꝰ fuerit: tñ ĩperiũ romanũ tertiꝰ rexit. pꝫ de tarq̃nio p̃ſco q̃ cũ eẽt ortꝰ corintho ex mercatore vilis ꝯditionis. tñ ſuis claris ꝟtutibꝰ q̃ntꝰ rex romanoꝝ effectꝰ ẽ: cui i impio ſucceſſit Tullꝰ, ſeruus hõ infime natiuitatꝭ ꝓpt̃ea tulliꝰ ĩ inuectiua ꝯ ſaluſtiũ dic̃. Sãctiꝰ ẽ me meis rebꝰ bñ geſtis florere ꝙ maioꝝ opinionẽ inniti. ſicqꝫ viuere vt ſim poſteris meis nobilitatis initiũ ⁊ ꝟtutꝭ exẽplũ. ⁊ Ouidi. li. de põto dic̃ Nõ cenſus nec clarũ nomẽ auoꝝ. Sꝫ ꝓbitas magnũ ĩgeniũqꝫ fac̃. ⁊ Boe. li. iij. de ꝯſo. dic̃ Ineſt dignitas ꝓpa ꝟtuti q̃ ꝓtinꝰ ĩ eis q̃bꝰ fuerit adiũcta trãſfundit̃: et in p̃ncipio ſynagoge. Deꝰ nõ elegit reges ex nobilibꝰ. imo ꝑmũ regẽ. ſ. ſaul de poſt aſinas aſſũpſit. ſecũduꝫ. ſ. dauid de poſt fetantes accepit. In tp̃e grẽ elegit ignobiles. i. Cor. i. Videte vocationẽ vr̃am frẽs: qm̃ nõ multi ſapiẽtes ſm̃

camē.nō multi potētes.nō multi nobiles: ſ
q̄ ſtulta ſunt mūdi elegit deꝰ:vt cōfundat ſa
pientes:ꝛ q̄ infirma ſunt mūdi elegit deꝰ vt
cōfundat fortia ꝛ ignobilia mūdi ꝛ cōtēpti
bilia elegit deꝰ ꝛ ea q̄ nō ſunt:vt ea q̄ ſunt de
ſtrueret.vt nō glorieť oīs caro in conſpectu
eiꝰ.hec ibi.iđo dić Sen̄. Pulchꝛū eſt reſpon
diſſe nobilitati.pulchꝛuȝ eſt et hūilius genꝰ
factis illuſtraſſe.Laudabile ē homī a ſtatu
ſuo ſurgere caput eſſe gn̄is ſui ꝛ decus. Se
cundū genꝰ nobiliū eſt eoꝝ q̄ a ꝓgenitoribꝰ
ſuis nobilitatē accipiūt quā tm̄ claris rebus
a ſe geſtis illuſtrāt.vn̄ Boe.li.iij.de cōſo.dić
Videť eē nobilitas q̄dā laus veniēs de me
ritis parētū.ſi q̄d ē in nobilitate bonū.id eē
arbitroꝛ ſolū vt impoſita nobilibꝰ neceſſitu
do videať.ne a maioꝝ ꝟtute degenerēt.h il
le.ꝛ Sen̄.dić.Ad h tm̄ nobilitas memineriſ
vt cū claritate gn̄is moꝝ ſcītate ꝯtendas ꝛ
cū nobilitate corpis ī animi nobilitate ꝑfici
as.ꝛ Hiero.ait.Nihil aliud video ī nobilita
te appetendū:niſi ꝙ nobiles q̄dā nobilitate
aſtringunť:ne ab antiquoꝝ ꝓbitate degene
rent. Tertiū genꝰ nobiliū ē eoꝝ q̄ illuſtres
ſanguīe a ꝓgenitoribꝰ relinquunť.a quibus
moꝝ puerſitate degenerāt.vn̄ Sen̄.epl'a.xl.
dić.Quid em̄ ē ſtultiꝰ q̄ꝫ ī hoīe aliena lauda
re:Quid eo demētiꝰ q̄ ea mirať que ad aliū
trāſferri ꝓtinꝰ pn̄t:Nō faciūt meliorē equū
aurei freni.In hoīe q̄q3 id laudādū ē qđ ſu
um ē.Familiā formoſaȝ hȝ ꝛ domū pulchꝛā
multū ſerit mľtū fenerat:nihil hoꝝ in ipo ē.
ſ circa ipm. Lauda in illo qđ nec eripi pōt
nec dari.Qđ ꝓpriū homīs ē queris q̄d ſit.
animꝰ ꝛ rō in aīo ꝑfecta.rōnale em̄ aīal eſt
hō.Conſūmať itaq3 bonū eiꝰ ſi id impleuit
cui naſciť.hec ille.ꝛ Tragedia.i.dić.Qui ge
nus iactat ſuū:aliena laudat.ꝛ Quidi.ī me
thamoꝛ.li.xiij.dić.Nā genꝰ ꝛ ꝓauos ꝛ q̄ nō
fecimꝰ ipi.vix ea nr̄a voco.ꝛ Iuuenal'.li.iij.
ſatira.ij.dić.Stēmata q̄d faciunt.q̄d ꝓdeſt
pōthice lōgo Sanguīe cēſeri.Et paulo poſt
Tota licet veteres exornent vndiq3 cere.
Atria nobilitas ſola ē atq3 vnica ꝟtꝰ.Et ite
ruȝ.Vſq3 adeo miſerū ē aliene incūbere fa
me.Malo pať tibi ſit therſites.dū modo tu
ſis Eacide ſilis:vulcaniaq3 arma capeſſas
q̄ꝫ te therſite ſimilē ꝓducat Achiles.h ille.
De h gn̄e nobiliū ſat̄ cōmemorat Vale.lib
iij.c.v.ꝑ totū.Verꝰ aūt nobiľ debȝ in ſe hr̄e
ſex ꝟtutes p̄cipuas. Prīo cordis magnitu
dinē ſeu magnanimitatē.de q̄ dr̄.iij.Ethico.
Qđ magnanimitas ē circa magnos hono
res ſc3 vt ſtudeat facere ea que ſunt digna
honore.nō ſic tamē ꝙ ꝓ magno eſtimet hu
manū honorē.Unde illi q̄ contēnunt hono
res hoc modo ꝙ ꝓ eis adipiſcēdis nihil in
conueniens faciūt.nec eos nimis appreciā
tur laudabiles ſunt.Si quis aūt hoc modo
contēneret honores ꝙ nō curaret facere ea
que ſunt digna honore:hoc vituperabile eēt
In homīe em̄ inueniť aliq̄d magnuȝ qđ ex
dono dei poſſidet ꝛ aliq̄s defectus q̄ compe
tit ei ex infirmitate nature.Magnanimitaſ
igitur facit ꝙ homo ſe magis dignificet ſm
conſiderationē donorum q̄ poſſidet ex deo.
ſicut ſi habet magnā ꝟtute animi.Magna
nimitas facit ꝙ ad ꝑfecta opa ꝟtutis tēdat
ꝛ ſimiliť eſt dicendū de vſu cuiuſlibet alteri
us boni.puta ſciētie vel exterioris fortune.
Humilitas aūt facit ꝙ hō ſeipm ꝑuipēdat.
ſm ꝯſiderationē ꝓprij defectꝰ.Beatꝰ marcꝰ
tante fuit hūilitatis vt pollicē ſibi amputaue
rit:ne ad ordinē ſacerdotij poſſet hūano iu
dicio ꝓmoueri.verūtamē diſpoſitio dei ꝛ au
ctoritas ſcī petri p̄ualuit.q̄ ipm alexandriā
epm̄ deſtinauit:quod ꝛ acceptauit.ꝛ mira ꝛ
maximo honore digna ſibi ꝑegit. Secūdo
verꝰ nobilis dȝ hr̄e arbitrij libertatē.Unde
Tulliꝰ in li.de ꝑadoxis dić ſic.Nunq̄d ille li
ber ē cui mulier imperat.cui leges imponit:
p̄ſcribit.iubet:vetat qđ ei videť:nec ille im
peranti aliq̄d negare pōt vel audet recuſare
ego illū nō modo ſeruū: ſ etiā nequiſſimuȝ
ſeruū appellādū puto.lic3 ampliſſima fami
lia natꝰ ſit. Oīs animi debilitas ꝛ hūilis ꝛ
fracta cupiditas ſeruitꝰ ē.Quid ē libertas :
ꝑtās viuēdi vt velis.q̄s aūt viuit vt vult: q̄
recte viuit.q̄ gaudet officio:q̄ nec legibꝰ q̄dē
ꝓpť metū paret:ſ eas ſequiť ꝛ colit.q̄ nihil
facit:nihil dicit:nihil cogitat:niſi libenť ac li
bere. Soli ergo ſapiēti cōuenit vt nihil faci
at inuitꝰ:nihil dolēs nihil coactus.hec ille.
Et Proſper dić.Libertas nulla eſt melioꝛ.
maioꝛ ve ꝑtās.Quā ſeruire deo cui bn̄ ſuit
amoꝛ.abſq3 iugo poſita eſt ditionis amica
voluntas.que viget affectu nō gemit impe
rio.hec ille.Beatꝰ marcꝰ tanq̄ꝫ vere nobilis
q2 de nobili ꝓgenie ſc3 leuitica ortꝰ hac ar
bitrij libertate vſus ē.Mox em̄ vt alexādriā
eſt ingreſſus:ſubito calciamētuȝ eiꝰ ruptū ē
atq3 ſolutū.qui in ſpū intelligēs ait.vere ex
peditū fecit dn̄s iter meū.nec me ſathanas
impedire poterit quē ab opibꝰ mortuis dn̄s
iam abſoluit.hec em̄ ſūma ingenuitas ē in
q̄ ſeruitꝰ xp̄i cōpꝛobať.cui ſuire regnare eſt

Tertio verꝰ nobilis debet habere recogni
tionis affabilitatē. Naꝫ ſicut ingratitudo ē
ſignū ruſticitatꝭ. ita bñficioꝝ recognitio ſeu
recōpenſatio eſt ſignū nobilitatꝭ. Vñ Sen.
ep̄la. lxxxviij. dic̄. Oīa faciēda ſunt vt ꝙ gra
tiſſimi ſimꝰ. noſtrū eñ hoc bonū ē. grati cō
ſcientia: niſi in animū diuinuꝫ fortunatūqꝫ
nō ꝑuenit. Gratꝰ ſum nō vt aliꝰ mihi liben
tius preſtet ꝓori irritatꝰ exēplo. ſed vt rem
iocundiſſimā ac pulcherrimā faciā. hec ille.
Beatꝰ marcꝰ tanꝙ vere nobilis accepto be
neficio calciamēti reſarciti a quodā calcifice
re ⁊ aīo non ſolū equauit: ſ; etiā vicit. Nā ⁊
ſanitatē illi ꝓſtitit: ⁊ ipm̄ cū tota familia ad
xp̄m cōuerſa baptizauit. Quarto verꝰ no
bilis debet habere coactōis refrenabilitatē
Naꝫ militibꝰ daꝛ enſis quo vti debēt in ho
ſtes patrie: vt ſic refrenēt eoꝝ violentā coa
ctionē. Vñ Tulliꝰ lib. i. tuſcal. q̄ſtionū dicit.
Que melior in hoīm gñe natura: ꝙ eoꝝ qui
ſe natos ad hoīes iuuādos ⁊ cōſeruandos
arbitranꝛ. Et lib. iij. de officijs dic̄. Magis
quoqꝫ ſm̄ naturā eſt ꝓ oīb9 ſi fieri poſſit:
cōſeruādis atqꝫ iuuādis maximos labores
moleſtiaſqꝫ ſuſcipe: ꝙ viuere in ſolitudine:
nō ſolū ſine vllis moleſtijs: ſ; etiam in maxi
mis voluptatibꝰ ⁊ oīm rerum copijs: vnuꝫ
oībꝰ debet eſſe ꝓpoſituꝫ vt eadē ſit vtilitas
vniuſcuiuſqꝫ ⁊ vniuerſoꝝ. hec ille. Beatus
marcꝰ cū in alexandria ꝓcuraſſet ſalutē oīm
audiens ꝙ ſacerdotes temploꝝ ei inſidias
parauerāt. mortē ꝓ fide xp̄i ſuſtinere nō re
cuſauit ſed vltro ſe obtulit tanꝙ ſacrificiuꝫ
mundū ⁊ acceptabile deo vt fideles in fide
xp̄i cōfirmarenꝛ: ⁊ infideles a vi ſue coacti
onis refrenarenꝛ. Quinto verꝰ nobilis de
bet habere virilē benignitatē. Nam nō decet
nobilē feminea rabies ſ; virilis māſuetudo
⁊ clemētia. Vñ Tulliꝰ li. i. de officijs dic̄. Ni
hil eſt laudabiliꝰ: nihil magno ⁊ p̄claro viro
digniꝰ placabilitate ⁊ clemētia. Beatꝰ mar
cus cū ꝑ ciuitatē traherenꝛ mira benignitate
vſus eſt: cū pro inimicis ſuis dñm exorauit
Sexto verꝰ nobilis debꝫ habere ſtrenuā li
beralitatē. Vñ Tulliꝰ li. iij. de officijs dicit.
Beneficētie ac liberalitatꝭ duplex eſt rō. aut
eñ opa impendiꝛ indigentibꝰ: aut pecunia.
Facilior quidē poſterior locupleti p̄ſertim: ſ;
p̄ma lautior ac ſplendidior: ⁊ viro forti cla
roqꝫ dignior ac pluribꝰ vtilior. nā ſecūda ex
archa: p̄ma ex ꝟtute dep̄omiꝛ. hec ille. Be
atus marcꝰ vſqꝫ ad finē vite ſeipm̄ impēdit
cōmodis aīarū ⁊ miraculoꝝ ꝓdigijs: ⁊ p̄di
cationū eloquijs: ⁊ eximijs ꝓuocabat exem
plis. Ecce quō beatꝰ marcꝰ fuit vere nobilis
iuxta ſex ꝓprietates nobilis q̄ deſignanꝛ in
ſex litteris ſui nomīs. Nobilitatē ſanguis ⁊
animi quo ad iſtas ſex ꝓꝑetates veneti ſub
vexillo bt̄i marci ſui gubernatoris ⁊ obſer
uauerūt ⁊ obſeruāt. vt pꝫ per ſingula. Quā
tum ad regimen venetoꝝ videnda ſunt tria
Primo quot ſunt ſpecies ꝓncipandi. Secū
do q̄ iſtaruꝫ eſt ꝑfectior ⁊ ꝟtuoſior. Tertio
in qua illarū ſpecierū eſt regimē venetorum
Ad declarationē p̄mi ſciendū ꝙ phs. iij. li.
politicoꝝ. ponit tres ſpēs ꝓncipales ꝓncipā
di. Prima eſt regimē regni in quo vnꝰ ꝓn
cipaꝛ ſm̄ ꝟtutē ſcꝫ intēdendo bonū cōitatꝭ.
Vñ Tulliꝰ li. i. de offi. dic̄. Scire debemꝰ q̄ in
terris gignunꝛ ad vſuꝫ hoīm creari oīa. ho
mines aūt hoīm cauſa fuiſſe genitos: vt ipi
inꝛ ſe alij alijs ꝓdeſſe poſſent. In h̄ ḡ debe
mus naturā ducē ſeq̄ ⁊ cōmunes vtilitates
in mediū afferre. Fundamētū eñ p̄mū ami
cicie eſt ne cui noceaꝛ: deinde vt cōi vtilitati
ſeruiaꝛ. Qui reipublice profuturi ſunt: duo
platonis p̄cepta teneāt. Vnū ꝙ vtilitatē ci
uium ſic tueanꝛ vt quicq̄d agant ad eā refe
rant obliti cōmodoꝝ ſuoꝝ. Alterū vt totuꝫ
corpꝰ reipublice curēt: ne dū vnā partē tue
tur reliquam deſerāt. Tutela eñ ⁊ ꝓcuratio
reipublice ad eoꝝ vtilitatē qui cōmiſſi ſunt:
nō ad eoꝝ quibꝰ eſt cōmiſſa gerēda ē. Ma
gnitudo aūt animi remota cōitate ⁊ cōiun
ctione hūana: feritas q̄dā fit ⁊ inhūanitas.
hec ille. Et Sen. ep̄la. xc. dicit. Antiquitꝰ re
ctor aīo eligebaꝛ. Ideoqꝫ ſumma felicitas
erat gentiū in quibꝰ nō poterat potētior eē
niſi melior. hec ille. Exemplū. i. Reg. xv. de
Saule q̄ ꝙdiu fuit bonꝰ populo dei remāſit
rex. poſtꝙ aūt ad tyrannidē declinauit: ꝑua
tus fuit regno iuſſu dei. Secūda ſpēs ꝓn
cipatus eſt regimē nobiliū ſeu optimatum
ꝓncipantiū ſm̄ ꝟtutē: ⁊ vocaꝛ ariſtocratia.
id eſt poteſtas nobiliū ⁊ optimoꝝ. in q̄ aliq̄
pauci ꝓncipanꝛ. Vñ Tulliꝰ philippica. i. di
cit. Nobiles magna quedaꝫ ſpectare decet.
nō pecuniā quidē: nō opes violētas: ⁊ mini
me ferendā potentiā ſ; charitatē ciuiū ⁊ glo
riā cōcupiſſe. Et Iſido. in li. ethimologiarū.
dic̄. Moyſes gētis hebree p̄mus oīm diui
nas leges ſacris litteris explicauit. Forone
us rex grecis p̄mꝰ leges iudiciaqꝫ cōſtituit.
Mercuriꝰ trimegiſtꝰ p̄mus leges egyptijs
tradidit. Solon p̄mꝰ leges athenienſibꝰ edi
dit. Ligurgꝰ p̄mꝰ lacedemonibꝰ iura ex apol

lũis auctre ↄfinxit. Pompili⁹ q̄ romulo ſuc
ceſſit in regno: primus leges romanis tra⸗
didit. Deinde cũ ppl's ſeditioſos magiſtra
tus ferre nõ poſſet: decẽ viros legib⁹ ſcribẽ⸗
dis creauit: q̄ leges ex libris ſolonis in lati
nũ ſermonẽ tranſlatas .xij. tabulis expoſue
runt. ⁊ tũc optimates q̄ prĩo ↄſules poſtea
ſenatores dicebant̃ p̄ncipatũ reipublice te
nuerũt. hec ille. Terti⁹ principat⁹ eſt rigimẽ
ppl'ĩ ſcḋm v̄tutẽ. Nã ppl's ita agit̃ ab alijs p
p̄ceptũ ꝙ tñ agit ⁊ mouet ſeip̃m p liberũ
arbitriũ. ⁊ iõ req̄rit̃ in eo q̄dã rectitudo re⸗
giminis p quã ſeip̃m dirigat in obediẽdo
p̄ncipatib⁹. ⁊ hoc regimẽ vocat̃ politia. In
ter iſtos p̄ncipat⁹ prim⁹ eſt optim⁹ ꝑpt̃ q̄t⸗
tuor rõnes. Primo q̄ repñtat diuinũ regi
men quo tot⁹ mũdus ab vno creatore gu⸗
bernat̃. Scḋo q̄ repñtat ordinationẽ na⸗
ture p quã omĩs multitudo ⁊ difformitas
ad aliq̄ḋ vnũ gubernãs reducit̃. ſicꝫ oĩa mo
bilia ad vnũ primũ mobile celũ. Tertio q̄
ex hoc regimine facili⁹ iuſticia legis imple⸗
da mãdat̃. Quarto: q̄ cũ pl'es p̄ncipantur
frequent̃ inter eos diſſenſio orit̃ ac per hoc
pacis vnitas p ip̄os diuiſos impedit̃. Ad
uertendũ tñ ꝙ iſte principat⁹ eſt optim⁹ ſi
ſit ſcḋm v̄tutẽ. tñ ꝑpter magnã ptãtem q̄ vni
ↄcedit̃ de facili regnũ degñat in tyrannidẽ
niſi ſit pfecta v̄tus ei⁹ cui talis ptãs ↄcedi
tur. q̄ ſicꝫ dicꝫ phs .x. ethi. Nõ eſt niſi v̄tuoſi
bñ ferre bonas fortunas. pfecta aũt virtus
in paucis inuenit̃. Sicꝫ eñ tale regimẽ eſt
optim⁹ p̄ncipat⁹ niſi degeneret: ſic tyrãnis
q̄ eſt hui⁹ regimĩs corruptio eſt peſſim⁹ p̄n
cipat⁹. Illud eñ eſt peſſimũ qḋ optimũ tol
lit. vñ Tull. iij. de offi dicꝫ. Nulla eſt nob ſo⸗
cietas cũ tyrãnis: ſ; ſumma diſtictio. Hoc
eñ gen⁹ peſtiferũ atqꝫ impiũ a cõitate hoĩꝫ
eſt exterminãdũ. Sicꝫ eñ mẽbra ſanguĩe ⁊
ſpũ carẽtia alioꝝ membroꝝ corruptiua ab
cis ſunt amputanda: ſic iſta hoĩs feritas ⁊
imanitas belue a cõi hoĩm ſocietate ſegre⸗
ganda ẽ hec ille. Qualis aũt debeat eẽ rex
vt v̄tuoſe regat: declarat dñs Deut. xvij. di
cens. Cũ fuerit ↄſtitut⁹ rex nõ mltiplicabit
ſibi equos: nõ hẽbit vxores plurimas q̄ alli
ciãt animũ ei⁹: neqꝫ argẽti ⁊ auri immenſa
põdera. poſtq̄ꝫ aũt ſederit in ſolio regni ſui
deſcribet ſibi deutronomiũ leg̃ ⁊ hẽbit ſecũ.
legetqꝫ illḋ oĩb⁹ dieb⁹ vite ſue vt diſcat ti⸗
mere dñm deũ ſuũ: ⁊ cuſtodire v̄ba ⁊ ceri⸗
monias ei⁹ q̄ in lege p̄cepta ſunt: nec eleue
tur cor ei⁹ in ſupbiã ſup frẽs ſuos: neqꝫ de⸗
clinet in ptẽ dexterã vel in ſiniſtrã vt lõgo
tp̄e regnet ip̄e ⁊ filij ei⁹ ſup pplm meũ. hec
ibi. Qḋ exponẽs btũs Aug. li. v. de ci. dei. c.
xxiiij. dicꝫ ſic. Neqꝫ nos xp̄ianos quoſdã im
patores iõ felices dicimus q̄ vel diuti⁹ im
pauerũt: vel impatores filios morte placi⸗
ta reliq̄rũt: vel hoſtes reipublice domuerũt:
vel inimicos ciues aduſum ſe inſurgentes
⁊ cauere ⁊ opprimere potuerũt. Hec eñ ⁊
alia hui⁹ erũnoſe vite vel mũera vel ſola⸗
tia q̄dã excultores demonũ accip̄e merue⸗
rũt q̄ nõ ptinẽt ad regnũ dei q̄ ptinẽt iſti ⁊
hec ipĩ⁹ mĩa facta ſunt ne iõ iſta q̄ in eũ cre
dũt ⁊ crediderũt velut ſumma bona deſide
rarẽt. ſ; felices eos dicim⁹ ſi iuſta impant.
ſi int̃ linguas ſublimit̃ honorãtiũ ⁊ obſeq̄a
nimis ſalutãtiũ nõ extollunt̃: ſ; ſe eẽ hoĩes
meminerũt. ſi ſuã ptãtem ad dei cultũ dila⸗
tãdũ maieſtatiqꝫ ei⁹ famulã faciũt. Si deũ
timẽt: diligũt: colũt. Si pl⁹ amãt illḋ regnũ
vbi nõ timẽt hr̃e ↄſortes. Si tardi⁹ vindicãt
facili⁹ ignoſcũt. Si tandẽ vindictã p necẽita
te regẽde tuẽdeqꝫ reipublice: nõ p ſaturan⸗
dis inimiciciarũ odijs exercẽt. Si tandẽ ve
niã nõ ad ĩpuritatẽ iniq̄tat̃: ſ; ad ſpem cor⸗
rectiõis indulgent. Si qḋ aſpe cogunt̃ ple
rũqꝫ decernere: mĩe lenitate ⁊ bñficioꝝ lar⸗
gitate cõpenſant. Si luxuria in eis tãto ca
ſtigatior: q̄ꝫto poſſit ineſſe liberior. ſi malũt
cupiditatib⁹ prauis q̄ꝫ q̄buſlibet gentib⁹ im
pare. ⁊ ſi hec oĩa faciũt nõ ꝑpt̃ inanis gl'ie
ardorẽ: ſ; ꝑpt̃ charitatẽ felicitat̃ eterne. ſi p
pctis ſuis hũilitat̃ ⁊ miſ̃atõis ⁊ orõnis ſa
crificiũ deo ſuo v̄o ĩmolare non negligunt.
Tales xp̄ianos ĩpatores felices eẽ interĩ
ſpe poſtea re ip̄a futuros dicim⁹ cũ id qḋ ex
pectam⁹ aduenerit. hec aug. Cõditiões aũt
tyrãni declarat dñs .i. Reg. viij. dicẽs. Hoc
erit ius reg̃ q̄ regnatur⁹ eſt ſuper vos. filios
vr̃os toller ⁊ ponet ĩ curribus ſuis: facietqꝫ
ſibi eq̄tes ⁊ p̄curſores q̄drigarũ ſuarũ ⁊ cõ
ſtituet ſibi tribunos ⁊ cẽturiones ⁊ arato⸗
res agroꝝ ſuoꝝ ⁊ meſſores ſegetũ ⁊ fabros
armoꝝ ⁊ curruũ ſuoꝝ. filias q̄qꝫ vr̃as faci
et ſibi vnguẽtarias ⁊ focarias ⁊ pãnificas
Agros q̄qꝫ vr̃os ⁊ vineas ⁊ oliueta optĩa
tollet ⁊ dabit ſuis ſuis. S; ⁊ ſegetes vr̃as
⁊ vinearũ reddit⁹ addecimabit vt det eunu
chis ⁊ famul' ſuis. ſuos etiã vr̃os ⁊ ãcillas
⁊ iuuenes optimos ⁊ aſinos auferet ⁊ po
net in ope ſuo. greges q̄qꝫ vr̃os addecima
bit voſqꝫ erit̃ ei ſui. h̃ ibi. Scḋs p̄ncipat⁹ .ſ.
ptãs optioꝝ ⁊ nobiliũ regẽtiũ ſcḋm v̄tutẽ de

ficit a p̄mo:in q̄ vn⁹ ꝑficit̄.⁊ ſupat ⁊ eſt ꝑfe ctioꝛ ⁊ melioꝛ q̄ꝫ p̄ncipat⁹ ppl̄i. Cū em̄ opti mates bonū reipublice attēdūt facil̄r ī vnū ꝯueniūt ac ꝑ h̄ vnitatē pac̄ ī politia ꝯſuāt. ⁊ q̄ꝺdiu in bono cōi ꝯueniūt: tādiu legalis obſuātia ſub eis p̄ncipātib⁹ viget. vn̄ Ua leri⁹ li. vij. dic̄. Imperiū nr̄ꝫ nō tā roboꝛe coꝛ poꝝ q̄ꝫ vigoꝛe aīoꝝ incremētū ac tutelā ſui cōp̄rehēdit. Et Tull̄. lib. i. de offi. dic̄. Oīm ſocietatū nulla p̄ſtātioꝛ nulla firmioꝛ q̄ꝫ cū boni viri moꝛib⁹ ſil̄es familiaritate ꝯiūcti ſunt. nihil em̄ amabili⁹ eſt nec copulati⁹ q̄ꝫ moꝝ ſil̄itudo bonoꝝ. In q̄b⁹ em̄ eadē ſtu dia ſunt eedēq̄ꝫ volūtates in his fit vt al tero q̄ſq̄ꝫ delectet̄ ac ſeipſo. efficiturq̄ꝫ illō qđ Piathagoras vult ī amicitia vt vn⁹ fiat ex pluribus. priuatū aūt oꝫ equo iure cū ciui bus viuere neq̄ꝫ ſubmiſſum ⁊ abiectū neq̄ꝫ efferentē tn̄ in republica ea velle q̄ trāq̄lla ⁊ honeſta ſint. Talia em̄ ſentire bonū ciuē dicere ſolem⁹. h̄ ille. Coꝛrūpit̄ aūt ⁊ ꝑuerti tur hic p̄ncipat⁹ qn̄ nobiles ⁊ optimates ꝓ ſtituunt̄ vicijs ⁊ ſcelerib⁹. Un̄ Saluſti⁹ in Catilinario dic̄. Pl̄ima maioꝛes nr̄os ma gnos fecerūt q̄ nob̄ nulla ſunt. ſ. domi īdu ſtria. foꝛis iuſticia. anim⁹ in ꝯſulēdo liber. neq̄ꝫ delicto neq̄ꝫ libidini obnoxi⁹. Pro his aūt nos hēm⁹ luxuriā atq̄ꝫ auariciā. publi ce egeſtatē. ꝓuatim opulētiā. Int̄ bonos ⁊ malos diſcrimē nullū. Oīa ꝟtutꝫ p̄mia am bitio poſſidet. domi voluptati. foꝛis aut pe cunie ſeruit̄ aut gr̄e. h̄ ille. Et Seneca li. v. de bn̄ficijs dicit. Bn̄ficia in ſcel⁹ ꝟſa ſunt. ⁊ ſanguini coꝝ nō ꝑcit̄ ꝓ q̄b⁹ ſanguis fundē dus eſt. humili ſe ac depſſo loco putat ſtare q̄ſq̄s nō ſup̄ rēpublicā ſtetit. h̄ ille. Qualia aūt bn̄ficia optimatū circa rempublicā fue rint pꝫ. Fuit em̄ in eis pia ſollicitudo ꝓ re publica. Fuit ad ip̄am vehemens dilectio. Pro ſalute illi⁹ feruida emulatio: terrenoꝝ oīm ꝯtēpt⁹ ſiue deſpectio. terribiliū ⁊ arduo rū aggreſſio. ꝑiculoꝝ ⁊ laboꝝ ꝑpeſſio. moꝛ tis libēs ſuſceptio. ⁊ necis charoꝝ ſuoꝝ ſic filioꝝ ⁊ cognatoꝝ occiſoꝝ ꝓ republica mi nime lamētatio. Moꝛiēdi poti⁹ q̄ꝫ rēpubli cā deuaſtādi oīmoda deliberatio. q꞉ ī eis vi gebat ſoli⁹ reipublice ſalutꝫ optatio. ⁊ bona patrie auxiſſe ⁊ mala in ſe trāſferre voluiſſe vt declarat Uale. li. vi. c. vi. vbi narrat de pie tate antiq̄ꝝ viroꝝ in patriā. vn̄ Tul̄. in re thoꝛica dic̄. Oīm oīa cōmoda ꝑuenerūt ex patria. nullū incōmodū ꝓ patria tolerare ē g̃ue putādū. Terti⁹ p̄rincipat⁹. ſ. ppl̄i lꝫ ad

tp̄s poſſit eē ſm̄ ꝟtutē: deficit tn̄ multū a ꝑ fectiōe regiminis eo q̄ꝺ ppl̄s cōiter parū pru dētie ꝑticipat. q̄ maxīe ad regimē req̄ritur. Aliqn̄ tn̄ ꝯtingit ppl̄m meli⁹ regere q̄ꝫ vnū vel paucos. qđ tūc maxīe ꝯtingit qn̄ ppl̄s q̄ eſt pacꝫ auid⁹ diu ſuſtinuit regimē tyrāni cū ꝑ qđ g̃uat⁹ ⁊ expoliat⁹ moꝛtuo vel eiecto tyrāno dn̄iuꝫ ſibi politie vſurpat. Et q̄ꝫdiu facta tyrānica ī mēoꝛia ppl̄i hn̄t̄: tādiu pōt eē talis p̄ncipat⁹ ſm̄ ꝟtutē. maxīe ſi aliq̄ꝝ prudētiū ꝯſilijs innitat̄. Nō tn̄ putādū eſt tale regimē diu poſſe in rectitudīe ſubſiſte re. ppl̄s em̄ rudis ē. poti⁹ paſſionū īꝑtū ſe quēs q̄ꝫ rōne vtēs. ⁊ iō neceſſe ē tādē ip̄m ꝑuerti in ꝑniciōſa ſcādala ⁊ ad m̄ltas inſa nias deuenire. vn̄ Sen̄. ep̄l̄a. xxviij. dic̄. Nū q̄ꝫ volui ppl̄o placere. Nā q̄ ego ſcio non ꝓ bat ppl̄s. q̄ ꝓbat ppl̄s ego ſcio. Quō ei pla cere ppl̄o pōt cui nō placet ꝟt⁹? Malis ar tib⁹ ppl̄aris fauoꝛ q̄rit̄. Sil̄em te illis faci as oꝫ. Nō ꝓbabūt niſi agnouerint. Et ep̄l̄a vij. dic̄. vtiq̄ꝫ q̄ maioꝛ ē ppl̄s cui cōmiſcem̄ h̄ ꝑiculi pl⁹ ē. nihil ꝟo taꝫ dānoſum bonis moꝛib⁹ q̄ꝺ in aliq̄ ſpectacl̄o reſidere. Tunc em̄ ꝑ voluptatē facili⁹ vitia ſubeūt ⁊ ſurre pūt. Quid me exiſtimas dicere? auarioꝛ re deo: ābitioſioꝛ: luxurioſioꝛ: īmo ꝟo crudeli oꝛ. inhūanioꝛ. q꞉ int̄ hoīes fui. vita q̄cunq̄ꝫ vulgo placēt. q̄cūq̄ꝫ caſus tribuit. ſubducē dus ppl̄o ē tener anim⁹ ⁊ parū tenēs recti facile trāſit̄ ad pl̄es. Quid tu accidere his moꝛib⁹ credis in q̄s publice fact⁹ eſt īpet⁹. neceſſe ē aut imiteris aut oderis. vtrūq̄ꝫ āt deuitādū ē ne ſil̄is malis fias. q꞉ multi ſūt. ne ve inimic⁹ multꝫ. q꞉ diſſil̄es ſunt. Rece de in teip̄o q̄ꝫtū potes. ppl̄s honeſti diſſua ſoꝛ ē. non oꝫ id facē qđ ppl̄s. Res ſoꝛdida eſt: trita aut vulgari via viuere. nec rōnem patit̄. nec eq̄tate mitigat̄: nec p̄ce flectit̄ po pul⁹. h̄ ille. Et ep̄l̄a. xcix. dic̄. Ppl̄s nullius rei bone auctoꝛ ē. ⁊ in oīb⁹ ē incōſtātiſſim⁹. Uidet aliquē foꝛtē ī luctu ſuo. ip̄ū vocat ⁊ ieſſeratū. videt aliquē collabētē ⁊ coꝛpi af fuſum: effeminatū ait ⁊ eneruē. q꞉ ꝟo pat m̄ltitudīs maxīe ꝯſuat̄ qn̄ oēs in p̄ncipa tu aliquē ꝑtē hn̄t. Iō ꝑfectiſſimū regimen eſt qđ ex trib⁹ ſup̄dictꝫ integrat̄. ſic em̄ vnuſ q̄ſq̄ꝫ auidi⁹ rēpublicā amat ⁊ ardēti⁹ ſtatū ta ſuat. Si g̃ aliqui in ppl̄o ſapiētioꝛes ab ip̄o in p̄ncipes vel p̄fectos eligunt̄. ⁊ hi vl teri⁹ vnū in regē p̄ficiūt vel ducē q̄ tā eis q̄ꝫ ppl̄o p̄ſit. Iſte eſt p̄ncipat⁹ optim⁹. q꞉ ſub ip̄o p̄ncipe ſunt aliq̄ p̄ncipātes ſm̄ ꝟtutē.

vnū in ea oīa regimina ꝯueniūt. Cōſtat em̄
ex democratia, i. ꝑtāte ppl'i inq̄ntū ad ipſuꝫ
ptinet electio ṗncipū. Iteꝝ ex ariſtocratia
in qua aliq̄ optimates ṗncipant̄. q̄ ṗdicto
mō electi ꝑtātē hn̄t eligēdi vnū. Iterū ex re
gno inquātū vn⁹ a ṗdict̄ optimatib⁹ elect⁹
tam eis ꝙ ppl'o ṗficit̄. Hec vtrıq̨ politia in
lege diuīa fuit inſtituta. Naꝫ ex ppl'o aliq̄ ſa
piētiores in ṗncipes eligebant̄. Vn̄ Deut. i.
dixit moyſes ad ppl'm. Date ex vob̄ viros
ſapiētes ⁊ gnaros q̄ꝝ ꝯuſatio ſit ꝓbata in
tribub⁹ vr̄is vt ponaꝫ eos vob̄ ṗncipes. ⁊ h̄
erat q̄dā ſpēs politie ppl'aris inq̄ntū hi ma
iores a ppl'o eligebant̄. inq̄ntū v̄o hi ṗnci
pes ppl'm gubernabāt inferiores cās iudi-
cantes erat q̄dā ſpēs politie optimatū. In-
q̄tū v̄o vn⁹ ṗficiebat̄ oīb⁹ q̄ſi ſingl'arit̄ ꝓ-
ſidendo erat q̄dā ſpēs regni. Int̄ oēs autē
politias xp̄ianoꝝ politia venetoꝝ ad h̄ regi
men ꝑfectiſſimū approping̨t. Nā in ea cir-
citer q̄dringēti tā ex nobilib⁹ q̄ꝫ ex honora-
bili ppl'o ad ꝯſilia publica admittunt̄ ꝑ q̄s
aliq̄ prudētiores in creatiōe ſui ṗncipis eli
gunt̄. ⁊ hi aliquē ex ſuis nobilib⁹ eligūt quē
in ducē oīb⁹ ṗficiūt. ṗdict⁹ aūt dux ſic a ma
iorib⁹ elect⁹ vna cū ſex q̄s ꝯſiliarios vocant
⁊. xl. q̄s q̄ſi ppl'i ātianos hn̄t politiā guber-
nat. Nec hi q̄ cū duce citatē regūt iidē ſem-
per ꝑmanēt. ſ; ſinguli de cōſilio ſtatut̄ tꝑib⁹
ad ṗdicta officia ꝯſiliarie vel antianarie ꝑ
electionē oīm aſſumunt̄. ⁊ ſic q̄libet de ṗdi
ctis ad ꝯſiliū elect̄ ꝑtē aliquā h̄ꝫ in politia.
q̄ ex trib⁹ regiminib⁹ aliq̄d ꝑticipat. Nā in-
q̄tū vn⁹ oīb⁹ eſt ṗfect⁹: regimen regni dici
pōt. Inq̄ntū vero aliq̄ maiores ipm̄ ducez
eligūt: ⁊ cū ip̄o politiā regunt ip̄i vel alij di
uerſis tꝑib⁹ ad hoc electi regimē optimoꝝ
dici pōt. Inq̄ntū vero ṗdicti maiores duq̄
electores ꝯſiliarij vel. xl. a toto ꝯſilio eligū-
tur: aliq̄d de politia ppl'i ꝑticipat. Sunt em̄
in dicto cōſilio nō ſolū maiores nobiles: ſ;
etiā multi de ppl'o honorabili. hec aūt vene
toꝝ gēs tāta pace ac ſecuritate fruit̄ ꝙ nul
lus vnq̄ inde intuitu ꝑtis expellit̄. adueniē
tes ⁊ ꝓfugi ibi tuti ſuant̄. null⁹ alteri⁹ oppſ
ſor. null⁹ alieni habitaculi ē inuaſor. ſecura
ſunt oīa. Homicidia vl' humani ſanguinis
effuſiones aut nunq̄ aut raro ibi audiunt̄
Nulli hominū ſubdi patitur dicta gēs ſum
ma gaudens libertate. Ducē vero quē ſibi
conſtituit tanta ſtatutorum obſeruatione
coartat vt non plus poſſit prefectus q̄ꝫ ve-
lit preficiens. Homines in marinis aquis
q̄b⁹ ſunt vndiq̨ circūſepti edificia ſtupēda
pulchritudīe ſumptuoſitate nūero ſitate cō
ſtruxerūt. Viſib⁹ maris cū ꝑiculis ⁊ labori-
bus ꝓ neceſſarijs vite iuuētutē erudiūt. eta
tē v̄o maturā actib⁹ reipublice īpēdūt. ꝓ co
lentib⁹ agros remiges hn̄t. ⁊ ꝓ boue naui-
giū. oīa mercant̄ nūmo etiā potuꝫ aq̄. null⁹
inde nat⁹ alteri⁹ eſt ſeru⁹. nec etiā mercēna-
rio pacto ꝯduct⁹ ſ; vnuſq̄ſq̨ patrie liberta-
tē ſibi vēdicās ꝓpriā. victū ꝓprio labore q̄-
rit. In bellis naualib⁹ audaciſſimi atq̨ ꝑi-
tiſſimi. olim ꝓ republica miranda ac laude
digna fecerūt. Victualia a multis regiōib⁹
eis deportant̄. ⁊ ip̄i merces q̄s a remot̄ ꝑti
bus deferūt ad m'ltas ꝓuincias trāſmittūt
In veſtib⁹ ſplēdidi. in cibo tꝑati. ne ꝑ ebrie
tates mercādi vſus īpediat̄ aut ſtat⁹ politie
turbet̄. tabernas nō hn̄t. magni eccl'iarum
ſunt cultores ⁊ diui honoris amatores. vt
pꝫ in ſtupēdo ⁊ mirabili tēplo ſcti Marci.
pauꝑib⁹ ſunt bn̄fici. m'lta pauꝑū hoſpita
lia ⁊ inſignita ſctimonialiū monaſteria an
nualib⁹ ⁊ q̄tidianis elemoſynis taꝫ publiq̄
q̄ꝫ priuatis nutriūt. Decedētes decimā pe-
cunie in q̄ oīa fere ip̄oꝝ bona ꝯſiſtunt. indi
gentib⁹ ⁊ diuū cultū colentib⁹ derelinquūt.
Catholici ſunt: ⁊ ab oī labe ꝓrſus īmunes.
Inhumana ⁊ enormia crimina non hn̄t. a
ꝯuicinoꝝ morib⁹ ſunt penit⁹ alieni. Fenera
tor ibi null⁹ eſſe ꝑmittit̄. Leges cōes nō ſe
quūtur: ſ; ſ̄m ſtatuta ꝓpria viuūt. miro mō
politie negotijs ac commoda nec tn̄ a iure
aliena. vbi ſtatuta deſunt ad patrias cōſue
tudīes ſe ꝯuertūt. fideliſſimi ſunt reipubli-
ce quā vnuſq̄ſq̨ in opulētia ⁊ honore tene
re ſtudet. Sed ⁊ ip̄a reſpublica ſuos ciues
etiā plebeios magnis libertatib⁹ ⁊ ſingula
rib⁹ īmunitatib⁹ ꝯſeruat ⁊ tuet̄. Si q̄s ī alie
na patria grauat̄ mox curā adhibet ſiue du
calib⁹ ſcript̄ ſiue nūcijs publiq̄ ſeu repſalli-
arū terrorib⁹ vt eū a grauamīe liberet. Hono
rabiles ciues diuitijs tenues officij vel re-
ctorie ꝓuiſiōe ſubleuare nitit̄ m'ltos de cōi-
bus prouentibus nutrit. Ecce venetorum
gubernationem per ꝙ eximiam.

Sexto btūs marcus ape
ruit os. i. ītellectū ad ſupplicādoꝝ īpetrōeꝫ.
Sciēdū ꝙ ip̄i⁹ ſuffragia ⁊ bn̄ficia pl'es īpe
trauerūt. Quidā em̄ obtinuerūt tꝑalia ad
ſuſtētationē. ſic pꝫ ī miracl'o facto ī apulia
vbi ſterilitas mag̃ erat. Quidā obtinuerūt
ſpūalia ad iuſtificationē. ſic pꝫ in miracl'o

ſarraceni naufragiū patientis q̇ ad baptiſ-
mū cōuolauit. Quidā obtinuerunt celeſtia
ad glorificationē. ſic pꝫ in miraculo religio
ſi ad cuiꝰ obitū ſctūs marcꝰ ꝯuenit ⁊ in celū
eiꝰ aīam deportauit. Quidā obtinuerūt cor
poralia ad ipoꝝ ſanationē. Sic pꝫ de mili-
te de ponte cadēte: ⁊ de eo q̇ de campanili ſcī
Marci cecidit: quos ſanitati reſtituit ꝑ ie-
ſum chriſtum. Amen.

In feſto ſcī Petri martyris. Ser. xxviij.

Plantatio roſe ī hie
rico. Eccli. xxiiij. Prouerbialit̄
dr̄. Triginta folia hꝫ roſa. Sed
btūs petrꝰ martyr fuit roſa. vñ dñs Inno.
papa in lr̄a canonizationis eiꝰ dic̄. De p̄di
catoꝝ ordine florido ꝓdijt roſa rubēs q̄ re
galibꝰ oblata ꝯſpectibꝰ ītulit ſuauitatē odo
ris. Sup̱ quo moueo talē q̄ōnē. vtrū btūs
ꝑtrꝰ martyr tāto in gl'ia ſit dignioris coro
nationis q̄to in hac vita hūit actū maioris
ꝑfectiōis. Ad iſtā q̄onem r̄ndent duo do-
ctores noui teſti. Primꝰ eſt btūs Aug. li.
de ſctā ꝟginitate dicēs. ꝙ martyriū ꝓ fide
xp̄i ſuſceptū incōpabilr̄ ꝑferendū eſt ſctē
ꝟginitati etiā ſi illa inuiolabilr̄ ꝯſeruet̄ ꝓ-
pter agni imaculati honorē. Scd̄s ē ſctūs
Tho. ij. ij. q. cxxiiij. ar. iij. dicens ſic. De aliq̇
actu virtutis poſſumꝰ loq̇ duplr̄. Uno mō
ſm ſpēm ipius actꝰ ꝓut cōpat̄ ad ꝟtutem
ꝓxime elicientē ipm: ⁊ ſic nō pōt eē ꝙ mar
tyriū qđ ꝯſiſtit in debita tolerantia mortis
ſit perfectiſſimꝰ inter ꝟtutis actꝰ qꝛ tolera-
re mortē nō eſt laudabile ſm ſe: ſ ſoluꝫ ſm
ꝙ ordinat̄ ad aliqđ bonū qđ ꝯſiſtit ī actu
ꝟtutis. puta ad fidē ⁊ dilectionē dei. vñ ille
actꝰ virtutis cū ſit finis melior ē. Alio mō
pōt ꝯſiderari actus virtutꝭ ſm ꝙ cōpat̄ ad
primū motiuū qđ eſt amor charitatis: ⁊ ex
hac p̄te p̄cipue aliq̇s actꝰ hꝫ ꝙ ad ꝑfectio-
nē vite ꝑtineat. qꝛ vt apl's dic̄ Col. iij. Cha
ritas eſt vinculū ꝑfectiōis. Martyriū aūt
inter oēs actꝰ virtuoſos maxime demōſtrat
ꝑfectionē charitatꝭ. qꝛ tāto magis oñditur
aliq̇s aliquā rem amare: q̄to ꝓ ea rem ma
gis amatā ꝯtemnit ⁊ rem magis odioſam
eligit pati. Manifeſtū eſt autē ꝙ inter oīa
alia bona p̄ntis vite maxīe amat hō ipam
vitā. ⁊ ecōtrario maxīe odit ipam mortē. ⁊
p̄cipue cū doloribꝰ corpaliū tormētorū q̄ꝝ
metu etiā bruta aīalia a maximis volupta
tibꝰ abſterrent̄. vt Aug. dic̄ li. lxxxiij. q̄onū.
⁊ ſic martyriū int̄ ceteros actꝰ hūanos eſt
ꝑfectior ſm ſuū genꝰ. ſm illō Joh. xv. Ma
iorē charitatē nemo hꝫ q̄ꝫ vt aīam ſuā po-
nat q̇s ꝓ amic̄ ſuis. hec tho. Sciēdū ꝙ dya
bolꝰ conatꝰ ē expugnare fidē xp̄i q̄druplr̄.
Primo ꝑ potētiā tyrānoꝝ ꝯ q̄s miſit deꝰ ſcōs
martyres q̇ eos ſupauerīt ꝑ patiam. Luc.
xxi. In patia vr̄a poſſidebitꝭ aīas vr̄as. Se
cundo ꝑ falſam ſapiam pħoꝝ ⁊ hēticoꝝ ꝯ
q̄s miſit deꝰ doctores q̇ eos ſupauerūt ꝑ ve
rā ſapiam. Phil. ij. In medio natiōis ꝑue
⁊ ꝑuſe int̄ q̄s luceꞇꝭ ſic luīaria in firmamē-
to celi. Tertio ꝑ ſimulatā vitā fratrū falſoꝝ
ꝯ q̄s miſit deꝰ diuſos ordies religioſoꝝ q̇
eos ꝯfundāt ꝑ ſolidā ⁊ ſctāꝫ vitā. pſ̄. Aſti
tit regia .i. militās eccl'a a dextris tuis ꝑ ſan
ctā vitā. in veſtitu deaurato. ꝑ ſincerā chari
tatē. circumdata varietate. ꝑ relgionū diuſi
tatē. Quarto ꝑ appentiā falſoꝝ miraculo-
rū. ꝯ quā miſit deꝰ fideles teſtes ꝟitatꝭ. Act.
p̄mo. Eritꝭ mihi teſtes ī hierl'm ⁊c̄. ⁊ Mar.
vlti. Illi aūt ꝓfecti p̄dicauerunt vbiq̄ꝫ dn̄o
coopāte ⁊ ſmonē ꝯfirmāte ſeq̄ntibꝰ ſignis
Lꝫ aūt ſctā mr̄ eccl'ia paſſa fuerit in diuſis
tpibꝰ iſta certamīa: tñ tpe bt̄i petri marty-
ris ſil' h̄ fuerūt ꝯgeſta ꝑ hēticos velut dya
boli īſtr̄a. Tūc eīn erāt magni ſeculari po
tētia dyabolica ſapia. ſil'atores ſctitatis. ſe
ctātes dyabolica figmēta. q̇ aliqñ videbā-
tur aliq̄ falſa operari miracu'a. ſm illud. ij.
Thi. iij. Quēadmodū iānes ⁊ mābres reſti
terūt moyſi: ita ⁊ hi reſiſtūt ꝟitati. Iſta cer
tamia ſupauit gl'oſe btūs petrꝰ martyr cui
ſctā mr̄ eccl'ia dic̄. i. Thi. vi. Certa bonū cer
tamen fidei apphēde vitā et̄nā. ⁊ h̄ q̄ttuor
mōis. Primo ꝑ apl'ice ſedis legationē. ⁊ ſic
confringebat eoꝝ potentiā. pſ̄. Confringā
illos nec potuerunt ſtare cadent ſubtus pe
des meoſ. Scd̄o ꝑ feruidā p̄dicatōeꝫ. ⁊ ſic
adnihilabat eoꝝ falſā ſapiam. pſ̄. Precixi
ſti me ꝟtute ad bellū: ⁊ ſupplātaſti īſurgē-
tes ī me ſubtꝰ me. Tertio ꝑ ꝟtutū exornatō
nē. ⁊ ſic diſꝑdebat eoꝝ ſil'atā ⁊ deceptoriā
vitā. pſ̄. Inimicos meos dediſti mihi dor.
⁊ odi. me diſꝑdidiſti. Q̄rto ꝑ miracl'oꝝ cor
ruſcatiōeꝫ. ⁊ ſic oñdebat eoꝝ fl'a cōmēta.
pſ̄. Clama. nec e. q̇ fal. fa. iō dñs Inno. ī lr̄a
canonizatōis eiꝰ dic̄. erubeſcāt fallaces hēti
ci ꝙ ſua fallacia cōmīta vileſcūt ⁊ ꝯualeſcūt
apl'ica documēta. ꝓpt̄ea dicebat. b. p. mar.
xp̄i bonꝰ odor ſumꝰ alijſ odor vite ī vitā. alijſ
odor mortꝭ ī mortē. ſ. hēticꝭ int̄ q̄s tāq̄ꝫ roſa
īt̄ ſpīas fuit plātatꝰ. ꝙ plātatō roſe ī hierico
.i. int̄ hēticos ad debellādos ⁊ ꝯfundēdos.

Ideo dicitur. Triginta folia habet roſa.
Triginta folia habet roſa.
In fidei defenſione.
In chriſti imitatione.
In ſui remuneratione.

¶ Primo triginta folia habet roſa in fidei defenſiōe. Sicut em̄ ſynagoga in veteri teſtō habuit .xxx. ſctōs pr̄es q̄ ſuis claris virtutib⁹ legē dei defenderūt ne infideles eā ꝯculcarēt. ſm̄ illud Eccli. xliiij. Laudem⁹ viros glīoſos ⁊ pentes nr̄os in gn̄ationib⁹ ſuis: hoīes magni v̄tute ⁊ prudentia ſua prediti nunciantes virtute prudentie populis ſanctiſſima verba. homines diuites in virtute pulchritudinis ſtudium habentes: q̄ gloriaꝫ adepti ſunt ⁊ h̄ntur in laudib⁹. Eodē mō alma mr̄ eccl'ia in nouo teſtō xp̄i fundata ſanguine nouiſſimo tp̄e enixa ē btm̄ petrū martyrē q̄ .xxx. v̄tutibus tanq̄ .xxx. folijs roſe inſertis fidē xp̄i acerrime defendit. p̄ q̄ mortē pati auidiſſime p̄optauit vt patebit. Primū foliū huius nr̄e redolētis roſe eſt Abel ſctificatio. Nam vt dic̄ Greg. ī regiſtro. ⁊ h̄r .xiiij. q. v. c. ſcriptū eſt. Reſpexit de⁹ ad abel ⁊ ad munera ei⁹. dictur⁹ quippe q2 dn̄s reſpexit ad munera: p̄miſit ſollicite: q2 reſpexit ad abel. q2 nō offerens a munerib⁹: ſ3 munera ab offerente placuerūt. hec ibi. Et Aug. de pn̄ia. vt h̄r de peni. di. v. c. i. dicit ſic. Reſpexit em̄ dn̄s ad abel ⁊ ad munera ei⁹. ſ3 pri⁹ dixit ad abel q̄ ad munera. Sumēs em̄ mentē quā cognouit humilē puraꝫ: remunerauit ei⁹ largitat̄ munera. hec ibi. Sic ḡ mēs abel ſctificata fuit a deo q̄ erat fundamētū legis dei ⁊ initiū. ſic aīa bti petri martyris ſctificata fuit a deo ⁊ in gr̄a ꝯfirmata. Signū em̄ ſctificati ⁊ ꝯfirmati in gr̄a eſt vt nō peccet deiceps mortalr̄. qd̄ quidē ſibi ꝯceſſum ē. vn̄ Inno. in lr̄a canonizatiōis ei⁹ dic̄ ſic. Btūs petrus ab infantia virginitateꝫ ⁊ innocentiā ab oī mortali pctō vſq3 ad mortē ſuauit. Idō cantat eccl'ia in hymno dicēs. Petr⁹ flos pulchritudinis ⁊ v̄tutū ſacrariū: nullū mortalis criminis ſenſit vnq̄ ꝯtagiū. ⁊ h̄ quidē cōuenient: q2 illos quos de⁹ ad aliq̄d eligit ita prepat ⁊ diſponit vt ad id ad qd̄ eligunt inueniant ydonei. ſm̄ illō .ij. Coꝝ. iij. Ydoneos nos fecit miſtros noui teſti. Et cū btūs petr⁹ martyr ad h̄ eēt elect⁹ vt fidē xp̄i ⁊ eccleſiā catholicā pene collapſaꝫ reintegraret idō talē obtinuit grām p̄ quā diligēti⁹ id exequeret. Secūdū foliū hui⁹ nr̄e fragrant̄ roſe ē Enoch iuſtificatio. Naꝫ vt dr̄ Heb. xi. Enoch nō inueniebat: q2 trāſtulit illū de⁹. Ante trāſlationē em̄ ei⁹ teſtimoniū hēbat placuiſſe deo. Sic em̄ enoch trāſlat⁹ ē in padiſum terreſtrē: ſic btūs petr⁹ martyr trāſlatus ē ab infidelib⁹ hētic̄ ad ſctām mr̄em eccleſiaꝫ q̄ ē padiſus celeſtis. vn̄ btūs Aug. li. xiij. de ci. dei. c. xxi. dic̄ ſic. P̄nt h̄ et ī eccl'ia ītelligi vt ea meli⁹ accipiam⁹ tanq̄ pphetica īdicia puidētia futuroꝝ padiſū. ſ. etiā ipaꝫ eccl'iam. ſicut de illa legit̄ in cātico cāticoꝝ. Quattuor flumia padiſi q̄ttuor ſunt euangelia ligna fructifera. Scti fruct⁹ eorū opa eoꝝ: lignū vite ſctūs ſctōꝝ vtiq3 xp̄s. lignū ſcie boni ⁊ mali ppriuꝫ ē volūtat̄ arbitriū. hec ille. In hūc padiſum. ſ. ſctām mr̄em eccleſiā trāſlat⁹ ē btūs petr⁹ martyr p̄ baptiſmalē iuſtificationē. q2 nō fuit baptizat⁹ baptiſmo hereticoꝝ: ſ3 baptiſmo xp̄ianoꝝ. ne inobediēs reputaret: ⁊ vt caractere cū ceteris ſignaret vt xp̄o corpalr̄ ꝯformaret vt ī numero fideliū cōputaret vt in donis gr̄e pmoueret ne ceteris ſacris ecclie puaret. Tertiū foliū hui⁹ nr̄e odorifere roſe ē Noe p̄ſeruatio. vn̄ dr̄ Heb. xi. Noe accepto rn̄ſo aptauit archā in ſalutē dom⁹ ſue. ſ3 Noe p̄ grām quā accepit a deo p̄ſeruauit ſolū octo aīas. ſm̄ illō .i. Pet. iij. In dieb⁹ noe cū fabricaret archa: pauci. i. octo aīe ſalue facte ſunt. Noe aūt erat tūc ſexcētorū ānorū. Sꝫ btūs petr⁹ martyr cū eēt ſeptē annoꝝ igreſſus archā catholice fidei diſputās cum patruo ſup̄ articulos fidei iuincibilib⁹ rōnib⁹ ipm ꝯfudit: ⁊ maximā multitudinē hereticoꝝ ad xp̄i fidē ꝯuertit. q̄s p̄ſeruauit a diluuio dānationis. ⁊ lꝫ pceſſerit ab heretic̄: tn̄ ab eoꝝ erroꝛib⁹ extitit alien⁹. Sic de Noe legit̄ Gen̄. v. Proceſſit em̄ ab eis ſic lux a tenebra. ij. Coꝝ. iiij. De⁹ q̄ dixit lucē ſplendeſcere de tenebris. ſic̄ liliuꝫ a ſpinis. Cant. i. Sic liliū int̄ ſpinas. Vn̄ Inno. in lr̄a canonizatiōis ei⁹ dicit. Candido ſctōꝝ collegio nouū mūdicie liliuꝫ ē exortū. Sic ſtella micans a nebulis. vn̄ dr̄ ibidē. Gaudeat inſignis ordo p̄dicatoꝝ q̄ ex eo prodijt ſtella micās. Iſte ē arch⁹ poſit⁹ in nubib⁹ q̄ eſt ſignū federis fidei catholice ⁊ ſubleuatiōis ſctē mr̄is ecclie. Quartū foliū hui⁹ nr̄e ſuauis roſe ē Abrahe religio. Vn̄ dr̄ Heb. xi. Abrahā obediuit in locū exire quē accepturus erat ī hēditatē. cui dictū ē a dn̄o Gen̄. xij. Egredere de terra tua ⁊ de cognatione

tua ⁊ de domo p̃ris tui: ⁊ veni in terrã quã
mõſtrauero tibi. Sic aũt abrahã reliq̈t cun
cta ad iuſſum dñi: ſic btũs petrꝰ martyr reli
cta domo cognatiõe ⁊ patria ꝑfectꝰ ẽ Bo
noniã: ⁊ ibi intrauit religionẽ fratrũ p̄dica
toꝝ q̄ eſt inſtituta ad p̄dicãdũ ⁊ ꝯfeſſiões
audiẽdũ. vñ abbas Neſtoriꝰ in collatiõibꝰ
patrũ dic̃. Quidã eligẽtes egrotãtiũ curã
alij interceſſionẽ q̄ ꝓ miſeris atq̃ oppꝰſſis
īpendiſ exeq̄ntes: aut doctrīe inſtãtes: aut
elemoſynas paupibꝰ largiẽtes. iſ magnos
ac ſummos viros ꝓ affectu ſuo ac pietate
viguerũt. hec ille. Tãto aũt celebrioꝛ ẽ reli
gio p̄dicatoꝝ q̃to magꝭ ꝑ eã ꝓcuraſ ſalus
aĩarũ. qḋ ꝑtinet ad obſequiũ dei. cui nullũ
ſacrificiũ ẽ acceptiꝰ vt dic̃ Gregꝭ. ſuꝑ Eze
chie. Maiꝰ etiã ẽ ſpũalibꝰ armis ꝯ erroꝛes
hereticoꝝ ⁊ tẽptatiões demonũ fideles de
fendere q̃ corꝑalibꝰ armis pplꝫ fidelẽ tue
ri. ⁊ de bto petro martyre Inno. in lr̃a cano
nizatiõis eiꝰ dic̃. Noctẽ poſt dormitionẽ bre
uẽ in ſtudijs lectionũ ⁊ alijs ſacris vigilijs
occupabat. dies aũt impendebat cõmodis
aĩarũ. p̄dicatiõibꝰ vel ꝯfeſſionũ audientie:
aut īpugnatiõi hereſum inſiſtẽdo. Juxta il
lud Titũ. i. Amplectentẽ eũ q̄ ſm doctrinã
ẽ fidelẽ ſmonẽ vt potẽs ſit exhortari in do
ctrina ſana: ⁊ eos q̄ cõtradicũt arguere ⁊c̃.
Quintũ foliũ huiꝰ nr̃e roſe ẽ Yſaac ꝓfeſſio
in q̄ maxie viguit obediẽtia. Vñ btũs Au
guſti. li. xvi. de ci. dei. c. xxxi. dic̃. Yſaac ſic dñs
crucẽ ſuã ſibi ligna ad victime locũ q̄bꝰ fue
rat īponẽdus ipe portauit. ⁊ ī h̓ appuit ma
xima eiꝰ obediẽtia. In religiõe aũt ſummũ
eſt obedĩa. q: vt Gregꝭ xxv. moraſ. dic̃. Obe
diẽtia victimis iure ꝓponiſ. q: ꝑ victimas
aliena caro: ꝑ obediẽtiã ꝟo volũtas ꝓpria
mactaſ. Nã illud qḋ fit ex obedĩa eſt magꝭ
deo acceptũ q̃ illud qḋ fit ꝑ ꝓpriã volũta
tẽ. ſm q̄ Hiero. dic̃ ad Ruſticũ monachũ
Ad id tẽdit oro vt doceã te nõ tuo arbitrio
dimittẽdũ. Btũs petrꝰ martyr maxie obe
diẽtie fuit. ſicut ī lr̃a canonizatiõis eiꝰ dñs
Inno. dic̃. Ingreſſus aũt ordinẽ fratrũ p̄di
catoꝝ ꝯũſatiõe ꝯſpicuꝰ: ſpectabiſ fama: opi
nione mirabiſ: deuotione gratꝰ: hũilitate le
nis: obedĩa placidꝰ: benignitate ſuauis: pie
tate cõpatiens: patiẽa ꝯſtãs: charitate ꝑſta
bilis: ⁊ in cũctis moꝝ maturitate fuit cõpoſi
tus. hec ille. Sextũ foliũ huiꝰ nr̃e roſe ẽ Ja
cob ꝯtẽplatio. nã fugiens a facie Eſau fr̃is
ſui ꝑſeq̄ntis ipſe parũꝑ in via obdormiuit. vi
ditq̃ dñm īnixũ ſcale. cui dñs locutꝰ ẽ ⁊ ꝯſo
latꝰ ẽ vt dr̃ Geñ. xxviij. Sic btũs petrꝰ mar
tyr ob ꝑſecutiões graues hẽticoꝝ ⁊ maxie
ſuoꝝ attinẽtiũ q̄ eũ accuſauerãt ꝓuĩciali q̄
magna ⁊ q̄uia ſcãdala ꝑpetrauerat ī ciuitate
bononieñ. ī dedecꝰ ipoꝝ: ꝯpulſus ẽ ire eſiũ
nõ ſine acri pnĩa. cũq̃ videret pullulare he
reſes in ciuitate eſina nec poſſet obuiare vt
optabat: cũ lachrymis corã crucifixo orãs
ait. Domine qui noſti omnia anteq̃ fiant
tu ſcis quoniam nihil egi eorum que iſti ad
uerſum me mentiuntur. Diſrumpe igitur il
los ⁊ da pacem ſuſtinentibus te vt ſerui tui
fideles inueniantur. Tunc crucifixus ver
tens caput in aliud latus ait. Et ego petre
quid feci? ⁊ ſic confortatus eſt. Septimum
foliũ huiꝰ nr̃e roſe ẽ Joſeph purificatio. nã
fugiẽs vxorẽ phutifaris q̄ ipm ad adulteriũ
īuitabat: caſtitatẽ ſuã illibatã ꝯſeruauit. vt
dr̃ Geñ. xxxix. quẽ tñ ipa falſo accuſauit q̄
vi opp̃mere ipam voluit. Sic btũs petrus
martyr dũ oraret deuotiꝰ in cella corã yma
gine crucifixi ac diceret illã orõnem. Deus
innocẽtie reſtitutoꝛ ⁊ amatoꝛ dirige ad te
tuoꝝ corda ſuoꝝ vt ſpũs tui feruoꝛe conce
pto ⁊ in fide īueniantꝰ ſtabiles ⁊ in oꝑe effi
caces. ⁊ dũ virginitatẽ ſuã ⁊ agones ſuos
ꝟgini cõmẽdaret. audiuit btãm ꝟginẽ dua
bus comitatã puellis dicẽtẽ ſibi. ego roga
ui ꝓ te petre vt nõ deficiat fides tua. Gratis
q̃ accuſatꝰ eſt ꝑori q̄ cũ mulieribꝰ tota no
cte colloq̄baſ. q̄ tñ infamiã purgauit. Octa
uũ foliũ huiꝰ nr̃e roſe ẽ Jude ꝯfeſſio. de q̄ dr̃
Geñ. xlix. Juda te laudabũt fr̃es tui. manꝰ
tua in ceruicibꝰ inimicoꝝ tuoꝝ. adorabũt te
filij p̃ris tui. Judas q̄ ꝯfitẽs īterꝑtaſ btũ
petrũ martyrẽ deſigñt q̄ fidẽ xp̄i ꝯfeſſus ẽ nõ
tñ ī vita: ſꝫ et ī morte. quẽ oẽs fr̃es ſui lay
ci fideles clerici religioſi laudãt ꝑpſ pugnã
victorioſam quã hũit ꝯ hẽticos. cũ eñ q̄dã
hẽticꝰ garrulꝰ ꝯ eũ nimis īſtaret: ille deũ ora
uit vt aut eũ ꝯũteret aut lingua ꝑuaret. ſta
timq̃ mutꝰ effectꝰ ẽ. q: ꝟitatẽ fidei ꝯfiteri
noluit. Nonũ foliũ huiꝰ nr̃e roſe ẽ moyſi di
lectio q̄ ob charitatẽ quã gerebat ad pplꝫ
dei ꝯfideſ dixit dño. aut dele me de libro tuo
in quẽ me ſcripſiſti: aut pce huic pplo. Vñ
miam obtinuit. Sic btũs petrꝰ martyr quo
tidie orabat vt deꝰ nõ aliſ pmitteret ipſum
mori q̃ ꝓ fide xp̄i. vñ dr̃ in lr̃a canonizatio
nis eiꝰ. Feruẽs quoq̃ amatoꝛ fidei ſic aĩo
ſuo illã impſſerat q̄ q̃q̃ ipius ꝟba ⁊ opa
ꝟtute fidei redolebant. ⁊ ſicut moyſes ſte
tit corã pharaone ꝓ libertate ppli dei: ſic be
atus petrꝰ martyr ſe oppoſuit hereticis ꝓ li
bertate eccl̃ie catholice. Nã heretici liberta

tem eccľie nitebanť auferre ⁊ ipām in ſer-
uitutē redigere. Gal.ij. Propť ſubintrodu
ctos falſos frēs q̄ ſubintroierunt explorare
libertatē nřam. Decimū foliū hui⁹ nr̄e roſe
eſt Aaron p̄dicatio. Nā moyſes cū eēt im
peditioris lingue petiuit a dn̄o auxiliū elo-
quentis viri q̄ ſibi eēt p̄ſidio ad ꝯuincēdū
pharaonē. cui dat⁹ eſt aaron. vt dr̄ Exo.iiij.
Sic ſumm⁹ paſtor eccľie vexillū fidei catho
lice tradidit btō petro martyri quē fecꝫ gn̄a-
lē inq̄ſitorē ad inq̄rēdos ⁊ debellādos he-
reticos in ptib⁹ ytalie. Et ſic btūs Lauren
tius Sixto pape obediuit cui diuini ꝟbi mi-
ſa cōmiſerat: ſic btūs petr⁹ martyr ex obedi
entia ſcē romane eccľie fidei catholice diui
ꝟbi curā aſſumpſit p q̄b⁹ nō dubitauit mo
ri. vñ in lr̄a canonizatiōis ei⁹ dr̄. Pro defen
ſione nāqꝫ fidei ⁊ obediā romane eccľie vir
ille venerabilis acerrimā mortē tulit. ⁊ q̄nto
ſanguis bti petri martyris fuit dignior ⁊ p̄
cioſior ſanguine aīaliū imolatoꝝ p aaron
ſummū ſacerdotē: tanto hoſtia quā obtulit
fuit deo acceptior. qꝛ ſeip̄m obtulit. ⁊ h̄ fuit
ac ſi xp̄s iterū ſeip̄m obtuliſſet ppť vnionē
ei⁹ p charitatē cū btō petro. Undecimū fo-
liū hui⁹ nr̄e roſe ē phinees defenſio. de q̄ dr̄. i.
Mach.ij. Phinees zelādo zelū dei accepit
teſtm̄ ſacerdotij i ſecľa. qꝛ vt dꝛ Nume.xxv.
Cū vidiſſꝫ phinees q̄ndā virū iſraelitā in-
trantē ad ſcortū madianitā: arrepto pugio
ne pfodit ābos ſiľ virū. ſ. ⁊ mulierē. Sic be
at⁹ petr⁹ martyr zelās fidē catholicā ⁊ pſe-
quēs hēticos dicebat eis ꝙ de tota ſac ſcri-
ptura teſtimonia ſua pferrēt ⁊ ip̄e p ſe ⁊ ꝯ
eos tm̄ vnū militē ſ. paulū aſſumeret. q̄ dic
Sumite gladiū ſpūs qd̄ ē ꝟbū dei. Hoc gla
dio ꝟbo dei pfodit hereticos ⁊ hēſim eorū.
ſm̄ illud. i. Pet.iij. Parati ſemp ad ſatiſſa
ctionē oī poſcēti vos rōem de ea q̄ in vob̄ ē
ſpūs fide ⁊c. Duodecimū foliū hui⁹ nr̄e ro
ſe ē ioſue expugn̄tio. de q̄ dꝛ Eccľi.xlvi. Forꝗ
ī bello ieſu naue expugn̄re hoſtes vt ꝯſeq̄re
tur hēditatē iſrľ. aut nō ī iracūdia ei⁹ īpedi-
tus ē ſol ⁊ facta ē vna dies q̄ſi duo. Inuo-
cauit altiſſimū oīpotētē obpugn̄do inimicos
vndiqꝫ. ⁊ audiuit illū magn⁹ ſctūs de⁹. Sic
btūs petr⁹ martyr cū quēdā hereſiarchā co
rā pplo mediolani examinaret velut dux ⁊
inq̄ſitor: ⁊ maxim⁹ eſt⁹ cūctos afficeret: pre
miſſo ſigno crucꝫ ⁊ orōne ad deū fuſa mox
nubes deſcēdit q̄ refrigeriū toti pplo p̄ſti-
tit ⁊c. Decimūtertiū foliū hui⁹ nr̄e roſe eſt
gedeonis liberatio. cui cū eſſet dictū vade:
qm̄ in hac fortitudīe tua liberabis iſrael de
manu madian. cūqꝫ heſitaret quia pauciſſi
mos habebat ſecū: audiuit. dn̄s tecū viroꝝ
fortiſſime. vt pꝫ Judic.vi. Sic btūs petrus
martyr tāq̄ vir celeſtis a deo miſſus ad cō
uincendos hereticos magnā fortitudinē ⁊
gratiā a deo impetrauit. Cui pater dedit cō
ſtantiā ad reſiſtendū: filius ſapiām ad cō-
uincendū: ſpūſſctūs gratiā ad ꝯuertendū.
vt ptꝫ de heretico qui coram tabula in qua
erat ymago bti petri martyris depicta reci-
pientis martyriū: furibūdus inſilijt ⁊ mu-
tus effectus abiurans hereſim ⁊ cōfitens
peccata ſua corde liberat⁹ eſt. Decimūquar
tū foliū hui⁹ noſtre roſe eſt ſanſonis morti-
ficatio qui plures occidit moriēs q̄ꝫ viuēs.
Unde dixit. Moriať ſanſon cū philiſteis.
vt pꝫ Judic.xvi. Sic btūs petr⁹ martyr ve-
lut granū mortificatū multū fructū attulit
dū per paſſionē ſuā multos hereticos ad fi
dem xp̄i ꝯuertit. ſicut in publica p̄dicatiōe
p̄dixit. Ego deteri⁹ eis faciā mortu⁹ q̄ꝫ viu⁹.
Qd̄ verbū in dies verificať. Jō cantat ſcā
mr̄ eccľia. Dū ſanſonis vulpes q̄rit. i. hereti
cos quos velut alter ſanſon pquirit ⁊ pſe-
quitur ab iniq̄s emiť. caput ſacrū lictor fe-
rit. iuſti ſanguis fundiť ſic triūphi palmaꝫ
gerit dū p fide moriť. Decimūquintū foliū
noſtre huius roſe eſt ſamuelis illuminatio
Nā vt diciť. i. Reg.iij. Factū eſt vt hely ia
ceret in loco ſuo ⁊ oculi ei⁹ caligauerāt: nec
poterat videre lucernā dei anteq̄ extingue
retur. Samuel aūt dormiebat in tēplo dn̄i
vbi erat archa dei. Sic btūs petr⁹ martyr ve
lut alť ſamuel fideľ ppheta dn̄i dormiebat
ſepult⁹ in tēplo ⁊ eccľia catholica fratrū p̄-
dicatoꝝ de mediolano qui erat lucerna ar-
dens ⁊ lucēs per fidei manifeſtationē. quā
heretici videre nō poterāt donec ip̄am exti
xerūt p mortē. Sꝫ nō erat extincta. qm̄ ve-
hemenť ardebat in ꝯſpectu dn̄i. cui⁹ ſignuꝫ
ē ꝙ lāpades frequenť diuinitus ſunt accēſe
ad ſepulchrū ei⁹ nullo ſuffragāte hūano au-
xilio. ppťea i lr̄a canonizatōis ei⁹ dꝛ. ad ſci
petri tumulū freq̄ns lux deſcēdit in cui⁹ lau.
ti. lā. accēdit. Nāqꝫ p⁹ mortē ip̄i⁹ lāpades ad
ſepulchrū ei⁹ venerabile depēdētes plies p
ſeip̄as abſqꝫ omī hūano ſtudio ⁊ miſterio
diuinit⁹ ſunt accēſe. Cōueniēs eñ erat vt qm̄
igne ac luīe fidei claruerat: valde excellenť
ſinglare de ip̄o ignis ⁊ lumīs miraculū de
mōſtrareť. Decimūſextū foliū hui⁹ nr̄e roſe
eſt nathan reprehenſio, de quo dꝛ. ij. Regū

xij. ꝙ cū argueret dauid de pctō ſuo ⁊ ille co-
gnoſcens pctm̄ ſuū diceret. peccaui dn̄o. di-
xit nathā. Dn̄s quoqꝫ tranſtulit pctm̄ tuū
nō morieris. Sic cū quidā heretic⁹ ſctitatē
⁊ miracula ſcti petri martyris ⁊ fidē ſancte
m̄ris eccl'ie deprauaret ſumpto quodā ſub
oſtētatiōe morſello ꝙ eū nō poſſet ſi circa
hoc delinq̄ret trāſglutire. ſenſit mox ipꝫ ſuo
gutturi ſic inherentē vt illū educere vel in-
ducere nō valeret. cui ſctūs petr⁹ martyr vi
ſibiliter apparēs eūqꝫ vehement' arguēs de
hoc ꝙ fideꝫ xpi ⁊ ſctām m̄rem eccl'iam ca-
tholicā ſic vilipēderꝫ ⁊ obpugnaret: ilico pe
nitens ⁊ ſentiēs vicine mortꝪ euentū facto
voto ꝙ ab hm̄ōi reſipiſceret: fuit ꝓtin⁹ illo
euomito liberatus. Decimūſeptimū foliuꝫ
n̄re hui⁹ roſe eſt dauid liberatio. Nā vt dr̄. i.
Reg. xvi. Inuaſit ſpūs dei mal⁹ Saul. Da
uid aūt pſallebat manu. q̄diu dauid pſal-
teriū pulſabat ſaul nō vexabat'. cū eni eſſet
inimic⁹ dauid: tn̄ bn̄ficio ei⁹ liberabat' a ſpū
malo. Sic btūs petr⁹ martyr cuiuſdā nobil'
lꝫ heretici ⁊ inimici fidei catholice filiū pre
nimio ⁊ horribili tumore gule: nec loq̄ nec
ſpirare valentē leuaꝫ ad deū manib⁹ ⁊ cruc̄
ſup eo facto ſignaculo ſuppoſita cappa ve-
lut pſalterio loco infirmo ꝑfectiſſime ſana
uit tā in aīa q̄ꝫ in corpe. ne deinceps ſpūs ꝑ
fidie illū nequit' exagitaret. Etiā dū Gau-
fredus de cumis hr̄et de pāno tunice ſcti pe
tri martyris vt ꝯuinceret hereticū quendā
pannū ipm in ignē piecit: q̄ ꝓtin⁹ ignē exti-
xit. qō vidēs heretic⁹ ad fidē xpi ꝯūſus eſt
Decimūoctauū foliū n̄re hui⁹ roſe eſt ſalo-
monis gubernatio. de q̄ dr̄ Eccl'i. xlvij. Sur
rexit fili⁹ ſenſat⁹: ⁊ ꝑpt' illū deiecit oēm potē
tiā inimicoꝝ. Salomon imperauit in dieb⁹
pacis cui ſubiecit dn̄s oīs hoſtes erudit⁹
eſt in iuuētute ſua ⁊ iplet⁹ eſt q̄ſi flumē ſa-
pientia. Sic btūs petr⁹ martyr velut fidei
pugil egregi⁹ hereticoꝝ dogma peſtiferū in
vita ſua plurimū eradicauit. poſt mortē āt
ſuā ei⁹ meritꝪ ⁊ coruſcantib⁹ miraculis fuit
adeo extirpatū vt q̄ꝫplurimi errorē ſuū re-
liq̄rint ⁊ ad gremiū ſctē eccl'ie ꝯuolauerint
ita vt ciuitas mediolanēſis ⁊ comitat⁹ eiuſ
dē vt tot hereticoꝝ ꝯuēticula reſidebāt in-
tantū ſit purgata vt alijs expulſis alijs ad
fidē xpi ꝯūſis null⁹ ibideꝫ audeat aliq̄ten⁹
appere. Plēs etiā ex eis maximi ⁊ famoſi
p̄dicatoꝝ ordinē ſunt ingreſſi. q̄ vſqꝫ nūc cū
ctos hēticos ⁊ fautores feruore mirabili ꝑ
ſequunt'. Decimūnonū foliuꝫ n̄re hui⁹ roſe
eſt helye ſuſcitatio. de q̄ dr̄ Eccl'. xlviij. Sur
rexit helyas ꝓpha q̄ſi ignis ⁊ v̄bū ipi⁹ q̄ſi
facl'a ardebat. q̄ ſuſtulit mortuū ab inferis
de ſorte mortꝪ i v̄bo dn̄i dei. Hic ēt vt dr̄. iij.
Reg. xviij. Cū aer eēt clar⁹ nec vlla nubes
in eo apperet orauit ad dn̄m ⁊ ſtatim nu-
bes aſcēdit de mari. Sic btūs petr⁹ martyr
fuit velut ignis. de q̄ dic̄ Inno. in lr̄a cano-
nizatiōis ei⁹. Tunc clari⁹ fidei lāpas lucet.
cū ardētes lucerne martyꝝ ſupplicioꝝ in-
cendijs corpalit' extinguunt'. Qō plane ⁊ li
q̄do patuit in ipi⁹ bti petri martyris paſſio
ne. q: poſt gl'ioſuꝫ ⁊ recolēdū ei⁹ martyriū
ſic ſuoꝝ multitudie ⁊ eminētia miraculoꝝ
fides reſplēduit ꝙ q̄ꝫplurimi hētici eoꝝq̄ꝫ
credētes ipi⁹ fidei tot ⁊ tātoꝝ oſtēſiōe ſigno
rū agnita v̄itate ad illi⁹ lumē de ſuoꝝ erroꝝ
tenebris ꝓpere redierūt. hec ibi. Int' cetera
miracula h̄ de ipo fert' ꝙ cū mulier q̄dā in
flandria peperiſſet tres filios mortuos ⁊ iaꝫ
q̄rtū filiū etiā mortuū peperiſſet: deuotiſſime
btō petro martyre ſe deuouit quē ſuis meri
tis a mortuis ſuſcitauit. Cōſilr̄e accidit Ce
nonis in ꝓuincia francie cū puella q̄dā in
flumie raptim ſubmerſa eēt ⁊ mortua meri
tis bti petri martyris p̄ſtine vite reſtituta.
qō ſignū viderūt oēs ppl'i q̄ erāt in eccl'ia
fratrū p̄dicatoꝝ. vbi pentes ei⁹ emiſſo voto
ſuſcitatā gaudioſe receperūt. Viceſimū fo-
liū n̄re hui⁹ roſe eſt helyſei ſubuctio. de q̄ dr̄
Eccl'. xlviij. Helyſe⁹ i dieb⁹ ſuis nō ptimuit
p̄ncipē ⁊ in potentia nemo vicit illū in vita
ſua fecit monſtra: nec ſupauit illū v̄bū ali-
qō. Duo eni p̄cipua fecit heliſe⁹ in vita ſua
Pr̄io cū ipe deſcēderet de Bethel pueri par
ui egreſſi de ciuitate illudebāt ei. q̄s maledixit
⁊ duo vrſi lacerauerūt eos vt dr̄. iiij. Reg. i.
Scd̄o ſanauit Naaman ſyrū a lepra vt dr̄
ibidē. v. c. Sic btūs petr⁹ martyr dū p̄dica-
ret Ceſene in ytalia in platea ciuitatꝪ: q̄dā
nobiles iuuenes q̄ꝝ dom⁹ erat cōtigua pa-
lacio dn̄ij cuꝫ eēnt hētici iacebāt lapillos ꝯ
ſcm̄ p̄dicātē q̄ꝝ malignitatē ſepi⁹ increpās
nihil ꝑfecit. tādē publice illi domui maledi
xit: q̄ ſtatim corruit ⁊. xlij. duos viros q̄ in-
t⁹ erāt piit' interemit. Deīceps āt nūq̄ꝫ dom⁹
p̄dicta repari potuit cū plīes attēptatū fu-
iſſet ēt vſqꝫ i p̄ntē diē. Scd̄o cū q̄dā deſpa
t⁹ noīe Roba oīa i ludo ꝑdidiſſꝫ ⁊ demōes
inuocaſſet: vexat⁹ ab eis miſabilr̄ ēt vſqꝫ ad
mortē. tādē meritꝪ bti petri martyris ꝑfectē
curat⁹ pn̄iam egit ſalutareꝫ. ꝑterea multi a
varijs lāguorib⁹ ⁊ diūſis infirmitatib⁹ cura

tiſſunt. bibentes aquã intinctã reliquijs bti
petri. Etiã frater Johẽs polon⁹ ordinis nr̃i
cũ apud bononiã quartana laboraret. tãdẽ
in feſto bti petri mar. q̃ erat ſermocinatur⁹
ad clerũ. deuotiſſime ſe deuouẽs merit̃ ſcti e
pleniſſime ſanat⁹. Uiceſimũprimũ foliuʒ
nr̃e hui⁹ roſe eſt Ezechie ſanatio. Naʒ vt dr̃
Ecc̃. xlviij. Fecit ezechias qd̃ placuit deo et
fortiter iuit in viã dauid pr̃is ſui. In diebus
ip̃i⁹ retro redijt ſol: ⁊ addidit regi vitã. Sic
beat⁹ petr⁹ mar. p̃mo cũ quidã naute caligi⸗
ne noctis maris pcellis pene naufragarent
ad inuocatõnẽ ei⁹. in antẽna cũ luminarib⁹
accenſis apparuit. om̃iqʒ obſcuritate fuga⸗
ta. nox illa tam caliginoſa in diẽ clariſſimuʒ
cõmutat̃: mare q̇euit: vent⁹ ceſſauit a tẽpe⸗
ſtate. ſaniqʒ ⁊ incolumes naute ipſo die ia⸗
nuam puenerũt. Secũdo cũ q̇dã magiſter
grãmatice in puincia Teuthonie apud tra⸗
iectum plurimũ detraberet ſcitati bti petri
mar. de quodã ſanguĩe q̇ miraculoſe appa⸗
ruerat in digitis quarũdã mulierũ filantiuʒ
in feſto p̃dicti martyris: grauib⁹ febrib⁹ cor
reptus vicin⁹ morti deſperatiõe medicoꝝ: to
tum ſe deo ⁊ ſancto petro martyri deuouẽs
mox ſanat⁹ eſt. Uiceſimũſecũdũ foliũ nr̃e
hui⁹ roſe eſt Joſie ampliatio. de q̊ dr̃ Eccl'i
xlix. Memoria ioſie in compoſitiõe odoris
Ip̃e eſt direct⁹ diuinit⁹ in penitẽtia gẽtis vt
tulit abhoĩatões impietat̃ ⁊ gubernauit ad
dñm cor ip̃i⁹: ⁊ in dieb⁹ pctõꝝ corroborauit
pietatẽ. Idẽ dr̃. iiij. Reg̃. xxiij. Sic beat⁹ pe⸗
trus martyr vt ampliaret fidẽ ieſu xp̃i. ab⸗
ſtulit abominationes demonũ vexantiuʒ ⁊
inducentiũ plures ad pctm̃. vt pʒ de euphe
mia dioceſis modiolanẽſis. q̇ ſeptẽ annis a
demonib⁹ vexata. maxime dieb⁹ dñicis ⁊ fe
ſtiuis cum miſſa celebraret̃: merit̃ ſcti petri
martyris eſt pfecte ſanata. Etiaʒ nerbona
ſeptẽ annis a demonib⁹ agitata ⁊ heretico
quodã q̇ Cõradus de landriano vocabatur
maximo quidẽ nigromãtico nõ valente eaʒ
tenere merit̃ ſcti petri martyris liberata eſt
⁊ nigromantic⁹ abiurata om̃i hereſi ⁊ incã
tationib⁹ demonioꝝ ad fidẽ catholicã cõuer
ſus eſt. Uiceſimũtertiũ foliũ noſtre huius
roſe eſt Jeremie p̃nũciatio. de quo dr̃ Eccl'i.
xlix. Male tractauerũt illũ q̇ a ventre mr̃is
cõſecrat⁹ eſt pphera. Sic beat⁹ petr⁹ mar.
cõſecrat⁹ a deo ppheta ſpũſctõ plen⁹: q̃ttuor
p̃dixit. Prio nãqʒ tranſiens cũ fratre ge
rardo tridentino. iuxta quoddã caſtrũ here
ticoꝝ noĩe gather. p annũ añ paſſionẽ ſuaʒ
dixit illi ſocio. Iſtud caſtrũ deſtruet̃ p fide. ⁊
nazari⁹ ⁊ deſideri⁹ duo ep̃i hereticoꝝ q̇ ibi
ſepulti ſunt cõburent̃ in curia ip̃i⁹ caſtri. qd̃
ita euenit miniſterio fratrũ inq̇ſitoꝝ ꝯ here
ticos. Secũdo dũ in dñica ĩ ramis palma
rũ beat⁹ petr⁹ mar. p̃dicaret mediolani vbi
erat vtriuſqʒ ppl'i maxĩa mł'titudo. ſ. virorũ
⁊ mulierũ: dixit alta voce. Scio p certo ꝙ he
retici tractãt mortẽ meã ⁊ p morte mea pe
cunia ẽ iam depoſita: ſʒ faciãt qd̃ volũt: qꝛ de⸗
teri⁹ faciã eis mortuus q̃ viu⁹: q̇ infra men
ſem ab eis occiſus ẽ. Tertio dũ q̇dã matro
na noĩe Girolda. xiiij. annis a ſpiritib⁹ imũ
dis fuiſſet obſeſſa ⁊ nulli⁹ auxilio iuuari poſ
ſet. tandẽ veniẽs ad ſctm̃ petrũ mar. poſtula
uit ei⁹ ſuffragiũ. cui ſanct⁹ r̃ndit. Cõfide filia
qꝛ ⁊ ſi modo qd̃ poſtulas imperrare non va
les. non mł'to poſt a me plenarie obtinebis:
qd̃ ⁊ factũ eſt. nam poſt paſſionẽ ei⁹ p̃dicta
mulier accedens ad ſepulchrũ bti petri mar
tyris: pfecte fuit liberata. Quarto dũ ipſe
de cumis mediolanũ pgẽt ⁊ tũc pateret̃ q̃r
tanã: ⁊ ſocij dicerẽt ei ꝙ nõ poſſent mediola
nũ applicare. ſctũs r̃ndit. Apud ſctm̃ ſimpli
cianũ oportet nos hoſpitari: qd̃ ⁊ factuʒ eſt.
nã cũ ei⁹ ſacrũ corpus deferret̃ ppt̃ nimiaʒ
ppl'i freq̃ntiã: nõ potuerũt illud mediolanuʒ
deducere: ſʒ apd̃ ſctm̃ ſimplicianũ depoſuerũt
⁊ ibidẽ illa nocte remãſit. Uiceſimũq̃rtũ
foliũ nr̃e hui⁹ roſe ẽ Ezechiel' reuelatio. de q̊
dr̃ Ecc̃. xlix. Ezechiel q̇ vidit cõſpectũ glorie
quã oñdit illi in curru cherubĩ. Sic btõ pe.
mar. reuelatũ eſt q̃ glioſũ int̃ agmĩa btõꝝ
ſpũuʒ xp̃s ſibi pauerat imo ſepi⁹ in ſpũ ra⸗
pt⁹ vidit plĩma ſecreta dei. q̇ p̃dicatur⁹ erat
fidelib⁹ xp̃ianis: cui⁹ gl'iaʒ de⁹ reuelauit mul
tis pſõis: p̃cipue aũt cuidã deuotiſſime mo
niali ĩ mõaſterio de ripul' apd̃ florẽtiã eo die
q̊ martyrizat⁹ fuit. Uiceſimũq̇ntũ foliũ nr̃e
hui⁹ roſe eſt Zorobabel' reſtauratio. de q̊ dr̃
Ecc̃. xlix: Quõ ãplificem⁹ zorobabel: Nã ⁊
ip̃e q̃ſi ſignũ in dextera iſrl'. Hic reſtaurauit
vrbẽ ſctãm hierl'ʒ. vt dr̃. i. Eſdre. iij. Sic bea.
pe. mar. reſtaurauit ꝯuẽtũ attrabatẽſeʒ ordi
nis nr̃i. Nã cũ mercatores q̇dã ĩ ciuitate at⸗
trabatẽſi haberẽt iux̃ ꝯuẽtũ nr̃m maximam
ſtruẽ lignoꝝ venaliũ. in q̇b⁹ ignis erat ſuccẽ
ſus ⁊ vẽt⁹ impelleret flãmas ĩ ꝯuẽtũ nec poſ
ſet ab incẽdio vllo modo liberari. apportat̃
reliquijs bti pe. mar. cũ maxĩa deuotione. flã
ma incẽdij ĩ aliud lat⁹ deflexit ⁊ ꝯuẽt⁹ illeſus
oĩno pmãſit. excepta q̃dã cruce q̇ erat ĩ ſum
mitate eccl'ie quã ignis ſuccenderat añ ap⸗

portationē p̄dictarū reliquiarū. Uiceſimū ſextū foliū nr̄e hui⁹ roſe ē Eſdre reedificatō de q̊ dr̄ Ecc̄.xlix. In dieb⁹ ſuis edificauit domū ⁊ exaltauit tēplū ſctm̄ dn̄o paratū in glr̄ia ſempit̄na. Sic be.pe.mar.edificauit pl'es cōuent⁹ ordinis nr̄i ī diuerſis ptib⁹ xp̄ianitat̄ puta parme.ceſene.etiam ī traiecto ciuitate theutonic:cū q̄dā frēs deducerēt lapides p edificāda eccl'ia nauigio:⁊ nauis adheſiſſet cuidā littori adeo vt nullo mō moueri poſſet inde ſuppoꝛ appoſita manu ad nauī ⁊ leuit̄ ipaꝫ īpellēs ait. In noīe ſcī petri mar.in cui⁹ honorem lapides iſtos deferim⁹:vade. Statimq̄ꝫ nauis velociſſime ſe mouit:⁊ de littore integra receſſit. Uiceſimūſeptimū foliū nr̄e hui⁹ roſe ē Neemie deuotio.de q̊ dr̄.ij.Eſdre.viij.dixit aūt neemias vniūſo pplo.dies ſctificat⁹ ē dn̄o deo nr̄o. Nolite lugere ⁊ flere:nolite ꝯtriſtari. Gaudiuꝫ em̄ ē foꝛtitudo nr̄a q̄ cōfitebant̄ pctā ſua.⁊ adoꝛabāt dn̄m deū ſuū:⁊ dn̄s de celo exaudiuit eos in miſi coꝛdijs mult̄. Sic be.pe.mar.ſua paſſiōe cōſecrauit diē ſuā dn̄o in q̄ magnū gaudiū attulit plebi dn̄i.Cū em̄ Innocē.q̄rt⁹ btm̄.petrū ſanctoꝝ martyrū ī catalogo aſcripſiſſet frēs apd̄ mediolanū ad capl'ꝫ ꝯueneſt. Uolentes aūt ei⁹ coꝛp⁹ ad altioꝛē locū trāſferre cū pluſq̄ꝫ p annū ſub t̄ra iacuiſſet:ita ſanū ⁊ integrū rep̄tū ē ac ſi eadē die fuiſſet ſepultū. Frēs igr̄ ſup̄ magnū pulpitū iuxta plateam coꝛp⁹ ei⁹ cū magna reuerētia deduxeſt:⁊ ibi deꝫ oī pplo ē oſ̄ſuꝫ ⁊ ab eo deuotiſſime honoratū.ſilr̄ cū q̄dā comitiſſe d̄ mōte maſino ad bea.pe.mar.ſpālēꝫ deuotōeꝫ hērent ⁊ ei⁹ vigiliā ieiunarēt ⁊ intereſſent veſpis vigilie ipi⁹ ⁊ faculā quādā accēſaꝫ ad altare ei⁹ poſuerūt:quā cū extinxiſſet ſacerdos diuinit⁹ ē iterū ac tertio accēſa. Uiceſimūoctauū foliū nr̄e hui⁹ roſe ē Symeōis honie filij imp̄tratio.de q̊ dr̄ Ecc̄.l. Qui curauit gētē ſuā ⁊ liberauit eā a pditōe.Et iterauit oꝛōnē ſuaꝫ volēs oſ̄dere v̄tutē dei Sic be.pe.mar.apd̄ deū p nob̄ aduocare nō deſinit.de q̄ pōt expoſni illō.ij.Macha.xv.Hic ē fratrū amatoꝛ ⁊ ppl'i iſrl'.Hic ē q̄ mltū oꝛat p pplo:⁊ vniūſa ſctā ciuitate ⁊ accept⁹ ē valde.pꝫ ex miracul' ei⁹ mult̄ q̄b⁹ p̄ſtat bn̄ficia ſanitat̄. Nā a moꝛbo caduco liberauit quēdā puerū. ēt ab eodē moꝛbo caduco liberauit quādā mulieꝛeꝫ religioſaꝫ ī frācia.alioſ a podagra.alios a febre q̄rtana alios a ꝯtinuis febꝛib⁹.alios a tumoꝛe gule.alios a fractura inteſtinoꝝ ⁊c̄.
Uiceſimūnonū foliū nr̄e hui⁹ roſe ē Jude machabei reductio.de q̊ dr̄.i.Mach.iij. Similis fact⁹ ē leoni ī opib⁹ ſuis ⁊ pſecut⁹ eſt iniq̄s pſcrutās eos:⁊ q̄ ꝯturbabāt ppl'ꝫ ſuū ſuccēdit eos flāmis.⁊ repulſi ſūt inimici p̄ timoꝛe ei⁹ ⁊ noīat⁹ ē vſq̄ꝫ ad nouiſſimū t̄re ⁊ ꝯgregauit peūtes. Sic be.pe.mar.tanq̄ꝫ leo q̄ p̄dicatoꝛ feruid⁹ fidei zelatoꝛ alte ⁊ vbiq̄ꝫ rugiebat:itrepid⁹ hereſuꝫ dānatoꝛ:vicioꝝ rigid⁹ ſp̄ extirpatoꝛ. v̄itat̄ lucid⁹ doctoꝛ ⁊ amatoꝛ. Naꝫ hēric⁹ q̄dā noīe Opizo deridēs ſctitē btī pe.mar.accedēs ad altare ipi⁹ ſcī accepit duos denarios ⁊ ſocijs ait. Bonuꝫ ē vt bibam⁹ iſtos.ſtatiq̄ꝫ īmobil' fact⁹ p̄uat⁹ vſu ⁊ oīꝫ mēbroꝝ ſe ꝯuouit abiuraturū oēꝫ ſuā hēſim. Reſtitut⁹ itaq̄ꝫ ſanitati cogſcēs v̄tutē ſcī pe.mar.hereſim abiurauit:⁊ ad fidē catholicā ſe reduxit. Triceſimū foliū nr̄e hui⁹ roſe eſt Eleazari paſſio.q̄ ait.vt dr̄.ij.Macha.vi. Adoleſcētib⁹ exēplū foꝛte relinquā.ſi p̄ōpto aīo ac foꝛti p grauiſſimis ⁊ ſctiſſimis legib⁹ honeſta moꝛte pfūgar.⁊ iſte q̄dē h̄ mō vita deceſſit:nō ſoluꝫ iuuenib⁹:ſꝫ et vniūſe gēti mēoꝛiā moꝛt̄ ſue ad exēplū v̄tutis ⁊ foꝛtitudis derelinquēs. Sic be.pe.mar.p fide xp̄i moꝛi optabat.vn̄ Inno.in lr̄a canonizatōis ei⁹ dic̄ ſic. In oꝛdīe fratrū p̄dicatoꝝ.xxx.fere ānoꝝ ſpacio fult⁹ catua v̄tutū fide pre[illegible]bula ſpe aſtāre:comite charitate ſic p̄ualuit ⁊ pfecit circa ipi⁹ defēſionē fidei.p q̄ tot⁹ ardebat q̄ꝫ ꝯ illi⁹ diros hoſtes mēte itrepida feruētiq̄ꝫ ſpū:ꝯtinuū certamen exercens.ſuū tādē agonē diutinū victrici ſupante martyrio feliciter ꝯſūmauit.⁊ ſic petr⁹ firm⁹ ī petra fidei petra demū paſſionis alliſus Ad petrā xp̄m digne laureād⁹ aſcēdit. Cū d̄ ciuitate cumana vbi fratrū ſui oꝛdinis poꝛ erat. Mediolanū pgeret p exeq̄nda inq̄ſitione ꝯ hēticos ſibi ab aplica ſede cōmiſſa ſic in publica p̄dicatōne pdixerat.q̄dā de ipoꝝ hēticoꝝ credētib⁹ p̄ce illoꝝ īduct⁹ ⁊ p̄cio.iter ſalutaris ppoſiti pſequentē.funeſt⁹ in filijs ī agnū vtiq̄ꝫ lup⁹ fer⁹ ī mitē.ī piū ipi⁹:furibūdus ī māſuetū.ī modeſtū effrenis.pphan⁹ in ſctm̄.p̄ſumit īſultū.exercet cognatū.moꝛtē intēptat.ſacrū aūt ill'⁹ caput crudelit̄ ipetēs.diris ī ipꝫ īpꝛeſſis vulnerib⁹ ⁊ ſaciato ſāguine iuſti enſe veneradū:illū nō diūtētē ab hoſte:ſꝫ exhibētē ſe ptin⁹ hoſtiā:⁊ ceſoꝛis ſuſtinētē.ī patiētia truceſ ict⁹.dimiſit ſpū p̄tē te ſupna ī ipo loco paſſiōis occiſū. Ipo q̄q̄ꝫ ſacrilego pcuſſuras ī xp̄i miſtrū gemīas inculcāte:ille nō q̄rula voce murmurās:ſꝫ ſufferēs oīa patiēt̄ ſuū dn̄o ſpm̄ cōmēdabat.dic

In man⁹ tuas dñe cōmēdo ſpm̄ meū. Symbolū etiā cepit dicē fidei. cui⁹ nec in h̄ articulo deſiijt eē pco: ſ cū adhuc martyr dñi palpitaret. cultellū crudelis lictor arripuit ꝛ per latera ei⁹ trāſfixit. h̄ ibi. Qui aūt ī vicinis agris laborabāt. abſcidentes ramuſculos arboꝝ ꝛ vitiū. ſil'r herbā ſecātes videbāt ſanguinē ex illis fluere ꝛ mirātes q̄dnā h̄ eēt. ꝑuenerūt ad locū paſſiōis ꝓpt qd factū ē maxim⁹ ꝯcurſ⁹ ppl'oꝝ venerātiū xp̄i martyrē. q̄ eſt velut flos roſarū ī dieb⁹ vernis. ꝛ ſic ptꝫ quō trigīta folia hꝫ roſa. ſ. be. pe. mar. quē ſūmo honore hodie venerat̄ eccleſia.

¶ Secūdo triginta folia hꝫ roſa ī xp̄i imitatiōe. Nā beat⁹ petr⁹ mar. imitat⁹ ē xp̄ꝫ: ꝓ cui⁹ fide ſitiebat ardētiſſime calicē paſſiōis ī trigīta ꝑfectōib⁹. Pmo ī gnātiōe. Sic eñ xp̄s ſine labe pcti nat⁹ ē de peccatorib⁹: vt pctā tolleret. Sic be. pe. mar. natus ē de hētic ſine ꝯtagio hēſis: vt hēſim expugnaret. Vñ dr̄. Puer ī fide claruit carēs parētū nebula. Secūdo in ſctificatōe. Sic eñ xp̄s ſctificat⁹ ē ſpūſctō ſupueniēte. Sic be. pe. mar. ſctificat⁹ ē ꝛ ī gr̄a ꝯfirmat⁹ ne deinceps mortalit̄ peccaret. Tertio ī regn̄atione. Sic eñ xp̄s baptizari voluit: lꝫ nō haberet imūdiciā pcti originaľ. ſic be. pe. mar. baptizat⁹ ē: lꝫ eēt ꝓ tūc imunis ab origīali. Quarto ī diſputatiōe. Sic eñ xp̄s duodēnis ī medio doctoꝝ diſputat. ſic be. pe. mar. cū eſſet ſeptēnis cuꝫ patruo de fide diſputat quē cōuicit: ſic xp̄s doctores. Quīto ī ſubiectōe. Sic eñ xp̄s ſe ſubijcit diſcipline parentū vſqꝫ ad etatē legitimā. ſic be. pe. mar. ſubijcit̄ parētib⁹ ſuis intēdēs tñ ſtudio fidei catholice. Sexto ī vite inſtitutiōe. Sic eñ xp̄s inſtituit nouā legē in q̄ pctōres ſaluos faceret. ſic be. pe. mar. elegit ſibi nouā religionē in q̄ hēticos ad fidē xp̄i ꝯuerteret. Septimo ī p̄dicatōe. Sic eñ xp̄s venit in mūdū vt ſua p̄dicatōe ſecreta pr̄is ſui doceret. ſic be. pe. mar. īt̄rauit ordinē p̄dicatoꝝ: vt ſecreta fidei p̄dicādo apiret. Octauo ī corporis maceratōe. Sic eñ xp̄s. xl. dieb⁹ ꝛ noctibus ī deſerto ieiunauit. ſic be. pe. mar. ī iuſtificatōib⁹ dñi exercebat̄ aſſidue ī ieiunijs: vigilijs: abſtinētijs: diſciplinis: vt ſic a ſpiritalib⁹ neq̄tijs tut⁹ eēt. Nono ī integritat̄ cōſeruatōe. Sic eñ xp̄s v̄ginitatē ſꝑ dilexit ꝛ exaltauit. ſic bea. pe. mar. v̄ginitatē mētis ꝛ corpis illibatā ſꝑ ꝯſeruauit. Decimo ī peccatoꝝ ſuſceptōe. Sic eñ xp̄s nunq̄ ſpreuit pctōres ad ip̄m conuerſos: ſ benigne ipos ad gr̄am ſuſcepit. ſic bea. pe. mar. heretic̄ ad fidē xp̄i ꝯuerſis ſꝑ indulſit. Undecīo ī obſtinatoꝝ dānatiōe. Sic eñ xp̄s obſtinatos phariſeos acerrime dānauit. ſic be. pe. mar. hereſiarchas obſtinatos audaciſſime cōfūdit ꝛ ſupauit. Duodecīo ī lāguētiū ſanatione. Sic eñ xp̄s liberalit̄ languētes ad euꝫ veniētes ſanauit. ſic be. pe. mar. duꝫ viueret plurimis lāguidis ſanitatē impetrauit. Decimotertio in officij admīſtratōne. Sic eñ xp̄s hūilit̄ pedes diſcipl'oꝝ lauit cū eēt mgr̄ ꝛ dñs eoꝝ. ſic be. pe. mar. lꝫ eēt prior cumanus: tñ hūilit̄ fratrib⁹ ſuis mīſtrauit. Decimoq̄rto ī tpaliū abdicatōe. Sic eñ xp̄s cuꝫ eēt diues: egen⁹ ꝓpt nos fieri voluit. ſic be. pe. mar. licꝫ eēt ex nobilib⁹ ꝛ diuitib⁹ parētibus ꝓpt xp̄m oīa cōtempſit ꝛ pauptatē aſſumpſit. Decimoq̄nto in paſſiōis p̄figuratione. Sicut eñ xp̄i paſſio p̄figurata fuit in abel quē occidit cayn: ex inuidia: ira: ꝛ auaricia. ſic bea. pe. mar. ex inuidia: ira: ꝛ auaricia hereticoꝝ occiſus fuit. Inuidebāt gratioſo p̄dicatori: iraſcebāt̄ valido expugnatori: cōcupiſcebāt auaricia ꝛ mercede conducti ad ip̄m occidēdū. Decīoſexto ī volūtaria paſſione. Sic eñ xp̄s oblat⁹ ē: qꝛ ip̄e voluit. ſic be. pe. mar. paſſionē ſuā p̄ſciuit: nec tñ vitauit. imo hanc ſepi⁹ a deo poſtulauit. Decīoſeptimo in capitis vulneratōe. Sic eñ xp̄s fuit vulnerat⁹ in capite qn̄ ip̄m ſpinis iudei coronauerūt. ſic be. pe. mar. cruciat⁹ fuit ī capite qn̄ heretici diris ictibus ip̄m ī capite ꝑcuſſerūt. Decimooctauo ī cordis infixione Sic eñ xp̄s paſſus ē in corde: qn̄ lācea ip̄m trāſfixerūt. ſic be. pe. mar. in latere cordis fuit trāſfoſſus. Decimonono ī ſanguīs effuſione. Sic eñ xp̄i venas apuerūt ꝛ tot⁹ ſanguis effluxit. ſic be. pe. mar. in vulnerū multiplicatōe totū ſāguinē effudit. Uiceſimo in oſone. Sic eñ xp̄s ſuis crucifixorib⁹ indulſit. ſic bea. pe. mar. nō maledixit: nō murmurauit: ſ ꝓ ſuis occiſorib⁹ exorauit. Uiceſimop̄mo in cōmēdatōe. Sic eñ xp̄s ſuū ſpm̄ pr̄i cōmēdauit: dic̄. Pat̄ in man⁹ tuas cōmēdo ſpm̄ meū. Sic be. pe. mar. ſpm̄ ſuuꝫ dño cōmendauit. dic̄. In man⁹ ꝛc̄. Uiceſimoſecūdo ī cōfeſſiōe. Sic eñ xp̄s oīa legalia ꝯſūmata eē ꝓteſtat⁹ eſt dic̄. Conſūmatū eſt. Sic be. pe. mar. veritatē fidei ꝓfeſſus ē dicēs. Credo in deū ꝛc̄. Uiceſimotertio in diſtributōe. Sic eñ xp̄s ī cruce teſtamētuꝫ fecit: in q̊ oīa diſtribuit liberaliter. Sic btūs

petrꝰ martyr qḋ parū habuit totalit̄ diſtribuit. ſ. aīam dn̄o cōmēdando ⁊ corpꝰ p fide xp̄i morti exponēdo. mūdū aūt iam cōtēpſerat cū ꝯcupiſcētijs ſuis. Uiceſimoq̄rto ī deuotiōe Sanguis xp̄i clamat pctōꝝ deuotionē dic̄. Intinguat̄ pes tuus in ſanguīe. ſanguis bt̄i petri mar. clamat ſui imitationez. i. Mach. vi. Elephantiq̄ oñdeṙt ſanguinē vue: ad acuēdos eos in p̄liū. Uiceſimoq̄nto ī ꝯuerſiōe. Sanguis xp̄i clamat pctōꝝ ꝯuerſionē. dic̄. Que vtilitas in ſanguīe meo ⁊c̄. ⁊ tūc plures ī paſſiōe xp̄i cōuerſi ſunt. ſ. Lōgīnꝰ Cēturio ⁊ alij q̄ pcutiētes pectora ſua reuertebant̄ hierl̄m. Luc̄. xxiij. Sāguis bt̄i petri mar. clamat ad hereticos petēs ſuā cōuerſionē. Eſa. xxxiiij. Tabeſcēt mōtes a ſanguine eiꝰ. Uiceſimoſexto in cōpaſſiōe. ſanguis xp̄i clamat ad totū mūdū petēs cōpaſſionē. Threñ. i. O vos oēs q̄ tranſitis ⁊c̄. Sanguis bt̄i pe. mar. clamat ad totū mūdū petēs ſui venerationē. Heb. xi. Fide celebrauit paſca ⁊ ſanguīs effuſionē. Uiceſimo ſeptimo in manifeſtatiōe. Sanguis xp̄i clamat ad t̄rā petēs ſui manifeſtationē. Iob. xvi. Terra ne operias ſanguinē meū. Sanguis bt̄i pe. mar. clamat petēs ſui reuelatōez Eſa. xxvi. Reuelabit terra ſanguinē ſuum

Uiceſimooctauo in remiſſione. Sanguis xp̄i clamat ad p̄rem petēs pctōꝝ remiſſionē Heb. xij. Acceſſiſtis ad ſanguīs aſpſionem meliꝰ loq̄ntē q̄ꝫ abel. Sanguis bt̄i pe. mar. clamat ad deum petens ſui remunerationē Apoc̄. vi Uſq̄ꝫquo dn̄e ſanctꝰ ⁊ verꝰ nō vindicas ſanguinē noſtrū. Uiceſimonono in miraculoſa opatiōe. Sanguis xp̄i fecit t̄rā tremere: lapides frangere: monumēta mortuos reddere. Sanguis bt̄i pe. mar. terruit ⁊ cōmouit hereticos obſtinatos ⁊ duros ī hereſi ꝯfregit ad fidē catholicā deducēdo: cōſcientias eoꝝ aperuit ſua pctā ꝯfitēdo. Triceſimo in gl̄ificatiōe. Sāguis eñ xp̄i apuit nob̄ ianuaz regni celeſtis. Heb. x. Habemꝰ fiduciā in introitu ſanctoꝝ p ſanguinē ipiꝰ. Sanguis bt̄i pe. mar. mulṫ damnatis impetrauit gl̄ificatōnē ⁊ btītudinē celeſtē q̄s ſuſcitauit a morte ad vitā: q̄ ꝯdignā egeṙt penitentiā. vt ꝟe dicē poſſit illḋ Iob. xxxiiij. Ueſtigia eiꝰ ſecutꝰ ē pes meꝰ. ⁊ Ioh̄. Apoc̄. i. c. dic̄. Uidi ſimilē filio hoīs. Ecce quō triginta folia hꝫ roſa. i. btūs petrꝰ mar. ī xp̄i imitatōe

Tertio triginta folia habet roſa in ſui remuneratōe. Nā btūs petrꝰ martyr hodie coronatꝰ ſerto roſarū int̄ choros ſctōꝝ ſpūum gl̄ioſus reſidet. ideo cātat ſctā mat̄ eccl̄ia. Adeſt triūphꝰ nobil' feſtūq̄ꝫ celi curie q̄ roſa delectabilis offert̄ regi gl̄ie. Hec roſa hꝫ triginta folia. i. triginta btītudines in gl̄ia. Primū foliū eſt q̄ꝛ habuit gloriā ꝟginū. Nā fuit ꝟginali mūdicia p̄ditus Apoc̄. iij. Qui vicerit ſic veſtiet̄ veſtimētis albis. Secūdū foliū ē q̄ꝛ habuit gl̄iaz ꝯfeſſoꝝ. nā fidē xp̄i cōſtant̄ ꝯfeſſus ē: nō ſoluz ī p̄mordio ſue etat̄ ⁊ ī medio p̄dicādo. Sꝫ et in vltio: ſcribēdo ſuo ſanguīe p̄prio in terrā Credo ī deū ⁊c̄. Et illa t̄ra fuit mirabilis ꝟtutis. in ſanatōe lāguidoꝝ. vt pꝫ ḋ illa muliere q̄ patiebat̄ corroſionē cācri. q̄ ſupp̄oſita illa terra rubricata ſanguīe martyris, mox pfecte curata ē. Tertiū foliū ē q̄ꝛ habuit gl̄iaz martyrū. Nā fuit p̄prio ſanguīe rubricatus Apoc̄. vij. Lauerūt ſtolas ſuas in ſanguine agni. Quartū foliū eſt q̄ꝛ habuit gl̄iaz apoſtoloꝝ. Nā fuit celeſti ſap̄ia decoratꝰ ſic ap̄li Dañ. xij. Qui docti fuerīt fulgebūt ſic ſol ⁊c̄

Quītū foliū eſt q̄ꝛ habuit gl̄iam p̄phàrū. Nā ſpū p̄phetie fuit plenꝰ. vñ predixit q̄ꝫ ab hereticiſ occideret̄: ⁊ q̄ꝫ in letanijs noīaret̄: ⁊ q̄ꝫ feſtū ſuū in kalēdario ſcriberet̄: q̄ oīa ſibi ſpūſſctūs reuelauerat. Sextū foliū ē q̄ꝛ habuit gl̄iam patriarcharū. Nā paſſio eiꝰ p̄figurata ē in p̄r̄iarchis ſic̄ ⁊ paſſio xp̄i. Oſee xi. In manibꝰ p̄phetarū aſſimilatꝰ ſuz. Septimū foliū ē. q̄ꝛ habuit gl̄iam angeloꝝ. Nā ſecreta dei annūciauit: p̄dicādo miniſtrauit: frēs ſibi ſubditos bñ regēdo cuſtodiuit: populū catholicū errores fugādo. Octauum foliū ē. q̄ꝛ habuit gl̄iaz archāgeloꝝ. Nā ſecreta cōſilia dei nouit. p̄cipue miſteriū trinitat̄ ⁊ ſacr̄m incarnatiōis filij dei etiā in pueritia vt pꝫ. Nonū foliū eſt. q̄ꝛ habuit gl̄iam ꝟtutum. Nā in vita m̄lta miracula fecit. tum ſide vera. tū rōne deuota. tū vita pfecta ⁊ imaculata. Decimū foliū eſt. q̄ꝛ habuit gl̄iaz poteſtatū. Nā cohercuit demones ne tm̄ nocerent q̄ꝫtū vellēt. imo expulit demones a multis corpibꝰ obſeſſis. Undecimū foliū ē. q̄ꝛ habuit gl̄iam p̄ncipatuū. Nā regna ⁊ p̄uīcias in timore dei gubernauit. hoſtes hereticos cōpreſſit. pctōres ad viā pn̄īe reduxit. ī tribulatōibꝰ eccl̄iam catholicā ptexit. iō dic̄ Eccl̄. xliiij. In oī gēte ⁊ in omī pp̄lo p̄matū habui excellētiū ⁊ ſublimiū colla calcaui. p̄fundū abyſſi penetraui: ⁊ in fluctibꝰ maris ambulaui. Duodecimū foliū eſt. q̄ꝛ habuit gloriā dominationū. Nā purgauit hereſes.

Illuminauit fideles ⁊ infideles ignorantes.
perfecit debiles peccatores in bono deficiē
tes. Decimūtertiū foliū eſt:q̄ꝛ habuit glori
am thronoꝝ. Naȝ in eo deꝰ ſedit:ipm̄ in gr̄a
cōfirmando.pſ. Ego cōfirmaui columnas
eiꝰ. Per eū deꝰ ſua iudicia exercuit:cōtra de
prauatores fidei catholice. Phil.iij. Multi
ambulant q̄s ſepe di.vo.ini.cru.xp̄i. Deci-
moq̄rtū foliū eſt:q̄ꝛ habuit gloriā cherubin.
Nā habuit plenitudinē ſcīe:nō q̄dē aīalis ⁊
diabolice q̄ inflat ⁊ decipit:ſꝫ diuine q̄ edifi-
cat ⁊ corripit. Decimūq̄ntū foliū eſt.q̄ꝛ ha
buit gloriā ſeraphin. Nā arſit charitate ma-
gna eo ꝙ oēs ſaluari cupiebat ꝓ ſalute alio
ruȝ mori deſiderabat.ij.Coꝝ.iij. Ego libent̄
impēdar ⁊ ſupimpēdar ꝓ aīabꝰ vr̄is. De
cimūſextū foliū eſt:q̄ꝛ habuit gloriā paupe-
rū ſpū. Nā cōtēpſit diuitias ⁊ honores mū-
di ꝑ hūilitatē:⁊ iō ſibi debet̄ iure hēditario
regnū celoꝝ. Decimūſeptimū foliū ē.q̄ꝛ ha
buit gl'iaȝ māſuetoꝝ. Nā ſm̄ volūtatē diui-
nā fuit totaliter tranq̄llus a ſeq̄la paſſionū
aīe iraſcibil'.iō pacifice ⁊ firmit̄ poſſidet ter
rā regni celoꝝ. Decimūoctauū foliū ē.q̄ꝛ ha
buit gl'iaȝ lugētiū. Nā a ſeq̄la paſſionū ꝯcu
piſcibilis refrenauit mētē ſuā. tū moderate
delectabilibꝰ vtēdo.tum totalit̄ abijciēdo cū
erat neceſſariū.tū volūtariū luctū aſſumen-
do:⁊ iō cū gaudio cōſolat̄ in celo. Decimū
nonū foliū eſt:q̄ꝛ habuit gl'iam eſurientium
iuſticiā. Nā nō recuſauit exhibere ꝓximis de
bitū aut ſpontaneū bn̄ficiū:qđ ꝑtinet ad iu
ſticiam.vn̄ feruēti deſiderio iuſticie opa im
pleuit.ſic̄ eſuriēs ⁊ ſitiēs feruent̄ ſumit cibū
⁊ potū:⁊ iō ſaturat̄ abūdantia cōſolatōnis
in regno celoꝝ. Uiceſimū foliuȝ eſt:q̄ꝛ ha-
buit gl'iam miſericordiū. Nā libere donauit
q̄bꝰ rō dictabat eē donandū.puta amic̄ ⁊ ſi-
bi cōiūctis ꝑ fidē catholicā.⁊ ob dei reuerē
tiā gratuita bn̄ficia ꝓſtitit etiā inimic̄ in q̄-
bus ſolā neceſſitatē ꝯſiderauit.⁊ iō plꝰ acce
pit ꝙ meruerit vel deſiderare potuerit in re
gno celoꝝ. Uiceſimūprimū foliū eſt.q̄ꝛ ha
buit gl'iaȝ mūdoꝝ corde. Nā ſe diſpoſuit ad
vitā ꝯtēplatiuā per ꝟtutes ⁊ dona ſpūſcī:
cōſeruādo mūdiciā cordis ī ſeipo.ſ.vt mēs
eiꝰ paſſionibꝰ nō inq̄naret̄.⁊ iđo cū gaudio
deū videt ī regno celoꝝ. Uiceſimūſecūdū
foliū eſt.q̄ꝛ habuit gl'iam pacificoꝝ. Nā ad
catholicos ſemꝑ habuit pacē. Eſa.xxi. Opꝰ
iuſticie pax. Infidelibꝰ aūt optabat etnā pa
cem.⁊ iō ſūmā dignitatē obtinet:q̄ꝛ filiꝰ dei
vocat̄ in regno celoꝝ. Uiceſimūtertiū foli

um ē.q̄ꝛ habuit gloriā deū ex charitate amā
tiū. Nā ꝓmo mentē ſuā diſpoſuit ad ſeruien
dū deo ꝑ amorē ⁊ charitatē. Rom.v. Cha-
ritas dei diffuſa ē in cordibꝰ nr̄is ꝑ ſpm̄ſcm̄
q̄ datꝰ eſt nob.iđo ꝑ charitatē fruit̄ deo ī re-
gno celoꝝ. Uiceſimumq̄rtū foliū eſt.q̄ꝛ ha
buit gl'iam gaudētiū. Nā ipē deū amās gau
debat ex cōiūctōe amati.q̄ꝛ charitas hꝫ deū
ꝓſentē quē amat.i.Joh.iiij. Qui manet in
charitate ī deo manet:⁊ iō gaudet ſine triſti
cia in regno celoꝝ. Eſa.xxxv. Gaudiū ⁊ ex-
ultationē obtinebunt ⁊ fugiet dolor ab eis.

Uiceſimūq̄ntū foliū eſt.q̄ꝛ habuit gloriaȝ
patientiū. Nā mēs eiꝰ nō fuit ꝑturbata per
īminētiā maloꝝ neq̄ꝫ ꝑ dilationē bonorum
Math.v. Beati eſtis cū maledixerint vob
hoīes ⁊c̄. Gaudete ⁊ exultate:ecce eñi mer-
ces vr̄a copioſa ē ī celo. Uiceſimūſextū fo
liū ē:q̄ꝛ habuit gloriaȝ modeſtoꝝ. Nā ī oībꝰ
dictis ⁊ factis ſuis ſemꝑ obſeruauit modū.
iđo hꝫ amiciciā ſine emulatiōe in regno ce-
lorū:vbi implet̄ illđ ꝓceptū dn̄i. Diliges ꝓ-
ximū tuū ſic̄ teipm̄. Uiceſimūſeptimū fo-
liū eſt.q̄ꝛ habuit gl'iam deū timentiū. Nā ab
infantia ſemꝑ deū timuit.iđo cū magna ſe-
curitate poſſidet regnū celoꝝ quo ad q̄ttuor

Primo in gl'ia videt diuinā volūtatē in q̄
fuit eternalit̄ ꝓdeſtinatꝰ ad etnā felicitateȝ

Secūdo ē cōfirmatꝰ in gl'ia a q̄ nō pōt di-
ſcedere per malā volūtatē. Tertio legit in
libro vite ſue gl'ie ꝑpetuitatē. Quarto bea
tifice deo iungit̄ ꝑ inſeparabilē charitatem

Uiceſimūoctauū foliū eſt q̄ꝛ habuit glori-
am ſapientiū. Nā de deo nouit quātū ſciri po
teſt in hac vita:nec hanc ſapīam vllo errore
cōtaminauit.iđo videt in ꝟbo tanꝙ in ſpe
culo oīa p̄ntia:ꝓterita:⁊ futura. Apoc.xxi.
Ambulabūt gētes ꝑ lumē eiꝰ ⁊ videbūt fa
ciem eiꝰ. Uiceſimononū foliū eſt q̄ꝛ habu
it gl'iam fortiū. Nā nulli vnꝙ ſuuiuit niſi deo
cui ſeruire regnare ē.iđo hꝫ tantā fortitudi-
nem mirabilē quidē vt de celis ad terras ve
niat.⁊ de terris ad celos aſcēdat:hoībꝰ appa
rens ⁊ ab eis diſcedēs ſicut ⁊ angeli faciūt.
Eſa.xl. Mutabūt fortitudinē ſcilꝫ hūanā in
āgelicā.aſſumēt pēnas vt aq̄le volabūt ⁊ n̄
deficiēt. Triceſimū foliū ē:q̄ꝛ habuit gl'iam
iudicantiū. Nā in hac vita iniuſte iudicatꝰ ē
ad mortē. iō in iudicio nouiſſimo iudicabit
cū xp̄o malos ⁊ petōres ꝑ ſuīam approba-
tionis.vn̄ in die paſſiōis ſue viſa ſunt lumi-
naria celū aſcēdētia in q̄bꝰ ipſe viſus ē celū
aſcēdere ⁊ iuxta beatā ꝟginē ſedere:quam

ſumme dilexit ⁊ in maxima reuerētia habuit dū viueret. ⁊ ideo ipa in glia ſecū in ſua ſede recepit eū letiſſime. Propterea Cañ. iij. dr. Egredimini filie ſyon ⁊ videte regē ſalomonem in dyademate q̄ coronauit eū mater ſua Et ſic patet quō triginta folia habet roſa in gloria. Amen.

In feſto ſanctoꝝ Philippi ⁊ Jacobi apl'oꝝ Sermo. xxix.

Philippe q̄ videt me videt ⁊ patrē. Joh. xiiij. ⁊ in euāgelio p̄ſentis ſolēnitat̄. Beatus Greg. li. iiij dialogoꝝ. dic̄ ſic. Quid ē qd nō videant q̄ videntē oīa vidēt: Sup quo moueo talē q̄ſtionē. Utrū bti apl'i philippus ⁊ jacobus vidētes trinitatis eſſentiā ꝯſequant̄ ſu p̄ne beatitudinis ſufficientiā. Ad iſtā q̄ſtionē rn̄dent q̄ttuoꝝ doctores. duo veteris ⁊ duo noui teſtamēti. Primus eſt moyſes. Exo. iij cui dn̄s ait. Ueni ⁊ oſtendā tibi oē bonū. Secūdus eſt Eſaias. vi. ca. dicēs. Nō erit tibi amplius ſol ad lucēdū p diē. neq; ſplēdor lune illuminabit te. ſꝫ erit tibi dn̄s in lucē ſempiternā ⁊ deus i gliā tuā. Tertius ē Paulus. i. Coꝝ. xiij. Uidemus nūc p ſpeculū in enigmate: tūc aūt facie ad faciem. nūc cognoſco ex parte: tūc aūt cognoſcā ſicut ⁊ cognitus ſum.

Quartus eſt Joh. Apoc. xxij. Ciuitas illa ſcā dei ⁊ beatoꝝ nō eget ſole neq; luna. nam claritas dei illuminabit illā. Sciendū q ad verā ⁊ pfectā hoīs beatitudinē cōcurrūt q̄ttuor. Primo eternitatis participatio in clara viſione. Nā beatus in patria eternitatē participat. qm̄ q̄nto aliq̄d eſt deo ppinquius qui ē oīno imobilis. tanto eſt minus mutabile ⁊ magis pſeuerans. Uñ quedā corpa ꝓpter hoc q longe diſtāt a deo nō poſſunt ppetuo diuina re. vt dr. ij de generatione. Sed nulla creatura pōt vicinius deo appropinq̄re q̄ illa q̄ eius ſubſtantiā videt. creatura ergo intellectualis q̄ dei ſubſtantiā videt ſūmā imobilitatē cōſequit̄. nō ergo poſſibile eſt q ab illa viſione deficiat ps. Beati q̄ habitāt i domo tua dn̄e i ſecula ſeculoꝝ laudabūt te. Et iterum. Nō cōmouebit̄ in eternū qui habitat i hierl'm. Et Eſa. xxxiij. Oculi tui videbūt hierusalem ciuitatē ⁊ habitationē opulentā. tabernaculū qd nequaq̄ trāſferri poterit: nec auferent̄ claui eius in ſempiternū: ⁊ oēs funiculi eius nō rumpent̄: q: ſolūmodo ibi magnificatus eſt dn̄s deus noſter. Et Apoc. iij. Qui vicerit faciā illū colūnā in templo dei mei ⁊ foras nō egredietur amplius. Hec autē beatitudo eſt ppetua ꝓpter ſex cauſas. Primo q: deſideriū beati nō fraudatur. Sicut enī naturalit̄ deſiderat felicitatē: ita naturaliter deſiderat felicitatis perpetuitatē. ps. Q̄ dilecta tabernacula tua dn̄e virtutū. Secūdo q: volūtas beati nō cōtriſtat̄. Oē enī qd cū amore poſſidet̄ ſi ſciat̄ illud amitti triſticiā infert. Sed illa btitudo maximo amore poſſidet̄. ps. Satiabor cū apparuerit gloria tua. ergo non pōt amitti. Tertio q: nulla violentia retardat̄. Oē enī qd naturaliter tendit in finē ſuū nō retardat̄ niſi p violentiam alicuius qd eſt maioris virtutis. Sed nulla virtus eſt maior virtute diuina. Joh. x. Ego vitā eternā do eis ⁊ nō rapiet eas q̄ſq̄ de manu mea. Quarto q: nullo impedimento ꝓhibet̄. Qd quidē pōt cōtingere: vel q: deficit ei facultas vidēdi p ſui corruptionē: vel q: auertit viſum: ⁊ nō vult amplius videre vel q: obiectū ſubtrahit̄. Sed beato vidēti deū nihil horum cōtingere pōt. Sap. vij. Uenerūt mihi oīa bona pariter cū illa ſcilꝫ contēplatōe diuine ſubſtātie. Quinto q: nihil ibi mali ammiſcet̄. In fruitōe enī diuina nihil mali cōtingere pōt cū ſit optimū hoīs bonū quo nihil melius eſſe pōt. Uñ Philippus dixit Joh. xiiij. Dn̄e oſtende nobis patrem ⁊ ſufficit nobis. Sexto q: nullo faſtidio amouetur. qd quidē generat̄ vel ꝓpter debilitationē virtutis fruentis. vt pꝫ in viribus ſenſitiuis: vel ꝓpter fatigationē virtutis. vt pꝫ i viribus intellectiuis: ſꝫ nullū horū accidē pōt in illa btitudie. Sap. viij. Nō hꝫ amaritudinē ꝯuſatio illius nec tediū ꝯuictus illius. Jo dr. ij. Paralip. ix. Bti ſerui tui: ⁊ q̄ aſſiſtunt corā te oī tpe vt audiāt ſapientiā tuā. Et ps. Replet in bonis deſideriū tuū ⁊c. Secundo intellectus pfectio ignoſcibiliū cognitione. In illa enī eterna felicitate beati vidēt oīa in diuina eſſentia: q: naturale deſideriū rationalis creature eſt ad ſciendū oīa illa q̄ ptinēt ad pfectionē intellectus. ⁊ hec ſunt ſpecies ⁊ genera rerū ⁊ rōnes earū q̄ in deo videbit quilibet videns diuinā eſſentiam. Cognoſcere aūt aliq̄ ſingularia ⁊ cogitata ⁊ facta eoꝝ nō eſt de pfectione intellectus creati: nec ad hoc eius naturale deſiderium tendit neq; iterum cognoſcere illa que a deo facta nō ſunt ſed a deo fieri poſſunt. Si tamē ſolus deus videretur qui eſt fons ⁊ principium totius eſſe ⁊ veritatis: ita repleret naturale deſideriū ſciendi q nihil aliud quere-

retur ⁊ beatꝰ eſſet. Unde dicit Aug. li. ɔfeſ.
Infelix homo qui ſcit illa oīa. ſcilꝫ creatu-
ras. te autē neſcit. beatus autē qui te ſcit eti
am ſi illa neſciat: qui vero te ⁊ illa nouit nō
propter illa beatior: ſed propter te ſoluꝫ ⁊c.
Tertio appetitꝰ quietatio in plena fruitio
ne. Ad beatitudinē enī concurrunt iſta tria
ſcilꝫ viſio que eſt cognitio perfecta intelligi
bilis finis. i. Jobis. iij. Cum apparuerit ſimi
les ei erimꝰ ⁊ videbimus eum ſicuti eſt. Et
Aug. i. de trinitate. Viſio eſt tota merces
fidei. ſecundo concurrit comprehenſio que
importat preſentiā finis. i. Cor. ix. Sic cur-
rite vt comprehendatis. Specialis autē cur
ſus terminatur ad beatitudinē. Unde dici-
tur. ij. Thimo. vlti. Bonū certamen certaui:
curſum cōſummaui: fidem ſeruaui. In reli-
quo repoſita eſt mihi corona iuſticie. Ter-
tio delectatio vel fruitio que importat quie-
tationē rei amātis in amato. ps. Delectati-
ones in dextra tua vſqꝫ in finem ⁊c. Quar
to corporis perfectio in plena mentis eleua
tione. Nam ex beatitudine anime fiet redū-
dantia ad corpus vt ⁊ ipm ſua perfectione
potiatur. Unde Augu. dicit in epiſtola ad
dyoſcoruꝫ. Tam potenti natura deus fecit
animā vt eius pleniſſima beatitudine redū
der in inferiorem naturā incorruptionis vi
gor. Et Eſa. vltio. dicitur. Videbitis et gau-
debit cor veſtruꝫ: ⁊ oſſa veſtra quaſi herba
germinabunt. Ad hanc beatitudineꝫ preexi
gitur rectitudo volūtatis que amat quicqd
amat ſub ordine ad deum. ⁊ hec eſt mundi
tia cordis, de qua dicitur Math. v. Beati
mundo corde: quoniā ipſi deum videbunt.
de qua beatitudine dicit chriſtus. Philippe
qui videt me videt ⁊ patrem ⁊c.

Philippe qui videt me
Sanctitate religionis.
Dignitate conuerſationis.
Studioſitate predicationis
Acerbitate paſſionis.
Sublimitate honorationis.

Primo philippe q̄ videt
me ſanctitate religionis: videt ⁊ patrem fa
miliaritate vocationis. Sciendū ꝙ ſancti-
tas beati Philippi apparet ex quattuor ſi-
gnis. Primo diuine inſpirationi velociter
obediendo. Unde. i. Machabe. vi. dicitur.
Vocauit philippum vnū de amicis ſuis et
prepoſuit eum ſuper regnum ſuum ⁊ dedit
ei dyadema ⁊ ſtolam ⁊ anulum, Cum enī
chriſtus dixit ei. Sequere me: ipm protinꝰ
eſt ſecutus. vt habetur Joh. x. Et iſtud non
proceſſit ex leuitate cordis: ſed ex beneficio
gratie ſuperioris. Jobis. iij. Spiritus vbi
vult ſpirat. Et ex virtute exterioris doctrine
Eccleſiaſti. viij. Sermo eius poteſtate ple-
nus eſt. Et ex bona diſpoſitione hominis
interioris. Eſa. v. Dominus aperuit mihi
aurem: ego autem non contradico. Secun-
do penitentiam celeriter inchoando. Fuit
enī vnus de primis diſcipulis qui ad chri-
ſtum conuerſi ſunt. Primus fuit Andreas
Secundus fuit Petrus. Tertius fuit Phi-
lippus. Jobis. i. Erat autem Philippus a
bethſayda ciuitate Andree et Petri. Eius
enim penitentia fuit humilis: quia non pre
ceſſit: ſed ſecutus eſt chriſtum ad vnius iuſ-
ſionis vocem. Fuit enim facilis: quia oīa
temporalia contempſit. Non relictis oībꝰ
ſequutus eſt euꝫ. Fuit etiam vtilis: quia la-
bores ⁊ afflictiones patienter ſuſtinuit. Iſi
dorus. Qui vite future premia diligenter
excogitat: mala oīa vite preſentis equani
miter portat. Tertio dona recepta fideli-
ter proximo cōmunicādo. Joh. i. Inuenit
Philippꝰ Nathanael ⁊ dixit ei. quē ſcripſit
moyſes in lege ⁊ prophetis. Inuenimꝰ ie-
ſum filiuꝫ ioſeph a nazareth: ⁊ dicit ei. Phi
lippus veni ⁊ vide. Ideo dicitur Apocal.
xxij. Qui audit dicat veni. Quarto diuine
electioni veraciter cōſentiendo. Unde Au-
guſtinꝰ dicit ad Selentianum. Intelligimꝰ
diſcipulos chriſti fuiſſe baptizatos: ſiue ba-
tiſmo iohannis. ſicut nōnulli arbitrantur.
ſiue qđ magis credibile eſt baptiſmo chriſti
Neqꝫ enī miſterio baptizandi defuit: vt ha-
beret baptizatos ſeruos per quos ceteros
baptizaret: qui non defuit humilitatis mini
ſterio quando eis pedes lauit. Et ſic beatꝰ
philippus electus fuit ad gradum apoſto-
licum in quoꝝ numero fuit quintus. vt patꝫ
Joh. i. Sanctitas religionis beati Jacobi
apparet etiam ex quattuor ſignis. Primo
quia fuit in vtero ſanctificatus. Eſa. xliiij.
Hoc dicit dominꝰ formans te ab vtero au-
xiliator tuus. Noli timere ſerue meus iacob
rectiſſime quē elegi. Hierony. etiam lib. de
viris illuſtribꝰ dicit ꝙ iacobꝰ ex matris vte-
ro ſanctus fuit: etiā a peccato originali pur
gatus fuit. Secundo a peccato mortali fu
it preſeruatꝰ. Licet enī in paſſione xpi oēs
apl'i peccauerūt mortalit'. tn̄ ab illa gn̄alita-
te iacobꝰ eſt excipiendꝰ. Tum qꝛ ſanctifica

ri in vtero nõ poſſunt peccare mortalit᷑. Tũ q2 ſm Hieroñ. vbi ſup in paraſceue ſe voto aſtrinxit ꝙ nõ comederet donec xp̃m ſurrexiſſe videret, ad q̇d eñ ſe voto aſtringeret ſi de reſurrectõne fidẽ nõ haberet. Vñ dr̃. i. Cor. xv. deinde viſus eſt iacobo. Tertio in ꝟginitate mẽtis ⁊ corpis fuit cõfirmatus. Nam ſm Hiero. in ꝑpetua ꝟginitate vixit. In cui⁹ ſignũ ſemꝑ mũda ſyndone vtebat᷑ Prouẽ. xv. Aufer rubiginẽ de argẽto ⁊ egredietur vas puriſſimũ. Quarto ad gradũ apoſtolat⁹ fuit ſublimat⁹. Fuit eñ non⁹ in numero apl'oꝝ vt dr̃ Math. x. cui dñs reuelauit ſecreta celeſtia. Luc. viij. Vobis datũ eſt noſſe miſteriũ regni dei. cui etiã dñs dedit ꝑtãtem miracula faciẽdi, vt pꝫ Math. x. Et ſic pꝫ ſanctitas religionis vtriuſqꝫ horũ apoſtolorum.

¶ Secũdo philippe q̇ videt me bõitate ꝯũſatiõis videt ⁊ pr̃em firmitate acceptatiõis. Sciẽdũ ꝙ bõitas bti philippi appet ex q̃ttuor ſignis. Pmo q2 fuit hoſtiari⁹ xp̄i Nã ſic dr̃ Joh. xij. Gẽtiles q̇dã venerũt ad philippũ dicẽtes. Dñe volum⁹ ieſum videre. Secũdo fuit mediator xp̄i ⁊ populi. Ipe eñ ⁊ andreas facti ſũt mediatores inter xp̃m ⁊ gentiles vt eũ viderẽt ⁊ cognoſcerẽt Joh. xij Venit philipp⁹ ⁊ dic̃ andree. andreas rurſũ ⁊ philipp⁹ dixerunt ieſu. Tertio fuit aduocat⁹ cet⁹ apoſtolici. Audierãt eñ apl'i a xp̄o ꝙ aſcenſur⁹ erat in celũ ⁊ ꝙ miſſurus erat eis ſpm̃ſanctũ: ⁊ de his nihil dicebant. Audierũt ꝙ viderent patrẽ: ⁊ de h̓ plurimũ mirabant᷑. null⁹ tñ fuit auſus eũ interrogare. Philippus aũt tanq̃ oĩm aduocatus petiuit dicẽs. Dñe oñde nobis patrẽ ⁊ ſufficit nobis. In hoc eñ beat⁹ philipp⁹ eſt valde cõmẽdabilis. q2 int᷑ apl'os quidã petiuerunt ſecularẽ potentiã: vt iacob⁹ ⁊ iohãnes Math. xx. Dic vt ſedeant hij duo filij mei. vn⁹ ad dextrã ⁊ alt᷑⁹ ad ſiniſtrã tuã in regno tuo. quidã futuroꝝ ſciẽtiã. Math. xxiiij. Dic nobis qñ hec erũt. quidã inimicoꝝ vindictã vt iacob⁹ ⁊ iohãnes. Luc. ix. Vis dicim⁹ vt deſcendat ignis de celo ⁊ cõſumat illos. quidam viſionẽ paternã: vt philipp⁹. Non aũt illã viſionẽ petebat q̄ eſt ꝑ creaturarũ ſpeculationẽ: q2 obſcura eſt: nec illã qua videt᷑ per fidẽ q2 ĩpfecta eſt. nec illam q̄ videt᷑ ꝑ cõtemplationẽ q2 ꝑmixta eſt: cum nõ habeãt plenã delectationẽ ꝓpt᷑ corporis corruptionem: ſed petit paternã viſionem que erit in patria que eſt lucida perfecta ⁊ ſuauiſſima. Eſa. li. Gaudiũ ⁊ letitiã obtinebũt: ⁊ fugiet dolor ⁊ gemit⁹. Et ido xp̄us ſibi ſua ſecreta reuelauit: dicẽs. Philippe q̇ videt me videt ⁊ patrẽ. Sap. vij. In aĩas ſctãs ſe trãſfert. amicos dei ⁊ ꝓphetas conſtituit. In aĩam ſanctã philippi ſe tranſtulit: quãdo grãm ſibi infudit: amicũ ipm conſtituit quãdo ſibi ſua ſecreta reuelauit. Intellexit eñ philipp⁹ ꝙ xp̃s erat ver⁹ filius dei per eternã generationẽ vni⁹ nature ⁊ glorie cũ patre. Prophetas cõſtituit quãdo filiab⁹ ſuis ſpm̃ ꝓphetie dedit. ⁊ ipe etiã fuit in aduẽtu ſpũſſancti ſup apoſtolos. Quarto fuit ꝓcurator totius collegij. de turba eñ paſcẽda cum nullo xp̃s cõtulit niſi cũ diſcipulo ſuo philippo dicẽs. Unde emem⁹ panes vt mãducent hij. Joh. vi. Ex quo videt᷑ ꝙ in collegio xp̄i erat diſpẽſator. Luc. xij. Quis putas eſt fidelis diſpẽdator ⁊ prudens: Ipe eñ fuit fidelis: q2 bona dñi ſui fideliter cuſtodiuit. Fuit diſpenſator q2 ea ſibi nõ retinuit ſ3 pp'lo diſtribuit. Fuit prudẽs q2 bona dñi ſui augere ſciuit. Dignitas couerſatiõis beati iacobi apparet ex quattuor. Pmo q2 fuit multe auſteritatis ⁊ abſtinẽtie quo ad ſeipm. Dicit eñ Hiero. li. de viris illuſtrib⁹. Vinũ ⁊ ſiceram nõ bibit. carnes nunq̃ comedit. ferrũ in caput ei⁹ nõ aſcendit. oleo nõ eſt vnctus balneis nõ eſt vſus. Secũdo fuit multe deuotionis ⁊ grẽ quo ad deũ: q2 totiẽs in oratione genua flectebat vt callos in genibus ſicut in calcaneis videret᷑ habere. Vñ dicit Hiero. de viris illuſtrib⁹: ꝙ fixis genib⁹ pro pp'lo deprecabat᷑ in tantũ ꝙ calloꝝ duriciã traxiſſe ei⁹ genua viderẽt᷑. Tertio fuit multe reuerentie quo ad ꝓximũ: q2 apl'i ipm in magna reuerẽtia habuerũt cũ eum in ep̃m hieroſolymis elegerunt. Et ſicut dicit Anacletus papa. Petrus iacob⁹ ⁊ iohãnes ipm ordinauerũt ⁊ ꝯſecrauerũt. hic pmus inter apl'os miſſã celebrauit hieroſolymis. Vñ dicit᷑ de conſecra. diſt. i. Jacobus frater dñi cui pmũ credita eſt hieroſolymitana eccl'ia tradidit nobis miſſe celebrationẽ. hic ſolus inter apoſtolos propter nimiã ſanctitatem ſuam permittebat᷑ in ſancta ſanctoꝝ intrare: non q̇dẽ ĩmolationis cauſa ſed orationis vt dicit Egiſipus. Quarto fuit mlte virtutis ⁊ efficacie. quia vt dicit Hierony. vbi ſupra. Tante reuerentie ⁊ ſanctitatis in populo extitit vt fimbriam veſtimenti eius certatim tangere cuperent. Unde etiam frater

domini dicebatur. Tum propter ſimilitudinem faciei. Unde cum iudei ad capiendu; christum pergerent a Juda qui christum a Jacobo tanq̄ eius familiaris optime diſcernebat: ſignū oſculi acceperunt. Hoc etiā teſtatur Jgnatius in epiſtola ad Johannē euangeliſtā dicens. Si licitū eſt mihi apud te hieroſolyme partes volo aſcendere vt videam illum venerabilem Jacobum qui cognominatur iuſtus. quem ferunt chriſto ieſu ſimilimum facie: vita: ⁊ modo conuerſationis. ac ſi eiuſdem vteri frater eſſet gemellus: quem dicunt ſi video: video ⁊ ipſum ieſum ſm̄ omnia eius corporis lineamenta. Tum propter cognationē: quia mater ſua fuit ſoror mr̄is xp̄i. ⁊ pater eiꝰ. ſ. Cleophas fuit frater ioſeph q̄ fuit pater xp̄i putatiuꝰ.

¶ Tertio philippe qui videt me: ſtudioſitate predicationis: videt ⁊ patrem familiaritate ſubuentionis. Unde dicitur Canti. viij. Lampades eius lampades ignis atq; flammarum. Sicut enim in templo accendūtur lampades materiales ad illuminatione; templi: ſic in mundo accendūtur lampades ſpirituales. id eſt apoſtoli ad illuminationem mundi. Nam philippus interpretatur os lampadis. Jn ore enim lampadis ardet ignis a quo diffunditur lumen. Etiam iacobus dicitur lāpas Job. xij. Deridetur iuſti ſimplicitas: lāpas contempta apud cogitationes diuitum parata ad tempus ſtatutum. Ambo fuerunt lāpades ignis quibus accēdimur ad amorem dei. Et flammarū quibus illumiāmur ad cognitionem fidei. Philippus enim gētilibus euangelium chriſti predicauit per viginti annos diſcurrens per ſithiam ⁊ eccleſias conſtruens ⁊ preſbyteros ordinans. Jterum per vnum annum ibidem predicauit vbi quattuor miranda fecit. Primo draconem expulit. Na; cū quidam draco q̄ ibi erat ſub ſtatua martis exiuiſſet ⁊ filiū pontificis ⁊ duos tribunos cum plurimis occidiſſet: iuſſu beati philippi in locum deſertū deſcendit: nulliq; omnino nocuit. Secūdo ydolum martis confringi iuſſit ⁊ loco eius crucem chiſti erexit: quam omnes fideliter adorauerunt ⁊ deuote. Tertio omnes morbidos flatu draconis perfecte ſanauit: ⁊ illis tribus mortuis vite beneficiū impetrauit qui omnes crediderunt in chriſtū ⁊ baptizati ſunt. Quarto hereſim hebionitarū qui carnem chriſti fantaſticam dogmatizabant extinxit. Erant autem illi due filie ſacratiſſime virgines per quas dominus multas virgines ad fidē chriſti conuertit. Beatus autem iacobus iudeis predicauit fidē chriſti. Unde dictus eſt iacobus iuſtꝰ quadrupliciter. Primo quia iuſticia; fidei qua homo iuſtificatur in corde habuit. Roma. v. Juſtificati igitur ex fide pace; habeamꝰ ad deum. ⁊ ſic dicitur iuſtus quaſi iuſticia; tenens. Eccl'i. xv. Qui cōtinens eſt iuſticie apprehendet illam. Secundo quia iuſticiā ore predicauit. ps̄. Annunciauerunt celi iuſticiam eius. Nam ſeptimo anno epiſcopatus ſui conuenientibus apoſtolis hieroſolymis ad diem paſche: iacobus predicauit illis ſeptem diebus paſche in templo corā caypha ⁊ alijs iudeis. Et ſic dicitur iuſtus quaſi iuſticiam tonans. ps̄. Jn omne; terram exiuit ſonus eorū ⁊ in fines orbis terre verba eorum. Tertio quia iuſticiam operibus oſtendit. ſicut iudei de ipſo teſtificati ſunt dicentes. De te tam nos q̄; omnis populus teſtimoniu; ferimus: quia iuſtus es ⁊ perſonam nullius accipis. ⁊ ſic dicitur iuſtus quaſi iuſticia; tuens. Quarto quia iuſticiā fidei vſq; ad mortem defendit. Eccl'i. iiij. Pro iuſticia agonizare pro anima tua ⁊ vſq; ad mortem certa pro iuſticia. Unde trigeſimo anno epiſcopatus ſui conuenientibus iudeis in die paſche hieroſolymis p̄dicans de ieſu clamauit voce magna dicēs Chriſtus ieſus quē vos occidiſtis ſuſpendentes in ligno ecce ipſe ſedet in celis a dextris ſumme virtutis dei venturus iudicare viuos ⁊ mortuos. ⁊ ſic dicitur iuſtꝰ quaſi iuſticiā tutans. quonia; chriſtianos tutatus eſt aſſecurās eos de p̄mio iuſticie fidei

¶ Quarto philippe qui videt me: acerbitate paſſionis: videt ⁊ patre; affabilitate conſolationis. Uñ dicitur Sapiē. v. Stabunt iuſti in magna conſtantia adūſus eos qui ſe anguſtiauerūt. Nā q̄da; ſunt q̄ penas fugiūt. ps̄. Jn labore hoīm nō ſunt. Jſti aūt apl'i ꝓ xp̄o pati elegerūt. ps̄. Propt̄ te mortificamur tota die. Quida; ſunt q̄ ⁊ ſi penas ſuſcipiūt. īpatiēter tm̄ portant. Sūt em̄ ſicut rota plauſtri q̄ onus portat ⁊ tm̄ remurmurat. Eccl'. xxxij. Precordia fatui q̄ſi rota plauſtri. Jſti autē apl'i in penis gl'iabunt. Roma. v. Gl'iamur in tribulatiōibꝰ ſciētes q̄ tribulatio patiam opat̄.

Quidā ſunt ⁊ ſi eas patiēter portāt: nō tñ
ꝑſeuerāt. Job. iiij. Tetigit te plaga ⁊ defeci
ſti. Iſti aūt apl̄i vſq; ad mortē ꝑſeuerauē-
runt. ij. Cor. iiij. In oībus tribulationē pa-
timur: ſed non anguſtiamur. ꝑſecutionem
patimur: ſed non relinquimur. Semꝑ mor
tificationē ieſu in corꝑe noſtro circūferen-
tes vt ⁊ vita ieſu in corꝑibus nr̄is manife
ſtetur. De paſſiōe btī philippi dicit Iſidorꝰ
li. de vita ⁊ obitu ſctōꝝ. Philippus gentili-
bus p̄dicat xp̄z. barbaraſq; gētes vicinaſq;
tenebras mari occeano ꝯuinctas ad ſcīe lu
men fideiq; portū ducit. demū in Jerapoli
frigie prouincie vrbe crucifixus lapidatuſq;
obijt: ſimulq; cū filiabꝰ ſuis ibi requieſcit.
hec ille. De paſſiōe btī iacobi refert Egiſi-
pus aplōꝝ cōtemporaneꝰ li. de eccle. hyſto-
ria. ꝙ fuit de pinnaculo tēpli p̄cipitatus. de-
inde lapidatꝰ cū ꝑtica fullonis excerebratꝰ
tñ ſuꝑ genua ꝓcūbens orabat ꝓ ꝑſecutori
bus dicēs. Rogo domīe dimitte eis: quia
neſciunt quid faciunt ⁊c̄.

Quinto philippe qui vi
det me: ſublimitate honoratoīs: videt ⁊ pa
trē poteſtate exaltationis. Vñ Sap. v. dr̄.
Hi ſunt quos aliqñ habuimus in deriſum
⁊ in ſimilitudinē improperij. Nos inſenſati
vitā illoꝝ eſtimabamꝰ inſaniā ⁊ finē illorū
ſine honore. Ecce quō cōputati ſūt inter fi-
lios dei ⁊ inter ſctōs ſors illoꝝ eſt. Hi duo
apoſtoli cōputantur inter ſanctos q̄druplr̄.
Primo ꝑ aſſiſtētiā. Dañ. vij. Milia miliū
miniſtrabant ei: ⁊ decies centena milia aſſi
ſtebant ei. Et ſic aſſiſtunt deo ipm̄ perfecte
videndo: quiete diligendo: iocūde fruēdo:
ꝑpetue obediendo. Apoc. xi. Iſti ſunt due
oliue ⁊ duo candelabra in cōſpectu dn̄i ter
re ſtantes. Scdo ꝑ permanentiā. Eccl̄ia. i.
Terra aūt ineternū ſtat. Stant itaq; quia
nō deijciuntur per pugnā: quoniā ibi plena
victoria eſt. quia non opprimunt̄ per culpā
quoniā ibi omnimoda mundicia eſt. quia
non debilitantur per penā: quoniā ibi nulla
miſeria eſt. quia nō alterantur per triſticiā:
quoniā ibi ſumma leticia eſt. pſ. Stantes
erant pedes noſtri: in atrijs tuis hieruſalē.
Tertio per preeminētiā. Eſa. vi. Seraphin
ſtabant ſuꝑ illud ⁊c̄. Quia habent preemi-
nentiaz in iudicio. Math. xix. Sedebitis ⁊
vos ſuper ſedes duodecim iudicantes duo
decim tribus iſrael. Quia habent preemi-
nentiam in premio. Luc. xxij. Et ego diſpo
no vobis ſicut diſpoſuit mihi pater meꝰ re-
gnū vt edatis ⁊ bibatis ſuper menſam meā
in regno meo. Quia honorant̄ a ppl̄o. pſ.
Nimis honorati ſunt amici tui deꝰ nimis cō
fortatus eſt principatꝰ eoꝝ. Quia inuocan
tur pro beneficio. Apoc. xi. Habēt ꝑtātem
clau. ce. nu. ⁊ apꝑire portā eiꝰ. Ideo cantatur
Quoꝝ p̄cepto ſubdit̄ ſalus ⁊ languor oīm
ſanate egros moribꝰ nos reddētes vtutibꝰ
Quarto ꝑ audaciā cōtra inimicos ꝯ quos
ſtabūt tanq; teſtes: tanq; iudices: tāq; ſen
tentiā exequentes: tanꝙ de ſnīa gaudētes.
Eſa. iij Dn̄s ad iudicandū veniet cū ſenio
ribus ppl̄i ſui. ⁊ ſic viderūt patrē: hic ꝑ gra
tiam: nunc autem per gloriam. Amen.

In feſto inuētiōis ſcē cruc. Sermo. xxx.

Euacuatum eſt ſcan
dalū cruc̄ xp̄i. ad Gal. v. Criſo.
in omel. de cruce dic̄ ſic. Crux no
bis totiꝰ beatitudis cā eſt. hec nos a cecita
te liberauit erroris. h̄ a tenebris reduxit ad
lucē. hec debellatos q̄eti ſociauit. hec aliena
tos deo ꝯiūxit. longe ꝯſtitutos ꝓximos pre
ſentauit. ꝑegrinos ciues effecit. hec diſcor-
die amputatrix eſt. hec pacis firmamentū.
hec bonoꝝ oīum abūda largitio. hec ꝑadi-
ſum p̄cluſum nob̄ apꝑuit. hec ille. Suꝑ quo
quo talē moueo q̄ōnem. Utrū crucis xp̄i
ſcandalū digne euacuet̄ ſi adoratiōe latrie
adoret̄. Ad utrā q̄ōnē r̄ndēt duo doctores
noui teſti. Primꝰ eſt Damaſcenꝰ lib. ij. c. iij.
dicēs ſic. Oībꝰ mirabilibꝰ mirabilior ē crux.
Per nullū eñ aliud mors euacuata ē: pri-
mi ꝑentis pctm̄ ſolutuz eſt. infernꝰ ſpoliatꝰ
eſt. reſurrectio donata eſt. virtꝰ nob̄ ad con
temnendū p̄ñtia etiā ⁊ ipam mortē indul-
ta eſt. ad priſtinā beatitudīez reuerſio data
eſt. porte ꝑadiſi apte ſunt. natura nr̄a in de-
xtra dei ſedet. filij dei coheredes ꝑ eaz facti
ſumꝰ. Per ipaz potētia dei nob̄ māifeſtata
eſt. i. victoria xp̄i demonſtrata eſt. Iſta nob̄
ſignū in fronte data eſt quēadmodū iſraeli
circūciſio. Per ipam eñ fideles ab infide-
libus cognoſcunt̄. hec galea ⁊ ſcutuz ⁊ tro-
pheū aduerſus dyabolū. hec ſignū vt non
ꝓpinquet nobis vl̄is vaſtator. hec dormi-
entiū reſurrectio. infirmoꝝ baculꝰ paſtoruz
vga. ꝯuētētiū manuductio. ꝓficiſcētiū ꝓfe-
ctio. ſalꝰ aīe ⁊ corꝑis. oīm maloꝝ auſio: oīū
bonoꝝ datrix: pctī intereptio arbor reſurre
ctiōis lignū vite eterne. Precioſum inq̄ li
gnū vt ſcificatū ꝯtactu ſctī corꝑis ⁊ ſangui

nis decẽter adorãdũ. hec ille. Scd̃o eſt ſan
ctus Tho. iij. pte. q. xxv. arti. iiij. dicens ſic.
Honor ſeu reuerẽtia non debetur niſi rõna
li creature. creature aũt inſenſibili nõ debe
tur honor vel reuerẽtia niſi rõne nature rõ-
nalis. ⁊ hoc dupl'r. Uno mõ inq̃ntũ repre-
ſentat naturã rõnalẽ. Alio mõ inquantuꝫ
ei quocũqꝫ modo ꝯiungit̃. Primo mõ con
ſueuerũt hoĩes venerari regis ymaginem.
Scd̃o mõ eiꝰ veſtimẽtũ. vtrũqꝫ aũt venerã
tur hoĩes eadẽ veneratiõe qua venerant̃ ⁊
regẽ. Si ergo loquamur de ipa cruce in qua
xp̃s crucifixꝰ eſt vtroqꝫ mõ eſt a nobis ve
neranda. Uno mõ inquãtũ repñtat nobis
figurã xp̃i extenſi in ea. Alio mõ ex ꝯtactu
ad mẽbra xp̃i ⁊ ex hoc ꝙ eiꝰ ſanguine eſt ꝑ
fuſa. Uñ vtroqꝫ mõ adorat̃ eadẽ adoratio
ne cũ xp̃o. ſ. adoratiõe latrie. ⁊ ppt̃ hoc etiã
crucẽ alloq̃mur ⁊ dep̃camur q̃ſi ipm̃ crucifi
xũ. Cantat eñ eccl'ia. O crux aue ſpes vni-
ca hoc paſſiõis tp̃e auge pijs iuſticiã reiſqꝫ
dona veniam. Si vero loquamur de effigie
crucis xp̃i in quacũqꝫ alia materia: puta la
pidis vel ligni argẽti vel auri: ſic veneram̃
crucẽ tm̃ vt ymaginẽ xp̃i quaꝫ veneramur
adoratiõe latrie. hec Tho. Sciendũ ꝙ per
crucẽ xp̃i multi ſcandalizant̃: auditis his q̃
in xp̃o fuerũt ante paſſionẽ eius. Primo ĩ
incarnatiõe qꝛ in illa deus ⁊ hõ vnit̃. in iſta
deus ⁊ hõ morit̃. qm̃ in illo triduo nõ fuit
hõ. vt dicit mgr̃ ſniarum li. iij. In illa de ſpi-
ritu ſctõ ꝯcipit̃. in iſta ſpũ nequicie ſanguis
fundit̃. Illa ex virgine ſancta ⁊ nupta. iſta
fit a nouerca adultera ⁊ corrupta. in illa ex
ultat baptiſta in vtero: in iſta inquit aduer
ſum me loque. qui ſe. in po. ⁊ in. m. ⁊c̃. In il
la ſcẽ mulieres mutuo ſe ſalutãt. in iſta la
chrymant̃ maxime ⁊ plorãt. In illa ad mu
lierẽ mittitur angelus viſibiliter. in iſta mit
titur dyabolꝰ inuiſibiliter. In illa aue quaſi
ſine ve dr̃ ⁊ annunciat̃. in iſta ve mulieribꝰ
p̃gnãtibꝰ p̃dicat̃. Scd̃o in educatiõe: qꝛ in
natiuitate naſcit̃ in ſtabulo. in iſta morit̃ ĩ
caluarie loco. In illa reclinat̃ in p̃ſepio. in
iſta cõfigit̃ crucis patibulo. In illa pannis
a mr̃e inuoluitur. in iſta a nouerca in terris
crucifigit̃. In illa ſtat ĩ medio duorũ aĩaliũ
in iſta pẽdet in medio duoꝝ latronũ. In il
la a maria vbere de celo pleno lactat̃. in iſta
crux eiꝰ ſanguĩe cruentat̃. In illa angeli in
celo gl'iam cantãt. in iſta iudei in terra diui
nã potẽtiam blaſphemãt. In illa bñdicunt
xp̃m rudes paſtores. in iſta maledicũt ipꝫ
legis doctores. In illa magi gẽtiles mune
ra offerũt. in iſta p̃ncipes ⁊ ſui gẽtiles cru
cifigunt. In illa ſol media nocte radios in
fluxit. in iſta ſol in medio die lucẽ obſtruxit
Tertio in ꝯuerſatiõe. qꝛ in illa ſm̃ legẽ cir-
cunciditur. in iſta ſanguis vndiqꝫ eijcitur.
In illa ſup altare in tẽplo ponit̃. in iſta ſup
crucẽ in patibulo ſuſpẽdit̃. In illa gladius
doloris marie p̃dicit̃. ĩ iſta gladio meroris
eiꝰ aĩa tranſfigit̃. In illa moriunt̃ innocen
tes. in iſta moriunt̃ ppt̃ pctõres nocentes.
In illa fugiẽdo in egyptũ nutu angeli ſe oc
cultauit. in iſta ꝯfortatꝰ ab angelo ſe pñta-
uit. In illa maria ꝑditũ in medio doctoruꝫ
inuenit. in iſta in medio pctõꝝ amittẽs diſ
cipulũ accepit. Quarto in gl'ificatiõe. qꝛ in
illa a iohãne baptiſta baptizat̃. ĩ iſta ab ſy-
nagoga cruentat̃. In illa ſpũſſctũs ſup ba-
ptizatuꝫ appuit: vox patris intonuit. in illa
pater eũ dereliq̃t. In illa dyabolũ in deſerto
ſuperauit. in iſta dyabolus cũ per ſuos mi-
niſtros in cruce exaltauit. In illa vinum ex
aqua miraculoſe fecit. in iſta ſanguinẽ cum
aqua dedit. In illa peccata hominibus re-
mittebat. in iſta cũ clamore valido pro cru
cifixoribus orat. In illa vt deus ⁊ rex hono
ratur. in iſta ſpinis coronatꝰ blaſphemat̃.
In illa cũ publicanis ⁊ peccatoribꝰ mandu
cauit ⁊ bibit. in iſta latroni paradiſum ꝓmit
tit. In illa miracula faciebat ꝑ humanitatẽ
in iſta occultat ſuam diuinitateꝫ. In illa pe
tro eccleſiam commiſit. in iſta matrem diſ-
cipulo dimiſit. In illa ab infirmitate expel-
litur oĩs infirmitas. in iſta a planta pedis
vſqꝫ ad verticẽ nõ eſt in eo ſanitas. In illa
turbe ab ipſo cibũ ⁊ potum ſuſceperunt. in
iſta ipm̃ in ſiti ſua felle ⁊ aceto potauerũt.
In illa oẽs inuitat ad bibendũ aquã viuã.
in iſta ſe ſitire clamat pro nobis eternã vi-
tã. In illa ſe hr̃e ptãteꝫ ponẽdi aĩam clama
bat. in iſta ſpiritum patri cõmendabat. In
illa mortuos ſuſcitauit. in iſta inclinato ca
pite ſpm̃ emittens expirauit. In illa fuit vi
te ſpeculũ. in iſta fuit ludibrij ſpectaculum.
Et ſic in cruce fuit cũctis videntibꝰ in ſcan
dalũ. Sꝫ aliter eſt de eo qui hꝫ curaꝫ alicuiꝰ
ꝑticularis: ⁊ de prouiſore vniũſali. prouiſor
enim particularis excludit defectum ab eo
quod cure eius ſubditur quantũ poteſt. ſed
prouiſor vl'is permittit aliquẽ defectum in
aliquo pticl'ari accidere ne impediat̃ bonũ
totius. Unde corruptiones ⁊ defectus in re
bus naturalibus dicuntur eſſe contra natu

ram ꝑticularē. ſʒ tñ ſunt de intentione natu
re vl'is, inq̄ntū defectꝰ vniꝰ cedit in bonū al-
teriꝰ ⁊ etiā totiꝰ vniuerſi. Nā corruptio vniꝰ
eſt gñatio alteriꝰ per quā ſpēs ↄuerſaᷓ. Cū
ergo deꝰ ſit cā vniūſalis ⁊ ꝓuiſor totiꝰ entis
ad ipſius ꝓuidentiā ꝑtinent vt ꝑmittat q̊ſ-
dā defectꝰ eſſe in aliquibꝰ ꝑticularibꝰ rebus
ne impediaᷓ bonū vniuerſi ꝑfectū. Si eniʒ
oīa mala impedirent: mlta bona deeſſent
vniuerſo. Nō eñ eſſet vita leonis ſi nō eēt
occiſio aīaliū. Necꝫ eſſet patiētia martyrū
ſi non eſſet perſecutio tyrannoꝝ. Vñ dicit
Aug. in encheridion. Deꝰ omp̄s nullo mō
ſineret aliquid malū eſſe in opibꝰ ſuis niſi
vſqꝫ adeo eſſet omp̄s ⁊ bonꝰ vt bñfaceret
etiam de malo. Eodē mō crux xp̄i habito re
ſpectu ad ꝑticularē vitaʒ xp̄i ſcandalizauit
plures, nō aūt habito reſpectu ad redēptio
nem ⁊ ſalutē totiꝰ vniuerſi. Hoc eñ ad ma
iorē dignitatē hoīs ꝓceſſit vt ſicut hō victꝰ
fuerat ⁊ deceptꝰ a dyabolo: ita etiā hō eſſet
qui dyabolū vinceret. ⁊ ſicut hō mortē me
ruit: ita hō moriēdo mortē ſuparet. Vñ dr
.i. Coꝝ. xv. Deo grās qui dedit nobis victo
riā ꝑ ieſum xp̄m. Et. i. Coꝝ. i. Verbū crucis
pereūtibus quidē ſtultitia eſt. His aūt qui
ſalui fiunt id eſt nobis dei virtus eſt. Ergo
euacuatum eſt ſcandalum crucis chriſti.

Euacuatum eſt ſcandalum crucis chriſti
- Diuinitatis oſtenſione.
- Angelorum diſtinctione.
- Creaturarum productione.
- Hominis formatione.
- Figurarum verificatione.
- Chriſti incarnatione.
- Mediatoris redemptione.
- Virtutum moderatione.
- Peccatorum reconciliatione.
- Spirituali inuocatione.
- Anime beatificatione.
- Corporis glorificatione.

¶ Primo euacuatū ē ſcandalum crucis chriſti diuinitatis oſtenſiōe.
Exemplum enim crucis originaliter. ⁊ pri
mo inuentū eſt in altitudine maieſtatis di
uine. Unde Ephe. iij. dicitur. In charitate
radicati ⁊ fundati poſſitis comprehendere
cum omnibus ſanctis que ſit longitudo la
titudo ſublimitas ⁊ profundum. in quibus
deſignatur myſteriuʒ crucis. Job. xi. Excel
ſior celo eſt ⁊ quid facies? ꝓfundior infer-
no ⁊ vnde cognoſces? Longior terra men
ſura eiꝰ ⁊ latior mari. Ubi deſignat ꝑ altitu
dinē excellētiā ꝟtutꝭ ſuꝑ oīa. ꝑ ꝓfunditatē
ꝟtutē ad cognoſcēdū occulta. ꝑ lōgitudinē
durationē ſui eē. ꝑ latitudinē affectū dile-
ctiōis ad oīa. Vel vt Dyoniſiꝰ dic̄. xi. c. de
diuinis noībꝰ. Per altitudinē intelligiᷓ imē-
ſitas diuitatꝭ eiꝰ cū ſit ſuꝑ oīa exñs. Per ꝓ
funditatē intelligiᷓ incōprehēſibilitas eēn-
tie ipſius. Per lōgitudinē ꝓceſſus ꝟtutꝭ eiꝰ
oīa penetrātꝭ. Per latitudinē ꝟo ſuꝑextēſ
eiꝰ ad oīa iꝯſpectū. ſ. ſub eiꝰ ꝓtectōe oīa ↄtineᷓ

¶ Secundo euacuatum eſt ſcandalū crucis xp̄i angelorum diſtinctiōe
In altitudīe pone cherubin ⁊ ſeraphin. In
ꝓfundo angelos ⁊ archangelos. In dextra
ꝑte virtutes ⁊ ꝑtātes. In ſiniſtra ꝑncipatꝰ
⁊ dñatōes. In medio thronos ⁊ ſic hēbis
crucē xp̄i formatā ex nouē ordinibꝰ angelo
rum ad deſignandū ꝙ hij ordines reparati
ſunt per crucem xp̄i: quia xp̄s pendēs in cru
ce habuit officia omnium iſtorum ordinū.
Cherubin eñ interpretatur plenitudo ſcie
tie. Sed in xp̄o ſunt oēs theſauri ſapientie
⁊ ſcientie dei abſconditi. Col. i. Seraphin
interpretatur incendium. Sed xp̄us deus
noſter ignis conſumens eſt. Eſt etiam an-
gelus: quia vocatur magni cōſilij angelus.
Eſt etiam archangelus: quia fortitudo dei
pſ. Dominus fortis ⁊ potēs: dominus po-
tens in prelio. Eſt etiā virtus. pſ. Dextera
domini fecit virtutem. Eſt etiam poteſtas
Mathei vltimo. Data eſt mihi omnis po-
teſtas in celo ⁊ in terra. Eſt etiaʒ principa
tus. Eſa. ix. Factus eſt principatus ſuꝑ hu
merū eius. Eſt etiā dominationes. pſ. Do
minabiᷓ a mari vſqꝫ ad mare. Eſt etiā thro
ni. pſ. Thronus tuus deus in ſeculū ſeculi.

¶ Tertio euacuatū eſt ſcandalū crucꝭ xp̄i in creaturarū ꝓductiōe. q̄ꝟtū
ad diſtinctionē. Altitudo eñ eſt natura in
tellectualis incorruptibilis. ꝓfundū ē crea-
tura pure corꝑalis corruptibilis. dextrū eſt
creatura corꝑalis celeſtis incorruptibilis.
ſiniſtrū eſt cratura ꝑtim corꝑalis ⁊ ꝑtim in
tellectualis homo. Etiā in mundi ſituatiōe
cuiꝰ ſublimitas eſt meridies. profundū eſt
aquilo. dextrū eſt oriēs. ſiniſtrū eſt occidēs
vt dic̄ phs. ij. de celo ⁊ mūdo. Etiā in tēpoꝝ
varietate. cuiꝰ ſublimitas ē eſtas. ꝓfunduʒ
yems. dextrū ver. ſiniſtrū autumnus. Etiā
in elementoruʒ combinatione. cuiꝰ ſublimi

tas eſt ignis. profundũ terra. dextrũ aer. ſi-
niſtrũ aqua. Etiã qualitatũ variatiõe. cuiꝰ
ſublimitas eſt caliditas. ꝓfundũ ſiccitas.
dextrum humiditas. ſiniſtrum frigiditas.

Quarto euacuatum eſt
ſcandalũ crucis xp̃i hoĩs formatiõe. qui ex
tenſo corpe ⁊ brachijs gerit ſimilitudinem
crucis. Etiã in humoꝝ cõpoſitione. cuiꝰ ſub
limitas eſt ſanguis. profundũ melencolia.
dextrũ colera. ſiniſtrũ fleugma. Etiã ĩ viriũ
coaptatione: cui ſublimitas eſt intellectꝰ. ꝓ
fundũ ſenſus: dextrũ iraſcibilis. ſiniſtrũ con
cupiſcibilis. Etiã in natiuitatis originatio
ne: cuius ſublimitas eſt naſci de matre ſine
patre. vt xp̃s. profundũ eſt naſci de patre ⁊
matre. vt Abel ⁊ Cayn. dexterũ naſci ſine
patre ⁊ ſine matre. vt Adam ſiniſtrum na
ſci de patre ſine matre. vt Eua.

Quinto euacuatum eſt
ſcandalũ crucis xp̃i figurarũ verificatione
Nã myſteriũ crucis fuit figuratũ primo in
ligno ſcientie boni ⁊ mali. q2 hoc genꝰ mor-
tis maxime cõueniens erat ſatiſfactioni ꝓ
peccato primi parentis. qđ fuit ex eo ꝙ con
tra mandatũ dei pomũ ligni vetiti ſumpſit.
⁊ ideo ꝯueniens fuit ꝙ xp̃s ad ſatiſfacien
dũ pro peccato illo ſeipm̃ pateretur ligno
affigi quaſi reſtituẽs ꝙ adã ſuſtulerat ſm
illud ps. que non rapui tunc exoluebã. Vñ
Aug. dicit in quodã ſermone de paſſione.
Contempſit adã preceptũ accipiens ex ar
bore pomũ. Sed quicquid adã ꝑdidit xp̃s
inuenit in cruce. Scđo in archa noe. vt eñ
Aug. dicit in ſermone de paſſione. Sicut de
diluuio aquarũ humanũ genꝰ archa lignea
liberauit: ſic crux xp̃i a diluuio pene inferna
lis. Tertio in virga moyſi. Nã moyſes ma
re diuiſit virga ⁊ pharaonẽ proſtrauit: ⁊ po
pulũ dei redemit. Quarto in extẽſione ma-
nus moyſi ꝯtra virgã ad ſubuerſionẽ ama
lech. Nã vt amalech vinceretur contra vir-
gã: moyſes expãſis manibꝰ extẽdit. Quin-
to in archa teſtamẽti. qm̃ lex dei archa cre-
ditur teſtamẽti in q̃ erat recondita. Sexto
in altari olocauſtoꝝ qđ erat factũ de lignis
in quo tamẽ ſacrificia aĩaliũ offerebant vt
hr̃ Exo. xxvi. Septĩo in palo ſerpẽtis. Jo.
iij. Sicut moyſes exaltauit ſerpentẽ in de-
ſerto: ita exaltari oꝫ filiũ hoĩs vt oĩs q̃ cre
dit in ipm̃ nõ pereat ſ3 habeat vitã eternã.
Sup quo Criſo. dicit. Exaltari audiẽs ſuſ-
penſionẽ intelligas in altũ vt ſanctificaret
aerẽ qui ſanctificauerat terrã ambulãdo in
ea. Octauo in virga lignea quã moyſes in
aquã miſit: ⁊ amarã aquã in dulcedinẽ cõ-
mutauit. ⁊ ex lignea virga de ſpiritali petra
ſalutaris vnda ꝓfluxit. Nono in iacob qui
cancellatis manibꝰ in modũ crucis bñdixit
filios ioſeph. Decimo in yſaac q̃ portauit li
gna ꝓ ſui ĩmolatiõe. Undecimo in naamã
q̃ ſuſpẽſus eſt in cruce. Heſter. vi. Duodeci
mo in ſigno thau. vt habetur Exo. xij.

Sexto euacuatũ eſt ſcan
dalũ crucis xp̃i in xp̃i incarnatiõe. cuiꝰ ſub
limitas eſt q2 diuinitas aſſumpſit humani
tatẽ in vnitate perſonali vt de natura corru
pta ⁊ infirma aſſumeret qđ in tantã ꝟtutẽ
⁊ dignitatẽ erat ꝓmouendũ. profundũ eſt
natura cũ defectibꝰ aptis ad redemptionẽ.
Ad hoc eñ filius dei carne aſſumpta venit
in mũdum vt pro pctõ humani generis ſa-
tiſfaceret. Unus aũt pro peccato alterius
ſatiſfacit dũ penaꝫ peccato alteriꝰ debitã in
ſeipm̃ ſuſcipit. Huius aũt defectꝰ corporalis
ſcilꝫ mors: fames: ⁊ ſitis: ⁊ hmõi ſunt pena
peccati. quod eſt in mũdũ per adã introdu
ctũ. ſm illud Roma. v. Per vnũ hoĩem pec
catũ intrauit in mundũ: ⁊ per pctm̃ mors.
Ideo conueniens fuit ꝙ xp̃s huius panali
tates in ſua carne ſuſciperet vice noſtra. ſm
illud Eſa. liij: Vere languores noſtros ipſe
tulit. Dextrũ eſt quia ſimul fuit viator ⁊ cõ
prehenſor. Nã ante paſſionẽ ſm mentẽ ple
ne videbat deũ. ⁊ ſic habebat beatitudinẽ.
q̃tũ ad id quod eſt propriũ anime. ſed q̃n-
tũ ad alia deerat ei beatitudo: quia ⁊ anima
eius erat paſſibilis: ⁊ corpꝰ paſſibile ⁊ mor
tale. Jere. xiiij. Quaſi colonus futurꝰ es in
terra: ⁊ quaſi viator declinans ad manẽdũ.
⁊ ideo ſimul erat comprehenſor inquantũ
habebat beatitudinẽ anime propriam: ⁊ ſi
mul viator inquantũ tendebat in beatitu-
dinem ſm id quod ei de beatitudine deerat.
Siniſtrũ eſt vnitas indiuiſibilis diuinitatꝭ
⁊ humanitatis. Unde Damaſcenus dicit
li. iij. Et ſi xp̃s mortuus eſt vt homo ⁊ ſan-
cta eius anima ab incontaminato diuiſa ẽ
corpe. Sed diuinitas inſeparabilis ab vtriſ
q3 permanſit ab anima dico ⁊ corpore.

Septimo mediatoris re
demptione euacuatum eſt ſcandalum cru-
cis chriſti. Dicitur enĩ. i. Thimo. ij. Unus

eſt mediator dei ⁊ hominū homo chriſtus
ieſus. Cuius ſublimitas eſt aſcenſio ipſius
in celum. Marc. vlti. Dominus quidem ie-
ſus poſtꝙ̄ locutus eſt eis aſſumptus eſt in
celū ⁊ ſedet a dextris dei. ꝓfundū eſt deſcē-
ſus eiꝰ in ſepulchrū ꝙ̄tū ad corpꝰ: ⁊ in lym
bū q̄ntū ad aīam. Math. xxvi. Mittēs hec
mulier vnguentū hoc in corpus meū ad ſe
pelienduꝫ me fecit. Et pš. Tollite portas p̄n
cipes vr̄as ⁊ eleuamini porte eternales ⁊ i
troibit rex glie. Dextrū eſt reſurrectio. Lu
ce vlti. Oportebat xp̄m pati ⁊ reſurgere a
mortuis tertia die. Siniſtrū eſt paſſio vſq̄
ad mortē. Unde Aug. lib. xiij de trini. dicit.
Sanande noſtre miſerie ꝯuenientior modꝰ
aliꝰ non fuit ꝙ̄ p xp̄i paſſionem ⁊ mortem.

Octauo euacuatum eſt
ſcandalū crucis xp̄i virtutuꝫ moderatione.
Primo per crucē intellectualē. cuiꝰ ſublimi
tas eſt ſapia q̄ ꝯſiderat altiſſimas cauſas.
vt dr̄. i. Macha. Un̄ ꝯuenient iudicat ⁊ or
dinat de oībus: q2 iudiciū ꝑfectū ⁊ vl'e ha-
beri non pōt niſi p reſolutionē ad primas
cāſ. ꝓfundū eſt ſcientia q̄ eſt de ꝯcluſioībꝰ
demonſtratis ex p̄ncipijs. dextrū eſt intelle-
ctus q̄ eſt habitꝰ principioꝝ ſm̄ ſe ꝯſidera-
toꝝ. Siniſtrū eſt ꝯſiliū qḋ ꝑficit rōneꝫ pra-
cticā. Scd̄o p crucē moralē. cuius ſublimi-
tas eſt prudētia q̄ ꝑficit rōneꝫ. ꝓfundū eſt
tp̄antia q̄ ꝑficit ꝯcupiſcibilitatē. dextrū eſt
iuſticia q̄ ꝑficit volūtatē. ſiniſtrū eſt fortitu
do q̄ ꝑficit iraſcibilitateꝫ. Tertio p crucem
tranſformalē p quā hō ſupra rōnem extol-
litur. cuiꝰ ſublimitas eſt virtꝰ exēplaris per
quā hō ad diuina ſe trahit ꝙ̄tū pōt. Mat.
v. Eſtote perfecti ſicut pať vr̄ celeſtis perfe
ctus eſt. Profundū eſt virtꝰ politica p quā
viri boni reipublice ꝯſulūt: vrbeſq̄ tuētur.
Dextrū eſt virtꝰ purgati animi q̄ terrenas
cupiditates nō reprimit: ſꝫ penitꝰ obliuiſciť
⁊ poſſeſſiones nō vincit: ſꝫ penitꝰ ignorat. ſi
niſtrū eſt virtꝰ purgatoria q̄ quadā huma-
noꝝ fuga ſolū ſe ingerit diuinis. Un̄ Aug.
dicit li. xix. de ci. dei ꝙ ociū ſanctū q̄rit chari-
tas veritatis: negociū iuſtū ſuſcipit neceſſi
tas charitatis. quā ſarcinā ſi nullus īponit
ꝑcipiēde atq̄ intuēde vacandū eſt verita-
ti. ſi aūt imponiť ſuſcipiēda eſt ꝓpter chari
tatis neceſſitatē. Quarto p crucē doctrina
lē cuiꝰ ſublimitas ē ſpes q̄ ē ad caput cruci-
fixi: q2 bn̄ ſꝑantiū ſuꝑna expectatio eſt. ꝓ-
fundū eſt gr̄uita gr̄a q̄ mēti occulte a deo in

funditur. Dextrū eſt bona opa. ſiniſtrū eſt
perſeuerātia in bono opere. vt Aug. dicit
libro de gratia veteris teſtamenti.

Nono euacuatū eſt ſcan
dalū crucis xp̄i pctōꝝ recōciliatiōe. Primo
p crucē vniuiuā. cuiꝰ ſublimitas eſt repatio
ruine angelice. Col. i. Pacificās p ſangui-
nē cruc̄ eiꝰ ſiue q̄ in celis ſiue q̄ in terris ſūt
Profundū eſt liberatio ſctōꝝ patrū de lym
bo. Zach. ix. Tu quoq̄ in ſanguine teſti tui
emiſiſti vinctos de lacu in quo nō erat aq̄.
dextrū eſt vocatio vtriuſq̄ ppl'i. ſ. iudayci ⁊
gētilis. Criſo. eni dicit ꝙ xp̄s in cruce expā
ſis manibꝰ moriť vt altera manu veterem
ppl'm: altera eos q̄ ī gētibꝰ ſunt trahat. ſini
ſtrū eſt ꝯtinuatio redempti ppli. Joh. xvij.
Pr̄ ſctē ſerua eos in noīe tuo quos dediſti
mihi vt ſint vnū ſicut ⁊ nos. Scd̄o per cru
cem iuſtificatiuā. ſ. pnīe. cuiꝰ ſublimitas eſt
amor dei quē offendiſti. ꝓfundū ē dolor ꝓ
gr̄a quā amaſti. dextrū eſt timor mortis ad
quā curris. ſiniſtrū eſt horror pene ad quā
trāſcurris. Tertio p crucē mortificatiuam
cuiꝰ ſublimitas eſt mortificatio ꝓprie volū
tatis. Gal. ij. Viuo ego iā non ego ſꝫ viuit
in me xp̄s. ꝓfundū immortificatio carnis.
Gal. v. Qui aūt ſunt xp̄i carnē ſuā crucifi-
xerūt cū vitijs ⁊ concupiſcētijs. dextrū eſt
mortificatio in mūdanis. Gal. vlti. Mihi
mūdus crucifixꝰ eſt ⁊ ego mūdo. ſiniſtrū ē
mortificatio in naturalibꝰ. Apl's. Mihi vi
uere xp̄s eſt ⁊ mori lucrū. Quarto p crucē
gratificatiuā. ſcꝫ p iuſtificationē impij. cuiꝰ
ſublimitas eſt gratie infuſio. ꝓfundū eſt re
miſſio culpe. dextrū eſt motus liberi arbitrij
in deū ipm̄ ſequēdo. ſiniſtrū eſt motꝰ liberi
arbitrij in pctm̄ ipm̄ deteſtādo. pš. Dixi cō
fitebor adūſum me iniuſticiā meā dn̄o ⁊c.

Decimo euacuatum eſt
ſcandalū crucis ſpūali innouatiōe. Primo
p crucē originatiuā. cuiꝰ ſublimitas eſt nati
uitas ſpūalis. Joh. iij. Niſi q̄s renatꝰ fuerit
ex aq̄ ⁊ ſpūſctō nō pōt introire in regnū dei
Profundū eſt natiuitas corpalis. Joh. iij.
Nūq̄d pōt hō iterato introire in ventrē ma
tris ſue ⁊ renaſci. dextrū eſt natiuitas ex ma
trimonio. Geñ. ij. Creſcite ⁊ multiplicamini.
ſiniſtruꝫ eſt natiuitas ex adulterio. hi mōi
fuerunt in patribus vn̄ eſt genealogia xp̄i.
Math. i. Scd̄o p crucē pegrinatiuā. cuius
ſublimitas eſt poſſe nō peccare. ſ. in ſtatu in

nocentie. ꝓfundū eſt nō poſſe. ſ. ſub origina li. dextrū ē nō poſſe peccare. ſ. in ſtatu glīe. ſiniſtrū ē poſſe peccare. ſ. in ſtatu grē. vt decla rat mgr̄ lib. xi. ſniarum. Tertio per crucē re ſtauratiuā cuiꝰ ſublimitas ē diuina inſpira tio. Apoc. iij. Ego ſto ad hoſtiū ⁊ pulſo. Et pſ̄. Audiā qd loquat̄ in me dn̄s deꝰ meus. ꝓfundū eſt ꝯtritio cordis. Joel. ij. Scindi te corda vr̄a ⁊ ꝯuertimini ad dn̄m deū vr̄z ⁊c̄. dexterū eſt ꝯfeſſio oris. Jaco. v. Cōfitemini alterutrū pc̄tā vr̄a ⁊ orate ꝓ inuicē vt ſalue mini. Siniſtrū eſt ſatiſfactio opis. Lu. xix. Si qd aliquē defraudaui reddo q̄druplū. Quarto ꝑ crucē defectiuā; cuiꝰ ſublimitas ē amor dei. ꝓfundū eſt amor ꝓximi. dextrum eſt amor ſui. ſiniſtrum eſt amor inimici.

Undecimo euacuatū eſt ſcandalū crucis xp̄i aīe beatificatiōe. cuius ſublimitas ē clara ⁊ meridiana viſio dei in patria. Jo. iij. Scimꝰ qm̄ cū appuerit ſil̄es ei erimꝰ ⁊ videbimꝰ eū ſicuti eſt. deorſum eſt viſio veſpertina rerū in ꝓprio gn̄e. dextrū ē cōprehenſio. i. Cor. ix. Sic currite vt cōpre hendatis. ſiniſtrum eſt ſempiterna fruitio ⁊ delectatio. pſ̄. Delectationes in dextera tua vſq̄ in finem.

Duodecimo euacuatum eſt ſcandalū crucis xp̄i corporis glorificatio ne. cuiꝰ ſublimitas eſt claritas. ꝓfundū eſt agilitas. dextrū eſt impaſſibilitas. ſiniſtrū eſt ſubtilitas. q̄ ſunt q̄ttuor dotes corporis glorificati in reſurrectione. Lignū aūt cruc̄ xp̄i lȝ diu ſub terra latuerit. tn̄ hodie clarū ſplendeſcit ꝓpt̄ mlt̄a. Prio qr regina ſaba illud p̄uidit. Scdo qr xp̄s ſuo cruore illud decorauit. Tertio qr cōſtatino in celo oñſuȝ fuit. Quarto qr helena illud repiens orna uit. qr reptor ꝑ martyrij palmā triūphauit Sexto qr fidelis ꝑ hoc ſignū dyabolū effu gauit. hec oīa patēt ī legēda huiꝰ diei. Et ſic pȝ quō ꝑ inuentionē cruc̄ xp̄i euacuatū eſt ſcandalū eiꝰ. hic ꝑ grām: tādē ꝑ glīaȝ. amē.

In feſto corone domini Sermo. xxxi.

Exiuit ieſus portās coronā. Jo. xix. ⁊ in euāgelio p̄ ſentis ſolēnitat̄. Apl̄s ad Col̄. ij. dic̄ ſic. Eſtis ī illo repleti q̄ eſt caput oīs ꝑncipatꝰ ⁊ ptāt̄. Sup q̄ moueo talē q̄onē. Utrū xp̄s q̄ electos ī glīa celeſti coronat ſit caput ecclīe ꝑ grāȝ q̄ ipaȝ decorat. Ad iſtā q̄onem r̄ndet duo doctores noui teſti. Pri mꝰ ē btūs paulꝰ Eph. i. dicēs ſic. Oīa ſubie ciſti ſub pedibꝰ eiꝰ. ⁊ ipm̄ dedit caput ſupra oēm ecclīaȝ q̄ ē corpꝰ ipiꝰ ⁊ plenitudo ipiꝰ. qr oīa in oībꝰ adimpleuit. Scd̄s ē ſcūs Tho. iij. pte. q. viij. art̄. i. dicēs ſic. Sic tota ecclīa dr̄ vnū corpꝰ myſticū ꝑ ſilitudinē ad corpꝰ naturale hoīs ſm̄ ꝙ diuiſa mēbra hn̄t diuer ſos actꝰ. vt apl̄s dic̄. Rom. xij. ⁊ i. Cor. xi. Jta xp̄s dr̄ caput ecclīe ſm̄ ſilitudinē hūa ni capit̄. ī q̄ tria poſſumꝰ ꝯſiderare. ſ. ordinē ꝑfectiōeȝ ⁊ vtutē. Ordinē: qr caput ē pria ps hoīs īcipiēdo a ſupiori. Et inde ē ꝙ oē p̄ncipiū ꝯſueuit vocari caput. ſm̄ illō Jer. ij. Ad om̄e caput me poſuiſti lupanar tibi. Perfectiōeȝ āt: qr ī capite vigēt oēs ſenſus ⁊ interiores ⁊ exteriores. cū in ceteris mē bris ſit ſolꝰ tactꝰ. ⁊ inde ē qō dr̄ Eſa. xi. Se nex ⁊ honorabil̄ ipſe ē caput. Uirtutē vo: qr virtꝰ ⁊ motꝰ ceteroꝝ mēbroꝝ ⁊ guberna tio eoꝝ ī ſuis actibꝰ ē a capite ꝓpt̄ vim ſen ſitiuā ⁊ motiuā ibi dn̄anteȝ. vn̄ ⁊ rector dr̄ caput ppl̄i. ſm̄ illō. i. Reg. xiij. Cū eēs puu lus ī ecclijs tuis caput ī tribubꝰ iſrl̄ factꝰ es Hec aūt tria cōpetūt xp̄o ſpūalr̄. Prio eni ſm̄ ꝓpinq̄tatē ad deū grā xp̄i altior ⁊ prior ē. ⁊ ſi nō tpe: tn̄ dignitate. qr oēs alij accepe rūt grām ꝑ reſpectū ad grām ipiꝰ. ſm̄ illud Rom. viij. Quos p̄ſciuit hos ⁊ p̄deſtina uit ꝯformes fieri ymagini filij ſui vt ſit ipe p̄genitꝰ in mult̄ frībꝰ. Scdo vo ꝑfectionē hȝ q̄ꝫtū ad pleitudinē oīm grārū. ſm̄ illud Jo. i. Uidimꝰ eū plenū grē ⁊ vitat̄. Tertio vtutē hūit influēdi grāȝ ī oīa mēbra ecclīe ſm̄ illō Jo. i. De pleitudīe eiꝰ oēs accepimꝰ Sciēdū ꝙ oēs electi veluti capilli ſūt ī xp̄o radicati ꝑ etn̄ā p̄deſtiatōeȝ. Un̄ dr̄ Apoc. i. Jn medio ſeptē cādelabroꝝ aureoꝝ vidi ſil̄em filio hoīs. Caput āt eiꝰ ⁊ capilli erāt cādidi velut lana alba ⁊ tāq̄ȝ nix. Predeſti natio ei pōt ꝯſiderari duplr̄. Uno mō ſm̄ ipȝ actū p̄deſtiand̄. ⁊ ſic p̄deſtiatio xp̄i nō ē cā nec exēplar p̄deſtiatiōis ſcōꝝ cū vno ⁊ eodē actu eterno p̄deſtinauerit deꝰ xp̄m ⁊ electos. Alio mō pōt ꝯſiderari p̄deſtiatio ſm̄ terminū ⁊ effectū p̄deſtinatiōis. ⁊ ſm̄ hoc p̄deſtinatio xp̄i eſt cā ⁊ exēplar nr̄e p̄ deſtinationis. ⁊ hoc duplr̄. Prio quātū ad bonū ad qō p̄deſtinamur. xp̄us eni p̄deſti natꝰ ē ad hoc ꝙ eēt dei filiꝰ naturalis. Nos aūt p̄deſtinamur ad filiationē adoptōis q̄ eſt quedā ꝑticipata ſilitudo filiatiōis natu ralis. Rom. i. Quos p̄ſciuit hos ⁊ p̄deſti nauit ꝯformes fieri ymagīs filij eiꝰ. ⁊ Jo. i.

dedit eis ptātē filios dei fieri. Scḋo q̄tū ad modū ꝯſequendi iſtud bonū qḋ ē ꝑ grām vt ꝑ ieſum xp̄m cōpleret̃. Sub p̄deſtinatione enī eterna cadit nō ſolū id qḋ fiendum in tp̄e: ſʒ etiā modꝰ ⁊ ordo ſ̄m queʒ cōplēdꝰ eſt in tp̄e. Vn̄ ſi xp̄s nō fuiſſʒ incarnādus deus p̄ordinaſſet hoīes ſaluari ꝑ aliā cām. Sʒ q̄ꝛ p̄ordinauit incarnationeʒ xp̄i ſimul cum hoc p̄ordinauit vt eſſet cā nr̄e ſalutis. Dicit enī Aug. lib. de p̄deſtinatione ſctōꝝ. Eſt p̄clariſſimū lumen p̄deſtinatiōis ⁊ grē ipſe ſaluatoꝛ: ipſe mediatoꝛ dei ⁊ hoīm hō xp̄s ieſus. Et Eph. i. dicit̃. Predeſtinauit nos in adoptionē filioꝝ ꝑ ieſum xp̄m. Et ſicut apud deū cognitꝰ eſt numerꝰ electoꝝ ſicut dicit Aug. lib. de correctione ⁊ grā ꝙ certꝰ eſt p̄deſtinatoꝝ numerꝰ qui nec augeri pōt nec minui. ſic xp̄s tanq̄ȝ caput eccl'ie hʒ noticiā oīm ſaluādoꝝ in merito ſue paſſionis. Vn̄ glo. ſup illud Apoc. v. Dignus eſt agnꝰ qui occiſus eſt accipe diuinitatē ⁊ ſciaʒ. dicit. i. animū ⁊ cognitionē q̄ꝛ ad xp̄m ⁊ ad eiꝰ dignitatē ſpectāt quodā mō oīa inq̄tū ſubiecta ſunt ei oīa. Ip̄e enī eſt oīm iudex ꝯſtitutꝰ a deo q̄ꝛ filiꝰ hoīs eſt. vt dicitur Ioh. v. Et Ioh. iij. dicit̃. Ip̄e enī ſciebat q̄d eſſet in hoīe. Et Mathei. x. Capilli capitis veſtri oēs nūerati ſunt. Circa electos autē conſiderant̃ q̄ttuoꝛ. Primo q̄ꝛ ſicut capilli q̄nq̄ȝ radicant̃ in capite ⁊ q̄nq̄ȝ decidūt: ſic quidā radicant̃ in xp̄o ꝑ grām ꝑſeueraturi ⁊ quidā nō ꝑſeueraturi. Eſt enī liber vite ꝯſcriptio ordinatoꝝ in vitā eternā ad quā ordinat̃ aliq̄s ex duobꝰ. ſ. ex p̄deſtinatione diuina. ⁊ hec ordinatio nunq̄ȝ deficiet. ⁊ ex grā. Quicūq̄ȝ enī hʒ grāʒ ex hoc ip̄o dignꝰ eſt vita eterna. ⁊ hec ordinatio deficit interduʒ. q̄ꝛ aliq̄ ordinati ſunt ex grā habita ad habendū vitā eternā ex p̄deſtiōe diuina. a qua tn̄ deficiūt ꝑ pctm̄ mortale ſequēs. ps̄. Deleant̃ de libro viuētiū ⁊ cū iuſtis nō ſcribant̃. De ꝑſeuerantibꝰ aūt dr̄ Luc. xij. Capillꝰ de capite vr̄o nō ꝑibit. Scḋo q̄ꝛ ſic capilli q̄nq̄ȝ lauātur ab eo cuiꝰ ſunt: q̄nq̄ȝ ab alio ſic electi q̄nq̄ȝ lauant̃ a xp̄o ꝑ ꝓprium ſanguinē. Apoc. i. Dilexit nos ⁊ lauit nos a pctīs nr̄is in ſanguīe ſuo. Et q̄nq̄ȝ p̄cibus ſctōrum. Nā Gen. xxv. dr̄ ꝙ yſaac rogauit deū ꝑ Rebecca vxore ſua: ⁊ dedit ꝯceptum rebecce. Ex illo aūt ꝯceptu natꝰ eſt iacob q̄ fuit p̄deſtinatꝰ. Nō fuiſſet aūt impleta predeſtinatio ſi natꝰ nō fuiſſet. Vn̄ p̄deſtinatis conandū eſt ad orandū ⁊ bn̄ opanduʒ q̄ꝛ ꝑ iſta p̄deſtinatiōis effectꝰ certitudinalr̄ter implet̃. ꝓpter qḋ dicit̃. ij. Pet. i. Satagite vt ꝑ bona opa certā veſtrā vocationē ⁊ electionē faciatis. Tertio q̄ꝛ ſicut Abſalon ꝑ capillos fuit ſuſpenſus in ligno. ij. Reg. xviij. Sic xp̄s fuit ſuſpenſus in cruce ꝓpter electos. Per hoc enī hō cognoſcit q̄ntū deꝰ diligat hoīem. ⁊ ꝑ hoc ꝓuocat̃ ad diligendū ip̄m in quo ꝑfectio humane ſalutis cōſiſtit. Vn̄ apl's dicit Roma. v. Cōmendat deꝰ ſuā charitatē in nobis. qm̄ cū inimici eſſemus: xp̄s ꝑ nobis mortuꝰ eſt. Quarto q̄ꝛ Abacuch fuit portatꝰ ꝑ capillos in babylonem in lacū. Dan̄. xiiij. Sic xp̄s deſcendit ꝓpter dilectos ad inferos. Eph. iiij. ꝙ autem aſcendit quid eſt niſi q̄ꝛ deſcendit primū in inferiores partes terre. glo. i. ad īferos. Et Zach. ix. Tu quoq̄ȝ in ſanguine teſtamēti tui emiſiſti vinctos de lacu in quo non erat aqua. Ideo dicitur Dan̄. vij. Capilli capitis eius velut lana munda. Et his modis exiuit chriſtus portans coronam.

Exiuit ieſus portans coronam
Sanctificationis.
Glorificationis.
Redemptionis.
Exaltationis.
Adorationis.
Retributionis.
Premiationis.

¶ Primo exiuit ieſus portans coronā ſanctificatiōis. Nā ſanctificari eſt aliq̄d fieri ſanctū. Fit aūt aliquid non ſolū ex cōtrario: ſed etiā ex negante vel priuante oppoſito. ſic albū fit ex nigro ⁊ etiaʒ ex non albo. Nos aūt ex peccatoribꝰ ſancti efficimur ⁊ ita ſanctificatio noſtra ē ex peccato. i. Coꝛ. vi. ⁊ hoc qḋ fuiſtis aliq̄n. ſ. peccatores: ſed abluti eſtis ſed ſctīficati eſtis. Sed xp̄s quidē ſ̄m hoīem factus eſt ſcūs q̄ꝛ hanc gratie ſanctitatē non ſemꝑ habuit non tn̄ factus eſt ſcūs ex peccatore. q̄ꝛ peccatū nunq̄ȝ habuit. Sed factꝰ eſt ſanctꝰ ex non ſancto ſ̄m hoīem. nō quidē priuatiue vt ſcilicet aliquando fuerit homo ⁊ nō fuerit ſanctus. ſed negatiue: quia ſcilicet quando non fuit homo non habuit ſanctitatem humanam. ⁊ ideo ſimul factus fuit homo ⁊ ſanctus homo. propter quod dicit angelus Luce. i. Quod naſcetur ex te ſanctum. Quod exponens Greg. xviij. moral. dicit. Ad diſtinctiōeʒ noſtre ſanctitatis. ⁊ ſic ſan

ctus naſciturus aſſeritur. Nos quippe ſi ſan
cti efficimur nō tamē naſcimur: qꝛ ip̄a natu
re corruptibilis conditiōe cōſtringimur. Il-
le autē ſolus veraciter natꝰ eſt ſanctꝰ: qui ex
cōiunctiōe carnalis copule ꝯceptꝰ nō eſt. Et
Ioh. x. Quē pater ſctificauit ⁊ miſit in mun
dum. Et ſicut ꝑ verbuꝫ dei oīa facta ſunt: ita
ꝑ verbū incarnatū ſunt oēs hoīes ſanctifi-
cati q̄ ſanctificant̄. Heb. ij. Qui ſanctificat
⁊ q̄ ſanctificant̄ ex vno oēs. Eſt aūt duplex
ſanctificatio. Una quidē adultoꝝ: qui ſcḋm ꝓ
priū actū ſanctificant̄. Alia autē pueroꝝ
qui nō ſanctificant̄ ſcḋm ꝓpriū actū fidei: ſed
ſcḋm fidē eccleſie vel parentū. Prima aūt ſan
ctificatio eſt ꝑfectior ſecūda: ſicut actus eſt
ꝑfectior q̄ habitꝰ. ⁊ qḋ eſt per ſe eo qḋ eſt ꝑ
aliud. Sanctificatio vero xp̄i fuit perfectiſ-
ſima: qꝛ ſic ſanctificatꝰ eſt vt eſſet alioꝝ ſan
ctificator dupliciter. Primo quidē per eius
paſſionē. Heb. xiii. Xp̄s vt ſanctificaret per
ſuū ſanguinē populū: extra portā paſſus ē.
Secundo per baptiſmum Iohānis. iij. Ni-
ſi quis renatꝰ fuerit ex aqua ⁊ ſpūſctō ⁊c̄. qꝛ
grā collata eſt aīe xp̄i: ſicut cuidā vniuerſali
ꝑncipio gratificatiōis in hūana natura. ſcḋm
illḋ Eph. i. Gratificauit nos in dilecto filio
ſuo. Et ſic exiuit ieſus portans coronā ſan-
ctificatiōis noſtre. Ideo dr̄ Eccli. xxxij. Or-
namentū grē accipias coronā.

Secundo exiuit ieſus por
tans coronā glorificatiōis. pſ. Gloria ⁊ ho
nore coronaſti eū: ⁊ ꝯſtituiſti eū ſuꝑ opera
manuū tuarū. Oīa ſubieciſti ſub pedi. eiꝰ ⁊c̄.
Nam xp̄o collata eſt maior gloria q̄ ade ꝑ
mo homini in ſtatu innocētie. vt pꝫ ex ꝑui
legiis vtriuſqꝫ q̄ fuerūt duodecim ⁊c̄. Pri
mū fuit formatiōis. Dicitur enī. i. Cor. xv.
Primꝰ hō de terra terrenꝰ. Secūdus de ce-
lo celeſtis. Xp̄s enī dr̄ de celo deſcendiſſe du
pliciter. Uno modo rōne diuine nature. nō
ita q̄ diuina natura eſſe in celo deſierit. ſed
qꝛ in infimis nouo modo eſſe cepit. ſcilꝫ ſcḋm
naturā aſſumptam. ſcḋm illud Ioh. iij. Nemo
aſcendit in celū niſi q̄ deſcēdit de celo filius
hoīs q̄ eſt in celo. Alio modo rōne corporis:
nō qꝛ ip̄m corpꝰ xp̄i ſcḋm ſuā ſubſtantiā de ce
lo deſcēderit. Sed qꝛ ꝟtute celeſti. i. ſpūſſcti
eſt eiꝰ corpꝰ formatū. Un̄ Aug. dic̄ ad Oro
ſium expōnēs auctoritatē inductā dic̄. Cele
ſtem dico xp̄m qꝛ nō ex hūano cōceptꝰ eſt
ſemine. Et hoc modo etiaꝫ Hilariꝰ exponit
lib. de trini. Adam ergo fuit de terra terrenꝰ
xp̄s aūt de celo celeſtis. Secundū fuit im-
pletionis. Naꝫ incarnatiōis miſteriū eſt pri
mo homī reuelatū. vt pꝫ ꝑ hoc qḋ dixit. hoc
nūc os ex oſſibꝰ meis ⁊c̄. qḋ apl's dicit eſſe
magnū ſacramentū in xp̄o ⁊ in eccl'ia. vt pꝫ
Eph. v. Sed ꝑ ieſum xp̄m eſt impletū. Un̄
Aug. dic̄ in lib. de ꝟbis dn̄i expōnēs illḋ qḋ
habet̄ Luce. xix. Uenit filiꝰ hoīs querere ⁊
ſaluare qḋ perierat. Si hō nō peccaſſet filiꝰ
hoīs nō veniſſet. Et. i. Thim. i. ſuꝑ illḋ ꝟbū
xp̄s venit in hūc mūduꝫ peccatores ſaluos
facere. dic̄ glo. Nulla cauſa fuit veniēdi xp̄o
dn̄o niſi peccatores ſaluos facere: tolle mor
bos: tolle vulnera ⁊ nulla ē cauſa medicine

Tertiū fuit viſionis. Nam ꝑmus hō vidit
deū vt viator in enigmate. Homo enī in pa
radiſo fuit beatꝰ: nō illa ꝑfecta beatitudine
in quā trāſferēdus erat: q̄ in diuine eſſentie
viſione ꝯſiſtit: habebat tn̄ perfectā vitā ſcḋm
quendā modū in q̄rtū habebat integritateꝫ
⁊ ꝑfectionē quandā naturalē. vt dic̄ Aug.
xi. ſuꝑ Gen̄. ad lr̄am. Un̄ dr̄. i. Cor. xv. Nō
prius qḋ ſpūale eſt: ſꝫ qḋ aīale eſt. Xp̄s aūt
vidit deū vt viator ⁊ cōprehenſor ſine enig
mate. qꝛ diuine eſſentie viſio cōuenit omībꝰ
beatis ſcḋm participationē luminis deriuati
ad eos a fonte verbi dei. ſcḋm illud Eccli. v.
Fons ſapiētie ꝟbū dei in excelſis. Huic au
tem ꝟbo dei ꝓpinquiꝰ cōiungit̄ aīa xp̄i que
eſt vnita ꝟbo in ꝑſona q̄ quevis alia crea-
tura. ⁊ ideo pleniꝰ recipit influentiā luminis
in quo deꝰ videt̄ ab ip̄o verbo q̄ quecunqꝫ
alia creatura. ⁊ ideo pre ceteris creaturis per
fectius videt ip̄am ꝑmā veritatē q̄ eſt diui-
na eſſentia. Ioh. i. Uidimꝰ gloriā eiꝰ quaſi
vnigeniti a patre plenū nō ſolū grē ſꝫ etiam
ꝟitatis. Et Eph. i. Deꝰ cōſtituit eū ſcꝫ xp̄m
in celeſtibꝰ ſuꝑ oēm ꝑncipatū ⁊ ꝑtātē ⁊ vir-
tutē ⁊ dn̄atiōnē: ⁊ ſuꝑ oē nomē qḋ noīatur
nō ſolū in hoc ſeculo ſꝫ etiā ī futuro. Quar
tum fuit cognitiōis. Nam ꝑmꝰ hō de rebꝰ na
turalibꝰ ⁊ ſupnaturalibꝰ tm̄ cognouit q̄tuꝫ
erat neceſſariū ad gubernatiōnē vite hūane
ſcḋm ſtatū innocētie. Alia ꝟo q̄ nec naturali
hoīs ſtudio cognoſci pn̄t: nec ſunt neceſſa-
ria ad gubernationē vite hūane. ꝑmꝰ homo
nō cognouit ſicut ſunt cogitatiōes hoīm. fu-
tura contingentia: ⁊ quedā ſingularia puta
quot lapides iacent in flumine ⁊ hmōi. xp̄s
aūt cognouit omīa ſcḋm ſtatū diuinū. qꝛ aīa
xp̄i cognoſcit totā ſuā potentiā ⁊ oīa in que
pōt. pōt aūt in emūdatiōnē infinitoꝝ pecca
toꝝ. ſcḋm illud. i. Ioh. ij. Ip̄e eſt ꝓpiciatio ꝓ

peccatis noſtris:nõ aũt ꝓ noſtris tm̃:ſ3 etiã
ꝓ totiꝰ mũdi. Ideo aĩa xp̄i cognoſcit infini
ta:q2 oĩa q̄ ſunt in potẽtia creature. Vñ cu3
in potentia creature ſint infinita: ꝑ hũc mo⸗
dum ſcit infinita.p̄ſertim cu3 ſit nobis datꝰ
a deo in doctorẽ.ſm illud Iohel.ij. Letami
ni in dño deo veſtro q̄ dedit vobis doctorẽ
iuſticie. Quintũ fuit p̄ſeruatiõis. Nã p̄mꝰ
hõ nõ poterat decipi niſi pctõ preuentꝰ q2 in
tellectꝰ nõ poterat decipi ꝑ extimationẽ fal
ſi. Vñ ⁊ seductio mulieris ⁊ ſi p̄ceſſerit pec
catũ opis. ſubſecuta eſt tñ pctm̃ interne ele
ctionis.dicit em̃ Aug.xi.ſuꝑ Gen̄.ad lr̃am
ꝙ mulier verbis ſerpentis nõ crederet niſi
iam ineſſet menti eiꝰ amor ꝑprie poteſtatis
⁊ quedã de ſe ſuꝑba p̄ſumptio. Xp̄s aũt nõ
potuit eſſe peccato p̄uentꝰ. Ioh.viij. Quis
ex vobis arguet me de peccato. Et.i. Pet.ij.
Qui pctm̃ nõ fecit nec dolus inuentꝰ eſt in
ore eiꝰ. Sextũ fuit dãnatiõis. Na3 p̄mꝰ
hõ habuit dominiũ ſuꝑ oĩa naturalia q̄tu3
ad effectus naturales. Dicit em̃ Gen̄.i.de
hoĩe. Preſit piſcibꝰ maris ⁊ volatilibꝰ celi: ⁊
beſtijs terre. In alijs em̃ aĩalibꝰ inuenit ſm
extimationẽ naturalẽ. queda3 participatio
prudẽtie ad aliquos ꝑticulares actꝰ. In ho
mine aũt vniuerſalis prudẽtia q̄ eſt recta rõ
oĩm agibiliũ.oẽ aũt qd̄ eſt per participatio⸗
nem ſubdit ei qd̄ eſt ꝑ eſſentiã. ⁊ hoc natu⸗
ralit. Vñ eſt naturalis ſubiectio alioꝝ aĩali
um ad hoĩem. Xp̄s aũt habuit dominiũ ſu
per oĩa q̄tũ ad effectꝰ ſupnaturales. Nam
aĩa xp̄i ſm qd̄ eſt inſtrumentũ v̄bi dei ſibi
vniti habuit inſtrumentalẽ v̄tutẽ ad oĩes
imutatiões miraculoſas ordinabiles ad fi⸗
nem incarnatiõis q̄ eſt inſtaurare ſiue que
in celis ſiue q̄ in terris ſunt. Math.vlti. Da
ta eſt mihi oĩs ptãs in celo ⁊ in terra. Se⸗
ptimũ fuit aſſimilationis. Nam adã nõ aſſi
milabat niſi i duplici ſtatu hoĩm. Nõ em̃ ꝑ
tinebat hoc ad originalẽ iuſticiã quã adam
habuit in ſtatu innocẽtie: ꝙ aĩa hoĩs habe⸗
ret v̄tutẽ tranſmutandi corpꝰ ꝑpriũ in quã
cunq3 formã: ſ3 ꝙ poſſet ip̄m ꝯſeruare abſq3
nocumẽto. ⁊ hanc etiã v̄tutẽ xp̄s aſſumere
potuiſſet ſi voluiſſet. Sed cũ ſint tres ſtatꝰ
hoĩm.ſ.innocẽtie: culpe: ⁊ glorie. Adã nõ fu
it in tertio ſtatu. xp̄s aũt ſicut de ſtatu glie
aſſumpſit cõprehẽſionẽ: ⁊ de ſtatu innocen
tie immunitatẽ a peccato. ita de ſtatu culpe aſ
ſumpſit neceſſitatẽ ſubiacendi penalitatibꝰ
huiꝰ vite. Heb.ij. Debuit ꝑ oĩa fratribꝰ aſſi⸗
milari. Octauũ fuit incorruptiõis. Nam hõ
in ſtatu innocẽtie erat icorruptibilis ex ꝑte
cauſe efficientis.q2 vt dic̄ Aug.li.de q̄ſtioni
bus veteris ⁊ noui teſtamẽti. Deus fecit ho
minẽ q̄ q̄diu nõ peccaret in mortalitate vi⸗
geret vt ip̄e ſibi actor eſſet aut ad vita3 aut
ad mortẽ. Non em̃ erat corpꝰ eiꝰ indiſſolubi
le ꝑ aliquã indiſſolubilitatis vigorẽ in corpo
re exiſtentẽ: ſ3 inerat nature aĩe vis q̄dã ſuꝑ
naturalit data ꝑ quã poterat corpꝰ ab omi
corruptione preſeruare: q̄diu ip̄a deo ſubie
cta manſiſſet. Unde vis illa p̄ſeruandi cor⸗
pus a corruptõe nõ erat aĩe hũane natura⸗
lis ſ3 ꝑ donũ gr̃e. ⁊ q̄uis gr̃am recuperaue⸗
rit ad remiſſionẽ culpe ⁊ meritũ glorie non
tamẽ ad amiſſe imortalitatis effectu3. Hoc
em̃ reſeruabat xp̄o ꝑ quẽ nature defectꝰ in
meliꝰ reparandus erat. Xp̄s aũt habuit im
mortalitatẽ per gr̃am ⁊ gloriam. poterat em̃
ſuã paſſionẽ ⁊ mortẽ impedire. Primo q̄⸗
dem aduerſarios repmendo: vt eũ aut non
vellent aut nõ poſſent interficere: vt pluries
fecit. Secũdo q2 ſp̄us eiꝰ habebat poteſta
tem cõſeruandi naturã carnis ſue. ne a quo
cunq3 leſiuo inflicto opprimeret. qd̄ q̄dẽ ha
buit aĩa xp̄i q2 erat verbo dei cõiũcta in vni
tate p̄ſone. vt dicit Aug.li.iiij.de trini. No
num fuit ꝑfectiõis. Nã p̄mꝰ hõ habuit ꝑfe⸗
ctionẽ oĩs v̄tutis ſm ſtatꝰ ſui cõdecẽtiam.
Vñ Aug.omel.xi.dicit ſic. Princeps oĩm
vicioꝝ dñ vidit adã de lymo terre ad imagi
nem dei factũ: pudicicia ornatũ: temperan⸗
tia cõpoſitũ: charitate ſplendidũ. habentur
iſta de pnĩa diſ.ij.§.p̄nceps. Et ſic homo in
ſtatu innocẽtie aliqualit habuit oẽs v̄tutes
q2 ratio erat deo ſubiecta. ⁊ inferiores vires
erant rõnis ſubiecte. Virtutes autẽ ſunt q̄⸗
dam ꝑfectiões quibꝰ ratio ordinat in deu3
⁊ inferiores vires aĩe diſponunt ſm regulã
rõnis. Vñ rectitudo p̄mi ſtatꝰ hoc exigebat
vt homo aliqualiter oĩes v̄tutes haberet.
Xp̄s aũt habuit ꝑfectiões oĩum v̄tutũ ſm
plenitudinẽ gr̃e: q2 q̄to aliqd̄ p̄ncipiũ eſt ꝑ
fectiꝰ: tanto mag̃ imp̄mit ſuos effectꝰ. Cu3
aũt gr̃a xp̄i fuerit ꝑfectiſſima ido ab ip̄a ꝓ⸗
ceſſerũt oẽs v̄tutes ad ꝑficiendũ ſingulas
potentias aĩe q̄tũ ad oẽs aĩe actus. Vñ ſu⸗
ſuꝑ illud p̄s. Sed in lege dñi fuit voluntas
eiꝰ. dicit glo. Hic oſtendit xp̄s plenus oĩ
v̄tute ⁊ bono. Decimũ fuit gubernatiõis.
Nem p̄mus hõ eſt gubernator ⁊ caput oĩ3
naſcentiu3 naturalit: q2 homo eſt naturalit
animal ſociale. Unde hoĩes in ſtatu inno⸗
centie vixiſſent ſocialiter. Socialis aũt vita

multoꝝ nō poſſet eſſe niſi aliquis preſideret qui ad bonum cōmune intenderet. Multi enī per ſe intendūt ad multa. vnus vero ad vnum. Ideo philoſophꝰ dicit .i. politice. Oꝛ quandocunqꝫ multa oꝛdinantur ad vnum ſemper inuenitur vnum vt principale ⁊ dirigens. Xp̄s aūt eſt gubernatoꝛ ⁊ caput oīm naſcentiū ſpiritualiter ſed ſm̄ diuerſos gradus. Primo ⁊ p̄ncipaliter eſt caput eoꝛum qui actu ſibi vniuntur per gloꝛiam. Secundo eoꝛum qui actu vniuntur ſibi per charitatem. Tertio eoꝛum qui actu ſibi vniuntur per fidem. Quarto eoꝛum qui ſibi vniunt̄ in potentia nondum ad actum redacta que tamen eſt ad actum reducenda ſm̄ diuinaꝫ predeſtinationem. ſicut ſunt infideles per conuerſionem. Undecimū fuit aſſimilationis. Naꝫ p̄mus homo fuit ſimilis deo ſm̄ duplicem imaginē. Xp̄us autem ſm̄ triplicem. Unde ſuper illud pſ̄. Signatum eſt ſuper nos lumē vultus tui domine. Gloſa diſtinguit triplicem imaginem. ſcꝫ creationis recreationis: ⁊ gloꝛificationis. Imago enī dei reperitur in homīe tripliciter. Uno modo ſm̄ qȯ homo habet aptitudinem naturalem ad intelligendum ⁊ amandū deum. ⁊ hec aptitudo conſiſtit in ipſa natura mentis que eſt cōmunis oīnibus hoībus. Alio modo ſm̄ qȯ homo actu vel habitu cognoſcit ⁊ intelligit deum ſed imperfecte. ⁊ hec eſt imago per confoꝛmitateꝫ gratie. Tertio modo ſm̄ ꝙ homo actu deum cognoſcit et amat perfecte: ⁊ ſic attēditur imago ſm̄ humilitatem gloꝛie. primis duobus modis fuit imago dei in adam in ſtatu innocentie: ſꝫ omnibus modis fuit in chꝛiſto. Duodecimum fuit tranſlationis. Nam p̄mus homo fuit poſitus in paradiſo terreſtri Geneſ. ij. Tulit deus hominē ⁊ poſuit eum in paradiſo voluptatis. Xp̄us autem eſt aſſumptus in paradiſo celeſti. Eph. iiij. Aſcendit ſuper oīnes celos vt adimpleret oīnia pſ̄. Aſcendit ſuper celum celi ad oꝛientem. Et ſic patꝫ coꝛona gloꝛificationis ieſu xp̄i.

¶ Tertio exiuit ieſus poꝛtās coꝛonā redemptiōis. Gentiles enī coꝛonā ſpineam capiti ſuo impoſuerunt: quē cruentantes deriſoꝛie ſalutauerunt. Iudei autē ip̄m ceſari poſtpoſuerunt: ⁊ crucifige crucifige clamauerunt. In ipſo enī modo paſſionis xp̄i prefiguratus eſt effectus redemptionis quo ad vtroſqꝫ ſcꝫ iudeos ⁊ gentiles. Primo enī paſſio xp̄i habuit effectum ſalutis in iudeis. quoꝛum plurimi in moꝛte xp̄i baptizati ſunt. vt patꝫ Act. ij. ⁊ iij. Secūdo vero iudeis p̄dicātibꝰ effectū paſſionis xp̄i tranſiuit ad gentes. ⁊ ide cōueniens fuit vt xp̄s a iudeis pati inciperet. ⁊ poſtea iudeis tradentibꝰ per manus gentiliū eius paſſio finiretur. Quia vero xp̄s ad oſtendendaꝫ abundantiā charitatis ſue ex qua patiebat̄ in cruce poſitus veniā peccatoꝛibꝰ poſtulauit. Huiꝰ petitionis fructꝰ ad iudeos ⁊ gentiles peruenit: a quibꝰ patiebat̄. Ideo dicit̄ Cañ. iij. Egredimini filie ſyon ⁊ videte regem ſalomoneꝫ in dyademate quo coꝛonauit eum mater ſua. Debemus autē egredi a q̄ttuoꝛ que nos impediunt a fructu redemptionis. Primo a vicio confoꝛmādo volūtatem noſtrā diuine voluntati. Math. xxvi. Non ſicut ego volo ſed ſicut tu vis: qȯ dicit qꝛ rectum vult eſſe hoīem ⁊ ad deū dirigit. vt Aug. exponit in Enchiridion. Et ſup illud pſ̄. Rectos decet collaudatio. dicit glo. Rectum coꝛ habet q̇ vult qȯ deus vult. ſcꝫ vt homo velit aliq̇d ex charitate ſicut deus vult. Secundo ab odio. Nam odium nūꝙ̄ vinceret amoꝛē: niſi ꝑpter amoꝛē maioꝛem cui odium coꝛreſpondet. ſicut homo magis diligit ſeip̄m ꝙ̄ amicuꝫ. ⁊ ꝑpter hoc ꝙ diligit ſe habꝫ odio etiā amicū ſi ſibi contrarietur. Tertio a paſſione. Roma. vij. Iudico aliam legē in membꝛis meis repugnantem legi mentis ⁊ captiuantē me in lege peccati qꝛ paſſio ligat rationē. imo cū paſſiones intendunt̄ ligant totaliter vſum rōnis. Multi enī ꝑpter abundantiā amoꝛis ⁊ ire verſi ſunt in inſaniam. Quarto a vindicta. Naꝫ peccatū iudeoꝝ crucifigentiū xp̄m qȯ proceſſit ex inuidia. odio ⁊ vindicta fuit grauiſſimum ſicut dixit xp̄us pylato. Ioh. xix. Qui tradidit me tibi maius peccatum habet.

¶ Quarto exiuit ieſus poꝛtans coꝛonā exaltatiōis. Naꝫ meritū impoꝛtat quandā equalitatem iuſticie. Unde apoſtolus dicit. Ei qui operatur merces imputatur ſm̄ debitum. Cum enim aliquis ſibi ex iuſta voluntate ſubtrahit quod debet habere: meretur vt ſibi amplius aliquid ſuperaddatur quaſi merces iuſte voluntatis. Et inde ē ꝙ ſicut dicit̄ Luc. xiiij. Qui ſe humiliat exaltabitur. Cum autem chꝛiſtus in ſua paſſione ſe humiliauerit infra ſuam dignitatem vſqꝫ ad confuſionem: ⁊ oppꝛobꝛia que

ſuſtinuit. Ideo ꝑ ſuã paſſionẽ ⁊ precipue ꝑ
coronationẽ ſpinarum. meruit exaltationẽ
ꝙtum ad conſeſſum paterne dextre ⁊ ma-
nifeſtationẽ diuinitatꝭ ipſius. ſm̃ illud Eſa.
lij. Exaltabitur ⁊ eleuabitur ⁊ ſublimis erit val-
de ſicut obſtupuerũt ſuꝑ eũ multi. ſic inglo-
rius erit inter viros aſpectꝰ eiꝰ. Et Phil. ij.
dr̃. Factꝰ eſt obediẽs vſqꝫ ad mortẽ: mortẽ
aũt crucis. ꝓpter qḋ ⁊ deꝰ exaltauit illum ⁊
donauit illi nomẽ qḋ eſt ſuꝑ om̃e nomẽ. ſcꝫ
vt ab om̃ibꝰ nominetur deꝰ: ⁊ oẽs ſibi reuerẽ-
tiam exhibeant ſicut deo. ⁊ hoc eſt qḋ ſubdi-
tur vt in noĩe ieſu om̃e genu flectatur cele. ter.
⁊ infer. Et Eſa. xxviij. Eris corona gl'ie ma-
nu dñi: ⁊ dyadema regni in manu dei tui.

Quinto exiuit ieſus por-
tans coronã adoratõis. Cum em̃ in xp̃o ſit
vna tantũ ꝑſona diuine ⁊ humane nature
⁊ etiã vna ypoſtaſis. ⁊ vnũ ſuppoſitũ. ideo
eſt eiꝰ vna adoratio: ⁊ vnus honor ex parte
eius q̃ adoratur. Vñ Damaſ. li. iij. dicit. Ado-
ratur caro xp̃i incarnato dei ṽbo nõ ꝓpter
ſeipſam: ſꝫ ꝓpter vnitũ ei ſm̃ ypoſtaſim ver-
bum dei. Et ſuꝑ illud pſ̃. Adorate ſcabellũ
pedũ eiꝰ. dicit glo. Qui adorat corpꝰ xp̃i nõ
terrã intuetur: ſꝫ illũ potiꝰ cuiꝰ ſcabellũ eſt: in
cuiꝰ honore ſcabellũ adorat. Et in capitulis
quinte ſynodi dr̃. Si quis duabus naturis
adorari dicit xp̃m. ex quo due adorationes
introducuntur: ſꝫ nõ vna orõne deũ ṽbum in-
carnatũ cũ ꝓpria ipſiꝰ carne adorat ſicut ab
initio eccleſie dei traditum eſt. talis anathe-
ma ſit.

Sexto exiuit ieſus portãs
coronã retributõnis ꝙtum ad poteſtatẽ iu-
diciariã. Vñ dr̃ Iob. xxxvi. Cauſa tua qua-
ſi impij iudicata eſt. ꝓpterea iudicium cau-
ſamqꝫ recipies. Et Aug. li. de ṽbis dñi dicit
Sedebit iudex q̃ ſtetit ſub iudice. Damna-
bit veros reos q̃ falſo factꝰ eſt reus. Naꝫ iu-
diciaria poteſtas hoĩ xp̃o cõpetit. Tuꝫ ꝓpter
diuinã ꝑſonã. Tum ꝓpter capitis dignitatẽ
Tum ꝓpter plenitudinẽ grẽ habitualis. Tũ
ex merito. ſ. vt ſm̃ dei iuſticiaꝫ iudex eſſet: q̃
pro dei iuſticia pugnauit ⁊ vicit ⁊ iniuſte iu-
dicatus eſt. Unde ipſe dicit Apoc. iij. Ego
vici ⁊ ſedi in throno patris mei. In throno
autẽ intelligitur iudiciaria ptãs. ſm̃ illḋ pſ̃
Sedet ſuper thronũ ⁊ iudicat equitatem.

Septimo exiuit ieſus por-
tans coronam premiationis. pſ̃. Poſuiſti
in capite eius coronam de lapide precioſo.
Sicut em̃ lapides precioſi firmantur in coro-
na ⁊ ipſam ornant: ⁊ ipſa eſt ornamentũ co-
ronati. Sic in merito xp̃i firmantur om̃es ele-
cti: ⁊ ſunt ad ornamẽtũ g'orie ſue: prout pa-
tuit in ioſeph q̃ venditꝰ a fratribꝰ ſuis ductꝰ
eſt in egyptũ ⁊ nõ fuit factꝰ eunuchꝰ ne pha-
rao abuteretur eo quẽ a tam graui pctõ dñs
cuſtodiuit pharaone infrigidato. Vñ ꝓpter
fidẽ ⁊ caſtitatẽ a domina ſua accuſatꝰ incar-
ceratꝰ fuit. Inde aũt extractꝰ ⁊ dñs egypti
ꝯſtitutꝰ. dũ circuiret egyptũ decliauit ad do-
mũ phutifaris ꝓ̇ncipis ſatraparuꝫ pharao-
nis: cui erat filia ſpecioſiſſima noĩe arſeneth
ſed idolatra que idola abiecit vt ioſeph ha-
beret ſponſuꝫ. Ad hanc aũt deſponſandã ac-
ceſſit ioſeph indutꝰ tunica candida: ⁊ cũ au-
rea corona in curru aureo. In corona vero
erant inſerti duodecim lapides ꝓ̃cioſi: ſuper
q̇bꝰ erãt duodecĩ aſtra aurea ⁊ virga regia
in manu eiꝰ. vt dr̃ in ſpeculo hiſtoriali li. ij. c.
cxviij. Hec oĩa fuerũt figura xp̃i: ꝓ̃cipue co-
rona in qua ſunt duodecim tribꝰ iſrael: ſuper
quibꝰ ſunt duodecim apl'i. vt pꝫ Apoc. xxij.
Et ſic corona xp̃i eſt numerꝰ oĩm ſaluando-
rum q̃ decorant xp̃m hic in ſtatu grẽ: nouiſ-
ſime aũt in ſtatu glorie. Amen.

In feſto victorie ſancti Michae-
lis archangeli Sermo. xxxij.

Hic maior eſt in re-
gno celoruꝫ. Math. xviij. ⁊ in
euangelio ꝑ̃ſentis ſolẽnitatis
Beatꝰ Berñ. ſuꝑ pſ̃. Qui habitat dicit ſic.
Dñe q̃d eſt hõ q: innotuiſti ei: aut filiꝰ hoĩs
q: reputas eũ? Deniqꝫ mittis ei vnigenitũ
tuũ ĩmittis ſpm̃ tuũ. ꝓmittis vultũ tuum: ⁊
ne q̃d vacet ĩ celeſtibꝰ ab ope ſollicitudinis
illos etiam beatos ſpũs ꝓpter nos mittis in
miniſteriũ noſtrũ. hec ille. Super quo mo-
ueo talẽ queſtionẽ. Utrũ in eccl'ia militanti
archangelꝰ michael maiorẽ dignitatẽ aſſeq-
tur: cuiꝰ officio diligentiꝰ a deo gubernatur
Ad iſtam queſtionẽ rñdent duo doctores.
Primꝰ veteris teſtamẽti ẽ Daniel. x. c. dicit
Michael vnꝰ de ꝓ̇ncipibꝰ ꝓ̇mis venit in ad-
iutoriũ meũ. Secũdus noui teſtamẽti eſt
Iohãnes Apoc. xij. dicit ſic. Factũ eſt preliũ
magnũ in celo. Michael ⁊ angeli eiꝰ prelia-
bantur cũ dracone: ⁊ draco pugnabat ⁊ an-
geli eius ⁊ non valuerũt. neqꝫ eſt inuentus
locus eoꝝ ampliꝰ in celo. Sciendũ ꝙ ſm̃

glo.ſup illud Math.xxij. Simile eſt regnuꝫ celoꝝ homini regi qui fecit nuptias ⁊c. per regnū celoꝝ preſens eccleſia ſiue congregatio iuſtoꝝ intelligit. Hanc autē eccleſiaꝫ gubernat deus per angelos. Unde Aug. dicit iij. de trini. Queādmodū corpora groſſiora ⁊ inferiora: p ſubtiliora ⁊ potentiora quodā ordine regunt. Ita oīa corpora per ſpm̄ vite rōnalē. ⁊ ſpūs vite rōnalis deſertor atq; peccator per ſpm̄ vite rōnalē ⁊ pium ⁊ iuſtum ⁊ ille per ipm deū. Nam tam in rebꝰ hūanis q̄ etiā naturalibꝰ hoc cōiter inueni qꝫ poteſtas particularis gubernat ⁊ regit a ptāte vniuerſali. ſic poteſtas ballivi gubernat p poteſtatē regis. Superiores aūt angeli qui preſunt inferioribꝰ habēt ſciētiā magis vniuerſalē: ſed vtus cuiuſlibet corporis eſt magis pticularis q̄ vtꝰ ſpūalis ſubſtātie. Naꝫ omnis forma corporalis eſt indiuiduata per materiā ⁊ determinata ad hic ⁊ nunc. Forme aūt īmateriales ſunt abſolute ⁊ intelligibiles. ⁊ iδo ſicut inferiores angeli qui habent formas minꝰ vniuerſales regunt per ſupiores, ita oīa corporalia regunt per angelos. Sed actio quā angelꝰ exercet pcedit a deo, velut a pmo pncipio cuiꝰ nutu ⁊ auctoritate angeli operant: ⁊ in deū reducitur ſicut in vltimū finē. ⁊ hoc facit miniſterium Nam miniſter eſt ſicut inſtrumentū intelligens. Inſtrumētū aūt ab alio mouet ⁊ eiꝰ actio ad aliud ordinat. Unde actiones angelorum miniſteria vocant. ⁊ ppter hoc dicuntur in miniſteriū mitti. Heb.i Oēs ſunt adminiſtratorij ſpūs in miniſteriū miſſi propter eos q̄ hereditatē capiunt ſalutis. Inter hos aūt angelos miſſos circa hoīes precipuum eſt miniſteriuꝫ beati michaelis, ideo hic maior eſt in regno celorum.

Hic maior eſt in regno
- Archangelorum.
- Patriarcharum.
- Prophetarum.
- Xp̄ianorum.
- Paganorum.
- Electorum.
- Sanctorum.

¶ Primo ſanctus michael eſt maior in regno archangeloꝝ. Unde cātat eccl'ia. Collaudemꝰ venerantes oīes celi milites: ſed precipue pmatē celeſtis exercitus michaelem. Computatur em̄ in ordine pncipatuū, de quo ordine ſanctus Tho. pma parte. q. cviij. arti. xv. dicit ſic. Principari vero vt Greg. dicit. Eſt inter reliquos priorem exiſtere quaſi pmi ſint in executōe eorum que imperantur. Et ideo Dionyſius dicit. ix. c. celeſtis ierarchie. Qꝫ nomen pncipatuū ſignat ductiuum in ordine ſacro. Illi em̄ qui alios ducunt primi inter eos exiſtētes: pncipes proprie vocantur. ſm illud pſ. Preuenerunt pncipes coniuncti pſallentibus. ſm Greg. autem archangeli dicuntur ex eo qꝫ pncipantur ſoli ordini angelorum. quaſi magna nunciantes. Principatꝰ autē dicuntur ex eo qꝫ pncipantur omnibus celeſtibus pncipibꝰ diuinas iuſſiones explentibus. Executio em̄ angelicoꝝ miſterioꝝ cōſiſtit in annūciando diuina. In executione aūt cuiuſlibet actus ſunt quidā quaſi incipientes actionē ⁊ alios ducētes ſicut in cātu precentores: ⁊ in bello illi qui alios ducunt ⁊ dirigunt. ⁊ hoc ptinet ad principatꝰ. Alij vero ſunt qui ſimpliciť exequunt. ⁊ hoc pertinet ad angelos. Alij vo medio modo ſe habent qδ ad archangelos pertinet. Principatus ergo ſunt pmi in executōe diuinoꝝ miniſterioꝝ. vtpote preſidentes gubernationi gentiū ⁊ regnoꝝ qδ eſt pmū preceptuꝫ in diuinis miſterijs. Nam bonuꝫ gentis eſt diuiniꝰ q̄ bonū viniꝰ hoīs. Primꝰ ergo ordo poſt dn̄ationes dicit pncipatuū qui etiā bonis ſpiritibꝰ pncipat. vt Gregꝰ. exponit. hec Tho. Sanctus mihael in prelio habito cū lucifero. fuit dux ⁊ princeps. Unde vicit luciferū cū angelis ſuis ⁊ de celo in hunc aerem caliginoſum ⁊ in pfundū abyſſi tandē deiecit: Un̄ cantat eccl'ia. Michaelē in vtute conterentē zabulon. De iſto prelio dicit Apoc. xiiij. Et proiectꝰ eſt ille draco magnꝰ ſerpens antiquus q̄ vocatur diabolus ⁊ ſathanas. proiectꝰ eſt in terra: ⁊ angeli eiꝰ cuꝫ eo miſſi ſunt. Non em̄ pmiſſuꝫ eſt eis habitare in ſupiori parte aeris: q2 locus lucidus eſt ⁊ clarus, nec in mūdo nobiſcū. q2 nimis nos ſuis temptationibꝰ infeſtarent. Sed in medio aeris vt dū ſurſuꝫ reſpiciunt ⁊ vidēt gloriā quā amiſerunt: inde dolorē habeant. Et dum inferiꝰ proſpiciunt ⁊ vident hoīes illuc aſcendere vnde ipi ceciderunt inde inuidia torqueantur. Unde Eph.vi. Non eſt nobis collucratio aduerſus carnē ⁊ ſanguinem: ſed aduerſus principes ⁊ poteſtates tenebrarum harum contra ſpiritalia nequitie in celeſtibus. Et ſic michael eſt maior in regno archangelorum.

Secūdo ſanctus michael
eſt maior in regno patriarcharū. Unde ſan
ctus Tho. parte. i. q. cxiij. dicit ſic. Ad bonuꝫ
operandū duo cōcurrunt. Primo quidem
ꝙ affectus inclinet ad bonum qđ quidē fit
in nobis per habitū ꝟtutis moralis. Secū
do ꝙ ratio inueniat congruas vias ad per-
ficiendum bonū virtutis. qđ quidē phs at-
tribuit prouidentie. Quantū ergo ad pmū
de⁹ hoīem cuſtodit imediate infundendo ei
grām ⁊ ꝟtutes. Quantū ad ſecundū de⁹
cuſtodit hoīem ſicut vlīs inſtructor: cui⁹ in-
ſtructio peruenit ad hoīes mediantib⁹ an-
gelis. Cuſtodia aūt humane multitudinis
ad ordinē pncipatuuꝫ pertinet. Unde ⁊ mi
chael vn⁹ de pncipibus dicit. Daniel. x. In
feriores aūt angeli exercent officiū ſuperio-
rum: inq̄tum aliquid de dono eoꝝ partici-
pant ⁊ ſe habent ad ſupiores ſicut executo
res virtutis eoꝝ. Homo enī in ſtatu innocē
tie non patiebat aliqđ periculum ab interi-
ori: qꝛ interi⁹ erant oīa ordinata: ſed immi
nebat ei periculuꝫ ab exteriori ꝓpt inſidias
demonū vt rei pbauit euent⁹. ⁊ ideo indige
bat cuſtodia angeloꝝ. Etiam angeli q̄ ſub-
uerterunt ſodomā percuſſerunt ſodomitas
cecitate vel aurīſia: vt hoſtiū domus inueni
re non poſſent. vt dicitur Gen̄. xix. hec tho.
In hoīe potentia operatiua ſepius impe
ditur ne exeat in opus ꝓpter mūdi oppreſ-
ſionem. Joh. xvi. In mūdo preſſuram habe
tis. ſed iſtud impedimentū remouent prin-
cipatus q̄ faciūt nos mūdanis oīb⁹ pnci
pari. Hoc ſignificatū eſt Gen̄. xxxij. vbi cuꝫ
iacob eſau valde timeret angelos ſibi obui
os habuit. ipſum adiuuare paratos. Et ait.
Caſtra dei ſunt hec. Tunc angel⁹ tria bona
iacob dedit. qꝛ ipm cōtra eſau conſtantē fe-
cit. iſrael nomen ei impoſuit ⁊ neruū femo-
ris eius percuſſit ⁊ emarcuit. Hec aūt oīa
ſpectant ad pncipat⁹ in quoꝝ ordine prim⁹
eſt michael qui mandauit angelo vt diceret
agar ancille ꝙ ad dn̄am ſuaꝫ rediret ⁊ ſe ei
humiliaret. Gen̄. xvi. ⁊c̄.

¶ Tertio ſanctus michael
eſt maior in regno ꝓphetarū: qm̄ ꝓphetica
reuelatio fit ꝑ angelos. Un̄ ſanctus Tho.
ſcđa ſcđe. q. clxxij. arti. ij. dicit ſic. ſicut apl's
dicit Rom̄. xij. Que a deo ſunt ordinata ſūt
habet aūt hic diuinitatis ordo. ſicut Diony
ſius dixit. vt infima ꝑ media diſponat. An-
geli aūt medij ſunt inter deū ⁊ homines. vt
pote plus participantes de perfectiōe diui
ne bonitatis ꝙ homies. Et ideo illuminati
ones ⁊ reuelationes diuine a deo ad hoīes
per angelos deferunt. Prophetica autē co-
gnitio fit ſm̄ illuminationē ⁊ reuelationem
diuinā. Unde manifeſtū eſt ꝙ fiat ꝑ ange-
los. Dicit enī Diony. iiij. c. celeſtis ierarchie
Diuinas viſiones glioſi patres noſtri ade-
pti ſunt ꝑ medias celeſtes virtutes. hec tho.
Sanct⁹ michael fuit pnceps ſynagoge. ſm̄
qđ dicit Dan̄. x. Nemo mihi adiutor eſt niſi
michael pnceps veſter. Circa quā fecit q̄ttu
or. Primo miranda. Nam ipſe fuit ille an-
gelus qui plagas egyptijs intulit: qui mare
diuiſit: qui in colūna ignis ⁊ nubis pplm iſ
raeliticū anteceſſit: qui in terraꝫ ꝓmiſſionis
hebreos introduxit. Secūdo ſtupēda. Sci
ens enī diabol⁹ iudeos ad idolatriā prom-
ptos eſſe volebat corp⁹ moyſi honorifice ſe
pelliri vt iudei ſuas idolatrias ibi exercerēt. ſꝫ
michael victoriā obtinuit qꝛ moyſi corpus
ab oīb⁹ abſcondit. Un̄ in canonica iuđ. i.
ca. dicit. Cum michael archangelus cū dia-
bolo diſputans altercaret de moyſi corpore
non eſt auſus iudiciū inferre blaſphemie. ſꝫ
dixit. Imperet tibi de⁹. Forte etiā iſta alter-
catio fuit qꝛ diabolus dicebat ſe in moyſe ꝓ
pter pctm̄ ad aquas contradictōis aliquod
ius habere. Sed cū michael culpam ſibi re-
miſſam aſſereret ⁊ diabolus adhuc inſtaret
michael dixit. Imperet tibi deus. Tertio ꝓ
tegenda. Nam cū ſyri obſiderent ciuitatem
ſamarie: dixit Helyſeus. Plures nobiſcum
ſunt ꝙ cuꝫ illis: ⁊ loquebat de angelis quo
rum pnceps erat michael: qui ꝑcuſſit ſyros
cecitate: quos helyſeus duxit in ſamariam.
vt habet. iiij. Reg. vi. Quarto adiuuāda.
Dicit enī Dan̄. x. Ex perſona gabrielis ar-
changeli princeps regni perſarū reſtitit mi-
hi. xx. vno dieb⁹. Et ecce michael vn⁹ de pn
cipib⁹ pmis venit in adiutoriū meum. Su-
per quo ſanct⁹ Tho. parte. i. q. cxiij. arti. viij.
dic̄ ſic. Hieron̄. exponēs hec ꝟba dicit pnci-
pem regni perſarū eſſe angelū qui ſe oppo-
ſuit liberationi ppl'i iſraelitici, ꝓ quo Daniel
orabat. Gabriel preces deo pſentāte. Hec
aūt reſiſtentia potuit fieri quia pnceps ali-
quis demonū iudeos in perfidē ductos ad
pctm̄ induxerat: per qđ impedimentū pre-
ſtabatur orationi danielis ꝓ eodem ppl'o
deprecantis. Sed ſm̄ Grego. li. xvij. mora.
Princeps regni perſarū fuit bon⁹ angelus

cuſtodie illiꝰ regni deputatꝰ. Ad videnduꝫ
ergo qualiter vnꝰ angelꝰ alteri reſiſtere niti
tur conſiderandū eſt ꝙ diuina iudicia circa
diuerſa regna ⁊ diuerſos homies per ange
los exercentur. In ſuis aūt actionibꝰ ange-
li ſm diuinā ſententiam regulant. Contigit
autē quandoqꝫ ꝙ in diuerſis regnis vel in
diuerſis homibꝰ contraria merita vel deme
rita inueniunt vt vnus alteri ſubdatur: aut
preſit. Quid aūt ſup hoc ordo diuine ꝓuidē
tie habeat: cognoſcere non poſſunt niſi deo
reuelante. Vn̄ neceſſe habēt ſup his diuinā
ſapientiam conſulere. Sic ergo inqꝫtum de
cōtrarijs meritis ⁊ ſibi repugnātibꝰ diuinā
cōſulunt voluntatē reſiſtere ſibi inuicē dicū
tur. Non quia ſint eoꝝ contrarie volūtates
cuꝫ in hoc oīes concordent qꝺ dei ſentētia
impleat: ſed quia ea de quibꝰ conſulūt ſunt
contraria, hec Thomas.

Quarto ſanctus michael

eſt maior in regno xp̄ianoꝝ. Nam vt dicit
ſanctꝰ Tho. parte. i. q. cxi. ar. i. Ad fidē duo
concurrūt. Primo quidē habitꝰ intellectꝰ
quo diſponit ad obediendū voluntati ten-
denti in diuinā veritatē. Intellectꝰ em̄ aſſen
tit veritati fidei nō quaſi cōuictꝰ rōne: ſed qꝫſi
imperatꝰ a volūtate. Nullus em̄ credit niſi
volens. vt Aug. dicit. Et qꝫtū ad hoc fides
eſt a ſolo deo, Eph. ij. Gratia eſtis ſaluati ꝑ
fidē ⁊ nō ex vobis: dei em̄ donū eſt. Secū
do requirit ad fideꝫ ꝙ credibilia ꝓponant
credenti. ⁊ hoc quidē per hoīem fit ſm ꝙ fi-
des eſt ex auditu. vt dr̄ Rom̄. x. ſed ṗncipa-
liter per angelos ꝑ quos hoībꝰ reuelant di
uina. Vn̄ angeli aliq̄d operant ad illumina
tionē fidei: ⁊ tn̄ hoīes illuminant ab angelis
nō ſolū de credendis ſꝫ etiā de agēdis. ſm ꝙ
Diony. ꝓbat. iij. c. cel. ierar. ꝙ reuelatōes di
uinoꝝ ꝑueniūt ad hoīes mediantibꝰ angel.
hec tho. Sanctꝰ michael inſtruit eccl'iam
dei de credēdis qꝺ pꝫ ex q̄ttuor. Prīo qꝛ ē
ṗnceps eccl'ie xp̄i. Poſt ꝙ em̄ iudea dn̄ꝫ cru
cifixit: michael factꝰ ē ṗnceps eccl'ie. Vn̄ re-
fert Joſephꝰ ꝙ audite ſūt voces angeloruꝫ
dicentiū. Tranſeamꝰ ab his ſedibꝰ. Etiā ip̄e
ſolus int̄ ſanctos angelos aciei xp̄i ſignifer
eſt. ſm qꝺ cantat eccl'ia. Signifer ſanctꝰ mi
chael repn̄tet eas in lucē ſanctā. Et iterū.
Dū ſacrū miſteriū cerneret iohēs archāgelꝰ
michael tuba cecinit. Dignꝰ es dn̄e deꝰ nr̄
accipe librū ⁊ ſoluere ſignacula eiꝰ. Et ſumi
tur Apoc. v. vbi dr̄. Vidi angelū fortē ṗdicā
tem voce magna. Quis eſt dignꝰ aperire li
brū ⁊ ſoluere ſignacula eiꝰ ⁊c̄. Secūdo qꝛ
eſt inſtructor eccl'ie. Quicq̄d em̄ virtutꝫ: iuſti-
cie: miſericordie: ⁊ obſeruātie legis xp̄i eſt in
nobis. vt dic̄ Greg. Ab inſtructōe michael
ꝓcedit. Vn̄ iſte ē ille angelꝰ q̄ ligauit diabo
lum ꝑ annos mille: vt nō ſeducat eccl'iaꝫ do
nec ꝯſūmant mille āni. vt dr̄ Apoc. xij. Iſte
eſt ille angelꝰ q̄ cū magno exercitu angeloꝝ
diuinis intereſt miſterijs in altari cū hoſtia
ꝯſecrat. Iſte ē ille angelꝰ q̄ ſipontinis victo
riā dedit: ⁊ ꝯtra aduerſarios oīa elemēta pu
gnare fecit. Terrā: qꝛ mōs garganꝰ ꝯtremu
it. Aerē: qꝛ caligo tenebroſa totū montē ob
duxit. Ignem quia fulgura crebra volabāt.
Aquā. vn̄ cantat eccl'ia. Cōcuſſuꝫ eſt mare
⁊ ꝯtremuit terra. vbi archangelꝰ michael de
ſcendebat de celo. Et hec pugna vocat victo
ria ſcti michaelis q̄ celebrat. viij. Idꝰ Maij
Rome aūt eodē die celebrat apparitio ſcti
michaelis. qꝛ eodē die apparuit michael ar
changelus btō Grego. pape. tergēs gladiū
a peſte inguinaria quā deꝰ romanis immi-
ſerat. Tertio qꝛ eſt deſtructio antichriſti. ſi-
cut em̄ dic̄ glo. ſup illō Apoc. xiij. Vidi vnū
de capitibus eiꝰ occiſum: antichriſtꝰ mortuū
ſe finget ⁊ ꝑ triduūꝫ latēs poſtea apparebit
dicēs ſe ſuſcitatū. Et ferentibꝰ euꝫ demoni-
bus in aere aſcendet: ⁊ vniuerſis mirantibꝰ
adorabunt eū. Tandē dū ſtabit in papilio-
ne ſuo in mōte oliueti michael ip̄m occidet
vt dic̄ glo. ſup illud. ij. Theſſal. ij. Quē deus
interficiet ſpū oris ſui. Quarto qꝛ eſt con-
ductor iudicij: qꝛ ad vocē ip̄us oīes reſur-
gentꝰ. ſm illud. i. Theſſal. iiij. Ip̄e dn̄s in iuſ
ſu ⁊ in voce archangeli: ⁊ in tuba dei deſcen
det de celo. ⁊ mortui qui in xp̄o ſunt reſur-
gent primi. Etiam in die iudicij crucem: cla-
uos: lanceam: ⁊ coronam ſpineam chriſto
preſentabit: vt oīes agnoſcant ꝙ iuſte iu-
dicentur.

Quinto ſanctus michael

eſt maior in regno paganoꝝ. Unde ſanctꝰ
Thomas parte. i. q. cxiij. arti. iiij. dicit ſic. Si
cut infideles nō priuantur interiori auxilio
naturalis rationis. Ita etiam non priuant
exteriori auxilio toti nature humane diuini
tus conceſſo. ſcꝫ cuſtodia angeloꝝ per quā
⁊ ſi non iuuentur qꝫtuꝫ ad hoc ꝙ vitā eter-
nam bonis operibus mereantur: quia infi-
deles etiam interdum bona faciūt: ſed non
bene. qꝛ non recta intentione faciūt quoniā

fides intentionem dirigit. vt Aug. dicit. Ju
uātur tamē ꝙtuꝫ ad hoc ꝙ ab aliquibꝰ ma
lis retrahūtur quibꝰ ſibi ipſis ⁊ alijs nocere
poſſunt. hec Tho. Sciendū ꝙ michael ar
changelus plura ſigna oſtēdit infidelibꝰ qui
bus poterant deuꝫ verum cognoſcere ⁊ ab
idolatria ſua ceſſare. Prīo tempe abrahe
quē vnū verū deū predicando iactauerunt
in ignē. ſed michael archangelus ipm libe
rauit. de hur. i. igne caldeoꝝ. Geñ. xv. Se
cundo tempe moyſi imolato agno in egy
pto ſignatꝫ eius ſanguīe domibꝰ hebreoruꝫ
michael archangelus veniēs ꝑcuſſis egypti
orum primogenitis poſt graues plagas in
mari ſubmerſit pharaonem ⁊ exercitū eius
Tertio tempe iudicū debellatis. xxxij. regi
bus chananeoꝝ per ioſue dirutis muris ie
rico ad ſonum tubarum. Joſue. vi. Percuſ
ſis centū viginti milibꝰ bellatoꝝ per gedeo
nem. ⁊ trecentos viros comites eiꝰ. Judicū
vij. Proſtratis mille viris cum mandibula
aſine per ſamſonem Judic. xiiij. Percuſſis
philiſteis i ſecretiori parte nature. qꝛ archā
dñi irreuerent tractauerunt. i. Reg. v. Mi
chael eis demonſtrauit viam veritatis quā
ferre neglexerūt. Quarto tempe regū. Mi
chael percuſſit centumoctogintaqnqꝫ milia
viroꝝ qui venerūt cū ſenacherib rege aſſiri
orum vt ꝓphanarent templū. iiij. Reg. xix.
Etiā percuſſit centū milia pedites de ſyris
qui venerant cū benadab contra populum
dei. iij. Reg. xx. Ubi ergo ſunt dij eorum in
quibꝰ habebant fiduciā. cur eis nō ſunt opi
tulati ⁊ in neceſſitatibꝰ nō ꝓtexerunt. Hec
ſigna demōſtrauit ſanctꝰ michael vt colerēt
vnū verū deum. ſed noluerunt.

Sexto ſanctus michael

eſt maior in regno electoꝝ. Uñ cātat ſancta
mater eccl'ia. Archangele michael cōſtitui
te ꝑncipē ſup oēs aīas ſuſcipiendas. Habꝫ
enī officiū ponderandi. ꝓpterea in eccleſijs
pingit ponderans animas. Dicit enī Dan.
v. Appēſus es in ſtatera ⁊ inuentꝰ es minꝰ
habens. Sunt enī quattuor differentie ani
maruꝫ. Quedā ſunt vacue que nulla ſecum
merita portauerūt. Jſtas appendet ⁊ dicet
Appenſus es in ſtatera ⁊ inuentꝰ es nihil
habens. Quedam ſunt ſemiplene: que aliq̄
bona fecerunt: ſꝫ tepide ⁊ negligēter. Jſtas
ponderabit ⁊ dicet. Appenſus es in ſtatera
⁊ inuentꝰ es minus habens. Quedaꝫ ſunt
plene que multa ſecum merita portauerunt
Jſtas ponderabit ⁊ dicet. Appenſus es in
ſtatera ⁊ inuentus es ſatis habens. Que
dam ſunt ſuperplene que nō tantū ꝓcepta
ſed etiam conſilia ſeruauerunt. Jſtas pon
derabit ⁊ dicet. Appenſus es in ſtatera et
inuentus es multū habens.

Septimo ſanctus micha

el eſt maior in regno ſanctoꝝ. Habet enī of
ficiū deportandi cū ceteris angelis ſibi ſub
iectis animas in paradiſum. Unde cantat
eccleſia. Uenit michael archangelus cum
multitudine angeloꝝ. cui tradidit deꝰ aīas
ſanctoꝝ vt perducat eas in paradiſum exul
tationis. Data eſt poteſtas archangelo mi
chaeli ſup animas ſanctoꝝ. Portat enī eas
valde reuerēter: qꝛ nō humeris ſed manibꝰ.
pſ. Jn manibꝰ portabunt te. Portat valde
diligent quia ab oībꝰ offendiculis defen
dit. Jbidem. Ne forte offendas ad lapideꝫ
pedem tuuꝫ. Portat valde gaudenter: quia
cū canticis ⁊ iubilationibꝰ. Eſa. lv. Jn leti
cia egrediemini ⁊ in pace deducemini. Por
tat valde humiliter: qꝛ pauperes ⁊ medicos
non contēnit. Luc. xvi. Factum eſt vt mor
men. ⁊ portaret ab angelis in ſinu abrahe.
quia ſecure ergo ſunt anime que talē ꝓorti
torem. ſicut aliquādo ſocius in itinere aliuꝫ
portat: nō humeris ſꝫ ſolacijs. Eſa. lv. Mō
tes ⁊ colles cantabūt coram vobis laudem
⁊ oīa ligna ſiluaruꝫ plaudent manu. i. an
geli maiores ⁊ minores: quoꝝ oꝛōnes per
ducant nos ad regna celoꝝ. Amen.

In feſto aſcenſionis dñi Ser. xxxiiij.

Videntibus illis ieſus
eleuatꝰ eſt. Act. i. ⁊ in ep'la hodi
erne ſolēnitatis. Joh. xx. dixit ie
ſus. Aſcendo ad patrē meū ⁊ patrē veſtrū
deū meū ⁊ deuꝫ veſtrū. Super quo moueo
talem q̄ſtionē. Utruꝫ aſcenſio xpi in celum
qua cū patre in eternū regnaturus naturaꝫ
humanā attraxit: fuerit nobis vtilior ꝙ ſua
ꝑſentia corporalis quā a nob ſubtraxit. Ap
paret alicui ꝙ nō: ⁊ ꝓpter ipm ⁊ ꝓpt nos.
Primo ꝓpt ipm. quia ad hoc venerat vt
ſe verū dei filiū declararet. Joh. xvij. Pater
manifeſtaui nomē tuū hominibꝰ quos dedi
ſti mihi. Sed hoc fuiſſet magis manifeſta
tum ſi ſemp fuiſſet conuerſatus cū hominibꝰ
tum rōnibꝰ. tum exemplis. tum miraculis.
ergo ⁊c. Secundo ꝓpter nos. quia filius
dei naturā humanā aſſumpſit ad noſtram

ſalutē. Sꝫ magis fuiſſet ſalutare omnibus
ꝙ ſemper cōuerſaret nobiſcū in terris. Nā
multi iudei ⁊ pagani conuerſi fuiſſent ad fi
dem: ⁊ multi peccatores a peccatis abſtinu
iſſent deſiderantes videre ieſum. Vn̄ ipſe
dicit Luc. xvij. Venient dies qn̄ deſiderabi
tis videre vnū diē filij hoīs ⁊ nō videbitis
Gentiles etiā dicebant Ioh. xij. Volumꝰ
ieſum videre. ergo ⁊c̄. Ad iſtā queſtionem
reſpondent duo doctores. Primꝰ eſt dauid
in pſ̄. dicens. Notas mihi feciſti vias vite
adimplebis me leticia cū vultu tuo: delecta-
tiones in dextera tua vſqꝫ in finē. Sup quo
dic̄ glo. Delectatio ⁊ leticia erit mihi in cō-
ſeſſu tuo humanis obtutibꝰ ſubtracto. Se-
cundus eſt ſctūs Tho. iij. pte. q. lvij. ar. i. di-
cens ſic. Locꝰ dꝫ eē ꝓportionatꝰ locato. xp̄s
aūt ꝑ reſurrectionē ſuā vitā imortalē ⁊ in
corruptibilē inchoauit. locꝰ aūt in quo nos
hitamꝰ eſt locꝰ gn̄atiōis ⁊ corruptiōis. ſꝫ lo
cus celeſtis eſt locꝰ incorruptiōis. ⁊ iō non
fuit ꝯueniēs ꝙ xp̄s poſt reſurrectionem re
maneret in terris: ſꝫ ꝯueniēs fuit ꝙ aſcēde
ret in celū. hec Tho. Sciēdū ꝙ xp̄s aſcēdit
q̄druplr̄. Pr̄io opāte ſua diuitate. Nā xp̄s
ex vtute diuitatꝭ in celū aſcēdit tanq̄ꝫ ex cā
nō aūt ex vtute hūane nature. iō xp̄s aſcē-
dit in celū nō ſm ꝙ hō: ſꝫ ſm ꝙ deꝰ. Unde
Aug. dic̄. in ſmone de aſcēſiōe. De nr̄o fuit
ꝙ xp̄s pepēdit in cruce: de ſuo aūt ꝙ aſcen-
dit. Scd̄o coopante ſue aīe dignitate. Cā
aſcēſiōis xp̄i in celū fuit ex pte aīe glificate
ex cuiꝰ redūdātia glificat corpꝰ vt Aug. di
cit ad dyaſcoꝝ. Erit eīn tāta obediētia cor
poris glioſi ad vitā beatā vt ſic Aug. dicit
xxij. de ciui. dei. Ubi volet ſpūs: ibi erit ptinꝰ
corpꝰ. nec volet aliqd̄ qd̄ nec ſpm̄ poſſit de-
cere nec corpꝰ. decet aūt corpꝰ glioſum ⁊ im
mortale eē in loco celeſti. ⁊ iō ex vtute aīe
volētis corpꝰ xp̄i aſcēdit in celū. Sicut aūt
corpꝰ efficit glioſum ex redūdantia aīe: ita
vt Aug. dicit ſup Io. Participatiōe dei fit
aīa beā. vn̄ pma origo aſcēſiōis in celū eſt
virtꝰ diuina. Sic ḡ xp̄s aſcēdit in celū pro
pria vtute. Pr̄io quidē vtute dīna. Scd̄o
vtute aīe glificate mouētis corpꝰ put vult.
Tertio ꝓcurāte ſua hūilitate. Nā xp̄s i ſua
paſſiōe hūiliauit ſe infra ſuā dignitatē quā
tū ad locū. qꝛ corpꝰ eius poſitū fuit in ſepul
chro: aīa i inferno: iō meruit vt ſibi amplīꝰ
aliqd ſupadderet q̄ſi merces iuſte volūta-
tis. ⁊ hoc q̄ntū ad aſcēſionē in celū. vn̄ dr̄
Eph. iiij. Deſcēdit primū in inferiores par

tes terre. qui aūt deſcendit ipē eſt: ⁊ q̄ aſcen
dit ſup oēs celos. Quarto ꝓmerēte ſua cla
ritate. Nā q̄nto aliq̄ corpa pfectiꝰ pticipāt
bonitatē diuinā: tanto ſunt ſupiora corpa-
li ordine q̄ eſt ordo localis. vn̄ videmus ꝙ
corpa q̄ ſunt magis formalia ſunt natura-
liter ſupiora. vt pꝫ ꝑ phm̄. iiij. phiſic̄. ⁊ in. ij.
de celo. Per formā eīn vnūquodqꝫ corpus
pticipat diuinū eſſe. vt pꝫ. i. phiſic̄. Plꝰ aūt
pticipat de dīna bonitate corpꝰ ꝑ gliam ꝙ
qd̄cūqꝫ corpꝰ naturale ꝑ formā ſue nature
Et inter cetera corpa glioſa manifeſtū eſt
ꝙ corpꝰ xp̄i maiori refulget gl'a. vn̄ ꝯuenie
tiſſimū eſt ſibi ꝙ ſit ſupra oīa corpa ꝯſtitu
tū in altū. Et iō ſuper illud Eph. iiij. Aſcen
dens in altū. dicit glo. loco ⁊ dignitate. ⁊ ite
rū. aſcēdit ſup oēs celos. vt adimpleret oīa
que ſunt oſtenſa diſcipulis. propterea dici-
tur. Videntibus illis eleuatus eſt.

Ieſus eleuatus eſt videntibus
- Angelis.
- Patriarchis.
- Prophetis.
- Apoſtolis.
- Iuſtis.
- Peccatoribus.
- Purgatis.

Primo ieſus eleuatus
eſt videntibꝰ angelis. Nā ſicut dicit aplus
Roma. xiij. Que a deo ſunt: ordinata ſunt.
Eſt aūt hic ordo diuinitꝰ inſtitutꝰ vt ea q̄ ſu
pra hoīes ſunt hoībꝰ ꝑ angelos reuelentur
vt pꝫ ꝑ Dyoni. iiij. c. cele. hierar. Aſcenſio
aūt xp̄i q̄ntū ad terminū a quo: nō trāſcen-
debat hoīm cōem noticiā. ſed ſolū q̄ntū ad
terminū ad quē. ⁊ iō manifeſtata eſt ange
lis primo. quorꝫ teſtimonio deferretur in
alios. In qbꝰ angelis circa dn̄icā aſcenſio-
nē fuerūt q̄ttuor. Primo reuelatio. Nā ſm
Dyoni. Lex dīne bonitatꝭ eſt vt illuminatio
nes ſuas influat āgelis ſupioribꝰ. ſupiores
medijs. medij inferioribꝰ. inferiores nob.
Iſta lex hodie eſt ſuata. nā ipē xp̄s ſuam
aſcenſionē ſupioribꝰ angelis reuelauit qn̄
ipis interrogātibꝰ: qs ē iſte rex glie: rn̄dit.
Ego q̄ loquor iuſticiā ⁊ ꝓpugnator ſuꝫ ad
ſaluādū. Eſa. lxiij. Supiores āgeli medijs
reuelauerūt. pſ̄. Dies diei eructat vbū. i. ſu
perior hierarchia reuelat myſteriū aſcenſio
nis medie hierarchie. cū dixit. Exultauit vt
gygas ad currēdā viā: a ſummo celo egreſ
ſio eiꝰ. Et occurſus eiꝰ vſqꝫ ad ſummū eiꝰ.

Medij reuelauerũt inferiorib⁹ q̄ñ eis inter
rogantib⁹: q̄s eſt iſte rex glie: r̃ñderũt. dñs
fortis ⁊ po. in p̄ dñs ꝟtutũ ipe eſt rex glie.
Inferiores nob̄ reuelauerunt. q̄ꝛ vt dicitur
Act. i. Ecce duo viri. i. duo angeli in forma
viri. aſtiterũt in veſtib⁹ albis ⁊ dixerũt diſ-
cipulis. Viri ga. q̄d ſta. aſpi. in celũ: hic ie-
ſus q̄ aſſum. eſt a vo. in ce. ſic ve. quẽad. vi.
eũ eun. in celũ. Scđo admiratio. mirabant̄
eũ ꝙ terra aſcẽderet ſup celũ. cũ olim di-
ctũ eſſet Prouẽ. xxv. Celũ ſurſum ⁊ terra de
orſum. mirabant̄ ꝙ hõ aſcẽdebat ſup ange
lũ. pš. Aſcẽdit ſup cherubin ⁊ volauit. mi-
rabantur ꝙ hõ aſcẽdebat vſq3 ad deũ. Da-
nielis. vij. Venit vſq3 ad virũ q̄ ſedebat in
throno. mirabant̄ ꝙ hõ crucifix⁹ aſcẽdebat
cũ tanta p̄tãte. Eſa. lxiij. Quis eſt iſte q̄ ve
nit de edom tinctis veſtibus de boſra: Iſte
formoſus in ſtola ſua gradiẽs in multitudi
ne virtutis ſue. Tertio deductio. aſſociabãt
eũ ⁊ deducebãt xp̄m in celũ tanq̄3 regem
ad ſoliũ maieſtatis. Eſa. ix. Sup ſoliũ da-
uid ⁊ ſup regnũ ei⁹ ſedebit. tanꝙ victorio-
ſum pugilẽ ad brauium victorie triũphalis.
Apoc. iij. Ego vici ⁊ ſedi cũ p̄re meo ĩ thro
no ei⁹: tanq̄3 pontificẽ ad tẽplũ paterne pie
tatis. Heb. iiij. Hñtes pontificẽ magnũ qui
penetrauit celos ieſum. tanq̄3 iudicẽ ad ſe-
dem iudiciarie p̄tãtis. Math. xxv. Cũ ve-
nerit fili⁹ hoĩs in maieſtate ſua: tũc ſedebit
in ſede maieſtat̄ ſue. Quarto iubilatio. pš.
Aſcẽdit de⁹ in iubila. ⁊ do. in vo. tube. Oẽs
angeli ſine intermiſſiõe continuatis vocib⁹
pſallebant dicentes. Pſallite deo nr̃o: pſal-
lite regi noſtro: q̄m rex om̃is terre deus ⁊c̃.

¶ Secundo ieſus eleuatus

eſt vidẽtib⁹ patriarchis. Nã ꝓpt̄ pctm̃ ade
ianua regni celeſtis erat clauſa ſic ꝙ nemo
q̄3uis ſctũs poterat p̱ illã ingredi. q̄3uis aũt
xp̄s ſua paſſione meruerit nob̄ introitũ re
gni celeſtis ⁊ impedimẽtu3 remouerit: tm̃ p̱
ſuã aſcenſionẽ nos q̄ſi in poſſeſſionẽ regni
celeſtis introduxit. Et hoc patriarche ꝑui-
derunt. Adã in trãſlatione ei⁹ in p̱adiſum
poſt ſui creationẽ. vt p3 Geñ. iij. Abraha3
in egreſſione: cũ dictũ eſt ei Geñ. xij. Egre-
dere de terra tua ⁊ de cognatiõe tua ⁊ de do
mo p̄ris tui: ⁊ veni in terrã quã monſtraue
ro tibi ⁊ faciã te creſcere ⁊c̃. Yſaac in ſemi-
natione. vt eñ dr̄ Geñ. xxij. Seminauit in
terra illa ⁊ habuit in ip̄o anno fructũ cẽtu-
plũ. Jacob in h̄itatiõe. Geñ. xxxv. Aſcẽde
in montẽ bethel. i. domus dei. ⁊ h̄ita ibi ⁊c̃.
Moyſes in auxiliatiõe. Deut. xxxiij. Aſcẽ-
ſor celi auxiliator tu⁹. Joſue in expugñtiõe.
Joſue. i. Aſcẽdit cũ ſeniorib⁹ ĩ frõte exercit⁹

¶ Tertio ieſus eleuatus ẽ

videntib⁹ ꝓphetis: q̄b⁹ ꝓphetice reuelata ẽ
xp̄i aſcẽſio q̄ꝛte fuerit ſublimitat̄. nõ enim
fuit trãſlat⁹ ſicͭ enoch: nec ſubuect⁹ igneo cur
ru ſicͭ helyas: nec rapt⁹ ſicut paulus: ſ3 fuit
aſſumpt⁹. i. a ſeip̄o ſumpt⁹. quã quidẽ ſubli
mitatẽ ⁊ virtutẽ aſcẽſiõis viderũt ꝓphete.
Dauid in pš. dicẽs. Eleuata eſt magnificẽ
tia tua ſup celos de⁹. Salomon Prouẽ. xij.
dicẽs. Qui ſequit̄ iuſticiã ⁊ miam inueniet
vitã ⁊ gliã3. Ciuitatẽ fortiũ aſcẽdit ſapiẽs.
Eſayas. xix. dicẽs. Aſcẽdit dñs ſup nubẽ le
uem. Baruch. iij. dicẽs. Quis aſcẽdit ĩ celũ
⁊ accepit ſapiam ⁊ deduxit eã de nubibus?
Qui ſcit vniuerſa nouit eã: ⁊ inueniet ea3
prudẽtia ſua. Micheas. ij. c. dicẽs. Aſcẽdit
pandẽs iter ante eos. Daniel. vij. dic̃. Aſpi
ciebã in viſiõe noctis: ⁊ ecce cũ nubib⁹ celi
q̄ſi fili⁹ hoĩs veniebat: ⁊ vſq3 ad antiquum
dierũ ꝑuenit: ⁊ in ꝯſpectu ei⁹ obtulerũt eum
⁊ dedit ei p̄tãtem ⁊ honorẽ ⁊ regnũ vt oẽs
ppl̄i trib⁹ ⁊ lingue ſeruirẽt ei. Ezechiel. i. dic̃
Vidi ⁊ ecce nubes magna ⁊ ſplẽdor in cir
cuitu ei⁹ ⁊ de medio ei⁹ quaſi ſpẽs elect̄. hec
viſio ſilitudis glie dñi. Abacuch. iij. dicẽs:
Sup excelſa deducet me victor in pſalmis
canentem.

¶ Quarto ieſus eleuatus ẽ

vidẽtib⁹ aplĩs. Nã xp̄s vt ꝯfirmaret totum
op⁹ hũane redẽptiõis anteq̄3 aſcẽderet ve-
nit ad diſcipulos ſuos ad cenaculũ vbi fecͭ
q̄ttuor. Primo comedit cũ eis. Marc. xvi.
Recũbẽtib⁹ vndecim diſcipul̄ appuit illis
ieſus. Scđo eos increpauit. Jõ dr̄. ⁊ expro
brauit incredulitatẽ illoꝝ ⁊ duriciã cordis:
q̄ꝛ his q̄ viderãt eũ reſurrexiſſe nõ credide-
runt. Tertio p̄cepit eis ne diſcederẽt inde.
Act. i Cõueſcẽs precepit eis ab hiereſoly-
mis ne diſcederẽt: ſ3 expectarẽt ꝓmiſſione3
p̄ris. Quarto precepit eis ꝙ poſt ſp̄m ſctm̃
miſſum p̄dicarẽt. Marc. xv. ⁊ dixit eis. Eũ-
tes in mũdũ vniũſum p̄dicate euãgeliũ oĩ
creature ⁊c̃. Quib⁹ pactis cũ honorabili co
mitiua. cxx. hoĩm iuit verſus montẽ oliueti
vbi fecͭ etiã q̄ttuor. Prĩo rep̄hẽdit curioſos
Act. i. Igit̄ q̄ ꝯuenerãt interrogabãt eũ di
centes. Dñe ſi in t̄pe hoc reſtitues regnum

iſrl' ⁊c̃. Scḋo promiſit eis ſpm̃ſctm̃ dicẽs.
Accipietis virtutẽ ſpũſſcti ſupuenĩetis i vos
⁊ eritis mihi teſtes ⁊c̃. Tertio bñdixit eis
donãs eis ſuã pacẽ: p quã bñdictiõem fue-
runt cõfirmati diſcipuli in magno robore.
Quarto appuit nubes mire claritatꝭ ſub pe
dib⁹ xpi aſcẽdẽtis. nõ ꝙ nubes illa pbuerit
admĩculũ xpo aſcẽdẽti p modũ vehiculi: ſ
appuit in ſignuꝫ diuitatꝭ ſm ꝙ glĩa dei iſrl'
appebat ſup tabernaculũ in nube. tũc vidẽ
tib⁹ aplĩs nubes ſuſcepit eũ ab oculis eoꝝ.

Quinto ieſus eleuatus ẽ

videntib⁹ iuſtis. q̃uis em̃ pñtia corporalis
xpi fuerit ſubtracta fidelib⁹ p aſcenſionem
pñtia tñ diuitatꝭ ipſi⁹ ſemp adeſt fidelibus
ſm ꝙ ipe dic̃ Math. vlti. Ecce ego vobiſcũ
ſum vſqꝫ ad cõſummationẽ ſeculi. Qui em̃
aſcẽdit in celos nõ deſerit adoptatos vt leo
papa dic̃. Cõueniẽs em̃ ⁊ vtilis fuit iuſtis
xpi aſcẽſio. Primo quidẽ ꝓpt' fidei augmẽ
tũ q̃ eſt de nõ viſis. vñ ipe dñs dic̃ Jo. xiij.
ꝙ ſpũſſcũs adueniẽs arguet mũdũ de iuſti
cia. ſ. eoꝝ q̃ credũt. vt aug. dic̃ ſup Jo. Ipa
q̃ppe fideliũ cõpatio: infideliũ ẽ vituperatio.
Vñ ſubdit. q: ad prẽm vado. ⁊ iã nõ videbi
tis me. Bti em̃ q̃ nõ vidẽt ⁊ credũt. erit ita
ꝗ vr̃a iuſticia de q̃ mũd⁹ arguit': qm̃ in me
quẽ nõ videñt credidꝭ. Scḋo ad ſpei ſubleua
tionẽ. Vñ ipe dic̃ Joh. xiiij. Si abiero ⁊ p̃
parauero vob̃ locũ: iterũ veniã ⁊ accipiam
vos ad meipm̃: vt vbi ego ſum ⁊ vos ſitis.
Per hoc em̃ ꝙ xps hũanã naturã aſſum-
ptaꝫ in celo collocauit dedit nob̃ ſpem illuc
pueniẽdi. q: vbi fuerit corp⁹: illic ꝯgregabũ
tur ⁊ aq̃le. vt dr̃ Math. xxiiij. Tertio ad eri
gendũ charitatꝭ affectũ in celeſtia. vñ dicit
ap's Col'. iij. Que ſurſum ſunt ſapite: non
q̃ ſup terrã. vt em̃ dr̃ Math. vi. Vbi ẽ the-
ſaur⁹ tu⁹ ibi ẽ ⁊ cor tuũ. Et q: ſpũſſctũs eſt
amor nos in celeſtia rapiẽs: iõ dñs dic̃ diſ-
cipulis Jo. xvi. Expedit vob̃ vt ego vadam
Si em̃ nõ abiero paclyt⁹ nõ veniet ad vos
Si aũt abiero: mittã eũ ad vos. Qḋ expo-
nẽs Aug. ſup Joh. dic̃. Nõ poteſtis capere
ſpm̃ q̃diu ſm carnẽ noſſe perſiſtitis xpm̃.
Xp̃o ãt diſcedẽte corpal'r nõ ſolũ ſpũſſcũs
ſ etiã pr̃ ⁊ fili⁹ illis affuit ſpũal'r. Quarto vt
in celoꝝ ſede q̃ſi deus ⁊ dñs ꝯſtitut⁹ exinde
diũa dona hoib⁹ mitteret. ſm illud Ephe.
iiij. Aſcendit ſuper omnes celos vt adim-
pleret omnia. ſcꝫ donis ſuis. vt glo. dic̃ ⁊c̃.

Sexto ieſus eleuatus eſt

vidẽtib⁹ petõrib⁹. nã i mũdo erat q̃druplex
defect⁹. Prim⁹ hĩtatõis glĩe. Jo dr̃ Geñ. i.
In p̃ncipio creauit de⁹ celũ ⁊ terrã. i. terraꝫ
dedit hoi: celũ reſuauit ſibi. Xp̃s ḡ aſcẽdit
vt celeſtẽ ianuã petõrib⁹ apiret. ⁊ ſic abſtu-
lit defectũ hĩtatõis glĩe. Heb. ix. Per p̃p̃uꝫ
ſanguinẽ introiuit ſemel in ſcta eterna redẽ
ptõe inuẽta. Scḋs erat ignorãtie. q: hõ nõ
cognoſcebat deum. Jõ dr̃ Geñ. i. Tenebre
erãt ſup faciẽ abyſſi. Xp̃us ḡ aſcẽdit vt hõ
deũ cognoſceret. dũ eũ iã nõ exiſtimam⁹ ſicͣ
hoiem terrenũ: ſ ſic deũ celeſtẽ. Sic aplus
dic̃. ij. Coꝝ. v. Et ſi cognouim⁹ ſm carnem
xp̃m. i. mortalẽ p qḋ putauim⁹ eũ tm̃ hoieꝫ
vt glo. exponit. ſ nũc iã nõ nouim⁹. Terti⁹
erat gr̃e ⁊ mĩe. Jõ dr̃ Geñ. i. Terra ãt erat
inanis ⁊ vacua. ſ. gr̃a ⁊ mĩa. ps̃. Dñe in ce-
lo mĩa tua. Xp̃s ḡ aſcẽdit ad interpellãdũ
p petõrib⁹. Sic põtifex in veteri teſtõ intra
bat ſanctuariũ vt aſſiſteret deo pro pplo. ij.
Jo. ij. Aduocatũ hẽm⁹ apḋ prẽm ieſũ xp̃m
iuſtũ: ⁊ ipe ẽ ppiciatio p pctĩs nr̃is. Ipa ei
repñtatio ſui ex nã hũana quã in celũ intu
lit ẽ q̃dã interpellatio p nob̃: vt exq̃ de⁹ hũa-
nã naturã ſic exaltauit in xp̃o: ita etiã coꝝ
miſeat' p q̃b⁹ fili⁹ dei hũanã nãm aſſũpſit.
Heb. ix. Introiuit in ipꝫ celũ vt appeat vul
tui dei p nob̃. Quart⁹ erat defect⁹ pſeuerãtie
q: hoies erãt fragiles ad pſeuerãtiã boni:
⁊ tolerãtiã mali. Xp̃s ḡ aſcẽdit vt p miſſio
nẽ ſpũſſcti corda debilia roboraret. ps̃. Vbo
dñi celi firmati ſt' ⁊ ſpũ oris ei⁹ oĩs vt⁹ eoꝝ.

Septimo ieſus eleuatus

eſt vidẽtib⁹ purgatꝭ. Nã q: ipe ẽ caput nr̃m
oꝫ illuc ſeq̃ mẽbra quo caput p̃ceſſit. vñ dr̃
Jo. xiiij. Vt vbi ego ſum ⁊ vos ſitis. In cu
ius ſignũ aĩas ſctõruꝫ q̃s de inferno eduxe
rat in celũ traduxit. ſm illud ps̃. Aſcẽdens
in altũ captiuã duxit captiuitateꝫ. q: eos q̃
fuerãt captiuati a dyabolo ſecũ duxit in ce
lũ q̃ſi in locũ pegrinũ hũane nature. bona
captiõe captiuos. vtpote per victoriã acq̃ſi
tos. Silr' aĩas eoꝝ qui in purgatorio deti-
nebant' ⁊ pfecerãt ſuã purgationẽ inde ab
ſtraxit ⁊ in celũ ſecũ deduxit. iõ xp̃s dic̃ illḋ
Geñ. xxxij. Ecce cũ duabus turmis regre-
dior. ⁊ Col'. iij. Expoliãs p̃ncipat⁹ ⁊ ptãtes
ſcꝫ infernales. auferẽdo yſaac ⁊ iacob ⁊ ce
teros iuſtos. traduxit eos. i. lõge ab hoc re
gio tenebrarũ ad celum deduxit. vt glo. ibi
dẽ exponit. ⁊ Aug. in epl'a ad Euodiũ dic̃.
Xp̃m veniſſe apud inferos ⁊ in eoꝝ dolo-
rib⁹ ꝯſtitutꝭ h' bñficiũ liberatiõis p̃ſtitiſſe ſ

dubito. Ubi Aug. non vult ꝙ oẽs illi q̇ in purgatorio erãt fuerint a purgatorio liberati: ſ ꝙ aliq̇b⁹ eoꝝ fuerit hoc bñficiũ collatũ. ſ. illis q̇ iã ſufficiẽter purgati erãt: vel ẽt q̇ dũ adhuc viuerẽt meruerãt ꝑ fidẽ ⁊ dilectionẽ ⁊ deuotionẽ ad mortẽ xp̄i vt eo deſcendente ad ip̄os liberarent a tp̄ali pena purgatorij. Xp̄s ergo aſſociat⁹ ꝑ ſctõs patres ⁊ ꝑ purgatos audiẽs patrẽ dicentem illud Geñ. xxxij. Reuertere in terrã natiuitatis tue. r̄ndit illud Canţ. vij. Aſcendã in palmã ⁊ app̄hendã fruct⁹ ei⁹. Uñ hodie videntib⁹ illis eleuat⁹ eſt ⁊ illi ſimul cũ angel' parit' eleuati ſunt. ſ nõ ad equalẽ glĩam cũ xp̄o q̇ ſedet ad dexterã p̄ris inq̄ntũ eternaliter manet incorruptibilis ſm humanã naturã in excellẽtiori poſſeſſiõe diuinoꝝ bonorũ p̄ ceteris creaturis. Uñ Heb. i. dr̄. Ad quẽ aliq̄n dixit angelorum. Sede a dextris meis. i. in potiorib⁹ bonis meis. vl' mihi ſm diuitatẽ equalis. q̄ſi dicat. ad nullũ. Cui ẽt data eſt iudiciaria p̄tãs. Uñ Aug. in ſmone de ſymbolo. Jp̄am dexterã intelligite poteſtatẽ quã accepit ille hõ ſuſcept⁹ a deo vt veniat iudicatur⁹ qui pri⁹ venerat iudicandus: q̇ etiã reſuſcitabit nos ⁊ ꝯſidere ſecũ faciet in celeſtibus. Quod nobis preſtare dignetur ieſus xp̄s domin⁹ noſter. Amen.

Jn feſto penthecoſtes. Sermo xxxiiij.

Spiritusſctũs docebit vos oĩa. Joh. xvi. ⁊ in euangelio p̄ntis ſolemnitaţ. Beatus Berñ. in ſmone huius diei dicit ſic. Sp̄us paclyt⁹ dat pign⁹ ſalutis: robur vite: ſciẽ lumen. Pign⁹ ſalutis vt ipſe ſp̄us reddat teſtimoniũ ſp̄ui nr̄o ꝙ filij dei ſum⁹. Robur vite vt qd̄ ꝑ naturã eſt nob' impoſſibile: per grãm ei⁹ nõ ſolũ poſſibile: ſ etiã facile fiat. Lumẽ ſciẽ vt q̇cq̇d boni in nob' inuenim⁹: illi retribuam⁹ a quo oẽ bonũ eſt. Jn trib⁹ iſtis ſp̄uſſctũs docebit nos oĩa q̇ ꝑtinẽt ad ſalutẽ. hec ille. Sup quo v̄bo moueo talẽ q̄onem. Utrũ dona ſp̄uſſcti ſint tante v̄tutis ꝙ ſine ip̄is homĩ nulla ſit ſpes ſalutis? Ad iſtã q̄onem r̄ndent duo doctores noui teſtĩ. Prim⁹ eſt btũs Amb. lib. de ſp̄uſcõ dicẽs ſic. Ciuitas dei illa hierl'm celeſtis nõ meatu alicui⁹ fluuij terreſtris alluit': ſ ex viue fonte ꝓcedẽs ſp̄uſſctũs cui⁹ nos breuit' ſatiamur hauſtu: illis celeſtibus ſpiritib⁹ redundanti⁹ videt' affluere: pleno ſeptẽ virtutũ ſpiritualiũ feruens meatu. hec ille. Secũdus eſt ſctũs Tho. p̄ma ſcdẽ. q. lxviij. ar. ij. in r̄nſiõe dicẽs ſic. Dona ſp̄uſſcti ſunt q̄dã hoĩs ꝑfectiões q̇bus hõ diſponit' ad hoc ꝙ bñ ſequat' inſtinctũ diuinũ. Uñ in his in q̇bus nõ ſufficit inſtinct⁹ rõnis eſt neceſſari⁹ ſp̄uſſcti inſtinct⁹: ⁊ ſic eſt neceſſariũ donũ. ſicut dicit' Eſa. xi. Dñs ap̄uit mihi aurem ego aũt nõ ꝯtradico: retrorſum nõ abij. Et p̄hs dicit in lib. de bona fortuna ꝙ his qui mouent' ꝑ inſtinctũ diuinũ: nõ expedit ꝯſiliari ſm rõnem humanã: ſ ꝙ ſequant' interiorẽ inſtinctũ. Quia mouent' a meliori p̄ncipio ꝙ̄ ſit rõ humana. Sʒ inter dona ſpiritusſancti ſummũ videt' eſſe ſapĩa. Jnfimũ aũt timor. vtrũqʒ aũt hoꝝ eſt neceſſariũ ad ſalutẽ. quia de ſapientia dicit' Sap̄. vij. Neminem diligit deus niſi qui cum ſapientia inhabitat. Et de timore dicitur Eccl'. i. Qui ſine timore ẽ nõ poterit iuſtificari. Et Ro. viij. dicitur. Qui ſpiritu dei aguntur: hi filij dei ſũt. ꝙ ſi filij ⁊ heredes ⁊c̄. Et in p̄s. dicitur. Spiritus tuus bon⁹ deducet me in terrã rectã. Quia ſcʒ in hereditatẽ illi⁹ terre beatoꝝ nullus poteſt peruenire niſi moueatur ⁊ deducat' a ſp̄uſctõ. ⁊ iõ ad illũ finẽ ꝯſequendũ neceſſariũ eſt hoĩ h̄re donũ ſpiritusſcti. Uñ Greg. dicit in. ij. lib. moral. ꝙ ſp̄uſſctũs dat ſapĩam ꝯ̄ ſtulticiã. intellectũ ꝯtra hebetudinẽ. ꝯſiliũ ꝯtra precipitatõeʒ. fortitudinẽ ꝯtra timorẽ. ſciam ꝯtra ignorantiã. pietatẽ ꝯtra duriciẽ. timorẽ ꝯtra ſuperbiaʒ. His donis ſpiritusſanctus nos tutos ab hmõi defectib⁹ reddit. hec Tho. Propterea dicũt v̄ba ꝓpoſita. Sp̄uſſctũs docebit vos oĩa ⁊c̄.

Spiritusſanctus docebit vos
- Angelos.
- Celos.
- Elementa.
- Jnſenſibilia.
- Bruta.
- Patriarchas.
- Prophetas.
- Apoſtolos.
- Electos.
- Beatos.
- Contemplatiuos.
- Actiuos.
- Mechanicos.
- Peccatores.
- Penitentes.

Primo ſpiritusſanctus docebit vos angelos; omnia ad vos per

ſtinentia: que quidē ſunt quattuor. Primo dignitas creatōis. Illud enī qđ pcipue deꝰ intēdit in rebꝰ creatis eſt bonū qđ ꝯſiſtit in aſſimilatiōe ad deū. Perfecta aūt aſſimilatio effectꝰ ad cām attendit qñ effectꝰ imitatur cām. ſm illud ꝑ qđ cā ꝓducit effectū. ſicut calidū facit calidū. Deꝰ aūt ꝓducit creaturā ꝑ intellectū ⁊ volūtatē. vñ ad ꝑfectionē vniuerſi requirit ꝙ ſint alique creature intellectuales ⁊ ſpūales. ſm illud pš. Qui facit angelos ſuos ſpūs. Et dyoniſiꝰ. iiij. c. de diuinis noībꝰ dicit. ꝙ prime creature ſic incorpales: ita ⁊ imateriales intelliguntur Et qꝛ ymago dei eſt in ipa natura angeli impreſſa: iō ꝑ eſſentiā ſuā angelus deū cognoſcit. Principiū aūt creatiōis angelorū fuit ſpūſſctūs. ſm illud pš. Emitte ſpm̄ tuū ⁊ creabuntur. Scđo ſublimitas cognitionis Nam angeli myſteria grē a pncipio cognouerunt: qꝛ inter oīa myſteria gratie excellētius eſt myſteriū incarnationis xp̄i. ⁊ hoc quidē angeli cognouerūt a pncipio. Dicit enī Aug. v. ſup Gen̄. ad lrām. Qꝛ ſic fuit h myſteriū abſconditū a ſeculis in deo vt tñ innoteſceret pncipatibꝰ ⁊ ptātibꝰ in celeſtibus. Et. i. Thimo. iij. dr̄. Magnū eſt pietatis ſacrm̄ qđ manifeſtū eſt in carne: iuſtificatū eſt in ſpū: apparuit angelis. Et hoc quidem in principio ſue creatiōis cognouerūt angeli in generali per reuelationē ſpūſcti. ſm illđ. i. Cor. ij. Que ſunt dei nemo nouit niſi ſpūs dei. nobis aūt reuelauit ꝑ ſpm̄ ſcm̄ ſuū. Tertio gr̄a ꝯfirmatiōis. Nā angeli habuerūt grām ⁊ charitatē anteꝙ̄ eſſent beati: ꝑ que beatitudinē meruerūt. vñ ꝯuerſione naturali nō meruerūt beatitudinē: ſꝫ cōuerſione charitatis que eſt per grām. Dicit enī Aug. xij. de ciui. dei. Bonā volūtatē qs fecit in angelis niſi ille q̄ eos cū ſua voluntate. i. cum amore caſto quo illi adherent ſimul in eis cōdens naturā ⁊ largiēs grām Hanc aūt grām ⁊ charitatē ſeminauit in eis ſpūſſctūs. Quarto firmitas dilectiōis. Nā inqntū angeli cognouerūt deū beatificantē eos ſupnaturali beatitudīe: ſic dilexerūt eū dilectiōe charitat. Sicē enī virtuoſus ciuis ſe exponit mortis piculo ꝓ totiꝰ reipublice ꝯſeruatiōe. Sic angeli ciuitatē celeſtē defenderunt ab inimic. ſm illud Apoc. xij. Factū eſt preliū magnū in celo: michael ⁊ angeli eius preliabantur cū dracone ⁊c. Et vt dicit Aug. xiiij. de ciuitate dei. Ciuitatē celeſtē fecit amor dei vſqꝫ ad contemptū ſui. Hec omnia ſpirituſſanctus docuit angelos.

Secūdo ſpūſſanctus docebit vos celos: quattuor que in vobis ſūt. Primo ꝙ ipē ſpūſſctūs fuit pncipiū veſtre creatiōis. Nā bonitas dei eſt rō volendi ꝙ alia ſint. cū. per ſuā voluntatē res in eſſe ꝓduxerit. amor igit quo ſuā bonitatē amat ē cauſa creatiōis rerū. vñ ⁊ q̄dā philoſophi antiqui amorē deoꝝ cām oīm rerū eſſe poſuerunt. vt pꝫ. i. methaph̄. Et Dyoniſiꝰ dicit iiij. c. de diuinis noībꝰ. Qꝛ diuinꝰ amor non pmiſit ipm ſine germīe eſſe. Sꝫ ſpūſſctūs ꝓcedit ꝑ modū amoris quo deꝰ amat ſeipſ Ideo ſpūſſctūs eſt pncipiū creatiōis rerū ⁊ ita etiā celoꝝ. ſm illud pš. Qui fecit celū ⁊ terrā mare ⁊ oīa q̄ in eis ſunt. Scđo ꝙ ipē ſpūſſctūs fuit pncipiū vr̄e formatōis. Nā vt dicit Dyoniſiꝰ. iiij. c. de diuinis noībꝰ. Sicut ſol radios ſuos emittit ad corpoꝝ illuminationē: ita diuina bonitas radios ſuos. i. pticipatiōes ſui diffundit ad rerū creatiōnē. Ideo Aug. dicit ꝙ inquantū deus bonꝰ eſt: ſumꝰ. Ornatꝰ aūt rerū ptinet ad diſpoſitionē earū. qꝛ eas varia pulchritudine decorauit. vñ dr̄ Eccli xlij. Magnalia ſapientie ſue decorauit. Et Boetiꝰ dicit. Mūdū mente gerens pulchrū: pulcherrimꝰ ipē. Hic autē ornatus a ſpūſctō fuit. Iob. xxvi. Spūs dñi ornauit celos. Recte enī ſpūs celos ornaſſe dr̄: qꝛ tribuit eis ſtabilitatem Prou. xxx. Stabiliuit celos prudentia. Et etiā tribuit eis indeficientē claritatē. Eccl. xxiiij. Ego feci in celis vt oriret lumē indeficiens. Tertio ꝙ ipē ſpūſſctūs fuit principiū vr̄e illuminatiōis. Nā lux eſt ornamentū celoꝝ: cū ſit qualitas primi corpis. ſ. celi in qua cōicāt inferiora corpa cū ſupioribꝰ. Ideo dr̄ Gen̄. i. Vidit deꝰ lucē ꝙ eēt bona. Spūſſctūs vt efficeret hoīes celeſtes: hodie viſibilr̄ apparuit in ſpecie lucis. Ioh. iij. Lux venit in mūdū. Quarto ꝙ ipē ſpūſſanctus fuit principiū vr̄e diſtinctiōis. Nā celū a philoſophis diſtinguit in q̄ttuor plagas ſcꝫ orientalē: occidētalē: meridionalē: aqlonarē. hodie aūt ſpūſſctūs veniēs a celo ab his q̄ttuor plagis venit. Vñ dicitur Ezech. xxxvij. A quattuor ventis veni ſpūs ⁊ inſuffla ſup interfectos iſtos vt reuiuiſcant. Nā a plaga orientali hodie venit ſpūſſctūs. vbi eſt fons luminis. Quia datur ſe exercentibus in diuinoꝝ cognitiōe. A plaga meridionali etiā venit vbi eſt ardor luminis, qꝛ

datur ſe erigentib⁹ in ſupnorū dilectiōe. A
plaga aqlonari venit:q2 dat ſe affligentib⁹
in pctōrum cōfeſſione. A plaga occidētali
venit q2 datur ſe gerētib⁹ in bonoꝝ ſatiſfa-
ctione. Etiam luminaria celi ſunt creata vt
ſint in ſigna:tpa dies ⁊ annos. ſic ſpūſſan
ctus viſibil'r miſſus eſt quinquageſimo die
a paſcha. Et hoc rōnabiliter:q2 a ſpūſcō eſt
legis pfectio. quēadmodū lex vet⁹ data eſt
in monte ſyna. Sic lex noua a ſpirituſcō in
monte ſyon. ⁊ ſicut lex vet⁹ data eſt in ſub-
limi montis loco:ſic lex noua data eſt a ſpi
rituſctō in cenaculo. Etiā quantū ad tpus
hore ſpūſſctūs viſibil'r appuit hora tertia-
ruʒ.q2 eſt tertia in trinitate pſona. Et quia
poſt tempus legis nature ⁊ legis ſcripture
in tertio tempore.ſ.legis gratie debuit appa
rere.ideo dicit. Dū hora cunctis tertia ⁊c.

¶ Tertio ſpūſſctūs docebit
vos elementa quo ad quattuor in quibus
tanqȝ in ſignis viſibil'r appuit. Primo em̄
ſpūſſctūs hodie appuit in igne ppter ſeptē
plicē ei⁹ grāʒ. Nā ſpūſſctūs ad modū ignis
alta hūiliat: p donū timoris emollit dura:
p donū pietatis illuminat obſcura:p donū
ſcīe reſtringit fluida:p donū ꝯſilij ꝯſolidat
mollia: per donū fortitudinis clarificat me
talla tollēdo rubignē:p donū intellect⁹ ſur
ſum tēdit p donū ſapie.iō dr. Threñ.i. De
excelſo miſit ignē in oſſib⁹ meis ⁊ erudiuit
me. Et ſctā mr eccl'ia cātat. Aduenit ignis
diuin⁹ nō coburens:ſʒ illumināś.nō conſu-
mens:ſʒ lucens. Scdo ſpūſſctūs hodie ap-
paruit in ſpecie ſoni cōmouētis aerē.qui ſo
nus fuit repentin⁹.q2 neſcit tarda molimi-
na ſpūſſcti grā.fuit celeſtis:q2 celeſtes effi
cit.fuit vehemēs: q2 mentē ab oī carnali ti
more ⁊ amore vehit ⁊ abſtrahit.fuit replēs
q2 repleti ſunt oēs ſpūſctō.iō dr.iij. Reg.
xix. Poſt ignē ſibil⁹ aure tenuis ⁊ ibi dñs.
Tertio ſpūſſctūs appuit viſibil'r i ſpecie nu
bis. ⁊ hoc ſup xpm in traſſiguratione. Nu-
bes ei a terra eleuat:refrigeriū pſtat:⁊ plu
uiam generat. Sic ſpūſſctūs quos replet a
terra eleuat p ꝯtēptū terrenoꝝ. Ezech.viij.
Eleuauit me ſpūs int celū ⁊ terrā. Et Eze-
chielis.i. Quocūqȝ ibat ſpūs:illuc ⁊ rote pa
riter eleuabant ſeqntes eū. Spūs em̄ vite
erat in rotis. Et Greg. Guſtato ſpū deſi-
pit oīs caro. Inſup refrigeriū pſtat contra
incentiua vicioꝝ. Vñ ⁊ btē marie dixit an-
gelus. Spūſſctūs ſupueniet in te ⁊ virt⁹ al
tiſſimi obūbrabit tibi.i. te ab oī eſtu vicioꝝ
refrigerabit. Nā ⁊ ſpūſſanctus vocat aqua
que hʒ vim refrigeratiuā. Joh.vij. Flumia
de vētre ei⁹ fluent aque viue. hoc aūt dixit
de ſpū quē accepturi erāt credētes in eum.
Item generat pluuiā lachrymarū. pś. Fla
uit ſpūs ei⁹ ⁊ fluent aque.ſ. lachrymarum.
Cū em̄ quis lachrymat pctā ſua: ſignū eſt
qȝ cor illi⁹ obduratū reſoluit ſpūſſcūs. vt pʒ
in magdalena. Quarto ſpūſſanct⁹ viſibilit
appuit in ſpecie flatus. ſicut dr Joh.xx. In
ſufflauit ⁊ dixit. Accipite ſpm̄ſctm̄:quoꝝ
remiſeritis pctā remittunt eis. Nā q2 flatus
eſt calidus: iō ſpūſſctūs ſuo calore inflam-
mat p ardentē charitatē. Luc.xij. Ignē ve-
ni mittere in terrā: ⁊ qd volo niſi vt ardeat
Quia vero flat⁹ eſt lenis:iō ſpūſſctūs facit
nos lenes demulcēdo. vñ ⁊ vocat vnctio q
mollificat. Joh.iij. Vnctio ei⁹ docet nos de
oib⁹. Jō etiā noīe roris inuocat put cātat
eccl'ia. Sui roris intima aſpſione fecūdet.
Quia vero flat⁹ eſt neceſſari⁹ ad reſpirādū
quo ſubtracto hō moreret:ſic de ſpūſctō in-
telligendū eſt pś. Auferes ſpm̄ eoꝝ ⁊ defi-
cient: ⁊ in puluerē ſuū reuertent. Joh.xvi.
Spūs eſt q viuificat Et Ezech.xxxvij. Da
bo vobis ſpirituʒ ⁊ viuetis. Et in ſymbolo
dicitur. Et in ſpm̄ ſctm̄ dñm ⁊ viuificantē.

¶ Quarto ſpūſſctūs doce
bit vos inſenſibilia:in qb⁹ ⁊ p q tanqȝ p in-
ſtrumēta ſue ꝟtutis mirabilia opat⁹ eſt in
rōnali creatura. Hic eniʒ eſt ille ſpūs qui in
forma ignis appuit moyſi in rubo qñ rub⁹
ardebat ⁊ nō cōburebat. Hic eſt ille digit⁹
queʒ pfeſſi ſunt magi dicētes. digit⁹ dei eſt
hic. Exo.iij. Hic eſt ille ignis in quo combu
rēda ſunt reſidua agni paſchalis. Exo.xij.
Hic eſt ille funis coccine⁹ in feneſtra raab
meretricis. Joſue.vi. Hic eſt illud oleū q cor
nu ſumptū quo dauid vnct⁹ eſt.i. Reg.xvi.
Hic eſt illa man⁹ dñi q facta eſt ſup helyaʒ
qñ currebat ante achab.iij. Reg.xix. Hic ē
ille digit⁹ de quo xp̄s ait. Si in digito dei ei
cio demonia. Luc.xi. Hic eſt illa ꝟtus que
exibat a xp̄o qñ mulier tetigit fimbriā veſti
menti ei⁹. Math.ix. Hic eſt ille ſpūs q ho-
die ſuper apl'os apparuit in linguis igneis
vt ipſi verba ignea proferrent ⁊ legē igneā
predicarent.ſ.legē amoris. Unde Bernar-
dus ait. Venit ſpūſſctūs in linguis igneis
vt linguis oīm gentiū verba ignea loqrent
⁊ legem igneam lingue ignee predicarent.

¶ Quinto ſpũſſanctus docebit vos bruta: per que oſtenſa ſunt magna myſteria dei. Hic em̃ eſt ille ſpũ qui tribuit virtutẽ ſerpẽti eneo: quẽ cũ aſpicerent filij iſrl̃ ſanabanť a morſibꝰ ignitoꝝ ſerpentũ. Nume. xxi. Hic eſt ille ſpũs ꝙ apuit os aſine cui inſidebat Balaã vt loquereť ei: ⁊ apireně oculi eiꝰ vt videret angelũ dñi. Numeri xxij. Hic ẽ ille ſpũs ꝙ appuit ſup xp̃m baptizatũ. Luc. ij. Deſcẽdit ſpũs. ſ. corꝑali ſpecie ſicut colũba in ip̃m. Nã ſicut noe dũ eſſet in archa emiſit colũbã ꝙ ramũ virentis oliue ore ſuo detulit in ſignũ pacis. Sic ſpũſſctũs in ſpecie colũbe ſup xp̃m baptizatũ viſſbilr appuit ad ſignificandũ fecũditatẽ ſpũalẽ que eſt in baptiſmo: qꝛ colũba eſt aĩal fecũdiſſimũ. Hoc ſpũ petrꝰ raptꝰ in extaſi vidit aĩalia ſibi in diſco miſſa. Act. x.

¶ Sexto ſpũſſctũs docebit vos patriarchas: quibꝰ reuelauit nullatenꝰ fieri poſſe celeſtis regni ciues niſi ꝑ ſpm̃ſanctũ ſanctificantẽ vos ab oĩ macula. Hic em̃ eſt ille ſpũs quo adã inſpiratꝰ euigilãs ab extaſi ꝓphetauit dicẽs. Hoc nũc os ex oſſibus meis: ⁊ caro de carne mea. ꝑ qd̊ intellexit hoĩꝫ poſteritatẽ coheredẽ fieri celeſtis patrie. Ephe. v. Sacramentũ hoc dico magnũ in xpo ⁊ in eccl̃ia. i. in cetu fideliũ. Hic eſt ille ſpũs quo inſpiratꝰ abel obtulit oblationẽ acceptã deo qñ reſpexit deus ad abel ⁊ ad munera eiꝰ mittẽs ignẽ ꝙ ꝯſumeret hoſtiã eiꝰ. Hic eſt ille ſpũs ꝙ̊ dictãte noe fabricauit archã in qua ſaluatũ eſt genꝰ hũanũ. Sap. xiiij. Hic ẽ ille ſpũs ꝙ̊ inſpirãte credidit abrahã deo ⁊ reputatũ ẽ ei ad iuſticiam vt pꝫ Gen̄. xij. Hic ẽ ille ſpũs ꝙ̊ ſuadẽte rebecca vxor yſaac mandauit iacob filio ſuo vt ſurripet bñdictionem eſau. Gen̄. xxvij. Hic ẽ ille ſpũs ꝙ̊ docẽte intellexit iacob viſionẽ ſcale cui innixꝰ erat dñs dicẽs. Vere dñs eſt in loco iſto ⁊ ego neſciebaꝫ. Gen̄. xxviij. Hic ẽ ille ſpũs ꝙ̊ ſuggerẽte ioſeph expoſuit ſomniũ pharaonis de vaccis pinguibus ⁊ macris: ⁊ de ſeptem ſpicis. Gen̄. xli. Hic ẽ ille ſpũs ꝙ p̃cedebat moyſen ⁊ filios iſrl̃ in colũna nubis ꝑ diẽ: ⁊ ĩ colũna ignis ꝑ noctẽ. Exo. xiij. Hic ẽ ille ſpũs ꝙ tanꝙ digitꝰ dei ſcripſit in tabulis lapideis legẽ dei. de ꝙ̊ dixit moyſes Nume. xi. Quis det vt oĩs ppl̃s ꝓphetet ⁊ det eis dñs ſpm̃ſctm̃ ſuũ. Vñ ⁊ dñs de bº ſpũ abſtulit a moyſe vt daret ſeniorībꝰ ppl̃i qñ ad mãdatũ dñi ⁊ ꝯſiliũ ietro elegit. lxx. viros ad iudicandas minores cãs totiꝰ ppl̃i iſrl̃. vt hr̃ Nume. xi. Hic eſt ille ſpũs ꝙ induxit caleph in terrã promiſſiõis. de ꝙ̊ dr̃ Nume. xiiij. Seruũ meũ caleph ꝙ plenꝰ ſpũſctõ ſecutꝰ eſt me. inducam in terrã hãc quã circuiuit: ⁊ ſemẽ eiꝰ poſſidebit eã. Hic ẽ ille ſpũs ꝙ inſtituit ioſue ducẽ ppl̃i dei poſt moyſen. Vñ dr̃ Deut. xxxiij. Ioſue filiꝰ nun: repletꝰ eſt ſpũ ſapie: qꝛ moyſes poſuit ſup eũ manꝰ ſuas Hic ẽ ille ſpũs ꝙ cõfortauit gedeonẽ. de ꝙ̊ dr̃ Iudicum. vi. Spũs dñi repleuit gedeon dicẽs. Vade in hac fortitudĩe tua: ⁊ liberabis iſrl̃ de manu madian. Hic eſt ille ſpũs ꝙ irruit ſup iepte de ꝙ̊ dr̃ Iudicũ. xi. Factꝰ eſt ſup ieptẽ ſpũs dñi: trãſiuitqꝫ ad filios amon vt pugnaret ꝯ eos quos tradit dñs in manu eiꝰ. Hic ẽ ille ſpũs ꝙ dedit ſanſoni fortitudĩeꝫ in ſeptẽ capillis. de ꝙ̊ dr̃ Iudicũ. xiiij. Creuit ſanſon ⁊ bñdixit ei dñs: cepitqꝫ ſpũs dñi ẽẽ cũ eo. Hic ẽ ille ſpũs ꝙ docuit mariã ſororẽ aarõ cãticũ qd̊ cecinit deo poſt hitam victoriã dicens. Cãtemꝰ dñõ: glioſe eniꝫ magnificatꝰ ẽ ⁊c̃. Exo. xv. hic ẽ ille ſpũs ꝙ̊ p̃dixit delbora victoriã ꝑ manũ mlĩeris futurã. Iudic. iiij.

¶ Septimo ſpũſſctũs docebit vos ꝓphetas. Nã in ꝓphetia reqriť ꝙ intentio mentis eleuetur ad percipiẽda diuina. Unde dicitur Ezech. ij. Fili hoĩs ſta ſuper pedes tuos ⁊ loquar tecũ. hec autem eleuatio intentiõis fit ſpũſctõ mouente. vñ ibi ſubdiť. ⁊ ingreſſus eſt in me ſpũs ⁊ ſtatuit me ſup pedes meos. Poſtqꝫ aũt intẽtio mẽtis eleuata eſt ad ſupna: ꝑcipit diuina. vnde ſubdiť. Et audiui loquẽtẽ ad me Et Greg. in omel. huiꝰ diei dicit. Implet nãqꝫ ſpũſſcti gr̃a puerũ cythareduꝫ ⁊ pſalmiſtã facit. Implet paſtorẽ armẽtariũ ſicomoros vellicantẽ ⁊ prophetã facit. Implet abſtinenteꝫ puerum ⁊ iudicem ſenum facit. hec ille. Quomodo aũt ſpũſſctũs doceat prophetas: declarat ſanctus petrus in ep̃la. ij. c. i. dicens. Non enim voluntate humana allata eſt aliquando ꝓphetia: ſed ſpiritu ſctõ inſpirati locuti ſunt ſcti dei hoĩes. Hic em̃ ẽ ille ſpũs de quo dicit dauid in pſ̃. Exibit ſpũs eius ⁊ reuertetur in terrã ſuã: in illa die peribunt oẽs cogitationes eoꝝ. Et iteruꝫ. verbo dñi celi firmati ſunt: ⁊ ſpũ oris eiꝰ oĩs virtꝰ eoꝝ. ⁊ iterũ. Ne ꝓijcias me a facie tua: ⁊ ſpm̃ſcm̃ tuũ ne auferas a me.

Hic eſt ille ſpūs de quo Salomon Sap. i. dicit. Spūs dn̄i repleuit orbē terrarū: ꝛ hoc qd̄ ꝯtinet oīa. i. hō ſciam hꝫ vocis. qꝛ loq̄t oīb⁹ linguis. ꝛ eiuſdē. ix. dr̄. Senſum autē tuū q̄s ſciet niſi tu dederis ſapiam ꝛ miſeris ei ſpm̄ſcm̄ de altiſſimis: Hic ē ille ſpūs de quo dicit Job. xxxij. Spūs eſt in hoībus ꝛ inſpiratio oīpotētis dat intelligētiā. Hic eſt ille ſpūs quo ſuggerēte Nathā ꝓpheta corripuit dauid: ꝛ ꝓhibuit ei ne domū dn̄o edificaret. ij. Reg. xiij. Hic eſt ille ſpūs de quo ait Abdias ꝓpheta ad Helyā. Cū receſſero a te ſpūs dn̄i aſportabit te in locum quē ignoro. iij. Reg. xviij. Hic eſt ille ſpūs Helye q̄ fact⁹ eſt duplex in helyſeo. iiij. Regū. ij. Hic eſt ille ſpūs helyſei de quo dicit Eccli. xlviij. ꝙ ei⁹ corp⁹ mortuū ꝓphetauit. Hic eſt ille ſpūs de quo Eſa. iiij. ait. Sctūs vocabit oīs q̄ ſcript⁹ eſt in vita in hierl'm. Si abluerit dn̄s ſordes filiarū ſyon ꝛ ſanguinē hierl'm lauerit de medio ei⁹ in ſpū iudicij ꝛ ſpū ardoris. Et iterū. xliiij. c. Effundā ſpm̄ meū ſup ſemen tuū: ꝛ bn̄dictionē meā ſup ſtirpē tuā. Hic eſt ille ſpūs q̄ Jeremiā in ventre ſctificauit: q̄ eū a pueritia ꝓphetare docuit. vt pꝫ Jere. i. Qui virginitate ſua virū euangelicū xp̄i eccl'ie dedicauit. Hic eſt ille ſpūs de quo Ezechiel. xxxvi. dicit Cū ſctificat⁹ fuero in vobis ꝯgregabo vos de vniuerſis terris: ꝛ adducā vos in terram veſtrā: ꝛ effundā ſup vos aquā mundā ꝛ mūdabimini ab oīb⁹ inq̄namētis veſtris: ꝛ dabo vobis cor nouū ꝛ ſpiritū nouū ponā in medio veſtri. Hic eſt ille ſpūs q̄ dedit danieli intelligentiā oīm viſionū ꝛ ſomniorū. de quo ait. ij. c. Eſt de⁹ in celis reuelās myſteria. Hic eſt ille ſpūs de quo Joelis. ij. dr̄. Effundā ſpm̄ meū ſup oēm carnē ꝛ ꝓphetabunt filij veſtri ꝛ filie veſtre. Senes veſtri ſomnia ſomniabūt: ꝛ iuuenes vr̄i viſiones videbūt. Hic eſt ille ſpūs de quo Zach. xij. dr̄. Effundā ſup domū dauid ꝛ ſup habitatores hieruſalem ſpm̄ gratie ꝛ precū.

¶ Octauo ſpiritusſctūs docebit vos ap'los principal'r q̄ttuor. Primo ꝓpheticā reuelationē. Nā donū ꝓphetie ē vtili⁹ q̄ꝫ donū linguarū. ꝛ hoc quidē ꝓbat ap'ls. i. Cor. xij. tripl'r. Primo: qꝛ ꝓphetia ē vtilior ad edificationem eccl'ie q̄ꝫ loqui lin. Nā donū prophetie pertinet ad rerū notitiā que eſt vtilior q̄ꝫ noticia vocū que pertinet ad donū linguarum. Secundo quantum ad ipſum loquentem qui ſi accipiat vt loquatur diuerſis linguis: ſine hoc quod intelligat quod pertinet ad donū prophetie. mens eius non edificaretur. Tertio quantum ad infideles: propter quos precipue videtur eſſe datum donum linguarū: qui quidem forte eos qui loquerentur linguis reputarēt inſanos. ſicut ꝛ iudei reputauerūt apoſtolos ebrios. linguis loquentes. vt dicitur Actuū. ij. Per prophetiam autem infidelis ꝯuincitur manifeſtatis occultis cordis eius. Ideo dicit apoſtolus. i. Cor. xiiij. Maior eſt qui prophetat ꝙ qui loq̄tur linguis. Secundo linguarum locutione. Nam ad ꝑfectionē opatiōis ſpūſcti ꝑtinet ꝙ nō ſolū impleat mentē lumine ꝓphetico: ꝛ fantaſiā ymaginaria viſiōe. ſicut fuit in veteri teſtō. ſed etiā exteri⁹ linguā erudiat ad varia ſigna locutionū ꝓferenda. qd̄ totū fit in nouo teſtamēto. ſm̄ illd̄. i. Cor. xiiij. Unuſquiſqꝫ veſtrū pſalmū habet: doctrinā habꝫ: linguā hꝫ: apocalipſim. i. ꝓpheticā reuelationē habet. Primi autē diſcipuli xp̄i ad hoc fuerūt ab ip̄o electi vt ꝑ vniuerſum orbem diſcurrētes fidē eius vbiqꝫ p̄dicarēt. ſm̄ illud Math. vlti. Euntes docete oēs gētes: Nō aūt erat ꝯueniēs vt qui mittebant ad alios inſtruēdos indigerēt ab alijs inſtrui: qualiter alijs loquerētur: vel qualiter q̄ alij loq̄bant intelligerent. p̄ſertim qꝛ iſti q̄ mittebantur erāt vni⁹ gentis ſ. iudee. ſm̄ illud Eſa. xxvij. Qui egredientur impetu a iacob implebunt faciem orbis ſemine. Illi etiam qui mittebātur pauperes ꝛ impotētes erāt nec de facili a principio reperiſſent qui eorū verba alijs fideliter interp̄tarent vel verba eorū eis exponerēt. maxime qꝛ ad infideles mittebant. ꝛ iō neceſſariū fuit vt ſup hoc eis diuinitus ꝓuideret per donū linguarū. vt ſicut gentib⁹ ad ydolatriā declinantibus introducta eſt diuerſitas linguarū: vt dicitur Gen. xi. Ita etiā qn̄ erāt gentes ad cultū vnius dei reuocāde cōtra hmōi diuerſitatē remediū adhiberet ꝑ donū linguarū. Un̄ dicitur Act. ij. Repleti ſunt oēs ſpūſctō: ꝛ ceperūt loq̄ varijs linguis ꝓut ſpūſctūs dabat eloq̄ ill'. vbi dic̄ g'o. Greg. ꝙ ſpūſctūs ſup diſcipulos in igneis linguis appuit: ꝛ eis oīū linguarū ſciaꝫ dedit. Tertio ſm̄onis ꝑſuaſionē. Nā ſpūſctūs nō deficit i aliq̄ qd̄ ꝑtineat ad eccl'ie vtilitatē. Un̄ ſicut ꝓuidet mēbris eccl'ie in locutione: non ſolū vt aliquis ſic loquatur vt a diuerſis poſſit intelli

gñ qȯ ꝑtinet ad donū linguarū. ſ; etiā ꝙ ef=
ficaciter loquat̄ qȯ ꝑtinet ad grām ſmonū
⁊ hoc tripliciter. Primo q̇dē ad inſtruēdū
intellectū. qȯ fit dū aliq̇s ſic loquit̄ ꝙ doce=
at. Secūdo ad mouendū affectū. ſ. vt libē
ter audiat verbū dei: qȯ fit dū aliq̇s ſic loqui
tur: ꝙ auditores delectet: qȯ non dꝫ aliq̇s
q̄rere ꝑpter fauorē ſuū: ſ; vt hoīes alliciant̄
ad audiendū v̄bū dei. i. Coꝝ. ij. Sermo me⁹
⁊ predicatio mea nō fuit in ꝑſuaſibilib⁹ hu=
mane ſapie verbis: ſed in oſtēſione ſpūs ⁊ ve
ritatis. Tertio ꝙ aliq̇s amet ea q̄ verbis ſi
gnant̄, ⁊ velit ea implere qȯ fit dū aliq̇s ſic
loquit̄ ꝙ auditorē flectat. ad qȯ q̇dē efficiē=
dū: ſpūſſanctus vtit̄ lingua hoīs q̄ſi quodā
inſtrumēto. Ipſe aūt eſt q̇ ꝑficit operatiōeꝫ
interius. vñ Greg. dicit in omel. hodierna.
Niſi corda auditoꝝ. ſ. ſ. repleat. vox docen=
tiū ad aures corꝑis incaſſū ſonat. Quar
to miraculoꝝ operationē. Nā ſpūſſctūs ſuf
ficienter ꝓuidet eccl'ie in hijs q̄ ſunt ad ſalu
tem vtilia. ad qȯ ordinant̄ grē grātis date. ⁊
ſicut oꝫ ꝙ noticia quā q̇s diuinitus accipit
in noticiā alioꝝ deducat̄ ꝑ donū linguarū
⁊ ꝑ grām ſermonis: ita neceſſe ē ꝙ ſermo ꝓ
latus cōfirmet̄ ad hȯ ꝙ credibilis fiat. hȯ aūt
fit ꝑ operationē miraculoꝝ. ſm illud Mar.
vlti. Sermonē ꝯfirmante ſequētib⁹ ſignis.
⁊ hoc rōnabiliter. Naturale eſt eñ hoī vt ve
ritatē intelligibilē ꝑ ſenſibiles effect⁹ depre=
hendat. Vñ ſicut ductu naturalis rōnis hō
ꝑuenire pōt in aliquā dei noticiā ꝑ effect⁹
naturales: ita ꝑ aliquos ſupnaturales effe=
ctus q̇ miracula dicūt̄ ī aliquā ſupnaturalē
cognitionē credendoꝝ homo adducit̄.

¶ Nono ſpūſſanctus doce
bit vos electos ſiue iuſtos: in q̇b⁹ plura mi=
rabilia facit. Primo caritatē ſeminat. Nā
ex hȯ ꝙ diuīe ꝑfectioni vt cūq; aſſimilemur
hui⁹ ꝑfectio a deo nobis dari dr̄. ſicut ſapia
nobis a deo donat̄. ſm ꝙ diuīe ſapie vtcū=
q; aſſimilamur. Cū ḡ ſpūſſctūs ꝓcedat per
modū amoris. quo de⁹ ſeipm̄ amat: ex hoc
ꝙ huic amori aſſimilamur deū amātes. ſ. ſ.
a deo nob̄ dari dr̄. vñ apl's dicit Ro. v. Ca=
ritas dei diffuſa eſt in cordib⁹ noſtris p. ſ. ſ.
qui. d. eſt nobis. Secūdo hoīem inhabitat
q: eñ effect⁹ diuini: nō ſolū diuina opatiōe
eſſe incipiūt: ſ; etiā ꝑ eā tenent̄ ineſſe. Nihil
aūt opari pōt vbi nō eſt. oꝫ eñ oprās ⁊ ope
ratū in actu eſſe ſimul ſicut mouēs ⁊ motū.
neceſſe eſſe vt vbicūq; eſt aliq̇s effect⁹ dei.
ibi ſit ⁊ ipſe de⁹ effector. Vñ cū caritas dei
qua ipſum diligim⁹ ſit in nob̄ p. ſ. ſ. oꝫ ꝙ ipē
ſ. ſ. etiā in nobis ſit q̄diu caritas in nob̄ eſt
Vñ apl's. i. Coꝝ. iiij. Neſcitis qm̄ tēpluꝫ dei
eſtis. ⁊ ſ. ſ. hitat in vob̄. ⁊ Ioh. xiiij. Ad euꝫ
veniemus ⁊. m. a. e. faciem⁹. Tertio hō in
deo latitat. Deus eñ maxime amat illos q̇s
ſui amatores p. ſ. ſ. ꝯſtituit. q: tm̄ donūꝫ niſi
amando ꝯferret. Prouerb̄. viij. Ego diligē=
tes me diligo. nō quaſi nos ṗus dilexerim⁹
deū. ſ; qm̄ ipſe ṗus dilexit nos. vt dr̄. i. Ioh.
iiij. Oē aūt amatū in amante ē. neceſſe ē
ꝙ ꝑ. ſ. ſ. nō ſolū deus ſit in nobis. ſ; etiā nos
in deo. i. Ioh. iiij. Qui manet in caritate: in
deo manet. ⁊ iterū. In hoc cognouim⁹ ꝙ in
deo manem⁹ ⁊ ipſe in nobis. qm̄ de ſpū ſuo
dedit nob̄. Quarto ſecreta reuelat. eſt eñ
hoc amicicie ꝓpriū: ꝙ aliq̇s amico ſuo ſecre
ta reuelet. Nam cū amicitia ꝯiungat affect⁹
⁊ duoꝝ faciat quaſi cor vnū. nō videt̄ extra
cor ſuū aliq̇s illud ꝓtuliſſe qȯ amico reue=
lat. Vñ ⁊ dñs dicit diſcipulis. Ioh. xv. Iaꝫ
non dicā vos ſeruos ſ; amicos meos. q: oīa
q̇ audiui a pr̄e meo nota feci vobis. q: igit̄
ꝑ ſpm̄ ſctm̄ amici dei ꝯſtituimur. iō ꝯuenient̄
ꝑ ſpm̄ ſctm̄ hoībus dicunt̄ reuelari diuīa mi
ſteria. vñ apl's dicit. i. Coꝝ. ij. Scriptū eſt ꝙ
oculus nō vidit nec auris audiuit: nec in cor
hoīs aſcen. q. ꝑ. d. di. ſe. nobis aūt reuelauit
ꝑ ſpm̄ ſctm̄. Quinto oīa dona donat ꝓpriū
eñ amicitie eſt: ꝙ ea q̇ hꝫ: amico cōicet. q:
cū hō habeat amicū vt ſeipſum: neceſſe ē ꝙ
ei ſubueniat ſua cōicans ei. vñ ⁊ ꝓpriū a
micicie ponit̄ velle ⁊ facere bonū amico. ſm
illud. i. Ioh. iij. Qui habuerit ſubām huius
mūdi. ⁊ viderit fratrē ſuū neceſſe habere. et
clau. vi. ſ. ab eo. q. c. d. m. in eo. Hoc aūt ma
xime in deo hꝫ locū cui⁹ velle eſt efficax ad=
effectū. ⁊ iō ꝯuenienter oīa dōa dei ꝑ. ſ. ſ. nob̄
dari dicūtur. i. Coꝝ. xij. ꝑ ſpm̄ dat̄ ſermo ſa=
pientie ⁊c. vſq; hec oīa opx. v. a. i. ſ. d. ſi. ⁊c.

Sexto hoīem ſibi configurat. ſicut eñ ad
hoc ꝙ corpus aliqȯ ad locū ignis ꝑueniat
oꝫ ꝙ igni aſſimilet̄ leuitatē acq̇rens ex qua
motu ignis ꝓprio moueat̄. ita ad hoc ꝙ hō
ad diuine fruitiōis btītudinē q̇ deo ꝓpria ē
ſm ſuā naturā ꝑueniat. neceſſe eſt ṗmo qui
dem ꝙ ꝑ ſpūales ꝑfectiōes deo aſſimilet̄. de
inde ꝙ ſm eas operet̄: ⁊ ſic tandē btītudinē
ꝯſequet̄. Dona aūt ſpūalia nobis p. ſ. ſ. dāt̄
⁊ ita ꝑ. ſ. ſ. deo cōfiguramur: ⁊ ꝑ ipſum ad be
ne operandū habiles reddimur. ⁊ per eūdē
ad btītudinē nobis in via parat̄. Que tria

aplſ̄s inſinuauit.ij.Cor.i.dicēs.Unxit nos
deus ⁊ ſignauit nos ⁊ dedit pign⁹ ſpūs in
cordib⁹ noſtris.Et Eph.i.ſignati eſtis ſpū
ꝓmiſſionis ſctō q̄ eſt pignus hereditatꝭ nr̄e
Signatio enī ad ſimilitudinē cōfigurationis
ptinere vr̄.vnctio aūt ad habilitatiōeꝫ hoīs
ad pfectas operationes.pign⁹ vo ad ſpē qua
ordinamur in celeſtē hereditatē:q̄ eſt beati
tudo pfecta. Septimo hoīem ſibi in filiuꝫ
adoptat.Nam ex beniuolētia quā q̄s hꝫ ad
aliquē.ꝯtingit ꝙ eū ſibi adoptat in filiū. vt
ſic ad eū hereditas adoptātis ptineat.Con
ueniēter itaqꝫ ſpūi ſctō adoptio filioꝝ dei at
tribuit.ſm illud.Ro.viij.Accepiſtis ſpm̄
adoptionis filioꝝ.in q̊ clamam⁹ abba pat̄.
Octauo hoīem a culpa liberat.Per h̄ enī
ꝙ aliq̄s amicus alterius ꝯſtituit̄.oīs offen-
ſa remittit̄.Un̄ dr̄ Prouerb.x.Uniuerſa de
licta operit caritas.Cū ḡ per ſ.ſ.dei amici cō
ſtituamur ꝯñs eſt ꝙ per ipſum nobis a deo
remittant̄ pctā.Joh̄.xx.Accipite.ſ.ſ.quorū
remiſeritꝭ pctā remittunt̄ eis. Nono hoīeꝫ
renouat cū enī vetuſtas pctī auferat̄:ſic aīa
lauat̄ ⁊ purgat̄.⁊ ſic renouat̄.hoc aūt fit per
ſ.ſ.Eph.iiij.Renouamini ſpū mētis veſtre
Decimo.linguā hoīs format.ex his enī q̄
hō nouit format̄ ei⁹ loquela.ideo cōuenien
ter p.ſ.ſ.hō loquit̄ diuīa miſteria.ſm illō i.
Cor.xiiij.Spūs loq̄tur miſteria.Et Mat.
x.dr̄.Non enī vos eſtis qui loq̄mini,ſꝫ ſpūs
patris veſtri qui loquit̄ in vobis.

¶ Decimo ſpūs ſctūs doce

bit vos beatos cōprehēſores quattuor q̄ ha
betis in vita btā. Primo trāſformationeꝫ
hoc enī vr̄ eſſe amicitie maxime ꝓpriū ſiml̄
cōuerſari ad amicū.cōuerſatio aūt hoīs ad
deū eſt p ꝯtēplationē ipſius. Phil.iij.Nr̄a
ꝯuerſatio in celis eſt.qꝛ ḡ ſpūſſctūs nos a-
matores dei facit.ꝯñs eſt ꝙ p ipſum dei ꝯtē
platores ꝯſtituamur. Un̄ aplſ̄s.ij.Cor.iij.
dicit.Nos oēs reuelata facie gl̄iam dn̄i ſpe
culantes in eandē imaginē trāſformamur
a claritate in claritatē:tanꝙ a dn̄i ſpū.Hec
aūt trāſformatio fit p clarā viſionē ⁊ beati-
ficā diuinitatis. Secūdo delectationē.ē enī
hoc amicitie ꝓpriuꝫ ꝙ aliq̄s in pn̄tia amici
delectet̄.⁊ in eius v̄bis ⁊ factis gaudeat.et
in cōſolationē ꝯ oēs anxietates inueniat.
vn̄ in triſtib⁹ maxime ad amicos ꝯſolatōis
cā ꝯfugim⁹:qꝛ ḡ.ſ.ſ.dei nos amicos ꝯſtituit.
⁊ deū in nobis hitare facit.⁊ nos in ipſo pre
cipue in ſtatu gl̄ie.ꝯñs eſt vt p.ſ.ſ.gaudiuꝫ
de deo ⁊ ꝯſolationē habeam⁹.ꝯ oēs mundi
aduſitates ⁊ ipugtiones vn̄ in pſ̄.dr̄.Red
de mihi leticiā ſalu.t.⁊.ſ pnc.cō.me.⁊ Ro.
xiiij.Regnū dei eſt iuſticia ⁊ pax:⁊ gaudiuꝫ
in ſpūſctō. Tertiodecimo p māſionē.cum
enī btitudo ſit pfectū bonū ⁊ ſufficiēs:oꝫ ꝙ
deſideriū hoīs q̄etet:⁊ omē malū excludat.
naturalr̄ aūt hō deſiderat retinere bonū qd̄
hꝫ:⁊ qd̄ ei⁹ retinēdi ſecuritate retineat.alio
q̄n neceſſe eſt ꝙ timore amittēdi vel dolere
de certitudine amiſſionis affligat̄.vn̄ req̄rit̄
ad verā btitudinē ꝙ hō certā habeat opini
onē ſeruādi bonū qd̄ hꝫ:⁊ nunꝙ ſe amiſſu-
rū.h̄ autē facit.ſ.ſ.ſm illud pſ̄.Qui replet i
bo.deſi.t. Quarto retributionē.nulli enī be
ato deeſt aliqd̄ bonū deſiderādūꝫ cū habeat
bonū īfinitū qd̄ de⁹ ē bonū oīs boni vt aug.
dic̄.ſꝫ dr̄ aliq̄s alio beatior:ex diuerſa eiuſdē
boni pticipatiōe.ſm ꝙ dicit xp̄s.Joh̄.xiiij.
In domo pr̄is mei māſiones multe ſunt:p
quas vt Aug⁹.dicit.Diuerſe meritoꝝ digni
tates intelligunt̄ in vita btā.que ſunt retri-
butiones ex bonis operibus que oīa fiunt
per ſpm̄ſctm̄.⁊ per gratiā nobis collatam.

¶ Undecimo ſpūs ſanctus

docebit vos ꝯtēplatiuos adinuētores ſciā-
rū.lꝫ cultores fuerit̄ demonū.nā vt dic̄ ſctūs
Tho.ſecūda ſcd̄e.q.clxxij arti.vi.Prophete
demonū non ſemp loquūt̄ ex reuelatiōe de
monū:ſꝫ interdū ex inſpiratiōe diuina.ſicut
manifeſte legit̄ de Balaā cui dr̄ dn̄s eſſe lo
cutus.Nu̇e.xxi.Licet eſſet ꝓpħa demonum
qꝛ de⁹ vtit̄ etiā malis ad vtilitatē bonoꝝ vn̄
etiā p ꝓpħas demonū aliqua vera pn̄ūciat.
Tum qꝛ credibilior fit veritas q̄ etiaꝫ ex ad-
uerſarijs teſtimoniū hꝫ.tū etiā qꝛ dū hoīes
talib⁹ credūt.p eoꝝ dicta magꝭ ad v̄itatē in
ducunt̄.vn̄ etiā ſybille multa vera p̄dixerūt
de xp̄o.Sed qn̄ ꝓpħe demonū a demonib⁹
inſtruunt̄ aliqua p̄dicūt:qn̄qꝫ ꝓpria v̄tute
nature.cui⁹ autor eſt.ſ.ſ.qn̄qꝫ etiā reuelatōe
bonoꝝ ſpūuꝫ.vt pꝫ p Aug.ij.ſup Gen̄.ad
lrām.⁊ ſic etiā illud verū qd̄ demones enun
ciāt a.ſ.ſ.eſt.dicit Amb.qd̄ omē verū a q̄cū
qꝫ dicat̄ a.ſ.ſ eſt.Un̄ ꝓpħa falſitatis nō ſp
inſtruit̄ a ſpū falſitatis.Jō qn̄qꝫ ānūciat
vera qn̄qꝫ falſa.p virtutē etiā ꝓprie nature
qn̄qꝫ vera pn̄unciāt.vtit̄ etiā eis de⁹ ad veri
tatis manifeſtationē p ipſos fiendā:dū di-
uina miſteria eis per angelos reuelant̄.hec
Thomas. Eodēmō inuētores ſciāꝝ multa
vera in ſciētijs pn̄unciauerūt.nō niſi doctri

a ſpū ſctō q̄ eſt ſpūs oīs ꝟitatis. Hic eīn ē
ille ſpūs q̄ p̄mo docuit Moyſen adinuētio
nez lrarum apud hebreos. ⁊ Abrahā apud
ſyros ⁊ caldeos ⁊ Yſim reginā Ynachi filiā
q̄ de grecia veniēs in egyptuz: reꝑpit lr̄as
egyptioꝝ ⁊ egyptijs tradidit. primi fenices
grecarū lr̄aruz viuum inuenerut. vn̄ Lucan⁹
dit. Fenices pmi magno ſi credit̄ auſu Mā
ſuraz rudib⁹ vocē ſignare figuris. Hic eſt qꝫ
⁊ feniceo colore librorū capita ſcribuntur.
Cathmus Agenoris filius grecas lr̄as a fe
nice in greciā pm⁹ attulit. Palamides Tro
iano bello tres adiecit: poſt quē ſymonides
Mileſius tres addidit. y. lr̄az. Pithagoras
ſamius ad exēpluz vite humane p̄mus for‑
mauit. Hic eſt ille ſpūs q̄ ſuggerēte Dyo.
ſinnius ſyllabarū nomē ſingulaſqꝫ formas
apertiſſimas fecit. ⁊ ob id ſtatua honorat⁹ ē
Hic eſt ille ſpūs q̄ docēte ptes orōnis pri‑
mus Ariſtoteles duas tradidit nomē ⁊ ꝟ‑
bū. deinde donat⁹ octo diffiniuit. Hic ē ille
ſpūs q̄ docēte ſtudium carminū ⁊ metroꝝ
Moyſes apud hebreos adinuenit. Achate
ſius apud grecos. Fericides apud ſyros.
Hic ē ille ſpūs q̄ docēte. Fabulas Alcinō
cretonieñs p̄mus adinuenit: q̄ fabule ficta
narratiōe ad veri ſignificationez deducunt.
Hic eſt ille ſpūs q̄ docēte hyſtoriā q̄ mēo‑
riā tribuit rerū geſtarū. p̄mus moyſes apd̄
hebreos ꝯſcripſit. apud gentiles ꝟo Dares
frigius. de grecis ⁊ troianis hyſtoriā edidit
apud grecos herodotus hyſtoricus habit⁹
eſt. Hic eſt ille ſpūs q̄ docente rhetorica a
grecis inuēta ē a Gorgia ariſtotele. Ermā
gora: ⁊ trāſlata in latinū a tullio videlꝫ ⁊ qn
tiliano ⁊ Titiano. Hic eſt ille ſpūs q̄ docē
te dyalecticā ad regulas quaſdā ⁊ argumen
ta. Ariſt. p̄mus ꝑduxit. demuz etiā varro i
octo libros diffiniuit. Hic eſt ille ſpūs q̄ do
cēte phiſicā apud grecos ꝑſcrutat⁹ eſt pm⁹
Tales mileſius vn⁹ ex. vij. illis ſapiētib⁹. hic
eīn ante alios celi cāſ atqꝫ viā rerū natura
liū ꝯtēplata rōne ſuſpexit. quā poſtmodum
Plato i q̄ttuor diffinitiōes diſtribuit. Hic
eſt ille ſpūs q̄ docēte ſocrates ethicā ad cor
rigēdos cōponēdoſqꝫ mores inſtituit: atqꝫ
om̄e ſtudiū ad bene viuendi diſputationez
ꝑduxit. Hic eſt ille ſpūs q̄ docēte arithme
ticā p̄mus apud grecos pithagoras ꝯſcrip̄ſit
Deinde Nicomacus diffuſius diſpoſuit: a‑
pud latinos Apulei⁹ ⁊ Boeti⁹ trāſtulerunt
Hic ē ille ſpūs q̄ docēte Geometricā diſci
plinā. p̄mo egyptij adinuenerūt. qꝫ inūdan
te nilo ⁊ oībus poſſeſſionib⁹ limo obductis
initiū terre diuidere ꝑ lineas ⁊ mēſuras ce
pit numerari. Hic eſt ille ſpūs q̄ docente
Muſicā. Tubal q̄ fuit de ſtirpe Cayn p̄m⁹
reꝑpit an̄ diluuiū vt Moyſes in p̄n. Geñ.
dixit Greci ꝟo pithagora dicūt p̄m⁹ artis
inueniſſe p̄mordia. ex malleoꝝ ſonitu: ⁊ cor
darū extētaruz ꝑcuſſura. Alij linū Thebeū
⁊ Zetū: ⁊ Amphyon: in muſica arte p̄mos
claruiſſe ferūt. Hic eſt ille ſpūs q̄ docente
Aſtronomiā p̄mi egiptij inuenerūt. Aſtro
logiā ꝟo ⁊ natiuitatis obſeruātiaz: Caldei
primi docuerūt. Abrahā inſtituiſſe egypti‑
os aſtronomiā. Joſeph⁹ auctor edixit. greci
autē dicunt hanc artē ab athlante p̄us ex‑
cogitataz. ideoqꝫ dictus eſt ſuſtinuiſſe celum.
Ptholome⁹ aūt rex alexādrie: apud grecos
p̄cipuus hr̄. Hic eſt ille ſpūs q̄ docēte Me
dicinā p̄mus apud grecos Apollo inuenit.
hāc filius ei⁹ Eſculapi⁹ laude ⁊ ope āpliauit
Sed poſtq̄ fulminis ictu: eſculapi⁹ interijt
interdicta fert̄ medēdi cura. ⁊ ars ſimul cū
autore defecit. latuitqꝫ ꝑ ānos pene qngen‑
tos vſqꝫ ad ānos artaxerſe regiſ pſaru. tunc
eā reuocauit in lucē Ypocrates aſclepio pr̄e
genitus in inſula Choo. Hic eſt ille ſpūs q̄
docēte Cronicā apud grecos. p̄mus Euſebi
us ceſarieñſis ep̄s edidit: ⁊ Hieron̄. pbr̄ in la
tinā linguā cōuertit. Hic eſt ille ſpūs q̄ do
cente Moyſes gēti hebraice: p̄mus oīm di
uinas leges ſcript̄ lr̄is explicauit. Forone⁹
rex grecis p̄mus leges indicauit ⁊ ꝯſtituit.
Mercuri⁹ trimegiſtus p̄mus egyptijs tra‑
didit. Solon p̄mus lege athenienſiuz dedit
Ligurgus p̄m⁹ lacedemonijs iura legū regiſ
apollinij auctate ꝯfinxit. Numa popili⁹ q̄
romulo ſucceſſit i regō p̄m⁹ rōanis legē edidit

¶ Duodecimo ſpūs ſctūs docebit vos actiuos: q̄lr̄ debeatꝫ vos diſponē ad recipiēdū eū: qd̄ q̄dē fit. vij. mōis. Prio debet̄ eē aīo q̄eti. qd̄ notat̄ cū dr̄. Dū cōple rent̄ dies penthecoſtes. i. q̄etis. Illud eīn fe ſtū erat deputatū ad q̄etē. Eſa. lxvi. ſup q̄uē req̄eſcet ſpūs me⁹: niſi ſup humi. ⁊ quietuz.

Scd̄o det̄ eē dilectōe vniti. cū dr̄ erat oēs ꝑit̄. eāt ei aplis q̄ñ receperūt. ſ. ſ. cor vnū: ⁊ aīa vna. ſic eīn ſp̄s hoīs no viuificat mēbra cor poris niſi vnita. ſic nec ſ. ſ. mēbra ſpūalia. ⁊ ſic ignis lignoꝝ diuiſiōe extīguit̄. ſic ſp̄s ꝑ diuiſionez in homib⁹. ideo cantat̄ de aplis. Inuenit eos concordes caritate. ⁊ illuſtra‑ uit eos inundans diuinitas deitatis.

Tertio debetis eſſe loco ſecreti. cũ dr̃ i eodẽ
loco ſ. in cenaculo. Oſee. ij. Ducam eã in ſoli
tudinẽ ⁊ loquar ad cor eius. Quarto debetis
eſſe orõne aſſidui. cũ dr̃. erãt pſeuerantes in
orõne. Vñ Sap. viij. dicit. Inuocaui ſ. p orõ
nez. ⁊ venit in me ſpũs ſapie. ⁊ Jobis. xiiij.
Rogabo patrẽ ⁊ aliũ paraclitũ dabit vobis
Et de aplis dr̃. Orantibus aplis deũ veniſſe
nunciat. Quĩto debetis eſſe humilitate pditi.
cũ dr̃. Sedẽtes. pſal. Qui emittis fontes ĩ cõ
uallibus. i. grãm ſpũſſancti donas humilibus.
Sexto debetis eſſe pace ↄiũcti. cũ dr̃. in hieru
ſalem. q̃ interpretatur viſio pacis. vñ xp̃s diſci
pulis ſuis pmo obtulit pacẽ dicẽs. pax vob.
deinde inſufflauit ⁊ dixit. accipite ſpm̃ ſanctũ.
Joh. xx. Septimo debetis eſſe cõteplatõe ere
cti cũ dr̃. Qñ receperunt ſpm̃ ſctm̃ in ſupiori
cenaculo. vbi dicit glo. Qui ſpm̃ ſanctũ deſi-
derat: carnis domiciliũ mẽtis cõtemplatiõe
tranſcendat.

Tredecimo ſpũſſanctus
docebit vos mechanicos artes vr̃as in ſubſi
diũm vite veſtre. Hic eſt ille ſpũs quo affla
tus Eſdras ſcriba reparauit incenſam legez
cũ iudei fuiſſent regreſſi in hieruſalẽ poſt ca-
ptiuitatem babylonicaz. Hic eſt ille ſpũs q̃
docente Rome pmus librorum copiã aduexit
Paulus emilius deuicto pſe rege macedonũ.
Hic eſt ille ſpũs quo docẽte greci ⁊ tuſci. p-
mũz ferro in ceris ſcripſerũt. Hic eſt ille ſp̃s
quo docẽte cartarũ vſum pmũ egyptijs mi-
niſtrauit. ceptũ apud mẽphiticã vrbẽ ciuita-
tez egypti. vt ait Lucanus. Cõficit bibula mẽ
phitica carta papiro. Hic eſt ille ſpũs q̃ do
cente pgamene reges cũ carta indigerẽt mẽ
branas pmi excogitauerũt. Hic eſt ille ſp̃s
quo docente: põdera ⁊ mẽſuras primus apud
hebreos Moyſes inuenit: argiuus ponderum
rõnez: pmus in grecia cõſtituit. Hic eſt ille ſpi
ritus q̃ docente: agriculturã apud grecos p-
mus Heſyodus humanis ſtudijs cõtulit. a-
pud Romanos aũt de agricultura primus ca-
tho inſtituit. Hic eſt ille ſpũs quo docẽte: p-
ma Ceres cẽpit vti frugibus in grecia et hr̃e ſe
getes tranſlatis aliunde ſemibus. huius meminit
Ouidius dicẽs. Prima ceres vnco glebã de
mouit aratro. prima dedit fruges alimẽtaqꝫ
mitia terris. Hic eſt ille ſpũs quo docẽte: vitis
plantationẽ: pmus Noe iſtituit rudi adhuc ſe-
culo. apud grecos autẽ inuentorẽ vitis liberũ
appellant. Hic eſt ille ſpũs q̃ docẽte: ferrariã
artẽ Tubalchaim pmus iuenit: res bellicas
decent exercuit: ſculpturas operũ in metallis
fabricauit. In fabrorum autẽ fornace gentiles
Vulcanũ auctorẽ dicunt. Hic eſt ille ſp̃s q̃
docente in fabricis parietũ atqꝫ tectorum apud
grecos: Dedalus pmus artẽ inuenit. Hic ẽ
ille ſpũs quo docente picturã egyptij pmuz
excogitauerũt. vmbra hoĩs lineis circũducta.
Hic eſt ille ſpũs quo docẽte carpẽtariaz ar-
tem: ſerre circiniqꝫ vſuz. quidaz adoleſcens p
dices pmus inuenit. Hic ẽ ille ſpũs q̃ docẽ
te Noema ſoror Tubalchaim iuenit artẽ va
rie texture: apud gentiles vero Minerua.
Hic eſt ille ſpũs quo docẽte cerdoniã artez
Romulus primus reperit.

Decimoquarto ſpũſſan-
ctus docebit vos pctõres nouã creationem.
Cũ em̃ grã ſpũſſancti pctõri a deo infundit.
pctõr nouiter creat. Scd̃m illud Judith. xvi.
Dixiſti ⁊ facta ſunt. miſiſti ſpm̃ tuũ. ⁊ creata
ſunt. Sicut em̃ deus a pncipio. vij. diebus mũ-
dum creauit. Ita ſpũaliter minorẽ mũdũ. id
eſt hoĩem per. vij. pctã mortalia ad nihilũ re-
dactũ. vij. donis quaſi ſeptẽ diebus p ſpm̃ ſcm̃
recreat. ſm̃ illud. i. Johã. iij. In hoc apparu-
it filius dei vt p ſpm̃ ſanctũ diſſoluat opa dia
boli. vt p atet. Primo die creauit deus lucem
Geñ. i. Dixit deus. Fiat lux. In aĩa pctõris
ſunt tenebre pctõrum. Sap. vij. Una cathena
tenebrarũ erãt oẽs colligati qr pctõr ↄnectit
de pctõ cogitatiõis ↄſenſus. delectatiõis: opa
tionis: ↄſuetudinis: ⁊ cõtẽptus: quandã cathe
nam. Spũs aũt ſctũs adueniẽs in aĩam no
uaz lucẽ creat in aĩa: p donũ timoris ⁊ ſicut
lima purgat ferrũ ⁊ ſplendidũ facit. ſic timor
dñi purgat aĩam p cognitionẽ pp̃e fragilita
tis ⁊ vilitatis pcti ⁊ ſeueritatis iudicij. Eccle. ij.
Qui timetis dñm diligite illũ: ⁊ il. cor. vr̃a. ⁊ ſic
diſſoluit pctm̃ ſupbie. Eccl. i. Timor dñi ex-
pellit pctm̃. i. ſupbiam. Secũdo die creauit
deus firmamẽtũ. In aĩa pctõris ẽ inſtabilitas.
qr mõ depmit p aduerſitatẽ. mõ eleuat p p-
ſperitatẽ. Trenorum. i. Pctm̃ peccauit hieruſa-
lem ppterea iſtabilis facta eſt. Sp̃s aũt ſan
ctus adueniẽs in aĩam: ipam ĩ bono ſtabilit et
firmat. Heb. xiij. Optimũ ẽ grã ſtabilire cor.
Et ps. Cõfirma hoc deus qd̃ opatus es in nobis.
Hec aũt firmitas creat in nob p donũ pieta
tis. Eccl. iij. Ignẽ ardentẽ extinguit aq̃. ⁊ ele
moſyna reſiſtit pctis. ⁊ deus pſpector eius q̃ red
det grãm. ſ. in purgatorio. meminit in poſterũ:
⁊ in tpe caſus ſui iueniet firmamẽtũ. ſ. in pau
perũ ſuffragijs. p hoc aũt opus diſſoluit pctm̃ in

inuidie q̄ gaudet de alienis mal'. ⁊ dolet de alie
nis bõis, ſ. pietas ſubuenit eis. Tertio die
ꝓduxit deus herbã virentẽ: ⁊ ligna fructife
ra. Geñ. i. Aĩa em̄ pctõris añ aduẽtũ. ſ. ſ. eſt
quaſi arbor mortua ⁊ arida ſine humore gr̄
tie: ſine fructu. vñ ẽ apta incẽdio infernali.
Luce. iij. Oĩs arbor q̄ nõ facit fructũ bonũ
excidet ⁊ in ignẽ mittet. Sp̄s aũt ſctũs ad
ueniens in aĩam. reddit ei humorẽ grẽ. pſ.
Ego aũt ſicut oliua fructifera in domo dei.
Oliua em̄ in ſe ẽ pinguis. ⁊ alijs medicinal'
ſic aĩa viuificata. ſ. ſ. eſt in ſe pinguis ꝑ deuo
tionẽ. ⁊ alijs medicinal' ꝑ ſuſtẽtatõez bono
rũ operũ. vbis: exẽplis. hãc fructificationez
facit. ſ. ſ. in aĩa ꝑ donũ ſcīe q̄ docet hoĩem gr̄
tioſe ꝯuerſari in medio natiõis ꝑue ⁊ puer-
ſe: ꝑ mãſuetudinẽ ⁊ patiẽtiaȝ. ⁊ ſic diſſoluit
pctm̄ ire q̄ hoĩem ĩpedit ne alijs fructificet
ꝑ bonũ opus: ꝯuerſatiõez ei⁹ odibilẽ reddẽ
do. Eccl'. xviij. Spm̄ ad iraſcendũ facilẽ q̄s
poterit ſuſtinere. Nõne ardorez refrigerabit
ros. Quarto die fecit de⁹ luminaria. ſ. ſolẽ:
lunã: ſtellas: añ aduentũ. ſ. ſ. ꝫ aĩa aliq̄n bo
nũ ꝓpoſitũ ꝯcipiat: ⁊ aliqua opa de gñe bo-
noꝝ faciat: tñ ſtatim deficit: ⁊ inflat manus
eius. Vñ nõ ꝑſeuerat in bono. Lu. viij. Ad
tp̄us credunt. ⁊ in tp̄e tẽptatiõis recedunt.
Sp̄s aũt ſctũs aduenĩẽs in aĩa: fortificat ⁊
roborat eã in bonũ. Vñ B. petr⁹ p⁹ receptio
nẽ. ſ. ſ. reputauit leue mori ꝓ xp̄o. q̄ tñ prius
añ negauerat xp̄m ad vocẽ ancille. hãc pre-
ſeruatiuã facit. ſ. ſ. in aĩa per donũ fortitudi
nis. Judi. v. Stelle manẽtes in ordine ⁊ cur
ſu ſuo: ꝯ ſyſarã pugnauerũt. ꝑ h̄ aũt diſſolui
tur pctm̄ accidie q̄ eneruat vires hoĩs. pſ.
Fingit la. in precepto. Quinto die creauit
de⁹ ex aqua ⁊ terra aues ⁊ piſces. ante ad-
uentũ. ſ. ſ. in aĩa cor ad terrena deprimit per
nimiũ amorẽ pſ. Oculos ſuos ſtatuerũt de
clinare in terrã. Sp̄s aũt ſctũs adueniens
in aĩa eleuat cor a terrenis ad celeſtia ꝑ ꝓm
ptitudinẽ obediẽtie mãdatoꝝ dei Job. xxxix
Ad p̄ceptũ tuuȝ eleuabit aq̄la. i. cor nobile
doctũ a. ſ. ſ. Hanc ꝓmptitudinez facit ſ. ſ. in
aĩa ꝑ donũ ꝯſilij qd̄ dicit. Vade ⁊ vẽde oĩa
q̄ habes ⁊ da pauperib⁹: ⁊ veni ⁊ ſeq̄re me
Mat. xix. Per hoc autẽ diſſoluit pctm̄ aua
ricie: q̄ eſt ydoloꝝ ſeruitus. vbi em̄ ſpũs dñi
ibi libertas. vt dr̄. ij. Coꝝ. iij. Sexto die cre-
auit deus hoĩem ad imaginẽ ⁊ ſilitudinem
ſuã. Ante aduentũ. ſ. ſ. in aĩa nihil hõ cogi-
tat: nec cupit niſi ĩmundiciã luxurie. vt pȝ in
ꝑn. mundi. Geñ. vij. Oĩs q̄ppe caro corru-
perat viã ſuã corã dño. Sp̄s aũt ſcũs adue
niens in aĩa eleuat ipãm ad ꝯtẽplationẽ ete
noꝝ ꝑ donuȝ intellect⁹. q2 ſpũs oĩa ſcrutat
etiã ꝓfunda dei. i. Coꝝ. ij. ꝑ h̄ autẽ diſſoluit
pctm̄ luxurie. Job. xxxiiij. Si dixerit ad deũ
cor ſuũ. ſpũȝ illius ⁊ flatũ ad ſe trahet. ⁊ defi
ciet oĩs caro. i. carnalitas. Septimo die re
quieuit de⁹ ab oĩ ope qd̄ patrarat. Hec em̄
eſt ꝯſummatio poſt laborẽ dierũ. Añ aduẽ
tum. ſ. ſ. in aĩa. nõ ſapiũt ei bona celeſtia. cũ
hẽat palatũ ⁊ guſtũ infectũ Phil'. iij. Quoꝝ
de⁹ vẽter eſt. ⁊ gl'ia in ꝯfuſiõe eoꝝ. Sp̄s aũt
ſctũs aduenĩẽs in aĩa vocat eã ad q̄etẽ diui
ne ꝯtẽplatiõis. Apoc. xiiij. Amodo iaȝ dic
ſgũſſctũs: vt req̄eſcãt in laborib⁹ ſuis. ⁊ h̄ ꝑ
donũ ſapīe q̄ ꝑguſtat cena eterne btitudis
Ecc̄. xxiiij. Sp̄s me⁹ ſuꝑ mel dulcis. per hoc
autem diſſoluitur peccatum gule. Gregori⁹
Guſtato ſpiritu deſipit oĩs caro.

Decimoquinto ſpũſſctũs
docebit vos penitẽtes. Sex vob̄ neceſſaria
ad iuſtificationẽ. Primo ꝯſolationẽ. iõ dr̄
Job. xiiij. Paraclitus qd̄ idẽ eſt ꝙ ꝯſolator
Eſa. lxi. Sp̄s dñi ſuꝑ me ⁊c̄. vt ponerẽ cõſo
lationẽ lugentib⁹ ſyon. Greg. Conſolator
ſpũs dr̄. q̄ de pctĩ ꝑpetratiõe merentib⁹. dũ
ſpẽ venie p̄parat ab afflictione triſticie mẽ-
tẽ leuat. Secũdo viuificationẽ. iõ dr̄ ſpũs
q2 ſpũs eſt q̄ viuificat. ſ. pctõres penitentes
Tertio ſanctificationẽ. iõ dr̄ ſctũs q2 ſcti-
ficat ⁊ mũdat. Vñ ſanctus. i. mũdus. pſal'.
Fluminis impetus. i. abundans gr̄a. ſ. ſ. leti
ficat ciuitatẽ dei. i. eccl'iaȝ dei. Quarto dile
ctionez. iõ dr̄. quẽ mittet pr̄. Dicit em̄ pr̄ q2
naturaliter diligit nos. Job. xiij. Ip̄e em̄ pr̄
amat vos. Si ipſe eſt pr̄ ⁊ nos filij. Sed in
ter filios eiuſdẽ pr̄is: dȝ eẽ natural' dilectio.
Quinto ſaluationẽ. ideo dr̄. In noĩe meo
qd̄ eſt ieſus. i. ſaluator: q2 ĩ noĩe ſalut̄ pr̄ mi
ſit ſpm̄ ad ſaluãdas gẽtes. Mat. ij. Ip̄e em̄
ſ. f. p. ſuum. Sexto inſtructionẽ. ideo dr̄ ille
vos docebit oĩa. q2 eramus ignari ei⁹: ꝑ qd̄
poteramus ſaluari. Miſſus eſt g̊. ſ. ſ. q̄ nos
doceat oĩa. hic per gr̄am ⁊c̄. Amen.

¶ In feſto ſctiſſime trinitat̄. Sermo. xxxv.

Si dixero vobis ce
leſtia credet̄. Job iij. ⁊ in euã-
gelio p̄ntis ſolẽnitatis. Btũs
Berñ. in ſermo. de trinitate dicit ſic. Inq̄rẽ
de trinitate ꝑuerſa curioſitas ẽ. Credẽ ⁊ te
nere ſic ſctã eccl'ia tenet: fides ⁊ ſecuritas ẽ.

Uidere aũt eã ſicuti eſt: ꝑfecta ⁊ ſumma felicitas eſt. hec ille. Sup q̄ talē moueo q̄ſtionem vtrũ explicite credere miſteriũ trinitat̄ ſit ad ſalutē maxime neceſſitatis. ad iſtã q̄ſtionem r̄ndent duo doctores noui teſti. Primus eſt. B. Augꝰ. li. i. de trini. dicēs ſic. Ubi querit̄ vnitas trinitatis, ⁊ trinitas vnitat̄. pr̄is ⁊ f. ⁊ ſ. ſ. nec ꝑiculoſius alicubi erratur nec laborioſius aliq̄d q̄rit̄: nec fructuoſius aliq̄d inuenit̄. hec ille. Secūdus ē ſcũs tho. ſecūda ſcd̄e. q. ij. arti. viij. dicēs ſic. Miſterium xp̄i explicite credi nō pōt ſine fide trinitat̄ q: in miſterio xp̄i h̄ ꝯtinet̄ ꝙ filiꝰ dei carnē aſſumpſerit: ⁊ ꝙ ꝑ gr̄am. ſ. ſ. mūdũ renouauerit. ⁊ iterũ ꝙ de. ſ. ſ. ꝯceptus fuerit. ⁊ iō eo modo q̄ miſteriũ xp̄i ante xp̄m fuit q̄dē a maioribꝰ explicite creditũ. Implicite autē ⁊ quaſi obũbrate a minoribꝰ: ita etiã ⁊ miſteriũ trinitatis. ⁊ iō etiã poſt tp̄s gr̄e diuulgate: tenent̄ oēs ad explicite credendũ miſteriũ trinitatis. ⁊ oēs q̄ renaſcunt̄ in xp̄o hoc adipiſcunt̄ ꝑ inuocationē trinitat̄. ſm̄ illud Mat. vlti. Euntes docete oēs gentes baptizātes eos ī noīe pr̄is ⁊ f. ⁊ ſ. ſ. hec tho. vbi ponit quattuor ꝯcluſiones. Prima cōcluſio deũ cognoſcē poſſumus rōne naturali ſuggerēte. p3 q: vt dicit p̄ma pte. q. xij. arti. xij. Creature ſenſibiles ſunt effectꝰ a cã dependētes: iō ex eis in hoc perduci poſſumꝰ: vt cognoſcamus de deo an eſt: ⁊ vt cognoſcamus de ipſo ea q̄ neceſſe eſt ei cōuenire ſm̄ ꝙ eſt p̄ma oīm cã excedēs oīa ſua cauſata. Uñ cognoſcimus de ipſo habitudinē3 ipſiꝰ ad creaturas. ſ. ꝙ eſt oīm cã: ⁊ differentiam creaturatũ ab ipo. ſ. ꝙ ipſe nō eſt aliq̄d eoꝝ que ab ipſo cauſant̄: ⁊ ꝙ hec nō remouent̄ ab ipſo ꝓpter eius defectũ: ſ; q: ſupexcedit. Ro. i. Q̄d notũ eſt dei: manifeſtũ eſt illis. ⁊ Augꝰ. lib. retractationũ dicit. Nō approbo q̄d in or̄one dixi. Deus q̄ non mũdos ſcire verũ noluiſti. R̄nderi etiã pōt multos etiã non mundos. multa vera ſcire. ſ. ꝑ rōnē naturalē. hec tho. Secūda ꝯcluſio deũ ꝑfectiꝰ cognoſcē poſſumus. ſ. ſ. ꝑ gr̄am influēte. p3 q: vt dicit p̄ma pte. q. xij. arti. xiij. Licet per reuelationē gr̄e in hac vita nō cognoſcamꝰ de deo q̄d ſit: ⁊ ſic ei quaſi ignoto ꝯiũgimur. ſicut dicit Dyoñ. lib. de miſtica theologia. Q̄d ille q̄ melius deo vnit̄ in hac vita. vnit̄ ei ſicut oīno ignoto. tñ plenius ipſu3 cognoſcimus inquãtũ plures ⁊ excellētiores effectus eius nobis demonſtrant̄. q: interdum alique res ſenſibiles formant̄ diuinitꝰ: aut etiã voces ad aliquid diuinũ exprimendu3 ſicut in baptiſmo viſus eſt. ſ. ſ. in ſpecie columbe: ⁊ vox pr̄is audita eſt. Hic eſt filius meꝰ dilectus. etiã inquantũ ei aliqua attribuimꝰ ex reuelatiōe diuina ad q̄ rō naturalis non ꝑtingit: vt deũ eſſe trinũ ⁊ vnu3. ſm̄ illud. i. Coꝛ. ij. Nobis reuelauit deus ꝑ. ſ. ſ. illa. ſc3 q̄ nemo p̄ncipum huiꝰ ſeculi nouit. i. ꝑhoꝝ. vt glo. exponit. Tertia ꝯcluſio. ante xp̄i aduētum fides trinitatis erat occulta in fide maioꝝ: voluntate rōni ꝑcipiente. p3. q: vt dicit tho ſecunda ſcd̄e. q. ij. arti. vi. Explicatio credendoꝝ fit ꝑ reuelationē diuinã. Credibilia enĩ naturalē rōne3 excedūt. Reuelatio aūt diuina ordine quodã ꝑuenit ad inferiores ꝑ ſuperiores, ſicut ad hoīes ꝑ angelos. ⁊ ad inferiores angelos per ſuꝑiores. vt p3 per Dyoñ. in cele. hierarchia. Et iō pari rōne explicatio fidei. o3 ꝙ perueniat ad inferiores hoīes ꝑ ſuperiores. ſm̄ ꝙ d: Iob. i. Boues arabāt ⁊ aſine paſcebant̄ iuxta eos q: vide licet minores q̄ ſignificant̄ ꝑ aſinas debent in credendis adherere maioribꝰ. q̄ ꝑ boues ſignificant̄. vt Greg̃ exponit. ij. moral̄. hec tho. Quarta ꝯcluſio. poſt xp̄i aduentũ manifeſtata eſt fides trinitatis mūdo ꝑ ap̄los deo efficiente. p3 q: vt dicit ſecūda ſcd̄e. q. ij. arti. ij. Intellectus credentis aliq̄n ꝯuincit̄ ad hoc ꝙ iudicet eſſe credendũ his q̄ dicuntur. licet nō ꝯuincat̄ ꝑ euidentia3 rei. ſicut ſi aliq̄s ꝓpheta prenũciaret in ſermone dñi aliquid futurũ. ⁊ adhiberet ſignũ: mortuum ſuſcitando: ex hoc ſigno ꝯuincerent̄ intellectus videntis vt cognoſceret manifeſte hoc dici a deo: q̄ non mentit̄. licet illud futurum q̄d predicit̄ in ſe euidens nō eſſet. vñ rō fidei nō tolleret̄. ideo fides xp̄i in fidelibꝰ laudat̄. q̄a vident multa manifeſta indicia: ex quibus percipiũt doctrinã eccl̄ie eſſe a deo q̄uis ipſi res ipſas quas eccleſia docet nō videant. puta deu3 eſſe trinũ ⁊ vnũ. ⁊ aliq̄d hmōi. Unde dñs dicit Ioh. xvij. Pater manifeſtaui nomen tuũ hominibus quos dediſti mihi. q̄d exponens Augꝰ. dicit. Non illud nomen tuũ quo vocaris deꝰ: ſed illud q̄ vocaris pater meus. hoc nomen eis prius occultu3: nũc manifeſtaui eis. Ille enĩ q̄ hoc credit: habet ſufficiens inductiuu3 ad credēdu3. Inducit̄ enĩ auctoritate diuine ſcripture miraculis confirmate. Et q̄d plus eſt interiori inſtinctu dei iuuantis. Ideo dicitur. Si dixero vobis celeſtia credetis.

Si dixero vobis celeſtia.

Appropriatoꝝ credetis.
Angelorum:credetis.
Celorum:credetis.
Elementoꝝ:credetis.
Patriarcharum:credetis.
Prophetarum:credetis.
Scientiarum:credetis.
Creaturarum:credetis.
Apoſtoloꝝ:credetis.
Miraculoꝝ:credetis.
Paganorum:credetis.
Uirtuoſorum:credetis.

¶ Primo ſi dixero vobis celeſtia ſctē trinitatis declarata ſignis appropriatoꝝ credetis. Sciendū ꝙ ad manifeſtationē fidei ꝯueniens fuit eēntialia attributa pſonis diuinis appropriari. Licet eñ trinitas pſonarū demōſtratiue ꝓbari non poſſit:ꝯtingit tñ vt p aliqua magis manifeſta declaret̃. Eſſentialia autē attributa ſunt nobis manifeſta magis ꝙ̄ ꝓpria pſonarū. qꝛ ex creaturis a q̄bus cognitionē accipim⁹ poſſumus p certitudinē deuenire in cognitionē eſſentialiū attributoꝝ:nō aūt in cognitionē pſonaliū ꝓprietatū. Intellectus autē noſter q̄ ex creaturis in dei cognitionē manuducit̃. oportet ꝙ deū ꝯſideret ſm modū quē a creaturis aſſumit. In cōſideratōe autem creature:quattuor nobis ꝯſideranda p ordinē ꝯcurrūt. Primo cōſiderat̃ res ipſa abſolute inquantū eſt ens quoddā ⁊ ſic ſi ꝯſideret̃ deus abſolute ſm eſſe ſuū. ſic ſumitur appropriatio Hylarij. ij. de trini. dicētis Eternitas eſt in patre. ſpecies in imagine. vſus in munere. ſm quā eternitas approp̄atur patri. ſpecies filio. vſus ſpūiſctō. Eternitas eñ inquantū ſignat nō eſſe p̄ncipatū ſimilitudinē hꝫ cū ꝓprio patris. q̄ eſt principiū:nō de p̄ncipio. Species aūt ſiue pulchritudo:ſimilitudinē habet cū ꝓprijs filij. naꝫ ad pulchritudinē tria req̄runt̃. Primo q̄dē integritas ſiue perfectio. que eñ diminuta ſunt:ex hoc ipſo turpia ſunt. ⁊ ſm hoc habꝫ ſimilitudinē cū ꝓprio filij inquantū eſt filius habens in ſe naturā patris vere ⁊ ꝑfecte Secūdo debita ꝓportio ſiue ꝯſonantia mēbroꝝ:⁊ ſic cōuenit cū ꝓprio filij. inquantuꝫ eſt imago expreſſa pr̄is. Vñ videm⁹ ꝙ qñ imago ꝑfecte repñtat rē:ꝗuis turpē d̄r eſſe pulcra. Tertio claritas. ⁊ ſic ꝯuenit cū ꝓprio filij inq̄tū ē v̄bū. qđ q̄dē eſt lux ⁊ ſplēdor intellect⁹. vt dic̄ Damaſ. Uſus aūt hꝫ ſilitudinē cū ꝓprijo ſ. ſ. Nā vſus q̄ pr̄ ⁊ filius ſe inuicē fruuntur. ꝯuenit cū ꝓprio ſpūſſctī inq̄tum eſt amor. Uſus v̄o q̄ nos fruimur deo ꝯuenit cū ꝓprio. ſ. ſ. inquātū eſt donū. Secūdo cōſiderat̃ res inquantū eſt vna:⁊ ſic ſi cōſideret̃ de⁹ inq̄tum eſt vn⁹. ſic ſumit̃ appropriatio. Aug. i. de doctrina xp̄iana dicētis. In pr̄e eſt vnitas. in filio eq̄litas. in ſpūſctō vnitatꝭ eq̄litatiſqꝫ ꝯcordia. Nam vnitas d̄r abſolute. nō preſupponēs aliq̄d aliud. ⁊ iō patri appropriat̃. q̄ nō preſupponit aliquā perſonā cū ſit p̄ncipiū:nō de p̄ncipio. Equalitas aūt importat vnitatē in reſpectu ad alterū. Nam equale eſt qđ hꝫ vnā quātitateꝫ cū alio. ⁊ iō equalitas appropriat̃ filio:q̄ eſt p̄ncipipiū de p̄ncipio. Conexio aūt īportat vnitatē aliquoꝝ duoꝝ. Vñ approp̄at̃ ſpūiſctō inq̄tum eſt a duob⁹. Tertio ꝯſiderat̃ res inq̄tū ineſt ei virt⁹ ad operandū ⁊ ſic ſi ꝯſideret̃ deus inquātū eſt in eo v̄tus ad operandū. ſic ſumit̃ appropriatio Aug. dicēt. In patre eſt potētia:in filio ſapiā:in ſpūſcō bonitas. Potentia eñ hꝫ rōnem p̄ncipij. ⁊ ſic hꝫ ſimilitudinē cuꝫ patre celeſti q̄ eſt p̄ncipiū totius deitatis. Sapientia habet ſimilitudinē cū filio celeſti inquantū eſt verbuꝫ qđ nihil aliud eſt niſi ꝯceptus ſapiētie. Bonitas aūt cū ſit rō ⁊ obiectum amoris. hꝫ ſimilitudinē cū ſpūſctō vel dono q̄ eſt amor.

Quarto cōſideratur res ſm habitudinem quā habet ad ꝓducta. ⁊ ſic ſi conſiderat̃ deus in habitudine ad ſuos effectus: ſumitur appropriatio Aug. libro de trini. dicentis. Non confuſe accipiendum eſt qđ dicit apoſtolus. Ex ipſo ⁊ per ipſum. ⁊ in ipſo. Ex ipſo dicens propter patrem. per ipſum ꝓpter filium. in ipſo propter ſpiritumſanctuꝫ. Inquantū eñ hec prepoſitio ex:importat habitudinem cauſe efficientis:que quidem competit deo ratione ſue potentie actiue. ſic appropriatur patri ſicut ⁊ potentia. Inquantū eñ hec p̄poſitio p:deſignat habitudineꝫ forme per quā agens operat̃ Sicut dicim⁹ ꝙ artifex operat̃ p artē:ſic appropriat̃ filio q̄ eſt ars ⁊ ſapiā. ꝓut vero res cōtinentur a deo inquantū deus ſua bonitate eas ineſſe conſeruat ⁊ gubernat ad finem conuenientem adducendo Sic ly in ipſo appropriat̃ ſpūiſancto ſicut ⁊ bonitas.

¶ Secundo ſi dixero vobis celeſtia Angeloꝝ:in q̄bus relucet imago trinitatis credetis. Nam quantū ad id inq̄ cō

ſideraſ rō imaginis:qđ eſt natura intellectu
alis.imago dei pfecte eſt in angelis. ſm illō
Ezech.xxviij.Tu ſignaculū ſimilitudis. ple⸗
nus ſapiā.pfectꝰ decore.in delitijs padiſi dei
fuiſti.Imago aūt trinitatis ē in angelis q̄tū
ad quattuor. Primo q̄tum ad diſtinctiōez
hierarchiarū.In angelis eñ tres hierarchie
diſtinguūtur.Nā ſuperiores angeli hñt vniū⸗
ſaliorē cognitionē vitatis q̄ inferiores.Hec
aūt vlis acceptio cognitōis ſm triplicē gra⸗
dum in angelis pōt diſtingui poſſunt eñ rō⸗
nes rerū de q̄bus angeli illuminanſ ꝯſidera
ri triplicit. Primo ſm q̄ pcedūt a pncipio
vlī qđ eſt deꝰ.⁊ iſte modꝰ ꝯuenit pme hierar
chie:q̄ imediate ad deū extēdiſ:⁊ in veſtibul
dei collocaſ.vt Dyo.dic.iiij.c.cele.hierarchie.
Secūdo put huiꝰ rōnes dependēt ab vlibꝰ
cauſis creatis.q̄ iam aliquo mō multiplican
tur ⁊ hic modꝰ cōuenit ſcđe hierarchie. Ter
tio ſm q̄ huiꝰ rōnes applicanſ ſingulis rebꝰ
⁊ put dependēt a pprijs cauſis.et hic modꝰ
cōuenit infime hierarchie. Secūdo quantū
ad diſtinctionē ordinuz.Nam ipa rō hierar⸗
chie reqrit ordinū diuerſitatē.q̄ q̄dem diuer⸗
ſitas ordinū ſm diuerſa officia ⁊ actꝰ cōſide
rantur.Sicut in vna ciuitate ſunt diuerſi or⸗
dines ſm diuerſos actus. In ciuitatibꝰ eñ
triplex ordo hoīm inueniſ.Quidā eñ ſūt ſu
premi:vt optimates.Quidā infimi:vt vilis
pplus.Quidā medij:vt pplus honorabilis.
Sic ⁊ in q̄libet hierarchia angelica ordīes di
ſtinguunſ ſm diuerſos actꝰ ⁊ officia.Et ppt
hoc Dyo.vi.ca.cele.hierarchie ponit tres or⸗
dines in q̄libet hierarchia. Tertio q̄tuz ad
diſtinctionē in eodē ordine. Licet eñ omēs
angeli vniꝰ ordinis ſint aliq̄ mō equales quā
tum ad cōmunem ſimilitudinē:ſm quā ꝯſti
tuūtur in vno ordine:tñ ſimpliciſ nō ſunt eq̄
les.Unde Dyo.dicit.iiij.ca.cele.hierarchie.
Qꝛ in vno ⁊ eodē ordine angeloꝝ eſt accipe
pmos:medios ⁊ infimos. Quarto ſm di⸗
ſtinctionē actuū.Nā vt Dyo dicit.viij.ca.ce
le.hierarchie.Angeli ſcđe hierarchie purgan
tur.illuminantur et perficiūtur per angelos
prime hierarchie.

Tertio ſi dixero vobis ce
leſtia celoꝝ in quibus relucet veſtigiū trinita
tis credetis.Naz celū diciſ quattuor modis
in ſcripturis:in quibus ſanctiſſima trinitas
relucet. Primo eñ diciſ celū pprie ⁊ natu⸗
raliter:⁊ ſic diciſ celū corpus aliqđ ſublime ⁊
luminoſum actu vel potentia:⁊ incorruptibi
le p naturam.Et ſm hoc ponūtur tres celi.
Primū totaliter luciduz:qđ vocaſ empireū.
Secūdum totaliter dyaphanū:qđ vocatur
celū criſtallinū.Tertium partim dyaphanuz
⁊ partim lucidū actu:qđ vocaſ celū ſydereū:
⁊ diuidiſ in octo ſperas.ſ.ſperā ſtellarū fixa⸗
rum.⁊.vij.ſperas planetarū. Secūdo diciſ
celum p pticipationez alicuiꝰ pprietatis cor⸗
poris celeſtis.ſ.ſublimitatis ⁊ luminoſitatis
actu vel potentia.⁊ ſic totū iſtud ſpaciū quod
eſt ab aq̄s vſq̄ ad orbez lune. Damaſ.ponit
vnū celū.noīans ipſum celū aereuz:⁊ ſic ſm
eū ſunt tres celi:aereū.ſydereū.⁊ empireum.
de quo intelligiſ:qđ apľus legitur raptꝰ vſq̄
ad tertiū celū. Tertio diciſ celū aliqđ ſpūa⸗
le bonū:in quo eſt ſctōꝝ beatifica remunera
tio.Unde Luce.vi.diciſ.Merces vr̄a mul⸗
ta eſt in celis.vt Augu.exponit. ⁊ ſic ſm euz
ſunt tres celi.ppter tres dotes aīe.Prima ē
viſio q̄ ſuccedit fidei.Secūda eſt cōprehēſio
q̄ reſpondet ſpei.Tertia eſt fruitio que cōne⸗
ctitur charitati.Nō eñ apud nos:omē qđ vi
deſ iam teneſ vľ habeſ.quia videnſ interdū
diſtantia:vel q̄ nō ſunt in poteſtate noſtra.
Nec̄ iterū omibus q̄ habemus fruimur.qꝛ
vel nō delectamur in eis:vel qꝛ nō ſunt vlti⸗
mus finis noſtri deſiderij.vt nr̄m deſideriuz
impleant ⁊ quietent.Sed hec tria hñt beati
in deo:quia ⁊ vidēt ipm:⁊ videndo tenēt ſi⸗
bi pſentem:in prāte hñtes ſemp eū videre ⁊
tenentes fruūtur:ſicut vltimo fine deſideriuz
implente. Quarto diciſ celū aliqđ genꝰ ſup
naturalis viſionis ſm ordinē potentiarū co⸗
gnoſcitiuarū:vt pmuz celū dicaſ viſio ſuper⸗
mundana corporalis q̄ fit p ſenſum:ſicut vi⸗
ſa eſt manus ſcribentis in pariete,Danie.v.
Scđm autē celum fit viſio imaginaria.puta
quā vidit Eſaias.⁊ Johānes in Apocalipſi.
Tertiū vero celū dicaſ viſio intellectualis:q̄
angeli ⁊ ſctē aīe fruūtur dei cōtemplatiōe.de
q̄bus exponit Aug.xij.ſup Geñ.ad litteraz.
Qꝛ paulꝰ eſt raptus vſq̄ ad tertiū celuz ⁊c.

Quarto ſi dixero vobis
celeſtia elementoꝝ.in q̄bus ſplendet ſignuz
ſanctiſſime trinitatis credetis.Sūt eñ quat
tuor elementa:velut pncipia rerū corruptibi⸗
lium:in q̄bus impſſum eſt ſignū ſctē trinita⸗
tis. Primū elementū eſt ignis:in q̄ quidē ē
ſpēs ignis ſplēdor ⁊ calor.Splēdor ab igne
naſciſ.Calor ab igne ⁊ ſplēdore gñaſ.Unde
dic Aug.ſplēdor ē de igne.calor vo de vtroq̄
⁊ tñ coeuꝰ ſunt.Da mihi ignē ſine calore et

ſplendore: ⁊ credam patrē ſine filio: ⁊ ſpūſācto. Secūdum elementū eſt aer: in quo ſāctiſſima trinitas mirabilia opata eſt. Nā pater in voce ꝑteſtāte manifeſtaꝛ ſup xp̄m baptizatū. tanq̄ actoꝛ vocis: vel loquēs p vocē ⁊ quia ꝓpriū eſt patri ꝓducere verbū. qḋ eſt dicere vel loqui. iō cōuenientiſſime pater per vocē manifeſtatꝰ eſt. qḋ ſignat vbū. Vn̄ ⁊ ipſa vox a patre emiſſa filiationē vbi ꝑteſtaꝛ Math. iij. Ecce vox de celis dicēs. Hic eſt filius meꝰ dilectus. Filiꝰ etiā in ſua paſſiōe noluit pati ſub tecto: nec ī tēplo iudaico: ne putareꝛ p vna tm̄ plebe oblatꝰ: ſed in aere cōi: vt ſacrificiū eſſet cōe: qḋ cōis eſt purificatio. Etiā aſcendēs in celū p aera tranſiuit: vt per ſacrā aſcenſionē ſui coꝛpis mūdareꝛ aeris infectio. Sp̄s aūt ſctūs datꝰ eſt apoſtolis ī ſpecie flatus ⁊ aeris. Joh. xx. Inſufflauit ⁊ dixit Accipite ſpm̄ſanctū. Tertiuȝ elementū eſt aqua: in qua trinitatē pſonarū oñdit. Dyo. li. de diui. no. Pater em̄ eſt inſtar fontis. Filius inſtar riui a fonte ꝓcedentis. Sp̄ūſanctus inſtar ſtagni a fonte ⁊ riuo emanantis. Et ſicut fōs generat riuū: ſic pater gn̄at filiū. Fons ⁊ riuus faciūt ſtagnū. qꝛ pater ⁊ filiꝰ ſpirāt ſpm̄ſanctū. Fons a nullo ꝓcedit: qꝛ pꝛ a nullo exiſtit. Et tn̄ in fonte: riuo: ⁊ ſtagno: ē eadē aqua. quia in patre ⁊ filio ⁊ ſpūſancto: eſt eadē ſubſtantia. Quartuȝ elementū eſt terra: in qua demonſtrata eſt pſonarū trinitas. ex hoc qḋ dȝ. iij. Joh. p̄mo. Tres ſunt q̄ teſtimoniū dant in terra. Sp̄ūs: aqua: ⁊ ſanguis. Nā ex latere xp̄i fluit aq̄ ad nos abluēdum: p ſacramentū baptiſmi. ſanguis autē ad redimendū. ſp̄ūs aūt poſitus eſt a xp̄o ad eos p̄ri recōciliādū q̄ teſtāꝛ trinitatē pſōaꝝ.

Quīto ſi dixero vobis celeſtia Patriarcharū in q̄bus figurata eſt trinitas pſonarum. credetis. Adam credidit myſteriū trinitatis: quia ſic fuit creatꝰ ⁊ inſtitutus a deo vt haberet ſciam oīm ad inſtructionem ⁊ gubernationē gn̄is humani. Ad gubernationē aūt vite ꝓprie ⁊ alioꝝ: nō ſolū req̄ritur cognitio eoꝝ q̄ naturaliter ſciri pn̄t. Sȝ etiā cognitio eoꝝ q̄ rōneȝ naturalē excedūt. eo ꝙ vita hoīs oꝛdinaꝛ ad quendā finē ſupnaturalem: ſicut nobis ad gubernationē vite nr̄e neceſſariū eſt cognoſcere q̄ fidei ſūt. Vn̄ ⁊ de his ſupnaturalibꝰ p̄mus homo tātam cognitioneȝ accepit: quāta erat neceſſaria ad gubernationē vite humane ſm̄ ſtatuȝ illū. Unde vidit deum in tribus pſonis in raptu quādo deus īmiſit ſopoꝛē in Adā. Gen̄. ij. Noe credidit myſteriū trinitatis: qn̄ in archa ſaluatus eſt. i. in celeſti gl̄ia. cū tribus filijs. i. cū fide ſancte trinitatis. Abꝛahā credidit myſteriū trinitatis: in tribꝰ viris deſcendētibus p viā. Nam tres vidit ⁊ vnū adoꝛauit. vt dꝛ Gen̄. xxviij. Iſaac credidit myſteriū trinitatis. qn̄ fodit tres puteos. vt dꝛ Gen̄. xxij. Jacob credidit myſteriū trinitatis: qn̄ vidit ſchalam triū graduū. Gen̄. xxviij. Joſeph credidit myſteriū trinitatꝪ: qn̄ vidit tres palmites in vna vite. Gen̄. xl. Moyſes credidit myſteriū trinitatis: qn̄ tres ſolēnitates p̄cipuas inſtituit. ad q̄s cōuēire debebāt oēs iudei. Exo. xxiij. etiam Exo. v. dixit. Deus hebreoꝝ vocauit nos vt eamꝰ viā triū dierū in ſolitudine. i. vt p fidē trinitatis ei in hac vita in qua peregrini ſumꝰ fideliter ſeruiamus. qꝛ ſic ad ſalutem peruenimus.

Sexto ſi dixero vobis celeſtia Prophetarū q̄ ſpū ꝓphetico myſteriuȝ ſancte trinitatis cognouerūt ⁊ vobis annunciauerunt credet. Dauid in p̄s. dixit. Verbo dn̄i celi firmati ſunt. ⁊ ſpū oꝛis eiꝰ oīs virtus eoꝝ. Per dn̄m intelligens patrē. qꝛ ip̄e inuocabit me. pater meꝰ es tu. Per verbū intelligens filiū. dn̄s dixit ad me: filius meꝰ es tu. Per ſpm̄ intelligēs ſpm̄ſanctuȝ. qꝛ ſpm̄ſctm̄ tuū ne auferas a me. Salomon ꝓuerbi. xxx. Tria ſunt mihi difficilia: quia trinitatē ī vnitate impfecte cognouit. Eſaias. vi. dixit. Seraphin clamant ⁊ dicūt: Sctūs. ſcūs. ſanctꝰ: dn̄s deꝰ exercituū. plena eſt oīs terra maieſtate eiꝰ. Cū em̄ ter dicit ſctūs oñdit trinitatē pſonarū. Cū ſemel dicit. dn̄s deus: oñdit vnitatem eſſentie. Jeremias. i. c. dicit. A. a. a. dn̄e deꝰ. Cum tertio dicit. a. deſignat trinitatē pſonarum. qḋ aūt ſingulariter dicit: dn̄e deꝰ: oſtēdit vnitatē eſſentie. Dan̄. iij. dicit. ꝙ apparuerunt tres digiti q̄ſi manꝰ hoīs ſcribētis. appēdit. numerauit. diuiſit. Manꝰ iſta eſt deꝰ qui oīa creat. in qua manu ſunt tres digiti. i. tres pſone. de q̄bus dꝛ Eſa. xl. Quis appēdit tribus digitꝪ molē terre. Quāuis ḡ iſti tres digiti hēant appēdere. numerare ⁊ diuidere. tamē pater p ſuā potentiā oīa appēdit. i. omnia poꝛtat ⁊ cuſtodit. Filius p ſuā ſapiaȝ oīa numerat. i. cognoſcit ⁊ iueſtigat. Sp̄ūſanctꝰ p ſuā bōitatē oīa diuidit. i. dōa ſua oībꝰ tribuit.

Septimo ſi dixero vobis celeſtia ſciaruȝ: exp̄imentū ſciſſimā trinitatē

credetis. Grāmatica enī q̄ eſt ſcia recte lo-
quendi recteqꝫ ſcribēdi: exprimit hāc trinitatē
Cū inter oēs ptes orōnis declinabiles: non
niſi tres pſonas aſſumit. ſ. pmā de ſe loquen
tem. hec ſignificat patrē: ⁊ ſcdam ad quā pri-
ma loq̄tur. ⁊ h̄ ſignificat filiū: ⁊ tertiā de q̄ pri
ma loq̄tur ad ſcdam. ⁊ h̄ ſignificat ſpūſctm̄.
Etiā in noīe nō niſi tres articlos diſtinguit.
etiā in nūero triplicē numerū ſtatuit. ſ. ſingu
larē. dualē. ⁊ plalem. Rhetorica q̄ eſt bn̄ di
cendi ſcia ad pſuadendum iuſta ⁊ bona hāc
trinitatē exponit: cū tria gn̄a cauſaꝝ aſſumit
ſcꝫ deliberatiuū. demōſtratiuū. iudiciale. Ei⁹
enī ſuaſio trib⁹ locis diuidit̄. ſ. honeſto. vtili.
poſſibili. ei⁹ etiā laudis ordo trib⁹ tpib⁹ cōpre
hendit̄. ſ. ante ipm̄. i ipō. p⁹ ipm̄. Dyaletica
q̄ eſt rōnalis ſcia atqꝫ argumētatiua hāc tri
nitatē exprimit. cū in ſyllogiſmo tres termios
aſſumit. tres ppōnes cōſtituit. q̄s p tres fi
guras ordinat ⁊ diſtinguit. Philoſophia q̄
eſt rerum humanarū cognitio bn̄ viuēdi rō
ni ꝯiuncta. hāc trinitatē exprimit. cū ſe in tres
ſpēs diuidit. ſ. in naturalē ſiue phiſicā q̄ rerū
naturaſ diſſerit. i ethicā ſiue moralē. q̄ moreſ
hoīm diſq̄rit. in rōnalem ſiue logicā: q̄ in na-
turalib⁹ ⁊ moralib⁹ veritatē inq̄rit. Rerū na
turas de⁹ pater condidit. Mores hoīm de⁹ fi
lius inſtituit. Veritatē oīum rerū atqꝫ cogni
tionē deus ſpūſſanctus edocuit. Arithme-
tica q̄ eſt diſciplina numeroꝝ. hanc trinitatē
exprimit. cū numero ternario vtit̄ q̄ eſt in di-
uinis pſonis. nō aūt ꝓut vtit̄ noīe triplicita-
tis q̄ eſt ſpēs ꝓportiōis inequalis. Sicut pꝫ
p Boetiū in arithmetica. vn̄ in diuinis pſo
nis nō eſt triplicitas. ſꝫ trinitas. Cū enī dici-
mus trinitatē in vnitate nō ponimus nume-
ruꝫ in vnitate eſſentie. quaſi ſit ter vna. Sed
pſonas numerataſ ponim⁹ in vnitate nature
Sicut ſuppoſita alicui⁹ nature dicūt̄ eſſe vnū
in illa natura. E cōuerſo aūt dicim⁹ vnitateꝫ
in trinitate: ſicut natura dicit̄ eſſe vna in ſuis
ſuppoſitis. Geometria q̄ mēſuras dimēſio
neſqꝫ cōplectitur: hanc trinitatē exprimit. cum
equalitatē inter diuinas pſonas tranſſumit.
Vn̄ hylarius li. de ſynodis dicit. Tolle corpo
rum infirmitates. tolle ꝯceptus mulierū. tol-
le dolores ⁊ oēm humanā neceſſitatē. oīs fi
lius ſcḋm naturalē natiuitatē eq̄litas pr̄is eſt.
q̄ eſt initiū ſimilitudo nature. Et Athana-
ſius dicit. Tres pſone ſibi ſunt coeq̄les. nō vt
eq̄litas dicit dimenſiuā quātitatem. ſed diui
ne nature vnitatē. que vna numero eſt in p-
ſonis diuinis. Muſica q̄ in carminibus can-
ticiſqꝫ ꝯ̄ſiſtit. hanc trinitatē exprimit: cum in
tres partes ſe diſtribuit. ſ. armonicā q̄ ſonos
acutos ⁊ g̃ues ac mediocres decernit. ⁊ rith
micam q̄ in curſu verboꝝ an bene ſonus an
male cohereat requirit. ⁊ metricā que menſu
ras diuerſorum metroꝝ pbabili rōne cogno
ſcit. Aſtronomica q̄ de mundo tractat. hāc
trinitatē exprimit. cū de celo: mari: ac terra in
ſolita plura dicit. Job aūt. xi. dicit̄. Excelſior
celo eſt. ⁊ quid facies? pfundior iferno. ⁊ vn̄
cognoſces. longior terra mēſura ei⁹. ⁊ latior
mari. Per altitudinē deſignat̄ potētia virtu-
tis eius ſup oīa q̄ appropriat̄ patri. Per p-
funditatem virtus eius ad cognoſcendū oc-
culta p ſapiam: q̄ appropriat̄ filio. Per lati-
tudinem affectus dilectiōis ad omia p chari
tatem ⁊ amorē: q̄ appropriat̄ ſpiritui ſancto.
Medicina q̄ corporis vel tuet̄ vel reſtaurat
ſalutē. hanc trinitatē exprimit cū morboꝝ cu
rationē tribus generib⁹ diuidit. ſ. farmatiuā:
quā latini medicatiuā vocant. Cyrurgiā: quā
latini manuū opationē appellāt. Dietā quā
latini regulā nūcupant. Hec genera curatōis
habuit xps in humanis corporibus. de pmo
dicit̄ Luce. iiij. Quotquot eū tangebāt ſalui
fiebāt. Exemplum de hoīe hn̄te. xxx. annos i
infirmitate. de ſcdo patꝫ in ceco nato q̄ lutū
fecit ex ſputo. Joh. ix. de tertio dicit̄ Math.
ix. Euntes diſcite quid eſt miſericordiā volo
⁊c̄. Sed hec opa xpus faciebat in noīe pr̄is
ſui. Vn̄ dicit Joh. v. Opa q̄ ego facio in no-
mine patris mei ipſa teſtimoniū phibent de
me. etiā virtute ſpūſſancti. Eſa. xi. Spūs dn̄i
ſup me eo q̄ vnxerit me ⁊c̄. Ut mederer cō-
tritos corde. ⁊ Lu. xi. In ſpū dei eijcio demōia

Octauo ſi dixero vobis ce
leſtia creaturarū: in q̄bus relucet veſtigiū tri
nitatis diuinarū pſonarū credetis. Vn̄ Au
gu. vi. de trini. dicit. Oꝫ veſtigiuꝫ trinitatis in
creaturis apparet. Nā in oībus creaturis in-
uenit̄ repreſentatio trinitatis p modū veſti-
gij in q̄rum in qualibet creatura inueniūtur
aliqua q̄ neceſſe eſt reducere in diuinas pſo-
nas ſicut in cām. hoc aūt veſtigiū inuenit̄ q-
druplicitur. Primo ſcḋm q̄ dicit Augu. li. v.
de tri. Veſtigiū trinitatis inuenit̄ in vnaq̄qꝫ re
creata. ſcḋm q̄ vnū aliquid eſt: ⁊ ſcḋm q̄ aliqua
ſpecie format̄: ⁊ ſcḋm q̄ quendā ordinē tenet.
Quelibet enī creatura ſubſiſtit in ſuo eſſe: et
habet formā p quam determinat̄ ad ſpecieꝫ:
⁊ habet ordinem i aliquid aliud. Scḋm ergo
q̄ eſt quedam ſubſtantia creata repreſentat

cauſam ⁊ pͥncipium. ⁊ ſic demōſtrat perſonā patris. qui eſt principium. non de principio. Scd̄m aūt ꝙ hꝫ quandā formaꝫ ⁊ ſpēm rep̄ſentat verbum. ſcd̄m ꝙ forma artificiati ē ex conceptione artificis. Scd̄m aūt ꝙ habet ordineꝫ repreſentat ſpiritūſanctū qui eſt amor quia ordo effectus ad aliqͩ alterū eſt ex voluntate creantis. Secūdo penes illud quod ponitur Sapien. xi. Omnia in numero pondere ⁊ menſura cōſtituiſti dn̄e. Nam menſura refertur ad ſubſtantiā rei limitatā ſuis pͥncipijs numerꝰ ad ſpeciem. pondꝰ ad ordinē. Tertio penes illud qͦ ponit augu. modus ſpecies ⁊ ordo. Quarto penes illud qͦ ponit Augu. li. lxxxiij. queſtionū. Qͦ cōſtat. qͦ diſcernit. qͦ congruit. Conſtat eīn aliquid per ſuā ſubſtantiā. diſcernit p̄ formā. ꝯgruit per ordinem. Et li. de trinitate oſtendit Auguſti. imaginem trinitatis in hoīe inducens auctoritatē. Gene. pͥmo. Faciamꝰ hoīem ad imaginem ⁊ ſimilitudinē noſtrā. Non eīn potuit eſſe verbū ad āgelos. quia ipſi creatores nō ſunt. Qͦ ḡ dicit faciamꝰ: ⁊ nr̄aꝫ pl'alitatē indicat pſonarū. qꝛ ſi nō eſſet ibi pl'alitas ī pſonis nō diceret faciamꝰ ſꝫ faciā. nec noſtrā. ſꝫ meā. qͦ v̄o dicit. ad imaginē ⁊ ſil'itudinē. ptinet ad vnitatē ſubſtātie. que ſi nō eſſet ibi nō diceret ad imaginē ſed ad imagines. nec ad ſimilitudinē ſed ad ſimilitudines. In homine eīn mens: notitia eius: ⁊ amor eiꝰ: tria quedaꝫ ſunt. ecce mens nouit ſe et amat nō eīn poſſet ſe amare niſi noſceret ſe. Ipſa aūt mens eſt quaſi parens noticia eius quaſi ples. tertius eſt amor. qui quidē ab ipſa mēte: ⁊ noticia procedit.

¶ Nono ſi dixero vobis celeſtia apoſtoloꝝ expreſſe docentiū myſteriū trinitatis. credetis. Math. vlti. dicit. Eūtes docete omēs gentes: baptizantes eos in nomine pa. ⁊ fi. ⁊ ſpi. ſan. Marci vlti. dicit. Qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit: ſaluꝰ erit Luce pͥmo dicitur. Spūſſanctus ſupueniet in te ⁊ virtus altiſſimi ob. tibi ⁊c. vſqꝫ filiꝰ dei ⁊c. Joh̄ pͥmo dicit. In pͥncipio erat v̄bū. Et i. Joh̄. v. Tres ſunt q̇ teſtimoniūꝫ dāt in celo. pater. verbū. ⁊ ſpūſſanctꝰ ⁊ hi. t. v. ſūt. Paulus. ij Coꝛ. xiij: dicit. Gratia dn̄i noſtri Jeſu xp̄i ⁊ charitas dei. ⁊ cōmunicatio ſctīſpiritus ſit ſemper cum omnibus vobis.

¶ Decio ſi dixero vobis celeſtia miraculoꝛuꝫ: declarantiū myſteriū trinitatis: credetis. Unde tribus miraculis declaratur. Primū ponit magiſter hyſtoriarū ſcholaſticarum. ⁊ Euſebius. ꝙ in natiuitate xp̄i in oriente apparuerunt tres ſoles. q̇ paulatim ſibi appropinquātes: in vnū ſolē redacti ſunt. per qͦ ſignificabat ꝙ cognitio vniꝰ dei ⁊ triū perſonarū toti mūdo imminebat.

Secunduꝫ miraculū ponit Eutropius. Cū eīn quidā ſacerdos arrianus quendā baptizaret ⁊ formā trinitatis mutaret: dicēs. Ego te baptizo in nomīe patris per filiū in ſpiritu ſancto. volens ex hoc oſtendere ꝙ filiꝰ ⁊ ſpiritusſanctus non eſſent patri equales. ſubito aqua diſparuit ⁊ baptizandus ad eccleſiam catholicam cōfugit. Tertiū miraculū ponit Sigilbertus. Qꝛ circa annos dn̄i quingētos q̇nquagita. cū intra gallias arriana hereſis pullularet: q̄ filiū ⁊ ſpm̄ſanctuꝫ minores pr̄e affirmat in vrbe Vaſacenſi: dum ep̄us eiuſdem vrbis miſſam celebraret. vidit tres guttas clariſſimas equalis magnitudinis de celo ſuper altare deſcendiſſe que ſibi paulatim appropinquātes. vnā gemmā pulcherrimā effecerunt. quam cum in medio cuiuſdaꝫ auree crucis poſuiſſent gemme q̄ ibi erant tantam eiꝰ pulcritudinē nō ferentes ſubito ceciderunt. Immūdis autē hominibus videbatur horribilis ⁊ obſcura. Mūdis aūt ⁊ puris delectabilis ⁊ clara multis īfirmis p̄ſtitit ſanitatē. ⁊ adorantibꝰ ipam crucē auxit virtutē Vn̄ Richardꝰ lib. i de trini. dicit ſic. Utinaꝫ attenderent iudei. vtinā aduerterēt pagani: cū quāta cōſciētie ſecuritate ꝓ hac fide trinitatis ad diuinū iudiciū poterimus accedere. Nonne cū omīi cōfidētia deo dicere poterimꝰ Dn̄e ſi error eſt: a teipſo decepti ſumꝰ. Nam hec fides tantis ſignis ⁊ ꝓdigijs cōfirmata eſt. que nō niſi p̄ te fieri poſſūt. ⁊ certe a ſumme ſanctitatis viris nobis eſt tradita. tm̄ ſūma ⁊ autentica atteſtatione ꝓbata. te ip̄o cooperante ⁊ ſermone cōfirmante ſequentibꝰ ſignis. hec ille.

¶ Undecio ſi dixero vobis celeſtia paganoꝛū p̄ſignantium myſterium trinitatis: credetis. Non eīn cognouerūt philoſophi myſteriū diuinarū pſonarum per ꝓprio: Que ſunt. paternitas filiatio. ⁊ pceſſio Scd̄ꝫ illud apl̄i. i. Coꝛ. ij. Loq̇mur dei ſapiaꝫ quā nemo pͥncipuꝫ huiꝰſeculi nouit. i. philoſophoꝝ. ſm̄ glo Cognouerūt tamen quedaꝫ eſſentialia attributa que appropriantur perſonis. ſicut potentia appropriatur pr̄i: ſapiē-

tia filio bonitas ſpirituiſancto. De quibus
pbis: quattuoꝛ ſunt pncipales q̄ per hec ap
propꝛiata cognouerūt aliq̄d de miſterio tri
nitatis. Ariſtoteles pmo de celo ⁊ mūdo
dixit. Omīe ⁊ totū ponim⁹ ſup tria. Per hūc
em̄ numerū adhibuim⁹ noſipſos magnifi⸗
care deū vnū eminentē ꝓꝛietatib⁹ eoꝛū q̄
ſūt creata. Nō ꝙ intellexerit trinitatē pſona
rū in diuinis. Sed vult dicere ꝙ antiq̄ ter⸗
nario numero vtebanť in ſacrificijs ⁊ orō⸗
nibus ꝓpter quādā ternarij numeri pfectio
nem. Plato etiā in libꝛis ſuis poſuit: ꝙ in
pncipio erat verbū: ⁊ verbū erat apud deū:
⁊ deus erat verbū. ſm qđ dicit Aug⁹. vij. li.
ꝯfeſ. ſe in eo legiſſe, non ſm ꝙ verbū ſigni
ficat pſonā genitā in diuinis: ſ ſm ꝙ p ver
bū intelligiť rō ydealis rerū, per quā deus
oīa cōdidit: q̄ filio appropꝛiať. Magi pha
raonis dicunť defeciſſe in tertio ſigno. i. in
noticia tertie pſone. ſ. ſpūſſancti. vt dicit gl.
Ro. i. ⁊ Exo. vij. qꝛ licet appropꝛiata trib⁹
pſonis cognoſcerent. dicunť tm̄ in tertio ſi⸗
gno defeciſſe. i. in cognitōe tertie pſone. qm̄
a bonitate q̄ ſpūiſctō appropꝛiať: deuiaue⸗
runt. dū cognoſcētes deū: nō ſicut deū glīfi
cauerūt. vt dꝛ Ro. i. Trimegiſtus etiā di⸗
xit. Monas gignit monadē: ⁊ in ſe ſuū refle
ctit ardoꝛē. Nō tm̄ referēdo ad gn̄ationē filij
⁊ ꝓceſſionē. ſ. ſ. ſ ad ꝓductionē mūdi. Vnū
em̄ deus ꝓduxit vnū mundū ꝓpter ſuij pſi⁹
amoꝛē. ⁊ ꝓpter h̄ dicit Hylarius lib. de tri.
Non putet hō ſua intelligētia ſacramentuʒ
gn̄atiōis ⁊ ꝓceſſionis ſe poſſe ꝯſeq̄. Amb.
etiā dic. Mihi eſt īpoſſibile ſcire gn̄ationis
diuine ſecretuʒ. mens deficit. vox ſilet: non
mea tm̄. ſed etiā oīm angeloꝝ.

Duodecimo ſi dixero vo
bis celeſtia ꝟtuoſoꝝ manifeſtātiū miſteriū
trinitatꝪ: credeꝗ. Virtutes em̄ theologice de
q̄bus dꝛ. i. Coꝛ. xiij. Nūc aūt manent fides:
ſpes: caritas. tria hec ſatis manifeſtāt pſo⸗
narū trinitatē. vn̄ Bern̄. in ſmone de trini.
dicit. Eſt trinitas p quā hō reſurgit. ſ. fides.
ſpes. caritas. Fides pceptoꝝ. articuloꝝ. ſa⸗
cramentoꝝ. Spes venie. gr̄e. glīe. Caritas
de coꝛde puro. cōſcientia bona. ⁊ fide nō fi⸗
cta. hec Bern̄. Fides trinitatis diuinarum
perſonaruʒ: eſt nobis neceſſaria tripliciter.
Primo ad recte ſentiendū de creatione re
rum. Per hoc em̄ ꝙ dicimus deū oīa feciſſe
verbo ſuo: excludiť erroꝛ ponentiū deū ꝓdu
xiſſe res ex neceſſitate nature. Per hoc au
tem ꝙ ponimus in eo ꝓceſſionē amoꝛis:
oſtendiť ꝙ de⁹ non ꝓpter aliquā indigen⸗
tiā ꝓduxit creaturas. neq; ꝓpter aliquā cau
ſam extrinſecā: ſed ꝓpter amoꝛē ſue bonita
tis. Vn̄ ⁊ moyſes poſtq̄ dixerat. In pnci⸗
pio creauit deus celū ⁊ terrā. ſubdidit. dixit
deus. Fiat lux ad manifeſtationē diuini ꝟ⸗
bi. ⁊ poſtea dixit. Vidit deus lucem ꝙ eſſet
bona: ad oñdendū approbationē diuini a⸗
moꝛis. Et ſimiliter in alijs operib⁹. Alio mō
⁊ pncipalius ad recte ſentienduʒ de ſalute
gn̄is humani. q̄ pficiť p filiū incarnatū: ⁊ p
dona. ſ. ſ. Tertio ad cōſecrationē baptiſmi
cui⁹ principalis cā a qua virtutē hꝫ: eſt ſctā
trinitas. in cuius ſignificationē fit trina im
merſio in baptiſmo aque. Vn̄ Aug. in quo
dā ſmone de ſymbolo: dixit ad baptiʒatos
Recte tertio merſi eſtis. qꝛ accepiſtis ba⸗
ptiſmū in noīe trinitatis. hec aūt fit ad ma
ioꝛē expꝛeſſionē: non autē ad neceſſitatē ſa⸗
lutis. Spes autem trinitatis eſt nobis ne
ceſſaria ꝓpter tres partes penitētie. q̄ ſunt
contritio. cōfeſſio. ⁊ ſatiſfactio. Nam ex par
te penitentis req̄ritur pmo volūtas recom⸗
penſandi: qđ q̄dem fit per cōtritionē. Secū
do ꝙ ſe ſubijciat arbitrio ſacerdotꝪ loco dei.
qđ fit in ꝯfeſſione. Tertio ꝙ recōpenſet ſm
arbitriū miniſterij dei. qđ fit in ſatiſfactione
Luce. iij. Facite fruct⁹ dignos penitentie.
Caritas autē trinitatis eſt nobis neceſſa⸗
ria ꝓpter tria. Primo propter demonum
expulſionem: qđ ſignificať in quodam fide⸗
li notario apud Conſtātinopolim. quē cum
q̄dam magus duxiſſet ad ꝯſpectū maxime
multitudinis demonū a ſedente in trono in
terrogatus: an ſeruus eius fieri vellet. Si⸗
gnans ſe ſigno crucis ait. Ego ſum ſeruus
ſanctiſſime trinitatis. Et ſtatim illa multi⸗
tudo demonuʒ aufugit. Secundo ꝓpter
tribulationum propulſionem. Cum enim
grauis peſtilentia Conſtantinopolim op⸗
primeret. Quidam puer de medio populi
raptus in celum. canticum ſancte trinitatis
ſcilicet ſancte deus. Sancte fortis. Sancte
⁊ immoꝛtalis ſaluatoꝛ mundi: miſerere no⸗
bis. ab angelis edoctus eſt quod cum redi⸗
ens coꝛam populo decantaſſet. mox omnis
peſtilentia eſt fugata. Tertio ad maloꝝ
conuerſionem. Nam cum archiepiſcopus
obꝛucineñ. Symoniacus eſſet ⁊ omnes te⸗
ſtes pecunia coꝛrupiſſet. Quidam legatus
vir ſanctus ei precepit: vt verſum Sancte
Trinitatis, ſcʒ Gloꝛia patri ⁊ filio et ſpūi

ritui ſancto diceret rogans deū φ ſi ſimonia
cus eſſet ſpm̄ſanctū cui iniuriā fecerat: noīa
re nō poſſet. qđ ꝛ factū eſt: ꝛ ſic ille deꝑhēſus
pctm̄ ſuū humiliter eſt cōfeſſus ꝛ penitentiā
egit. Hanc trinitatē Dauid inuocās dixit in
ps. Benedicat nos deus de⁹ noſter. bn̄dicat
nos deus. ꝛ metuāt eū oēs fines terre. In h̄
φ ter dicit deus: oñdit pſonarū trinitatē. In
hoc φ ſingulariter dicit eū: oñdit eſſentie vni
tatem. Credam⁹ ergo firmiter hanc trinitatē
pſonarū: ꝛ eſſentie vnitatē: vt hic habeamus
gratiam: ꝛ in futuro gloriam. Amen.

In feſto corporis xpi. Sermo. xxxvi.

CAro mea vere eſt ci
bus: ꝛ ſanguis me⁹ vere eſt pot⁹
Iohā. vi. Paulus apls. Heb. ij.
ca. dicit. Quia ergo pueri cōicauerūt carni ꝛ
ſanguini: ꝛ ipſe ſimilit̄ pticipauit eiſdez vt p
mortē deſtrueret eū q̄ mortis habebat impe
riuz. i. diabolū: vt liberaret eos q̄ timore mor
tis p totā vitā obnoxij erant ſeruituti. Sup
quo talē moueo q̄ſtionem. Utrū oībus fide
libus ſacro fonte ablutis: ſacramēti euchari
ſtie cōicatio ſit de neceſſitate ſalutis. Ad iſtā
q̄ſtionē rn̄dent tres doctores noui teſtamēti.
Primus eſt Alexander papa q̄ntus a Pe
tro. vt habet̄ de cōſe. di. ij. ca. nihil. dicens ſic.
Nihil in ſacrificijs maius eſſe pōt: q̄ꝫ corp⁹ ꝛ
ſanguis xpi. nec vlla oblatio hac potior eſt. ſ
hec omēs excellit. q̄ pura cōſcientia dn̄o offe
renda eſt: ꝛ pura mēte ſumēda: atq̄ʒ ab omī
bus venerāda: ꝛ ſicut potior eſt ceteris: ita po
tius excoli ꝛ venerari dʒ. hec ille. Secūdus
eſt Euſebeius: vt habet̄ eadē diſ. dicens ſic.
Quia corp⁹ aſſumptū ablaturus erat ab ocu
lis fideliū ꝛ ſyderib⁹ illaturus neceſſe erat vt
in die cene ſacrm̄ nobis corporis ꝛ ſanguis
ſui cōſecraret: vt coleret̄ iugit̄ p myſteriū qđ
ſemel offerebat̄ in p̄ciū: vt q̄ꝛ q̄tidiana ꝛ inde
feſſa currebat p oīm ſalute redēptio: ppetua
eſſet redēptiōis oblatio: ꝛ phēnis illa victia
viueret in memoria: ꝛ ſemp p̄ñs eſſet in gr̄a.
hec ille. Tertius eſt ſanctus Tho. iij. pte. q.
lxxiij. articulo. iij. dicēs ſic. In hoc ſacramēto
eſt duo ꝯſiderare. ſ. ipm̄ ſacrm̄ ꝛ rē ſacramē
ti. Res ſacramēti eſt vnitas corporis miſti
ci ſine qua nō pōt eſſe ſalus. Nulli em̄ pʒ adi
tus ſalutis extra eccliam. Sicut nec in dilu
uio abſq̄ʒ archa Noe. que ſignificat ecclesiā.
vt habet̄. i. Pe. iij. Res aūt alicui⁹ ſacramēti
haberi quidē pōt ante pceptionē ſacramenti
ex ipſo voto ſacramēti pcipiendi. Unde an
te pceptionē huius ſacramēti pōt homo ha
bere ſalutē ex voto pcipiēdi hoc ſacramentū.
ſicut ꝛ ante baptiſmū ex voto baptiſmi. Ta
men eſt differētia q̄ꝫtum ad duo. Primo q̄
dem q̄ꝛ baptiſm⁹ eſt pncipiuʒ ſpūalis vite ꝛ
ianua ſacramentoꝝ. Euchariſtia vero eſt q̄ſi
cōſūmatio ſpūalis vite: ꝛ oīm ſacramentoꝝ
finis. Per ſanctificationes em̄ oīm ſacramē
toꝝ ſit p̄paratio ad ſuſcipiendaʒ ꝛ cōſecran
daʒ euchariſtiā. ꝛ ideo pceptio baptiſmi eſt
neceſſaria ad inchoandā ſpūalem vitā. Per
ceptio aūt euchariſtie eſt neceſſaria ad cōſū
mandā ipam: nō ad hoc φ ſimplicit̄ habeat̄
ſed ſufficit eā habere in voto: ſicut ꝛ finis ha
betur in deſiderio ꝛ intentione. Alia differē
tia eſt: q̄ꝛ per baptiſmū ordinat̄ homo ad eu
chariſtiā. ꝛ ideo ex hoc ipo φ pueri baptizā
tur ordinant̄ p eccliam ad euchariſtiaʒ. ꝛ ſic
ſicut ex fide ecclie credūt. ſic ex intētōe ecclie
deſiderant euchariſtiā. ꝛ p cōſequēs recipiūt
rem ipſius. Sed ad baptiſmū nō ordinat̄ p
aliud p̄cedens ſacramentū. ꝛ ideo ante ſuſce
ptionem baptiſmi nō habent aliquo mō pu
eri baptiſmū in voto. ſed ſoli adulti. Uñ rem
ſacramēti pcipere nō poſſunt ſine pceptione
ſacramēti. ꝛ ideo hoc ſacramentū nō hoc mo
do eſt de neceſſitate ſalutis ſicut baptiſmus.
Poteſt em̄ aliquis xp̄o incorporari voto mē
tis. etiā ſine hui⁹ ſacramenti pceptione. Un
de Augu. in ep̄la ad Boniſa. dicit. Nulli eſt
aliquatenus ambigendū. tunc vnūquēq̄ʒ fi
delium corporis ſanguiniſq̄ʒ dn̄ici participē
fieri. q̄n in baptiſmate membrū corporis xp̄i
efficit̄: nec alienari ab illi⁹ panis caliciſq̄ʒ cō
ſortio. etiā ſi anteq̄ꝫ panē illū comedat ꝛ cali
cem bibat. de hoc ſeculo in vnitate corpis xp̄i
cōſtitut⁹ abſcedat. hec Thomas. Sciendū
φ hec vba xp̄i nō ꝯtradicūt legi dei: put qui
dem exiſtimāt. licet in ſupficie videant̄ ſtupē
da. Sūt em̄ quattuor auctoritates legis dei.
q̄ diſſuadent eſum carnis cū ſanguine. Pri
ma eſt Gen̄. ix. Om̄e qđ mouet̄ ꝛ viuit: erit
vobis in cibū. Quaſi olera virētia tradidi vo
bis oīa. excepto φ carnē cū ſanguine nō co
medetis. Sanguinē em̄ aīarum veſtrarū re
quiram de manu cunctarū beſtiarū ꝛ de ma
nu hoīs. Quicūq̄ʒ effuderit ſanguinē huma
nuʒ: effundet̄ ſāguis illi⁹. Secūda ē Leui.
vij. Sanguinē quoq̄ʒ oīs aīalis nō ſumetis
in cibū: tam de auibus q̄ꝫ de pecoribus. Om
nis aīa que ederit ſanguineʒ: peribit de popu
lis ſuis. Tertia eſt Deutero. xij. Hoc ſoluʒ
caue: ne ſanguinē comedas. Sāguis em̄ coꝝ

pro aīa eſt: et idcirco nō debeas aīam come-
dere cū carnibus: ſed ſup terrā fundes qua-
ſi aquā: vt bene ſit tibi. ⁊ filijs tuis poſt te cū
feceris qđ placet in cōſpectu dñi. Quarto ē
i. Reg. xiiij. Comedit populus carnes cū ſā-
guine. Nunciauerūt ſauli dicētes ꝙ populus
peccaſſet dño comedēs cū ſanguine. qui ait.
preuaricati eſtis ⁊c̄. Sunt aūt quattuor au-
ctoritates in lege xpī: quibus mandaṫ vt co-
medamus carnē cū ſanguine. Prima ē Jo-
han. vi. Ego ſum panis viuus qui de celo de-
ſcendi: ſi q̄s manducauerit ex hoc pane viuet
in eternū. panis quē ego dabo: caro mea eſt
ꝓ mūdi vita. Secūda eſt eiuſdē ibidē. Niſi
manducaueritis carnē filij hoīs: ⁊ biberitis
eius ſanguinē: nō habebitis vitam in vobis.
Qui manducat carnē meā ⁊ bibit meū ſan-
guinem: habet vitā eternā. Tertia eſt pau-
li apli. i. Cor. xi. Dñs Jeſus ī qua nocte tra-
debatur accepit panē ⁊ grās agens fregit et
dixit. accipite ⁊ mād̄ucate hoc eſt corp⁹ meū
Similiter ⁊ calicē poſtꝙ cenauit dicēs. Hic
calix nouū teſtamentū eſt in meo ſanguine.
Hoc facite quotienſcunqꝫ bibetis in meā cō-
memorationem. Quarta eſt Apoc. xix. Vi-
di vnū angelū ſtantē in ſole ⁊ clamauit voce
magna. dicens oībus auibus q̄ volant ꝑ me-
diū celū. Venite ⁊ cōgregamini ad cenā dei
magnā: vt manducetis carnes. Ad tollen-
dam hāc cōtrarietatē vtriuſqꝫ legis. Reſpō-
dendū eſt p̄mo: ad p̄mas quattuor auctori-
tates. Vn̄ ſctūs Tho. p̄ma ſcđe. q. ciij. arti-
culo. iij. dicit ſic. Hoc aūt generaliter obſerua-
batur: ꝙ ſanguis ⁊ adeps nō veniebāt neqꝫ
in vſum ſacerdotū: neqꝫ in vſum offerentiū:
ſed ſanguis effundebaṫ ad pedes altaris in
honorē dei. Adeps autē cōburebaṫ in igne.
Cuius rō vna quidē fuit ad excludendū ido-
latriā: qꝛ idolatrantiū cōſuetudo erat: vt ſan-
guinē adunatū cōgregarent ad comedendū
in honore idolorum: q̄bus reputabāt ſanguinē
acceptiſſimū eſſe vn̄ libabāt de ſanguīe victi-
marū ⁊ comedebāt adipē. ſm̄ illđ Deutero.
xxij. de quorum victimis comedebant adipes. ⁊
bibebāt vinū libaminū. ideo dñs mādauit vt
ſanguis effunderet ⁊ ꝙ puluere operiretur.
Secūda rō eſt ad informationem humane
vite. ꝓhibebaṫ eñ vſus ſanguinis ad hoc ꝙ
horrerēt humani ſanguinis effuſionē. Eſus
vero adipū ꝓhibebatur eis ad vitandū laſci-
uiam. Vnde dr̄ Ezech. xxxiiij. Qđ craſſum e-
rat occidebatis. Tertia ratio eſt ꝓpter re-
uerentiam diuine maieſtatis. qꝛ ſanguis eſt
maxime neceſſarius ad vitā rōne cui⁹ anima
diciṫ eſſe in ſanguine. adeps vero abundan-
tiam nutrimenti demōſtrat. ⁊ ideo vt oſten-
deretur ꝙ a deo nobis eſt ⁊ vita ⁊ oīs bono-
rum ſufficiētia: ad honorē dei effundebaṫ ſā-
guis ⁊ adurebatur adeps. Quarta ratio ē,
quia ꝑ hoc figurabatur effuſio ſanguinis xpī
⁊ pinguedo charitatis eius ꝑ quā ſe obtulit
deo ꝓ nobis. hec Tho. Auctoritates legis
xpī nō loquūtur de manducatiōne corporali:
ſed ſpūali. ſicut diciṫ Augu. lib. de remedio pe-
nitētie. vt hr̄ de ꝯſe. di. ij. ca. Vt q̄d paras den-
tem ⁊ ventrē? Crede ⁊ manducaſti. Credere
eñ in eū. hoc eſt panē viuū mād̄ucare. Qui
credit in eū manducat eū. hec ille. Xp̄s ergo
nō manducaṫ corporaliter ad refectionē vi-
te corporalis. ſed ſpūalis. Qđ pꝫ. Nā cū dñs
dixiſſet. Niſi mād̄ucaueritis carnē filij hoīs
⁊c̄. Multi ex diſcipulis eius audientes dixe-
runt. Durus eſt hic ſermo. q̄bus ip̄e dñs ait.
Spūs eſt q̄ viuificat. caro aūt nō ꝓdeſt q̄cꝙ
quaſi diceret ſm̄ expōnem Aug. ſup ps. iiij.
Spūaliter intellige q̄ locutus ſum. nō h̄ cor-
pus qđ videtis mād̄ucaturi eſtis. ⁊ bibituri
illū ſanguinē quē fuſuri ſunt q̄ me crucifigēt.
Sacramentū aliqđ vobis cōmēdaui. qđ ſpi-
ritualiter intellectū viuificabit vos. Non eñ
erat manducandū in ea ſpē qua ab eis vide-
batur ſed ſpūaliter. Nam ſacramēta eccleſie
ordinātur ad ſubueniēdū homini in vita ſpi-
rituali. Vita aūt ſpūalis vite corporali cōfor-
matur. eo ꝙ corporalia ſpūaliū ſimilitudīes
gerūt. Manifeſtū eſt autē ꝙ ſicut ad vitam
corporalē requiriṫ generatio ꝑ quā homo vi-
tam accepit. ⁊ augmentū quo homo ꝑficitur
ad vitā. ita etiā req̄ritur alimentū quo hō cō-
ſeruatur in vita. Et ideo ſicut ad vitam ſpūa-
lem oportuit eſſe baptiſmū. qui eſt ſpūalis re-
generatio. ⁊ cōfirmationē que eſt ſpūale au-
gmentum. ita oportuit eſſe ſacramentū eu-
chariſtie qđ eſt ſpūale alimentū. Ordinatur
eñ ad ſpūalem refectionē q̄ corporali cōfor-
matur. Ad corporalē aūt refectiōeꝫ duo req̄-
rūtur. ſ. cib⁹ q̄ eſt alimētū ſiccū: ⁊ pot⁹ q̄ eſt ali-
mentū humidū. Et iđ etiā adītegritatē hui⁹
ſacri duo ꝯcurrūt. ſ. ſpūalis cib⁹ ad ſalutē cor-
poris: ⁊ ſpūalis pot⁹ ad ſalutē aīme. ꝓpterea
diciṫ. Caro mea vere eſt cibus ⁊c̄.

Caro mea vere eſt cibus.

- Angelorum.
- Electorum.
- Juſtorum.
- Viatorum.

Comprehenſorum.
Catholicorum.
Philoſophorum.

¶ Primo caro Chriſti vere
eſt cibꝰ angeloꝝ. Nam q̄tum ad effectū huiꝰ
ſacramēti māna fuit ꝑcipua eiꝰ figura q̄tum
ad ſex. Primo māna erat nature mirabilis
qm̄ in radio ſolis liqueſiebat: ⁊ ad ignē indu
rabat. ſic corpꝰ xp̄i in cordibꝰ vanis liqueſit ⁊
euaneſcit. In cordibꝰ xo igniti̇s ꝑ charitatē:
ꝑdurat ⁊ in celū deducit. ⁊ ſic mali ſumūt h̄
ſacr̄m ad ſui dānationē. ſic boni ad ꝯſolatio-
nem. Secūdo qn̄ deſcendebat māna de celo
deſcendebat ſimul ⁊ ros celi. Sic qn̄ corpus
xp̄i ſumit a dignis: cōfert eis ſimul gr̄a dei ⁊
virtutes. imo eas auget cū inuenit. Tertio
māna erat albū: et ad modū niuis cādidum.
Sic cōicans dꝫ habere cor mundū ⁊ purum.
Quarto māna habebat in ſe om̄e delecta
mentum cibi terreſtris. ſic eucharistia habet
in ſe om̄e delectamētū cibi celeſtis: qͦ nō ſen
titur in maſticatiōe cibi. ſed in ſctis medita-
tionibꝰ: ⁊ in cōtēplatōe celeſtiū ſurſū eleuan
do mentē ꝑ gr̄am. Quinto guſtꝰ māne con
uertebat in oēꝫ ſaporē vtꝗlibet deſiderabat.
Sic dulcedini huiꝰ ſacr̄i nullꝰ ſapor aſſimila-
tur qm̄ ſiqs ꝑfecte guſtauerit eiꝰ dulcedinē:
reputabit delectationes mūdi abſinthiū. Exē
pluꝫ. Petrus in mōte thabor: guſtās de hac
dulcedīe dixit xp̄o. Dn̄e bonū ē nos hic eſſe
⁊c̄. Vn̄ Greg. Guſtato ſpū deſipit oīs caro.
Sexto moyſes ꝑcepit pplo vt mane an̄ ſo
lis ortū exirēt ⁊ ſinguli ꝓ illo die vnū gomor
colligerēt. ſed miraculo dei voraces: q̄ plꝰ col
ligerāt qn̄ redibāt ad ꝓpria nō inueniebant
pluſq̄ vnū gomor. q̄ aūt n̄ plenū gomor col
ligerāt qn̄ redibant ad ꝓpria plenū gomor i-
ueniebāt. Sic cōicās q̄ plures hoſtias ſumit
nō hꝫ plus q̄ ille q̄ vnā tm̄ ſumit. Similit il-
le q̄ acceperit ꝑticulā hoſtie: nō minꝰ hꝫ q̄ ille
q̄ integrā vel plures ſumpſerit. Recte ḡ mā-
na qͦ ſignificabat corpꝰ xp̄i. dicit cibꝰ ange-
loꝝ q̄druplicitер. Primo q̄tum ad ꝑfigura
tionem. Nā māna formabat in celo miniſte-
rio angeloꝝ. ps. Panē celi dedit eis: panem
angeloꝝ māducauit hō. Secūdo q̄tum ad
viſionē. Naꝫ corpꝰ xp̄i eſt in hoc ſacr̄o ꝑ mo-
dū ſubſtātie. Subſtātia āt inq̄tū hmōi nō ē
viſibil oculo corporali: neq̄ ſubiacet alicui ſē-
ſui neq̄ imaginationi ſ̄ ſoli itellectui: cuiꝰ ob
iectum eſt qͦ q̄d eſt. vt dr̄. iij. de aīa. Et iō ꝓ-
priē loquēdo corpꝰ xp̄i ſm̄ modū quē hꝫ in h̄
ſacramēto: neq̄ ſenſu neq̄ imaginatiōe ꝑce
ptibile eſt: ſed ſolo intellectu: q̄ dr̄ oculꝰ ſpūa-
lis. ꝑcipit autē diuerſimode a diuerſis intel-
lectibus. Quia em̄ modꝰ eſſendi quo xp̄s eſt
in hoc ſacr̄o: eſt penitus ſpūalis a ſpūali intel
lectu. ſ. diuino ſm̄ ſe viſibilis eſt. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ab
intellectu btō vel angeli vel hoīs q̄ ſm̄ parti
cipatam claritatē diuini intellectꝰ videt ea q̄
ſpūalia ſunt ꝑ viſioneꝫ diuine eſſentie nō tn̄
intellectus angelicus ꝑ ſua naturalia ſufficit
ad hoc intuendū. Tertio q̄tum ad fruitio-
nem. Si em̄ cōſideret xp̄s ꝓut in ſua ſpē cō-
ſiſtit. ſic angeli ſpūaliter māducāt ipm xp̄m
inq̄tum ei vniūtur fruitiōe charitatis ꝑfecta
⁊ viſione manifeſta. quē paneꝫ expectamꝰ in
patria nūc ⁊ ꝑ fidē. ꝑ quā nos hic ei vnimur.
Vn̄ glo. ſuꝑ illud ps. Panē angeloꝝ mādu
cauit homo. dicit. i. corpꝰ xp̄i q̄ eſt vere cibꝰ an
geloꝝ. Et Augu. ſuꝑ Joh. dicit Hūc cibuꝫ et
potuꝫ vult intelligi corporis ⁊ membroꝝ ſuo
rum qͦ eſt eccl'ia in ꝑdeſtinatis ſocietatem.
Sed ad hanc ſocietatē nō ſolū ꝑtinēt hoīes:
ſed etiam angeli. ergo ſancti angeli ſpūaliter
manducāt. q2 ipo fruuntur in patria in ꝓpa
ſpecie. Quarto q̄tum ad aſſociationē. Vn̄
Greg. in omel'. paſchali. vt habet de cōſe. di.
ij. ca. quid ſit. dicit ſic. Quis em̄ fidelium ha-
bere dubiū poſſit in ipa imolationis hora ad
ſacerdotis vocē celos apiri. in illo Jeſu chri-
ſti myſterio choros angeloꝝ adeſſe ſumma
imis ſociari. ⁊ vno codēq̄ tp̄e ac momēto ⁊
in celo capit miſterio angeloꝝ ꝯſociandū. h̄
ille. Et Apocalip. xix. dicitur. Et exercitꝰ qui
ſunt in celo ſequebantur eum. Vere ergo ca-
ro chriſti eſt cibꝰ angelorum.

¶ Secūdo caro chriſti ē ve-
re cibus electorum. Nam in hoc ſacramento
eſt tria cōſiderare. ſcꝫ id quod eſt ſacramen-
tuꝫ tantū. ſcilꝫ Panis ⁊ vini. ⁊ id quod eſt
res ⁊ ſacramentum. ſcilꝫ corpus chriſti verū
⁊ id quod eſt res tantū. ſcꝫ effectus huius ſa
cramenti. Agnus paſchalis quantuꝫ ad hec
tria prefigurabat hoc ſacramentum. Quan-
tum enim ad primū quia manducabat cum
azimis panibus ſm̄ illud Exo. xij. Edent car
nes ⁊ azimos panes. Quantū vero ad ſecū-
dum: quia immolabatur ab omni multitudi
ne filiorum iſrael. xiiij. luna quod fuit figura
paſſionis chriſti: qui propter innocentiā dici
tur agnus. Quantum vero ad effectuꝫ. quia
per ſanguinem agni paſchalis ꝓtecti ſunt fi
lij iſrael a deuaſtante angelo ⁊ educti de egy

ptiaca ſeruitute. ꝛ quãtũ ad hoc ponit̃ figu-
ra hui⁹ ſacri precipua agnus paſcalis. qꝛ ſʒ
oĩa eã repñtat. Nam lr̃alis rõ paſcalis cõui
uij fuit in cõmemoratione beneficij quo de⁹
eduxit eos de egypto. Unde ꝑ huius ꝯuiuij
celebrationẽ ꝓfitebat̃ ſe ad illũ pplm̃ ptine
re quẽ de⁹ ſibi aſſumpſerat de egypto. Quã
do eñ fuerũt de egypto liberati, preceptũ ẽ
eis vt ſanguine agni linirent ſupliminaria
domoꝝ. quaſi ꝓteſtantes ſe recedere a riti-
bus egyptioꝝ q̃ arietẽ colebant. vñ ꝛ libe-
rati ſunt per ſanguinis agni aſperſionẽ vel
per linitionẽ in poſtib⁹ domoꝝ a periculo ex
terminij qd̃ imminebat egyptijs. In illo aũt
exitu eoꝝ de egypto duo fuerũt. ſ. Feſtinan
tia ad egrediendũ. Impellebãt eñ eos egy
ptij vt exirent velociter. vt hr̃ Exo. xij. Im-
minebatq̃ʒ ei periculũ q̃ nõ feſtinaret exire
cũ multitudine. ne remanens occideret̃ ab
egyptijs. Feſtinantia aũt deſignabat̃ dupli
citer. Uno q̃dem modo ꝑ ea q̃ comedebãt
Preceptũ ei erat eis vt comederẽt panes a
zimos. In hui⁹ ſignũ ꝙ nõ poterãt fermen
tari cogentib⁹ eos exire egyptijs. ꝛ ꝙ come
derent aſſum igni. ſic eñ velocius prepara
bat̃. ꝛ ꝙ os nõ cõminuerent: ex eo ꝙ in feſti
nantia nõ vacat oſſa frangere. Alio mõ quã
tũ ad modũ comedendi. Dicit̃ eñ renes ve
ſtros accingetis calciamẽta habebitis in pe
dibus vr̃is, tenentes baculos in manib⁹. ꝛ
comederis feſtinanter. Qd̃ manifeſte deſi-
gnat hoĩes exiſtentes in ꝓcinctu itineris.
Ad idẽ etiã ptinet qd̃ eis precipit̃. In vna
domo comedetis. nec feretis de carnib⁹ ei⁹
foras. qꝛ. ſ. ꝓpter feſtinãtiã non vacabat in
uicẽ mittere enxenia. Amaritudo autẽ quã
paſſi fuerãt in egipto figurabat̃ ꝑ lactucas
agreſtes. Figuralis rõ hoꝝ pʒ: qꝛ per imo
lationẽ agni paſcalis ſignificabat̃ imolatio
xp̃i ſꝫm illud. i. Coꝝ. v. Paſca nr̃m imolat⁹
eſt xp̃s. Sanguis vero agni liberans ab ex
terminatore linitus ſupliminarib⁹ domoꝝ
ſignificat fidem paſſionis xp̃i in corde ꝛ ore
fideliũ. ꝑ quã liberamur a pctõ ꝛ morte. ſꝫm
illud. i. Pe. i. Redẽpti eſtis ꝓcioſo ſanguĩe
agni imaculati. Comedebant̃ aũt carnes il
le ad ſignificandũ eſum corpis xp̃i in ſacr̃o
Erãt aũt aſſe igni ad ſignificandã paſſionẽ
ꝛ caritatẽ xp̃i. Comedebant aũt cũ azimis
panib⁹ ad figurandũ purã cõuerſationem
fideliũ ſumentiũ corp⁹ xp̃i. ſꝫm illud. i. Coꝝ.
v. Epulemur in azimis ſinceritatis ꝛ verita
tis. Lactuce autem agreſtes addũtur in ſi-
gnum pnĩe pctõꝝ que neceſſaria eſt ſumẽ-
tibus corpus xp̃i. Renes aũt ſunt accingẽ-
di cingulo caſtitatis. Calciamenta autẽ pe
duʒ ſunt exempla mortuoꝝ patrũ. ſ. ne ſan
cta deſideria vlla ſorde maculẽtur. Baculũ
aũt habendi in manibus ſignificãt paſtora
lem cuſtodiã. ſ. firmitatẽ recte fidei ꝛ ſanctẽ
vite quã inchoauerũt. Precipit̃ autẽ ꝙ in
vna domo agnus paſcalis comedat̃. i. in ec
cleſia catholicoꝝ non in cõuenticulis hereti
coꝝ. Et qꝛ effectus ſacri põt ab aliquo perci
pi. ſi ſacrm̃ habeat̃ in voto. Quãuis non ha
beatur in re. ita etiã aliqui manducãt ſpũa-
liter hoc ſacramentũ. anteq̃ ſacramẽtaliter
ſumãt. ſ. ꝓpter figuram. ſicut aplus dicit. i.
Coꝝ. x. Qd̃ antiqui patres bapizati ſunt in
nube ꝛ in mari: ꝛ ꝙ ſpiritalẽ eſcam mandu-
cauerũt ꝛ ſpiritalẽ potum biberũt. Nam ca
ro xp̃i eſt ꝟe cib⁹ electoꝝ q̃druplicter. Pri
mo corpus xp̃i veritate. Uñ Hylarius lib.
viij. de trini. dicit. De veritate carnis ꝛ ſan-
guinis xp̃i non eſt relictus ãbigendi locus:
nũc ꝛ ipſius dñi ꝓfeſſione. ꝛ fide noſtra ca
ro eius vere eſt cibus. ꝛ ſanguis eius vere ẽ
potus. Et Amb. dicit lib. viij. de ſacramẽt.
Sicut verus eſt dei filius dñs ieſus xp̃us.
ita vera xp̃i caro eſt quã accipimus. ꝛ vere
ſanguis eius eſt potus. Sed verũ xp̃i corp⁹
ꝛ ſanguinẽ eius eſſe in hoc ſacramẽto. neq̃ʒ
ſenſu deprehendi põt. ſed ſola fide que au-
ctoritati diuine innitit̃. Unde ſup illud Lu
ce xxij. Hoc eſt corpus meũ ꝛc. Dicit Cyril
lus. Non dubites: an hoc ſit verũ. ſed potius
ſuſcipe verba Saluatoris in fide. Cum eñ
ſit veritas non mentit̃. Hoc autem cõuenit
ꝑfectioni noue legis. Sacrificia eñ veteris
legis iſtud verũ ſacrificium paſſionis chri-
ſti cõtinebant ſolũ in figura. ſꝫm illud Heb.
x. Umbram habens lex futuroꝝ bonoꝝ nõ
ipſam imaginẽ. Et ideo oportuit vt aliquid
plus haberet ſacrificium noue legis a chri-
ſto inſtitutũ. ſ. vt contineret chriſtũ paſſum
non ſoluʒ in ſignificatione vel in figura. ſed
etiam in rei veritate. Et ideo ipſuʒ ſacramẽ
tum qd̃ xp̃m realiter ꝯtinet. vt Dyoñ. dicit
iiij. Eccleſiaſtice hierarchie eſt ꝑfectiſſimuʒ
oĩm alioꝝ ſacramentoꝝ: in quibus virtus
xp̃i ꝑticipat̃. Secũdo xp̃i dei ꝛ hoĩs viuẽs
totalitate. Aliq̃d eñ eſt in h̃ ſacr̃o duplicit̃
Uno modo quaſi ex vi ſacramẽti. Alio mõ
ex naturali cõcomitãtia. Ex vi q̃dem ſacra-
mẽti eſt ſub ſpecieb⁹ hui⁹ ſacri id in qd̃ dire-
cte cõuertit̃ ſuſtantia panis ꝛ vini pexñtis

ↄuit ſignificaẜ per verba forme q̄ ſunt in h̄
ſacramēto effectiua. Sicut ⁊ in ceteris: pu⸗
ta cū dr̄. Hoc eſt corpus meū. hic ē ſanguis
meus. Ex naturali aūt cōcomitantia eſt in
hoc ſacramēto illud qd̄ realiter eſt ↄiunctū
ei in qd̄ p̄dicta cōuerſio terminaẜ. Si eñ a⸗
liqua duo realiter ſunt ↄiuncta. vbicūq3 eſt
vnū realiter oꝫ ⁊ aliud eſſe. Sola eñ opera
tione anime diſtinguūtur que realiter ſunt
cōiuncta. Unde cōuerſio panis ⁊ vini non
terminaẜ ad deitatem vel ad aīam xp̄i. Et
ideo diuinitas vel aīa xp̄i nō ſunt in hoc ſa
cramento ex vi ſacramenti. ſed ex reali ↄco⸗
mitantia. Quia eñ diuinitas corpꝰ aſſum⸗
ptū nunq̄ depoſuit. vbicūq3 eſt corpus xp̄i
neceſſe eſt ⁊ eius diuinitatē eſſe. ⁊ ideo in h̄
ſacramēto neceſſe eſt eſſe diuinitatē xp̄i cō
comitantē eiꝰ corpus. Un̄ in ſymbolo ephe
ſino legiẜ. Participes efficimur corporis ⁊
ſanguinis xp̄i nō vt cōem carnē p̄cipientes
nec viri ſanctificati ⁊ v̄bo ↄiuncti ſm̄ digni
tatis vnitatē: ſed vere viuificatricē ⁊ ipſius
verbi ꝓpriā factā. Quia v̄o xp̄us reſurgēs
ex mortuis iam nō moriẜ. vt dr̄ Ro. vi. Jō
aīa eiꝰ ſemp̄ eſt realiter corp̄i vnita. ꝓpterea
in hoc ſacramēto corpus q̄dem xp̄i eſt ex vi
ſacramēti: aīa autem ex reali cōcomitantia

Tertio inſtituentis auctoritate. Nā poſt
p̄ctm̄ p̄mi hoīs ſine fide paſſionis xp̄i nun
q̄ potuit eſſe ſalus. ſm̄ illud Ro. iij. Quem
ꝓpoſuit dn̄s ꝓpitiatorē p̄ fidem in ſangui⸗
ne ipſius. ⁊ ideo oportuit oī tp̄e apd̄ hoīes
eē aliqd̄ repreſentatiuū dn̄ice paſſiōis. cuiꝰ
in veteri quidē teſtō precipuū ſacramentū
erat agnus paſcalis. Unde ⁊ ap̄lus dicit. i.
Cor. xv. Paſca noſtrū immolatus eſt xp̄s
Cui ſucceſſit in nouo teſtamēto euchariſtie
ſacramentū: qd̄ eſt rememoratiuū preterite
paſſionis. ſicut ⁊ illud fuit prefiguratiuū fu
ture. Et ideo īminēte paſſione celebrato p̄⸗
orī ſacramēto. xp̄s nouū ſacramentū inſti⸗
tuit. Unde Leo papa dicit. Ut vmbre cede
rent corpori antiqua obſeruātia nouo exclu
ditur ſacr̄o. hoſtia in hoſtiā tanſit ⁊ legalis
feſtiuitas dū mutaẜ impleẜ. Quarto ſuſci
pientis cōſeruabilitate. Hec eñ eſt differen
tia inter alimentū corporale ⁊ ſp̄ūale. qd̄ a⸗
limētum corporale cōuertiẜ in ſubſtantiam
eius q̄ nutriẜ. ⁊ ideo nō pōt homini valere
ad vite cōſeruationē alimentum corporale.
niſi realiter ſumaẜ. Sed alimētum ſp̄ūale
ↄuertit hoīem in ſeipſū. ſm̄ illud qd̄ Aug.
dicit in lib. cōfeſ. Qd̄ quaſi audiuit vocem
chriſti dicentis. Nec tu me mutabis in te: ſi⸗
cut cibū carnis tue. ſ3 tu mutaberis in me.

Tertio caro chriſti vere
eſt cibus iuſtorū. Xp̄us eñ dr̄ ſacerdos ſm̄
ordinē melchiſedech. q2 Melchiſedech geſ⸗
ſit figurā ſacrificij xp̄i: offerens panem ⁊ vi
num. Unde quantū ad id qd̄ eſt ſacramen
tum tantū. potiſſima figura huius ſacramē
ti fuit oblatio Melchiſedech: qui obtulit pa
nem ⁊ vinū. ⁊ hoc quidē rōnabiliter: q2 hoc
ſacramētum p̄ oīa continet ſanctitatē preci
pue quo ad quattuor. Primo q2 celebraẜ
in materia triticea qua ſuauitas noue legis
figuraẜ. Naꝫ panis ordeaceus quo xp̄s pa⸗
uit turbas in monte. vt dr̄ Joh. vi. Signifi⸗
cat duriciam veteris legis. tū ꝓpter duriciā
panis. tum q2 etiā vt Augꝰ. dicit lib. lxxxiij.
q̄onum. ordei medulla q̄ tenaciſſima palea
tegiẜ. vel ip̄aꝫ legē ſignificat: q̄ ita data erat
vt in ea vitale aīe alimentū corporalibꝰ ſa⸗
cramentis obtegereẜ: vel ipſum ppl'm non
dum expoliatū carnali deſiderio qd̄ tanq̄
palea cordi eius inherebat. Hoc aūt ſacr̄m
pertinet ad ſuaue iugū xp̄i. ⁊ ad veritatem
iam manifeſtā. ⁊ ad populū ſp̄ūalem. vnde
materia cōueniens huiꝰ ſacr̄i eſt panis triti
ceus. q2 in hoc ſacramēto cōſecraẜ xp̄s qui
ſe grano frumēti cōparat. Joh. xij. Niſi gra⸗
nū frumenti cadens in terra ⁊c̄. Et xp̄s cre⸗
ditur in huiꝰ panis ſpecie hoc ſacramētū in
ſtituiſſe. pſal'. Panis cor hominis cōfirmet.

Secūdo in diſpoſitione azima qua ſince⸗
ritas populi denotaẜ. Nam ↄſuetudo de pa
ne azimo cōficiendo rōnabilior eſt. Tum p̄
pter inſtitutionē xp̄i qui hoc ſacramētū in
ſtituit prima die azimorū. vt habeẜ Math.
xxvi. ⁊ Mar. xiiij. ⁊ Luce. xxij. Tū q2 panis
eſt ꝓprie ſacr̄m corporis xp̄i qd̄ ſine corru⸗
ptione ↄceptū eſt magis q̄ deitatis ipſius.
Tum q2 hoc cōpetit magis ſinceritati fide⸗
liū q̄ requiriẜ ad vſum huiꝰ ſacr̄i. ſm̄ illud. i.
Cor. v. Paſca noſtrū īmolatus eſt xp̄s: ita
q3 epulemur in azimis ſinceritatis ⁊ veritaẜ

Tertio in cōmixtione vini cū aqua p̄ quaꝫ
ↄiunctio capitis ⁊ membrorū cōſideraẜ. Nā
ſicut dn̄s cōparauit ſe grano frumēti: ita eti
am ſe comparauit viti dicēs. Joh. xvi. Ego
ſum vitis vera. Et ideo de ſolo vino vitis po
teſt confici hoc ſacramentū. tum ꝓpter inſti
tutionē xp̄i q̄ in vino vit̄ inſtituit hoc ſacr̄m
vt pꝫ ex eo qd̄ ipſe dicit. Luce. xxij. circa in⸗
ſtitutionē huiꝰ ſacr̄i. Dico eñ vobis. q2 amo

do nō bibam de hoc genimine vitis. Tū qꝛ
vinū vitis cōpetit ad effectū huiꝰ ſacri qui
eſt ſpūalis leticia qꝛ ſcriptū eſt in pſal. Vi-
nū letificat coꝛ hoīs. Vino aūt qd̄ offertur
in hoc ſacro debet aqua cōmiſceri. qꝛ Amb.
dicit. vt habet̄ de ꝯſe. diſt. ij. Sicut ſacrificiū
xp̄i ſignificatū eſt per oblationē Melchiſe-
dech. q̄ obtulit panē ⁊ vinū. ita etiam ſigni-
ficatū eſt per aquā que in heremo fluxit de
petra. ſm̄ illud. i. Coꝛ. x. Bibebāt aūt de ſpi-
ritali ꝯſ̄te eos petra. Miſcet̄ aūtē aqua vi-
no. tum ꝓpter inſtitutionē xp̄i. q̄ hoc ſacr̄m
inſtituit in vino aqua ꝑmixto. Prouerb. i.
Bibite vinū qd̄ miſcui vobis. Tum qꝛ ꝯue-
nit repn̄tationi dn̄ice paſſionis. Unde dic̄
Alexander papa. vt habet̄ de cōſec. diſt. ij.
Non debet in calice dn̄i: aut vinū ſoluȝ: aut
aqua ſola offerri. ſed vtrūq̄ȝ permixtum. qꝛ
vtrūq̄ȝ ex latere xp̄i in paſſione ſua legit̄ ꝓ-
fluxiſſe. Tū qꝛ hoc cōpetit ad ſignificanduȝ
effectū huiꝰ ſacri q̄ eſt vnio ppl̄i xp̄iani ad
xp̄m. qꝛ vt Juliꝰ papa dicit: vt ſup. Videmꝰ
in aqua populū intelligi in vino vero oſten-
di ſanguinē xp̄i. ḡ cū in calice vino aqua mi-
ſcet̄: xp̄o populus adunat̄. Quarto in con-
ſecratiōe duplicis ſpeciei per quā vera ⁊ ge-
neralis vnitas deſignat̄. Nam vt Amb. dic̄
ſup̄ epl̄am Coꝛ. Hoc ſacr̄m valet ad tuitio-
nem coꝛporis ⁊ aīe ideo caro xp̄i ſub ſpecie
panis ꝓ ſalute coꝛporis ſanguis v̄o ſub ſpe-
cie vini ꝓ ſalute anime offert̄. ſicut dꝛ Gen.
x. Qd̄ aīalis aīa in ſanguine eſt. Siliter ad
repn̄tandū effectū reſpectu totius eccl̄ie q̄
cōſtituit̄ ex diuerſis fidelibꝰ. ſicut panis cō-
ficitur ex diuerſis granis. ⁊ vinū fluit ex di-
uerſis vuis. vt dicit glo. ſuper illud. i. Coꝛ. x.
Multi vnū coꝛpus ſumꝰ in xp̄o. Augꝰ. etiā
dicit ſup illud. Caro mea vere eſt cibus ⁊c̄.
Dn̄s noſter coꝛpꝰ ⁊ ſanguinē ſuū in eis re-
bus cōmendauit q̄ ad vnū aliqd̄ redigūtur
ex multis. Nāq̄ȝ aliud. ſ. panis ex multꝫ ḡnis
in vnū ꝯſtat. Aliud. ſ. vinuȝ ex multis race-
mis ꝯfluit. ⁊ vt hr̄ de ꝯſe. diſt. ij. Jdē Augꝰ.
dicit. O ſacr̄m pietatis. O ſignū vnitatꝫ. O
vīculū caritatꝫ. Jſte eñ panis māducat̄ a iu-
ſtis ſuauit̄ ⁊ cū deuotōe ꝓpt̄. x. effectꝰ mira-
biles ipſiꝰ. Pr̄io qꝛ ē grē augmētatiuꝰ. vn̄
ipſe dn̄s ait Joh. vi. Panis queȝ ego dabo
caro mea eſt ꝓ mūdi vita. Nā effectꝰ huius
ſacri ꝯſiderat̄ ex modo q̄ tradit̄. ſ. ꝑ moduȝ
cibi ⁊ potus. ⁊ iō oēm effectū quē cibꝰ ⁊ po-
tus materialꝭ facit q̄tū ad vitā corꝑaleȝ. q̄a
ſuſtentat: auget: reꝑat: ⁊ delectat. h̄ totū fac

iſt ud ſacr̄m: q̄tū ad vitā ſpūalē. vn̄ Amb.
dicit lib. de ſacris. Jſte panis eſt vite eterne
q̄ aīe nr̄e ſubſtantiā fulſit. Et Cryſ. dic̄ ſup̄
Jobem. Preſtat ſe nobis deſiderātibꝰ ⁊ pal-
pare: ⁊ comedē: ⁊ amplecti. Vn̄ ⁊ ipſe dn̄s
dicit. Caro mea vere eſt cibꝰ ⁊c̄. Per h̄ eñ
ſacr̄m auget̄ grā ⁊ ꝑficit̄ ſpūalis vita. ad h̄
q̄ hō in ſeipſo ꝑfectus exiſtat ꝑ ꝯiunctionē
ad deū. Secūdo qꝛ eſt mētis transformati-
uꝰ. Jn hoc eñ ſacro ſumūt̄ tria. ſ. caro: aīa
⁊ diuinitas. Caro vnit ſibi coꝛpꝰ digne cōi-
cātis. Aīa volūtatē. Diuinitas intellectum.
Digne cōicās totꝰ trāſformat̄ in xp̄m. Coꝛ-
pus eñ xp̄i glīficatū lȝ nō ꝯueniat cū moꝛ-
tali. tn̄ ſi qua in eo repiat ꝯueniētia ſibi. illa
rapit ad ſe ⁊ ꝑficit. Aīa xp̄i iūcta aīe cōican-
tis eā ignit infundendo caritatis ardoꝛem.
Diuinitas v̄o irradiat ītellectualē ſplēdoꝛē.
Nā ſacrū coꝛpꝰ xp̄i vires coꝛpis digne cōicā-
tis: auget: ꝯfoꝛtat ⁊ ꝑficit. cui vitā p̄ſtat: ſa-
nitatē roboꝛat: puritatē caſtitatē foꝛtitudi-
nē inducit. ⁊ dotat muneribꝰ ſacris. leuitatē
coꝛporis firmat. Ut pȝ de multis qui diu vi-
xerūt ex ſola cōione euchariſtie: ⁊ de eis q̄ le-
uabant̄ a terra pluribꝰ cubitis nulli p̄ſus
inniti coꝛpeo ſuſtētaculo. etiā vires aīe accē-
dunt̄ ad feruoꝛē: creſcit fides: ſpes renouat̄
⁊ nouū lumē diuīe v̄itatis intellectui cōdo-
nat̄. Sic ḡ hō in deuȝ transfoꝛmat̄. Et ſicut
xp̄s in mundū viſibiliter veniēs ꝯtulit mū-
do vitā grē. ſm̄ illud Joh. i. Grā ⁊ v̄itas ꝑ
ieſum xp̄m facta eſt: ita in hoīem ſacramen-
talit̄ veniēs vitā grē opat̄. ſm̄ illud Joh. vi.
Qui māducat me viuit ꝓpt̄ me. Vn̄ ⁊ Cyril-
lus dicit. Uiuificatiuū dei v̄bū veniēs ſeipſ
ꝓprie carni. facit ipſam viuificatiuā. Dece-
bat eñ eū nr̄is quodāmō vniri coꝛpibus ꝑ
ſacrā eiꝰ carnē ⁊ p̄cioſum ſanguinē q̄ acce-
pimus in bn̄dictiōe viuificatiua. ⁊ in pane ⁊
vino. Tertio qꝛ eſt aīe viuificatiuꝰ. vn̄ pſ.
dicit. Juſti epulent̄ ⁊ exultēt in ꝯſpectu dei
delectent̄ in leticia. Cū eñ maxime ꝓpriū ſit
amicitie ꝯuiuere amicis. vt phs dic. ix. ethi.
Jdeo xp̄s ſui p̄n̄tiā coꝛꝑalē electis ſuis re-
promittit in p̄miū Mat. xxiiij. vbi fuerit coꝛ-
pus illuc ꝯgregabunt̄ ⁊ aq̄le. Jnterim tn̄ nec
ſui p̄n̄tia coꝛpoꝛali in hac peregrinatiōe de-
ſtituit. Sed per veritatē coꝛpoꝛis ⁊ ſanguīs
ſui ſpūaliter eos ſibi coniungit in hoc ſacro.
Unde ipſe dicit Joh. vi. Qui māducat me-
am carnē ⁊ bibit meuȝ ſanguinē in me ma-
net ⁊ ego in eo. ꝓpter qd̄ iſtud ſacr̄m ē ma-
xime caritatis ſignū; ⁊ nr̄e ſpei ſubleuamē-

ſum ex tam familiari ↄiunctiõe xpi ad nos
pſal. Introibo ad altare dei: ad deũ q̄ letifi-
cat iuuẽ. meã. Quarto qꝛ eſt habitualis ca
ritatis actuatiuꝰ. Nam h̄ ſacrm ↄfert grãm
ſpãliter cũ ꝟtute caritatis. vñ Damaſ. cõpa
rat h̄ ſacrm carboni quẽ Eſaias vidit. Eſa.
vi. Carbo em̄ ſimplex lignũ nõ eſt: ſꝫ vnituꝫ
igni. Ita ꝛ panis cõicationis nõ ſimplex pa
nis eſt: ſꝫ vnitus diuitati. Sicut aũt Greg.
dicit in omel. penthe. Amor dei nõ eſt ocio
ſus. operaꝛ em̄ magna: ſi ẽ. Et iõ p h̄ ſacrm
ↄtum eſt ex ſui ꝟtute: nõ ſolũ habitꝰ gr̄e ꝛ
ꝟtutis ↄferꝛ: ſꝫ etiã excitaꝛ in actũ. ſm illud
ij. Cor. iiij. Caritas xpi vrget nos. ꝛ inde ẽ
ꝙ ex ꝟtute huiꝰ ſacri: aĩa ſpũaliter reficiꝛ: p
hoc ꝙ aĩa delectaꝛ ꝛ quodãmõ inebriaꝛ dul
cedine bonitatis diuine. ſm illud Cant. v.
Comedite amici ꝛ inebriamini chariſſimi.
Et pſal. Impiguaſti in oleo caput meum: ꝛ
calix meus inebriãs ꝙ̄ pclarus eſt. Qꝛ em̄
ſacra operanꝛ ſm ſimilitudinẽ p quã ſigni
ficãt. Ideo p quãdã ſimilitudinẽ dꝛ ꝙ in h̄
ſacro corpꝰ xpi offerꝛ p ſalute corpis. ꝛ ſan
guinis xpi p ſalute aĩe: ꝙuis vtrũqꝫ ad ſa-
lutẽ vtriuſqꝫ opereꝛ: cũ ſub vtroqꝫ ſit totus
xps. ꝛ lꝫ corpus nõ ſit ĩmediatũ ſubiectum
gr̄e: ex aĩa tñ redundat q̄dã effectus gr̄e ad
corpꝰ. dũ ſꝫ in pñti membra noſtra exhibemꝰ
arma iuſticie ad ſeruiẽdũ deo. vt dꝛ Ro. vi.
ꝛ in futuro corpꝰ noſtrũ ſortieꝛ incorruptio
ne ꝛ glãm aĩe. Quinto qꝛ eſt eterne glĩe
collatiuꝰ. In hoc em̄ ſacro ↄſideranꝛ duo. p̄
mo id ex quo hꝫ effectũ. ſ. ipſe xps ↄtẽtus ꝛ
paſſio eiꝰ repñtata. Secũdo id p qd̄ hꝫ effe
ctũ. ſ. vſus ſacri ꝛ ſpecies eius. Quãtum ad
vtrũqꝫ cõpetit huic ſacro qd̄ cauſet adoptio
nẽ glĩe ꝛ vite eterne. Nam ipſe xps p ſuam
paſſionẽ aperuit nobis aditũ vite eterne. ſm
illud. Heb. ix. Noui teſtamẽti mediator ẽ vt
morte intercedẽte q̄ vocati ſunt repromiſſi-
onẽ accipiãt eterne hereditat. Vñ ꝛ in for-
ma huiꝰ ſacri dꝛ. Hic eſt calix ſanguĩs mei
noui ꝛ eterni teſtamẽti. ꝛ Ioh. vi. dꝛ. Si q̄s
mãducauerit ex hoc pane viuet in eternum
Similiter etiã refectio ſpũalis cibi ꝛ vnitas
ſignificata p ſpecies panis ꝛ vini. habẽtur
q̄dem in pñti: ſed impfecte. perfecte autẽ in
ſtatu glĩe. Unde Augꝰ. dicit ſup illud Ioh.
vi. Caro mea vere eſt cibus. Cũ cibo ꝛ potu
id appetãt hoĩes vt non eſuriant neqꝫ ſitiãt
Hoc vere non preſtat niſi iſte cibus ꝛ potus
qui eos a quibus ſumiꝛ ĩmortales ꝛ incor-
ruptibiles facit. i. in ſocietate ſanctorũ. vbi
pax erit ꝛ vnitas plena atqꝫ perfecta. ꝛ ſi-
cut paſſio xpi ex cuius ꝟtute hoc ſacrm ope
raꝛ eſt quidẽ cã ſufficiens glorie. non tñ ita
ꝙ ſtatim per ipſam introducamur in glĩaꝫ
Sed opꝫ vt ſimul p̄us cõpatiamur: vt poſt
ea ſimul glorificemur. vt dꝛ Ro. viij. Ita h̄
ſacrm nõ ſtatim nos in gloriã introducit. ſꝫ
dat nobis ꝟtutẽ perueniendi in glĩam. ꝛ iõ
viaticũ dꝛ. In cuius figurã legiꝛ. iij. Regũ.
xix. Qd̄ helyas comedit ꝛ bibit: ꝛ ambula-
uit in fortitudine cibi illius. xl. diebus. ꝛ. xl.
noctibus vſqꝫ ad montẽ dei oreb. ꝛ ſicut paſ
ſio xpi non habet effectũ in his q̄ ſe ad eam
non habẽt vt debent. ita ꝛ p hoc ſacrm non
adipiſcunꝛ gloriã: q̄ indecenter ipſum ſuſci-
piũt Unde Augꝰ. dicit ſup Ioh. exponens
illa verba. Aliud eſt ſacramentũ: aliud vir-
tus ſacramenti. Multi de altari accipiunt:
ꝛ accipiendo moriuntur. Panem ergo cele-
ſtem ſpiritualiter manducare eſt innocen-
tiam ad altare portare. Unde non eſt mi-
rum ſi illi qui innocentiam non ſeruant: ef-
fectum huius ſacramenti nõ conſequũtur.
puta eternam gloriam. Sexto qꝛ eſt mor-
talis peccati remiſſiuus. Uirtus em̄ huius
ſacramenti põt cõſiderari dupliciter. Uno
modo ſm ſe. ꝛ ſic hoc ſacrm habet virtutem
ad remittendũ q̄cunqꝫ pctã ex paſſione xpi
que eſt fons ꝛ cã remiſſiõis peccatoꝝ. Alio
modo põt cõſiderari per cõparationẽ ad eũ
qui recipit hoc ſacramentũ. put in eo inue-
nitur: vel nõ inueniꝛ impedimentũ pcipien
di hoc ſacrm. Quicũqꝫ autem habet ↄſcien
tiam peccati mortalis: hꝫ in ſe impedimen-
tũ pcipiendi effectũ huiꝰ ſacri. eo ꝙ non eſt
cõueniens ſuſceptor huiꝰ ſacri. Tum qꝛ nõ
viuit ſpũaliter. ꝛ ideo nõ debet ſpũale nutri
mentũ ſuſcipere. qd̄ non eſt niſi viuẽtis. tuꝫ
qꝛ non põt vniri chriſto. qd̄ ſit p hoc ſacrm.
dum eſt in affectu peccandi mortaliter. Et
ideo dicitur in libro de eccleſiaſticis dog. Si
mens in affectu peccandi eſt: grauatur ma-
gis eucharíſtie perceptione ꝙ̄ purificeꝛ. Un
de hoc ſacramentũ in eo qui ipſum percipit
cũ cõſcientia peccati mortalis: nõ operatur
remiſſiõeꝫ pcti mortalis. ſm illd̄. i. Cor. xi.
Qui manducat ꝛ bibit indigne: iudicium ſi
bi manducat ꝛ bibit. Super quo dicit gloſa
Qd̄ ille mãducat ꝛ bibit indigne q̄ in crimie
eſt. vel irreuerẽter tractat. ꝛ talis mãducat ꝛ
bibit ſibi iudicium. i. dãnationeꝫ. Poteſt ta
men hoc ſacramentũ opari remiſſionẽ pcti
dupliciter. Uno mõ nõ pceptũ actu. ſꝫ voto

Sicut cū quis primo iuſtificatur a peccato.
Alio mō etiā perceptū ab eo qui eſt in pctō
mortali cuiꝰ cōſcientiam ⁊ affectū nō habet.
Forte eñ pͥmo nō fuit cōtritus: ſed deuote ⁊
reuerenter accedēs. ꝑ hoc ſacramentū cōſeq̄
tur grām charitatis q̄ cōtritionē ꝑficiet et re-
miſſionem peccati. Septimo quia eſt pcti
venialis deletiuꝰ. In hoc eñ ſacramēto duo
poſſunt ꝯſiderari. ſ. ipm ſacramentū. ⁊ res ſa
cramenti. ⁊ ex vtroqꝫ habet virtutē ad remiſ
ſionē venialiū peccatoꝝ. Nam hoc ſacramē-
tum ſumitur ſub ſpecie cibi nutrientis. Nutri
mentū aūt cibi neceſſarium eſt corpori ad re
ſtaurandū id qđ quotidie deperdit ꝑ caloris
naturalis depaſcentiam. Spūaliter aūt quo-
tidie in nobis aliq̄d deperditur ex calore ꝯcu-
piſcentie ꝑ peccata venialia q̄ diminuūt fer-
uorez charitatis. ⁊ ideo cōpetit huic ſacro qđ
remittat pctā venialia. Vn̄ Ambro. dicit li.
de ſacramentis. Or iſte panis quottidianꝰ ſu
mitur in remediū quottidiane infirmitatis.
Res aūt huius ſacramēti eſt charitas. non
ſolū ꝙtum ad habitū: ſed etiā ꝙtuꝫ ad actū
q̄ excitat̃ in hoc ſacro ꝑ qđ pctā venialia ſol
uūtur. Jō dicit Inno. iij. Or hoc ſacrm̄ veni-
ale delet ⁊ cauet mortale ⁊c̄. Octauo q꞉ eſt
a pctīs ꝑſeruatiuus. Pctm̄ eñ eſt quedam
mors ſpūalis aīe. Vn̄ hoc mō ꝑſeruat̃ aliq̄s
a pctō futuro: ſicut ꝑſeruat̃ corpꝰ a morte fu
tura. qđ quidē fit dupl'r. Vno mō inꝙtuꝫ na
tura hoīs interiꝰ roborat̃ cōtra interiora cor
ruptiua. ⁊ ſic ꝑſeruat̃ a morte ꝑ cibū ⁊ medi
cinā. Alio mō ꝑ hoc ꝙ munit̃ contra exterio
res impugnatiōes. ⁊ ſic ꝑſeruat̃ ꝑ arma qui
bus munit̃ corpꝰ. vtroqꝫ autē mō hoc ſacrm̄
ꝑſeruat a pctō. Primo q̄dez ꝑ hoc ꝙ xp̄o cō
iungit ꝑ grām: roborat ſpūalem vitā hominis
tanꝙ ſpūalis cibꝰ: ⁊ ſpūalis medicina. pſal'.
Panis cor hoīs cōfirmet. Joh. vi. Hic ē pa-
nis q̄ de celo deſcendit. ſiq̄s ex eo māducaue-
rit nō morief̃ in eternū. Sup q̄ dicit Augu.
Securus accede panis eſt nō venenū. Alio
mō inꝙtum eſt ſignū paſſionis xp̄i. ꝑ quā vi
cti ſunt demones. Repellit eñ oēm demonū
impugnationē. Vn̄ Criſo. dicit ſup Joh. Vt
leones flāmā ſpirātes: ſic ab illa mēſa diſce-
dimꝰ terribiles effecti diabolo. Nono q꞉ eſt
a penis pctōꝝ liberatiuꝰ. Hoc eñ ſacrm̄ ē ſa-
crificiū ⁊ ſacrm̄. Inꝙtum offert̃ hꝫ rōnez ſa-
crificij. Inꝙtum ſumit̃ hꝫ rōnem ſacramēti.
Sed effectū ſacramēti hꝫ in eo q̄ ſumit. Effe
ctum aūt ſacrificij habet in eo qui offert. vel
in illis ꝓ q̄bus offert̃. Inꝙtum eſt ſacramē
tum habet effectū dupliciter. Vno mō dire-
cte ex vi ſacramēti. Alio mō ex quadā conco
mitantia. Ex vi ſacramēti habet illū effectuꝫ
ad quē eſt inſtitutū. ſ. ad ſpūaliter nutriēduꝫ
ꝑ vnionem ad xp̄m ⁊ ad mēbra eius. ſicut ⁊
nutrimentū vnit̃ nutrito. Sed q꞉ hec vnitas
fit per charitatē ex cuius feruore aliq̄s cōſeq̄
tur remiſſionē nō ſolum culpe: ſed etiā pene.
Inde eſt ꝙ ex ꝯſequēti per quandā cōcomi-
tantiam ad pͥncipalem effectum homo cōſe-
quitur remiſſionē pene. nō quidē totiꝰ: ſꝫ ſm̄
modū ſue deuotiōis ⁊ feruoris. Inꝙtum ve
ro eſt ſacrificium habet vim ſatiſfactiuā. Sꝫ
in ſatiſfactione magis attendit̃ affectꝰ offe-
rentis: ꝙ quātitas oblationis. Vnde ⁊ dn̄s
dixit Luce. xxi. de vidua q̄ obtulit duo era: ꝙ
plus oībus miſit. Quāuis ergo hec oblatio
ex ſui quātitate ſufficiat ad ſatiſfaciendūꝫ ꝓ
oīni pena. tn̄ fit ſatiſfactoria illis ꝓ q̄bus of-
fertur vel etiā offerentibꝰ ſm̄ quātitatez ſue
deuotionis: ⁊ nō ꝓ tota pena. Decimo q̄a
eſt viuis ⁊ defunctis ſumētibus ⁊ nō ſumen
tibus ꝑſentibus: ⁊ nō ꝑſentibꝰ ꝓfectiuꝰ. In-
quantū eñ in hoc ſacramēto repſentat̃ paſ-
ſio xp̄i: qua xp̄us obtulit ſe hoſtiā deo. vt dici
tur Eph. v. habꝫ rōnem ſacrificij. Inquātum
eñ in hoc ſacro tradit̃ inuiſibiliter grā ſub vi
ſibili ſpecie: habꝫ rōnem ſacramēti. Sic ergo
hoc ſacramentū ſumētibꝰ quidē ꝓdeſt ꝑ mo-
dum ſacramēti: ⁊ ꝑ modū ſacrificij. q꞉ ꝓ om-
nibus ſumentibꝰ offertur. Dicit̃ eñ in cano-
ne miſſe. Quotquot ex hac altaris ꝑticipati
one ſacroſanctū filij tui corpꝰ ⁊ ſanguinē ſu-
pſerimus: omni bn̄dictione celeſti ⁊ grā re-
pleamur. Sed alijs q̄ non ſumūt ꝓdeſt per
modum ſacrificij: inꝙtum ꝓ ſalute ipoꝝ of-
fertur. Vnde ⁊ i canone miſſe dicit̃. Memē
to dn̄e famuloꝝ famularūqꝫ tuaꝝ. pro q̄bus
tibi offerimus vel q̄ tibi offerunt hoc ſacrifi-
cium laudis: ꝓ ſe ſuiſqꝫ oībus: ꝓ redēptione
aīarum ſuarū. ꝓ ſpe ſalutis: ⁊ incolumitatis
ſue. ⁊ vtrūqꝫ modum dn̄s exprimit dicens.
Math. xxvi. Qui ꝓ vobis. ſ. ſumentibus et
ꝓ multis. ſ. alijs: effundetur in remiſſionem
peccatorum. ⁊c̄.

Quarto caro chriſti ē ve
re cibꝰ viatoꝝ. Triplex. n. tp̄s ꝯſiderat̃ hoīm
indigentiū refectiōe. Primo tp̄s pͥteritū. ⁊
ſic indiget xp̄o velut agno in ſacrificiū. qm̄ ꝫ
ſacrm̄ reſpectu pͥteriti ē cōmemoratiuū dn̄i-
ce paſſiōis. q̄ fuit verū ſacrificiū. lꝫ aūt agnus
paſchalis fuerit pͥcipua figura huiꝰ ſacri: qͣtū

ad paſſionē xp̄i q̄ repn̄tat̄ ꝑ hoc ſacrificiū. ⁊
ideo ſemel tm̄ in anno ſumebat̄. q2 xp̄s ſe-
mel tm̄ mortu⁹ eſt: ⁊ ꝓpter h̄ etiā eccl'ia ſe-
mel tm̄ in anno celebrat memoriā paſſiōis
xp̄i. tn̄ in hoc ſacr̄o tradit̄ nobis memoriale
xp̄i ꝑ modū cibi q̄ quotidie ſumit̄: ⁊ iō q̄tū
ad hoc ſignificat̄ per mānā qd̄ quotidie da
bat̄ pp'lo in deſerto. Secūdo tp̄s p̄ns. ⁊ ſic
indiget re hui⁹ ſacri. ſ. cōione: qm̄ hoc ſacr̄m
reſpectu p̄ntis eſt ſignificatiuuz eccl'iaſtice
vnionis cui hoīes aggregant̄. ⁊ ſic noīatur
cōio vel ſyllaxis. Dicit eniz Damaſ. lib. iiij.
ſn̄iarum ſuarū. Qd̄ dr̄ cōio. q2 ꝑ ipſum cōi-
camus xp̄o. ⁊ q2 participamus de ei⁹ carne ⁊
deitate. ⁊ q2 cōicamus ⁊ viuim⁹ adinuicē ꝑ
ipſum. Tertio tp̄s futurū: ⁊ ſic indiget hō
effectu hui⁹ ſacri. ſ. gr̄a. qm̄ hoc ſacr̄m ē pre
figuratiuū fruitionis dei q̄ erit in patria. ⁊ ſic
dr̄ viaticū: q2 prebet nobis viā illuc ꝑueniē-
di. ⁊ ſm̄ hoc dr̄ euchariſtia. i. bona gr̄a. q2 vt
dr̄ Ro. vi. Gr̄a dei vita eterna. vel q2 realit̄
cōtinet xp̄m q̄ eſt plenus gratia. Dicit̄ etiā
in greco methalipſis. i. aſſumptio. quia vt
Damaſ. dicit. ꝑ hoc filij deitatē aſſumimus
⁊ ſic dr̄ hoſtia ſalutaris: q2 ꝯtinet ipſuz xp̄z
Eph. v. Inter viatores aūt vocatos ad hāc
refectionē eſt quadruplex dr̄ia: q̄ Luc. xiiij.
notat̄, vbi dr̄. Homo q̄dam. i. xp̄s. Fecit ce
nā magnā. i. inſtituit ſacr̄m illud ⁊ vocauit
multos. Primo q̄dam per p̄ceptū cōpellū
tur. Nam ſm̄ diuerſum ſtatum eccl'ie: diuer
ſa circa hoc ſtatuta emanauerūt. In p̄miti-
ua em̄ eccleſia qn̄ magis vigebat deuotio fi
dei xp̄iane ſtatutū fuit vt fideles quottidie
cōicarēt. Unde anacletus papa dicit. vt hr̄
de ꝯſe. di. ij. Poſt ꝑactā cōſecrationē om̄es
cōicent. q̄ nolunt eccl'aſticis carere liminib⁹
Sic em̄ ⁊ ap'li ſtatuerūt ⁊ ſctā Romana te
net eccl'ia. Poſtmodū vō diminuto fidei
feruore. Fabianus papa indulſit vt ſi nō fre
quentius. ſaltez ter in anno oēs cōicent. ſcz
in paſca ⁊ pēthecoſte: in natiuitate dn̄i: So
ther papa etiā in cena dn̄i dicit eſſe cōican-
dum. vt dr̄ ibidem. Poſtmodū vero ꝓpter
iniquitatis abundantiā refrigeſcente carita
te multoꝝ ſtatuit Innocē. terti⁹. vt ſaltem
ſemel in anno. ſ. in paſca: fideles cōicent. vt
dr̄ ex̄ de pe. ⁊ re. ca. oīs. Conſulit̄ tn̄ in lib. de
eccl'ia. dog. om̄ib⁹ dieb⁹ dn̄icis cōicandum

Secūdo quidam repellunt̄. ſ. pctōres. Du
plex em̄ eſt res hui⁹ ſacri. Una quidē ſigna
ta ⁊ cōtenta. ſ. ipſe xp̄s. Alia autē eſt ſigna-
ta non cōtenta. ſ. corpus chriſti miſticū. qd̄
eſt ſocietas ſanctoꝝ. Quicūq2 ḡ hoc ſacr̄m
ſumit ſignificat ex hoc ipſo ſe eē xp̄o vnitū
qd̄ quidē fit per fidē formatā quā nullus hz
cū pctō mortali. ⁊ ideo quicūq2 cū pctō mor
tali hoc ſacramentū ſumit. falſitatē in h̄ ſa-
cramento cōmittit. ⁊ ideo incurrit ſacrilegiū
tanq̄ ſacri violator: ⁊ ꝓpter hoc mortaliter
peccat. Sed iſtud pctm̄ in q̄buſdā eſt ḡui⁹.
ſcz q̄ ex actuali ꝯtēptu cuz ꝯſcia pcti ad hoc
ſacramentū accedūt. In q̄buſdā vero min⁹
graue. ſ. q̄ ex quodā timore vt nō deprehēdā
tur in pctō cū ꝯſcia pcti ad h̄ ſacramentū ac
cedūt. Tertio q̄dā expellunt̄. ſ. nō intrātes
cū veſte nuptiali. Et p̄mo caninus infide-
lis. Cū em̄ caritas ſit veſtis nuptialis cuz q̄
debem⁹ accedere ad h̄ ſacramentū. iō pctm̄
infidelitatis qd̄ funditus ſeparat hoīez ab
eccl'ie vnitate maxime reddit ipſum ineptū
ad ſuſceptionē hui⁹ ſacramēti qd̄ eſt ſacr̄m
eccl'iaſtice vnitat̄ qm̄ in forma hui⁹ ſacramē
ti dr̄ miſteriū fidei. iō ſi infidelis ſumat ſpe
cies ſacramētales, nō māducat ſacr̄alit̄: q2
nō vtit̄ eo qd̄ accipit vt ſacr̄o. ſed vt ſimpli-
ci cibo: niſi forte infidelis intēderet recipere
id qd̄ eccl'ia ꝯfert. lz nō haberet fidē verā cir
ca alios articulos vl' circa h̄ ſacramētū. Se
cūdo maculatus ſacerdos. vn̄ Hieron̄. in q̄-
dam ep'la dicit. Quid tibi cuz feminis q̄ ad
altare cuz dn̄o fabularis. Dic ſacerdos. dic
clerice q̄liter cū eiſdē labijs filiū dei obſcula
ris q̄bus oſculat⁹ es filiā meretricis. O iu-
da oſculo filiū hoīs tradis. ⁊ ſup illō. i. Coꝛ.
xi. Qui māducat ⁊ bibit indigne iu. ſi. mā. ⁊
bibit. dici glo. Indigne māducat ⁊ bibit q̄ in
crimine eſt vel irreuerēter tractat. Et Joh.
xx. Dixit xp̄s Magdal'. Noli me tangē. nō
dū em̄ aſcendi ad patrē meū. ſ. in corde tuo
ꝑ defectū fidei formate. Tertio ſciſmatic⁹
⁊ excōicat⁹. Nam nō recte ex̄ eccl'iaz offerūt
ſacrificiū. qm̄ ex̄ eccl'iam nō eſt ſpūale ſacri-
ficiū verū ꝟitate fructus. ⁊ cū ſint ab eccl'ie
vnitate ſeparati oratōes eoꝝ efficaciā non
hn̄t. Dicit em̄ Aug⁹. li. ij. ꝯ Permenianum
qd̄ extra eccl'iam catholicā nō eſt locus veri
ſacrificij. ⁊ Leo papa dicit, vt habetur. i. q. i.
Alibi q̄ꝫ in eccl'ia q̄ corpus xp̄i eſt: nec vera
ſunt ſacrificia. nec rata ſacerdotia. Quarto
degradatus. Nam ſacerdos ſi ꝑ ſn̄iam eccle
ſie ſit executione ordinis p̄uatus. redditus
eſt impotens ad ſacrificiū offerendū. Hoc
aūt cedit ſibi in detrimentū ſpūalis fruct⁹.
qm̄ degradatis auferi executio quaſi in ꝑpe
tuū ꝯdēnatis. Quinto pctōr manifeſtus:

Vt publicᷓ vſurariᷓ: ꝛ raptoꝛ publicᷓ: q2 dñs
ꝑcepit. Mat. vij. Nolite ſctm̄ dare canibus.
maxime aũt daꝛ canibᷓ ſctm̄. Cũ hoc ſacr̄m
daꝛ his pctõꝛibus manifeſtis ꝑ euidentiaꝫ
facti. Sexto hyſtrio ꝛ magus. Vñ Cypri
anus ſcribit ad quẽdã. ꝓ dilectiõe tua ꝯſulẽ
dũ me exiſtimaſti. qd̄ videaꝛ de hyſtrioni=
bus. ꝛ mago illo q̄ apud vos ꝯſtituitᷓ. adhuc
in artis ſue dedecoꝛe ꝑſeuerat an talibᷓ ſa=
cra cõio cũ ceteris xp̄ianis debeat dari. pu=
to nec maieſtati diuine: nec euãgelice diſci=
pline ꝯgruere vt pudoꝛ ꝛ honoꝛ ecclie tã tur
pi ꝛ infami ꝯtagione fedeꝛ. hec ille. Etiã in=
cãtatores diuini ſortilegi. arioli. expellũtur
a ſacra cõione: niſi reſipuerint. tũc enĩ pote=
rũt cõicare. Vñ in cõcilio cartaginenſi legiꝛ
Scenicis atqꝫ hyſtrionibᷓ ceteriſqꝫ hmõi ꝑ
ſonis vel apoſtatis ꝯuerſis ad deũ: recõcili=
atio nõ negeꝛ. Septimo fornicatoꝛ cõcubi
narius ꝛ pollutus. Tales enĩ ſumẽtes corpᷓ
xp̄i: cõparanꝛ iude xp̄m oſculanti: q̄ꝛtuꝫ ad
ſilitudinẽ criminis: quia vtriqꝫ ex ſigno ca=
ritatis deũ offendũt. Vñ Hieroñ. dicit ſuꝑ
Mat. Si panes ꝓpõnis ab hijs q̄ vxores
tetigerãt comedi nõ poterant. Quãtomagꝫ
panis q̄ de celo deſcendit nõ põt ab hijs qui
cõiugalibᷓ pauloante heſere amplexibᷓ cõ
tingi. ꝛ Leuiꝛ. xv. dr̄. Vir a quocũqꝫ exierit
ſemen coitus ĩmundus erit vſqꝫ ad veſperã
Et Deuꝛ. xxiij. dr̄. Si fuerit inter vos hõ q̄
nocturno polluᷓ ſit ſomnio: egredieꝛ extra
caſtra: ꝛ nõ reuerteꝛ priuſq̄ ad veſperã la=
ueꝛ aqua. Octauo homicidio inuolutᷓ. nã
ſi ſomniũ homicidij ꝓuenit ex cã q̄ eſt pctm̄
mortale: impedit a ſumptione huiᷓ ſacramẽ
ti rõne ſue cauſe. q̄ maxime apparet in ho
micidio volũtario: nõ ſic aũt in caſuali. No
no ꝑus cibatus. Vñ Augᷓ. li. iij. Rñſionũ
ad Januariũ dicit. Placuit ſpũiſctõ: vt in
honorẽ tãti ſacramẽti ꝑus in os xp̄iani dñi
cum corpus intraret q̄ ceteri cibi. Et hoc ẽ
ꝓpter ꝑiculũ vomitᷓ ꝛ ebrietatis. Que qñ=
qꝫ ꝯtingũt ex hoc ꝙ hoĩes inordinate cibis
vtunꝛ. Sicut ꝛ aplſ dicit i. Coꝛ. xi. Alius
quidẽ eſurit: alius aũt ebrius eſt. Itaqꝫ cuꝫ
cõuenitis ad manducandũ. ſ. corpus dñi in
uicẽ expectate. Si q̄s aũt eſurit domi man=
ducet. Super quo dicit gl. Si q̄s eſurit ꝛ im
patiens non vult expectare alios: domi mã
ducet ſuos cibos. i. pane terreno paſcaꝛ. nec
poſt euchariſtiam ſumat. Secus eſt de infir
mis. Decimo irreligioſus qui inhoneſta=
tes cõmittit in eccleſia, ſm̄ illud. i. Coꝛ. xi.
Nunquid domos nõ habetis ad manducã
dum ꝛ bibendũ: Aut eccleſiaꝫ dei ꝯtẽnitis:
ꝛ confunditis eos q̄ non habent. Vndeci
mo Odioſus q̄ alium odio iniquo deſpicit
Xp̄s enĩ q̄ eſt res huiᷓ ſacramẽti: caritatem
preexigit in ſumente. qm̄ ex caritate ſeipſuꝫ
patri obtulit in ſacrificiũ. ꝛ nobis ſe prebuit
in ſacramentũ. Ideo dr̄. i. Coꝛ. xi. Cõuenië
tibus vobis in vnũ. ſ. locũ eccleſie. Sed aio
diſſentientibᷓ: iam nõ eſt dñicam cenã man
ducare. Peccatũ enĩ ſic indigne mãducan=
tium xp̄m in hoc ſacramento: cõparaꝛ pctõ
occidẽtiũ xp̄m. Vñ ſuꝑ illud. Quicũqꝫ mã.
pa. vel bi. ca. do. indi. re. e. coꝛ. ꝛ ſan. do. dicit
glo. i. ac ſi xp̄um occiderit punieꝛ. perſeq̄tur
enĩ xp̄m in mẽbris ſuis. Act. ix. Saule ſau=
le q̄d me ꝑſequeris. Duodecimo vſus rõ=
nis ꝑuatus. Eadẽ enĩ rõ eſt de pueris recen
ter natis. ꝛ de amẽtibus q̄ nunq̄ habuerũt
vſuꝫ rõnis. vnde talibᷓ nõ ſunt ſacra miſte=
ria danda. Requiriꝛ enĩ ꝙ aliq̄s ad hoc ſa=
cramentũ cũ deuotione ꝛ precedẽti ſui exa
minatione accedat. ſm̄ illud. i. Coꝛ. xi. Pro
bet aũt ſeipſum hõ ꝛ ſic de pane illo edat: ꝛ
de calice bibat. ſed hoc non põt eſſe in hijs q̄
carent vſu rõnis. Nec tñ ꝑ hoc aliq̄d detri=
mentũ ſalutis patiunꝛ. Dicit enĩ Augᷓ. ſcri
bens Bonifacio. Tũc vnuſq̄ſqꝫ fideliũ coꝛ
poris ꝛ ſanguinis dñi particeps fit. ſ. ſpũa=
liter: qñ in baptiſmate membrũ corꝑis xp̄i
efficitur. Decimotertio a demone vexatus
Arreptitij enĩ q̄ erguminí dicunꝛ ꝛ furioſi.
in q̄bus nondũ eſt vis demonis extincta. q̄
viget in eis cũ corporaliter ab ĩmundis ſpi
ritibus vexanꝛ: nõ eſt hoc ſacramentũ exhi
bendũ. q2 in eis nulla p̄cedit mentis deuo
tio. Si aũt aliqñ eſſent mẽtis cõpotes: ꝛ ap
paret in eis aliqua huiᷓ ſacramẽti deuotio.
non eſſet eis hoc ſacramẽtũ negandũ. vnde
Caſſianus dicit. Eis qui ab ĩmundis vexã=
tur ſpiritibus: cõionem ſacroſanctã a ſenio
ribus noſtris nunq̄ meminimᷓ interdictaꝫ

Decimoquarto ad aliã ſpeciẽ videndam
eleuatus. Si enĩ miraculoſe corpus xp̄i in
altari ſub ſpecie carnis appeat: aut ſanguis
ſub ſpecie ſanguinis nõ eſt ſumendũ. Dicit
enĩ Hieroñ. ſuper Leuiꝛ. de hac q̄dem ho=
ſtia que in xp̄i cõmemoratione mirabiliter
fit. De illa vero quã xp̄s in ara crucis obtu=
lit. ſm̄ ſe nulli edere licet. Contingit enĩ qñ=
qꝫ tale miraculum ad veritatem fidei cõpro
bandam. Exemplum. Sacerdos quidaꝫ ve
niens Bolſenam oppidũ non longe diſtãs

ab vrbe veteri. in qua ciuitate Urbanus papa quartus cum curia reſidebat. dum celebraret miſſam inter verba ꝯſecrationis dubius in fide. viſibiliter vidit hoſtiam in forma pietatis: ⁊ ſanguinem ſuperfluere in calice. Cum autem cooperiret cum corporali: apparuit forma pietatis in ſingulis partibus corporalis. Cumq̄ nec ſic occultare valeret coactus eſt populo aſſiſtenti miraculum patefacere. Quod vt populus cōperit. ſubito peruenerunt vrbem veterē nunciantes Romano pontifici mirabilia huius ſacramenti. Stupente autem curia per ſummū pontificem deliberatum eſt ꝙ feſtum corporis xp̄i per vniuerſam eccleſiam celebraretur. Impoſuitq̄ ſancto Thome de aquino ordinis noſtri predicatorꝝ: vt officium de corpore xp̄i cōficeret ſm vſum oim̄ eccliarū. q̄d ⁊ fecit. In cuius rei teſtimoniū. In faciē eccleſie Volſene depictū eſt miraculum ſacerdotis celebrantis. poſt depictus eſt ſanctꝰ Tho. ſedens in cathedra circūſtante curia huiꝰ ſacramēti officiū dictans. vltimo depictus eſt crucifixus alloquēs ſctm̄ Thomā corā eo genuflexum. ⁊ dicēs. bn̄ ſcripſiſti de me Thoma ⁊c. ideo eccleſia hoc feſtum celebrat.

¶ Quinto caro xp̄i vere ē cibus comprehenſorꝝ. Hoc autem erit quādo xp̄s ſe hoīem glorificatū ⁊ verū dei filiū Collecta omni multitudine ſanctorꝝ in corporibus ⁊ ſpiritibus glīficatis in fine mundi oſ̄det. vt ipſum videant oēs ſicut eſt. ſ. in diuinitate ⁊ humanitate glīficatū. In hac cena ſunt q̄ttuor. Primo loci altitudo. Eſa. lviij. Delectaberis ſuper dn̄o: ⁊ ſubſtollā te ſuper altitudinē terre: ⁊ cibabo te hereditate Jacob patris tui. Nam dn̄s loquēs de comeſturis ſecū in celo altiſſimo. ait pr̄i. Joh. xvi. Pater quos dediſti mihi volo vt vbi ego ſum: ⁊ illi ſint mecū: vt videant claritatē meam quā dediſti mihi. ſ. hāc videre eſt hoc ſacramentū ſumere. Secundo loci latitudo. Baruch. iij. O iſrael magna eſt domꝰ dei: ⁊ ingens locus poſſeſſionis eius. magnus et nō habet finē. excelſus ⁊ immenſus. Tertio loci pulchritudo. Eccl'. xliij. Species celi gloria ſtellarū. i. angelorꝝ ⁊ hoīm btōꝝ. Da. xij. Qui ad iuſticiā erudiūt plurimos erūt quaſi ſtelle in perpetuas eternitates. Multo enim pulchriores erunt ille ſtelle rōnales celo empyreo infixe: ꝙ ſint hec materiales in firmamento diſpoſite. Quarto manſionum multitudine. Joh. xiiij. In domo pr̄is mei manſiones multe ſunt. Et Eſa. xxv. Et faciet dominus exercituū in monte hoc omnibus populis cōuiuiū pinguium: cōuiuiū vindemie: pinguiū medullatorū: vindemie defecate. ⁊ precipitabit in monte iſto faciē vinculi colligati ſuper omēs populos. ⁊ telam quā orditus eſt ſuper vniuerſas nationes: precipitabit mortem in ſempiternum ⁊ auferet dominus deus oēm lachrymam ab omni facie: ⁊ opprobrium populi ſui auferet de vniuerſa terra. In hac cena celeſti apponent̄ quattuor fercula. Primum ferculum erit caro xp̄i glorificata: ⁊ hoc ſenſu exteriori pcipiet̄. Nam bonū ⁊ glīoſum erit videre oculo corpali glorificato. xp̄i carnem glīficatā. Job. xix. Quē viſurus ſum egoipe ⁊ oculi mei cōſpecturi ſunt. Secundū erit aīa xp̄i ab om̄i penalitate in reſurrectiōe liberata. ⁊ hoc percipiet̄ oculo intellectuali. Tertiū erit gr̄a ſpūſſancti qua ipſius xp̄i anima ſm oēm plenitudinem fuit repleta. ⁊ hoc erit optimū videre in ea gr̄am ꝯſummatā lumine altiori. Quartū erit ipſiꝰ xp̄i diuina natura humanitate vnita. ⁊ hoc erit ſup optimū: q2 q̄ videbit eū videbit ⁊ patrē ipſum gn̄antem. videbit ⁊ ſpm̄ ſctm̄ ab vtroꝙ pcedentem. Joh. xiiij. Philippe q̄ videt me: videt ⁊ patrē. De hac cena dr̄ Heſter. i. Aſſuerus rex tertio anno imperij ſui fecit grande cōuiuiū cunctis principibus ⁊ pueris ſuis: vt oſ̄deret diuitias glorie ſue. multo tempore. ſ. centū ⁊ octoginta diebus. Per hunc regē ſignificat̄ xp̄s. qui tp̄e legis gratie: quod eſt tertium: faciet magnū cōuiuiū ſcȝ eterne dulcedinis. omībus ſanctis: quod erit glorioſum: deſignatū per centum: ⁊ erit in octaua reſurrectionis generalis omniū deſignata per numerū octogenariū.

¶ Sexto caro chriſti vere ē cibus catholicorꝝ. De quibꝰ dicit̄. Apocal'. xix. Beati qui ad cenam nuptiarū agni vocati ſunt. Hec cena fuit figurata p nuptias factas in chana galilee. vt dr̄ Joh. ij. chana interpretat̄ zelus. Galilea tranſmigratio. Et xp̄us ꝓpter zelum ⁊ infinitā caritatem: inſtituit ſacramentū corporis ⁊ ſanguinis ſui. vbi panis ⁊ vinū tranſmigrāt de vna ſubſtātia i aliā. ps. Zelꝰ domꝰ tue comedit me. i. comeſtibilē fec me. ⁊ Joh. xiij. dr̄. Cū dilexiſſet ſuos q̄ erāt i mūdo. in finē dilexit eos: ⁊ cena facta. ſup q̄ Augꝰ. li. rñſionū ad ianuariū dicit. Saluator noſter quo vehemētius

cõmendaret myſterij illius altitudinem. vltimuꝫ hoc voluit infigere cordib⁹ et memorie diſcipuloꝝ a quibus ad paſſionẽ diſceſſurus erat. Propterea dixit diſcipulis ſuis Luce. xxij. Deſiderio deſideraui hoc paſcha mãducare vobiſcũ. quaſi diceret. Ad mãducandũ vobiſcũ nõ me induxit famis aut ſitis anxi⁹ appetitus, ſed imenſe charitatis affectus, vt ꝑ hanc finalẽ comeſtionẽ ſitis memores dilectionis quã ad vos habui: ꝑ quã vobiſcuꝫ comedi meipm̃ in cibuꝫ vobis dedi. memor illius btẽ delectatiõis mee cũ patre ⁊ ſpiritu ſancto: quã vobis in ſacr̃o cõicaui: vt eiuſdẽ beatitudinis etiã vos ſitis ꝑticipes. vt ſicut nunc in ſpe: ita in nouiſſimo etiã in re edatis ⁊ bibatis ſuꝑ menſam meã in regno meo.

In hac cena nouiſſima ꝓpoſuit xp̃s ſuis fidelibus exẽpla grandis ſanctitatis, vt patet

Primo fomentuꝫ fraterne cõionis. ſ. cum familiaribus ſobrie cõuiuare ⁊ raro. Vñ nõ niſi ſemel xp̃s ante ſuã paſſionem legit̃ ꝓcuraſſe cõmune cõuiuiũ: ⁊ cũ paucis quos elegerat ab initio: q̃bus reuelauit myſteriuꝫ regni dei. Secũdo exemplũ interne humiliationis. Vñ Joh. xiij. dicit. Exẽplum dedi vobis: vt quẽadmodũ ego feci vobis: ita ⁊ vos faciatis. Exempluꝫ humilitatis oſtẽdit in pedum ablutõne. Gen. xiij. Afferã pauxilluꝫ aque ⁊ lauẽtur pedes veſtri: requieſcite ſub arbore: ponãqꝫ buccellã panis ⁊ confortet̃ cor veſtrum. Iſta verba que dixit Abrahã angelis adimpleuit xp̃s in apl'is, Qm̃ ſurgit a cena: ponit veſtimenta ſua: mittit aquã in peluim lauat pedes diſcipuloꝝ. ⁊ hoc in ſignũ humilitatis. Aug. Didicimus fratres humilitateꝫ ab excelſo: faciam⁹ inuicẽ humiles. q̃d humiliter fecit excelſus. nec dedignet̃ q̃d fecit xp̃s facere xp̃ianus Tertio argumentũ ſuperne dilectiõis: qñ corpus ſuũ ⁊ ſanguinẽ ſub ſpecieb⁹ panis ⁊ vini dedit diſcipulis. In argumentum dilectiõis corpus ⁊ ſanguinẽ ſuum dedit amicis. ſ. fidelibus in eũ credentib⁹. dedit inimicis. ſ. iude ꝓditori nõ figuraliter. ſed realiter. Vnde. iiij. Reg. vi. dicit̃. Que vna mulier alteri dixit. Salua me dñe mi rex. mulier iſta dixit mihi. Da filium tuũ vt comedam⁹ eum hodie. Dedi ergo filiũ meũ ⁊ comedimus. Dixiqꝫ ei die altera. Da filiũ tuũ vt comedamus eũ. Que abſcondit filiũ ſuũ. Mulier p̃ma eſt beata virgo q̃ dedit filiũ ſuuꝫ in cibum ⁊ potum nature humane ne periret: ſꝫ haberet vitam eternã. Quia ſumptio xp̃i ſub hoc ſacr̃o ordinat̃ ſicut ad fineꝫ ad fruitionẽ patrie. Vbi angeli eo fruuntur. Et quia ea q̃ ſunt ad finẽ deriuant̃ a fine, Inde eſt ꝙ iſta manducatio xp̃i qua eũ ſumimus ſub hoc ſacramento. deriuat̃ ab illa manducatiõe qua angeli fruũtur xp̃o in patria. Ideo dicit̃ homo mãducare panẽ angeloꝝ. qꝛ p̃mo ⁊ p̃ncipaliter eſt angeloꝝ qui eo fruuntur in ꝓpria ſpecie. Secũdaria aũt eſt hoĩm qui xp̃m ſub hoc ſacramẽto accipiũt. Sed natura humana eſt mulier que filiũ ſuũ cõtra pactũ abſcõdit. qꝛ ſenſum ſuũ mortificare contẽnit. Rex aũt ait mulieri. Nõ te ſaluet dñs: vnde ſaluare te poſſum: de area: an de torculari? Nõ ſic rñdit xp̃us. qm̃ ſaluat de area granũ tritici: ſe in cibum dando: ⁊ de torculari: de ſeuera vite ſanguinẽ ſuũ in potum quaſi vinũ prebendo

Quarto dictamentũ externe, cohortatiõis Inuitabat eñ ⁊ exhortabat̃ fideles ⁊ catholicos ad humilitatẽ: ad charitatẽ: ad orõneꝫ: ad aduerſoꝝ patientem tolerationẽ. vt pateꝫ in ſermone ꝓlixo: quẽ ad diſcipulos habuit. Ideo ꝓuerbi. viij. dicit̃. Juſti ſunt ſermones mei. nõ eſt in eis prauuꝫ quid neqꝫ ꝑuerſum recti ſunt intelligentibus: ⁊ equi inuenientibus ſcientiam. Quinto documentũ fraterne cõpaſſiõis. qm̃ in cena turbat⁹ eſt ſpũ. miſericordie iude cõpatiens. quẽ a ſua malicia cohercebat. mõ ꝑ amorẽ ipſum amicũ vocando. Math. xxvi. Amice ad quid veniſti? modo per pudorẽ: ip̃m cõmenſalem habẽdo, ibidẽ. q̃ intingit manũ mecũ in parapſide. mõ per timorẽ ei penam p̃dicendo. ibidẽ. Ve autem hoĩ illi ꝑ quẽ fili⁹ hoĩs tradet̃. modo per obſequiũ ei humilitatis ſeruitiũ impendẽdo quãdo pedes ei⁹ lauit. Augu. Non dedignatus eſt xp̃us iude pedes lauare: cui⁹ man⁹ videbat in ſcelere. modo per myſteriũ ip̃m corpore ⁊ ſanguine ſuo cõicando. Vñ xp̃s iudã cõicauit ſuo corpore ſicut ceteros apl'os. aliter exaſperat⁹ ſumpſiſſent occaſionẽ peccãdi. Criſo. Particeps exiſtẽs miſterioꝝ ꝯuerſus nõ eſt. vñ fit ſcelus ei⁹ vtrinqꝫ immanius. vel quia tali ꝓpoſito imbut⁹ adijt myſteria. tum qꝛ audiẽs melior fact⁹ nõ fuit: nec metu: nec beneficio: nec honore. Sexto monimentuꝫ eterne ꝓpoſitionis. Cum. n. oporteat ſemper orare: ⁊ nõ deficere. Luce. xviij. Maxime tñ morte imminẽte. vñ xp̃us inſtante captione ſua. auulſus eſt a diſcipulis ſuis quantuꝫ eſt iactus lapidis: ⁊ poſitis genibus orabat ꝓlixius fact⁹ in agonia. quibus etiã p̃dixerat. vigilate ⁊ orate ne intretis in tẽptationẽ. dãs nobis exemplum; vt mortẽ orõne ꝑueniam⁹

Qualiter aūt catholici habere ſe debeant
ad hoc ſacr̄m.ſciendum ꝙ quadruplex erat
genus ſacrificioꝝ in veteri lege. Primū et
ꝑcipuū erat holocauſtuȝ q̄ſi totū incenſum.
quia totū cōburebat̄ in honorē dei.⁊ nihil ex
eo comedebat̄.Hmōi eñ ſacrificiū offereba
tur deo ſpāliter ad reuerentiā maieſtatis ip
ſius,⁊ amorē bonitatis eiꝰ.⁊ cōueniebat ſta
tui ꝑfectionis q̄tum ad impletionē cōſilioꝝ
ideo totū cōburebatur.vt ſicut totū aīal reſo
lutum in vaporē ſurſum aſcendebat:ita etiaȝ
ſignificaretur totuȝ hoīem ⁊ alia q̄ ipſiꝰſunt
dei dominio eſſe ſubiecta.⁊ ei eſſe offerenda.
Secūduȝ erat hoſtia ꝓ peccato q̄ offereba
tur deo ex neceſſitate remiſſionis peccati:et
cōueniebat ſtatui penitētiū in ſatiſfactōe pec
catoꝝ.tale ſacrificiū diuidebat̄ in duas ꝑtes
Nam vna pars eiꝰ cōburebat̄.alia ꝟo cede-
bat in vſum ſacerdotū: ad ſignificandum ꝙ
expiatio peccati ſit a deo ꝑ miſteriū ſacerdo
tum. Tertiū erat hoſtia pacifica:ꝓ grāarum
actione.⁊ cōueniebat ſtatui ꝓficientiū in im
pletione mādatoꝝ:q̄ comedebat̄ in ipā die:
ſed vbiq̄ȝ in hieruſalē. Quartū erat hoſtia
pacifica ꝓ voto ⁊ ſalute ⁊ ꝓſperitate offerē
tium.ex debito beneficij accepti vel accipiēdi
⁊ iſta diuidebat̄ in tres partes. Nā vna ps
incendebatur ad honorē dei.alia pars cede-
bat in vſum ſacerdotuȝ.Tertia vero pars in
vſuȝ offerentiū:ad ſignificandū ꝙ ſalus ho-
minis ꝓcedit a deo mediantibꝰminiſtris dei
cooperantibꝰipſis hoībus q̄ ſaluant̄. Inter
oīa aūt dona ⁊ beneficia q̄ deus humano ge
neri iam per peccatū lapſo dedit.ꝑcipuū eſt
ꝙ dedit filiū ſuū.Vn̄ dicit̄ Joh.iij.Sic deus
dilexit mundū vt filiū ſuū vnigenituȝ daret.
vt oīs q̄ credit in ipſum nō pereat.ſed habe-
at vitā eternā.⁊ ideo potiſſimū ſacrificiū eſt
quo ipē xp̄s ſeipm̄ obtulit deo in odorē ſua
uitatis.vt dr̄ Eph.v.Et ꝓpter hoc omia alia
ſacrificia in veteri lege offerebant̄.vt h̄ vnuȝ
ſingulare ⁊ ꝑcipuū ſacrificiū figuraret̄ tāq̄
ꝑfectū ꝑ imꝑfectū.Vn̄ aplꝰs dicit Hebr.x.
Oē ſacerdos veteris legis eaſdeȝ ſepe offere
bat hoſtias:q̄ nunq̄ poſſint auferre peccata
Xp̄us aūt vnā ꝓ pctīs obtulit in ſempiťnuȝ
In ſacrificijs aūt diuitū nō offerebat̄ niſi de
tribus generibꝰaīalium quadrupedū.ſ.de ge-
nere boū:⁊ ouiū:⁊ caprarū.⁊ hoc erat cōue-
niens in figura xp̄i. quia vt glo.Leuit.ꝑmo
dicit.Xp̄us in vitulo offert̄ ꝓpter virtutem
crucis.in agno ꝓpter innocentiā.in ariete ꝓ
pter principatuȝ.in hyrco ꝓpter ſimilitudīeȝ
carnis peccati.Prouidit autē lex paupertati
offerentium.vt q̄ nō poſſet habere aīal qua-
drupes ſaltem offerret auē:quā q̄ habere nō
poſſet offerret panē.⁊ ſi hoc habere nō poſſȝ
ſaltem offerret farinaȝ vel ſpicas.Turtur ſi-
gnificat caſtitatē.colūba charitatē.panis ſi-
gnificat xp̄m q̄ eſt panis viuꝰ.vt dicit̄ Joh.
vi.Qui quidē erat ſicut in ſpica ꝓ ſtatu leḡ
nature in fide patrū.erat autē ſicut ſimila in
doctrina legis ꝓphetaꝝ.Eſt aūt ſicut panis
formatꝰ poſt humanitatē aſſumptā.coctus
igne.i.formatus ſpūſctō:in clibano vteri vir
ginalis.qui etiā fuit coctus in ſartagine ꝑ la
bores quos in mūdo ſuſtinuit.in cruce vero
quaſi in craticula aduſtus. Per imolatiōeȝ
aūt hmōi aīalium deſignat̄ puritas mentis.
quia vt dicit glo.Leuit.i.Vitulū offerimꝰcū
carnis ſuꝑbiam vincimꝰ.Agnū cū irrōnabi
les motus corrigimus.Edum cū laſciuiā ſu
peramus.Turturē dū caſtitateȝ ſeruamus.
Panes azimos cū in azimis ſynceritatꝫ epu
lamur.In colūba ſignificat̄ charitas ⁊ ſim-
plicitas mentiſ.Sal ſignificat mortificatōeȝ
carnis.Thus ſignificat deuotionē mētꝫ.Hec
eñ eſt ꝓbatio quam docet aplꝰs nos habe-
re:dicēs.Probet aūt ſeipm̄ hō ⁊ ſic de pane
illo edat.aliter eñ īdigne accedēs ad hoc ſa-
cramentū multa mala incurrit. Primo ma
la cōſcientia amplius amaricat̄.Job.xx.Pa
nis eiꝰin vtero illius vertet̄ in fel aſpiduȝ in-
trinſecꝰ.i.ſumptio panis ſacramētalis malā
cōſcientiam nō iuſtificat:ſed cōdēnat. Se-
cundo indigne ſumens grauiꝰindurat̄.pȝ de
Juda in quē poſt buccellā itroiuit ſathanas.
Joh.xiij.Sic q̄ in criminibus.cōicant duriꝰ
obſcurant̄ quēadmoduȝ luna quāto magis
ſoli appropinquat:tanto ampliꝰ obſcuratur.
Tertio indigne cōicans diutius infirmat̄.
Vn̄ aplꝰs.i.Coꝛ.xi.dicit.Ideo inter vos mul
ti infirmi ⁊ imbecilles ⁊ dormiūt multi.Su-
per quo dicit glo.Infirmi febribꝰ⁊ alijs mor
bis.Imbecilles longa inualitudine.⁊ dormi
unt multi ſomno mortiſ.Vn̄ cantat̄ paſcha
li tp̄e.Ab omī mortis impetu tuū defēde po-
puluȝ.Et.ij.Reg.vi.dicit̄.Oē viri Bethſami
te mortui ſunt.qꝛ viderūt archā dn̄i.⁊ Oza
mortuꝰeſt.qꝛ ipām tetigit.Eodēmō cū quis
accedit indigne ad hoc ſacr̄m:corpꝰxp̄i glori
ficatū nō vnit ſibi corpꝰpollutū.ſed rapit ab
eo ſi q̄d habet cōueniens corpori glorificato
ſcȝ de vita:fortitudine:ſanitate:caſtitate:⁊ ce
teris q̄ poſſunt ineſſe illi corpori polluto ſm̄
naturalem diſpoſitionem.Sic aīa xp̄i glori-

ficata rapit ab aīa indigne cōicantis: ſiquid
virtutis in ſe habebat. ⁊ diuinitas xpī rapit
ab intellectu polluti: ſiquid fidei et ſapientie
prius habebat. Ideo talis ſic derelict⁹ a xp̄o
incidit in ea incōuenientia q̄ dixit Paulus.
Quarto indigne cōicans durius dānat. i.
Cor. xi. Qui eñ mādu cat ⁊ bibit idigne: iu-
dicium ſibi mādu cat ⁊ bibit. gloſa. i. dānatio-
nem. Si eñ p̄ eſu pomi vetiti damnatus eſt
adam cū omni poſteritate ſua. ⁊ Balthaſar
qui in vaſis templi vinū indigne bibit. ſequē
ti nocte occiſus eſt. vt dicit Daniel. v. Quā-
to magis dānabitur qui indigne cōicat. Vñ
aplus Heb. x. dicit. Quanto magis putatis
maiora mereri ſupplicia. qui filiū dei cōculca
uerit ⁊ ſanguinē teſtamenti pollutū duxerit.
Sup quo dicit Augu. in gloſa. X p̄m concul
cat qui libere peccat: ⁊ abſq3 timore. ⁊ q̄ eo in
digne participat. Debet itaq3 catholicus ad
hoc ſacramentū ſuſcipiendū ſe p̄diſponere q̄
druppliciter. Primo cum feruida ſanctitate
Nam reuerētia huius ſacramēti habet amo
rem timori cōiunctu3. Timor reuerentie ad
deū dicit timor filialis. Ex amore eñ p̄uoca
tur deſiderium ſumēdi. ex timore aūt conſur-
git humilitas reuerēdi. vt. ſ. deuote ⁊ reuerē-
ter ſumat. Augu. Accipe quottidie qd̄ quo
tidie tibi p̄ſit. ſic viue vt quottidie merearis
accipere. Secūdo cū cōſciētie limpiditate.
ſc3 vt purget ab oī peccato. Unde Damaſ. li.
iiij dicit. Ignis eius qd̄ ī nobis eſt deſiderij
aſſumens eam q̄ ex carbone. i. hoc ſacramen
to ignitionē: cōburet noſtra peccata. ⁊ illumi
nabit noſtra corda. vt participatione diuini
ignis igniamur ⁊ deificemur. Tertio cū cō-
tritiōis alacritate. Ambro. Quāta nāq3 cor-
dis cōtritione. quāto ⁊ quali lachrymarū fō-
te. quāta reuerentia ⁊ tremore. quāta cordis
⁊ aīe puritate. iſtud diuiniſſimū ſacramētu3
eſt celebrandū: vbi caro tua in veritate ſumi
tur. vbi ſanguis tuus in veritate bibit. vbi ſū
mis ima iūgūtur. vbi ſanctoꝝ adeſt p̄ſentia
angeloꝝ. vbi idē eſt ſacerdos ⁊ ſacrificiū mi
rabiliter ⁊ ineffabiliter. Quarto cū fidei pu
ritate credendo firmiter hoc eſſe veru3 corp⁹
⁊ ſanguinē xpī. Auguſtin⁹ ꝯtra felicianū ait
Hoc fides credat: intelligentia nō exquirat:
ne aut nō inuentū putet icredibile. aut inuē-
tum nō credat ſingulare. Oīm potentia crea
ta hoc non poteſt. Sed ſolūmodo increata.
Euſebius. Inuiſibilis ſacerdos viſibiles cre
aturas verbo ſuo ſecreta poteſtate commu-
tat ⁊ cetera.

¶ Septimo caro xp̄i vere eſt
cibus Philoſophoꝝ. Vñ p̄s. Memoria3 fe
cit dn̄s mirabilioꝝ ſuoꝝ miſericors ⁊ miſera
tor dn̄s eſcam dedit timentibus ſe. Sciens-
du3 q̄ due dn̄e. ſ. Philoſophia cū Paganis
⁊ Synagoga cū iudeis: magnā habēt dubi-
tationē circa ſacramentū corporis ⁊ ſangui-
nis xpī. Quibus ſancta mater eccleſia occur
rit: declarans veritate3 eoꝝ que illis ſtupēda
⁊ incredibilia vidētur vt ſic veritas predica-
mentoꝝ huic ſacramento non repugnet.
Circa predicamentum ſubſtantie dubitāt
Philoſophia ⁊ Synagoga. Quomodo pōt
eſſe q̄ panis ⁊ vinū tam ſubito tranſmuten-
tur in ſubſtantiā corporis ⁊ ſanguinis xpī.
Ratio dubitationis eſt iſta. Eorum q̄ ſunt
ſm̄ ſe diuiſa nunq̄ vnū fit alterū. Sicut albe
do nūq̄ fit nigredo. Sed ſubiectū albedinis
fit ſubiectū nigredis. vt dicit p̄mo phiſicoꝝ.
Sed ſicut due forme contrarie ſunt ſm̄ ſe di
uiſe. vtpote principia formalis differētie exi-
ſtentes. ita due materie ſignate ſūt ſm̄ ſe di-
uiſe: vtpote exiſtentes principiū materialis
diuiſiōis. ergo nō pōt eſſe q̄ hec materia pa
nis fiat hec materia qua indiuiduatur corp⁹
xpī. ⁊ ita nō poteſt eſſe q̄ ſubſtantia hui⁹ pa
nis cōuertatur in ſubſtantiam corporis xpī.
Sancta mater eccleſia p̄mo reſpondet phi
loſophie: dicēs. hoc nō eſſe impoſſibile. Vn-
de Euſebius dicit. Nouu3 tibi ⁊ impoſſibile
eſſe nō debet: q̄ in xpī ſubſtantia3 terrena et
mortalia cōuertūtur. Cuius ratio eſt. Quia
nullū agens naturale vel creatu3 poteſt age-
re: niſi ad immutatione3 forme. et p̄pter hoc
omnis conuerſio que fit ſm̄ lege3 nature eſt
formalis. Sed deus eſt actus infinitus. vn-
de eius actio ſe extēdit ad totā naturā entis.
Non ergo ſolum poteſt p̄ficere cōuerſione3
formalem. vt. ſ. diuerſe forme ſibi in eodē ſub
iecto ſuccedant. Sed conuerſionem toti⁹ en-
tis. vt. ſ. tota ſubſtantia huius cōuertatur in
totam ſubſtantiam illius. Et hoc agitur diui
na virtute in hoc ſacramēto. Nā tota ſubſtā
tia panis cōuertitur in totā ſubſtātia3 corpo
ris xp̄i. ⁊ tota ſubſtātia vini in totā ſubſtan-
tiam ſanguinis xpī. Vñ hec cōuerſio nō eſt
formalis: ſed ſubſtātialis. nec cōtinetur inter
ſpēs motus naturalis. ſed p̄prio nomīe dici
tur tranſſubſtantiatio. In natura eñ ſatis
ſimilia his inuenimus. Na3 vitis humorem
aqueum cōuertit in vinū. ſimiliter homo co-
medit panē qui tandem cōuertitur in carnē.

bibit vinū qđ cōuertit in ſanguinē. Hanc ſi-
militudinem ponit Ioh. Damaſ. dicens. Si
cut panis ⁊ vinū tranſeunt in nutrimentū in
corpus hoīs ⁊ non in aliud corpus. ſed in ip
ſum qđ prius erat. ita panis ꝓpoſitionis. id
eſt q̇ in altari ꝓponitur. ⁊ vinū cū aqua trāſ-
eunt in corpꝰ xp̄i qđ prius erat. et hec duo. ſ.
panis ⁊ vinū nō duo ſunt: ſed vnū corpꝰ xp̄i.
⁊ in hoc fecit deus memoriā mirabiliū ſuoꝝ.
ſcʒ creationis. quia ſicut deus in ꝑncipio crea
uit celum ⁊ terrā ⁊ omnia que in eis ſunt: ſo
lo verbo. p̄s. Verbo dn̄i celi firmati ſunt. et
iterū. q̄m ip̄e dixit ⁊ facta ſunt. ita facit deus
in hoc ſacramēto. quia vt dicit Augu. Acce
dit verbum ad elementū ⁊ fit ſacramentum.
Nō eſt ergo incongruū ſi verbū diuinū a ſa-
cerdote ꝓlatum accipit a deo maiorē virtu-
tem q̄ natura. i. vis inſita rebus ꝑ quā in ho
mine cibus ⁊ potus in carnē ⁊ ſanguinē con
uertuntur. Secūdo reſpondet ſynagoge il
lud Ambro. li. de ſacramētis. vt habet̄ de cō-
ſe. di. ij. ca. Reuera mirabile ⁊c̄. Et hoc nobiſ
adhuc ſupeſt vt ꝓbemus hoc nō eſſe qđ na-
tura formauit. ſed qđ benedictio cōſecrauit.
maiorem q̄ʒ vim eſſe benedictionis q̄ natu-
re. q2 benedictione etiā natura ipſa mutatur
Virgā tenebat Moyſes: ꝓiecit eā: ⁊ facta ē
ſerpens. Rurſus apphendit caudā ſerpent̄
⁊ in virge naturā reuertit̄. Vides ergo ꝓphe
tica gratia bis mutatā eſſe naturā: ⁊ ſerpent̄
⁊ virge. Currebant egypti flumina puro aq̄-
rum meatu. ſubito de fontiū venis ſanguis
cepit erumpere. Non erat potus in fluuijs.
Rurſus ad ꝓphete p̄ces cruor ceſſauit. ⁊ flu
mina aquarū natura remeauit. Si tm̄ valuit
humana benedictio: vt naturā ꝯuerteret. q̄d
dicemus de ipſa cōſecratione diuina: vbi ipa
verba dn̄i ſaluatoris opant̄. Nam ſacram̄tū
iſtud qđ accipis xp̄i ſermone cōficit̄. hec ille.
Simile habet̄ in formatiōe ade. Nam terra
illa ex qua formatꝰ eſt adā cōuerſa eſt in car-
nem ⁊ ſanguinē ipſiꝰ. Gen̄. i. Etiā vxor loth:
ꝯuerſa eſt in ſtatuā ſalis. vt pʒ Gen̄. xix. In
nouo quoq̄ʒ teſtō: inter cetera miracula. hoc
fuit primū. ſ. q̄ aquā cōuertit in vinū. vt patʒ
Ioh. ij. Secūdo circa p̄dicamentū quātita
tiſ dubitāt philoſophꝰ ⁊ ſynagoga. Quomō
corpꝰ xp̄i tam magnū ſub tam p̄ua hoſtia cō
tineat̄. ⁊ quō totus xp̄us ſit ſub qualibet p̄te
ſp̄erūʒ panis vel vini. quia cū corpꝰ xp̄i ſit or
ganicum habet p̄tes determinate diſtantes.
Eſt eñ de ratione corporis organici determi
nata diſtantia ſingularū partium abinuicē,
ſicut oculi ab oculo. et auris ab aure. Sʒ hoc
non poſſet eſſe ſi ſub qualibet parte ſpecierū
eſſet totus xp̄us. Oporteret eñ q̄ ſub quali
bet parte eſſet quelibʒ pars. ⁊ ita vbi eēt vna
pars eſſet ⁊ alia. ergo nō pōt eſſe q̄ totꝰ xp̄s
ſit ſub qualibet parte hoſtie vel vini cōtenti ī
calice. Sancta mater eccleſia p̄mo reſpon
det Philoſophie: dicēs. q̄ diſtinguēduʒ ē: q2
ſubſtantia corporis xp̄i eſt in hoc ſacr̄o: ex vi
ſacramenti. q̄titas aūt dimenſiua ex vi real̄
cōcomitantie. corpus xp̄i eſt in hoc ſacramē
to ꝑ modū ſubſtantie. i. ꝑ modum quo ſuba
eſt ſub dimenſionibus. nō autē ꝑ modum di
menſionum. i. non ꝑ illuʒ modū quo q̄titas
dimenſiua alicuius corporis eſt ſub quātita-
te dimēſiua loci. Manifeſtū eſt aūt q̄ natu-
ra ſub̄e tota eſt ſub qualibet p̄te dimenſio-
num ſub quibus cōtinet̄. ſicut ſub qualibʒ p-
te aeris eſt tota natura aeris: ⁊ ſub qualibet
parte panis eſt tota natura panis. ⁊ hoc in-
differenter. ſiue dimenſiones ſint actu diuiſe
ſicut cū aer diuidit̄ vel panis ſecat̄. vel etiam
ſint actu indiuiſe: diuiſibiles vero potētia. et
ideo totus xp̄s eſt ſub qualibet parte ſp̄erūʒ
panis etiā hoſtia integra manēte. ⁊ nō ſoluʒ
cū frangit̄. Qđ aūt hoc ſit poſſibile pʒ. Naʒ ci-
uitates. caſtra. mōtes cōtinent̄ in parua pu-
pilla oculi. quia nō ſunt in ea ꝑ modū dimen
ſionum ſuaruʒ. Etiā in paruo ſpeculo vides
maximarū rerū vt ſolis ⁊ lune quātitates.
Habes tu ip̄e in paruo pectore tuo magnaʒ
celeſtiū ſapientiā. ⁊ terreſtrium ſcientiā. Nō-
ne in paruo corpore cōtinet̄ tota aīa rōnalis
ſicut in corpore magno. ergo ⁊c̄. Secūdo re
ſpōdet ſynagoge: dicēs. Circūcluſus vndiq̄ʒ
erat populus hebreorum. hinc egyptijs val-
latus. inde mari clauſus. virgā leuauit moy-
ſes: ſeparauit ſe aqua. ⁊ in muroꝝ ſpeciē con
gregauit atq̄ʒ inter vndas via pedeſtris ap-
paruit. quomō tanta dimēſio aquarū potuit
cōtineri in tam paruo loco maris? Preterea
Iordanis retrorſum cōuerſus contra natu-
ram in ſui fontis redit exordiū. tanta moles
aquarum quō potuit cōtineri a tam p̄uo fon
te. Sitiebat populus patruʒ: tetigit moyſes
petram: ⁊ aqua de petra fluxit. Hec auteʒ nō
habuit de ſe natura. ſed benedictiōis gratia.
In nouo quoq̄ʒ teſtō legit̄ q̄ xp̄s naſcēs exi
uit de clauſo v̄ginis vtero. quia tranſiuit per
aureā portam domꝰ dn̄i que clauſa erat in et
nuʒ. vt Ezech xliiij. predixerat. etiā in reſur-
rectione exiuit de clauſo ſepulcro. ⁊ ad diſci-
pulos clauſis ianuis introiuit. Si fortaſſe tibi

minus dignū videt̄ illa credere attende ꝙ
corpus chriſti nō eſt ſub hoſtia naturaliter
ſed ſacramentaliter. ⁊ ideo non eſt ibi ſic ut
locatū in loco: nec eſt ibi ſub dimenſionib⁹
ꝓprijs: ſed ſub dimenſionib⁹ que prius fue
rant panis ⁊ vini. ⁊ ideo cū ſubſtātia de ſe
inquantū ſubſtātia nō occupet locū: niſi in⸗
quātū eſt ſub dimenſionib⁹ quātitatis. pro
pterea corpus xp̄i nō requirit locū. nec oc⸗
cupat plus de loco ſub ſacro: ꝙ dimēſiones
panis ſub quib⁹ velat̄ ⁊ tegit̄: occupēt ⁊ re⸗
quirant. Tertio circa predicamentū quali
tatis dubitāt philoſophia ⁊ ſynagoga. quo
modo accidentia panis ⁊ vini, puta figura:
color: ſapor ⁊c. ſint ſine ſubiecto. Remoto
eñ priori neceſſe eſt remoueri poſterius. ſed
ſubſtantia eſt naturaliter prior accidente vt
ꝓbat̄. vij. Methaphi. Cū ergo facta conſe⸗
cratione nō remaneat ſubſtātia panis in h°
ſacramento: videt̄ ꝙ non poſſint remanere
accñtia eius. Scta mater eccleſia p̄mo rñ
det philoſophie dicēs. Sēſu apparet facta
cōſecratione om̄ia accidentia panis ⁊ vini
remanere. Qō q̄dē rōnabiliter ꝑ diuinā ꝓ⸗
uidentiā fit. Primo quidē: q̄ non eſt ꝯſue
tum hominibus: ſed horribile carnē hominis
comedere ⁊ ſanguinē bibere. ꝓponit̄ nobis
caro ⁊ ſanguis xp̄i ſumenda ſub ſpeciebus
illoꝝ que frequentius in vſu hoīs veniūt. ſ.
panis ⁊ vini. Secūdo ne hoc ſacramentū
ab infidelibus irridēt̄. dū ſub ſpecie ꝓpria
dñm noſtrū manducarem⁹. Tertio vt dū
inuiſibiliter corpus ⁊ ſanguinem dñi noſtri
ſumimus. hoc ꝓficiat ad meritū fidei. Hec
tñ accidētia in hoc ſacramēto manent ſine
ſubiecto. qō q̄dem virtute diuina fieri pōt.
Cū eñ effectus magis dependeat a cauſa
p̄ma: ꝙ a cauſa ſecūda. pōt deus q̄ eſt p̄ma
cauſa ſubſtātie ⁊ accidentis. ꝑ ſuam infini⸗
tam virtutē cōſeruare in eſſe accidens ſub⸗
tracta ſubſtantia ꝑ quā ꝯſeruabātur in eſſe
tanꝙ per cauſam ꝓximā. Nam accidentia
illa que inerant ſubſtātie panis poſt conſe⸗
cratione remanent ſine ſubiecto. Alia vero
accidentia que inerant pani mediante quā
titate: modo inſunt ipſi quātitati ſicut prius
Unde ſunt ibi ſine ſubiecto p̄mo. i. ſine ſub
ſtantia: ſed nō ſine ſubiecto ꝓximo. Et licet
in hoc ſacramēto aliud ſit: ⁊ aliud videatur
non tamen eſt ibi vlla falſitas. In naturali⸗
bus eñ videmus ꝙ multa aliter apparent
ꝙ ſint. Sol eñ apparet quaſi cubitalis ro⸗
tunditatis: ꝙuis multo ſit maioris quanti⸗
tatis. quandoqꝫ etiam apparet rubeus: vel
pallidus: qui tamen peregrinarum impreſ⸗
ſionū non eſt ſuſceptiuus Remus in aqua
apparet curuus ſeu fractus: q̄ tamen in rei
veritate eſt rectus ⁊ integer. Etiam febriē
ti dulcia vident̄ amara. Secundo reſpon
det ſynagoge dicens. Nihil ꝓhibet aliquid
eſſe ordinatum ſm̄ cōmunē legem nature.
cuius tamen contrariū eſt ordinatū ſm̄ ſpe
ciale priuilegium gratie, vt patet in reſurre⸗
ctione mortuoꝝ ⁊ illuminatione cecoꝝ. Nā
marath fluuius amariſſimus erat vt ſitiēs
populus bibere non poſſet. Moyſes miſit
lignum in aquā: amaritudinē ſuam aqua⸗
rū natura depoſuit: quā infuſa ſubito gr̄ā
temperauit. Hoc etiam ſignificatū eſt Ge
neſ. xxvij. In Yſaac qui deceptus fuit viſu:
quoniā Jacob non cognouit. Olfactu eſti⸗
mans ſentire odorem veſtimentoꝝ Eſau: ⁊
erat odor Jacob. Guſtu: qm̄ putauit ſe co⸗
medere de venatione Eſau. Tactu: arbitrās
ſe tangere manus Eſau. Solo auditu non
fuit deceptus. cum dixit. Vox Jacob eſt. ⁊
Ezech. xij. dicit̄. Tu fili homīs fac tibi vaſa
tranſmigrationis ⁊ tranſmigrabis ꝑ diem
coram eis. tranſmigrabis autē de loco tuo
ad locum alterū. in cōſpectu coꝝ. ⁊ efferes
foras vaſa tua: q̄ſi vaſa trāſmigratiōis per
diē in ꝯſpectu eoꝝ. In q̄b⁹ v̄bis ꝑ vaſa trāſ
migratiōis ſignificāt̄ accñtia panis ⁊ vini
q̄ xp̄s ſine ſubiecto eſſe fecit vocās ea q̄ nō
ſunt: tanꝙ ea q̄ ſunt. Sub hijs trāſmigrat de
celo ad altare ⁊ ſpēs ipſas ſacramētales fo
ras exhibet in ꝯſpectu ſacerdotū ⁊ fideliū: q
ſi vaſa in q̄b⁹ latet ipſi⁹ dei ⁊ hoīs p̄claritas
quēadmodū ibi ſequit̄. In caligīe effereris
⁊ faciē tuā velab. In nouo q̄ꝫ teſtō: xp̄s ad⸗
huc mortalis exñs. oñdit ſe Petro ⁊ Jaco⸗
bo ⁊ iohāni in mōte in habitu glīoſo ꝑ trāſ⸗
figuratiōē. ⁊ tñ nōdū erat glificat⁹ ſm̄ cor⸗
pus. Silr̄ poſt reſurrectiōē ſuā q̄n corp⁹
ſuū erat glīoſum: nunꝙ ampli⁹ habitū glīe
dimiſſur⁹: oñdit ſe duob⁹ diſcipulis eūtib⁹ i
Emaus in habitu ꝑegrini. ⁊ magdalene in
hītu hortulani. nō ḡ mirū ſi ſub velamīe ac
cidētiū i ſacro ſe occultat. Quarto circa p̄⸗
dicamentū relatiōis dubitāt philoſophia ⁊
ſygnagoga. quō eq̄liter tot⁹ xp̄s eſt in q̄cū
hoſtia ſiue ꝑua ſiue magna. qm̄ equalitas
fundat̄ ſuꝑ vnitate quantitatis: ⁊ ita vide
tur ꝙ determinata quātitas panis ⁊ vini ad
materiā hui⁹ ſacri req̄rat̄. p̄cipue. q̄ vt dr̄. ij.
de aīa. oīm natura ꝯſtantium rō ⁊ termin⁹

magnitudīs eſt ⁊ augmēti. Sancta mater eccleſia p̄mo r̄ndet Philoſophie: dicens. Q in oībus habētibus materiā. rō determīatio/nis materie ſumit̄ ex ordīe ad finē. ſicut materia ſerre eſt ferrū: vt ſit apta ſectioni. Finis aūt hui⁹ ſacramēti eſt vſus fideliū. Vn̄ oporteret ꝙ quātitas materie hui⁹ ſacramēti determinet̄ per cōparationē ad vſum fideliū. Nō aūt pōt eſſe ꝙ determinet̄ per cōparationez ad vſum fidelium qui nūc occurrunt: alioq̄n ſacerdos habēs paucos ꝑrochianos nō poſſet conſecrare multas hoſtias. Vn̄ ſeq̄tur ꝙ materia huius ſacramenti determinet̄ ꝑ comparationez ad vſum fideliū abſolute. Numerus aūt fideliū eſt indeterminatus, ideo materia hui⁹ ſacramenti nō eſt determinata. Sicut nec numerus indiuiduoꝝ in eadē ſpecie eſt determinatus. etiā vnus pater nō determinatur ex ſe ad certū numerū filioꝝ. Secūdo r̄ndet Synagoge: dicens. Q poteſtas miniſtroꝝ eccleſie ad duo ordinatur. Primo quidem ad effectū ꝓpriū. Secūdo ad finē effectus. ⁊ hoc ſcdm̄ nō tollit p̄mū.. vnde ſi ſacerdos intendat cōſecrare corpus xp̄i ꝓpter aliquem malū finē. puta vt irrideat vel veneficia faciat. ꝓpter intētionē mali finis peccat. nihilominꝰ tn̄ ꝓpter p̄tātem ſibi datā p̄ficit ſacramentū. vn̄ equalitas vel inequalitas huius ſacramenti nō ſumit̄ penes materiā ei⁹ ſed penes vſum fideliū. vn̄ in ſequētia dicit̄. Sumūt boni: ſumunt mali: ſorte tn̄ inequali vite vel interit⁹. Mors eſt malis: vita bonis vides paris ſumptōis. q̄ ſit diſp exitus. etiā māna: licet diffor miter colligeret̄: q: alij pl⁹: alij minus colligebāt. equaliter tn̄ apud omnes inueniebat̄ q̄ntum ad menſurā. in nouo quoq; teſtō: multiplicatio panū nō eſt facta ꝑ modū creatiōis. ſed ꝑ additionē extranee materie in panes ꝯuerſe. Unde Augu. dicit ſup Jobez. Unde multiplicat de paucis granis ſegetes. Jnde in manibus ſuis multiplicat q̄nq; panes. Manifeſtum eſt aūt ꝙ per cōuerſionem grana multiplicant̄ in ſegetes. Et lʒ fuerit multiplicatio ī materia: tn̄ in forma ⁊ ſubſtantia nō fuerūt niſi q̄nq; panes. Conſimilit̄ in hoc ſacro nō eſt niſi vnū corpus xp̄i. lʒ materia panis multiplicet̄. Quito circa p̄dicamentū actiōis: dubitāt philoſophia ⁊ ſynagoga: quomō accidētia ſine ſuba vere nutriāt nō ſolū corp⁹ ſumentis: ſed etiaʒ aīam. ⁊ quomō poſſit eſſe ad p̄iudiciū indigne ſumenti. q̄m vt dr̄ in li. de ḡnatiōe. Ex eiſdem nutrimur ex q̄b⁹ ſum⁹. Spēs aūt ſacramentales ſunt accidētia ex q̄bus hō non cōſtat. Nō em̄ accidēs eſt pars ſubſtātie. ergo ſpecies ſacramētales nutrire nō poſſunt. Un de Ambro. lib. de ſacramentis dicit. Nō iſte panis eſt q̄ vadit in corpus. ſed panis vite eterne q̄ aīme noſtre ſubam fulcit. Cū autez om̄e qđ nutrit vadit in corp⁹: apparet ꝙ panis iſte nō nutriat. Sancta mater eccleſia p̄mo r̄ndet ph̄ie: dicēs. Q in ipſa cōſecratione miracl'oſe dat̄ quātitati dimēſiue om̄e id qđ ad materiā ꝑtinet. ⁊ ideo q̄cq̄d poſſet generari ex materia panis ſi eſſet totuʒ pōt generari ex p̄dicta quātitate dimenſiua panis vel vini. nō quidem nouo miraculo. ſed ex vi miraculi prius facti. ⁊ q: cib⁹ eo nutrit ꝙ conuertitur in ſubam nutriti. vt dr̄. ij. de aīa. Species aūt ſacramētales poſſunt cōuerti in ſubſtantiam aliquā q̄ ex eis generat̄. Jdeo per eandem rōnem poſſunt cōuerti in corp⁹ hūanum ꝑ quā poſſunt cōuerti in cineres: vel in vermes: ⁊ ꝓpter hoc nutriūt. Et lʒ ſpēs ſacramentales nō ſint ſuba: hn̄t tn̄ virtutē ſubſtātie. Sicut q̄titas dimēſiua panis ⁊ vini retinet naturā ꝓpriā: ⁊ accipit miraculoſe vim ⁊ ꝓprietatez ſube. Sicut em̄ in corpore humano calor naturalis cōſumeret humidū radicale: niſi cibus ⁊ potus extrinſecus ſumeret̄ ⁊ ꝑ cibū extrinſec⁹ ſumptū deperditū reſtauret̄: aliter homo nō diu viueret. Jta quoq; ſpūaliter ad vitam gr̄e cōſeruandam ⁊ augēdam cibus ſpūalis neceſſarius fuit nobis. Eſtus em̄ vitioꝝ ⁊ carnis cōcupiſcētie ⁊ diſtractiones ⁊ grauamina mūdi: infeſtatiōes ſpūum malignoꝝ agūt cōtinue cōtra humorem noſtre deuotiōis. ⁊ ita impugnāt aīam noſtrā ꝙ ipſa debilitaret̄ ⁊ deficeret: niſi iſtō benedictū viaticuʒ ſumeret: ⁊ cibū acciperet ſpūalez. Corpus aūt xp̄i ꝑ excellentiā ſctitatis ⁊ puritatis: ⁊ ꝓpter humorē diuinitatis. ita fuit ſpūale ꝙ in ipſo p̄fectiſſime cōcurrūt ⁊ cōueniūt rō cibi ꝑ corporeitatē. ⁊ rō ſpūs ꝑ ſanctitatē ⁊ puritatez. Jdcirco placuit deo ꝑ talem cibū corporalē reducere hoīem ad priſtinam ⁊ p̄mariā puritatē: ⁊ finalē ſanctitatem: vt morbo p̄cedenti cōgrueret medicina. Homo em̄ cecidit a vita ꝑ cibuʒ corporalē a deo vetitū: ab hoīe vſurpatū: diabolo ſuggerente. ideo fuit cōueniēs ꝙ hō reduceret ad vitam ꝑ cibū ſpūalem a deo p̄ſtitū: ⁊ ab homine ſumptū ipō dei filio miſtrante ⁊ operāte. Et ſicut in natura cibus corporalis nō ſoluʒ nutrit ⁊ fortificat corpus: ſed etiā alterat ⁊ delectat aīam mediante corpore. Etiā hoī

febricitanti:panis ⁊ vinū multotiēs ſunt cā
mortis:q̄ ſanis ꝓficiunt ad ſalutem.ſic eſt de
corpore xp̄i. Secūdo reſpondet ſynagoge
dicēs.Q2 ꝯſimile exemplū habem⁹.iij. Reg.
ix.Cū angelus dn̄i miniſtrauit Helye fugiē
ti a facie Jezabel panē ſubcineritiū.de q̊ He
lyas bis comedit ⁊ ambulauit in fortitudīe
cibi illi⁹ vſq₃ ad montē dei.Et.ij.palipo.xxvi.
habetur.Q2 Ozias rex ꝑcuſſus eſt lepra.q̄a
obtulit ſacrificiū qd̄ ſibi non licebat.Similit̄
fructus paradiſi quē primi parētes ſumpſe-
runt.in ſe quidē bonus fuit.Sed ipſis ſumē-
tibus fuit cauſa mortis.p̄s.Fiat menſa eoꝝ
corā ipſis in laqueū ⁊c̄. vſq₃.⁊ cum iuſtis nō
ſcribātur.Jn nouo quoq₃ teſtō apl̄i cōicaue
runt digne cū xp̄o in cena. Vn̄ vſq₃ in diem
reſurrectionis nō comederūt.ſed iudas indi
gne cōicans laqueo ſe ſuſpendit.Ben̄.Cor-
pus xp̄i egrotis eſt medicīa ꝑegrinantibus
dieta.debiles confortat.valētes delectat.lā-
guorem ſanat.ſanitatē ſeruat.Fit homo mā
ſuetior ad correptionem:patientior ad labo-
rem:ardētior ad amorē:ſagacior ad cautelā:
fortior ad tutelā: ad obedientiam ꝓmptior:
ad gr̄arumactionē deuotior. hec ille. Sexto
circa p̄dicamentū paſſionis dubitāt philoſo
phia ⁊ ſynagoga.Quō ad fractionez hoſtie
nō frangit̄ corp⁹ xp̄i.Nam eiuſdē videt̄ eſſe
frangi ⁊ maſticari. Sed verū corp⁹ xp̄i ē qd̄
manducat̄.ergo corp⁹ xp̄i eſt qd̄ frangit̄ ⁊c̄.

Sancta mater eccleſia p̊mo reſpondet phi
loſophie:dicens.ꝙ corpus xp̄i verū nō fran
gitur.Tum quia eſt incorruptibile ⁊ impaſſi
bile. Tum q2 eſt totū ſub qualibet ꝑte.quod
eſt cōtra rōnem ei⁹ qd̄ frangit̄.Sed fractio il
la eſt ſubiectiue in quātitate dimēſiua panis
ſicut ⁊ alia accidētia.Et ſicut ſpēs ſacramen-
tales ſunt ſacramentuz corporis xp̄i veri.ita
fractio hmōi ſpecierū ē ſacramētū dn̄ice paſ
ſionis q̊ fuit in corpore chriſti vero. Vn̄ fra-
ctio hoſtie tria ſignificat.Primo quidē ip̄az
diuiſionē corporis xp̄i que facta eſt in paſſi-
one.Secundo diſtinctionē corporis myſtici
ſm̄ diuerſos ſtat⁹.Tertio diſtributionē gr̄a-
rum ꝓcedentium ex paſſione xp̄i.vt Dyoni.
dicit.iij.ca.eccleſiaſtice hierarchie. Vn̄ talis
fractio nō inducit diuiſionē xp̄i.Sicut in na-
tura diuiſo ſpeculo nō frangitur imago que
relucet in ipſo.etiā diuiſo corpore homīs nō
diuiditur aīma rōnalis. Secūdo reſpondet
ſynagoge:dicens.Licet hoſtia cōſecrata di
uidatur in plures partes.tamen corpus chri
ſti manet integrū ⁊ illeſum.Sicut de abrahā
legitur Gene.xxij.Q2 volens immolare fili-
um ſuū Jſaac poſitum ſuper altari.nō Jſaac
ſed arietem iugulauit.Sic in fractiōe hoſtie
nō corpus xp̄i frangitur.ſed quātitas dimē-
ſiua.que ante conſecrationē pani inerat.Jn
nouo quoq₃ teſtamēto:duo diſcipuli cū qui-
bus xp̄s velut ꝑegrin⁹ ambulauit in Emaus
cognouerūt eū in fractione panis.⁊ ip̄e eua.
ab ocu.eoꝝ. Septimo circa p̄dicamentum
vbi:dubitant philoſophia ⁊ ſynagoga.Quō
idem corpus xp̄i numero ſm̄ idem eſſe pōt
eſſe in diuerſis locis.puta in diuerſis altari-
bus.Qm̄ locus ſpecierū panis nō eſt vacu⁹.
Natura em̄ nō patit̄ vacuū.nec eſt ibi ſubſtā
tia panis.ſed eſt ibi ſolū corpus xp̄i.ergo cor
pus xp̄i replet locū illū.ſed om̄e qd̄ replet lo
cum aliquē eſt in eo localiter.ergo corp⁹ xp̄i
eſt in hoc ſacramēto localiter. Sancta ma
ter eccleſia p̊mo reſpōdet philoſophie:dicēs
Q2 corpus xp̄i nō eſt in hoc ſacramēto ſm̄ ꝓ
priuz modū quātitatis dimēſiue: ſed magis
ſm̄ modū ſubſtātie.om̄e aūt corpus locatuz
eſt in loco ſm̄ modū quātitatis dimenſiue.
inq̄ptuz.ſ.cōmenſuratur loco ſm̄ ſuā quanti-
tatem dimenſiuā. Unde corpus xp̄i nō ē in
hoc ſacr̄o ſicut in loco.ſed ꝑ modū ſubſtātie.
eo.ſ.modo quo ſubſtātia cōtinetur a dimen-
ſionibus.q2 ſubſtantia corporis xp̄i ſuccedit
ſubē panis in hoc ſacramēto.Et ſicut ſubſtā
tia panis nō erat ſub ſuis dimenſionib⁹ loca
liter.ſed ꝑ modū ſubſtātie ita nec ſubſtantia
corporis xp̄i.Nec tn̄ ſubſtātia corporis xp̄i ē
ſub cm̄ illaꝝ dimenſionū:ſicut erat ſubſtātia
panis.⁊ ideo panis rōne ſuarū dimenſionū
localiter erat ibi.q2 cōparabat̄ ad locū medi-
antibus ꝓprijs dimēſionib⁹.Subſtātia aūt
corporis xp̄i cōparatur ad locū illū median-
tibus dimenſionibus alienis.Jta ꝙ ecōuer
ſo dimenſiones ꝓprie corporis xp̄i compa-
rantur ad locū illū mediāte ſubſtantia.quod
eſt cōtra rōnem corporis locati.Unde nullo
modo corpus xp̄i eſt in hoc ſacramento lo-
caliter.neq₃ locus ille in quo eſt corp⁹ xp̄i eſt
vacuus.neq₃ etiā ꝓprie eſt repletus ſubſtā-
tia corporis xp̄i q̄ nō eſt ibi localiter. S[illegible] eſt
eſt repletus ſpeciebus ſacramentoꝝ q̄ habēt
replere locū.vel ꝓpter naturā dimenſionuz.
vel ſaltem miraculoſe:ſicut ⁊ miraculoſe ſub
ſiſtunt per modū ſubſtantie.Nam verbū vo
cale ab ore loquētis vnū ⁊ ſolum ꝓcedēs ad
aures oīm audientiū defert̄.qd̄ tamē ibidez
remanet in corde ꝓferentis.Eodem modo
corpus xp̄i ſemꝑ remanet in celo. ⁊ tn̄ vera-

titer eſt in altari: ⁊ in ore oīs ſumentis. Etiā
lux ſolis cū vnica ſit in plurib⁹ locis relucet.
Similiter natura ſpēi vna exñs: eſt in omni
bus ſuis indiuiduis. Secūdo reſpondet ſy
nagoge: dicens. Qꝛ corpus xpī nō eſt in h̄ ſa
cramento diffinitiue. qꝛ tunc nō eſſet alibi q̄
in hoc altari: vbi cōficiſ hoc ſacramentū. cuꝫ
tamē ſit ⁊ in celo in ꝓpria ſpecie. ⁊ in multis
alijs altaribus ſub ſpē ſacramēti. Neqꝫ etiaꝫ
eſt in hoc ſacramēto circūſcriptiue. qꝛ nō eſt
ibi ſm cōmenſuratione ꝓprie quātitatis. Qꝛ
aūt nō eſt extra ſupficiē ſacramēti: nec eſt in
alia pte altaris. nō arguit q ſit ibi diffinitiue:
vel circūſcriptiue. Sed q incepit ibi eſſe p cō
ſecratione ⁊ cōuerſionem panis ⁊ vini. Hu
ius eñ ſimile hētur Nume. xi. Qꝛ deus acce
pit de ſpū moyſi ⁊ dedit. lxxij. viris, nec tamē
priuauit moyſen ſpū. Etiā. iiij. Reg. v. dicit.
q Helyſeus exñs in cella: erat pñs ī via qñ
Gyezi puer ſuus accepit veſtimenta ⁊ talē
ta a Naamā curato a lepra. In nouo quoqꝫ
teſtamēto habetur. q idem ſuppoſitū nume
ro filij dei erat in celo ī ſepulcro: ⁊ in inferno
poſt paſſionē ei⁹. Octauo circa p̄dicamen
tum qñ: dubitant philoſophia ⁊ ſynagoga.
Quomō nō cōſumitur corp⁹ xpī. cū tñ conti
nue fideles cōicent: ⁊ manducet ipſum Qm̄
vt dicit Innocē. iij in quadā decretali. Xp̄s
tunc tale corp⁹ dedit diſcipulis q̄le habuit. ſ
xp̄us in cena habuit corpus paſſibile ⁊ mor
tale. ergo corpus paſſibile ⁊ mortale diſcipu
lis dedit. Sed tale corpus tandē cōſumitur
cū manducaſ. g̊ ⁊c̄. Sancta mater eccleſia
p̊mo reſpondet philoſophie: dicēs. q idē ve
rum corpus xpī erat: qđ a diſcipulis tūc in ꝓ
pria ſpecie videbatur ⁊ in ſpecie ſacramēti ſu
mebatur. Nō aūt erat impaſſibile ſm q in ꝓ
pria ſpecie videbatur. q̄nimo erat paſſioni pa
ratum. vñ nec ipm corpus qđ in ſpecie ſacra
menti dabaſ impaſſibile erat. impaſſibili tñ
mō erat ſub ſpecie ſacramēti q in ſe erat paſ
ſibile. Sicut eñ viſio reqrit cōtactū corporis
qđ videſ ad circūſtantiā mediū viſionis. ita
paſſio reqrit cōtactū corporis: qđ patitur ad
ea q̄ agūt. Corp⁹ aūt xpī ſm q eſt ſub ſacra
mento nō cōparaſ ad ea q̄ circūſtāt medián
tib⁹ ꝓprijs dimenſionib⁹ q̄bus corpa ſe tan
gunt: ſed mediātib⁹ dimenſionib⁹ ſpēruꝫ pa
nis ⁊ vini. ⁊ iō ſpēs ille ſunt q̄ patiūtur ⁊ vi
denſ: ⁊ cōſumūtur: nō aūt ipm corp⁹ xpī. Si
cut eñ ab vna ſola candela infinite candele
accendūtur; nec tñ lumē p̊me ꝯſumiſ; etiā a
lie tñ hñt de lumīe ſicut p̊ma. eodē mō ē hic.

Secūdo rñdet ſynagoge dicēs. q corp⁹ xpī
ex diuturnitate māducatiōis nō cōſumiſ. ſicˊ
nec lechitus olei: nec ydria farine defecerunt
p tres annos ⁊ dimidiū de qua comederunt
Helyas: vidua ſareptana ⁊ fili⁹ ei⁹. vt dr̄ iij.
Reg. xvij. In nouo quoqꝫ teſtō: ſeptē paneſ
ſuffecerūt. iiij. milib⁹ hoīm. ⁊ tñ ſupfuerūt ſe
ptem ſporte fragmentoꝝ. vt diciſ Mar. vij.

Nono circa p̄dicamentū Situs: dubitabāt
philoſophia ⁊ ſynagoga. quō corp⁹ xpī in ce
lo taꝫ ſubito deſcēdat in hoſtiā ſup altari. cū
ſit tanta diſtantia vtriuſqꝫ ab alterutro. Dicˊ
eñ ambro. li de ſacramētis. Qꝛ illud ſacramē
tum xpī ſermone ꝯficiſ. Sꝫ ſermo xpī ſucceſ
ſiue ꝓferſ. g̊ hec cōuerſio ſit ſucceſſiue. Sā
cta mater eccl'ia rñdet p̊mo phie: dicens. Qꝛ
hec cōuerſio eſt inſtantanea Primo quideꝫ.
qꝛ ſubā corporis xpī ad quā terminaſ iſta cō
uerſio. nō ſuſcipit maius nec min⁹. Scđo qꝛ
in hac ꝯuerſiōe nō eſt aliqđ ſubeñ qđ ſucceſ
ſiue p̄pareſ. Tertio qꝛ agiſ infinita v̄tute dei
Nam in vltio inſtāti ꝓlatiōis verboꝝ fit illa
cōuerſio tūc eñ cōpleſ verboꝝ ſignificatio,
q̄ eſt efficax in ſacroꝝ formis. Sicut eñ lux
ſe vbiqꝫ diffūdit in inſtanti: ⁊ ocul⁹ ſubito in
tueſ celū: cū tñ ſit maxima diſtātia inter ea.
ſic eſt in hoc ſacramēto. Scđo rñdet ſyna
goge: dicēs. q exemplū hui⁹ habeſ Danielis
xiiij. de Abacuch. qui portat⁹ fuit ab angelo
in ictu oculi a iudea in babylonē: ⁊ cibato da
niele in moñto ipm repoſuit in iudeā. In no
uo quoqꝫ teſtō d̄r q ptes corpoꝝ humanoꝝ
ſūt in diuerſis ptib⁹ mūdi diſpſe. ⁊ tñ in mo
mento diuina virtute erit reſurrectio corpoꝝ
vt habetur. i. Coꝝ. xv. Decimo circa p̄dica
mentum habitus: dubitāt philoſophia ⁊ ſy
nagoga. quō nō apparet xp̄us in habitu glo
rie in hoc ſacramēto ſicut eſt in celo. Cū ha
bitus gl'ie ſit vna de dotib⁹ corpis glorificati.
⁊ xp̄s poſt reſurrectionē habuerit corp⁹ glori
ficatū. videſ q in habitu gl'ioſe claritatis de
beat apparere ſub hoc ſacramēto. Sancta
mater eccleſia primo reſpondet philoſophie
dicens. Qꝛ corpus chriſti non poteſt in pro
pria ſpecie videri niſi in vno loco. Unde cuꝫ
videatur in propria ſpecie ⁊ adoretur in celo
Ideo ſub propria ſpecie non videtur in hoc
ſacramento: ſicut lux ſolis non poteſt videri
ab oculo debili. quoniā excellens ſenſibile po
ſitum ſupra ſenſum corrumpit ſenſum. vt d̄r
iij. de aīa. Secūdo reſpondet ſynagoge:

dicēs etiā de⁹ nō apparuit in forma glie
ſue. Nam in colūna ignis de nocte ⁊ in colū=
na nubis de die pcedebat pplm quē eduxit
de egypto. Similiter in forma nubis opie=
bat tabernaculū teſtimonij. Uxor aūt Adā
ne dubitauit mori qꝛ viderat dn̄m. In no=
uo quoqꝫ teſtamēto apparuit xp̄s poſt re=
ſurrectionē ſuā diſcipulis ⁊ Thome. ⁊ nō
in habitu glie. qꝛ nō ſuſtinuiſſent. ſicut nec
in tranſfiguratione. Et ſic pꝫ caro xp̄i ve=
re eſt cibus cōfortatiu⁹ mētis ⁊ corpis nr̄i.
hic p gratiā: tādem per gloriam. Amen.

In feſto ſcti Barnabe apl'i. ſmo. xxxvij.

Eſtis ciuis ſancto=
rū Eph. ij. ⁊ in ep'la p̄ntis ſolē=
nitatis. Btūs Aug⁹. li. x. de ci=
uita. dei dicit ſic. Nos ⁊ bti vna ciuitas ſum⁹
dei. cu⁹ vna pars in nobis pegrinat. pars
etiā illis opitulat. Sup quo talem moueo
qōnem. vtrū btūs Barnabas vtute ſumme
caritatis meruit aſcribi ciuis ſuperne ciuita=
tis. ad iſtam qōnem rn̄dent duo doctores
noui teſtamēti. Primus eſt btūs Aug⁹.
ſup ps. lxiiij. dicēs ſic. Duas ciuitates faciūt
duo amores. Hierlm facit amor dei. Baby=
loniā facit amor ſeculi. Interrogat ergo ſe qſ.
qꝫ qd amet. ⁊ inueniet vbi ſit ciuis. ⁊ ſi inue=
nerit ſe ciuē Babylonie extirpet cupiditatē
plātet caritatē. Si aūt inuenerit ſe ciuē hie=
ruſalē colat caritatē: ſperet libertatē. hec ille
Secūdus eſt ſctūs Tho. quotlibet de vtu=
tibus in cōi. q. iij. art. i. dicēs ſic. Phus dicit
viij. politicoꝝ. ad hoc aliqs ſit bonus
politicus. reqritur amet bonū ciuitatis.
Sicut aūt homo in cōſortium admittit ad par=
ticipandum bonū alicuius ciuitatis efficit
ciuis illius ciuitatis. ⁊ cōpetūt ei vtutes q=
dam ad operandū ea q ſunt ciuiū ⁊ aman=
dum bonū ciuitatis. Ita cū homo per diui=
nā grām admittit in participatiōe celeſtis
ciuitatis: que in viſione ⁊ fruitione dei cōſi=
ſtit. ſit quaſi ciuis ⁊ ſocius illius btē ſocieta=
tis q vocat celeſtis hierlm. ſm illud Eph.
ij. Eſtis ciues ſanctoꝝ ⁊ domeſti dei. Unde
homini ſic ad celeſtia aſcripto: cōpetūt que=
dam vtutes gratuite: q ſunt vtutes infuſe.
ad quarū debitā operationē preexigitur a=
mor boni cōis toti ſocietati: quod eſt bonū
diuinū put eſt beatitudinis obiectū. Ama=
re autem bonū alicuius ciuitatis contingit
dupliciter. Unomodo vt habeat. Aliomodo
vt conſeruetur. Amare autē bonū ciuitatis
vt habeatur ⁊ poſſideatur nō facit bonum
pollliticū: quia ſic etiam tyrānus amat bo=
nū ciuitatis vt ei dn̄etur. quod eſt magis a=
mare ſeipſum ciuitatē. Sibi em̄ ipſi hoc
bonū cōcupiſcit non ciuitati. ſed amare bo=
num ciuitatis vt cōſeruet ⁊ defendat. hoc ē
vere amare ciuitatē quod bonū polliticum
facit. intantū aliqui propter bonū ciuita=
tis cōſeruandū vel ampliandū ſe periculis
mortis exponant: ⁊ negligant priuatum bo=
num. Sic ergo amare bonū quod a beatis
participatur vt habeat vel poſſideatur: non
facit hoīem ſe bene habētem ad beatitudi=
nem. quia etiā mali illud bonū cōcupiſcunt.
Sed amare illud bonum ſm ſe vt perma=
neat ⁊ diffundatur ⁊ vt nihil cōtra illud bo=
nū agat. hoc facit hominē bene ſe habentē
ad illam ſocietatem beatoꝝ. Et hec eſt cha=
ritas qua qs deū ppter ſe diligit. ⁊ pximos
qui ſunt capaces beatitudinis: ſicut ſeipſū
⁊ que repugnat omibus impedimētis bea=
titudinis ⁊ in ſe ⁊ in alijs. Unde nunꝗ pōt
eſſe cū peccato mortali qd eſt beatitudinis
impedimentū. Tres aūt gradus poſſumus
cōſiderare in caritate. Deus em̄ maxime p=
pter ſeipſum eſt diligēdus. Sūt em̄ quidā
q libēter vel ſine magna moleſtia ſeparant
a vacatiōe diuīe ɔtēplatiōis: vt terrenis ne=
gocijs implicent. ⁊ in his vel nihil vel modi=
cū caritatis apparet. Quidā vo intm̄ dele=
ctant in vacatōe diuīe ɔtēplatiōis eā de=
ſe nolūt: etiā vt diuīs obſequijs mācipētur
ad ſalutē pximoꝝ. Quidā vo ad tm̄ culmē
caritatꝭ aſcēdūt etiā diuinā ɔtēplationē. li=
cet in ea maxime delectent: ptermittūt. vt
deo ſeruiāt in ſalutē pximoꝝ. ⁊ hec pfectio
in Paulo apparuit q dicebat. Ro. ix. Optā
bā anathema. i. ſepat⁹ eſſe a xp̄o p fratrib⁹
meis. Et Phil. i. Deſideriū hn̄s diſſolui ⁊
cū xp̄o eē multo magis meli⁹. pmanere aūt
in carne: neceſſariū ppt vos. ⁊ hec pfectio ē
pprie apl'oꝝ q p tuēda ſalute alioꝝ inſtite=
rūt. Un̄ ſignificant p angelos in ſcala Ja=
cob. aſcēdentes qdem p ɔtēplationē. deſcen=
dētes vo p ſollicitudinē quā de ſalute xp̄i p=
ximoꝝ gerūt. hec Tho. Sctūs Barnabas
fuit oībus ſpeculū ſanctitatis ⁊ exēplar reli=
gionis. ⁊ in omi ope ſuo virilis ⁊ ſtrenu⁹.
omni moꝝ bonitate cōſpicuus. omi gratia
ſpūſſancti plenus ⁊ omni vtute ⁊ fide pre=
clarus. Unde Actuū. xi. dicitur. Barnabas
erat vir bonus. plenus ſpirituſancto ⁊ fide
ideo eſt is ciuis ſanctoꝝ.

Eſt is ciuis ſanctoꝝ.
Salutari conuerſione.
Supernali edificatione.
Singulari conuerſatione.
Doctrinali eruditione.
Spirituali perfectione.

¶ Primo btūs barnabas eſt ciuis ſanctoꝝ. ſalutari cōuerſione. Unde Act.iiij. dr. Joſeph aūt qui cognominatus eſt Barnabas ab apl'is qd eſt interpretatū filius cōſolationis. leuites cyprius gn̄e cū haberet agrū vendidit illū ⁊ attulit preciū ⁊ poſuit ante pedes aploꝝ. Nam amor dei nō deſerit hoīem in pctm̄ lapſum ſ; circa ipſum oñdit quattuor. Primo ſuā potentiā dum a pctō ipſum liberat. offenſa eñ nō niſi ꝑ dilectionē; tollitur: ſ; per pctm̄ mortale hō offenſam dei incurrit. Dicit̄ eñ ꝙ deus pctōres odit inq̄tū; vult eos ꝑuare vltimo fine quē his quos diligit preparat. ideo hō nō reſurgit a pctō niſi per grām dei per quā recuperat̄ amicitia dei Eſa.xliij. Ego ſum q̄ deleo iniq̄tates tuas ꝓpter me. Et pſ. Remiſiſti iniquitatē plebis tue: operuiſti oīa peccata eoꝝ. Secūdo ſuā ſapiām: dū vnū peccatū ſine alio non remittit. Un̄ Aug⁹.li.de pnīa. Sunt plures quos penitet peccaſſe: ſ; non oīno reſeruātes ſibi q̄dam in q̄bus delectent̄. non aīaduertentes dñm ſimul mutum ⁊ ſurdū a demonio liberaſſe. Per h̄ docens nos nunq̄ͣ niſi de oībus poſſe ſanari. Nā q̄da; impietas infidelitat; ē ab illo q̄ iuſt⁹ ⁊ iuſticia eſt: dimidiā ſparevenia h̄ ille. Tertio ſuā miſericordiā. dū non eſt pctm̄ ta; graue qd nō remittat. Unde Joel' ij dr. Benignus ⁊ miſericors eſt ⁊ multe miſericordie: ⁊ preſtabilis ſuꝑ malicia. Uinceret̄ aūt deus ab hoīe: ſi homo vellet peccatum deleri: quod deus delere non vellet. ſed hoc repugnat diuīe miſericordie. Que dic̄ Eze. xviij. Omniū iniquitatū eius quas operatus eſt: non recordabor amplius. Tāta eñ eſt dei miſericordia ꝙ nemo deſperare debet de venia. Primo non peccati infectōe dum xp̄s in cruce ꝓ Adam ⁊ ſemine ſuo patitur Secundo non peccati cōtagione du; deus pepercit Niniuitis ſimul inuolutis. Tertio non peccati magnitudine obiectiua. dum Petrum blaſphemū ⁊ negantem xp̄s reſpexit. Quarto nō peccati magnitudine intenſiua. dum Paulo membra laniātem xp̄us de celo conuertit. Quinto non pctōꝝ publicatione. dum Matheū euangeliſta; fecit: publicanū in tēplo iuſtificauit: in domo Zachei habitauit cum publicanis ⁊ pctōribus mādncauit. Sexto nō peccatorum palliatione. du; Dauid cōfitenti culpā ſuam pepercit. Ezechie flenti vitā induſit. Nabuchodonoſor cognoſcēti priſtinam dignitatem reſtituit. Septimo nō ꝓpter deriſionē ꝓmiſſam correptionē nō ſeruando dum Pharaonē ⁊ egyptū ſepe a plagis liberauit. Octauo non pctōꝝ recidiuatione dū pp'o in deſerto pctā remiſit. ⁊ Petro legem tradidit: vt quotiens q̄s peccauerit totiens dimittat. Nono noh pctōꝝ turpitudine. du; deprehenſam in adulterio abſoluit. Decimo nō pctōꝝ multitudine. dū a magdalena.vij. demōia expulit. Undecimo nō pctōꝝ longa ꝯtinuatione. dū latroni paradiſum tradidit. Duodecimo nō inſtrumētoꝝ ⁊ tēporis ad pniam ꝑuatione. dū cor cōtritū ſine lingua. ſine ſenſu. ſine tēpore. deus nō deſpicit, vt dicit pſal'. Hec ſunt ſigna miſericordie dei acceptātis pctōres ad grām.

Quarto ſuam ꝓuidentia;. dum pctōri infundit cōſtantiam ad virtutē ⁊ penitentiā. cuius firmitatis ⁊ cōſtantie in cōuerſione ſalutari ſunt quattuor ſigna. Primo elegit ꝯtēnere res ꝓprias tpales: ne deū offendat. vn̄ ꝓpter vitandū ſcandalū vel turbationē hō iuri ſuo d; cedere. ſm illud Math. v. qui angariauerit te mille paſſus vade cū eo alia duo. ⁊ q̄ abſtulerit tibi tunicā da ei ⁊ pallium. Secūdo eligit patriā ⁊ parētes deſerere ſicut fecit Abraam. Gen̄.xij. Tertio elegit ꝓpt̄ bonū delectabile pene ſe ſubijcere. ſicut fecit Joſeph nolens vxori phutifaris conſentire. Gen̄.xxxix. Quarto elegit morti ſuccūbere. ſicut fecit Suſanna. Dani. xiij. Beatus barnabas cōuerſus ad xp̄m doluit de culpa. ſperauit de venia ſatiſfecit de offenſa deſpexit terrena. ꝑfecit in gratia Unde glo. Act.ij. dicit. Deſtituendū ꝓbat. qd tāgere deuitat. ⁊ docet calcandū eſſe aurum qd greſſibus apoſtoloꝝ ſubdit.

¶ Secundo btūs Barnabas eſt ciuis ſanctoꝝ ſupernali edificatiōe ad quā cōcurrūt precipue quattuor. Prīo fundamentu; veritatis obiectiue ſ. veritas prima Aliq̄d eñ eſt primū in virtutib⁹ directe per qd. ſ. ad deū accedit̄. Prim⁹ aūt acceſſus ad deū eſt per fidē. ſm illud Heb.xi. Accedentē ad deum oportet credere. Et ſic

ideo ponit fundamentū ſpūalis edificij.
Ordinata em̄ virtutū cōgregatio per quan
dam ſimilitudinē edificio cōparat. in qbus
illud qd̄ eſt primū in acquiſitione virtutuz:
fundamento cōparat qd̄ primū in edificio
iacet. ⁊ hoc eſt pͥmus lapis xp̄s aut qui eſt
petra eſt tale fundamentū ſm illud aplī. i.
Cor. iij. Fundamentū aliud nemo pōt po-
nere p̄ter id qd̄ poſitum eſt qd̄ ē xp̄s ieſus.
qd̄ q̄dem poſitū fuit a Petro. dicēte Mat.
xvi Tu es xp̄s filius dei viui: ⁊ ſubdit. Sup
hanc petrā edificabo eccliam meā. Secū-
do fundamentū v̄tutis ſubiectiue. ſ. humili
tas. Nam ſi accipiat fundamentuz pfundo
terre ſuper quo ponit pͥmus lapis. ſic humi
litas eſt fundamentū ſpūalis edificij. quaſi
remouens impedimentū edificio. Inquan
tum. ſ. expellit ſuperbiā: cui deus reſiſtit ⁊ p
bat hoīem ſubditū ad ſuſcipiendū influxuz
diuine gratie put euacuat inflationē ſuper-
bie. Unde dicit Jaco iiij. Superbis deus re
ſiſtit: humilibus aūt dat grām. Et Aug⁹. li.
de verbis dn̄i dicit. Cogitas magnā fabricā
cōſtruere celſitudinis. de fundamēto p̄us
cogita humilitatis. Hanc xp̄s precipue no-
bis cōmendauit: qꝛ per hāc maxime remoue
tur impedimentū humane ſalutis: q̄ ꝯſiſtit
in hoc ꝙ homo ad celeſtia ⁊ ſpūalia tēdat:
a qb⁹ impedit: dū in terris magnificari ſtu-
det. Et ideo dn̄s vt impedimēta ſalutis au
ferret. exteriorē celſitudinē contēnendā. per
humilitatis exempla mōſtrauit. Un̄ Aug⁹.
lib. de vera religione dicit. Tota vita xp̄i in
terris per hoīem quē ſuſcipere dignatus eſt
diſciplina moꝝ fuit: precipue humilitatē ſu
am imitandā prepoſuit dicēs Diſcite a me
qꝛ mitis ſum ⁊ humilis corde. Et Greg. in
paſtorali dicit. ꝙ argumentū redēptiōis no
ſtre inuenta eſt humilitas dei. Et ſic humili
tas dicit ſpūalis edificij fundamētū. Ter
tio fundamentū virtutis firmatiue. inquan
tū remouet impedimentū credendi. ⁊ ſic for
titudo dr̄ fundamentū: inq̄tum remouet in
ordinatū timorē impedientē fidē. Unde ſu-
per illud Luce xi. Dico vobis amicis meis
Dicit glo. ꝙ fortitudo eſt fidei fundamētū.
Nam ſicut in fundamento edificij materia-
lis ponunt lapides ſolidiores: ſic et in fun-
damēto edificij ſpiritualis ponit fortitudo.
ſm illud Greg. in mor. vt habet. xxiiij q. i.
ca qꝛ ex ſola eccleſia catholica veritas cōſpi
citur. apud ſe eſſe locum dn̄s perhibet. de q̄
videat. In petra moyſes ponit vt dei faciē
ꝯtēpletur. qꝛ niſi quis fidei ſoliditatē tenue-
rit diuinaz preſentiam non agnoſcit. hec ibi

Quarto fundamentū virtutis connexiue
Nam ad rōnem fundamenti non ſolū req-
ritur ꝙ ſit primū: ſed etiam qd̄ ſit alijs par-
tibus edificij cōnexū. nō em̄ eſſet fundamē-
tum niſi ei alie partes edificij coherent.
Connexio autē ſpūalis edificij eſt per cari-
tatem. ſm illud. Col. iij. Super omnia carita
tem habete que eſt vinculū perfectionis. ⁊
ideo fides ſine caritate fundamētū eſſe nō
pōt: qꝛ fides informis nō eſt fundamentuz
ſed fides formata. ſicut dicit in glo. i. Cor.
xiij. Format autem fides per caritatē. Un̄
Aug⁹. li. de correptiōe ⁊ grā. vt habetur de
pnīa diſt. ij. §. hec ita caritas. dic ſic. Firmū
fundamentū dei ſtat imobile habens ſigna
culū hoc. ſcit em̄ dn̄s qui ſunt ei⁹ hoꝝ fides
que per dilectionez operat. pfecto aut oīno
nō deficit: aut ſi qui ſunt quoꝝ vita deficit: re
parant anteq̄ vita finiat iſta ⁊ deleta iniq-
tate que intercurrerat vſq3 in finem perſe-
uerantia deputat. hec ibi. Beatus Barna
bas fidei xp̄i veritatē magna ſtabilitate: hu
militate. atq3 caritate predicauit. Un̄ Act.
xiiij. dicit. Turbe q̄ erant in lyſtris vocabāt
Barnabam Jouem. ⁊ Paulū mercurium.
Sacerdos aūt Jouis qui erat ante ciuitatē
thauros ⁊ coronas ferens ante ianuas cū
pplīs volebat ſacrificare eis. qd̄ vbi audie-
runt aplī Barnabas ⁊ Paulus ſciſſis tuni
cis ſuis exilierūt in turbas clamantes ⁊ di-
centes Uiri quid hoc facitis? Et nos morta
les ſumus ſimiles vobis homines annun-
ciantes vobis ab his vanis conuerti ad deū
viuū qui fecit celum ⁊ terram ⁊c.

Tertio beatus Barna-
bas eſt ciuis ſcōꝝ ſingulari cōuerſatione.
Un̄ Prouer. xviij. dr̄. Uir amicabilis ad ſo
cietatē magis amicus erit q̄ frater. Socie-
tas em̄ ⁊ ꝯuerſatio petōꝝ eſt vitāda. pſ. Cū
puerſo puerteris. qꝛ ppter peccm̄ vni⁹ q̄nq3
tota ſocietas piclitat. vt pz q̄druplici exēplo
Primū eſt de pplo dei ppt peccm̄ Nachor.
tpe Joſue. vt hr̄. xxiij q. ij. c. ſi ea. ⁊. c. ſi ecclia
Et Moyſes multos iuſſit occidi ppter ſo-
cietatē i ydolatria. vt hr̄. xxiij. q. iiij. c. qd cru
dele. Secūdū eſt de Saule. i. q. iiij. §. Cōtra
dn̄s ad moyſen etiā de Jona ibidē. Ter-
tiū ē de Juda xxiiij. q. i. c. nō turbat. Quar
tū ē de Petro ⁊ Anania. xxiij. q iiij. c. qd̄ xp̄s
Et de Paulo q̄ tradidit hoīez ſathane. xxiij.

q.iiij.ca. q̄d crudele. hec aūt ſocietas maloꝝ
eſt vitanda quo ad participationē petōꝝ.
xxiij.q.iiij c. ecce inquiūt ca. a malis. ca. rece
dite. Societas aūt bonoꝝ ſemꝑ appetēda
eſt. pſal. Cū ſancto ſctūs eris: ⁊ cū viro inno
cente innocens eris. ⁊ cū electo electus eris
Ad hanc aūt ſocietatē exigunt̄ quattuor q̄
ponit paulus. ij. Coꝝ. i. dicēs. In ſimplicita
te ⁊ ſinceritate dei ⁊ nō in ſapiā carnali. ſed
in gratia dei cōuerſati ſumus in hoc mūdo.
Primū eſt ꝙ habeant planā ⁊ innocentē
ꝯuerſationē, ideo dicit in ſimplicitate. Se
cundū eſt ꝙ in oīnibus que faciūt habeant
reſpectū ad deū. ideo dicit in ſinceritate dei
Tertiū eſt ꝙ querant cōem ⁊ non ꝓprias
voluntatem. ideo dicit. non in ſapientia car
nali. Sapiētia eñ carnalis ē qua homo ſa-
piens ſibi videt̄. Quartū eſt ꝙ oīa iſta
a dei gratia recognoſcant. ideo dicit. ſed in
gratia dei. Beatus Barnabas ſpreta con
uerſatione infideliū a xp̄o baptizatus per
apl̄os, ⁊ in euāgelio xp̄i eruditus ꝯuerſat⁹
eſt cū apl̄is. Unde Act. xi. dicit̄. Profect⁹
eſt aūt Barnabas Tarſum vt q̄reret Sau
lum. quē cū inueniſſet perduxit Anthiochiā
⁊ annū totū conuerſati ſunt in eccleſia: ⁊ do
cuerunt turbā multam ita vt cognoīarētur
primū Anthiochie diſcipuli xp̄iani ⁊c.

Quarto beatus Barna
bas eſt ciuis ſanctoꝝ doctrinali eruditione
Unde dicit̄. Mat. vlti. Euntes docete oēs
gentes. ad quā exigunt̄ quattuor. Primo
magna auctoritas. Nemo eñ debet mittere
ſeipſum ſed vocatus a deo. Non oīes ha-
bent officiū predicandi: ſed tantū qui a do
mino ad hoc eliguntur. Si qui autem ſe
dicant inuiſibiliter miſſos probare debent
hoc per miraculorum operationem: vel per
ſacram ſcripturam. vt habetur extra de he
retic. ca cum ex iniūcto. beatus Barnabas
nō miſit ſeipſum ad predicandū. Sȝ p̄mo
fuit miſſus a ſpū ſancto. Act. xi. Dixit ſpūſ
ſanctus apl̄is. Segregate mihi Barnabā ⁊
Saulum in opus ad qđ aſſumpſi eos. Se
cundo fuit miſſus a toto apl̄oꝝ collegio. vñ
ſubditur. tunc ieiunantes ⁊ orantes impo-
nenteſq; eis manus dimiſerūt illos. Ter-
tio fuit miſſus a totius eccleſie vniuerſali cō
cilio. Unde legit̄ Act. xv. ꝙ Jacobus epi-
ſcopus Hieroſolimitanis ſcripſit fratribus
qui erant Anthiochie: dicens. Placuit no-
bis collectis in vnū eligere viros ⁊ mittere
ad vos cum chariſſimis noſtris Barnaba
⁊ Saulo ⁊c. Quarto fuit miſſus tanq̄ ꝓ-
pheta domini. quia ꝓphetie ſpiritu claruit.
cum eſſet plenus ſpirituſancto ⁊ fide. vt dici
tur Actuū xi. Secundo magna veritas.
Unde legitur. Act. xv. ꝙ cum quidā iudei
ad fidem conuerſi dicerent ꝙ non ſufficie-
bat fides ſine lege Moyſi. Paulus ⁊ Bar
nabas viriliter reſtiterunt: ⁊ conſtanter ve-
ritatem euangelicam predicauerunt, ⁊ con-
tra illum errorem litteras ab apl̄is impetra
uerunt. Tertio magna firmitas cum enī
iudei his q̄ dicebant̄ a Paulo ⁊ Barnaba
contradicerent: iſti conſtanter dixerūt. Uo-
bis oportebat primū predicari verbū dei. ſed
quoniā repellitis illud ⁊ indignos vos faci
tis ⁊ iudicatis vite eterne: ecce cōuertimur
ad gētes. Sic eñ precepit nobis dñs Act.
xiij. Quarto magna virtuoſitas Multos
eñ conuertit ad fidem. Actuū. xiij. Secu-
ti ſunt multi iudeorum ⁊ colentiū aduena
rum Paulum ⁊ Barnabam qui loquentes
ſuadebant eis vt permanerent in gratia dei
Audientes autē gentes: gauiſi ſunt. ⁊ glo
rificabant verbum dñi ⁊ crediderunt quot-
quot erant preordinati ad vitam eternā.

Quinto beatus Barna
bas eſt ciuis ſanctorum ſpiritali perfectiōe.
Sunt autem quattuor ſigna perfectionis
que fuerunt in ipſo. Primum eſt mentis
exultatio. Unde dicitur. Actuū. xi. Miſerūt
Barnabam vſq; Anthiochiam. qui cū per
ueniſſet ⁊ vidiſſet gratiam dei gauiſus eſt:
⁊ hortabatur omnes propoſito cordis per-
manere in domino. Secundū eſt corpo-
ris mortificatio Unde dicitur. Actuū xiij.
Erant autem in eccleſia que erat Anthio-
chie prophete ⁊ doctores. in quibus Bar-
nabas miniſtrantes domino ⁊ ieiunantes
Tertium eſt miſerorum benigna com-
paſſio. Unde dicitur Actuū. xi. In his au
tem diebus ſuperuenerūt ab Jeroſolymis
prophete Anthiochiam. Exurgens autem
vnus ex eis nomine Agabus, ſignificabat
per ſpiritum famem magnam futuram in
vniuerſo orbe terrarū que facta ē ſub Clau
dio. Diſcipuli autē ꝓut quiſq; habebat pro
poſuerūt in miniſterium mittere habitanti-
bus in Judea fratribus: qđ ⁊ fecerunt mit-
tentes ad ſeniores per manus Barnabe ⁊
Sauli. Et ſic floruit elemoſyna temporali
que conſiſtit in neceſſariorum ſubminiſtra

tione. Similiter floruit elemoſyna ſpũali q̃ eſt in offenſe dimiſſione quando Johanni q̃ cognomĩabatur Marcus offenſam dimiſit. Cũ eñi hic Jobes marcus diſcipulus Barnabe ⁊ pauli eos reliquiſſet rediẽs ⁊ penitẽs a Barnaba eſt iterũ in diſcipulũ aſſumptus vt dr̃ Actuũ.xv. Quartũ eſt aduerſoꝝ perpeſſio. Act.xv. Cũ chariſſimis noſtris barnaba ⁊ Paulo hoĩbus q̃ tradiderunt aĩas ſuas ꝓ noĩe Jeſu xp̃i. Cuꝫ eñi ꝑueniſſet Cyprũ ⁊ multos infirmos ſanaſſet ſuppoſito illis euangelio ſancti Mathei. q̇d ſecũ deferebat tandem exiens inde perueniens Paphum. maledicenſq̧ tẽplo ꝓpter inſolẽtias viroꝝ ⁊ mulierũ qui nudi currebãt ſua feſta celebrãtes. nouiſſime deuenit ſalaminaꝫ vbi peracto martyrio felicẽ ſpm̃ dño reddidit. ꝓpter q̇d factus eſt ciuis ſanctorum in regno celorum. Amen.

In natiuitate ſancti Johannis baptiſte. Sermo.xxxviij.

Quid putas puer iſte erit? Luce.i. ⁊ in euangelio p̃ſentis ſolennitatis. Beat⁹ Auguſt. ſermone.xij. de natiuitate ſancti Joh. baptiſte. dicit ſic. Sancti Joh. baptiſte natalẽ hodie celebramus. Qua p̃muꝫ re propoſita occurrit queſtio nõ p̃tereunda. Quare nataleꝫ quo eſt ortus ex vtero Johanes: potius celebramus q̃ cuiuſlibet apoſtoli vel martyris: vel patriarche vel ꝓphete. Si interrogamur quid reſpondebimus? q̃tuꝫ mihi videt̃: q̃tũ mearũ viriũ mediocritate occurrit. Hec cauſa eſt. Diſcipuli dñi nati ⁊ ꝑ etatis acceſſum ad annos capaciores ꝑducti in diſcipulatũ aſſumpti ſunt ⁊ illoꝝ fides poſtea dño adheſit. ſed nullius eoꝝ natiuitas dño militauit. Recordemur ꝓphetas. recolamus patriarchas. Nati ſunt vt homĩes etatis acceſſu impleti ſpiritu ſancto ꝓphetauerunt xp̃m. Nati ſunt vt poſtea ꝓphetarẽt. Jobes autẽ dominuꝫ xp̃um ipſa natiuitate ſua ꝓphetauit. quẽ cõceptum ex vtero ſalutauit. Hec ille. Et lib.i. Omel. omel.xv. dicit ſic. Deniq̧ q̃a in magno ſacramẽto natus eſt Jobãnes ipſi⁹ ſolius iuſte eccleſia nataleꝫ diẽ celebrat ⁊ natale dñi celebratur: ſed tanq̃ dñi. Date mihi alium ſeruũ p̃ter Jobem inter patriarchas. inter ap̃los. cui⁹ nataleꝫ diẽ celebrat eccleſia xp̃i. Paſſionũ dies plurimis ſeruis celebramus natiuitatis diẽ nemini niſi iobi. h̃ ille.

Sciendũ q̃ p̃noĩati in veteri teſtõ anteq̃ nati: fuerunt ſeptẽ. Primus fuit Jſaac. Vñ Geñ.xv. dixit angelus ad abrahã. Qui egredief de vtero tuo ipſum habebis heredem.

Secũdus fuit Jſmael. Vñ Geñ.xij. dixit angelus dñi ad Agar. Cõcepiſti ⁊ paries filium: vocabiſq̧ nomẽ eius Jſmael. Terti⁹ fuit Samſon. Vñ Judic.xiij. Angelus dñi apparuit vxori manue. ⁊ dixit ad eã. Sterilis es ⁊ abſq̧ liberis: ſed cõcipies ⁊ paries filiũ vocabiſq̧ nomen eius Samſon. Quartus fuit Joſias. Vñ.iij. Reg.xiij. Vir dei propheta addo venit de iuda in ſermone domini in Bethel. ⁊ exclamauit ꝯtra altare. ⁊ ait. Altare altare. hoc dicit dñs. Ecce filius naſcef domui Dauid Joſias nomĩe ⁊c̃. Quint⁹ fuit Cyrus. Vñ Eſa.xlv. Hec dicit dñs xp̃o meo Cyro cuius apprehendi dextram. Sextus fuit Agag. Numeri.xxiiij. Dixit Balaã. extolletur ꝓpter Agag rex eius ⁊ auferef regnũ eius. Septimus fuit Jeremias. Vñ Jere.i. Dixit dñs. priuſq̃ te formareꝫ in vtero noui te. ⁊ anteq̃ exires de vẽtre ſanctificaui te.

Quare autẽ fuerũt prenomĩati rõ eſt. quia in veteri teſtõ nullus fuit p̃noĩatus niſi vl' q̃ fuit ꝓmotor ſalutis vl'is. aut quia ſpeciale remouit impedimentũ. Nã Jſmael p̃noĩatur. quia fuit ꝑſecutor Jſaac. in qua perſecutione magis claruit virtus Jſaac. ⁊ in hoc fuit Jſaac ſaluatoris figura. Samſon p̃nominatur. quia noĩe ⁊ actu fuit ſaluatoris figura. Joſias religione ⁊ opere preoſtendit ſaluatoreꝫ. Cyrus fuit liberator ppl'i a babylonica captiuitate. Agag fuit cauſa trãſlationis regis Saul. in quo ſignificabat regni veteris in regnum xp̃i tranſlationẽ. Jeremias aũt prefigurauit ſanctificationẽ ꝑ xp̃m fiendã. ſ. ꝑ ei⁹ paſſionẽ. ſm̃ illud Heb.vlti. Jeſus vt ſanctificaret ꝑ ſuũ ſanguinẽ ppl'm extra portã paſſus eſt. quã quidẽ paſſionẽ Jeremias verbis ⁊ myſterijs apertiſſime p̃nũciauit. ⁊ ſuis paſſionibus expreſſiſſime p̃figurauit. Jn nouo aũt teſtõ prenoĩatur Jobes baptiſta ⁊ ſanctificatur in vtero. Unde Luce.i.ca. dixit angelus Gabriel. Ne timeas Zacharia qm̃ exaudita eſt orõ tua. ⁊ Helizabeth vxor tua pariet tibi filiũ ⁊ vocab nomẽ ei⁹ Jobes ⁊ ſpũ ſancto replebitur adhuc ex vtero matris ſue. quia figurabat xp̃m ꝑ baptiſmalem ſanctificationem.i. Cor.vi. Sed abluti eſtis. ſed ſanctificati eſtis. Ad quem quidẽ baptiſmũ Johannes ſuo baptiſmo homĩes p̃parauit. Et quia vniuerſi homines attendentes ad prenominationeꝫ eius extimabant illũ magnũ

in iſrael futurũ mirabant̃ dicentes in eius natiuitate. Quis putas puer iſte erit?

¶ Quis putas puer iſte erit.
- Sua annunciatione.
- Sua conceptione.
- Sua generatione.
- Sua religione.
- Sua reuelatione.
- Sua predicatione.
- Sua cõmendatione.
- Sua conſummatione.

¶ **Primo puer iſte ſcȝ btũs** Johãnes erit glorioſus in ſua annũciatiõe

Sciendũ ꝙ cum deus ſit ipſa eſſentia bonitatis vnuqḋ ꝗ eſt deo attribuenduȝ ſm ſui optimũ. Optimũ autem in omĩ genere ⁊ cognitiõe practica: qualis eſt rõ gubernationis. in hoc cõſiſtit ꝙ particularia cognoſcant̃ in q̃bus eſt actus. ſicut medicus optimus eſt qui ſcit ⁊ cõſiderat nõ ſolũ vniuerſalia: ſed etiã q̃ poteſt cõſiderare minima ꝑticularia. ⁊ idem ptȝ in ceteris. Unde opoꝛtet dicere ꝙ deus omniũ etiã minimoꝝ habet rõnem gubernatiõis. Et hoc ꝓpter duo

Primo rõne ſue dignitatis. nam nõ ſoluȝ pertinet ad perfectionẽ terreni regis ꝙ executoꝛes habeat ſue gubernationis: ſed etiã ad regis dignitatẽ: q꞉ ex oꝛdine miniſtroꝛũ poteſtas regia redditur preclarioꝛ. Secundo ratione cauſalitatis. Nam cũ per gubernationem res q̃ gubernantur ſint ad perfectionẽ deducẽde. tanto erit gubernatio ꝑfectioꝛ q̃to maioꝛ ꝑfectio a gubernante rebꝰ gubernatis cõicatur. Maioꝛ autẽ perfectio eſt ꝙ aliquid in ſe ſit bonũ ⁊ etiam ſit alijs cauſa bonitatꝭ: q̃ ſi eſſet ſolũmodo in ſe bonum. Et ideo ſic deus gubernat res vt quaſdaȝ aliarũ in gubernando cauſas inſtituat Sicut ſi aliq̃s magiſter ſuos diſcipulos nõ ſolum ſcientes faceret. ſed etiam alioꝛũ doctoꝛes. Unde ſi ſolus deus gubernaret ſubtraheret̃ ꝑfectio cauſalis a rebus ⁊ non totuȝ fieret per vnũ qḋ ſit per multa. Ideo ad gubernationẽ eccľie ſancte aſſumpſit deus ydoneos miniſtros. ſ. patres veteris ⁊ noui teſtamenti ſimul cum angelis. Inter quos precipuũ elegit Johãnem baptiſtam. cuius annunciatio eſt mirifica quadruplicíter.

Primo ex parte perſone annũciantis. nã ab eodẽ angelo fuit prenũciatus quo ⁊ xp̃s ſcȝ a Gabriele. Luce. i. Apparuit autẽ Zacharie angelus dñi ſtans a dextris altaris incenſi ⁊ ait. Ne timeas Zacharia q̃m exaudita eſt oꝛatio tua: ⁊ Elizabet vxoꝛ tua pariet tibi filiũ ⁊ vocabis nomen eius Johãnes Ego eñ ſum Gabriel qui aſto ante dñm: ⁊ miſſus ſum loqui ad te: ⁊ hec nũciare tibi ⁊ euangelizare. Super quo Petrus damianꝰ in ſermone dicit ſic. Penſemus vir iſte q̃tũ eniteat qui ⁊ a ꝓphetis ante predictus. ⁊ ab eodem quo dñs angelo nũciatus. Et Maximus in ſermone dicit ſic. Hic eſt cuius per angelum gabrielẽ prenunciat̃ natiuitas nomen ⁊ meritum. Secundo ex parte tẽpoꝛis cõuenientis. Nam ſolus pontifex intrabat in ſancta ſanctoꝝ. Septimus eñ mẽſis quaſi totus erat apud iudeos ſolẽnis ſicut ⁊ ſeptimus dies. In prima eñ die ſeptimi menſis erat feſtum tubarum in memoꝛiam liberationis Iſaac quãdo Abraam inuenit arietẽ herentẽ coꝛnibus: qḋ repreſentabant per coꝛnua quibus buccinabãt. Erat eñ feſtuȝ tubarũ quaſi quedã inuitatio vt preparent ſe ad ſequens feſtuȝ qḋ celebrabat̃ die decima. Et hoc erat feſtũ expiationis in memoꝛiã illius beneficij quo deus ꝓpitiatꝰ eſt peccato populi de adoꝛatiõe vituli ad p̃ces Moyſi. vt habet̃ Numeri. xix. Quo tẽpoꝛe facta eſt iſta annũciatio. Luce. i. Factum eſt aũt cuȝ ſacerdotio fungeret̃ Zacharias in oꝛdine vicis ſue ante deum ſm conſuetudinem ſacerdotij ſoꝛte exijt vt incenſum poneret ingreſſus in templũ dñi. Et omĩs multitudo erat populi oꝛans foꝛis hoꝛa incenſi

Tertio ex parte loci excellentis. Nam ad iſtum locũ. ſ. ſancta ſanctoꝝ ſolus pontifex intrabat. Illa eñ pars templi que dicit̃ ſancta ſunctoꝝ. figurabat ſeculuȝ altius qḋ eſt ſpũaliuȝ ſubſtantiarũ in quã partem ſolus ſummus ſacerdos. ⁊ ſemel in ãno introibat vt deſignaret̃ ꝙ hec eſt finalis perfectio hominis. vt ad illud ſeculuȝ introducatur. Ad huncquippe ſacratiſſimũ locũ Zacharias introierat. Luce i. Et erat plebs expectans Zachariam ⁊ mirabant̃ ꝙ tardaret ipſe in templo. Quarto ex parte miraculi ſubſequentis. Nam zacharias q꞉ non credidit verbis angeli factus eſt mutus. Zacharias eñ conſiderans ſuam ſenectutem ⁊ vxoꝛis ſterilitatem dubitare cepit. ⁊ moꝛe iudeoꝛuȝ ſignum ab angelo requiſiuit. Angelus auteȝ pro eo ꝙ verbis ſuis non credidit ipſum taciturnitatis plaga percuſſit. Luce. i. Et dixit Zacharias ad angelum. Unde hoc ſciam? ego eñ ſum ſenex ⁊ vxoꝛ mea ꝓceſſit in die

bus ſuis. Et reſpondens angelus dixit ei.
Ecce eris tacens ⁊ non poteris loqui vſq₃
in diem quo hec fient ꝓ eo ꝙ non credidiſti
verbis meis que implebunt in tempore ſuo

Conſueuit enim fieri dubitatio ⁊ excuſari
quadrupliciter. Primo ꝓpter ꝓmiſſorum
magnitudinẽ. ſicut legitur de Abrahã. Cu₃
enĩ dñs ſibi ꝓmiſiſſet ꝙ ſemen ſuũ terram
chanaan poſſideret. Dixit ad eum Abraam
Dñe deus vnde ſcire poſſum ꝙ poſſeſſurus
ſum eam. Et reſpondens dñs. Sume inq̃t
mihi vaccam triennẽ ⁊c̃. Gen. xv. Secun-
do ꝓpter nature impoſſibilitatẽ ſic̃ patet in
ſarra. Cum enĩ dixiſſet dñs: reuertens veni
am ad te. ⁊ habebit ſarra filiũ: riſit ſarra poſt
hoſtium tabernaculi dicens. Poſtq̃ conſe-
nui ⁊ dñs meus vetulus ⁊c̃. Geneſ. xviij.

Tertio ꝓpter propriam fragilitatem. ſicut
patet in Gedeone qui ait. Obſecro mi dñe
in quo liberabo iſrael? Ecce familia mea in
fima eſt in Manaſſe ⁊ ego minimus in do
mo patris mei. Et ex hoc ſignũ petiit. ⁊ ac-
cepit. ſ. de vellere ⁊ pluuia Judi. vi. Quar-
to ꝓpter voti firmitatem. ſicut patet de bea
ta virgine que ait angelo. Quomodo fiet
iſtud: q̃m virum non cognoſco? Et reſpon-
dens angelus dixit ei. Spũſſanctus ſuper-
ueniet in te ⁊c̃. Luce. i. Quid eſt ergo ꝙ ſo-
lus Zacharias ex eo ꝙ dubitauit plaga₃ in
currit cum ibi eſſet ⁊ magnitudo ꝓmiſſio
nis. Luce. i. Erit enĩ magnꝰ coram dño ⁊c̃.
⁊ multos filiorum iſrael ⁊c̃ vſq₃ parare domi-
no plebem perfectam. Etiam fuit ꝓpria fra
gilitas quia talem filiũ habere indignum ſe
reputabat. Etia₃ fuit naturalis impoſſibili
tas cum eſſent ſenes ⁊ infecundi: etiam tali
operi non vacabant: q₂ erant ambo iuſti an
te deum incedentes in omnibus mandatis ⁊
iuſtificationibus dñi ſine querela. ⁊ nõ erat
illis filius eo ꝙ eſſet Elizabet ſterilis ⁊ am
bo ꝓceſſiſſent in diebus ſuis. vt dicit. Lu. i.
Dicit ꝙ hec punitio primo accidit Zacha-
rie quadrupliciter. Primo quoniã diſcre-
dendo locutus eſt. ideo ſilentio plectitur vt
tacendo credere diſcat. Secundo vt maiꝰ
miraculum in natiuitate filij appareret. cu₃
enim in natiuitate Johannis loquela patri
redditur miraculum miraculo cumulatur.

Tertio congruum fuit vt vocem amitteret
quando vox naſcebatur ⁊ legi ſilentium im
ponebatur. Quarto cum ipſe a dño ſignũ
petierit ipſam taciturnitatem pro ſigno re
cepit. Et ſic patet.

Secundo iſte puer erit
glorioſus in ſua cõceptione. Homo dicitur
deificus participatione diuinitatis quadru
pliciter. Primo dum deus animã ſanctifi-
cat. Nam ſm Aug. miſſio dei inuiſibilis fit
ad ſanctificandum creaturam. Sic ergo in
eo ad quem fit miſſio oportet duo conſide-
rare ſc₃ inhabitationẽ gratie. ⁊ innouatione₃
quãdam per gratiam. Ad oẽs ergo fit miſ-
ſio inuiſibilis in quibus hec duo inueniunt

Secundo cum deus animã ſibi gratificat
Nam ſuper cõmune₃ modum quo deus eſt
in creaturis per eſſentiam. preſentiam ⁊ po
tentiam. Eſt vnus modus ſpecialis qui cõ-
uenit creature rõnali in qua. deus eſſe dicit
ſicut cognitum in cognoſcente: ⁊ amatu₃ in
amante. Et quia cognoſcendo ⁊ amando
creatura rationalis ſua operatione attingit
vſq₃ ad ipſum deum. ſm iſtu₃ ſpeciale₃ mo
dum deus non ſolum dicitur eſſe in creatu-
ra rationali: ſed etia₃ habitare in ea ſicut in
templo ſuo. Sic ergo nullus alius effectus
poteſt eſſe ratio ꝙ deus ſit aliquo nouo mo
do in creatura rationali niſi gratia gratum
faciens. Tertio dum deus animã ſibi aſſi
milat. Nam anima per gratiam conformat
deo. Unde ad hoc ꝙ deus inhabitet mentẽ
noſtram per gratiam oportet ꝙ fiat aſſimi
latio illius ad deum per aliqđ gratie donu₃
Et quia ſpũſſanctus eſt amor per donu₃ ca
ritatis attendit miſſio ſpũſſancti. Filius au
tem eſt verbum ſpirans amorem. Unde di
cit Augꝰ. ix. de trini. Uerbum qđ inſinuare
intendimus cum amore noticia eſt. Filius
ergo mittit in mentẽ noſtram ſm talem in-
ſtructionẽ intellectus quo ꝓrumpat in affe
ctum amoris vt dicit. Joh. vi. Omnis q̃ au-
dit a patre ⁊ didicit venit ad me. Et in pſ.
In meditatione mea exardeſcit ignis talis
autẽ noticia experimentalis: dicit ꝓprie ſa
pientia. i. ſapida ſcientia. Quarto dum de
us animã in gratia augmentat. Nam ſm ꝓ
fectu₃ virtutis aut augmentũ gratie fit miſ
ſio inuiſibilis. Unđ Augꝰ. dicit. iiij. de trini.
ꝙ tunc cuiq₃ mittit filius cum a quoq̃ co-
gnoſcitur atq₃ percipitur q̃tum noſci ⁊ per
cipi poteſt. etiam ꝓ captu vel ꝓficientis in
deum vel perfecte in deo anime rationalis:
ſed tamen ſm illud augmentũ gratie preci-
pue miſſio inuiſibilis attendit quando ali-
quis ꝓficit in aliquem nouu₃ actum vel no
uũ ſtatum gratie: puta cum aliquis proficit

in gratiam miraculoꝝ: aut ꝓphetie vel in hoc q̄ feruore caritatis exponeret ſe martyrio aut renunciet his que poſſidet: aut qđcunq̄ opus arduum aggrediatur. Beatus Johannes fuit deificus in ſua conceptione his modis. Primo deus animā eius ſanctificauit. dum per miraculū fuit generatus Unde Maximus in ſermone dicit. Decuit vt de matre ſterili naſceret̃ qui fecunditatē virginis reuelabat. quatenus mirabilē partum mirabiliter natus oſtenderet. Et Petrus damianus in ſermone dicit. Cui enim meditanti natiuitatem Johānis non mox occurrit natiuitas xp̄i. preſertim cum naſcēdi Johannem de patre ſene ⁊ ſterili matre nulla extiterit cā alia q̄ꝫ vt mirabiliter nat⁹ precederet ſingulariter naſciturum. hec ille.

In cuius ſignum dixit angelus ad Mariam virginē. Et ecce Elizabeth cognata tua ⁊ ipſa concepit filiū in ſenectute ſua. Lu. i.

Secundo deus animā eius gratificauit. dum a culpa originali fuit purgatus. Unde Petrus damianus in ſermone dicit. Johannem ante legalis mandati quodcunq̄ remedium impleuit ſpiritusſanctus ⁊ ipſum qui noue gratie preco enituit. ⁊ ad euadendum originale peccatum ſupra legem ſupra humane conditionis ordinē electio diuina prouexit. hec ille. Licet eñ circuncifio auferet originale peccatum. Johānes tamen illa non indigebat: cum eſſet a tali ſorde iam immunis. Jerem. i. Anteq̄ꝫ exires de ventre ſanctificaui te. Tertio deus aīam eius ſibi aſſimilauit: dum fuit diuina gratia illuſtratus. ⁊ hoc q̄ꝫtum ad diuinoꝝ cognitionem. Unde Maximus in ſermone ait. In tantum autem in beato Johāne ſpecialis prefulſit electio: vt ante mereret̃ annūciare dn̄m: q̄ꝫ linguam qua annūciare poſſet acciperet. Deniq̄ Elizabeth vetus illa mulier ⁊ noua mater venienti ad ſe beate Marie in ipſo ſalutationis occurſu ait. Ecce ex quo facta eſt vox ſalutationis tue in aurib⁹ meis exultauit in gaudio infans in vtero meo. Quid eſt hoc miraculi fratres? Que tātoꝝ nouitas gaudioꝝ. vt habere ſe in vtero Elizabeth teſtaretur infantem qui necdum ſemetipſum ſentiens dn̄icum iam ſentiret aduentū. Uere puer iſte oīm beatiſſimus paruuloꝝ qui intra viſcera materna adhuc concluſus adeſſe ſaluatorem mundi cecinit qui qđ necdū ſermōe poterat ꝓphetico gaudio reuelauit. Null⁹ ignorat chariſſimi omnem paruulum materno ab vtero ꝓdeuntē inter ipſa lucis exordia: meſtis concrepare vagititibus. Solus baptiſta dn̄i vltra legē naſcētiū natiuitatē ſuā leticie exultatiōe ꝑuenit. h̄ ille. Beata v̄go habuit tres filios

Unū naturalē. ſ. xp̄m ieſum quē de ſuis viſcerib⁹ generauit ⁊ hec eſt cognatio gn̄ lis

Aliū legalē ſ. Johēm euāgeliſtā quē ex rescripto ⁊ mandato p̄incipis in filiū adoptauit. qñ xp̄s ei dixit mulier ecce filius tu⁹. ⁊ h̄ eſt cognatio legalis. Tertiū ſpūalē ſ. iohēm baptiſtā. quē p ſpm̄ſctm̄ in matris vtero baptizauit. Cū eñ Elizabeth ſalutauit: mox infans in vtero exultauit ⁊ ſpm̄ſctm̄ recepit ⁊ ab originali pctō mūdatus fuit. Et ſic v̄tute verbi virginei baptiſmū ſpūſſancti recepit. Et btūs iohēs iā ſpūſancto repletus Lu. i. Spūſancto replebit̃: adhuc ex vtero matris ſue ſenſit filiū dei venire ad ſe. ⁊ pre gaudio in mr̄is vtero tripudiauit. ⁊ motu ſalutauit quē voce nō potuit. Exultauit eñ q̄ſi geſtiēs ſalutare ⁊ dn̄o ſuo aſſurgere. Un̄ Cryſ. ait Jō xp̄s fecit mariā ſalutare Elizabeth vt ſmo ꝓcedēs de vtero mr̄is vbi hitabat dn̄s ꝑ aures Elizabeth ingreſſus deſcēderet ad iohānē vt illic eū vngeret in ꝓph̄am. Quarto de⁹ aīam ei⁹ in gratia augmētauit dū in mr̄is vtero eſt letificat⁹. Un̄ Petr⁹ damianus in ſmone dicit. Preceſſit itaq̄ dn̄m ꝓceſſit ⁊ ſemetipſū: qꝛ cū necdū poſſet hoīb⁹ v̄ba depromere potuit latentē in vtero v̄ginis. ſ. regē celi maternis viſcerib⁹ nūciare. h̄ ille. Nam grām obtinuit qua ſuis meritis matri ꝓphetie ſpm̄ tradidit. Un̄ Cryſ. ait Quis ꝓph̄arū eſt eſſet ꝓph̄a: ꝓph̄am facere potuit. Helyas qđ̄ēvenit Helyſeū in ꝓph̄am nō tñ illi ꝓphetandi grām donauit. Iſte autē in vtero matris exultans diuini introit⁹ ſcientiā matri donauit. ⁊ os illius in v̄bo cōfeſſionis aperuit vt cuius nō videbat pſonā cognoſceret dignitatē dic̄. vñ h̄ mihi vt veniat mater dn̄i mei ad me: hec ille. ⁊ ſic pꝫ ⁊c̄.

Tertio puer iſte erit glorioſus in generatiōe. id eſt in natiuitate ſua ex vtero. In qua fuerunt quattuor miranda. Primo matris propheratio. Unde Ambroſius ſuper Lucā dicens. Nomen filij per ꝓphetam didicit quod a marito muto diſcere nequiuit. Nam in circumciſione vocabant eum nomine patris ſui Zachariam ⁊ dixit mater eius nequaq̄ꝫ ſꝫ vocabit̃ iohānes. Luce. i. Secundo lingue pr̄is reſera-

tio. quia poſtulans zacha pugillarez. mox vt
nomẽ iohis ſcripſit. ſolutũ eſt vinculũ ligue
ei⁹. Luc. i. Vñ ambro. Reſpicite iohem quã
ta vis ſit in ei⁹ vocabulo: cui⁹ nũcupatio red⸗
dit muto vocẽ. patri pietatẽ: pplo ſacerdotẽ.
Prius eñi erat tacens lingua: ſterilis filio. ꝑ
uatus officio. At vbi iohes naſcit̃. fit repẽte
pater ꝓpheta. loquele vſuz recipit. ꝓlẽ a ſctõ
ſuſcipit ſacerdotẽ fũctio recognoſcit. hec ille.
Et maxim⁹ in ſermõe dicit. Illud etiã ꝙ ſtu⸗
pendum ꝗꝗ magnificum ꝙ Zacharias ſa⸗
cerdos pr̃ futurus ꝓphete q̃ angelo loquẽti
nõ credidit. vſum loquẽtis amiſit donec pro
miſſione cõpleta natus noui hoīs ꝑco. pñe
lingue vincula relaxaret. Os q̃dẽ qd̃ angel⁹
clauſerat ꝓmiſſus ab angelo filius reſerauit
vt agnoſceret anxius ſenex per cũ ſe ſibi red
ditum quẽ de ſe non crediderat naſciturũ ne
dubitaret vltra illũ diuint⁹ vel ꝓmiſſum vel
natũ fuiſſe. cui⁹ cauſa ſe ⁊ amiſiſſe ꝓbabat ⁊
recepiſſe ſermonẽ. hec ille. Tertio ꝓphetalis
ꝓnũciatio. Nã zachariaſ pater ei⁹ implet⁹ ſpi
ritu ſctõ ꝓphetauit dicẽs. Bñdict⁹ dñs deus
iſrael ⁊c̃. Luce. i. Vñ Beda in omel. dic̃. Ip
ſi etiã patri quẽ incredulitas mutũ reddide⸗
rat ad ſalutandũ noue ꝑconẽ gr̃e os ⁊ ligua
reſerantur: nec ſolũ facultas deũ bñdicẽdi re
ſtituitur. ſed de eo etiã ꝓphetãdi virt⁹ auget̃.
hec ille. Quarto ſingularis exultatio. Nam
angelus ꝑdixerat. ⁊ multi in natiuitate eius
gaudebunt. Luc. i. Vñ Beda in omel. dicit.
Senes ac diu infecũdi parẽtes dono nobiliſ
ſime ꝓlis exultant. Vñ merito ſancta ꝑ orbẽ
eccl'ia. hui⁹ tm̃mõ poſt dñm etiã natiuitatis
diem celebrare ↄſueuit. q2 ſicut nato dño pa⸗
ſtoribus apparens angel⁹ ait. Ecce euange⸗
lizo vobis gaudiũ magnũ qd̃ erit oĩ popu
lo. quia natus eſt nobis hodie ſaluator qui ẽ
xp̃us dñs. ita etiã angelus naſciturũ zacha⸗
rie ꝑdicens Johãnem. ⁊ erit inq̃t gaudiũ ti⸗
bi ⁊ exultatio. ⁊ multi in natiuitate eius gau
debunt. hec ille ⁊c̃.

Quarto puer iſte erit glo

rioſus ſua religione. Sciendũ ꝙ homo bo⸗
nus ſeruus dei poteſt dici angelicus eo ꝙ aſ
ſumatur ad ordines angeloꝝ. nõ quidẽ ꝑ na
turã. q2 ſi cõſiderent̃ angeloꝝ ordines ſolum
ꝗtum ad graduz nature. ſic hoĩes nullo mõ
aſſumi poſſunt ad ordines angeloꝝ. q2 ſem⸗
per remanebit naturarũ diſtinctio. Sed hoc
põt fieri ꝑ gr̃am quadruplr̃. Primo ꝑ gra⸗
tiaz gratũ facientẽ. ſicut ꝓmiſit xp̃s Math.
xxij. Erunt hoĩes ſicut angeli dei in celo. Et
Luce. xx. Filij reſurrectiõis erũt equales an⸗
gelis. Illud eñi qd̃ ex parte nature ſe habet
vt materiale in rõne ordinis cõpletiuũ vero
eſt: qd̃ eſt ex dono gratie q̃ dependet ex libe⸗
ralitate dei: nõ ex ordine nature. Et iõ per do
num gratie hoĩes mereri poſſunt tantã glo⸗
riam ꝙ angelis equẽtur ſm̃ ſingulos ange⸗
loꝝ gradus qd̃ eſt hoĩes aſſumi ad ordĩes
angeloꝝ. Secũdo ꝑ gr̃am gratis datã. Naz
ordinibus angeloꝝ officia quedaz cõpetunt
vtpote cuſtodire. miracula facere. demões ar
cere. ⁊ hmõi. Sed ex quadam ſpeciali diſpen
ſatione interdũ ſanctis cõcedit vel viuis vel
mortuis officia hui⁹ exercere: vel miracula
faciendo. vel demones arcẽdo. vel aliq̃d hu⸗
iuſmodi. vt Augu. dicit li. de cura ꝓ mortuis
agenda. Tertio ꝑ miniſtratione. Virt⁹ eñi
angeli cũ ſit ꝑticulare agẽs nõ attingit totũ
vniuerſum. ſed ſic attingit vnũ qd̃ non attin
git aliud. ideo ita eſt hic qd̃ nõ eſt alibi. Crea
tura aũt corporalis ꝑ angelos adminiſtrat̃.
Cũ ergo aliq̃d eſt faciendũ ꝑ angelũ circa a⸗
liquã creaturã corporeã de nouo applicatur
angelus ille corpori ſua virtute. ps. Benedi
cite dño omẽs angeli ei⁹ miniſtri ei⁹ q̃ facitis
voluntatẽ ei⁹. Et iterũ angelis ſuis de⁹ man⸗
dauit de te: vt cuſtodiãt te in omib⁹ vijs tuis.
Et heb. i. Omẽs ſunt adminiſtratorij ſpi. in
miniſt. miſſi ꝓpter eos qui hr̃. api. ſalutis. Et
homo hãc adminiſtratõez ſuſcipit. Vñ. i. Coꝝ
iiij. Sic nos exiſtimet hõ vt miniſtros xp̃i. ⁊
diſpenſatores miniſteriorũ dei. Et i. Petri.
iiij. Diſpenſatores multiformis gratie dei.
Quarto ꝑ illũiatõez. Vñ Dyo. dicit. iij. ca.
cele. hierar. ꝙ reualatiões diuoꝝ ꝑueniũt ad
hoĩes mediãtib⁹ angelis. hui⁹ aũt reuelatões
ſunt illũiatões: iõ hoĩes illuminant̃ ab an⸗
gelis. Et ſicut in actiõib⁹ naturalib⁹ agens or
dinat̃ ad patiẽs: ita in illũiatiõe ⁊ locutõe
humana doctor ordinat̃ ad diſcipulum. ⁊ ſic
vn⁹ homo docet aliũ. Beat⁹ Johes bapti⸗
ſta merito põt dici homo angelic⁹ his quat⸗
tuor modis. Primo ꝑ gr̃am gratũ facientẽ
quã adeptus eſt virtute humilitatis ⁊ ſubia
centie qua noluit ſe parificari ſupiori cũ eſſz
tante ſcĩtatis vt eſtimaret̃ eſſe xp̃s. requiſi⸗
tus a iudeis humilit̃ rñdit dicens. Non ſum
ego xp̃us. ſ; dixit ſe eſſe vocem xp̃i. Eſa. xl. ⁊
Math. iij. Ego vox clamãtis ĩ deſerto. Etiã
nec equali cũ dixit. Nõ ſuz helyas. cũ tñ ſpũ
⁊ virtute fuerit Helye equalis. Vñ xp̃us di⸗
xit de eo. Math. xi. Si vultis ſcire ip̃e. eſt he

lyas. ⁊ angelus dixit Luc. i. Ipſe p̄cedet illũ
in ſpũ ⁊ virtute helye. nec etiã inferiori. vt di
xit. Non ſum pphета. cũ tñ eſſet pluſq̄ pro⸗
pheta. vt teſtat̃ de eo xp̄us. Math. xi. ca. i. Et
ideo habuit officiũ ſeraphin p charitatis in⸗
cendium. zelo eñ dei velut helyas ſuccenſus
eſt. Secũdo p grãm gratis datã. quã adep⸗
tus eſt virtute puritatis ⁊ innocentie. Nam
ſeptimo etatis ſue anno corruptelã mũdi fu
giens deſertũ petijt. vbi. xxv. annis heremiti
cam vitã duxit. Luce. i. Puer aũt creſcebat ⁊
cõfortabat̃ ſpũ. ⁊ erat in deſerto vſq3 in die3
oſtenſionis ſue ad iſrael. Unde habuit offi
cium cherubin p ſcientie plenitudinem ppt̃
quod dicitur Lucifer. Job. xxxviij. Quia fuit
terminus noctis ignorãtie. ⁊ initiũ lucis gra
tie. Habuit etiam officiũ poteſtatu3 p quas
poteſtates cõtrarie arcẽtur q̄ non potuerũt
nocere ſibi iam ſanctificato. A nobis etiam
arcebat cum ad baptiſmu3 nos diſponebat.
Habuit etiam officiũ virtutum p quas fiunt
miracula que ip̄e circa ſe exhibuit. ſ. locuſtas
⁊ mel ſilueſtre comedens. pilis cameloꝝ in⸗
dutus ⁊c̄. Tertio p miſtrationẽ quã adep⸗
tus eſt virtute paupertatis ⁊ indigentie mũ
dum penitus abnegãs ne leui ſaltem macu⸗
lare vitam famine poſſet. Unde habuit offi⸗
cium thronoꝝ p iudicij equitate3. quia argu⸗
ebat Herodẽ Johãnes dicens. Non licet ti⸗
bi habere vxorem fratris tui. Mar. vij. Etia3
habuit officium dñationum que docent nos
erga ſubditos dñm gerere. Joãnes aũt ama
batur a ſubditis. q2 omnis hieroſolyma exi⸗
bat et veniebat ad eũ. Math. iij. A regibus
aũt timebatur. quia herodes metuebat Jo⸗
hanne3 ſciens eũ virũ ſanctũ ⁊ iuſtũ. Mar.
vij. Habuit etiã officiũ p̄ncipatuũ qui docẽt
nos ſuperiores reuereri. Et Johãnes de ſe
dicebat. Qui de terra eſt de terra loquit̃. De
xp̄o aũt dicebat. Qui de celo venit ſup om̄s
eſt. Et iterum. qui poſt me venit. ſ natiuitate
humana. ante me factus eſt. i. prelatus mihi
dignitate diuina cuius nõ ſum dignus corri⸗
giam calciamenti ſoluere. i. ſacramentũ incar
nationis intelligere. Quarto p illumĩatio⸗
nem quam adeptus eſt virtute auſteritatis
⁊ penitẽtie. Unde habuit officiũ archaage⸗
loru3 p maioꝝ reuelationẽ. ſicut quãdo reue
lauit ſacramẽta noſtre redẽptionis: dicens.
Ecce agnus dei. ecce qui tollit peccata mũdi
Habuit etiã officiũ ãgeloꝝ p minoꝝ annũci
ationem. ſc3 ſpectantiu3 ad mores. dicẽs. pe⸗
nitentiam agite ⁊c̄.

Quinto puer iſte erit glo⸗
rioſus ſua reuelatione. Factũ eſt aũt verbu3
dñi ſuper Johãnem zacharie filiũ in deſerto
⁊ venit in oẽm regionẽ Jordanis: predicãs
baptiſmũ penitẽtie in remiſſionẽ peccatorũ.
vt dicit̃ Luce. iij. Sciendum q̄ reuelatio ⁊
manifeſtatio Johãnis fuit quãdo exiuit de
deſerto ad p̄dicandum baptiſmũ penitentie
in remiſſionẽ peccatoꝝ. Ille eñ baptiſmus
vt Beda dicit. erat quoddã inductiuũ ad pe
nitentiam. ⁊ quaſi quedã proteſtatio qua p
fitebãtur homĩes ſe penitentiã acturos. Uñ
predicabat baptiſmũ penitẽtie. i. inducente3
ad penitẽtiam. que quidem penitentia indu
xit homĩes ad remiſſionẽ peccatoꝝ. Tota ei
doctrina ⁊ operatio Johãnis erat prepara⸗
toria ad xp̄m. ſicut miniſtri ⁊ inferioris arti⸗
ficis eſt preparare materiam ad formã qua3
inducit principalior artifex. Gratia autẽ cõ⸗
ferenda erat hoĩbus per xp̄m. ſm illud Joh.
i. Gratia ⁊ veritas per Jeſum xp̄m facta eſt
Et ideo baptiſmus Johannis gratiã nõ con
ferebat. ſed ſolũ ad gratiam p̄parabat qua⸗
druplіciter. Primo p doctrinam Johãnis
inducentem hoĩes ad fidem xp̄i. Ideo quan
do vidit xp̄m venientẽ ad ſe: dixit. Ecce agn⁹
dei. Johan. i. Quem ſpũſancto reuelante co⸗
gnouit. Unde etia3 diſcipulos ſuos ad xp̄m
miſit inſtruendos: dicẽs. Tu es qui ventur⁹
es. an alium expectamus. Mathei. xi. Se⸗
cundo aſſuefaciendo homĩes ad ritum bap⸗
tiſmi. Unde Auguſt. in Enchiridion dicit. vt
habetur de ꝯſecra. diſt. iiij. Non regenerabã
tur vel renaſcebantur qui baptizabant̃ bap⸗
tiſmo Johannis. ſed quodam p̄curſiuo illi⁹
miniſterio qui dicebat: parate viã dño. i. xp̄o
in quo ſolo renaſci poterant qui parabantur
Hec ibi. Et grego dicit in quadam omel. q̄
ideo baptizauit Johãnes vt p̄curſionis ſue
ordinem ſeruans qui naſciturũ dñm preue⸗
nerat naſcendo. baptizando quoq3 preueni⸗
ret baptizaturum. Unde etiã xp̄m et reuerẽ⸗
tia baptizare timuit. dicens. Ego a te debeo
baptizari: ⁊ tu venis ad me: ⁊ dñs ad eũ ſine
modo. vbi vt criſoſtomus dicit. Oſtendit̃ q̄
xp̄s poſtea baptizauit Johãnem. Certũ eñ
eſt vt hierony. dicit. q̄ ſicut xp̄us baptizat⁹
fuit a Johãne in aqua. ita iohãnes a chriſto
erat in ſpiritu ſancto baptizãdus. Tertio p
penitentiam preparãdo homines ad [illegible]
endum effectum baptiſmi xp̄i. Unde [illegible]
dicit. q̄ quantum cathecuminis non [illegible]

ptizatis prodeſt doctrina fidei tantuꝫ ꝓfuit baptiſmus Johannis ante baptiſmuꝫ xp̄i. Quia ſicut ille predicabat penitentiam ⁊ baptiſmū xp̄i prenunciabat. ⁊ in cognitionē veritatis que mundo apparuit attrahebat, ſic miniſtri eccleſie qui primo erudiunt. poſtea peccata eoꝝ redarguūt. deinde in baptiſmo xp̄i remiſſionē ꝓmittūt. Ideo Johā. dixit. vt habetur Joh. i. Qui miſit me baptizare in aqua ille dixit mihi. ſuper quē videris ſpm̄ deſcendentem ⁊ manentē ſup eū. hic eſt qui baptizat in ſpū ſancto. ⁊ ego vidi ⁊ teſtimoniū perhibui. quia hic eſt filius dei. Inde eſt etiā ꝙ baptizandi a Johanne cōfitebant̄ peccata ſua. vt dr̄ Math. iij. nō ꝙ illa cōfeſſio peccatoꝝ fieret ad remiſſionē peccatorū ſtatim per baptiſmū Johānis exhibendā ſ ꝓ̄ndam per penitentiā cōſequētem ⁊ effectū baptiſmi xp̄i ad quem penitētia illa preparabat.

Quarto ad manifeſtationē diuinitatꝭ xp̄i. Unde ip̄e Johānes dicit. vt habet̄ Jo. i. Ut manifeſtet̄. ſ. xp̄s in iſrael. ꝓpterea veni ego in aqua baptizans. Concurrentibus em̄ turbis xp̄m annūciabat ꝙ quidē ſic facilꝰ factū eſt quaſi per ſingulos diſcurriſſet. vt Criſo. dicit ſup Joh. Qđ pꝫ ex forma baptiſmi eius. dicit em̄ Pau. Act. xix. Jobes baptizat baptiſmo penitētie ppl'm: dicēs in eū qui venturus eſt poſt ipſum vt crederēt. hoc eſt in Jeſum. Licet em̄ xp̄s veniſſet in carnē ⁊ ad baptiſmuꝫ. nōdum tñ venerat in cognitionem hoīum. de cuius noticie aduentu Johannes intelligebat qñ baptizabat. ⁊ hoc rōnabiliter quia in baptizando xp̄m: vidit celum apertū q: intellexit baptiſmo iam ſāctificato p xp̄m apertum eſſe celum hoībus. qđ primo homī preclusum fuerat p pctm̄. Uidit ſpm̄ ſanctuꝫ in ſpecie columbe ſup xp̄m baptizatuꝫ. audiuit voceꝫ patris preſtantis. Hic eſt filiꝰ meꝰ dilectus. Audiuit etiā xp̄m orantē. Unde ſignanter dicit̄ Lu. iij. ꝙ Jeſu baptizato ⁊ orāte apertū eſt ei celum. i. oībus ꝓpter eū. ſicut ſi impator diceret alicui p alio, petēti. Ecce h̄ beneficiū nō illi do: ſed tibi. i. ꝓpter te illi. vt Criſoſtomus dicit ſuper Matheum.

Sexto puer iſte erit glorioſus in ſua p̄dicatōe.

Ip̄e nāqꝫ ſuā p̄dicationeꝫ inchoauit a pn̄ia dicēs. pn̄iam agite. appropiquabit em̄ regnū celoꝝ. Math. iij. in q̄ p̄dicatōe quattuoꝛ generibꝰ hoīꝫ dedit leges q̄bus bene viuerēt. Un̄ Ambro ſup Luc. vt hr̄ diſ. lxxxvi. dicit ſic. In ſingulis quoqꝫ generibus hoīum cōueniēs tribuit ſetūs baptiſta rñſum vnū oībus. oēs in cōe āmonent vt cōferāt nō hn̄ti. Miſericordia em̄ plēitudo virtutū eſt. ⁊ iō oībꝰ eſt ꝓpoſita forma virtutis.

Primo phariſeis dedit legē pn̄ie. dicēs. illō Math. iij. ꝓgenies viperarū q̄s demōſtrauit vobis fugere a futura ira: Facite ḡ fructū dignū pn̄ie. ⁊ ne velitis dicere inter vos: patrē habemꝰ Abrahā dico em̄ vobis. q: potes eſt deus de lapidibꝰ iſtis ſuſcitare filios Abrahe. Jam em̄ ſecuris ad radicē arboꝛis poſita eſt. Oīs ḡ arboꝛ q̄ nō facit fructū bonū excidet̄. ⁊ in ignē mittet̄. Ego quideꝫ baptizo vos in aqua in pn̄iam. Et Lu. iij ponūtur eadē v̄ba

Secūdo dedit mercatoꝛibꝰ legē mīe. dicens illud Luce. iij. Qui hꝫ duas tunicas det non hn̄ti: ſimiliter ⁊ eſcas. Tertio officialibꝰ imperatoris dedit legē iuſticie. dicēs illud Luc. iij. Nihil ampliꝰ ꝙ qđ ꝯſtitutū eſt vobis faciatur. ⁊ diſ. lxxxix. ca. In ſingulis dicit̄ ſic. Ita publicanis ne vltra ꝓſcriptū exigāt. Quarto militibꝰ dedit legē clementie. dicēs illud Luc. iij. Neminē cōcutiatis neqꝫ calūniā faciatis. ⁊ cōtenti eſtote ſtipendijs vr̄is. Et diſ. lxxxvi. ca. in ſingulis dicit̄ ſic. Militibꝰ ne calūniam faciāt ⁊ ne p̄dam reqrant. docēs idcirco ꝯſtitutū militie ſtipendiū. ne dum ſumptꝰ querit predo graſſet̄. Hec ibi. ⁊ ſic patet.

Septio puer iſte erit glorioſus in ſua cōmendatione.

Sciendūꝫ ꝙ in veteri teſtō fuerūt ſingulariter cōmēdati quatuoꝛ. Primo noe. cui dixit deꝰ Gen̄ vij. Te em̄ vidi iuſtū corā me ex oībus gentibꝰ. Secūdo Moyſes. de q̄ dixit deꝰ Nume. xij. Si q̄s inter vos fuerit ꝓpha dn̄i in viſione apparebo ei vel p ſomniuꝫ loquar ad eū. ac nō talis ſeruus meꝰ Moyſes: qui in oī domo mea fidelíſſimus eſt. Tertio Dauid. de q̄ dixit deꝰ i. Reg. Inueni homīem ſm̄ coꝛ meum. Quarto Job. de q̄ dixit deꝰ ad ſathan Job i. Nunqd cōſideraſti ſeruū meū Job. ꝙ non ſit ei ſimilis i terra. vir ſimplex ⁊ rectus ac timens deū ac recedēs a malo. In nouo quoqꝫ teſtō fuerūt p̄cipue cōmendati quattuoꝛ. Primo nathanael. de q̄ xp̄s ait. Jo. i. Hic ē vere iſraelita in quo dolus nō eſt. Secūdo Petrus. de quo dixit xp̄us. Math. xvi. Beatus es Symō bariona. quia caro ⁊ ſanguis non reuelauit tibi. ſed pater meus qui eſt in celis. Tertio centurio. de quo xp̄s ait Mathei. viij. Amen dico vobis: nō inueni tantaꝫ fidem in iſrael. Quarto Paulꝰ. de quo xp̄s

ait Actuū.ix. Vas electionis mihi eſt iſte:
vt portet nomē meū corā gentibus ⁊ regibꝰ
⁊ filijs iſrael. Super omnes autē Johānes
cōmendatur. Unde xp̄us ait de ipſo Math.
xi. Amen dico vobis: nō ſurrexit inter natos
mulierū maior Johāne baptiſta. Sup quo
Augu. in ſermone dicit ſic. Magnus Johā
nes, cuiꝰ magnitudini etiā ſaluator teſtimo
nium perhibuit dicēs. Non ſurrexit inter na-
tos mulierum maior Johāne baptiſta. p̄cel-
lit cunctis, eminet vniuerſis, antecedit pphe
tas. ſupergreditur patriarchas. ⁊ quiſquis de
muliere natus eſt inferior eſt Johāne. Dice
ret fortaſſe aliquis. Si inter natos mulierū
Johānes maior eſt: maior eſt ſaluatore. Ab
ſit. Johānes eni ex muliere. Xp̄us ex virgine
natus eſt. Hec ille. Et Petrus damianus in
ſermōe ait. Johānes hūanoꝝ limes eſt meri
torum. q̄tumcūq; eni apoſtolici ſenatus ex
cellat auctoritas. q̄tumcūq; vel patriarcha-
rum fides in diuina agnitiōe pficiat. vel ora
culo prophetarum ad reſeranda archana cō
ualeſcat. q̄tumlibet cumulet triūphantium
gloria martyrū. q̄tumuis exfloreat vernās
pudicitia virginū. vel in verbis vite ſe exerce
at lingua doctorum citra metam Johānis
omnino cohibentur. nihil perfectionis vltra
progreditur. hec ille. Habuit enim perfectio
nem omniū ſanctorum. Primo angelorū
Malachie. iij. Ecce ego mitto angelum meū
qui preparabit viam ante faciem meam.

Secundo patriarcharum. quia aſſimilatur
lucerne. Johan. v. Ille erat lucerna ardens ⁊
lucens. Tertio prophetarum. Mathei xi.
Quid exiſtis videre. prophetam etiam dico
vobis, pluſq̄ prophetam. Fuit eni excellen-
tior moyſe ⁊ ceteris pphetis. Johānes nā-
q; pertinet ad nouum teſtamentum. cuiꝰ mi
niſtri preferūtur etiā ipſi moyſi. quaſi magis
reuelante ſpeculantes. vt habetur ij. Cor. iij.

Quarto apoſtoloꝝ. quia fuit miſſus a deo
vt teſtimoniū perhiberet. Joh. i. Propterea
aſſimilatur voci. cū dicit. Ecce vox clamātis
in deſerto. Quinto martyrum quia pro iu-
ſticia mortē ſuſtinuit. Sexto confeſſorum.
quia confeſſus eſt: ⁊ nō negauit. Septimo
virginū. quia virginitatem ſeruauit. Unde
cātat eccleſia. Serta terdenis alios coronāt
aucta crementis duplicata quoſdā: trina cē
teno cumulata fructu te ſacer ornant. Et ſic
patet.

Octauo puer iſte erit glo
rioſus ſua conſummatione. Nam deſcendēs
ad limbum confortauit ſanctos patres q̄ ibi
erant apportando eis bonum nūcium de ad
uentu ſaluatoris qui cito erat deſcēſurus ad
eos liberandos. Unde cōfortati ſunt ppter
quattuor. Primo quia ibi exiſtebāt in tri-
ſticia. Secundo quia dei viſione carebant.

Tertio quia in loco tenebroſo manebant

Quarto quia demonū vicinitatem habe-
bant. Et q̄uis ad limbum deſcenderit eiꝰ ta-
men paſſio ab eccleſia celebratur. Eoꝝ enim
qui ad limbū deſcenderūt. fuit quadruplex
differentia. Primo quidam ſpectabāt ſim-
pliciter ad vetus teſtamentū. ſicut Abrahā
Moyſes dauid ⁊c. Et iſtorū ſolemnitas nō
agitur. Secundo quidam ſpectabant ad ve
tus teſtamentū q̄tū ad tempus. ſed ad no-
uum q̄tū ad cauſam ſicut pueri innocētes.
Et ideo ppter cauſam: eoꝝ obitus celebrat.
ſed propter tempus Alleluia ſubticetur.

Tertio quidam ſpectabant ad nouū teſta-
mentum ratione cauſe. quia pro iuſticia mo-
riebantur. ⁊ ratione temporis quia fuerunt
finis veteris teſtamēti. ⁊ initium noui. vt Jo
hannes baptiſta. ⁊ ideo eius obitus colitur.
⁊ alleluia cantatur. Quarto quidā ſpecta-
bant ad nouum teſtamentum rōne vniuerſa
lis ſaluationis ⁊ noue inſtitutionis. vt xp̄us
qui ad limbū deſcendit: vt inde educeret ſan
ctos patres ſm illud Zach. ix. Tu quoq; in
ſanguie teſtamēti tui emiſiſti vinctos de lacu
in quo nō erat aqua. Inter quos patres im-
mediate poſt xp̄um fuit Johānes baptiſta.
cui data eſt ſedes luciferi in celo in die aſcen
ſionis p ſua gloria: ad quam nos perducat
xp̄s ih̄s meritis ⁊ interceſſione beati Johā-
nis baptiſte in eternum regnaturos. Amen

In feſto beati Petri apoſtoli. Sermo
xxxix.

Tibi dabo claues re-
gni celorū. Mathei. xvi. ⁊ in eu-
angelio preſentis ſolemnitatis.

Beatus Johānes Apocali. iij. dicit ſic. Ec-
ce dedi coram te oſtium apertum in celo. qđ
nemo poteſt claudere quia ſeruaſti verbum:
⁊ non negaſti nomen meum. Super q̊ mo-
ueo talem queſtionem. Utrū beatus Petrꝰ
eccleſie xp̄i fuerit paſtor excellētior: q̄ moy-
ſes ſynagoge dei rector virtuoſior. Ad iſtam
queſtionem rn̄dent duo doctores noui teſti.
Primꝰ eſt Innocē pa. vt hr̄ di. xxi. ca. decre-
tis ꝑ. dicēs ſic. Sūmoꝝ pōtificū ⁊ reliquorū

ſacerdotū inſtitutio: in veteri teſtō eſt incho
ata ⁊ in nouo plen⁹ ꝯſummata. Sūmi ergo
pōtifices ⁊ minores ſacerdotes a deo ſūt in
ſtituti ꝑ moyſem: q ex ꝑcepto dn̄i Aaron in
ſummū pōtificē. Filios vero ei⁹ vnxit i miores
ſacerdotes. Simplr̄ vero maioꝝ ⁊ minoꝝ ſacer
dotū i nouo teſtō diſcretio. ab ipo xp̄o ſum
pſit exordiū. q. xij. aplos tanq̄ maiores ſacer
dotes. ⁊ lxxij. diſcipulos: q̄ſi miores ſacerdo
tes inſtituit. petrū vero q̄ſi in ſūmū ſacerdotē
elegit. dū ei ꝑ oib⁹: ⁊ ꝓ oib⁹: claues regni ce
loꝝ tribuit. ⁊ a ſe petra: ſibi petri nomē impo
ſuit atq ꝓ ei⁹ fide ſe ſpāliter rogaſſe teſtat⁹
eſt. ⁊ vt ipſe ceteros ꝯfirmaret ſibi iniūxit di
cēs. Ego ꝓ te rogaui petre: vt non deficiat fi
des tua. ⁊ tu aliqn̄ ꝯuſus ꝯfirma frēs tuos
h̄ ille. Secūd⁹ ē anaclet⁹ pa. vt hr̄. diſ. xxij.
ca. ſacroſctā. Ro. ⁊ aplica eccl̄ia. n̄ ab aplis
ſ ab ipo dn̄o ſaluatore nr̄o ꝑmatū obtinuit
ſicut btō petro aplo dixit. Tu es petr⁹. ⁊ reli
qua. vſq. ſoluta ⁊ i celo. lz em̄ oēs eēnt apli
petro tn̄ ꝯceſſum eſt a deo. ⁊ ipſi inter ſe vo-
luerūt idipm. vt reliqs oib⁹ ꝑeſſet aplis ⁊ ce
phas. i. caput ⁊ ꝑncipiū teneret aplat⁹. q ⁊
eādē formā ſuis ſucceſſorib⁹ ⁊ reliqs epis
tenēdā tradidert: ⁊ nō ſolū h̄ i nouo teſtō ē
ꝯſtitutū: ſ etiā in veteri fuit. Vn̄ ſcriptū eſt
Moyſes ⁊ Aarō i ſacerdotib⁹ ei⁹. i. ꝑmi in
ter eos fuert. h̄ vero aplica ſedes: caput ⁊ car
do a dn̄o ⁊ nō ab alio ꝯſtituta ē. h̄ ibi. Sci
endū q ſicͭ in fūdatōe ſynagoge de⁹ ꝑelegit
moyſem: ſic in nouo teſtō in fundatōe eccl̄ie
xp̄s ꝑelegit btm̄ petrū aplm̄: ſ moyſi de⁹ ꝯtu
lit multa ꝑuilegia ſctitat̄. ꝯformit̄ aūt ⁊ btō
petro. Pmo moyſes aſſumpt⁹ ē de aqs a fi
lia pharaonis. Exo. ij. Et btūs petr⁹ a xp̄o
vocat⁹ eſt de mari. Mat. iiij. Scd̄o moyſes
coronā regiā cū ydolo abijciēs ꝯfregit. Naz
cū filia pharaonis ipm eidē p̄ntaſſet. vt euz
ſibi adoptaret in filiuz. Pharao ꝑcipiēs ei⁹
elegātiā ⁊ pulcritudinē: coronā cū idolo ſcul
pto capiti ſuo ipoſuit: quā puer in terrā ꝓij-
ciens ꝯfregit. Sacerdos aūt ibi p̄ns clama
uit. Hic ē puer quē nob occidēdū de⁹ mōſtra
uit. eūq nitebat̄ interficere. ſ ꝯſilio cuiuſdā
ſapiētis allate fuerūt prune q̄s vna cū titōe
ad os ſuū ponēs. ſic linguā incēdit qd̄ de ce
tero ſꝑ locut⁹ fuit balbuciēs: ſicq liberat⁹ ē
a morte. Qd̄ geſtū diuinū ⁊ ſanctitatis ꝑſa
giū: fuit puerili inocētie deputatū. Hec mgr̄
hiſtoriaꝝ ſuꝑ Exo. ij. Et btūs petr⁹ a xp̄o ac
cepit ptātem ſuꝑ oīa demonia expellēdi ea
a corꝑib⁹ hūanis. Mat. x. Tertio moyſes
vidit deum in rubo ardente. ⁊ non cōbuſto.
Exo. iij. Et btūs petrus vidit in monte Tha
bor xp̄m transfiguratū. ⁊ ſuꝑ eū ſpm̄ ſctm̄ in
ſpecie nubis: ⁊ audiuit deū patrē in voce di
centem. Hic eſt filius meus dilectus. Mat.
xvij. Quarto Moyſes ſoluit calciamenta
pedū ſuoꝝ aſcendēs in montē. Exo. iij. ⁊ be
ato petro xp̄s lauit pedes in cena Joh. xiij.
Quinto Moyſes abnegauit theſauros
egyptioꝝ. Heb. xi. ⁊ btūs petrus oīa ꝯtēpſit
⁊ ſecut⁹ eſt xp̄m. Mat. xix. Ecce nos reliqui
mus oīa ⁊ ſecuti ſumus te. Sexto moyſes
a deo miſſus eſt nūcius ad pharaonē vt di
mittat pplm̄ dei Exo. iiij. ⁊ btūs petr⁹ miſſus
eſt a xp̄o ad predicandū gētibus. Mar. xvi.
Eūtes in mundū vniuerſum predicate euā
geliū oī creature. Septimo Moyſes pha
raonē ⁊ egyptuz. x. plagis percuſſit. Exo. v.
Et btūs petrus accepit ptātem a xp̄o curan
di languores ⁊ oēs infirmitates. Mat.
viij. Octauo Moſes duxit populū per de
ſertuz in colūna ignis ⁊ nubis. Exo. xij. Et
beatus petrus deduxit pplm̄ dei per ſpiritū
dei ſanctū. quez acceperat in linguis igneis
Act. ij. Nono moyſes mare in. ij. partes
diuiſit populum dei ſicco pede traduxit. ⁊
pharaonē cū egyptijs ſubmerſit. Exo. xiiij.
Et beatus Petrus xp̄m in naui recipe me-
ruit. ⁊ ſuper aquas ambulauit proprijs pe-
dib⁹. Mat. v. Decimo Moyſes miſterio
angeloꝝ vidit māna ꝑparatū pplo dei. Exo.
xvi. Et btūs petr⁹ vidit miraculū de. v. pani-
bus qb⁹ xp̄s ſatiauit. v. milia hoim̄ in deſer-
to. ⁊ miraculū de. iiij. panib⁹ qbus xp̄s ſatia
uit q̄ttuor milia hoim̄ in deſerto. Undecio
moyſes aquā de petra eduxit. Exo. xvij. ⁊. b.
petrus accepit ptātez a xp̄o cōficiēdi ſacrm̄
corꝑis ⁊ ſanguinis xp̄i. In cui⁹ exēplū xp̄s
voluit petrū intereſſe nuptijs: in qb⁹ aquaz
cōuertit in vinū. Mat. xxvi. ⁊ Joh ij. Duo
decimo Moyſes aq̄s amaras marath dul
corauit. Exo. xv. Et. B. petr⁹ ſtaterē in ore
piſcis iuenit. Mat. xvij. Deciotertio moy
ſes vt iudicaret ſynagogā ſpm̄ ſctm̄ a deo ac
cepit. Nūe. xi. ⁊ btūs petr⁹ nō ſolū accepit ſpm̄
ſctm̄ ꝓ ſe: ſ cū iponebat man⁹ ſuꝑ aliquos
ipi accipiebāt ſpm̄ ſctm̄. Act. viij. Decimo
quarto moyſes ꝯfirmauit teſtm̄ ꝑ ſanguis
agni aſꝑſionē. exo. xiiij. ⁊ btūs petr⁹ ꝯfirma
uit nouū teſtm̄ ꝑ fidelem ꝯfeſſionē dicens.
Tu es xp̄s fili⁹ dei. Mat. xvi. Decimoq̄nto
moyſes deū ꝓpt̄ pctm̄ ydolatrie ad irā ꝓuo
catū ſuis ꝑcib⁹ recōciliauit. exo. xxxij. ⁊ btūs

petrꝰ tria milia hoīꝫ in pēthecoſte ſua pdicatōe ab errore reuocauit. Act. ij. Decīoſexto moyſes legē in tabulis lapideis pplo apportauit. Exo. xxxiiij. ⁊ btūs pe. legē xpi vſqꝫ ad mortē pdicauit. Joh. xx. Sicut miſit me pf ⁊ ego mitto vos. Decioſeptio. moyſes facie ad faciē cū deo loquēs: ſplēdidā faciē ſuā populo demōſtrauit. Exo. xxxiiij. ⁊ btūs pe. ſuccenſus igni charitatis: lucens ſplēdore intellectꝰ. vba xpi ſuſcepit. Nā alijs abeūtibꝰ ipe dixit intrepidꝰ: dñe ad quē ibimꝰ: verba vite eterne hēs. Joh. vi. Decimooctauo. moyſes orauit deuꝫ p pplo ſuo: ne delereꝫ in deſerto. Nu. xiiij. ⁊ p curatōe Marie ſororis aarō exauditꝰ eſt. Nu. xij. ⁊ btūs petrꝰ cōtinue orauit p pplo ſibi cōmiſſo. qꝛ paſcēdas oues a xpo ſuſcepit. Joh. xxi. Etiā Eneā paliticū curauit Act. ix. Tabitā ſuſcitauit. vt dr ibidē. Decimonono. moyſes chore Datan ⁊ abiron: eorūqꝫ cōplices ſeditionē ſuſcitātes. viuos ad infernū terra ipos abſorbēte deſtinauit. Nu. xvi. ⁊ btūs pe. Ananiā ⁊ Saphirā ad infernuꝫ odēnauit. Act. v. Uiceſimo. moyſes ſacrificia qbus ppls deū coleret iſtituit. Leuit. p totū. ⁊ btūs pe. poſt paſſionē dñi. anno ſequēti tenuit ſacerdotalē cathedrā in ptibus orietis annis. vij. vbi pmā miſſaꝫ celebrauit ⁊ modū celebrādi tradidit cūctis fidelibꝰ xpianis. Plura aūt collata, ſunt btō pe. q non fuerūt collata moyſi. Primo moyſes diffidit ad aquā cōtradictōis. ⁊ p illo pctō grauiter punitꝰ fuit. vt hꝫ Nu. xx. Btūs Pe. negauit xpm ⁊ dñs reſpexit petrū. Math. xxvi.

Secūdo moyſes altitudineꝫ dīnoꝝ myſterioꝝ ⁊ pcipue xpi vidit i figura. Exo. iij. Beatus pe. in veritate. cui dictū eſt a dño. duc i altū. Luc. v. Sup quo dicit ambro. vt habeꝫ xxiiij. q. i. ca. non turbaꝫ. ſic. Deniqꝫ ⁊ ſi alijs impareꝫ vt laxent retia ſua. ſoli tm̄mō petro dr. duc in altū hoc eſt in pfundū diſputationuꝫ. Quid eñ tam altū ꝙ altitudinē diuitiaruꝫ ſapiē dei videre: Scire dei filiū: ⁊ pfeſſionē diuine gñatiōis aſſumere: hec ibi. Tertio moyſes vidit claritatē xpi i traſſiguratōe Math. xvij. Btūs pe. in reſurrectōe. Lu. vlt. Surrexit dñs vere ⁊ appuit ſymōi. Quarto moyſes fuit teſtis xpi p viſionē ⁊ allocutionē in traſſiguratōe. Luce. ix. Btūs pe. fuit teſtis xpi p oīm ſenſuū certificationē in reſurrectōe. Luc vlt. Jō. dixit. Act. x. Dedit eū manifeſtū fieri nō omī pplo: ſꝫ teſtibꝰ pordinatis a deo. nobis q māducauīmꝰ ⁊ bibimꝰ cū illo poſtꝙ reſurrexit a mortuis. Quinto moyſes lꝫ vnxerit Aaron in ſacerdotē. Exo. xxix. nō tñ mutauit eiꝰ nomē. Xps aūt vnxit btm̄ pe. in ſacerdotē. aliud ſibi imponēdo nomē. ſ. petrꝰ. qd pmo ſibi imponendū pmiſit. cū dixit Joh. i. Tu vocaberis cephas. qd interptatur petrus. Secūdo pmiſſum impoſuit. Mar. iij. ⁊ impoſuit Symoni nomē petrꝰ Tertio impoſitū cōfirmauit. cū dixit Math. xvi. Et ego dico tibi qꝛ tu es petrꝰ ⁊c. Sexto moyſes cognom̄ hūit tpale. Petrꝰ aūt ſpūale. habuit em̄ triplex cognom̄. Dictꝰ eſt em̄ ſymon iohanna. qd interptaꝫ dñi pulcritudo. qꝛ hūit pulcritudinē moꝝ. Secūdo ſymō Johānis. qd interptatur cui donatū eſt. qꝛ hūit dona virtutū. Tertio ſymō bariona. qd interptatur filiꝰ colūbe. qꝛ habuit abūdātiā lachrymarū. Nā colūba gemitū hꝫ p cantu. Septimo moyſes nō interfuit miraculis xpi. Beatus pe. oīa miracula xpi vidit Luce. xi. Beati oculi q vident q vos videtis. Dico em̄ vobis ꝙ multi reges ⁊ pphte voluerūt videre q vos videtis. ⁊ nō viderunt. ⁊ audire q auditis: et nō audierūt. Octauo moyſes hūit ſpm̄ ſctm̄ ſoluꝫ ad pphetizandū Btūs pe. habuit ſpm̄ ſctm̄ ad pctā relaxādū. Joh. xx. Accipite ſpiritū ſctm̄ quoꝝ remiſeritis pctā remittuꝫ eis ⁊c. Nono moyſes vt regeret pplm̄ indiguit alioꝝ auxilio. Nu. xi. Btūs pe. vt mundū ad fidē xpi traheret Mathiā elegit i aploꝝ collegio. Act. i. Decio moyſes vidit gliaꝫ dei ſuper tabernaculū deſcendentē. Exo. xl. Beatꝰ pe. vidit humanitatē xpi cū glia in celū aſcēdentē. Act. i. Undecimo moyſes pluribus ſanitatē impetrauit. Btūs pe. vmbra ſui corporis infirmos ſanauit. Act. v. Duodecio moyſes nemini celū aperuit. qꝛ oms pres ante paſſionē xpi ad limbū deſcendebāt. a quo liberati ſunt p eiꝰ paſſionē. Zach. ix. Tu quoqꝫ in ſanguīe teſti. tui emiſiſti vinctos de lacu in quo non erat aqua. Btūs pe. claues regni celoꝝ a dño accepit. ppterea xps dixit ei vbū ppoſitū. Tibi dabo claues regni celoꝝ.

¶ Tibi dabo claues.
- Prelationis.
- Juriſdictionis.
- Remiſſionis.
- Dilectionis.
- Operationis.
- Paſſionis.
- Sublimationis.
- Glorificationis.

¶ Primo tibi dabo claues

Prelationis. Xp̄us eñ btm̄ petrū ſummuꝫ pontificē fecit ⁊ vicariū ſuū inſtituit. q̄n ei dixit Paſce oues meas. ad quā ꝑlationē ↄcurrunt quattuor. Primo pr̄ ip̄m elegit. Mat. xvi. Caro ⁊ ſanguis nō reuelauit tibi: ſed pr̄ meꝰ q̄ eſt in celis. Secūdo filiꝰ electū exaltauit ⁊ maxie in duobꝰ. ſ. in fide recta. q̄n dixit. Quē dicūt hoīes eſſe filiū hoīs. Et petrꝰ rn̄dit. Tu es xp̄s filiꝰ dei. ⁊ in dilectiōe ſincera: q̄n dixit Symō Johis diligis me plꝰ his. et petrꝰ rn̄dit. Tu ſcis dn̄e: q꞉ amo te. Tertio ſpūſſanctꝰ electū et exaltatuꝫ ↄfirmauit. q̄n in penthecoſte ad robur ſe ſibi effudit. p̄s. Ego ↄfirmaui colūnas eiꝰ. Quarto tota trinitaſ electo exaltato ⁊ cōfirmato. ptātem ꝑlatiōis ei donauit. Iſta aūt ptās eſt in pctōꝝ remiſſione. Joh. xx. Quoꝝ remiſeritis pctā remittūtur eis. ⁊ lꝫ dicaꝭ Luce. v. Quis pōt remittere pctā niſi ſolꝰ deꝰ. Tn̄ deꝰ remittit pctā per auctoritatē. Xp̄s ꝑ excellentiā: ⁊ ſacerdos ꝑ miſteriū. Nā pctm̄ facit in hoīe tria. ſ. dei inimiciciā deformē maculā ⁊ obligationē ad penam eternā iuxta illud Trenoꝝ. ij. Quō obtexit in caligine. Ecce deformis macula. In furore ſuo dn̄s filiā ſyon. Ecce dei inimitia. ꝓiecit de celo in terrā inclitā iſrael. Ecce obligatio ad penā eternā. Iſta tria ſolꝰ deꝰ ꝟtute cōtritōnis remittit. q̄ ſolꝰ remittit offenſā. lauat maculā. ⁊ diſſoluit obligationē eternā. vt pꝫ Luce. xv. In filio ꝓdigo. de q̄ dr̄ ꝙ pr̄ oſculatus eſt eū. q꞉ remiſit ei offenſaꝫ. ⁊ ſtola p̄ma ip̄m induit. q꞉ lauit maculā ⁊ ornauit aīam. ⁊ q̄ mortuus fuerat: reuixit. q꞉ abſtulit ab eo penā eternā. Sacerdos aūt remittit peccata ꝙtum ad alia tria. Nā pctōrem a deo abſolutum eſſe demōſtrat: pene pn̄ti ⁊ ſatiſfactorie ip̄m ligat. ⁊ de ip̄a pena ptē relaxat. Iſta tria notanꝭ Joh. xi. in ſuſcitatōe Lazari. Solꝰ eī xp̄us ip̄m a mortuis ſuſcitauit. tn̄ diſcipulis tria cōmiſit. ſ. vt lapidē tollerēt: vt ip̄m ſoluerent. ⁊ vt libere abire ꝑmitterēt. Lapidē tollere eſt penā purgatoriā in ſatiſfactoriaꝫ cōmutare. pctōrem ſoluere: eſt ip̄m abſolutū eſſe a deo oñdere. Libere abire ꝑmittere: eſt penam aliquā libere indulgere. Que omia beatus petrus a tota trinitate accepit.

Secūdo tibi dabo claues

Iuriſdictiōis. ſ. in excōicando ⁊ abſoluendo. Iſte aūt ligatiōes ⁊ ſolutiōes nō ſunt in celo. q꞉ ibi oēs ſunt ſoluti. Nec ſunt in inferno. q꞉ ibi oēs ſūt ligati. Sꝫ ſūt in mūdo. vbi ſunt quidā ligati: ⁊ quidā ſoluti. In inferno q̄deꝫ ſunt oēs ligati ⁊ excōicati ꝑ illā ſnīaꝫ Math. xxv. Diſcedite a me maledicti in ignē eternū. Jō ſci eis nō loquenꝭ. ſed ſꝑ ab eis auerteꝭ. p̄s. Auertiſti nos retrorſum poſt inimicos nr̄os nec pticipabūt cū eis in diuino officio de q̄ dicit Thob. xiij. Per omēs plateas hierlm alla cantabiꝭ. Ipi aūt a tēplo dei erūt excluſi Apoc. vlt. Foris canes ⁊ venefici. Nec ip̄os ſalutabūt i. ſalutē eternā nō optabūt. imo ſicut dr̄ in p̄s. Letabiꝭ iuſtus cū viderit vindictā. excluſi etiā erūt a pticipatōe ſacroꝝ: ⁊ maxie a pticipatiōe panis vite. Math. xv. Nō ē bonuꝫ ſumere panē filioꝝ. ⁊ mittere canibꝰ. nō pticipabūt etiā ſcti cū eis in mēſa. Eſa. lxv. Ecce ſerui mei comedēt ⁊ vos eſurietis.

Tertio tibi dabo claues

Remiſſiōis. Indulgentiaꝝ largitōe. Sciēduꝫ. n. ꝙ indulgentie valēt ꝙtum ad forū eccleſie: ꝙtum ad iudiciū dei: ad remiſſionē pene. Rō aūt quare valeāt iſte indulgētie eſt vnitas corpis miſtici: in q̄ multi in operibꝰ iuſticie ſuꝑrogauerūt ad mēſurā debitoꝝ ſuoꝝ ⁊ multas etiā tribulatiōes iniuſte ſuſtinuerūt patienꝭ. per quas multitudo penarū poterat expiari. ſi eis deberetꝭ. quoꝝ meritoꝝ tāta eſt copia ꝙ oēm penā debitā nūc viuētibus excedunt: ⁊ maxie ꝓpter meritū paſſiōis xp̄i. et ſic iſta merita paſſionis xp̄i ⁊ alioꝝ ſcōꝝ ſūt theſaurꝰ eccl̄ie. Nō eñ eſt iſte theſaurꝰ de auro: argento vel lapidibꝰ p̄cioſis ſed de p̄cioſo ſanguine xp̄i: ⁊ alioꝝ ſctōꝝ: ac de labore virginū: doctoꝝ ⁊c. huiꝰ aūt theſauri Petrꝰ ⁊ ſucceſſores ſui hn̄t claues. q̄ ip̄m ꝓut iuſta cauſa exigit: pōt diſtribuere. ad quā exigūꝭ quattuor. Primo auctoritas ex pte facientis. Secūdo charitas ex pte recipiētis. Tertio pietas. ſ. ad honorē dei. q꞉ pietas ē cultꝰ ſoli deo debitꝰ. Quarto vtilitas. ſ. ꝓximi q̄ ad opera mīe. Queriꝭ p̄mo ad q̄d valeāt iſte indulgētie. Rn̄deꝭ ꝙ valēt ad pene remiſſionē. Exēpluꝫ. q̄s dꝫ ſtare in purgatorio ꝓ pctō nō ſatiſfacto ꝑ x an. hn̄ta iſta indulgētia. x. annoꝝ ſatiſfactū erit ꝓ pena illa. Si ꝟo q̄s plꝰ ptiēs pateret de indulgētia: ꝙ meruiſſet ꝓ pctīs penā: tūc illa indulgētia valet ſibi ad maiꝰ meritū: quo ad p̄miū accidētale in vita etna. vltra p̄miū eſſentiale. Queriꝭ ſcd̄o. an eq̄liꝭ habeat indulgentiā ſtās in foribꝰ illiꝰ eccl̄e: ſicut diſtās ꝑ. c. miliaria vel vltra. Rn̄deꝭ ꝙ eq̄liter hꝫ indulgentiā vterq꞉. ſꝫ diſtās hꝫ maiꝰ p̄miuꝫ rōne laboris in charitate aſſumpti: q̄ laboreꝫ nō ſuſtinuit viciñꝰ eccl̄ie. Queritur.

tertio. qd opatur indulgentia a pena ꝛ culpa
Rñdeť ꝙ talis indulgētia valꝫ ad h̄. qꝛ taľ
aīa ſic decedēs nō tāgit penas īferni nec pur
gatorij: ſed ſubito volat ad celū. ſic qñ eſt an
nus iubilei. vel de indulgētia de paſſagio fiē
do cōtra infideles ꝑ recuperatione terre ſcē.
etiā ꝑ ingreſſu religiōis ꝛc̄. Querit̄ q̄rto. an
iſte indulgētie valeāt defūctis. Rñdetur ꝙ
indulgētia valꝫ ſicut v̄ba ꝑuilegij ſonāt. Vñ
indulgentia qñqꝫ dať ſub illa forma. Quicū
qꝫ iuerit: vel miſerit ꝯtra infideles. hēat idul
gentiaꝫ plenariā ꝑ ſe ꝛ p̄re ꝛ m̄re defunctis.
ꝛ tūc ille aīe exñtes in purgatorio. hac ꝯditio
ne impleta ſtatim volarēt ad celū. Cū. n. aīe
exñtes in purgatorio: ſint mēbra huiꝰ noſtri
corporis miſtici ꝑpter charitatē cū q̄ deceſſe
runt: capaces ſūt oīm bonoꝝ q̄ fiūt ꝛ q̄ facta
ſunt. Et ſicut ſtomachus oībꝰ mēbris corpis
ſubām cibi diſtribuit: ſic eccl'ia oīa merita tā
p̄ñtia q̄ p̄terita: ſuis mēbris diſtribuit. vñ vi
uens pōt ſatiſfacere ꝑ defuncto ſicut liber ꝑ
incarcerato ſatiſfacere pōt. vñ relaxabiť nec
iudex eſt iniuſtꝰ ſic acceptās vt pꝫ. Queritur
q̄nto. an vnꝰ indulgētiā quā acq̄rit: poſſit da
re alteri viuo vel defūcto. Rñdeť ꝙ ſi in pri
uilegio ſic cōtineať: ꝙ talis indulgētia poſſit
acq̄ri: etiā nō cūtibꝰ ꝑſonaliter. tūc illa indul
gentia eis ꝓderit: alias nō. Nam priuilegiūꝫ
tm̄ valet q̄ntum ſonat ꝛc̄. Querit̄ ſexto. an
habeat indulgentiam q̄ nō facit elemoſynā.
Rñdeť ꝙ ſi in ꝑuilegio ſic ꝯtineať. quicūqꝫ
porrexerit manꝰ adiutrices ꝛc̄. Tūc nō dans
nō eſt capax indulgentie. Querit̄ ſepti o. an
intelligať dediſſe: q̄ dedit paneꝫ. vinū oua. li
num ꝛc̄. Rñdeť ꝙ ſic. qꝛ dꝫ penſari ꝯditio ꝑ
ſōaꝝ ſꝫ facultatē eaꝝ: ꝓut q̄ſqꝫ cōmodiꝰ pōt

Quarto tibi dabo claues

Dilectiōis. Nā beūs petrꝰ fuit feruētior in a
more xp̄i. Cuiꝰ ſigna ſūt q̄ttuor. Primū an
te paſſionē. qꝛ ꝑpter eiꝰ amoreꝫ oīa terrena
ꝯtēpſit. Math. xix. Ecce nos reliq̄mus oīa ꝛ
ſecuti ſumꝰ te. Quidā ei ſūt ꝓcraſtināntes cō
tra quos dicit Ecce. Quidā ad tp̄s reponē
tes. cōtra quos dicit. Reliquīmꝰ nō reposui
mus. Quidā diuidētes cōtra quos dic̄. Oīa.
Quidā res ſuas exteriores relīq̄ntes. ſꝫ ſuas
volūtates retinētes. cōtra quos dicit ꝛ ſecu
ti ſumus te. Secūdum ſignū fuit in paſſiōe
qꝛ ſecū mori voluit: qñ dixit Luce. xxij. Para
tus ſum tecū: ꝛ in carcerē ꝛ in mortē ire. Nō
eñi volebat mori ante euꝫ. qꝛ nolebat carere
tam dilecti p̄ñtia: nec volebat viuere poſt eū
quia nō reputabat vitā: ſed mortē amarā. vo
lebat aūt mori cū eo. qꝛ h̄ reputabat ſibi glo
riam ꝛ coronā. Tertiū fuit poſt paſſioneꝫ.
qꝛ ſp̄ fuit ī lachrymis. hūit eñi lachrymas do
loris. eo ꝙ mgr̄m negauit. Luce. xxij. Egreſ
ſus foras fleuit amare. Vñ dicit Clemēs. ꝙ
qñcūqꝫ galli cantum audiebat lachrymas e
mittebat. hūit lachrymas cōpaſſionis. eo ꝙ
amicū mortuū videbat. Ioh. xvi. Plorabitis
ꝛ flebitis vos. mūdus aūt gaudebit. hūit la
chrymas deuotiōis. eo ꝙ ad amicū videndū
ſp̄ ſe ꝑabat. hūit lachrymas cōſolatiōis. Vñ
dicit Clemēs: ꝙ ſp̄ in ſinu ſudariū ferebat. q̄
fluentes lachrymas detergebat. Sic eñi i cō
ſuetudieꝫ duxerat flere. ꝙ tota eiꝰ facies adu
ſta lachrymis videbať. ps. Fuerunt mihi la
chryme mee panes die ac nocte. Quartū ſi
gnū fuit poſt reſurrectionē. qꝛ ip̄e ad monu
mentū cū ioh̄e cucurrit. ꝛ ſicut dicit Grego.
Illi p̄ ceteris cucurrerūt: q̄ p̄ ceteris amaue
rūt. aliqñ eñi cucurrerūt ſiľ aliqñ iohes p̄cu
currit citius petro aliqñ petrꝰ citius ioh̄e. q̄a
prior monumētū intrauit. ꝑ qd̄ dať intelligi
ꝙ ambo dilexerūt xp̄m ſapienť. Sed iohes
magis dulciter petrꝰ aūt magis ꝯſtanter ꝛc̄.

Quinto tibi dabo claues

Operationis. Fuit eñi eiꝰ opatio efficax ſm̄
virtutē ꝛ h̄ quadruplr̄. Primo ſm̄ virtuteꝫ
credēdi. qñ dixit. Tu es xp̄s filiꝰ dei viui. De
eiꝰ fide dixit xp̄s Luce. xxij. Symon ecce ſa
thanas expetiuit vos vt cribraret ſicut triticū
Ego aūt rogaui ꝑ te petre: vt ñ deficiat fides
tua. ꝛ tu aliqñ cōuerſus confirma fr̄es tuos.
vbi h̄r ꝙ eiꝰ fides multū fuit a diabolo tēpta
ta. cū dr̄. Ecce ſathanas ꝛc̄. Hoſtis eñi vbi i
uenit locū magis munitū. ibi maiorē exercet
conatū. Eius fides fuit a xp̄o valde robora
ta. cū dr̄. Ego aūt rogaui ꝛc̄. Eius fides fuit
oībꝰ in exēplū data. cū dr̄. ꝛ tu aliqñ ꝯuer. ꝛc̄.
Secūdo ſm̄ v̄tutē ſanādi. Nō ſolū eñi ſa
nabat ſicut ceteri verbo orōnis. Sꝫ etiā ver
bo iuſſionis: ſicut pꝫ in ſanatiōe Enee. Act.
ix. Verūetiā vmbra corpis ſui. vt dr̄ Act. vi.
etiā impōne baculi ſui. ſicut pꝫ in diſcipulo iā
p. xl dies defuncto: q̄ ad impōnem baculi ſui
reſuſcitatꝰ ē. Tertio ſm̄ v̄tuteꝫ p̄dicādi. Tā
grōſe. n. p̄dicabat: ꝙ aliqñ vna die tria milia
hoīum conuertebat. vt dr̄ Act. ix. Hoc eſt. n.
gratioſi p̄dicatoris. vñ Criſo. ſuper Math.
dic̄. Teſtimoniūꝫ ſtudioſi agricole eſt meſſis
fecūda aſſidui doctoris eccl'ia plena. Quar
to ſm̄ virtuteꝫ orandi. Nam eius orō aliqñ
aperiebat celum. vt patꝫ Actuūꝫ. x. vbi dicit̄.
Qꝛ ſuper eū cecidit mentis exceſſus. ꝛ vidit

celuȝ apertũ. aliq̃ñ faciebat deſcendere ſpm̃ ſctm̃. ſicut pȝ Act. viij. In ſamaritanis. aliq̃ñ expoliabat infernũ. ſicut q̃ñ ſuſcitauit defunctũ: quẽ Symon magus ſuſcitare nõ potuit, aliq̃ñ vincebat demonẽ: ſicut pȝ in demone: q̃ ſymonẽ magũ ꝑ aera deferebat.

Sexto tibi dabo claues paſſionis. Paſſus eſt eñ̃ ꝯſilem penã cum xp̃o. ꝑut xp̃us ei dixit Joh. vlti. Seq̃re me. Sap. xviij. Simĩ pena ſuꝰ cũ dño afflictꝰ eſt. Noluit aũt pati rectꝰ: ſꝫ euerſus ꝓpť quatuor cauſas quas ipſemet aſſignauit. Primo q꞉ ꝓpter honorẽ dñi nõ reputabat ſe dignũ. Secũdo q꞉ xp̃s paſſus eſt ꝓpter mũdũ redimẽdũ. iõ debuit ad mundũ reſpicere. Ipſe aũt patiebať ꝓpter acq̃rendũ celũ. iõ debuit ad celuȝ reſpectũ hře. Tertio ad ſignificandũ humani gñis lapſum. Xp̃s aũt ſemp rectus ſtetit ⁊ nunq̃̃ ꝑ pctm̃ cecidit. hõ vero caput mentis in terrã defixit: ⁊ contra deũ recalcitrauit. Quarto ad innuendũ ꝙ hõ mutauerat amorẽ ſpũalẽ in mundanũ. Hõ eñ̃ rectus in cruce poſitꝰ ſi reuoluitur illud qđ erat dextruȝ efficiť ſiniſtrum. Tunc igitur homo dexteram mutauit in ſiniſtram quando amorẽ celeſtiũ cõuertit in amorẽ mundanum.

Septimo tibi dabo claues ſublimatiõis. Nã in iudicio ſiturus eſt magnã ſublimitatẽ, q꞉ ſup tronos. xij. ſedebit ⁊ ceteros iudicabit. ⁊ illa talis ſeſſio erit ad ſnĩe iudicis approbationẽ. pš. Ut faciãt in eis iudiciũ ꝯſcriptũ. Hec aũt ſublimitas eſt ei ad quadruplicẽ dignitatẽ. Primo ad eius imenſum honorẽ. Prouerb. vlti. Nobilis in portis vir eiꝰ: q̃ñ ſederit cũ ſenatoribꝰ terre. Secũdo ad magnã demonũ cõfuſionẽ. i. Cor. vi. Neſcitis q̃ñ angelos iudicabimus. Tertio ad maloꝝ ꝯdẽnationẽ. ibidẽ. An neſcitis q̃ñ ſcĩ de hoc mundo iudicabũt. Quarto ad bonoꝝ ꝯſolationẽ. ſcȝ q̃ñ videbũt ſancti: fratrẽ ſuũ xp̃m eſſe iudicem ⁊ ſororẽ ſuã virginẽ Mariã eſſe mediatricẽ ⁊ fratres ſuos apoſtolos eſſe interceſſores ⁊ aſſeſſores ⁊ cetera.

Octauo tibi dabo claues glorificatiõis. Xp̃s eñ̃ fecit eũ in ſuis domibus ianitorẽ. Apoc. xi. Hȝ ptãteȝ claudẽ celũ nubibꝰ ⁊ apire portas eiꝰ. Deꝰ eñ̃ hȝ q̃druplicẽ domũ. Primo hȝ eccl'iam militãtẽ in qua habitãt ꝑegrini. Clauis huiꝰ domꝰ eſt clauis indulgẽtie. peccõri igiť volẽti redire ad eccl'am ꝑ pñiam: petrꝰ apit hoſtiũ cuȝ claue remiſſionis ⁊ indulgẽtie Joh. vlti. quoꝝ remiſeritis pctã remittunť eis. Secundo hȝ patriã celeſtẽ ĩ qua habitãt filij. Clauis huiꝰ domꝰ eſt clauis mĩe. Aĩabus ğ ſctõꝝ volẽtibꝰ intrare in domũ celeſtis p̃ñe aperit hoſtiũ cuȝ claue mĩe. pš. Januas celi aperuit. Tertio hȝ purgatoriũ in q̃ habitãt debitis obligati. Clauis huiꝰ domꝰ eſt clauis iuſticie Nam iuſticia dei req̃rit ꝙ nullũ malũ remaneat impunitũ. Aĩabus igiť debẽtibꝰ intrare purgatoriũ: aperit hoſtiũ cũ claue iuſticie pš. Aperite mihi portas iuſticie ⁊c̃. Juſti eñ̃ aliq̃ñ q̃dã cremabilia ſecũ portãt. Has tres claues xp̃s tradidit petro. Uñ diſ. l. c. ꝯſiderãdũ dicit Greg. Cõſiderandũ nob eſt: cur oꝑs deus eũ quẽ cũcte eccl'ie p̃ferre diſpoſuerat. ancille vocẽ pertimeſcẽ ⁊ ſeipſuȝ negare ꝑmiſit. qđ nimirũ magne actũ pietať diſpenſatiõe cognoſcimꝰ: vt is q̃ futurus erat paſtor eccl'ie in ſua culpa diſceret q̃liť alijs miſereri debuiſſet. ꝑus itaq̃ȝ eũ oñdit ſibi. ⁊ tũc ꝑpoſuit ceteris vt ex ſua infirmitate cognoſceret ꝙ̃ miſericorditer aliena infirma toleraret. h ibi. Quarto hȝ infernũ: in q̃ habitãt incarcerati. Clauis huiꝰ domꝰ ẽ clauis mortis eterne. Aĩabus ğ dãnatꝫ petrus nõ aperit hoſtiũ neq̃ȝ claudit. Sȝ xp̃s apit hoſtiũ ⁊ claudit vbi peccõres irreuocabiliter includit ⁊ clauẽ cuſtodit. Apocal'. i. Hȝ claueȝ mortis ⁊ inferni. Eiuſdem. ix. c. Data eſt ei clauis putei abyſſi. Rogemus dñm ieſum chriſtum ⁊c̃. Amen.

In feſto viſitationis glorioſe virginis Marie. Sermo. xl.

Maria abijt in mõtana Lu. i. ⁊ in euãgelio p̃ñtis ſolẽnitatꝫ. Btũs Amb. in omel. dic̃ ſic. Maria q̃ añ ſola in intimis penetrabilibus v̾ſabať nõ a publico v̾ginitatis pudor, nõ a ſtudio aſperitas mõtiũ, nõ ab officio plixitas itineris retardauit. In mõtana cũ feſtinatõe v̾go officij mẽor, iniurie imemor, affectu vrgẽte nõ ſexu, relicta perexit domo, h ille. Sup q̃ talẽ moueo q̃õnẽ. vtrũ btã v̾go rõnabiliť ſpõſum ſuũ ioſeph reliq̃rit ⁊ cognate ſue obſeq̃a p̃ſtiterit. ad iſtã q̃õnem rñdent q̃ttuor doctores: duo veteris teſti. ⁊ duo noui. Primꝰ eſt Dauid in pſal. dicẽs Aſcenſiones in corde ſuo diſpoſuit in valle

lachrymarū ĩ loco quē poſuit. Etenī bñdictionē dabit legiſlator. ibūt de vͦtute in vͦtutez videbit deus deoꝝ in ſyon. Qđ declarans Augꝰ. ait. Deniqꝫ in mõtana cū feſtinatiōe vͦgo abijt ⁊ Elizabet ſalutata in eiꝰ miſterio q̄ſi mēſibꝰ tribꝰ humiliter ſtetit. Tertiꝰ hic fuit vͦginis aſcēſus: vt difficile rūperet triplex funiculus. Feruebat ſiqdē in ꝯrenda g̃tia caritas. Splēdebat in carne vͦginitas. in obſeq̄o eminebat humilitas. h̄ Augꝰ. Secūdus eſt Salomon. Cant. iij. dicēs. Que ē iſta q̄ aſcendit ꝑ deſertū ſicut vͦgula fumi ex aromatibus myrre ⁊ thuris: ⁊ vniuerſi pulueris pigmētarij. Fuit eñ btā vͦgo virgula id ē flexibil' ad pietatē: ⁊ ex arōatibꝰ. q᷑ fuit plena odoꝛibꝰ oīm g̃raꝝ: ⁊ vniuerſi pulueris pigmentarij: q᷑ oēs g̃ſas quas habuerīt alij ſancti particulariter: ipſa habuit vniuerſaliter. Tertius eſt btūs Amb. in omel' dicēs ſic. Morale eſt oībus vt q̄ fidē exigunt: fidem aſtruāt. Et iō cū angelus abſcondita nūciaret. vt aſtrueret exēplo ſenioꝛis femīe ⁊ ſterilis. ꝯceptū Marie virginis nūciauit: vt poſſibile deo omē qđ ei placuit aſſereret. Ubi h̄ audiuit Maria: nō quaſi incredula de oꝛaculo nec quaſi dubitās de exēplo: ſ; q̄ſi leta ꝓ voto. religioſa ꝓ officio: feſtina ꝑ gaudio in mōtana ꝑrexit. Quo eñ iam deo plena niſi ad ſup̄na ꝯſcenderet: ⁊ h̄ cū feſtinatione. q᷑ neſcit tarda molimina ſpūſſancti g̃ra. hec ille. Quartꝰ eſt btūs Petrꝰ rauēnas in ſmōe dicēs ſic. Deniqꝫ mittit᷑ ad Elizabeth Maria: virgo ad ſterilē: ad anuz iuuencula: vt ambe pio certamine ſumāt pariterqꝫ ꝑcipiāt. altera de nouitate fidē. altera de neceſſitate virtutē. hec ille. Sciendūz ꝙ btā virgo abijt in mōtana ad viſitandū Elizabeth ꝓpter q̄ttuoꝛ cauſas. Primo ꝓpt̄ caritatē q̄ moꝛe angelico in Maria virgine ſurſum tendebat. Uñ Petrus rauēnas in ſmone dicit ſic. Accepto igit᷑ cōſenſu vͦginis vt ſine virili ſemine ꝯciperet dei filiū. diſceſſit angelus ab ea: viſum vtiqꝫ ſubtrahendo nō famulatū atqꝫ celeſtia petit. [illegible]uē vͦgo ſequit᷑ dū in montana ꝓgredit᷑. Inſup plane ⁊ vltra angelos: g̃ra ſupueniēte ꝑuenit. Eſt ergo nimirū ⁊ in angelis caritas: q̄ ſupeniūit in Maria. hec ille. Secūdo ꝓpt̄ fidelitatē que Mari ā ꝑuenit vſqꝫ ad dexterā patris in excelſis. Nam ſua fide ꝯcepit filiū dei Unde Petrus rauē. dicit. At vͦo cui aliq̄n dictū eſt. Spūſſanctus ſupueniet in te. Deniqꝫ veritas de terra oꝛta eſt. ⁊ nō de angelica creatura: nec angelos: ſed ſemē abꝛahe apprehendit. Hanc inuenit gratiaz Maria virgo plena iam gratia. hec ille. Tertio ꝓpter humilitatē. Eandez eñ humilitatē quā angelo Maria exhibuerat dicens Ecce ancilla dñi: hoībus etiā exhibere curabat. ideo feſtināter abijt in montana ⁊ Zacharie domū intrauit vt Elizabet viſitaret ac p̄gnāti vetule iuuēcula miniſtraret. Uñ Amb in omel'. dicit ſic. Didiciſtis virgines pudoꝛez Marie: diſcite humilitatē. Uenit ꝓpinqua ad ꝓximā: iunioꝛ ad ſenioꝛē. nec ſolū venit. ſed etiā prioꝛ ſalutauit. Decet eñ vt quāto caſtioꝛ vͦgo: ſic tāto ſit humil oꝛ. Nouerat deferre ſenioꝛibꝰ ſic magiſtra humilitat̄: ĩ qua eſt ꝓfeſſio caſtitatis eſt ⁊ cā pietatis. eſt etiam noꝛma doctrine. Conuenīendū eſt eñ q̄a ſuperioꝛ venit ad inferioꝛē: vt inferioꝛ adiuuetur a maioꝛe. hec ille. Quarto ꝓpter ſanctitatem. Maria eniz venit ad Elizabeth ⁊ xp̄s ad Johānem vt ipſum ſanctificaret. ſicut etiā poſtea venit ad baptiſmū Johānis vt eū ſanctificaret. Unde Petrus rauēnas in ſermone dicit ſic. Idcirco etiam Maria poſt cōceptū ad Elizabeth ꝓperat. q᷑ ieſus qui in vtero ſuo erat. Johānem adhuc paruulum in ventre matris ſue poſitum ſanctificare feſtinat. hec ille. Propter iſta hodie Maria abijt in mōtana vt dic̄. vͦbū ꝓpoſitū

Maria abijt in montana.

- Diuinoꝛum.
- Angeloꝛum.
- Celoꝛum.
- Patriarcharum.
- Prophetarum.
- Feminarum.
- Creaturarum.

Primo beata virgo maria hodie abijt in montana Diuinoꝝ. ſ. ſanctiſſime trinitat̄. Nam tota trinitas in ea ſuas excellētiſſimas ꝓprietates poſuit. Primo pater poſuit ſuam potentiā. Unde ipſamet dicit Fecit mihi dñs magna q̄ potens eſt. Mirabilia eñ que fecit pater in veteri teſtamento excellētioꝛa fecit in maria. Magnū fecit q̄ñ creauit celū ⁊ terrā ⁊ oēm oꝛnatum eoꝝ. maius fecit in Maria: cū in ea coꝛpus minimū foꝛmauit in quo totus deus eſſentialiter continet᷑. Apl'us in quo habitat om̄is plenitudo diuinitatis etiam coꝛpoꝛaliter. Et eccleſia cantat. Quez celi capere nō poterant: tuo gremio contuliſti, magnuz fe

cit deus quãdo liberauit hebreos ſepius in
manu fortis ſignis miracdis. maius fecit in
v̄gine. q2 totū genus humanū inferno deui-
cto per eiꝰ vnicū filium redemit. magnū fe
cit deus qn̄ pauit populū ſuū in deſerto qua
draginta annis: mãna de celo. maius fecit
in virgine quãdo formauit panē verum. ſc3
xp̄m in eius vtero q̄ dicit. Ego ſum panis vi
uus q̄ de celo deſcendi magnū fecit deus qn̄
eduxit mel de petra oleumq3 de ſaxo duriſſi
mo. S3 maius fecit in virgine qn̄ a ieſu xp̄o
q̄ eſt petra ſpiritalis: fluxerunt aq̄ gratiaru3
⁊ oleū benignitatis ⁊ miſericordie. i. Cor.
x. Bibebant de ſpiritali cõſequente eos pe-
tra. petra aūt erat xp̄s. magnū fecit deus qn̄
iordanis cõuerſus eſt in ſuū fontē: ſed ma-
ius fecit in virgine qn̄ antiquus dierū ⁊ ca-
nus eternitate vidit virginē ⁊ retroceſſit ad
infantiã diei vniꝰ. Maximū miraculoꝝ fecit
xp̄s: qn̄ in cena panē tranſubſtãtiauit in ꝓ
priū corpus: ⁊ vinū in ꝓpriū ſanguinē ſuū.
ps̄. Memoriã fecit mirabilium ſuoꝝ miſeri
cors ⁊ miſerator dn̄s eſcã dedit timentibꝰ ſe
Iſtud vero quo verbū caro factū eſt. eſt lon
ge illo preſtãtius: cū ſit fundamentū eius. ꝑ
cipue q2 carnē quã ab hoīe ſumpſit in deu3
tranſformauit. Et tanto federe vtrãq3 natu
ram cõſeruit vt nec ſupiorē minueret aſſum
ptio: nec inferiorē cõſumeret gl̄ificatio. Pro
pterea btã virgo dicta eſt regina celi. pſal.
Aſtitit regina a dextris tuis ⁊c̄. Secūdus
filius poſuit in ea ſuã ſapiam. Unde de ip̄a
dr̄. Elegit eã deus ⁊ preelegit eã: ⁊ habitare
eam facit in tabernaculo ſuo. De apl̄is eni3
xp̄s dixit. Nō vos me elegiſtis: ſed ego elegi
vos. beatã aūt v̄ginē non ſolū elegit: ſ3 etiã
preelegit. ⁊ vt oīb9 p̄eſſet elegit: q2 ſic eſt
deo vnita. qualiter nulla creatura eſt illi con
iuncta: q̄ ſoli deo reſeruata. ſoli deo eſt mira
biliť copulata. Ideo ip̄a ait. Et radicaui in
pplo honorificato: ⁊ in ptes dei mei heredi-
tas illius. Na3 pr̄ eternꝰ nō h3 radices: cū ſit
fōs ⁊ origo diuinitať. Filius ex pr̄e velut ex
radice ꝓcedit. Spūs v̄o ſctūs ex patre ⁊ fi
lio ꝓcedit. Beata virgo in ſupremo ange
lo radicauit. ⁊ mox vt creuit infra diuinita-
te3 caput extulit. Sicq3 aſcēdit vt mater dei
fieret. Propterea dicit. Et in partes dei mei
hereditas illius. ſ. radicis quã radicaui ī po
pulo meo. Unde nullus eſt dignꝰ habitare
in tabernaculo v̄bi: niſi Maria v̄go. Que de
caſtiſſimis ⁊ puris ſanguinibꝰ ſuis fabrica-
uit illud. Et ſicut xp̄s in ſole poſuit taberna
culum ſuū. Sic ipſa in ipſo ſole poſuit taber
naculū ſuū. ⁊ ſicut vniciq3 angelo ſociatur
vna aīa beata hoīm: ſic in ſede ſupremi an-
geli q̄ eſt xp̄s magni ꝯſilij angelus collocať
virgo Maria. Cant. vlti. Que ē iſta q̄ aſcē
dit per deſertū delitijs affluens innixa ſuꝑ
dilectū ſuu3. Tertio ſpūſſanctus poſuit in
ea ſuam clementiã. Nam ſpūſſanctus ipſa3
ſanctificauit. ps̄. Sanctificauit tabernaculū
ſuū altiſſimus. Ipſam fecundauit. Mat. i.
Qd̄ enī in ea natū eſt: de ſpūſctō ē. Ipſam
in gratia cõfirmauit. Luce. i. Spūſſanctꝰ ſu-
perueniet in te: ⁊ v̄tus altiſſimi ob. ti. Quã
fecit hoſtiariã paradiſi. que nos ſuis meritꝭ
in ip̄m introducit. Unde ſe ancillã noīans
petrum in atriū pontificis introduxit. Ioh.
xix. Ideo cantat ſancta mater eccl̄ia. Tu re
gis alti ianua ⁊ porta lucis fulgida. Ipſam
etiam fecit feneſtrã celi ꝑ quã deus oculo mi
ſericordie nos reſpicit. Un̄ cantať. Intrent
vt aſtra flebiles celi feneſtra facta es. Cãt.
ij. En ipſe ſtat poſt parietē noſtrū. i. poſt na
turam noſtram. reſpiciens per feneſtram. i.
per matrem ſuam ⁊c̄.

¶ Secūdo Maria abijt in
montana Angeloꝝ. Omēs enī coꝝ digni-
tates: ⁊ oīa coꝝ miniſteria ipſa vna ⁊ ſola
in ſe cõprehendit. Primo q̄dem angelorū
officiū eſt miniſtrare: nūciare ⁊ cuſtodire. ſ3
ipſa humano generi gr̄am perditã annūcia
uit ⁊ inuenit. cui dictū eſt. Inueniſti gratiã
apud deū. In eccleſia dei miniſtra ordinata
fuit. Eccl̄. xxiiij In habitatione ſancta corã
ipſo miniſtraui. Animas noſtras ſemꝑ cu
ſtodit ſub alis ſue pietatis ab inſidijs demo
nis. Secūdo Angeloꝝ officiu3 eſt ſecreta
cõſilia dei ſcire: ⁊ maxime miſteriū de incar
natione verbi cognoſcere: qd̄ q̄dem ſuperio
res angeli cognouerūt a deo īmediate ꝑ in-
fuſam inſpirationē medij cognouerūt a ſu-
perioribꝰ ꝑ traditã illuminationē. inferiores
aūt cognouerūt ab apl̄is ꝑ predicationē. ſi-
cut dicit Herōn. Sed beata v̄go cognouit
ꝑ experientiã: ⁊ ſanctiſſimã inuiſcerationē.
Tertio virtutū officiū eſt miracula facere.
nō aliquid de nouo creãdo: ſ3 deo miniſteriū
exhibendo. Sed beata virgo precipue mini
ſterium exhibuit deo in maximo miraculoꝝ
qn̄ angelo annūciante: ⁊ ſpūſancto operã-
te: ⁊ virgine credente mox verbu3 in vtero:
mox intra vterum verbum caro factum eſt.
Luce. i. Beata que credidiſti. qn̄ perfecient

te.que dic.ſunt tibi a dño. Quarto poteſta
tum officium eſt arcere demones. ne tantū
nobis noceant quātum vellent. Beata vir-
go refrenauit ⁊ cōtriuit poteſtatē demonis
Gen̄ iij. Ipſa cōteret caput tuū.i.ſuggeſtio-
nē poteſtatē ⁊ aſtutiā. Quinto ꝑncipatuū
officium eſt regnis ⁊ ꝓuincijs preſidere. ho
ſtes cōprimere. bonos cuſtodire. demones
arcere. in tribulationib⁹ ꝓtegere. Beata vir
go in omī gente ꝑncipatū gerit: hoſtes cō-
primit: bonos cuſtodit: demones cōterit: in
tribulatione ꝓtegit. Eccl'.xliiij. In omī gen-
te ⁊ in omī populo ꝑmatum habui. quo ad
primū: oīm excellentiū ⁊ ſublimiū colla cal-
caui. quo ad ſecundū ⁊ tertiuʒ. ⁊ ꝓfundum
abyſſi penetraui. quo ad quartū. ⁊ in flucti-
bus maris ambulaui, quo ad q̇ntū. Ideo cā
tat eccl'ia. Maria mat̄ gr̄e mat̄ mīe tu nos
ab hoſte protege: ⁊ hora mortis ſuſcipe.

Sexto dn̄ationū officium eſt ſubditos ſi-
bi angelos purgare: illuminare: ⁊ perficere.
Sed beata virgo a culpa purgauit affecti-
uam. ab ignorātia illuminauit intellectiuā.
ab infirmitate ꝑfecit operatiuā. Septimo
tronoꝝ officium eſt vt ſuꝑ eos deus q̇eſcat
⁊ ſedeat: ⁊ iudicia ſua exerceat. Beata v̓go
eſt tronus miſericordie: gratie: ⁊ glorie. mi-
ſericordie pctōribus: gr̄e iuſtis: gl̄ie beatis.
Ps. Tronus ei⁹ ſicut ſol in conſpectu meo: q̊
ad beatos q̇bus eſt ad magnā gloriam. Et
ſicut luna ꝑfecta in eternū. quo ad iuſtos q̇
bus impetrat celeſtē gratiā. ⁊ teſtis in celo
fidelis. quo ad pctōres q̇bus impetrat miſe
ricordiā. Octauo cherubin officiū eſt ple
nitudinē ſcientie dei habere. Sed beata vir
go tranſcendit oēm ſcientiā angelicam ⁊ hu
manam. modo audiendo per inſpirationeʒ
modo vidēdo per cōtēplatōeʒ. mō tāgēdo ꝑ
operationē. mō guſtādo ꝑ affectōeʒ: mō odo
rādo ꝑ deuotōeʒ. Nono ſeraphin officiū ē
ardere amore ⁊ caritate dei. Beata v̓go ma
ria plena fuit amore: dilectione: ⁊ caritate.
Quia gratia dei cor ipſius ſurſum eleuabat
ad amorem celeſtium. ꝓmouebat ipſaʒ ad
dilectionem. eam totaliter vniebat dilecto ꝑ
caritatem. ⁊ ſic pʒ ⁊c̄.

¶ Tertio Maria abiit in montana celorum. Recte em̄ beata virgo
dicitur celum. ꝓpter ſui amplitudinem. q̄m
habuit amplum affectum ad diligendū. am
plum vterum ad deum capiendum. ampluʒ
intellectum ad cognoſcendum, amplum ſi-
num ad compatiendum. Eccleſ.xxiiij. Ego
mater pulchre dilectionis ⁊ timoris ⁊ agni
tionis ⁊ ſancte ſpei. Siquidem amplitudo
caritatis ampliauit eius affectum. Ideo di-
citur. Mater pulchre dilectionis. Amplitu-
do diuinitatis ampliauit eius vteruʒ. Ideo
dicitur. Et timoris. Per hoc em̄ eſt demoni
bus valde terribilis. amplitudo ſapientie ⁊
veritatis ampliauit eius intellectum. Ideo
dicitur. Et agnitionis. Amplitudo pietatis
ampliauit eius ſinum. Ideo dicitur. Et ſan
cte ſpei. Unde Bernar. dicit ad beatā Ma
riam ſicut ad medium. ſicut ad cauſam rerū
omniū. ſicut ad negocium ſeculorum reſpi-
ciūt vniuerſi ⁊ qui habitant in celo. ⁊ qui in
inferno. ⁊ qui nos preceſſerunt. ⁊ qui nos
ſequentur. ⁊ nati natorum ⁊ qui ab illis na
ſcentur. Qui in celo ſunt vt reſtaurentur.
Qui in inferno vt eripiantur. Qui preceſſe
runt ꝓphete vt fideles inueniantur. Qui ſe
quuntur: vt glorificentur. hec ille. Dicit̄ au
tem beata v̓go celū ꝓpter quattuor. Pri-
mo quia eſt ſol. Canti.vi. Electa vt ſol. Si-
cut em̄ ſol tres planetas ſupra ſe. ⁊ tres ha-
bet infra ſe. ⁊ ipſe eſt medius. Sic beata vir
go habet ſupra ſe tres in trinitate perſonas
⁊ infra ſe tres ſtatus ſaluandoruʒ. ſ. virginū
continentiuʒ ⁊ coniugatoꝝ: ⁊ ipſa eſt in me
dio conſtituta. vt ipſam beatam trinitatem
reconciliet tribus ſtatibus ſaluandorum.
Eccleſ.xxvi. Sicut ſol oriens in mundo: in
altiſſimis dei. Secundo quia eſt luna.
Canticoꝝ.vi. Pulchra vt luna. Eſt enim
pulchra vt luna in ſui principio: quoniam fu
it in vtero ſanctificata. ⁊ in ſui medio. quo-
niam fuit ſancte conuerſata. cuius cogita-
tiones ſemper fuerunt ſancte: cuius affecti-
ones ſemper fuerunt munde. cuius opera-
tiones ſemper fuerunt recte. Tertio quia
eſt ſtella. Nume.xxiiij. Orietur ſtella ex Ia-
cob. Eſt enim ſtella: quia in ea nullus fuit
caſus nec error. Inter apoſtolos enim fuit
caſus peccati. aut per infirmitatem munda
naʒ. ſicut in Petro q̇ timore mortis chriſtū
negauit. aut per ignorantiam. ſicut in Pau
lo qui dicit. Ignorans feci in incredulitate.
aut per maliciam. ſicut in Iuda qui dilexit
maledictioneʒ: ⁊ venit ei. Beata virgo nul
lo iſtorum modorum cadere potuit. que di-
cit. Eccleſ.xxiiij. In me omnis gratia vite ⁊
veritatis. In me omnis ſpes vite ⁊ virtu-
tis. Non enim cadere potuit per maliciam.
Quia erat fundata ſuper altitudinē diuine

gratie. Ideo dicit. In me omnis gratia vite. Nec per ignorantiā q̄ erat fundata ſuper altitudinē diuine noticie. ideo dicit. Et veritatis. Nec ꝑ infirmitatem. q̄ erat fundata ſup altitudinē diuine potētie. Ideo dicit. In me omnis ſpes vite ⁊ virtutis. Quarto q̄ ē aurora. Cant. vi. Iſta ꝓgreditur quaſi aurora cōſurgens. Nam fulſit in ea lux aurore. quādo ſpūſſanctus eam ſanctificauit q̄ tūc tenebrā originalis peccati ab ea abſtulit. ij. Reg. xxiij. Lux aurore oriente ſole mane abſq̄ nubibꝰ rutilat. Aurora autē ſemꝑ creſcit donec diem ꝑfectū faciat. Sic btā virgo poſt ſuam ſanctificationē in vtero ſemꝑ creuit in mūdo. Prouerb. iiij. Semita iuſtoꝝ quaſi lux ſplendens. ꝓcedit ⁊ creſcit vſq̄ ad perfectū diem. Ipſa enī fuit lux ſplendens in ſanctificatiōe ꝓceſſit in ſpūſſancti ſupuentione. Creuit in filij cōceptiōe. Facta eſt perfecta dies in ſui glorificatione. Et ſic patet ⁊c.

¶ Quarto Maria abijt in mōtana Patriarcharū. Omēs grās ⁊ excellentias quas habuerūt patriarche. Quibus deo fuerūt accepti. multo excellentiꝰ habuit beata virgo vt pꝫ. Primo Adam tanq̄ pmꝰ parēs humani generis habuit donū iuſticie originalis ꝑ quā fuit in innocentia creatus. Beata virgo habuit ſolē ⁊ fontē iuſticie per quē nocentes ⁊ peccōres ad ſtatū ſempiterne innocentie ꝑducūtur. Adam cito ꝑ pctm̄ perdita iuſticia de paradiſo cecidit. quo caſu totam poſteritatē corrupit ⁊ ad mortē cōdemnauit. Beata virgo de maſſa corrupta cōcepta tantā gratie efficaciā obtinuit, vt ꝯſeruata innocētia ipſam vitam de celo traxerit ad terrā. ꝑ quā oībus credentibus vita ꝑpetua ⁊ innocentia cōdonaretur. Adam ꝓpter inobedientiam maledictionē ꝓmeruit. Beata virgo ꝓpter obedientiam maledictionē illaꝫ in benedictionē cōmutauit. Secundo abel virginitatē ⁊ martyrium a dño obtinuit ꝓpter que primus iuſtus a xp̄o vocatꝰ eſt. ad quem reſpexit deus ⁊ ad munera eiꝰ. Gene. iiij. Sed virginitas eiꝰ fuit infecūda. ⁊ martyrium ei ſoli ꝓfuit. Beata virgo longe excellētiorem habuit virginitatē. q̄ cū fecūditate in cōcipiendo deum ⁊ hoīem ⁊ excellentiꝰ martyrium eius fuit. Luce ij. Tuam ipſius aīam pertranſibit gladius. ſ. paſſionis Ieſu chriſti.

Tertio Enoch qui cuꝫ deo ambulauit: ⁊ nomen dñi inuocauit. tandē in paradiſum trāſlatus eſt. Beata virgo nō ſolum nominis dei noticiam habuit: ſed deus ipſe ſe totum eidē viſibilem ad cognoſcenduꝫ pariterq̄ palpandum prebuit. per quam nomen dei in vniuerſum orbem eſt mirabiliter diffuſum. q̄ abſq̄ deo quem mente ⁊ ventre geſtabat: ambulare nequibat. in cuius vterum velut in paradiſum tranſtulit ſe ipſe deus. Quarto Noe, de quo ꝓphetice dictū eſt. Ipſe ꝯſolabitur nos ab operibꝰ manuū noſtrarū in terra cui maledixit dñs. Beata virgo conſolata eſt totū genus humanū que genuit dñm oīm conſolatorem. In maſſa carnis humane ſubiecte maledictioni cōcupiſcentie ſola virgo produxit fructum vitalis germinis. per quē liberati ab errore idolatrie quo manuū noſtrarū opera colebamus: celeſtem cōſolationem accepimus. qui cōſolatur nos in omī tribulatione noſtra. mira pietate ⁊ miſericordia ſua ⁊c.

Quinto Melchiſedech rex ⁊ ſacerdos obtulit Abrahe panē ⁊ vinū. Beata virgo obtulit verbo diuino carnē ⁊ ſanguineꝫ in que panis ⁊ vinum ſubſtantialiter in ſacramēto conuertuntur. Sexto abrahe promiſit deus q̄ ex eo egrederetur in quo omēs gentes benedicerētur. Beata virgo illud ſemen ſanctiſſimuꝫ ex ſe ꝓduxit. ꝑ qd̄ in eternū benedictionem vniuerſi orbis deduceretur. Gal. iij. Abrahe dicte ſunt ꝓmiſſiōes et ſemini eius ⁊c. Septimo Iſaac ſua orōne īpetrauit conceptu Rebecce, que cōcepit geminos. ⁊ ex illis duo populi orti ſunt. quoꝝ maior ſeruiret minori. Beata virgo ſua humilitate cōcepit xp̄m: gemine ſubſtantie. ſ. diuine ⁊ humane nature qui duos populos iudaicum ⁊ gentilem in vnā fidem collegit. Sed iudaicus populus ſua perfidia reprobatus, ſeruit gentili populo tanq̄ maior minori. Octauo Iacob vidit ſcalam cuius cacumen celum tangebat ⁊ dñm innixum ſcale, ⁊ angelos deſcendentes ⁊ aſcendentes ꝑ eam. Beata virgo recte dicitur ſcala trium graduū. ſ. humilitatis. virginitatis ⁊ charitatis. cui dñs eſt innixus ꝑ incarnationē. Luce. i. Dñs tecū. ꝑ quā tanq̄ ꝑ mediū deſcendūt angeli: ⁊ aſcendūt hoīes predeſtinati. Nono Ioſeph pro ſalute fratrum ſuorum deſcendit in egyptum. vt tempore famis ſua ꝓuidentia frumenti copiam diſtribueret. Beata virgo in mundo orta eſt vt ſalutem generi humano afferret. pſ. Operatus eſt ſalutem in medio terre. vt tēpore famis grē corpus xp̄i deuota cōione, velut frumentum toti mūdo ſaturitatē cōferret ⁊ miniſtraret. Decimo Moyſes factus magnꝰ

in terra egypti liberaui populū iſrael de ma
nu pharaonis p ſanguinē agni. Btā virgo
verum agnum ꝛ immaculatū genuit ex ſuo
puriſſimo ſanguine: quē xp̄s in precium re-
dēptionis humani gn̄is in cruce deo pr̄i per
ſoluit. Undecimo Joſue ſolem in medio
celi ſtare iuſſit. vt Gabaon confligeret. Be
ata virgo verum ſolem iuſticie in medio vte
ri ſui nouē menſibus ſtare ꝓmeruit. vt dia-
boli dominiū auferret ſm̄ illō ps̄. Suſcepi-
mus deus miſericordiā tuā in medio tēpli
tui ꝛc̄. Duodecimo Gedeon rorem in ſo-
lo vellere cōſpexit. terra ſicca manente. btā
virgo celeſtē imbrē. ſ. verbū dei in vellere. i.
in virginali vtero ſuo ſuſcepit. ꝛ terra. i. caro
eius integra ꝛ immaculata vicio cōcupiſcē
tie carens pmanſit ps̄. Deſcendet ſicut plu
uia in vellus. Decimotertio Samſon ſan-
ctificatus in vtero tanto ardore mulieres di
lexit: vt etiam ſciēter in ſinu vnius accubās
ſe morti expoſuit. Beata virgo amore caſtiſ
ſimo deū ad ſe attraxit. in cuius ſinu huma
nitatē noſtrā ſuſcepit vt ꝓ oībus hominibꝰ
innocenter moreref. Decimoquarto Da-
uid plus in celo q̄ in terra habitās. amore
mulieris ad philiſteum acceſſit intrepidus:
ducentis preputijs aliā emit ꝓpter aliam vi
rum ſanctū occidi mandauit. in ſinu ſpecio
ſe iuuencule. omī caſtitate ſeruata tandē ob
dormiuit. Beata virgo ſua caritate deū for
tiſſimū in certamen cōtra diabolū ſumpta
fundibula noſtre humanitatis iactis q̄nq̄
lapidibus. ſ. q̄nq̄ vulneribus adduxit: quē
acerrime deuicit ꝛc̄. Decimoq̄nto Salo-
mon nigram: ſed formoſam adamauit. qui
tamen maxima ſapientia floruit. Beata vꝛ-
go nigra humilitate: ſed formoſa virginita
te cuius decorem cōcupiuit dn̄s deus ſapiē
tiā filij dei in vtero ſuo habitare coegit. cuiꝰ
amore delectatꝰ infima noſtra petijt. De-
cimoſexto Ezechias ſolem. x. gradibus re-
gredi in horologio aſpexit. Beata virgo ve
rum ſolem iuſticie a nouē gradibus angelo
rum ad decimū. ſ. hominū deſcendere in ho
rologio vteri ſui clare vidit. ps̄. Minuiſti eū
paulominus ab angelis ꝛc̄.

Quinto Maria abiit in

montana ꝓphetarum. Hij enī quandoq̄ ꝓ
phetabant de preterito: quandoq̄ de futu
ro: quādoq̄ de preſenti occulto. Beata vir-
go ꝓphetauit de preterito: cum dicit. Suſce
pit iſrael puerū ſuū. De futuro cum ait. Ec
ce enī ex hoc beatam me dicent omnes ge-
nerationes. de preſenti occulto quando Jo
hannē in vtero Elizabeth exultaſſe cogno
uit. De qua ꝓphetarunt principaliter quat-
tuor ꝓphete. Primo Dauid dicēs in pſal.
Uiſitaſti terram ꝛ inebriaſti eam: multipli-
caſti locupletare eam. Nam deus beatā vir
ginē in annūciatione per angelum viſitauit
ꝛ ſalutauit. ſpūſſanctus eam inebriauit: q̄n
gratia ipſam repleuit ꝛ cōfirmauit. filius ip
ſam locupletauit quādo ex ea carnē aſſum-
pſit. Secūdo Eſa. ix. dicēs: Ecce virgo con
cipiet ꝛ pariet filium: ꝛ vocabif nomen eius
Emanuel. i. nobiſcū deus. Tertio Jerem.
xxxi. dic̄. Nouum faciet deus ſup terrā. muli-
er circūdabit virū. Homo enī circūdat qđ ē
ſuū ꝓpriū: ꝛ nō alienū. virgo enī ſola puerū
circundedit. q2 tota xp̄i caro fuit ſua ꝓpria.
Omnis enī figura pficif ex pluribus lineis
q2 corpꝰ alioꝝ pueroꝝ formaf ex cōmixtio-
ne vtriuſq̄ parentis. In virgine aūt fuit cir
cūdatio. q2 circularis forma claudif vna ſo
la linea. ꝛ corpꝰ xp̄i formatū eſt ex ſola car
ne virginis incorrupta. Illud etiā qđ eſt cir
cūdatū eſt ex om̄i parte clauſum. Sola ḡ vꝛ-
go circūdedit: q2 in ꝯceptione ꝛ poſt partū
virgo permāſit. Quarto Zach. xi. dic̄. A
peri libane portas tuas. Libanus interpre-
taf candidatio: ꝛ ſignificat beatā Mariam
que tota fuit candida. Et habet tres portas
ſcʒ potentie. ſapientie. ꝛ miſericordie. Qui-
dam enī peccāt per infirmitatē. Iſtis aperit
portā potentie: dādo eis ꝟtutem reſiſtendi
Quidā peccat p ignorantiā. iſtis apit portā
ſapiē: dādo eis lumen cognoſcēdi. Quidā
peccant p certā maliciā. iſtis aperit portam
miſcdie dādo eis grām penitendi. Aperit
enī manū ſuā ad largiendū. Prouerb. vlti.
Manū ſuā aperuit inopi i. xp̄o paupi Cui
ſex opera miſcdie exhibuit Unde Bern̄. di
cit. Beata virgo dei filiū in vtero ſuſcepit.
nudū carne vel etiā pānis operuit: eſurientē
pauit. ſitientē lacte potauit. Infirmū per in
fantiam non ſolū viſitauit ſed etiam om̄ia
humana exhibuit. In carcere poſitum i. cru
cis patibulo ligatum viſitauit: eius ſepultu
re interfuit. hec ille. ꝛ ſic patet ꝛc̄.

Sexto maria abiit in mō

tana feminarū. Nam vt habef ij. Eſdre: iij.
Hoc expreſſerūt illi tres iuuenes doctiſſimi
qui ſoluentes q̄onem eis ꝓpoſitam quid in
rebus eſſet fortius. moti a ſpūſancto cōue-

nienter ſcripſerūt. Primus dixit. fortis eſt
rex iuſticie que tenet hoīem a paradiſo ex⸗
cluſum. Secundus dixit. fortius eſt vinū
miſericordie letabūde que ſup̱ iuſticiaꝫ gra
diens ad incarnandū deū diſponit. Ter⸗
tius dixit. Fortior eſt mulier beata vgo ma
ria:q̄ effectualiter deū traxit de celo. ⁊ regeꝫ
tenet in ſinu. Verūtamen fortiſſima eſt ve⸗
ritas q̄ de terra orta eſt. ſ. ex vtero tante vir⸗
ginis: ⁊ celuꝫ obſtruſum reſerauit potenter
ſuo ſanguine precioſo in ara crucis in preci
um noſtre redēptionis effuſo. ⁊ per crucis
vexillū ſuperato humani generis hoſte cru
deli. ecce ꝙ reuerſuri ad ciuitatē Hierl'm ter
renā. cōuenientiſſime ꝓphetātes de illa hie
ruſalem ciuitate celeſti. venerant iuſticiam:
miſericordiā extollunt. Mariā preponunt
altricem ⁊ ductricē regis eterni. Super oīa
vero adorāt veritatē increatā ex regina ce⸗
loꝝ naſcendā. oīes enī benedictiōes quas
habuerūt dn̄e veteris teſtamēti. ſparſim et
ſigillatim. hec vna virgo cōplexa eſt velut ro
ſa triginta folijs exornata. Sciendū ꝙ ſi⸗
cut viri veteris teſtamenti quaſi ſtelle veri
ſolis premonſtrabant ortum ⁊ vitā. Sic om
nes mulieres quomodocūqꝫ laudibꝰ attol⸗
lantur. Marie virginis figurabant virtutes ⁊
mores perfectos quarū bn̄dictiones a deo
illis datas in ſeipſa complectitur. Benedi⸗
cta fuit in Eva benedictione generationis
materne. illa enī fuit mater cunctoꝝ in terra
viuentiū. Hec virgo eſt mater cunctoꝝ celū
aſcendentium. Matrimoniū q̄ppe terram.
Virginitas vero reparat celuꝫ. Benedicta
fuit in Sarra benedictione gratificationis.
que peperit riſum. Hec gaudiū genuit in vni
uerſo mundo. Benedicta fuit in Rebecca
bn̄dictione predeſtinationis. prudenter vē⸗
dicās bn̄dictionē Jacob excluſo Eſau. Hec
reprobato antiquo populo hebreoꝝ: popu⸗
lum xp̄ianoꝝ benedictionibꝰ repleuit. Be
nedicta fuit in Lya bn̄dictione actionis: cui
ſeptem aſcribuntur filij nati. totā miſericordi
am complectens. que ſeptenario numero
integratur. Hec circa xp̄m vniuerſa miſericor
die opera fideliſſime exhibuit. ⁊ circa nos iu
giter exhibet. Benedicta fuit in Rachel
benedictione cōtemplationis. que peperit
augmentū virtutum in Joſeph ⁊ dolorem
ſeu tedium vite preſentis in Beniamin. hec
in virtutibus profecit copulata Joſeph vi⸗
ro ſuo: cum quo emiſit votum virginitatis.
vt facilius diuina contemplaretur, fugiens
corruptelam carniſqꝫ dolorem auget ⁊ cu⸗
mulat. Benedicta fuit in Arſeneth benedi
ctione dignificationis. que filia fuit phuti⸗
pharis ſacerdotis. Hec fuit ex ꝓgenie ſacer
dotali ⁊ regali. que illum cōciperet qui erat
rex ⁊ ſacerdos. ſ'm ordinem Melchiſedech
pſal'. Ego autem conſtitutus ſum rex ab eo
Benedicta fuit in Maria ſorore Moyſi
benedictione laudationis. que Pharaone
ſubmerſo canticum dn̄o decantauit. Hec au
tem deuicto hoſte infernali: per incarnatio⸗
nem verbi canticum dn̄o decantauit dicens
Magnificat anima mea dn̄m ⁊c̄. Luce. i.
Benedicta fuit in Ethiopiſſa cōiuge moy
ſi. benedictione dilectionis cui Moyſes de
dit annulum amoris ⁊ memorie. Hec autē
ſignauit matrimoniū inter luc[i]diſſimū deuꝫ
⁊ abhominabilem humanam naturaꝫ. que
tamen fuit formoſa in virgine Maria. Can
ti. i. Nigra ſum ſed formoſa. Benedicta fu
it in Thamar benedictiōe defenſionis. quā
ſigna donata ab infamia preſeruauerunt.
Huius auteꝫ virginis inauditum a ſeculis
partum defendit apud multos ſuſpectum
annulus matrimonij contracti cuꝫ ſene. Ar
milla pudicitie comprobate ⁊ virga poteſta
tis diuine. Benedicta fuit in Raab bene⸗
dictione liberationis. que exploratores he⸗
breos hoſpitio ſuſcepit. Hec auteꝫ honeſta
ſtabularia liberatrix fuit populi non ſui: ſed
futuri. Benedicta fuit in Aſa beneditione
irrigationis. que irriguū ſuperius impetra⸗
uit. Hec autem rorē celi obtinuit. Eſa. xlv.
Rorate celi deſuper ⁊ nubes pluāt iuſtū.
Benedicta fuit in Delbora. benedictione
gubernationis. que ſceptrum populi tenuit
Hec autem populum dei electū ſumma pru
dentia gubernat ⁊ regit. Benedicta fuit in
Jaele. benedictione protectionis. que Siſa
ram clauo defixo in tempora eius occidit.
Hec autem hoſtem antiquū clauo pruden⸗
tie ſue necauit. Bn̄dicta fuit in vxore ma⸗
nue benedictiōe ſanctificationis. cui angelꝰ
annūciauit ſanctificationē Samſonis. huic
autem annūciata eſt natiuitas ⁊ ſanctifica
tio ſaluatoris. Benedicta fuit in Noemi.
benedictione p̄ſeruationis que cuꝫ eſſet a⸗
maro animo: preſeruata eſt in lege dei. hec
autem iuxta cruceꝫ anguſtiata preſeruauit
fideꝫ ieſu chriſti. Benedicta fuit in Ruth
benedictione deſponſationis. Que nupſit
Booꝫ viro antiquo. Hec autem virgo diui
na diſpenſatione copulata eſt matrimonio

antiquo Joſeph iuſto. Benedicta fuit in
Micol benedictione deportationis. que de
feneſtra emiſit Dauid perſecutum a Saul.
Hec autem ſpirituali decore aſpectum in ſe
trahit diuinū. ⁊ ieſum deſiderabilem in egy
ptum deportat fugientem perſecutionem
Archelai regis iude. Benedicta fuit in A-
bigail benedictione humiliationis. quā Da
uid humilem cognoſcens duxit vxorem.
Hec autem ſui humilitate facta eſt ſponſa
dei dicens. Ecce ancilla dñi fiat mihi ſcdm
verbum tuū. Benedicta fuit in Abiſagh.
benedictione nutritionis. que antiquū Da-
uid fouet in lecto ⁊ paſcit. Hec autem anti-
quū dierꝫ geſtat in gremio: quē lactat vbe
re de celo pleno. Benedicta fuit in Anna
benedictione conſecrationis. que filiuꝫ ſuū
Samuelem cōſecrauit deo ab infantia ſua
Hec autem puerum ieſum in medio templi
deo offert per Symeonem ſacerdotem.

Benedicta fuit in Anna Tobie bñdictio
ne deuotionis. que bonum maritalis ſocie-
tatis demum intente viduitatis in deuꝫ ob
ſeruauit. Hec autem vtrunqꝫ om̄i integrita
te virginitatis obtinuit. Benedicta fuit in
Berſabee benedictione obſeruationis. que
regnum impetrauit Salomoni. Hec auteꝫ
velut fons et quo oritur ſapientia maior
Salomone finem ponit legi date in igne de
ſerti Uria occiſo. dū ſeruat legem veterem
vt terminet: ⁊ ad regē regū tranſit ſub quo
fulget lex libertatis ⁊ grē ſ. noui teſtamenti
⁊c. Bñdicta fuit in Thecuite bñdictione
mediatiōis. que mediauit inter Joab ⁊ Da
uid ꝑ peſſimo Abſalone. Hec aūt mediauit
inter deum ⁊ hoīem. quē deo reconciliauit.

Bñdicta fuit in Abelana bñdictione ꝓui
ſionis. que ſui ſagacitate ꝓuidit ciuitati ſue
per decapitatione Sibe. Hec aūt ꝓuidit hu
mano generi per amputationeꝫ poteſtatis
iniqui ſerpētis. Benedicta fuit in Judith
benedictōe gubernationis. que amputauit
caput holofernis ꝑ gubernatione ppl̄i ſui.
Hec aūt ſine gladio materiali. licet v̄bo dei
gladio ſpūali totū genus humanū mira for
titudine gubernat. Bñdicta fuit in Heſter
bñdictione ſupationis. que aman cedenteꝫ
ppl̄m dei ſuperauit. Hec aūt iuſticie rectitu-
dine diabolū genus humanū inuadentem
ſubiugauit. Bñdicta fuit in Sarra tobie
benedictione ſanctificationis. cuius ſepteꝫ
amatores non caſti a diabolo necati ſunt.
Hec autē ſeptē peccata mortalia: mortifica
uit. Benedicta fuit in Sarrepta vidua bñ
dictione miſerationis. q̄ Helyam miſericor
diter hoſpitio ſuſcepit ⁊ pauit. Hec autē hu
manū genꝰ caritatis viſceribꝰ ſuſcepit. Be
nedicta fuit in Sunamite bñdictiōe redem
ptionis. q̄ vaſis oleo plenis ſeipſam a cre-
ditoribꝰ mariti redemit. Hec aūt ſue grē ple
nitudine totū genus humanū ab obligatōe
inferni abſoluit. Bñdicta fuit in Macha-
bea felice bñdictione ꝯfortatiōis q̄ filios ſu
os cōfortauit ad penā corporalē ꝓ legis dei
defenſione. Hec aūt om̄es fideles xpianos
cōfortauit ad ſuſtinenda tormenta ꝓ fidei
veritate oſtendenda. Ecce quomodo bea-
ta virgo roſa paradiſi triginta folijs exorna
tur. Ut fideliter ei dicere valeamus.

Aue imperatrix angelorum
Maria Dauid ſtirpe nata:
Gratia ⁊ ſalus beatorum
Plena tibi ſoli data.
Dñs rector vniuerſorum
Tecum mater illibata.
Benedicta tu ſplendor honorum
In mulieribus vocata.
Et benedictus eſt o decus morum
Fructus: ꝓles a deo ſata.
Uentris tui fecundans thorum
Jeſus: fac o virgo grata:
Chriſtus nobis ſit iuuamen.
Nunc ⁊ in hora mortis Amen.

¶ Septimo maria abiit in

montana creaturarū. Un̄ ipſa dicit Eccle.
xxiiij. Quaſi cedrus exaltata ſum in libano
⁊ quaſi cypreſſus in mōte ſyon: ⁊ quaſi pal
ma exaltata ſuꝫ in cades. ⁊ quaſi plantatio
roſe in Jericho. Primo btā v̄go eſt cedrꝰ
in libano. Nam odor cedrorum que naſcuntur
in libano fugat ſerpentes ⁊ interficit ver-
mes. ⁊ beata virgo fugat demones: ⁊ extin
guit malas cogitationes. Licet enim fuerit
pulchra a nullo tamen vnq̄ potuit concupi
ſci. quia eius puritas corda intuentiū pene-
trabat: ⁊ motus illicitos extinguebat. Se
cundo btā v̄go eſt cypreſſus in mōte ſyon.
Nā cyp̄ſſus ē tota medicinalis. ſ. ī cortice fo
lijs ⁊ fructu. Sic q̄cq̄d fuit in v̄gine fuit me
dicinale. ſ. cortex. i. exterior ꝯuerſatio ſctā. ⁊
folia. i. v̄ba ſuauia. ⁊ fructꝰ. i. opa fructuoſa.
Ab eiꝰ cōuerſatiōe ſuſcepimꝰ ꝯſolationem
A v̄bis eiꝰ deuotā inſtructionē. Ab eiꝰ fru-
ctu. i. filio ſaluationē. Tertio btā virgo eſt
palma. Nam palma victoriā deſignat. ⁊ per

beatam virginem de omibus aduerſitatibꝰ:
tribulationibꝰ:⁊ anguſtijs:⁊ tēptationibus
victoriam reportamus. Quarto btā virgo
eſt roſa plantata in hierico.i.creata in mūdo
Vñ cantat ſctā mater eccleſia. Virgo maria
nō eſt tibi ſimilis nata in mūdo inter mulie-
res:florens vt roſa:quam nobis concedat ie
ſus chriſtus. Amen.

¶ In feſto ſancte Margarete virginis ⁊
martyris. Sermo.xli.

Inuenta eſt vna pre
cioſa margarita. Math.xiij.⁊ in
euāgelio preſentis ſolemnitatis.
Beatus Hiero.lib.i.cōtra Iouinianū.dicit
ſic. Apud iudeos gloria erat in ꝑtubus ⁊ in
ꝑturitionibus.⁊ maledicta ſterilis q̄ non ha
bebat ſemen in iſrael.⁊ beatus cuiꝰ erat ſemē
in ſyō.⁊ domeſtici in hieruſalēꝫ ⁊ in benedi
ctione maſculoꝝ ponebat̄. Nam vxor tua ſi
cut vitis abūdans in laterībꝰ domꝰ tue. Filij
tui ſicut nouelle oliuarū in circuitu mēſe tue
Ecce ſic benedicet̄ homo.hec ille. Sup quo
moueo talē queſtionē. Utrū btā margareta
inuenerit eternaꝫ benedictionē ꝑ virginalis
pudicicie incorruptionē. Ad iſtā queſtionē
rn̄dent duo doctores noui teſtamēti. Pri
mus eſt btūs Augu.li de bono cōiugali:di-
cens ſic. Non eſt impar meritū cōtinētie in
Iohāne qui nullas expertus eſt nuptias. Et
in Abraham qui filios generauit. Illius em̄
celibatus ⁊ iſtius cōnubium ꝑ tēpoꝝ diſtri-
butione xp̄o militauit, hec ille. Secundꝰ eſt
beatus Hierony.li.ij.cōtra Iouinianū.dicēs
ſic. Ceterū q̄s ignoret ſub alta diſpenſatiōe
dei omēs veteres ſanctos eiuſdē fuiſſe meri
ti cuiꝰ nūc ſunt xp̄iani. Quomō aūt abrahaꝫ
placuit deo in cōiugio.ſic nunc virgines pla-
cent deo in ꝑpetua caſtitate hec ille. Sciē-
dum ꝙ virginitas cōmendat̄ quadruplicit̄.

Primo in hebreis legibus.hoc pꝫ p̄mo in
viris. Nā Abel qui primꝰ inter iuſtos a dn̄o
cōmendatur.virgo fuit vt Augu.dicit lib.de
mirabilibꝰ ſacre ſcripture. Helyas ⁊ Heliſeꝰ
⁊ multi filij ꝓphetaꝝ fuerūt virgines,vt hie
rony.dicit in ep̄ſa ad Euſtochiūꝫ. Ieremias
ac Daniel ꝓpheta dn̄i fuit virgo. Pꝫ ſcdō
in mulieribꝰ. Nā maria ſoror Aarō fuit v̄go
q̄ tn̄ ꝓphetauit Filia Iepte fuit virgo.vt pꝫ
Iudi.xi. Et Leuit.xxi. Mandat dn̄s ꝑ moy
ſen:ꝙ ſummꝰ ſacerdos vxorē nō accipiat vi-
duam:non repudiatam:nō ſordidam:nō me
retricem.ſed vxorē accipiat virginē de popu-
lo ſuo.⁊ ibidem mandat̄ ſacerdotibus filijs
Aaron ꝙ nō contaminent̄ in mortibꝰ ciuiuꝫ
ſuoꝝ:niſi tn̄ in conſanguineis ⁊ ꝓpinquis.
id eſt patre:matre:filio:filia:fratre et ſorore:
q̄ non eſt nupta viro. Secūdo in paganis
gentibus. Vñ Hiero.li.i.contra Iouinianū:
dicit ſic. Certe Romanus populus quanto
honore ſemꝑ virgines habuit. Hinc apparet
ꝙ cōſules ⁊ imperatores in curribus trium-
phantes q̄ de ſuperatis gētibus trophea re
ferebant.⁊ omnis dignitatis gradꝰ eis devia
cedere ſolitus eſt. Referūt fabule athalan-
tam Calidoniam virginē ſemꝑ in venatibꝰ.
ſemꝑ in ſiluis nō tumentes vteros feminaꝝ
faſtidia qꝫ cōceptuū.ſed expeditam ⁊ caſtaꝫ
amaſſe virtutē. Harpalicem quoqꝫ virgineꝫ
traciam.inſignis poeta deſcribit.⁊ reginam
volſcoꝝ Camillam quā Turnꝰ cui in auxliūꝫ
venerat laudare volens nō habuit q̄d ampli
us diceret.niſi virgineꝫ noīaret. O decus ita-
lie virgo. Calchoechos quoqꝫ illa filia Leo
virgo ꝑpetua peſtilentia patrie ſcribit̄ ſpon
tanea morte ſoluiſſe.⁊ ephiginie virginis ſā
guis aduerſos placaſſe ventos. Tertio in
ſummis celeſtibus. Unde Hiero.li.p̄mo cō-
tra Iouinianū dicit ſic. Nuptie terrā replent
virginitas paradiſum. Qui em̄ in paradiſo
virgines ꝑmanſerunt:eiecti de paradiſo co-
pulati ſunt.eijciūtur de paradiſo:⁊ q̄d ibi nō
fecerunt,in terra faciunt.vt ſtatim a p̄ncipio
cōditionis humane.virginitatem paradiſus ⁊
terra nuptias dedicarit. In omni tēpore ſint
veſtimēta tua candida. Candor veſtiū ſem-
piternꝰ:virginitatꝭ eſt puritas. Hec ille. Cō-
pletur etiā.viij. Zacharie de virginibꝰ eccleſie
ꝓphetantis. Complebūtur infantibꝰ ⁊ puel
lis ludentibꝰ i plateis eiꝰ. Iſte ſunt virgines
de q̄bus in.xliiij.ps. Scriptū eſt. Adducent̄
regi virgines poſt eam ꝓxime eius afferen
tur tibi in leticia ⁊ exultatione.adducētur in
templum regis. Nam in reſurrectōe mortuo
rum nō nubēt neqꝫ nubent̄.ſed ſimiles erūt
angelis. Q̄d angelus in celis.poſtea hoīes
futuri ſunt.hoc virgines in terra eſſe ceperūt
Si angeloꝝ nobis ſimilitudo ꝓmittitur.in-
ter angelos autē nō eſt ſexus diuerſitas.aut
ſine ſexu erimꝰ.q̄d angeli ſunt.aut certe q̄d
liquido comprobat̄.reſurgentes in proprio
ſexu erimus.ſed ſexus nō fungemur officio.

Quarto in xp̄m ſequentibus. Unde Hiero
nimꝰ.lib.i.contra Iouinianū:dicit ſic. Lega-
mus Apocalipſim Iohis.⁊ ibi reperiemus
agnum ſuper montem ſyon.⁊ cū illo.cxliiij.

millia ſignatoꝝ habētia nomē eius ⁊ nomē
patris eius ſcriptum in frontibus ſuis. ꝗ can
tant canticū nouū: ⁊ nemo pōt dicere canti-
cum illud niſi ꝗ empti ſunt de terra. Iſti ſūt
qui cum mulieribus nō ſe coinquinauerunt.
virgines enī ꝑmanſerūt. Hij ſequūtur agnū
quocūqꝫ vadit. Empti enī ſunt ex omibus ꝑ
mitie deo ⁊ agno. ⁊ in ore ipſoꝝ nō eſt inuē-
tum mendacium. ⁊ ſine macula ſunt de ſin-
gulis tribubus excepto tribu Dan. ꝓ qua po
nitur tribus Leui. xij. milia virginū ſignatoꝝ
credituꝛa dicunt. qui cū mulieribus nō ſunt
coinquinati. Hi ſunt qui cantant canticū no
uum. qd̄ nemo poteſt cantare niſi qui virgo
eſt. Hi ſunt primitie dei ⁊ agni ſine macula.
hec ille. Ad hoc aūt vt virginitas debite ſe-
quatur xp̄m verū agnū: oportet ꝙ o mīs vir-
go ip̄m in corde ſuo iugiter exaltet quattuor
modis. Primo ſeip̄m humiliando. nam ꝓ
pter defectū humilitatis reprobate ſunt vir-
gines fatue in ſeipſis gloriantes. Mat. xxv.
Ideo dicit ambro. li. de virginitate. Non ſo-
lum predicanda eſt virginitas vt amet. ſed
etiam admonēda eſt ne inflētur. Et Bern.
ſup miſſus eſt dicens. Pulcra ꝑmixtio virgi-
nitatis ⁊ humilitatis. nec mediocriter placet
deo anima illa in qua humilitas cōmendat.
virginitatē. ⁊ virginitas exornat humilitatē.
Secūdo ieſum xp̄m magnificando. Debet
enī virgo magnificare deū cū beata virgine
dicens. Magnificat anīa mea dn̄m. Luce. i.
Tale eſt canticum qd̄ cantant virgines ſeq̄n
tes agnum. ⁊ a nullo alio cantari pōt. Apoc.
xiiij. Tertio ieſum deū cōfitendo nullo mo-
do virgo de ſe cōfidat. ſed meminerit ſe in fi
ctili vaſe theſaurū incomparabilē ferre. Un-
de hiero. in ep̄la ad Euſtochiū dicit. Nolo ti-
bi venire ſupbiam de virginitatis ꝓpoſito. ſꝫ
timorē: onuſta nō incedis auro: latro vitan
dus eſt ſtadium eſt hec vita mortalibus hic
cōtendamus vt alibi coronemur. Nemo enī
inter ſerpentes ⁊ ſcorpiones tutꝰ ingreditur.
hec ille. Quarto ieſum ſolum honorando.
Ambro. de bono virginitatis dicit. Virgini-
tas nō quia virginitas: ſed qꝛ deo dedicata ē
honoratur. Un̄ Valeriꝰ li. i. dicit. Qꝛ in tēplo
dee veſte erat quedā virgo pulcherrima no-
mine Emilia que videns ignē extinctū ꝑ ne
gligentiam ſocie deam veſte adorauit. ⁊ ora
tione cōpleta: velū qd̄ in capite portabat fo-
culo impoſuit: ſtatiqꝫ ignis emicuit. Si iſta
virgo tantū illi idolo placuit quantum virgo
xp̄icola deo vero placebit? Hec aūt virgini
tas maxime requirit verecūdiam. Un̄ Ber.
ſuper cantica. ſermone. lxviij. dicit ſic. Neſcio
an quicꝙ gratius verecundia aduerti in mo
ribus hoīm queat. que eſt oīm ornatus eta-
tum. ſed in teneriore etate ampliꝰ pulcriuſqꝫ
eniteſcit. Quid amabilius verecundo adole-
ſcente: ꝙ pulcra hec: ⁊ ꝙ ſplendida gemma
moꝝ. in vita ⁊ vultu adoleſcētis. hec ille. Cu
ius rōnem aſſignat Valerius. li. iiij. ca. vi. di-
cens. Quia parens eſt omīs honeſta cōſilij.
tutela omniū ſolenniū officioꝝ. magiſtra in-
nocentie. cara ꝓximis. accepta alienis omni
tempore omni loco fauorabilem ꝓferēs vul
tum. hec ille. Et Tullius li. i. de officijs: dicit.
Sine verecundia nihil rectum eſt neqꝫ hone
ſtum. Et ambro. li. de virginitate dicit. Pu-
dor indiuiduus comes debet eſſe virginitati
ſine quo non pōt eſſe virginitas. ⁊ lib. i. de of
ficijs dicit. Ut in ſenibus grauitas: in iuueni
bus alacritas. ita in iuuenibus adoleſcenti-
bus verecūdia. velut quadam dote cōmēda-
tur nature. Ad hanc aūt virginitatē cōſer-
uandam requiruntur quattuor. Primo ab-
ſtinentia. Unde Hiero. in ep̄la ad Euſtochi
um dicit. Pudicicia tuta eſſe nō niſi ꝑ abſti-
nentiam pōt. Et Orig. ſup Leuit. dicit. Qui
ſeipſum caſtrat ꝓpter regnū celorum. id nō
aſſequitur: niſi ſe a ciboꝝ affluentia reſecet: ⁊
niſi abſtinentia vtat miniſtra. Et Criſo. ſup
Math. dicit. Caſtitas ſine comitibꝰ ſuis ie-
iunio ⁊ temperantia cito labeſcit. ꝙ ſi his q̄ſi
āminiculis roborata fuerit. perfacile corona
bitur. Ideo Valerius li. ij. ca. i. dicit. Qꝛ vini
vſus olim romanis feminis ignotus fuit. ne
ſcꝫ in aliqd̄ dedecus ꝓlaberentur. Quia pro
ximus a libero patre intēꝑantie gradus ad
inconcuſſam venerem eſſe cōſueuit. Et Hie-
ro. li. i. contra Iouinianū dicit. Eſus carniū
⁊ potus vini. ventriſqꝫ ſaturitas ſeminariū
libidinis eſt. Unde ⁊ comicus. Sine cerere ī
quit ⁊ bacho friget venus. Adeſſe ergo debꝫ
ratio. ⁊ tales ac tantas eſcas ſumamꝰ: quibꝰ
nō oneretur corpus. nec libertas anime pre-
grauetur. Secundo caſtigatio carnis. Un-
de. i. Coꝛ. ix. dicit. ap̄lus. Ego aūt ſic curro ſꝫ
quaſi in incertum. ſic pugno non quaſi aerē
verberans. ſed caſtigo corpus meū ⁊ in ſer-
uitutem redigo. ne forte cū alijs predicaueri
ipſe reprobus efficiar. Exemplum de btō be
nedicto volutanti ſe iter ſpinas ⁊ vepres pꝰ
illam grauem tēptationem carnis. Tertio
ſancta exercitatio. Unde Grego. li. ij. moral.
dicit. Sepe quem tēptationis certamē ſupa-

re non potuit ſua deteriꝰ ſecuritas ſtrauit. et dum lapſum ſe quiſqꝫ in ocio remittit. diſſolutam mentem in ocio ꝓſtituit. Et Ouidius libro de remedio amoriſ. Ocia ſi tollas periere cupidinis arcus. Contemptęqꝫ iacent ꝛ ſine luce faces. Quarto deuota oratio. Naꝫ hoc genus demonioꝝ .ſ. laſciuie nõ eijcitur: niſi in oratione ꝛ ieiunio. Marci. ix. Et Mathei xxvi ca. Vigilate ꝛ orate vt nõ intretis in temptationem. Exemplum de btõ Xp̃oforo qui cum in carcere duabus puellis aſſociatus eſſet: vt eum ad laſciuiam ꝓuocarent. ſua oratione ipſas ad deum cõuertit. Has quattuor virginitatis comites xp̃s in ſe obſeruauit

Primo abſtinentiam: per hoc ꝙ ieiunauit ꝛ eſuriuit. Math. iiij. vbi de lapidibus noluit facere panes cum melior ſit refectio mẽtis ꝗ̃ ventris. etiam ſitiuit quãdo ſedens ſic ſup fontem petiuit a Samaritana bibere. Johis iiij. Secundo macerationẽ carnis. Eſa. liij. Diſciplina pacis noſtre ſuper eũ ꝛc. Et pſal. Vt nõ loquatur os meũ opera hominũ propter verba labiorũ tuoꝝ ego cuſtodiui vias duras. Tertio ſanctam exercitationẽ. Eſa. lxi. Spiritus dñi ſuper me eo ꝙ vnxerit me ꝛc. Unde circuibat caſtella ꝛ ciuitateſ docẽs in ſynagogis ꝛ predicãs regnũ dei. ꝛ ſanãs oẽm languorem ꝛ oẽm infirmitatẽ. Math. iiij. Quarto deuotam orationem. Nam eo tẽpore quo cepit predicare egreſſus abijt in deſertum locum ibiqꝫ orabat. Mar. i. Ipſe etiam ſedebat in deſerto ꝛ orabat. Luce. v.

Hec autem virginitas facit quattuor. Primo tẽptationum pellit incendia. Exemplũ de Joſeph qui relicta veſte apud dñam ſuaꝫ ſollicitantem ipſum de laſciuia virginitatem ſuã cuſtodiuit. Etiam ypolitus fugiens amplexus laſciuos phedre: relicto enſe immaculatum ſe ꝓ̃ſeruauit. Secũdo ſanctarũ meditationum ſenſus acuit ꝛ ingenia. Unde apuleyus de deo ſocratis dicit. Artes alie ſiue ſcientie poſſunt ignorari ſine erubeſcẽtia: vt rõ pingendi: ſaltandi: cantandi: quas vir bonus põt ſine vituperatione contemnere. ſed neſcire bene viuere nũꝗ̃ audebis dicere ſine pudore. Hec ille. Quotiens ergo virgo neſciret bene viuere ꝛ de hoc verecũdabitur. acuet ingenium ad honeſte viuendũ ꝛ hoc quidẽ plurimi ſecuti ſunt qui ſeipſis deformauerũt. ne in laſciuiam ꝓlaberentur. Exemplum de ſpurina elegantiſſimo adoleſcente qui cuꝫ mira ſui ſpecie ſollicitaret oculos pluriũ illuſtriuꝫ feminarum. cũqꝫ viris ꝛ parentibus earũ ſe ſuſpectum ſentiret. faciei decorem vulneribꝰ deformauit. Tertio carnalium cogitationũ luxum fugat ꝛ vitia. Exemplum de illa virgine Anthiocena pulcra nimiũ. quam omnes cõcupiſcebant. ſed ipſa hominũ aſpectus fugiebat. Comperto aũt ꝙ xp̃iana eſſet coacta eſt aut idolis ĩmolare: aut lupanar ĩtrare. qḋ cum facere recuſaret ad lupanar ducta eſt. Ad ingreſſuꝫ autẽ laſciuiorũ certantiuꝫ ꝗs illaꝫ p̄mo ſtupraret. apparuit miles aſpectu terribilis: cõfortans eam ne timeret. mutatiſ ergo veſtibꝰ puella egredit̃. miles vero clauſus in camera manet. Quidã autẽ aduertẽs militem virum eſſe ꝛ non puellam. exclamauit factum dolũ. Vterqꝫ igitur ad martyriũ ducitur: ꝛ miles ꝛ puella. Sicqꝫ ꝟginitas cuſtodita eſt. Ideo Ambro. ſup Beati immaculati dicit. Pudor plerũqꝫ corrector eſt nr̃ qui dum precipit nos pudere cõmiſſi: ne diutius pudeat deſerere que erubeſcẽda ſunt admonet. Quarto noſtroꝝ actuũ ſecura dat veſtigia. Unde Valerius li. iiij. narrat de Scipione. que cũ eſſet. xxiiij. an capta Cartagine in hiſpania: omẽs obſides quos peni in ea vrbe clauſos tenebãt in ſuã ꝑtãtem redegit. ſimulqꝫ virginẽ etatis adulte. Quam vt cõperit illuſtri loco inter celtiberos natã. ꝛ indibili deſponſataꝫ. acceſſitis parentibus inuiolatã tradidit. aurũqꝫ qḋ ꝓ redemptiõe allatũ fuerat ſumme dotis adiecit. Ambroſius in quodaꝫ ſermone. Solet citius mereri indulgentiã: ꝗ verecundius deprecatur. Beata Margareta habuit hunc theſaurum virginitatis ĩ magna cuſtodia: per carnis mortificationẽ. Apoſtolus. Qui autẽ ſunt xp̃i carnem ſuã crucifixerunt cum vitijs ꝛ cõcupiſcẽtijs: per ſenſuũ cohibitionem. Job. xxxi. Pepigi fedus cum oculis meis. ꝑ fugam ꝛ elongationẽ. i. Coꝝ. vi. Fugite fornicationẽ. Talẽ theſauꝝ ꝗ̃ſiuit Jeſus xp̃s in ſuis fidelibus. quẽ inuenit ĩ beata Margareta. Sicut dicit verbum ꝓpoſitum. Inuenta eſt vna ꝓ̃cioſa margarita.

¶ Una ꝓ̃cioſa margarita inuenta eſt.

A deo
Ab angelis.
A patriarchis.
A prophetis.
Ab apoſtolis.
A martyribus.
A confeſſoribus.
A virginibus.
A fidelibus.

¶ Primo vna precioſa margarita inuenta eſt A deo. Nam pietas ſaluatoris apparet in eo ꝙ negociator factus eſt: ⁊ in mũdum venit negociari aĩas noſtras. Unde ſimile eſt regnũ celoꝝ homĩ negociatori querenti bonas margaritas. In iſto negociatore ſunt ſeptem miranda. Primum eſt quia ſua ꝑcioſa ꝓ vili precio tradidit. Augu. Uenale habeo. Quid dñe? Regnuꝫ celorum. Quo emiẜ. Paupertate regnuꝫ. dolore gaudium: labore requies. ignominia gloria: morte vita. Secundũ eſt: qꝛ noſtra vilia care emit. Dedit eñ precioſum ſanguinẽ ſuum ꝓ nobis. i. Petri ꝑmo c. Nõ corruptibilibus auro ⁊c̃. redempti eſtis. ſed precioſo ſanguĩe agni ĩmaculati ieſu xp̃i. Et. i. Coꝝ. vi. Empti eſtis ꝑcio magno ⁊c̃. Ideo dedit ſeip̃m totum Ephe. v. Tradidit ſemetip̃m ꝓ nobis. Tertiũ eſt. quia nihil habẽtibꝯ ad ſoluendũ om̃ia bona ſua tradidit. Sicut pueri faciũt. p̃s. Pro nihilo habuerunt terrã deſiderabilẽ Quartũ eſt. quia nullũ decipit. Ideo ſemꝑ vltra ſortẽ precij ſoluit. p̃s. Que ꝓcedunt de la. me. nõ fa. irri. Aug. Õd deꝯ diligentibꝯ ſe ꝑparauit: merita oĩm tranſcendit ⁊ vota. Ro. viij. Non ſunt cõdigne paſſiones huius tẽporis ⁊c̃. Quintũ eſt. quia de datis ⁊ acceptis ſtrictam rõnem exigit. Luce. xv. Redde rõnem villicationis tue. Et Math. xviij. Uoluit rõnem ponere cum ſeruis ſuis. Sextũ eſt quia ſeruos ſuos ſuꝑ bonis ſuis negociari ⁊ lucrari voluit. Luce. xviij. Negociamini dum venio. Septimũ eſt. quia ſeruis ſuis ad negociandum bona ſua dedit ſm̃ coꝝ qualitates. Math. xxv. Et vni quidẽ dedit qnqꝫ talenta. alij aũt duo. alij vero vnũ vnicuiqꝫ ſm̃ ꝓpriam facultateꝫ. Iſte negociator venit in mundo iſto vt ſibi hanc margaritaꝫ emeret. pro qua deitatem: aĩam carnẽ: ⁊ ſanguinem dedit. ⁊ ipſa omnẽ idolorum culturam fugit. Fuit eñ rore celeſti generata: quia cor ſuum aperuit ⁊ rorem ſpũſancti ſuſcepit. ⁊ ſuggeſtioni diabolice ſe clauſit. ⁊ ſic precioſa margarita generata fuit. Aperuit nanqꝫ ad deũ ſuam memoriam: ⁊ ibi recepit dei cõtinuã recordationem. aperuit ſuã intelligentiaꝫ: ⁊ ibi concepit dei recognitionem. aperuit ſuaꝫ voluntatem: ⁊ ibi concepit dei amorem.

¶ Secundo vna precioſa margarita inuenta eſt Ab angelis. Naꝫ angeli cuſtodierũt eam vt contereret ſuggeſtionem demonis. qui habet magnã potentiam, ſuperbiam: aſtutiam: ⁊ experientiam. Unde diciẜ Apocal. xij. Proiectus eſt draco. Ecce potẽtia. magnus ſerpens. Ecce ſuperbia. antiquus. Ecce experientia. qui ſeducit vniuerſuꝫ orbẽ. Ecce aſtutia. His armis pugnauit demon contra beatam Margaretã. Sed ipſa protectione angeloꝝ contriuit om̃ia eius machinamenta. fregit enim eius potentiam quãdo ipſum ei apparentem in ſpecie draconis. vtute crucis euaneſcere fecit. Fregit eiꝯ ſuperbiam qñ pedẽ ſuꝑ collum eius poſuit. Fregit eius aſtutiam quãdo ſibi in nullo nocere potuit. ⁊ quãdo ip̃m coegit fateri ꝙ ĩdo ſibi apparuit. quatinus ei cõſuleret vt moniṫis p̃ſidis obediret. Fregit eius experientiaꝫ quia in nullo ſuis ſuggeſtionibus cõſentire voluit. p̃s. Angel ſuis deꝯ mãdauit de te ⁊c̃.

¶ Tertio vna precioſa margarita ĩuenta eſt A patriarchis qui domos ꝓprias reliquerunt. vt Abraham. Gene. xij. Et de beata margareta dicit pſal Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurem tuã ⁊ obliuiſcere populum tuum ⁊ domũ patris tui. ⁊ concupiſcet rex decorem tuũ. Ipſa eñ preſentiens ꝙ pater ſuus intendebat eam trahere ad culturam idolorum. eius ſocietatem fugit. ⁊ oues ſue nutricis paſcebat periculum eſt enim bonis habitare cum malis. p̃s. Cum ꝑuerſo ꝑuerteris. Quia mali ſunt igne cõcupiſcentie inflammati ideo boni ſepius cõburuntur. i. Corinth. xv. Corrumpunt bonos mores colloquia praua. Mali ſunt luto auaritie inquinati. ⁊ ideo boni ſepius inficiunẜ. mali ſunt pice adherentis ſuperbie infecti. ⁊ ideo boni ſepius denigranẜ. mali ſunt tenebris ignorãtie obſcurati. ⁊ ideo boni ſepius obſcurãtur. Beata ꝟ marga. noluit habitare cũ malis: ne aut inflammaretur igne cõcupiſcentie. aut inquinaretur luto auaricie. aut inficeretur pice ſuꝑbie. aut obſcuraretur tenebris ignorãtie.

¶ Quarto vna precioſa margarita inuẽta ẽ A ꝓphis. nã ꝓphe marie floruerunt vtute hũilitatis. vt clariꝯ diuina myſteria intelligerẽt. Btã marg. tãto hũilior fuit ĩ ꝯſpectu ſuo vt fulgidior eẽt ĩ ꝯſpectu dei Sepe ei reſ lucide nigrũ hñt effcm̃ ſic oñdit. b. aug. li. de ci. dei. triplici exẽplo. Nã oleũ lucidũ: maculas nigras effũdit. argentũ fulgidũ lineas nigras tĩgit. Ignis ſplẽdidꝯ nigra facit cũcta q̃ tangit. Sic ſancti viri ꝓphete dei. licet luceant inſtar olei per pietatem. inſtar ignis per charitatem: inſtar argenti per fame ſonorita-

tem. tñ apud ſe nigreſcebant ꝑ humilitatē. Vñ Jeremi. dixit. A a a dñe deꝰ: ecce neſcio loq̇: q2 puer ego ſum. Btā margareta coraꝫ ſe fuit humilis: vt deo fieret grādis. ps. Elegi abiectꝰ eſſe in domo dñi mei. magis ꝙ habitare in tabernaculis pctōꝝ. Cū em̄ Olibrius eā ſibi ꝯiugio copulare vellet. magis voluit affligi cū pplo xpianoꝝ: ꝙ tpalis ꝓſperitatis habere iocunditatem.

Quinto vna ꝑcioſa margarita inuēta eſt ab aplis quoꝝ fidē imitata eſt. de hac fide dicit ps. Eloq̇a dñi eloq̇a caſta argentū igne examinatū ꝓbatū purgatū ſeptuplū. Ex quo elicit̄ ꝙ fides catholica eſt caſta per puritatē ſincerā: q2 nulla adulterina falſitate polluit̄: qḋ eſt ꝯ fidē hereticorū. Eſt examīata ꝑ tribulationē īmiſſam: q2 nulla aduerſitate frangit̄: qḋ eſt ꝯ fidē inſtabiliū. eſt ꝓbata ꝑ ꝓſperitatē mundanaꝫ q2 nulla ꝓſperitate mūdana allicit̄: qḋ eſt contra fidē auaroꝝ. Eſt purgata per ſpūſſancti grām. q2 ſeptiformi dono ſpūſſancti fulcit̄. qḋ eſt ꝯ fidē maloꝝ xpianoꝝ. Btā margareta hūc theſaurū fidei in corde ſuo fixit vt tyranni argumēta facile deuicerit. Cui cū diceret ꝙ nō ꝯuenit vt puella tā nobilis habeat deū crucifixū. Ipſa rn̄dit. Xp̄s ꝓ redēptione noſtra crucifixus aſſerit̄. ſed nunc euꝫ in eternum viuere affirmat̄ ⁊c̄.

Sexto vna precioſa margarita inuenta eſt A martyribꝰ q̇ ꝓ xp̄o occiſi ſunt. eius naꝗ paſſio multū fuit paſſioni xp̄i cōformis. Xp̄us em̄ fuit denudatus in patibulo. Margareta ſpoliata in eculeo. Xp̄us fuit flagellatꝰ ad colūnā vt diſciplinā ꝓ nobis portaret. Margareta tota fuit virgis lacerata: vt poſt hāc vitā aliam diſciplinā nō ſentiret. Xp̄s fuit ꝑforatus clauis Margarita fuit lacerata vnculis. Xp̄s paſſus eſt in patibulo: qḋ erat ſupplicium latronū. Margareta in eculeo qḋ erat ſuppliciū malefactoꝝ. Xp̄us fuit totus ſanguine plenus. Margareta fuit tota ſanguine cruēta. Xp̄us paſſus eſt in aere: ad innuenduꝫ ꝙ eſt mediator dei ⁊ hoīm. Margareta paſſa eſt in aere: ad innuendū ꝙ eſt noſtra interuentrix apud deū. Xp̄us in ſua paſſione patri ſpiritū cōmendauit. ⁊ ꝓ ſuis crucifixoribus interceſſit. ⁊ ꝓ oībus fidelibus exorauit. Sic ⁊ margareta orauit deū ꝓ ſe. ꝓ ſuis occiſoribus: ⁊ ꝓ ipſam inuocantibus.

Septimo vna ꝑcioſa margarita inuēta eſt a ꝯfeſſoribꝰ. Nā ipa ardēs caritate tota fuit aduſta: ſ₃ nō cōbuſta. Vñ poterat dicē illud Eccl. li. In medio ignis nō ſum eſtuata. Fuit em̄ in medio ignis q2 habuit carnē ꝓpugnātē. Gal. v. Caro ꝯcupiſcit aduerſus ſpm̄. Demonē inflātē. Job. xli. Alitꝰ eiꝰ prunas ardē facit. hoīem ſollicitantē. q2 ꝑfectꝰ eā in vxorē accipe cupiebat. Pulchritudinē allicientē. q̄ iā multas deceperat. Prouerb. vlti. Fallax grā ⁊ vana pulchritudo. Supauit em̄ oīa iſta ardētiſſima caritate. ꝓpter q̄ttuor q̄ intrinſecꝰ habebat.

Primo grām afflantē. Dani. iij. Fecit mediū fornacis q̄ſi ventū roris flantē. Scḋo ꝯſciam delectantē. Prouer. xv. Secura mēs q̄ſi iuge ꝯuiuiū. Tertio ſpē letificātē. Ro. xij. Spe gaudētes in tribulatiōe patiētes.

Quarto carnē v̄gineā refrigerātē. Luce. i. Virtus altiſſimi obumbrabit tibi.

Octauo vna ꝑcioſa margarita inuēta eſt a v̄ginibꝰ. Nam theſaurꝰ v̄ginitatꝭ inuenit̄ q̄ttuor mōis. Primo dādo deo ꝓpriū affectū vt. ſ. nihil diligat niſi celeſteꝫ ſponſum. Eſt em̄ zelotipꝰ ⁊ nō vult cū adultero adamari. Eſa. xxviij. Coanguſtatū eſt ſtratū: ita vt alter decidat. Scḋo dando deo ꝓpriū intellectū: vt. ſ. de nullo cogitet niſi de celeſti ſponſo. ij. Coꝝ. x. In captiuitatē redigentes oēm intellectum in obſequiū xp̄i. Tertio dando deo ꝓpriū cēſum. ſcꝫ bona ſua non vane expēdendo: ſed pauperibus chriſti tribuendo. Math. xix. Si vis perfectus eſſe: vade ⁊ vende omnia que habes ⁊ da pauperibus. ⁊ habebis theſaurū in celo. Quarto dando deo ꝓpriam intentionem ⁊ motum. Nam ſicut imago dei in ſanctis viris non inficitur. ſic virginitas recta intentione innouatur. ſecūdū Corinthio. iiij. Licet is qui foris eſt homo noſter corrumpatur. tamen is qui intus eſt renouatur de die in diem.

Nono vna precioſa margarita inuenta eſt a fidelibꝰ. Nam magnas v̄tutes in ſua paſſiōe oñdit ex q̇bꝰ multa in fideliū milia ꝯuerſa ſūt ad fidē xp̄i nā ī igne fuit poſita ſ₃ nō aduſta. In aere q2 fuit ī eculeo ſuſpēſa: nō tñ in aīo leſa. In aq̄ q2 ſaq̄s gelidis fuit poſita ⁊ permanſit illeſa. In terra: q2 fuit terremotu concuſſa. factus eſt em̄

terremotus. ac ſi terra nõ poſſet tm̃ facinꝰ ſuſtinere. Terremotus fit quattuoꝛ de cauſis.

Primo in deteſtationem ſceleris. Oſee. iiij. Maledictum ⁊ mendacium: furtũ ⁊ adulterium inundauerũt. ꝑpter hoc lugebit terra.

Secũdo in ſignũ doloꝛis. Tertio in ſignũ ⁊ cõcuſſionẽ timoꝛis. ⁊ ſic factꝰ eſt terremotus in paſſione xp̃i: vt doloꝛeꝫ oñderet ⁊ cuſtodes deterreret. Quarto in cõfuſionẽ peccatoꝛis q̃ valde ꝯfundi dꝫ. q̃ñ ad p̃ceptuꝫ dei inſenſibile elementũ mouet: ⁊ ip̃e ad pn̄iam nõ cõmouet. Terremotꝰ ergo factꝰ eſt in paſſione bt̃e Marga. in tãti ſceleris deteſtatõeꝫ in doloꝛis ⁊ ꝯpaſſionis oñſioneꝫ. in timoꝛis cõcuſſionẽ ⁊ in pctõꝝ magnã cõfuſionẽ. Vñ quidã ſctũs ſic dicit de ea. Beata marga. fuit timoꝛis dei inſtantia p̃dita: religiõe compta cõpunctione ꝑfuſa: honeſtate laudabilis: patientia ſingularis: nihilqꝫ in ea ꝯtrariũ xp̃iane religioni inueniebat odioſa patri ſuo. dilecta dño ieſu xp̃o: cum quo viuit ⁊ regnat i ſempiterna ſecula. Amen.

In feſto ſancte Marie Magdalene. Sermo. xlij.

Vides hanc mulierẽ. Luce vij. ⁊ in euangelio p̃ſentis ſolennitatis. Criſoſtoꝰ. in omel. de ꝑditione iude: q̃ incipit. Paucis hodie. dicit ſic. Ante ꝑditionis tẽpus: Meretrix vnguentũ ſupꝛa caput dñi effudit. Grandeꝫ fidem: multã reuerentiã: mirandã coꝛrectionẽ oſtẽdit. ⁊ qñ ꝓſtituta lupanar exiuit tunc diſcipulus gehennã intrauit. Quãdo illa mercedem ſui coꝛpoꝛis abdicabat. tũc ille preciũ magiſtri ſanguinis poſtulabat. hec ille. Super quo moueo talẽ queſtionẽ. Utruꝫ beata maria magdalena poſt amiſſam virginitatẽ recuperauerit ꝑ pn̄iam priſtinã dignitatem.

Ad iſtã queſtionẽ reſpõdeo: ponẽdo quattuoꝛ cõcluſiones ex intentione ſctõꝝ doctoꝝ.

Prima cõcluſio eſt iſta. Beata maria magdalena nõ ſoluꝫ mente: ſed etiã coꝛpoꝛe fuit coꝛrupta. Patet teſtimonio chꝛiſti dicentis. Math. xxi. Amen dico vobis ꝙ publicani ⁊ meretrices p̃cedent vos in regno celoꝝ. Super q̃ dic̃ glo. interlinearis. publicani. vt Matheus. meretrices vt magdalena. Cirillus ſuper illud Luce. vij. Ecce mulier q̃ erat in ciuitate peccatrix. dicit. Mulier aũt inhoneſte vite ꝑmens aũt fidelẽ affectũ: venit ad xp̃m q̃ſi petens veniã cõmiſſoꝝ ſibi elargiri. Augu. ſupꝛ p̃s. cxl. dicit ſic. Illa mulier q̃ erat in ciuitate peccatrix: venit ⁊ acceſſit ad pedes ieſu. Illa impudica quõdam frontoſa ad foꝛnicationem: frontoſioꝛ ad ſalutẽ irrupit in domũ alienã. Greg. in omel. dicit ſic. Quia em̃ hec mulier turpitudinis ſue maculas aſpexit: lauanda ad fontẽ mĩe cucurrit. Sanctꝰ Tho. iiij. ſen. diſt. ix. articulo. viij. in reſpoñ. dicit ſic. Quidam dicũt ꝙ ſolũ virgines ad oꝛdines angeloꝝ aſſumunt. eo ꝙ cognata eſt ãgelis virginitas. vt hiero. dicit. Alij vero electi decimũ oꝛdinem cõſtituunt. Sed hoc nõ videt verũ. cũ multi nõ virgines: vt Petrus ⁊ magdalena: multis etiam virginibꝰ eminentioꝛes ſint. Speculuꝫ eccleſie: in ſermone. Nõ veni vocare iuſtos ⁊c̃. dicit ſic. Hec maria in magdalum caſtellum marito tradit. Sꝫ ab eo hieroſolimaꝫ fugiens generis imemoꝛ: legis oblita: vulgaris meretrix efficit. Et poſt ꝙ ſe fecit ſponte turpitudinis ꝓſtibulũ facta eſt iure demonioꝝ delubꝛuꝫ. Secũda cõcluſio eſt iſta. Hec mulier peccatrix eſt: eadeꝫ q̃ fuit ſoroꝛ Lazari: ⁊ q̃ vnxit dñm vnguento.

Iſta cõcluſio eſt Hieronimi et Criſo. Sed Origenes dicit ꝙ nõ eſt eadem: qđ ꝓbat ex tribus. Primo ex tẽpoꝛe. Nam ſoroꝛ Lazari vnxit dñm ante ſex dies paſce. vt habetur Ioh. xij. Illa vero peccatrix infra biduũ ante paſcha. premittit em̃ Matheus dñm dixiſſe. Scitis quia poſt biduũ paſcha fiet. Marcus autẽ dicit. erat paſcha ⁊ azima pꝰ biduũ.

Secundo ex loco. Nam illa peccatrix legit dñm vnxiſſe in domo Symõis lepꝛoſi. Magdalena vero ſoroꝛ Lazari vnxit dñm in domo marthe. quia dicit ꝙ martha miniſtrabat.

Tertio ex facto. Naꝫ illa peccatrix vnxit pedes dñi. Magdalena vero ſoroꝛ Lazari: vnxit caput dñi recũbentis. Aug. aũt ⁊ Greg. dicunt ꝙ fuit vna ⁊ eadẽ mulier: quã quattuoꝛ euangeliſte narrant dñm vnxiſſe. Sꝫ bis hoc fecit. Primo quidẽ in p̃ncipio ſue conuerſionis. in medio tẽpoꝛe p̃dicatiõis xp̃i qđ Lucas narrat. Secundo vero hoc fecit imminẽte xp̃i paſſione. qđ tres alij euangeliſte narrãt. Ad primũ de diſſonantia tẽpoꝛis dicendũ eſt ſm̃ Auguſt. ꝙ Iohẽs ſeruat oꝛdinem hyſtoꝛie. Matheus aũt ⁊ marcus ꝑ recoꝛdationẽ interponũt. Qđ prius fuerat factũ immediate ante ꝑditioneꝫ iude: q̃ ex hoc facto credit occaſionẽ habuiſſe. Ad ſecundum de diſſonãtia loci põt intelligi: ꝙ eadeꝫ ſit domꝰ Symonis lepꝛoſi: etiã marie ⁊ marthe. ita ꝙ Symõ fuerit paterfamilias domꝰ dr̃ aũt lepꝛoſus. qꝛ prius lepꝛoſus fuerat ⁊ a

xp̄o curatus. Ad tertiū dicit̄ ſm̄ Augu. ꝙ
eadē mulier vnxit pedes ⁊ caput ipſius xpi
recumbentis. Tertia ꝯcluſio: beata Maria
magdalena ꝑ ſui pn̄iam nō potuit recupera-
re virginalem innocentiā. Iſtud declarat ſā
ctuſ Tho. iij. pte. q. lxxxix. articlo. iij. dicēſ. Ho
mo ꝑ peccatū duplicē dignitatē amittit. vnā
ꝙ̄tum ad deū. ſ. qua cōputatus erat inter fi-
lios dei ꝑ grām. ⁊ hanc dignitatē recuperat ꝑ
pn̄iam. qđ ſignat̄ Luce. xv. de filio ꝓdigo: cui
pr̄ penitēti iuſſit reſtitui ſtolā p̄mā ⁊ anulū
⁊ calciamenta. Aliā vero dignitatē amittit
ſcđariā. ſ. innocētiā: de q̄ ſicut ibidē legit̄. glia
batur filiꝰ ſenior: dicēs. Ecce tot annis ſeruio
tibi: ⁊ mādatū tuū nunꝙ̄ p̄terij. Et hanc di
gnitatē penitēs recuperare nō pōt. Et eadē
rō eſt: de recupatione ꝟginitatis: ⁊ de recupe-
ratiōe innocētie. Quia ſuꝑ illud Amoſ. v. vir
go iſrael cecidit ⁊c. dicit glo. nō negat vt reſur
gat. ſed vt reſurgere virgo poſſit. qꝛ ſemel ob
errans ouis ⁊ ſi reportet̄ in humeris paſto-
ris nō hꝫ tantā gl̄iam: ꝙ̄tam q̄ nūꝙ̄ errauit.
hec Tho. Et quotlꝫ. v. dicit ſic. In virginita
te duo poſſumꝰ cōſiderare. Quoꝝ vnū eſt ip
ſa integritas mētis ⁊ corꝑis. ⁊ ſic deꝰ pōt vir
ginē reparare poſt ruinā. Pōt em̄ ⁊ mentē
reintegrare ꝑ grām ⁊ corpꝰ cōſolidare ꝑ mi-
raculū. Alia aūt eſt cā integritatis p̄dicte. ſ.
qꝛ mulier ꝟgo nō fuit cognita a viro. Et ꝙ̄tū
ad hoc deꝰ nō pōt virginē repare poſt ruinā
Nō em̄ pōt facere vt ea q̄ iam eſt cognita: a
viro nō fuerit cognita: ſicut nec de aliquo qđ
factū eſt: pōt facere qđ factū nō fuerit. Potē
tia. em̄ dei ſe extendit ad totū ens. vñ ſolū id
a dei potentia excludit̄. qđ repugnat rōni en
tis: ⁊ hoc eſt idē ſimul eſſe: ⁊ nō eſſe. ⁊ eiuſdē
rōnis eſt qđ fuit: nō fuiſſe. Vñ Auguſt. dicit
xxij. cōtra Fauſtū. Quiſquis dicit: ſi omp̄s ē
deus faciat vt ea q̄ facta ſunt. facta nō fuerīt
nō videt ſe hoc dicere. faciat vt ea q̄ vera ſūt
eo ipſo quo vera ſunt: falſa ſint. Et Hiero. vt
habet̄. xxx. q. v. dicit ſic. Cū deꝰ cetera poſſit.
nō pōt virginē reparare poſt ruinā. hec Tho.
Qñꝗ tñ penitēs recuperat aliq̄d maius. qꝛ
vt Grego. dicit in Omel. de. c. ouibꝰ. Qui er
raſſe a deo ſe cōſiderāt dāna p̄cedētia lucris
ſequētibus recōpenſant. Maius ergo gaudi
um de eis fit in celo. qꝛ ⁊ dux in prelio plꝰ eū
militē diligit: qui poſt fugā reuerſus: hoſtem
fortiter p̄mit: ꝙ illū q̄ nunꝙ̄ terga prebuit: et
nūꝙ̄ aliq̄d fortiter fecit. His em̄ q̄ ſm̄ ꝓpoſi
tum vocati ſunt ſancti. ſ. p̄deſtinatis q̄ quo-
tienſcūꝗ cadunt: finaliter tamē reſurgūt. ce-
dit in bonū. ſ. ꝙ cadunt. nō quia ſemꝑ in ma
iori grā reſurgūt. ſed quia reſurgūt ī ꝑmanē-
tiori gratia: nō quidē ex parte ipſius gratie:
quia quāto grā eſt maior: tāto de ſe eſt ꝑma
nentior. Sed ex pte hoīs qui tanto ſtabilꝰ ī
gratia ꝑmanet. quāto eſt cautior ⁊ humilior
⁊ feruētior. Dicit em̄ aplꝰs Ro. viij. Diligē-
tibus deū oīa cooperant̄ in bonū. vbi dic. gl.
augu. ꝙ hoc adeo verū eſt. vt ſiqui hoꝝ deui-
ent ⁊ exorbitēt. hoc ipm̄ deus faciat eis ī bo-
num ꝓficere. nēpe ideo ꝓficit eis in bonū ꝙ
cadūt quia humiliores redeūt: qꝛ et doctio-
res fiunt: hoc aūt cōtigit btē ma. Magda-
lene ꝑ penitentiam ſuā. vñ Criſoſto. dicit ſic
Sic ergo meretrix honeſtior effecta eſt virgi
nibus. poſtꝙ̄ em̄ accenſa eſt pn̄ia: exarſit in
xp̄i amorē. Et hec quidē q̄ dicta ſunt a beato
euangeliſta agebantur exteriꝰ. Que vero re-
uoluebat eiꝰ intentio multo feruentiora his
erant: q̄ ſolꝰ deꝰ inſpiciebat. Hec ille. Quar-
ta cōcluſio beata ma. mag. virginitatē mētis
⁊ corꝑis ꝑ ſui penitentiā recuperauit. Iſtud
declarat ſan. Tho. ſcđa ſcđe. q. clij. articlo. iij.
dicēs ſic. Virtꝰ ꝑ pn̄iam reparat̄: ꝙ̄tum ad
id qđ eſt formale in virtute. nō aūt ꝙ̄tū ad
id qđ eſt materiale in ip̄a. nō em̄ ſiq̄s magni
ficus cōſumpſit ſuas diuitias ꝑ pn̄iam pcti:
reſtituūtur ei diuitie. Et ſimiliter ille q̄ peccā
do virginitatē amittit ꝑ penitētiam nō recu-
perat ꝟginitatis materiā. Sed recuperat vir
ginitatis ꝓpoſitū: ſcꝫ perpetuo abſtinendi a
delectatione venerea: ad vacandū rebꝰ diuinis
Circa materiā aūt virginitatꝭ eſt aliquid qđ
miraculoſe reparari pōt diuinitꝰ. ſ. integritaſ
mēbri q̄ accidētaliter ſe hꝫ ad virginitatem.
Aliud aūt eſt qđ nec miraculo reparari po
teſt vt. ſ. q̄ expertꝰ eſt voluptatē venereā fiat
nō exꝑtus. Nō ei pōt deꝰ facere vt ea q̄ facta
ſunt: nō ſint facta. Hec Tho. Et. i. pte. q. xxv.
articu. iiij. dicit ſic. Oēm corruptionē mētis
⁊ corporis: pōt deꝰ auferre a muliere corrup-
ta. lꝫ ab ea auferri nō poſſit ꝙ corrupta non
fuerit. ſicut nec ab alio peccāte auferre pōt ꝙ
nō peccauerit. ⁊ ꝙ charitatē nō amiſerit ⁊c.
Btā ma. mag. ꝑ pn̄iam hūit ꝓpoſitū firma-
tum voto integritatis ſeruādē. ⁊ ꝑ miraculū
recuperauit integritatē mēbri. Cuiꝰ ſignū eſt
qꝛ aſp̄rimū heremū petijt. ⁊ in loco angelicis
manibꝰ p̄parato: ꝑ. xxx. annos incognita mā
ſit. qualꝫ aūt die ſeptē horis canōicis ab an-
gelis in ethera eleuabat̄ ⁊ celeſtiū agminū
glioſos ꝯcentus corporalibꝰ etiā auribus au
diebat. vñ diebꝰ ſingulis his ſuauiſſimis da-

pibus ſatiata. ⁊ inde ꝑ eoſdē angelos ad locum ꝓprium reuocata: corporalib⁹ alimētis nullatenꝰ indigebat: put narrat Egiſippus in quodā tractatu. Sic aūt eleuari ꝑ angelos ē priuilegiū virginū. vt pꝫ de adam in ſtatu innocentie. Heliſeo ꝓpheta: btā virgine: Johāne baptiſta: Paulo: Johāne euangeliſta: Thoma de aq̄no. Ergo beata maria magdalena veraciter recuperauit integritatē virginitatis: quantum ad aīam ⁊ corpus. ideo dr Uides hanc mulierē. ſ. ꝑ penitentiā recuperaſſe integre virginitatē: ꝓ qua adipiſcenda tam lamentabiliter fleuit.

Uides hanc mulierem.
In ſtatu offenſionis.
In ſtatu cōuerſionis.
In ſtatu ſatiſfactionis.
In ſtatu attractionis.
In ſtatu ꝓtectionis.
In ſtatu glorificationis.

¶ Primo vides. i. conſideras hanc mulierē. ſ. beatā mariā magdalenā: in ſtatu Offenſionis. Grauitas eñ offenſionis eius in tribus cōſiſtit ſ. in peccatorum magnitudine. In pctōꝝ certitudine. In peccatorū multitudine. Magnitudo peccatoꝝ notatur cū dicit̄ in euangelio. Et ecce mulier Certitudo peccatoꝝ notat̄: cū dicit̄. Que erat in ciuitate. Multitudo pctōꝝ notat̄: cū dicit̄ Peccatrix. Magnitudo peccatoꝝ ei⁹ cauſabat̄ ex quattuor: que ipam induxerunt ad ruinam. Primo pulcritudo. Prouer. xi. Circulus aureus in naribus ſuis mulier pulcra ⁊ fatua. Secūdo diuitie. Tertio libertas. dum ſ. nō eſt ſub lege viri. Quarto ſimplicitas: dum. ſ. nō hꝫ ꝓuidentiā in ſe q̄ ad regimē vite ſue: ſed facile seducit̄ vn̄ viri ꝓcantes vel alliciētes mulieres. hn̄t ſeptē ꝓdimēta ad ſeducendū eas: ⁊ qꝛ ſequūtur paſſiōes ſenſus: facile vincūtur vt pꝫ. Primū ꝓdimētum eſt: laudatio. procans eñ laudat mulierem dicēs. Tu pulcrior es oī muliere. Natura nō poſſet fingere aliā pulcriorē. btā illa mr̄ q̄ te genuit: tā delicate nutriuit. Tota pulcra es amica mea. et macula nō eſt ī te. Ecce tu pulcra es amica mea: oculi tui colūbarum Fau⁹ diſtillās labia tua: mel ⁊ lac ſub lingua tua: q̄s nō arderet in amorē tui. Secūduꝫ ē locutio. ꝓcans eñ dicet amaſie ſue. O ſi poſſem tibi loqui in ſecreto: bene eſſet tibi. Nihil mali. nec qd̄ ad cōfuſionē tui accedat: ſed potius ad laudē ⁊ gloriam tui. Si ſcires ꝙ magna ſunt que dicta fuerūt pridie de te vehementer exultares. Etiā plures fuerūt q̄ male locuti ſunt de te: q̄s ego dure increpaui. Tu credis quibuſdā qui applaudūt tibi in faciē ſed retro te pungūt. Tertiū ꝓdimentuꝫ eſt ꝓmiſſio. ꝓcans. n. ꝓmittit fidem amaſie ſue Or tale negociū nō dicet alicui. ꝓpter honorem ſuū. ⁊ ꝙ nūq̄ alteri cōmiſcebit̄. Sed caueat ſibi mulier fragilis. quia q̄ primū cōſenſerit ei: diuulgabit eā ꝑ ciuitatē ꝙ talis eſt amaſia ſua: ⁊ hꝫ cū ipſa om̄e ſuū beneplacituꝫ Nā quattuor ſunt q̄ nō poſſunt celari. ſ. ignis Scabies: Tuſſis: ⁊ Amor. Iſta ſeipſa manifeſtant nullo ꝑquirēte. Quartū ꝓdimentum eſt copulatio. Procans eñ ꝓmittit ſe illam ducere in vxorem. Cū aūt ſatiſfecerit libidini ſue: ⁊ cognouerit eā grauidā: recuſat illam ducere: Si aūt vir ꝓmiſerit eam ducere vxorem: ⁊ ſecuta fuerit copula carnalis: tenetur eā ducere. Si aūt aliā duxerit iſta reiecta nō eſt illa vxor ei⁹. ſed cōcubina. vt patet.

Quintū ꝓdimentum eſt Cōminatio. procans eñ minat̄ iuuēcule ꝙ niſi conſentiat ei: diuulgabit eam meretricē ꝑ totā ciuitatē: et manifeſtabit cōuerſationē eius: ⁊ ambaſiatas quas mittit q̄buſdā iuuenib⁹. Sicut fecerūt illi ſacerdotes ſenes ꝯtra Suſannā quā tn̄ de⁹ ꝓtexit ꝑ danielē ꝓphetam. Daniel. xiij. ⁊c. Sextū ꝓdimentum eſt fictio. ꝓcans. n. fingit ſe eſſe diuitē: ⁊ ꝙ induet eā velut nobilem. ⁊ dabit ei q̄cq̄d ipſa petierit. imo om̄ia ſua dabit arbitrio. ⁊ gubernationi ſue. cū ipſa videatur prudētiſſima. ⁊ nō curat de dote eius. imo ipē vult eam dotare de ſuo. ⁊ tenere matrem eius libentiſſime. Septimū ꝓdimentum eſt Cōmiſſio. procans eñ cōmittet alicui antique vt faciat taleꝫ ambaſiatam tali iuuencule. ⁊ ꝙ ardet amore ipſius ⁊ tanq̄ deſperatus occidet ſeipſum: niſi habuerit eā. Et donat illi antique multa: ⁊ plurima donaria mittit illi per iſtam antiquam⁹ que cōfortabit eam. ⁊ iſta iuuencula fidens in iſta: cōſentiet illi procāti. Certitudo peccatoꝝ cauſatur ex hoc ꝙ mulier ſeptem modis grauiter peccat. Primo ornādo viſum ⁊ faciē ſuam vltra debitum. Unde Cyprian⁹ li. de habitu virginum dicit ſic. Non virgines tantū: aut viduas. ſed ⁊ nuptas: puta etiam omnes omnino feminas admonendas: ꝙ op⁹ dei ⁊ facturaꝫ eius: ⁊ plaſma: adulterare nullo modo debeant. adhibito flauo colore vel nigro puluere: vel rubore: aut quelibet lineamenta nociua corrumpente medicamīe. ma

nus quidē deo inferunt qn̄ illud qd̄ ille for⸗
mauit reformare contēdunt. Impugnatio
iſta eſt diuini operis p̄uaricatio ⁊ veritatis
deū videre nō poteris: qn̄ oculi tibi non ſūt
quos deus fecit: ſed quos diabolus infecit.
hec ille. vnde mulierū fucatio: de qua Cypri⸗
anus loquit᷑. eſt q̄dam ſpecies fictiōis q nō
pōt eſſe ſine peccato. Vn̄ Aug⁹. dicit ī ep̄la
ad Poſſidiū. Fucari figmētis quo rubicun
dior vel candidior appareat adulterina fal
lacia eſt: qua nō dubito etiā ipſos maritos
ſe velle decipi. q̄bus ſolis p̄mittēde ſunt fe⸗
mine ornari ſm̄ veniā: nō ſm̄ imperiū. Sci
endū ꝙ nō ſemꝑ talis fucatio eſt cū pecca⸗
to mortali: ſed ſolū qn̄ fit ꝓpter laſciuiā. vel
in dei ɔtēptū. in q̄bus caſibus loq̄tur Cypri
anus. Nam aliud eſt fingere pulchritudinē
non habitā. Et aliud eſt occultare turpitudi
nē ex aliqua cā̄ ꝓuenientē puto egritudine
vel aliq̄ hmōi. hoc em̄ ē licitū: qr ſm̄ apl'm. i.
Cor. xij. Que putam⁹ ignobiliora eſſe mē⸗
bra corporis his honorē abūdantiorē circū
damus. Secūdo portando capillos alie⸗
nos: aut vltra modū colendo ſuos. Unde. i.
Pe. iij. dr̄. Sit nō extrinſec⁹ capillatura aut
circūdatio auri: aut indumenti veſtimētoꝝ
cultus. vbi dicit glo. Cypriani. Serico ⁊ pur
pura indute xp̄m ſincere induere non p̄nt.
auro ⁊ margaritis ornate ⁊ monilibus: or⸗
namenta mētis ⁊ corporis perdiderūt. hec
ille. ſed glo. ibidē dicit. Qd̄ mulieres eoꝝ q̄ ī
tribulatione erāt ɔtēnebant viros: ⁊ vt alijs
placerēt ſe pulchre ornabāt. Qd̄ fieri ap̄ſus
ꝓhibet. In quo etiā caſu loquit᷑ Cypri. Nō
aūt ꝓhibet mulierib⁹ ɔiugatis ornari vt pla
ceant viris: ne det᷑ eis occaſio peccādi cum
alijs. Vn̄. i. Thi. ij. dicit ap̄ls. Mulieres in
habitu ornato cū verecūdia ⁊ ſobrietate or⸗
nātes ſe: nō intortis crinibus aut auro aut
margaritis aut veſte precioſa. Per qd̄ dat᷑
intelligi: ꝙ ſobrius ⁊ moderatus ornat⁹ nō
ꝓhibet᷑ mulieribus: ſed ſuperflu⁹: ⁊ inuere⸗
cūdus ⁊ impudicus. Etiā ſi nulla eſt muli⸗
er q̄ vellet dormire cū muliere mortua vt ha
beret capillos ſuos, quō ergo eſt auſa porta
re capillos mulieris mortue. Tertio dum
eſt vanitatibus ornata aſpicere ⁊ aſpici de
lectando. Nam muliebris cultus ſepe viros
ad laſciuiā ꝓuocat. Prouerb. vij. Ecce mu⸗
lier occurrit tibi ornatu meretricio prepara
ta ad capiendas aīas: q̄ laqueus venatoruꝫ
eſt. hoc em̄ eſt dare viris incentiuū peccan⸗
di. ⁊ ſi quidem hac intentiōe ſe ornent vt ali
os ꝓuocent ad ɔcupiſcentiā mortaliter pec
cant. Unde Aug⁹. in ep̄la ad poſſidiū dicit
Nolo vt de ornamētis auri vel veſtis: ꝑpe
rā ha beas in ꝓhibendo ſniam: niſi in eos q̄
neqꝫ coniugati neqꝫ coniugari cupiētes: co
gitare debēt quō placeāt deo. Quarto va⸗
nas cātilenas addiſcēdo. in q̄bus v̄ba laſci
ua ⁊ ad luxuriā ꝓuocātia ɔtinent᷑. Naꝫ cor
rūpunt bonos mores colloq̄a p̄ua. vt ap̄ls
dicit. Quinto facecijs vanis qn̄ ⁊ cū q̄ non
dꝫ vtēdo. Mulier em̄ nō dꝫ cuꝫ viris loq̄ ca
per q̄ vir poſſet ad laſciuiā ꝓuocari dꝫ em̄ ꝓ
ſui honeſtate eſſe taciturna ⁊ ad vocem viri
pauere. Sexto moleſtata in pctō̄ cadēdo.
tūc em̄ amiſſa verecūdia ⁊ pudicitia effrena
te peccat. Iere. Frons mulieris meretric̄ fa
cta eſt tibi. perperā noluiſti erubeſcere. Se
ptimo ꝑſeuerādo in pctō̄. Nam impi⁹ cū in
ꝓfundū venerit pctōꝝ cōtēnit. iō dicit pſal.
Non me demergat tēpeſtas aq̄: neqꝫ abſor⸗
beat me ꝓfundū: neqꝫ vrgeat ſuꝑ me pute⁹
os ſuū. Multitudo pctōꝝ cātur ex laſciuia
⁊ vanitate mulieris quā deus odio hꝫ. ſm̄ il
lud pſ. Odiſti obſeruātes vanitates ſupua
cue. Sūt em̄ due mulieres valde ɔrie. ſ. dn̄a
honeſta: ⁊ dn̄a vana. Dn̄a honeſta multuꝫ
fuit appreciata a viro ſuo: rōne fidelis diſpē
ſatiōis. iuxta illud. Oſee. ij. Spōſabo te mi
hi in fide. vn̄ vir frāgens fidē vxori grauius
peccat quo ad deū. lꝫ quo ad mundū ḡuius
offendat mulier ꝙ vir. qr ſupponit alienū fi
liū ⁊ priuat legitimos ſua hereditate. Se⸗
cūdo rōne ſincere dilectiōis. Eph. v. viri di⸗
ligite vxores vr̄a ſicut xp̄us dilexit eccl'iam.
Xp̄s aūt dilexit eccl'iam ad ei⁹ ſaluationē, ꝓ
ea ſuſtinendo paſſionē ꝓpter ei⁹ pctōꝝ re
miſſionē. Tertio rōne v̄tualis diſpoſitōis
Apo. xij. Signū magnū appuit in celo. mu⸗
lier amicta ſole ⁊ luna ſub pedib⁹ ei⁹. ⁊ in ca
pite ei⁹ corona ſtellarū duodecim. Nā dn̄a
honeſta eſt ornata v̄tutib⁹ ſplendēs in con
ſpectu dei tāꝙ ſol. ſ. fide. ſpe. ⁊ caritate. Dis
em̄ eius fides. ſpes. ⁊ caritas eſt in deo ma⸗
gis ꝙ in viro. luna. i. vanitas mundi. eſt ſub
pedib⁹ eius: q ī hāc apparentiā pulchritudi
nis ⁊ vanitatis vilipēdit. potius volens tur
pis apparere cuꝫ honeſtate ꝙ pulcherrima
⁊ cū vanitate. Iuxta illud. Fallax gr̄a ⁊ va⸗
na eſt pulchritudo. Et ſicut ſol eſt pulchrior
res mūdi: ſic dn̄a honeſta eſt pulchrior res
in domo viri ſui. Eccl. xxvi. ſicut ſol oriēs in
altiſſimis dei: ſic mulier ornamentū eſt do⸗
mus viri ſui. ⁊ ſic ſubtracto ſole oīa corrum

pereť. ſic tota domus ſine dña honeſta eſt
inordinata. Eccľ. xxvi. Gřa ſuꝑ gřam muli-
er ſctã ⁊ pudorata. In capite ei⁹ eſt corona
ſtellarũ. xij. ꝓpter. xij. ꝯditiões mulieris ho
neſte. Primo eſt diſcreta Prouer. xiiij. mu
lier ſapiẽs edificat ſibi domũ. Secũdo eſt
ĩmaculata. Eccľ. xl. edificatio ciuitať ꝯfirma
bit nomẽ: ⁊ ſuꝑ hãc mulier ĩmaculata cõpu
tabiť. Tertio ẽ ꝟtuoſa. Ruth. iij. Scit oĩs
ppľs te eſſe mulierẽ ꝟtuť. Quarto eſt ſctã
ꝑ ꝯtẽptũ terrenoꝝ. Judith. viij. Ora ꝓ po
pulo quia mulier ſancta es. Quinto eſt ſo
bria. Eccľ. vi. Qui poſſidet mulierem bonã
inchoat poſſeſſionẽ. Sexto eſt tacita in ꝟ
bis. Eccľ. xxvi. Mulier ſenſata ⁊ tacita non
eſt ĩmutatio erudite aĩe. Septimo eſt vere
cũda in ſigno. Eccľ. xxvi. Mãdata dei in cor
de mulieris ſctẽ. Octauo eſt verax in ſmo
ne. Judith. viij. Oĩa q̃ locuta eſt vera ſunt.
Nono ẽ cõcors cũ viro ſuo. Eccľ. vij. Mu
lier ſi eſt tibi ſm aĩam tuã nõ ꝓijcias illam.
Decimo eſt diligens in oꝑe. Prouerb. xij.
Mulier diligẽs corona eſt viro ſuo. Unde
cimo eſt obediẽs viro ſuo. Ephe. v. Mulie-
res ſubditi ſint viris ſuis. Duodecimo eſt
miſericors in elemoſynarũ exhibitiõe. Pro
uerb. vlti. Manũ ſuã apuit inopi. ⁊ palmas
ſuas extendit ad pauperem. Dña vana eſt
multũ deteſtanda a viro. Prouerb. vij. Et ec
ce mulier occurrit illi ornatu meretricio ꝑpa
rata ad capiẽdas aĩas: garrulas: ⁊ vaga. qe
tis impatiens: nec valẽs in domo cõſiſtere
pedib⁹ ſuis: nũc foris: nunc in plateis: nunc
iuxta ãgulos inſidiãs ⁊c. vſq3. ⁊ neſcit q2 de
periculo aĩe illius agiť. de hui⁹ vanitate põt
dici. Signũ magnũ apparuit in velo. i. in ob
ſcuritate mũdi. mulier amicta mole ⁊ cauda
ſub pedib⁹ ei⁹: ⁊ in capite ei⁹ corona ſtultici
arũ. xij. Quãuis enĩ mulier ꝓpter honeſtatẽ
licite poſſit aliqualẽ caudã deferre. ſ. quantũ
ſufficere poſſit ad coopiendos talos: ſi incli
nareť. ſicut etiã q̃dã vſi ſũt talari tunica in
veteri teſtõ. Exceſſus tñ caude in vno aut
duob⁹ brachijs pãni eſt oĩno ꝓhibit⁹ ꝓpter
multa. Primo q2 hoc qđ ſuꝑflue expẽdiť
eſt pauperũ. Bern. Clamãt nudi: clamãt fa
melici. qd ꝓſunt tot mutatoria extenſa ĩ ꝑti
cis: aut plicata in mãticis: Noſtrũ eſt qđ va
ne expẽdiť ⁊c. Unñ xp̃s dicit. Luce. vi. Qđ
ſupereſt date elemoſynã. Secũdo quia in
hyeme cauda ꝑ cenũ ⁊ lutũ trahiť: ⁊ ſic pã-
nus corrodiť Abacuch. ij. Ue q̃ multiplicat
nõ ſua. Uſq3 quo aggrauat cõtra ſe denſum
lutum: q2 tu ſpoliaſti gentes multas. ſpolia
bunt te oĩes q̃ reliqui fuerint de populis ꝓ
pter ſanguinẽ hoĩs. Tertio q2 cauda colli-
git pulueres: ⁊ inde generanť vermes ⁊ ti-
nee corrodẽtes pãnum. Jaco. v. Ueſtimẽta
veſtra a tineis comeſta ſunt ⁊ mãducabũt
carnes veſtras ſicut ignis. Quarto cauda
ſuſcitat pulueres ⁊ offendit alios g̃dientes
per viã. pš. In puluerẽ mortis deduxiſti me
Tale incenſum porrigit dña vana tanq̃ cle
ricus diaboli. Quinto cauda ſcopat vias
⁊ ſtratas. Maritus enĩ talis dñe vt faceret
ei hmõi caudam. ſcopauit bona pauperum
rapinis: vſuris: ⁊ ſtochis. Sexto ꝓpť pur-
gandã hmõi caudã: oportet tenere famulu3
vel famulã: q̃ blaſphemãt talem dñam: ⁊ in
terdũ ſuſcitanť rixe in domo: ſi non ſit bene
mundata cauda. Septimo q2 tales famu
li peccant in amiſſione tp̃is quo occupãť in
purgatione caude: qđ deberent extẽdere in
op⁹ honeſti⁹. ⁊ talis dña eſt cã: ⁊ ip̃a peccat
mortaľr. Octauo taľ mľier aſſimilať accipi
tri q̃ nõ bñ volat ad rapinã: niſi hẽat pulcrã
caudã. Nono talis mulier aſſimilať ſerpẽ
ti ꝓpter fraudulentiã q̃ eundo facit viã tor-
tuoſam: ne cognoſcať quo vadat. Eccľ. xxv.
Cõmorari leoni ⁊ draconi placebit: q̃ꝫ habi
tare cũ muliere neq̃ꝫ. Decimo cauda iſta ẽ
ſella diaboli. exemplũ. Sctũs Zeno dum ſe
mel iret poſt beatũ Ambroſiũ vidit quãdã
mulierẽ cũ longa cauda incedente3: ⁊ cepit
ridere. Req̃ſitus aũt a btõ Ambroſio cur ri
ſiſſet: ait. Uidi quoſdã demones dormiẽtes
ſuꝑ cauda talis mulieris. ⁊ dũ ipſa tranſiret
per viã lutoſam eleuauit caudã: ⁊ demones
in ea dormiẽtes ceciderũt in lutũ. vñ alij de-
mones ſequẽtes illã mulierẽ valde riſerunt
ꝓpterea riſi. Sctũs Ambroſi⁹ orauit dñm
vt videret que ſctũs Zeno viderat: ⁊ exaudi
tus a dño eade3 vidit. Undecimo cauda
eſt receptaculũ pulicum in qua recondũtur
Duodecimo ſicut pauo h3 gľiam ſuam in
cauda faciendo rotã: ſic talis mulier in cau-
da maxime gloriať. Item dña vana eſt a
micta mole: q2 maxĩa g̃uitate peccati in ſui
vana exornatione. Eſa. iij. Pro eo q̃ꝫ eleua
te ſunt filie ſyon. ⁊ ambulauerũt collo extẽ-
to: ⁊ nutibus oculoꝝ ibant. ⁊ cõpoſito g̃du
incedebant ⁊ plaudebant manib⁹. ⁊ ambu
labant pedibus. decaluabit dñs verticem
filiarũ ſyon: ⁊ dñs crinẽ earum nudabit. In
die illa auferet dñs ornamentũ calciamen-
toꝝ: ⁊ lunulas: ⁊ torques: ⁊ monilia: ⁊ armil

las:⁊ mitras:diſcriminalia:⁊ perhiſcelidas
⁊ murenulas:⁊ olphatoriola:⁊ iaures.⁊ an
nulos:⁊ gēmas in fronte pendentes: ⁊ mu
tatoria:⁊ pallia:⁊ linteamina:⁊ acus: ⁊ ſpe
cula:⁊ ſyndones:⁊ vittas:⁊ teriſtra. Et erit
p̄ ſuaui odore fetor:⁊ p̄ zona funiculus.⁊ p̄
criſpanti crine caluiciū.⁊ p̄ faſcia pectorali
ciliciū.hec ibi. Nam in talib⁹ exceſſib⁹ offen-
dit.xij.modis. Primo offendit deū defor
mando ſibi faciē:⁊ formā a deo datā non p̄
pter occultandā maculā.ſ. ſi celtiberioſa ⁊c.
Sed ad vanitatē ⁊ laſciuiā oſtendendā:⁊ tūc
peccat mortaliter:nec pōt cōicare. Secun
do offendit xp̄m: occidēdo aīas quas ipſe
redemit dū eas ad peccandū p̄uocat.vel eti
am a bono exercitio diſtrahit. Tertio offē
dit beatā v̄ginē q̄ ſumme diligit caſtitatē ⁊
humilitatē.deteſtat̄ aūt laſciuiā ⁊ ſup̄biam.
Quarto offendit angelos q̄ ſunt dati hoī
bus ad cuſtodiā eos impediendo a fructu
miniſterij ſui. Quinto offendit ſeipā omē
tp̄s ſibi datum ad ſalutē ⁊ pniam inaniter
expēdendo. Sexto offendit ſeipſam p̄ in-
deuotionē ad miſſam ſtādo.i.Cor.xi. Mu
lier oret velato capite p̄pter angelos.i.vel p̄
pter ſacerdotes q̄ talibus vanitatib⁹ conta
minant̄.vel p̄pter angelos.i. hoīes ſtātes
ad miſſam.⁊ diuina officia q̄ ſcandaliſant̄.
vel p̄pter angelos q̄ aſſunt celebrationi miſ
ſe ⁊ officiorum.pſ. Preuenerūt p̄ncipes ↄiūn
cti pſallentibus:in medio iuuencularū tym
paniſtriarū.q̄ offendūt̄ ex indeuotiōe harū
vanitatū. Septimo offendit ſeipſam meri
tū ſue orōnis p̄dendo.Eſa i.Cū multiplica
ueritis orōnem v̄ram nō exaudiā.Manus
enī v̄re ſanguine plene ſūt. Octauo offen
dit ſeipſam multipliciter infamādo.vnde ſi
cut fumus ignē:⁊ palea in crinibus eq̄ vēdi
tionē.ſic vanitas in muliere meretriciū.⁊ la
ſciuā intētionē ſignificat. Nono offendit
p̄ximū indebite alienū retinēdo.Nam ſi q̄s
creditor debeat habere aliq̄d a marito dn̄e
vane nō pōt exigere p̄pt̄ ſup̄fluas expēſas
quas fecit maritus ei⁹ p̄ ea. Decimo malū
exēplū dn̄e honeſte prebēdo.q̄ p̄pter talē
vanitatē viſam dn̄a honeſta ſup̄ata tēpta-
tiōe cōcupiſcit eadē vel ↄſilia vana. Unde
cimo ſequit̄ dāmum marito dn̄e honeſte nō
portātis vanitates:q̄ ↄtinue apud eū ↄque
rit̄ talis mulier.vſq̄ quo oporteat pauperē
maritū ſibi de ſimilib⁹ vanitatibus p̄uidere
vn̄ ſepe venit vſurarius:ne ob ſup̄fluitates
expēſarū in maiorē paupertatem deueniat.

Duodecimo p̄ximū ad murmurādum de
ipſa p̄uocādo:cui tales vanitates diſplicēt
vn̄ in cōi ⁊ p̄uatim deteſtātur ei⁹ vanitates
talis dn̄a vana ſepi⁹ excuſat ſe dicēs ideo ſe
pulcrā facere vt placeat viro ſuo. Sed iſta ē
excuſatio in pctīs.q̄ vir eā magis videt in
domo:q̄ extra domū. Eſt enī mulier talis
diſſimilis tabernario:q̄ cū duplex habeat vi
nū in taberna.ſ.bonū ⁊ malū.ſeruat bonū
p̄ exeūtibus quotidie in taberna.⁊ malū p̄
forenſibus. Iſta v̄o dn̄a vana dum exit do
mū cupit placere forēſibus: in domo autē
corā viro ſuo eſt turpis ⁊ maculoſa.in ſignū
q̄ nō diligit eū. In capite dn̄e vane eſt co
rona ſtulticiarū.xij.p̄pter.xij.mala ſeius cō
ditiones. Primo eſt ſuperba.q̄ ſequit̄ p̄
priam volūtatem ⁊ vult eſſe dn̄a in domo.
Eccl.xxv. Mulier ſi p̄matum habeat in do
mo cōtraria eſt viro ſuo. Secūdo eſt odio
ſa per infamiā cōuerſatiōis. Prouerb.xxx.
Per tria mouet̄ terra.⁊ quartū q̄d nō pōt
ſuſtinere.ſ.p̄ odioſam mulierē cū in matri-
monio fuerit aſſumpta. Tertia eſt cupida.
ſcȝ p̄ amorē terrenorum. Zach.v. Ecce due mu
lieres egredietes ⁊ habebāt alas quaſi alas
milui q̄ eſt rapaciſſimus. Quarto eſt luxu
rioſa.ij.Iere. In omī colle ſublimi. ⁊ ſub oī
ligno frondoſo p̄ſternebaris tu meretrix.
Quinto ē ebrioſa.Eccl.xxvi. Mulier ebri
oſa ira magna ⁊ ↄtumelia.⁊ turpitudo illi⁹
nō cōteget̄. Sexto eſt clamoſa Prouer.ix.
Mulier ſtulta ⁊ clamoſa plenaq̄ȝ illecebris
⁊ nihil oīno ſciēs: ſedet in foribus domus
ſue ſuper ſellā in excelſo vrbis loco vt vocet
tranſeūtes per viā ⁊ pergētes itinere ſuo.
Septimo eſt crudelis.Eccl.xxv. Nequitia
mulieris īmutat faciem eius:⁊ obcecat vul
tum ſuū tanq̄ vrſus. Octauo eſt inuerecū
da.Ierem.iij.Frons mulieris meretricis fa
cta eſt tibi noluiſti erubeſcere. Nono ē fal
lax in ſermone.Prouer.v. Ne intēderis fal-
lacie mulieris Fauus enī diſtillās labia me
retricis ⁊ nitidius oleo guttur eius. Nouiſſi
ma aūt illius amara quaſi abſinthiū: ⁊ acu
ta lingua ei⁹ ſicut gladi⁹ biceps. Decimo
eſt vaga. Prouer.vij. Garrula ⁊ vaga ⁊ q̄e
tis impatiēs. Undecimo ē demōiaca. Lu.
xiij. Erat mulier hn̄s ſpm̄ imūdū. Duode
cimo eſt fatua Prouer.xi. Circulus aureus
in naribus ſuis mulier pulchra ⁊ fatua. Cū
ergo Maria magdalena his vanitatib⁹ im
plicita fuerit:per maxime deū offendit. Io
vides hāc mulierem in ſtatu offenſionis.

Secundo vides hāc mulie
rē in ſtatu ꝯuerſionis. Vñ Greg. in omel.
hodierna dicit ſic. Cogitāti mihi de marie pe
nitētia. flere magis libet ꝙ aliqͩ dicē. Cu
ius inqͭ vel ſaxeum pectus hui⁹ peccatricis
lachꝛyme ad exēplū pnīe nō emolliāt: Con
ſiderauit em̄ qͩ fecit ⁊ noluit moderari qͩ
faceret. Sup ꝯuiuantes ingreſſa eſt. nō iuſ
ſa venit. inter epulas lachꝛymas fudit. Di
ſcite quo doloꝛe ardet q̄ inter epulas nō eru
beſcit. hec ille. Ad ꝑfectā pniam reqͥrūtur
quattuoꝛ. Primo ꝙ ſit vniuerſalis. Pnīa
em̄ eſt qͩdam medicina aīe infirme peccatis
Curatio aūt coꝛpis nō eſt ſalubꝛis ſi ali. ua
ꝑs maneat egrota, ita etiā pnīa de vno pctō
⁊ nō de oībus eſt inutilis aīe. Jō dixit. Eze
chias. Eſa. xxxviij. Recogitabo tibi oēs an
nos meos in amaritudi. aīe mee. Secūdo
ꝙ ſit internalis. Aqua em̄ pnīe nō perfecte
lauat aīam a ſoꝛdibus pctōꝝ: niſi ad intrin
ſeca aīe ingrediat̄. Jerem̄ iiij. Laua a mali
cia coꝛpus tuū. Tertio ꝙ ſit penalis. Naꝫ
in vulneribus coꝛpis quāto doloꝛ eſt maioꝛ
in extricādo ſaniē, ita in moꝛbis mētis: pe
ne ſunt qͩdam medicine qͩbus aīa ſanat̄. pſ.
Qm̄ ego in flagella paratus ſum: ⁊ do. me.
in cō. m. ſemp. Quarto ꝙ ſit liberalis. qꝛ ſi
cut in ciuilib⁹ pena eſt ſatiſfactoꝛia ſi ſit vo
lūtarie accepta. Sic in moꝛalib⁹ ꝙ̄to pnīa ē
magis volūtaria tāto eſt magis ſatiſfacto
ria. Jō modica pnīa in h̄ mūdo plus ſatiſfa
cit: ꝙ̄ multa pnīa in purgatoꝛio cū ſit volū
taria. Sed pena purgatoꝛij eſt violēter infli
cta. iō dꝛ Judi. v. Qui ſpōte obtuliſtis aīas
vr̄as bñdicite dño. Perfectā pnīaꝫ īpediūt
qͣttuoꝛ. Primo ꝯſcia indurata. Sūt em̄ q̄
daꝫ aīe ita dure ſicut ſaxa ꝙ nulla cōpūctōe
aut inſpiratiōe valēt īmutari. ſicut iudei ab
initio fuerūt dure ceruicis. qͩbus dꝛ. Ezech.
xxxvi. Auferā a vob̄ coꝛ lapideū: ⁊ dabo vo
bis coꝛ carneū. Tales ei n̄ ſūt apti ad pnīaꝫ
ſ ad eternā repꝛobationē. Eccl. iij. Coꝛ durū
male hēbit in nouiſſimo ⁊c. h̄ impedimētuꝫ
nō fuit ī Magdalena. iō dꝛ ī euāgelio. Mu
lier. Nam mulier facile cōpatit̄ infirmo ꝑpt̄
mollitiē coꝛdis ſui. vñ ꝓuerbialiter dꝛ. vbi
non eſt mulier: ingemiſcit eger. ⁊ ꝓpter hoc
facile inclinat̄ ad pnīam. Secūdo cōſuetu
do firmata. Nam cōſuetudo vertit̄ in natu
ram: ⁊ ita in neceſſitateꝫ. ſicut em̄ cibus ma
lus pōt nō ſumi. ſed ſumptus neceſſario no
cet. ⁊ ſicut egritudines inueterate ſunt incu
rabiles. ſic cōſuetudo peccādi firmat habitū
malū vt nō poſſit tolli. Jerem̄. xiij. Si muta
re poteſt ethiops pellē ſuā aut pardus varie
tates ſuas: ita vos poteritis benefacere cuꝫ
didiceritis malū. hoc impedimentū nō fuit
in Magdalena. iō dꝛ in euāgelio. Erat: qͦ
eſt tp̄is p̄teriti impꝑfecti. qꝛ pctm̄ ei⁹ nō erat
inueteratū: ſ facile ſanabile. Tertio diſſen
ſio ꝓuocata. Naꝫ pugna ꝯtinua eſt inter rō
neꝫ ⁊ paſſionē. inter intellectiuā ⁊ ſenſitiuā
partē. Gal. v. Caro ꝯcupiſcit aduerſus ſpm̄
⁊ ſpūs aduerſus carnē. h̄ em̄ ſibi inuicē adu
ſant̄. ⁊ Ro. vij. Video in mēbꝛis meis aliā
legē repugnātē legi mētis mee. h̄ impedimē
tū nō fuit in Magd. iō dꝛ in euāgelio. Jn ci
uitate. ſ. hierl'm: q̄ dꝛ viſio pacis. qꝛ aīa ꝑfe
cte cōtrita ſubijcit ſibi paſſiones cōtrarias.
Quarto innocētia eſtimata. Si em̄ aliqͥs
pctōꝛ ſua falſa opinione exiſtimat ſe inno
centē nō flectit̄ ad pnīam. exēplū. Jnfirm⁹
nō vult recipe medicinā qñ exiſtimat ſe nō
infirmari. vt pꝫ in freneticis ⁊ fatuis. Silr̄ dꝛ
cōiter ꝙ de⁹ nūꝙ̄ fec̄ de fatuo ſapiētē. Rō ē
qꝛ nunꝙ aliqͥs acceſſit ad xp̄m: q̄ diceret ⁊
eſtimaret ſe fatuū ⁊ rogaret ꝑ ſapīa habēda
Jere ij. dixiſti. Jnnocēs ego ſuꝫ: abſqꝫ pctō
ego ſum. ꝓpterea dic̄ dñs. Ego iudicio ꝯtē
dā tecū: ꝙ̄ vilis fctā es nimis iterās vias tu
as. h̄ impedimētū nō fuit in Magd. iō dꝛ ī
euāgelio. Peccatrix nō em̄ reputauit ſe īno
cētē. ꝑfctām pnīaꝫ p̄cedūt qͣttuoꝛ. Prīo di
ligēs inueſtigatio. Nā veri penitētes diligen
ter inueſtigāt quō poſſint xp̄i miſcꝺiam in
uenire. Cant. ij. Surgam ⁊ circuibo ciuita
tem. queram quē diligit anima mea. exem
plum. Jlli qui ſunt deiecti a gratia alicuius
pꝛincipis: querunt quomodo valeant priſti
nam gratiā recuperare. vt patet de Semey
qui cum pꝛouocaſſet Dauid ad iram. queſi
uit diligenter vt in gratiam rediret. ij. Reg.
xix. Sic Magdalena longa inueſtigatione
queſiuit gratiam chꝛiſti: quam tandem in
uenit. ideo dicitur in euangelio. vt cognouit
⁊c. Secundo eligens pꝛeparatio. verus
penitens poſt inueſtigationē ſollicite ſe de
bet pꝛeparare per bonum pꝛopoſitum ⁊ fir
mam voluntatem perſeuerandi in bonum.
Exempim de filio pꝛodigo. Luce. xv. Sic
Magdalena poſtꝙ̄ inuenit queꝫ querebat
ſufficienter ſe pꝛeparauit ad perficiendum
qͦ intēdebat. ideo dicit̄ in euāgelio. Attulit
alabaſtrū vnguēti. volūtas em̄ ē ſicut alaba
ſtrum per firmitatem boni ꝓpoſiti. ꝯtinēs

vnguētū ꝑcioſum.ſ.grām ſpūſſancti.Eſa.xi.
Spūs dñi ſup me,eo ꝙ vnxerit me. Tertio
erubeſcēs attritio. Nā ver⁹ penitēs veniēs añ
cōſpectū dei oīa ꝓſpiciētis dꝫ vehemēter eru
beſcere. Verecūdia.n.eſt paſſio quā incurrit
appetit⁹ de aliq̄ turpi.ꝛ maxīe in cōſpectu ho
neſtoꝝ.cū aūt feditas peti ſit maxīa ꝛ turpiſ-
ſima.ꝛ pñīa vult⁹ dei ſit honeſtiſſima.iō pec
cator veniēs añ cōſpectū dei ꝑ pñīam.dꝫ ve-
hementer,erubeſcere.ꝯtra qḋ dr Trenoꝝ.iij.
Frons mulieris meretricis facta eſt tibi no-
luiſti erubeſcere.Sic magdalena poſtq̄ ꝑpa
rata venit ante faciē xp̄i ducta ꝯſcīa de petis
maximā habuit verecūdiā.vñ nō ſtetit ante
ꝯſpectuꝫ xp̄i:ſed q̄rebat ſe occultare.iō dr in
euāgelio.Et ſtās retro.ſ.vultū xp̄i ferre non
ſuſtinens. Quarto inclināſ humiliatio.nā
ꝑfecte penitēs dꝫ ſeipm̄ ꝑfecte humiliare.qr
ꝯtraria cōtrarijs curanf.Omīe aūt petm̄ pce
dit ex ſupbia.cū null⁹ peccet mortalif:niſi ex
inobediētie cōtumacia dīnoꝝ ꝑceptoꝝ.Nu.
xv.Aīa q̄ peccauerit ꝑ ſupbiā ꝑibit de poplo
ſuo:qm̄ aduerſus deū rebellis fuit Sic mag.
poſtq̄ erubuit:ſeipam hūiliauit iō dr in euā-
gelio.Sec⁹ pedes dñi ſ.humiliter ſe ꝓſternē
do vt ſic facili⁹ miam a deo cōſeq̄retur.Per-
fectam pñīam cōcomitanf quattuor. Prīo
cōfeſſio pura.nā ſicut aqua mūda inq̄namē
ta carnis abluit ſic cōfeſſio pura ſordes mē-
tis diluit.ps.Dixi cōfitebor aduerſū me iniu.
me do ꝛ tu.re.impi.pec.mei.qr vo in diluuio
lachrymarū petā nō ſolū dimittūtur.ſ etiaꝫ
elonganf,iō ſequif.Verūtm̄ in diluuio aqua
ruꝫ multarū ad eū nō approximabūt.Hanc
ꝯfeſſionē hūit Mag quā ſignat pedū ablutō
ꝛ ipa lauit pedes ieſu,ꝓ ō dr in euāgelio.La
chrymis cepit rigare pedes ei⁹. Secūdo ſa-
tiſfactio ꝑfecta de petis iā ꝯfeſſis. Nā ſicut ꝑ
cōfeſſionē abluif culpa.ita ꝑ ſatiſfactionē q̄
fit in pñīa dimittif pena ꝛ abſtergif.ꝓuerb.
iij.Liuor vulneris ſanat mala.i.opus ſatiſfa
ctiōis abſterget penā ad quā petōr erat obli-
gatus ꝑſoluendā duri⁹ quidē in alio ſeculo:
ſi nō ꝑſoluerit in iſto.hāc ſatiſfactionē habu
it Mag.quā ſignat pedū abſterſio ꝛ ipa abſ
terſit pedes ieſu iō dr in euāgelio.Et capill'
capitis ſui terſit.lꝫ em̄ ꝑ actū cōfeſſiōis ablu
atur culpa:nō tñ pena.Alioqñ fruſtra impo
neref pñīa poſt cōfeſſionē. Tertio recōcilia
tio ꝯſūmata poſt ꝑfectaꝫ ſatiſfactionē.Nam
poſt plenā ſatiſfactionē aīa deo recōciliatur
quia ſi talis tūc moreref ſtatim ad celū aſſu-
meretur.Hanc recōciliationem habuit mag-
dalena:quā ſignat actus oſculationis.Ideo
dicif in euāgelio. Et oſculabaf pedes eius.
Qui em̄ mutuo reconcilianf.ſolent oſculari.
Vñ Dauid qñ recōciliauit ſibi Abſalō oſcu
latus eſt eū.ij.Reg.xiiij. Quarto cōſolatio
amena poſt recōciliationē.De natura em̄ cu
iuſlibet actus virtuoſi eſt,vt delectationē af-
ferat poſt triſticiam ſicut act⁹ viciosus relin-
quit triſticiā poſt delectationē.Seneca.Ex-
trema gaudij luct⁹ occupat.Salomō.Riſus
dolore miſcebitur.Vñ angelus bon⁹ in ꝓnci
pio viſitationis ſue cōturbat.ſed poſtmodū
letificat.Luce.i.E cōtra aūt angelus malus.
hanc cōſolationē habuit magdalena:quaꝫ ſi
gnat actus vnctiōis,Ideo dr in euāgelio.Et
vnguēto vngebat.vñ vehemēter exhilarata
fuerat ex delectatiōe quaſi inebriata ſpū.nul
lam verecūdiam patiebaf ſeipſam hominibus
manifeſtando.Suā penitentiā nō occultan-
do.In cōſpectu cōuiuantiū ingrediendo.do
muꝫ alienā abſqꝫ licentia irruendo:quaſi im-
portuna cōuiuio.opportuna beneficio.Vn-
de ex poſt ſanctiſſimā duxit vitā,vt pꝫ.

Tertio vides hanc mulie

rem in ſtatu Sanctificationis.Nā quia pec-
cata multa habuit:ideo multipliciter ſatiſfe-
cit. Primo ꝑ opera pietatis ꝛ mīe.qm̄ xp̄m
pauit.Joh.xi.Fecerunt aūt ei cenam.ſ.mar-
tha ꝛ Maria:xp̄m hoſpitio recepit.Luce.x.
Intrauit ieſus in quoddā caſtellū ꝛc.Xp̄m
in tribulatiōe poſitū viſitauit.Joh.xix.Sta-
bant iuxta crucē ieſu:mater ei⁹ ꝛ maria mag
dalene.Xp̄o obſequium prebuit.Mar.xvi.
Maria magdalene ꝛc.Emerūt aromata vt
venientes vngerēt ieſum. Secūdo ꝑ opera
humilitatis et pñie:qm̄ offenderat deū ocu-
lis:capillis:ore:vnguētis iō in his oīb9 ſa-
tiſfecit.ſ.de oculis lachrymas emittendo.ca-
pillis pedes tergendo.ore pedes oſculando:
vnguētis pedes vnguendo. Grego.quot in
ſe habuit oblectamenta.tot de ſe inuenit ho-
locauſta.cōuertit ad cumulū virtutū:numeꝝ
criminū.vt totū ſeruiret deo in pñīa quicq̄d
deū cōtēpſerat in culpa. Tertio ſatiſfecit ꝑ
opera liberalitatis ꝛ gratie. Nam xp̄o dedit
munus a corde:cum dicif.Dilexit multum.
Munus ab ore.cū dicif.Oſculabaf pedes
eius.Munus a manu.cum dicif Vnguento
vngebat.Munus ab obſequio.cum dicitur.
Lachrymis cepit rigare pedes eius. Iſta
quattuor antiqui ſuis hoſpitibus exhibebāt.
que phariſeus xp̄o exhibere cōtempſit.ſ.mu

mis a corde.qꝛ recipiebant eos ex caritate.
Hanc caritatē chriſto exhibere phariſeus
ɔtēpſit:qꝛ parū dilexit. Ideo dicit. Cui au-
tem minus dimittit minus diligit. Exhibe-
bant munus ab oꝛe.ſ.oſculum in ſignū ſecu
ri hoſpitij. Iſtud phariſeus nō habuit: quia
xp̄o obſculum nō dedit. Exhibebant munꝰ
a manu:qꝛ vngebant caput ad refrigerium
Iſtud phariſeus non habuit: qꝛ caput xp̄i
nō vnxit. Exhibebant munus ab obſequio.
qꝛ lauabant eius pedes pꝛe laboꝛe itineris.
Iſtud phariſeus nō habuit:qꝛ pedes chriſti
non vnxit.

¶ **Quarto vides hanc mu**lierem in ſtatu attractionis. Nemo eñi po-
teſt venire ad deū niſi ab ipſo trahat. Joh.
x. Nemo pōt venire ad me niſi pater q̄ mi
ſit me traxerit eum. Traxit aūt xp̄s Mag
dalenā qnqꝫ funiculis. Pꝛimo ſua ama-
bili viſione.in facie q̄dem xp̄i ſplendoꝛ diui
nitatis relucebat.q̄ ad ſe peccatoꝛes trahe-
bat. Jeronī. Certe fulgoꝛ ⁊ maieſtas diuini
tatꝭ occulta in humana facie relucebat. Naꝫ
ad ſe trahere poterat ſuo aſpectu. Heſter.v.
valde admirabilis es facies tua plena ē grā
rum. Secūdo potenti dignatiōe. Si eniꝫ
in magnete lapide hec virtus eſt:vt anulos
⁊ feſtucas ſibi copulet:q̄to magis dn̄s om
niū creaturarū ad ſe trahere poterat quos
volebat.vt dicit Hieronī. Tertio internali
inſpiratiōe. Greg̃.in omel. Quid miramur
fratres? Mariā venientē an dn̄m ſuſcipien
tem? Suſcipientē dicam an trahentē? Dicā
melius ſuſcipientē ⁊ trahentē:qꝛ nimirū ip
ſe eā per piam traxit intus.⁊ p̄ miſericor-
diam ſuſcepit foꝛis. Quarto odoꝛifera cō
uerſatione. Cant.i. Trahe me poſt te:curre
mus in odoꝛē vnguentoꝝ tuoꝝ. Bern̄. Di-
no ꝑpter manſuetudinē q̄ in te pꝛedicatur
dn̄e ieſu:curremus poſt te:audientes q̄d nō
ſpernas pauperē:peccatoꝛē nō hoꝛreas nō
publicanū ſupplicantē:nō peccatricē lachꝛy
mātē ⁊c̄. Quinto deuota oꝛone. Oꝛones
eñi ſunt q̄dam funiculi per quos deus nos
ad ſe trahit. Aug̃. Quē trahat ⁊ quē nō tra
hat. Quare iſtum trahat:⁊ illū non trahat.
Noli velle inueſtigare ſi nō vis errare. Non
dū traheris:oꝛa vt traharis ⁊c̄.

¶ **Quinto vides hanc mu**lierem in ſtatu ꝑtectiōis. Nam ipſa habuit
ſeptē murmuratoꝛes ɔtra ſe. Pꝛimus fuit
phariſeus. Ideo dꝛ in euāgelio. Vidēs aūt
phariſeus qui vocauerat eū ⁊c̄.vſqꝫ: qꝛ pec
catrix eſt. Et iſte murmurauit ex ſuperbia.
Secūdus fuerūt ſcribe.ibidem. Vñ cepe-
rūt q̄dam qui ſimul accūbebāt dicere intra
ſe.qualis eſt hec⁊c̄.⁊ iſti murmurabāt ex in
uidia. Tertius fuit Martha. Luce.x. Dn̄e
nō eſt tibi cure ꝙ ſoroꝛ mea relinquit me ſo
laꝫ miniſtrare. Et iſta murmurabat ex zelo
vel laboꝛis āguſtia. Quartus fuit Judas
Joh.xij.dixit ergo iudas. Quare vnguētum
iſtud nō venit.ccc.denarijs: ⁊ datuꝫ eſt ege
nis.⁊ iſte murmurabat ex auaricia quia fur
erat. Quintus fuerūt diſcipuli. Mat.xxvi.
Indignati ſunt diſcipuli dicētes.vt q̄d ꝑdi-
tio iſta vnguēti facta eſt.⁊ iſti murmurabāt
ex indiſcreta miſericoꝛdia. Sextus fuerūt
angeli. Joh.xx. Vidit duos angelos qui di
cūt ei:mulier q̄d ploꝛas? ⁊ iſti murmurabāt
ex leticia. Septimus fuit xp̄s. Joh.xx. qui
dixit ei.noli me tangere.⁊ iſte murmurabat
ꝑpter fidem magdalene imꝑfectā.vñ dixit
ei.nōduꝫ eñi aſcendi ad patrē meū.ſ.in coꝛ-
de tuo ⁊c̄. Sed circa murmuratiōnē pha-
riſei ſciendū ꝙ phariſeus in coꝛde ſuo mur-
murabat.ix.modis q̄bus xp̄us rn̄debat per
ſingulas partes euāgelij. Pꝛimo dicebat
Iſta meretrix nō eſt vocata ad cōuiuiū no-
ſtrū q̄s ei hoc ſignificauit:q̄s eam adduxit?
Xp̄us rn̄dit dicēs. Ego q̄ in hūc mundū ve
ni pctōꝛes ſaluos facere ip̄aꝫ inuitaui ipſaꝫ
vocaui cū dixi. Si q̄s ſitit veniat ad me ⁊ bi
bat. Non ergo temerarie:ſꝫ pꝛudēter acceſſit
Non eñi domū tuā intraui ꝑpter ſumēduꝫ
tuū cibū:ſꝫ ad reficiendū pctōꝛes: ⁊ ſanādū
egrotos.qꝛ meus cibus eſt vt faciā volūta-
tem pr̄is mei⁊c̄. Secūdo dicebat. Iſta mu
lier eſt vaga ⁊ inſtabilis.motus eiꝰ ad ſalu
tem eſt violentus ⁊ nō multū deliberatꝰ.vñ
nō ꝑſeuerabit diu in hoc ꝓpoſito. Xp̄us rn̄
dit dicēs. Oīa vana mūdi ɔtēpſit. ſtabiliqꝫ
aīo ad fontē mīe acceſſit lauāda nō deīceps
caſura in pctm̄.vñ dꝛ ī euāgelio. Ut cogno-
uit ꝙ xp̄us.ſ.ſaluatoꝛ accubuiſſet in domo
Symonis lepꝛoſi:ecce ꝙ fuit vocata attu-
lit alabaſtrū.i.firmū ꝓpoſitū in grā ꝑſeuerā
di. Tertio dicebat. Iſta mulier ſine ruboꝛe
⁊ verecūdia fronte meretricia ⁊ ꝓſumptuo-
ſa huc acceſſit. Xp̄s rn̄dit dicēs. Aduertēs
ſe pꝛebuiſſe magnum ſcandalum toti ciuita
ti:erubeſcit coꝛā nobis apparere. vñ humi-
liter accedēs ſtat retro petens ſibi indulge-
ri. Quarto dicebat. Iſta mulier non reco-

gnoſcit peccatū ſuum: quia cum arrogantia neminē ſalutādo neminē reuerendo nemini inclinādo ad nos introiuit. Xp̄s r̄ndit dicens. q2 cognoſcit pctm̄ ſuū ⁊ ſe grauiter deum ⁊ hoīes offendiſſe: non ſalutat: non reuereſ hoīes quaſi eos ad peccatū alliciēdo vt prius faciebat: ſed mutatis morib⁹ miſericordiam dei interpellat ideo ſtat ſecus pedes dn̄i. Quinto dicebat. Nos habebam⁹ colloquia valde honeſta ꝓpter q̄ augebaſ in nobis deuotio ⁊ cōſolatio: ⁊ iſta mulier venit ad tribulandū nos. Xp̄us r̄ndit dicens Gaudiū eſt angelis dei ſup vno peccatore pn̄iam agente ꝙ ſuper. xcix. iuſtis q̄ non indigent pn̄ia. vn̄ nō interrūpit cōſolationē noſtrā: ſꝫ ſua pn̄ia nos letificat ideo lachrymis pedes dn̄i lauat. Sexto dicebat. Iſta mulier coinqnauit corpus ſuū viuēdo luxurioſe cū mūdanis ⁊ diſcolis: modo aūt venit vt fornicef cū ſacerdotibus ⁊ deo deuotis. Xp̄us r̄ndit dicens. Non venit fornicari cū abiecerit oīa inclinātia ad fornicationē: ſed ſm̄ legē venit ad ſacerdotes a peccatis ſuis mūdari. ideo capillis capitis ſui tergit pedes dn̄i. humili obſequio eos deputat: quos ad peccatū prius cōponebat. Septimo dicebat. Iſta mulier venit ꝓpter fallaciā ⁊ ꝑditionē: ſicut legiſ. ij. Reg. xx. De Joab qui oſculans amaſa ipſum occidit. Forte aliqs ꝓmiſit ei magnū theſaurū ſi nos in eius cōcupiſcentiā adduxerit. Xp̄s r̄ndit. Iſta mulier ex deuotiōe oſculaſ pedes dn̄i in ſignū recōciliatiōis q2 enī fuerat dei inimica. ideo oſculaſ pedes dn̄i ad innuendū ꝙ erat deo recōciliata. Octauo dicebat. Iſta mulier ē fatua ⁊ imprudēs. nōne poterat expectare in aliā horā: ⁊ forte magis ſobriā. Xp̄us r̄ndit dicēs Non eſt fatua: ſed prudēs: q2 ſcribiſ. Ne tardes cōuerti ad dn̄m deū tuum: ⁊ ne differas de die in diē. nec dꝫ expectare horam magis ſobriā. q2 in quacūqꝫ hora ingemuerit pctōr ⁊ cōuerſus fuerit ad dn̄m: oīm iniquitatū eius quas fecerat nō recordabiſ Ideo vnguēto precioſo vngit pedes dn̄i: ⁊ domus. i. eccl'ia impleta eſt ex odore vnguēti. Nono dicebat. Iſte xp̄us debet eſſe ſimilis huic meretrici: qm̄ ſi hic eſſet ꝓpheta ſciret vtiqꝫ que ⁊ qualis eſt mulier que tangit eū q2 peccatrix eſt. Xp̄s r̄ndit dicēs. Symon habeo tibi aliqd dicere ⁊c̄. vſqꝫ. recte iudicaſti. vbi xp̄s oſ̄dit ſe eſſe verū deū q̄ venit ꝯdonare pctā. Vn̄ Petr⁹ rauēnas dicit Erras phariſee, lutuꝫ tāgit ſol: ſꝫ nō inmutat ſolē. Medicū cū tāgit vulnera putredo non corrūpit. Judicē ꝗuis tāgat reus maculare nō pōt. iō dixit xp̄s mulieri. Remittūſ tibi pctā. fides tua te ſaluā fecit: vade in pace.

¶ Sexto vides hāc mulierē in ſtatu glificatiōis. Nam xp̄us de ea dixit. Luc. x. Maria optimā partē elegit q̄ nō auferef ab ea. in q̄ v̄bo denotauit xp̄s ptē Marie fore maioris glie: ꝙ partē Marthe in ſe ptē. Primo Maria elegit optimā partē. i. diuturniorē: q2 vita ꝯtēplatiua hic incipit: ⁊ in celeſti patria ꝑficiſ. q2 amoris igne q̄ hic ardere incepit: cū ipſum quē amat viderit in amore amplius igneſcit. Secūdo meliorē. i. qetiorē: q2 vita actiua in labore corpis cōſiſtit. ꝯtēplatiua v̄o ī ocio mētis. Joh. xi. Maria aūt domi ſedebat. glo. Maria ſedet q2 ī xp̄o mentis requie fruiſ. Tertio meliorē. i. digniorē: q2 actiua corpe miniſtrat ꝓximo. Cōtēplatiua v̄o ſpū miniſtrat deo. ps. Mihi aūt adherere deo bonū eſt. Iſi. Contēplatiua vita eſt q̄ vacat ab oī negocio ⁊ in ſola delectatiōe defigiſ. Quarto meliorē. i. pulcriorē. Rachel enī erat pulcra facie. ⁊ Lya lippis erat oculis. Gen̄. xxxiij. Vix enī ei⁹ vix pulcre. Quinto meliorē. i. ſecuriorē: q2 actiua incedit p viā vbi ſunt ꝑicula. ꝯtēplatiua vero p celū. Greg. Facile euadit laqos in terris q̄ mentē hꝫ in celis. Prouerb. iiij. Oēs ſemite ei⁹ pacifice. Sexto meliorē. i. ꝓcioſiorē ⁊ cariorē: q2 actiua multoꝝ ē. Cōtēplatiua v̄o paucoꝝ: qd̄ ſignificatuꝫ eſt in archa Noe. q̄ inferius erat lata ⁊ ſupius in cubito ꝯſummata. Gen̄. vi. Septimo meliorē. i. iocūdiorē ⁊ deuotiorē: q2 maria vngit: martha pūgit. Nam xp̄s in reſurrectiōe ſua p̄mo marie apparuit. Mat. xxv. Secūdo more ſolito eā alloquut⁹ eſt vt quē nō cognoſcebat vidēdo cognoſceret audiēdo: qn̄ dixit ei. Noli me tangere. Tertio ſe palpādū ei prebendo: q2 mulieres acceſſerūt ⁊ tenuerunt pedes eius. Quarto officiū apl'atus ei iniūgendo qn̄ dixit. Vade ad fratres meos ⁊ dic eis. Aſcēdo ad prēm meū: ⁊ patrem veſtrū. deū meū: ⁊ deū veſtrū. Joh. xx. vt ſic cognoſceret ipſa gaudia ſue glificationis. per ieſum xp̄m dn̄m noſtrū. Amen.

¶ In feſto ſancti Jacobi apl'i. Sermo. xliiij.

Sedeat vnus ad dexteram tuā. Mat. xx. Et in euangelio p̄ntis ſolēnitatis. Ma

xxiiij.dicit̃.Duo erunt in lecto:vnus aſſumetur ⁊ alius relinquet̃.Sup quo verbo moueo q̃onem.vtrũ beatus Jacobus rõnabiliter aſſumptus fuerit ad ſpũalium diſpenſationẽ.qui xp̃o attinebat ſm̃ temporaleꝫ cognationẽ. ad iſtam q̃onem reſpõdent duo doctores eccl'ie. Primus eſt btũs Augꝰ. ſuper illud Jaco.ij.Nolite in perſonarũ acceptione fideꝫ habere dñi noſtri ieſu chriſti dicẽs ſic. Quis ferat ſi quis diuitem eligat ad ſedem honoris eccl'ie.cõtempto paupere inſtructiore ⁊ ſanctiore.hec ille. Secundus eſt ſanctꝰ Thomas ſc̃da ſecũde.q.lxiij. art.ij.dicẽs ſic. Circa conſanguineos diſtinguendũ eſt. quia q̃nꝫ ſunt minus digni. ⁊ ſimpliciter:⁊ per reſpectum ad donum cõe. ⁊ ſi ſic dignioribꝰ preferant̃ eſt peccatũ pſonarum acceptionis in diſpenſatione ſpũalium.Quãdoꝫ vero conſanguinei ſunt eq̃ digni vt alij.⁊ ſic licite poſſunt cõſanguinei abſqꝫ perſonarũ acceptione alijs preferri. quia ſaltẽ in hoc preeminent ꝙ de ipſis maior fiducia haberi poteſt: vt vnanimiter ſecum negocia eccleſie tractent.hec Thomas

Sciendũ ꝙ ad dignitatem eccleſiaſticam poteſt quis aſſumi quattuor modis. Uno modo attenta cõditione nõ faciente ad cauſam ꝑpter quã ſit dignus hoc dono. Exemplum.ſi q̃s ꝓmoueat petrũ ad prelationem vel magiſteriũ q: eſt diues.vel q: eſt cõſanguineus ſuꝰ.⁊ ſic eſt pctm̃ acceptionis pſonarũ.Deutero.xvi.Non accipias cuiuſqꝫ pſonã nec munera. Cõſanguinitas eñ facit aliquẽ dignũ ad hoc ꝙ inſtituat̃ heres patrimonij.nõ aũt ad hoc ꝙ cõferat̃ ei prelatio eccleſiaſtica. Secũdo modo attẽta conditione faciente ad cauſaꝫ dignitatis vel debiti.Exemplũ.ſi q̃s ꝓmoueat aliquẽ ad magiſteriũ ꝑpter ſufficientiã ſuã. hic attendit̃ cauſa debita ⁊ nõ perſona. ⁊ ſic maioris dignitatis eſt ille qui magis abundat in ſpiritualibus bonis ⁊ gratie donis.Unñ glo.ſup illud Eph.vi.Non eſt perſonarum acceptio apud deum:dicit ſic.Judex iuſtus cauſas diſcernit nõ perſonas. Tertio modo attenta conditione boni cõmunis.Exemplum.ille qui eſt minus ſanctus ⁊ minus ſciens: põt magis conferre ad bonum cõmune. ꝑpter potentiam vel induſtriaꝫ ſecularem. ⁊ quia diſpenſationes ſpũalium principalius ordinant̃ ad vtilitateꝫ cõmune.ſm̃ illud.i.Cor. xij. Unicuiqꝫ datur manifeſtatio ſpiritus ad vtilitatem.ideo quãdoqꝫ abſqꝫ acceptione perſonarum in ſpũalium diſpenſatione. illi qui ſunt ſimpliciter minus boni. melioribus pferunt̃:ſicut etiaꝫ ⁊ deus gratias gratis datas:q̃nqꝫ ꝯcedit minus bonis. Unñ extra de offi.cuſtodis.ca.vlti ſup ꝟ.ſanctiores.dr ꝙ ſufficit eligere bonũ.nõ aũt requirit̃ ꝙ aliquis eligat meliorẽ:q: ſic oĩs electio poſſit habere calũniã. Quarto nõ attenta liberalitate aſſumentis.quãdo.ſ.gratis dat̃ alicui qd̃ ei nõ debet̃.⁊ talis eſt collatio muneruꝫ gratie per que pctõres aſſumunt̃ a deo.⁊ in hac donatiõe nõ habet locũ acceptio perſonarum.q: apud deũ nulla poteſt eſſe iniquitas vel pctm̃. Nam quilibet põt abſqꝫ iniuſticia de ſuo dare quãtuꝫ vult:⁊ cui vult.ſm̃ illud.Mat.xx.An nõ licet mihi qd̃ volo facere.Tolle qd̃ tuũ eſt ⁊ vade.⁊ ſic dixit xp̃s Jacobo ⁊ Johãni filijs Zebedei. Sedere mecum ad dexteram vel ad ſiniſtrã non eſt meũ dare vobis: ſed quibus paratum eſt a patre meo. qd̃ exponit̃ quadrupliciter.ſm̃ Cryſ. Nõ eſt meũ dare vobis:q: nõ habeo illud a me:ſed a patre.ſm̃ Rabanuꝫ. Non eſt meũ dare vobis:ſine veſtro merito ⁊ labore.ſm̃ Remigiũ. Non eſt meũ dare vobis:talibus quales vos eſtis. ſ. ſuperbis ⁊ ambitioſis:ſed humilibus. ſm̃ Hieronimũ Non eſt meum dare vobis.ratione cognationis carnalis: ſed electionis eternalis. Dicit autem Chryſoſtomus ꝙ deſiderare bonum opus bonum eſt quia eſt noſtre voluntatis ⁊ noſtra merces.deſiderare primatum terrenũ vanitas eſt. Deſiderare primatũ eccl'aſticuꝫ vanitas ⁊ fatuitas ẽ. q: oꝫ ꝙ ſit ſeruꝰ ſubditoꝝ.deſiderare ꝓmatũ celeſtẽ temeritas ẽ.deſiderare ipm̃ ex meritꝭ ꝓuidẽtia ẽ.q: ꝟo Jacobꝰ deſiderauit remuneratõꝫ celeſtẽ ⁊ gl'iaꝫ ex meritis.cũ xp̃o interrogãti poteſtis bibẽ calicẽ quẽ ego bibiturꝰ ſuꝫ.rñdit.poſſumꝰ.iõ pr̃ xp̃o ait Sedeat vnꝰ ad dexterã tuã.p ꝑdeſtinatõeꝫ et'nal' electiõis.ſm̃ illud.Elegit nos in ipſo añ mũdi ꝯſtitutõeꝫ

Sedeat vnus ad dexteram tuam.

- Per electionem.
- Per humiliationem.
- Per aſſumptionem.
- Per predicationem.
- Per paſſionem.
- Per glorificationem.
- Per ſubuentionem.

Primo ſedeat vnus ad dexteram tuam per electionem. Diuina eñ

electio nõ attendit ꝯſanguinitatem. vt pꝫ in filijs zebedei. cognatis ſuis quos non elegit ad cuſtodiam eccleſie. Sed petrũ. nec etiam ad regnũ ſine martyrio quibus dixit. Neſcitis quid petatis. multis enĩ cõminatur dñs qui eligũt ad plationes eccleſie ꝯſanguineos p Abac. ij. ca. dicens. Ve illis q̇ edificant ſyon in ſanguinib⁹. Figura iudic. xx. ca. de abimelech ſpurio qui volens regnare ſup ſychimitas ait. Conſiderate quia os veſtrum ⁊ caro veſtra ſum. ⁊ ꝓmotus occidit. lxx. fratres ſuos vno excepto. Secũdo diuina electio nõ attendit nobilitatē. Baruch. iij. Ibi fuerunt gigantes noīati illi q̇ ab initio fuerũt ſtatura magna. ſciẽtes bellũ nõ hos elegit de⁹. Et. i. Cor. pmo. Videte vocationẽ veſtrã fratres quia nõ multi ſapiẽtes ſm carnem. nõ multi potentes nõ multi nobiles. ſed q̄ ſtulta ſunt mũdi elegit deus vt cõfundat ſapientes. Et que infirma ſunt mundi elegit deus vt ꝯfundat fortia. ⁊ ignobilia mũdi ⁊ cõtemptibilia elegit deus ⁊c. Tertio diuina electio nõ attendit fragilitatē. Eſa. iij. Dabo pueros pͥncipes eorꝫ: ⁊ effeminati dñabunt eis. ⁊ corruet populus. Exemplum leuite a. xxv. annis ⁊ ſupra debebant miniſtrare in tabernaculo dñi vt dicitur Leuit. iiij. Quarto diuina electio nõ attendit Puſillanimitatem. Deutero. xx. Qui formodoloſus ē ⁊ corde pauido reuertatur. Quinto diuina electio reprobat ſupbie vanitatē. vt pꝫ in chore Dathan ⁊ Abirõ contra quos deſeuit ira dei. quia poſt ſupbiã ⁊ violentiam volebãt accipere ſummũ ſacerdotium. Numeri. xvi. ⁊ in Ozia. Qui percuſſus eſt lepra. qm̃ preſumebat adolere incenſum corã dño. ij. Paralipo. xxvi. Sexto diuina electio reprobat falſitatē. Oſee. iiij. Qr tu ſcientiam repuliſti. repellam te ne ſacerdotio fungaris mihi. Et Eſa. xxij. Hec dicit dominus exercituũ. Vade ⁊ ingredere ad eum qui habitat in tabernaculo ad Sobnam prepoſitum tẽpli. et dices ei. Quid tu hic: aut q̄ſi quis hic? Quia excidiſti tibi hoc ſepulcrũ excidiſti tibi in excelſo memoriale. diligenter in petra tabernaculum tibi. ecce dñs aſportari te faciet ſicut aſportatur gallus gallinati⁹.

Septimo diuina electio reprobat cupiditatem. vt patet in Iaſone. ij. Machab. iiij. Qr vero quedam iſtorũ erant in Jacobo. ideo xp̄us refrenauit petitionem eius. Eſt autem cõmendandus beatus Jacob⁹ ex diuina electione propter quattuor. Primo ratione religionis. Nam beata Anna habuit primũ virum Joachim: de quo genuit beatam virginẽ matrem xp̄i. quo mortuo accepit ſecũdum virum Cleopham: de quo genuit aliã Mariã matrem Jacobi minoris. Joſeph iuſti. Symonis ⁊ Thadei. quo mortuo accepit tertiũ virum Salome: de quo genuit tertiam Mariam matrem Jacobi maioris. ⁊ Johannis euangeliſte. Hec autem propter xp̄m virum ſuum reliquit. Criſoſtomus. Non eam vicit maritalis affectus. quia ille temporalis erat maritus. iſte autẽ eternus ſponſus. Cognouit enĩ ꝙ amplius prodeſſet marito ſuo ſi ꝓpter deum relinqueret virum: ꝙ̄ ſi ꝓpter virum relinqueret deum. Cuius religionẽ ⁊ ad xp̄m reuerentiam beatus Jacobus valde approbauit ⁊ ipſam in hoc bono ꝓpoſito confirmauit. ſuadens zebedeo patri ſuo vt ſuper hoc non triſtaretur: quoniam ſic eſſet voluntas dei. cui nemo reſiſtere poteſt. Secundo ratione vocationis. Nam vt dicitur Mat. iiij. Ambulans Jeſus iuxta mare galilee. vidit duos fratres Jacobum ⁊ Johannem fratrẽ eius cum zebedeo patre eorũ reficientes rhetia ſua ⁊ vocauit eos. Illi autem relictis rhetibus ⁊ patre ſecuti ſunt xp̄m. Cum enĩ xp̄s ſit lux mundi: qui ſequitur eum illuminatur. Johan. viij. Ego ſum lux mundi. qui ſequitur me non ambulat in tenebris: ſed habebit lumen vite. Tertio ratõne annumerationis. Fuit enim tertius inter apoſtolos. Primus fuit Petrus. ſecũdus Andreas. tertius Jacobus. vt dicitur Math. x. Qui etiam dict⁹ eſt Boanerges. i. filius tonitrui. vt dr̃ Mar. iij. Quarto ratione ſanctificationis. Xp̄us enim diſcipulos ſuos baptizauit. Johã. xiiij. Jam vos mundi eſtis propter ſermonẽ quẽ locutus ſum vobis. Et iterum. Qui lotus eſt nõ indiget niſi vt pedes lauet. in quo baptiſmo puritatem innocentie aſſecuti ſunt. ꝙuis in penthecoſte plenius ſanctificati fuerint per aduentum ſpũſſancti pſal. Ego aũt in innocentia mea ingreſſus ſum.

Secundo ſedeat vnus ad dexteram tuam Per humiliationem. Unde Ambro. in quodam ſermone dicit ſic. Quiſquis cupit diuinitatis tenere faſtigia humilitatis ima ſectetur. Quicunqꝫ vult fratrem ꝓuenire regnãdo. ꝓus illũ ꝓueniat obſequendo. Sicut ait ap̄lus. Honore inuicẽ ꝓuenientes. Vincat eũ officijs: vt poſſet eum vincere ſanctitate. Hec ille. Sciendum ꝙ mater Jacobi ⁊ Johannis: que vocata eſt Maria

Salome. habuit opinionē regni ex hoc ꝗ dominus dixerat. die tertia reſurgam. Putauit eñi eū illico regeneraturū ⁊ auiditate feinea p̄ntia cupiuit imemor futuroꝝ. Ambitio eñi filiorū eius apparuit in quattuor. Primo in ſubmiſſione. Sagaces eniꝫ fuerūt in hoc ꝙ per ſe nō petiuerunt ſed matrem ſubmiſerunt. Tum ne ceteros ꝯdiſcipulos ſcādalizarent. Criſo. Si nos rogamus magiſtrū forſitan ceterorum fratrum corda concutimus. Tum vt facilius impetrarent. Criſo. Ip̄e dominus qui maternos animos filioꝝ miſeratione impleuit. facilius exaudiet maternū affectum. Tum quia ſi nō diſcrete peteret: xp̄s ſibi facilius indulgeret. Criſo. Si reprehenſibilis inuenta fuerit: facile merebitur veniam Ipſe ſexus excuſabit errorem. Secundo in excuſatione. Nam petere primatuꝫ ꝓ aliquo ipſo ignorante tolerabile eſt. pro conſentiē te reprehenſibile eſt. ꝓ ſe aūt vituperabile ē. Hi autē vt excuſarētur ab ambitionis nota matrem ſubmiſerunt: ne viderentur ipſi petere. Tertio in reſponſione. nā xp̄us benigne ipſos reprehendit: dicēs. Neſcitis quid petatis. Criſo. Benigne quideꝫ eos reprehendit. Non eñi dixit. non ſedebitis. ne duos cōfunderet. Nec dixit. Sedebitis. ne ceteros irritaret. Matreꝫ aūt noluit reprehendere. ꝓpter ſimplicitatem. antiquitatē ⁊ maternuꝫ amorem. Sed dixit eis. poteſtis bibere calicē quē ego bibiturus ſum. Illi autem reſponderunt Poſſumus. Non intelligentes de calice paſſionis. quem etiam nō poterant viribus ſuis bibere ſi gratia dei nō adiuuiſſet eos. Qđ pꝫ in paſſione xp̄i in qua omēs relicto eo fugerunt. Math. xxiiij. Quarto in zelatione ſeu vindicatione. Nā zelo dn̄i inflammati voluerunt vt ignis deſcēderet de celo ⁊ cōſumeret ſamaritanos. Quibꝰ xp̄s dixit. Neſcitis cuiꝰ ſpiritus eſtis. Filius hominis nō venit aīas perdere. ſed ſaluare. Luce. ix.

¶ Tertio ſedeat vnuſ ad dexteram tuā. Per aſſumptionē. Fuit eñi beatꝰ Jaco. corā xp̄o in vita ſua valde gr̄oſus per eiꝰ aſſumptionē quadrupl̄r. Primo cū xp̄s habuerit. lxxij diſcipulos. ſi voluit eligere ad q̄daꝫ ſingularia facta duodecim ex illis. iſte fuit vnꝰ de illis. xij. q̄ñ in ap̄l̄atum eſt aſſumptus. Secūdo ſi xp̄s voluit facere gratiam iiij. ap̄l̄is in reuelatōe myſterioꝝ dei. iſte fuit aſſumptus cū eis. Mar. xiij. Tertio ſi xp̄us voluit facere gratiā tribꝰ. iſte fuit vnꝰ ex illis, quia petrū Jacobū: ⁊ Johānez aſſumpſit ad ſuā glorioſam transfigurationē. Math. xvij. Quarto ſi xp̄us voluit oſtendere potentiā ſue diuinitatis in miraculis corā tribus apoſtolis: iſte fuit vnꝰ ex illis. vt pꝫ in ſuſcitatione puelle archiſynagogi. Luce. viij. Magna eſt ergo Jacobi cōmendatio ex aſſumptiōe.

¶ Quarto ſedeat vnus ad dexteram tuā. Per predicationē. Vn̄ Mat. x. dicit. Jeſus cōuocatis. xij. diſcipulis ſuis. dedit illis poteſtateꝫ ſuper oīa demonia vt eijcerent ea: ⁊ curarent omnē languorē ⁊ omnē infirmitatem. precipiēs eis ⁊ dicēs. Euntes predicate: dicētes. quia appropinquauit regnum celoruꝫ. infirmos curate: mortuos ſuſcitate: leproſos mundate: demones eijcite. H̄ ibi. Beatus Jacobus poſt aſcenſioneꝫ dn̄i dum per Judeam ⁊ Samariam predicaret: in hiſpaniam tandem iuit: vt ibi verbuꝫ dn̄i ſeminaret. vbi. ix. diſcipulos acq̄ſiuit. tandeꝫ modicum ibi ꝓficiens in Judeam rediit vbi quattuor magna fecit. Primo philetum cōuertit. nam cum in Judea p̄dicaret. Hermogenes magus cū phariſeis diſcipulum ſuuꝫ nomine philetum miſit ad Jacobum cōuincendum. Cūq; Jacobus Philetum rōnabiliter cōuiciſſet ⁊ multa miracula coram eo feciſſet. ſ. cecos illuminando. infirmos curādo leproſos mūdando: mortuos ſuſcitando: tādem philetus ad fidem xp̄i conuerſus eſt.

Secūdo artem magicaꝫ ſubuertit. Nā hermogenes predictus videns philetum ad fidem xp̄i cōuerſuꝫ iratus arte ſua magica eū immobilem fecit: dicens. Videbimus ſi Jacobus tuus te ſoluet. Qđ cuꝫ philetus Jacobo per puerū nūciaſſet. miſit ad eum Jacobus ſudarium ſuū: dicens. Accipiat ſudariū: ⁊ dicat. Dominus erigit eliſos: ⁊ ipſe ſoluit compeditoſ. Statimq; vt ſudario tactus eſt ſolutus eſt a vinculis. Tertio demones accendit. nam hermogenes aduocans demones precepit eis: vt Jacobū cum Phileto ad ſe adducerent. volens ſe de ipſis vindicare. Venientes aūt demones vt iuſſa perficerēt in aere vlulare ceperunt. dicentes. Jacobe apoſtole miſerere nobis. quia anteꝙ̄ tempus noſtrū adueniat ardemus. Nam angeli dei cathenis igneis nos religatos tenent ⁊ cruciant. Quarto hermogenē ad pn̄iam adduxit. Nam hermogenes ligatus a demonibus ante Jacobuꝫ adductus eſt. a quo cum peterent demones licentiam ſeuiendi in eum. nō

tōceſſit hoc Jacobus. ſed ait Phileto: vt bona ꝓ malis reddamus: tu hermogenē ſolue. Quo ſoluto. ait Jacobꝰ Hermogeni. Uade liber quo volueris. Non eſt eñ legis xp̄i. vt inuitus quis cōuertatur. Ille autē pnoſcens iras demonū ſumpto baculo Jacobi abijt. ⁊ omnes libros artis magice ad iacobum adduxit. quos ille in mare pijci iuſſit. q̄bus proiectis Hermogenes penitentia ductus: fidez xp̄i ſuſcepit. predicauit. ⁊ virtutes plurimas in xp̄i nomīe fecit. vñ multos cōuertit.

¶ Quinto ſedeat vnus ad dexteram tuā. Per paſſionem. Si eñ xp̄us intrauit in gloriam dei merito ſue paſſionis. Luce. xxiiij. Sic oportuit xp̄m pati ⁊ ita itrare in gloriam ſuā. Eodēmodo fideles intrāt in gl'iam dei per paſſionē. Act. xiiij. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum celorū. Et Ro. viij. Si filij ⁊ heredes heredes quidē dei. coheredes aūt xp̄i. Si tñ compatimur vt ⁊ ſimul glorificemur. Beati Jacobi paſſio cōmendatur ex quattuor.

Primo ratione demōſtrationis. Cū enim xp̄us p̄dixiſſet ei. Calicem quidē meū bibetis: vt ſciret de quo calice loquebatur. tempore ſue paſſionis vadens ad ortum vt oraret patrem aſſumpſit Jacobum cū Petro ⁊ Johanne: dicēs. Pater ſi poſſibile eſt tranſeat a me calix iſte. Secundo rōne cōſultatiōis. Anteq̄ꝫ eñ apoſtoli diſpergerent̄ ꝑ mundū ad predicandum. congregato cōſilio in hieruſalem. Simbolum compoſuerūt. in quo q̄ſq3 ſuū articulum poſuit. Jacobus aūt tertiū articulum poſuit. dicens. Qui conceptus de ſpiritu ſancto. Quos articulos vnanimiter predicauerunt. ⁊ ſcripturis ſacris expoſuerunt. vt patet in actibus apoſtolorꝫ. ꝓ quorum tamen defenſione mortem ſubire nō dubitauerunt. Tertio ratione miraculoſe operatiōis. Nam cū duceretur ad decollandum: cōuertit Joſiam qui funē in collo eius iniecerat. quez etiā baptizauit. Cūq3 tranſiret ꝑ viā ad paſſionem. paraliticū in via iacentē pfecte ſanauit. Quarto rōne p̄miationis. Nā p̄mus inter ceteros apl'os paſſus eſt capitis obtruncatione. licet etiā cū eo decollatus fuerit Joſias. ⁊ ſic p̄mus inter eos p̄mia eterna vidit.

¶ Sexto ſedeat vnus ad dexteram tuā. Per glorificationez. Nam eiꝰ anima ſedet ad dexterā ꝑ contemplationem diuinitatis ⁊ humanitatis xp̄i. Eius autē corpus ſedet ad dexterā ꝑ miraculoſam tranſlationem. in qua oſtendit miracula in quattuor elementis. Primo in aqua. q̄a diſcipuli mari ſe exponentes ſine regimine tranquillū mare habuerūt. p̄s. In mari via tua ⁊ ſemite tue in aquis multis. Secūdo in aere. q̄a ventus ſc̄dus eis flauit. qui eos in portuz deduxit. p̄s. Deduxit eos in portū voluntatis eorꝫ. Tertio in terra. qui cum corpus in terra ſuper vnuz lapidem poſuiſſent. mox lapis ceſſit. ⁊ in ſepulcrum ſe mirabiliter coaptauit. Quarto in igne quia draconem ignē ſpirātem virtute crucis: per mediū corpus eiꝰ ſciderunt diſcipuli qui portabant. p̄s. Conculcabis leonem ⁊ draconem.

¶ Septimo ſedeat vnus ad dexteram tuaz. Per ſubuentionem. Nam in omni ſtatu bea. Jaco. ſubuenit ſuis deuotis fideliter ſe inuocantibus. peccatoribus enim impetrat peccatorꝫ remiſſionez. Sicut refert Beda de illo q̄ peccatū in cedula ſcripſit. ⁊ remiſſionē ꝓmeruit. Morientibꝰ ſubuenit contra demonuz infeſtationē. Sicut patz in illo cui laboranti in extremis apparuit bea. Jac. ⁊ burdone vtens ꝓ lancea ⁊ ſacculo muliercule ꝓ ſcuto demones effugauit. mortuos ꝓtegit ne incurrāt eternā dānationem. Sicut refert Hugo de ſancto victore. q̄ꝫ quidam vadens ad ſanctū Jacobū: cū ſuaſu demonis ſe ipſum occidiſſet. ⁊ ad infernū ductꝰ fuiſſet. a btō Jac. liberatus eſt. Alios plures a diuerſis infortunijs ⁊ periculis defendit. Sicut patz de illo qui liberatus eſt a cuſtodia turris. ⁊ de illo qui iniuſte ſuſpenſus celeſti dulcedine refocillatus eſt: ⁊ patri redditus. ⁊ ſic de multis ad gloriam ſancti ſui. Amen.

¶ In feſto Sancti Dominici confeſſoris patris noſtri. Sermo. xliiij.

Non pōt ciuitas abſcōdi ſupra montē poſita. Math. v. ⁊ in euāgelio p̄ntis ſolennitatis David ꝓpheta in pſal. dicit ſic. Fundamēta eiꝰ in mōtibus ſanctis diligit dñs portas ſyon ſup omnia tabernacula iacob. Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei. Sup quo talē moueo queſtionē. Utrū religioſior inſtitutio btī Dominici ardētiſſime charitatis ſit celebrior poſitio chori angelici ſup̄ne ciuitatis. Ad iſtaz q̄ſtionem r̄ndent tres doctores. Primus eſt btūs Hiero. cōtra Uigilantium: dicēs ſic. Et qui aſſerit eos melius facere q̄ vtunt̄ rebus

ſuis ⁊ paulatim fructus poſſeſſionū pauperibus diuidunt: ꝙ eos q̄ poſſeſſionibꝰ venūdatis ſemel oīa largiuntur: nō a me eis: ſed a deo rn̄debitur. Si vis pfectus eſſe: vade ⁊ vēde oīa que habes ⁊ da pauperibus. ⁊ veni ⁊ ſequere me. hec ille. Secūdus eſt beatꝰ Augu. libro de eccleſiaſticis dogmatibꝰ: dicens ſic. Bonū eſt facultates cū diſpenſatiōe pauperibus erogari. Melius eſt ꝓ intentione ſequendi dn̄m inſimul donare et abſolutū ſollicitudine egere cū xp̄o. Tertius eſt ſanctuſ Tho. iiij. quotlꝫ dicens ſic. Maxime vtile eſt peccatoribus vt ad religionē tranſeant. peccātoribus enī duo ſunt neceſſaria ad ſalutem.

Primo quidem vt de peccatis p̄teritis penitentiaꝫ agant. Secūdo vt de cetero a peccatis abſtineāt. Ad vtrūqꝫ aūt hoꝝ maxime opatur religio. Primo enī ſtatus religiōis eſt ſtatus pfecte penitentie. ita ꝙ nulla ſatiſfactio adequari pōt penitentie religioſoꝝ. q̄ ⁊ ſe ⁊ ſua totaliter deo dant. Unde ꝓ nullo peccato imponi poteſt homini ꝓ penitentia vt religionem introeat. Tamē in cōmutationem ſatiſfactionis q̄tumcūqꝫ grauis cōſulitur religionis ingreſſus. vt pꝫ. xxxiij. q. ij. cap. amouere. Ubi Stephanus papa quendam qui vxorē interfecerat inducit vt ingrediatur monaſteriū ⁊ humiliatus ſub manu abbatis cuncta obſeruet q̄ ſibi fuerint imperata. alioquin iniūgit ei grauiſſimā pniām ſi eligit in ſeculo remanere. Similiter etiam ad vitāda peccata plurimū valet religionis ſtatus. Difficile enī eſt ꝙ in ſeculo cōmorantes a rebus mūdi non illiciant̄. ꝓpter qd̄ Math. xix. ſm̄ expōnem Criſoſtomi. dn̄s dicit hoc eſſe impoſſibile. ſ. ꝙ diues q̄ diuitijs inheret ꝑ amorem intret in regnū celoꝝ. Sed diues q̄ habꝫ diuitias ꝙ intret eſt valde difficile. Un̄ eccl'. xxxi. dicit̄. Beatus diueſ q̄ inuentus eſt ſine macula ⁊ huius difficultatem ſubdit dicens Quis eſt hic ⁊ laudabimꝰ eum: ꝓpter qd̄ vt Greg. dicit. Sancti viri vt ab illicitis abſtineant: etiā licita p̄termittūt. Et dn̄s dicit. Non veni vocare iuſtos: ſed peccatores ad pniāꝫ. Nam Matheū publicanū ad ſtatuꝫ pfectionis vocauit. Math. ix. Sciendū ꝙ religio p̄dicatoꝝ cōmendat̄ quo ad q̄ttuor. Primo ꝙ ordinat̄ p̄ncipaliter ad docenduꝫ: p̄dicandum: ⁊ cōfeſſiones audiendū. Nā religio fratrum p̄dicatoꝝ ordinatur ad vtilitatē primo ꝓximorum ad obſequiū dei. ad cōſeruationē diuini cultus. magis autem ꝓcuratur vtilitas proximorum per ea q̄ pertinent ad ſpūalem animę ſalutem: q̄ per ea que pertinent ad ſubueniendum corporali neceſſitati. quāto ſpūalia corporalibus ſunt potiora. Nullū enī ſacrificium eſt magis deo acceptū: q̄ zelus animarum. vt Grego. dicit ſup Ezech. Secundo ordinatur principaliter ad ſtudendum. Naꝫ ſtudium litterarūꝫ eſt neceſſariū religioni inſtitute ad predicandum. ⁊ ad alia hmōi exercendum. Unde apl'us dicit Tituꝫ p̄mo. De epiſcopo ad cuius officiū hmōi actus pertinent. amplectentē euꝫ qui ſm̄ doctrinam eſt fidelem ſermonem. vt potens ſit exhortari in doctrina ſana. ⁊ eos qui contradicunt arguere. Competit enī huic religioni principaliter intendere ſtudio litterarum pertinentiuꝫ ad doctrinam que ſm̄ pietatē eſt: vt dicit̄ Titū p̄mo. Alijs autem doctrinis intendere nō ꝑtinet ad fratres predicatores. quorum tota vita diuinis obſequis mācipatur. niſi inquātum ordinatur ad ſacram doctrinā. vt pꝫ in cōſtitutionibus eorum. ca. de p̄dicatoribꝰ. et caplo de ſtudentibus. Tertio quia profeſſio fratrum predicatorum eſt ſecurior. Nam ſancti patres qui hanc religionem inſtituerunt nolentes hominibꝰ inijcere dānationis laqueū: ſed magis viam ſalutis ordinauerūt talē pfeſſionis formā in qua periculū eē non poſſet. Un̄ pfeſſio eoꝝ eſt cautiſſima ⁊ ſecuriſſima forma pfitendi qua nō ꝓmittunt ſe ſeruari regulā: ſed obedientiaꝫ ſm̄ regulam. Unde ex voto obligant̄ ea q̄ ponūtur in regula tanq̄ p̄cepta. ⁊ q̄ p̄latꝰ ſm̄ tenorē regule eis p̄cipere voluerit. Cetera vero q̄ nō cōtinentur in regula ſub precepto non cadunt directe ſub voto. Unde ea p̄termittendo nō peccant mortaliter. vt patꝫ in conſtitutionibus eorum. caplo de pfeſſione. Quarto q̄a religio fratrum predicatoꝝ nō obligat ad culpam. Nam pfeſſioni fratrum predicatorum nō contrariatur: niſi id qd̄ eſt contra p̄ceptū regule. Tranſgreſſio autem vel omiſſio aliorum: nō obligat: nec ad peccatū veniale: neqꝫ mortale. ex ſuo genere. ſed ſolum ad penam taxatam ſubſtinendaꝫ. Unde in conſtitutionibus eoruꝫ in principio dicit̄ ſic. Volumus ⁊ declaramus vt cōſtitutiōes noſtre nō obligent nos ad culpam. ſed ad penā tantum. niſi ꝓpter preceptum vel contēptum. Iſta religio figurata eſt per montem in quo Loth ſaluatus eſt. vt dicitur Gene. xix. Propterea non poteſt ciuitas id eſt religio fratrum predicatorum abſcondi. poſita ſupra monteꝫ. id eſt firmitatē ⁊ altitudinem eterne ſalutę. quā

beatus dñicus ſpiritusſancto inſpiratus ad
inuenit ꝛ inſtituit.

¶ Non poteſt ciuitas abſcondi poſi-
ta ſupra montem.
Diuinitatis ſupernorum.
Ordinabilitatis angelorum.
Maturitatis patriarcharum.
Intellectualitatis ꝓphetarum.
Noſcibilitatis apoſtoloꝝ.
Immobilitatis occiſoꝝ.
Caritatis confeſſorum.
Uenuſtatis immaculatoꝝ.
Sublimitatis creatorum.

¶ Primo beati Dominici
religio ꝛ vita nõ põt abſcondi poſita ſupra
montem ſupernoꝝ. Nam btũs Dñicus pre
uiſus eſt eſſe ſimilis filio dei. Daniel. iij. dr.
Ecce ego video viros ſolutos quattuor: am
bulantes in medio ignis ꝛ nihil corruptõis
in eis eſt. Et ſpecies quarti eſt ſimilis filio
dei. Tres viri in camino ignis ardẽtis cari-
tatis ſunt pater. filius. ꝛ ſpũſſanctus. Deu-
tro. iiij. Deus noſter ignis cõſumens eſt. ꝛ
quartus eſt beatus Dñicus qui maxima ar
debat caritate. Cẽturio in paſſione xpi hũc
preuidit ardentẽ caritate: cum ait. Uere fi-
lius dei erat homo iſte. Math. xxvi. ꝛ Ioh.
Apocal. i. dicit. Uidi ſimilem filio hominis
Recte beatus Dñicus eſt ſimilis filio dei.
in mũdi cõuerſione. ſicut xpus fuit filius dei
in mundi redẽptione. Status mundi ſunt
quattuor. Primus fuit creationis. ꝛ tunc
generatio filij dei fuit exemplar talis ꝓdu-
ctionis. pſal. Omnia in ſapientia feciſti ꝛc.
Ioh. i. Omnia per ipſum facta ſunt. Se-
cundus fuit redẽptionis. ꝛ tunc generatio
filij dei per virginẽ fuit exemplar. pſal. Ue-
rũtamen deus redimet animã meã de ma
nu inferi cum acceperit me. Ioh. i. Gratia
ꝛ veritas per ieſum chriſtũ facta eſt. Ter-
tius fuit cõuerſionis. Luce. xiiij. Miſit ſer-
uũ ſuũ hora cene dicere inuitatis vt venirẽt
ſcz per penitentiã: ꝛ tunc btũs Dñicus fuit
exemplar. Unde cantat de eo. Mundũ vo
cans ad agni nuptias hora cene paterfami
lias ſeruũ mittit ꝓmittens varias vite deli
tias. Ad hoc cõuiuiũ tam per magnificũ ele
git nunciũ ſanctũ dñicum. Quartus erit
innouatiõis. ꝛ tunc Enoch ꝛ Helyas erunt
exemplar. Malach. iiij. Ecce ego mittam vo
bis Helyam ꝓphetam anteꝗ̃ veniat dies
dñi magnus ꝛ horribilis: ꝛ couertet corda
patrũ ad filios: ꝛ corda filioꝝ ad patres eo
rum: ꝛ percutiam terrã anathemate. Apo-
cal. xi. dicit. Dabo duobꝰ teſtibus meis ꝛ ꝓ
phetabunt diebꝰ mille ducentis ſexaginta
amicti ſaccis. Quia vero Beatus Dñicus
fuit in tertio ſtatu mundi. ſcz conuerſionis.
ideo vt mundus facilius cõuerteret. debuit
in omnibus eſſe ſimilis filio dei. per ardentiſ
ſimam caritatẽ. Primo in annũciatione.
Sicut enĩ xpus fuit annũciatꝰ beate virgi-
ni per angelum dicentẽ. Ecce concipies in
vtero ꝛ paries filium. Luce. i. Ad oſtendẽ-
dam ꝓlis magnitudinẽ: quãtum ad effectũ
humane redẽptionis. Sic btũs Dñicus ma
tri ſue per ſpm̃ſanctũ in ſpecie catuli accen-
ſam faculam in ore baiulãtis que totũ mũ
dũ illuſtrabat. monſtratus eſt ad oñdendũ
eiꝰ officiũ ꝗ̃ntũ ad effectũ hũane ↄuerſiõis
ſm illud. Lu. xvi. Sed ꝛ canes veniebant ꝛ
lingebant vlcera eius. i. predicatores vlcera
peccatoꝝ: lingua medicinalis predicatiõis
ſuauiter ſanabant ꝛc. Secũdo in demon-
ſtratione. ſicut enĩ xpus monſtratus eſt gẽ-
tibus quas ad ſe vocauit per apparitionẽ
ſtelle. Unde dicũt. Math. ij. Uidimus ſtel
lam eius in oriente. ꝛ venimus adorare eũ.
Sic btũs Dñicus cuidã matrone dũ ipſum
ſe ſacro fonte leuaret ſtellã lucidiſſimã in
fronte geſtans per ſpm̃ſanctũ demonſtra-
tus eſt. Unde cantat de eo. Stella micans
in fronte paruuli nouũ iubar premõſtrat ſe
culi. Tertio in recõciliatione. ſicut enĩ xps
venit in mundũ vt ipſũ recõciliaret deo pa
tri per caritatem. Ro. v. Cum inimici eſſe-
mus reconciliati ſumus deo per mortẽ filij
eius. Sic btũs Dñicus miſſus eſt in mun-
dum vt recõciliaret ipſum filio dei qui vene
rat mundum iudicare ꝛ finem peccatori-
bus imponere. ſm illud. Math. v. Ualet vl
tra vt mittatur. ſicut patet in viſione oſten-
ſa quibuſdam ſanctis viris. Quarto in pre
dicatione. ſicut enĩ xpus venit in mundum
vt predicaret myſteriũ regni dei. Luce. iiij.
Alijs ciuitatibus oportet me euangelizare
verbum dei. quia ideo miſſus ſum. Sic bea
tus Dominicus miſſus eſt a deo ad predi-
candum. ſm illud. Gal. primo. Cum autẽ
complacuit ei qui me ſegregauit ex vtero
matris mee ꝛ vocauit per gratiam ſuam vt
reuelaret filium ſuum in me vt euangeliza-
rẽ illũ in gentibꝰ cõtinuo nõ acquieui carni
ꝛ ſanguini ꝛc. Quinto in inſtitutione.
Sicut enim chriſtus elegit duodecim apo-

ſtolos quibus tradidit regulam ⁊ formā vi-
uendi ſm charitatem Luce.x. Quibus man
dauit vt p̄dicarent. Mar xvi. Sic beatus do
minicus volens eligere regulam bene viuen
di premiſſis orationibus ⁊ ieiunijs. cū duo-
decim fratribus nouum ordinem qui dicere-
tur fratrum predicatorum inſtituit. quē a pa
pa Honorio confirmari inſtanter petijt. ⁊ ſic
factum eſt. Sexto in refectione. Sicut em̄
xp̄us ſemel ſatiauit. iiij. milia hoīum ex ſep-
tem panibus. Mar. vij. Et alia vice quinq̄
milia hoīm ex quinq̄ panibus. Joh. vi. Sic
beatus Dominicus ſemel Bononie ſatiauit
xvi. fratres ex vno pane multiplicato in ma-
nibus eius celeſti benedictione. Iteruz Ro-
me impetrauit a deo panes ſufficiētes ad ſa
tietatem. xl. fratrū apportatos miniſterio an
gelorū. vt pz ⁊c̄. Septimo in ſolutione. Si
cut em̄ xp̄us miſit petrū ad mare vt denariū
in ore piſcis inuentū daret ꝓ tributo. Mat.
xvij. Sic beatus Dn̄icus nō habens vn̄ ſol
ueret pro nauigio: orauit ad dn̄m ⁊ apparuit
denarius in terra miraculoſe quē ſoluit naute.
Octauo in ſuſcitatiōe. Sicut em̄ xp̄s ado-
leſcentem a mortuis ſuſcitauit. Luce. vij. Et
filiam archiſynagogi. Math. ix. Et lazarum
quadriduanū. Joh. xi. Sic beatus Dn̄icus
nepotem dn̄i ſtephani de foſſa noua cardia
lis ſuſcitauit. ⁊ architectorem laborantem in
eccleſia ſancti Sixti diu mortuū ſub maceria
cadente ſuſcitauit. Et tholoſe. xl peregrinos
in flumīe ſubmerſos ſuſcitauit. Nono in re
nūciatione. Sicut em̄ xp̄s vt cognouit quia
venturi erant homīes ad ip̄m vt raperēt eū
⁊ facerent eū regem: fugit ab eis. Jo. vi. Sic
beatus dn̄icus preſentiens ſe electum ep̄m
Coceranenſem omīno renuit. ⁊ ab eis fugit.
Decimo in penetratione. Sicut em̄ xp̄s vt
certificaret diſcipulos ſuos de veritate ſue re
ſurrectionis: intrauit ad eos ianuis clauſis ⁊
multis argumentis ſe reſurrexiſſe probauit.
Jo. xx. Sic beatus Dn̄icus cū ſero ad quod
dam monaſteriū declinaſſet orōne fuſa clau
ſis ianuis cū ſocio introiuit. etiā diſcedens a
cōflictu hereticorū cum quodā cōuerſo ciſter-
ſienſi. ſero ad quandaz eccleſiam declinauit.
in quam ianuis clauſis mox intrauit cum ſo
cio prece ad deum premiſſa. ⁊ ſic patet ⁊c̄.
Undecimo in tranſſubſtantiatione. Sicut
enim xp̄s mutauit aquam in vinū in conſpe
ctu diſcipulorū ſuorū. Joh. ij. Sic beatus Do-
minicus in partibus Tholoſanis cum mul-
tis fratribus iter faciens compatiens infir-
mitati eorum ob ſtomachi neceſſitatez cū vi-
no deficerent. iuſſit vas magnum impleri a-
qua: quam in vinum conuertit oratione fuſa
Duodecimo in diſciplinatione. Sicut enim
xp̄us in fonte diuinitatis omnia didicerat.
ita vt mirarētur iudei: dicentes. Quomodo
hic litteras ſcit cum non didicerit. Johā. vij.
Sic beatus dominicus requiſitus a quodaz
doctore. in quib9 libris ſtuduerat magnalia ⁊
ſecreta myſteriorū dei que predicabat. Reſ
pondit. In libro charitatis qui de omnibus
docet. Decimotertio in ſuperatione. Sicut
enim xp̄us ſuperauit dyabolum tēptantem
eum vt de pinnaculo tēpli ſe deijceret. Ma-
thei. iiij. Sic beatus dominicus dum quadā
nocte deuotius oraret dyabolus de tecto ec
cleſie magnum lapidem iuxta eum ꝓiecit. vt
etiam tangeret caputiuz cappe eius. ſed vir
dei immobilis perſeuerans in oratione dya
bolum ſuperauit. Nam ſubito voce horribili
eiulans cōfuſus abſceſſit ⁊c̄. Decimoquar-
to in miſeratione. Sicut em̄ xp̄us fuit miſe-
ricors. ita vt etiam iuuenem volentem ſe ſeq̄
docuerit vt venditis omnib9 precium eorum
pauperibus erogaret. Math. xix. ⁊ Lu. xviij.
Sic beatus dominicus cum palētie vbi ſtu-
debat: fames valida eſſet: libros cū omī ſua
ſupellectili vendidit. ⁊ precium eorum pau-
peribus erogauit. ſm illud Job. xxxi. Ab in-
fantia creuit mecum miſeratio. ⁊ de vtero e-
greſſa eſt mecum. Decimoquinto in mace-
ratione. Sicut em̄ xp̄us ieiunauit. xl. diebus
et. xl. noctibus. vt dicitur Math. iiij. Sic bea
tus dominicus in partib9 Tholoſanis vt ab
hereſi reuocaret quaſdam matronas per to-
taz quadrageſimā in pane ⁊ aqua ieiunauit.
⁊ ſuper nudam tabulam poſt longam vigiliā
laſſa membra reclinabat. quas tandē conuer
tit. Decimoſexto in preſeruatione. Sicut
em̄ chriſtus iuſſit petrum ad ſe venire illeſuz
ſuper aquas. Math. xiiij. Sic beatus domi-
nicus cum in partibus Tholoſanis quendā
fluuiū pedes tranſiret. libri eius in aquaz ce-
ciderunt. die autē tertia piſcator quidam ha-
muz ibi ꝓijciens. libros illeſos extraxit nul-
lam maculam habentes. Decimoſeptimo
in oratione. Sicut em̄ xp̄us in montem exi-
uit ſolus orare. Math. xiiij. Sic beatus Do
minicus continue in eccleſia pernoctabat vi
gilans ⁊ orans ⁊ tres ſingulis noctib9 de ma
nu propria ſibi dabat diſciplinas cum cathe-
na ferrea. ſcz vnam pro ſe. ſecundam pro pec-
catoribus qui ſunt in mundo. tertiam ꝓ aīa-

bus que cruciabantur in purgatorio. Deci-
mooctauo in compaſſione. Sicut enim xp̄s
maxime cōpatiebatur peccatoribus eos be-
nigne ſuſcipiendo. q: non egent qui ſani ſūt
medico, ſed male habētes. Math. ix. Sic be-
atus Dominicus ſuper peccatis hominū mi
rabiliter compatiens quando appropinqua
bat ville vel ciuitati quam poſſet a longe vi-
dere totus ī lachrymas ſoluebatur. Decio-
nono in curatione. Sicut enim ad tactū fim
brie veſtimenti xp̄i, mulier que. xij. annis flu
xum ſanguis patiebaẜ ſalua facta eſt. Mat.
ix. Sic ad oſculum manus Beati Dominici
miſſam celebrantis reſtrictum eſt lubricum
carnis in quodam ſcholari. Uiceſimo in ex
pulſione. ſ. demonum. Sicut em̄ xp̄us ab ob
ſeſſis corporibꝰ multa demonia expulit. Ma
thei. xij. ꝛ Luce. viij. Sic beatus dominicus
cum ſibi preſentatus eſſet quidaꝫ multis ob
ſeſſus demonijs. ſuo ſcapulari eum circa col
lum cinxit ꝛ liberauit. Uiceſimoprimo ī fa
tigatione. ſ. itineris. Sicut em̄ xp̄us fatigatꝰ
ex itinere ſedebat ſuper fontem. ad quē con-
fluebat multitudo populorum quibus predi
cabat. Johan. iiij. Sic beatus dominicꝰ poſt
laborem itineris ad aliquē fontem declina-
bat ꝛ multitudo populoꝝ ad eum exibat: vt
audirent verbum dei. quos ad penitentiam
conuertebat. Uiceſimoſecundo in conſola
tione. Sicut em̄ xp̄us nouā inſtituens eccle-
ſiam in ſacramenti ſui inſtitutione preuidit
multos ex diſcipulis ſuis retro abeuntes: et
alios ꝯuocans ait. Nunq̄d ꝛ vos vultis abi
re. Qui dixerunt. Domine ad quem ibimus.
Uerba vite eterne habes. Johan. vi. Sic be-
atus Dominicus in principio ſui ordinis ſu
per eum ſanctoſpiritu dn̄i conuocatis fratri
bus ad capitulum predixit eis quoſdam ex
ſuis fratribus ab ordine egreſſuros. Qd̄ nō
multo poſt rei probauit euentus, alijs rema
nentibus in ordine. Uiceſimoterti o in con
uerſatione. Sicut em̄ xp̄us cōmunem vitam
duxit cū peccatoribus: adeo vt phariſei dice-
rent. quare cū publicanis ꝛ peccatoribꝰ man
ducat magiſter veſter? Mar. ij. Sic beatꝰ Do
minicus ſaluo honeſtatis timore cū fratribꝰ
ſuis cōuerſabaẜ firma mētis equalitate, pla-
cida facie, magna benignitate, ſuaui eloquio
mira cōitate. Uiceſimoquarto in diſtinctio
ne. Sicut em̄ xp̄s deſignauit. lxxij. diſciplos
ſuos ꝛ miſit illos binos ante faciem ſuam in
omneꝫ ciuitatem ꝛ locū quo erat ipſe ventu
rus. Luce. x. Sic beatus Dominicus fratres
ſuos per totum mundum binos diſperſit vt
verbum domini predicarent. Uiceſimoquin-
to in exhortatione. Sicut em̄ xp̄us anteq̄ ex
hoc mūdo tranſiret ad patrem. hortatus eſt
diſcipulos ſuos ad charitatem: humilitatem
ꝛ paupertatem. Joh. xiij. Sic beatus Domi-
nicus inſtante vite termino. conuocatis. xij.
fratribus conuentus Bonon̄. teſtamentum
condidit: dicēs. Hec ſunt que vobis filijs he
reditario iure poſſidenda relinquo. Charita-
tem habete. humilitatem ſeruate. pauperta-
tem voluntariaꝫ poſſidete ꝛc̄. Uiceſimoſex
to in recreatione. Sicut em̄ xp̄us cum diſci-
pulis ſuis cenam fecit. in qua paſſionem ſuā
eis predixit. Math. xxvi. Sic beatus Domi-
nicus pauloante obitum ſuū Bononie quoſ
dam compatriotas ſuos valde deo deuotos
viſitauit. predicēs eis dum adhuc eſſet ſanꝰ.
Scitote q̄ ante aſſumptionē dn̄e noſtre ſub
mouebor ab hac vita mortali. Qd̄ rei proba
uit euentus. Nam parum ante aſſumptiōeꝫ
domīe noſtre obijt. Uiceſimoſeptio in dila
tatione. Sicut em̄ xp̄us in cena orauit p̄ dila
tatione xp̄iane religiōis: dicēs. Pater mani-
feſtaui nomen tuū hominibus quos dediſti
mihi. nūc autē p̄ eis rogo ꝛc̄. Johan. xvij. et
ad Petrū ait. Ego rogaui pro te petre: vt nō
deficiat fides tua. ꝛ tu aliquando conuerſus
confirma fratres tuos. Math. xxvij. Sic bea
tus dominicus ī deū abſorptus eleuatis ma
nibus ait. Pater ſancte tu ſcis quia libenter
perſtiti in voluntate tua ꝛ eos quos dediſti
mihi cuſtodiui: ꝛ conſeruaui. quos in mani-
bus tuis cōmendo. ꝛ conſolans eos ait. Sci
tote me vtilioreꝫ vobis fore mortuū q̄ viuū.
quia ad patrem vado. Uiceſimooctauo in
reuelatione. Sicut em̄ inſtāte xp̄i morte Cē-
turio vidit gloriaꝫ dei ꝛ ait. Uere filiꝰ dei erat
homo iſte. Math. xxvij. Sic inſtante bti dn̄i
ci obitu. quidā ſcholaris Bononie vidit ī ec-
cleſia ſcti Nicolai fratrū p̄dicatorum btm̄ do
minicum ſedentē in cathedra glīa ꝛ honore
coronatuꝫ ſicut ipſe eidem reuelauit ꝛ ſic cer
tificatus eſt. Uiceſimonono in operatione
ſcꝫ miraculoꝝ Sicut em̄ in morte xp̄i multa
corpora ſanctoꝝ que dormierāt ſurrexerūt.
Math. xxviij. Sic in morte beati dn̄ici multi
mortui ſuſcitati ſunt, ꝛ multi alij a varijs lan
guoribus ſanati ſunt. vt pateret eius ſctitas.
Triceſimo in incorruptione. Sicut em̄ cor-
pus xp̄i in triduo quo fuit in ſepulcro non vi
dit corruptionem. ps. Non dabis ſanctū tu-
um videre corruptionem. Sic beati Domici

corpus diu iacens in ſepulcro .ſ. per decenniū in die tranſlationis eius integrum inuentū eſt ⁊ incorruptum mira fragrantia odoriferum. Recte ergo Johānes dixit. Vidi ſimilem filio hominis.

Secundo vita et religio beati dominici non poteſt abſcōdi poſita ſupra montem Angelorū. de quo dicit Ezech. xxviij. Tu ſignaculū ſimilitudinis in delitijs paradiſi dei fuiſti. plenus ſapientia. perfect⁹ decore. omnis lapis precioſus operimentū tuum. Tu cherub extentus ⁊ ꝓtegens poſui te in mōte ſancto dei. In medio lapidū ignitorū ambulaſti perfectus in vijs tuis a die conditionis tue. Hec ille. Inter omēs angelos beata virgo tenet ſupremū locum. Iuxta illud. Exaltata es ſancta dei genitrix ſup choros angelorū ad celeſtia regna ⁊ hoc per virginitatem ⁊ humilitatem. Signaculum autem huius ſimilitudinis fuit beatus dominicus. pſal. Habitans in via īmaculata hic mihi miniſtrabat. ſcilꝫ per mundiciam virginitatis. que quidem fuit ſimilis virginitati ſancte Marie quantum ad quattuor. Primo per integritatē. Sicut enim beata virgo habuit virginitatem mentis ⁊ carnis. Sic beatus Dominicus integritatem carnis habuit ⁊ puritatem mentis ſeruauit. vna enim ſine alia non ſufficit. Apocalip. ꝑmo. Vidi ſimilem filio hominis: veſtitum podere ⁊ precinctum zona aurea ad mamillas. Quia ipē beatus dominicus fuit angelicus per integritatem carnis. quoniam in pectore fuit cinctus per mundiciam cogitationis. et zona aurea per charitatem cordis. Secundo per dedicationē. Sicut enim beata virgo primo deo vouit ⁊ dedicauit ſuam virginitatem. vt habetur xxvij. q. ij. § beata maria propoſuit ſe conſeruaturam votum virginitatis in corde. Sic beatus Dominicus ſuam virginitatem deo deuouit ⁊ vendidit. Prouerbio. vltimo. Syndonem fecit ⁊ vendidit ⁊ cingulum tradidit Chananeo. Per ſyndonē que multis euerſionibus ad candorem deducitur virginitas deſignatur. que multis macerationib⁹ habetur. Iſta deo venditur quando ei dedicatur. Cingulum caſtitatis quo ſinus fluxibiliū cogitationū reſtringit chananeo traditur. q: xp̄o velut zelatori ſue ſpōſe ipa virginitas deuouet. Tertio p diffuſionē. Sicut enī beata virgo, lꝫ fuerit pulcherrima a nullo tn̄ potuit cōcupiſci. q: puritas ei⁹ in alios diffundebat. ⁊ oēs motus illicitos extinguebat. Sic beati dn̄ici virginitas oēm concupiſcentie eſtum ex oſculo manus ſue a lubrico ſcholari extinxit ſm illud Cant. v. Manus mee diſtillauerunt mirram. Quarto p confirmationem. Sicut enī beata virgo in annūciatione fuit confirmata in gratia vt nullum eſtū libidinis ſenſerit in conceptione chriſti. Lu. ꝑmo. Spūſſanctus ſuperueniet in te: ⁊ virt⁹ altiſſimi obumbrabit tibi. Sic beatus dominicus in inſtitutione ſui ordinis cōfirmatus fuit in gratia: vt extunc nullum vnꝙ ſenſerit ſtimulū veneree voluptatis: aut peccati mortalis ps. Ego confirmaui columnas eius.

In cuius ſignū beata virgo hunc habitum quē portant fratres predicatores eiſdē tradidit. Cum enim ipſa ſanaſſet magiſtrū Reginaldum virū peritiſſimum per ſacram vnctionem ⁊ deſideraret hunc ordinē ingredi. dixit ei beata virgo. Conſtans eſto quoniā votum tuum implebitur. In cuius ſignū. ecce hic eſt habitus quem tu ⁊ fratres ordinis predicatorū portabunt. Quo aſſumpto detulit beato dominico q̇ reuerenter illum ſuſcipiens: eo ſe ⁊ p̄fatū magiſtrū ⁊ fratres ſuos induit. O p̄cioſum habitū. O venerandū ꝓdigium. O celeſte miniſteriū. Regina celorū. q̄ in redemptionē mūdi verbū eternum ꝓpria carne induit ſpūſancto ſanctificante. eadem in recōciliationem ſeculi p̄ertitores diuini v̄bi. ꝓprio habitu induit ſpūſancto confirmāte. O cum quanta deuotione ⁊ reuerentia debet hic habitus portari. nulla religio pōt gloriari ꝙ ſuum habitum a virgine matre celit⁹ miſſum aſſūpſerit. Nec vacat a myſterio hic habitus. Cappa nigra mortificationem carnis deſignat. quia fratres predicatores debēt eſſe mortui mūdo. vt de eis dicat illud Coll. iij. Mortui enī eſtis. ſcꝫ de mundo non curātes. ⁊ vita veſtra abſcondita eſt cū xp̄o ī deo. Tunica alba ſignificat puritatē mentis. quā debent habere ſi deū cupiunt videre. Math. v. Beati mundo corde. quoniā ipſi deū videbunt. Scapulare ſignificat obedientiā q̄ eſt iugū xp̄i. Math. xi. Tollite iugum meum ſuper vos ⁊c. Vſqꝫ inuenietis requiem animabus veſtris. Zona ſignificat caſtitatē. Hiero. Quacūqꝫ virtute polleas. Quibuſcūqꝫ operib⁹ niteas: ſi cingulo caſtitatis careas oīa p terrā neceſſe eſt trahas. Calciamēta ſignificant ſctōrū exemplorū imitationē. Exo. xij. Calciamenta habebitis in pedibus veſtris. Et Ephe. vi. Calciati pedes in preparatione

euangelij pacis. pedes em̄ ſunt anime affe-ctiones. q̄ calciant̄ exemplis ſanctoꝝ. Ha-bet autē hec religio ad ſui ꝓtectiones ange-los cuſtodes. ſm̄ illud Eſa. lxij. Super mu-ros tuos hierl'm cōſtitui cuſtodes. Nam cū quidam legiſta Bonon̄. intraſſet ordinem predicatoꝝ, amici ⁊ parētes ei⁹ cucurrerūt ad cōuentum vt vi illum extraherent. Cūq̄ fratres pauidi vellent mittere ad milites pa-tronos cōuentus: ait btūs Dn̄icus. Non in-digemus auxilio humano: q̄m circa conuen-tum video pluſq̄ ducentos angelos ad no-ſtri cuſtodiā ⁊ ꝓtectionē paratos. ⁊ aperto cōuentu ⁊ portis eccl'ie. oronibus ſe dede-runt. Territi ⁊ confuſi ac nihil videntes ini-mici illi fratrum indulgentiā ⁊ miſericordiā humiliter a btō Dn̄ico impetrauerūt. In ſe autem reuerſi: fratrē illū legiſtā in ordinis ꝓpoſito confirmauerūt: ⁊ plures eoꝝ ordi-nem intrauerūt. Iſte em̄ ordo premōſtra-tus eſt in quadruplici angeloꝝ miniſterio.

¶ Primo in cuſtodiendo. Sicut em̄ poſt ex-pulſionē Ade ⁊ Eue de paradiſo voluptatꝭ poſitus eſt cherubin ad cuſtodiendam viā ligni vite. Sic iſte ordo poſt ſcelera ſummo-rum pontificū ⁊ hereſes ſubortas collocat⁹ eſt in paradiſo militantis eccleſie: ad cuſto-diā ⁊ ꝓtectionē legis dei. Unde abbas Jo-achim ſuper Jeremiā dicēs ſic. Eſt ⁊ alia fi-cus que maledictione preuaricatiōis iā a-ruit. latina eccl'ia cuius folia tēporalia de q̄-bus cōficit perizomata ad excuſandas excu-ſationes in peccatis, quib⁹ inhoneſtatē vite ſue tam Adam ſummi pontifices: q̄ Eua eccl'ia ſubiectoꝝ operiant: ⁊ in ligno eccleſia-ſtice glorie miſerabiliter ſe abſcondant. Sꝫ q: patrimoniū ieſu xp̄i qd̄ acceperūt primi pontifices a p̄ncipibus xp̄ianis quaſi boni ⁊ mali ſciētie lignū fuit. Boni quo ad ſuſtē-tationem vite romani capituli tunc paupe-ris ⁊ mendici: ⁊ ſollicitudinem ſp̄ualium tra-ctandorum. Mali quo ad diſpenſationem eius ⁊ libidinē vite ⁊ abuſum. cupientes gy-gantes fieri ſuper terram: reipublice vtriq̄ famoſi per totā latitudinem imperij xp̄iani non contenti lignis ſtipendijs alijſq̄ q̄bus vti licebat humiliter ⁊ honeſte. Uxores ſibi electarū plebiū ope luxuriantiū copulando. ad ſuggeſtionem ſerpentis alterius: docto-rum carnaliū: ⁊ callidoꝝ cardinalium. Sa-tis timeo ne aliquoꝝ conſilio futuroꝝ: per-uerſe viuentium tam ſimplices ⁊ infirmi: q̄ fortes ⁊ ſcioli temere contra preceptū dn̄i venientes fructū tēporaliū rei publice: que notant̄ in ligno in flantis ſciētie que nō edi-ficat: ſed deſtruit vſurpando. eijciant̄ cōmu-nus de paradiſo eccleſiaſtice dignitatis ⁊ fi-ant ꝓfugi ſup terrā, habitēt in terra Caym cōmotionis ⁊ ire. veſtiti pellitijs ꝯfuſionis pariter ⁊ ruboris. Collocatis interim Che-rubin doctor veritatis ad cuſtodiendā viā ligni vite obſeruatiōis vtiq̄ regularis ⁊ ſpū-alis nec dubiū paupertatis. q̄ ⁊ verſatilem gladiū ſermonis miſtici ſic in ſuis actibus habeāt vt ⁊ zelū reprehenſionis in alios fer-uida caritate diffundāt. hec ille. Secundo in ſubuertendo. Un̄ abbas Joachim vbi ſu-pra dicit ſic. Sicut ſodomā duo āgeli euer-terunt: ⁊ ſynagogā ſimiliter duo angeli Jo-hānes ⁊ xp̄s. ſic ⁊ nūc oportet vt duo ange-li officiū p̄dicatiōis habētes in duob⁹ ordi-nibus deſignati in Moyſe ⁊ Helya ſubuer-tant eccl'iam clericoꝝ in ſpū. Et illa q̄dē di-cebat̄ Pentapolis. ſynagoga quoq̄ velut piſcina ꝓbatica. q̄nq̄ porticibus cingebat̄ ⁊ eccl'ia latina patriarchatibus q̄nq̄ muniti-tur. in q̄bus tanta eſt multitudo languētiū vt niſi turbet̄ imperiū nullus ſeq̄ poterit ſa-nitatem. Motio aūt aque: motio ppl'i xp̄ia-ni eſt in qua neceſſe eſt vt vnanimes in ca-ritate ſaluent̄. ceteris in ſuis erroribꝰ dereli-ctis. hec ille. Tertio in vlciſcendo. Un̄ ab-bas Joachim vbi ſup̄ dicit ſic. Iſti ſunt ſe-ptē illi angeli ſuas phialas effundētes: quo-rū vnus in terrā: alius in mare. terti⁹ in fon-tes. quartus in ſolē. q̄ntus in ſedē beſtie. ſex-tus in flumen eufraten. ſeptim⁹ in aerē. Nā terra iudeos. Mare paganos. Fontes phi-loſophos. Sol religioſos. Sedes hereticos. Flumen tyrannos. Aer eccl'iaſticos ſignifi-cant. Ecce qualiter vulnerandus eſt tribula-tionis anguſtijs ppl's xp̄ianus. ⁊ ſpecialiter ordo leuiticus: tot⁹ clerus: vt fiat quaſi vn⁹ ex terre paupib⁹ viliſſim⁹ ⁊ deſpect⁹: ⁊ decore regie ac ſacerdotalis dignitatis indign⁹. Sed ad doctores ⁊ operarios viros pacis i ꝓximo cō-ſurgendos ⁊ mittendos in meſſem populi xp̄iani ſermo ꝯuertit̄. vt quantū glorificaue-rit ſe romana eccl'ia ſacerdotalis platura: ⁊ in delicijs fue-rit ex doctrina. tm̄ dare ſibi debeāt tormenti deiectionis a glīa: ⁊ luctus ꝯtritionis a pena hec ille. Quarto in ꝯuertēdo. hic em̄ ordo eſt ille p̄mus angelus. vt dicit̄ Apocal. viij. Qui tuba cecinit ⁊ facta eſt grando diuine diſſipatiōis hominū ⁊ ignis. diuine inflam-mationis mixta ſanguine, ꝓpter incorpora-

ſtionem dñice paſſionis. Quis ad ſonũ hu-
ius tube ꝛ ꝑ verba ſua fracti ꝛ diſſipati ſũt
errores: tanq̈ per grandinē ꝑmitie fructuũ
Inflāmati autem ſunt homies ꝛ accenſi ad
caritatem dei. ꝛ per deuotam cōuerſionem
incorporati ſunt in merito ſanguinis chriſti
ij. Thimo. iiij. Inſta oportune importune:
argue: obſecra: increpa: in omni patientia ꝛ
doctrina.

Tertio vita ꝛ religio bti
Dñici non pōt abſcondi poſita ſupra mon-
tem patriarcharuꝫ. Unde abbas Joachim
ſuper Jeremi. dicit ſic. Ait em̄ Matheus ab
Abraaꝫ vſq; ad Dauid generationes quat
tuordecim. totidem ab eo vſq; ad tranſmi-
gratione babylonis. Itemq; totidem ab ea
vſq; ad xpum. Significat em̄ prima ſtatio
totidem primuꝫ ſtatum a generationibus
ſeculorum inchoatum. vtiq; ab Abraam in
perſona dei patris ꝛ ordine laycorum. Se-
cūda ſm ſtatum inceptuꝫ a xpo in perſona
filij ꝛ ordine clericoꝝ. Tertia tertium ſtatū
a dieb᷒ noſtris exorſum in perſona ſpūſſan
cti ꝛ ordine ſpūalium cōtēplantiū dñm. ꝛ
vſq; in finem ſeculi progandum. Quāuis
primus in Johāne baptiſta finem habuerit
ꝛ ſecūdus habiturus eſt exitum in Helya.
quē oportet precurrere in finem ſecūdi ſta-
tus eiuſdē. Alter in ſpū Jeremie: vt qd̄ ille
de excidio ſynagoge predixerat: iſte in aper
tione libri quē habebit apertū. de occidenta
li ꝛ latina eccl'ia: q̄ ꝛ romanū imperiū ꝑmō
ſtret expletū. Sane ꝙ vſq; ad Sedechiam
ex parte tranſmigratio eſt migrata: nō ſiu
ſtra preſcribiẗ. qꝛ ꝛ in nouo ſimile q̈d in ec-
cleſia nō ſine gemitu preſtolaẗ. Nā ab āno
M. cc. ꝛ vltra. mihi ſuſpecta ſunt tēpora ꝛ
momēta in q̄ nouo ordine ſamuelis exorto
preconibus ophni ꝛ phinees ſacerdotes ꝛ
pontifices dñi. quaſi a rege babylonis a ro
mano reipublice ꝑncipe captiuenẗ. capiaẗ
archa eccl'ia. ꝛ in Hely ſummus pōtifex cor
ruat. ꝛ quaſi alter mardocheus ſub Aman
in diſcrimine maneat agitata. Tales em̄ ne
ceſſe eſt eccl'ie ruinam predicare ꝛ plangere
q̈bus ꝛ volūtaria pauptas arrideat: ꝛ ſpi-
ritualis doctrine ac vite pietas in future tri
bulationis aculeis nō abſiſtat. Uerū in ter
ram beniamin doloris tantiq; diſcriminis
reuelenẗ in religionē ꝛ vitam extremi ordi-
nis in primo reuelandi ꝛ naſcēdi. racheli. i.
eccl'ie generali. nulla eſt ambiguitas intelle
ctus. hec ille. Sciendū ꝙ religio bti Dñici
fundata eſt in culmine perfectionis ꝛ xtuꝗ
ſanctoꝝ patriarcharū. vt ptꝫ diſcurrenti ſa-
cram ſcripturā. Primo in reformatiōe. vñ
abbas Joachim vbi ſup̄ dic̄ ſic. Alicubi di-
ctum eſt ꝙ in ſepteꝫ tēporibus terminādus
erat ſecundus ſtatus. ſex ex eis datis ad la
borem. ſeptimo ad q̈etem. ſm ꝙ angeloꝝ
ſeptēnarius exigit. ꝛ in ſeptem diebus fecit
opera ſua deus. licet tertius ſtatus generalē
obtineat vſq; in finem ſeculi ſabbatiſmum.
Uñ qꝛ vult deus a laboribus ſeculi eccl'iaꝫ
ſuam quieſcere ne iuſti pereāt cū fornicato-
ribus in diluuio gentiū futurarū premonet
patenter precones euāgelicos predicare in
toto orbe terrarū. vt ſaltem onera ſua miſti
ca om̄ia abijciat vel deponat vt in ſabbato
penitentie requieſcat. Qd̄ qꝛ futuruꝫ eſt vt
quaſi de babylone ad mōtana hierl'm mul-
ti cōſcendāt de ſeruitute ſeculi in ſpūs liber
tatem. ꝛ de cunctis finib᷒ ꝛ eccl'ijs xpianis
in occidente aquiloneq; diffuſis ad ſpūaleꝫ
vitam in viris euāgelicis reformandā. Fe-
rentibus holocauſtū quo ad votum. ꝛ victi
mā quo ad martyriū. ſacrificiuꝫ quo ad pec
cati gemitū. thus quo ad officij debitū. obla
tionē quo ad cōpaſſionis affectū. Ecce de a
liquoꝝ cōuerſione in ꝓximo facienda. H ille
Secūdo in ꝓpitiatione. Uñ abbas Joa-
chim. vbi ſupra dicit ſic. Neceſſe eſt vt viuāt
hoīes ſm ſpm̄ ꝛ detrahaẗ ad nihilū ſupbia
oīs carnis. qꝛ vero om̄is homo carnaliter vi
uens: corrūpit per maliciam oēm terrā. Ne-
ceſſe eſt vt ſuperueniat imperij cathacliſm᷒
vt intelligatur qd̄ diciẗ. Qd̄ ſupra q̈ credi-
tur om̄ia deuaſtabit. Inde ego diſperdam
eos cum terra. In ſignum autem talis dilu
uij ne ſimilis vtiq; tribulatio fiat vlterius
ꝛ deletio om̄is carnis. poneẗ archus in nu-
bibus celi qui inter dñm ꝛ hoīem federetur
Archus predicatio dāda eſt celi nubib᷒ euā
gelizantib᷒ regnū dei in ſpūali eccl'ia ſuſcitā
dis. vt ſit ꝓpiciatio in ſuadēda pn̄ia vniuer
ſis. hec ille. Tertio in pacificatione. vñ ab-
bas Joachim vbi ſupra dicit ſic. Hij ſunt co
lumba quaꝫ ſpūs dñi alter Noe q̈ requies
diciẗ ꝓpter tribulationū impetus quib᷒ mū
dus fornicatur abſumitur emiſit. ꝛ emittet
ex archa: vt ceſſantibus aquis diluuij: gen-
tium futurarum. que ad ſubleuandā archaꝫ
contemplantis eccleſie in ſublime conueni-
ent. ꝛ fornicatores clericos gygantesq; fa-
moſos prelatos ꝛ alios de terra ſecularium

facientium irritam fidem ſuaꝫ feruida ſeue
ritate ſubuertent ramos virentis oliue. ſci=
licet iuſticie opera cum doctrine folijs lau
dis ⁊ pacis ſedula reportet ad archam. hec
ille. Quarto in iuſtificatiõe. Unde abbas
Joachim. vbi ſupra dicit ſic. Puto ego ꝙ ſi
cut olim elegit deus patres ſeniores. ſecun=
do apoſtolos. ita ⁊ nunc tertio pueros eli=
gat ad litteram ꝓpter eos quibus veteravi
fuerunt ad predicandum regni euangeliuꝫ
⁊ excutiendum. Loth in ipſis pueris fide=
libus per Abraam ſummũ pontificem po=
pulum chriſtianuꝫ influentijs ſcilicet cadu=
ci ſeculi tabeſcentem conuerſantẽqꝫ cum fi
lijs ſceleratis. ⁊ facientem iudicium de regi
bus Sodomoruꝫ. ſcilicet prelatis adulterã=
tibus verbum dei. Sed ⁊ pueri hebreoꝝ in
huiuſmodi pueris deſignati veſtes ⁊ ſpolia
ſeculi in cultum diuinũ abijciunt. ramos ar=
borum iuſtoꝝ doctrinas ⁊ vites imo propa
gines de ſecularibus auferunt. ferentes flo
res mundicie: ⁊ palmas victorie quo mun=
dum calcant. diabolum ſuperant. carnem fe
rant iniuſticie operibus extollendo gratias
agunt ⁊ laudes dño Abrahe patri excelſo
qui a filio ſubtegminis vſqꝫ ad corrigiaꝫ ca
lige. de hijs que ad iuſticiam pertinent veri
tatem impugnantibus nõ dimittant. Ex
horum ſiquidem ore predicatio laudis per
ficitur. duꝫ non aliud in ore nunciant: ꝙ in
conuerſatione demõſtrant. hec ille. Quin
to in diſpenſatiõe. Unde abbas Joachim
vbi ſup̄ dicit ſic. Uerũ quo ad b̄ Joſeph p̄=
mogenitus Rachelis exaltat⁹ eſt in egy=
pto ſcripturarum ſomnia diſſerendo. quem
puto alium ordineꝫ ſuſcitandum in mundo
diſpenſatoreꝫ vtiqꝫ verbi dei. hec ille. Sex
to in predicatione. Unde abbas Joachim
vbi ſupra dicit ſic. Tribus beniamin qui ra=
ptus eſt in mentis exceſſum. ordinem con=
templantium innuit. vt veluti ſpeculatores
eximij ceteris fidelibus caueant ne a ſuper
ueniente aquilonari malicia per teporem fi
dei a caritatis incendio refrigeſcant. Tales
confortari debent in medio eccl'ie. ⁊ creſcere
nõ tam multitudine ꝗ̄ virtute: vt ſint reue=
ra filij gemini. Beniamite quo ad filij dei ⁊
ꝓximi caritatem. Hieruſalem eccl'ia eſt col
lectio. ſcꝫ laycorum quos confortare tenen=
tur ⁊ roborare in fide. Techua eſt cetus cle
ricoꝝ ſecularium inter quos clangendo buc
cina exponunt miſteria ſcripturarum. Uer=
ricarum ordo eſt regularium. ſuper quos ve
xillum crucis aſſumpte debent ad perfectio
nis ſtudiũ explicare. Unde reuera conijci=
tur ꝙ ordo euangelicus ſuſcitandus ex no=
uo in Beniamin filius deſignatus exhorta
tionis habebit officium qua ⁊ per fidem lai
cos reuocet. ⁊ per doctrinã clericos excitet.
⁊ per religionem remotos a ſeculo per me=
rita vite ſpũalis informet. hec ille. Septi=
mo in miſeratione. Nam patriarche ſancti
floruerunt hoſpitalitate ⁊ miſericordia. quã
maxime btũs Dñicus obſeruauit. Cũ enĩ
quidam ꝓpter nimiã egeſtatem hereticoꝝ
perfidie adheſiſſet. btũs pater ſeipſum ve=
nũdare diſpoſuit: vt ex precio hereticis ve=
nundatũ liberaret. Superna vero clemẽtia
eius ſuffragio ⁊ lachrymis aliter prouidit.
O mira pietas ⁊ miſericordia. vt pꝫ.

Quarto vita ⁊ religio be
ati Dominici non poteſt abſcondi poſita ſu
pra montẽ ꝓphetarum. Unde abbas Joa
chim ſuper Jeremiam. dicit ſic. Licet enim
nouus ordo predicantium eccl'ie oriatur. ta
men ordo ille initiatus eſt in ꝓphetis: apo=
ſtolis. ⁊ doctoribus. tertij tẽporis eccl'iaſti=
ci curſus ⁊ cognitus ⁊ electus ⁊ acceptatus
a deo. In vtero ergo eccleſie formatus in fi
de eſt ordo doctoꝝ quẽ preuouit deus a die
bus priſtinis in ſeculoꝝ finibus reuelãdus
Sanctificãduſqꝫ in vulua ſpũalis eccleſie ⁊
pfectione doctrine. Et bene primo format
ſecũdo ſanctificat. qꝛ primo in fide inſtruit
ſecũdo in religioſa conuerſatione dicat. Ta
les in ꝓximo pariet eccleſia generalis iaꝫ ſe
neſcens. Rectus ergo ordo formationis
coꝝ ſanctificatõis ⁊ emiſſionis ex vtero ſcri
bitur. qꝛ fideles. qꝛ ſpũales. qꝛ obedientes.
fideles in doctrina. ſpũales in vita. obediẽ=
tes etiam in preſſura. hec ille. Sciendum
ꝙ ordo predicatorum premõſtratus eſt in
ꝓphetis. Primo in Moyſe. vnde abbas
Joachim. vbi ſupra dicit ſic. Sicut ꝑ Moy
ſen ⁊ Joſue cananeos dñs iſraelitis ſubie=
cerat xp̄ianis: per Paulum ⁊ Johãnẽ euã=
geliſtã ſtrauit ydolatras. Sic ⁊ nũc ꝑ duos
futuros ordines ſignatos in illis gẽtes in=
credulas ſubigat ⁊ conuertat. Nam ſi fuerit
numerus filioꝝ iſrael iudeoꝝ pariter in xp̄i
anoꝝ deũ videntiũ: imo ſcientiũ. reliquie in
cecitate relicte populi vtriuſqꝫ iterũ ſalue fi
ant ad dñm. ſ. cõuertende. hec ille. Secun
do in Joſue. Uñ abbas Joachim vbi ſupra
dicit ſic. Ad ruinam Jericho mũdi ſuperbie

que imperiū denotat deſolandū reges mul
ti contra iſraelitas xpianos ꝯuenient. Sed
expugnabunt a Joſue qui in ſublimi clipeū
eleuauit expectando auxiliū nō ab homine
ſed a deo. Uiris ergo euāgelicis canentibꝰ
ante archam ſpūalem vitā. nouale nouabit
cordiū penitentiū: vt faciem terre cōſcientie
remoueāt: ⁊ de verbi dei ſemine ſpinas erro
ris extirpent. hec ille. Tertio in Dauid. vñ
primo Paralipo. xx. dicit ſic. Factum eſt eo
tempore quo ſolent reges ad bella ꝓcedere
cōgregauit Joab exercitū ⁊ robur militie.
Et vaſtauit terram filioꝝ Amon. perrexit
q̄ʒ ⁊ obſedit Rabath. Porro Dauid mane
bat in Hierl'm quando Joab percuſſit Ra
bath ⁊ deſtruxit eam. Tulit autem Dauid
coronam melcon de capite eius. glo. dicit ſic
Joab bellū inchoauit Dauid perfecit. Xps
enim bellum agit cū predicatorꝫ ordo cōtra
mundi potentes ſcutū fidei opponit. ſed fi
nis certaminis ⁊ triumphi ad xp̄m refertur
qui operatur in nobis velle ⁊ perficere. qui co
ronā quā dyabolo abſtulit ſibi aptauit. ſ. fi
deles q̄ quaſi corona eū ambiūt. vñ pſ. Bñ
dices corone anni benignitatis tue ⁊c̄. h ibi
Quarto in Salomone. vñ. iij. Reg. iiij. di
cit ſic. Regis p̄fecti neceſſaria menſe regis
Salomonis cū ingēti cura p̄bebant in tp̄e
ſuo. glo. dicit ſic. Ne q̄d deſit in domo reg̃ or
do p̄dicatorꝫ diſcurrendo. loquēdo laborat.
vt in menſa dñi abundet: ⁊ inde nutriātur
fideles. h ibi. Quinto in Mardocheo. vñ
Heſter. ij. dr̄. Duo eunuchi reg̃ q̄ ianitores
erant ⁊ in palacij p̄mo limine reſidebāt vo
luerūt regem interficere: qḋ Mardocheum
nō latuit. glo. dicit ſic. Duo heretici ⁊ ſciſma
tici ſunt q̄ fraudis ⁊ malicie venenū geſtan
tes cōtra veritatē cōſiliantur. vt eam credenti
bus auferāt. ⁊ xp̄m. i. fidē xp̄i in ipſis fideli
bus interficiāt: ſed eoꝝ iniquitatē ordo pre
dicatorꝝ manifeſtat. vt innocentes ſaluētur
⁊ illi iuſta vltione puniantur. hec ibi. Sexto
in Helya. Unde abbas Joachim ſuper Je
remiā dicit ſic. Potens eſt deꝰ q̄ clauſit celū
eccl'ie. ⁊ clauſurus eſt iterū tēporibus anti
xp̄i. aperire corda ſimplicia: ⁊ dare predica
tionis pluuiā ſuper terram vt ſublatis ⁊ are
factis ſtudijs in ſuperbis: viris humilibꝰ da
ta eſt gratia. Ceteri velut oues in locis pa
luſtribus ⁊ paſcuis vberrimis collocentur.
hec ille. Et Eccl. xlvij. dicitur. Surrexit He
lyas quaſi ignis ⁊ verbum illius quaſi facu
la ardebat. Talis fuit beatus Dominicus
in ſe ardens per feruorem ſpiritus: vt alios
accenderet ⁊ illuminaret verbo ſacre doctri
ne. Ideo ei dr̄ illud. Eſa. xlij. Dedi te in lucē
gentium vt ſis ſalus mea vſq̄ʒ ad extremū
terre. per feruentē predicationem in eccl'ia
diffundendam. Unde abbas Joachim ſu
per Jeremiam dicit ſic. Multe vidue erant
in iſrael. eccleſie paſtorales in populo xp̄ia
no. ⁊ ad nullas earum miſſus eſt ſpiritua
lis Helyas malicie perſcrutator niſi in futu
ris viris euangelicis zelantibus legem dei
ad mulierem viduam ſarreptanā. Roma
nam eccleſiam in ytalia conſtitutam: imo
ſub toto impio latino diffuſam. h ille. Se
ptimo in Helyſeo. Unde abbas Joachim
vbi ſupra dicit ſic. Certe vita contemplati
ua olim in veteri teſtamento viguit ſuper
Helya: ⁊ Helyſeo. ⁊ filijs ꝓphetarum in fi
lijs iſrael. Sed quia torrens carith deficit
in eis gratia ſpūalis ꝓpter errores nepha
rie Jezabelis vita ipſa migrauit ad grecos
ſub Paulo primo heremita. Anthonio ⁊
alijs heremitis. inter eos quoq̄ʒ reperti ſūt
hereſiarche ⁊ falſi religioſi vtriuſq̄ʒ ſexus.
qui quia fornicati ſunt a deo ſuo vita ipſa
ceſſauit ab eis ⁊ propagata eſt in benedicto
immo in nutrice ſeu ſorore potius benedi
cti: quemadmodum in veteri in muliere vi
dua ſarreptana Romanam eccleſiam deſi
gnāte. Sed quia ibi fractum eſt capiſteriū
ſuper menſam ⁊ regula monaſtica eſt diui
ſa non potuerunt niti ieiunijs: ſed delitijs
epuliſq̄ʒ vacare. Unde ⁊ compulſa eſt ſpi
ritualis religio ipſa ad albos Cyſtercienſes
cōfugere in quibus ex parte manet intacta
quouſq̄ʒ veniat qḋ perfectum eſt poſt ſextū
tempus eccleſie. in quo velut in ſabbato ceſ
ſet labor ⁊ ſeruitus. ⁊ detur cōtemplantibꝰ
dñm ſabbatiſmus. creabit dñs nouū ſuper
terram. ſcʒ eccleſiam femina circumdabit vi
rum. ſpūalis religio perfectos in nouitate
ſpiritus ambulantes. Uirgo illa mater chri
ſtum peperit contra iura nature. Nunc ve
ro Romana eccleſia nouum ordinem viro
rum ſpiritualium complectetur. ⁊ pariet in
vtero fidei. in gremio caritatis. hec ille.
Octauo in Eſaia. vñ abbas Joachim vbi
ſupra dicit ſic. Futurum eſt enī vt canes mu
ti clerici lupis latrare nō potuerūt veſperti
nis. Miſſurus eſt dñs alios precones q̄ ⁊
ſciā exuberē habeāt ⁊ paſtores babilōicos
in mercēnarios lupoſq̄ʒ ꝯuerſos valido cla
more ꝓfundāt. Hinc Eſaias. Egeni ⁊ paupe

res querunt aquas ⁊ non ſunt. lingua eoꝝ
ſiti aruit. Proinde dabo in ſupinis montiuꝫ
flumīa ⁊ in medio campoꝝ fontes. Hacte
nus a pauperibus clericis ⁊ ſimplicibus ſub
tracta eſt ſciētia dn̄i ſecularib⁹ in magiſtris.
qui ⁊ ſi viſi ſunt ſcire ꝑ tēpore aliquid de do-
ctrina eccleſie. tamē totū ad auariciā ptrahe
bant Unde tulerunt aurum meū ⁊ fecerunt
inde Baal. Aurum eſt ſcriptura diuina quā
ex decretoꝝ ⁊ alioꝝ compoſitiōibus auferūt
⁊ in decretales ⁊ auaras ſententias doctri-
naſq; transfundunt Sicq; neceſſe eſt vt lin-
gua ſimplicium ſiti auaricie areat. quam libe
ra ⁊ ꝓflua doctrina euangelica non irrigat.
Hec eſt illa ſitis ⁊ ſiccitas arefacta cupidi-
tas. de qua ⁊ ſi Samaritana ydropica bibe-
rit ſupuenientē ali[illegible]m nō extinguit. Ergo nō
ſoluꝫ ſupinis collibus ⁊ decliuis in altis are
facta verticibus flumina concedentur. ſꝫ etiā
campis in medijs fontes erumpent. de quo-
rum affluentia ortus ſponſe reddetur irrigu⁹
⁊ abundanter bibet populus vniuerſus.
Montes vtiq; ſunt Prelati eccleſiaſticiq;
magiſtri in ſeculo ſua gymnaſia erigentes.
Supini colles viri religioſi ſunt. quibus in
ſpirituali vita doctores ꝓflui promittuntur.
Sed ⁊ campi mundi fideles ſunt in quoruꝫ
medio p̄dicatores ſuſcitabunt̄ e primo. qui
ſiccitatem in mundi ſermonib⁹ auferant. Et
diuinis eloquijs multiplicatis ſtudijs infe
rant vbertatem. Ad quā Eſaias inuitat di-
cens. Omnes ſitientes venite ad aquas. ⁊ q̄
non habēt argentū tam ſimplices q̄ꝫ edocti:
indifferenter cōfluent ad gratiam vbertatis
videntes terrā eccleſiā in toto orbe diffuſam
repletam ſcientia dn̄i tanq̄ꝫ aque maris ope
rientes. Hec ille. Nono in Jeremia. Unde
Jeremie. xx iij dicit̄ ſic. Audiuit ademelech
Ethiops vir eunuchus qui erat in domo re-
gis. quia miſiſſent Jeremiā in lacū. locut⁹ eſt
ad regem dicens. Domine mi rex male fece-
runt viri iſti oīa quecūq; perpetrauerunt cō-
tra Jeremiam mittētes eū in lacum. Gloſa
dicit ſic. Iſte ethiops eunuchus qui timore ⁊
amore dei cōpunctus pphām eripuit. ſignifi
cat predicatores de gētibus q̄ ſeipſos caſtra
uerūt ꝑpter regnuꝫ celoꝝ. Qui vere cha
ritatis inſtinctu inique oppreſſos ſtudent v̄
bo ⁊ exemplo de fouea perditionis eruere.
Quod ⁊ nomē eius teſtat̄. Ademelech enī
ſeruus regis interpretat̄. illius. ſcilicet de quo
dicitur Rex magnus ſuper omnes deos. cui
ordo predicatorum ſeruit. Per verbum euā
gelij gentes aſſociando fidei. hec ibi. Et. xviij
ca. dicitur ſic. Surge ⁊ deſcende in domuꝫ fi-
guli. ⁊ ibi annūciabis verba. Super quo ab-
bas Joachim dicit ſic. Domus figuli eccleſia
eſt. ad quam futuri viri euangelici venire iu-
bentur. Surge inquit a quiete ſpiritus ⁊ de-
ſcende ad laborem doctrine verba dn̄i narra
turus. vel certe tales in pphēta iſto ſurgunt
a ſeculo fugiendo: deſcendunt peccatoribus
cōpatiendo. In domuꝫ figuli viſitādo. vt an
nuncient verbum domini predicādo. Hec il-
le. Decimo in Ezechiele. Unde Ezech. ij. di
citur ſic. Et ecce manus miſſa eſt ad me in q̄
erat inuolutus liber. ⁊ expandit illum coram
me. Super quo Grego. i. parte. ſuper Ezech.
dicit ſic Sicut per prophetam predicatoruꝫ
ordo ſic per librum quē accipit ſcripture ſacre
pagine deſignantur. Liber autem inuolutus
eſt. quia ſacre ſcripture eloquiuꝫ eſt obſcurū.
q̄ꝺ ꝓfunditate ſententiarū inuoluitur vt nō
facile ſenſu omnium penetretur. Sed coram
propheta liber expanditur. quia coraꝫ predi
catoribus ſacri eloquij obſcuritas aperitur.
Hec ille. Undecimo i Amos. Un̄ Amos
ix ca. dicit̄. Comprehendet arator meſſorem
⁊ calcator vue mittentem ſemen. Gloſa dicit
ſic. Per hos omnes ſignificatur ordo predi
catorum. Duodecimo in zachario. Un̄ za-
cha. vi. dicitur. In quadriga quarta erant eq̄
varijs ⁊ fortes. Iſti equi ſunt predicatores
xp̄m per mundum portantes. ⁊ dicuntur va
rij nō tm̄ ꝑpter habitum: ſed etiam propter
varietatem virtutū. ⁊ dicuntur fortes. q: for-
titer ſciunt pugnare ⁊ ſe defendere. Et ſunt i
quadriga quarta. quia in prima ſūt equi ruf-
fi. i. ordo martyrū: i ſecūda equi nigri. i. ordo
confeſſorum. qui ſe per macerationem deni-
grauerunt. In tertia equi albi. i. ordo virginū
In quarta equi varij. i. ordo doctorum. ⁊ p̄-
dicatorum. Unde abbas Joachim ſuper Je
remiam dicit ſic. Ipſi ſunt equi varij ⁊ fortes
ad diſcurrendā terrā. deſignati vtiq; in moy
ſe et helya. quorum vnus pharaonem ⁊ ei⁹
exercitum deiecit in mari rubro. alter domuꝫ
achab cum Jezabele ⁊ ſacerdotibus baal ze
lo diuino peremit. Hec ille. Decimotertio i
Symeone ſacerdote magno. Unde Eccle. l.
ca. dicitur ſic In accipiendo ipſum ſtolaꝫ glo
rie ⁊ veſtire eum conſummatione virtutis.
Gloſa dicit ſic. Ordo predicatorum accipiē-
do ſtolam glorie: ⁊ veſtiendo ſe conſumma-
tione virtutū: indicium dignitatis ſue ⁊ orna
tum fidei. ⁊ veſtimentum bone operationis

demōſtrat.hec ille. Decimoquarto in Nee
mia qui vt dicitur. Eccľ.xlix. Erexit muros
euerſos.Sic beatus Dn̄icus erexit eccleſiā
dei pene collapſam ꝛ ab hereticis diſſipatā
Decimoquinto in Johanne baptiſta qui
fuit preco primi aduentus xp̄i.Et btūs dn̄i
cus fuit preco ſecundi aduentus eius. ſ.ad
iudicium. Unde abbas Joachim ſuper Je-
remiam dicit ſic. Qđ dicitur.curſor leuis ex
plicans vias ſuas.poteſt hoc referri ad du-
os illos ꝓphetas futuros in mundum. qui
diſcurſu ſollicitudinis vias ſeculi euangeli-
zando verbum domini ſine ſarcina tempo-
ralium explicabunt.hec ille. Beatus enim
Dn̄icus recte fuit ꝓpheta tanq̄ futurorum
preſcius. Nam cum in partibus tholoſanis
quoſdā hereticos ꝯuiciſſet. ꝛ illi eſſent incē
dio adiudicati:ſpū ꝓphetico ꝓuidit vnū illo
rū Raymūdum noīe futurū ſeruū xp̄i. Un̄
ꝓhibuit eū cremari:dicens. Adhuc iſte ma
gnꝰ erit huꝰ xp̄i. ꝛ fratꝛ p̄dicator. Mira res
poſt viginti annos detentus hereſi.deo in-
ſpirante cōuerſus eſt. ꝛ factus frater predi-
cator optimo fine quieuit.Similiter dū eēt
in ciuitate Segobia ꝛ vellet ꝓponere ver-
ba dei.nobiles diu occupati circa litteras re
gales quas tunc acceperant:quaſi extedia-
ti nolebant intereſſe predicationi. quibꝰ ta-
men beatus Dn̄icus ait. Nunc vſqꝫ fratres
mei terreni ꝛ mortalis regis audiſtis edicta
taꝫ ergo celeſtis ꝛ immortalis audite māda
ta. Indignatus autem nobilis quidam ait
Nunquid verboſus iſte detinebit nos tota
die? ꝛ abiens domū ſuā murmurando aſcē-
dit equuꝫ.Cui btūs Dn̄icus ait. Ecce nunc
dn̄e receditis:ſed ante fineꝫ anni equus ve-
ſter ꝓprio carebit ſeſſore. ꝛ ad turris veſtre
eleboratum preſidium preoccupante inter-
fectore nō poteritis peruenire. Nonduꝫ an
no peracto.idem nobilis cum ꝓprio filio ac
ꝯſobrino fuit a ſuis emulis atrocitꝛ perēptꝰ
dum ad turrem quā ſibi edificauerat vt poſ
ſet euadere feſtinaret ꝛc.

¶ **Quinto vita ꝛ religio be**
ati Dn̄ici non poteſt abſcondi poſita ſupra
montem apl'oꝝ. Unde abbas Joachim ſu
per Jeremiā dicit ſic. Nunc quoqꝫ tertio lo-
co ſuſcitandi ſunt viri alij euangelici apoſto
lorū officium imitantes qui abeant predi-
cando.fodiant cōſcientias diſcutiendo.tol-
lant lumbare de ſecularibus ꝛ carnalibus a
ctibus.xp̄ianos quoſlibet reuocando.hec il
le. Sciendum ꝙ apoſtoli habuerunt quat
tuor prerogatiuas:quibus dotatus fuit be-
atus dn̄icus. Prima fuit electionis. Joh.
xiiij. Nō vos me elegiſtis:ſed ego elegi vos
Sic btūs Dn̄icus a chriſto electus eſt. Un̄
abbas Joachim ſuper Jerem̄.dicit ſic. Pri
mo tēpore ſemen Abrahe electū eſt ex om̄i
bus gentibus.Secūdo ſemen chriſti.i. apo
ſtoli ex iudeis. Tertio eligendi ſunt alij ex
om̄i iudea ꝛ gente.i.in om̄i eccleſia de gen-
tibus congregata.ſicut em̄ illi fuerunt pri-
mitie iſraelitarū in primo ſtatu.apoſtoli in
ſecundo credentium. ita tunc in exordio ter
tij ſtatus non nulle primitie chriſtianorum
ſanctificande ſunt domino: ꝛ ſpargende in
mundo.Si enim ad initia tertij oculos ver-
timus ꝑfecto multi ſurgendi ſunt euangelij
emulatores qui ꝛ honeſte viuent. ꝛ auda-
cter vicioſa corda corripient. Ipſi dabūtur
in ciuitatem quo ad religionis vnitatē: mu
nitam apoſtolicis viribus.in colūnam recte
vite ꝛ ſane doctrine ,ferream quo ad rigo-
rem ꝛ in murum quo ad penitentiam,ereū
quo ad predicationis officiū ſuper oēm ter
ram populi xp̄iani. hec ille. Secunda fuit
confirmationis.pſal'.Ego cōfirmaui colum
nas eius.Et Luce.xxiiij. Ego ꝓmiſſum pa
tris mei mittam in vos. vos autem ſedete
in ciuitate quo aduſqꝫ induamini virtute ex
alto.Sic btūs dn̄icus fuit cōfirmatus. Un̄
abbas Joachim ſuꝑ Jerem̄.dicit ſic.Dudū
ſub quarti apertiōe ſignaculi multa fuit leti
cia rectoribus heremitarū ꝛ virginū:duꝫ de
mūdanis gaudijs tanq̄ tranſitorijs in mo-
nachoꝝ collegijs nullā cōſolationē amitte-
rēt.Sed in ſcripturarū paſcuis oblectamēe
non carerent:donec ſpūs ex alto veniēs cor
da ſimplicia ſanctaqꝫ inſtrueret. ꝛ vſqꝫ ad
interiora heremi velaminiſqꝫ minaret. Qđ
ſub ſeptimi apertione ſignaculi: ꝛ die ſepti-
mo quo Moyſes educitꝛ de medio nebule
que montē texerat ſex diebus cōplendū nō
ambigo. qꝛ neceſſe eſt vt qđ linguis igneis
apoſtolis eſt oñſum. pleniore myſterio in
futuris viris euāgelicis reuelandis in mun
do tēpore iſto ſexto cōpleatꝛ.hec ille.Semel
orāti btō dn̄ico Rome in eccl'ia ſancti Pe-
tri.apparuerūt apl'i Petrus ꝛ Paulus. Pe
trus dās ei baculū ꝛ Paulus librū: dicētes
Uade ꝛ predica v'bū dei:qꝛ ad hoc miniſte-
riū a deo miſſus es. ꝛ ſtatim ſpūſſanctus in
ſimilitudinem lingue ignite apparuit ſuper
caput beati Dn̄ici. Unde in gratia ꝛ ſapiē-

tia confirmatus eſt. Tertia fuit predicatio
nis. Mar. xvi. Predicate euangelium om̄i
creature. Ad hoc autem officiuꝫ inſtitutus
eſt ordo fratrum predicatorum. Unde ab-
bas Joachim ſuper Jeremiã dicit ſic. Gẽs
conſurgens de finibus terre ſagittam ⁊ ar-
cum arripiẽs ſpũaliter ſignificat viros euã
gelicos de mundo ſurgendos: ⁊ de cunctis
eccleſie finibus cõgregandos. Contra fili-
os ſeculares qui arrepto ſcuto fidei ſagittaꝫ
verbi dñi in hoſtes crucis impellant rigorẽ
penitentie non obſeruantes. Sed quia vox
predicationis coruꝫ audienda eſt vndequa
ꝙ merito quaſi mare ſonabit non tam ad
plenitudinem ſcientie ꝙ̄ ad amaritudinem
vite. Uñ dicit. Magna eſt velut mare cõtri
tio tua. Verũ noĩe maris doctrina euange-
lica denotat. ſicut ſcriptura veteris teſtamẽ
ti in terra q: ⁊ ſi eos oportebit veteris ha-
bere ſcientiam non tamen vitaꝫ veterẽ pre
dicabũt vt hoĩes peccatores non viuant a-
modo ſm carnẽ: ſed ſm ſpm̄. h̄ ille. Et btũs
dñicus apparuit in viſiõe pape innocẽtio tan
ꝙ̄ ſubſtẽtator eccl'ie romane. dũ inſtaret ꝓ
ꝯfirmatõe ordinis ſui q̄ diceret ordo fratrũ
p̄dicatoꝝ. Nã dicitꝰ papa vidit in ſõnijs ꝙ
eccl'ia lateranẽſis grauẽ minabat ruinaꝫ: ⁊
tremẽs vidit ex aduerſo ꝙ btũs dñicꝰ ne ip
ſa caderet humeris ſuppoſitis ſuſtentabat.
Euigilans autẽ intellexit. ꝙ beatus Dñicus
tanꝙ̄ vnus apoſtoloꝝ eccleſiam dei ſuſten-
taret. Quarta fuit locutiõis. Act. ij. Loque
bantur varijs linguis apoſtoli: magnalia dei.
Et beatus Dominicus donũ linguarũ acce
pit a ſpũ ſancto. nã de Tholoſa vadẽs pariſiꝰ
quoſdam peregrinos obuios habuit in via:
diuerſoꝝ ideomatum. quibus euangelizauit
Jeſum ſm eorum ideomata. loquens eis. et
intelligens eos.

¶ Sexto vita et religio bea
ti dominici nõ poteſt abſcõdi poſita ſup̄ mõ-
tem Martyrum. Unde abbas Joachim ſu
per Jeremiam dicit ſic. Futurũ eſt vt queãd
modum Judei contra xp̄m ⁊ diſcipulos fre-
muerũt. ita ⁊ nũc in ſpm̄ dñi ⁊ eius alumnos
ſeuiant falſi xp̄iani: tam laici ꝙ̄ clerici eorũꝗ
ſalutis ſermonibus nõ intendant. Hec ille.

Sciendum ꝙ beatus Dominicus quattu-
or modis paſſus eſt martyrium. Primo ex
voto. Nam aſſidue deum orabat: vt ſibi hãc
gratiam infundere dignaretur. ꝙ ſe totũ ali-
quando ſaluti poſſet impendere ꝓximorum.

Secundo ex itinere. Nam cũ ſemel indicta
eſſet generalis diſputatio cõtra hereticos. et
epiſcopus ciuitatis vellet cũ pompoſa ſocie-
tate ꝓcedere. beatus dñicus ait. Non in con
fidentia hoĩm. ſed in auxilio dei congredien-
dum eſt. Armemus nos deuotis orationibꝰ
humilitatis exemplis: ⁊ diſcalciatis pedibus
Contra Goliath ꝓcedamꝰ. Annuẽtes itaꝗ
viro dei. Dum diuina ꝓuidentia ꝑ quoddaꝫ
nemus ducerentur a quodam heretico ꝑ ſpi
nas ⁊ vepres diu ambulando. ſanguine cru
entabantur pedes eoꝝ. Itaꝗ vir dei patien
tiſſime ferẽs ⁊ in laudes ꝓrumpẽs. hortaba
tur omẽs ad patientiã ꝓmittens ꝙ victoriã
reportarent ex hoſtibus. Mirũ ꝓdigiũ. here
ticus iſte ad fidem xp̄i verã cõuertitur. ⁊ ce-
teri abiurata hereſi ad gremiũ eccleſie fideles
redeunt. Unde abbas Joachim ſuper Jere
miam dicit ſic. Cum eñ eccleſia generalis de
ficiet quo ad laborem ⁊ mundi ſuperbia cor-
ruet quo ad errorẽ. quia finis vniuerſe carnis
iam venit. ad dñm viri euangelici populum
exhortaturi diſcurrẽt. Nam riui erũt quo ad
ſcientiam. currentiũ quo ad obedientiam. aq
rum quo ad abundantiaꝫ. Tales aque euelli
nequeunt ꝑ alicuius maliciam. hec ille. Ter
tio ex congreſſu. Cũ eñ in p̄dicatione multa
contra hereticos adduxiſſet. ⁊ in libellũ quen
dam redegiſſet. vni hereſiarche libellum ob-
tulit. vt ad rõnes fidei reſponderet. Qui libel
lum oblatum in ignem ꝓijciens. tertio exiliẽ
tem ab igne illeſum coram alijs hereticis eui
denter cognouit. Statuta die beatus domi-
nicus in ignẽ cũ libello ingrediens. illis vidẽ
tibus inuſtus exiuit. Unde abbas Joachim
ſuper Jeremiam dicit ſic. Exibũt de ſeptimo
angelo tuba canente p̄dicatores eximij. quo
rum pars ſub ſexto cõprimetur a beſtia infi-
deli. vt repleatur terra ſcientia dñi ad deum
cognoſcenduꝫ. Quarto ex aggreſſu. Tranſi
ens eñ aliquando ꝑ locum vbi parate ſibi e-
rant inſidie gaudenter laudans deum. Com
prehenſus eſt ab hereticis. Qui dixerunt ei.
Nunq̄d tu mortis horrore concuteris. Quid
acturus eras ſi comprehẽdiſſemus te: At il
le. Rogaſſem vos ne repẽtinis me ſubito ꝑi
meretis vulneribus: ſed paulatim ⁊ ſucceſſi-
ue membra ſingula mutilantes. deinde oſtẽ-
ſis coram meis oculis detruncatis membro
rum ꝑticulis. ipſos oculos eruentes ad vlti-
muꝫ ſemiuiuũ laceratumꝗ corpus ſic ꝑmit
teretis in ſuo ſanguine volutari. vel prorſus
ad libituꝫ necaretis. Unde abbas Joachim

ſuper Jeremiā. dicit ſic. Moab ⁊ Amō duo
filij loth qui nati ſunt de inceſtu. duos ordīes
extremos in ꝓximo reuelandos inſinuāt. q̊s
tanto durius afflictio ſeculi deprimet. quāto
inſtantius cōtra ipm eorū vexatio ſub eccle-
ſie fluctuatione cōſurget. Hec ille. Sicut enī
Abraham liberatus eſt de Hur Caldeorum
predicans vnū deū ꝯtra eos. Sic beatus do
minicus euaſit illeſus ab incendio hereticoꝝ.
cōſcribens veritatē fidei aduerſus eos. Et ſi
cut Iſaac portat ligna ſue imolationis. ſic be
atus dominicꝰ offert votum ſue interitionis
Et ſicut Jacob ſentit moleſtias Eſau in ſua
perſecutiōe. Sic beatꝰ dn̄icus ſentit inſidias
hereticoꝝ in fidei defenſiōe. Et ſicut Joſeph
erat in agro vt fratres ſuos inueniat. Sic be
atus dominicus iter vepres ⁊ ſpinas pedes
ſauciat. vt hereticos ad fidem couertat. Et ſi
cut Moyſes ab exploratoribus calūniaꝫ pa
titur. Sic beatus Dn̄icus ab eccleſie paſtori
bus repulſa data affligit. Unde abbas Joa
chim ſuꝑ Jeremiā dicit ſic. Poteſt fieri vt ꝑ
liguriam predicatione diffuſa viri euangelici
cōſequenter reuertantur in Galliam. vel cer-
te ad omēs indifferenter tam clericos ꝙ̄ lai
cos ꝯuertendos. Sed paſtores eccleſie futu
ros viros affligent ne predicare audeant ꝟ-
bum dei. Hec ille. De beato auteꝫ dominico
cantat eccl̄ia. Sitiebat ſeruus xp̄i martyriū
ſicut ſitit ceruus ad aque fluuiū.

Septimo vita ⁊ religio
beati Dn̄ici nō pōt abſcondi poſita ſuꝑ mō
tem cōfeſſoꝝ. qui intellectū ſuū diuine ſapiē
dedicauerūt. vt eā ad ſalutē aīarum effunde
rent. Unde abbas Joachim ſuꝑ Jeremī. di
cit ſic. Uiri illi euangelici circuibūt predicā-
do ⁊ conſiderādo opera ſinguloꝝ ſcrutātes
in lucernis verbi ⁊ operis hierl'm eccl'iaꝫ vni
uerſam. Ipſi exploratores Jericho eccl'ie cle
ricoꝝ ⁊ ſubiectoꝝ eoꝝ. Et quia aliud ꝓbant
eos facere ꝙ̄ docere. muros eoꝝ rectores in
tuba exhortationis euertunt. ⁊ carnalia eo-
rum ſtudia ⁊ corrupta amara ⁊ languida ex
verbo crucis euangelice ſanas reddūt. hec il
le. Sciendum ꝙ ꝯfeſſores habuerūt quat
tuor prorogatiuas. q̇bus fuit dotatus btūs
dn̄icus. Prima eſt abſtinētie. Eccl'iaſtes.
ij. Cogitaui a vino abſtrahere carnē meam
vt animū meū transferrē ad ſapiaꝫ. Btūs
autē dn̄icus vt ſapiam addiſceret: vinū per
decēnium nō bibit. Secūda eſt lachryma
rum. pſal'. Fuerunt mihi lachryme mee pa-
nes die ac nocte. Precipuū aūt ſtudiū bea-
ti dn̄ici fuit vbiq ⁊ oībus horis lachrymas
fundere ꝓ peccātoribus: ꝓ ꝯſeruatione vinee
quā ipſe nuper plātauerat. Un̄ dr̄ de eo ꝙ
clauſtrū ⁊ altaria lachrymis cōſecrabat. Et
iterū. Pernox cū xp̄o ꝓpriū nō poſſidebat
lectulū: pꝰ lachrymarū fluuiū vix humi dās
corpuſculū. Tertia ē orōnis. glo. ſuꝑ Tho-
biā. iij. dicit. Oratio lenit deū: lachryma co-
git. hec mitigat. illa pūgit. Cum q̇daꝫ frater
diſcretus ⁊ deuotus ſeptē noctibꝰ vigilaſſet
vt videret qualiter btūs dn̄icus oraret. aſſe
ruit ꝙ in orōne modo ſtans. modo ingeni-
culās: modo ꝓſtratus in terram. modo ele-
uatis manibus in celū. modo extenſis in ſi-
militudinē crucis. modo cācellatis ⁊ iunctis
manibus. modo inclinans ꝓfunde deū ora
bat. Propter qḋ merito ſue oratiōis multa
miracula fecit in vita. De Moyſe enī legit
in canone diſt. xxxvi. ca. ſi quis ſic. Eſt aliud
opus qḋ facit Moyſes. ad bella nō vadit.
nō pugnat cōtra inimicos. Sed quid facit?
orat. ⁊ donec orat vincit pp̄lus eius. Si re-
laxauerit ⁊ demiſerit manus pp̄lus eiꝰ vin-
citur ⁊ fugat. Orat ergo ſacerdos eccl'ie in-
deſinēter vt vincat populus qui ſub eo eſt.
hoſtes inuiſibiles amalechitas. qui ſunt de
mones impugnantes eos qui pie volunt vi
uere in chriſto hec ibi. Hoc aduertens bea-
tus Dn̄icus cum quidam frater Thomas
apulus ſeduceretur a quibuſdam ſatellitibꝰ
diaboli ⁊ cogeretur exire ordinem indutus
veſtibus ſecularibus cum eis ibat. Quo co
gnito beatus pater in eccleſiam intrauit ibi
ꝗ diutius orans fratrem illum ad ordineꝫ
reuocauit. Et ſicut Moyſes ſua oratione a
quas marath in dulcedinem conuertit. Sic
beatus Dn̄icus in cremona coram Beato
franciſco in conuentu minoꝝ aquam putei
ſalſam ⁊ turbidam: in dulcē ⁊ clariſſimā per
mutauit. Et ſicut Moyſes quēdam deū blaſ
phemantē lapidari fecit. Leuit. xxiiij. Ubi
ſic habet. Ecce aūt egreſſus filius mulieris
iſraelitidis ⁊c̄. Cūq blaſphemaſſet nomen
dn̄i ⁊ maledixiſſet ei adductꝰ eſt ad moyſen
Miſeruntq eum in carcereꝫ donec noſſent
quid iuberet dominus. Qui locutus eſt ad
Moyſen dicens. Educ blaſphemum extra
caſtra: et ponant omnes qui audierunt: ma
nus ſuas ſuper caput eius: ⁊ lapidet eum
populus vniuerſus ⁊ cetera. Sic beatus
Dominicus quādam mulierem deum blaſ
phemantem quinq menſibus loquela ꝑus

uit. Et ſicut Helyas orauit ⁊ celum dedit plu
uiam. ⁊ terra dedit fructum ſuũ. Sic beatus
dominicus apud Segobiam ciuitatez extra
muros predicãs in feſto natiuitatis domini
cũ nondum eſſet ſeminatum ꝓpter ſterilita⸗
tem terre. quia per annũ ⁊ vltra non pluerat
orauit dñz ꝓ fertilitate terre: ⁊ ſubito pluuia
magna irrigauit terrã ⁊ extunc ſeminauerũt
⁊ meſſem vberem ſequẽti anno habuerunt.
Et ſicut Helyas in itinere fatigatus ſua ora⸗
tione panem a deo ꝓmeruit. iij. Regum. xix.
Sic beatus dominicus rediens in italiã cuz
fratre Johanne cõuerſo inter alpes Lõbar⸗
die valde fatigato orauit ad dñm ⁊ impetra
uit panem ſuauiſſimũ miri candoris ad refe
ctionem predicti conuerſi. Et ſicut helyſeus
ſuſcitauit puerum ſunamitis. Sic beatus do
minicus ꝑ franciã vadens. Cu pueniſſet ad
caſtruz caſtellionis: filium ſororis capellani
qui cuz hoſpitio receperat a mortuis ſuſcita
uit oratiõe fuſa ad dñm. Quarta eſt doctri
ne ⁊ veritatis. Eccle. xv. In medio eccleſie a⸗
peruit os eius. ⁊ impleuit eũ dñs ſpiritu ſa⸗
pientie ⁊ intellectus. Et de beato dñico dici⸗
tur. O lumẽ eccleſie doctor veritatis roſa pa
tientie ebur caſtitatis. aquam ſapientie ꝓpi
naſti gratis predicator gratie nos iunge bea
tis: Unde romanus pontifex ipm ⁊ ſucceſſo
res eius inſtituit magiſtrũ ſacri palatij ⁊ inq̃
ſitorem heretice prauitatis. poſt ſedem apo⸗
ſtolicam ⁊c:

¶ Octauo vita et religio bea
ti dominici nõ poteſt abſcondi poſita ſupra
montem virginũ. Unde eius virginitas aſſi
milatur lilio. p̃s. Iuſtus germinabit ſicut lili
um ⁊ florebit in eternum ante dñm. Inter
oñs autẽ iuſtos qui tunc tẽporis erant bea
tus dominicus fuit ſublimior de quo dicitur
in apocriſis Eſdre. xiiij. Ex omnibus florib⁹
orbis elegiſti tibi lilium vnuz. i. btm̃ dñicum.
In cuius ſignũ cum quilibet ſanctus deferat
ſpeciale ſignũ quo dignitas eius deſignatur
vt beatus petrus claues. Paulus enſem. ſcz
diuini verbi Iuxta illud Aſſumite gladium
ſpũs. qd̃ eſt verbũ dei. Andreas crucem: pe⸗
trus martyr palmam. Thomas de aquino li
brum aptum cũ radijs ſolis circũquaq̃z. Frã
ciſcus ſtigmata. ⁊ ita de alijs Sic beat⁹ Dñi
cus defert liliũ. in viridario ſancte matris ec
cleſie. quam alij ſancti admirantes interro⸗
gant dicentes illud Cant. vi. Quo abijt dile⸗
ctus tuus. ſ. xp̃s. O pulcherrima mulierum?
Quo declinauit dilect⁹ tuus ⁊ queremus eũ
tecũ? Et ipſa reſpondet: dicens. Dilect⁹ meus
deſcẽdit in ortũ ſuũ ad areolam aromatis. i.
ad religionem fratrũ p̃dicatorũ. vt paſcat in
ortis ſacre doctrine ⁊ regularis vite. ⁊ lilia. i.
virtutes beati dñici colligat. qui recte defert
liliuz ꝓpter quattuor. Primo rõne coloris
In eius enĩ ſtipite eſt viriditas. ꝑ quã fides
deſignatur. Jere. xv. Benedictus vir q̃ confi
dit in dño ⁊ erit folium eius viride. Uiridi⸗
tas quidẽ in folio eſt ſignũ vite. ⁊ fidei cõfeſ
ſio eſt ſignũ ſpũalis vite. In folijs lilij ẽ can⸗
dor. ꝑ quem carnis virginitas deſignat. In
granis interiorib⁹ eſt quaſi auri ſplendor. per
quẽ charitas xp̃i demõſtrat. Cant. v. Dilect⁹
meus. ſ. beatus dñicus candid⁹ per virginita
tem. rubicũdus per charitatẽ. electus ex mili
bus. i. pre alijs ſanctis. Secũdo rõne odo⸗
ris. Quo ad vitam odoriferaz. ij. Cor. i. Xp̃i
bonus odor ſumus. Et ſicut in lilio ſunt ſex
folia. ſic beatus Dominicus ſex odores emi⸗
ſit. Primus eſt odor conſtantie. vt a ſancto
ꝓpoſito nõ poſſet moueri quocunq̃z modo.
Secundus eſt patientie. vt in aduerſis nõ
cõturbaret. p̃s. Proba me dñe ⁊ tempta me
Tertius eſt gratiarũ actiõis. Eſa. xxxv. Le⸗
tabitur deſerta ⁊ inuia. ⁊ exultabit ſolitudo
⁊ florebit quaſi lilium. Quartus eſt deuote
orationis. p̃s. Dirigatur oratio mea ſicut in⸗
cenſum in cõſpectu tuo. Quintus eſt pieta
tis. vt inimicos inſtrueret. ⁊ ꝓ ipſis interce⸗
deret. Cañ. ij. Ego flos campi: ⁊ lilium conual
lium. Sextus eſt perſeuerantie. Eccleſi. l. co.
Quaſi lilia q̃ ſunt in tranſitu aque. i. perſeue⸗
rans in mũdo labenti. Tertio rõne vigoris
Nam radix lilij eſt magni vigoris: q̃a valet
cõtra tumorẽ ſplenis ⁊ ſignificat humilitatẽ
beati dominici. contra ſuperbiam ſeculi q̃ cũ
eſſet generalis magiſter ordinis predicatorꝫ
voluit tñ cedere magiſterio ne tale officium
cuiq̃z ſucceſſorꝫ eius fieret perpetuũ. p̃s. Hu⸗
miliata eſt in puluere anima noſtra. Quar
to rõne ſaporis. Nam ſuccus lilij valet cõtra
morſuz ſerpentis. Sic ſuccus beati dominici
valuit cõtra tẽptationem dyaboli apparẽtis
in forma draconis. q̃ nitebatur abſorbere fra
tres qui erãt in ſocietate eius vt ab eo diſce⸗
derent. quos tamẽ ad ordinem cõuertit. Si⸗
militer beatus dominicus tanq̃ liliuz valuit
ad clarificandum viſum. quo ad cecos quos
illuminauit. Ualuit ad faciẽ colorandã. quo
ad leproſos quos ſanauit. Ualuit ad matu⸗
randa apoſtemata. quo ad infirmitates. fe⸗

bres ydropiſim, ⁊ reliquas corporis paſſiones quas curauit, vt ſibi dicat illud Judith xiiij. Subueniſti ruine ante conſpectum dei noſtri.

Nono vita ⁊ religio beati Dominici non poteſt abſcondi poſita ſupra montem creaturarum. Aſſimilatur enī btūs Dñicus quattuor generibus creaturarum. Primo celeſtibus. ſ. ſoli: lune: ⁊ ſtelle. Fuit enī btūs dñicus tanq̄ ſol ratione illuminatõis. Eccl'. l. Quaſi ſol refulgens. Sic iſte effulſit in templo dei. Naz duodecim radios maximos emiſit. qui ſunt duodeciz genera fratrum ordinis ſui. ſ. Martyrū quoꝝ primicerius fuit btūs Petrus martyr: quez ſecuti ſunt frater Dñicus ſocius eius frater Conradus Theutonicus frat' Guilhelm⁹ ⁊ frater Bernard⁹ de rupe forti. frater Stephanus de Narbona. frater Raymundus carboni. qui in caſtro Auinioneti dioceſis Tholoſane ab hereticis ꝓ fide xp̄i ⁊ obedientie ſancte romane eccl'ie occiſi fuerunt cātando Te deū laudamus. etiam alij multi.

Secundū eſt doctoꝝ quoruz primicerius fuit btūs Thomas de aquino: quem ſecuti ſunt frater Johãnes pariſienſis. frater Herueus natalis. frater durandus de ſancto porciano. frater Durandellus. ⁊ alij plures.

Tertium eſt prelatorum. quoꝝ primiceri⁹ fuit btūs Petrus de Tarantaſia. dictus papa Innocentius q̄ntus: quē ſecutus eſt beatus Nicolaus de Teruiſio. dict⁹ papa Bñdict⁹ vndecim⁹. ⁊ btūs Johãnes de verzell'. electus ſummus pontifex: morte aūt preuētus non fuit coronatus. Quartum eſt cardinalium. quoꝝ primicerius fuit btūs Hugo poſtillator totius biblie quez ſecuti ſunt dñs Robertus anglicus. dñs Nicolaus de prato. ⁊ alij multi. Quintum eſt epiſcoporum: quoꝝ primicerius fuit btūs Aug⁹. de Vngaria. quez ſecutus eſt frater Johãnes de Saxonia. frater Johannes de Vincentia. ⁊ alij multi. Sextum eſt fratrū deuotorum. quoꝝ primicerius fuit frat' Regynaldus ſancti Aniani quem ſecuti ſunt. frater Henricus Altiſiodoreñ. frater Jordanis. Pelagius hyſpanus. frater Petrus gonſalim hyſpanus. frater Mauritius tolletan⁹. frater Dñicus de vallerica. frater Bernardus de cantio. frater Gualterus Baſilienſis. frater Bernardus de Vaſconia. frater Johannes de Valentia. frater Chabertus Lugdunenſis. frater Dominicus Segobienſis. frater Hyſnardus papienſis. frater ambroſius Senenſis. frater Jacobus de anagnia. frater Jacobus de venetijs. frat' Marcolinus Forliuienſis. frater Symon arriminenſis. Hij omēs ſunt beati ⁊ maximis clarent miraculis. ⁊ alij plures. Septimū eſt predicatorum: quoꝝ primicerius fuit frater Guilhelmus paraldi. quem ſecuti ſunt frat' Rao romanus. frater Nicolaus gora. frat' Jacobus de voragine. ⁊ alij multi. Octauum eſt iuriſconſultorum. quoruz primicerius fuit frater Raymundus de penna forti. compilator decretalium. quez ſecuti ſunt frater Johannes Colonienſis: compilator ſumme confeſſoruz. frater Brocardus theutonicus. frater Rogerius brixienſis frater Bartholomeus piſanus. frater volricus argentinenſis. ⁊ alij plurimi. Nonum eſt hyſtoriographoꝝ. quoruz primicerius fuit frater Vincentius Beluacenſis compilator ſpeculoꝝ. hyſtorialis. naturalis. moralis: ⁊ doctrinalis. quem ſecuti ſunt frater Martinus hyſpanus cum cronica ſua. frater Petrus de francia cum cathalogo ſummorum pontificum. frater Bartholomeus Tridentinus: cum legendis ſanctorum. frater Ralo. Frater Philippus ferrarienſis cum ſuo menſali. ⁊ alij plures. Decimum eſt philoſophorum ⁊ logicoꝝ. quorum primicerius fuit Albertus magnus: quez ſecuti ſunt frater Gratiadeus eſculanus. frater Franciſcus de prato. Frater Stephanus de reate. frater Nicolaus de Roma. ⁊ Frater Thomas de Anglia. ⁊ alij multi. Undecimum eſt moralium peritorum quorum primicerius fuit frater Guido Ariminenſis. quem ſecuti ſunt frater Conradus eſculanus. frat' Henricus Ariminenſis. Magiſter Guido de Guetijs Bononienſis. ⁊ alij plures.

Duodecimum eſt grammaticorum: quoꝝ primicerius fuit frater Nicolaus Treuech. quem ſecuti ſunt frater Johannes Januenſis cum ſuo catholicon. ⁊ frater Martinus de datia cum ſuo libro modorum ſignificādi. ⁊ frater Dominicus hyſpanus cum ſuo correctorio menſe. ⁊ alij multi. Ecce quomodo beatus Dominicus tanq̄ ſol emiſit duodecim radios illuminatiõis totius mūdi. Eccl'. xliiij. Sol illuminans ꝑ oīa reſpexit Et abbas Joachim ſup Jeremiā dicit ſic. Sicut deficientib⁹ parētibus in deſerto ſub Joſue ⁊ Caleph. terrā ſunt filij iſrael promiſ

ſionis ingreſſi:ita nunc ſub euangelizantib⁹
teſtibus ſecuturis.ſpiritualium intelligentiã
aſſequẽtur. Uita eñ illoꝝ ꝑpter vtriuſqꝫ ſcié
tiam teſtamenti:in melle ſimul ꝛ lacte verſa:
bitur vt de verbis ſimplicibus ꝑficiat iuſtus
et de eloquijs miſticis ſtupeat eruditus.hec
ille ꝛc. Itẽ beatus dominic⁹ aſſimilaṫ lune
Eccle.l. c. Quaſi luna plena in dieb⁹ ſuis lu:
cet ꝛ hoc rõne ꝑfectionis. Unde abbas Joa
chim ſup Jeremiã dicit ſic. Ecce dolorẽ peni:
tentie neceſſe eſt innouari vbiqꝫ ad vocez fi:
lij ꝛ ordinis orituri, vt nõ excuſeṫ mũdus de
grã.ſed potius timeat de ruina ꝑualentibus
malis in eccleſia quaſi de iudea ipſius ꝑdica
tio trãſibit ad gẽtes erroribus inuolutas:vt
ſibi granũ frumenti.xp̃i euangeliũ ꝛ mortifi:
cetur ꝛ corruat:vt plurimũ fructũ ferat.hec il
le. Ab iſta luna ꝓceſſerunt tres radij.i.tres
ordines religioſi Primus fuit ſororꝫ inclu:
ſarum. Quarũ caput fuit monaſteriũ ſororũ
de pruliano. Deinde ſecutum eſt monaſteriũ
ſororũ de mõtargis.cui prefuit beata anucia
de iouiniaco.ꝛ monaſteriuz ſancte Agnetis
de Bononia.cui ꝑfuit beata cecilia. Et mul:
ta alia monaſteria clauſa in quib⁹ floruerunt
ſanctiſſime dñe. Secũdus fuit fratrũ de mi
litia coadiutoꝝ ſancti Dominici.quorum ha
bitum ꝛ religionez approbauit ſedes apoſto
lica,in quo floruerũt plures ſancti viri. Ter
tius fuit ſororũ de penitẽtia beati Dominici
quarum religionẽ cõfirmauit eccleſia roma
na ꝛ multis priuilegijs dotauit. In quo flo:
ruerunt beata margareta filia regis vngarie.
Beata Katherina de ſenis,beata Johanna
de caſtello,beata bernuenuta de ciuitate Au
ſtria:ꝛ multe alie. Eccle.xliij. Uas caſtorum
in excelſis in firmamẽto celi reſplendens glo
rioſe. Luna aũt dicit vas caſtorum. Juxta il
lud Uirgilij. Caſta faue lucina: tuus iam re:
gnat apollo. Rurſus beatus dominicus aſſi
milatur ſtelle:ratione directionis. Eccľ li.ca.
Quaſi ſtella matutina in medio nebule ꝛ vo
catur iſta ſtella lucifer,quia precedit ſolez in
ortu ſuo. Uñ abbas Joachim ſup Jeremiã
dicit ſic. Sicut turbati ſunt egyptij i fluctib⁹
rubri maris,vel iudei in ꝑncipib⁹ romani im
perij. Sic ꝛ nunc turbato populo xp̃iano ſub
Alemanoꝝ principibus cõſtituto.ſonent ne
ceſſario elationes perſecutionũ aſcendentiũ
vndiqꝫ ꝛ irruentiũ in eccleſiam generalẽ.da
tis alijs ad reſpirationem fidelium ꝛ conſo:
lationem.quaſi ſole contemplantibus verita
tes. Alijs quoqꝫ luna in cõmuni vita degen:
tibus.alijs quaſi ſtellis predicantibus verbũ
dei deſignatis in moyſe ꝛ helya ꝛ duob⁹ in
monte eccleſie teſtib⁹ ꝛ ordinibus affuturis.
ad quoꝝ predicationẽ edificabitur eccleſia i
ſpiritu.ſed in carnaliter viuentibus attenua:
ta manebit.hec ille. Religio eñ beati dñici
eſt ſtella ſaluationis.ſicut ſtella maris. Naz
ſoror ſancti Thome defuncta apparuit ei in
ſomnis;dicens ſe, in purgatorio eſſe.ſed poſt
quindenam abinde liberari ꝛ euadere. Cũqꝫ
ab ea quereret de fratre ſuo. Reſpõdit ꝙ iã
in paradiſo erat. Interroganti autem:an ip:
ſe in breui migraret:vel ſaluaretur. Reſpon
dit. Tu quidem ſi perſeueraueris ſaluus eris
ſed aliomodo venies ꝙ̃ nos. Poſt quidenã
vero apparuit ei frater ſuus: nuncians ei ſa:
lutem ſororis ſue. A quo cum quereret:an ip
ſe ſaluaretur. Reſpondit. Non oportet te q̃:
rere frater de hac re. Tu eñ in bono ſtatu es
Sed tene qd̃ habes:ꝛ ꝑſeuera ſicut cepiſti.
Et ſcias ꝓ certo ꝙ nulli aut pauci de ordine
tuo dãnantur ꝛc. Secũdo vita ꝛ religio be
ati dominici aſſimilatur terreſtribus.ſ.para:
diſo.arbori ꝛ curriui. Primo aſſimilatur pa
radiſo tereſtri.de quo dicit Geñ.ij. Planta:
uerat autẽ domin⁹ deus paradiſum volupta
tis a principio in quo poſuit hominẽ quẽ for
mauerat.quia religionẽ beati Dñici ab eter
no preuidit in eccleſia plantandam. In qua
beatus dominicus formatus a deo.i.in vte:
ro ſanctificatus ꝛ a ſpirituſancto i gratia cõ:
firmatus. Quod pꝫ.quia in infantia depre:
henſus eſt ſepe relicto lecto ſuper nudam hu
muz accumbere.in ea religione primus poſi
tus eſt. Porro fons egrediebatur a loco vo:
luptatis qui diuiſus eſt in quattuor capita.
Iſte fons eſt doctrina vere fidei.que egredi:
tur ab hac religione. Unde abbas Joachim
ſuper Jere.dicit ſic. Oportebit Jeſum tranſi
re per mediam Samariã ad ſuadendam fi:
dem latine eccleſie illibatam in filijs obediẽ:
tib⁹ ꝛ diſſeminantibus verbuz dei. Hinc mu
lier Samarites loquitur cũ Jeſu Dum con:
ſtantinopolitana ſedes redit ad eccleſie vni:
tatem.de qua neceſſe eſt vt hauriat aquas in
vitam ſalientes perpetuam.non ſitim littera
lis ſcientie inferentes vt eccleſia coꝝ que vi:
rum vſurpauerat alienuz.carnalem lr̃e intel:
lectum redarguatur per virum euangelicuz
ꝛ fidelem.ꝛ conuertatur in lumine romane
eccleſie ꝑfectura.hec ille. Quattuor flumĩa
ſunt quattuor intellectus ſacre ſcripture.qui:
bus irrigatur tota eccleſia. Secũdo aſſimi:

latur arbori.i.cruci. Nam beatus Dominicꝰ
defert crucem cuʒ crucifixo in manu ſiniſtra.
Juxta illud i. Cor.pmo. Nos predicamus
xpm crucifixum.iudeis quidem ſcandalum.
gentibus auté ſtultitiam. Tanto enim feruo
re predicabat crucem chriſti:vt abſorptꝰ cha
ritate transformaretur facie totuſqꝫ rubicū
dus ſtillaret guttas ſanguinis. Quēadmo
dum xpus in orto. Et ſicut xpus ſepius fuit
diſciplinatus propter peccatores. Eſa.liij.
Diſciplina pacis noſtre ſuper eū. Sic beatꝰ
dñicus omni die tres diſciplinas cum cathe
na ferrea ſibi dabat vſqꝫ ad ſanguinis effuſi
onem in memoriam paſſionis xpi.qui ter di
ſciplinatus fuit.ſ.in templo in atrio pretorij
in platea. Et ſicut xpus baiulabat ſibi cruceʒ
ſuam vt ſanctificaret per ſuū ſanguinem po
pulum. Heb.xiij. Sic beatus Dominicus ba
iulauit crucem xpi per arduam penitentiam
qua ſe plurimuʒ macerabat:vt hereticos ⁊ i
fideles deo conſecraret. Juxta illud. Exeamꝰ
ad eum extra caſtra improperium eius por
tantes. Et ſicut chriſtus in cruce cuʒ lachry
mis orabat pro peccatoribus. Heb.v. Cum
clamore valido ⁊ lachrymis orans exauditꝰ
eſt pro ſua reuerentia. Sic beatus dominicꝰ
vberrime flebat orans pro peccatoribꝰ. Un
de dicitur de eo Crebros adiungens ſedulis
fletus orationibus. Et ſicut de latere xpi in
cruce pendentis ꝓfluit ſanguis ⁊ aqua. Sic
ex latere beati Dominici profluebat ſanguis
per diſciplinam:⁊ aqua per lachrymarū exu
berantiam. Unde abbas Joachim ſuꝑ Jere
miam dicit ſic. Expectabitis lucem.i.duos fu
turos ordines in moyſe ⁊ helya:in montem
eccleſie cum dño apparētes:qđ ſi nō acquie
ueritis veritati plorabit in abſcondito aīma
mea. Quia dolebūt ſpūales viri de peccato
ribus obſtinatis:⁊ flebunt ex paſſionis debi
to in abſcondito tempeſtatis. plorans ꝓ mi
ſerijs:plorabit pro ſpiritualibus temptamē
tis.deducet lachrymas pro eternis miſerijs
quia captus eſt grex dñi in peccatis.hec ille.
Et ſicut xpus volūtarie ſeipſuʒ obtulit deo
patri. Phil.ij. Factus obediens vſqꝫ ad mor
tem crucis. Sic beatus dñicus ꝑ obedien
tiam voluntatem ſuam deo dedicauit ⁊ cor
pus ꝓprium paſſioni ⁊ martyrio libēter ob
tulit. Unī abbas Joachim ſuꝑ Jere.dicit ſic.
Puto ꝙ in ordine futuro infra metas ſecu
li ſtatꝰ ⁊ initium tertij.⁊ apertiōe ſexti ſigna
culi tria iſta inueniētur:vt alij laborent ma
nibus.alij predicēt populis. alij contemplē
tur in eccleſijs. Omnes erūt quaſi coloni in
exhortatione ſermonis viri in pfectione vir
tutis.viatores in paupertate cordis. Uagi ī
ſollicitudine boni operis. Fortes in toleran
tia paſſionis.qui ɔſecrati dño nazareno ſan
ctam ⁊ immaculatam ſe dño victimaʒ hoſti
amqꝫ delibent. Qui ſic eos manere precipit
⁊ deſiderat.donec veniat. Hec ille. ⁊ ſicut xpo
dilexit eccleſiam ⁊ tradidit ſemetipm pro ea
mundans eam lauacro aque in verbo vite.
Eph.v. Sic beatus dominicus purgauit ec
cleſiam Unde abbas Joachim ſuper Jere
miam dicit ſic. Uentilatores doctores euan
gelij ſuſcitādi in area eccleſie generalis quo
rum ventilabrum.ſ.doctrina quā in manibꝰ
operarionum habebunt permundabit areaʒ
eccleſie ⁊ mūdabit a paleis vicioꝝ terreneqꝫ
ſubſtantie. Et congregabit frumentū electo
rum in horreis ſanctorū.et peccatores velut
paleas aſſumet igne iudicij penitentialis vel
temporalis perpetueqꝫ preſſure. Hec ille. Et
ſicut xpo in cruce moriente ſol obſcuratus ē
hora ſexta.ſic beato dominico predicante or
do prelatorum obſcurus in fide corruit. Un
de abbas Joachim ſuper Jeremiaʒ dicit ſic.
Occidit ei ſol cuʒ adhuc eſſet dies. Sex hore
diei ſunt ſex aptiones ſignaculoꝝ.quoꝝ vlti
mum iam tenemus in quo ſol cadet velut in
meridie ordo prelaticus.⁊ cū eis pplus xpia
nus a culmine dignitatis ⁊ fide feruente ſo
le tribulationis in mundo. Hec ille. Et ſicut
chriſto in cruce moriente velū templi ſciſſum
eſt.⁊ ſpolia iudeorum ablata ſunt. Sic beato
Dominico predicante crucem xpi.mundane
eccleſie hereticoruʒ euacuate ſunt. Unde ab
bas Joachim ſuper Jeremiam dicit ſic. Si
cut enim olim dominꝰ ſpoliauit egyptum.et
ditauit ac locupletauit pplm euocatum. Si
militer faciet dominꝰ vt vacuatꝭ clericis ⁊ ec
cleſijs bonis ſuis. ſpolia tranſeant ad viros
ſpū pauperes habituqꝫ mēdicoſ. De cunctis
eccleſie finibus viri ſunt euangelici ſuſcitādi.
qui ſpolia velut hoſtes ſpūales eccleſiarum
auferant mundanarum. Hec ille. Jn cuius ſi
gnum data eccleſia beato Dominico Tholo
ſe. Dominus Fulco epiſcopus Tholoſanus
ſextam partem decimarum cum conſenſu ca
pituli:tradidit eidem. Et ſicut chriſto morien
te multa corpora ſanctorum que dormierant
ſurrexerunt ⁊c. Sic beato dominico predicā
te multa corpora defunctoꝝ reſuſcitata ſunt.
quia multos mortuos.adhuc viuens ſuſcita
uit. Et ſicut xpo moriente plures patientes

pectora ſua reuertebant hierl'm. Sic beato
dñico predicante plures heretici ad fidem
xpi cõuerſi ſunt. pergens em̃ cuʒ epõ oxom̃
tholoſam. deprehendit ſpũ ꝓphetico hoſpi
tem ſuũ heretica prauitate corruptũ. quem
ad fidem xpi cõuertit. Et ſicut xps in cruce
ſuſtinuit opprobria: qm̃ ꝑtereũtes blaſphe-
mabãt eũ ⁊c. Sic beatũ dñicũ contra here-
ticos diſputantẽ irridebant aduerſarij veri
tatis: ſputa, lutũ, ⁊ hmõi vilia ꝓijcientes in
eum, ⁊ a tergo ꝑ deriſu ſibi paleas alligan-
tes. Vñ abbas Joachim ſuꝑ Jerem̃. dicit
ſic. Qd aũt ſequit de orõne Jeremie ad ſpi
rituales viros referendũ eſt, ꝑ xpõ dño ⁊ ec
cleſia impropiũ ſuſtinentes. hec ille. Hanc
arborẽ crucis btũs dñicus velut ſeraphicus
ardenti caritate ſuccẽſus aſcẽdit, in qua tot
ſigna ꝑfectionis oñdit. vt vere poſſit dicere
illud Hylarij. xi. de trini. Cognouit me reper
tus ſm cor tuũ Dauid, ⁊ dignus diuine ſa-
pientie munere Salomon, ⁊ viſo dño Sa-
baoth Eſaias, ⁊ ante formationeʒ in vtero
ſanctificatus Jeremias, ⁊ occulti myſterij
teſtis Ezechiel. ⁊ inclitus deſideriorũ Da
niel ipſorũ conſcius, ⁊ electus ex publicano
matheus in apoſtolũ, ⁊ reuelatione miſteri
orum celeſtium dignus Johãnes. ⁊ ex per-
ſecutore apl'us vas electionis tue Paulus
in ꝓfundo maris viuens. In tertio celo ra-
ptus in paradiſo. hec ille. Hãc arborẽ cruc
xpi firmauit btũs Dñicus in ſua religione
in cuius medio extenſis brachijs ardẽs ca-
ritas ipſum poſuit. vt innouaret memoriaʒ
paſſionis dñice in cordibus multorũ: que iã
tradita erat obliuiõi. hinc dicit. Eccl. xxxvij.
Innoua ſigna ĩmuta mirabilia. quia em̃ ſi-
gnuʒ dñice crucis inueteratum ⁊ abolitum
erat apud ignaros ꝓpter defectum v̾bi dei.
ideo obſecrat eccl'ia dicens. Innoua ſigna.
multa v̾o mirabilia ⁊ ſtupẽda myſteria cru
cis xpi iam defluxerant. que ꝑ beatũ dñicũ
ſunt ĩmutata. i. renouata. Vñ abbas Joa-
chim ſuꝑ Jerem̃. dicit ſic. Cum em̃ in mũdi
area boni ⁊ mali pariter ſũt cõmixti. neſcio
q̇s de tãte ↄfuſionis baratro poſſit vel dẽat
excuti: niſi ſaniori ↄſilio plus mẽte q̃ corpe
pedẽ miſticũ retrahat. ⁊ ad mõtana vite cele
ſtis cũ feſtinatiõe ↄſcẽdat. ſꝫ qꝛ neceſſe ẽ vt
iuſtus etiã q̇ nõ rapuit exſoluat: nõ dꝫ ꝓpin
de palmes ſi a ꝑuerſo ſteriliqꝫ ꝑcidat are-
ſcere: ſꝫ florere vbi vindictã in ſui gl'iam vide
rit de malicia fieri petõris. Annũciate ergo
⁊ vos viri euangelici, in gentib⁹ poſitis e lõ
ginquo ⁊ auditum facite cõuicinis. leuate ſi
gnum crucis. predicate euangeliũ oĩbus,
⁊ nolite celare exterminiuʒ mundi hui⁹. hec
ille. Habet aũt hec arbor tres ramos. ĩ me
dio reſidet btũs dñic⁹. in ramo dextro btũs
Petr⁹ martyr. in ſiniſtro btũs Thomas de
aquino. Sicut in ſynagoga fuerũt tres pa-
triarche. ſ. Abraaʒ, ⁊ iſte ſignificat btm̃ dñi
cum rõne religionis. Yſaac, ⁊ iſte ſignificat
btm̃ petrũ martyrem rõne ĩmolationis. Ja
cob. ⁊ iſte ſignificat btm̃ Thomã de aquino
rõne contẽplationis. Jſti ſunt tres apl'i qui
aſcenderunt cũ xpõ in montẽ thabor. ſ. pe-
trus. ⁊ hic Dñicus. Jacobus ⁊ hic Petrus
martir. Johãnes ⁊ hic Thomas de aquino
q̇bus reuelatum eſt ſacr̃m paſſionis xpi in
orto. ⁊ myſteriuʒ glorificationis in monte.
Jſta myſteria precipue ſunt reuelata ⁊ fun
data in ordine predicatorũ. In cui⁹ ſignum
ordo iſte pre alijs habet in ſuo ſigillo cruci-
fixum. qꝛ fratres predicatores debent habe
re ſempꝫ memoriã dñice paſſiõis. Ezech. ix.
Signa thau ſuꝑ frontes virorũ gementium
⁊ dolentiũ. Preterea in hoſtia cõſecrãda in
toto ordine predicatorũ eſt crucifixus: aut h̾
nomẽ ieſus in modũ crucis. Cant. viij. Po
ne me vt ſignaculũ ſuꝑ cor tuũ. qꝛ vero ma-
nus ſiniſtra vicinior eſt cordi: q̃ dextra. ideo
vt ꝑdicatores iugiter corde meditent paſſi
onẽ xpi: ⁊ gl'iam ei⁹ cõicant cum manu ſini-
ſtra. Lu. xv. Date anulũ in manu ei⁹: ⁊ cal-
ciamenta in pedes: ⁊ occidite vitulum ſagi
natuʒ. ⁊. ij. Corĩ. i Dedit pignus ſpiritus in
cordibus noſtris. Hic em̃ ordo eſt vas ele-
ctionis. de quo dicitur. Actuũ. ix. Vas ele-
ctionis mihi eſt iſte. vt portet nomen meuʒ
coram gentib⁹ ⁊ regibus ⁊ filijs iſrael. Hec
arbor eſt cathedra in qua ſedit Dauid. i. be
atus Dñicus. de quo dicit. ij. reg. xxij. Da-
uid ſedens in cathedra ſapientiſſimus prin
ceps inter tres. ſ. eoruʒ qui reſident in arbo
re crucis. de quibus dictum eſt. In hac ca-
thedra ſedit beatus Dominicus tanq̃ do-
ctor docens quattuor genera hominum.

¶ Primum genus eſt actiuorũ dicens eis il-
lud. Geñ. xviij Lauentur pedes veſtri ⁊ re
quieſcite ſub arbore. quos docet quattuor
lectiones. Prima eſt vt ab eſtu viciorũ ſe
ꝓtegant. ſicut fecit Jonas ſub edera Jone.
iiij. capitulo. Secunda eſt vt contra fatiga
tionem viciorum fortitudinem reſumant.
Sicut Helyas requieuit ſub arbore iunipe-
ro, ⁊ fortitudine reſumpta ambulauit in

fortitudine illa, vſqꝫ ad montez dei oreb. iij.
Reg. xx. Tertia eſt vt fructū arboris aſpici
ant ad cuiꝰ fructꝰ aſpectū ab ignitis dyaboli
tēptationibus ſe expediant. ſicut filij iſrael aſ
pexerunt ſerpentē eneū in palo. ⁊ a morſibꝰ
ſerpentū liberati ſunt. Nume. xij. Quarta ē
vt amaritudinē aduerſitatis patienter ferāt.
ſicut fecit latro dexter: dicens. Nos quidē di⸗
gna factis recipimus: hic aūt nihil mali fecit
Luce xxiij. Secundū genꝰ eſt ꝯtemplantiū.
quos docet quattuor lectiones. Prima eſt
eſt vt ſemoti a terrenis actibꝰ ſecuri habitēt.
Sicut dicit Daniel. iiij. Et vidit arborē ma⸗
gnam in cuius ramis aues celi. i. contempla
tiui morabantur ⁊c̄. Secunda eſt vt deum
videant. ſicut fecit Zacheus qui vt deū vide
ret aſcendit in arborē ſicomoꝝ. Luce. ix. pſ.
Reſpice in faciē xp̄i tui. Tertia eſt vt fructū
colligant et ſe illo ſatient. Cant. viij. Aſcen⸗
dam in palmā ⁊ apprehendam fructus eius
Quarta eſt vt ad deuotionē cordis ſe exer
ceant. Sicut moyſes q̄ ꝑcuſſit virga petrā: ⁊
fluxerūt aque in abundantiā. Exo. xvij. Sic
ꝑcuſſe erant mulieres q̄ ſequebant dn̄m ad
crucem flentes. Tertium genus eſt iuſtoꝝ
q̄ ligant ad crucē. quos docet quattuor lecti⸗
ones. Prima eſt vt peccatū abhominādo
deſtruant. Sicut achior fuit ligatus ad arbo
rem. Iudith vi. Secūda eſt vt exemplo xp̄i
ſe cōformēt. Sicut beatus andreas ad exem
plum xp̄i ad crucez ligari voluit. Tertia eſt
vt deum homini recōcilient. Sicut xp̄s affi⸗
gi cruci voluit. Joh. xij. Ego ſi exaltatus fue⸗
ro a terra oīa traham ad meipm̄. Quar⸗
ta eſt vt ad morem xp̄i alios inuitent. Sicut
fecit petrus. i. Petri. ij. Xp̄us paſſus eſt pro
nobis. vobis relinquens exemplū: vt ſequa
mini veſtigia eius. Quartū genus eſt pctō
rum. quos docet quattuor lectiōes. Prima
eſt vt peccata diluant in ſanguine xp̄i ne ma
lam crucē ꝓ eis ſubeant. Nam ꝓ caſtrimar⸗
gia ſuſpendet guloſus in īferno. hec eſt crux
piſtoris. Gen̄. xl. Pro ſuperbia ꝯdēnetur ſu⸗
perbꝰ. hec eſt crux aman. Heſter. iij. Pro ne⸗
gligentia flagellabit negligens. hec eſt crux
filioꝝ Saul. ij. Reg. xxv Pro ingratitudine
puniet ingratꝰ. hec eſt crux filioꝝ iſrael. Nu.
xxv. Pro blaſphemia dānabitur blaſphemꝰ
hec eſt crux mali latronis. Johānis ix.
Secunda eſt vt ſuam intentionē aqua gra
tie irrigent. Sicut Moyſes percuſſit virga
mare ⁊ diuiſe ſunt aque. Exo. xiiij. Tertia ē
vt viuacitatem fidei teneant. Sicut Dauid
proceſſit cū baculo contra philiſteum. quem
tandem deuicit. p̄mo. Reg. xvij. Quarta ē
vt firmiter in bono perſeuerent. Sicut iacob
qui in baculo ſuo tranſiuit iordanem iſtum.
Gen̄. xxxij Et quia beatus dominicus illas
lectiones docuit. Juxta illud Jere. xxxij. A
ſcende in libanum ⁊ in baſan da vocem tuā
⁊ ad tranſeuntes. i. ꝓ vite mundiciam ⁊ can⸗
didationem: ⁊ deuotam orationez p̄dicauit.
Ideo beatus Johānes Apocal. vij dicit de
eo. Vidi alterum angeluz aſcendentē ab or⸗
tu ſolis habentem ſignū dei viui. ⁊ clamauit
voce magna. Nam iſte angelus eſt beatꝰ do⸗
minicus. vt dictum eſt ſupra. qui habet ſignū
dei viui. i. crucem xp̄i. Gal. ij. Xp̄o confixus
ſum cruci. ⁊. vi ca. Mihi autez abſit gloriari
niſi in cruce dn̄i noſtri ieſu xp̄i. per quē mihi
mūdus crucifixus ē: ⁊ ego mundo. Sicut au
tem xp̄us per ſui paſſionem eduxit ſanctos
patres de limbo. Sic beatus dominicus per
ſui flagellationez in cruce maximā animarū
multitudinem liberauit a purgatorio. ⁊ hoc
fuit ei ſpecialis p̄rogatiua. Tertio aſſimila
tur vita ⁊ religio beati dn̄ici currui. Unde di
citur. iiij. Reg. p̄mo. Ecce currus igneus ⁊ e⸗
qui ignei. ⁊ aſcendit helyas per turbinē in ce
lum. ⁊ heliſeus leuauit palliū Helye qd̄ ceci
derat ei. Iſte currus eſt currus charitatis in
cuius medio reſidebat btūs dn̄icus: qui ali⸗
quādo viſus eſt dum oraret totus ſuccenſus
igne. ⁊ ideo dicitur de eo. Ardebat quaſi fa⸗
cula ꝓ zelo pereunciū. Quattuor equi ignei
quibus vehebatur ſunt. Cuſtodia innocētie.
Eph. p̄mo. Elegit nos ante mundi conſtitu⸗
tionez vt eſſemus ſancti ⁊ immaculati in cō
ſpectu eius in charitate. Cuſtodia mādatoꝝ
Deutero. xxxiij. In dextera eiꝰ ignea lex Ca⸗
ſtificatio anime. i. Petri. vi. Caſtificantes a⸗
nimas veſtras in obediētia charitatis. Pre
dicatio veritatis. Eccle. xlviij. Verba eiꝰ qua
ſi facula ardebant. pallium autem ſui corpo⸗
ris. qd̄ maxima charitate totū ſanguineuz ⁊
cruentatum erat ꝓpter aſſiduas diſciplinas
quas ſibi dabat ꝓ ſalute tam viuoꝝ in mun
do q̄ȝ mortuoꝝ ī purgatorio. Heliſeus. i. cho
rus eccleſie hodie accepit. per quod fiunt mi
racula plurima. vt pꝫ. Tertio vita ⁊ religio
beati dominici aſſimilatur rationalibꝰ. ſ. ho⸗
mini. ſeruo ⁊ fratri. Primo aſſimilatur ho⸗
mini. Unde abbas Joachim ſuper Jeremiā
dicit ſic. Sed quia ſuſcitandus eſt itē noſter
Lazarus. ⁊ populus xp̄ianus ad vitam ſpi⸗
ritus excitandus inſiſtenduz eſt precibus ⁊

bonis operibus innitendum p viros euãgelicos in duabus ſororibus deſignatos, ſi forte populus periturus ⁊ peſſimus, verbũ dñi audiat ⁊ amplius in vitijs nõ putreſcat. hec ille. Et Sibilla erithrea dicit ſic. Erũtq; ĩ diebus vltimis due ſtelle lucidiſſime quib⁹ erũt quattuor aĩaliũ facies. Tubam prioris ſtelle reſument in paupertate ⁊ deiectione ſerentes diuitias. vociferabunt nomen agni ⁊c̃.

Qđ quidem p̃monſtratum eſt cuidã doctori legenti theologiam Tholoſe, cui viſum eſt dum preuideret lectionem q̧ vij. ſtelle intrabant ad ip̃m. quarum vna maior ⁊ ſplendidior ceteris videbatur. q̃ ita in lumine creſcebant q̧ totum mundũ illuminabant. Cũq; poſt intraſſet ſcholas ad legendum, ecce beatus dñicus cum ſex fratribus eiuſdẽ habitus ad p̄dictum doctorẽ acceſſit. Poſt colloquiũ autẽ ipſoꝝ intellexit p̄dictus doctor viſionẽ ⁊c̃. Item aſſimilat̃ ſeruo. Unde Luce. xiiij. dicitur. Miſit ſeruũ ſuũ. ho. ce. di. inuitatis vt venirẽt. Grego. in gloſa dicit ſic. Hora cene finis eſt ſeculi. Unde apl'us. Nos ſumus in quos fines ſeculoꝝ deuenerunt. In hoc fine mittitur ſeruus. i. ordo predicatorũ. ad inuitatos per legem ⁊ ꝓphetas vt repulſo faſtidio ad guſtandam cenã ſe p̄pararent. hec ille. Rurſus aſſimilatur fratri. Unde Math. iiij. dicitur. Uidit duos fratres. Glo. Unitatem fraterne dilectiõis approbauit. ſine qua nullus in ordine p̄dicatoꝝ admittit̃. hec ibi. Quarto aſſimilatur artificibus. ſ. fabro ⁊ figulo. De fabro dicit̃. Eccle. xxxviij. Faber ferrarius ſedens iuxta incudẽ. Sup̃ quo dicit glo. Ordo p̄dicatoꝝ iuxta durum p̄ſentis vite laborem qui ſpũalia arma fabricat. hec ibi De figulo dicit̃ ibidẽ ſic. Figulus ſedẽs ad opus ſuũ. Glo. Ordo predicatoꝝ qui per diuerſa officia miniſteriũ ſuũ agunt. doctrinã ſm̃ auditores temperant. qui fragiles infirmos verbis ⁊ exẽplis formãt. vt vaſa in honorem faciant. hec ibi. quia vero bonoꝝ laborum glorioſus eſt fructus. ꝓpterea hodie ſcala celo ꝓminens fratri reuelatur per quã pater tranſiens ſurſum ferebatur. Lingue manus ſtudio ſcalam hanc erexit. quã virgo mater cũ filio ſurſum vexit. tandẽ fulget in choro virginum doctor veritatis. ſertum honoris geminum gerens cum beatis. Amen.

¶ In feſto ſcti Laurẽtij marty. ſmo. xlv.

DEſtinauit in corde ſuo. ij. Cor. ix. ⁊ in epiſtola p̄ſentis ſolẽnitatis. Beatus maximus in ſermõe huius diei dicit ſic. Sanctum eſt ac deo placitum vt natale ſancti Laurentij precipua veneratione veneremur. cuius radiantib⁹ flammis victrix in hunc quoq; diẽ toto orbe xp̄i coruſcat eccleſia. Hec ille. Super quo talem moueo queſtionem. Utrum beatus Laurentius diuinorum omnipotentiam demonſtrauit qui tormentorum incendia ſuperauit.

Ad iſtam queſtionem reſpondent tres doctores noui teſtamẽti. Primus eſt beatus Ambroſius in ſermone huius diei: dicẽs ſic. Fortiſſimum martyrem ſeuiſſima perſecutoris flamma ſuperare non potuit. quia longe ardentius veritatis radijs mens eius accenſa feruebat. hec ille. Secũdus eſt beat⁹ Auguſtinus in ſermõe huius diei: dicẽs ſic. Seuiſti perſecutor in martyrem conſeuiſti ⁊ auxiſti palmam dum aggeras penam. Nunq̃d non ad victoris gloriam ingenium tuum reperit. quando in honorem tranſiuerunt triũphi inſtrumenta ſupplicij. hec ille. Tertius ẽ Hugo. libro ſoliloquiorum: dicẽs ſic. Hec ſũt beneficia tua magna domine deus ſanctificator ſanctoꝝ tuoꝝ qui repleturus es inopiam merentium filiorum tuorũ: quoniam factus es ſpes deſperatorum. Tu corona ſpei. Que eſt corona preparata vincentibus. Tu ſacietas famelicorum. eterna danda eſurientibus. Tu conſolatio ſempiterna que ſolum illis te tribuis qui pro conſolatione tua cõſolationẽ huius mundi contẽnunt. Nam qui hic conſolantur tua conſolatione indigni habentur. ⁊ qui hic cruciantur a te conſolantur. ⁊ qui participant paſſionibus a te coronant̃. Tua enĩ dulcedo ſtephano lapides torrẽtes dulcorauit. Pro tua dulcedine ibant apoſtoli gaudentes a conſpectu cõcilij ⁊c̃. Hanc vt guſtauit petrus oĩm terrenoꝝ oblitus clamauit dicẽs. Dñe bonũ eſt nos hic eſſe ⁊c̃. Tua dulcedo craticulã laurentio dulcẽ fecit. Hec eſt illa beatitudo dñe deus noſter quam expectamus daturũ te nobis. ꝓ qua tibi domine ꝯtinue militamus. pro qua mortificamur tota die. vt in tua vita viuamus. Hec ille.

Sciendum q̧ licet multa aduerſa in mundo ꝯtingant nõ tñ dei oĩpotentiam negant. Que quidẽ manifeſtat̃ quattuor modis.

Primo per viã creationis q̃ ſoli deo cõpetit vt pȝ rõne auctoritate. exemplo. Rõne ſic. Quãto enĩ aliqua cã eſt ſuperior tãto ad plura ſe extendit. Nam in vno iudicio vnus officialis particularis poteſt ſolum illud qđ ſpe

erat ad illud iudicium. Sed iudex vniuerſalis
ſe extendit ad inſtituenduꝫ ⁊ tranſmutandū
⁊ colligendū omēs officiales. Ita eſt de deo
⁊ alijs cauſis ſecūdis. Quodlꝫ em̄ elementū
pōt tm̄ illud qđ eſt ſibi ſm̄ ſui naturā conceſ
ſum. ⁊ quilibet planeta ⁊ quodlꝫ celum. ⁊ qli
bet intelligentia. Deus aūt tanq̄ cauſa vni-
uerſalis pōt om̄ia que poſſunt iſte cauſe par
ticulares ſimul ⁊ ſeorſum. ⁊ cū hoc iſtas cau-
ſas inſtituit. ergo deus eſt om̄ps. Auctorita
te ſic. Geñ. pⁱmo. dicit̄. In principio creauit
deus celū ⁊ terrā. Super quo dicit glo. Crea
re eſt ex nihilo aliq̄d facere. Exemplo ſic pa-
gani babylonij ignorantes deū omnipoten-
tem adorabant idolum baal. Cumq̄ꝫ Daniel
nō adoraret illud. dixit ad regeꝫ. Non adoro
idola manufacta. ſed deum viuentē. deum q̄
fecit celū ⁊ terrā ⁊ habet poteſtatē om̄is car
nis. Cui rex. Nonne baal eſt deus viuens: q̄
tanta comedit ⁊ bibit per ſingulos dies ⁊c̄.
Daniel. xiiij. Ex hoc arguit̄ q̄ꝫ baal non erat
deus, quia indigebat auxilio hoīm. Deꝰ aūtē
noſter nullo ſuffragio noſtro indiget. p̄s. Di
xi dn̄o: deus meus es tu, q̄m̄ bonoꝝ meoruꝫ
nō eges. imo magis noſtris neceſſitatibꝰ ſub
uenit ꝑ ſui vniuerſalem ꝓuidentiā. vt patet,
quādo populum ſuū pauit in deſerto. xl. an-
nis. dando ei manna de celo. Exo. iiij. Et qn̄
pluit eis carnes de celo. Exo. xvi. Et quādo
dedit eis aquā de petra in abundantia. Exo.
xvij. Et quādo cōſeruauit veſtimenta ⁊ calci
amenta eoꝝ ne. xl. annis cōſumerentur vetu
ſtate. Deutero. xix. Secūdo ꝑ viā ꝯſeruatio
nis. que ſoli deo competit, vt ptꝫ rōne, aucto
ritate. exemplo. Ratione ſic. Nam opera ar-
tificialia ⁊ artifices indigent operibus natu-
re. Ita natura indiget opere creationis nō ſo
lum vt ſit ⁊ vt p̄ſtet materiam rebus artifici-
alibus. ſed etiā vt cōſeruet̄ in eſſe. vt artificia
lia etiam cōſeruentur ineſſe. Auctoritate ſic.
Heb. i. dicit̄. Portans omnia verbo virtutis
ſue. Et augu. iiij. ſuꝑ Geñ. ad litterā: dicit ſic.
Creatoris potentia ⁊ omnipotentis atq̄ꝫ oī
tenentis virtus. Cauſa eſt ſubſiſtendi om̄is
creature q̄ virtus ab eis que creata ſunt gerē
dis aliquādo ſi ceſſaret: ceſſarent omnes ſpe-
cies omniſq̄ꝫ natura cōcideret. Et Gregoriꝰ
dicit. Omnia in nihilum deciderent niſi ma-
nus omnipotentis ea ineſſe conſeruaret. Si
cut autem preſente ſole aer illuminatur, quo
abſente obtenebratur. Sic preſente deo ⁊ ꝓ
uidente omnia ineſſe ꝯſeruantur. Qui ſi ſub-
trahat ſui ꝓuidentiam cuncta adnihilantur.

Exemplo ſic. Nam dij gentium quos colue-
runt filij iſrael. in templo in hieruſalem. non
fuerunt dij omnipotentes. q꞉ non potuerunt
ſeipſos conſeruare. nec ſuos miniſtros, quia
dij fuerunt cōminuti per Ioſiā ⁊ miniſtri eo-
rum occiſi iiij. Reg. xxiij. Nec fuerunt dij oī-
potentes. Dij troianorum qui fuerunt victi
a grecis nec potuerunt iuuare troiam. vt po-
nit Virgilius pⁱmo Eneidos. Similiter He
liſeus ꝯminuens Baal: ⁊ cetera idola. ⁊ qua
dringentos quinquaginta ꝓphetas eorum
occidens: quos adorabant Achab ⁊ Ieza-
bel. vt patet. iij. Regum. xviij. Tertio per vi
am cooperationis ⁊ defenſionis, quia deus
omnipotens eſt in omnibus omnia coope-
rans ⁊ defendens. vt patet. rōne. auctoritate
exemplo. Ratione ſic. Sicut anima rationa-
lis eſt tota in toto: ⁊ tota in qualibet parte ꝑ
ſui preſentiam. dando eis eſſe ⁊ in omnibus
ſenſibus ⁊ potentijs per ſui potentiam dan-
do eis operationeꝫ. ⁊ ſuos ⁊ corporis actus
cognoſcens. Ita deus eſt in omnibus rebus
per preſentiam. dando eis eſſe. ⁊ per poten-
tiam. quia omēs creature obediunt ei et nō
eſt qui poſſit reſiſtere voluntati eius. Om̄ia
vero cognoſcit. quia om̄ia nuda ⁊ aperta ſūt
oculis eiꝰ. ergo ⁊c̄. Auctoritate ſic. Eſa. xxvi.
dicit̄. Omnia opera noſtra operatus es in
nobis domine. Iere. xxij. dicitur. Celum ⁊ ter
ram impleo. Et Ambroſius li. de ſpū ſancto
dicit. Quis audeat dicere creaturam ſpiritū
ſanctū. q̄ in omnibus ⁊ vbiq̄ꝫ ſemper eſt. qđ
vtiq̄ꝫ deitatis eſt ꝓprium. Exemplo ſic. Naꝫ
deus omnipotens defendit ſuos cultores.
Dij autem gentium ſuos cultores defende-
re nequiuerūt. Unde Virgilius. ij. Eneidos
dicit. Capta troia a grecis ⁊ igni data. E-
neas vidit Priamuꝫ ⁊ Hecubam centumq̄ꝫ
nurus ipſoꝝ. qui cucurrit ad tēpluꝫ vt implo
raret auxilium. Cumq̄ꝫ oraret occiſus eſt vo-
lutatus in ſanguine proprio. Et iiij. Reguꝫ
xix. dicitur. Senacherib rex ſyrie: dum ob
ſideret populuꝫ dei. angelus domini vna no
cte occidit centum octogintaquinq̄ꝫ milia vi
rorum. Ingreſſus autē ciuitatē vt oraret deū
ſuū. a filijs ſuis interemptus eſt. Sed deus
noſter om̄ps defendēdo ppl'm ſuū pluit lapi
des de celo ſuꝑ inimicos opp̄mētes eū. Exo.
ix. Silr tp̄e heliſei fecit ſtrepitū ī celo curruū
⁊ equitū. quo inimici populi ſui cōcuſſi timo
re fugerūt oībus dimiſſis. iiij. Reg. vij. Et de
fendens heliſeū ꝓphetā. circūdatū ab inimi-
cis volentibꝰ eū capere. ipos cecitate ꝑcuſſit.

etiam defendens populū ſuū ꝑperanteꝫ in
deſertuꝫ. egyptios in mari ſubmerſit. Exo.
xvi. Petrum quoqꝫ per angelū ſuū a carce-
re liberauit. Act. xij. Quarto per viā ꝓuiſi
onis. ſm ꝙ ſui ꝓuidentia cuncta guberna-
bat. vt pꝫ. rōne. auctoritate. exemplo. Rōne
ſic. Naꝫ deus oīa cognoſcit ⁊ vniuerſalia
⁊ particularia. Cū autē cognitio eius com
paret ad res: ſicut cognitio artis ad artifici
ata. neceſſe eſt ꝙ oīa ſupponant ſuo ordi
ni. ſicut oīa artificiata ſubdunt ordini ar-
tis. Auctoritate ſic. Sapi. viij. dicit. Attin-
git enī a fine vſqꝫ ad finem fortiter, ⁊ diſpo
nit oīa ſuauiter. Et Augꝰ. in enchiridion
dicit. Deus oīpotens nō ſineret aliqͦd ma
lum niſi adeo eſſet bonus: vt bñfaceret eti-
am de malo. Exēplo ſic. Nam ioſeph fuit vē
ditus a fratribꝰ: ⁊ in egypto peregrinabat:
⁊ per maliciā vxoris phutifaris incarceratꝰ
fuit. tamē deus ꝓuidit ei de impetratiōe ſō
nioꝝ. vt preficeret toti egypto. Geñ. xxxix.
Similiter populus dei dura ſeruitia perage
bat in egypto ⁊ deus ꝓuidit ei educens eū
de egypto. Exo. xiij. Beatus Laurentius
attendēs oīpotentiā dei his quattuor mo
dis inuictiſſimū pugilem xp̄i ſe ꝯſtituit. vñ
Augꝰ. in ſermone huiꝰ diei dicit ſic. Ad eru
diendum dei populū nulloꝝ eſt vtilior for-
ma ꝙ̄ martyruꝫ. eloquētia facilis ſit ad exo
randum. nō efficax ad ſuadenduꝫ validiora
tamen ſunt exempla ꝙ̄ verba. ⁊ plus eſt ope
re docere ꝙ̄ voce. In quo excellentiſſimo ge
nere doctrine beatꝰ martyr Laurentius ꝙ̄
glorioſa polleat dignitate. etiam perſecuto-
res ipſius ſentire potuerūt: ꝙ̄ illa mirabilis
animi fortitudo nō ſolū nō cedere: ſed etiaꝫ
alios exēplo ſue tolerātie roborare. hec ille.
Et qꝛ maximā grām in ſuꝑatione tormēto
rum a deo obtinuit. vt plus poſſet ipe q̄ tor
quebat: ꝙ̄ tortores q̄ in eū ſeuiebāt. iō deſti
nauit in corde ſuo ſic ꝯſtāter ꝑſiſtere. imo de
us ipſe ab eterno deſtinauit ī corde ſuo mit
tere btm̄ Laurētiū in mūdū tanq̄ eccl'ie ſue
miniſtrū ⁊ martyrē digniſſimū. cuiꝰ exēplo
ceteri fideles in fide firmarent ⁊c.

¶ Deſtinauit in corde ſuo.
Eius generationem.
Eius nuncupationem.
Eius aſſumptionem.
Eius diſpenſationem.
Eius obedientiam.
Eius victoriam.
Eius preeminentiam.

¶ Primo deus ab eterno
deſtinauit in corde ſuo beati Laurentij ge-
neratiōnē. Sciendū ꝙ generatio electorum
valde cōmendat. Sap. iiij. vbi dꝛ. O q̄ pul
cra eſt caſta generatio cū claritate. imorta-
lis eſt enī memoria illius: qm̄ apud deū no
ta eſt ⁊ apud homīes. Eſt enī generatio ele
ctoꝝ cōmendabilis quo ad quattuor. Pri
ma qꝛ eſt pulcra quo ad naturā. de qua dici
tur Job. viij. Interroga generationē priſti-
nam: ⁊ diligenter inueſtiga patrū memoriā
Hec eſt enī illa qua oīs creatura obedit cre
atori ſuo. de qua dicit. Eſa. lxvj. Nūquid ego
qui generationē cunctis tribuo ſterilis ero?
Secūdo qꝛ eſt caſta quo ad rectificationē
de qua dicit in pſal. Generatio rectoꝝ bene
dicetur. Hec eſt enī illa qua creatura rōna-
lis ſapienter ⁊ recte viuit. Eccl. xxiiij. A ge-
nerationibus meis adimplemini. Tertio
quia eſt clara quo ad electionē. de qua dicit
ꝑme Petri. ij. Vos eſtis genus electum. re
gale ſacerdotium. gens ſancta ⁊c. Hec eniꝫ
eſt generatio gratie: que ꝓprie cōuenit hu-
milibus. de qua dicit in pſal. Generatio ⁊
generatio laudabit opera tua ⁊c. Quarto
quia eſt immortalis quo ad glorificationē.
de qua dicitur. Prouerb. xxvij. Corona tri-
buetur tibi in gn̄atione ⁊ generatione. Hec
eſt enī generatio amoris que conuenit pri-
mū diligentibꝰ. de qua dicitur in pſal. Hec
eſt generatio querentiū dominū. Qui non
ſolum generant naturaliter: ſed ex gratia. ⁊
hij fuerunt quattuor. Primus fuit Yſaac
qui natus eſt per repromiſſionē Geñ. xviij.
Secūdus fuit Sanſon. vt habet Judi. xij.
Tertius fuit Samuel. de quo dicit. i. Re-
gum. ij. Quartꝰ fuit Johānes baptiſta. vt
habet. Luce. i. Hos enī elegit deus ad ma-
xima facta peragenda. Btūs Laurentius
per ſingulare priuilegium gratie natus eſt
Cum enī quidam nobilis dux in hyſpania
filiū non haberet: quē tamen maximo deſi-
derio cupiebat ⁊ a ſuis dijs impetrare ne-
quiret: cōſuluit quēdā xp̄ianū virū ſanctiſſi-
mum qui dixit ei. Scito te nunq̄ filium ha-
biturum: niſi perfidie deorum abiuraueris:
⁊ te chriſtianum fieri promiſeris. Qd cum
ſpoſpondiſſet filium ex propria vxore ſuſce
pit. Diabolus autem hoc cognoſcens fieri
voluntate dei. ⁊ puerum natum futuruꝫ ſer
uum chriſti. ⁊ demoniorum acerrimum ex-
pugnatorem quattuor cautelis vſus eſt cō-

tra euꝫ. Primo nocte quadā puerū de cuna accipiens longe aſportauit ⁊ ſub quadā lauro repoſuit vt ibi fame periret. ſed deꝰ ipſuꝫ a demonis inſidijs cuſtodiuit. mittens angelos ſuos qui eū cibo celeſti alerent ⁊ protegerent. Secundo per multa tempora ipſe diabolus in perſona pueri nati in cuna ſe poſuit vbi ſe multipliciter deformē exhibuit. nūc gibboſum: nunc monſtruoſum: nunc oībus oneroſum: ⁊ infeſtum ſe prebens. Tertio multas vexationes ⁊ moleſtias parētibus eius intulit: quas tamen patienter tolerabant putantes ipſum eſſe filiuꝫ ſuū. Quarto pre verecundia iſtud celantes ad fidem xp̄i venire non audebant. ⁊ ſic pꝫ primum.

¶ Secundo deus ab eterno deſtinauit in corde ſuo beati Laurentij nuncupationē. Deus enī ꝓuidit btō Laurentio quadrupliciter. Primo īmittendo ſibi gratiam. Gen̄. xxij. Dn̄s prouidebit ſibi de victima holocauſti. i. dabit ſibi gratiā que hoīem facit coram deo victimā holocauſti. Secūdo īmittendo ſibi fidei noticiā. Gal. iij. Prouidens aūt ſcriptura: qꝛ ex fide iuſtificat gentes deus. Tertio īmittendo ſapiam. Sap. vi. Qui vigilauerit ad illaꝫ non laborabit: ſed in omī ꝓuidentia occuret illi. Per hanc eniꝫ ꝓuidet ſibi in habitu ne ſit notabilis in locutione ne ſit contēptibilis: in operatiōe ne ſit reprehenſibilis. Quarto īmittendo v̄bi dei efficaciā. ij. Cor. viij. Prouidemꝰ eī bona nō ſolum coram deo: ſed etiā corā oībus hoībꝰ.

Propter iſtam quadruplicem ꝓuidentiam recte vocatus eſt Laurētius: quaſi laureā tenens q̄ eſt corona de lauro facta. qꝛ olim de hmōi ramis victores coronabant̄. Hec autē arbor hꝫ quattuor prerogatiuas. Primo ē cōtinua viriditate amena. Et btūs Laurentius viriditatē habuit per cordis munditiam ⁊ puritatē. Nam btūs Sixtus magnꝰ pſbus ⁊ curie Romane legatus vir bonus ⁊ ſanctus. ad predicandum fidem xp̄i in Hyſpaniā pergens deo diſponente puerum ſub lauro inuenit quē accipiens baptizauit ⁊ a lauro Laurentiū nuncupauit: ac nutriri faciens ipſum in ſpūalem filiuꝫ adoptauit. Et ſic habuit diuinam gratiam. Secundo eſt odore grata. ⁊ beatus Laurentius odorem ſue ſanctitatis longe lateqꝫ diffudit. Cum eniꝫ iam creuiſſet: btō Sixto ⁊ toti curie ſue erat mirabiliter gratioſus. Audiuerat eniꝫ quomodo Beatus Sixtus eum inuenerat: ⁊ in filium ſuū adoptauerat ⁊ hoc ꝓpter noticiam fidei qua plurimum pollebat. Tertio eſt victorie oſtenſiua: ⁊ btūs Laurentius prius omnes animi ſui paſſiones deuicit. Cum enim quidam ſeneſcalus curie beati Sixti Laurētio inuidens propter eius gratioſitatem calce ipſum percuſſit. improperans ei q̄ nec patris ſui noticiam haberet. Immutatus autē animo cepit cogitare ⁊ inquirere quis eſſet pater ſuus. ⁊ hoc cū multa ſapiētia. Quarto eſt efficacia virtuoſa: qꝛ calculum frangit. ſurditati ſubuenit. fulmen non metuit. Et beatus Laurentius fregit cor durum ſpūalem reddidit audituꝫ. ꝓtexit parentes a fulmine ſententie reproboꝝ. Nam a btō Sixto recedens ibat per deuia ⁊ nemora vagabundus ſero autē ſuperueniente aſcendit quādaꝫ arborem vt feraruꝫ pericula euaderet. Media vero nocte ipſo vigilante deo ſic prouidente maxima demonum multitudo ſub arbore ſe coniecit ad ſua figmēta ⁊ tēptamenta declaranda. inter quos vnus ait. Tot anni preterierunt q̄ dux Hyſpanie filium habere non potuit. ſuaſu auteꝫ cuiuſdam xp̄iani a deo filium impetrauit. poſt cuius ortum ⁊ natiuitateꝫ ipſum e cuna accepi: ⁊ ſub quadā lauro poſui quē btūs Sixtus inde tranſiens accepit ⁊ baptizauit. Ego vero in cuna me repoſui: ⁊ multā deformitatē ſimulans moleſtus fui q̄ plurimis. Unde dux ⁊ duxiſſa ad fidē xp̄i cōuerti diſtulerunt. Alij demones hoc audientes: ipſum laudibus extulerunt. Mane autem facto abeuntibꝰ demonibus Laurentius letus ⁊ gratias agens deo: deſcendit et ambulauit quouſqꝫ ad palatiuꝫ predicti ducis peruenit. Cūqꝫ demoneꝫ in cuna reppeiſſet: turpiter a domo effugauit Et narrans predicto duci ſingula que contigerant: ſe eſſe verū filium ſuū declarauit: ⁊ tandē patrem ⁊ matrē ⁊ maximā paganoꝝ multitudineꝫ ad fidem xp̄i cōuertit. ⁊ ſic pꝫ ſecundum.

¶ Tertio deus ab eterno deſtinauit in corde ſuo beati Laurentij aſſumptionem. Qualis debeat eſſe vita ⁊ conuerſatio coruꝫ qui ad ordines ſacros eccleſie eliguntur ⁊ aſſumuntur. Declarat Iſidorus de vita clericorum. vt habet̄. xxiij. diſt. capi. His igitur: dicēs ſic His igit̄ lege patruꝫ cauet̄: vt a vulgari vita ſecluſi. a mundi voluptatibus ſe abſtineant: non ſpectaculis: nō pompis interſint: cōuiuia publica fugiant priuata non tm̄ pudica: ſed ſobria colant. Uſuria

nequaꝙ̄ incūbant: nec turpiuꝫ occupationi
bus lucroꝝ neqꝫ fraudibꝯ cuiuſqꝫ ſtudium
appetant. amorem pecunie quaſi materiaꝫ
cunctoꝝ criminum fugiant. ſecularia officia
negociaqꝫ abnuant. honoris graduꝫ per am
bitionē nō ſuſcipiāt. ꝓ beneficijs medicine
dei munera nō capiant. pudorem ac verecū
diam mentis ſimplici habitu inceſſuqꝫ oſtē
dant. Obſcenitatem ⁊ membroꝝ ⁊ verboꝝ
ſicut operū penitus execrent. Caſtimoniaꝫ
quoqꝫ inuiolati corporis perpetuo conſer-
uare ſtudeant. ſenioribus debitaꝫ prebeant
obedientiā Tales enī eſſe debent qui diui-
nis cultibus ſeſe mancipandos ſtudēt. hec
ille. Hmōi fuit beatus Laurentius ſpū ſan-
cto plenus qui deuotione ⁊ feruore diuini a
moris fuit totaliter inflāmatus. Unde po-
terat dicere illud pſal. Inflāmatum eſt cor
meum ⁊ renes mei cōmutati ſunt ⁊ ego ad
nihiluꝫ redactus ſum: ⁊ neſciui. vt iumentū
factus ſum apud te ⁊ ego ſemper tecum.

Sciendū ꝙ iſte amor diuinus extinguit q̄
druplicem amorem inordinatum. Primo
extinguit amorē carnalem. Ideo dicit. Re
nes mei cōmutati ſunt Greg. Guſtato ſpi
ritu deſipit oīs caro. Iſtum amorem car-
nalem extinguit in beato Laurentio ignis
diuinus: qꝛ virginitatem mentis ⁊ corporis
integre ſeruauit. Secundo extinguit amo
rem terrenum. Ideo dicit. Et ego ad nihilū
redactus ſum. Qui enī munduꝫ deſpiciunt
nihil a mundanis hoībus reputant. i. Coꝝ.
iiij. Tanꝙ̄ purgamenta huius mundi facti
ſumus. Iſtum amorem terrenū extinxit in
beato Laurentio ignis diuinus: qꝛ nihil ter
renū cōcupiuit: imo cum eſſet filius nobiliſ-
ſimi ducis hereditatem ſuā ſpreuit. in hoc ſi-
milis Moyſi. maiores diuitias eſtimās the
ſauro egyptioꝝ improperium xpī. Heb. xi.
Unde Cryſ. dicit. Uere nō habet ſuper ter
ram qđ amet: qui donuꝫ celeſte guſtauerit.

Tertio extinguit amorē domeſticū. i. parē
tū. Ideo dicit. Et neſciui. Deut. xxxiij. Qui
dixerunt patri ſuo ⁊ matri ſue: neſcio vos. ⁊
fratribꝯ ſuis ignoro illos: ⁊ neſcierūt filios
ſuos. Hij cuſtodierūt eloquiū tuū. Iſtum a
morē domeſticū extinxit in btō Laurentio
ignis diuinus: quia patriā ⁊ parētes ſuos q̇
erāt in hyſpania deſeruit. Et ob amorē ṗnci
pum apl'oꝝ Romā cū btō Sixto perrexit.
in hoc ſimilis Abrahe qui egreſſus de ter-
ra ⁊ cognatione ⁊ domo patris ſui venit in
terram quam monſtrauit ſibi deus. Gene.
xij. Quarto extinguit amorem proprium
⁊ priuatū. Ideo dicit. vt iumentū factus ⁊c.

Qui enī ſeipſos deſpiciunt propter xpm
ſunt iumentum xpī. quoniaꝫ amor diuinus
animā deo cōiungit. i. Coꝝ. vi. Qui adheret
deo vnus ſpūs eſt cum eo. Iſtum amorem
priuatuꝫ extinxit in beato Laurentio ignis
diuinus: qꝛ deuꝫ ſuper oīa dilexit Treno
rum ṗmo c. De excelſo miſit ignē in oſſibus
meis ⁊ erudiuit me. ꝓpter qđ btūs Sixtus
in papam electus ⁊ coronatus ipſum fecit
ſuum archidyaconū: ⁊ ordinauit: poſt quē
in Romana ſede archidiaconus non ſurre
xit. Et ſic patet.

Quarto deus ab eterno
deſtinauit in corde ſuo beati Laurētij diſpē
ſationē. Sciendū ꝙ btūs Laurentius ha
buit quadruplicem diſpenſationē. Prima
fuit predicationis. nā predicator gratioſus
extitit: qꝛ ſub perſecutiōe decij Ceſaris mul
ta milia gētiliū ſua predicatione cōuertit: q̇
tamē martyrio coronati ſunt. i. Coꝝ. ix. Diſ-
penſatio mihi credita eſt vt euangeliū pre-
dicans lucrifacerem eos q̇ ſine lege erāt. Et
quantū ad hoc aſſimilaꝛ auro. Quādo eniꝫ
lamina aurea ſubducta debet malleādo cū
argento incorporari. neceſſe eſt a tribus ma
xime precaueri. ſ. a puluere. vento. ⁊ humo-
re. Conſimiliter ſi aurum caritatis debet ad
iungi cū argento ſonore predicationis. opor
tet precauere a puluere terrene cupiditatis
Unde ꝓſper libro de vita contēplatiua. vt
habetur. i. q. ij. ca. ſacerdos. dicit ſic. Apoſto
lus tamen qui ſic euangeliū dei predicauit
vt neceſſaria ſibi ſuis manibus miniſtraret.
de ſe cōfidenter loquiꝛ. Ego autem nullo ho
rum vſus ſum. Et quare dixerit. Securus a
perit dicens. Expedit mihi magis mori ꝙ̄
vt gl'iam meam quis euacuet. Euacuari di-
cit gl'iam ſuā ſi ab eis q̇bus predicabat vo-
luiſſet accipere vite temporalis expenſam.
Nolebat quippe in preſenti laboris ſui fru-
ctum: ſed in futuro recipere. hec ille. Opor
tet etiam precauere a vento humani fauo-
ris ⁊ mūdane ambitionis. In hoc ſequens
humilitatē xpi. q̇ poſtꝙ̄ predicauit apoſto-
lis miſteriū regni dei: lauit pedes eoꝝ. ⁊ bea
tus Laurentius poſtꝙ̄ euāgelizauerat pau
peribus regnum dei eorum pedes lauabat.
Oportet etiam precauere humorem noxiū
proprij amoris ne in vacuum gratiam dei re
cipere videatur. Et hoc fecit btūs Lauren-

tius per om̄imodam ſui dedicationem ad
deum ſicut fecit Noe qui interpretaꝛ dedi=
cans ⁊ ſignificat illos qui ſe totaliter deo de
dicant. ⁊ inuenit gratiam coꝛam dn̄o. Gen̄.
vi. ⁊ per iugem dei memoriā. ſicut fecit Tho
bias. qui quia memoꝛ fuit dei in toto coꝛde
ſuo non in parte dabat ei dn̄s gratiaꝫ. Tho
bie. i. Et per ſollicitaꝫ ſui cuſtodiam. Secū
da fuit gratie. Eph. iij. Audiſtis diſpenſatio
nem gratie q̄ mihi data eſt in vobis. nā gra
tiam quā btūs Laurentius a deo acceperat
fideliſſime diſpenſauit. veniens eniꝫ ad do=
muꝫ cuiuſdam vidue q̄ multos xp̄ianos in
domo ſua abſconderat: quā lōgus doloꝛ ca=
pitis detinebat liberauit eaꝫ per ſuā manuū
impoſitionē. Rurſus eadeꝫ nocte in domū
cuiuſdam xp̄iani veniens quēdam cecū ibi
dem reperit. ⁊ facto ſigno crucis eum illumi
nauit. Tertia fuit rei tēpoꝛalis. vn̄ Proſp
vt habeꝛ. xij. q. i. ca. expedit. dicēs ſic. Expe=
dit facultates eccleſie poſſideri. ⁊ ꝓprias ꝑ=
fectionis amoꝛe contemni. Non eñ ꝓprie
ſunt ſꝫ cōmunes eccleſie facultates. hec ille.
Que debent pauperibus diſtribui. vt ſubue
niatur eoꝝ neceſſitatibus. Sicut habeꝛ. xij.
q. ij. capi. aurum. ⁊ cap̄. gloria epiſcopi. Hoc
aūt attendens btūs Laurētius theſauros
eccleſie quos tradidit ei btūs Sixtus eccle=
ſijs ⁊ pauperibus fideliter diſpenſauit. iuxta
illud pſal. Diſperſit dedit pauperibus: iuſti
cia eius manet in ſeculū ſeculi. Ipſe eñ diſ=
perſit: qꝛ pluribus ꝯdiuiſit ⁊ nō vni. Diſper
ſit ⁊ nō auare retinuit. Dedit ⁊ nō vendidit.
Dedit libere ſine ſpe mercedis: lucri: aut cō
modi: aut obſequij. Dedit nō dandum poſt
moꝛtem dereliqt. Pauperibus. ſ. xp̄i. nō pa
rentibus: nō amicis: nō diuitibꝰ. Quarta
fuit ſacramentoꝝ. Vn̄. i. Coꝝ. iiij. dicit. Sic
nos exiſtimet hō vt miniſtros xp̄i. ⁊ diſpen
ſatoꝛes miniſterioꝝ dei. btūs Laurētius ve=
lut fidelis diſpenſatoꝛ ſacramenta eccleſie
magna caritate miniſtrauit. Nam cum lucil
lus cecꝰ ob nimiū ploꝛatū ꝓmiſiſſet ſe fideꝫ
xp̄ianā ſuſcipe. iſtāter poſtulabat baptizari.
quē diligēter examinās B. Laur. de articul'
fidei. tādē ip̄m baptizauit. Statimqꝫ q̄ cecꝰ
fuerat lumē recepit. et mlti ceci veniebāt ad
eū ⁊ baptizabāt ab eo ⁊ illuminabāt. Rur
ſus baptizauit ypolitū cū familia ſua nūero
xix. preterea baptizauit Romanū militē af=
ferentem vrceū cū aqua. ⁊ ſic pꝫ quartū.

Quinto deus ab eterno
deſtinauit in coꝛde ſuo beati Laurentij obe=
dientiam in paſſione. Nam grauiſſima ſup=
plicia pertulit: vtpote quia ſuper cratem fer=
ream aſſatus fuit. Hoc genus martyrij fu=
turum in beato Laurentio premonſtratum
eſt quattuoꝛ modis. Primo in ducibus.
Unde moyſes. Leuit. vi. dicitur. hec eſt lex
holocauſti cremabitur in altari tota nocte
vſqꝫ ad mane. ignis ex eodeꝫ altari erit De
cius ceſar dixit beato Laurentio: aut ſacrifi
ca dijs: aut nox iſta in te cum ſupplicijs ex=
pendetur. Et beatus Laurentius ait. Gau=
deo plane: quia hoſtia chriſti effici merui:
ego me obtuli ſacrificiuꝫ deo in odoꝛem ſua
uitatis. ⁊ ibidem dicitur. Omne ſacrificiuꝫ
quod coquitur in clibano ⁊ quicquid in cra
ticula vel ſartagine preparatur eius erit ſa=
cerdotꝭ a quo offertur. ⁊ de beato Lauren=
tio dicitur. Meruit eſſe hoſtia chriſti leuita
Laurentius qui dum in craticula poſitus
aſſaretur non negauit dominum. ⁊ ideo in=
uentus eſt ſacrificium laudis. Et. ij. Parali
po xxiiij. diciꝛ ſic. Surrexerunt autem cōtra
euꝫ ſerui ſui ⁊ occiderunt eum in lectulo ſuo
⁊ moꝛtuus eſt. ⁊ ibideꝫ. xxxiiij. ca. dicitur ſic.
Aſſauerunt vaſe ſuper ignem David in pſ̄.
dicit. Probaſti coꝛ meum ⁊ viſitaſti nocte:
igne me examinaſti: ⁊ nō eſt inuenta in me
iniquitas. ⁊ iterum. oſſa mea ſicut cremium
aruerunt. Salomon. Eccl. vlti. dicit. Libera
ſti me a preſſura flāme que circundedit me
⁊ in medio ignis nō ſum eſtuatus. Et Can
ti. vlti. Aque multe non potuerunt in me ex
tinguere caritatem. Et Eccle. xxxviij. Va=
poꝛ ignis exurit carnes eius. Job. xxiij. dicit
ſic. Probabit me quaſi aurū qd̄ per ignem
tranſit. Et. xxx cap. dicitur. Cutis mea deni=
grata eſt ſuper me: ⁊ oſſa mea aruerunt ⁊c̄.
Secundo in ꝓphetis. Unde Jerem̄. treno
rū. ij. dicit. Succendit in Jacob ignem flam
me deuoꝛantis in gyro. Ezech. xv. diciꝛ. Ec=
ce igni datum eſt in eſcam. vtramqꝫ partem
conſumpſit ignis. Propterea Laurentius
dixit ad Decium hylari vultu. Ecce miſer aſ
ſaſti vnam partem: gyra aliam ⁊ manduca
Et Naum. ij. dꝛ. Clipeus foꝛtiū eius ignitus
Tertio in ap̄lis. vn̄ Lu. xxiiij. dꝛ ſic. Obtu
lerūt ei partem piſcis aſſi. ⁊ Joh̄. xij. dicitur
Niſi granum frumenti cadens in terra moꝛ
tuū fuerit ipſum ſolum manet. Si autē ⁊c̄.
Quarto in doctoꝛibus. Unde btūs Au=
guſtinus dicit. Laceratos artus ⁊ multa
verberū ſectione cōciſos. ſubiecto ꝑcipit ig=

ne torreri:vt per craté ferream que iam de fer
uore cõtinuo vim in ſe haberet vredi cõuerſo
rum alterna mutatione mẽbroꝝ:fieret cruci-
atus vehementior:ꝛ pena ꝓductior.hec ille.
Et Maximus in ſermone dicit ſic. Nõ enim
frẽs.b.Laurẽti⁹ breui vel ſimplici paſſione
perimitur. Nam ꝙ gladio ꝑcutitur ſemel mo
ritur. Qui in flãmarum camino mergiẗ vno
ĩnpetu liberaẗ.Hic aũt longua et multiplici
pena cruciatur vt mors ei nõ deſit ad ſuppli
cium:ꝛ deſit ad finem. Legimus beatos pue
ros in penarũ ſuarũ deambulaſſe flammis:et
igneos globos pedibus cõculcare. Vñ ꝛ be
atus Lau.nõ minore gloria eſt preferẽdus.
Siquidem illi in penarũ ſuarum flãmis am
bulabant.Hic in ipſo ſupplicij ſui igne diſcu-
buit. Illi veſtigijs pedum conculcauerunt in
cendia:iſte laterũ ſuoꝝ diffuſiõe reſtinxit. Il
li ſtantes in pena eleuatis manibus orabãt
ad dñm.iſte proſtratus in pena toto corpo-
re dñm deprecatur. Hec ille. Beatus ambro
ſius in ſermone dicit ſic. Beatum martyrem
Lauren.grano ſinapis poſſumus cõparare.
qui diuerſis attritus paſſionibus per totum
orbem gratia ſui meruit fragrare myſterij.ꝙ
antea cõſtitutus in corpore erat humilis ig-
notus ꝛ vilis.poſtea ꝙ vexatus lacerat⁹.exu
ſtus.vniuerſis ꝑ totũ mũdum eccleſijs odo
rem ſue nobilitatis infudit. Hec ille. Sed in
ſua paſſione xp̃s dedit ei quattuor cõſolatio
nes.de quibus diciẗ in p̃s. Nox illuminatio
mea in delitijs meis ꝛc̃. Primo cauſabatur
ex diuini amoris dulcedine cũ diciẗ Nox illu
minatio ꝛc̃. Tunc em̃ nox in delitijs vertitur
quãdo tribulatio amoris dulcedine ſuperaẗ.
Vñ dicebat. Tormẽta tua epule mihi ſunt.
Secũda cauſabaẗ ex ſecuritate gratie. Vñ
ſubditur. Quia tenebre nõ obſcurabuntur a
te. Tunc tenebre nõ obſcuranẗ qñ quis in tri
bulatione poſitus ꝑ pctĩ caliginẽ nõ obnubi
latur. Vñ ſecurus dicebat. Deũ meũ colo:et
ipſi ſoli ſeruio:ꝛ ideo nõ timeo tormẽta tua.
Tertio cauſabaẗ ex ſerenitate conſcientie.
Cũ diciẗ. Nox ſicut dies illuminabiẗ. Qð q-
dez fit qñ tribulatio luce cõſcientie ſerenatur
Vñ dicebat.mea nox obſcurũ nõ hꝫ.ſed oĩa
in luce clareſcũt. Quarto cauſabaẗ ex certi-
tudine glĩe. Ideo ſubditur. Sicut tenebre ei⁹
ita ꝛ lumẽ eius. Tunc lumẽ eſt ſicut tenebre:
qñ ꝗs recipit multitudinẽ gaudioꝝ ſcḋm mul
titudinem paſſionũ. Iſtam certitudinem ha
bebat beatus Laurenti⁹,qui dicebat. Grãs
tibi ago dñe qꝛ ianuaſ tuas ĩgredi merui ꝛc̃.

Sexto deus ab eterno de
ſtinauit in corde ſuo beati Laurentij victori
am. Unde beat⁹ Augu.in ſermone dicit ſic.
Beatus Laurentius manſit in xp̃o vſqꝫ ad
temptationẽ:vſqꝫ ad tyrãnicaꝫ interrogatio
nem:vſqꝫ ad acerrimã cõminationem: vſqꝫ
ad peremptionem:in qua longua morte ꝗa
bene manducauerat ꝛ bene biberat tanꝙ il-
la eſca ſaginatus:ꝛ illo calice ebrius:tormen
ta nõ ſenſit.nõ ceſſit ꝛ in regnũ ſucceſſit.hec
ille. Fuit aũt adeo ꝯſtans ꝛ fortis ꝙ nõ ſolũ
tormentis nõ ſuccubuit.ĩmo ex ipſis factus
eſt perfectior in timore.feruẽtior in amore.ꝛ
iocũdior in ardore. De primo dicit Maxim⁹
in ſermõe. Extẽditur ſuꝑ flãmarum ignitos
globos ꝛ ſepius verſatur in latera. ſed quã-
to plus penarũ patitur:tanto amplius xp̃m
dñm ꝑtimeſcit. Hec ille. De ſecũdo idẽ Ma
ximus dicit ſic. Nouo admirationis genere.
alius illum torquet.ꝛ alij ſeuientes tormẽta
perficiunt deuotiorem Laurentiuꝫ ſaluatori
ſupplicia atrociora fecerunt. Hec ille. De ter-
tio idem dicit ſic. Cor eius tanta in fide chri-
ſti magnanimitate cõcaluit:vt deſpectis pro
prij corporis cruciatibus inſaniſſimo tortori
ſuo triũphatis eius ignibus letus illuderet.
hec ille. Sciendũ ꝙ beatus Laurenti⁹ quat
tuor ignes fortiter ſuperauit ꝛ extinxit. Pri
mus fuit carnalis ꝯcupiſcentie. Nam ſeqns
beatum ſixtum ad martyriũ: clamabat poſt
eum dicens. Quo ꝑgrederis ſine filio pater.
Quo ſacerdos ſancte ſine miniſtro ꝑperas.
Tu ſine miniſtro nunꝙ ſacrificiũ offerre cõ-
ſueueras. Quid in me diſplicuit paternitati
tue. Nunqḋ degenereꝫ me ꝓbaſti. Experire
certe vtrũ idoneũ miniſtrum elegeris cui cõ-
miſiſti dñici ſanguinis diſpenſationem. Cui
beatus ſixtus reſpõdit. Nõ ego te deſero fili
neqꝫ derelinquo. Sed maiora tibi debenẗ ꝓ
fide xp̃i certamĩa. Nos quaſi ſenes lenioris
pugne curſum recipimus te autẽ quaſi iuue-
nem manet glorioſior de tyrãno triumphus
poſt triduum ne ſequeris ſacerdotem leuita
De extinctione ignis carnalis cõcupiſcentie
Maximus in ſermone dicit ſic Ecce beatus
Lau.tranſijt per ignẽ quo nõ aduſtus inhor
ruit:ſed illuminatus effulſit.arſit ne arderet.
ꝛ ne vreretur exuſtus eſt.hec ille. Secũdus
fuit ignis ardentis auaricie. Nam cũ beatus
Sixtus ad decollandum duceretur. Beatus
Laurentius clamabat poſt eum dicens. No
li me derelinquere pater ſancte,quia theſau-

ros tuos iaȝ expendi quos tradidiſti mihi
Beatus Aug⁹. in ſermone dicit ſic. Armatꝰ
gemina face homo pecunie cupidus: ⁊ veri
tatis inimicus: auaricia: vt rapiat aurū. im
pietate: vt auferat xp̄m. Nihil optines nihil
pficis humana crudelitas. Subtrahitꝰ inuē
tis tuis materia mortalis. Et Laurentio in
celum abeunte tu deficis flammis tuis. hec
ille. Tertius fuit ignis materialis flamme
Nam milites audientes theſauros Lauren
tiū tenuerunt ⁊ parthemio tribuno tradide
runt. Ipſe aūt eum Decio pn̄tauit. Cui De
cius ceſar ait. Ubi ſunt theſauri ecclie quos
apud te nouim⁹ eſſe abſconditos: Qui cuȝ
ſibi nō rn̄deret tradidit eum Ualeriano p̄
fecto: vt vel theſauros pdat. ⁊ ſacrificet ydo
lis vel diuerſis euȝ faciat interire ſupplicijs
⁊ tormētis. Cūq̄ nollet Laurentius votis
eius annuere, dixit Decius. Afferatꝰ lectus
ferreus vt requieſcat in eo cōtumax laurētius
Miniſtri itaq̄ eū exuūt: ſuper cratem ferre
am extendunt ⁊ prunis ſuppoſitis eū cum
furcis ferreis comprimūt. Dixitq̄ Lauren
tius Ualeriano. Diſce miſer: q̄a carbones
tui mihi refrigeriū. tibi autem eternū suppli
cium preſtant: q: ipſe dn̄s nouit ꝙ accuſat⁹
non negaui eū. interrogatus xp̄m cōfeſſus
ſum. aſſatus gratias ago. Et ſic p aſtantib⁹
orans tandē emiſit ſpm̄. Unde Maximus
ait. Corporali laborabat incēdio: ſed diuin⁹
ardor materialē reſtrinxit ardoreȝ. ⁊ Amb.
dicit. Quāuis rex improb⁹ ligna ſubijceret:
incendia maiora ſupponeret. Tamen ſcūs
Laurentius has flāmas fidei calore nō ſen
ſit. Et Aug⁹. inquit. Superari caritas xp̄i
flāma nō potuit. ⁊ ſegnior fuit ignis qui fo
ris vſſ. t: ꝙ qui intus accendit. Quartus
fuit ignis furentis inſanie. ſ. perſequentiū q̄
fruſtrata eſt. Unde Maximus ait. Supera
tis flāmarum miniſtris om̄e mūdane inſa
nie reſtinxit incendiū. ⁊ ad hoc vſq̄ diabo
lica pfecit intentio. vt ⁊ vir fidelis ad deum
ſuū glioſus aſcenderit: ⁊ crudelitas pſequē
tium cū ſuis ignib⁹ torpeſcat cōfuſa. Furor
eñi gentilis accenſus craticulam parat igni
tam. vt indignationis flāmas ignibus vin
dicaret. hec ille.

¶ Septimo deus ab eterno
deſtinauit in corde ſuo beati Laurētij pemi
nentiā. q̄ in quattuor manifeſtatꝰ. Primo
in miraculoꝝ operatione. ſ. in elongatiōe cu
iuſdam trabis que in fabricam eccleſie ſue
deputata erat. In refectōe calicis criſtallini
In ſuſcitatione dn̄i ſtephani iudicis roma
ni. In liberatione Herici imperatoris. Se
cundo in vigiliarū inſtitutione. Solus eniȝ
inter martyres habet vigiliam. Sed vigilie
ſanctoꝝ pp̄ter multas ino: dinatōes. hodie
in ieiunia ꝯmutata ſūt. Mos eñi fuit antiq̄
tus: vt in feſtiuitatibus ſcōꝝ. hoīes cū vxo
ribus ⁊ filiab⁹ ad eccliam cōuenirent. ⁊ ibi
dem cū luminaribus pnoctarēt. q: ꝓo mul
ta adulteria in hijs vigilijs fiebant. Statu
tū fuit vt vigilie i ieiunia ꝯuerterentꝰ. nomē
tn̄ vetus retentū eſt. vt non ieiunia: ſꝫ vigilie
appellarentꝰ. Tertio in octauarū celebrati
one. Ipſe nāq̄ ſolus cū Stephano hȝ octa
uas inter martyres ſicut btūs Martinus
inter cōfeſſores. Quarto in indulgentiarū
diſtributiōe. Sūmus pontifex certificat⁹ de
viſione cuiuſdā monachi: monaſterij ſancti
Laurentij rome. ⁊ de cingulo ſibi dato p be
atum Laurentiū. ad cui⁹ tactū ſurrexit q̄dā
defunctus celebrata ſolēni miſſa dedit indul
gentiā oībus vere penitentib⁹ ⁊ cōfeſſis ec
cleſiam predictā ⁊ oēs ecclias per totū orbē
dedicatas. in honorē ſancti Laurētij: quar
ta feria deuote viſitantib⁹ indulgentiā quat
tuor ānoꝝ ⁊ quattuor quadragenarum ad
laudem ſancti ſui Amen.

¶ In feſto aſſumptionis glorioſe vir
ginis Marie. Sermo. xlvi.

Maria optimā partē
elegit Lu. x. ⁊ in euāgelio pn̄tis
ſolēnitatis. Damaſ. in ſmone
hodierno dicit ſic. hodie ꝟgo celeſti tēplo in
uehitꝰ. ſacra ⁊ aīata archa in tēplo nō manu
facto reponitꝰ. Colūba innocēs auolās ex ar
cha. i. corpe quo deū ſuſcepit pedib⁹ requieȝ
adinuenit. hec ille. Sup quo talē moueo q̄ō
nē. vtrū btā ꝟgo p ſui glioſaȝ aſſumptionē
obtinuerit btitudinis oīm ſcōꝝ fructuoſaȝ
pfectionē. Ad iſtā q̄ōnem rn̄dēt tres docto
res noui teſti. Prim⁹ eſt btūs Hieron̄. in ſ
mone hodierno dicēs ſic. Legimus ꝙ ſepe
ad funera ſepulturaſq̄ ſcōꝝ angelos adue
niſſe ⁊ ad exeq̄as eoꝝ obſeq̄a preſtitiſſe. nec
nō ⁊ aīas eoꝝ vſq̄ ad celos cum hymnis ⁊
laudib⁹ extuliſſe ⁊ eoſdē multo lumīe ſplen
duiſſe. Inſup ⁊ adhuc viuētes in carne ibi
dē miri odoris fragrantiā pſenſiſſe Si igitꝰ
talia ⁊ tanta circa defunctos de⁹ dignat⁹ eſt
exhibere q̄nto magis ei⁹ genitrici in die obi
tus ſui credendū eſt celoꝝ militiā obuiā ad

uenille, eāqꝫ ingenti lumie circūfulſiſſe: ⁊ vſ
qꝫ ad tronū glie pduxiſſe. Nulli dubiū ē to-
tam illā celeſtē curiā ſupne hierlm ineffabi
li leticia exultaſſe. ⁊ tūc iocūdatā fuiſſe inef-
fabili claritate. tuncqꝫ cū iubilatione cōgra-
tulaſſe hec ille. Secūdus eſt btūs Bernar
dus in ſermone hodierno dicēs ſic. Vere in
plenitudine ſctōꝝ detentio ei⁹ cui nunq̄ de
fuit fides pīiarcharū. nec ſpūs pphārū nec
zel⁹ aplorꝫ: nec cōſtātia martyꝝ: nec ſobrietaſ
ꝯfeſſoꝝ nec caſtitaſ ꝟginū: nec fecūditaſ ꝯiu
gataꝝ: nec puritas āgeloꝝ. h̄ ille. Jnīm ei fu
it p̄ nimia grē plenitudine pōderoſa ꝙ ſi ip
ſa ſola in vna ſtatera pōderet: ⁊ ceteri ange
li ⁊ oēs ſancti tā veteris q̄ noui teſtamētiī
ſtatera alia ponerent. ipſa pre nimia grē ab
undantia amplius pōderaret: qꝛ oēs grās
quas alij habuerūt pticulariter: ipſa habuit
vniuerſalr. iō ipſa eſt lucerna ciuitatis ſuper
ne: qd notat cū dr. Maria. i. illuminatrix. vñ
illud qd dr de xp̄o pōt etiā de ea dici. Apoc.
xxij. Lucerna. ſ. illius ciuitatis ſupne ē agn⁹
Silr lucerna eiuſdē ciuitatis eſt btā ꝟgo
Maria. Vñ Bern. dicit. Marie pñtia tot⁹
illuminat orbis: adeo vt ⁊ ipſa ſupna ciui-
tas claritate rutilet. ꝟginee lāpadis illuſtra
ta fulgorib⁹. hec ille. Tertius ē btūs Tho-
mas tertia pte. q. xxvij. arti. v. dicens ſic. Jn
rebus naturalib⁹. Primo qdem eſt pfectio
diſpōnis. puta cū materia eſt pfecte diſpoſi
ta ad formā. Secūdo aūt eſt pfectio forme
q̄ eſt potior. Nam ⁊ ipſe calor pfectior eſt q̄
puenit ex forma ignis q̄ ille q̄ ad formam
ignis diſponebat. Tertio aūt eſt perfectio fi
nis: ſicut cū ignis hꝫ pfectiſſime ſuas quali
tates cū ad locū ſuū puenerit. ⁊ ſilr in btā
ꝟgine fuit triplex pfectio grē. Prima qdeꝫ
quaſi diſpoſitiua p quam reddebat idonea
ad h̄ ꝙ eſſet mater xp̄i. ⁊ h̄ fuit pfectio ſan-
ctificationis. Secūda aūt pfectio fuit in btā
ꝟgine ex pñtia filij dei in vtero eius incarna
ti. Tertia aūt pfectio eſt finis quā hꝫ in glia
ꝙ aūt ſcdā pfectio ſit potior q̄ pma: ⁊ ter-
tia q̄ ſcda. pꝫ per ordinē ad bonū. Nam pri
mo in ſua ſctificatiōe adepta eſt grām incli
nantē eā ad bonū. Jn ꝯceptione aūt filij dei
ꝯfirmata eſt ei grā ꝯfirmās eā in bono. Jn
ſui vero glificatione ꝯſummata eſt ei⁹ grā
pficiēs eā in fruitōe oīs boni. hec Thomas
Sciendū ꝙ btā ꝟgo eſt impatrix ⁊ regina
celi ppter qttuor. Primo rōne ppinqtatis
Nam inter xp̄m ⁊ btām ꝟginē eſt ppinqui
tas filiationis deſponſatiōis ⁊ maternitat
Eſt eñi filia dei. pſ. Jpſe fundauit eā altiſſi
mus. Jdeo hꝫ ad ipſaꝫ paternū affectū. pſ.
Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurē tuā ⁊c. vſqꝫ.
qm̄ ipſe eſt dñs deus tu⁹. Eſt etiā ſpōſa dei
Joh. iij. Qui hꝫ ſponſam ſponſus eſt. xp̄us
aūt eſt ſponſus. pſ. Jpſe tanq̄ ſponſus p-
cedens de thalamo ſuo. Jdeo ad ipſam ha
bet amorem ſincerū. Sapi. viij. Hanc ama
ui ⁊ exquiſiui a iuuentute mea ⁊ quefiui eaꝫ
mihi ſponſam aſſumere. ⁊ amator fact⁹ ſuꝫ
forme illius. ⁊ etiam mater dei. pſalmi. Ho-
mo natus eſt in ea. Jō ſup ipſum habet ma
terne auctoritatis imperium. Et poteſt ſibi
tanq̄ mater filio imperare. hoc ſignatur. iij.
Regum. ij. Vbi Berſabee mater Salomo
nis imperauit ei dicens. Petitionem vnam
peto a te ne confundas faciem meam. Tūc
eñi faciem ſuam confunderet quando illud
quod petit denegaret. Jdeo rex ſibi reſpon
dit. Pete mater mea. Neqꝫ enim fas eſt vt
auertam faciem meam a te. Secundo ra
tione dignitatis. Pſalmi. Aſtitit regina a
dextris tuis in veſtitu deaurato circunda-
ta varietate. vbi dignitas beate virginis de
claratur quo ad tria. Primo quo ad locū
cum dicitur. Aſtitit regina a dextris tuis.
Hoc ſignatur. iij. Reguꝫ. ij. vbi dicitur. Po
ſitus eſt tronus eius que ſedit ad dexteram
eius. Secundo quo ad habitum. cum dici
tur. Jn veſtitu deaurato. Apocal. xix. Vxor
agni preparauit ſe ⁊ datum eſt ei vt coope
riat ſe byſſino ſplendido ⁊ candido. Pro-
uerbioꝝ vlti. Byſſus ⁊ purpura indumen-
tum eius. Pſalmi. Myrra ⁊ gutta ⁊ caſſia
a veſtimentis tuis. Super quo dicit gloſa.
Hic laudat propheta ſponſam ab ornatu.
his autem aromatibus odor virtutum aſſi
gnatur. qui odores nuptiali gaudio adhibē
tur vt in nuptijs fieri ſolet. habent autē iſte
ſpecies aromatice has pprietates. Myrra
eñi eſt amara ⁊ cōſeruat carnē a putredine
⁊ vermes expellit. ⁊ iō myrra ſignificat car
nis mortificationeꝫ: que licet ſit carni ama-
ra: tū ꝯſeruat a putredine luxurie: ⁊ expellit
vermes male ꝯcupiſcentie. ⁊ ſic caſtitas cu
ſtodit. gutta expellit oēs inflaturas ⁊ tu-
mores. ⁊ iō ſignat humilitatē q̄ cordis duri
ciaꝫ curat. Caſia in aquoſis loc naſcit ⁊ cre
ſcit ⁊ ſignat pietatē q̄ naſcit in cordib⁹ illoꝝ
q̄ ſunt cōpaſſibiles ⁊ deuoti. Jſte tres ſpēs
aromatice. i. virtutes ſ. mirra caſtitatis. gut
ta humilitatis. ⁊ caſia pietatis. excellētiſſi
me in btā virgine fuerūt. Eius eñi ꝟginitas
fuit odorifera āgelo. hūilitas deo. pietas to
ti mūdo. h veſtimētū eſt aureū quo ad pcio

ſtatē ⁊ fulgorē. Tertio quo ad obſequiū famulorꝫ. cū dr. circūdata varietate. ſ. āgelorꝫ ⁊ ſcrōꝝ vniuerſitate q̄ oēs btē marie vgini famulanſ. vn̄ Gilbert⁹ epus ⁊ martyr in ſuis omel. dic. Sol⁹ dn̄s ieſus xp̄s pōt ipam magnificare quatenus ab ipſius maieſtate laudem accipiat ⁊ honorem. angelicis ſtipata choris, archangelorꝫ vallata turmis. thronorum hincinde poſſeſſa iubilationibus dominationum circūcincta tripudijs. principatuū circūſepta obſequijs. poteſtatum amplexata plauſibus. virtutū gyrata honoribus. cherubim circūſtātiata hymnificatōib⁹. Seraphin vndiqꝫ poſſeſſa ineffabilibus cantionibus. Apoſtolorum ſplendidiſſimus ordo: ineffabili laude ipam extollit. Martyrū exercitus oīmode ſupplicat dn̄e tante. Cōfeſſorꝫ multitudo innumerabilis cōtinuuꝫ ſibi perſonat canticū. Uirginū candidiſſima contio iugeꝫ choream ad ſuā celebrat gloriam. Jnuite etiam ſibi infernus vlulat ⁊ peccaciſſimi demones conclamant. hec ille. Tertio rōne poteſtatis. Jpſa em̄ tanq̄ imperatrix angelos in miniſteriū mittit: ⁊ ſecreta palatij celeſtis eiſ cōmittit. Un̄ Bern̄. in quodā ſermone dicit ſic. Perſuadet immo cōpellit nos celſitudo tua credere vt regno filij tui beatiſſima virgo Maria ita imperioſe principeris ꝙ per angelorum miniſteria tuis ſepe deuotis ſubuenias. Si em̄ angelus angelum mittit cōfidēter debet credere xp̄iana deuotio ꝙ imperatrix angelorꝫ tanto magis habet angelos ad obſequiū ꝙto differentius pre illis nomē hereditauit. Si enim Joſue dux iſrael iuſſit ſolem ſtare quomodo nō omnia ſydera ad nutum imperatricis glorioſe diſcurrunt. Si cherubin ⁊ ſeraphin de fonte bibentes inferioribus angelis quedam archana reuelant: quāto magis glīoſa virgo de occultis filij ſui amplexu eius deguſtato. myſteria angelis ſuis copioſius effundit. hec ille. Etiam demones tanq̄ proditores de palatio celeſti expellit. Un̄ Fulbertus Carnotenſis epus dicit ſic. Maria mater mīe materna dignitate facta eſt ⁊ erga ſuperos imperioſa charitate ⁊ ſuper inferos p̄ diſtrictionē. vbiqꝫ p̄ma. vbiqꝫ magnifica. cui certe p̄priuꝫ eſt ⁊ angelos ſāctos in miſterium mittere. ⁊ ad bn̄placitum ſuū inferorꝫ pacta ceſſare. Hec ille. Quarto rōne auctoritatis. Tantā em̄ auctoritatē habet in celeſti palatio ꝙ oībus alijs ſanctis omiſſis ad ipſam licet ab omni grauamie appellare. Primo ſiquis grauaſ a diabolo ad ipſam appellare pōt ſicut ad imperatricem. Exemplū de Theophilo depoſito a vicedominatu ab epo ſuo. Qui deſperatus diaboli ſeruum ſe fecit. cyrographo propria manu ſcripto ⁊ dyabolo tradito. Tandem in ſe reuerſus ⁊ penitens ad reginā celi appellauit. ⁊ ipſa omia irritauit. cyrographū Theophili reddi iuſſit ⁊ veniā ⁊ grām eidem promeruit. Secūdo ſi quis grauatur a tyranno ad ipſam appellare poteſt. ſicut ad reginā mūdi. Exēplum de Baſilio cui Julianus apoſtata vadens ad p̄lium cum minatus fuiſſet ꝙ in reditu ſuo ciuitatem eius deſtrueret. Sanct⁹ Baſilius ad beatam virginem appellauit. Que militē quendā nomine Mercuriū ſuſcitauit qui ſup equū aſcendēs ⁊ ad Julianū p̄gens lancea in eū directa ipm occidit. Un̄ Gilbertus dicit ſic. Ueniant ad brām Mariam iuſti cū baſilio effectū celerem p̄cepturi veniāt ⁊ pctōres cū theophilo in auxiliū mariam adepturi. Hec ille. Tertio ſiqs grauaſ a corpe p̄prio ad ipſam appellare pōt. ſicut ad reginā. Exemplum de Maria egyptiaca q̄ multo tēpore carnali cōcupiſcentie inſeruiuit tandem ad brām virginē cōfugit ⁊ appellauit. ⁊ ſic cōcupiſcentiam vicit ⁊ caſtitatem ſeruauit. Quarto ſiquis grauatur a iuſticia dei ad ipſam appellare poteſt. ſicut ad imperatricem. Exemplum habetur Heſter. ij. Cū enim rex Aſſuerus iudeis eſſet iratus regina Heſter ad eum placandum acceſſit. Cui rex dixit. Etiam ſi dimidium regni mei petieris dabo tibi. Jſta eſt beata virgo cum qua deus diuiſit regnū ſuum. Nam cum deus habeat iuſticiam ⁊ miam: iuſticiaꝫ ſibi retinuit. ⁊ beate virgini marie miſericordiā p̄tribuit. ideo ſiquis grauaſ a foro iuſticie dei appellet ad foruꝫ mīe dei. Heb. iiij. Adeam⁹ cū fiducia ad thronū grē vt miaꝫ cōſequamur et grām inueniam⁹ in tp̄e oportūo. Et cū brā vgo ſit thron⁹ mīe dei q̄ ſupexaltat iuſticiā dei. Jdeo maria optimā partem elegit.

Maria optimā partem elegit.
- Legis diuinalis.
- Legis naturalis.
- Legis p̄phetalis.
- Legis ſapientialis.
- Legis ſp̄ualis.
- Legis finalis.

Prio Maria elegit optimā p̄teꝫ leḡ dīualis. Sciēdū ꝙ ī lege dīuali p̄tineſ. vij. mirabilīa q̄ brā vgo p̄fectiſſie hūit

Primo ignis eternꝰ. Heb. xij. Deus noſter
ignis co̅ſume̅s eſt. Sicut enı̅ ignis nullā per
mixtione̅ patit̄ ꝓpter ſui puritate̅. ſed alia pu
rificat ſic deus eſt tante puritatis ꝙ nullā im
ꝑfectione̅ in ſe recipit q̄n potiꝰ alia ꝑficit. Hic
ignis in ventre virgīs. ix. me̅ſibus habitauit:
quo tota fuit inflāmata. qm̄ totā ip̄am diui
nus amor impleuit. Hiero. Mariā totā im-
pleuerat ſpūſſanctꝰ. totā incaluerat diuinꝰ a-
mor. ita vt in ea nihil ee̅t ꝙ mūdanꝰ violaret
affectꝰ. Et ſicut aurū ad p̄ntiam ignis lique-
ſcit. ſic aīa bte̅ virgīs ad p̄ntiāʒ ignis diuini
tota liq̄facta fuit. Cant. v. Aīa mea liq̄facta
eſt. Vn̄ ſctūs Odilio dicit ſic. Credimus eā
gaudijs interfuiſſe aſce̅ſionis dn̄ice. ⁊ in die
penthecoſtes cū aplīs ſpm̄ſanctū accepiſſe.
quā co̅ſtat a co̅ceptio̅e xpi pleniſſime habuiſ
ſe. Ipſa enı̅ diuinū ignem ⁊ ſpm̄ſctm̄ habuit
ꝑ deuotā oratione̅. Act. i. Hij ome̅s erāt per
ſeuerantes in orōne cū Maria matre Jeſu.
Bern̄. ſupmiſſus eſt dicit ſic. Ingreſſus eſt
angelus ad eā. quo ingreſſus? Puto ꝙ in ſe-
cretariū pudici cubiculi. vbi fortaſſis illa clau
ſo ſup ſe oſtio patre̅ ſuū orabat in abſco̅dito.
ſole̅t nimirū angeli aſtare orātibꝰ ⁊ in eis de
lectari quos vident in orōne puras manꝰ le-
uare. hec ille. Preterea igneʒ diuinū obtinuit
ꝑ ꝓfundam humilitatōem. p̄s. Qui emittis
fontes in co̅uallibꝰ. i. grām p̄ſtas humilibus
q̄ maxīe fuit hūilitatis. Luce. i. Reſpexit hu
militate̅ ancille ſue. Vn̄ Petrꝰ Rauenāſ. ſup
miſſus eſt. dicit ſic. Ecce quam vocauit ange
lus dn̄am. ipſa ſe cognoſcit et fatet̄ ancillaʒ.
quia deuotus animꝰ infuſis beneficijs creſcit
ad obſequiū ⁊ augetur ad grām. no̅ ad ſuper
biam pertumeſcit. no̅ ad arrogantiam ꝓſilit
Hec ille. Rurſus igne̅ diuinū ꝓmeruit ꝑ pu
rificationem. p̄s. Cor mūduʒ crea in me deꝰ:
⁊ ſpiritū rectū innoua in viſceribꝰ meis. quā
purificatione̅ ip̄a hūit cū deꝰ p̄r ip̄aʒ ſctīfica
uit p̄s. Sctīficauit tabernaclm̄ ſuū altiſſimꝰ
ſ. i ꝯceptōe ſua: ⁊ ī ꝯceptōe xpi Luc. i. Spūſ-
ſctūs ſupueniet in te. Anſel. Decebat vt illiꝰ
hoīs ꝯceptio. i. Jeſu xpi ⁊ ea mr̄e fieret: q̄ ea
puritate niteret: qua maior ſub deo neq̄t in-
telligi. Ite̅ igne̅ diuinū hūit ꝑ trāq̄llā me̅t de
uotōeʒ ſic xp̄s dixit aplīs. Luc. vl. Sedete ī
citate donec induamī v̄tute ex alto. ſedete. i.
a ſuperfluis curis quieſcite. hanc vacatione̅
habuit q̄ ī ſuo thalamo clauſa māſit. Bern̄.
ſuper miſſus eſt. dicit ſic. Non eſt ſuſpicādū
ꝙ angelus apertū inuenerit oſtiū marie: cui
nimirū in ꝓpoſito erat. frequētias hoīm fu
gere. colloquia vitare. ne vel orātis ſilentiuʒ
turbaret̄ vel co̅tinentis caſtitas turbaret̄.
hec ille. Secūdo ī lege diuinali ꝯtinet̄ ſple̅
dor diuinꝰ. Heb. i. Qui cū ſit ſplendor glie.
Hic enı̅ ſple̅dor. ix. me̅ſibus in ea habitauit
q̄ eā totam ſplendidam fecit ⁊ illuminauit.
Apoc. xij. Signū magnuʒ apparuit in celo
mulier amicta ſole. i. ſple̅dore. Nam ipſa di-
cit illud. Eccl. xxiiij. Penetrabo inferiores
ptes terre. ⁊ inſpiciā oēs dormie̅tes: ⁊ illu-
minabo oēs ſperātes in dn̄o. Ipſa enı̅ illu-
minat obſcuros ad expelle̅dū tenebras pec-
cati. ipſa etiā illumīat neglige̅tes ⁊ tepidos
Juxta illud. Eph. v. Surge q̄ dormis ⁊ exur
ge a mortuis ⁊ illuminabit te xp̄s. Ipſa etiā
illuminat in deo ſperātes ⁊ ſibi deuotos co̅-
ſeruādo in lumīe grē dei. Tertio in lege di
uinali ꝯtinet̄ theſaurꝰ ſapīe. Col. i. In quo
ſunt oēs theſauri ſapīe ⁊ ſcīe dei abſconditi
Hic theſaurus ſapīe fuit in ventre virginis
ix. me̅ſibꝰ q̄ eā ſapie̅tiſſimā fec̄. Bern̄. Quid
de deo no̅ ſapiebat in qua dei ſapīa latebat.
Nam angelꝰ neſciuit explicare modū incar-
natiōis xpi. ſꝫ ſolū illō nūciauit. Bern̄. Spi
ritusſctūs ſupueniet. i. ſup angelos ⁊ ome̅m
creaturā in te veniet. ⁊ iō me no̅ interroges
q2 ſup̄ me eſt ⁊ ad illud no̅ potero. Aſce̅de
ḡ tu ⁊ ne ſteteris inter angelos: q2 paululū
cū ꝑtranſieris eos inuenies queʒ diligit aīa
tua. modū q̄ de ſpūſctō ꝯcipies dei v̄tus eſt ⁊
dei ſapīa. Xp̄s in ſuo ſecretiſſimo co̅ſilio ſic
obūbrādo ꝓteget ⁊ occultabit: vt tm̄ ſibi no
tus habeat̄ ⁊ tibi. Scies vtiq̄ʒ: ſed illo do-
ctore quo auctore. Non enı̅ doceri pōt niſi a
donāte. nec poteſt addiſci niſi a ſuſcipiente.
Quis enı̅ excepta fortaſſis illa que hoc ſola
experiri meruit intellectu capere poſſit. qua
liter ille ſple̅dor inacceſſibilis. v̄gineis ſe vi
ſceribus infuderit Et forte dictum eſt. obū-
brabit tibi: q2 qd̄ ſola per ſe trinitas in ſola
⁊ cum ſola virgine voluit operari. ſoli datuʒ
eſt noſſe. cui ſoli datū eſt experiri. ac ſi dicat
angelus. Quid a me requiris: qd̄ in te mox
experieris: hec ille. Quarto in lege diuinali
ꝯtinet̄ fons miſericordie. Ge̅n̄ ij. Fo̅s egre
diebat̄ de loco voluptatis. Hic fons perue-
nit ad nos ꝑ beatā virgine̅ ſicut per aquedu
ctum. Eccl. xxiiij. Ego quaſi aqueductꝰ exi-
ui de paradiſo: ⁊ de delitijs miſericordiaruʒ
dei. Per iſtū aqueductū fluūt aque grāruʒ
de celo in mūdū. Unde ſequit̄. Dixi rigabo
ortū plātationū mearū. Bern̄. Aqueductꝰ
eſt Maria. cuiꝰ nimirū ſummitas inſtar ſca

le Jacob celos tangit:imo etiā tranſcendit
vt illū aquarū fontē que ſup celos ſūt attin
gere poſſit. Natus eſt fons vſqȝ ad nos. qꝛ
deſcendit illa celeſtis vena per aq̄ductū. nō
tū fontis copiā nobis exuberās:ſ; ſtillicidia
grē cordibus mentis attentis alij q̄dem plꝰ
alij minus accipiūt. Plus eq̄dem aquedu-
ctus:vt ceteri de plenitudine nō plenitudinē
ipſam accipiāt. Aqueductus eſt Maria q̄
plenitudinē fontis de corde patris accepit:
ꝛ nobis illum nō ꝓut eſt:ſ; ꝓut capere pote
ramus edidit. Quomodo hic noſter aque
ductus fontē illū attingit tā ſublimē? Quō
putas niſi vehemētia deſiderij:feruore deuo
tionis:puritate orōnis. Quō maieſtatē at-
tingit inacceſſam niſi pulſando:ꝑtēdo:que
rendo. hec ille. Quinto in lege diuinali cō-
tinet niueus candor. Sapi. vij. Candor eſt
enī lucis eterne ꝛ ſpeculū ſine macula. Hic
cādor puritatis refulſit in btā virgine. Can
ti. iiij. Tota pulcra es amica mea: ꝛ macula
nō eſt in te. Cuiꝰ puritas nō eſt paſſa vllam
impuritatem ſibi ꝑmiſceri. Sap. vi. Nihil in
quinatū in illā introiuit. Non enī ſibi ſe imi
ſcuit pctm̄ originale qꝛ fuit ī vtero a ſpūſctō
ſctificata:nec aliq̄d mortale qꝛ fuit pr̄is po-
tentia roborata. nec aliq̄d veniale: qꝛ fuit a
ſplēdore filij illuſtrata. nec aliq̄d actuale: q̄a
fuit ab igne ſpūſancti inflāmata. Vn̄ q̄uis
eſſet pulcerrima a nullo tn̄ vnq̄ potuit ꝯcu
piſci. qꝛ eiꝰ puritas alioꝝ corda medullitꝰ pe
netrabat. ꝛ in eis oēs motꝰ illicitos extingue
bat. Hieron̄ in ſmone de aſumptiōe dicit ſic
Iure ſole ꝑhibet amicta q̄ luci illi in acceſſi
bili ꝛ inacceſſibili videt īmerſa. Neqȝ ei ab
illa luce dicta eſt tāgi. ſ; opiri magis ꝛ cir
cūfundi:ꝛ tāq̄ ipſo igne ꝯcludi. h̄ ille. Sex
tō in lege diuinali cōtinet diuinꝰ odor. de q̄
dr. Eccl̄ xxiiij. Ego q̄ſi vit fructificaui ſuaui
tatē odoris. hic odor fuit in btā v̄gine. Ecc̄.
xxiiij Sic cynamomū ꝛ balſamū arōatizās
odorē dedi. Naȝ cynamomū q̄ñ eſt bonuȝ ꝛ
laudabile multiplicē hȝ v̄tutē. ꝛ maxime va
let ꝯtra vulnera labioꝝ. Que aūt ſunt vulne
ra labioꝝ niſi ꝑcā locutionū. iſta locutionū
vulnera ſanat v̄go btā ex ſua locutōe mode
rata. Oīa enī v̄ba ſua fuerūt vulnerū no-
ſtrorum medicina ꝛ noſtrarum locutionuȝ
exempla. Ipſa enim fuit diſcreta in queren
do quando dixit. Quomodo fiet iſtud quo-
niam virum non cognoſco. Fuit humilis in
obediendo quādo dixit. Ecce ancilla domi-
ni fiat mihi ꝛc̄. Fuit curialis in ſalutando,

quando ſalutauit Elizabeth. Fuit grata in
regratiando quando beneficia dei recogno
ſcens dixit. Magnificat anima mea domi-
num ꝛc̄. Fuit modeſta in reprehēdēdo quā
do dixit. Fili quid feciſti nobis ſic ꝛc̄. Non
enī eū maledixit:vel turbata increpauit: ſed
cum modeſtia corripuit. Fuit pia in compa
tiendo:quando compaſſa eſt ſponſo cui vi
num defuerat. Ideo dixit. vinum non ha-
bent. Fuit ſapiens in conſulendo quando
dixit miniſtris. Quodcūqȝ dixerit vobis fa-
cite. Canti. i. Curremus in odorem vnguen
torum tuorum. Et Eccle. xxiiij. dicit de ſe.
Quaſi balſamum non mixtum odor meus
Eſt autem balſamum frutex duoruȝ cubito
rum in quantitate. ſimilis viti in ſtipite. In
folijs autem ſimilis rute. Unde poteſt dice
re illud. Geneſ. xl Uidebam coram me vi-
tē in qua erant tres ꝓpagines creſcere pau
latim in gēmas ꝛ flores ꝛ vuas matureſcere
Per vitem intelligitur chriſtus. Johis. xv.
Ego ſum vitis vera. per tres ꝓpagines in-
telliguntur tres diuine perſone. Nam in vte
ro virginis fuit chriſtus velut vitis:ad cuius
incarnationeȝ conuenerunt: pater qui hanc
incarnationem fecit. filius qui incarnatus ē
ſpiritusſanctus cuius virtute chriſtus incar
natus eſt. In chriſto fuerunt tria. ſcȝ natura
diuina. anima. ꝛ caro. velut gemme. flores.
ꝛ vua. Septimo in lege diuinali cōtinetur
ſuauis dulcor. Eccle. xxiiij. Spiritus meus
ſuper mel dulcis: ꝛ hereditas mea ſuper mel
ꝛ fauum. Hic dulcor fuit in beata virgine.
Canti. ij. Fructus eius dulcis gutturi meo.
Sicut enī Petrus xp̄i in transfiguratiōe tā
ta iſtius fructus fuit plenus dulcedine q̄ in
de nolebat diſcedere. pſal̄. Guſtate ꝛ vide
te quoniam ſuauis eſt dominus. Et Dauid
q̄ magna multitudo dulcedinis tue domi-
ne. Sic beata virgo in chriſti conceptio-
ne mira ſuauitate fuit repleta. vt omnibus
memoriam ſuauitatis ꝛ dulcedinis ſue eru
crauerit. Bernardus. Copioſiſſima caritate
virgo Maria ſapientibus ꝛ inſipientibus
debitricem ſe fecit. omnibus miſericordie
ſinum aperuit vt de plenitudine eius acci-
piant vniuerſi. captiuus redemptionē. eger
curationem. triſtis conſolationem. peccator
veniam. iuſtus gratiam. angelus leticiam.
deniqȝ tota trinitas gloriam. filij dei perſo-
na carnis humane ſubſtantiam. vt non ſit
qui ſe abſcondat a calore eius. hec ille.
Quia vero beata virgo meruit eſſe mater

dei ⁊ theſauraria ſecretorum celeſtium. Ideo
deus pater filius ⁊ ſpiritusſanctus hodie vo
lentes eam honorare ſuper omnes creatu-
ras conuocatis ad conſiliuȝ quattuor domi-
nabus quarum diffinitione cuncta agunt: ꝓ
poſuerũt. An beata virgo Maria hodie de-
beat aſſumi in celum cum corpore ⁊ anima.

Primo acceſſit domina iuſticia dicens Iu
ſtus es domine: ⁊ rectum iudicium tuum.
Cum ergo valde honores corpora ſanctorũ
in terris. multo magis honorare debes cor-
pus tue matris. In magno eniȝ honore vis
haberi crucem que chriſtum ad horam porta
uit. Corpora ſanctorum que fuerunt organa
ſpiritusſancti. imagines pictas que ſanctos
repreſentant Ergo magis debes honorare
corpus beate virginis in quo chriſtus nouẽ
mẽſibus habitauit. ⁊ quod fuit ſpũſſancti or
ganũ ⁊ chriſti ſpeciale domicilium. ⁊ totius
trinitatis nobile triclinium. ⁊ in quo ymago
dei illibata permanſit. in quo filius dei qui ẽ
imago patris habitauit: per quaȝ imago ho-
minis que corrupta erat repata fuit. Simul
torum ſanctoꝝ corpora integra ⁊ illibata cõ
ſeruas. Quorũdam vero corpora miraculo-
rum gloria illuſtras. Quorũdam autem cre-
bra viſitatione fidelium magnificas. Quo-
rũdam porro ſepulcra auro ⁊ gemmis exor-
nas. Quorũdam angelicis manibus ſepul-
cris preparatis exaltas. Cuȝ ergo corpus vir-
ginis Marie non ſit minoris dignitatis: im
mo maioris. ideo magis debet honorari. ſ. per
aſſumptionem in celum. Secundo acceſſit
domina potentia: dicens illud. Augu. Si in
poteſtate ſaluatoris eſt de ſanctorum capite
capillum non perire. Eſt etiam ⁊ matrem
ſuam in anima ⁊ corpore poſſe integram ſer
uare: qd ſi nullus dubitet: hoc eſt eum poſſe
credat. credere dubitandũ non eſt etiã eũ vel
le. Similiter Ionã in ventre ceti preter natu
ralẽ vſum ſeruauit incorruptuȝ ſola miſcdia.
Mariã incorruptam preter naturã non ſer-
uabit gratia? Seruatus eſt Daniel in itempe
ratiſſima fame leonũ. ⁊ nõ eſt ſeruanda ma-
ria dotata meritis dignitatum: quam in vita
pre ceteris gratia ſui conceptus honorauit.
hec Augu. Qui ex ea naſcens potuiſti virgi-
nem relinquere. ergo in morte ſingulari ſal-
uatione ⁊ ſpeciali gratia potes eam a putre
dine ⁊ puluere alienam facere. Tertio acceſ
ſit domina bonitas dicẽs. Boni filij eſt ma-
gis parcere matri ꝙ ſibi. Tam bonus filius
fuit chriſtus ꝙ in hac vita mortali, ⁊ maxi-
me in partu magis pepercit matri ꝙ ſibi. q
tunc voluit matreȝ gaudere. Iuxta illud. Pu
paris ⁊ gaudes: cantant celi agmina laudes.
Ipſe aũt voluit flere. Iuxta illud Sapiẽ. vij.
Primã voceȝ ſimilem oĩbus emiſi plorans.
Cũ ergo poſt hanc vitã ſibijpſi pepcerit ab il
la ſententia qua dictũ eſt, puluis es ⁊ in pul-
uereȝ reuerteris. ergo ad bonitatẽ filij ptinet
ꝙ matrẽ excipiat ab eadeȝ ſnĩa. Iuxta illud
ps. Non dabis ſanctũ tuũ videre corruptõeȝ

Quarto acceſſit dña ſapia: dicẽs illud pro-
uer. ix. Sapiẽtia edificauit ſibi domũ. Sapi-
ens aũt architectus domũ pulcrã facit intus
⁊ extra. Domus vero beate virginis etiaȝ in
vita mortali fuit tota pulcra. ⁊ interi⁹ in aĩa
per puritatẽ. ⁊ exterius in corpore p virginita
tem. Si ergo in hac vita ſapia dei edificauit
ſibi domũ pulcrã ad eandem ſapiam ptinet.
etiam poſt hanc vitã nõ diminuere: ſed auge
re: vt ſit pulcra intus in aĩa p felicitatẽ. ⁊ ex-
tra in corpore p imortalitatem. Iuxta illud
Cant. iiij. ca. Tota pulcra es amica mea ⁊c.
His auditis deus pater clamauit ad beataȝ
virginem: dicens illud. Cant. ij. Surge ꝓpe-
ra amica mea columba mea formoſa mea. ⁊
veni. iam eñ yems tranſijt. imber abijt ⁊ re-
ceſſit. veni de libano ſpõſa mea. veni corona
beris. Ubi dicit Hug. de ſctõ victore. Yems
⁊ imber eſt vita mortalis q̃ tanꝙ yems ad
aggrediendum bonũ eſt pigra. ad pſeueran-
dum eſt nubila. ⁊ tanꝙ imber eſt ad malum
laſciua. Beata virgo rñdit illud ps. Tenuiſti
manũ dexterã meã ⁊ i volũtate tua deduxiſti
me. ⁊ cũ glã ſuſcepiſti me. vñ Hiero. in ſmo.
hodierno dicit ſic. Regina celi hodie de pñti
ſeculo nequaꝙ eripit. ſecuraqȝ de ſua imar-
ceſſibili glĩa. celi palatiũ ingredit vbi vna ci-
uitas ciuiũ ſupnoꝝ. vbi dulcis ſocietas ange
loꝝ. vbi poſt labores ⁊ erũnas felix ⁊ ſuauis
refectio aĩarũ. hec ille. Qua aſſumpta in ſe
de trinitatis ſanctiſſime collocata eſt. Unde
Bern. dicit ſic. Sublimis iſta dies ⁊ ſplẽdor
ſole refulgẽs in qua virgo regalis ad thronũ
dei pris vehit. ⁊ in ipſius trinitatis ſede repo
ſita. naturã angelicã ſollicitat ad videnduȝ. h
ille. Tunc de⁹ pater poſuit coronã aureã ſup
caput ei⁹ expſſam ſigno ſanctitatis. Eccl. xlv.
De qua corona dr Apoc. xij. In capite ei⁹ co
ronam ſtellarũ duodecim. Que ſunt. xij. bñfi
cia q̃ nobis exhibet. Un̄ regina mũdi vocat
Iuxta illud. Aue mũdi princeps ⁊ regina.

Prima ſtella eſt lapſoruȝ ſubleuatio. Dañ.
xi. Cũqȝ corruerint ſubleuabũtur auxilio par

uulo.i.auxilio btē virginis q̄ puella dr̄ ꝓpter ipſius humilitatē ꝛc. Secūda ſtella eſt ſordidoꝝ lauatio.i.Reg.xxv. Ecce famula tua ſit in ancillā vt lauet pedes ſeruoꝝ tuoꝝ.hec dixit Abigail ad dauid.i.Maria ad xp̄m.q̄ vult lauare cōſcientias noſtras intellectū et affectū a ſordibus vitioꝝ ꝛc. Tertia ſtella ē tecoꝝ illuminatio.Eccle.xxiiij.Illuminabo oēs ſperātes in dn̄o. Quarta ſtella eſt deſolatoꝝ letificatio.Cant.i.Meliora verba tua vino.ſ.letificando. Quinta ſtella eſt tēptatorum adiuuatio.Eccleſi.xxiiij.Quaſi platan⁹ q̄ habet folia ad modū ſcuti exaltata ſum iuxta aquas i.iuxta ppl'os baptizatos.Et ps. eā alloquit̄ dicens. Apprehende arma ꝛ ſcutum ꝛ exurge in adiutoriū mihi.effunde fra. ꝛc. Sexta ſtella eſt obduratoꝝ mollificatō Nume.ij.Cūqꝫ pcuſſiſſet Moyſes virga bis ſilicē.egreſſe ſunt aque largiſſime.Virga eſt beata virgo.Iuxta illud.Virgo dei genitrix virga eſt.ſilex eſt coꝛ durū.bina pcuſſio fit qū facit hoīem peccatoꝛez declinare a malo et facere bonū.a quo egrediūt̄ aque lachꝛymarum largiſſime. Septima ſtella eſt moꝛtuorum viuificatio.Eccle.xxiiij.In me oīs ſpes vite ꝛ virtutis. Octaua ſtella eſt i aduerſis roboꝛatio.Eſa.xxviij.Urbs foꝛtitudinis noſtre ſyon.i.beata virgo. Nona ſtella eſt vie ſalutis demonſtratio.hec eſt colūna q̄ filios iſrael introduxit in terrā ꝓmiſſionis.ps. Dedit nubē in ꝓtec.coꝝ.ꝛ ignē vt luc.eis p noc. Decima ſtella eſt in moꝛte ꝓtectio. Eccle. xv.Obuiabit illi quaſi mater honoꝛificata. Undecima ſtella eſt cōtra ignē purgatoꝛij refrigeratio.Iere.xviij.Nunqd de petra agri deficiet nix libani.i.refrigeriū de maria poſt moꝛtē noſtram.q d.non. Duodecima ſtella eſt in vita celeſti ſue p̄ſentie delectatio. Iudith.xv.Tu gl'ia hieruſalē.tu leticia iſrael.tu honoꝛificētia populi noſtri.ꝛ iō eris benedicta in eternū.Et ſic patet quomodo Maria optimā ptem elegit.legis diuinalis.

¶ Secundo maria optimā ptem elegit legis naturalis. Sciendū ꝙ inter cetera creata rōnalis creatura excellētiori quodā mō diuine ꝓuidētie ſubiacet inq̄tuꝫ ꝛ ipa fit diuina ꝓuidētie pticeps.ſibiipſi ꝛ alijs ꝓuidens.Un̄ ꝛ in ipā pticipat̄ rō eterna per quā hꝫ naturalem inclinationē ad debitum actū ꝛ finē.ꝛ talis pticipatio legis eterne in rōnali creatura lex naturalis dr̄.Un̄ cuꝫ ps. dixiſſet.Sacrificate ſacrificiū iuſticie.quaſi q̄buſdā q̄rentibus q̄ ſunt opa iuſticie.ſubiūgit multi dicūt quis oñdit nobis bona.Cui queſtioni rn̄dens ait.Signatū eſt ſup nos lumē vultus tui dn̄e.quaſi lumē naturalis rōnis q̄ diſcernimus quid ſit bonū ꝛ quid ſit malum qḋ ptinet ad naturaleꝫ legē nihil aliud ſit ꝙ impreſſio diuini luminis in nobis.Cōtinet em̄ lex naturalis duo p̄cepta.Primū eſt negatiuum.ſ.Qḋ tibi nō vis fieri:alteri ne feceris. Secūduꝫ eſt affirmatiuū.ſ.Oia q̄cunqꝫ vultis vt faciant vobis hoīes:ꝛ vos eadē facite illis. Btā virgo elegit optimā ptem hui⁹legis naturalis.qꝛ oꝛdinauit vitā ſuā q̄tuꝫ ad alios:ſm̄ iſta duo p̄cepta iuſticie. Nam primuꝫ p̄ceptum ſeruauit.qꝛ nullum vnq̄ leſit. Un̄ Ambro.in li.de v̄ginitate dicit ſic. Nullum fuit ſolita ledere oībus bene velle.maioribus natu aſſurgere.equalib⁹ nō inuidere.iactantiā fugere.rōnem ſequi.amare virtutem Qū iſta vel vultu leſit pentes qū diſceſſit a ꝓpinquis.qū faſtidiuit humil'ē.qū irriſit debilem.qū vitauit inopem.hec ille.Et Hiero.in ep̄la ad Cromatiū ꝛ helyodoꝝ dicit ſic.Hāc iraſcentē null⁹ vidit.hanc maledicentē nullus audiuit.Ois ſermo eius ita erat gr̄a plenus vt cognoſceret̄ in lingua eius deus. hec ille.

Secūdum p̄ceptum ſeruauit qꝛ oībus profuit quadrupliciter. Primo verbo.qꝛ ſocias ſuas ſemp ad bonū infoꝛmabat. Hiero. vbi ſupꝛa.Sollicita erat circa ſocias ſuas.ne aliqua ex eis in aliq̄ ſermōe peccaſſet.ne aliūde in iniurijs aut in ſupbia circa parē ſuā exiſteret.ſine intermiſſiōe bn̄dicebat deū.ꝛ ne foꝛtaſſe in ſalutatione ſua a laudib⁹ dn̄i tolleret̄ ſiqs eam ſalutabat illa p ſalute deo gr̄as rn̄debat.Hec ille.Ab ipſa em̄ primo ꝓceſſit vt dum ſalutant̄ hoīes ſancti deo gr̄as dicant.

Secūdo ꝓfuit obſequio.qꝛ trib⁹ menſib⁹ in obſequio helyſabeth manſit.Ambꝛo. vbi ſupꝛa.ꝙ rel'gioſa in ꝓpinquis fuerit.ſcriptura diuina cōmemoꝛat.Nam ꝛ humilioꝛ facta ē: vt a deo ſe cognouit electā ꝛ ſtatim ad cognatam ſuā in mōtana ꝓceſſit.nō vtiqꝫ vt exemplo crederet q̄ iam crediderat oꝛaculo.btā iquit q̄ credidiſti.ꝛ trib⁹ cuꝫ ea menſib⁹ māſit. Tanti aūt interuallo tp̄is nō fides q̄rit̄.ſed pietas exhibet̄.Hec ille. Tertio ꝓfuit tpali ſubſidio.Un̄ in perſona ſui dicit̄ de muliere foꝛti Prouer.xlt.Manū ſuā aperuit inopi:ꝛ palmas ſuas extendit ad pauperes Nam totum aurū qḋ magi obtulerūt paupib⁹ tribuit ita ꝙ poſtmodū in purificatione nō habuit vn̄ poſſet emere agnū. Hiero. vbi ſupꝛa. De

eſca quã de manu angeli virgo accipiebat. ip
ſa reficiebatur. q̄ vero a põtificib⁹ accipiebat:
pauperibus erogabat. Quotidie videbant
angeli loqui ei. ⁊ quaſi chariſſimi obtēpabant
ei. hec ille. Quarto profuit exemplo. quia
eius vita fuit omnibus ſanctitatis ſpecu
lum, ⁊ religionis exemplum. Ambroſius vbi
ſupra. Sit nobis tanq̄ in imagine deſcripta
vita Marie de qua velut ex ſpeculo refulget
ſpẽs caſtitatis ⁊ forma v̄tutis. Hic ſumatis
exempla viuendi: vbi tanq̄ in exemplari ma-
giſteria ſunt ꝓbitatis expreſſa. que q̄d corri-
gere. quid effugere quid tenere debeatis oſtẽ-
dunt. Prodire de domo neſcia niſi cū ad ec-
cleſiam conueniret. ⁊ hoc ipm̄ cū parētibus et
ꝓpinquis domeſticis oportet ſecuro forēſi ſti
pata comitatu. nullo tñ meliore cuſtode q̄ ſe
ipſa q̄ inceſſu aſpectuq̄ʒ venerabilis. nõ tam
veſtigium pedis tolleretur q̄ gradum virtu
tis attolleret. hec ille. Et Hiero. vbi ſup̄. In
vigilijs inueniebatur prior. In ſapiẽa legis eru
ditior. In humilitate hūilior. In carminibus
Dauid pſal̄tior. In charitate gratioſior. In
puritate purior. ⁊ in oī virtute perfectior. hec
ille. Quia ergo btā virgo mūdū ſuis illumina-
bat exēplis. id̄o de ipa dr̄ Eccle. xxvi. Sicut ſol
oriēs mūdo in altiſſimis deo. ſic mulieris bo
ne ſpẽs in ornamentū dom⁹ ei⁹. Nam ſol eſt
xp̄us. mūdus eſt beata virgo. q̄ illuminata a
deo illuminat totā eccleſiam militantē. Quō
autē btā virgo dicat̄ mūdus oſtēdit Cyprian⁹
dicens. Lego ⁊ intelligo q̄ʒ virgo maria eſt q̄-
dam mūdus intelligibilis ⁊ admirabilis. cu-
ius terra ſoliditas humilitatis. cui⁹ mare lati
tudo charitatis. cui⁹ celum altitudo conuerſa
tionis ⁊ cõtemplatiõis. cuius ſol ſplendor i-
telligentie. cuius luna decor mūdicie. cui⁹ lu-
cifer fulgor ſanctitatꝭ. cuius arturus gratia ſe
priformis. cui⁹ ſydera aliarū virtutū ornamē
ta pulcherrima. Hec ille. Nam ꝑfectiões vir-
tutum quas patriarche habuerūt in lege na-
ture. Beata virgo plenius habuit. vt pater.

Adam velut primo parēti toti⁹ humani ge-
neris collata eſt a deo iuſticia originalis per
quam iuſtos homines generaret. ſed ꝑ peccm̄
hac ꝑdita ſuā poſteritatē corrupit. ⁊ ad mor
tem cõdēnauit. Beata virgo ſeruata innocē-
tia integrali vitam oīm viuentiū. ſ. xp̄m ſolē
iuſticie: ꝑ ſui obedientiā de celo traxit ad ter
ram ꝑ quē nocētes ⁊ pctõres ad ſtatuʒ ſem-
piternalis iuſticie. ⁊ vitam īmortalem perdu
cuntur. Vxori Noe ſimul cuʒ viro ſuo Noe
collata eſt a deo ſapiẽa fabricandi archam per
quā gen⁹ humanū ꝓſeruatū eſt a vaſtitate di
luuij. Beata virgo mira ſapiẽa fabricans cor
pus humanū Ieſu xp̄o qui eſt archa ſapien-
tie dei. oēs electos in vna fide ſaluauit. Qui
extra hanc archam inuentus fuerit peribit re
gnāte diluuio falſarū doctrinarū: vt phariſei.
heretici. ſciſmatici. apoſtate. obſtinati velut
corui ex archa eiecti. Eue tanq̄ prime ma-
tri collata eſt a deo fecūditas integralis. per
quam ſine corruptiõe gen⁹ humanū ꝓpaga-
ret. ſed hac ꝑdita facta eſt miniſtra ſeductio-
nis mediatrix ꝑuaricatiõis ex ſe naſcituros
tranſmittens ad inferos. Beata virgo virgi-
nali fecūditate miſtrauit benedictū fructum
humano generi velut miniſtra ꝓpiciationis
⁊ mediatrix redēptiõis. ex ſua ꝓle natos di
rigens ad ſuperos. Enoch collata eſt a deo
grã ꝓſeruationis. q̄ cū deo ambulans a pec-
catoribus ſegregatus. tranſlatus eſt in para
diſum. Btā virgo copioſiori ſcĩficatione bn̄
dicta eſt a deo q̄ nõ ſolū ipſi⁹ ortū ſanctifica-
uit. ſed etiā vitā deinceps ab oī pctõ īmuneʒ
cõſeruauit q̄ vere fuit paradiſus terreſtris. in
quo deus ipſe tranſlatus eſt. Cant. iiij. Ort⁹
cõcluſus ſoror mea ſponſa. ortus concluſus,
fons ſignatus ⁊c̄. Melchiſedech collata eſt
a deo grã bn̄dictionis. Hic em̄ ſacerdos dei
ſummi obuiauit Abrahe regreſſo a cede re-
gum. ⁊ benedixit ei offerens panem ⁊ vinuʒ.
Beata virgo eternā benedictionē nobis at-
tulit. generans xp̄m regeʒ ⁊ ſacerdotem qui
nobis miniſtrauit carnem ſuaʒ ⁊ ſanguinem
ſuum in ſacramentū viſibile. ſub ſpeciebus pa
nis ⁊ vini q̄b⁹ ſalubriter cõicam⁹. Abrahe
collata eſt a deo gratia ꝓmiſſionis q̄ ꝓlis fe
cunditate dotatus miraculoſe. pater multa
rum gentium dictus eſt. Beata virgo ſuper
oēs creaturas ad ineffabile myſteriū incar-
nationis diuĩe vocata pariter ⁊ electa. redē-
ptoris oīm mater dicta eſt: q̄ tam excelſaʒ ꝓ-
lem genuit. ꝑ quā oīs hoīm generatio ſpūa-
lis ꝓcedit. Rebecce collata eſt a deo gratia
electionis: q̄ deo diſponente virū ſuū decepit
vt abiecto Eſau Iacob benediceret. Beata
virgo ſingulari bn̄ficio ⁊ ꝑuilegio vitā abſq̄ʒ
omni peccato ducens. peccati mortis pemp
torem peperit. vite iuſticieq̄ʒ munus oībus
oſtēdit: qui diuinitate occulta. dyabolo eiecto
hoīem benedixit. Racheli collata eſt a deo
gratia dilectiõis. ob cui⁹ formoſitatē ⁊ pulcri
tudinem ſeruiuit Iacob Laban. xiiij. annis.

Beata virgo mira ꝓfulſit pulcritudine. que
plena fuit gratie. De qua dicit xp̄us Sapiẽ.

vij. Queſiui mihi hanc ſponſam aſſumere. et
amator factus ſum forme illi⁹. Cui ſeruiuit ꝛ
obediens fuit triginta annis. vt patz. Iſaac
collata eſt a deo grã pdeſtinationis. qui ſua
oratione ſterilitatē ab vxore ſua abſtulit. que
geminos cōcepit. hic eternā pdeſtinationem
impleuit. qñ volens benedicere filiũ maiorē
benedixit minorē. Beata virgo fecundati-
onem ſterilis Heliſabeth edocta. meruit ſua
oratione ſalutē populoꝝ concipere. ſ. Jeſum
xpm gemine ſubſtantie ꝛ vnius perſone qui
gentilem populum tanq̄ minorez preelegit
in benedictione populo iudaico tāq̄ maiori.
Jacob collata eſt gratia venerationis qui
ſcalam in via poſitus attingentē celũ p quā
angeli deſcendebāt ad eũ cōfortandũ ꝛ vene
randum. ꝛ aſcendebant dñmq; innixũ ſcale
vidit. Beata virgo p plenitudinē grẽ facta ē
ſcala p quā deus deſcendit ad hoīem vt ho-
mo aſcenderet ad deũ. quā angeli admirātes
deſcendũt ad eā venerandũ ꝛ eidē cōgratu-
landũ ꝛ aſcendũt p eius aſſumptionē ad ip-
ſam honorandũ. cũ xpo qui facit eam ꝯſide
re ſecum in celeſtib⁹. vt pz. Joſeph collata ē
gratia puiſionis. qui fact⁹ eſt dñs egypti p
uidit p ſeptē annos vniuerſe terre de frumē-
to. Inuitauit etiā fratres ſuos vt comederēt
ſecũ panē. Beata virgo electa regina mũdi
a deo puidit humano generi ne morte eter-
na periret de frumēto cōcipiens xpm qui eſt
granũ frumēti. Inuitauit etiā omēs in xpm
credentes vt in ſacro panis xpo cōſcent. Ju
xta illud. Ego ſum panis viuus q̄ de celo deſ
cendit ꝛc̄. Abel collata eſt grã martyrij et
paſſionis q̄ p̄mus hoſtiā obtulit deo p qua
ſanguinē ſuũ fudit. ppter quā iuſt⁹ a deo vo
catus eſt. Btā virgo ſuauiſſimā hoſtiā obtu-
lit deo patri ꝛ toti mũdo. ſ. xpm. de quo dici-
tur. O vere digna hoſtia ꝛc̄. martyriũ paſſa
fuit. Juxta illud. Tuā ipſius aīam ptranſibit
gladius. Sup quo Berñ. dicit. Vere tuam o
btā mater aīam gladi⁹ ptrāſiuit qñ crudelis
lancea filio iam mortuo latus aperuit. Ipſi⁹
nimirũ iaz ibi aīa nō erat. ſed tua plane auel
li nequibat. vt pluſq̄ martyrē te nō imerito
pdicemus. in qua pfecto ſenſuz corꝑee paſſi
onis cauſaret affectus cōpaſſionis. Hec ille.
Ecce quō iſti. xij. patriarche ſalutabāt btām
virginē: dicētes. Aue maria. vt cōſtat ex pri-
mis litteris ſuoꝝ noīm cōficiētes coronā. xij
lapidũ pcioſoꝝ quā xps hodie eidē impoſu-
it. ps. Qm̄ p̄ueniſti eā in bñdictionib⁹ dulce-
dinis. poſuiſti in capite ei⁹ coronā de lapide p
cioſo. Et hoc aſſumēdo eā in celũ in corꝑe et
aīa. Quā aſſumptōez p̄uiderāt in figura du-
plici. Prima eſt de fonte paradiſi. Geñ. ij.
Fons aſcēdebat de terra ad irrigandũ ſupfi-
ciem terre. q̄ inde diuidit in quattuor capita
Iſte fons eſt btā virgo. vt pz Heſter. vi. Fōs
puus. ſ. p hũilitatē creuit in flumē maximuz.
ſcꝫ p pietatē. ꝛ in lucē. ſ. p puritatē. ſolēq;. ſ. p
gñationē filij. cōuerſus eſt. Iſte fons aſcēde-
bat de terra. ſ. militātis eccleſie. in aſſumptio-
ne ad irrigandũ. i. illuſtrandũ padiſum triũ-
phantis eccl̄ie. qꝛ ſm Dyo. li. de angelica hie-
rarchia ſemp īferiores illumīantur a ſuperio
ribus q̄ diuidit ī quattuor capita. ſ. quattuor
hierarchiarũ. triũ celeſtiũ ꝛ vni⁹ eccleſiaſtice.
Secũda eſt de archa Noe. Geñ. ix. Iſta ar-
cha quā fabricauit Noe q̄ interptat quieſcēs
ad habitandũ in ea. eſt btā virgo quā fabrica
uit de⁹ q̄ requieuit ab omī oꝑe qȯ patrarat.
Geñ. ij. In hāc habitauit deus carnē noſtrā
aſſumēdo. Hec archa fuit eleuata in ſublime
a terra qñ fuit in celũ aſſumpta. p quā ſalua-
tum eſt gen⁹ humanũ. Berñ. Filioli hec pec-
catoꝝ ſcala hec mīa. hec maxima fiducia eſt.
hec tota ratio ſpei noſtre poteſt ne filius aut
repelli aut ſuſtinere repulſam? Quid ad ma
riā trepidet humana fragilitas? Nihil auſte-
rum nihil terribile. tota ſuauis eſt. Age grãs
ei q̄ talem mediatricē benigniſſima miſera-
tione puidit. hec ille. Ecce quō Maria opti-
mam partem elegit legis naturalis.

Tertio Maria optimaz
partem elegit Legis pphetalis. Sciendu
q̄ btā virgo vt ſpm̄ pphetie mereret accipe
ordinauit vitā ſuā quadruplicīter etiā añ cō
ceptionē filij dei. Primo quo ad deum quia
in ſua adoleſcentia dũ adhuc in tēplo cũ ſuis
coetaneis moraret. vitā ſuā valde ordinauit
De cuius ordinatiōe dicit Hiero. ad Croma
tium ꝛ helyodoꝝ. Hanc regulā virgo beata
ſeruabat vt a mane vſq; ad tertiā orationi in
ſiſteret. a tertia vſq; ad nonā textrino operi
ſe occuparet. Iterum a nona ab oratiōe nō
recedebat quouſq; illi angelus appareret. de
cui⁹ manu eſcam accipere ſolebat. ꝛ ſemper in
dei amore pficiebat. Hec ille. Secũdo quo
ad eius interiora quia habuit ſinceras affe-
ctiones. cogitationes ſanctas. ꝛ intētiōes re
ctas. de eius ſinceris affectionib⁹ dicit Am-
bro. li. de virginitate. Quid nobilius mr̄e dei?
Quid ſplēdidius ea quā ſplendior elegit eter
nus? Quid caſtius ea que corpus ſine corpo

ris contagione generauit. Nā de ceteris vir⸗
tutibus eiꝰ quid loquar. Virgo erat nō ſolū
corpore ſed etiam mente q̄ nullo doli ambi
tu ſincerū adulteraret affectuꝫ hec ille. De
ipſiꝰ ſctis cogitatōibꝰ. Idē dic̄ ſic. Virgo be
ata ab ipō ingreſſu angeli inuēta eſt domi in
penetralibus ſine comite: ne quis intentio⸗
nem eius abrumperet ne q̄s obſtreperet. Ne
qꝫ eñ comites feminas deſiderabat. que bo
nas cogitationes comites habebat. q̄n etiā
tunc ſibi minus ſola videbatur cūꝫ ſola eſſet.
Nam queadmodū ſola cui tot adeſſet archā⸗
geli tot ꝓphete. hec ille. De rectis eiꝰ cogita
tionibus Ideꝫ dicit ſic. Corde erat humilis.
verbo grauis. aīo prudēs. loquēdi parcior.
legēdi ſtudioſior. nō in incerto diuitiarū: ſed
in prece pauperis ſpem reponēs. intenta ope
ri. verecunda ſermone. arbitriū mētis ſolita
nō hoīem: ſed deuꝫ querere. hec ille. Tertio
quo ad ſua exteriora. Ambro. vbi ſupra. Ni⸗
hil in ea toruū in oculis. nihil in verbis pro⸗
cax. nihil in actu verecūdū. nō geſtꝰ fractior.
nō inceſſus ſolutior. nō vox petulātior. vt ip⸗
ſa corporis ſpecies ſimulacrū fuerit mentis.
⁊ figura ꝓbitatis. hec ille. Quarto quo ad
conuerſationē honeſtā. qua ordinauit vitam
per prudentiā. fortitudinem. iuſticiā. ⁊ tempe
rantiam. Ber. Virgo btā fuit fortis in ꝓpo⸗
ſito. tēperata in ſilentio. prudēs in interroga
tione. iuſta in confeſſione. ꝙ turbata eſt. fuit
verecūdie virginalis. ꝙ nō eſt ꝑturbata. fuit
fortitudinis ꝙ tacuit ⁊ cogitauit fuit prudē⸗
tie. hec ille. Et Ambro. lib. de virginitate dicit
ſic. Quid exequar ciboꝝ parſymoniā officio
rum redūdantiā. alterū vltra naturā ſupfuiſ⸗
ſe. alterū ipſi pene nature defuiſſe. Illic nulla
intermiſſa tēpora. hic ꝯtinuata ieiunio dies.
Et ſi q̄n ſucceſſiſſet reficiendi volūtas. cibus
plerūqꝫ obuius q̄ mortē arceret. nō q̄ delitias
miſtraret. dormire non p̄us cupiditas q̄ ne
ceſſitas fuit. Et tñ cū quieſceret corpus vigi
labat animꝰ q̄ frequēter in ſomnis aut lecta
repetit. aut ſomno interrupto ꝯtinuat. aut di
ſpoſita gerit. aut gerenda ꝓnunciat. hec ille.
Propter iſta eñ beata virgo ꝓmeruit ſpm̄
ꝓphetie q̄ in cantico ſuo ꝓphetauit de p̄teri⸗
to dicens Suſcepit iſrael puerum ſuū ⁊c̄. Et
de futuro dicēs. Ecce eñ ex hoc btām me dicēt
oēs ⁊c̄. Et de p̄nti occulto. q̄n Iohānē in vte
ro matris eſſe cognouit. Super choros pro
phetarū ipſam exaltari ꝓuiderūt in aīa ⁊ cor
pore. Moyſes in virge operatōe. Exo. xiiij.
Leua virgā tuā ⁊ extēde manū tuā ſuꝑ ma⸗
re. ⁊ diuide illud. vt ingrediātur filij iſrael per
mediū eiꝰ. Iſta virga eleuata: eſt btā virgo:
q̄n fuit in celū aſſumpta. In cuiꝰ eleuatione
apertum eſt mare diuine miē peccātoribus. Per
iſtā virgā fuit pharao flagellatꝰ. i. infideles.
Amalech debellatus. i. mūdani. Aaron con
firmatus. i. acti. Moyſes ſublimatus. i. cōtē⸗
platiui. Aaron in nubis eleuatiōe. Nume.
x. Eleuata eſt nubes de tabernaculo fede⸗
ris. ꝓfectiqꝫ ſunt filij iſrael per turmas ſuas
de deſerto ſin. ⁊ recubuit nubes de taberna⸗
culo Pharan. Iſta nubes eleuata: eſt beata
virgo aſſumpta de eccleſia p̄ſentis temporis
cū qua xp̄us in morte pepigit fedus. ⁊ profi
ciſcunt̄ filij iſrael. i. videntes deum per fideꝫ
de deſerto ſin. qđ interpretatur temptatio. q̄ꝛ
de miſeria huius vite proficiſcuntur ad ſolitu
dinem Pharan. i. ad locum fructiferum: quo
niā quieſcit in fructibus paradiſi. quieſcit au
tem in ſolitudine. quia ſola in trono glorie ie
ſu xp̄i Iſta nubes continebat diuinā p̄ſen
tiam. angelicā cuſtodiam. dirigebat in itine⸗
ribus protegebat ab hoſtibus. Sic beata v̓⸗
go continebat diuinam preſentiam in incar⸗
natione. exhibuit angelicā cuſtodiam in par
turitione dirigit in itineribus in ſua conuer⸗
ſatione. Protegit ab hoſtibus inuiſibilibus
quos fugauit in ſua ſancta conſummatione.
Balaam in virge ꝑcuſſione. Nume. xxiiij.
Cōſurget v̓ga de iſrl̓ ⁊ ꝑcutiet duces Moab
Iſta v̓ga cōſurrexit. q̄ꝛ btā virgo in celum
aſcēdit: ⁊ demones ꝑcuſſit. Joſue in arche
deportatiōe. Si q̄s eñ deſiderat vincere ho
ſtes malignos ad Mariā accedat: q̄ꝛ ipſa ē
archa q̄ preceſſit filios iſrael diuidēs aquas
iordanis vt tranſirent ſicco pede. ⁊ reducen
tes eā ꝑ circuitū Jericho muri eiꝰ illico cor⸗
ruerunt Joſue. iij. Bern. Preceſſit nos regi
na ⁊ ita gl̓ioſe ſublimata eſt atqꝫ ſuſcepta.
vt fiducialiter ſequant̄ ſerui dñam. i. clamā
tes trahe nos poſt te in odorē vnguētoꝝ tu
orū curremus. hec ille. Vaſti regina in ſui
introductione. Heſter. i. Precepit rex eunu
chis vt introducerēt reginā Vaſti corā rege
poſito ſuꝑ caput eiꝰ dyademate vt oñderet
cūctis ppl̓is ⁊ p̄ncipibꝰ illius pulcritudinē.
q̄ꝛ vniuerſa agmīa ſctōꝝ de ſig̃ta in. vij. eunu
chis mādato ieſu xp̄i regꝭ eterni btāꝫ v̓ginē
ꝯſummatā ⁊ ꝑfectam omī v̓tute ⁊ grā in ce
lum hodie deduxerunt ad cōuiuiū eternuꝫ.
Heſter in felici coronatōe. Heſter. ij. Erat
eñ formoſa valde ⁊ incredibilis pulchritu⸗
dine oīm oc̄lis gratioſa ⁊ amabilis. Ducta

eſt itaq₃ ad cubiculū regis ⁊ adamauit ea₃
rex pluſq̄ omēs mulieres. habuitq₃ gr̄am ⁊
m̄iam corā eo ſup omēs mulieres. ⁊ poſuit
dyadema regni in capite ſuo: ⁊ poſuit ſoliū
eius ſup p̄ncipes quos habebat. hec ibi. Et
de btā v̄gine Bern̄ ait. Intuendū nobis ē
q̄to deuotionis affectu a nobis eā deus vo
luit honorari q̄ totius bonitatis pulcritudi
nē poſuit in Maria. vt ſi q̄d ſpei ſi q̄d ſalutꝭ
ſi q̄d gr̄e in nobis eſt. ab ea nouerimꝰ redū-
daſſe. hec ille. Noemi in ſalubri reuerſione
Ruth. i. Venit Noemi de terra ꝑegrinatio
nis ſue ac reuerſa eſt in Bethleem. Reddat
tibi deus ꝓ opere tuo ⁊ plenā mercedē reci
pias a dn̄o deo iſrael ad quē veniſti ⁊ ſub cu
ius cōfugiſti alis. hec ibi. Btā virgo hodie
reuerſa eſt in bethleem celeſtē per corporalē
p̄ntiam vbi antea fuerat ꝑ ꝯtēplationum ⁊
meditationū frequentiā: diſcedens a mun-
do. Judith in ppl'i ꝓtectione. Judith. xiij.
Viuit dn̄s q̄m cuſtodiuit me angelus eius
⁊ hinc euntē ⁊ ibi cō morantē ⁊ inde huc re-
uertentē ⁊ nō ꝑmiſit dn̄s me ancillā ſuā co
inquinare: ſ₃ ſine pollutiōe pcti reuocauit me
vobis gaudentē in victoria ſua: ⁊ in euaſiōe
mea: ⁊ in liberatiōe vr̄a. Et Judith magna
facta eſt in Bethulia ⁊ preclarior erat vni-
uerſis terre iſrael ⁊ erat ꝓcedēs cū gl'ia ma
gna. hec ibi. Et de btā v̄gine Bern̄. ait. Be
atam te dicent oēs generatiōes q̄ oibus ge
nerationibus gr̄am ⁊ gl'iam inueniſti. In te
em̄ angeli leticiā: iuſti gl'iam. pctōres gr̄am
inuenīūt hec ille. Berſabee in ſui exaltatio
ne. iij. Reg̃ ij. Venit Berſabee ad regē Sa
lomonē. ⁊ ſurrexit rex in occurſum eius oſcu
latuſq₃ eſt eam ⁊ ſedit ſuper tronum ſuum.
poſituſq₃ eſt tronus matris regis q̄ ſedit ad
dexteram eius. hec ibi. Et de beata virgine
Bern̄. ait. q̄tu₃ gratie in terris eſt adepta ꝑ
ceteris tm̄ in celis obtinet gl'ie ſingularis. Fe
licia ꝓrſus oſcula labijs im p̄ſſa lactētis. ſed
nūq̄d nō feliciora cōfitebimur q̄ ab ore ſedē-
tis in dextera dei pr̄is hodie in btā ſalutatōe
ſuſcepit cū aſcēderit ī thronū hodie epytha-
lamiū canēs oſculet̃ me oſculo oris ſui. hec
ille. Abigail in regis recōciliatōe. i. Regum
xxv. Feſtinauit abigail ⁊ aſcēdit ad radicem
montis. Dauid aūt ⁊ viri eius deſcendebant
in occurſum eius: q̄bus ⁊ illa occurrit. hec ibi
Et de beata virgine Bern̄. ait. Ad patrē ter
rebaris accedere o homo. territus ſolo audi-
tu ad filiū fuge Jeſum hunc tibi fratrē Ma-
ria dedit. ſed forſitan etiam in ip̄o maieſtatē

vereris diuinam aduocatam vis habere ad
ipſum. ad Mariam recurre. Paratur ſiqui-
dem humilitas in maria. nec dubiū dixerim:
exaudietur ⁊ ipſa ꝓ ſui reuerentia. hec ille.

Dauid in gaudio ⁊ exultatione. ij. Reg. vi.
Dauid ⁊ omnis iſrael deducebant archā dn̄i
cum gaudio. et erant cum eo ſeptem chori. h̄
ibi. Per dauid ſignatur xp̄us. per. vij. choros
vniuerſitas ſanctoꝝ qui omēs beatam virgi
nem honorabiliter in celū deduxerunt tāq̄
archam que continuit manna celeſtis dulce
dinis quo nutriūtur filij iſrael fideles in de-
ſerto huius mundi. Hanc xp̄us per ſeipſum
venit reducere in ciuitatem ⁊ domū eterna₃
cum benedictione ⁊ collocauit in throno ſe-
cum. Auguſtinꝰ. Vbi poſuit idem rex q̄d ex
te ſumpſit. ibi poſuit ⁊ te reginā ex qua ſum-
pſit. hec ibi ⁊ in p̄s. Surge domīe in requie₃
tuam tu ⁊ archa ſanctificationis tue ⁊c̄.

Salomon in gratiarū miniſtratiōe. Cant.
i. Introduxit me rex in cubiculum ſuū. ⁊ hoc
vt ei miniſtret. Eccleſi. xxiiij. In habitatione
ſancta coram ipſo miniſtraui. Auguſtinꝰ de
beata virgine ait. Per te hereditamus miſe-
ricordiam miſeri. ingrati gr̄am. veniā pecca-
tores. ſublimia infimi. celeſtia terreni. morta
les vitam. patriam peregrini. Quicq̄d per te
habemus. q₃ nō ſufficit admirari eſt enarra-
re difficile. Helyas in nubis eleuatione iij.
Reg. xviij. Ecce nubecula quaſi veſtigiū ho-
minis aſcendebat de mari. Beata virgo fuit
nubes que aridos rigat ⁊ fecundat ſteriles.
fructus ad maturitatē btē cōſummationis ꝑ
ducit ꝓpter ſui humilitatē. Eſaias in clarita-
tis coequatione. Eſa. xxx. Erit lux lune ſicut
lux ſolis. quia claritas beate virginis debuit
eſſe ſimilis claritati xp̄i in patria celeſti ⁊c̄.

Jeremias in aquile volatiōe. Jere. xlix. Ec
ce aq̄la volabat ⁊ aſcendebat ⁊ expandebat
alas ſuas ſuper terra₃. Beata virgo eſt aq̄la
q̄ acutiſſimu₃ habuit viſum fidei. ipſa quide₃
volauit ꝑ mediū celū cōtemplando. Sed ho
dierno die aſcēdit ⁊ volauit altius ceteris ſā
ctis ſicut aquila q̄ altius volare dicit̃. Augu.
Vt redderes gl'ie pctōrem vſq₃ ad gl'iam tu
gl'ioſa ꝑfecta es vt ſupno rege excepto nihil
te ſit ſupans in ſuperis hec ille. Ezechiel ī
montis habitatione. Ezech. xi. Aſcēdit gl'ia
dn̄i de medio ciuitatis ⁊ requieuit ſup mon-
te₃ q̄ eſt ad orientē vrbis. Btā virgo aſcēdit
de medio ciuitatis. ſ. mūdane ad mōtem gl'ie
ſupne vbi quieſcit coronata floribꝰ. xvi. roſa-
rum. In cuiꝰ corone anteriori pte ſunt q̄ttuor

roſe in poſteriori quattuor. in dextera quattuor. in ſiniſtra q̄ttuor ꝓpter q̇ꝺ cātat ecclia. Et ſicut dies verni circundabant eam flores roſarum. i. vaticinia ꝓphetarum.

¶ **Quarto Maria elegit optimā ꝑtem legis ſapiētialis.** Sciendū ꝙ lex ſapie eſt lex ieſu xp̄i, in qua diligēter ſe exercuit btā virgo maxie circa quattuor. Primo circa aſſiduā oronem et grārumactionē. Act. i. Hij oēs erāt ꝑſeuerantes in orone cū mulieribus ⁊ matre ieſu maria. ⁊ glo. ſup illō Luce. i. Exultauit ſpūs meus ⁊c. dicit ſic. Totum interioris animi affectū in agendis grarū laudibꝰ offero. totū q̇ꝺ viuo: q̇ꝺ ſentio: q̇ꝺ diſcerno in eius magnitudinē ꝯtemplandam ⁊ eius p̄ceptis obſeruandis impendo. In ipſo tm̄ exulto ꝙ terrena nō curo ꝓſperitas me nō extollit: aduerſitas me nō frangit ſed illius ſola ſpūs meꝰ delectatᷣ, memoria a quo ſalus eterna ſperatᷣ illiꝰ ꝑpetua diuinitate letatᷣ. cuius cōceptione caro mea fecundatur hec ibi. Secūdo circa ſacroꝝ locoꝝ viſitationem. Vñ ſcūs Odilio dicit ſic. Si ſcire volumus q̇d dei genitrix poſt xp̄i reſurrectionem anteꝗ̄ celos aſcenderet agebat ſine dubio loca natiuitatis. paſſiōis. ſepulture. reſurrectionis aſcenſionis frequēter viſitabat ⁊ ī eis lachrymas fundebat, ⁊ oris ſui ſanctiſſimi oſcula imprimebat hec ille. Et btūs Hieronͥ. in ſermone de aſſumptione dicit ſic. Fortaſſis pre nimio amore in loco in quo filius eius natus. mortuꝰ: ac ſepultꝰ dicitᷣ. interdū eā habitaſſe credimꝰ ꝑ q̄ pijs paſceretᷣ internus amor obtutibus: nō ꝙ iā viuēs cū mortuis q̄reretur. Hoc em̄ hēt impatiens amor: vt quē deſiderat ſemꝑ īuenire ſe credat ignorat q̇ppe iudiciū: rōne multotiens caret. modum neſcit. Amor em̄ nō accipit de impoſſibilitate ſolatiū: neq̧ de difficultate remediū hec ille. Tertio circa aplōꝝ inſtructionem. Vñ Hiero. vbi ſupra dicit ſic. Ecce dn̄o ieſu aſcendente in celū vacat virgo in ſchola virtutū. cōuerſatᷣ cū ſenatoribus celi infra curiā ꝑadiſi: ſub diſciplina ſpūſſancti totiuſq̧ maieſtatis diuine. Virgo beata intra chorū apoſtolorū poſt aſcenſionem dn̄i Ieſu intrans ⁊ exiens: familiarius de xp̄i incarnatiōe ac reſurrectiōe cū eis cōtulit: quā ſane beatiſſimā virginē: ⁊ ſi om̄s diſcipuli venerati ſunt. Iohannes tamē amplius ⁊ ſpecialius vſq̧ ad finem vite ſue ſibi deſeruiuit. hec ille. Quarto circa cōmunem cōuerſationē. Per ſpeciales eniꝫ prerogatiuas gratie fuit conuerſata cum apoſtolis cū Petro ꝑ diuinitatis ⁊ humanitatis cognitionē. Cum Paulo ꝑ altam cōtemplationem. Cum Andrea per precordialē ad crucem deuotionē. Cum Iacobo ꝑ virginitatis cōſeruationē. Cum Iohanne ꝑ maternalem affectionē. Cum Thoma ꝑ fortium operuꝫ aggreſſionem. qn̄ dixit Ioh. xi. Eamus ⁊ nos ⁊ moriamur cum illo. Cū Iacobo alphei. per eius in vtero ſanctificationē. Cum philippo per precipuā cū xp̄o familiaritatem. Cum Bartholomeo per feruētē orationē. Unde dixerunt demones. Bartholomee. incendūt nos oratiōes tue. Cuꝫ Mattheo ꝑ terrenoꝝ deſpectionē. Cū Symone per mandatoꝝ dei promptā executionē. Cuꝫ Thadeo per mētis mūditiā ⁊ purificationē.

Quia vero apoſtoloꝝ oīm in ſe coegit merita. Iō circa ipſaꝫ hodie noueꝫ mirāda ſunt exhibita indubitanter ab oībus catholicis tenenda. Primuꝫ eſt oīmoda conſolatio. ſcꝫ per angelum a deo miſſum q̄ eam reuerēter ſalutauit. Secūdum eſt apoſtoloꝝ omniū congregatio. ſ. per angelos qui eos per iudeā diſperſos ꝯgregauerunt ad hoſtiū virginis.

Tertiuꝫ eſt ſine dolore cōſummatio. ſ. vt ſine dolore moreretᷣ. Quartum eſt ſepulture in valle ioſaphat preparatio. ſimilis ſepulture xp̄i de nouo cōſtructe. Quintū eſt exequiarum deuotio. ſ. per ieſum, ⁊ eos q̄ cū eo aduenerant ⁊ per apoſtolos. Sextum eſt chriſti ⁊ totius curie celeſtis obuiatio. ſcꝫ poſt tres dies ſue mortis. Septimū eſt iudeoꝝ perſecutio volentiū feretrum euertere ⁊ corpus illud cōburere. Octauū eſt miraculoꝝ choruſcatio circa eos qui manus ad feretruꝫ applicauerunt. Nonuꝫ eſt in anima ⁊ corpore ſimul aſſumptio ex eis que chriſtus contulit cū apoſtolis ſuper hoc. vt patet in legendis ex dictis ſancti Coſme Iohannis Damaſceni. ⁊ Auguſtini.

¶ **Quinto Maria optimā partem elegit legis ſpiritalis.** Sciendum ꝙ angeli habent quattuor proprietates. ſcilicet caritatem. virginitatem. humilitatem. ⁊ miniſterium. Eodem modo beata virgo tria prima habuit. Bern̄. Beata virgo in montana cum feſtinatione abijt: ⁊ hic fuit virginis aſcenſus: vt difficile rumperetur funiculus triplex. Feruebat ſiquidem in querenda gratia caritas. Splendebat in carne virginitas: ⁊ obſequio eminebat humilitas. hec ille

De miniſterio ipſa dicit. Eccľ.xxiiij. In habitatōe ſctā corā ipſo miniſtraui. Propterea ipa hodie honorabiľr celos aſcēdit. Hieronī. Quis illud cogitare ſufficiat ꝙ̄ gl'ioſe hodie regina mundi preceſſerit. Quāto deuotiōis affectu tota in eius occurſum celeſtiū legionū ꝓdierit multitudo. Quātis ad tronū glie canticis ſit deducta: ꝙ̄ placito vultu: ꝙ̄ ſerena facie: ꝙ̄ diuinis amplexibus a filio ſit ſuſcepta. ⁊ ſuper oēm creaturā exaltata. Hodierna die credendū eſt militiam celoꝝ feſtiue dei genitrici obuiā aduenisſe: eāq; ingēti lumine circūfulſiſſe. ⁊ vſq; ad tronuz glie cum laudibus ⁊ cāticis ſpūalib⁹ ꝑduxiſſe. celeſtez quoq; militiā hierl'm tūc ineffabili leticia exultaſſe. ⁊ iocūdatā ineffabili caritate ⁊ oī gratulatione iubilaſſe. hec ille. In ei⁹ aūt aſcenſu angeli infime hierarchie ꝓponūt qōnē angelis medie hierarchie: dicētes illud. Canti. iij. Que eſt iſta q̄ aſcendit ꝑ deſertū ſicut virgula fumi ex aromatib⁹ mirre ⁊ thuris ⁊ vniuerſi pulueris pigmētarij. Qd̄ exponēs Hieronī. de btā ꝟgīne dicit ſic. Sicut virgula fumi q: ḡcilis ⁊ delicata: q: diuturnis extenuata diſciplinis ⁊ cōcremata tota incēdio pij amoris ⁊ deſiderio caritatis. Virgula inq̄t fumi ex aromatib⁹: q: repleta multis erat virtutum odoribus manās ex ea fragrabat odor ſuauiſſim⁹ in ſpiritib⁹ angelicis. Aſcēdebat aūt de deſerto pn̄tis ſeculi ꝟga de radice ieſſe olim exorta. Sed mirabanꝫ electorū aīe pre gaudio: q̄ nā eſſet q̄ etiā cūctoꝝ meritoꝝ ꝟtutib⁹ angeloꝝ vinceret dignitatē. hec ille. Nūc aſcenſuz decoris admirātes āgeli medie hierarchie ꝓponūt qōnem angelis ſuꝑiorib⁹ dicentes illud. Canť. vi. Que eſt iſta q̄ ꝓgreditur quaſi aurora cōſurgēs pulcra vt luna. electa vt ſol. terribilis vt caſtroꝝ acies ordinata quaſi aurora fuit virgo naſcēdo. pulcra vt luna cōcipiēdo: ſ; vt ſol refulgens in corꝑe glificato. Bern̄. Tota cōglomeraꝫ angeloꝝ freq̄ntia. vt videat reginā ſedentē a dextris ꝟtutis dei in veſtitu deaurato in corꝑe ſemper glorificato circūdata varietate. hec ille. Eundē aſcenſum admirātes angeli ſupreme hierarchie ꝓponūt qōnē oībus electis. dicētes illud. Canť. viij. Que eſt iſta que aſcendit de deſerto delitijs affluens innixa ſuꝑ dilectuz ſuū. Bern̄. Quid in delitias dixerim virginitatis decus: cū munere fecūditatis. humilitatis inſigni diſtillantē ſinuz caritatis. miſericordie viſcera. plenitudinē gr̄e. prerogatiuaz glorie ſingularis. Hec eſt cuius ſalutationis vox ⁊ ipſos exultare facit ī gaudio quos materna adhuc viſcera claudūt. ꝙ ſi paruuli necdum nati aīa liquefacta eſt. vt maria loquuta eſt. q̄d putam⁹ q̄ nā fuerit illa celeſtiū exultatio: cū ⁊ vocē audire ⁊ videre faciē: ⁊ ei⁹ btā frui pn̄tia meruerit. hec ille.

¶ Sexto Maria optimam partez elegit legis finalis. Nam in vltima reſurrectiōe beatificabunꝫ nō ſolū aīe: ſed etiā corpora electoꝝ. Btītudo eī hꝫ q̄ttuor ꝑtes Una eſt angeloꝝ: ⁊ hec eſt cōpleta. Secūda eſt aīarum: ⁊ hec eſt imꝑfecta. Tertia eſt electoꝝ in nouiſſimo die. Quarto eſt filij dei ꝙ̄tum ad corpus ⁊ aīam. Et hāc partē elegit beata virgo hodie. Nam euacuatū eſt celū quattuor vicibus. Primo qn̄ xp̄us deſcendit in vteruz virginis. tunc eñ tota trinitas ⁊ oēs angeli aſſociauerunt xp̄m in incarnatione.

Secūdo qn̄ xp̄s inſtituit corpus ⁊ ſanguinē ſuū ſub ſacro in cena. Tertio in die aſcēſionis xp̄i. tūc eñ nullus angelus in celo remanſit: ſed omēs obuiauerūt ſibi. Quarto in aſſumptione beate virginis ad gloriā dei. Ad quam nos perducat ⁊c̄. Amen.

In feſto ſcti. Bernardi abbaẗ. ſmo. xlvij.

Lucerna fulgoris illuminabit te. Luce. xi. ⁊ in euāgelio hodierno. Apocaľ. xxi. dr̄ ſic. Unus de ſeptē angelis oñdit mihi ciuitatem ſctām hierl'm deſcēdentē de celo hn̄tem claritatē dei. Et ciuitas illa nō eget ſole neq; luna vt luceant in ea. Nam claritas dei illuminabit eā ⁊ lucerna eius. hec ille. Suꝑ quo talem moueo qōnem. vtrū btūs Bernardus eccleſiam militantē vere illuminauit ꝑ ſapiām quā a deo ſincere impetrauit. Ad iſtā qōnē rn̄dent duo doctores. Prim⁹ eſt Salomō. Eccľ. l. dicēs ſic. Quaſi ſtella matutina in medio nebule: ⁊ quaſi luna plena in dieb⁹ ſuis lucet. ⁊ quaſi ſol refulgens. ſic iſte effulſit in tēplo dei. Secūdus eſt Matheus. v. ca. dicens ſic. Neq; accendūt lucernā ⁊ ponūt eaz ſub modio: ſed ſuper cādelabrū vt luceat oībus qui in domo ſunt. Sciendū ꝙ inter babylonem ⁊ hierl'm nulla pax eſt: ſed guerra ꝯtinua. Unaqueq; eñ habet ſuū regē. Rex hierl'm eſt xp̄s ieſus. Rex babylonis eſt dyabolus. Xp̄s regnat cum iuſticia. dyabolus cum malicia. Rex babylonis conaꝫ ſeducere per ſpūs imundos miniſtros ſuoꝝ quos poteſt de ciuibus hierl'm vt faciat eos ſeruire

iniquitati ad iniquitatem. Et ſic eos ad ba⸗
bylonem trahat. Unde cum ſpũs miſericoꝛ⸗
die cõſtitutus ſpeculatoꝛ ſuper muros hieru
ſalem videret trahi vnuꝫ de ciuibus ſuis nũ⸗
ciauit xp̃o regi captam predam in babylonẽ
duci. Xp̃us vero aduocauit ſpiritũ timoꝛis
ſtrennuũ militem in talibus cui iuſſit vt redu
ceret ad ſe captam predam. Qui promptus
exequi imperata concito hoſtes perſequitur
⁊ factus eſt in auribus eoꝝ ſonus tanꝙ ad⸗
uenientis ſpũs vehementis. Timoꝛ em̃ ſup
eos intonuit ⁊ ad vocem virtutis eius omne
robur hoſtium contremuit quos vtiqꝫ in fu
gam conuerſos, timoꝛ ipſos perſequutus eſt
⁊ ereptum conciuem reducebat ad propria.
Unus autem ex aduerſarijs. ſ. ſpũs triſticie
non erat cũ eis quando venit timoꝛ cũqꝫ cer
neret ſocios taꝫ turpiter fugientes exiuit ab
inſidijs in quib⁹ latebat. a quib⁹ audita cau⸗
ſa fuge: quoniã timoꝛ obpꝛobꝛiuꝫ induxerat
ſuper eos, nam timoꝛ ⁊ tremoꝛ venerunt ſu⸗
per nos ⁊ contexerunt nos tenebre, ecce elõ
gauimus fugientes ⁊ manſimus in ſolitudi
ne confoꝛtauit eos dicens: nolite expaueſce⸗
re, ſcio em̃ quid facto opus ſit. Jbo. ⁊ ero ſpi⸗
ritus mendax in angulis ſemitaruꝫ, amicuꝫ
me ſimulabo timoꝛis. Noui hunc ſpiritũ nõ
eſt vi aggrediendus ſed ſimulatiõe. vos au⸗
tem expectate fineꝫ. Fecit vt dixerat ⁊ capto
viarum compendio timorem preceſſit refle⸗
xenſqꝫ iter per viam qua gradiebaẗ obuia⸗
uit timori quem ſub pretextu doloꝛis conci⸗
uis erepti iniqua: ſed amica immiſcens collo⸗
quia ſeducere cepit. Timoꝛ vero ſimulationẽ
non aduertẽs velut ouis que perierat ſeque
batur ſpm̃ triſticie bono ⁊ innocenti animo.
⁊ neſciebat qm̃ de perditione ipſius agebaẗ.
ꝓpe em̃ erat vt ſpm̃ timoꝛis ⁊ conciuem ho
minem in foueã deſperationis precipitaret.
pſal. Tota die contriſtatus ingrediebar. qm̃
lumbi mei impleti ſunt illuſionibus: ⁊ nõ eſt
ſanitas in carne mea. afflictus ſum ⁊ humili
atus ſum nimis rugiebam a gemitu coꝛdis
mei. Sed miſericoꝛdia ſpeculatoꝛ hoc vidẽs
indicat xp̃o regi quid agaẗ. Rex autem ſubi
to iuſſit vocari vnũ de militibus ſuis. ſ. ſpem.
quẽ cum equo deſiderij ⁊ enſe leticie in auxi⸗
lium iubet accelerare timoꝛis. Spes vero fi⸗
deliſſimus miles ad imperiũ regis egrediẽs
cũ perueniſſet ad locum certaminis vibꝛans
enſeꝫ leticie ſpm̃ triſticie effugauit amboſqꝫ
in terrã ꝓſtratos ⁊ deiectos erexit. pſ. Scd̃m
multitudinem doloꝛis in coꝛde meo ꝯſolatio
nes tue letificauerũt aĩam meaꝫ. Sicqꝫ libe⸗
ratũ conciuẽ ⁊ impoſitum equo deſiderij. pſ.
Dñe ante te om̃e deſideriũ meũ. ſpes prece
dẽs trahebat funiculũ ꝓmiſſionũ celeſtiũ ⁊
timoꝛ ſequẽs vrgebat cũ flagello facto de re
ſticulis peccõꝝ ſuppliciorꝝ infernalium. Jbat
igitur volũtarius equus hinc tractus ⁊ inde
cõpulſus. pſ. Ut iumentũ factus ſum apud
te ⁊ ego ſemper tecũ. Sed in tam rapido cur
ſu timendũ ei fuerat ab incurſu. Collegerũt
itaqꝫ milites babylonij ꝯſiliũ dicẽtes. Quid
facimus. qꝛ hic homo ſic euadit quẽ tã ſecuri
poſſidebamus. Defecit gaudiũ coꝛdis noſtri
verſus eſt in luctuꝫ choꝛus noſter: quõ plau⸗
ſus inferni verſus eſt in planctũ. Cecidit co⸗
rona capitis noſtri ve nobis: quoniã per ſo⸗
los duos milites. ſ. timoꝛẽ ⁊ ſpem factum eſt
gaudium magnũ in illa ciuitate hierlm̃ ſuper
ſui liberatione cõciuis. Quomodo perijt ver
ſutia diabolice malicie. vnus aũt ex eis neq̃⸗
oꝛ ceteris. ſ. fraus cũ ſceleris huius eſſet opi
fex ꝓphanũ intulit cõſiliũ dicẽs. Vos neſcitꝭ
quicꝗ nec cogitatis q̇s modus ad capiẽduꝫ
eũ ſit. ⁊ captus difficilius eripiaẗ. Vos ergo
a longe me ſequamini: ego me in angelũ lucꝭ
trãſfoꝛmabo vt ignaros mei tanꝙ aduenas
⁊ ꝑegrinos docendi ſimulatiõe decipiã. Qui
dicũt illud pſal. Aduena ego ſum apud te ⁊
peregrinus ſicut oẽs patres mei. Jn hũc ita⸗
qꝫ modũ fraude poſita iter accelerãt per pre
ſũptionẽ meritoꝝ ⁊ vanã gl̃iam atqꝫ letitiaꝫ
cũ contẽptu ꝓximoꝝ peccatoꝝ exhoꝛtãs eos
īmundũ q̇d ne tetigeris qm̃ non eſt tutũ ha
bitare cũ ſcoꝛpionib⁹. Sed miſericoꝛdia ſpe⸗
culatoꝛ regi noſtro xp̃o annũciat venire q̇dẽ
hominẽ equo deſiderij impoſituꝫ: ſed pluſꝙ
opoꝛteat properare eo ꝙ frenũ ⁊ ſella deſit.
hoſtes aũt a longe perſequũtur. alij vero tan
ꝙ inueterati maloꝝ viarũ cõpendia captãt.
Ecce nũc vnũ video in quo armoꝝ noſtrorũ
lucet effigies: a nobis tñ ille miſſus non eſt.
Expedit talẽ mittere q̇ ꝓuidus illum interro
get noſter an ſit: aut aduerſarioꝝ. Poꝛro rex
xp̃us cuius animũ ſemper cura ſollicitat ani
marũ duos conſiliarios eis mittit prudẽtiã.
⁊ tẽperantiã. quoꝝ temperantia quidẽ equo
frenum diſcretionis impoſuit. ⁊ ſpem mode
ratius incedere perſuaſit. Prudentia vero
timorem increpitans ⁊ arguens improbita⸗
tes eius de futuro cõmonuit. ⁊ equo ſellam
circumſpectionis appoſuit vt non caderet a⸗
ſcenſoꝛ eius retro. ſed appodiaretur confeſſi
one ⁊ meditatione preteritoꝝ ſcelerum. Ita⸗

ſtiens quidem a dextris humilitatem, a ſini-
ſtris vero patientiam ⁊ equanimitatē. Pre-
terea ſpes ⁊ timor dederunt calcaria. ſpes q̄-
dem in dextro pede poſuit expectationē pre-
mij. timor vero in ſiniſtro pede metum ſup-
plicij. Facta mora cum adueſperaſceret ⁊ in
clinata eſſet iaꝫ dies rurſus congregati ſunt
hoſtes in multitudine vt dimicarent contra
eos. Itaqꝫ pauet timor ⁊ ſpes accelerat.

¶ Prudentia autem reuocat eos ad conſili-
um dicens. Videtis quia dies preceſſit: nox
vero appropinquauit. ⁊ qui ambulat in tene
bris neſcit quo vadit. Porro adhuc grandis
nobis reſtat via, neqꝫ parua eſt hoſtiuꝫ mul
titudo. Eſt autem miles quidā regi noſtro
fideliſſimus. ſcꝫ iuſticia quem ego noui: ha-
bens caſtrum ꝓpe nos poſitum ⁊ ibi eſt fir-
miſſimuꝫ habitaculum quia in petra poſuit
nidum ſuum. Itaqꝫ ſi placet diuertamus ad
eum: quia bonū erit nos illic eſſe. Placuit oī
bus conſilium prudentie, ⁊ cum ab ea queſi-
uiſſent ducem itineris ait prudentia. Ratio
armiger meus precedet nos. eſt eñ gnarus
viarum ⁊ notus iuſticie: vtpote conſangui-
neus eius. Sic igitur p̄cedente ratione: cete-
riſqꝫ ſubſequentibus anteuenit ratio ⁊ ſalu-
tata iuſticia nunciauit hoſpites aduentare.
Iuſticia autem perquirit qui ſint: vnde ⁊ ad
quid veniant. Cumqꝫ rem cognouiſſet: hyla-
ri vultu ſurgens, cum paucis occurrit ⁊ obui
auit eis ſuſceptamqꝫ animam ab equo depo
ſuit, ⁊ in penetralibus domus ſue pauidam
collocauit. dicens illud pſal. Quis eſt homo
qui vult vitam: diligit dies videre bonos ꝓhi.
li. tu. a ma. ⁊ la. tu. ne lo. dolum diuer a ma. ⁊
fac bonum. Interea quidem hoſtilis inſequi
tur exercitus. ⁊ caſtrum vndiqꝫ obſidens per
ueſtigat ſi q̄s forte pateret ingreſſus ⁊ tanq̄
leo rugiens circuit querēs quē deuoret tēto
ria figens. ⁊ excubias ordinans ne quis in-
gredi aut egredi valeat. vt mane facto inſtru
ctis machinis muros diruāt ⁊ irruant ſuper
eos. Interim timor ſollicitus ⁊ minime ſecu
rus cōmilitones excitat ⁊ iuſticiam conuenit
de munitione loci ⁊ preparatione armoꝝ ſci
ſcitatur ne forte ſuſtentationi deficiant alimē-
ta. Iuſticia reſpondit. Situs loci vt aduerte-
re poteſtis ſaxoſus eſt ⁊ inacceſſibilis: nec ar
ma: nec machinas inimicoꝝ timet: ſed q: ari
dus eſt ⁊ ſaxoſus, paucos habet indigenas
quos duro cibo panis ordeacei vtcūqꝫ ſuſtē
tat: ⁊ nunc quidem ſuperſunt nobis quinqꝫ
panes ordeacei ⁊ duo piſces. Timor ait, ſi
hec quid ſunt inter tantos? Cepit ergo mag
pauere ⁊ tedere: ⁊ arguens animaꝫ q̄ ab eq̄
deſcendiſſet: hoc ſepius memorabat. Nouiſ-
ſima hominis illius eſſe peiora prioribus.
Equus eñ ille curſu prepeti feſtinus aduola
bat. nūc ſolius rōnis ductui cōmiſſus eſt. Si
quidē ꝓpe iam erat vt aduerſus ſpem cōtra
ria ſentientē timor inſurgeret: ſed tēperantia
prudētiā aduocauit. Acerſita itaqꝫ prudētia
īprobitatē timoris obiurgās inq̄t. O timor
in aduerſarioſ tu⁹ mucro nūc deſeuiat. Neſcis
q: rex noſter rex v̄tutū eſt. dn̄s fortis ⁊ po-
tens dn̄s potens in prelio? Eat igitur nūcius
q̄ ſuas ei neceſſitates expōat. a iutoriū flagi
tet. ⁊ auxiliatorē adducat. timor ait. Quiſ ire
poterit? Tenebre operuīt terrā. ⁊ muros ob-
ſidet hoſtiuꝫ puigil multitudo. ⁊ nos ignari
vie ſumus tanq̄ in regionē longinquā poſiti
Aduocant igitur hoſpitem ſuū iuſticiā. Siq̄d
inquiunt potes adiuua nos. Quib⁹ illa ait. Bo
no ac forti aīo eſtote: qm̄ eſt mihi fideliſſim⁹
nūcius regi optime notus ⁊ curie. ſ. oratio: q̄
in ſecreto noctis ſilentio. per occultas ⁊ ſibi
ignotas ſemitas archana celi penetrare: ⁊ cu
biculū regis adire, ⁊ opportuna importunita
te piū regis animū flectere non indoctus eſt
ſupplicatione miſerabili laborātibus auxiliū
ſolitus eſt impetrare. Eat itaqꝫ ille ſi placet.
ecce eñ preſto eſt. Cūqꝫ rn̄diſſent oēs pla
cet. prudentia quid regi inſinuet dictāte. Iu-
ſticia v̄o vt fideliter agat ⁊ ne vacu⁹ reuertatur p̄
cipiēte. ceteriſqꝫ ⁊ maxīe timore vt iter acce-
leret deprecātib⁹ p occultos quoſdā muri exi
tus orō dimiſſus ē. At ille hoſtiū cuneos pe-
netrās ſecurus: oī alite velocior. in momēto
⁊ in ictu oculi vſqꝫ ad portas ciuitatis noue
hierl'm puenit. quas cū clauſas repperiſſet pul
ſauit. ianitorib⁹ q̄dem egre ferentib⁹ q̄ intē
peſte noctis ſilētio ciuitatē repleret clamori-
bus. ⁊ ipſi regi īportun⁹ eſſe nō verebatur. At
ille pſeuerabat pulſans ⁊ apli⁹ loq̄batur. Ape
rite mihi portas iuſticie ⁊ ingreſſus in eas cō
fitebor dn̄o regi ſcḋm multitudinē doloꝝ meo
rum qui ſunt in corde meo. Iuſticia eniꝫ me
miſit ad vos vt introducat ad regeꝫ quia ad
ipſum habeo mandata que proferam. Dum
ſic gemit oratio expergefactus rex cū cōmili-
tonibus ſuis ait. Vox turturis audita eſt in
terra noſtra. Cūqꝫ cognouiſſꝫ ipſuꝫ eē nūciū
iuſticie eū introduci p̄cepit. Itaqꝫ oratio in
greſſa adorauit deum ⁊ dixit Domine rex in
eternum viue. Cui rex ait. Recta ne ſunt om
nia circa dominū tuuꝫ ⁊ q̄ illius ſunt? At ille

reſpondit. Recta dn̄e veſtri gr̄a. Porro vnū
eſt neceſſariū. Seruus ille veſter a cornib⁹
inimicorum ad imperium regis ereptus di-
uertit ad militem veſtrū dn̄m meū. Sed dn̄e
mi rex terra illa auſtralis ⁊ arens eſt ⁊ cibū
nō habet. Det itaqꝫ dn̄s meus rex benedicti
onem: ⁊ terra noſtra dabit fructū ſuū. Sꝫ cō
gregati ſunt hoſtes in multitudine vt dimi-
cent cōtra nos. Da nobis dn̄e auxilium de tri
bulatione: q: nō eſt alius q̄ pugnet ꝑ nobis
niſi tu deus noſter. Ecce quē manus tua po
tenter de principib⁹ tenebrarū eripuit. clamat
ad te in toto corde ſuo. in ſuſpirijs multis. in
ſingultibus. in lachrymis vt mittas ei auxili
um de ſctō. exaudi dn̄e. placare dn̄e. attende
⁊ fac. ⁊ mitte liberatorē ⁊ ꝓpugnatorem ne-
quā̄do dicant hoſtes vbi eſt de⁹ eius rapien
tes quē eripuit dextera tua. ⁊ ſit captura no-
uiſſima peior priore q̄ vtilitas eſt in ſanguīe
tuo dum deſcendit in corruptionē. libera eū
dn̄e vt cōfiteatur nomī tuo. q: in inferno nō
cōfitebitur tibi. Tūc rex cui⁹ natura bonitas
eſt motus his lachrymis ait. Quē mittem⁹?
Ad quem charitas ait. Ecce ego: mitte me.
Rex aūt querebat de ſocijs. Charitas dome
ſticam ſibi rn̄dit ſufficere familiā. vno tm̄ co-
mite. ſ. btō bernardo ei⁹ igne ſucceſo cōten-
ta cui pre alijs reuelata ſunt ſecreta celeſtia.
Quattuor nāqꝫ precipue ſibi reuelata fue-
runt. Primo die natiuitatis dn̄ice puer Je
ſus ſibi apparuit quaſi iterū ante oculos ei⁹
ex vtero matris naſcens. Secū̄do gloria be
atorum. Nā cū ſanct⁹ Malachias defunctus
eſſet: ⁊ miſſa ꝑ defunctis cantaret. ei⁹ gloria
ſancto bernardo reuelata ē. Tertio noticia
futuroꝝ. multa em̄ futura ꝓuidit. ſicut pꝫ in
Gerardo fratre ſuo cui ſuā conuerſionem p-
dixit. Quarto ſciētia ſcripturarū quā q̄dē
nō habuit ꝑ magr̄i eruditionē. ſed aut ꝑ orō
nem ⁊ meditationē. qm̄ q̄cquid in ſcripturis
didicerat maxīe in agro ⁊ in ſiluis meditan-
do ⁊ orā̄do ſe accepiſſe cōfeſſus eſt. aut ꝑ di-
uinā reuelationē. q: vt dicit in canticis. Dū
q̄dā retineret q̄ alias didicerat. audiuit vocē
dicentē ſibi donec iſtud tenueris aliud nō ac
cipies. Itaqꝫ charitas nobili comite. ſ. beato
bernardo. ⁊ ingenua familia. ſ. gaudio. pace.
patientia. longanimitate. bonitate. benigni-
tate. manſuetudine circū̄data. velut dux in ſi-
gnis egredit̄. certuſqꝫ de victoria. ſigno triū-
phali erecto. primā ꝑtranſijt ſecū̄damqꝫ ini-
micoꝝ cuſtodiam. Cūqꝫ ꝑueniſſet ad portā
vltro ei aperta eſt. ad cui⁹ ingreſſum facta eſt
leticia magna in oppido. ⁊ cū ſuadente gau-
dio vociferarent oēs ⁊ acclamarent. exortus
clamor exterioꝝ caſtra ꝑterruit. Et illi. Que
eſt inquiūt vox iſta exultationis in auribus
noſtris in tabernaculis iuſtoꝝ de caſtris iſrl̄.
Nō ſic fuit heri ⁊ nudiuſterti⁹. forte venit eis
auxilium ⁊ impetū faciēt in nos. Fugiamus
iſraelem qm̄ dn̄s pugnat ꝑ eis contra nos.
Interim charitas more ſuo igne ſucceſa or
dinari exercitū iubet ⁊ portas aperiri. et ini-
micos in fugam cōuertit. aperte denūcians.
Vadam ad portas inferi. Sicqꝫ vno impetu
vniuerſus ꝓcedit charitatis exercit⁹ quos ba
bylonij nō ferentes fugiūt. ſed nō effugiunt.
Cadūt em̄ a latere timoris mille ⁊ a dextris
charitatis. x. milia. vt aūt arcerētur deinceps
ab inuaſione ciuis hierl̄m. Btūs bernardus
circa oppidū iuſticie domū Clareuallēſem
ciſterciēſis ordinis edificauit. in qua velut lu
cerna ardens effulſit ⁊ inſidias inimicoꝝ cō
fudit. De quo Apoc. iij. dicit̄. Qui vicerit ſic
veſtietur veſtimētis albis ⁊ nō delebo nomē
eius de libro vite. ⁊ cōfitebor nomē ei⁹ coram
patre meo. ⁊ coram angelis eius. Induebat
aūt btūs Bernardus veſtimentis albis pu-
ritatis ⁊ innocentie. ſucceſus igne charita-
tis. ad quā om̄s ciues hierl̄m accendebant.
ꝓpterea dicit v̄bum ꝓpoſitum. Lucerna ful
goris illuminabit te.

Lucerna fulgoris illuminabit te. O
Diues per liberalitatem.
Carnalis per caſtitatem.
Fidelis ꝑ obedientie mobilitatē
Princeps per conſtantiam.
Inimice per patientiam.
Deuote per beniuolentiam.
Simplex per gratiam.
Laice per prudentiam.
Religioſe ꝑ temperantiam.
Profeſſe per ſubiectionem.
Apoſtata per reuocationem.
Temptate per exhortationem.

Primo btūs Bernardus
ſicut lucerna fulgoris illuminabit te. o diues
ꝑ liberalitatē. Sciendū ꝙ q̄ntum ad res tē-
porales incidit q̄ſtio inter viros religioſos ⁊
mū̄danos. Quid eſt meli⁹: an diuitias retie
re vel ꝯtēnere? Religioſi dicūt ꝙ meli⁹ eſt di
uitias ꝯtēnere. Et ſuꝑ hoc adducūt duas le-
ges. Unā euāgelicā. Math. xix. Vade ⁊ ven
de oīa q̄ habes et da pauperibus ⁊ habebis
theſaurū in celo. Aliā apꝉicam. i. Thimo. vi.

Qui volunt diuites fieri incidūt in tēptatio-
nē ⁊ in laqueū diaboli ⁊ deſideria multa que
mergunt hoīem in interitū. Mūdani dicunt
ꝙ melius eſt diuitias retinere: qꝛ multe ele-
moſyne īde fieri pn̄t. Et adducūt ſup̄ h̄ duaſ
leges. Unā euangelicā. Luce. xvi. Facite vo
bis ami. de mam. iniq. vt cū defe. reci. vos in
eter. tabernacula. Aliam apl̄icam. ij. Coꝛ. ix.
Qui ſeminat in bn̄dictionibus de bn̄. ⁊ me-
tet ſicut ſcriptū eſt. Diſperſit dedit paupibus
iuſticia eiꝰ manet in ſeculū ſeculi. Judex aūt
xp̄s auditis allegatioīb' vtriuſqꝫ partis dat
ſn̄iam interlocutoriā: dicēs illud. Math. xix.
Diues difficile intrabit in regnū celoꝝ. Et in
telligit̄ de illis diuitibus q̄ totū coꝛ ſuū in di
uitijs poſuerūt. Jdeo monet pſ̄. Diuitie ſi af
fluant nolite coꝛ apponere. Bern̄. ſermone
iiij ſup̄ cantica declarat dicēs. Filij adā genꝰ
auarum. q̄d vobis cū terrenis diuitijs q̄ nec
vere nec veſtre ſunt. Aurū ⁊ argentum vere
terra rubea eſt ⁊ alba quā ſolus hoīm erroꝛ
facit: aut magis reputat p̄cioſa. Deniqꝫ ſi ve
ſtra ſunt tollite ea vobiſcum. Camelus vnū
ſolū pondus hꝫ. diues duo. Unū terrenarūꝫ
poſſeſſionū: aliud petōꝝ. primū in moꝛte de-
ponit̄. Aliud velit nolit moꝛiens retinet̄: niſi
ante moꝛtem deponat̄. Uere ergo diuitie nō
opes ſunt: ſed virtutes quas ſecūꝫ cōſcientia
poꝛtat vt in perpetuū diues fiat. hec ille. Ter
renas diuitias docuit btūs Bernardus ꝯtē
nendas quadrupliciter. Primo ſeculi dere-
lictione. Nam in burgundia caſtro fontanis
ex nobilibus valde ⁊ religioſis parentibꝰ oꝛ-
tus eſt. Cuius mater vt ipſum partu edidit.
manibꝰ ꝓprijs deo obtulit. alienis vberibus
ipſum nutriri refugiens: quaſi cū lacte mater
no materni quodāmō boni infundens ei na
turam. quē cibis groſſioꝛibus paſcens conti
nuo ad heremū tranſmiſit qui anno. xxij. eta
tis ſue cū ſocijs pluſqꝫ triginta oꝛdinē ciſter-
cienſiūꝫ eſt ingreſſus. Secūdo in fratris cō
uerſione. Nam cū Bernardus fratres ſuos
conuertiſſet. qui erant numero quattuoꝛ: vt
domū paternam egrederent̄. Guido primo
genitus aduertens Uiuardum fratem ſuūꝫ
minimū adhuc puerū in platea ludentē cum
pueris. Eya inquit frater Uiuarde ad te reſ
picit om̄is terra poſſeſſionis noſtre. Cui nō
pueriliter puer r̄n̄dit. Uos ꝗ celū habebitis.
⁊ mihi ſolūmodo terraꝫ relinquitis. Non ex
equo diuiſiſtis. Modico itaqꝫ tempoꝛe cum
patre remanſit: ſed fratres poſtmodū ſequu
tus eſt. Tertio in ſoꝛoꝛis redargutione. Nā
pater eius qui ſolus domi remāſerat: ad mo
naſterium beati Bernardi iuit. ⁊ ibideꝫ poſt
aliquod tempus in ſenectute bona deceſſit.
Soꝛoꝛ auteꝫ in ſeculo nupta cū diuitijs ⁊ de
litijs ſeculi periclitaret̄ fratres ſuos cū comi
tatu ⁊ apparatu ſuperbo viſitatura ad mo-
naſteriū venit. Quā btūs Bernardus grauiſ
ſime increpauit ꝙ eſſet rethe diaboli ad ani
mas capiendas. ⁊ ſtercus inuolutū: ⁊ ſimilia
Jlla autem in lachꝛymas reſoluta ſic repen-
te mutata eſt. vt in medio ſeculi vitam duce-
ret heremiticā: ⁊ ab om̄i ſeculo ꝓrſus ſe face-
ret alienā que tandem monaſteriū intrauit.
Quarto in fragiliū cōpaſſione. Nam cuꝫ q̄
dam abbas ꝓ vno cenobio conſtruendo ſex
centas marchas argēti beato Bernardo mi
ſiſſet quas predones a ferētibꝰ vi abſtulerūt
ait. Benedictus deus qui nobis pepercit ab
onere: ſed ⁊ illis qui tulerūt leuius parcendū
eſt. Tum qꝛ humana cupiditas ſuſtulit. Tuꝫ
qꝛ magna pecunia: magna tēptatio fuit. Un̄
poteſt merito dicere illud pſ̄. Paraui lucer-
nam xp̄o meo. Sicut em̄ xp̄s habebat in dex
tera ſua ſtellas ſeptē, ⁊ erat in medio ſepteꝫ
candelabroꝝ aureoꝝ. vt dicit̄. Apocal'. i. Sic
btūs Bernardꝰ erat velut lucerna in medio
ſeptē ſtellarū. qm̄ conuertit patrem ſuū ⁊ q̄n
qꝫ fratres ſuos ⁊ ſoꝛoꝛē ſuam ⁊c̄.

Secūdo btūs bernardus
ſicut lucerna fulgoꝛis illuminabit te. o carna
lis per caſtitatem. Sciendūꝫ ꝙ inter viros
ſpūales ⁊ carnales incidit queſtio. Quid eſt
melius. An caſtitatem ſeruare: vel matrimo
niū contrahere. Reſpondent viri ſpūales ꝙ
melioꝛ eſt caſtitas ꝓpter duas leges. Una
eſt euangelica: per quaꝫ ſuadetur matrimo-
nia abijcere: ⁊ caſtitatem ſeruare. Mat. xix.
Omnis qui reliquerit domū aut patreꝫ aut
vxoꝛem ꝓpter nomen meum centuplum ac-
cipiet ⁊ vitam eternam poſſidebit. Alia eſt
apl̄ica. i. Coꝝ. vij. Qui matrimonio iungit vir
ginem bene facit. qui autem nō iungit meliꝰ
facit. Reſpondent viri carnales ꝙ melius ē
matrimoniū ꝓpter duas leges. Una eſt euā
gelica. Mat. xix. Quos deus cōiunxit homo
nō ſeparet. Hec autem coniunctio facta fuit in
paradiſo. Gen̄. ij. Creſcite ⁊ multiplicamini
⁊c̄. Alia eſt apl̄ica. i. Thimo. v. Uolo autem
iuniores nubere ⁊ filios ꝓcreare. Judex vero
xp̄us ſuper hoc dat ſn̄iam interlocutoriā di-
cens. Luce. xix. Filij huiꝰ ſeculi tradūt ad nu
ptias. Jlli vero qui digni habētur illo ſeculo

necꝫ nubent necꝫ nubent̃: quaſi dicat. Illi q̃
volunt habere cõſolationes ſuas in mundo:
vxores ducant. Illi vero qui ſolum volũt pla
cere deo vxores nõ accipiant. Bern̄. in ep̄la
ad Henricū ſenonēſem ep̄m dicit. Quid ca-
ſtitate decorius: que mundū de īmundo con
ceptū ſemine. de hoſte domeſticum angeluꝫ
denicꝫ de hoīe facit. Differunt quidem inter
ſe pudicus homo ⁊ angelus ſed felicitate nõ
v̄tute. Sed ⁊ ſi illius caſtitas felicior: huius
tamen fortior eſſe cognoſcit̃. Sola eſt caſti
tas que in hoc mortalitatis loco ⁊ tempore
ſtatum quēdam immortalis glorie repreſen
tat. ſola inter nuptiarum ſolēnia morem bea
te illius vēdicat regionis, in qua necꝫ nubũt
necꝫ nubuntur. prebens quodāmodo, terris
celeſtis iam illius conuerſationis experien-
tiam. Vas interim fragile qd̕ portamus, in
quo ⁊ crebro periclitamur. tenet caſtitas in
ſanctificationem. ⁊ inſtar odoriferi balſami
quo condita cadauera incorrupta ſeruantur
ſenſus ipſa ⁊ artus continet ⁊ conſtringit ne
diſſoluantur in ocijs: ne corrumpant̃ in deſi-
derijs: ne carnis voluptatibus computreſcāt
hec ille. Caſtitatē mentis ⁊ carnis beatus
Bernardus ꝯſeruauit quadrupliciter. Pri
mo per mortificationē. Cum enī in quādam
feminā oculos diutius defixiſſet in ſeipſo eru
buit, ⁊ in ſtagnuꝫ gelidarum aquarū tandiu
permāſit donec pene exanguis effectus per
gratiā dei a calore carnalis cõcupiſcentie to-
tus refrignit. Secūdo per alienationē. Cuꝫ
enī puella quedam in lectū eius ſe nudaꝫ in-
ieciſſet. cū omī pace ⁊ ſilentio ipſe eidem ceſ
ſit ⁊ in latus alterū ſe cõuertens dormiuit. cū
cꝫ īmobilis ⁊ alienus perſiſteret. miſera illa
atcꝫ impudentiſſima erubuit: ⁊ mirans au-
fugit. Tertio per excitationeꝫ. Nam matro
na q̄daꝫ in cuius domo hoſpitabat̃ vehemē
ter in cõcupiſcentiā eius exarſit. Cū cꝫ impu-
denter ipſa lectum Bernardi quereret. v ſcꝫ
tertio ꝑtin⁹ ille exclamauit. Latrones, latro
nes. Improba mulier ſic repulſa vix tandeꝫ
metu vel deſperatiōe deuicta ceſſauit. Quar
to per excõicationem. Apud equitaniā mu-
lier quedam a demone incubo petulanter ve
xabatur fere ſex annis. Quod vt ſanctus dei
comperit baculum ſuū mulieri tradidit in le-
cto ponendū. cū cꝫ demon ad cubile nequiret
accedere: grauiter mulieri cõminabatur. Vir
autem dei conuocato populo accenſas can-
delas in manibus tenente: demonem illum
excõicauit. ⁊ acceſſum ad illam mulierem de-
inceps interdixit: ſicꝫ mulier liberata eſt ab
hmōi illuſione. Ideo dicitur. Luce. xi. Sint
lumbi veſtri precincti. ⁊ lucerne ardentes in
manibus veſtris.

Tertio btūs bernardus ſicut lucerna fulgoris illuminabit te. o fidelis
per obedientie mobilitatem. Sciendum ꝙ
inter fideles quantū ad animam incidit que
ſtio. Quid ē melius: an habere fideꝫ magnā
an opera magna? Rn̄dent quidam ꝙ meli-
us eſt habere fidem magnā. ⁊ hoc ꝓpter du
as leges. Vna eſt euangelica. Mat. xvij. Si
habueritis fideꝫ ſicut granū ſinapis. dicetis
monti huic tranſi hinc: ⁊ tranſibit: ⁊ nihil im-
poſſibile erit vobis. Alia eſt apoſtolica. Heb.
xi. Sine fide impoſſibile eſt placere deo. Rn̄
dent alij ꝙ melius eſt habere opera magna:
propter duas leges Vna eſt ꝓphetica. pſal.
Labores manuū tuaruꝫ quia manducabis
beatus es ⁊ bene tibi erit. Alia eſt apoſtoli-
ca. Iaco. ij. Vis ſcire o homo inanis ꝙ fides
ſine operibus mortua eſt. Abraam pater no
ſter: nõne ex operibus iuſtificatus eſt Iudex
autem xp̄us dat ſententiam interlocutoriaꝫ
dicens. Mat. vij. Non oīs q̃ dicit mihi dn̄e
dn̄e intrabit in regnuꝫ celoꝝ: ſed qui facit vo
luntatem patris mei. Illi dicunt bis dn̄e: qui
credunt corde ⁊ confitent̃ ore. Iſti non intra
bunt niſi dicant tertio. i. opere. Vnde ſequit̃
Sed qui facit voluntatem patris mei. Ber.
in ſermone paſce dicit. Fide ſiquidem in dei
filios adoptamur: fidem in nobis mundus
odit atcꝫ perſequitur fide ⁊ vincitur. Porro
fides ſine operibus mortua eſt in ſemetipſa.
Nec mirū videri poteſt ſi nequaꝙ̄ vincit qui
nec viuit quidem. Queris q̃ nam ſit viuida ⁊
victorioſa fides? Illa ſine dubio per quā xp̄s
habitat in cordibus noſtris. Xp̄us enī vita ⁊
virtus noſtra eſt. Tādiu xp̄s in nobis viuit
ꝙ̄diu viuit fides. Et poſt ꝙ fides noſtra mor-
tua eſt quodāmodo xp̄us mortu⁹ eſt in no-
bis. Porro fidei vitā opera atteſtātur. Sicut
enī corporis vitā ex motu ſuo dignoſcimus:
ita ⁊ fidei vitam ex operibus bonis. hec ille.
Btūs Bernardus fideꝫ cum operib⁹ docuit
quadrupliciter. Primo per ꝓteſtationē. cū
enī adhuc puerul⁹ graui dolore capitis egro
taret venientem ad ſe carminatricē vt dolorē
ſuis carminib⁹ mitigaret. ꝓteſtās fideꝫ ieſu
xp̄i ipſuꝫ liberare indignās repulit: q̃ ꝯtinuo
ſe plene ſanatū inuenit. Secūdo per predi-
cationē. Cuꝫ ſemel populo predicaret. ⁊ oēs

verba eius attente ac deuote ſuſciperēt eius
animo talis irrepſit tēptatio. Uere nūc opti
me predicas: ⁊ ab om̄ibus libēter audiris ⁊
ſapiēs ab om̄ibus reputaris. Aduertēs au-
tem hanc eſſe malignā tēptationē. nutabat
animo an ꝓcederet vel deſiſteret. Statim di
uino cōfortatus auxilio ait tēptatori. nec per
te incepi: nec per te dimittam. Sicq̄ ſecurus
predicationem vſq̄ in finem ꝓſequutus eſt
Tertio per prohibitionem. Cum quoddam
monaſteriū quod vir dei conſtruxerat occu-
paſſet muſcarū incredibilis multitudo. ita vt
om̄ibus grauem moleſtiam inferrent. ille ait
Ego excōico eas. Mane autem om̄es pari-
ter mortuas inuenerūt. Quarto per exhor-
tationē. Cum eñ vir dei exhortaret̄ plures
nobiles qui eum viſitaturi aduenerāt: vt ſa-
cris diebus quadrageſime a ſuis vanitatib⁹
⁊ laſciuijs deſiſterēt. ⁊ ipſi non acquieſcerent
iuſſit eis propinari vinū dicens. bibite pocu
lum animarū. Quo hauſto ſubito mutati re
ceſſerūt. ⁊ q̄ modicū tempus denegauerāt. to
tū tempus vite ſue deo dedicauerūt ⁊c̄.

¶ Quarto btūs bernardus

ſicut lucerna fulgoris illuminabit te o prin-
ceps per conſtantiā. Sciendū ꝙ inter do-
minos ⁊ ſeruos incidit queſtio. Quid ē me-
lius: an domiari alijs: an ſubdi alijs. Reſpō
dent humiles ꝙ melius eſt ſubdi alijs ꝓpter
duas leges. Una eſt euangelica. Luce. i. De
poſuit potentes de ſede ⁊ exaltauit humiles
Nam lucifer querens locū altiſſimū cecidit.
Adam de paradiſo eiectus eſt. Pharao ſub-
merſus eſt. Nabuchodonoſor in beſtiā mu-
tatus eſt. Alia eſt aplica. i. Petri. ij. Subie-
cti eſtote om̄i humane creature ꝓpter deum
q̄ ſic eſt voluntas dei. Reſpōdent ambitio
ſi ꝙ meli⁹ eſt dñari ꝓpter duas leges. Una
eſt diuina. Geñ. i. Faciam⁹ hominē ad ima-
ginem ⁊ ſimilitudinem noſtram ⁊ preſit vni
uerſe creature. Alia eſt apoſtolica. Ro. xiij.
Que a deo ſunt: ordinata ſunt. qui ergo po-
teſtati reſiſtit: dei ordinationi reſiſtit. Iudex
autē xp̄s dat ſententiā interlocutoriā dicens
Luce. xxij. Reges gentium dñantur eorum
⁊ qui poteſtatē habēt ſuper eos benefici vo
cantur. Uos autem non ſic. Sed qui maior
eſt in vobis fiat ſicut iunior. ⁊ qui preceſſor ē
ſicut miniſtrator. Berñ. in epl̄a ad Henricū
ſenonenſem epiſcopū dicit. Multi non tan-
ta fiducia ⁊ alacritate currerent ad honores
ſi ⁊ ſe ſentirent: ⁊ onere grauari metuerent.
Nec cum tanto labore ⁊ periculo quātūlibet
effectarent inſulas dignitatum. Nunc vero
quia ſola attendit̄ gloria non pena. paruum
eſſe clericum erubeſcitur in eccleſia. Seſe vi-
les exiſtimant ⁊ ingloriοs qui quocūq̄ emi
nentiori loco non fuerunt ſublimati. hec ille.
Beatus Bernardus hanc ambitionem di
gnitatum contēnere docuit. quia cum a mul-
tis ciuitatibus electus eſſet in epiſcopum. ſ.
Ianue ⁊ Mediolani. Reſpondit ſe non eē
ſuū: ſed aliorum ſeruitio deputatum. Inter
principes aūt ⁊ tyrānos eccleſiā perſequētes
fulſit per conſtantiam. ſicut patet in duce eq̄
tanie qui cum eccleſiam perſequeret̄: vir dei
poſt miſſam cum corpore chriſti ignea facie
ad eum exiuit dicens. Ecce ad te venit filius
virginis quem tu perſequeris: reſiſte ei ſi va-
les. Statimq̄ ille ad pedes eius acceſſit. ⁊ ei
in om̄ibus obediuit. Legitur. ij. Regum. x.
ꝙ Dauid miſit nuncios ad regē Amon. Sȝ
illi dimidiā barbā eis raſerunt ⁊ veſtes pre-
ciderūt. Dauid aūt exercitū fecit ⁊ eos cōtri-
uit. Nuncij Dauid ſunt clerici ⁊ prelati. Filij
Amon ſunt demones vel p̄ncipes mali: due
ptes barbe ſūt vita ⁊ ſciētia: vel ordo ⁊ eccl̄ia
ſtica bñficia. Demones ergo dimidiā barbā
radunt quādo tollūt vitam ⁊ dimittūt ſcien
tiā. Tyrāni etiam mediam barbam radunt
quādo auferūt ſubſtantiam tēporalem ⁊ di-
mittūt eis ordinē clericalem. Sed Dauid q̄
interpretat̄ manu fortis. i. bonus prelatus
debet habere audacem animū vt tales nō ti
meat. imperioſum verbum vt eos reprehen
dat ⁊ excōicationi ſubijciat. ⁊ fortem manū
vt per brachiū ſeculare ipſos coherceat: ꝓut
fecit btūs Bernardus. de quo dr̄. Prouerb.
xxxi. Non extinguet̄ in nocte lucerna eius.

¶ Quinto btūs bernardus

ſicut lucerna fulgoris illuminabit te o inimi
ce per patientiam. Sciendum ꝙ inter im-
perfectos ⁊ perfectos incidit queſtio. Quid
eſt melius. an diligere amicum vel inimicū
Reſpondent imperfecti ꝙ melius eſt ama-
re amicum. propter duas leges. Una eſt di-
uina. Leuit. xxvi. Perſequimini inimicos ve
ſtros ⁊ corruent coram vobis cadent inimi-
ci veſtri in conſpectu veſtro gladio. reſpiciā
vos ⁊ creſcere faciam ⁊ multiplicabimini.
Alia eſt euangelica. Unde dicit̄. Mathe. v.
capi. Audiſtis quia dictum eſt antiquis. Di
liges proximum tuum: ⁊ odio habebis ini-
micum tuū. Reſpondent perfecti ꝙ melius

eſt amare inimicũ, ꝓpter duas leges. Una eſt euangelica. Luce. vi. Si diligitis eos qui vos diligunt: que vobis eſt gr̃a? Nam ⁊ peccatores diligentes ſe diligunt. Et ſi benefeceritis his qui vobis benefaciũt: que eſt vobis gr̃a? Siquidem ⁊ peccatores hoc faciunt. Alia eſt apoſtolica. Roma. xij. Si eſurierit inimicus tuus ciba illum, ſi ſitit potũ da illi. hoc em̃ faciens carbones ignis congeres ſup caput eius. Judex autẽ xp̄s dat ſententiã inter locutoriam dicens illud Mathei. v. Ego autem dico vobis. diligite inimicos veſtros. benefacite his qui oderunt vos. ⁊ orate ꝓ pſequentibus ⁊ calũniantibus vos: vt ſitis filij patris veſtri q̄ in celis eſt ⁊c̃. Bernardus ſuper cantica dicit. Non abduci blanditijs: nec ſeduci fallacijs: nec inimicitijs frãgi toto corde. tota anima tota virtute diligere eſt. hec ille. Beatus bernardus inter inimicos eum pſequentes fulſit per patientiã. Nam patiẽtie genus ſolitus erat dicere tripartitũ. ſ. ad iniurias verborũ ad dãna rerũ ad corporis leſionem. Hanc ipſe his exemplis ſe habere probauit. Cum enim cuidam ep̄o amicabiliter eum admonens quandam ſcripſiſſet epiſtolam: ille vehementer exacerbatus amariſſimam ei reſcripſit ep̄lam. in principio dicẽs Salutem. ⁊ nõ ſpiritũ blaſphemie. tanq̄ ex ſpũ blaſphemie illam ſcripſiſſet. Ad quẽ bernardus. Ego ſpm̃ blaſphemie me habere nõ credo: nec maledixiſſe cuiq̄: nec maledicere me velle ſcio. preſertim principi populi mei. Fuit etiam patiens ad contumelias verboꝝ. Cũ enim quidã eũ in maxilla percuſſiſſet. viri dei circumdantes adiurauit: ne illũ tangerẽt ſed in pace abire dimitterent.

¶ Sexto beatus bernardus ſicut lucerna fulgoris illuminabit te o deuote ꝑ beniuolentiam. Sciendũ q̄ inter paſtores ⁊ ſubditos incidit queſtio. Quid eſt melius an q̄ paſtores ſe habeãt ad ſubditos ſeuerius. an q̄ eos regant beniuolentius. Rñdent paſtores q̄ debent eſſe ſeueriores propter duas leges. Una eſt diuina. Eccle. vij. Noli querere fieri iudex: niſi virtute valeas irrumpere iniquitates. Alia eſt apoſtolica. Jaco. ij. Facti eſtis iudices cogitationũ iniq̄rum. Rñdent ſubditi q̄ melius eſt eos regi ꝑ beniuolentiã. ꝓp̄ duas leges. Una eſt euãgelica. Joh. x. Bonus paſtor aĩam ſuã dat ꝓ ouibus ſuis. Alia eſt ap̄lica. Titũ. i. Oportꝫ ep̄m ſine crimine eſſe: ſicut dei diſpenſatorẽ hoſpitalem benignum. ſobrium iuſtum ſanctum. Judex aũt xp̄us dat ſententiam interlocutoriam: dicens illud Math. xviij. Accedens Petrus ad Jeſum ait. Dñe quotiens peccabit in me frater meus ⁊ dimittã ei vſq̄ ſepties. Dicit ei ieſus. Non dico tibi vſq̄ ſepties. ſed vſq̄ ſeptuagies ſepties. Bernard᷑. ſup cantica dicit. Diſcite ſubditorũ vos matres eſſe debere: non dños. ſtudere magis amari q̄ metui. ⁊ ſi interdum ſeueritate opus eſt: paterna ſit nõ tyrannica. matres fouẽdo patres corripiendo vos exhibeatis. Suſpendite verbera: ꝓducite verba. pectora lacte pingueſcant. nõ typo turgeant. hec ille. Beat᷒ bernardus inter humiles ⁊ deuotos fulſit ꝑ beniuolentiã. Nam inter ſummos honores alterum ſibi mutuatum hominẽ videbatur. ſeq̄ potius reputabat abſentem velut quoddam ſomniũ ſuſpicat᷒. Ubi vero inter ſimpliciores erat et amica ſꝑ licebat hũilitate frui: ibi ſeſe iueniſſe gaudebat ⁊ in ꝓpriã rediſſe perſonam. Uincebat ſane in eo ſublimitatem noĩs humilitas cordis: nec ipm̃ poterat tantũ vniuerſus erigere mundus: quãtũ ſeipſum deijcere ſolus. ſummus reputabatur ab oĩbus infimũ ſe reputans: ⁊ quem ſibi omnes ꝑferebant: ipſe nemini ſe ꝑferebat. Ei᷒ em̃ humilitas apparuit in quattuor. Prio in contemplatione. quia in cella nouicioꝝ ꝑ annũ habitans. neſciuit an haberet teſtudinem. ⁊ intrãs eccleſiã ſepius neſciuit tres in capite illius fore feneſtras. Secundo in refectione: quia multam ſibi indixerat abſtinentiam. ſaginem crudũ ꝓ butiro nõ diſcernens comedit. oleum pro aqua bibit. pulmẽtum ex folijs fagi confectum diu ſumpſit. Tertio in maceratione. Uigilabat enim vltra poſſibilitatem humanam. cilicio inſuper multo tẽpore vſus eſt: quouſq̄ occultũ eſſe potuit. in veſtibus paupertas ei ſemper placuit. ſordes vero nunq̄. Quarto in accuſatione. vt patet ex reſponſione quam fecit demoni de hereditate celeſti. quo iure illam obtinere crederet. Sicq̄ confuſus demon turpiter ab eo diſceſſit.

¶ Septimo beatus bernardus ſicut lucerna fulgoris illuiabit te o ſimplex ꝑ gr̃am. Sciendum q̄ inter doctores ⁊ diſcipulos incidit q̃ſtio. Quid eſt meli᷒: an q̄ doctores ſemꝑ doceant. an q̄ interdũ deſiſtant? Rñdent doctores q̄ nõ ſemꝑ debẽt docere propter duas leges. Una eſt diuina.

Prouer.xxiij. In auribus inſipientiū ne lo-
quaris: quia deſpicient doctrinā eloquij tui.
Alia eſt euangelica. Math.xv. Sine cauſa
colunt me docentes doctrinas hoīm. Reſpō
dent diſcipuli ꝙ meli⁹ eſt ꝙ doctores a do-
ctrina nō deſiſtant ꝓpter duas leges. Una
eſt diuina. Eccle.vi. Filij a iuuentute tua exci
pe doctrinā: ⁊ vſqꝫ ad canos inuenies ſapiē-
tiam. Alia eſt aplica.i. Thimo.iiij. Attende
tibi ⁊ doctrine inſta in illis. hoc eñ faciens ⁊
teipſum ſaluū facies: ⁊ eos q̄ te audiunt. Iu-
dex autē xp̄us dat ſententiam interlocutori-
am. dicens illud Ioh.viij. Si vos māſeritis
in ſermōe meo veri diſcipuli mei eritis ⁊ co-
gnoſcetis veritatē: ⁊ veritas liberabit vos.
Bernar. ſup cantica dicit ſic. O ꝙ cōpoſitū
reddit hoīem corporis ſtatum: ⁊ mentis ha-
bitū diſciplina. Ceruicem ſubmittit. ſupcilia
⁊ vultum cōponit. oculos ligat. cachīnos co-
hibet. linguam moderat. gulam refrenat. irā
ſedat. inceſſum format. hec ille. Beatus ber
nardus inter ſimplices ad verba ſua auidos
fulſit p magnā grām. Unde mater eius vidit
ſe in vtero geſtare catulum totum candidū:
in dorſo ſubruffum ⁊ latrantē. Ipſe eñ fuit
catulus inquātū lingua p̄dicatōnis ſue vul
nera petoꝝ ſanauit. fuit candidus inquantū
puritatem mētis ⁊ corporis ſeruauit. fuit ſub
ruffus inqntum igne zeli ſuccenſus fuit. fuit
latrans inquātum tyrānos redarguit ⁊ he-
reticos a grege dei cōpeſcuit. Zach.iiij. Ecce
candelabrum totum aureum: ⁊ lucerna eius
ſuper caput eius ⁊c.

Octauo btūs bernardus

ſicut lucerna fulgoris illumīabit te o laice p
prudentiam. Sciendū ꝙ inter laicos ⁊ re
ligioſos incidit qō. Quid eſt melius: an ſerui
re deo in ſeculo an in religiōe. Rn̄dent laici:
ꝙ melius eſt ſeruire deo in ſeculo ꝓpt duas
leges. Una eſt euangelica. Iohan.xij.c. Ego
lux veni in mundū vt omīs qui credit in me
in tenebris nō maneat. Non eñ veni vt iudi
cem mundū ſed vt ſaluū faciā mundū. Alia
eſt aplica.i.Io.i.c. Si aūt in luce ambulam⁹:
ſicut ipſe eſt in luce. ſocietatē habem⁹ adinui
cē: ⁊ ſanguis ieſu xp̄i filij eius emūdat nos
ab oī peccato. Rn̄dent religioſi ꝙ meli⁹ ē re
linquere ſeculū ⁊ ſeruire deo in religiōe ꝓpt
duas leges. Una eſt diuina. Luic.xxvi. Af-
fligetis aīas veſtras religione ꝑpetua. Alia
eſt aplica.i.Io.i.c. Si vis pfectus eſſe vade
vende oīa q̄ hēs ⁊ da pauperibus: ⁊ habebis
theſaurū ī celo: ⁊ veni ⁊ ſeq̄re me. Iudex aūt
xp̄us dat ſententiā interlocutoriā: dicens il-
lud Math.xix. Oīs qui reliquerit domū vel
fratres aut ſorores aut patrē aut matrē aut
vxorem aut agros aut filios ꝓpter nomē me
um centuplū accipiet ⁊ vitā eternā poſſidebit
Bern. in colloquio Simōis ad ieſum dicit.
Ecce nos reliquim⁹ oīa ⁊c. Bene petre ⁊ nō
ad inſipientiā tibi: qr exultauit vt gygas ad
currendam viā: nec currentem ſequi poteras
oneratus. Nonne vtilis cōmutatio ꝓ eo q̄ ſu
per oīa eſt oīa reliquiſſe. Qui reliquere diſpo
nis oīa: te quoqꝫ inter relinquenda numera
re memēto. imo vero maxime et p̄ncipaliter
abnega temetip̄m: ſi deſideras ſequi eū q̄ ex
inaniuit ꝓpter te ſemetip̄m. hec ille. Btūs
bernardus fulſit inter laicos quos ad religi-
onē cōuertit quadruplr. Primo inſpiratio
ne. ꝑpendens eū. nō eſſe tutū cohabitare ſer
penti fugā meditari cepit ⁊ ordinē ciſtercīe-
ſium extūc ingredi deliberauit. Secūdo rōe.
ſicut fratres ſuos carnales quos verbis ſalu
taribus ad religionē adduxit. Tertio opera
tione. ſicut pꝫ de Gerardo fratre ſuo in car-
cere poſito quē miracľoſe extraxit ⁊ ad ordīē
induxit. Quarto in demōſtratione. ſicut pꝫ
in quodā nūcio ab archiep̄o ad eū trāſmiſſo
q̄ viſa ſanctitate viri dei ſeculo valefecit. ⁊ or
dinem introiuit. Et ſic pꝫ ⁊c.

Nono btūs bernardus

ſicut lucerna fulgoris illumīabit te o religio
ſe p tēperentiā. Sciendum ꝙ inter paren
tes ⁊ filios incidit q̄ſtio. Quid eſt melius an
ꝙ filij ꝓpter obſequiū parentū remaneant ī
ſeculo. an eis derelictis religionē ingrediant
Rn̄dent parētes ꝙ melius eſt ꝙ filij rema-
neant in ſeculo ad obſequiū ipoꝝ ꝓpter du-
as leges. Una eſt euāgelica Math.xv. vos
dicitis. Quicūqꝫ dixerit patri vľ matri mun⁹
qōcūqꝫ. eſt ex me tibi ꝓderit ⁊ nō honorifica
bit patrē ſuū aut matrē ſuā ⁊ irritum feciſtis
mandatū dei ꝓpter traditionē vr̄am. Alia ē
aplica.i. Thi.v. Siqͥs aūt ſuoꝝ ⁊ maxime do
meſticoꝝ curā nō habet: fidē nō hꝫ: ⁊ eſt infi
deli deterior. Rn̄dent filij ꝙ meli⁹ eſt religio
nē ingredi ꝓpter duas leges. Una eſt euāge
lica. Mat.iiij. Illi aūt ſtatim relictis rhetib⁹
⁊ p̄re ſecuti ſunt ieſū. Alia eſt aplica. Heb.
xij. Pr̄es habuimus carnis noſtre quidē eru-
ditores: ⁊ reuerebamur eos: nō multomagiſ
obtpabim⁹ p̄ri ſpirituū ⁊ viuem⁹. Iudex aūt
xp̄us dat ſniam interlocutoriam dicēs illud

Math.viij. Seq̄re me ⁊ dimitte mortuos ſepelire mortuos ſuos. Bern̄. in quodã ſermõe dicit. Si q̇d religiõis oritur q̄cunq̄ꝫ reſiſtit. q̄cū q̄ꝫ repugnat. plane cū egyptijs ꝑuulos iſraelitici gñis necare conat̄. imo cum herode naſcentẽ pſeq̄tur ſaluatorẽ. hec ille. Beatus bernardꝰ nouitios carnalẽ affectū relinquere ſatagebat. Vñ dicebat eis. Si ad ea q̄ intus ſunt feſtinatis. hic foris dimittite corpa q̄ de ſeculo attuliſtis. Soli ſpūs ingrediant̄ caro nõ ꝓdeſt q̄cq̄. Religioſus. n. non dꝫ portare ad religionẽ corporalẽ voluntatẽ. vt. ſ. ꝓpter ventrẽ paſcendū ingrediatur. nec dꝫ portare corpꝰ. i. carnalẽ parentū amorẽ. Gen. xij. Egredere de terra tua ⁊ de co. tu. ⁊ de do. pa. ⁊c̄.

Decio btūs bernardus

ſicut lucerna fulgoris illumĩabit te o ꝓfeſſe ꝑ ſubiectionẽ. Sciendū ꝙ inter deuotos incidit q̄ſtio. Quid eſt meliꝰ an ſeruire deo ex ſola libertate an ex voti neceſſitate. Rñdent q̄daꝫ ꝙ melius eſt ſeruire deo ex ſola libertate ⁊ deuotiõe. ⁊ h̄ ꝓpter duas leges. vna eſt diuina. Eccle. xxxv. In oī dato hilarẽ fac vultū tuū. Da altiſſimo ſm̄ datū eiꝰ. ⁊ in bono aīo adinuentionẽ facito manuū tuarū q̄m̄ deꝰ retribuẽs eſt. ⁊ ſepties tm̄ retribuet tibi. Alia ẽ ap̄lica. ij. Cor. ix. Hilarẽ. n. datorẽ diligit deꝰ. vnuſq̄ſq̄ꝫ ꝓut deſtinauit in corde ſuo: non ex triſticia aut neceſſitate. Rñdẽt alij ꝙ meliꝰ ẽ ſeruire deo ex voto. ⁊ h̄ ꝓpter duas leges. Una eſt diña Eſa. xix. Colẽt eū in hoſtijs et muneribꝰ ⁊ vota vouebũt dño ⁊ ſoluẽt. Alia eſt ap̄lica. Ro. vi. Obediſtis aũt ex corde in eã formã doctrĩe in qua traditi eſtis. Iudex aũt xp̄us dat ſn̄iam interlocutoriã dicẽs illud Math. xij. Quicũq̄ꝫ fecerit voluntatẽ patris mei q̄ in celis eſt hic meꝰ frat̄ ſoror ⁊ mater eſt. Ber. li. de p̄cepto ⁊ diſpẽſatõe dicit ſic. Perfecta obediẽtia leges neſcit. terminis non artat̄: nec cõtenta anguſtijs ꝓfeſſiõis largiori volũtate fert̄ in latitudinẽ charitatis. ⁊ ad oĩe q̇ò iniungitur ſpontaneo vigore liberalis alacriſq̄ꝫ aĩmi cõmodū nõ ꝯſiderãs in infinitam libertatẽ extendit̄. hec ille. Btūs Bernardꝰ ꝓfeſſus virtutibꝰ ⁊ moribuſ. Seruauit em̄ in vita ſua tria ⁊ docuit: q̄ moriẽs dereliquit dicens. Tria vobis obſeruanda relinq̄: q̄ ego ꝓ viribꝰ obſeruaui. Nemini ſcandaluꝫ feci. Minus ſenſui meo q̄ꝫ alteriꝰ credidi. Leſus de ledente vindictam nūq̄ꝫ expetij. Ecce charitatẽ ⁊ hũilitatẽ ⁊ obedientiã vob̄ reliq̄. In his. n. tribꝰ ꝯſiſtit ſūma religiõis. ⁊ ſic pꝫ.

Undecimo btūs bernardus

ſicut lucerna fulgoris illumĩabit te o apoſtata ꝑ reuocationeꝫ. Sciendum ꝙ inter innocentes ⁊ penitentes incidit q̄ò. Quis magis obligat̄ deo. ⁊ quis recipit maiorẽ grãm a deo: an innocens an penitens. Rñdent innocentes ꝙ magis diligũtur a deo ꝓpter duas leges. Una eſt diuina. Iob. iiij. Recordare obſecro te q̇s vnq̄ꝫ innocens perijt. aut q̄n recti deleti ſunt. Alia eſt apoſtolica. Heb. vij. Talis decebat vt nobis eſſet pontifex. ſctūs innocens. impollutus. ſegregatꝰ a peccatoribus. ⁊ excelſior celis factus. q̄ nõ habet quotidie neceſſitatẽ. Quẽadmodum ſacerdotes prius ꝓ ſuis delictis hoſtias offerre deinde ꝓ populo. Reſpondent penitẽtes ꝙ magis diliguntur a deo ꝓpter duas leges. Una eſt euangelica. Luce. v. Nõ veni vocare iuſtos: ſꝫ pctõres ad pn̄iam. Alia eſt apoſtolica. Ro. ij. An ignoras q̄m̄ benignitas dei ad pn̄iam te adducit. Iudex aũt xp̄us dat ſn̄iam interlocutoriam: dicens illud. Luce. xv. Dico vob̄ ꝙ ita gaudiuꝫ erit in celo ſuꝑ vno peccatore pn̄iam agente: q̄ꝫ ſuꝑ nonagintanouẽ iuſtis q̄ nõ indigent pn̄ia. Bernardꝰ dicit. O felix penitentiū humilitas. O bona ſpes cõfitentium q̄ꝫ potens es apud oĩpotentẽ: q̄ꝫ facile vincis inuincibilẽ: q̄ꝫ cito tremebundū iudicẽ cõuertis in pijſſimū patrẽ. hec ille. Beatus Bernar. apoſtatas reuocauit ad pn̄iam ⁊ religionem. Patet de illo monacho q̄ ad ſeculū redierat vt luderet ad taxillos. cūq̄ꝫ oĩa amiſiſſet meritis beati bernardi ad religionẽ regreſſus deuotiſſimã egit ſuoꝝ peccatoꝝ penitentiam. Patet etiã de alio monacho ſibi ꝓpinquo quẽ ꝑ ep̄lam in imbre ſine imbre ſcriptam reuocauit ⁊c̄.

Duodecimo btūs bernardus

ſicut lucerna fulgoris illumĩabit te o tẽptate ꝑ exhortationẽ. Sciendum ꝙ inter timoroſos ⁊ ſecuros incidit q̄ſtio. Quid ẽ melius: an ꝙ ſeruiens deo ꝓbetur temptationibus: an ꝙ ꝓbetur cõſolationibꝰ. Rñdent timoroſi ꝙ meliꝰ eſt ꝙ ꝓbent̄ tẽptationibꝰ ꝓpter duas leges. Una eſt diña. Eccle. iiij. Fili accedens ad ſeruiturẽ dei ſta in timore ⁊ ꝓpara aĩam tuã ad tẽptationeꝫ. Alia eſt ap̄lica. Iaco. i. Btūs vir q̄ ſuffert tẽptationẽ q̄m̄ cū ꝓbatus fuerit accipiet coronã vite quã repromiſit deꝰ diligentibꝰ ſe. Rñdent ſecuri ꝙ meliꝰ eſt ꝙ ꝓbent̄ cõſolationibꝰ ꝓpter duas leges. Una eſt diña. ps. Cõſolationes tue le

ſificauerunt aīam meam. Alia eſt apoſtolica
Phil'.iiij. Omnia poſſum in eo qui me con⸗
fortat. Judex aūt xp̄us dat ſententiam inter
locutoriam dicens illud Luce.xviij Deſcen⸗
dit hic.ſ.publicanus iuſtificatus in domū ſu⸗
am ab illo.ſ pharifeo. Ber.in quodā ſermōe
dicit ſic. Fratres in hoc mūdo quaſi in cam⸗
po certaminis poſiti ſumus, et q̄ ibi dolores
aut plagas aut tribulationes nō ſuſcepit in
futuro glorioſus nō apparebit. hec ille. Be
atus bernardus temptatos cōſolationibus
⁊ orationibus refouebat. Cū em̄ quidam no
uitius temptatus diceret nunq̄ amplius letus
ero: vir dei ſic eū cōſolatus fuit. ⁊ ꝓ eo orauit
q̄ ille ait. Nunq̄ amplius triſtis ero. Etiaꝫ
cū quidam ruſticus diceret ſe habere cor fir⸗
mum ⁊ ſtabile in orōne. ⁊ ex hoc preſumeret
Bern̄.ait. Si dn̄icam orationē abſq3 vlla cor
dis vagatione finire poteris iumentū cui in⸗
ſideo ꝓrimus tibi tradam. Te autē adiuro vt
verum dicas. Vix dimidiā orationē dixerat.
⁊ ecce importuna cogitatio illū exagitat. an
ſellam cū iumento habere debeat. ⁊ hoc ip̄m
viro dei indicauit. ⁊ deinceps nō p̄ſumpſit.
Unde de eo pōt dici illud Prouer.xx. Lucer
na dn̄i ſpiraculum hominis hic p grām. tan⸗
dem per gloriam. Amen.

¶ In feſto ſancti Bartholomei apoſtoli
Sermo xlviij.

CRescit in templum ſanctuꝫ in dn̄o. Ephe ij ⁊ in epi⸗
ſtola p̄ntis ſolēnitatis. Apocali.
iij.ca. dicit. Qui vicerit: faciā illū colūnam in
templo dei mei: ⁊ foras nō egredietur amplius
⁊ ſcribam ſup eū nomē dei mei ⁊ nomē ciui⸗
tatis noue hieruſalem. Sup quo talem mo
ueo queſtionē. Utrū btūs bartholomeus p fru
ctuoſam fidei p̄dicationē creuerit in tēpli dei
edificationem. Ad iſtā q̄ſtionē r̄ndent duo
doctores noui teſti. Primus eſt beatus Au⸗
guſti. ſermone.v. de dedicatiōe eccl'ie: dicens
ſic. Quanta ſanctos apoſtolos debemus vene
ratione extollere. in q̄bus videmus eccleſie fū⸗
damēta cōſiſtere. Jdeo igit̄ magnanimitas
inuicta nomē ſortita eſt fūdamēti q̄a ſicut
fundamentū in p̄mo loco edificij ponit̄ ita p
eos p̄mitus religio xp̄iana initiū ſumpſit per
eos fides nouella ſurrexit: ⁊ quaſi ſupra mo
lem ſolidā vaſta firmitate conſedit. hec ille.
Secūdus eſt btūs theodorus in ſermōe huius
diei dicēs ſic. Vide bartholomeū lingue ara

tro rōnalia rura ſulcantē p̄adiſum ⁊ vineas
dn̄i plantantē ſiluas euellere ⁊ ſepeꝫ circūpo
nere. Sed reſpuūt egroti medentē orbi ma⸗
nuducentē naufragi gubernatorē. mortui vi
uificatorē. hec ille. Sciendū q̄ neceſſe fuit
vltra legē antiquā dari legē nouam propter
duodecim rōnes. Primo rōne iuſtificatio⸗
nis. Lex enim antiqua non iuſtificabat ho⸗
minem. Gal'.ij. Si data eſſet lex q̄ poſſet iu⸗
ſtificare xp̄s gratis mortuus eſſet. i. ſine cau
ſa. Jdeo dicit Johan.iij. Sicut Moyſes ex
altauit ſerpentem in deſerto: ita exaltari opor
tet filium hoīs: vt omīs qui credit in ip̄m nō
pereat. ſed habeat vitam eternā. Ex quo p3
q̄ lex noua iuſtificat ⁊ ſaluat. Secundo rō⸗
ne p̄fectionis. Sicut em̄ nō ſufficit homi q̄
ſit natus ad humane ſp̄ei cōſeruationeꝫ: ſed
oportet q̄ fiat vir etate perfectus: ita ad per
fectam ſalutem nō ſufficit ſtatus legis anti⸗
que in quo genus humanū aſſimilatur pue⸗
ro ſub pedagogo Gal'.iij. Sed oportet q̄ cō
ſtituatur ſub lege noua. in qua ſm̄ apoſtoluꝫ
genus electū aſſimilat̄ viro p̄fecto. q̄ de ſeip⸗
ſo dicit i. Corinth.xiij. Cum eſſem paruulus lo
quebar vt paruulus ⁊c̄. quando autē factus
ſum vir euacuaui q̄ erāt paruuli. Tertio ra
tione ꝓmiſſionis. Nam lex antiqua nō pro⸗
mittebat niſi caduca. Nā Exo.iij.ca quando
deus dedit legeꝫ moyſi ꝓmiſit regnū chana
neoꝝ. Lex autē noua ꝓmittit eterna. que in
exordio ſue predicationis xp̄s manifeſtauit.
Math.iiij. Penitentiā agite: appropinq̄bit
regnum celorum. Quarto rōne ꝓhibitiōis
Nam lex antiqua nō ꝓhibebat malum perfe
cte. quia ꝓhibebat ſolū manū i. iniuriam ex⸗
teriorem. Lex autem noua cohibet manuꝫ ⁊
aīm. vbi em̄ illa dicit ſolū. nō occides. nō me
chaberis iſta clamat. Qui viderit mulierem
ad cōcupiſcendū eā iaꝫ mechatus eſt in cor⸗
de ſuo. Et qui odit fratrem ſuū homicida eſt
Unde ſeruantibus legeꝫ antiquā ⁊ aſpernā
tibus nouā iuxta blaſphemiā pharifei xp̄us
dicit. Mathei.v. Niſi abundauerit iuſticia ve
ſtra plus q̄ ſcribarum ⁊ phariſeoꝝ nō intrabi
tis in regnū celoꝝ. Quinto rōne dilectiōis.
Nam lex antiqua eſt lex timoris quo homo
declinat a malo: vlterius non peccando Lex
autem noua eſt lex amoris. quo remittit̄ pec
catum perpetratū. Vn̄ Luce.vij. dicit chriſtus
de magdalena. Remittūtur ei peccata mul⸗
ta. quoniam dilexit multum. Jdeo Auguſti.
ꝯtra Fauſtū dicit ſic. Parua dr̄a legis ⁊ euā
gelij timor ⁊ amor. Sexto rōe aſſimilatōis.

In lege veteri patres antiqui aſſimilant aīa
libus terreſtrib⁹: patres vero noui teſtamenti
aſſimilant auibus celeſtib⁹. Vñ in parabo-
la de nuptijs. Mat. xxij. dicit Xp̄us. Venite
ad nuptias. ſ. celeſtes. q2 tauri mei occiſi ſūt. i.
pphete ꝛ patriarche veteris teſtamēti: quoꝝ
caput Abel: vltimus Jo͞hes baptiſta. Alti-
lia. i. patres noui teſtamēti. ſ. Xp̄s Stepha-
nus ꝛc. Septimo rōne inheſionis. Lex em̄
antiqua cōtinet nouā ꝛ noua cōtinet in vete
ri. Ezech. i. Rota erat in rota. q2 ſm̄ Greg.
ibidē eccl'ia erat in ſynagoga. Octauo rō-
ne ſaluatiōis. Lex em̄ antiqua nō ſatiat quē
admodū noua. q2 illa dat paleas ꝛ herbas:
iſta vero dat frumentū. Unde Cryſ. ſup il-
lud. Mar. iiij. Cum terra pducit ex ſe fructū
p̄mū fructificat herbā: deinde ſpicā: poſt ſpi-
cam frumentū ꝛc. dicit ſic. Per herbā intelli-
gitur genus humanū in ſtatu legis nature.
Per ſpicam ſtatus legis ſcripture. Per ḡnū
ſtatus legis gratie. de quo grano d2 Joh. xij.
Niſi granū frumenti. i. Xp̄s cadens in terra
id eſt in cruce. mortuū fuerit ipſum ſolū ma-
net. ſ. iuſtum ꝛ beatū. Sic aūt mortuū fuerit
ſ. redimendo. multū fructū affert. ſ. ſaluando
genus humanū. Nono rōne collatiōis. Lex
em̄ antiqua dat in lapide. lex noua. i. ſp̄us vi
te datur in corde. Ezech. xxxvi. Auferā a vo-
bis cor lapideū. ſ. legis āntique. ꝛ dabo vobis
cor carneum. ſ. legis gratie. ꝛ ſp̄m meum po-
nam in medio veſtri. i. ſpiritū ſctm̄. Decimo
rōne refectionis. Lex em̄ antiqua eſt lex one
roſa. lex aūt noua eſt lex ſuauis. Mat. xi. dic
Xp̄us. Venite ad me omēs qui laboratis ꝛ
onerati eſtis: ꝛ ego reficiam vos. tollite iugū
meum ſuper vos. i. legem nouā. iugū em̄ me
um ſuaue eſt: ꝛ onus meū leue. Undecimo
rōne p̄ntationis. Lex em̄ antiqua pphetizā
do in pphetis: figurando in figuris pmitte-
bat ventura. Lex autem noua preſentat pro
miſſa perfecta. illa in vmbra. iſta in veritate
Jlla pmittebat filium dei naſciturū: iſta pre-
ſentat xp̄m natum. paſſum. reſurrexiſſe. in ce
lum aſcendiſſe. Mar. vlti. Jlla fugit de egy-
pto tranſiens mare rubrum: iſta pertranſiēs
in ſanguine chriſti. Jlla colūna ignis ꝛ nu-
bis ducitur: iſta ſp̄u ſancto. Jlla ſuſcipit man
na de celo: iſta comedit corpus chriſti ſupra
celum. Jlla bibit aquam de petra: iſta aquā
de latere chriſti. Jlla tranſit per Jordanem:
iſta per baptiſmum. Jlla vadit ad patriam
terreſtrem vbi non diu durat: iſta ducit ad ce
leſtem perpetuā. Duodecimo ratione glo
rificationis. Nam ſtatus eccleſie dei ſm̄ Dy
oniſi. de eccleſiaſtica hierarchia. conſtituitur
in triplici ſtatu. ſcilicet in vmbra legis anti-
que. Jn luce gratie legis noue. Jn ſplendore
glorie future. Et ſicut perfectiſſimus eſt ſta-
tus glorie: ita perfectior eſt ſtatus gratie ꝙ
ſtatus legis antique. Hec enim mandabat
ſuos ad lymbum: iſta vero tranſmittit ad ce
lum. Jn cuius ſignum baptizato domino a-
perti ſunt celi ſuper eum ad inſinuandum ꝙ
celum merito ſue paſſionis aperitur baptiza
tis. Unde Stephanus primus martyr poſt
chriſtum non vidit ſe deſcenſurum ad lym-
bum: ſed aſcenſurum ad celum. Jdeo clama
uit Actuum. vij. Ecce video celos apertos:
ꝛ ieſum ſtantem a dextris virtutis dei. Be
atus Bartholomeus diligenter aduertens
tantam excellentiam noue legis ad chriſtū
acceſſit cuius ſe militem exhibuit: portans
inſignia eius in clypeo corporis ſui. ſcilicet
campum album per caſtitatem. Daniel. vij.
Veſtimentum eius candidum ſicut nix. Et
Tren. iiij. Candidiores niue nazarei eius ni
tidiores lacte. Portans in circuitu clipei ſui
liſtam rubeam: per corporis ſui paſſionem ꝛ
ſanguinis ſui effuſionem. Apocalip. vij. Vi-
di alterum angelum aſcendentē ab ortu ſo-
lis habentem ſignum dei viui. ſcʒ ſanguinis
conſperſionem in medio clipei. habens bul-
lam auream per caritatis ſplendorem. Joh.
xv. Hoc eſt preceptum meum vt diligatis in
uicem: ſicut dilexi vos. Fultus itaqʒ hoc cly-
peo annunciauit opera dei mirabilia. neceſſa
ria. terribilia. ꝛ glorioſa. Unde dicit pſalmi.
Annunciauerunt opera dei: ꝛ facta eius in-
tellexerunt. Mirabilia opera dei iam facta:
quoad paſſionem. redemptionem. reſurrectio
nem. aſcenſionem annunciauit. pſal'. Mira-
bilia opera tua: ꝛ anima mea cognoſcet ni-
mis. Et Daniel'. xiij. Placuit mihi predicare
ſigna eius quia magna. Et Thobie. xiij. Diſ
perſit vos inter gentes vt enarretis mirabi-
lia eius. Neceſſaria opera dei quoad iuſtifi-
cationes impiorum annunciauit. Eccleſiaſt.
xxxviij. Da locum medico: ꝛ non diſcedat a
te: opera enim illius ſunt tibi neceſſaria. Et
i. Regum. xix. Opera illius bona ſunt valde
Terribilia opera dei quoad punitiones ini-
quoꝝ annunciauit. vnde dicit ps̄. Dicite deo
ꝙ terribilia ſunt opera tua dn̄e. ſcilicet veni-
enti ad iudicium. Exodi. xxxiij. Signa faciā
que viſa ſunt ſup terram. ꝛ cernat ppl'us iſte
op⁹ dn̄i terribile. Glorioſa opa dei quoad glifi

ſationez iuſtoꝝ annũciauit. Eccle. xi. Glorioſa ⁊ inuiſa opera illius. Bern. q̄ glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei. Ibi᷑ vna erit ligua iubilatio indefeſſa vnus affectus. amor eternus. Patebit veritas. implebit charitas. ⁊ erit integra corporis ⁊ anime ſocietas. fulgebit ſicut ſol humanitas glorificata. angelorũ ⁊ hoim̄ vnũ erit gaudiũ. vnũ colloquiũ. vnũ conuiuiũ nõ languebit amor. nõ liquefiet dilectio. p̄ſentib⁹ oībus bonis: nulla erit dilationis afflictio. Hec ille. Ideo beatus Bartholomeus creſcit in templum ſanctum in dño.

Creſcit in tẽplum ſanctum in dño.

- Per conuerſionem.
- Per imitationem.
- Per aſſumptionem.
- Per predicationem.
- Per paſſionem.
- Per glorificationem.
- Per impetrationem.

Primo beatus bartholo

meus creſcit in templum ſanctum in dño per conuerſionez. Sciendum q̄ vt dicit ps Cõuertentur ad dñm vniuerſi fines terre. Conuerſio iſta fit ſeptez modis. Primo p̄ pudorem ⁊ erubeſcentiaz. Joel. ij. Sol cõuertetur in tenebras: ⁊ luna in ſanguinẽ. quia aīa quãdo cõuertitur ad dñm p̄ pudorem quẽ habz de peccato ſuo, ſol. i. ratio cõuertitur in tenebras. i. ad cõſiderationez ſuoꝝ petõꝝ ⁊ luna i. ſenſualitas in ſanguinem. i. ad cõfuſionem Roma. vi. Quem fructuz habuiſtis tunc in quibus nunc erubeſcitis. Secũdo per timorem ⁊ iuſticiam. pſal. Qui conuertit mare in aridam. quia ꝯſideratio amaritudinis diſtricti iudicij facit cor aridum ab humore peccati. Tertio per ſpem venie. Exo. xv. Miſit lignuz in aquas marath. que in dulcedinẽ verſe ſunt. quia cũ aīa cõſiderat paſſionẽ chriſti quam in ligno habuit: tunc affectiones eius amare cõuertũtur in ſpem diuine miſericordie. Quarto per amorem ſpiritualis leticie Joh. ij. Guſtauit aquã vinũ factum. quia lachryme amoris ſunt ſignum leticie ſpiritualis. ps. Vinũ letificat cor hominis. Quinto per dolorem cõtritionis ps. Qui cõuertit petram in ſtagna aquarum ⁊ rupem in fontes aquarum. quod fit cũ aīma obdurata cõuertitur ad deum per lachrymoſam cõtritionez

Sexto per ruborem cõfeſſionis. Job. xxiij. Lapis calore ſolutus in es cõuertitur. quia lapis eſt duricia anime peccatricis. es qd̄ eſt ſonorum deſignat ſonoritatem confeſſionis Calor eſt dolor in confitendo. Septimo p̄ laborem ſatiſfactionis. Daniel. iij. Fecit medium fornacis quaſi ventum roris flantẽ qd̄ fit cũ anima ꝯuertitur ad deũ p̄ equam ſatiſfactionem. Angelus ſignificat grām. fornax aīam peccatoris. ignis vehementiam tribulationis. refrigerium cõſolationem que plene ſatiſfacienti cõfertur. ij. Corinth. p̄mo. Sicut abundant paſſiones chriſti in nobis: ita per chriſtum abundat conſolatio noſtra.

Beatus bartholomeus ex nobilibus parẽtibus ortus ſ. rege indie diutino detent⁹ idolorum errore: tandem audita fama ⁊ ſanctitate ac miraculis ieſu xp̄i in Judeam venit: vbi ad xp̄m conuerſus ꝑpetuo ei adheſit: et magnam penitentiam p̄ peccatis ſuis egit.

Secundo beatus bartho

lomeus creſcit in templum ſanctuz in dño p̄ imitationem. Sciendum q̄ bartholome⁹ interpretatur filius ſuſpendentis aquas. Dicitur enĩ a bar qd̄ eſt filius ⁊ tholos quod eſt ſummitas: ⁊ moys qd̄ eſt aqua. inde bartholomeus i. filius ſuſpendentis aquas. i. dei. q̄ mentes doctorũ ſurſum eleuat: vt aquas doctrinarum inferius fundant. Et eſt nomẽ ſyrum: nõ hebreuz. per quod notatur dignitas eius. qua in filium dei adoptatus eſt. i. Theſſal. v. Omnes enĩ vos filij lucis eſtis: et filij dei nõ eſtis noctis neq̄ tenebraruz. quia hereditatem illã quã chriſtus naturaliter poſſidet nos per ip̄m velut filij adoptiõis participamus. ps. Tu es qui reſtitues hereditatez meã mihi. Et Roma. viij. Si filij ⁊ heredes heredes quidem dei: coheredes autẽ chriſti. Sicut aũt quis in poſſeſſionem terrene hereditatis octo modis põt introire: ita in poſſeſſionem celeſtis hereditatis octo modis põt introire, quibus modis poteſt in filium dei adoptari p̄ grām. Primo adoptatur quis in filium per vite puritatẽ ⁊ innocentiã. ij. Corĩ. vi. Immundũ ne tetigeritis: ⁊ ego recipiam vos et ero vobis in patrẽ: ⁊ vos eritis mihi in filios ⁊ filias. Tales enĩ qr expreſſe imitant̃ illũ filiuz naturalẽ q̄ eſt ſpeculũ ſine macula. Sapiẽ. vij. Merẽtur in filios adoptari Deutero. xiiij. Filij eſtote dñi dei veſtri. non vos incideris: nec facietis caluiciũ ſup mortuos. ſez per peccati corruptionez, per qd̄ fit inciſio ⁊ plaga grauis in aīma. ⁊ ſequitur. qm̄ populus ſanctus es dño deo tuo. Talibus enĩ cõpetit primus modus intrandi in poſſeſſionẽ

alicuius hereditatis.ſ.iure ꝓpinquitatis. Nu
meri.xxvij. Hereditas dabitur eis q̄ proximi
ſunt ei,eritq́ʒ hoc filijs iſrael ſanctū id eſt fir
mū lege perpetua. Incorruptio aūt facit ꝓ
ximū dei. Sapien.vj. Spiritusſanctus pro
pter ſuā mūdiciā in aīas ſanctas ſe trāſfert.
amicos dei ⁊ ꝓphetas cōſtituit. Hanc autē
vite mūdiciam aſſequitur homo per baptiſ
mū.i.Corinth.vi. Et hoc quod aliquādo fui
ſtis.ſ.peccatores. ſʒ abluti eſtis ſed ſanctifi
cati eſtis. Ad tales ergo iure ꝓpinquitatis
deuoluitur hereditas.ps. Nouit dn̄s dies i
maculatorū:⁊ hereditas eoꝝ ineternū erit.
Beatus Bartholomeus a xp̄o fuit bapti
zatus ſicut ceteri apl'i. Johan.xiij. Qui lotus
eſt nō indiget niſi vt pedes lauet. Et iterum
Jam vos mūdi eſtis. Poſt baptiſmū aūt ſer
uauit innocentiam vite. Cum em̄ Indi que
rerēt ab idolo ſuo aſtaroth. Quis eſt iſte bar
tholomeus.ait. Amicus eſt dei oīpotentis
⁊c. Etiam in die penthecoſtes accepit ſpm̄
ſanctum. Act.i. Vos aūt baptizabimini ſpū
ſancto. Secūdo adoptatur quis in filiū per
fidei cōſtantiā. Gal.iij. Oīs filij dei eſtis
per fidem in xp̄o ieſu. Talis em̄ meret introi
re in celeſtem hereditatē iure cōmutationis.
Quia enim fides eſt de his q̄ nō videntur.ſ.
de eternis. que autē videntur ſunt tēporalia.
ideo fides facit cōmutationem tēporaliū ꝓ
eternis.⁊ hoc per paupertatē voluntariam.
vt patet de Abraham. Hebre.xi. qui fide obe
diuit in locū ex re quē accepturus erat in he
reditatem:⁊ exinde neſciens quo iret. Et Ja
co.ij. Nonne deus elegit pauperes in h̄ mū
do diuites in fide ⁊ heredes regni qd̄ repro
miſit diligentibus ſe. De iſta cōmutatiōe di
citur Deutero.xviij. Non habebunt ſacerdo
tes ⁊ leuite partē ⁊ hereditatem cū reliquo iſ
rael.dn̄s em̄ ipſe eſt hereditas eoꝝ. Beatus
bartholomeus hanc ꝓmutationē fecit. Ma
thei.ix. Ecce nos reliquimus oīa ⁊ ſecuti ſu
mus te ⁊c. Cū em̄ filiam lunaticam regis in
die ſanaſſet:⁊ rex ei multa precioſa donaria
mādaſſet. mane ſequēti ī aurora clauſo oſtio
apparens regi ait. Cur me tota die cū auro ⁊
argento queſiuiſti. iſta munera ſunt neceſſa
ria his qui terrena requirūt. Ego nihil terre
num.nihil carnale deſidero:qui hec omnia ꝓ
pter amorem dn̄i mei Jeſu chriſti contempſi
⁊c. Tertio adoptatur quis in filium per vir
tutem ⁊ iuſticiam.i.Johan.iij. Omnis q̄ iu
ſticiam facit ex ipſo natus eſt. In hoc mani
feſti ſunt filij dei ⁊ filij dyaboli. Oīs qui non
eſt iuſtus non eſt ex deo. Talis enim iuſtus
meretur introire celeſtē hereditatē iure em
ptionis.ps. Juſti autē hereditabunt terram
⁊ inhabitabunt in ſeculum ſeculi ſuper eam.
Et Math.v. Beati qui eſuriunt ⁊ ſitiunt iu
ſticiam. Et Eſa.lv. Omnes ſitientes venite
ad aquas.ſ.celeſtis glorie, quia torrente vo
luptatis tue potabis eas. Et qui nō habetis
argentum ꝓperate ⁊ emite. Beatus bartho
lomeus iuſticie operibus intendit. quod eiꝰ
corporis diſpoſitio demonſtrauit. ſicut idolū
berith nomine ꝓteſtatū eſt dicens. Capilli
eius nigri ⁊ criſpi. caro eiꝰ candida. oculi grā
des. nares equales ⁊ directe. barba ꝓlixa. ha
bēs canos paucos. ſtatura equalis. collobio
albo.i.veſte longa ſine manicis. purpura ve
ſtitur. induitur pallio albo. qd̄ per ſingulos
angulos gemmas habet purpureas. Vigin
tiſex anni ſunt ex quo veſtes eius ⁊ ſandalia
nec veteraſcunt:nec ſordidant̄:ſicut nec filio
rum iſrael:quorum veſtimenta nō inuetera
uerunt.⁊ pedes eorum non ſunt attriti vt di
citur.ij.Eſdre.ix.c. Quarto adoptatur quis
in filium per compaſſionem ⁊ miſericordiā
Eccle.iiij. In iudicando eſto pupillis miſeri
cors:⁊ eris tu velut filius altiſſimi obediens
Talis enim miſericors meretur introire cele
ſtem hereditatem iure matrimonialis confe
derationis. Maritus em̄ debet habere par
tem hereditatis vxoris.⁊ econuerſo. Vn̄ ſm̄
legem non licebat viro vxorem de alia tribu
ducere:ne ad aliam tribum tranſiret heredi
tas. Numeri vlti. Qui ergo deſpōſauerit mi
ſericordiam filiam dei iuſtum eſt vt heredi
tatem percipiat. Eccleſi.xliiij. Illi viri miſeri
cordie ſunt:quorū pietates nō defuerunt:et
cum ſemine ipſorum perſeuerat bona heredi
tas. Beatus bartholomeꝰ miſericordie ope
ribus valde intentus fuit. Cum enim prece
piſſet idolo Aſtaroth vt demon inde exiens
idolum ipſū comminueret:ſtatim exiens om
nia idola templi per ſeipſum cōfregit:deinde
oratione fuſa ab apoſtolo omnes infirmi ꝓ
tinus curati ſunt.ps. Tibi derelictus eſt pau
per:orpha.tu eris adiutor. Conte.bra.pecca
⁊ mā. Quinto adoptatur quis in filium per
tribulationū tolerantiā. Hebre.xij. Quem
em̄ diligit dn̄s caſtigat. flagellat autem oēm
filium quem recipit. Quis enim filius quem
non corripit pater. q̄ ſi extra diſciplinā eſtis
cuius participes facti ſunt omēs. ergo adul
teri ⁊ non filij eſtis. Talis enim tribulatus ⁊
flagellatus acquirit hereditatē celeſtem ſcʒ

to ⁊ lancea. Hebre. vi. Non ſegnes efficiami
ni: verum imitatores eoꝝ qui fide ⁊ patien-
tia hereditabunt promiſſiones. Sic Abrahā
longanimiter ferens adeptus eſt repromiſſi
onem. Beatus Bartholomeus in aduerſi-
tatibus et tribulationibus ſemper eodē vul-
tu ⁊ aīmo letus ⁊ hilaris perſeuerabat. Act.
v. Ibant apoſtoli gaudentes a conſpectu cō
cilij. q. d. hi ſunt ⁊c̄. Sexto adoptatur quis ī
filium per orationis inſtantiam. Roma. viij.
Non enim accepiſtis ſpiritum ſeruitutis ite-
rum in timore: ſed accepiſtis ſpirituꝫ adopti-
onis filiorum in quo clamamus. abba pater
ſcꝫ orando. Talis enim inſtanter orans acq̄
rit hereditatem celeſtem ſolo deſiderio. p̄s.
Expecta dominū ⁊ cuſtodi viam eius: ⁊ exal
tabit te vt hereditate capias terram. Eſaie
lvij. Qui habet mei fiduciam hereditabit ter
ram ⁊ poſſidebit montem ſanctum meum.
Beatus bartholomeus flexis genibus cen
ties per diem orabat deum: ⁊ centies per no
ctem. Cum enim quidam demoniacus noīe
Seutius qui multo tempore obſeſſus fuerat
a demone clamaſſet. Apoſtole dei Bartho-
lomee incendunt me orationes tue Apoſto
lus ait. Obmuteſce ⁊ exi ab eo: ſtatimq̄ꝫ libe
ratus eſt ⁊c̄. Septimo adoptatur quis in fi
lium per deuotam obedientiam. Eccleſi. iiij.
Eris velut filius altiſſimi obediens. Et Ro
ma viij. Qui ſpiritu dei. i. voluntate dei agū-
tur hi filij dei ſunt Talis obediēs acquirit he
reditatem celeſtem per ſeruitij retributioneꝫ
Eccleſiaſti. xlv. Dedit dominus caleph for-
titudinem vt aſcenderet in excelſum terre lo
cum ⁊ ſemen eius obtinuit hereditatem. Vi-
derunt omnes filij iſrael ꝙ bonum eſt obſe-
qui ſancto deo. Beatus bartholomeus hu-
mili obedientia ſeruiuit deo. quoniāꝫ angeli
dei cum eo ambulabant qui nunq̄ꝫ eum fati
gari nec eſurire permittebant ſemper inten-
dens his que dei erāt quomodo impleret.

Octauo adoptatur quis in filium p̱ pacis
obſeruantiam. Mathei. v. Diligite inimicos
veſtros benefacite his qui oderunt vos. vt ſi
tis filij patris veſtri qui in celis eſt. Et iterū
Beati pacifici: quoniam filij dei vocabuntur
Talis pacificus acquirit celeſtem heredita-
tem ſola gratia ⁊ dono. pſal. Manſueti autē
hereditabunt terram ⁊ delectabūtur in mul-
titudine pacis. Beatus Bartholomeus oñ-
dit viam ſalutis cum periculo corporis ſui
inimicis Jeſu chriſti. Cum enim pontifices
templi idolo ſacrificarent cepit clamare de-
mon ac dicere. Ceſſate miſeri ſacrificare no-
bis ne peiora me patiamini. qui cathenis ig
neis ab angelis ieſu chriſti quem iudei cruci
fixerunt religatus ſum ⁊c̄. Et ſic patet.

Tertio creſcit in templuꝫ
ſanctum in domino per aſſumptioneꝫ. Quā
uis enim in domo dei alij electi ſint lapides
viui: ſituati ſm̄ eorum merita in ſuis locis.
Juxta illud Urbs beata hieruſaleꝫ dicta pa
cis viſio que conſtruitur in celis viuis ex la-
pidibus. Ephe. ij. In quo templo ⁊ vos coe
dificamini in habitaculum. dei in ſpiritu ſan-
cto. Apoſtoli tamen ſunt fundamēta huius
domus. Apocali. xxi. Et murus ciuitatis ha-
bens fundamenta duodecim. ⁊ in ipſis no-
mina duodecim apoſtolorum ⁊ agni. Tum
quia pre ceteris electis deo ſunt ꝓpinquio-
res per amiciciam. Johannis. xv. Jam non
dicam vos ſeruos: ſed amicos ⁊c̄. Tum quia
a ſole diuinitatis ſunt illuminatiores. Nume
ri. xiiij. Apparuit gloria domini ſuper tectū
federis. Inter quos fuit beatus Bartholo-
meus: quē chriſtus aſſumpſit ad duodecim
myſteria. Primo ad ſui ſequelam. Math.
xi. Ecce nos reliquimus omīa ⁊ ſecuti ſumꝰ
te ⁊c̄. Secundo ad diuinorum cognitioneꝫ.
Luc. viij. Uob datū eſt noſſe miſteriū regni
dei Et Johānis. xvij. Pater manifeſtaui no
men tuum hominibus quos dediſti mihi.
Tertio ad miraculorum operationeꝫ. Ma
thei x. Conuocatis ieſus duodecim diſcipu-
lis ſuis dedit illis poteſtatem ſpirituum im-
mundorum vt eijcerent eos et curarent om-
nem languorem ⁊ omnem infirmitatem.
Quarto ad euangelij predicationem. ibideꝫ.
Euntes autem predicate dicentes. quia ap-
propinquauit regnum celoruꝫ. Quinto ad
mundi perſecutionem. ibidem. Ecce ego mit
to vos ſicut oues in medio luporum Caue-
te autem ab hominibus. Tradent enim vos
in concilijs ⁊ in ſynagogis ſuis flagellabunt
vos. Sexto ad redemptiōis humane oſtē-
ſionem. Mathei. xvi. Cepit chriſtus oſtende
re diſcipulis ſuis. quia oporteret eum ire in
hieroſolimam ⁊ multa pati a ſenioribus ⁊c̄.
Septimo ad humilitatis exhibitionem. Jo
hannis. xiij. Si ego laui veſtros pedes domi
nus ⁊ magiſter: ⁊ vos debetis alter alterius
lauare pedes ⁊c̄. Octauo ad ſacri myſterij
celebrationem. i. Corinthi. xi. Hoc facite in
meam cōmemorationem. Nono ad peccātoꝝ
remiſſionem. Johannis. xx. Accipite ſpiritū

ſanctū: quoꝝ remiſeritis peccata remittūtur
eis. Decimo ad reſurrectionis xpi teſtifica
tionē. Act. iiij. Uirtute magna reddebant a
poſtoli teſtimoniū reſurrectiōis ieſu chriſti.
Undecimo ad aſcenſionis xpi cōprobatio
nem. Luce. xxiiij. Eduxit aūt eos foras in be
thaniā. ⁊ eleuatis manib⁹ benedixit eis. ⁊ fa
ctū eſt dum benediceret eis receſſit ab eis ⁊
ferebat̄ in celū. Et Act. i. Uidentib⁹ illis ele
uatus eſt ⁊c̄. Duodecimo ad ſpūſſancti re
ceptionē. Act. ij. Repleti ſunt omnes ſpiri
tuſancto: ⁊ ceperūt loqui varijs linguis ꝓut
ſpūſſanctus dabat eloqui illis. De btō autē
Bartholomeo d̄r ꝙ oīa preuidet: oīa nouit.
oīm gentiū linguas nouit ⁊ intelligit ⁊c̄.

Quarto btūs Bartholo
meus creſcit in templū ſanctū in dn̄o per pre
dicationē. Sciendū ꝙ btūs Bartholome⁹
a dn̄o ie[illegible]xpo miſſus eſt ad predicationem
Mar. vi. Euntes in mundū vniuerſum pre
dicate euangeliū omī creature. Unde beat⁹
Theodorus abbas ⁊ doctor precipu⁹ in ſer
mone hodierno dicit ſic. Beatus Bartholo
meus dū ad predicationē mitteret̄ a dn̄o au
diuit. Uade diſcipule meus ad p̄dicationē
exi ad pugnam, capax eſto periculoꝝ. Ego
paternū opus cōſummaui: primus teſtis fa
ctus. Uos qd̄ neceſſariū eſt implete. Imita
re magiſtrū tuū. emulare dn̄m tuū. Sangui
nem ſanguinib⁹ pone carnib⁹ carnem trade
queq; ꝓ te paſſus ſuſtinui patere. Arma ti
bi ſint benignitas in ſudoribus māſuetudo
inter maleficos, patientia in his q̄ pereunt.
Non reſultauit aplus: ſed vt famulus fidelis
dn̄i coacquieſcens precepto: ꝑgit gaudēs tā
ꝙ lux mūdi vt tenebroſos illuminaret. tanꝙ
ſal terre vt gentes inſipidas ſaliret. tanꝙ a
gricola vt ſpūalem culturā perficeret. hec ille
In hac em̄ predicatiōe quattuor fecit. Pri
mo habuit ſollicitudinē operationis. Unde
btūs Amb. in prefatione dicit ſic. Diſcipulis
xpi tui vnica diuinitate perſonaliter predicā
tibus trinitatē tuā mundo mirabiliter digna
tus es oſtendere maieſtatē. Inter quos bea
tiſſimū Bartholomeū magna virtutū prero
gatiua colendū. benigna tui ꝓſpectio ad po
pulū direxit longinquū: quē licet humana cō
uerſatione penitus remotū tibi tn̄ predicatio
nū augmēto meruit conſignare vicinum. O
quantis preconijs apoſtolum mirabilem ce
lebrandum: cui dum ad ſeminandum fidem
proximoꝝ corda non ſufficerent populorum
alacribus veſtigijs extremos terrarum fi
nes penetrauit indoꝝ. hec ille. Tres em̄ pro
uincias peragrauit. Unde btūs Theodorus
dicit ſic. Apoſtolus dei Bartholomeus pri
mū in lichaonia predicauit. poſtmodum in
india. ad vltimum in albano vrbe. ſ. maioris
armenie. hec ille. Tres em̄ dicunt̄ indie. Pri
ma que ad ethiopiam ducit. Secūda que ad
medos. Tertia que finem facit. ⁊ ad iſtam
prexit. Eſa. vi. Qui ſunt iſti qui vt nubes vo
lant. Secundo habuit amplitudinē religio
nis: quia demonū culturā deſtruxit ⁊ dei cul
tum ⁊ religionē ampliauit. Sicut autē dixit
btūs Auguſtinus libro de ciui dei. Tria ge
nera deoꝝ tradita ſunt. Unū a poetis. Alte
rum a philoſophis. Tertiū a principibus ci
uitatū. Hi autem dij nullo modo ſunt colen
di. Un̄ dicit pſal. Simulacra gentiū argen
tum ⁊ aurum opera manuū hominū. Simi
les illis fiant qui faciunt ea. Omnia autē
iſta genera deoꝝ beatus Bartholomeus de
ſtruxit. Unde Ambro. vbi ſupra. Templum
ingreſſus demoniacū effecit illico vt nullum
cultoribus demon preberet reſponſum. O ꝙ
ſublime ſanctitatis eius miraculū: dum anti
quū humani generis inimicū ſuū fecit in ni
hilum redigere ſimulacrum. O ꝙ digne exer
citui numerandus celeſti: cui⁹ vt miraculis fi
dē cōmēdaret certiſſimā angelus apparuit
ſupera delapſus ab aula. Is igit̄ cathenatū
demonem cunctis oſtendens deformē ſalu
tiferam ſaxo dn̄icam impreſſerat crucē. hec
ille. Tertio habuit plenitudinē dilectionis.
quia beneficia dn̄i ieſu pleniſſime cognouit.
dilexit ⁊ nunꝙ obliuioni tradidit. que etiam
regi Polemio mira claritate expoſuit oſn̄dēs
ꝙ noſtra redemptio facta eſt valde congrue
ter: potenter: iuſte: ac ſapienter, vt patet in le
gendis. Cum ergo eidē ſacramenta fidei pre
dicaſſet dixit regi ꝙ ſi baptizari vellet: deum
ſuum ligatum cathenis oſtenderet: qd̄ ⁊ fecit
Unde Ambro. vbi ſupra. Rex reginaq; ſi
mul baptizant̄ cum gente: vrbiumq; duode
cim accole te deum patrem corpore ſequunt̄
⁊ mente hec ille. Quarto habuit pulcritu
dinem intentionis. quia perſeuerauit in do
ctrina verbi dei vſq; in finem. Unde beatus
Theodorus vbi ſupra. Petrus apoſtol⁹ do
cet nationes: ſed ⁊ Bartholomeus conſequē
ter paria inueſtigat. Petrus operat̄ ꝓdigia
magna: ſed ⁊ Bartholomeus facit miracula
valida. Ad quot petr⁹ valet miſteria capaſcē
da: ad tot ſufficit Bartholomeus penetrāda

Equaliter fecundat eccl'iaꝫ. equa lāce habēt
cetera diuina cariſmata. Hic ex diuino duo⸗
denarij numero medius ab vtraqꝫ parte ſo⸗
num diuine ſermocinationis dat ſicut in cy⸗
thara armoniā. hec ille. Nam Math. x. Bar
tholomeus inter ap̄los numerat̄ ſextus. ſed
Act. i. numerat̄ ſeptimus, tanq̄ medius in⸗
ter eos. Et pꝫ ⁊c̄.

Quinto btūs Bartholo
meus creſcit in templū ſanctū in dn̄o per paſ
ſionē. Sciēduꝫ ꝙ paſſio beati Bartholo⸗
mei fuit valde ſimilis paſſioni xp̄i. Xp̄us nā
qꝫ fuit expoliatus flagellat⁹. crucifixus. ⁊ ſic
mortuus. Sic btūs Bartholomeus fuit fla⸗
gellatus. fuit crucifixus. fuit pelle ſua expoli⸗
atus, ⁊ ſic per capitis obtruncationē mortu
us eſt. Cant. v. Inuenerūt me vigiles qui cir
cueūt ciuitatē. percuſſerūt me. ſ. flagellando.
vulnerauerunt me. ſ. crucifigēdo ⁊ decollādo.
tulerunt palliuꝫ meū. ſ. me excoriando. Fuit
enī circūdatus penis vndiqꝫ ſ. ſurſum. quia
fuit decollatus. deorſum: q̄ fuit in cruce pedi
bus affixus. A dextris ⁊ a ſiniſtris: q̄ mani
bus in cruce fuit clauatus. Ante ⁊ retro: quia
fuit flagellatus. In toto corpore: q̄ fuit exco
riatus. Iſte eſt homo de quo dicit̄. Luce. x.
Qui ab hier'lm in Iericho deſcendit. ſ. quan
do xp̄s ipſum in mundū lunaticuꝫ ad predi⸗
candū miſit. qui incidit in latrones. ſ. gētiles
qui eū expoliauerunt excoriādo. plagas im⸗
poſuerūt flagellando ⁊ crucifigēdo. ⁊ ſemiui
uum reliquerūt decollando. Tunc enī fuit ſe
miuiuus relictus. q̄ quoad corpus fuit mor⸗
tuus: ſed quoad animā corā deo viuus. Un
de Ambro. vbi ſupra. Ad extremū vero tem
plorum delatu pontificuꝫ. Neophiti polemij
frater tyrannus beatum apoſtolum om̄imo
dis in fide conſtantem ceſum atqꝫ excoria⸗
tum acerrimam fecit ſuſcipere mortem. Qui
tamen mortis viriliter perferendo diſcrimen
glorioſi certaminis ad celeſte gaudium ſecū
reportauit triumphū. hec ille. Et btūs Theo
dorus vbi ſupra. Sanctus Bartholomeus
indis predicauit. qui ⁊ euangelium ſ̄m Ma
theum in propria eorum lingua eis tradidit
dormiuit in albano ciuitate magne armenie
crucifixus deorſum habens caput. Petrus
deorſum capite crucifigitur. Bartholomeus
poſtq̄ viuens excoriatus eſt capite plectit̄.
hec ille. Nam primo fuit crucifixus. deinde vi
uens excoriatus. tādem capite truncat⁹. Be
atus Bartholomeus fuit excoriatus ꝓpter
quattuor. Primo in ſignū feruide caritatis
Solent enī hoīes calore nimio eſtuantes de
ponere veſtimenta. ⁊ q̄ beatus Bartholo⸗
meus igne amoris plenus fuit ideo propter
chriſtum pellem depoſuit. Unde. i. Regum
xviij dicit̄ ꝙ Ionathas diligebat Dauid q̄ſi
animā ſuam. Nam expoliauit ſe tunica ſua ⁊
dedit eā dauid. Sic btūs Bartholome⁹ do⸗
no ſp̄uſſancti repletus diligebat xp̄m quaſi
animā ſuā. ꝓpter qđ nudauit ſe tunica ⁊ de⸗
dit eā Dauid quādo ꝓpter xp̄m excoriatus
fuit. Secūdo in argumentū maioris purita
tis. Solent enī rami arboꝝ quando excoriā
tur albiores apparere. Sic btūs Bartholo⸗
meus pelle mortalitatis exutus in anima ex
titit magis purus. Joel. i. Ficum meam de⸗
corticaui: nudans expoliaui eā. albi facti ſunt
rami eius. Tertio in ſpem future immorta
litatis. Solet homo libenter deponere veſtē
vetuſtam vt veſtem induat nouaꝫ. Baruch.
v. Exue te hieruſalem ſtola luctus ⁊ vexatio
nis. ⁊ indue te decore regio. Sic btūs Bar⸗
tholomeus libenter pellē mortalitatis exuit
q̄ ſe decorandū veſte imortalitis agnouit. i.
Macha. x. Juſſit rex expoliari Jonathā veſti
mētis ſuis ⁊ induit eū purpura. i. carne glo⸗
ſa: qđ erit in reſurrectiōe generali. Quarto
in odorē ſuauitatiſ. Solebat enī ſacerdos in
veteri lege. vt dr̄. Leuit. i. Pellē hoſtie detra⸗
here: igneqꝫ ſuppoſito ipſam in odorē ſuauiſ
ſimū dn̄o imolare. Sic ſctō Bartholomeo ē
pellis detracta: qui igne caritatis ſuccenſus
in odorē ſuauiſſimū eſt dn̄o imolat⁹. Sapi.
iij. Tanq̄ aurū in fornace ꝓbauit illos: ⁊ q̄ſi
holocauſti hoſtiam accepit eos. ⁊ ſic pꝫ.

Sexto btūs bartholome
us creſcit in templū ſanctū in dn̄o ꝑ glificā⸗
tionē. ſ. quoad aīam ⁊ quoad corp⁹. Quoad
gl'iam aīe. btūs Theodorus vbi ſup̄ dicit ſic
Nūc ğ aue o btē btōꝝ: ter btē Bartholomee
qui es diuine lucis ſplendor. ſctē eccl'ie piſca
tor rōnaliū piſciū periture capture. dulcis fru
ctus viuidi palmitis. vulnerator diaboli mū
duꝫ ſuo latrocinio vulnerātis. Gaudeas ſol
orbis terre: cūcta illuminans: os dei: lingua
ignita. ſapiā ꝓmens. fons iugiter ſanitates
emanans. qui mare meabilib⁹ greſſib⁹ ſancti
ficaſti qui terraꝫ purpureā tuo cruore feciſti.
qui ad celos cōmeaſti. vbi in medio diuine
aciei refulgens in ſplendore immarceſſibilis
glorie ſplendens. in exultatione iocūditatis
inſatiabilis gaudes. hec ille. Quoad gloriaꝫ

corporis dicit idem vbi ſupra. Proijciūt nā-
qꝫ in pelagus corpus ſanctū. Mota eſt igit
cum impetu de regionibus armenie archa cū
quattuor alijs alioꝝ martyrū archis: que ſi-
militer dū ſigna operarent cum ea fuerāt in
mari ꝓiecte. ⁊ per tantū ſpaciū maris quat-
tuor his precedentibꝰ ⁊ tanꝗ miniſtris ob-
ſequiū quodāmodo apl'o faciētibꝰ venerunt
in partes ſcicilie in inſulā que liparis noiat.
ſicut epo hoſtienſi qui tunc aderat reuela-
uit. Venit ad pauperculā theſaurus ditiſſimꝰ
venit ad ignobilem precioſiſſima margarita
venit ad meſtiſſimā ſplendiſſimū luminare.
Suſceptus eſt igit cū multis hymnis: laudi-
bus ⁊ candelis. ⁊ templum ſibi magnifice fa-
bricat. hec ille. Et ſic pꝫ ⁊c̄.

Septimo btūs bartholo-
meus creſcit in templū ſanctū in dn̄o per im-
petrationē. Vn̄ btūs Theodorus vbi ſupra
dicit ſic. Poſtq̄ btūs apoſtolus migrauit ex
hoc mundo neglexit occiſores: ſed inuitabat
miraculis perditos. ⁊ ꝓdigijs admittebat ad-
uerſos. hec ille. Deus eīm glorificauit ipſuꝫ re-
ſpectu noſtri quadrupliciter. Primo qꝛ fa-
ctus eſt aduocatus peccatoꝝ. Sicut ipſe cui-
daꝫ deuoto ſuo apparuit dicēs. Deus ꝑ mul-
tum tempus noſtris precibus ⁊ meritis po-
pulo huic pepercit. Secūdo liberator deuo-
toꝝ. ſicut pꝫ in magiſtro quē ab inſidijs dia-
boli liberauit. Tertio condēnator reprobo-
rum. ſicut patet in Federico imperatore qui
eiꝰ corpus de loco ſuo mouere voluit. Quar-
to reprobator munerū iniuſtoꝝ. ſicut patꝫ in
muliere que oleum iniuſte acquiſitū in lam-
padeꝫ ſancti Bartholomei infundere voluit
ſed nequiuit. Multis alijs miraculis choruſ-
cat. hic per gratiā. in celo ꝑ gl'iam. Amen.

In feſto btī Auguſtini epi. Sermo. xlix.

Hic iſte effulſit in tē-
plo dei. Eccl'. l. ⁊ in ep'la preſent-
ſolēnitatis. Paulinus in qua-
dam ep'la dicit ſic. O beatiſſime Auguſtine
vere ſal terre quo ꝓcordia noſtra vt poſſint
ſeculi errore vaneſcere condiūtur. O lucerna
digne ſuper candelabrum eccleſie poſita: que
late eccleſiaſticis vrbibꝰ de ſeptiformi ligno
paſtum oleo leticie lumen effundēs. denſas
licet hereticoꝝ caligines diſcutis ⁊ lucem ve-
ritatis a confuſione tenebrarum ſplendore
clarifici ſmonis enubilas hec ille. Sup quo
verbo moueo talem q̄onem. vtrum eccleſia-
ſtica hierarchia ſplendidior fuerit ex btī Au-
guſtini miraculoſa conuerſione ꝙ angelica
hierarchia ex primi angeli gratioſa perfectio-
ne. Ad iſtam queſtionem reſpondent duo
doctores eccleſie. Primus eſt Petrus Da-
mianus in quodam ſermone dicens ſic. Ipe
eſt Auguſtinus vir beatiſſimus: nobilis ge-
nere: ſed nobilior moribus. ſpiritu ſuperbie
pauperrimus. miſericordie affluens viſceri-
bus. miſerorum conſolator mirificus. chriſtū
crucifixuꝫ ſequens nudus mundo crucifixus
in cuius ore non eſt inuentus dolus. a ſum-
mo ſacerdote ſacerdos preelectus. ſe illi ho-
ſtiam viuam inceſſanter offerens in ipſo fon-
te pietatis ſuis affluenter lachrymis ab om̄i
rubigine vicioꝝ immaculatus. nunc ſanctoꝝ
preſulum ſtola indutus coronam martyriꝫ
multiplici labore cōſecutus. apoſtoloꝝ colle-
gio meritis ⁊ gratia coequatus. ſummus dei
nūcius: archangeloꝝ beatitudini conſociatꝰ
eterni regis thalamo ꝓ cuiꝰ amore ſeſe mor-
tificauerat ⁊ ad eius ſolam viſionem eſtuan-
ti deſiderio peruenire deſiderabat perpetuo
locatus opere ⁊ verbo regiam viā inſinuās
quibuſcūqꝫ hominibus. hec ille. Secūdus eſt
Caſſiodorus in ꝓlogo ſuper pſalterium di-
cens ſic. Eſt eīm facundiſſimus pater Augu-
ſtinus litterarum omniū egregius magiſter
⁊ qđ in vbertate rarum eſt. cautiſſimꝰ diſpu-
tator. Decurrit qppe tanꝗ fons puriſſimus
nulla fece pollutus: ſed in integritate fidei ꝑ-
ſeuerans neſcit hereticis locum dare vnde ſe
poſſint vlla colluctatione defendere. Totus
catholicꝰ: totus orthodoxus inuenit: ⁊ in ec-
cleſia dn̄i ſuauiſſimo nitore reſplendens ſup-
ni luminis claritate radiat. hec ille. Sciēdū
q̄ licet in om̄i opere dei reluceat iuſticia ⁊ mi-
ſericordia: tamē ꝓncipalior eſt miſericordia
ꝓpter quattuor. Primo ꝓpter gl'ioſam per-
fectionē Nam ſicut forma eſt nobilior mate-
ria: puta aīa ꝙ corpus: ita pars eſt nobilior
⁊ ꝓncipalior. Vn̄ aīa eſt ps ꝓncipalis in ho-
mine. Eodē modo in naturalibus: pars que
tenet locū forme ad effectum ꝓducendū eſt
nobilior ⁊ principalior ꝙ ſit pars que tenet
locū materie: vt patet de ſole q̇ in generabili-
bus rebus tenet locuꝫ forme quaſi pater. ter-
ra vero tenet locum materie velut mater. vn̄
ſicut pater ⁊ ſol ſunt nobiliores ad generatio-
nem: ita ⁊ principaliores. Nunc autem deus
eſt nobiliſſimus actor ⁊ operator. homo ve-
ro eſt ſubiectū in quo agit qui tenet locū ma-
terie. ⁊ huic homini conuenit. diuina iuſticia

vt ſibi proportionabiliter tribuat naturalia. Deus autem tenet locum forme. ſ. miſericordie qua mouet̃ aduerſus hominẽ. Unde ſicut ſol eſt principalior in generatione: ſic miſericordia eſt principalior in diuina operatione. eo ꝙ attendit̃ penes deum inchoatiue: q̄ ſit diuina iuſticia que attẽditur penes hominem determinatiue. Unde Jaco. ij Miſericordia ſuperexaltat iudicium. Glo. i. preeminet in iudicio: quia licet deus ſit tantũ iuſtus quãtum pius: tamen magis relucet in iudicio ſuo miſericordia q̄ iuſticia. quia eſt velut agens potentior ad agendum per miſericordiam: q̄ ſit homo velut patiens ad ſuſcipiendum iuſticiam. Unde clamat pſal. Miſerationes eius ſuper om̄ia opera eius. Nec mirum: quia quod eſt proprium alicui excedit om̄ia alia minus propria ⁊ accidentia. vt patet de homiẽ: qui cum ſit animal rationale. eius proprie proprium eſt rationale. Unde magis proprie conuenit ei vti ratione q̄ reſibilitate ⁊ alijs ꝓprietatibus ⁊ accidentibus Similiter licet deus ſit iuſtus ⁊ miſericors ⁊ multas alias habeat proprietates optimas tamen ſuper om̄ia opera ſuavtitur miſericordia. Unde Grego. in oratione dicit. Deus cui proprium eſt miſereri ſemper ⁊ parcere.

Secundo propter miraculoſam dei operationem. Licet enim in miraculis reluceat dei om̄ipotentia: tamẽ magis relucet diuina miſericordia qua mouetur ad miracula faciẽda Deus em̄ preuidens in nobis miſeriã ignorantie infidelitatis atq̃ malignitatis volẽs nos reducere ad felicitatem per doctrinaꝫ ⁊ bonos mores: nobis prepoſuit viros optimos veteris ac noui teſtamenti: quorum doctrinam ⁊ exempla vt acceptaremus tanq̄ a deo tranſmiſſa. voluit ipſos facere diuinas operatiões i. miracula. quibus moueremur ad acceptandum ipſoꝝ doctrinam ⁊ ad imitandum exempla: q̊ em̄ miſericorditer deus oſtenderit ſuam om̄ipotentiã per miracula: vt educeret populũ ſuũ de miſeris ſeruitud. Patet. Nam vt populus hebreꝰ Moyſi crederet: manus eius polluit̃ ⁊ ſanat̃. Ut eius vitaꝫ imitet̃ reſplenduit facies eius ſicut ſol. Ut pharao populũ dimittat. dat p Moyſen decẽ principales plagas. Ut ſciat viã eundi ad terram ꝓmiſſionis dat̃ colũna ignis. Ut non videat̃ ab inimicis nec eſtu affligat̃ datur colũna nubis. Exo. xiij. Ut nõ pereat fame datur mãna de celo. Exo. xvi. Ut eius appetitus delectetur pluit ſuper eos ſicut puluerem carnes. ibidem. Ne aquis deficientibus ſiti affligat̃: educit̃ ei aqua de petra abundãter. Exo. xvij. Ut non capiat̃ ab inimicis carens nauibꝰ ad tranſfretandũ mare ſibi diuiditur. Exo. xiiij. Ut populus egypti ipſum non inſequat̃ ⁊ moleſtuꝫ mare coniungitur ⁊ egyptus ſubmergitur ibidem. Ut non perueniat ad nuditateꝫ veſtimenta ⁊ calciamenta xl. annis nõ ſunt vetuſtate attrita. Deutero. xxix. Ut poſſit exire deſertũ iordanis ei diuidit̃. Joſue. xiij. Ut terram ꝓmiſſionis poſſit intrare ⁊ ĩhabitare. xxxij reges debellauit. Joſue. xij. Tandem vt genus humanũ educeret de hoc ſeculo per miracula miſericorditer ſicut eduxit populũ de egypto: multiplicauit miracula in nouo teſtamẽto. In creaturis intellectualibꝰ demonia expellendo. In creaturis celeſtibꝰ noctẽ illuminãdo naſcens. diem obſcurãdo moriẽs. In elemẽtis: vẽtis imperando: mare ſedando. in terra mortuos ſuſcitãdo. ſpm̄ ſanctũ in ſpecie ignis mittẽdo. In creaturis rõnalibus infirmos ſanãdo. ignaros doctorando. impios cõuertendo In creaturis irrõnalibus cuiuſcũq̃ generis. In quibus om̄ibꝰ miraculis licet nobis manifeſtet ſuam oĩpotentiã: tamen principalior eſt ſua miſericordia qua motus fuit ad faciẽdũ miracula. ſ. vt nos miſericordit̃ educeret ab iſta miſeria.

Tertio ꝓpter virtuoſam cõſcationẽ. Licet em̄ deus oſtenderit ſuam om̄ipotẽtiam dando virtutes gratuitas ſanctis patribus veteris ⁊ noui teſtamẽti: tñ hoc fecit magis miſericorditer ꝓpter nos. vnde vt nobis ꝓponeret fidẽ ſine qua impoſſibile eſt placere deo. Heb. xi. Dedit fidem quaſi fontẽ. naꝫ oẽs fidei aquã biberũt: ⁊ eã repoſuit in patribus veteris ⁊ noui teſtamẽti. Ut aũt veluti p cõductũ poſſemus potare dedit eis ſmonẽ ſapiẽ. qua ſapiã nos docerẽt archana diuina Ut aũt iſta diuĩa poſſemꝰ cape ⁊ intelligẽ vaſa tribuit ad bibẽdũ dũ eis dedit ſmonẽ ſciẽ. p quã ſciaꝫ q̃ eſt cognitio creaturarũ tanq̄ p viſibilia dãdo nob̃ exẽpla ducerẽt nos ĩ cognitionẽ inuiſibiliũ. Ut ãt hãc aquã fidei. ſapiẽ ⁊ ſciẽ poſſent oĩbꝰ effundẽ ⁊ oẽs poſſent bibẽ auribꝰ ⁊ mẽte dedit eis donũ liguarũ q̊ dono oẽm loq̄bant̃ linguã ⁊ ydiomata ⁊ oẽs intelligebãt ⁊ itelligẽdo bibebãt. Ut v̓o hãc aquã bibẽtes delectabiliꝰ degustarẽt dedit eis iterp̃tatõꝫ ſmonũ. q̃ iterp̃tatõe hoĩes intelligerẽt clariꝰ ⁊ delectarẽt̃ dulciꝰ. vt v̓o hoĩes mũdi acceptarẽt hãc doctrinã aquã clariſſimaꝫ a deo nob̃ ĩfuſã: dedit eis teſtimõia diuĩa. ſ. ꝓphiaꝫ

qua p̄dicebāt futura. diſcretionē ſpūum. qua
ꝓnunciabant occulta cordiū. grām ſanitatū
qua curabāt inſanabiles infirmitates. virtu
tum grām. qua opabātur mira mortuos ſuſ⸗
citando ⁊ ſigna de celo dando. Et hec oīa de⁹
opatus eſt ſm̄ ſuā oīpotentiam, nō aliunde
motus niſi ꝑ ſuaꝫ miām. qua vnicuiqꝫ dedit
manifeſtationē ſpūs ad vtilitatē miſeroꝝ. i.
Coꝛ. xij. Et ſic diuina mīa eſt magis nobis
ad cōfidentiā ꝙ iuſticia ad timorē. Quar⸗
to ꝓpter grōſam cōuerſionē. Nam Grego. ī
collecta dicit ſic. De⁹ qui oīpotentiā tuā par⸗
cendo maxime ⁊ miſerādo manifeſtas, quia
ſcꝫ dū pctā remittit oñdit ſe poſſe: ⁊ magnā
oñdit potentiā dum hoīem remouet a miſe⸗
ria culpe ⁊ ipſum ꝓmouet ad felicitateꝫ. In
quolibet eñi peccato mortali tres miſerie cō
tingunt peccatori. Prima eſt macula, q̇a ꝑ
peccatū expellitur ſplēdor gratie ⁊ nitor vir⸗
tutum quē ſolus deus poteſt refundere.

Secunda eſt deordinatio hoīs in naturali
bus dum rō ꝑuertitur a deo q̄ ſolum per deū
poteſt iterum cōuerti. Tertia eſt reatus pe⸗
ne eterne, etiam tranſeūte actu peccati: quaꝫ
penam ſolus deus pōt remittere. Cum autē
per ſuam miām mouetur ad iuſtificandū pec
catorem: manifeſtat ſuā omīpotentiam. quo
niam vt auguſtin⁹ dicit. maius eſt peccatorē
iuſtificare: ꝙ celum ⁊ terrā creare. Ratio eſt.
quia celum ⁊ terra ſunt creata ad generatio⸗
nem corporaliū ⁊ conſeruationem. Impius
autē iuſtificatur ad fruitionē ſupnaturalium
Generatio autē cauſata a celo ⁊ terra ceſſa
bit: ſalus autē iuſtoꝝ in eternum ſtat. Unde
ꝙto maius bonū eſt deus poſſeſſus eterna⸗
liter ꝙ generatio corporalium tēporaliter: tā
to maius eſt impium iuſtificare ꝙ celū ⁊ ter
ram creare. Ex quo patet ꝙ maius eſt opus
diuine mīe ꝙ diuine iuſticie. Beatus augu
ſtinus in adoleſcentia ſua infectus erat qua
druplici vicioꝝ macula. Primo errore infi
delitatis. quia in ſectā manicheoꝝ q̇ xp̄m fā
taſticum fuiſſe affirmāt. ⁊ carnis reſurrectio
nem negant incidit. ⁊ in ea ꝑ annos nouem
dū adhuc adoleſcens eſſet in ſua ciuitate car
thaginenſi ꝑmanſit. Ad has etiā nugas per
ductus eſt vt arborē fici plorare diceret cum
ab ea ficus vel foliū decerpitur. Secūdo er⸗
rore phīce vanitatis. Un̄ in libro cōfeſſionū
ipſe dicit ſic. Inſtitui aīm intendere in ſcrip⸗
pturis ſacris: ſed viſa eſt mihi ſcriptura indi
gna quā tulliane dignitati cōpararē. tumor
enim mentis fugiebat modū eius. Illa autē
erat q̄ creſceret cū paruulis: ſed ego dedigna
bar eſſe paruulus ⁊ tumid⁹ faſtu mihi gran⸗
dis videbar. Hec ille. Tertio errore terrene
cupiditatis. Nam de carthagine romam ⁊ de
roma mediolanum perrexit. vt rhetoricā vē⸗
deret ⁊ ſue cupiditati ſatiſfaceret. Unde ipſe
ait vt ſupra. Docebam artem rhetoricam et
victorioſam loquacitatem. victus cupiditate
vendebam. Quarto errore carnalis volup⸗
tatis. Unde ipſe ait vbi ſupra. Exalabāt ne
bule de limoſa concupiſcentia carnis ⁊ ſcate
bra pubertatis: ⁊ obnubilabant cor meū vt
nō diſcerneretur ſerenitas dulcedinis a cali⸗
gine libidinis. hec ille. Ab his erroribus pur
gatus Auguſtinus magna miſericordia dei.
Unde ipſe ait vbi ſupra. de deo loquēs. Cuꝫ
te primū cognoui reuerberaſti infirmitatem
aſpectus mei: radians in me vehementer: et
cōtremui amore ⁊ horrore. ⁊ inueni me lon⸗
ge eſſe a te in regione diſſimilitudinis tanꝙ
audirem vocē tuā de excelſo cibus ſum gran
dium: creſce ⁊ mādiucabis me. nec tu me mu
tabis in te ſicut cibum carnis tue: ſed tu mu⸗
taberis in me. hec ille. Primus aūt angelus
ſua ſupbia ꝓiectus fuit de celo. ps. Deieciſti
eos dum alienarent̄. Unde angelicā hierar⸗
chiam cōturbauit. Apocalip. xij. Factū eſt ꝓ
lium magnū in celo ⁊c. Beatus vero augu⸗
ſtinus ſua miraculoſa conuerſione eccleſia⸗
ſticam hierarchiā ſublimauit. Unde Hiero⸗
nymus in libro de duodecim doctoribus di⸗
cit ſic. Auguſtinus ep̄us volans ꝑ montium
cacumina quaſi aquila: ⁊ ea q̄ ſunt in montiū
radicibus nō cōſiderans multa celoꝝ ſpacia
terrarumqꝫ ſitus ⁊ aquarum circulum claro
ſermone ꝓnunciat. Hec ille. Ergo ſic iſte ef⸗
fulſit in templo dei.

¶ Sic iſte effulſit in templo dei.

- Per conuerſionem.
- Per imitationem.
- Per exhortationem.
- Per dilectionem.
- Per ſapientiam.
- Per prouidentiam.
- Per vigilantiam.
- Per refulgentiam
- Per diligentiam.

¶ Primo beatus Auguſti⸗
nus effulſit in templo dei per cōuerſionem.

Sciendum ꝙ ad ꝯuerſionē noſtrā ꝑncipa
liter duo nos mouent. ſ. ꝓſperitas ⁊ aduerſi
tas. Prouer. i. Uocaui ⁊ renuiſtis: extēdi ma

num meā:⁊ nō fuit qui aſpiceret. Quia vero
btūs Auguſtinus nō cōuertebat̄ per bñficia
dei, ſicut in libro confeſſionū dicit. Heu mihi
ꝙ excelſus es in excelſis: ꝙ ꝓfundus in pro
fundis: ⁊ nunꝙ̄ recedis: ⁊ vix redimus ad te
⁊c̄. Ideo immiſſis flagellis cōuerſus eſt ad
dñm. Unde ſubdit. Uocaſti ⁊ clamaſti ⁊ ru
piſti ſurditatē meā. choruſcaſti ⁊ ſplenduiſti
⁊ fugaſti cecitatem meaꝫ: fragraſti ⁊ duxiſti
ſpm̄: ⁊ anhelo tibi. guſtaui: ⁊ eſurio ⁊ ſitio te.
tetigiſti me ⁊ exarſi in pacē tuā. hec ille. Fuit
autē flagellatus quattuoꝛ vicibus ſicut in li
bꝛo cōfeſſionū ipſe refert. Primo ſtomachi
doloꝛe. Cum em̄ adhuc iuuenis eſſet ⁊ nōdū
baptiʒatus: graui toꝛquebat̄ ſtomachi dolo
re ⁊ pene appetituꝫ amiſiſſet: ſed pia mater
eius vouit ꝙ baptiʒaret̄: ⁊ ſanat⁹ eſt. pater
tamen ꝓhibuit ne baptiʒaret̄: ne iteruꝫ feda
retur. Secundo coꝛpoꝛis languoꝛe. Cū em̄
fuiſſet Romā validā incurrit egritudineꝫ. ⁊
hoc mater neſciebat: qꝛ ſi hoc vulnere ferirēt
nunꝙ̄ coꝛ eius ſanaret̄. Tertio dentiū hoꝛ-
roꝛe. Nam in primoꝛdio ſue cōuerſionis taꝫ
valido doloꝛe dentiū toꝛqueri cepit. vt ad cre
dendā opinionē Coꝛnelij philoſophi ducere
tur q̇ ſummū bonū aīe in ſapientia. ſummū
vero bonū coꝛpoꝛis in nullū ſentiēdo doloꝛē
poſuerat. Tam vehemēs autē ille doloꝛ fuit
ꝙ etiā loquelā amiſit. Unde in tabulis cere-
is ſcripſit vt om̄es ꝓ eo oꝛarent. Ipſe auteꝫ
cū alijs genua flexit ⁊ ſtatim ſanatū ſe ſenſit
Quarto moꝛtis pauoꝛe. Cum em̄ quidā a-
micus eius obijſſet: illius moꝛte coꝛ Augu-
ſtini adeo cōturbatū eſt vt quicq̇d aſpiceret
moꝛs ei videret̄. Naꝫ ſe ſemimoꝛtuū eſtima
bat. Propter illa flagella cōuerſus eſt ad do
minū quattuoꝛ modis. Primo per verā cō
tritionē. Nam ſub quadā arboꝛe ſe ꝓiecit ⁊
dimiſit habenas lachꝛymis. ⁊ ꝓruperūt flu-
mina ex ocul̄ ei⁹: ⁊ acceptabile ſacrificiū deo.
⁊ iactabat voces miſerabiles ⁊ ploꝛabat a-
mariſſima ꝯtritōe coꝛdis ſui. Secūdo ꝑ pu
rā ꝯfeſſionē. vñ deo ꝯfitebat̄ dicens. Recoꝛ
dari volo trāſactas feditates meas: nā amo
re amoꝛis tui illō̄ facio recolēs vias meas ne
q̇ſſimas. vt tu dulceſcas mihi dulcedo nō fal
lax. dulcedo felix ⁊ ſecura. Nō ſoluꝫ aūt de h̄
ſe accuſabat: ſ; etiā de minimis: ſicut de eo ꝙ cū
puer eēt ad pilā ludebat. ⁊ ad ſcholas nō niſi
violēter ire volebat. ⁊ ꝙ fabulas poetarū ni-
mis libēter legabat. Et ꝙ Didonē ex amoꝛe
moꝛtuā flebat. ⁊ ꝙ in ludis pueroꝝ fraudulē
tas victoꝛias exercebat. Et de q̄dā arboꝛe piri
a qua pira furat⁹ fuerat. Tertio ꝑ plenā ſa-
tiſfactionē. ſ. ꝑ ieiunia. oꝛ̄ones ⁊ elemoſynas
coꝛꝑales ⁊ ſpūales, docēdo indoctos. vñ dꝛ
de eo. Poſt moꝛtē mr̄is reuerſus ē Auguſti
nus ad agros ꝓꝑꝛios: vbi cū amicis ieiunijs
⁊ oꝛ̄onib⁹ vacās ſcribebat libꝛos ⁊ docebat
indoctos. Quarto ꝑ ſincerā affectionē. cuꝫ
em̄ tria a mūdanis hoīb⁹ appetant̄. ſ. diuitie
delicie ⁊ honoꝛes. Uir iſte ſcūs tāte ꝑfectōis
extitit ꝙ diuitias contēpſit. honoꝛes reſpuit
voluptates abhoꝛruit. ſicut ipſe teſtat̄ in lib.
ſoliloquioꝝ. vt pꝫ in fine legende.

Secūdo btūs auguſtinus

effulſit in tēplo dei ꝑ imitationē. Sciēdū ꝙ
exēpla ſctōꝝ ꝓuocauerūt btm̄ Auguſtinū ad
fidelē ꝯuerſionē q̄druplicit̄. Primo exēplū
btī Ambꝛoſij ipſum aīauit ad ꝯuerſionē. nā
oī die dñica ei⁹ ꝑ̄dicationē audiebat. quē am
bꝛoſi⁹ ꝑ̄ne ſuſcipiebat ⁊ clemēter tractabat
Mater ei⁹ etiā Ambꝛoſiū q̄ſi angelū dei dili
gebat. ſciēs ꝙ ꝑ eū filius ei⁹ ꝯuerti debebat ſi
cut ⁊ factū ē. Secūdo exēplū Simpliciani
q̇ ipm̄ aīauit ad ſctē vite electionē. vñ ad ipꝫ
ꝑrexit ⁊ eſtus ſuos ſibi retulit ⁊ q̇s eēt aptus
mod⁹ viuēdi ab eo petijt. Uidebat ei eccl̄iaꝫ
plenā eē clericis in qua ali⁹ ſic alius ſic ibat.
Simplician⁹ aūt viā ſalubꝛē eū docuit. Ter
tio exēplū Uictoꝛini q̄ ipm̄ aīauit ad imita
tionē. vñ cū Simplician⁹ ei narraſſet quō vi
ctoꝛin⁹ ph̄s rome in foꝛo ſtatuā meruiſſet ⁊
quō xp̄ianus fact⁹ fuiſſet exarſit Auguſtin⁹
ad imitādū eū ⁊ cepit ḡuit̄ ſuſpirare. Quar
to exēplū btī Antonij q̇ ipm̄ aīauit ad cele-
ſtiū ꝑfectionē. Cū em̄ q̇dā miles noīe Pon
tianus de affrica veniſſet ⁊ vitaꝫ ⁊ miracula
btī antonij heremite narraſſꝫ: cepit Auguſti
nus īgemiſcere ⁊ ad alipiū exclamare: q̇d pa
timur? Quid audim⁹? Surgunt indocti ⁊ ce
lū rapiūt: ⁊ nos cū doctrinis nr̄is in infernū
demergimur. Exēpla ſctōꝝ defunctoꝝ ipſum
aīauerunt ad ardentē caritatē. ſicut ipſe dicit
in lib. ꝯfeſ. Exēpla ſeruoꝝ tuoꝝ quos de ni-
gris lucidos de moꝛtuis viuos feceras coge-
ſta in ſinū cogitatiōis mee vꝛebant ⁊ accen-
debant me valide.

Tertio btūs auguſtinus

effulſit in tēplo dei ꝑ exhoꝛtationē. Sciēdū
ꝙ ꝓꝑter q̄druplicē exhoꝛtationē ꝯuerſus eſt
btūs Auguſtin⁹ ad fidē catholicā. Primo
ꝓꝑt̄ doctrinā tullij. cū ei eēt ānō. xix. ⁊ q̄ndā
libꝛū tullij q̇ hoꝛtēſi⁹ dꝛ legiſſet: q̇ exhoꝛtatōꝫ

facit ad ꝓpbiam repēte affectū eiꝰ mutauit
ꝛ īmoꝛtalitatē ſapieꝯcupiuit. Secūdo ꝓpť
doctrinā pauli. Naȝ cū codicē aplicū apuiſſȝ
ꝛ capitulū qḋ ſibi pmo occurrit legiſſet, ſ. In
duimini dn̄ȝ ieſum xp̄m ꝛc. ſtatiȝ a coꝛde eiꝰ
oēs dubietatis tenebre diffugerūt. Tertio
ꝓpť doctrinā bti Ambꝛo. cū em̄ eiꝰ p̄dicatōȝ
auide audiret ꝛ q̄dā vice ꝯ ſectā manicheoꝝ
diutiꝰ diſputaſſet: erroꝛ ille a coꝛde Augꝰ pe
nitꝰ ē ablatꝰ. Quarto ꝓpť ſollicitudinē ma
ternā. q̄ ſic eū carne ꝯceptat mūdo caritať vi
ſceribꝰ poſtmodū mlťo ſeīe lachꝛymaꝝ gēuit
xp̄o. Et cū apud quēdā ep̄m vberrime fleret
ille ait. Impoſſibile ē vt filiꝰ tātarū lachꝛyma
ruȝ peat. vñ de ipſiꝰ ꝯuerſiōe certificata ē: ꝛ p
ep̄i rn̄ſionē ꝛ p celeſtē reuelatōeȝ q̄ ſe vna cū
filio in quadā linea ſtātē aſpexit. Qḋ q̄dē cō
pletū fuit. cū adueniēte paſcali tp̄e cū eēt an
noꝝ. xxx. a btō Amb. baptizatꝰ ē ſicut ꝛ xp̄s.
vt dꝛ Lu. iij. vbi ſimul cū btō Ambꝛo. Te deū
laudamꝰ ꝛc. cōpoſuit. vt teſtať Honoꝛiꝰ in li.
ſuo q̄ dꝛ ſpeculum eccľie. Et ſic ſpem omēm
quā habebat in ſeculo dereliquit.

Quarto btūs auguſtinus

effulſit in tēplo dei p dilectionē. Sciēduȝ q̄
pꝰ baptiſmū dū adhuc eſſȝ laicꝰ incepit a fer
uēti dilectiōe ſicut ipſe teſtať in li. ꝯfeſ. dicēs
ſic. Sagittaueras tu coꝛ meuȝ caritate tua: ꝛ
geſtabā v̄ba tua trāſfixa in viſceribꝰ. ꝛ aſcē
dēti a ꝯualle ploꝛatiōis ꝛ cātāti cāticū ḡduū
dederas ſagittas acutas ꝛ carbones vaſta
toꝛes. Nec ſatiabar in illis diebꝰ dulcedīe mi
rabili ꝯſiderare altitudinē ꝯſilij diui ſup ſalu
te gn̄is hūani h̄ ille. Quaſi em̄ q̄dā toꝛrēs re
dūdās ab oculˀ eiꝰ lachꝛyme emanabāt. q: q̄t
tuoꝛ gn̄a lachꝛymarū habuit. Pꝛio lachꝛy
mas cōpūctōis ꝓ petīs ꝓpꝛijs. ꝛ h̄ i pncipio
ſue ꝯuerſiōis qn̄ ſub q̄dā ficu ſe ꝓijciēs lachꝛi
mas amariſſimas effudit. Ioh. i. Cū eēs ſub
ficu vidi te. Secūdo lachꝛymas deuotiōis
quas habuit ꝓ celeſtibꝰ deſiderijs. ꝛ de q̄bꝰ di
cit in li. ꝯfeſ. Quātū fleui in hymnis ꝛ cātic
tuis ſuaue ſonātē eccľie vocibꝰ cōmotꝰ acriter
Voces igiť ille influebāt auribꝰ meis ꝛ eliq
bať v̄itas tua ꝛ coꝛ meū: ꝛ fluebāt lachꝛyme
ꝛ bn̄ mihi erat cū eis. Tertio lachꝛymas la
mētatiōis q̄s hūit ꝓ mūdanis piculis. oꝛdi
natus em̄ in p̄ſbyterū ꝛ poſtea in ep̄m: ꝯſide
rās ſtatus illiꝰ piculū multuȝ fleuit. vñ dixit.
In nulla re ſentio mihi dn̄m ſic iratū: q̄ in h̄
q̄ cū ñ eſſeȝ dignꝰ pōi ad remū poſuit me ad
amplustre in apice regiminis eccľie. Quarto
lachꝛymas cōpaſſionis q̄s hūit ꝓ alienis mi
ſerijs. Cū em̄ barbari cūcta vaſtarēt nec par
cerent ſexui. oꝛdini vel etati Auguſtinꝰ lugu
brē vitā duxit fuerūtq; ſibi lachꝛyme eiꝰ pa
nes die ac nocte. cū alios videret occiſos. ali
os effugatos. eccľias ſacerdotibꝰ viduatas.
ciuitates cū incolis diſſipatas.

Quito btūs auguſtinus

effulſit in tēplo dei p ſapiam. vñ in li. ꝯfeſ. dic
ſic. Mirabilis ꝓfūditas eloq̄oꝝ tuoꝝ quoꝝ
ecce añ nos ſupficies blandiēs paruulˀ. Sed
mira ꝓfunditas deꝰ meꝰ. mira ꝓfūditas. hoꝛ
roꝛ eſt intēdere in eā. Hāc aūt ꝓfunditatē ſa
cre ſcripture inquātū hoī fuit poſſibile Augꝰ.
ſcrutatꝰ eſt. ꝛ inde copioſitatē expoſitionuȝ ꝛ
ſniarū eduxit. Eccľ. l. In diebꝰ ipſiꝰ emanaue
runt putei aquarū: ꝛ q̄ſi mare adimpleti ſūt
ſup̄ modū. Eius em̄ doctrina eſt ſolida ꝓpť
q̄ttuoꝛ ꝯditiōes quas h̄ȝ. Pꝛimo h̄ȝ puriſſi
mā v̄itatē. Nam cōparať ſiľe Greg. in ep̄la
ad p̄fectū affrice dic ſic. Bti auguſtini cōpa
tiōe t v̄ri opuſcula legite: ꝛ ad cōparatōȝ illiꝰ
ſimilaginis nr̄m furfurē nō q̄rat. Pꝛouer. iij.
Pꝛimi ꝛ puriſſimi fructꝰ eiꝰ. Sermones em̄
bti Aug. ſūt puri q: nullā hn̄t falſitatē. Sūt
puriores: q: nullā hn̄t dubietatē. Sūt puriſſi
mi q: ꝯtinēt veritatē. vñ Voluſianꝰ dicit. Le
gi dei deeſt q̄cquid Auguſtinū ꝯtingit ignoꝛa
re. Secūdo h̄ȝ altiſſimaȝ ꝓfunditatē. Iob.
xxviij. Pꝛofunda fluuioꝝ ſcrutatꝰ eſt. ꝛ abdi
ta ꝑduxit in lucē. Habuit em̄ celerē itellectuȝ
ꝛ nobile ingeniū. ſicut ipſe dic in li. ꝯfeſ. Oēs
libꝛos artiū quas liberales vocāt: tūc neq̄ſſi
mus cupiditatū iniquarū ſeruꝰ p meipſuȝ le
gi ꝛ intellexi. quoſcūq; legere potui. Quicq̄d
em̄ eſt de arte differēdi ꝛ loquēdi. q̄cquid de
dimēſionibꝰ figuraꝝ ꝛ de muſicis ꝛ de nūeris
ſine magna difficultate nullo hoīm tradente
intellexi. Scis tu dn̄e deus meus q̄ celeritas
intelligendi ꝛ diſcēdi acumen donū tuū eſt.
hec ille. Cū em̄ doctoꝛes alij habeāt ſpālem
modū tractādi ſic Hieron. verſať circa expō
nes. Ambꝛoſiꝰ circa ſpūales ſenſus. Grego
rius circa inſtructōes moꝛales. Auguſtinus
nō h̄ȝ ſpāleȝ modū: q: h̄ȝ oēm modū. vñ tra
ctat de diuītate i li. de trini. De hūanitate xp̄i
in li. cur. quō. qn̄ deus hō. ꝛ in multē alijs. De
duplici ciuitate. ſ. hierľm ꝛ babylonica ꝛ ea
rū regibꝰ agit in li. de ciui. dei. De v̄tutibꝰ ſctō
rum in multis locis. De dignitatibꝰ angeloꝝ
De vicijs petōꝝ. De penis dānatoꝝ. de glia
ſctōꝝ per diuerſos libꝛos. Tractatus. ep̄las.

ſubtiliſſime tractauit. Tertio hʒ firmiſſimã
ſoliditatẽ. vñ ꝯparaꝛ malleo. Ber. ſup cant.
Auguſtinꝰ hic eſt validiſſimꝰ malleus hereti
coꝝ. Nam ſicut malleus ictibꝰ ſuis firmat in
cudẽ. ferrũ domat ⁊ melodiã gñat: ſic Augu
ſtinus doctrinis ſuis eccl'iaʒ firmauit. Eccl.
l. In vita ſua ſuffulſit domũ: ⁊ in diebꝰ ſuis
corroborauit tẽplũ. hereticos domuit ⁊ fuga
uit. ibidẽ. Qui curauit gentẽ ſuaʒ ⁊ liberauit
eã a ꝑditiõe. Proſper in li. de vita ꝯtẽplatiua
dicit ſic. Sctũs Auguſtinꝰ fuit in quottidia
nis diſputationibꝰ clarꝰ ⁊ in oĩ actiõe ſua cõ
poſitus. acer ingenio: ſuauis eloq̄o: ſecularis
litterature peritꝰ. in eccl'iaſticis laboribꝰ opo
ſus. in q̄õibꝰ ſoluendis acutꝰ. In ꝯuincẽdis
hereticis circũſpectꝰ. In expoſitiõe fidei nr̃e
catholicꝰ. In explanãdis ſcripturis canoniq̄
cautus. hec ille. Tota eñi eccl'ia deũ laudat q̄
tam egregiũ doctorẽ ſibi ꝯceſſit. Vñ cantat.
Magnus dñs ⁊ laudabilis valde: q̄ de tene-
bris gentiũ lumẽ eccl'ie ſue vocauit Auguſti
nũ. Quarto hʒ dulciſſimã ſuauitatẽ. iõ ꝯpa
raꝛ cibo dulciſſimo. Greg. in ep'la ad Inno-
centiũ ꝑfectũ affrice dicit ſic. Si delicioſo cu-
pitis pabulo ſaginari beati Aug. opuſcula
legite. Ubi vocat Greg. doctrinã Aug. pa-
bulũ delicioſum ⁊ ſaginatũ. Dicit eñi pabulũ
q: ſatiat. delicioſum: q: delectat. vñ cantaꝛ de
eo. Tu de verbis ſaluatoris dulcẽ panẽ cõficis
Panẽ: q: ſatiat. dulcẽ: q: delectat. Vocat euʒ
pabulũ ſaginatũ q: ĩpinguat. vñ Caſſiodorꝰ
doctor eximius dicit ſic. Btiſſimꝰ auguſtinꝰ
in q̄buſdã libris nimia eſt difficultate recõdi
tus. in q̄buſdã planiſſimus. vt etiã paruulis
ꝓbeaꝛ acceptus: cuiꝰ opera tã ſuauia ſũt: ob
ſcura vero magnis vtilitatibꝰ farta pingue-
ſcunt. hec ille. ⁊ ſic pʒ eius ſapia.

Sexto btũs auguſtinus

effulſit in tẽplo dei p ꝓuidentiã. Nam ordi-
natus in pbr̃m a btõ Ualerio yponenſi epõ
mira ſctitate monaſteriũ clericoꝝ inſtituit ⁊
cepit viuere ſcḋm regulã ſub ſanctis ap'lis con
ſtitutã: vbi nullus aliquid ꝓpriuʒ habebat: ſʒ
om̃es in cõiviuebant. De cuiꝰ monaſterio x.
epi fuerunt electi. Fratribꝰ aũt ſuis quos ca-
nonicos regulares vocauit. regulã tradidit:
ſub qua multe religiones militãt. ſ. ꝑdicatoꝝ.
heremitarũ. carmelitarũ. ſeruitarũ ⁊ alie plu-
res. tandẽ in epm̃ aſſumptus magna ꝓuidẽ
tia officium ſuũ exercuit in quo ſe diligentiſ
ſime obſeruauit. Primo oẽm familiaritatẽ
ſuſpectã a ſe remouit. Vñ Greg. dicit. Legi
tur q btũs Auguſtinꝰ nec cũ ſorore habitare
cõſenſit dicẽs. Que cũ ſorore mea ſunt ſoro-
res mee nõ ſunt. Secũdo oẽm ambitionẽ ⁊
pompam tam in veſtimẽtis q̄ in vaſis a ſe
dimouit. Ueſtimẽta ei ſua nec nitida nimiũ
nec abiecta plurimũ: ſed ex moderato ⁊ com-
petenti habitu erant. Ipſum etiam dixiſſe le
gitur. Fateor de precioſa veſte erubeſco. Et
ideo cum mihi daꝛ: vendo eam. vt q: veſtis
non põt eſſe cõis: preciũ ſit cõe. Uaſa etiam
aurea vel argentea nõ habuit: ſed ligneis vel
marmoreis vſus fuit. nõ neceſſitatis inopia:
ſed ꝓpoſito voluntatis. Tertio omẽm cu-
piditatem ⁊ auariciam a ſe ſubmonit. Nullã
eñi villam vel agrũ emere vnq̄ voluit. Mul
tas etiam hereditates ſibi dimiſſas reſpuit.
⁊ ꝓpinquis mortuoruʒ dari fecit. Quarto
ad pauperes magnam liberalitatẽ oſtendit.
adeo q̄ quãdoqʒ vaſa dñica iubebat frangi
⁊ cõflari ⁊ captiuis indigentibꝰ dari. Cũ ve-
ro pecunia ſibi deficiebat hoc populo denũ-
ciabat: ⁊ ad eos erogandũ ꝓuocabat. Quĩ
to in cibo ⁊ potu magnã parcitatẽ habere vo
luit. Unde ſcribitur. Menſa frugali ⁊ parca
vſus eſt. Et in libro cõfeſ. dicit ſic. Sic me do
cuiſti dñe vt quẽadmoduʒ medicamenta: ſic
alimenta ſumpturus accedam. In ipſa vero
menſa lectionẽ potius q̄ epulationeʒ dilige
bat. Detractiones preterea oĩno cõpeſcebat
Unde in menſa hos verſus ſcriptos habe-
bat. Quiſq̄s amat dictĩ abſentũ rodere vitaʒ
Hanc menſam indignam nouerit eſſe ſibi.
Unde ſi detractio ibi incidiſſʒ dicebat q̄ aut
tacerẽt aut verſus illos deleret aut de mẽſa rece
deret. Sexto ad ꝯſanguineos nullã carnali
tatẽ hũit. vñ dʒ de eo. Cõſanguineis ſic bñfe
cit: nõ vt diuitias haberẽt: ſʒ ne nimis egerẽt

Septĩo btũs auguſtinus

effulſit in templo dei per vigilantiam naʒ vt
dicit Daniel. iiij. Ecce vigil ⁊ ſanctus qui de
celo deſcendit. q: beatus Auguſtinus vigila
uit q̄nqʒ modis. Primo per magnã cõpaſ-
ſionẽ. Cum eñi lecto recũberet: ⁊ barbari oĩa
vaſtarẽt amariſſime fleuit. ⁊ ꝯuocatis fratri-
bus ait. Ecce rogaui dñm vt aut vos ab iſtis
ꝑiculis eruat. aut vob̃ patientiaʒ tribuat. aut
me de hac vita ſuſcipiat. In iſto autem tertio
fuit exauditus. Secundo p magnã deuotio
nẽ. nã ſeptẽ pſalmos pñiales ſibi ſcribi fecit:
ipſoſqʒ ꝯ parietẽ poſitos decũbens legebat:
⁊ vberrime flebat. Tertio p magnã carita-
tẽ. Quidã eñi eger ad ipſum egrotãtẽ venit

rogans vt ſibi manū imponeret τ ſanitatem
ↄferret. Cūq₃ augu. ſe excuſaret φ ſibiipſi ſa
nitatē conferre nequiret: inſtabat ille dicens
ſibi ꝑ ſomniū dictū eſſe. Ad augu. accedat vt
ſanitatē recipiat. Ille manus ſibi imponens
ꝓ eo orauit τ ſanitatē recepit. Quarto per
magnā puritatē. dicebat em̄ nullū ꝗtūcūq₃
excellentis meriti ſine euchariſtia τ cōfeſſiōe
de corpore migrare debere. qđ τ ipē in ſe vo
luit obſeruare. Quinto ꝑ magnā pauperta
tem. Vn̄ dr̄ de eo. Teſtamentū nullū fecit. qꝛ
vn̄ faceret paup xp̄i nō habuit. Et ſic coram
poſitꝭ fratrib⁹ τ oratib⁹ dormiuit cū prib⁹ ſuis

Octauo btūs Augu. effulſit in templo dei ꝑ refulgentiā. Eius em̄ glīa
p̄mōſtrata eſt quattuor modis. Primo qꝛ
illuſtratus eſt lumīe celeſtis claritatis. Qui
dam em̄ monachus in ſpū raptus vidit. B.
auguſtinū. ſup nubē lucidā ſedentē. cui⁹ ocli
quaſi ſolis radij totā eccl'iam illuīabant. de
quo odor nimi⁹ exalabat. Secūdo qꝛ īmer
ſus eſt in pelagus infinite ſuauitatis. vn̄ cū
q̇daꝫ tractat⁹. b. auguſtini in matutis legere
tur: ſctūs bernard⁹ parūꝑ obdormiēs vidit
quendā iuuenē de cui⁹ ore tam īmenſus flu
uius exibat: φ totā eccleſiā irrigabat. ps. Flu
minis impetus letificat ciuitatē dei. cui reue
latum eſt hunc fore auguſtinū. Tertio quia
collocatus eſt in culmīe diue maieſtatis. Cū
em̄ q̇dam in eccleſia btī petri ꝑnoctans vidiſ
ſet ſanctū gregoriū cū multis ep̄is ꝓceſſiona
liter incedentē interrogauit gregoriū ſi inter
eos auguſtin⁹ erat. Ille rn̄dit. Augu. excellē
tiſſimū virū de quo queris altior locus a no
bis tenet. Quarto qꝛ eleuat⁹ eſt in plenitu
dine excellentiſſime trinitatis. Cū em̄ quidā
in ſpū rapt⁹ oēs ſanctos in glīa cōſpexiſſet: τ
auguſtinū minime vidiſſet: rn̄ſum eſt ei. Au
guſtinus reſidet in excelſis: vbi diſputat de
gloria excellentiſſime trinitatis.

Nono btūs Auguſtinus effulſit in tēplo dei ꝑ diligentiā qua ſibi deuo
tos iuuare pōt. ſicut pꝫ in multis quos a di
uerſis languorib⁹ τ afflictōibus liberauit nā
virginē quādam yponenſem. τ adoleſcentē
[illegible] ēdaꝫ a demonio eripuit. Molendinariuꝫ
a fleugmate ſalſo liberauit. Puerū a vicio la
pidis curauit. Prepoſitū cuiuſdā eccl'ie a gra
ui languore ſanauit. Demonē in carta pctā
hoīm ſcripta deferentē ſibi oſtendere coegit.
ſi quid aduerſum ſe cōſcripſiſſet. qđ vbi cōpe
rit ſe aliqn̄ cōpletoriū ex obliuione nō dixiſſe
mox in eccl'ia debitū ꝑſoluens negligentiam
ſuā abraſam de cartha iuenit. Et ſic pꝫ. Am̄.

In feſto decollationis ſancti Johan
nis baptiſte. Sermo. l.

IOhānem ſciebat vi
rum iuſtum τ ſanctū. Mar. vi. τ
in euangelio p̄ſentis ſolēnitatis
Johānes criſoſto. ſup Math. dicit ſic. Johā
nes ſchola virtutū magiſteriū vite. ſanctitatꝭ
forma. norma iuſticie. virginitatis ſpeculum
pudicicie titulus. caſtitatis exēplum. peniten
tie via. peccatoꝝ venia. fidei diſciplina. Hec
ille. Sup quo talem moueo q̄ſtionē. Vtruꝫ
beatus Johannes iuſto dei iudicio debuerit
mori tēporali ſupplicio. Ad iſtā queſtionē
reſpondēt duo doctores noui teſti. Prim⁹
eſt Johānes criſoſtom⁹ vbi ſupra: dicēs. Jo
hannes maior hoīe. par angelis. legis ſūma
euangelij ſanctio. apoſtoloꝝ vox. ſilentiū pro
phetarum. lucerna mūdi. p̄curſor iudicis. to
tius medius trinitatis. Et hic tantus datꝰ in
ceſtui. traditur adultere. adijcitur ſaltatrici. h
ille. Secūdus eſt btūs Auguſtin⁹ ſermone
iij. huius diei dicens ſic. Conſiderandum eſt
quomō omp̄s deus electos ſuos dilectoſq₃
famulos quos ad vitā regnūq₃ p̄deſtinauit
eternū. intm̄ in hac vita prauoꝝ patitur perſe
cutione cōteri. tot ac tantis penarū mortiūq₃
generibus abſumi. quātis perfectoꝝ viroꝝ
paſſionibus. de his q̇ forte nobis aduerſa cō
tigerūt doceamus. ac potius diſcamus oīe
gaudiū exiſtimare: cū in tēptationes varias
inciderimus memoria retinētes: qꝛ quē dili
git caſtigat flagellat autem oēm filiū quē re
cipit. Nam τ ſi p̄ncipali ſententia cōſtat: q̇a
in multis offendim⁹ oēs. quis tn̄ audeat di
cere btm̄ Johānem actu vel dictu vel habitu
vel motu peccaſſe. cui⁹ auſteritatē indumēti:
vel parcimoniā alimēti. euāgelica laudat hy
ſtoria. cui⁹ oīe qđ loq̇tur aut veritati teſtio
nium reddit: aut eos q̇ cōtradicūt redarguit.
Cui⁹ opa iuſticie q̇ nō amabāt veneratiōi ha
bebāt. Quis in ei⁹ p̄cordijs pctō loc⁹ eſſe po
terat: quē τ ante natiuitatē ſpūſſācti cōſecra
uit aduētus qn̄ ſaltē humane cōuerſationis
intuitu nō valuit a virtutis via vel ad modi
cum deflecti q̇ totā ab ineunte pueritia vitaꝫ
ſolitariā pegit. Et tn̄ talis ac tantus vir p̄ſen
tis vite terminū poſt longā vinculoꝝ afflicti
oneꝫ ſanguinis effuſionē ſuſcepit. Ille qui li
bertatē ſupne pacis euāgelizabat ab impijs
in vincula ↄiicit. claudit obſcuritate carce

ris qui venit teſtimoniū ꝑhibere de lumine.
quicq; ab ipſa luce ꝗ xp̄us eſt lucerna ardēs
⁊ lucens appellari meruit. quo in natis muli
erum maior nemo eſt ad petitionē mulierū
turpiſſimarū capite plectitur ⁊ ip̄e cruore ꝓ
prio baptizatur. cui redēptorē mūdi baptiza
re. cui vocē patris ſuꝑ illū audire. cui ſp̄ūſſan
cti gr̄am in eū deſcendentis videre donatū
eſt. Sed nō erat graue imo leue ac deſidera-
bile talibus tormēta ꝓ veritate tēporalia per
peti. que ꝑpetuis nouerāt remunerāda gau-
dijs. Optabilem habebant mortē. ꝗ nature
neceſſitate ineuitabili imineat. ꝯfeſſo xp̄i no
mine cū palma vite perennis excipe. Unde
bene dicit apoſtolꝰ. qḋ vobis datū eſt a xp̄o
vt nō ſolum in eum credatis: ſed etiā vt pro
illo patiamini. Quod ideo dicit donū ēē xp̄i:
vt ꝓ illo patiant electi. quia ſicut idem dicit.
nō ſunt cōdigne paſſiones huiꝰ tēporis ad fu
turam gloriam. hec ille. Sciendū ꝙ deꝰ ꝗc
quid agit: iuſte agit. ⁊ hoc. Primo premian
do reprobos tm̄ tēporaliter. Licet em̄ in eis
nō ſit virtus charitatis dirigens eos in vlti-
mam beatitudinē: tm̄ facientes aliqua de ge
nere bonoꝝ non ſinit deus ꝓ ſuā iuſticiā ꝙ
illa tranſeant ſine p̄mio. Quia vero nō me-
rentur p̄mia eterna in vita celeſti: dat eis tē-
poranea i vita terreſtri. Et ſic p̄miauit obſte
trices que noluerūt occidere infantes iudeo
rū iuxta mandatū pharaonis regis egypti:
edificando eis domos cū tēporali ꝓſperita-
te. Exo. p̄mo c. Eodēmodo p̄miauit Raab
meretricē. que abſcondit duos viros populi
dei exploratores ciuitatē hierico. ꝓſeruando
eam a morte ⁊ ab incendio ⁊ domū eius et
domū patris ſui. Joſue. vi. Sic etiā p̄miauit
infidelem Nubuchodonoſor. qꝛ ſumptibus
ſuis ꝓ populi dei defenſione pugnauit cōtra
tres reges dādo ei illa tria regna. Ezech. xxv.
vſq; ad. xxx. capl'z ⁊ vltra ⁊c̄. Secūdo puniē
do reprobos tēporaliter. Nullū em̄ malū im
punitū: ⁊ nullū bonū irremuneratū. ⁊ ſic pu-
niuit regem Nabuchodonoſor quādo fenū
vt bos comedit. Dan̄. iiij. Sic puniuitꝰ fuit bal
thaſar eius filius abutens vaſis templi dei ꝓ
ſeruitio familie ſue. Nam eadē nocte occiſus
eſt. Daniel. v. Sic puniuit Holofernem ſuꝑ-
bum ꝑ manū femine. Judith. xiij. Sic puni
uit Achab ⁊ Jezabel vxorem eius: cuius ſan
guinem canes biberunt ⁊ domū Achab in
manū Jehu ꝑdendo om̄s reliquias eius. iiij.
Reg. x. Sic puniuit Athaliam matrē Ocho
zie interficientem omne ſemen regium dum
⁊ ipſa interfecta fuit. iiij. Regum. xi. Sic pu-
niuit Siſarā inimicū populi dei. quādo ma
nu mulieris Jael. claua in tempore capitis fi
xo. cum malleo ferreo interijt. Judic. iiij. ca.
Tertio puniendo correptiue electos tempo
raliter. ne. ſ. pro delictis puniātur eternaliter
Sic puniuit Mariā ſororem moyſi ꝑcutiē
do eā lepra. quia murmurauerat ꝯtra moy
ſen fratrem ſuū. Nume. xij. Sic puniuit moy
ſen ⁊ Aaron quando mortui ſunt in deſerto
nec introduxerunt populum dei in terram ꝓ
miſſionis. quia peccauerunt ad aquas cōtra
dictionis. Deutero xxxij. Sic puniuit Hely.
p̄mo Reg. iiij. ca. Quarto p̄miādo electos
temporaliter. ſicut remiſit culpam dauid pe-
nitenti ⁊ reſtituit eum in priſtinam dignita-
tem. Unde diſt. l. ca. ponderet dicit ſic. Por-
ro ſanctus dauid de mortiferis criminibꝰ pe-
nitentiam egit: ⁊ tm̄ in honore ꝑmanſit. Bea
tus quoq; petrus amariſſimas lachrymas
fudit: quādo deum negaſſe penituit: ⁊ tamē
apoſtolus ꝑmanſit. Hec ibi. Et eadem diſt.
ca. Si poſt ordinationē ⁊c̄. §. Ecōtra exem
plis idē dicitur. Quinto premiādo iuſtos
eternaliter. Unde bene monuit filios ſuos
Mathatias p̄mo Macha. ij. dicens. O filij
emulatores eſtote legis: ⁊ date aīas veſtras
ꝓ teſtamento patrū. ⁊ mementote operum
patrum que fecerunt in generationibꝰ ſuis: ⁊
accipietis gloriam magnā ⁊ nomē eternum.
Abraham nonne in tentatione inuentus eſt
fidelis. ⁊ reputatū eſt ei ad iuſticiā. Joſeph i
tempore anguſtie cuſtodiuit mandatum et
factꝰ eſt dn̄s egypti. Phinees pater noſter
zelando zelum dei accepit teſtamentū ſacer-
dotij eterni. Jeſus naue dum implet verbū
factus eſt dux in iſrael. Caleph dum teſtifica
tur in eccleſia accepit hereditatem. Dauid in
ſua miſericordia conſecutus eſt ſedem regni
in ſecula. Helyas dum zelat zelum legis ra-
ptus eſt in celum. Ananias azarias miſael
credentes liberati ſunt de flamma. Daniel i
ſua ſimplicitate liberatus eſt de ore leonum.
Et ita cogitate per generationem ⁊ genera-
tionem: quia omēs qui ſperant in deum non
infirmātur. Hec ibi. Omēs em̄ hi ſalui facti
ſunt in celo ⁊c̄. Sexto puniendo reprobos
eternaliter. Grego. Juſtum eſt vt nunꝗ̄ ca-
reant ſupplicio: qui dum hic viuerent nolue-
runt carere vicio. ⁊ Math. xxv. Jte maledicti
in ignem eternum. Septimo puniendo ſā
ctificatos temporaliter Grego. Cum reco-
gnoſco Job in ſterquilinio. Johānē eſuriē

tem in Heremo. Petruz in crucis patibulo. Jacobum occiſum Herodis gladio: cogito q̄liter deus cruciabit in inferno quos reprobat qui in hoc ſeculo affligit quos amat. hec ille. Licet enī baptiſmus habeat virtutē auferendi penalitates p̄ſentis vite: nō tñ eas aufert in preſenti vita: ſed eiꝰ virtute auferent̄ a iuſtis in reſurrectione quando mortale hoc induet immortalitatem. vt dicit̄. i. Corinth xv. Et hoc rōnabiliter. Primo quidem. qꝛ per baptiſmū homo incorporatur xp̄o et efficit̄ membrum eius. ⁊ ideo cōueniens eſt vt id agatur in mēbro incorporato: quod eſt actum in capite. Xp̄us autē a principio ſue ꝯceptionis fuit plenus gratia ⁊ veritate. habuit tam̄ corpus paſſibile. quod ꝑ paſſionē ⁊ mortem eſt ad vitam glorioſam reſuſcitatū. Unde et xp̄ianus in baptiſmo cōſequitur grām q̄tuz ad aiām. habet tñ corpus paſſibile in quo ꝓ xp̄o poſſit pati. ſed tandē reſuſcitabit̄ ad impaſſibilem vitā. Unde apoſtolus dicit. Ro. viij. Qui ſuſcitauit Jeſuz xp̄m a mortuis viuificabit ⁊ mortalia corpora noſtra ꝓpter inhabitantem ſpm̄ eius in nobis. Et ſubdit. heredes quidem dei: coheredes aūt xp̄i. ſi tamē cōpatimur: vt ⁊ ſimul glorificemur. Secundo hoc eſt cōueniens ꝓpter ſpūalem exercitium. vt videlꝫ cōtra cōcupiſcentiam ⁊ alias paſſibilitates p̄ſentis vite pugnans hō victorie coronā acciperet. Uñ ſup illō Ro. vi. Deſtruatur corpus peccati. dicit glo. Si poſt baptiſmuz vixerit homo in carne habet cōcupiſcentiam cū qua pugnet: ⁊ eā adiuuante deo ſuperet. In cuiꝰ figura dicitur Judic̄. iij. Hee ſunt gentes quas dn̄s dereliquit vt erudiret in eis iſraelem. ⁊ poſtea diſcerent filij eorum certare cū hoſtibus ⁊ haberent cōſuetudinē preliandi. Tertio hoc fuit cōueniens ne homines ad baptiſmū accederēt ꝓpter impaſſibilitatē p̄ſentis vite: ⁊ nō ꝓpter gloriam vite eterne. Uñ apl's dicit. i. Cor. xv. Si in hac vita tm̄ ſperantes ſumus in xp̄o: miſerabiliores ſumus oībus hoībus. Beatꝰ Johannes baptiſta q̄uis eſſet ſanctificatꝰ in vtero matris: tamē martyriū ſuſtinuit tēporale. vt ſciret mūdus ꝙ nō in gloria vana ⁊ ꝓſperitate huiꝰ vite ſperabat: ſed ignominiā ⁊ aduerſitatem libēter tolerauit: vt cōformitatē ſui oſtēderet ad xp̄m q̄ venerat ꝓ oībus hoībus mori. Sꝫ neqꝫ xp̄us iohēm glīa priuauit quē ꝓ veritate iuſticie occiſum iniuſte nouerat. Cū enī plura ſint quibus aīa per carnē meretur: ⁊ ſine carne mereri nō poſſet. ſicut eſt contra carnales cōcupiſcentias decertare. ieiunare. peregrinationes aſſumere ⁊ martyriū ſuſtinere. Ideo beatus Johannes vt maiora p̄mia ſibi conquireret: has paſſiones ſuſtinuit. Et tamen totus mūdus ſciebat ipſum viruꝫ iuſtum ⁊ ſanctum.

Sciebat eum virum iuſtum ⁊ ſanctum,
Thronus diuinalis.
Chorus ſpiritalis.
Cetus patriarchalis.
Cuneus prophetalis.
Turba apoſtolorum.
Collegiū occiſorum.
Agmen doctoꝝ.
Societas inuiolatoꝝ.

¶ Primo ſciebat beatū Johannem virū iuſtū ⁊ ſanctū thronus diuinalis. Sciendū ꝙ tota trinitas circa ſctitatēꝫ Johānis mirifica egit. Primo pater ꝑ ſuā potentiam celeſtibꝰ myſterijs ipm̄ intereſſe p̄elegit. Nā celos aptos vidit. vocē patris audiuit. filij diuinitatē agnouit. ſpm̄ſanctum in ſpecie colūbe ꝯſpexit. Uñ Augu. lib. de fide ad petrū dicit ſic. Quāuis patris ⁊ filij ⁊ ſpūs ſancti ſit vna natura: firmiſſime tñ tene tres eſſe perſonas. patrē q̄ dixit. hic eſt filius meꝰ dilectus. ⁊ filiū eſſe ſup quē vox patris inſonuit. ⁊ ſpm̄ſanctū eſſe q̄ in ſpecie columbe ſuper xp̄m baptizatū deſcendit. de q̄bus baptiſta preelectus teſtimonium ꝑhibuit hec ille.

Filius ꝑ ſuam ſapientiā ceteris ſanctis ꝓximiorem eū ſibi ſtatuit. Xp̄us enī eſt v̄buꝫ dei. Johānes eſt vox dei. Joh. i Ego vox clamantis in deſerto. Ceteri ſcti ſunt tuba dei. Oſee. viij. In guttur̄ tuo ſit tuba. Xp̄s ē ſpōſus: Johēs amicꝰ ſponſi. Joh. iij. Qui hꝫ ſpōſam ſponſus eſt: amicꝰ aūt ſpōſi q̄ ſtat ⁊ audit eū. gaudio gaudet ꝓpter vocē ſponſi. hoc ergo gaudium meū impletū eſt. Ceteri ſcti ſunt ſerui ſpōſi. Xp̄us eſt ſol. Johēs lucifer. Job xxxviij. Nūq̄d ꝓduces luciferū in tp̄e ſuo. Ceteri ſcti ſunt ſtelle. Baruch. iij. Stelle vocate ſunt ⁊ dixerūt. aſſumꝰ. Xp̄us eſt ignis. Heb. xij Deꝰ nr̄ ignis cōſumens eſt. Johēs facula ardens. Eccle. xlviij. Uerbū illiꝰ quaſi facula ardebat. Ceteri ſancti ſunt ſcintille. Sap. iij. Fulgebūt iuſti ⁊ tanq̄ ſcintille in arūdineto diſcurrēt. Xp̄s fuit p̄nceps: Johēs vero teſtis. Joh. i. Fuit hō miſſus a deo cui nomen erat iohēs. Hic venit in teſtimoniū vt teſtimonium ꝑhiberet de lumine. Nam teſtimoniuꝫ perhibuit de xp̄o: q̄tum ad viſum, de eiꝰ ma

ſeſtate. Johã.i. Et ego vidi ꝛ teſtimoniũ phi
bui quia hic eſt filius dei. Quantũ ad auditũ
de ei⁹ cũ patre equalitate. quãdo audiuit. hic
eſt filius meus dilect⁹. Quantũ ad tactũ de
ei⁹ humilitate. quãdo xp̄m baptizauit. Mat.
iij. Quantũ ad olfactũ. de eius odoris ſuaui
tate quando in carcere exiſtens odorẽ virtu
tum eius perſenſit. Math. xi. Quantũ ad gu
ſtum de ei⁹ ſumma delectabilitate. Eſca eniꝫ
eius erat mel ſilueſtre. Xp̄us fuit mel inquã-
tum de⁹, ꝛ ſilueſter inquatum in deſertũ mũ
di venit. Myſtice igitur Johãnes mel ſilue-
ſtre comedebat: quia xp̄i incarnati dulcedi-
nem degustabat. Spiritusſanctus ꝑ ſuam
clementiam donis celeſtibus ip̄m fecũdauit
qñ in vtero matris ſue ip̄m ſanctificauit per
gratie repletionem. Luce.i. Sp̄ũſancto reple
bitur adhuc ex vtero matris ſue. Per gaudio
ſam xp̄i cognitionem. Ibidem. Exultauit in
gaudio infans in vtero meo. per honoꝝ con
firmationem. Eſaie. xlix Sub tegumẽto ma
nus ſue ꝓtexit me. Per peccati purgationeꝫ
Jere.i. Anteqū exires de ventre ſanctificaui
te i. mundaui te. In his enim apparuit ſan
ctitas Johannis ꝛc.

¶ Secundo ſciebat beatum
Johãnem virũ iuſtũ ꝛ ſanctũ chorus ſpirita
lis. ſ. angeloꝝ. Nam in omni genere creature
Johẽs ſemꝑ dignioribus cõparatur. Inter
corporalia aſſimilatur corpori lumioſo. ſicut
lucerne ardenti ꝛ lucifero radianti. Inter ſpi
ritualia aſſimilatur angelis q̄ inter ſp̄ũs rõa-
les nobiliores ſunt. Math. xi. Hic eſt em̄ de
quo ſcriptũ eſt. Ecce mitto angelum meũ an
te faciẽ tuã: qui p̄parabit viã tuã ante te. Cũ
em̄ angelus habeat triplicẽ virtutẽ ſm̄ Dyo
niſiũ. ſ. purgatiuã, illuminatiuã ꝛ pfectiuam.
ip̄e habuit virtutẽ purgatiuã, quia ſicut dicit
Luce p̄mo. ip̄e venit parare dño plebẽ ꝑfe
ctaꝫ. habuit virtutẽ illuminatiuã. q: lucẽ quã
a xp̄o recepit pp̄lis infudit. habuit virtutẽ ꝑ-
fectiuã. quia quos malos inuenit ad pfectio
nis viã reduxit dũ eos baptizauit ꝛ ad xp̄m
mandauit. In angelo ſunt quattuor perfe-
ctiones q̄ iohãnis ſanctitatem demõſtrant.
Primo eſſentie puritas. p̄s. Qui facit ãge-
los ſuos ſp̄ũs. Subſtãtia em̄ ſp̄ũalis puriſſi
ma eſt de ſe. Tam purus em̄ eſt angelus q̄ a
Dyoniſio ſpeculũ purũ vocat᷑. Sic iohẽs tã-
te puritatis fuit q̄ oẽs noſtras impuritates
in eo poſſumus ſpeculari. Ibi ſupbi poſſunt
ſpeculari deformitatem electionis ſue, q: ꝓ-
funde ſe humiliauit. Ibi em̄ vane glorioſi de-
formitatẽ ambitionis. quia de pilis camelo-
rum veſtes portauit. Ibi auari deformitatẽ
cupiditatis. quia omnia terrena contempſit.
Ibi guloſi deformitatem voracitatis. q: val-
de abſtinens fuit. Ibi immũdi deformitateꝫ
concupiſcentie. q: virgo extitit ꝛc. Secũdo
feruens charitas. p̄s. Qui facit miniſtros ſu
os ignem vrentem. Sic iohãnes tãta chari-
tate ferbuit q̄ omĩa terrena cõtempſit. ſicut
homo ardens calore veſtes graues depoſu-
it. Cant. viij. Si dederit homo oẽm ſubſtan-
tiam domus ſue ꝓ dilectione: quaſi nihil de-
ſpiciet eam. Ideo ſibi põt cõuenire illud Je-
re. xij. Reliqui domũ meã, dimiſi hereditatẽ
meã. dedi dilectam aĩam meã in manib⁹ ini-
micoꝝ eius. Cuꝫ em̄ eſſet filius ſummi ſacer
dotis ꝛ vnicus patris ſui: ip̄e tamẽ domum
paternam deſeruit. hereditatẽ ſibi debendaꝫ
cõtempſit, heremũ intrauit ꝛ aĩam ſuam in
mortem dedit. Tertio obediẽtie velocitas.
Hebre.i. Omnes ſancti adminiſtratorij ſpi-
ritus in miniſteriũ miſſi ꝓpter eos q̄ heredi-
tatem capiunt ſalutis. Sic Johannes velox
fuit in obedientia p̄ceptoꝝ. Fuit enim ſibi
preceptũ aliquid magni honoris ſcꝫ q̄ chri-
ſtum baptizaret. ꝛ de hoc humiliter ſe excuſa
uit dicens. Ego a te debeo baptizari. Mat
iij Fuit etiam ſibi preceptum aliquid magni
valoris. ſ. vt hoĩes fugeret ꝛ deſertum intra
ret vbi vitam ſuam innocenter cõſeruaret ꝛ
ꝓtinus obediuit. Luce.i. Fuit inſuper ſibi p̄
ceptum aliquid magni ardoris ſ. vt peniten-
tiam mundo predicaret. ꝛ fideliter impleuit.
Luce. iij. Factum eſt verbum dñi ſuꝑ Johã
nem filiũ Zacharie in deſerto. ꝛ venit in om
nem regionem iordanis p̄dicans baptiſmũ
ꝛ remiſſionẽ peccatoꝝ. Quarto eterne glo
rie felicitas. Nam angeli ſemꝑ vidẽt faciem
patris. Math. xviij. Sic btũs iohẽs ad ſup̄-
muꝫ ordinẽ angeloꝝ eſt aſſumptus. Si eniꝫ
de quolibet ordine aliqui ceciderunt. vt dicit
Anſel. Et ordines angeli etiã reparari non
pñt: niſi ꝑ hoĩes q̄ ad ordines illos aſſumun
tur. vt dicit Grego. Scd̄m vero celſitudineꝫ
ſanctitatis q̄ habetur in hac vita: habet᷑ celſi
tudo felicitatis in alia vita. Johẽs aũt poſt
xp̄m ꝛ beatam virginẽ ſuꝑ oẽs ſanctos fuit
maioris ſanctitatis. q: inter natos mulieruꝫ
non ſurrexit maior Johãne baptiſta. Mat.
xi. Merito in ſupremo ordine eſt collocatus
ſcꝫ ſeraphin qui interpretat᷑ ardẽs. Et de Jo
hãne dicit xp̄us. Ille erat lucerna ardens et

lucens.precipue aũt in ſede luciferi.qꝛ habu
it oẽm felicitatem quã habuiſſet lucifer ſi ꝑ-
ſtitiſſet. Nam habuit clarioꝛe3 diuinitatis vi
ſionem:qꝛ fuit deo maxime ꝓpinquus.etia3
immediatius diuinas influentias recepit.et
mediante ipſo oẽs alij. Inſuper eſt omniu3
pꝛinceps ſicut pꝛimus hierarcha poſt deum
Preterea h3 oẽs ꝑfectiones alioꝝ oꝛdinum
vt p3 in legenda de natiuitate eius ⁊c̄.

Tertio ſciebat beatũ Jo-
hannẽ virũ iuſtu3 ⁊ ſanctũ cetus patriarcha
lis. Sciendũ ꝙ patriarche floꝛuerunt qua-
druplici virtute.ſc3. Puritatis ⁊ mundicie vt
patet in Abel. Vite religioſe.vt patet in A-
bꝛaam. Humilitatis ꝓfunde. vt p3 de Iſaac
⁊ Jacob quãdo ſeruiuit Laban viginti ãnis
Diſcretionis mature.vt pt3 de Joſeph. Sic
Johãnes fuit maxime puritatis. Unde dici
tur. Neſciens labe3 niuei pudoꝛis. Maxime
religioſitatis. Unde dr̄. Antra deſerti teneriſ
ſub annis ciuiũ turmas fugiens petiſti.ne le
ui ſaltẽ3 macula reuitã famine poſſes. Maxi
me humilitatis. Unde dicit. Prebuit hirtu3
tegimen camelus artubꝰ ſacris. ſtrophiũ.i.
3onam bidentes.cui latex hauſtũ ſociata pa
ſtum mella locuſtis. Maxime diſcretionis.
Unde dicit. Hinc potens noſtri meritis opi
mis pectoꝛis duros lapides repelle aſperu3
planans iter ⁊ reflexos dirige calles. Et pꝛo
pter hoc meruit eſſe precurſoꝛ xp̄i in lymbo
ſanctis patribus gratioſum nunciũ appoꝛtã
do. Erant enĩ in magna triſticia. Tum quia
dei viſione carebant: Tu3 qꝛ in loco tenebꝛo
ſo manebant. Tum qꝛ ibi diu permanſerant
Tum qꝛ demonũ vicinitatẽ habebãt.ſed Jo
hannes eis annũciauit ꝙ cito lucem diuine
viſionis ꝑciperent ⁊ ab eo loco xp̄s eos edu
ceret ⁊ in celũ eos collocaret.

Quarto ſciebat eũ viru3
iuſtum ⁊ ſanctũ cuneus ꝓpheralis. Scien-
dum ꝙ Johãnes a xp̄o dr̄ ꝓpheta ⁊ pluſꝙ̄
ꝓpheta. Mat.xi. Nam ꝓphetarũ q̇dam ꝓ-
phetauerunt tantũ de preterito.quidam de
preſenti occulto.⁊ quidã de futuro. Johãnes
autem de om̄i tempoꝛe habuit ſpm̄ ꝓphetie
Unde dicit Joh.i. Ipſe eſt qui poſt me ven
turus ẽ.ecce ꝓphetia de futuro. qui ante me
factus eſt.ecce ꝓphetia de preterito: cuiꝰ nõ
ſum dignus coꝛrigiam calciamenti eius ſol-
uere.ecce ꝓphetia de preſenti occulto. Et Lu
ce.i.dicitur de Johanne. Ipſe precedet illu3
in ſpiritu ⁊ virtute Helye. immo in maioꝛi
ſpiritu ꝙ̄ Helyas. In Helya quide3 fuit ſpi
ritus ſimplex. In Helyſeo duplex. In Johã
ne triplex. Helyas enim fuit plenus ſpiritu
ꝓphetie in vita tantum. Helyſeus vero in vi
ta ⁊ in moꝛte:quia moꝛtuus moꝛtuum ſuſci-
tauit. Unde dicitur de eo. Eccl.xlviij. Moꝛ-
tuum pꝛophetizauit coꝛpus eius Johannes
autem fuit plenus ſpiritu ſancto ⁊ ſpiritu ꝓ-
phetie ⁊ ante vitam hominibus cognitam.
quia chꝛiſtum in vtero cognouit.⁊ in vita.qꝛ
chꝛiſtum digito demonſtrauit. Joh.i. Ecce
agnus dei.⁊ poſt vitam quia exiſtentibus in
lymbo chꝛiſtum prenunciauit. Math.xi. Tu
es qui venturus es:an aliũ expectamus ⁊c̄.

Quinto ſciebat eũ viru3
iuſtum ⁊ ſanctum turba apoſtoloꝛum. Sci
endum ꝙ beatus Johãnes fuit legatus chꝛi
ſti ⁊ nuncius.ſicut ⁊ ſancti apoſtoli.quia fuit
legatus a latere a deo miſſus immediate.vn
de dicitur Jobis.i. Fuit homo miſſus a deo
cui nomen erat Johãnes. Felix legatus quẽ
nõ miſit cupiditas:ſed caritas.quia fuit miſ
ſus a deo qui eſt caritas quem non miſit ſua
ſed alioꝛum vtilitas: quia venit vt teſtimo-
nium perhiberet de lumine per quem pꝛocu
rata eſt omniu3 pax atq3 tranquillitas. quia
venit vt omnes crederent per illum.qui non
predicabat ſeipſum: ſed deum. quia non ve-
nit vt lux ſed vt teſtimonium perhiberet de
lumine. Licet autem ſic conſtanter predica-
ret doctrinam Chꝛiſti. tamen incarceratus
fuit ab Herode.vbi oſtendit quattuoꝛ. Pri
mo quo ad Herodem magnam conſtantia3
Unde dicit Cryſoſt. Quod herodes illi faci-
ebat pꝛo iniuria ſuſcipiebat Johannes pꝛo
beneficio. ⁊ ira illius quaſi miſericoꝛdia dei
fouebatur:quia verum gaudium ſanctoꝛum
eſt exire de mundo. Secundo quoad Chꝛi
ſtum magnam reuerentiam. quia ſciens ſe
eius famulum ⁊ nunciu3 miſit diſcipulos ad
Chꝛiſtum vt ſciret ſi eum debebat prenunci
are inferius:quemadmodum prenunciaue-
rat ſuperius. Tertio quoad diſcipulos ma
gnam diligentiã. Cryſ. Miſſus Johannes
in carcere nõ de ſuo periculo:ſꝫ de diſcipuloꝝ
ſalute ſollicitus miſit eos ad Chꝛiſtu3 vt mi
racula ſua viderent. que tot fecit vt paucoꝝ
animas lucraret quia melioꝛ eſt apud deu3
vnus iuſtus:ꝙ̄ totus mũdus pctõꝛibꝰ plenꝰ
Quarto quoad ſe magnã ſanctitatẽ ⁊ gra
tiam:qꝛ mundũ reputabat carcerem.eſſe au-

tem in carcere ꝓ xp̄o reputabat paradiſum.
Criſoſto. Johānes natura homo, gratia an-
gelus: quia carnis nil erat in eo: niſi viſio ſo-
la. corpore tenebatur in carcere. aīo aūt in ce
lo. hec ille. Hec oīa apl̄i ſeruauerūt. vt pꝫ ⁊c̄.

¶ Sexto ſciebat eū viruꝫ iu
ſtum ⁊ ſanctum collegium occiſoꝝ. Scien
dum ꝙ btūs Jobes fuit incarceratus ꝓ tri-
plici veritate. ſ. ꝓ veritate iuſticie quā defen-
debat qn̄ dixit herodi. Non licet tibi habere
vxorē fratris tui. Pro veritate doctrine: quā
p̄dicabat. Vn̄ Joſephus dicit. ꝙ herodes vi
dens ad p̄dicationeꝫ Johānis magnā mul-
titudinem cōuenire timens tumultū ppl̄i ip-
ſum incarcerauit. pro veritate vite quā tene-
bat. Sicut eñ ſerpentes ⁊ buffones odorem
vinearū fugiūt: ⁊ ſicut noctue lucē ſol' odiūt:
ſic iudei vitā Johānis imitari nō valētes ip
ſum odiebāt: ⁊ arti demonum attribuebant.
Math. xi. Venit Johānes nō manducans
neqꝫ bibens: ⁊ dicunt demoniū habet. Hero
des eñ ⁊ herodias cōcubina ei⁹. filia herodi
adis: ⁊ iudei in occiſione Johānis cōmiſerūt
ſex impietates. Prima fuit p̄poſteratio na
ture. Celebrauit eñ diē natiuitatis ſue q̄ fuit
ad miſeriā. cū potius deberet agere memo-
riam mortis. Eccle. vij. Memorare nouiſſi-
ma tua ⁊ in eternuꝫ nō peccabis. Jō beatus
Hierony. dicit. Nullū aliuꝫ legim⁹ celebraſſe
diē natiuitatis ſue: niſi pharaonē ⁊ Herodē.
vt quoꝝ erat vna celebritas: vna eſſet impie
tas. Talis eñ ſolennitas cito deficit: q2 ipſis
mortuis nō eſt ampli⁹ celebrata. p̄s. Perijt
memoria eoꝝ cū ſonitu. Secūda fuit ſalta-
tio puelle. cui⁹ impietatis p'tes fuerūt partici
pes. ſ. ipſa puella q̄ ſaltauit. Criſo. Vbi eſt ſal
tatio ibi eſt diabol⁹. Neqꝫ eñ deus pdit nob
pedes vt cū camelis ſaltem⁹. ſed cū angelis
choreizemus. Jtē ipſa mater q̄ ſic docuit fili
am. nō genuflexiōes: nō fletū. cū tñ dicat̄ Je
remie. ix. Docete filias veſtras lamentū. Jtē
pater. ſ. Herodes. cui dr̄ placuiſſe. malis eñ
mala placēt. Jtē ſimul diſcūbentes. cōtra q̄s
dicit̄ Eccle. ix. Cū ſaltatrice ne aſſiduus ſis.
Tertia fuit iuratio ſtulta. ꝓuerb. x. Labia iu
ſti cōſiderant placita: ⁊ os impioꝝ peruerſa.
Quare aūt iurauit Herodes ſe daturū puel
le q̄cquid petierit. Raba. r̄ndet. Ad hoc for-
te iurauit vt videret̄ facere inuitus q̄ ſpōte
faciebat. Non eñ hoc feciſſet de amaſia ſua.
q̄ in Johāne cōpleuit. Quarta fuit poſtu
latio matris ⁊ puelle: q̄ petiuerūt caput Jo-
hannis. Quare aūt iſtud petiuerūt hiero. r̄n-
det. Optabāt habere in ptāte linguā qua he
rodem arguebat. Quinta fuit decollatio in
iuſta. Nam Herodes miſſo ſpiculatore iuſſit
amputari caput Johānis ī carcere. ij. Reg.
xiiij. Querūt extinguere ſcintillā meā. Et. iiij.
Reg. vi. Nunq̄d ſcitis ꝙ miſerit fili⁹ homici
de hic: vt p̄cidat caput meum. Et Eccle. xlvi.
Male tractauerunt illū qui a ventre matris
cōſecratus eſt ꝓpheta. ⁊ Amos. v. Odio ha
buerunt corripientē in porta: ⁊ loquentē per
fecte abhominati ſunt. Et Apoc. ij. Antiphas
teſtis me⁹ fidelis occiſus eſt apud vos vbi ſa
thanas habitat. Sexta fuit ſpectatio teme
raria: q2 allatū eſt caput Johānis in diſco. i.
in catino: vt de ipſo ſatiaret̄ impiiſſima hero
dias. Hec aūt decollatio facta eſt ꝓ iuſticie
defenſione. q2 Jobes herodē de ſtupro argu
ebat. Facta eſt cū multa ſui deuotiōe. q2 deo
ſe recōmendabat. Vn̄ dicit̄. Jn medio carce
ris ſtabat Johānes ⁊ voce magna clamabat
dicens Dn̄e deus me⁹ tibi cōmendo ſpirituꝫ
meū. Facta eſt cū multa patrū in limbo exi-
ſtentiū exultatione. Vn̄ in euangelio Nicho
demi legitur ꝙ eis dixit. Ego ſum Johānes
q̄ xp̄m baptizaui ⁊ digito demōſtraui ⁊ deſcē
di nūciare vobis quia nos in ꝓximo viſita-
bit. Eſa. xlix. Dedi te in fedus populi vt dice
res his q̄ vincti ſunt: exite. ⁊ his q̄ in tenebris
reuelamini. Facta eſt cū eccleſie veneratiōe.
quia celebratur ab ea.

¶ Septimo ſciebat eū virū
iuſtū ⁊ ſctm̄ agmē doctorū. Scienduꝫ ꝙ a-
pud iudeos tres erāt opiniones de Johāne
Quidam dicebāt ip̄m eſſe xp̄m ꝓpter nimiā
ſanctitatē ⁊ baptizandi auctoritatē. Alij di-
cebant ipſum eſſe helyam ꝓpter habitatiōeꝫ
deſerti. abſtinentiā cibi. aſperitatē indumēti:
et feruorem zeli. Alij dicebāt ipſum eſſe He-
liſeum qui baptiſma figurauit qn̄ Naaman
ſepties in iordane lauari iuſſit. Credebāt iſti
Johānem fore helyſeū. Tum q2 baptizabat.
Tum q2 tantā plenitudinē ſpūſſancti hēbat.
Jobes laūt cōfeſſus eſt ſe nō eſſe xp̄m: neqꝫ
helyā. neqꝫ helyſeū: ſed ait. Ego vox claman
tis in deſerto: dirigite viā dn̄i. Et vt dicit Jſi-
dorus li. ethimologiarū. Perfecta vox eſt al-
ta: ſuauis ⁊ clara. Alta vt in ſublimib⁹ ſuffici
at. Clara. vt aures adimpleat. Suauis. vt a-
nimis audiētiū blandiat̄. Si aliq̄d ex his de
fuerit: vox pfecta nō erit. Talis fuit vox p̄di-
cationis Johānis. Fuit eñ alta. q2 p̄mus de

altis ⁊ celeſtibus p̄dicauit. cū dixit Mat. iij. Penitentiā agite: appropiquabit eñ regnū celoꝝ. Nunq̄ eñ in tota ſacra ſcriptura auditum fuerat noīari regnū celoꝝ: niſi cū Johannes hoc ipm̄ p̄mo noīauit. Fuit etiā clara: quia doctrina p̄dicabat fidei veritatē. conuerſatione magnā ſanctitatem. paſſione magnanimitatē. Fuit ſuauis: maxime quādo loquebatur cū bonis. Criſo. Sermo Johānis ſeuerus ⁊ lenis. Nam cū populo iudeoꝝ viriliter ⁊ feruenter. cū rege audacter. cū ꝓprijs diſcipulis leniter loquebat̄. hec ille. Et ſic p̄z.

¶ Octauo ſciebat beatū Johannem virū iuſtū ⁊ ſanctū ſocietas inuiolatorum. i. virginū. Sciendū q̄ beat⁹ Johēs vt virginitatē ſuā deo cōſecraret: exteri⁹ edebat locuſtas: interius edebat delitias ſempiternas: exterius edebat mel ſilueſtre: interi⁹ mel celeſte. exterius bibebat aquā materialē interius ſpūalem. exterius induebat̄ pilis camelo: īterius indumētis virtutū. exteri⁹ habitabat in deſerto: interius habitabat in celo Exterius habebat ſocietatē ferarum: interi⁹ erat ſocius angeloꝝ. Nihil itaq̄ȝ illi nocuit q̄ ab herode caput eius amputatū fuit. Quanta fuit gloria illius beati capitis: in quo erāt illi beati oculi q̄ ſpūſanctuȝ in ſpecie colūbe cōſpexerunt. Ille beate aures que vocē p̄ris audierunt. Ille beate nares q̄ totiēs fragrantia xp̄i odoramenta perſenſerunt. Illa beata labia que totiens teſtimonia xp̄i ꝓtulerunt. Hoc caput mirabilia operatur. vt p̄z in legēda decollationis eius. hic per grām tandem per gloriam. Amen.

¶ In feſto natiuitatis glorioſe virginis Marie. Sermo. li.

In me gratia omnis vite. Eccleſi. xxiiij. ⁊ in ep̄la p̄ſen ſolennitatis. Johānes Damaſ. in ſermone de natiuitate beate virginis dicit ſic. Hodie fit mundo ſalutis initiū. Jubilate deo omīs terra: cantate ⁊ exultate ⁊ pſallite. Exaltate vocē veſtrā: exaltate ⁊ nolite timere. Edita eſt nobis mater dei de qua naſci voluit agnus dei: q̄ tollit peccata mūdi. Exultate mōtes ⁊ rōnalis creatura: ⁊ reſpicite excellentiam ſpālis contemplationis. Sup quo talē moueo q̄ſtionem. Utrū beata virgo ab eterno mater dei dedicata fuerit ante natiuitatem ex vtero ſanctificata. Ad iſtam q̄ſtionem r̄ndet ſcūs Tho. iij. parte. q. xxvij. articulo p̄mo. dicens ſic. De ſanctificatiōe btē marie. q̄. ſ. fuerit ſanctificata ī vtero nihil in ſcriptura canonica traditur q̄ etiā de ei⁹ natiuitate nec mentionē facit. Sed ſicut Augu. de ipſius aſſumptione rōnabiliter argumentatur q̄ cū corpore ſit aſſumpta in celū: qd̄ tñ ſcriptura nō tradit. ita etiā rōnabiliter argumētari poſſumus: q̄ fuerit ſanctificata in vtero. Rōnabiliter enī credim⁹ q̄ illa q̄ genuit vnigenitum a p̄re plenū grē ⁊ veritatis. p̄ omnibus alijs maiora grē priuilegia accepit. Un̄ legitur Luc. i. q̄ angelus ei dixit. Aue gratia plena. Inuenim⁹ aūt q̄buſdā alijs hoc priuilegialiter eſſe cōceſſum vt in vtero ſanctificarentur. Sicut Jere. cui dictum eſt Jere. p̄mo Anteq̄ exires de vulua ſāctificaui te. ⁊ ſicut Joh. baptiſta de quo dictū eſt Luce. i. Spū ſancto replebitur adhuc ex vtero matris ſue. Unde rōnabiliter creditur q̄ btā virgo ſanctificata fuerit anteq̄ ex vtero naſceret̄. hec Thomas. Sciendum q̄ beata virgo fuit quadrupliciter ſanctificata. Primo in ſui cōceptione. ſ. dum eſſet in vtero matris poſita qd̄ ꝓbatur auctoritate: rōne: ⁊ exemplo. Auctoritate quidē. q2 p̄s. dicit. Sanctificauit tabernaculum ſuū altiſſimus. Et Cant. iiij. Tota pulcra es amica mea et macula nō eſt in te. Bern. ait. Neq̄ȝ eñ feſtis laudibus naſcēs honoraretur: niſi ſancta naſceret̄. eſt itaq̄ virgo regia veris honoꝝ titulis cumulata que ꝓculdubio ſancta fuit anteq̄ nata. Hildefōſus tolletanus archiep̄s dicit. Si nō in mr̄is vtero ſanctificata fuiſſet: eius natiuitas celebranda nō eſſet. Rōne quidē. quia tam preciosum theſaurū: ſcȝ dei filiū de⁹ pater in eius vtero non poſuiſſet: niſi ſanctus ⁊ mūd⁹ fuiſſet. p̄s. Domū tuaȝ decet ſanctitudo dn̄e. Et Damaſce. dicit. Sanctus de⁹ nō niſi in ſc̄tis habitat. Et Anſel. dicit. Decuit vt illius hominis. i. Jeſu xp̄i cōceptio ex ea matre fieret: que ea puritate niteret. qua maior ſub deo nequit intelligi. Exemplo nāq̄ȝ patȝ. quia Jeremias fuit in vtero ſanctificat⁹: vt eſſet dignior ꝓpheta. multomagis beata virgo ſanctificari debuit vt eſſet digniſſima mater dei. etiā Johānes baptiſta fuit ſc̄tificat⁹ vt eſſȝ dign⁹ xp̄m baptizare. ⁊ ipȝ digito demōſtrare. multomagis debuit btā virgo ſanctificari vt eſſȝ digna xp̄m de ſuis viſceribus generare. Secundo in ſpūſſancti ꝑuentione. Luce. i. Spiritusſanctus ſupueniet in te. Tūc ſpūſſanct⁹ ipſam ſic in gr̄a cōfirmauit: q̄ vlteri⁹ in nullū peccatum cadere potuit. Unde Bern. dicit.

Ego puto ꝙ copioſior ſanctificationis bene
dictio: ꝗ̄ in alijs ſanctis ab vtero ſanctificatis
in eam deſcenderit: q̄ nō ſolū ipſius ortū ſan
ctificauit. ſed ⁊ vitā eiꝰ ab oī deinceps pecca
to immunem cōſeruaret. qđ alteri nemini qui-
dem in natis mulierū credit̄ eſſe donatū. De
cuit nāq3 reginā virginum vt ſingulari ꝓuile
gio vitā abſq3 omī peccato duceret. que du3
peccati mortiſq3 ꝑemptorem pareret: vite in
ſticieq3 munus omnibus obtineret. Hec ille.
Et Augu. li. de natura ⁊ gr̄a: dicit ſic. ⁊ allega
tur a magr̄o ſniarum. li. iij. di. iij. Excepta be-
ata virgine maria. ſi omēs ſancti ⁊ ſancte cū
hic viuerēt interrogati fuiſſent: vtrū ſine pec
cato eſſent. om̄s vna voce clamaſſent. ſi dixe-
rimus quia peccatū nō habemꝰ: ipſi nos ſe-
ducimus. excepta inꝗ̄ hac ſancta virgine: de
qua ꝓpter honorē dn̄i cū de peccatis agitur:
nullā prorſus volo habere q̄ſtionem. hec ille
Tertio in filij dei cōceptiōe. Tunc em̄ omni
mode ad diuinos vſus tam mēte ꝙ̄ corpore
fuit dedicata ⁊ tota luce diuinitatis reſplen
duit. Un̄ Alcuinus li. de tri. dicit ſic. Uirgo
quidē Maria lana mūdiſſima fuit ⁊ virgini
tate clariſſima: q̄ ſola digna eſſet in ſe filij dei
recipere deitatē. ſicut lana cōchilij: vt ex ea fi-
eret purpura impiali tm̄modo maieſtate di-
gna: quāq3 nullus eſſet dignus induere: niſi
auguſta ꝑditus dignitate. hec ille. Quarto
in glorioſa ſui aſſumptione. Tunc em̄ omēs
penalitates depoſuit. q̄n tam in aīa ꝙ̄ in cor
pore glorificata fuit. Unde angeli admiran
tes dixerunt illud Canticoꝝ. vi. Que eſt iſta
q̄ progreditur quaſi aurora cōſurgēs: pulcra
vt luna. electa vt ſol. Et quia ſic mirifice p̄ oī
bus ſanctis a ſpirituſancto fuit ſanctificata.
Ideo dicit. In me gratia om̄is vite.

In me gratia omnis vite.

- Celicalis.
- Spiritalis.
- Patriarchalis.
- Prophetalis.
- Humanalis.
- Uirtualis.

Primo in beata virgine
fuit gratia omnis vite Celicalis. Sciendu3
ꝙ btā virgo recte ꝓſtenſa fuit in lucis ꝓma
rie creatiōe de qua dixit dn̄s Gen̄. i. Fiat lux
⁊ facta eſt lux. Sicut em̄ illius lucis creatio.
ſolis creationē ꝓceſſit. Et ſm quoſdam ex ip
ſa corpus veri ſolis formatū eſt. Sic ortꝰ bea
te virginis veri ſolis. i. xp̄i formationē ꝓceſſit
Eccle. xxiiij. Ego feci in celis vt oriret̄ lumen
indeficiens: ⁊ ſicut nebula texi oēm carnem.
Secūdo beata virgo ꝓſtenſa fuit in ſtelle
matutine noīatione. de qua dicit̄ Eccl'. li. ca.
Quaſi ſtella matutina ī medio nebule. Iſta
em̄ ſtella plura habet noīa. Dicit̄ nanq3 ve-
nus: q2 diſponit ad amandū. dicit̄ matutina:
q2 mane ſequēs denūciat ad diem inchoan-
dum. Dr̄ lucifer. q2 maiorē habet vim ad illu
minandū. Dicit̄ heſperus. q2 noctē ſequentē
reſpicit ad illuſtrandum. Btā virgo dr̄ ſtella
matutina ꝓpter iſtos quattuor effectus. Iu
xta illud Eccle. xxiiij. Ego mater pulcre dile-
ctionis ⁊ timoris ⁊ agnitionis ⁊ ſancte ſpei.
Ipſa quidē eſt venus. q2 inflāmat hoīes ad
dei amorē. ideo dicit. Ego mater pulcre dile-
ctionis. Ipſa eſt ꝓncipiū noue vite. ſ. legis xp̄i
ideo dicit. ⁊ timoris. q2 timor eſt ꝓncipiū gr̄e
⁊ noue vite ꝑs. Initiu3 ſapientie timor dn̄i.
Ipſa eſt lucifer inquantū dat lucem agnitio
nis. Ipſa eſt heſperus inquātum reſpicit ⁊ il
luminat peccōres q̄ ſunt in tenebris culpe ⁊ q̄
ad hoc dicit̄ mater ſancte ſpei. etiā vocat̄ ſtel
la maris que vulgariter dr̄ Tramōtans ſeu
vrſa maior. Un̄ Bern̄. dicit. Tolle corpus ſo
lare qđ illuminat mundum: ⁊ vbi dies: Tolle
Mariā maris ſtellam: ⁊ q̄d niſi caligo inuol
uens ⁊ vmbra mortis: ⁊ tenebre relinquūtur.
In anguſtijs: in periculis: in dubijs: Mariā
cogita: mariā inuoca. Nō recedat a corde: nō
recedat ab ore: ipam ſequēs nō deuias: ipa3
rogās nō deſperas: ipam cogitās nō erras:
ipſa tenente nō corruis: ipa ꝓtegente nō me
tuis: ipa duce nō fatigaris: ipa ꝓpitia ꝑue-
nis. hec ille. Tertio btā virgo ꝓſtenſa fuit
in lune diminutōe. Luna ſiquidē h3 hoc pro
priū: ꝙ creſcit vſq3 ad xiiij. diē. quouſq3 in ip-
ſa appareat imago hominis integra. ⁊ vltra
creſcere nō pōt. ſed poſtea decreſcit. Eodem
modo. btā virgo creuit vſq3 ad. xiiij. annū. q2
in hac etate creditur xp̄m cōcepiſſe. ⁊ tunc ip
ſe qui eſt imago dei inuiſibilis in eiꝰ vtero vir
ꝑfectus extitit. nō ꝙ̄tum ad etatē: ſed quan-
tum ad ſapientiam ⁊ oīm gratiarū plenitudi
nem. Jere. xxxiij. Nouū faciet dn̄s ſuper ter-
ram. mulier circundabit virū. Poſtꝙ̄ autē
intm̄ creuit: ſtatim in ſui reputatiōe decreſce-
re cepit: quia non matrem dei: non reginam
celi: non domina3 mundi: ſed ancillam dei ſe
appellauit dicēs. Luce. i. Reſpexit humilita
tē ancille ſue. Quarto beata virgo ꝓſtēſa
fuit in celoꝝ diſtinctiōe. Sicut em̄ in ꝓma re
rum creatione ꝓmo formatu3 eſt celū. Gen̄.

p̄mo. In principio creauit deus celum. Q̄ȯ
diſtinxit in celū ſydereū: criſtallinū: ⁊ empy-
reum. Sic in mūdi recreatione ⁊ redēptione
creauit btām virginē velut' celū ſydereum.
Eccl'. xliij. Species celi .i. btē v̄ginis celeſtis
gloria ſtellarū .i. glorioſa varietas virtutum
Apocal'. xij. In capite eius corona ſtellarū
duodecim .ſ. Seraphin. q2 fuit igne diuini a-
moris totaliter inflāmata. Cherubin. q2 fuit
ſplendore diuine cognitionis totaliter illu-
ſtrata. Tronoꝝ. q2 fuit tota ꝑmente tranq̄lla
⁊ quieta. Dn̄ationū. q2 corpori ſuo ⁊ om̄ib⁹
vitijs dn̄ata fuit. Uirtutū. q2 gloria miracu-
loꝝ illuſtrata extitit. Poteſtatū: q2 demonū
potētiam refrenauit. Principatuū. q2 de om̄i
bus regnis ⁊ prouincijs prouidentiam ma-
gnam habet. Archangelorum. q2 de om̄ibus
ciuitatibus ⁊ locis, diligentiam grandem ge-
rit. angeloꝝ: q2 om̄ibus hominibus ⁊ ſingula
rib⁹ perſonis curā ⁊ cuſtodiā habet. Patruꝫ
in lymbo de infernali carcere eos liberando
Purgandoꝝ de purgatorio eos eripiendo.
Fidelium in mūdo eos in viā ſalutis dirigē
do. Unde Bern̄. ait. Ecce inquit Maria: ex
hoc beatam me dicent om̄es generationes.
Ecce intuentis ⁊ demonſtrantis eſt aduer-
biū: ac ſi dicat. Ecce iam video q̄d futurū ſit
de me. Quis fructus ꝓcedet ex me. Que ⁊
quanta bona: nō mihi ſoli, ſed om̄ibus gene
rationib⁹ ꝓuenient ex me. Nam ⁊ angelica-
rum generationū numerus ꝑ meū genitū re
integrabit: ⁊ hoīm generatio in adam male
dicta: ꝑ bn̄dictionē fructus ventris mei ad
eternā bn̄dictionē regenerabit. Letare pat̄
adam: ſed tu magis eua exulta. q2 ſicut oīm
fuiſtis parentes. Sic oīm fuiſtis perempto
res. ⁊ q̄ȯ infelicius eſt prius peremptores q̄̄
parētes. ꝓpterea curre eua ad Mariā: curre
mater ad filiam. Filia ꝓ matre rn̄deat. Filia
matris obprobriū auferat. Filia patri ꝓ ma
tre ſatiſfaciat. q2 ſi vir cecidit per feminā. Cur
rite nūc matres ⁊ filie. currite om̄es que par
turimini: ⁊ parturitis cū triſticia adite virgi
nalē thalamū. adite ſi poteſtis ſororis veſtre
pudicū cubiculū. hec ille. Ipſa enī velut. celū
ſydereū cōtinue mouet. Nunc ad filiū ipſuꝫ
ꝓ nobis exorando. Nunc ad angelos ipſos
ad noſtrū miniſteriū dirigēdo. Nūc ad btōs
ipſos vt ꝓ nobis orent exhortādo. Nunc ad
nos oculos miſcōie ſue cōuertendo. iux̄ illud
Illos tuos miſericordes oculos ad nos cō-
uerte. Sapi. vij. Om̄ibus mobilib⁹ mobilior
eſt ſapientia. Fuit etiam tanq̄̄ celum criſtal
linū. cuius forma eſt ſperica magne capaci-
tat̄. q2 dei habitatio effecta. Iuxta illȯ. Quē
celi capere nō poterant tuo gremio cōtuliſti.
Fuit etiam tanq̄̄ celum empyreū. cui⁹ gloria
inter ceteras creaturas fuit altior ⁊ ſublimi-
or: q2 exaltata ſuper choros angeloꝝ.

¶ Secundo in btā virgine

eſt gratia om̄is vite ſpiritalis. Sciendū q̄̄
dignitas ⁊ gloria btē virginis preoſtenſa fuit
in angelis quo ad quattuor. Primo in per-
fectione: ſm̄ quā tranſcēdit angelos. Ezech.
xxxi. Cedri nō fuerunt altiores illa in paradi
ſo dei. abietis nō adequauerūt ſummitatē ei⁹
Et platani nō fuerunt eque frondibus illius
om̄e lignū paradiſi dei nō eſt aſſimilatuꝫ illi
⁊ pulcritudini eius. Licet enī in angelis ſint
claritas: ſapientia: ⁊ caritas. que perfectiſſi-
me fulſerunt in lucifero. Iuxta illud. Om̄is
lapis precioſus operimentū tuū. In maiori
tamē dignitate. Btā virgo iſtas perfectiones
habuit. Unde Bern̄. ſuper miſſus eſt: dicit.
Maria deū angeloꝝ ⁊ hominū audacter ſu
um vocat filium dicens. Fili. quid feciſti no-
bis ſic? Ecce Marie priuilegium. Quis enī
audeat angeloꝝ. deniq3 deſcendit cum illis ⁊
venit in Nazareth: ⁊ erat ſubdit⁹ illis. Quis?
Quibus? deus hoībus. Mirare ergo vtrūq3
vel elige q̄d amplius mireris. Siue filij beni
gniſſimā dignationē: ſiue matris excellentiſ-
ſimā dignitatē: vtrūq3 mirū. Q̄ȯ femine de⁹
obtēperat humilitas abſq3 exēplo. Q̄ȯ femi
na deo ꝓncipet ſublimitas ſine ſocio. hec ille
Secūdo in bn̄dictione. Nam Gen̄. xxxij. dr̄
Q̄ȯ luctāte Iacob cū angelo: dixit ei angel⁹.
dimitte me. iā enī aſcēdit aurora. ⁊ rn̄dit Ia-
cob. nō dimittā te niſi bn̄dixeris mihi. ⁊ bn̄-
dixit ei in eodē loco. Ante natiuitatē v̄ginis
lucta erat ⁊ bellū inter āgelos ⁊ hoīes. offen
derat q̄ppe homo deū ⁊ regē angeloꝝ. In na
tiuitate aūt virginis facta eſt pax ⁊ ceſſauit
lucta. ⁊ ideo dixit. dimitte me. iam enī auro-
ra aſcendit .i. iam orta eſt Maria: q̄ eſt v̄e au
rora noctē pcī finiēs: ⁊ diē grē inchoās. Si-
cut enī in aurora deſcendit ros: ſic in natiuita
te btē Marie deſcēdit ros grē. Et queādmo-
duꝫ angelus bn̄dixit Iacob. ſic in natiuitate
virginis data fuit bn̄dictio humano generi.
Unde Iohēs Damaſ. in ſermone hodierno
dicit. Oīs lingua: oīs etas: om̄iſq3 dignitas
cū leticia natiuitatē btē Marie celebremus.
Si enī gentiles mendaci fabula demonū: hu
manū intellectum ſurripientiū: ⁊ veritatem

obumbrantiū: feſtiuitates regūq natalicia
omi diuulgabant honore. nō minimum ſepe
patiētes detrimentū rerū vñ. ducebant vitaȝ
quāto magis oportet natalitiū genitricis dei
deuotiſſime celebrare per quā genus huma
nū erigit: per quā prime parentis eue in gau
diū triſticia ⁊ in bñdictionē maledictio verti
tur. Tertio in ſanatione. Vñ Damaſ in ſer
mone hodierno dic ſic. Gaude ꝓphetica piſ
cina: que cōdā ſemel in anno recipiebas an
gelum dñi mouentē aquā. aut vnū ſanantē
⁊ ab infirmitate qua detinebat liberantem.
Nunc autē multitudinē celeſtium ſpūum ha
bentē nobiſcū te collaudantiū. te miraculoꝝ
pelagus. fontem ſanitatis totius orbis: non
miniſtrum angelum ſuſcipiēs ſed ipſum ma
gni conſilij angelum: qui nō deſcendit cū ali
quo ſtrepitu. ſed tanq̄ benignitat pluuia in
vellus oēm naturā languidā ⁊ ad corruptio
nem ꝓcliuē: ad ſalutē ⁊ ⁊ ad vitā erigit. hec il
le. Quarto in prenūciatione. qꝛ ꝓ minorib⁹
negocijs ſepe deus angelū mittere conſueuit
Sicut miſit angeluȝ Raphaelē tēpore Tho
bie ad curationē infirmitatū. miſit Gabrielē
ad liberationē captiuoꝝ. vt dicit. Daniel. ix.
Miſit Michaelem ad expugnationē inimi
coꝝ. vt habet. Apocal. xij. Sic etiam ꝯgruū
fuit vt angelus mitteret ad prenūciandam
natiuitatē btē virginis q̄ conceptura erat illū
qui veniebat ad curationē infirmitatum. ad
captiuoꝝ liberationē ad hoſtiū expugnatio
nem. Eſa. lxi. Spūs dñi ſuper me: ⁊ miſit me
vt mederer cōtritos corde. ⁊ predicarem ca
ptiuis indulgentiā: ⁊ diē vltionis deo noſtro
Sic etiam angelus prenūciauit conceptuȝ ⁊
natiuitatem virginis. Joachim viro btē an
ne. vt habet in legendis. ibi. Joachim nāq
ex galilea ⁊c. vſq. diuinū ꝓmiſſum hylariter
expectantes. ⁊ ſic pȝ ſecundū.

Tertio in btā virgine eſt
gratia oīs vite patriarchalis. Sciendum
q̄ natiuitas btē virginis fuit multis figuris
⁊ enigmatibus preoſtenſa. Primo in para
diſo voluptatis in quo poſit⁹ fuit Adam in
ſtatu innocentie. Sic btā virgo fuit ortus de
litiarū in quo poſitus fuit ſcōs adam. ſ. xp̄s.
Vñ ipſa dicit Cant. vi. Dilectus me⁹ deſcen
dit in ortū ſuū ad areolā aromatum. Et Da
maſ. in ſermone hodierno dicit. Tu appella
ris intellectualis eden ſacratior ac diuinior
antiqua. In illa em̄ terren⁹ adā habitauit. in
te aūt dñs celi. hec ille. Secūdo in archa di
luuij. de qua hr. Gen. vij. Dixit dñs ad Noe.
Fac tibi archā de lignis leuigat māſiunculas
in ea facies. ⁊ bitumine linies eā intrinſec⁹ ⁊
extrinſec⁹. Iſta archa ē btā vgo. vñ Damaſ.
vbi ſupra dicit. Te archa ꝑfigurauit ſecundi
mūdi ferens ſemina. Tu em̄ xp̄m ſalutē mū
di genuiſti: q̄ petiū q̄dē ſubruit. eiuſq inūda
tiones mitigauit hec ille: Deus pr̄ ꝓcepit fi
lio ſuo: vt faceret ſibi hāc archā. qꝛ em̄ erant
rupti fontes abyſſi. iō inundauerat diluuiuȝ
vitioꝝ. Oſee. iiij. Maledictū ⁊ mēdaciū ho
micidiū: ⁊ furtū: ⁊ adulteriū inūdauerūt. In
undauerat em̄ maledictū rupto fonte incre
dulitatis. mendaciū rupto fonte falſitat. ho
micidiū rupto fonte credulitatis. furtū rupto
fonte cupiditatis. adulteriū rupto fonte car
nalis voluptatis. ꝓpter hāc inundationē cla
mabat Dauid in pš. Saluū me fac de⁹: qm̄
intrauerūt aq̄ vſq ad aīam meā. Cōtra iſtā
inundationē adhibuit de⁹ remediū. ſ. archam
btām vginē fabricādo. in qua verus Noe. i.
xp̄s ingrediēs mundū ab iſto diluuio ſalua
uit. Iſta archa fuit de lignis leuigat. i. cōpla
natis. qꝛ ab oī aſperitate peti immunis. Fe
cit in ea manſiunculas. ſ. pr̄i ꝑ humilitatē: fi
lio per fecūditatē. ſpūiſancto ꝑ virginitatem
Liniuit eā bitumine caritat. ne aque diluuij
vſq in eā ſubingrederet. Tertio in arcu re
cōciliationis. de quo dr̄. Gen. ix. Archū meū
ponā in nubibus celi ⁊ erit ſignū federis int
me ⁊ terrā. Ille em̄ arcus ex quattuor elemē
tis contrahit colores. vt dicit Beda. Nam ex
igne ꝯtrahit colorē rubeū. ex aere iacinctinū.
ex aqua ceruleū. ex terra viridem. Sic beata
virgo fuit rubea: qꝛ tota fuit igne diuini amo
ris inflāmata. Fuit iacinctina: qꝛ ſemꝑ fuit ī
celeſtib⁹ cōuerſata. Fuit cerulea: qꝛ tota fuit
pre cōpaſſione liquida effecta. Fuit viridis:
qꝛ tota fuit in conuerſione amena. Vñ Gil
bertus carnotenſis eps̄ dicit. Virtutes ma
rie depromebāt in cogitatiōe ⁊ affectiōe cor
dis ineffabilem armoniā: quā ipſa creatrix ⁊
habitatrix eius dei ſapiā: delectabat audire
Choruſcabat quoq foris ⁊ in ſuperficie ſer
monis ⁊ intus. Unde poſſent hoīes glorifi
care deū. ⁊ exempla virtutis accipere. hec ille
Arcus etiā ille eſt ſine chorda ⁊ ſine ſagitta ⁊
verſus nos tenet cornua. Sic btā virgo eſt
abſq chorda ſeueritatis: qꝛ ē tota mitiſſima
⁊ abſq ſagitta cōminatiōis. qꝛ eſt tota dul
ciſſima. Bern̄. ſup. miſſus eſt dicit. Quid hu
mana fragilitaſ trepidat ire ad mariā: Nihil
eſt in ea auſteruȝ: nihil terribile. Tota ſuauis

eſt.hec ille.Duo cornua ſunt grā ⁊ mīa q̄ te-
net verſus nos,qꝛ iuſtus dat grām ⁊ in pctō-
ribus miſericordiam. Maria mater grē:ma-
ter miſericordie. Quarto in tabernaculi A-
brahe diſpoſitione. Unde Damaſ.in ſermo-
ne hodierno dicit ſic.Tabernaculū quoqꝫ A-
brahe te euidenter expreſſit. dei qppe verbo
qđ in vtero tuo habitauit.hūana natura oc-
cultū panem primitias ſui quaſi immacula-
to tuo ſanguine obtulit.quodāmodo azimū
⁊ perfectū a ſpūſancto.in ſua diuina exiſten-
tia ꝑmanente.⁊ in verā ſubſtantiā corporis
aīati veniēte aīa rōnali ⁊ intellectuali.h̄ ille.

Quinto in ſcale Jacob preparatione. Uñ
Damaſ.vbi ſup̄ dicit ſic. Hodie filius fabri
qui fabricatus eſt aurorā ⁊ ſolem verbū pa-
tris per qđ oīa facta ſunt:forte brachiū altiſ-
ſimi dei digito ſuo.ſ.ſpūſancto natura noſtra
iam hebete:fabricauit ſibi aīatam ſcalā cuiꝰ
baſis in terra caput vero ſtabilitur in celo.in
quo quieſcit deus.Huius ſcale typum vidit
Jacob.per quā deꝰ in terris viſus eſt. ⁊ cum
hoībus cōuerſatus eſt.Hic eſt ille deſcenſus
hec eſt illa ſcala humilitatis cōuerſatio inter
hoīes agnitio eius data eſt hoībus. Jntelle-
ctualis ſcala btā virgo. E terra enī hꝫ natiui-
tatem.caput aūt ad celum. Omis qppe mu-
lieris caput eſt vir. Sed hec qm̄ virum nō co-
gnouit.caput quoqꝫ habet deū ⁊ patrē:qui
cōtraxit in ſpūſancto ⁊ tanq̄ diuinū adhibu-
it filium ſuū qui portat omīa verbo virtutis
ſue. Uoluntate enī patris non naturali ꝯtra-
ctu de ſpūſancto:⁊ Maria ſemꝑ vgine p̄ter
naturā verbū caro factū eſt incōuertibiliter ⁊
habitauit in nobis.ꝑ ſpūſctm̄ enī fit ꝯiūctio
dei ad hoīes. At vo queadmodū ille vidit ꝑ
ſcale extremitatē celū terre ꝯiunctū. ⁊ ꝑ hāc
angelos aſcēdentes ⁊ deſcendētes: ⁊ virū for-
tē ⁊ inuictū ſecū colluctātē.ſic ⁊ tu mediatrix
⁊ ſcala facta deſcēſus dei ad nos. q̄ nr̄az ſuſce-
pit infirmitatē ſibi cōplectēs ⁊ vniēs. dāſqꝫ
intellectū hoī q̄ deū poſſit intueri,ꝯiūxit diſtā-
tia. vñ angeli ad ipſam deſcēderunt vt deo ⁊
dño miniſtrātes hoīes aūt angelica ꝯuerſa-
tiōe ſublimati ad celū rapiunt̄. Sexto in ar-
che fabricatiōe.vñ Damaſ.vbi ſup̄ dic̄ ſic. A-
gnoſcat ſe btiſſima vgo archā incōparabilē.
Archa enī vndiqꝫ coopta auro.mānaqꝫ i ſe
hñs.lagena aurea:mēſa ⁊ oīa vetera in figu-
ra huiꝰ tanq̄ veri ꝑmitiui vmbra venerabāt̄
vrna aurea cādelabra:menſa.vga Aaron q̄
frondui t.parent̄ te btā virgo ſignificauit.Ex
te enī deitatꝭ flāma verbuꝫ p̄ris.māna celeſte
dulciſſimū.nomē ſuꝑ omē nom̄.eternū lumē
⁊ inacceſſibile:celeſtis panis:vite fructꝰ abſqꝫ
cultu corpalit̄ ex te pullulauit.h̄ ille. Septi-
mo in tabernaculi moyſi ꝯſtructiōe. vñ Da-
maſ.vbi ſup̄ dic̄ ſic.Cedat typicū tabernacu-
lū qđ ꝯſtruxit moyſes in deſerto e p̄cioſis la-
pidibꝰ multimoda materia.Hoc enī taberna-
culū btā vgo maria nō arte hūana varioqꝫ
labore artificū. factū dei receptaculū filiū dei
in ſe ſuſcepit.hec ille. Octauo in tabularū le-
gis inſcriptōe.vñ Damaſ.vbi ſup̄ dic̄ ſic.No-
tiſſimꝰ mons dei naſcit̄:q̄ ꝑcellit oī colli.oīqꝫ
hūano cacumini:ac ꝑeminētie nature āgeli-
ce.vñ ſine manibꝰ abſcidi voluit angularis la-
pis xp̄s.Cuiꝰ ſanctior ſynai ſublimitas:quā
nec fumꝰ nec caligo:nec ꝓcella: nec terribilis
ignis tetigit.ſꝫ ſpūſcti ſplēdor luciſluꝰ. Jbi
enī vbū dei ſcripſit i tabul' lapideis digito.i.
ſpūſcō.Jn hac āt ex ſpūſcō eiuſqꝫ ſāguie idē
verbū incarnatū eſt ⁊ tradidit ſeipſum natu-
re noſtre.effectiuū ſalutis antidotū. hec ille.

¶ Quarto in btā virgine eſt
grā oīs vite ꝓphetalis. Sciendū ꝙ natiui-
tas btē marie fuit a ꝓphis ꝓmiſſa.Balaam
Nume.xxiiij.dic̄.Orief ſtella ex Jacob ⁊ cō-
ſurget vga de iſrl' ⁊ ꝑcutiet duces moab.Hec
enī ſtella eſt btā vgo q̄ dr̄ ſtella. Uñ Augꝰ.
in quodā ſermone dic̄ ſic.Spē ſiqdē magnā
apꝑuit tui noīs apertio ⁊ ad ſublimitatꝭ tue ſo-
liuꝫ p̄ces pctōꝝ inducit. Noīe enī dulciſſimo
Maria.i.ſtella maris diceris nob̄ nāqꝫ naui-
gātibꝰ ꝑ h̄ mare magnū ⁊ ſpacioſum int̄ va-
rios mutabilis mortalitatis fluctꝰ. ſpecioſa
mīa tua.ſpecioſius ſyderū ſydere refulget vt
nos ꝑ te recupate felicitatꝭ ꝑducat in patriā.
Fident̄ ꝑinde noīo nomē tuū:qđ eſt ori mel
auri melos:cordi iubilus.qđ prece leuat:ſpē
adiuuat deſperantiū hec ille.Et Bern̄.ſuper
miſſus eſt.dic̄ ſic.Jpſa ē illa nobilis ſtella or-
ta ex Jacob cuiꝰ radiꝰ vniuerſum mūdū illu-
minat cui. ſplēdor p̄fulget in ſupnis:⁊ infe-
ros penetrat.terras etiā ꝑluſtrās ⁊ calefaciēſ
mētes magꝭ q̄ corpora.fouet vtutes:excoqt
vitia.hec ille. Job.xxiiij.dic̄. Si ſubito appa-
ruerit aurora:arbitrant̄ vmbrā mortis demo-
nes enī velut latrūculi aductū aurore fugiūt:
qꝛ natiuitas virginis ipſos fugauit:coꝝ ꝑtā-
tem auferēdo.iux̄ illud.Gen̄.iij. Jpſa ꝯteret
caput tuū.vñ Fulbertꝰ carnoten̄.epūs dicit.
Quid enī eſt caput ſerpētis ꝯterere niſi ꝑnci-
palē diaboli ſuggeſtionē reſiſtendo ſuparē.
Btā ḡ Maria eiꝰ caput ꝯtriuit qꝛ vginitatē

⁊ humilitatē: tā inexplicabiliter ſeruauit ⁊ cuſtodiuit. hec ille. Dauid in pſal. dicit. Deſcendet ſicut pluuia in vell⁹. btā ꝟgo eſt illud vellus in qd̄ deſcendit xp̄s velut pluuia. vn̄ Damaſ. in ſmone hodierno dic̄ ſic. Ubi ponem⁹ ꝓphaꝝ p̄conia? Nōne i te ꝟgo btā ſi ea ꝟe exponere voluerim⁹. Quid dauiticū vell⁹ in qd̄ filius dei regis oīm: ⁊ p̄ncipalis ⁊ cōregnās genitori ꝓprio, deſcēdit ſicut pluuia? nōne tu liq̄do ꝟgo: quā Eſaias ꝓuide p̄dixit: qd̄ habebit in vtero: ⁊ p̄iet filiū deū nobiſcū: ⁊ poſt ꝙ fuerit p̄manebit de⁹. hec ille. Salomon de q̄ d̄r. ij. Paral. ix. Fecit rex ſalomon ſoliū de ebore grande: ⁊ veſtiuit auro mūdiſſimo. nō fuit tale ſoliū in vniuerſis regnis. Iſtud ſolium fuit btā ꝟgo in q̄ ſedit xp̄s qd̄ ⁊ fecit ſua ſapiā. Helyas q̄ dicit. iij. Reg. xviij. Nubecula p̄ua q̄ſi veſtigiū hoīs aſcēdebat de mari q: de gēte iudeoꝝ amara aſcēdit hodie nubecula. ſ. btā ꝟgo ſctificata ⁊ refrigerata. Eſaias qui dicit. xi. c. Egredie̛t virga de radice ieſſe: ⁊ flos de radice ei⁹ aſcendet. Ut eīm cantat eccleſia. Uirgo dei genitrix ꝟga eſt. flos fili⁹ ei⁹. In virga deſignat̛ p̄ras q̄ plagauit egiptios q̄ mare rubꝛū diuiſit. q̄ aquā de petra eduxit Nume. xx. Nemo ḡ deſperet ex ſeruitute pcti ſꝫ currat feſtinant̛ ad ſuffragiū ꝟginis. a qua fluūt aque grārū. Bern̄. Si grāꝫ recōciliationis in veritate querim⁹: in ea eſt vt recōciliemur. Uere in q̄ oīs grā vite ⁊ veritatis. Meruiſti mortē: grā ei⁹ debet̛ tibi vita. hec ille.

Jeremias q̄ dic̄. xxiiij. c. Solij tui dn̄e recordare: ne irritū facias pactū tuū nobiſcū. qua ſignificat̛ i pſona gn̄is hūani. Recordare o p̄r ſolij glīe tue. i. btē ꝟginis in qua ſedit fili⁹ tu⁹ q̄ d̄r glīa tua. ne irritū. i. vacuū facias pactuꝫ tuū. i. p̄miſſionē tuā exaudiēdi p̄ces nr̄as ⁊ vota noſtra, meritis ⁊ interceſſione genitricis filij tui. Ezechiel de q̄ Damaſ in ſermōe hodierno dicit ſic. Accedat ⁊ ſctūs Ezechiel: et oñdat portā clauſam p̄ quā ſolus dn̄s trāſit ⁊ non aperit̛ vt p̄dixit ꝓphetice: ⁊ oñdat eorū q̄ p̄dixit explanatōeꝫ, pculdubio te oñdet quā de⁹ oīm ptrāſiens ſumēſqꝫ carnē: nō aperuit portā ꝟginitatis. Manet eīm ſigillū pſeuerās intactū hec ille. Daniel q̄ dic̄. iiij. c. Uidebā ⁊ ecce arbor in medio terre. magna arbor eſt fortis ⁊ pceritas ei⁹ ꝯtingens celos. Arbor iſta eſt glīoſa ꝟgo Maria. magna quidem p̄ humilitatē: celos. i. celeſtia cōtingens p̄ ꝯtēplationē. Bern̄. Beata virgo celeſtem vitā geſſit ⁊ cōuerſationē habuit in celis ardenter illud anhelabat firmiſſima celo ſereno. hec ille. Et Damaſ. in ſermone hodierno dicit ſic. Benedicta q̄ placuiſti dn̄o. ad queꝫ tua ſemp̄ intētio, ad quē tuū ſemp̄ deſideriuꝫ viuebas eīm nō tibi. neqꝫ eīm ꝓpt̛ te nata es. Un̄ viuebas deo ꝓpt̛ quē in hūc mundū veniſti. vt ſalutē afferres mūdo. vt antiquū dei ꝯſiliū incarnatiōis verbi noſtreqꝫ ſaluatōis cōpleret̛. Cui⁹ affect⁹ diuin⁹ inuigilare colloquijs ⁊ his paſci tanq̄ oliua fructifera in domo dei q̄ſi lignū plātatū ſec⁹ decurſus aq̄ruꝫ ſpūs tanq̄ lignū vite qd̄ dedit fructuꝫ ſuū in tp̄e ſuo p̄deſtinato a deo. deū incarnatū: vitā oīm. oculi tui ſp̄ ad dn̄ꝫ vidētes lumē eternū incircūſcriptū iacceſſibile. h̄ ille. Eſdras li. ij c. iij. dic̄. Sellū edificauit portā fontis. Sellū interp̄tat̛ pacific⁹: ⁊ deſignat dei filiū: q̄ p̄ ſuū ſanguinē pacificauit q̄ in cel' ⁊ q̄ in terris ſūt ipſe edificauit hodie portā fontis. i. btāꝫ ꝟginē p̄ quā fons bonoꝝ celeſtiū ad nos defluxit.

Joel. iij. c. dic̄. Egredie̛t fons de domo dn̄i. Btā ꝟgo ē dom⁹ dn̄i: de q̄ egredie̛t xp̄s fōs ſapiē: q: fōs ſapiē ꝟbū dei i excelſis. Naum iij. c. dic̄. In die frigoris ort⁹ ē ſol q: btā ꝟgo electa vt ſol hodie in tp̄e legis antiq̄ nata ē. vn̄ oēs gaudēt. iux̄ illud. Natiuitas tua dei genitrix ꝟgo gaudiū annūciauit vniuerſo mūdo

Heſter. v. c. dicit. Jude⁹ noua lux oriri viſa eſt. gaudiū: honor: ⁊ triūphū apd̄ oēs pp̄los. Btā ꝟgo eſt iſta noua lux: q: ei⁹ vita inclita cūctas illuſtrat eccl'as. eſt etiā fōs ille de q̄ d̄r ibidē. vi. c. Fōs paru⁹ creuit in fluuiū ⁊ in lucē ſolēqꝫ ꝯuerſus ē. Fuit ei fōs p̄u⁹ in ſua natiuitate: q̄ creuit in fluuiū q̄n ſpūſanct⁹ ſupuenit in ipſam: ⁊ in lucē ſolemqꝫ cōuerſus eſt. Qn̄ dei filius factus eſt per carnē aſſumptā etiaꝫ virginis filius qui eſt verus ſol iuſticie.

¶ Quito i btā virgine ē gratia oīs vite hūanalis. Sciēdū ꝙ h̄ nom̄ maria fuit ſibi ab āgelo ipoſitū. Lu. i. Nomē virginis maria qd̄ ē nomē magne auctatis. Un̄ Johes Damaſ. i ſmōe hodierno dic̄ ſic. Cōſtituam⁹ diē ſolēnē in natiuitate btē marie genitricis dei. Letare āna ſteril' q̄ nō paris: erūpe clama q̄ nō p̄turis. O felix copula ioachim ⁊ āne. e q̄b⁹ nata eſt ꝟgo maria. ꝟgo i p̄tu ꝟgo p⁹ p̄tū. O filia pulcerrima o filia dulciſſima. O liliū natū int̛ ſpīas ex nobiliſſima ⁊ regia ſtirpe dauitica. p̄ te regia ditat̛ eccl'a ſacdotā p̄ te fit legis trāſlatio p̄ te reuelat⁹ ſp̄s latēs ſōlīa ſacdotali dignitate trāſlata e tribu leui ad tribū iuda. o roſa nata e ſpīs iudeis q̄ diuino odor̛ ipleſti oīa. o ade filia ⁊ dei mr̄. b̄ts vēt̛ ⁊c̄.

⁊ beate vlne q̄ cõplexe ſunt te O ſacerrima
filia Joachin ⁊ anne. O ſacerrimus fetus q̄
maternis portaris in brachijs. ⁊ prãtes apo
ſtaticas abigis tremefactas. O ꝓles ſacerri
ma q̄ materno pendens ab vbere angelorū
obſequijs honoraris. O ſoboles ſanctiſſima
parentũ glõia. te generationes generationū
btĩficant hec ille. Iſtud nomen Maria cõpo
nitur ex quinqꝫ litteris: ꝓpter quinqꝫ beneficia
q̄ beata virgo cõtulit mundo in ſua natiuita
te. Per. M. denotat̃ ꝙ ipſa eſt mediatrix no
ſtra .ſ. inter deũ ⁊ hoĩem. ps. Suſcepim⁹ de⁹
m̄iam tuã in medio tẽpli tui. Per A deno
tatur ꝙ ipſa eſt auxiliatrix noſtra. Ber. Do
mina nr̃a auxiliatrix noſtra: tuo filio nos re
cõcilia: tuo filio nos recõmẽda: tuo filio nos
repreſenta. Fac benedicta ꝑ grãm quã inue
niſti ꝑ prerogatiuã quam meruiſti: ꝑ miſeri
cordiam quã peperiſti: vt ſicut te mediãte fi
lius tu⁹ dignatus eſt particeps fieri infirmi
tatis ⁊ miſerie noſtre. ſic quoqꝫ te intercedẽ
te ꝑticipes nos faciat glorie ⁊ btĩtudinis ſue.
hec ille. Per. R. denotat̃ ꝙ ipſa eſt reſtaura
trix noſtra. Augu. Mater generis nr̃i penaꝫ
ĩtulit mũdo. genitrix dñi nr̃i ſalutẽ attulit mũ
do. Auctrix peccati eua: auctrix meriti Ma
ria: Eua occidendo obfuit: Maria viuifican
do ꝓfuit. percuſſit illa: ſanauit iſta. Hec ille.
Per. J. denotatur ꝙ ipſa eſt illuminatrix no
ſtra. ij. Reg. xxiij. Lux aurore oriẽte ſole ma
ne abſqꝫ nubib⁹ rutilat. Nam in beata virgĩe
fulſit lux aurore. Quãdo in ventre matris fu
it ſanctificata. ⁊ tunc oẽm nubẽ peccati ori
ginalis ſpũſſanctus ab ea fugauit. q̄ omib⁹
ſua beneficia cõtulit. Juxta illud Eſa. xlix. De
di te in lucẽ gentiũ: vt ſis ſalus mea vſqꝫ ad
extremũ terre. Per. A. denotatur ꝙ ipſa eſt
aduocata noſtra. Bern. Aduocatam p̄miſit
peregrinatio noſtra: q̄ tanq̄ iudicis mater: ⁊
mater mĩe ſuppliciter ⁊ efficaciter noſtra ne
gocia ꝑtractabit. Hec ille. Propterea cantat
eccl̃ia. eya ergo aduocata nr̃a ⁊c. Iſtud no
men Maria etiã cõponit̃ ex quinqꝫ litteris. qꝛ
ipſa eſt figurata ꝑ quinqꝫ dñas veteris teſta
menti. quarũ noĩa incipiũt ab aliqua lr̃arum
hui⁹ noĩs. Per. M. denotat̃ ꝙ ipſa fuit figu
rata ꝑ Micol q̄ fuit vxor dauid regis ⁊ pro
phete: ⁊ intm̃ ipſa placuit Dauid ꝙ cum diu
fuiſſet extra regnũ iudeoꝝ noluit redire ĩtra
turus regnum: niſi primo p̄ſentata eſſet ſibi.
vt dr̃. i. Reg. xlti. Sic btã virgo intm̃ placuit
altiſſimo. ꝙ filius dei exñs extra regnũ mun
di: noluit illud ingredi: niſi p̄us ipſa naſceret̃

in mũdo. Micol eñ interpretatur pietas: et
ipſa fuit pietate pleniſſima. Per. A. denota
tur ꝙ ipſa fuit figurata ꝑ Abigail: q̄ etiã fu
it vxor Dauid. Cum eñ Nabal vir eius eſſet
ruſticus. ⁊ male reſpondiſſet nũtijs Dauid.
ꝓpoſuit dauid ipm̃ occidere: ⁊ oẽm domum
eius. at vbi abigail cognouit. obuiauit dauid
⁊ verbis humilib⁹ ipm̃ placauit. vt dr̃ ꝑme
Reg. xxv. Sic beata ꝟgo cognoſcens deum
iratũ cõtra genus humanũ. ſua maxima hũi
litate ipm̃ placuit. Per. R. denotat̃ ꝙ ipa fu
it figurata ꝑ Rachel: q̄ fuit vxor Jacob: ⁊ ge
nuit Joſeph: q̄ interpretat̃ ſaluator. vt hẽtur
Gen̄. xxxiij. Sic btã virgo genuit xp̄m ſalua
torem mũdi. Per. J. denotat̃ ꝙ ipa fuit figu
rata ꝑ Judith q̄ virtute caſtitatis occidit ho
loferne. vt hr̃ Judith. xiij. Sic btã virgo meri
to ſue humilis ꝟginitatis. interfecit luciferũ
ꝑncipẽ diaboloꝝ cõterẽdo ei⁹ ꝑtãtem ⁊ vim.
Per. A. denotat̃ ꝙ ipſa fuit figurata per abi
ſach q̄ fuit electa ſuꝑ omẽs filias hieruſaleꝫ
tanq̄ pulcrior ⁊ delectabilior ad ſeruienduꝫ
⁊ miniſtrandũ regi Dauid. vt hr̃. iij. Reg. i.
Sic btã virgo fuit electa ſuꝑ om̃s mulieres
ad miſtrandũ regi celeſti. Eccle. xxiiij. In ha
bitatiõe ſcã corã ipo miſtraui. Iſtud nomẽ
ꝯponitur ex lr̃is. v. deſignãtib⁹ in btã virgĩe.
virtutes ⁊ ꝑfectiones. v. lapidũ p̄cioſorum.
Per. M. denotat̃ ꝙ ipa eſt margarita: q̄ eſt
lapis p̄cioſus pulcherrim⁹: ⁊ cõfortat cor in
ꝑiculis. Sic btã virgo eſt refugiũ nr̃m in ꝑi
culis noſtris. Per. A denotat̃ ꝙ ipa ẽ ada
mas q̄ hꝫ virtutẽ recõciliatiuã. Sic btã ꝟgo
recõciliauit humanũ gen⁹ cũ deo. Per. R de
notat̃ ꝙ ipa eſt rubin⁹ ſiue carbũculus q̄ eſt
valde ſplẽdidus. ⁊ naſcit̃ in viſcerib⁹ ſaphiri
hñtis ſplendorẽ ⁊ colorẽ celeſtẽ. Iſte ſaphi
rus eſt btã virgo: in cui⁹ viſcerib⁹ oꝑatõe ſpũſ
ſancti gñat⁹ eſt rubin⁹ .ſ. Jeſus xp̄s. Per. J.
denotat̃ ꝙ ipſa eſt iaſpis q̄ reddit hoĩem ip
ſum ferentẽ tutũ ſine timore. Sic btã ꝟgo fa
cit nos ſecuros a demonib⁹. Per. A. denota
tur ꝙ ipſa eſt alectorius. q̄ facit hominem for
tunatum ad habendos honores. Sic beata
virgo cõtribuit nobis maiores honores. Ber
nar. Si mariã diligenter inſpicias: nihil ꝟtu
tis: nihil honoris: nihil ſplendoris: nihil glo
rie. qđ ex ipa non ſplendeat. hec ille.

¶ Sexto in beata virgine ẽ
gratia om̃is vite virtualis. Sciendũ ꝙ cõ
uerſatio et vita beate virginis fuit cũ paren
tibus ſuis. fuit in templo. fuit cũ angelo. fuit

cū ſponſo ſuo. fuit cū Elizabeth. fuit cū xp̄o
filio ſuo. fuit cū cetu apoſtolico. fuit cum Jo
hāne cuſtode ſuo. Primo fuit cū parentibꝰ
ſcꝫ Joachim ⁊ Anna. q̄ eā in timore dn̄i nu
trierūt. toto ablactationis tēpe. ſ. trienij quo
nil mundanū nil terrenū cōcupiuit: ſed ſpūs
ſanctus magnā abſtinentiā ipſam docuit. a
cibo: potu: ſomno. Eccl. iij. Cor ſapiens ⁊ in-
telligēs abſtinebit ſe a peccatis. Secundo
fuit in tēplo: q2 quarto anno etatis ſue cū ob
lationibꝰ ad templū ⁊ parentibꝰ ſuis fuit ad
ducta. que q̄ndecim pſalmos graduales di-
xit. iuxta q̄ndecim gradus aſcenſionis tēpli.
quos btā virgo ſine humano: nō tn̄ ſine diui
no auxilio cōſcendit: quā parentes eiꝰ pfecta
oblatione cū ceteris virginibus in tēplo di-
miſerunt. Tertio fuit cum angelo. q2 virgo
quottidie in omī ſanctitate ꝓficiens: ab an-
gelo viſitabat: ⁊ viſione diuina omī die foue
bat. a mane eni vſqꝫ ad tertiā orōnibꝰ inſta
bat. a tertia vſqꝫ ad nonā texebat. a nona ab
oratiōe nō ceſſabat: quouſqꝫ angelus appa-
rens ſibi eſcā miniſtrabat. Quarto fuit cū
ſponſo ſuo Joſeph q̄ nupſit. xiiij. etatis ſue
anno. vt habes in legendis. ibi. Quartode-
cimo aūt etatis ſue āno pontifex ⁊c̄. vſqꝫ de
ea naſciturū dei filiū nūciauit. Quinto fuit
cum Elizabet cognata ſua tribus menſibus
Luce. i. Sexto fuit cū xp̄o filio ſuo. iens in
egyptū ⁊ inde rediens vſqꝫ ad nuptias in q̄-
bus aquā cōuertit in vinū. Luce. ij. ⁊ Joh. ij.
Septimo fuit cū cetu aplico ab aſcenſione
xp̄i vſqꝫ ad egreſſum eoꝝ de hierl'm. Act. i.
Octauo fuit cū Johāne cuſtode ſuo: ante
aſſumptionē eius in celū. Jdeo Augꝰ. dicit
Toto affectu ad auxiliū btē virginis cōfera-
mur. Omēs eni ſua patrocinia imploremus
vt dū nos eam ſupplici obſequio frequenta
mus in terris. ipa nos per ſecula cōmendare
dignet in celis. Amen.

In feſto ſancti Mathei apoſtolo ⁊
euangeliſte. Sermo. liij.

Vidit ieſus matheū
Mathei. ix. ⁊ in euangelio pre-
ſentis ſolēnitatꝭ. Beda in oml'.
ſuper Math. dicit ſic. Non eſt mirandum ꝙ
ad primā dn̄i iubentis vocem. terrena q̄ cu-
rabat lucra reliquerit. opibuſqꝫ neglectis il-
lius cōcomitatui quē nil diuitiarum habere
cernebat adheſerit. Jpſe eni dn̄s foris eum
verbo vocauit. intus inſtinctu inuiſibili vt ſe
quereretur edocuit. infundens illius mēti gra-
tie lumen. ſpūalis qua intelligeret ꝙ is qui a
tēporalibus auocabat in terris. incorruptibi
les dare valeret theſauros in celis. hec ille.
Super quo talem moueo queſtionē. Utrū
beatus Matheus de theloneo vocatus fue-
rit. ſtatim aſſumptus ad ſtatū perfectionis
⁊ apoſtolatus. Ad iſtam queſtionē reſpon-
dent quattuor doctores noui teſtamenti.
Primus eſt beatus Hieronimus ſup Ma
theum dicens ſic. Matheus de publicano re
pente fit apoſtolus. Secundus eſt Beda
ſuper Lucam dicens ſic. Matheus de publi
cano in apoſtolum de thelonerio in euange
liſtam eſt repente mutatus. hec ille. Tertiꝰ
eſt Ambroſius ſup Lucā dicens ſic. Tanta
cupiditate ſequēdi dn̄m ductus eſt. vt in nul
lo ꝓrſus huius vite reſpectū vel cogitationē
ſibimet reſeruauerit. Siquidem ipſe dominꝰ
qui hunc exterius humana collocutione vt ſe
ſequeretur vocauit: intus diuina inſpiratiōe
vt mox vocantem ſequeret accendit. ipſe in-
uiſibiliter quomodo obſequendū eſſet edo-
cuit. Propter qđ ille merito obedientie dum
humana contēnens negocia deſerit dn̄i coꝝ
fidelis diſpenſator factus eſt. hec ille. Quar
tus eſt ſanctus Thomas quolibꝫ. v. dicēs ſic
Queſtio iſta ex verbis euangelij determina
ri poteſt. Si eni loquamur de apoſtolatu ma
nifeſtum eſt ex verbis euangelij ſm narrati-
onē Mathei. Marci. ⁊ Luce. ꝙ dn̄s poſt vo
cationē Mathei aliquāto ſpacio temporis
interiecto ex ſuis diſcipulis duodecim apo-
ſtolos vocauit ⁊ elegit. inter quos vnus fuit
Matheus. Et ſic pꝫ ꝙ ſtatim a ꝓncipio fuit
vocatus ad diſcipulatum xp̄i. non autem ad
apoſtolatum chriſti. niſi ſm preordinationē
chriſti qui eum in apoſtolum ſumendū diſpo
nebat. Et ſm hoc intelligēda ſunt verba Hie
ronimi. Bede ⁊ Ambroſij ſupradicta. Si au
tem loquamur de pfectione euangelica. Sic
manifeſtum eſt ꝙ ſtatim a principio vocatꝰ
eſt ad ſtatum perfectionis. dicit eni Luce. v.
ꝙ ſurgens relictis omībus ſtatim ſequutus
eſt eum. quod etiam ad diſcipulatum chriſti
pertinebat. ſm illud quod dicitur. Luce. xiiij.
Niſi quis renunciauerit omībus que poſſi-
det: non poteſt meus eſſe diſcipulus. Sum
mum eni in vita humana poteſt accipi dupli
citer. Uno modo ſm comparationē ſtatus
ad ſtatū. ſm ꝙ in humana vita vnus ſtatus
eſt maior alio: ⁊ aliquis ſummus. ⁊ ſic nihil
ꝓhibet fieri aliquem repente ſummū. id eſt

attingere ad ſtatum ſummū. ⁊ hoc apparet
tam in ſpirituali vita ꝙ̄ in ſeculari. Inueniū
tur em̄ aliqui ꝙ̄uis pauci ſtatim a puericia
ad ſtatum religionis qui eſt perfectiſſimus
conuolaſſe vel proprio arbitrio. Sicut btūs
Johannes baptiſta. ⁊ beatus Benedictus.
vel etiam deuotione parentum. ſicut illi qui
monaſterijs traduntur a parētibus. Sic em̄
non oportet vt in ſeculari vita exerceat̄ ante
ꝙ̄ ad religionem tranſeat. Sicut etiam non
oportet ꝙ aliquis exerceatur in laycali vita
anteꝙ̄ clericus fiat. Similiter etiaꝫ aliqui re
pente aſſumūtur ad regnum: vel ab ipſa pue
ritia. Sicut Salomon ⁊ Joſias reges Juda
vel etiam ex viliſſimo ſtatu. Sicut Saul. Et Ec
cleſiaſtes. xi. dicitur. Quod de carcere cathe-
niſqꝫ quis interdum ad regnum ingreditur.
Alio modo poteſt accipi ſummum ſm̄ com
parationem graduum: qui ſunt perfectio vni
us hominis. Et ſic dicit Gregorius. ꝙ nemo
repente fit ſummus. Dicit enim Auguſtinꝰ
ſuper canonica Johānis. ꝙ caritas nō mox
vt naſcitur perfecta eſt. Nam vt perficiatur
naſcitur. cum fuerit nata nutritur. cum fuerit
nutrita roboratur. cum fuerit roborata perfi
citur. hec Thomas. Sic ergo beatꝰ Mathe
us ſubito de ſtatu peccati conuerſus eſt ad
ſtatum virtutis ⁊ perfectionis euangelice. qꝛ
Jeſus vidit Matheum. ſcilicet interna inſpi
ratione. Unde Beda in omelia hodierna di
cit ſic. Ex lectione euangelica audiuimus. qꝛ
ſedentem in theloneo Matheum. ac tempo
ralibus curis intentum. repente dominꝰ mi-
ſeratus vocauit. ⁊ de publicano iuſtum. De
thelonearío diſcipulum fecit. quem etiam p-
ficientibus eiuſdem gratie incrementis. De
cōmuni diſcipulorum numero ad apoſtola-
tus gradum promouit. Hec ille. Hec autem
omnia conuenerunt beato Matheo. qꝛ vidit
Jeſus Matheum.

¶ Uidit Jeſus Matheum.
Obedientem.
Diſtribuentemtem.
Euangelizantem.
Conuincentem.
Suſcitantem.
Erudientem.
Subuenientem.

¶ Primo vidit ieſus Ma-
theum Obedientem. Unde Beda in omel.
hodierna dicit ſic. Uidit inquit Jeſus homi
nem ſedentem in theloneo Matheū nomi-
ne. Uidit autem non tam corporeo intuitu:
ꝙ̄ interne miſerationis aſpectu. quo ⁊ Pe-
trum negantem vt reatum ſuum agnoſcere
ac deflere poſſet aſpicere dignatus eſt. quo
populum ſuum egyptiaca ſeruitute depreſ-
ſum vt eriperet reſpexit. dicens ad Moyſen
Uidens vidi afflictionē populi mei qui eſt
in egypto ⁊ gemitum eius audiui. ⁊ deſcen-
di liberare eos. Uidit ergo hominem miſera
tus eſt eum qui humanis tantum ſtudijs de
ditus: necduꝫ euangelico nomine dignus ex
titerat. Uidit ſedentem in theloneo pertina-
ci videlicet animo lucris temporalibus inhiā
tem. Et relictis omnibus ſurgens ſequutus
eſt euꝫ. Intelligens ergo Matheus quid ſit
veraciter dominū ſequi relictis om̄ibus ſeq̄-
tur. Sequi enim imitari eſt. Ideoqꝫ vt pau-
pereꝫ chriſtum non tam greſſu ꝙ̄ affectu cō
ſectari potuiſſet. reliquit propria qui rapere
ſolebat aliena. Perfectamqꝫ nobis abrenun
ciantis formam tribuens non ſolum lucra re
liquit vectigalium. Uerūetiam rationes im
perfectas atqꝫ incompoſitas dereliquit. Hec
ille. In hoc notatur in Matheo obedientie
velocitas. Pro hac velocitate obedientie q̄-
dam occaſionem erroris ſibi aſſumpſerunt.
ſicut recitat Heronimus in originali ſup ma
theum dicēs ſic. Arguit in hoc loco Porphi
rius ⁊ Julianꝰ auguſtus. vel imperitiam hy
ſtorici mentientis. vel ſtulticiam eorum qui
ſtatim ſequuti ſunt ſaluatorem quaſi irratio
nabiliter quēlibet vocantem hominem ſint
ſequuti cum tante virtutes tantaqꝫ ſigna p̄-
ceſſerint que apoſtolos anteꝙ̄ crederent vi-
diſſe non dubium eſt. Certe fulgur ipſe ⁊ ma
ieſtas diuinitatis occulta que etiaꝫ in huma
na relucebat facie. ex primo ad ſe vidētes tra
here poterat aſpectu. Si enim in magnete la
pide hec eſſe virtus dicitur. vt annulos ⁊ feſtu
cas ſibi copulet quanto magis dn̄s omniuꝫ
creaturarum ad ſe trahere poterat quos vo-
lebat. hec ille. Ubi aſſignat ſex cauſas quare
beatus Matheus tam velociter ſequutꝰ eſt
chriſtum. non ex animi ſui leuitate: ſed ex di
uine virtutis bonitate. Primo quia fuit ver
bi dei virtuoſa operatione conuerſus. Se-
cundo quia fuit interna inſpiratione afflatꝰ.
Tertio miraculoꝝ operatione permotus
Quarto ſplēdore faciei illuſtratus. Quin
to glorioſa maieſtate electus. Sexto poten
ti virtute attractus. Quidam enim conuer-
tuntur ad chriſtum ad vnam dei vocem. ſeꝫ
ad interiorem inſpirationem. Quidam vero

non conuertuntur niſi habeant duas, ſcilicet
interiorem inſpirationem ⁊ exteriorem ex-
hortationem. Quidam autem non conuer-
tuntur niſi cum illis duabus habeant tertiaꝫ
ſcilicet diuitiarum largitionem. Quidam tā-
dem non conuertuntur: niſi cum illis tribus
habeant quartam. ſcilicet diram flagellatio-
nem. ⁊ tunc flagellati ad deum currunt. pſal.
Multiplicate ſunt infirmitates eoꝝ poſtea
accelerauerunt. Beatus Matheus ſubito ſe
quutus eſt chriſtum greſſu corporis. affectu
mentis. ⁊ effectu corporis. Unde Ambroſi
us dicit. Sequebatur Matheus chriſtum le
tus ⁊ alacer: ⁊ exultabat dicens. Jam nō pu
blicanuꝫ gero. iam non porto leui. Exui leui
poſtꝙ chriſtū indui. hec ille.

Secundo vidit ieſus ma

theum diſtribuentem. Unde Beda in omlia
hodierna dicit ſic. Factum eſt autem diſcum
bente illo in domo. multi publicani ⁊ pecca-
tores venientes diſcumbebant cum Jeſu.
vnius publicani conuerſio. multis exemplū
penitentie tribuit. Non enim dubitandū eſt
quia publicani ⁊ peccatores eſſe deſierant q̄
cum ieſu diſcumbebant. Non enim ſi in pec
catis perſeuerare decernerent ei qui ſine pec
cato eſt conueſci auderent. Matheus ipſe
cōuiuium illi magnum parauit. Congruam
quippe beneficijs celeſtibus vicem repen-
dit. vt a quo perhēnia bona ſperaret. illi ſua
temporalia commodaret. eūq3 corporalibus
reficeret epulis. quo ipſi donante guſtum ſpi
ritualis acceperat ſuauitatis: Nec hoc tantū
ei corporaliter exhibuit. ſed multo gratius il
li conuiuium in domo pectoris ſui per fideꝫ
ac dilectionem parauit. hec ille. Ecce ꝙ ma
gna liberalitas beati Mathei circa chriſtū.
quia ſtatim fecit ei conuiuiū magnum in do
mo ſua. Fuit enim magnum quadrupliciter.
Primo ratione voti. quia cum magno affe
ctu ⁊ deſiderio ipſum recepit. Secundo ra-
tione miſterij. quia illud fuit indicatiuuꝫ ma-
gni miſterij. Quod exponit glo. ſuper Lucā
dicens. Qui domicilio chriſtum interno reci
pit maximis delectationibus exuberantium
paſcitur volupeatum. Itaq3 dominus liben-
ter ingreditur. ⁊ in eius qui crediderit recum
bit affectu hec ille. Tertio ratione documē-
torum. quia ibi magna documēta exhibuit
chriſtus qui dicit ſe veniſſe ad medendum ⁊
ſanandum: cum ait. Non egent qui ſani ſunt
medico: ſed qui male ſe habent. Item ad
miſerendum. cum ait miſericordiam volo et
non ſacrificium. Etiam ad vocandum Cum
ait. Non veni vocare iuſtos: ſed peccatores
ad penitentiam. Unde Beda in omelia ho-
diernā dicit ſic. Hoc eſt bonorum operuꝫ ſpi
ritale cōuiuiū quo diues populus eget: pau-
per epulatur. Et erat turba publicanoꝝ ⁊ ali
orum qui cum ipſis erant recumbentes. Ui-
debant publicanū a peccatis ad meliora cō-
uerſum locum inueniſſe penitentie. ⁊ ob hoc
etiam ipſi non deſperant ſalutem. Hec ille.
Quarto ratione inuitatorum quia magni
diſcumbentes inuitati ſunt ſcꝫ chriſtus. diſci
puli eius. ⁊ phariſei. Unde Beda vbi ſupra
dicit ſic. Murmurabunt ſcribe ⁊ phariſei di-
centes ad diſcipulos eius. Quare cum publi
canis ⁊ peccatoribus manducatis ⁊ bibitis?
Cōuiuantibus cuꝫ domino publicanis. pha-
riſei murmurantes de ieiunio gloriantur. vbi
primo quanta ſit legis ⁊ gratie diſtantia de
claratur. quia qui legem ſequuntur ieiune
mentis famem patientur eternam. Qui ve-
ro verbum in interioribus anime receperunt
alimenti celeſtis ⁊ fontis vbertate recreati.
eſurire ⁊ ſitire non poſſunt. hec ille. Quan
do em̄ phariſei murmurabant ꝙ ad hominē
peccatorem diuertiſſet. Matheus viſus eſt
magna patientia. Fuit enim patiens: quia
phariſei dicebant ipſuꝫ eſſe peccatorē q̄ erat
iuſtificatus. publicanū q̄ erat mūdat⁹. pn̄tia
xp̄i indignū q̄ iaꝫ dign⁹ erat effect⁹. ſ3 ad iſta
in nullo fuit cōmot⁹. Non in aīo ex vlla turba
tione. Non in ſigno ex vlla tumultuoſitatis
oſtenſione. Non in ore ex vllo impatienti ſer
mone. Non ex facto ex vllo iniurioſo ope ⁊c̄.

Tertio vidit ieſus Ma-

theum euāgelizantē. Unde Beda in omelia
hodierna dicit ſic. Nec ſolū p̄dicādi, verūetiā
ſcribendi euāgeliū miniſteriū cōmiſit illi do-
minus. vt q̄ terreſtriū curā omiſerat. celeſtiū
eſſe talentoꝝ diſpēſator inciperet. Qd̄ ob id
vtiq3 ꝓuidētia ſuperna fieri diſpoſuit vt nul
lum enormitas peccatoꝝ. nullū numeroſitas
ſcelerum a ſperanda venia reuocaret. cū hūc
tantis mundi nexibus abſolutum tam celes
ſtem factū cōſpiceret vt cōicato cum angeli-
cis ſpiritib⁹ vocabulo euangeliſta noīaret ⁊
eſſet. hec ille. Euangelium beati Mathei eſt
valde commendabile propter quattuor.
Primo ratiōe prefigurationis. Nam inter
quattuor euangeliſtas Matheus fuit prefi-
gurat⁹ in forma hominis, vt patet. Ezech. i.

⁊ Apoc.iiij. In p̄ncipio eñ euangelij ſui oñdit xp̄i incarnationē. In medio p̄dicationē. In fine paſſionē. Unde Beda in omelia ſuper matheū dicit ſic. Huic eñ ſpeciali p̄uilegio datum eſt vt incarnationis dñice myſteria que cuncti a ſeculo ꝓphete p̄cinebant. ip ſe p̄mus oīm iam facta deſcripſerit. ⁊ credentibus legēda tranſmiſerit. Secūdo rōne inſtructionis. fuit eñ p xp̄m imediate inſtructus. Joh̄ xv. Omnia q̄ audiui a patre meo nota feci vobis. Qui etiā oīa miracula xp̄i vidit. Tertio rōne reuelationis. Fuit eñ a virgine in ſpecialem familiarē aſſumptus q̄ ſuā genealogiam ſibi reuelauit. ⁊ cubiculū ſuum imaculatum. ideo tanq̄ fidelis notarius ait. Liber generatiōis Jeſu xp̄i ⁊c. Et iterū. Cū eſſet deſponſata ⁊c̄ i.ca. Quarto rōne opationis. Nam beat⁹ barnabas iſtud euangelium in magna reuerentia habuit: q2 ip̄m ſecū portauit vt a demonibus ꝓtegeret. ſup infirmos poſuit vt ſanarētur ſecū in ſepulcro poni iuſſit: vt ſecurius moreret. Unde Johannes cōſobrinus Barnabe ait. Sanctus aūt barnabas dum ad p̄dicationis officiū per diuerſas vrbes pagraret. hoc euangeliū ſecum portabat. ⁊ vbiq3 ſup infirmos ponebat: qui cōtinuo ſanabantur. a quocūq3 languore detinebant. Hec ille. Hoc euangeliū abbreuiauit beat⁹ Marcus euāgeliſta. q2 Matheus deſcripſit incarnationē dñi ſm ſtirpem regiā. Regis aūt eſt nō eſſe ſine comitum obſeqo. Etiam eccleſia valde frequenter recitat euāgelium beati Mathei. Unde Beda in omelia hodierna dicit ſic. Pulcro vero preſagio Matheus q̄ doctor gentiū erat futurus in p̄ma ſua cōuerſatione peccantiū poſt ſe gregē ad ſalutē trahit. ⁊ euangelizandi officiū qđ ꝑficiente merito virtutū erat expleturus a p̄mis iam fidei ſue rudimentis incipit. Non eñ ſolum q̄ verbo fratrē ſuū erudit. ſed etiā qui exēplo ad meliora cōuertit: doctoris miniſterium gerit. Hec ille. Licet aūt Paulus eccleſiam dei ſupra modū expugnauerit. Dauid adulteriū ⁊ homicidiū ꝑpetrauerit. Matheus lucris turpibus inhiauerit. tñ iſtoꝝ penitentia valde deo placuit. vt nō ſolū dñs eorū culpis ignoſceret. ſed in eis etiā dona ſua multiplicius cumularet. Nam ſeuiſſimū perſecutorem fecit fideliſſimū predicatorē. Adulterum ⁊ homicidam fecit ꝓphetam. lucris inhiantem ⁊ cupidum fecit euangeliſtam et apoſtolum. Ideo ergo horum triū dicta nobis frequentius recitantur: vt nullus qui cōuerti voluerit deſperet de venia. Quādo tātos in culpa tales conſpicit fuiſſe in grā ⁊c.

Quarto vidit Jeſus matheum cōuincentem. Unde Criſo. ſup Matheum dicit ſic. Matheus ſanctoꝝ quidē p̄cipue tñ peccatoꝝ euangeliſta fuit qui nō tm̄ ſermone ſed etiā ipſa vite ſue correctione peccatoribus euangeliū predicauit. Nunq̄ eniꝫ in theloneo cōſtitutus qui pecunias colligere perituras cōſueuerat. euāgeliſta fieret vt ſermones in eternū manſuros ꝯſcriberet: niſi exemplo ſuo peccatores ad penitentie miſericordiam inuitaret. qui aliquādo fuit cautus terrenarum longotheca rōnum nunc eſt diligentiſſimus diſpenſator ſpūalium preceptorum. Tunc quidē multos pauperes fecit fraudando pecuniā. nūc aūt innumerabiles diuites fecit p̄dicando iuſticiā. hec ille. Predicauit eñ euangelium iuxta mandatū xp̄i quadrupliciter. Primo ſapiēter oīa figmēta demonū detegendo. Nam magi volebant tanq̄ dij adorari. ⁊ ido duos dracones ignē ſpirantes miſerunt. Sed beat⁹ mathe⁹ ſigno crucis demones fugauit. Sacerdotes idolorum ſibi voluerunt ſacrificare. Sed ip̄e docuit ſoli deo eſſe ſacrificandū. ⁊ oīa q̄ attulerūt reſpuit. ⁊ inde eccleſias edificari p̄cepit ⁊c.

Secūdo prudenter ⁊ diſcrete. quia cū ei optio daret. vt aut Ephigeniā virginē regi vxorem daret aut mortē ſubiret. predicauit prudenter ne virgo alteri q̄ deo in ſponſam copularetur. magis eligens mori q̄ virginem violari. Tertio fideliter. q2 honorē dñi ſui ſibi noluit vſurpare nec ſacrificiū qđ ſibi impendere volebant acceptare. quia licet quis multos cōuertat nō tamē hoc ſibi aſcribat. ſꝫ diuine virtuti. Math. x. Non eñ vos eſtis q̄ loquimini. ſed ſpūs patris veſtri q̄ loquitur in vobis. Quarto cōſtanter. quia nec promiſſis potuit emolliri. cum rex dimidium regni ſui ſibi dare ꝓmitteret. nec minis deterreri. nec ſupplicijs ſuperari. ſed miſſam deuote perficiens mortem accepit ꝓ nomine dñi ſui Jeſu xp̄i ⁊c.

Quinto vidit Jeſus matheum ſuſcitantē. Filius eñ regis mortu⁹ plangebatur ab oībus: in qua ſuſcitatiōe fuerunt quattuor. Primo magoꝝ impotentia qui eū ſuſcitare nequerunt: ſed ſuaſerunt regi q̄ in deoꝝ ꝯſortiū raptus eſſet. Et ideo ſimulacrum ⁊ templū ſibi edificaret. Secūdo orationis efficientia. Nam Eunuchus re

ſine candacis aduocauit apoſtolū. Qui fuſa
orōne ad dn̄m: illū ꝓtinus ſuſcitauit. Ter⸗
tio cōuerſionis inſtantia. Naꝫ quicq̄d ei alla
tum fuit in auro ⁊ argento in eccleſiam fabri
candam expendi voluit. q̄ intra triginta die⸗
rum ſpaciū cōſummata fuit. in qua apoſtolꝰ
trigintatribus annis ſedit ⁊ totam egyptuꝫ
ad fidem cōuertit. Unde beda in omelia ho
dierna dicit ſic. Qualis matheus factꝰ ſit. do
cet ipſa gens ethyopum: quā de vltimis ter⸗
re finibꝰ ad eccleſie ſancte ſocietatē predicā⸗
do conuertit. ablutāq̄ꝫ fonte baptiſmatis de
fuſca formoſam reddidit q꞉ nigredine vitio⸗
rum illam exuit. ⁊ ornatu virtutū illam deco
rauit. hec ille. Quarto miraculoꝝ refulgen⸗
tia. Nam multos mortuos ſuſcitauit. cecos
illumīauit. leproſos mūdauit. regē cū vxore
⁊ omni populo baptizauit.

¶ Sexto vidit Jeſus Ma⸗

theum Erudientem. Unde Beda in omelia
hodierna dicit ſic. Matheus interpretať ad
ditus ſiue aſſumptus ſignificans. q꞉ aſſum⸗
ptus eſt per dilectionem a dn̄o. ⁊ additꝰ ad
numerū gradꝰ apoſtolici. hec ille. In ſua eru
ditione oſtendit ſe habere quadruplicē digni
tatem. Primo angeli. in eo ꝙ multa predi⸗
cauit de gloria paradiſi terreſtris a quo ho⸗
mo eiectus fuerat ⁊ per xp̄m ad paradiſum
celeſtem fuerat reuocatus. quaſi ip̄e eſſet an
gelus cherubin in illo collocatus. Secūdo
apoſtoli. quia inť. xij. apoſtolos ꝯnumeratus
eſt. vt pꝫ Luce. ix. ca. Mar. iij. ca. Tertio eu⸗
angeliſte. qui fuit figuratus inter quattuor a
nimalia oculis vndiq̄ꝫ plena. deum aſſidue
laudantia. Apoc. iiij. Quarto martyris. ꝓ
fide xp̄i moriēdo. ⁊ ꝓ eius veritate ſanguinē
ſuū fundendo. Ita ꝙ iſte quattuor ꝓprieta⸗
tes in nullo ſimul inueniūtur. Cherubin eīm
fuit angelus, ſed non apoſtolus nec euange
liſta. nec martyr. Petrus fuit apl̄s ⁊ martyr
ſed nō euangeliſta. Johannes fuit apoſtolꝰ
et euangeliſta. ſed nō martyr. Stephanꝰ fuit
martyr: ſed nō aplus nec euangeliſta. Ma⸗
theus autē fuit angelus. apoſtolus. euange⸗
liſta. ⁊ martyr. vt pꝫ in eius legenda.

Septimo vidit Jeſus ma

theum Subuenientē. Uñ quattuor modis
ſubuenit. Primo benedicendo. Nam intre⸗
pidus ⁊ cōſtans ad patientiā oēs ⁊ cōſtan⸗
tiaꝫ cōfortauit. et Ephigeniā corā ſe ex timo
re proſtratā cū ceteris virginibus pluſq̄ꝫ dui⸗
centis benedixit. Secūdo defendendo. Cū
eīm rex miſiſſet ſpiculatorem qui matheū iux
ta altare ſtantē ⁊ orantem occideret. populꝰ
cucurrit ad domū regis ip̄aꝫ incēſurus cū oī
familia eius: ſed apl̄s apparuit preſbyteris
⁊ clericis catholicis vt populum retraherent
qđ ⁊ fecerunt. apoſtoli martyriū cū gaudio
celebrantes. Tertio preſeruando. Cū enim
rex animū Ephigenie inflectere nequiret to⸗
tam eius domū igne copioſo vallauit vt eaꝫ
cum ceteris virginibus ꝯcremaret. apſtolus
aūt eiſdem apparēs oēm ignem ab eius do
mo excuſſit. Quarto informando. Nam ig⸗
nis in domū regis irrumpens ſolo rege cuꝫ
vnico filio euadente: cuncta conſumpſit. Sta
timq̄ꝫ filius eiꝰ arreptus a demonio crimina
patris confitens ad ſepulcrū apoſtoli ꝓpera
uit. Pater vero turpiſſimus leproſus effectꝰ
⁊ inſanabilis manu ꝓpria ſe gladio īteremit
Apparuit aūt aplus pp̄lo admonens vt fra
trem ephigenie ab ip̄o apl̄o baptizatum. re⸗
gem ſibi cōſtitueret. Qui ꝑ annos ſeptuagi⸗
ta regnauit ⁊ filiū ſuū ſibi ſubſtituens xp̄ia⸗
num cultum magnifice ampliauit. Et totam
Ethiopie ꝓuinciaꝫ eccleſijs xp̄i repleuit. me⸗
ritis ⁊ interceſſione beati apoſtoli. Amen.

¶ In feſto angelorum. Sermo. liiij.

Vobis angeli vidēt
Mathei. xviij. ⁊ in euangelio pre
ſentis ſolennitatis. Beatus ber
nardꝰ ſup cantica ſermōe. v. dicit ſic. Angelꝰ
curat ſatagitq̄ꝫ in libertate ſp̄us adminiſtra⸗
re officiū pietatis futuroꝝ bonoꝝ. ꝓmptum
mortalibus alacreq̄ꝫ ſeſe miniſtrū exhibenſ:
vtpote ſuis ineternū futuris ciuibus ⁊ cohe⸗
redibus ſupne iocūditatis. Hec ille. Super
quo talem moueo queſtioneꝫ. Utrū cuilibet
hoī vnus angelꝰ deputeť ad virtutē quo ſecu
rius aſſequať eternā ſalutē. Ad iſtā q̄oēm
rñdent tres doctores noui teſti. Primꝰ eſt
btūs Hiero. exponēs illđ Math. Angeli eo
rum ſemꝑ vidēt faciē patris: q꞉ dicit ſic. Ma
gna eſt dignitas aīarum: vt vna queq̄ꝫ hēat
ab ortu ſue natiuitatis in cuſtodiā ſui ange⸗
lum delegatū. Secūdus eſt btūs Augu. lib.
Soliloquioꝝ. ca. xxix. dicenſ ſic. Diligūt nem
pe angeli ciues ſuos per quos ſue ruine ſciſ⸗
ſuras inſtaurari expectāt. Ideoq̄ꝫ magna cu
ra ⁊ vigilanti ſtudio aſſunt nobis oībus ho
ris ⁊ locis ſuccurrentes ⁊ ꝓuidentes neceſ⸗
ſitatibus nr̄is: ⁊ ſollicite diſcurrētes inť nos
⁊ te dn̄e. gemitus noſtros et ſuſpiria noſtra

referentes ad te. vt impetrēt nobis faci'ē tue
benignitatis ꝓpitiationē: ꝛ referāt ad nos de
ſideratam tue grē benedictionē. Ambulant
nobiſcum in oībus vijs noſtris: intrāt ꝛ exe-
unt nobiſcū attēte. cōſiderantes ꝙ pie ꝙ ho
neſte in medio praue nationis couerſemur.
quāto ſtudio quantoꝗ deſiderio queramus
regnum tuū ꝛ iuſticiam ei⁹. quanto timore ꝛ
tremore ſeruiamus tibi ꝛ exultemus in leti-
cia cordis noſtri. adiuuāt laborātes: ꝓtegūt
quieſcentes. hortantur pugnantes: coronāt
vincentes: congaudēt gaudentibus: cōpatiū
tur ꝓ te inꝗ patientibus. Grandis eſt eorū
cura de nobis: ꝛ magn⁹ feruor dilectiōis eorꝫ
erga nos. ꝛ hoc totū ꝓpter honorē tue inexti
mabilis charitatis qua dilexiſti nos. Diligūt
em̄ quos tu diligis: cuſtodiūt quos cuſtodis
odiunt quos odiſti. hec ille. Tertius eſt ſā-
ctus Tho. pte i. q. cxiij. articulo. ix. dicens ſic.
Homo in ſtatu vite iſtius cōſtitutus eſt qua
ſi in quadam via qua tendere dꝫ ad patriaꝫ.
in qua quidē via pericula multa homini im-
minent. tam ab exteriori ꝙ ab interiori. ſm̄
illud p̄s. In via hac qua ambulabā: abſcōde
runt ſupbi laqueuꝫ mihi. Et ideo ſicut homi
nibus ꝑuiam nō tutā ambulantibus dantur
cuſtodes: ita ꝛ cuilibet homī ꝙ diu viator eſt
cuſtos āgelus deputaṫ. Quādo aūt iam ad
terminū vie ꝑuenerit. iam nō habebit cuſto-
dem. ſed in regno habebit angeluꝫ corregnā
tem: in inferno demonem punientem. hec il-
le. Scienduꝫ ꝙ in rebus agendis cognitio
et affectus homīs multipliciter variari ꝛ de-
ficere poſſunt a bono. ꝛ ideo neceſſariū fuit ꝙ
hominibus angeli ad cuſtodiā deputarentur
per quos regularenṫ ꝛ mouerenṫ ad bonuꝫ
Unde pono octo cōcluſiones. Prima con
cluſio. licet homo poſſit ſeipm̄ cuſtodire ꝑ li-
beruꝫ arbitriū ꝛ ꝑ naturalē cognitionē legis
naturalis: tamē adhuc eſt ſibi neceſſaria cu-
ſtodia angeloꝝ. Patet quia per liberū arbi-
trium poteſt aliqualiter homo malū vitare.
ſed nō ſufficiēter. quia infirmaṫ circa affectū
boni ꝓpter multiplices aīe paſſiōes. Simili
ter etiā cognitio vlis legis naturaľ q̄ hoī na
turaliter adeſt aliqualiṫ dirigit hoīem ad bo
num ſed nō ſufficienter. qꝛ in applicādo vlia
principia iuris ad ꝑticularia opera cōtingit
hominē multipliciter deficere. Uñ dicíṫ Sa
pien. ix. Cogitatōes mortaliū timide ꝛ incer
te ꝓuidentie nr̄e: ꝛ iō neceſſaria fuit homī cu
ſtodia angeloꝝ. ſm̄ qđ dicíṫ in p̄s. Angelis
ſuis de⁹ mādauit de te vt cuſtodiāt te in oīb⁹
vijs tuis ꝛc. Secūda ꝯcluſio. lꝫ multi hoīes
pereant in peccato cadētes: nō tñ priuantur
cuſtodia angeloꝝ. Patet. qꝛ ſicut hoīes a na
turali inſtinctu boni diſcedunt ꝓpter paſſio-
nem peti. ita etiā diſcedunt ab inſtigatiōe bo
noꝝ angeloꝝ q̄ fit inuiſibiliter ꝑ hoc ꝙ hoīes
illuminant ad bene agendū. Unde ꝙ hoīes
pereunt nō eſt imputandū negligētie ange-
loꝝ: ſed malicie hoīm. Tertia cōcluſio. licet
adam in ſtatu innocentie nullis anguſtiare
tur ꝑiculis. tñ habebat angelū ſibi ad cuſto-
diam deputatū. Patet. qm̄ homo in ſtatu in
nocentie nō patiebaṫ aliqđ periculū ab inte
riori. qꝛ interi⁹ erāt oīa ordiata. ſed iminebat
ei periculū ab exteriori ꝓpter inſidias demo
num. vt rei ꝓbauit euentus. ꝛ ideo indigebat
cuſtodia angeloꝝ. Quarta cōcluſio. pueris
in materno vtero exiſtentib⁹: ꝛ extra vterum
angelus ad cuſtodiā deputaṫ. Patꝫ qꝛ puer
ꝙdiu eſt in materno vtero: nō totaliter eſt a
matre ſeꝑatus. ſed ꝑ quandā colligationē q̄-
dāmō eſt adhuc aliquid eius ſicut fruct⁹ pen
dens in arbore eſt aliq̄d arboris. iō angelus
q̄ eſt cuſtodia matris: cuſtodit ꝓlem in vtero
mr̄is exñtem. ſ; in natiuitate qñ ſeꝑatus eſt a
mr̄e angel⁹ ei ad cuſtodiā deputaṫ. Quīta
cōcluſio. lꝫ pueri non illuminenṫ ꝑ modū do
ctrine: tñ mox nati cuſtodiuntur ab angelis.
Pꝫ qꝛ offm̄ cuſtodie ordinaṫ quidē ad illuia
tionē doctrine: ſicut ad vltimū ꝛ ṗncipalē ef-
fectū. nihilomin⁹ tñ hꝫ mľtos alios effectus
q̄ pueris cōpetūt. ſ. arcere demōes ꝛ alia no-
cumēta tam corporalia ꝙ ſpūalia ꝓhibere.
Sexta ꝯcluſio. hoīes p̄ſciti ꝛ etiā infideles
ꝛ antixp̄us: hñt angelos ſibi ad cuſtodiā de-
putatos. Patet. qꝛ hoīes p̄ſciti ꝛ infideles ꝛ
antixp̄s ſicͤ nō priuāṫ interiori auxilio natu-
ralis rōnis. ita etiā nō ṗuāṫ exteriori auxilio
toti nature hūane diuinit⁹ cōceſſo. ſ. cuſtodia
angeloꝝ ꝑ quā ꝛ ſi nō iuuētur ꝙtum ad hoc
ꝙ bonis opibus vitā eternā mereanṫ. iuuā-
tur tñ ꝙtū ad h̄ ꝙ ab aliq̄b⁹ malis retrahun
tur q̄bus ſibiipis ꝛ alijs nocere pñt. Nā ꝛ ip
ſi demones arcenṫ ꝑ bonos angelos ne noce
ant ꝙtum volūt. Septia cōcluſio. xp̄s nō i-
diguit cuſtodia angeloꝝ. Patet. qꝛ xp̄us ſm̄
ꝙ hō imediate regulabaṫ a v̄bo dei. vñ non
indigebat cuſtodia āgeloꝝ. Et iterū ſm̄ aīaꝫ
erat ꝯp̄henſor. ſed rōne paſſibilitatꝭ corpis e-
rat viator. ꝛ ſm̄ h̄ nō debebaṫ ei āgel⁹ cuſtos
tanꝙ ſupior. ſed angel⁹ miſter tanꝙ inferior
Uñ dꝛ Math. iiij. Et acceſſerūt angeli ꝛ mi
niſtrabāt ei. Octaua cōcluſio. Angelus cu-

ſtos nū̃q̄ totaliter dimittit hoīem cuſtoditū̃. Patet qꝛ cuſtodia angeloꝝ eſt quedā̃ executio dīne ꝓuidentie circa hoīes facta. Sȝ nec hō̃ nec res aliqua totalit̃ dīne ꝓuidentie ſubtrahit̃. Inq̄ntū̃ enī̃ aliq̄d ꝑticipat de eſſe intm̄ ſubdit̃ vl̄i ꝓuidē̃tie entiū̃. ſed tñ̄ deꝰ ſm ordinem ſue ꝓuidē̃tie dr̃ hoīem derelinquere inquantū̃ ꝑmittit hoīeȝ pati aliquē̃ defectū̃ culpe vel pene. Sic angelꝰ cuſtos nunq̄ totalit̃ dimittit hoīeȝ. ſed ad aliq̄d interdū̃ eū̃ dimittit. put. ſ. nō̃ impedit q̄n ſubdat̃ alicui tribulationi. vel etiā̃ q̄n cadat in pctm̄ ſm ordinē̃ diuinoꝝ iudicioꝝ. ⁊ ſm hoc dr̄ Iere. li. Ex pſona angeloꝝ. Curauimꝰ babylonē̃ ⁊ nō̃ ē̃ curata derelinquamꝰ ergo eā̃. ⁊ Eſa. v. Auferā̃ ſepem eiꝰ ⁊ erit in conculcationē̃. glo. i. angeloꝝ cuſtodiā̃. vñ̄ angeli eoꝝ cuſtodes nō̃ impedierū̃t q̄n tribulationibꝰ ſubderē̃tur. Et ſic cuilȝ hoī deputat̃ vnꝰ angelus ad cuſtodiā̃ Iō̃ dic̃ verbū̃ ꝓpoſitū̃. Vobis angeli vidē̃t. i. ad veſtrā̃ vtilitatē̃ angeli vos cuſtodiū̃t. ſm ordinē̃ dīne ꝓuidē̃tie quā̃ neceſſe ē̃ īpleri ī hoībꝰ.

¶ Vobis angeli vidē̃t.

- Ad militandum.
- Ad cō̃ſociandum.
- Ad cuſtodiendum.
- Ad miniſtrandum.
- Ad preſentandum.
- Ad conſolandum.
- Ad deportandum.

¶ Primo vobis angeli vident. i. vigilant ad militandum. Iob. xxxviij. Nunq̄d noſti ordinē̃ celi ⁊ pones rō̃neȝ eiuſ in terra: Ubi dicit q̄ rō̃e naturali ſecreta angeloꝝ ſcire nō̃ poſſumꝰ. ſed ꝑ reuelationē̃ diuinam: vt paulꝰ. aut ꝑ eruditionē̃ humanaȝ. vt Dyo. q̄ a paulo vſq̄ȝ in tertiū̃ celū̃ rapto eruditꝰ eſt. Dyo. aū̃t. vi. Cele. hierar. diſtinguit tres hierarchias ā̃geloꝝ. In p̄ma ponit tres ordines. ſ. Seraphin p̄mos. Cherubin medios. Thronos vltimos. In media vero ponit Dn̄ationes quidē̃ vt p̄mos. Uirtutes vt medios. Ptā̃tes vt vltīos. In vltima vero p̄ncipatus vt p̄mos Archangelos vt medios. Angelos vt vltimos. Cuius aſſignatiōis rō̃ eſt. qꝛ hierarchia eſt ſacer p̄ncipatus. In nomine autē̃ p̄ncipatus duo intelligū̃tur. ſ. ipſe p̄nceps. ⁊ hic eſt vnus. puta deꝰ. nō̃ ſolū̃ angeloꝝ. ſed etiā̃ oīm hoīm. ⁊ totiꝰ rō̃nalis creature q̄ ſacroꝝ ꝑnceps eſſe pōt: ⁊ mſ̄titudo ordinata ſub p̄ncipe. ⁊ ſic vna hierarchia dicit̃ ſm q̄ multitudo vno ⁊ eodē̃ mō̃ pōt gubernationem p̄ncipis recipe. q̄ vero nō̃ pn̄t ſm eū̃dē̃ modū̃ gubernari a p̄ncipe ad diuerſas hierarchias ꝑtinent. Sicut ſub vno rege ſū̃t diuerſe ciuitates q̄ diuerſis regū̃tur legibꝰ et miſtris. Angeli aū̃t diuinas illuīatiōes ꝑcipiū̃t in intelligibili puritate. iō̃ in eis diſtinſtuit̃ triplex hierarchia. quia ſupiores angeli hn̄t vlīoreȝ cognitionē̃ v̄itatis q̄ inferiores. Hec aū̃t vl̄is acceptio cognitionis ſm triplicem gradū̃ in angelis diſtinguit̃. Nā̃ rō̃nes rerū̃ de q̄bus angeli illuminant̃. pn̄t cō̃ſiderari tripliciter. Primo ſm q̄ p̄cedū̃t ab vl̄i p̄ncipio qō̃ eſt deꝰ. ⁊ iſte modꝰ cō̃uenit p̄me hierarchie: q̄ īmediate ad deū̃ extē̃dit̃: ⁊ in veſtibulis dei collocat̃. vt dicit Dyo. vij. c. Celeſt. hierarchie. Secū̃do v̄o ꝓut huiꝰ rō̃nes depē̃dent ab vl̄ibus cauſis creatis q̄ iam aliquo mō̃ multiplicant̃. ⁊ hic modꝰ cō̃uenit ſcd̄e hierarchie. Tertio aū̃t modo ſm q̄ huiꝰ rō̃nes applicant̃ ſingulis rebꝰ ⁊ ꝓut dependē̃t a ꝓprijs cauſis. ⁊ hic modꝰ ꝯuenit tertie hierarchie. Ad p̄maȝ hierarchiā̃ ꝑtinet ꝯſideratio finis. ſm q̄ accipit rō̃nes reruȝ in ip̄o deo. ⁊ hec cō̃tinet tres ordines. ſ. ſeraphin: cherubī̃: thronos. qꝛ in reſpectu ad finē̃ pn̄t cō̃ſiderari tria. Nā̃ p̄mo aliq̄s ꝯſiderat finē̃. ſcd̄o v̄o ꝑfectam finis cognitionē̃ accipit. tertio v̄o intē̃tionē̃ ſuā̃ in ip̄o defigit. ⁊ qꝛ deꝰ eſt finis creaturarū̃ ſicut dux ē̃ finis exercitꝰ: vt dr̃. xi. metha. Pōt aliqua ſil̄itudo huiꝰ hierarchie in rebus hū̃anis inueniri. Nā̃ quidā̃ ſunt q̄ h̄ hn̄t dignitat̃. vt ꝑ ſeip̄os accedere poſſint ad regē̃ vel ducē̃. valde familiariter. quidā̃ v̄o ſup hoc hn̄t vt etiā̃ ſecreta eiꝰ cognoſcā̃t. Alij v̄o ſup hoc hn̄t vt ſꝑ circa ip̄m inhereā̃t. quaſi ei cō̃iuncti. hā̃c ſimilitudinē̃ accipere poſſumꝰ ī ordinibꝰ p̄me hierarchie. Nā̃ throni eleuant̃ ad hoc q̄ deū̃ familiariter in ſeipſis recipiā̃t. ſm q̄ rō̃nes rerū̃ in ip̄o īmediate cognoſcere pn̄t. Nomē̃ enī̃ thronoꝝ dr̃ ꝑ cō̃uenientiā̃ ad materiales ſedes in q̄bꝰ cō̃ſiderant̃ quattuor. Primo ſitus qꝛ ſedes ſup terrā̃ eleuā̃tur. ⁊ ſic throni eleuant̃ vſq̄ȝ ad hoc q̄ ī deo īmediate rō̃es rerū̃ cognoſcū̃t. ſcd̄o firmitas: qꝛ ī ſedibꝰ mā̃libꝰ aliq̄d firmiter ſedet. Throni aū̃t ecō̃uerſo firmā̃t̃ ī deo. Tertio ſuſceptibilitas: qꝛ ſedes ſuſcipit ſedē̃tē̃: ⁊ ī ea deferri pt̄. ſic throī ſuſcipiū̃t deū̃ ī ſeip̄is. ⁊ eū̃ q̄dā̃mō̃ ad īferiores deferū̃t. Quarto capacitas. qꝛ ſedes ex vna pte eſt apta ad ſuſcipiendū̃ ſedenteȝ. ſic throni ꝑ ꝓmptitudinē̃ ſū̃t apti ad ſuſcipiē̃duȝ deū̃ ⁊ famulandū̃ ipi. Vñ̄ Greg dic̃ ſic. Throni dei ſū̃t hi q̄ tā̃ta diuīat̄ gr̄a replent̃ vt

in eis dñs ſedeat ꝛ per eos iudicia ſua decer
nat. Cherubin ṽo ſupeminent diuina ſecreta
cognoſcūt. Nomē em̄ cherubin iponit a q̄dā
exceſſu ſcie. Un̄ interp̄tat̄ plenitudo ſcie. qḋ
Dyoñ. expōit q̄tū ad q̄ttuor. Pr̄io q̄dē ꝙ
tū ad pfectā deiviſionē. Scḋo ad plenā ſuſce
ptionē diui luis. Tertio q̄tū ad h̄ ꝙ i ipo ↄ
ↄtēplant̄ pulcritudinē ordis rex a deo deriua
tā. Quarto q̄tū ad h̄ ꝙ ipi pleni exn̄tes hꝰ
cognitōe ēt eā copioſe in alios effundūt. vn̄
Greg. dic̄ ſic. Cherubī plenitudo ſcie dr̄ ꝛ ſb
limiora illa agmīa cherubī vocata ſꝫ. q2 tāto
pfectiori plena ſūt ſcia q̄to claritatē dei vici
niꝰ ↄtēplant̄. Seraphī ṽo excellūt in h̄ qḋ ē
oīm ſupmū. ſ. ipſi deo vniri. Nomen em̄ ſera
phin nō imponit̄ tm̄ a caritate: ſ a caritaꝫ ex
ceſſu quē importat nomē ardoris vel incēdij
vn̄ Dyoñ. vij. c. Cele. iere Exponit nomē ſe
raphin ſm ꝓprietates ignis in q̄ eſt exceſſus
caliditaꝫ. In igne aūt tria ↄſideramꝰ Primo
ꝙ eſt ſurſum: ꝛ ꝙ eſt ↄtinuꝰ: p qḋ ſignificat̄
ꝙ ille ordo indeclinabilit̄ mouet̄ in deū. ſcḋo
ṽtus actiua eiꝰ. q2 eſt calidus cū quadā acui
tate eiꝰ, q2 eſt matie penetratiuꝰ in agēdo. ꝛ
ptingit vſqꝫ ad mīma. ꝛ iterū cū quodā exce
dēti feruore. ꝛ p h̄ ſignificat̄ actio hmōi an
gelor quā in ſubditos potent̄ exercēt eos in
ſimilē feruorē excitādo ꝛ totaliter eos p incē
diū purgando. Tertio ↄſiderat̄ in igne cla
ritas eiꝰ. ꝛ hi angeli hn̄t in ſeipſis inextingui
bilē lucē etiā alios pfecte illuiando. vn̄ greg.
dic̄ ſic. Seraphin vocant̄ illa agmīa q̄ ex ſin
gulari ꝓpinq̄tate cōditoris ſui icōparabili
ardēt amore. Ad ſecūdā hierarchiā ptinet
diſpoſitio vl̄is de agendis ſm cauſas rerū
vl̄es. ꝛ hec ↄtinet tres ordines: q̄m ad rōnē
gubernatōis ptinēt tria. Pr̄io diffinitio eo
rū q̄ agēda ſunt. qḋ ē ꝓpriū dn̄ationū. q2 dn̄i
eſt ſolū p̄cipe de agēdis. iō greg. dic̄. Qḋ q̄dā
angelor agmīa p eo ꝙ eis cetera ad obediē
dū ſubiecta ſunt: dn̄ationes vocant̄. Nomen
dn̄ationū ſignificat tria. Primo quādā lib
tatē q̄ eſt a ſeruili ↄditōe ꝛ pedeſtri ſubiectio
ne: ſicut plebs ſubijcit̄: ꝛ a tyrānica opp̄ſſiōe
quā etiā interdū maiores patiūt̄. Secūdo
quādā regidā ꝛ inflexibilē gubernatōꝫ. q̄ ad
nullū ſeruilē actū inclinat̄. neqꝫ ad ſtatū ali
quē ſeu actum ſubiector vel opp̄ſſor a tyrā
nis. Tertio appetitū ꝛ pticipatōeꝫ veri dn̄ij
qḋ eſt in deo. ſicut ſunt regales curie dn̄i ꝛ ſic
dn̄atiōes iperāt diuina miſteria alijs angel.
ſicut innuit. Zach. v. vbi vnꝰ angelꝰ iperauit
alteri dicēs. Curre ꝛ loq̄re ad puerū iſtū ꝛc̄

Scḋo ad rōnē gubernatiōis ptinet p̄bē fa
cultatē ad iplendū qḋ ptinet ad ṽtutes ſm
ꝙ ṽtus iportat quēdā exceſſuꝫ fortitudis. ꝛ
ſic dic̄ Dyoñ. Qꝛ nomen ṽtutū ſignificat q̄n
dā virilē ꝛ incōcuſſam fortitudinē. Pr̄io q̄
dē ad oēs apparitiōes diuias eis ↄuenietes
Secundo ad ſuſcipiendum diuina. ꝛ ita ſi
gnificat ꝙ ſine aliquo timore aggrediuntur
om̄ia q̄ ad eos pertinent. qḋ videt̄ ad animi
fortitudinem pertinere. Iſti em̄ ſunt velut iu
ſticiarij in domo regis quor eſt ardua ope
rari. Unde Greg. Uirtutes vocant̄ illi ſpūs
per quos ſigna ꝛ miracula frequentius ſiūt.
Tertio ad rōnem gubernationis ptinet or
dinare qualiter ea que precepta vel diffinita
ſunt impleri poſſunt vt alij exequant̄. ꝛ hoc
pertinet ad ptātes. Nomen em̄ ptātis ordi
nationē quādā deſignat. ſm illud apl̄i. Ro.
xiij. Qui ptāti reſiſtit dei ordinationi reſiſtit.
ꝛ ideo Dyoñ. dicit. Qꝛ nomen ptātum ſigni
ficat quādam ordinationē circa ſuſceptionē
diuior ꝛ circa actiōes diuias. q̄s ſupiores in
inferiores agunt. eas ſurſum ducēdo. Ad or
dinē q̄ ptātū ptinet ordiare quō a ſubdiꝫ ſūt
agēda. ēt p has arcentur mali ſpūs. ſic p ptā
tes terrenas arcētur malefactores. vn̄ greg.
Ptātes vocant̄ hij q̄ h̄ potētius pre ceteris
perceperūt vt eor ditiōi ptātes aduerſe ſub
iecte ſint. Ad tertiā hierarchiā ptinet appli
catio diſpōnis ad effectū q̄ eſt executio opis
Executio ṽo angelicor miſterior ↄſiſtit in
ānūciādo diuīa. ꝛ hec hierarchia ↄtinet tres
ordines. In executōe em̄ cuiuſlibet actꝰ ſunt
q̄dam quaſi incipiētes actionē: ꝛ alios ducē
tes. ſicut in cātu p̄cētores: ꝛ in bello illi q̄ ali
os ducūt ꝛ dirigūt. ꝛ h̄ ptinet ad p̄ncipatus
Nam p̄ncipari. vt Greg. dicit. Eſt inter reli
quos priorē exiſtere. quaſi primi ſunt in exe
cutione eor q̄ impant̄. Et ideo Dyoñ. dicit
Qꝛ nomen p̄ncipatuū ſignificat ductiuum in
ordine ſacro. Illi em̄ q̄ alios ducūt p̄mi int̄
eos exn̄tes. p̄ncipes ꝓprie vocant̄. ſm illud
pſ. Preuenerūt p̄ncipes ↄiuncti pſallentibꝰ
Hij em̄ etiā bonis ſpiritibꝰ p̄ncipant̄. ꝛ ad lo
ca determiata vel negocia regis ſpāliter depu
tant̄ p modū legator. Alij ſūt q̄ maiora nū
ciāt ꝛ hij archāgeli dicunt̄. ſicut gabriel q̄ nū
ciauit beate virgini incarnationem filij dei.
Alij vero ſunt q̄ ſimpliciter exequūtur. ꝛ hij
angeli dicuntur qui immediate nobis annū
ciant per modum curſor ꝛc̄.

¶ Secundo vobis angeli vi

dent ad cõſociandũ. vñ Math. xxij. dr̃. Erũt hoĩes ſicut angeli dei in celo. Nam p̱ donuʒ grẽ hoĩes mereri poſſunt tantã gl'iam. vt angelis equenť ſm ſingulos ãgeloꝝ grad⁹: qđ eſt hoĩes aſſumi ad ordines angeloꝝ. Unđ Greg. ſup Ezech. dicit ſic. Sunt nõnulli qui parua capiũt. ſed tñ h̃ annũciare fratrib⁹ nõ deſiſtũt. Jſti enĩ in angeloꝝ numerũ currũt. Nam q̃dam ſimplices ⁊ illitterati v̉bo ⁊ exẽplo q̃tum p̄nt alios edificant: ⁊ iſti aſſumũtur ad ordines angeloꝝ. Quidã aũt magna intelligũt ⁊ ſollicite alios admonẽt: ⁊ iſti aſſumunť ad ordinẽ archangeloꝝ. Greg. Sũt q̄ ſecretoꝝ celeſtiũ ſũma ⁊ cape p̃ualẽt ⁊ nũciare. hij cũ archãgelis. Quidã p̱ vite p̄fectionẽ alioꝝ merita tranſcendũt: ⁊ iſti aſſumũtur ad ordinẽ p̄ncipatuũ. Grego. Sũt q̄ electoꝝ merita trãſcendũt: ⁊ electis fratrib⁹ p̄ncipanť: ⁊ hij cũ p̄ncipatib⁹ meritũ ſortiũtur. Simil'r illi q̄ bñ rexerũt p̄ſonam ſuã: aſſumũtur ad ordinẽ angeloꝝ. Qui bñ rexerũt ciuitatẽ ſuã vel eccl'iam: ad ordinẽ archãgeloꝝ. q̄ vero bñ p̄uinciã ſuã: ad ordinẽ p̄ncipatuũ. Quidã aũt expellũt de corporib⁹ ⁊ aĩab⁹ alioruʒ demones ⁊ p̄ctã. iſti aſſumũtur ad ordineʒ p̄tãtum. Grego. Sũt q̄ malignos ſp̃us v̉tute orõnis ⁊ vi accepte p̄tãtis fugãt. ⁊ hij cũ p̄tãtib⁹. Quidã ſigna ⁊ miracl'a op̱antur: ⁊ iſti aſſumũtur ad ordineʒ virtutũ. Grego. Sũt q̄ mira faciũt ſigna ⁊ valenť operanť: ⁊ hij cũ virtutib⁹. Quidã oĩbus in ſe vitijs dominanť. ⁊ iſti aſſumũť ad ordinẽ dñationũ. Greg. Sũt q̄ in ſemetip̃is oĩb⁹ vitijs dñanť vt ipſo iure mũdicie: dij inter hoĩes vocenť. Un ad moyſen dr̃. Ecce ꝯſtitui te dñm pharaonis. ⁊ hij cũ dñationib⁹. Quidã ſunt valde ſp̃ũales. ⁊ iõ de alijs iudicare p̄nt. i. Coꝝ. ij. Sp̃ũalis hõ iudicat oĩa: ⁊ ip̃e a nemĩe iudicať. iſti aſſumũť ad ordinẽ thronoꝝ. Grego. Sũt in q̄bus velut in throno ſuo dñs p̄ſidens alioꝝ facta examiat. p̱ q̊s dũ ſctã eccl'ia regiť plerũq3 de q̄buſdã ſuis actib⁹ infirmis: oĩs electi iudicanť: ⁊ hij cũ thronis. Quidã dei ⁊ p̱ximi charitate flagrãt: iſti aſſumũtur ad ordinẽ cherubin. Grego. Sũt q̄ dei ⁊ p̱ximi charitate ampli⁹ ceteris pleni ſunt. ⁊ hij meritoꝝ ſuoꝝ ſortẽ: inter cherubin numeruʒ acceperũt. q2 cherubin plenitudo ſciẽ dr̃. ⁊ iuxta paulũ. Plenitudo legis ẽ charitas. Quidã ſunt in igne amoris cõuerſi. ⁊ in ſolo dei deſiderio anhelãteſ: iſti aſſumũtur ad ordinẽ ſeraphin. Greg Sũt q̄ ſup̱ne ꝯtẽplationis amore accenſi in ſolo cõditoris ſui deſiderio anhelant. nihil in hoc mundo iã cupiũt. ſolo eternitatꝭ amore paſcunť. terrena queq3 abñciũt. cũcta t̄palia mẽte trãſcendũt. amãt ⁊ ardẽt: atq3 in ip̃o ſuo ardore requieſcunt: amãdo ardẽt. loquẽdo accendũt. ⁊ quoſcũq3 v̉bo tãgũt: ardere p̱tin⁹ in dei amore faciũt: q̄ iſti niſi intra ſeraphin numerũ: ſortem ſue vocationis acceperunt: Hec ille. Et ſic p3 ⁊c̃.

¶ Tertio vobis angeli videt ad cuſtodiendũ. Vñ Ber. tractãs illõ v̉bum. Angelis ſuis de⁹ mãdauit de te ⁊c̃. dicit ſic. Magna dilectio charitatꝭ. Quis q̄b⁹. de q̄ ⁊ q̄d mãdauit. Sicq̄deʒ de⁹ mãdauit. ⁊ angelis ſuis mãdauit. ⁊ de te hoĩe mãdauit. ⁊ vt cuſtodiant te in oĩb⁹ vijs tuis mãdauit. Quantaʒ reuerentiã d3 tibi h̃ v̉bũ inferre: afferre deuotionẽ: offerre fiduciã: reuerẽtiã p̱ p̄ñtia. deuotionẽ p̱ beniuolẽtia: fiduciã p̱ cuſtodia. Jn q̄uis diuerſorio in q̊uis angulo reuerẽtiã exhibe ãgelo tuo ne audeaſ illo p̄ñte qđ me p̄ñte non auderes. h̃ ille. Effect⁹ angelice cuſtodie circa hoĩeʒ ẽ q̄druplex. Prim⁹ eſt remotõis ſc3 remouẽdo ne hõ cadat in malũ culpe. ⁊ h̃ facit angel⁹ trib⁹ modis. Primo increpãdo p̄ctm̃ p̄teritũ. vt ab eo hõ recedat. vt p3 Judic. ij. vbi cũ angel⁹ filios iſrael de p̄uaricatiõe increpaſſet: ip̃i eleuauerũt vocẽ cũ fletu ⁊c̃. Secũdo eripiẽdo a p̄ctõ p̄ñti. vt p3 in eductiõe Loth ⁊ vxoris ei⁹ de ſodomis. i. de p̄cti ꝯſuetudie. Geñ. xix. Tertio impediẽdo p̄ctm̃ futurũ ne fiat. vt p3. Nu. xxij. in balaã q̄ ad maledicendũ iſrl' p̱gens ab angelo impedit⁹ eſt.

Secũdus eſt p̱fectiõis. ſ. in bonũ grẽ ⁊ hoc facit angel⁹ in aĩa trib⁹ modis. Primo oĩe ĩpedimentũ ad bonũ remouẽdo. vt p3 Exo. xij. vbi angel⁹ p̱cuſſit p̄mogenita egypti. Secũdo pigritiã excitãdo. vt p3 zach. iiij Angelus dñi excitauit me quaſi hoĩem q̄ excitať a ſõno. Tertio in via p̄nĩe ducẽdo ⁊ reducẽdo vt p3 Thob. v. vbi angel⁹ duxit Thobiã ⁊ reduxit. Terti⁹ eſt iuſtificatiõis. ⁊ h̃ facit ãgelus trib⁹ modis. Primo mouẽdo ad cõtritioneʒ. vt p3 Thob. xi. vbi ad documentũ angeli de felle p̱ qđ intelligiť ꝯtritio: liniuit p̄ri oculos. ſ. cordiſ. Scđo purgãdo labia ad ꝯfeſſioneʒ. vt p3 Eſa. vi. Ubi p̱ angelũ labia Eſaie purganť. Tertio gaudẽdo ad ſatiſfactioneʒ. Luce. xv. Gaudiũ eſt angelis dei ſup̱ vno peccatore p̄nĩam agente. Quartus eſt p̄tectionis ne. ſ. hõ totiens vel in tot mala cadat ad quot diabol⁹ incitat. ⁊ hoc facit angel⁹ tribus modis. Primo p̄tãtem demonis refrenãdo

pꝫ Thob. viij. vbi angelus religauit demoneꝫ
in deſerto ſupiori. ⁊ Apoc. xx. Angelꝰ ligauit
demonē ⁊ miſit eū in abyſſum ⁊c. Scdo ꝯcu
piſcentiā debilitādo. vt pꝫ Geñ. xxxij. vbi an-
gelus tetigit neruū femoris Jacob ⁊ emar-
cuit. Tertio memoriaꝫ paſſionis xp̄i noſtris
mētibus imprimēdo. vt pꝫ Ezech. ix. Signa
thau ſup frontes viroꝝ gementiū ⁊c.

¶ Quarto vobis angeli vi-
dēt ad miſtrandū. Heb. i. Oēs ſunt admini-
ſtratorij ſpūs. in miſteriū miſſi. ꝓpter eos q̄
hereditatē capiūt ſalutꝭ. Ber. Dñe q̄d eſt hō.
q2 inotuiſti ei. aut filiꝰ hoīs. q2 reputas eū. de-
niqꝫ mittis ei vnigenitū tuū. imittis ſpm̄ tuū
ꝓmittis vultū tuū ⁊ ne quid vacet in celeſti-
bus ab ope ſollicitudis illos etiā btōs ſpūs
ꝓpter nos mittis in miſteriū nr̄m. Hec ille.
Seraphin eñ mittūtur ad cordiū inflāmati
oneꝫ. vt pꝫ. iiij. Reg. ij. Jn angelis q̄ in curru
igneo ⁊ equis igneis apparuerunt. Et Eſa.
vi. Volauit ad me vnꝰ de ſeraphin. Cherubin
mittūtur ad ſciarūꝫ eruditionē. vt pꝫ Apoc.
x. Jn angelo q̄ hēbat librū in manu. ⁊ Apo.
xviij. Jn angelo a cuiꝰ claritate terra illumia
ta eſt. Throni mittūtur ad iudicij īformatio-
neꝫ. hūt eñ informare iudices vt legē intelli
gant. vt. dr̄ Act. vij. Accepiſtis legē in diſpo
ſitiōe angeloꝝ. Dñationes mittūtur ad ſen-
ſuū ſub dñio rōnis ſubiugatiōeꝫ. vt pꝫ Geñ.
xvi. Vbi angelꝰ dixit agar ancille vt ad dñāꝫ
ſuā rediret: ⁊ ſe ſibi humiliaret. Virtuteſ mit
tuntur ad miraculoꝝ opationē. vt pꝫ Thob.
xi. Jn angelo Raphaele q̄ Thobiā illumina
uit. ⁊ filiū a deglutiōe piſcis eripuit ⁊c. Pote
ſtates mittūtur ad demonū ⁊ tēptationū re
preſſionem. vt pꝫ. Exo. xiiij. vbi angelus dñi i
terpoſuit ſe inter egyptios pſequētes filios
iſrael. ⁊ ipm̄ exercitū. Principatus mittūtur
ad p̄ncipū inſtructionē. vt pꝫ Dañ. x. Vbi po
nūtur tres p̄ncipes. ſ. pſarūꝫ. grecoꝝ. ⁊ iudeo
rūꝫ. quos oēs angelꝰ dñi inſtruxit ⁊c. Archā
geli mittūtur ad ſinguloꝝ rectoꝝ eruditionē:
⁊ ad ſecretoꝝ maioꝝ reuelationeꝫ. Vñ Ga-
briel archangelus Zachariā pontificē docuit
⁊ natiuitatē xp̄i virgini annūciauit. Luce. i.
Angeli mittūtur ad ſingulariū pſonarū cor-
roborationē. defenſionē: ⁊ reuelationē. vt pꝫ
iij. Reg. xix. vbi angelus portauit helye ſub-
cinericiū panē ⁊ vas aq̄ ⁊ comedit ⁊ ambu-
lauit in fortitudine cibi illiꝰ vſqꝫ ad montem
dei oreb. Et ſic pꝫ ⁊c.

¶ Quito vobis angeli vidēt
ad ꝯſolandū. q2 ipi ſunt tribulatoꝝ cōſolato
res. Zach. i. Angelꝰ loq̄baẛ in me v̄ba ꝯſola-
toria ⁊ bona. ⁊ Thob. v. Forti aīo eſto ⁊c. et
Apoc. vij. dr̄. Vidi q̄ttuor angelos ſtātes ſu
per quattuor angulos terre: tenētes quattu-
or vētoſ terre ne flarēt ſup terrā. Sūt. n. q̄ttu
or angeli ꝓpter q̄druplex miſteriū grē ꝯfortā
tis hoīes. q̄ ſtāt ſup quattuor angulos terre.
q2 refrenāt q̄ttuor malas affectōes ſeu paſſi
ones aīe: ex q̄bꝰ oīs tribulatio ⁊ tēptatio cō-
ſurgit ad p̄cipitandū hoīes in pctīs. Nā q̄li-
bet hō eſt q̄ſi q̄daꝫ ciuitaſ in q̄dro poſita. i cu
iꝰs quolꝫ angulo eſt vna porta. Primꝰ angu
lus eſt ad orientē. Scdus ad occidēteꝫ. Ter-
tius ad meridiē. Quartꝰ ad aq̄lonē. Jn q̄libꝫ
porta ſunt duo angeli. ſ. vnꝰ bonꝰ. ⁊ vnꝰ malꝰ.
bonꝰ ad gubernationē ⁊ ꝓtcm̄. malꝰ ad exer-
citiū ⁊ deſcm̄. angelꝰ bonꝰ daẛ vt hoīem erudi
at ⁊ dirigat ꝯtra fallaciā. exhorteẛ ⁊ īcitet ad
bonū cōtra blādicias: ⁊ defendat ab oppſſio
ne cōtra violētiā. angelꝰ malꝰ daẛ ad pugnā.
vt cū hoīe ꝯgrediaẛ. Et ſicut deꝰ ſciebat ꝙ hō
ꝑ tēptationē in pctm̄ erat deijciēdus. Jta etiā
ſciebat ꝙ ꝑ liberū arbitriū reſiſtere poterat tē
ptatori. Hoc aūt req̄rebat cōditio nature ho
minis vt ꝓprie voluntati relinq̄reẛ. ſm̄ illud
Eccle. xv. Deꝰ reliq̄t hoīeꝫ in manu ꝯſilij ſui.
Vñ Aug. dicit. xi. ſup Geñ. ad lr̄am. Nō mi
hi videẛ magne laudis futurū fuiſſe hoīeꝫ. ſi
ꝓpterea poſſet bene viuere. q2 nemo male vi
uere ſuadebat cū ⁊ i natura poſſe ⁊ in ptāte
hēret velle nō cōſentire ſuadēti. hec ille. mo-
dus pugne h̄ eſt. Prima porta eſt orientalꝭ
ꝑ quā diabolꝰ nitiẛ ſubuertere aīam ⁊ ſecum
trahere ad infernū quā expugnat ꝑ p̄mā aī
mi paſſionē. ſ. ꝑ gaudiū. ꝑ q̄d oīa pctā mūda
ni gaudij ⁊ vane leticie ꝯgrediūtur cū aīa: di
centia illud Sap. ij. Venite ergo ⁊ fruamur bo
nis q̄ ſunt ⁊ vtamur creatura tanq̄ in iuuen
tute celeriter: vino p̄cioſo ⁊ vnguentis opti-
mis nos impleamꝰ: ⁊ nō p̄tereat nos flos tē
poris. Coronemꝰ nos roſis anteq̄ marceſcāt
nullū pratū ſit q̄d nō p̄tereat luxuria noſtra.
nemo ſit expers luxurie nr̄e. vbiqꝫ relinq̄muſ
gna leticie. q̄m hec eſt ps nr̄a. ⁊ h̄ eſt ſors no
ſtra. hec ibi. Aſmodeꝰ q̄ p̄eſt huic vano gau-
dio: inſtruit quattuor acies vt aīaꝫ expugnet
Jn p̄ma ponit ludos vanos. hiſtrionatꝰ. ſce
nas. cantꝰ. choreas. ſonos laſciuos inſtrumē
toꝝ muſicaliū. haſtiludia ⁊c. Jn ſcda ponit
vanitates iuuenū. ornatus veſtiū. fucatiōes
mulierū. cantilenas amoris. pcatiōes mulie
rum. ⁊ p̄cipue adoleſcentularūꝫ. ambaſiatas

vetularũ donaria vtriq̃ʒ facta. In tertia po-
nit comeſſatiões. ebrietates. īpudiciciã in ge
ſtibus. ſcurrilitatẽ in locutionib⁹. ineptã leti-
ciã: ſaltatões: īmũdicias. In q̃rta ponit forni
catões. ſtupra inceſt⁹. adulteria. abuſus vxo
ruʒ. ſodomias. ſacrilegia. ſ. cũ monialib⁹. An
gelus bon⁹. ſ. Raphael refrenat ꝛ retinet tẽ
ptatiões diaboli ꝯfortando aĩam ꝑ doloreʒ
ꝛ triſticiã ſm deũ. qm̃ illuminat mentẽ vt ipſa
doleat cognita veritate. vt pʒ Thob. viij. vbi
dr̃ ꝙ raphael religauit demoniũ in deſerto ſu
periori. Immittit aũt iſte angel⁹ iiij. radios ſplẽ
doris. ſ. cognitõeʒ ſui, q̊ mẽs humana plorat
ꝯſpiciens in ſe dei imaginẽ deformatã culpe
ſubiugatã. grã ꝓuatam. glĩa exulatã. inferno
obligatã. Cognitõeʒ pctĩ cõſpiciẽdo in ſe pec
catoꝝ turpitudinẽ: multitudinẽ: magnitudĩeʒ:
ingratitudinẽ: cognitionẽ mũdi cõſpiciendo
ꝙ gaudia mũdi alliciũt: decipiũt: faſtidiũt: de
ficiũt. cognitõeʒ dei cõſpiciendo: ꝙ de⁹ eſt cre
ator: redẽptor: iuſtificator: ſ̄ctificator. Vñ ber
nar. Clamat mũdus: ego deficio. clamat caro
ego inficio. clamat demõ: ego decipio. clamat
xp̄s: ego reficio. Vide ꝗ quem ſeq̃ris. Ex his
ſplendorib⁹ lumẽ refulſit in tabernaclo men-
tis. vñ orit̃ tremor ad deuʒ iuſtũ. ꝛ amor ad
deũ piũ. Hic ãgel⁹ ſp̄ clamat mũdi ꝯtẽptuʒ: lu
xurie: auaricie: ſupbie: deſpectũ: ꝛ oĩʒ ꝯcupĩaꝝ
odiũ. Clamat aũt dicẽs illõ Apoc̃. xiiij. Ceci
dit cecidit Babilõ ciuitas illa magna. mater
fornicationũ. q̃ a vino ire fornicatiõis ſue po
tauit oẽs gẽtes. In his ꝟbis clamat oĩa mũ
dana gaudia ꝯtẽnenda. Primo auariciã. cũ
dicit Cecidit ce. Ba. q̃ interp̄tat̃ cõfuſio. ꝛ ſi-
gnificat mũdi facultatẽ. qua mũdani oculos
ſuos ſtaterũt declinare in terrã: quos ad celũ
de⁹ creauit erectos. Auaricia em̃ cecidit. qꝛ p̄
terit figura hui⁹ mũdi. i. Cor. vij. dicit aũt his
cecidit. qꝛ cadit corp⁹ auari ꝑ mortẽ corpora-
lẽ. p̄s. Dormierũt ſomnũ ſuũ ꝛ nihil inuene-
rũt oĩs viri diuitiarũ in manib⁹ ſuis. Cadit
aĩa auari ꝑ mortẽ eternalẽ. Luce xvi. Mor-
tuus eſt diues ꝛ ſepultus eſt in inferno. Cla
mat. ij. ꝯtẽnendã ſupbiã ꝛ mũdanaʒ glĩam.
cũ dicit Ciuitas illa magna. Supbus nanq̃ʒ
magnũ ſe reputat. verũtñ ſupbis de⁹ reſiſtit.
Ia. iiij. vñ ad ſupbũ d̊r Iere. li. Ecce ego ad
te ſupbe: dicit dñs exercituuʒ. qꝛ veniet dies
tuus: tp̄s viſitatiõis tue: ꝛ cadet ſupb⁹ ꝛ cor-
ruet. ꝛ nõ erit q̃ ſuſcitet eũ. Clamat. iij. cõtem
nendam carnis ꝯcupiſcentiam. cũ dicit Ma
ter fornicationuʒ ꝛc̃. qꝛ vinũ ſup̄ modũ pota
tum mentẽ alienat. ſic nimia delectatio viſibi
liuʒ creaturarũ aĩam a deo ſeparat. ꝛ hec eſt
turpiſſima ꝛ ſpũalis fornicatio qua aĩa a vi-
ro ſuo. ſ. deo recedẽs creature ſe ſociat: ꝛ ip-
ſam plus ſuo creatore diligit. Oſee. iiij. For-
nicati ſunt ꝛ nõ ceſſauerũt. qm̃ dñm reliq̃ue-
runt in nõ cuſtodiendo. Scd̃a porta eſt occi
dentalis ꝑ quã dyabol⁹ q̃rit ꝑimere aĩam: ex
pugnãdo ipam ꝑ ſcd̃am aĩ paſſionẽ. ſ. ꝑ do-
lorem mũdi ꝑ quã oĩa triſtabilia ꝛ doloroſa
ſeculi cõgrediũtur cũ aĩa. ſicut ipſa dicit̃ī p̄s.
Dolores inferni circũdederũt me: p̄occupa-
uerunt me laquei mortis. Abadõ ſiue exter-
minãs, diabol⁹ dñonis. vt d̊r Apoc. ix. Inſtru
it. iiij. acies vt aĩam expugnet quas io h̃es vi
dit ibidẽ: dicẽs. vidi eq̃s in viſiõe. ꝛ q̃ ſedebãt
ſup eos hẽbant loricas igneas: ꝛ iacinctinaſ
ꝛ ſulphureas. In p̄ma acie ponit indignatio
nes: odia: ſuſpitiões: duricie mẽtis: volũtatiſ
ꝑuerſitatẽ: ꝑfidiã vindictã. In ſcd̃a ponit ſu-
ſurratões: detractatões: ſemĩationes diſcor-
die: cõtentões: cõtumelias: blaſphemias: re-
belliões: ꝑſecutões filioꝝ inobediẽtias: iras
rixas: maledictões. In tertia ponit guerras:
homicidia: incẽdia plĩma: p̄dationes inume
ras: violẽtias papuʒ: incarceratões inocẽtiũ:
euerſiões ciuitatũ. caſtroꝝ: villarũ ꝛc̃. In q̃r
ta ponit vtialitates: ſectas: ꝓditões fauores
maloꝝ: criĩatiões bonoꝝ: iniq̃ teſtimonia:
falſa iudicia. ꝓpterea Eccs̃. iiii d̊r. Verti me
ad alia q̃ ſub ſole gerũt̃: ꝛ vidi calũnias: ꝛ la
chrymas inocentuʒ: ꝛ ꝯſolatorẽ neminẽ. nec
poſſe reſiſtere coꝝ violẽtie cũctoꝝ auxilio de-
ſtitutos ꝛ laudaui magis mortuos ꝙ̃ viuen
tes: ꝛ feliciorẽ vtroq̃ʒ iudicaui q̃ necdũ nat⁹
eſt nec vidit mala q̃ ſub celo fiũt. h̃ ibi. Ange
lus bon⁹. ſ. Mich. refrenat tẽptatiõʒ diaboli
ꝑ gaudiũ ſp̄s ſʒ deũ. qꝛ extollit mẽtẽ ad gau-
dia ſpũalia: dicẽs. Gaudete in dño ſemꝑ. ite
ruʒ dico. Gaudete. h̊ ei ſpũale gaudiũ ẽcitat
ad amorẽ ꝟtutũ. ad leticiã ꝯſcĩe ad ꝯtẽplatio
nem glĩe btõꝝ. vt pʒ Dañ. iij. vbi angel⁹ dñi
cũ tribus pueris in fornacẽ deſcendit et fecit
mediũ fornacis quaſi ventũ roris flantẽ im
mittit aũt iſte angelus. vij. ſplẽdidos radios
grẽ ad aĩaʒ ꝯfortandã. put d̊r Apoca. x. Vi
di angeluʒ fortẽ deſcendentẽ de celo amictũ
nube ꝛ iris in capite ei⁹ ꝛ facies eius ſicut ſol
erat. ꝛ pedes eius tanq̃ʒ columna ignis ꝛ ha
bebat in manu librum apertum. Hec ille.

Primus radius eſt gratia fortificans con-
tra aduerſa cũ dr̃ Vidi ange. for. qꝛ. n. aduer
ſa frangũt aĩam. ideo angelus fortificat aĩ
maʒ. pʒ de ãgelo q̃ ꝯfortauit Geđ. Iudic. vi.

Secūdus eſt gr̃a humilians ſub manu po-
tenti volūtatis diuine. Cū dicit. deſcē. de celo
q2 facit aīam humilē ad toleranda aduerſa.
Terti⁹ eſt gr̃a ꝯtriſtās de impatiētia habi-
ta in aduerſis cū d2 amictū nube. In nube ei
q̄ pluit aquā deſignat lachryma doloris. ps̄.
Fuerūt mihi lachry. m. pa. die ac no. Quar-
tus eſt gr̃a timorās. cū d2. Iris in ca. ei⁹. naȝ
iris timorē incutit. Quint⁹ eſt gr̃a letificās
⁊ iocūdās. cū d2. Et facies ei⁹ ſicut ſol. q2 ſol
totū mundū letificat. Sextus eſt gr̃a inflā-
matis. cū d2 Pe. ei⁹ tāq̄ colū. ig. q2 inflāmat
affectū ad gaudiū eternoꝝ. Septim⁹ ē gr̃a
illuminās. ſ. aīam de p̄teritis pn̄tib⁹ ⁊ futuris
vijs pn̄tis pegrinatiōis ⁊ ꝯſcīe ſue. q2 hēbat
in manu ſua lib. ap. i ꝯſciaȝ. Tertia porta ē
meridionaliſ p quā diabolus q̄rit ſubiugare
ſibi aīam. p tertiā animi paſſionē. ſ. p ſpem p̄-
ſumptuoſam. Eſa. xxviij. Poſuim⁹ mēdaciuȝ
ſpeȝ nr̃aȝ. ⁊ ꝓtecti mēdacio ſum⁹. Behemot
diabolus vane ſpei: q2 eſt beſtialis vt aīaȝ ex-
pugnet inſtruit. iiij. acies. In p̄ma ponit ob-
liuionē dei. votoꝝ fractionē apoſtaſiaȝ a fide
vel religione: murmurationē ꝯ deū: indignā
cōicationē: ꝯtēptū ſacroꝝ eccl'ie. defenſionem
pctōꝝ: admonitionū deriſionē. In ſcd̄a pōit
ſcandalizare ꝓximū: innocētes malo exēplo
corrūpere. verecūdari de pauperib⁹ attinenti-
bus ⁊ amicis ꝯſuetudinē peccandi. recidiua-
tionē tenere officiū ad qd̄ hō nō eſt ydone⁹
gl'iari in malicia. In tertia ponit elationē: ir-
reuerentiā: vanā gl'iam iactantiā: ypocriſim:
curioſitatē: nouitatū p̄ſumptionē. In q̄rta
ponit ſeculare gloriā, faſtuȝ pōpā: dignitatū
ambitionē: cōminationē: alioꝝ deriſionē: pdi-
galitatē: auariciā: in diuitijs ꝯfidentiā. ꝓpter
ea d2. Eccl'. vi. Eſt ⁊ aliud malū qd̄ vidi ſub
ſole ⁊ q̄dē freq̄ns apud hoīes vir cui de⁹ dedit
diuitias ⁊ ſubſtātiā ⁊ honorē ⁊ nihil deeſt aīe
ei⁹ ex oīb⁹ q̄ deſiderat nec tribuit ei p̄tātē de⁹
vt cōedat ex eo: ſʒ hō extrne⁹ vorabit illud. h' va-
nitas ⁊ mag̃ miſia ē. Angel⁹ bon⁹. ſ. azarias
refrenat tēptatōeȝ diaboli p timorē dei. q2 ſp
inducit aīaȝ ad timēdū deū. Apoc. xiiij. Vidi
alterū angelū volātē p mediū celū: hn̄tē euā-
geliū eternū: vt euāgelizaret ſedētib⁹ ſup ter-
rā ⁊ clamauit voce mag̃ dicēs. Timete deū ⁊
date illi honorē. q2m̄ vēit hora iudicij ei⁹. Imit-
tit aūt iſte angel⁹. iij. ſplēdores i aīa. Prim⁹
eſt dei timor. dic̄ illud. Apoc. v. Mag̃ ⁊ mira-
bilia opa tua de⁹ oīps: iuſte ⁊ ve ſunt vie tue
rex ſecl'oꝝ. Quis nō timebit te dn̄e: ⁊ magni-
ficabit nomē tuū: Et Eccl'. xv. Qui timet deū
faciet bona ⁊c. ps̄. Cōtritio ⁊ infe. in vi. e. ⁊ vi.
pa. nō cog. n. eſt. ti. dei. an. oc. eoꝝ. Scd̄s ē dei
honor. iō d2. date illi honorē. Prou. vij. Ho-
nora dn̄m ⁊ vale. h. Terti⁹ ē iudicij pauor. cū
d2. venit ho. iud. ei⁹. Job. xxi. In die ꝑditiōis
ſuat mal⁹ ⁊ ad diē furoris ducet ⁊c. Quarta
porta ē ſeptētrional' p quā diabol⁹ nitit ſub-
uertē aīaȝ p q̄rtā animi paſſionē. ſ. p timorē
mundanū. ps̄. Trepi. ti. v. n. e. t. Sath dyab.
deſperatiōis vt aīam expugnet. inſtruit. iiij. a-
cies. In p̄ma pōit ꝑplexitates: agnite veritatis
deſertionē: vite pn̄tis dilectionē: paupertatis ab-
hoīationē: mēdacia: ꝑiuria: torporē circa di-
uina p̄cepta. In ſcd̄a ponit amoreȝ peccādi.
horrorē ſatiſfaciēdi. puitatē cordis nimiā ve-
recūdiā. In tertia pōit ꝯſuetudinē malā. icre-
dulitatē ignorātiā. exēplū delinquēdi alioruȝ
ꝯ̄guitatē pcti. In q̄rta ponit ſpē diu viuēdi. di-
latione pnīe timorē recidiuādi. p̄ſumptionē
de mīa dei. Jere. ij. Deſpaui nequaq̄ faciā. ſic
ꝯfundit fur qn̄ cōprehēdit: ſic ꝯfuſa ē dom⁹
iſrl'. Angelus bon⁹. ſ. gabriel refrenat tēpta-
tionē diaboli p diuiaȝ ſpeȝ dic̄ illud. Eccl'. ij.
Reſpicite filij natiōes hoīm: ⁊ ſcitote q2 nul-
lus ſpauit i dn̄o ⁊ ꝯfuſus ē. ꝑmāſit in mādat
ei⁹ ⁊ derelict⁹ eſt. Quis inuocauit eū ⁊ deſpexit
eū: q2m̄ pi⁹ ⁊ miſericors ē de⁹ ⁊ remittet i tpe
tribulatiōis pctā: ⁊ ꝓtector ē oīb⁹ exq̄rentib⁹
ſe i vitate. h' ibi. vt pȝ Dan̄. x. Ubi cū daniel
corruiſſet. tetigit angel⁹ dicēs. Noli timē: pax
tibi. ꝯfortare ⁊ eſto robuſt⁹. de iſto angelo d2
Apoc. viij. ali⁹ angel⁹ venit ⁊ ſtetit an̄ altare
hn̄s thuribulū aureū ⁊ data ſunt illi incenſa
mlt'a. ⁊ accepit angel⁹ thuribulū ⁊ ipleuit illō
de igne altaris ⁊ miſit in terrā h' ibi. imittit āt
iſte angel⁹ in aīam tres ſplēdores. Prim⁹ ē
ſpei credend. ſ. credē miſteriū paſſionis xp̄i.
q̄ eſt altare deitat. ſm̄ hūanitatē. ſcd̄s ē ſpei
ꝓuidend. ſ. q̄ de⁹ ꝓuideat hūanis defectibus
merito paſſiōis xp̄i. ſ. guerriſ peſtilētijſ. fami.
⁊c. Jere. xvij. Spes mea tu in die afflictōis
mee. Terti⁹ eſt ſpei incēdend. dicēs. vt tibi ſve-
niat ignis dei. Iſte ignis non eſt timendus.
Luce. xij. Ignē veni. mi. in terrā ⁊c.

Sexto vobis angeli vidēt
ad pn̄tandū. vn̄ Ber. ſup cant. dicit ſic. Diſ-
currit angelus medi⁹ inter dilectū ⁊ dilectā.
vota offerēſ. referēs dona. excitat iſtā. placat
illuȝ. h' ille. Angeli eīm ſunt nr̄i pn̄tatores q̄-
druplr'. Primo oſ̄ones nr̄as deo pn̄tando.
Thob. xij. Qn̄ orabaſ cū lachrymis: ⁊ ſepelie-
bas mortuos: ego obtuli oſ̄onem tuā dn̄o.

Secũdo corã deo ꝓ nobis allegando. Iob.
xxxiij. Si fuerit ꝓ eo angelus loquens vnuꝫ
de milibus vt annũciet homini equitatẽ miſe
rebit eiꝰ. Exemplũ Zach. i. Rñdit angelus
dño ⁊ dixit. Dñe exercituũ: vſqꝫ quo tu non
miſereberis hierlm ⁊ vrbiũ iuda q̃bus iratus
es? Iſte iam annꝰ. lxx. eſt. Tertio ſniam dei
renũciando. pꝫ Dañ. ix. vbi dr ꝙ Gabriel ad
eũ volans dixit. Ab exordio precũ tuarum
egreſſus eſt ſermo. i. ſnia a deo ſm glo. Ego
aũt veni vt indicarẽ tibi: qꝛ vir deſiderioꝝ es
ſcꝫ petã eſſe dimiſſa. Quarto ſaluationẽ a-
nime reuelãdo. Eſa. lv. In leticia egrediemi-
ni ⁊ in pace deducemini ⁊c̃.

Septimo vobis angeli vi
dent ad deportandũ. Sũt em̃ aĩarũ noſtrarũ
in celũ portitores quadrupliciter. Primo ab
inſidijs diaboli preſeruãdo. Iudith. xiij. Vi-
uit dñs qꝛ cuſtodiuit me angelus eiꝰ ⁊ hinc
euntẽ ⁊ ibi cõmorantẽ: ⁊ inde huc reuertẽteꝫ
Et Geñ. xxxij. Cum Iacob Eſau valde time
ret angelos ſibi obuios habuit: ipſuꝫ adiuua
re paratos: ⁊ ait. Caſtra dei ſunt hec. Secũdo
viã p̃parãdo. Malach. iij. Ecce ego mitto
angelũ meũ q̃ preparabit viam ante faciem
tuã. Tertio per viam preparatã in celũ ba-
iulando. Exo. xxiij. Ecce ego mitto angelum
meũ q̃ cuſtodiat te in via ⁊ inducat in terraꝫ
quã ꝓmiſi patribꝰ tuis. Quarto in celũ col
locando. Luce xvi. Factũ eſt vt moreref mẽ
dicus: ⁊ portaref ab angelis in ſinũ abrahe.
ad quẽ nos perducãt feliciter. Amen.

¶ In feſto ſcti Hieronimi ꝯfeſ. Sermo. liiij.

Venit in me ſpũs ſa
pientie. Sapi. vij. ⁊ in epl'a pre-
ſentis ſolẽnitatꝭ. Salomõ Sap.
vij. dicit ſic. Neminẽ diligit deus niſi euꝫ qui
cũ ſapientia inhabitat. Sup quo talem mo
neo qõnem. vtrũ btũs Hieronimus obtinue
rit ſapiẽ donũ in numero doctoꝝ q̃ vitam ſo
litariã tenuit merito pfectoꝝ. Ad iſtam que-
ſtionẽ rñdent quattuor doctores noui teſta
menti. Primus eſt btũs Auguſtinꝰ in qua
dam epl'a dicẽs ſic. Sctũs Hieronimꝰ preſ-
byter. greco latino. hebreo qꝫ eloquio eruditꝰ
in locis ſanctis atqꝫ in litteris ſacris vſqꝫ ad
decrepitam vixit etatẽ. cuiꝰ nobis eloquij ab
oriente in occidentẽ inſtar ſolis lãpas reſplẽ
duit. hec ille. Secũdus eſt btũs Proſper in
cronicis ſuis dicẽs ſic. Hieronimus preſby-
ter in Bethleem totus iam mũdo clarus ha
bitabat egregio ingenio ⁊ ſtudio vniuerſe ec
cleſie ſeruiens. Tertius eſt Iſidorus li. ethi
mologiarũ dicẽs ſic. Hieronimꝰ triũ lingua-
rum peritus extitit cuius interpretatio cete-
ris anferf q̃m ⁊ verboꝝ tenacior ⁊ perſpicui
tate ſnĩe clarior atqꝫ vtpote a xpiano inter-
prete verior. Quartus eſt btũs Seuerꝰ di-
ſcipulus ſancti Martini in dyalogo dicens
ſic. Hieronimus preter fidei merituꝫ dotẽqꝫ
virtutũ: nõ ſolum latinis atqꝫ grecis: ſed etiã
hebreis ita litteris inſtructus eſt: vt ſe illi in
om̃i ſcĩa nemo audeat cõparare. cui iugi ad
uerſus malos pugna: perpetuũqꝫ certamen
Oderũt eũ heretici qꝛ eos nõ deſinit impu-
gnare. Oderũt clerici qꝛ vitã coꝝ inſectaf. ⁊
crimina. ſed plane eũ boni om̃es ⁊ miranf ⁊
diligunt. Nam q̃ eũ hereticum eſſe arbitranf
inſaniũt. Totus ſemp in lectione. totus in li
bris eſt: non die: nõ nocte requieſcit. aut legit
aliquid ſemp: aut ſcribit. hec ille. Sciendũ
ꝙ vt docꝫ ſctũs Thomas ſecũda ſcõe. q. xlv.
Ad ſapientẽ ptinet ꝯſiderare cãm altiſſimã
per quã de alijs certiſſime iudicaf. ⁊ ſm quã
om̃ia ordinari oportet. vt dr in principio me
taphi. Cauſa autẽ altiſſima dupliciter accipi
põt vel ſimpliciter vel in aliquo genere. Ille
qui cognoſcit cãꝫ altiſſimã in aliquo genere
⁊ per eam põt de om̃ibus q̃ ſunt illius gene-
ris iudicare ⁊ ordinare. dr eſſe ſapiẽs in illo
genere vt in medicina vel architectonica. vm
illud. i. Coꝝ. iij. Vt ſapiens architectus fun-
damentũ poſui. Ille autẽ qui cognoſcit cãm
altiſſimã ſimpliciter q̃ eſt deus dr ſapiẽs ſim
pliciter. inquantum p regulas diuinas om̃ia
põt iudicare ⁊ ordinare. Hmõi aũt iudiciũ cõ
ſequif hõ p ſpũm ſctm. ſm illud. i. Coꝝ. ij. Spũ
alis hõ iudicat om̃ia: qꝛ ſicut ibidẽ dr. Spũs
etiam om̃ia ſcrutaf etiam ꝓfunda dei. ⁊ ſic
ſapientia eſt donũ ſpũſſancti. Sapĩa autem
ſumitur quadrupliciter. Primo eſt ſapiẽtia
male operationis. de qua Iacobi. iij. dr. Non
eſt iſta ſapiẽtia de ſurſum deſcẽdens: ſed ter
rena animalis ⁊ diabolica. Bonũ em̃ dr du-
pliciter. Vno modo qd vere eſt bonũ ⁊ ſim
pliciter pfectũ. Alio modo dicif aliquid eẽ
bonũ ſm quãdam ſimilitudinẽ qd eſt in ma
licia pfectũ. ſicut dr bonꝰ latro. vt pꝫ p phm
v. metaph. Et ſicut circa ea q̃ ſunt vere bona
inuenif aliqua altiſſima cã q̃ eſt ſummũ bo-
nũ qd eſt vltimus finis p cuius cognitioneꝫ
hõ dr vere ſapiẽs. Ita etiã in malis eſt inue
nire aliquid ad qd alia referunf ſicut ad vlti
mũ finẽ per cuius cognitionẽ hõ dr eẽ ſapiẽs

ad male agendū.ſm illud.Jerem.iiij.Sapiē
tes ſunt vt faciant mala.bn̄ aūt facere neſcie
runt.Quicūq̃ꝫ em̄ auertit̄ a fine debito:neceſ
ſe eſt ꝙ aliquē finē indebituꝫ ſibi preſtituat.
qꝛ om̄e agens agit ꝓpter finē. Unde ſi pre-
ſtituat ſibi finē in bonis exteriorib⁹ terrenis
vocat̄ ſapientia terrena.Si aūt in bonis cor
poralibus:vocat̄ ſapiētia aīalis.Si autē in
aliqua excellentia:vocat̄ ſapientia diabolica
ꝓpter imitationē ſuperbie diaboli.de quo dꝛ
Job xli.Ipſe eſt rex ſup vniuerſos filios ſu-
perbie. Secūdo eſt ſapientia intellectualis
acquiſitionis.ſ.que acquirit̄ humano ſtudio
de qua dꝛ Jerem.ix.Non glīet̄ ſapiens in ſa
pientia ſua.Sicut de ijs que ad caſtitatē per
tinent per rōnis inquiſitionē recte iudicat ille
qui didicit ſciam moralē.Cognitio em̄ diui-
noꝝ q̄ habet̄ ꝑ inquiſitionē rōnis pōt habe-
ri cum peccato mortali.ſm illud.Roma.i.c.
Ueritatē dei in iniuſticia detinēt. Tertio ē
ſapientia ſupernalis dilectionis.ſapiētia em̄
importat quādam rectitudinē iudicij.ſm rō
nes diuinas per quādam ꝯnaturalitateꝫ ad
ea de q̄bus eſt iudicanduꝫ ſicut recte iudicat
de caſtitate ille q̇ habet habitū caſtitatis.vñ
Dyoñ.ij.de diui.no.dicit ꝙ Jerotheus ꝑfe-
ctus eſt in diuinis:nō ſolum diſcēs ſed etiaꝫ
patiens diuina. Hmōi aūt ꝯnaturalitas ad
res diuinas fit ꝑ caritatē q̄ vnit nos deo.ſm
illud i.Coꝝ.vi.Qui adheret deo vnus ſpūs ē
cum eo.⁊ ſm hoc quidā tm̄ ſortiunt̄ de recto
iudicio tam in ꝯtēplatione diuinoꝝ q̄ etiaꝫ
in ordinatione rerū humanarū ſm diuinas
regulas q̄tum eſt neceſſariū ad ſalutē.⁊ hoc
nulli deeſt ſine pctō mortali exn̄ti per grām
gratū facientē:qꝛ natura nō deficit in neceſſa
rijs multo minus grā.Vñ dꝛ.i.Joh.ij.Un-
ctio docet nos de om̄ibus. Quarto eſt ſapi
entia diuinalis eruditiōis.Quidā em̄ altiori
gradu ꝑcipiunt ſapiē donū.⁊ q̄tum ad ꝯtē
plationē diuinoꝝ inquātū.ſ.altiora q̄daꝫ mi
ſteria ⁊ cognoſcunt ⁊ alijs manifeſtare pñt.
Etiā q̄tuꝫ ad directionē humanoꝝ ſm regu
las diuinas.inquantū pñt ſm eas nō ſolum
ſeipſos ſed etiā alios ordinare Et iſte ĝdus
ſapiē nō eſt in om̄ibus habētibus grām gra
tum facientē.ſed magis ꝑtinet ad grās ĝtis
datas quas ſpūſſanctus diſtribuit ꝑut vult.
ſm illud.i.Coꝝ.xi.Alij ꝑ ſpm̄ſanctū dat̄ ſer-
mo ſapiētie.de qua dꝛ Jacobi.iij.Que de ſur-
ſum eſt ſapiā.primo q̄dem pudica eſt.deinde
pacifica.modeſta.ſuadibilis bonis ꝯſentiēs
plena miſericordia ⁊ fructib⁹ bonis.iudicās
ſine ſimulatione. Sapiā em̄ que eſt donum
ſpūſſancti.pmo eſt pudica.quaſi vitans cor-
ruptelas peccati:deinde aūt pacifica.Nā hoī
per pudicitiā a corruptelis recedēti.primo oc
currit ꝙ q̄tuꝫ ex ſe pōt modū in om̄ibus te-
neat:⁊ ſic dicit̄ modeſta Secundo vt in his
in quib⁹ ipſe ſibi nō ſufficit alioꝝ monitis ac
quieſcat ⁊ ſic dꝛ ſuadibilis. Tertio vt bonis
alioꝝ nō repugnet.⁊ ſic dicit̄ bonis cōſenti-
ens.Quarto vt defectibus ꝓximi cōpatiat̄
in affectu ⁊ ſubueniat in effectu.⁊ ſic dicitur
plena miſericordia ⁊ fructibus bonis.Quin
to vt caritatiue emendare peccata ſatagat.⁊
ſic dicit̄ iudicans ſine ſimulatione.ne.ſ.corre
ctionē pretendens odiū intēdat explere.hec
Thomas. Btūs Hieronim⁹ in epl̄a ad al-
bigenſem dicit de ſeipſo ſic.Nihil a puericia
ita vitare conat⁹ ſum vt animū tumentem ⁊
erectā ceruicē dei contra ſe odium ꝓuocantē
Ego etiaꝫ om̄ia tuta timeo. In monaſterio
hoſpitalitati ex corde intendimus.⁊ oēs ad
nos veniētes preter hereticos leta fronte ſu-
ſcipimus ac veniētiū pedes abluim⁹.hec ille
Iſta aūt faciebat ꝓpter ſapiē donuꝫ.Ideo
dicit.Uenit in me ſpūs ſapientie.

¶ Uenit in me ſpūs ſapientie.
- Intelligentiarum.
- Patriarcharum.
- Prophetarum.
- Apoſtolorum.
- Occiſorum.
- Confeſſorum.
- Immaculatoꝝ.

¶ Primo in me venit ſpūs
ſapientie intelligentiarum.i.angeloꝝ.Unde
ipſe de ſeipſo dicit.Ipſaꝫ quoq̃ꝫ cellulā meā
quaſi cogitationū ꝯſciam pertimeſcebā ⁊ mi
hi iratus ⁊ rigidus ſolus deſerta petebaꝫ ac
penetrabā.Et vt mihi teſtis eſt dñs poſt mul
tas lachrymas nōnunq̄ videbar mihi inter
eſſe agminib⁹ angeloꝝ.hec ille. Religio em̄
eſt tanq̄ celū in qua religioſe viuentes mo-
nachi ſunt ſicut āgeli dei.ſi tm̄ obſeruēt quat
tuor. Primo vite bonitatem. Qñ em̄ in re
ligione eſt ſanctitas vite:tūc eſt deo gratum
habitaculū Mat.xviij.Ubi ſūt duo vel tres
congregati in noīe meo ibi ſum in medio eo
rum.Eſt angelo magnū ſolatium.pſal.Pre
uenerunt principes.i.angeli cōiuncti pſallen
tibus.i.religioſis deuꝫ laudantib⁹.in medio
iuuencularū.i.feruentium animarū tympa-
niſtriaruꝫ.i.corpoꝝ mortificatoꝝ.Et homini-

magnum preſidium. Prouerb. xviij. Frater
qui adiuuat a fratre quaſi ciuitas firma. Et
Eccl. iiij. Melius eſt eſſe duos ſimul q̄ vnū.
Eſt diabolo magnum tormentū. Unde di
citur de congregatione ſanctoꝝ terribilis vt
caſtroꝝ acies ordinata. Cant. vi. Secundo
mentis iocunditatem que cauſat in religiōe
a grā ſocietate per ꝯcordē ꝛ pacificā dilectio
nem. diſcretam gubernationē. Eccl. xxv. In
tribus beneplacitū eſt ſpiritui meo que ſunt
grata corā deo ꝛ om̄ibus hoībus concordia
fratrū. amor ꝓximoꝝ. vir ꝛ mulier. i. p̄latus
ꝛ ſubditi bene ſibi cōſentientes. Tertio cor
dium vnitatē ꝑ ſubtractionē diuiſionū. Diſ
cordie eīm ꝛ diuiſiones cānt aliq̄ndo ꝓpter
auariciā i. Thimo. v. Radix oīm maloꝝ eſt
cupiditas. Aliqn̄ ꝓpter ſuperbiā. Prouerb.
xiij. Inter ſuperbos ſemꝑ iurgia ſunt Aliqn̄
ꝓpter carnalem cōcupiſcentiam. Jacobi. iiij.
Unde bella ꝛ lites in nobis. Nōne ex concu
piſcentijs noſtris que militant in membris
noſtris. Contra primū in religione eſt votū
paupertatis. cōtra ſecundā eſt votum obedi
entie. contra tertium eſt votum caſtitatis.

Quarto lingue modicitatem. Jacobi. i. Si
quis putat ſe religioſum eſſe non refrenans
linguam ſuam. huius vana eſt religio. Nam
per ſilentiū occidit diabolus. vt patet. Judi.
iiij. De Jaele. per quā deſignat religioſus q̄
occidit ſiſaram. i. diabolum in ſilentio. Et Ju
dit que erat ante thorum holofernis. orans
lachrymis ꝛ motu labioꝝ in ſilētio. Judith
xiij. Btūs Hieronimus Bethleem rediens
monaſteriū conſtruxit. in quo per ſexaginta
ſex annos permanſit velut prudens aīal ad
p̄ſepe dn̄i vbi fecit quattuor. Primo corpꝰ
ſuū macerauit ieiunando: orando: ſcribendo
vt ſtratu ſuo iacens funiculo ad trabeꝫ ſuſ
penſo. ſupinus ſē manibus leuaret. vt ſcilꝫ
officium monaſterij ꝓut poterat exhiberet.

Secundo hoſpites leta facie ſuſcipiebat. ꝛ
eis neceſſaria miniſtrabat. Tertio multos
ibidē diſcipulos coadunans in ſctō ꝓpoſito
ꝯfirmabat. Quarto bibliotecā ſuā quā ſum
mo ſtudio ſibi ꝯdiderat clauſā alioſqꝫ libros
ſcerū religens. diē ieiunꝰ ducebat ad veſperū
Sicqꝫ angelicā vitā vſqꝫ ad extremū ꝑduxit.

Secūdo venit in me ſpūs
ſapientie patriarcharū qui nō apparente via
preceptoꝝ in lege moyſi predicta nec ſemita
conſilioꝝ in euangelio preoſtenſa tamen ter
ram ꝓpriam dimiſerunt. parētes reliquerūt
qui etiam viā perueniēdi ad celū ſcrutari ce
perunt. Heb. xi. Abraam obediuit exire in lo
cum accepturus hereditatē neſciēs quo iret
Btūs Hieronimꝰ habuit more patriarcharꝫ
opera lucida ab om̄i amore terreno purgata
Sūt eīm quedā terrena in q̄bus homo hꝫ ſo
lum adminiſtrationē. ſicut ſunt bona eccl'ia
ſtica. ꝛ iſta relinq̄re eſt magna ꝑfectio. Sūt
q̄dam que hō poſſidet hereditaria ſucceſſiōe
ſicut ſunt bona paterna. ꝛ iſta relinquere eſt
ꝑfectio maior. Sūt q̄dam que hō poſſidet ꝑ
ꝓpriū ſtudiū ꝛ operationē. ſicut ſunt bona ꝑ
ꝓprijs manibꝰ acquiſita. ꝛ iſta relinquere eſt
ꝑfectio maxima. Btūs Hieronimꝰ fuit tante
ꝑfectionis q̄ reliquit om̄ia bona eccl'iaſtica.
q2 cū eſſet cardinalis officio ꝛ bn̄ficio ceſſit.
Reliquit bona paterna: q2 oēm hereditatē
paternā deſeruit: ꝛ ob amorē apl'oꝝ. Romā
venit ꝛ reliquit oīa bona que ꝓprijs manibꝰ
acquirere potuiſſet ſm̄ q̄ ipſe dicit in ꝓlogo
ſuꝑ Job. Si aut̄ fiſcellā iunco texerē aut pal
marū folia cōplicarē in ſudore vultus mei co
mederē panē. ꝛ vētris opuſ ſollicita mēte tra
ctarē. nullus morderet. nullus reprehēderet
Nūc aūt q2 iuxta ſn̄iam ſaluatoris volo oꝑa
ri cibū q̄ nō perit. error mihi geminꝰ infigit.
hec ille. Ordo p̄triarcharū floruit q̄druplici
virtute plenus ſpū ſapiē. Primo fidelitate
vt pꝫ de Abraam de quo dr̄ Heb. xi. Fide A
braam obtulit Iſaac cū tēptaret: ꝛ vnigeni
tū offerebat q̄ ſuſceperat repromiſſiones ad
quē dictū eſt. q2 in Iſaac vocabit tibi ſemen
arbitrās: q2 a mortuis ſuſcitare eū potēs eſt
deꝰ. Btūs Hieronimꝰ ſeipſum obtulit deo in
ſacrificiū qn̄ in ſyriā ꝓfectꝰ: heremū petijt. ꝛ
ibi ꝑ quattuor annos artiſſima pn̄ia ſe afflī
xit. ſicut ipſe dicit in epl'a ad Euſtochiū. Ha
buit eīm durū habitaculū. Un̄ ait. quotiēs in
heremo ꝯſtitutus ꝛ illa vaſta ſolitudine que
exuſta ſol' ardoribꝰ horridū monachis p̄ſtat
habitaculū. putaui me romanis intereſſe deli
tijs. Habuit durū habitū. Unde ait. Horre
bant ſacco mēbra deformia ſqualida cutis ſi
tum ethiopice carnis adduxerat. Habuit du
rū lectū. Un̄ ait. Quotidie lachryme. q̄tidie
gemitꝰ. ꝛ ſi qn̄ repugnantē ſomnꝰ imminēs op
preſſiſſet. nuda humo vix oſſa herētia collide
bā. Habuit durū cibū ꝛ potū. vn̄ ait. De cibo
xo ꝛ potu taceo. cū etiā languētes aqua frigi
da vtant̄ ꝛ coctū aliq̄d accepiſſe luxuria ſit.
Ideo dicit in pſal'. Sacrificiū deo ſpūs con
tribu. cor contri. ꝛ hu. deꝰ nō deſpi. Secūdo
obediētia. vt pꝫ de Iſaac q̄ noſcēs volūtatē

dei ꝙ cederetur nõ refugit: non acclamauit. ſed vltro ſe obtulit Beatus Hieronym⁹ ſeipſum continue macerabat. Unde ait. Diẽ crebro cõiũxi cũ nocte nec prius pectoris ceſſabaꝫ verberibus ꝙ̃ a dño rediret tranqllitas.

Tertio patientia. vt pꝫ in Jacob qui duras fratris ſui Eſau patiebatur ꝑſecutiones q̃s tñ patienter tolerauit. Beat⁹ Hiero⁹ magnã paſſus eſt a deo ꝑſecutionẽ ⁊ flagellationem ſicut ipſe ait in ep̃la ad Euſtochiũ. Nam cuꝫ eſſet adoleſcens ſeculares ſciẽtias nimis ardenter legebat. Et circa hoc peccabat q̃druplíciter. Primo quia totuꝫ temp⁹ tali lectioni dabat, de die Tulliũ. de nocte legens Platonem. Secũdo quia lecturus Tulliuꝫ ieiunabat lecturus aũt euangeliũ nõ abſtinebat

Tertio quia poſt lachrymas penitentie legebat libros ſecularis ſcientie. cũ potius tũc ſacri libri ei fuiſſent legendi. Quarto quia ſtilum ſacre ſcripture vilipendebat. ⁊ ei tulliã nam eloquentiã preponebat. Ideoqꝫ dominus graui euꝫ infirmitate ꝑcuſſit: ⁊ cum ſibi exequie pararentur illico ad tribunal iudicis eſt perductus. Ubi a iudice cuius cõditiõis eſſet interrogatus xp̃ianuꝫ ſe eſſe rñdit. Cui iudex Mentiris. Ciceronianus es nõ xp̃ianus. tandem ꝓmittens ꝙ de cetero litteras ſeculares nõ legeret ad corpus reductus eſt Unde dicit ſuꝑ ep̃lam ad Gall. Pluſꝙ̃. xv. anni ſunt ex quo nunꝙ̃ in manibus meis gẽtilium litteraruꝫ quilibet auctor aſcendit: ſed ſi quid fortaſſis obrepit dum loquimur velut antiqui per nebulam ſomni recordamur.

Quarto caſtitate vt pꝫ in Joſeph q̃ duras carnis moleſtias a dñã ſua ꝑpeſſus nunꝙ̃ p̃buit in voluntate conſenſuꝫ. Beatus Hieronymus poſt multam vite aſperitatẽ in carne ſua nõnũꝙ̃ ſentiebat rebellionem. Und ait. Pallebãt ora ieiunijs ⁊ mẽs deſiderijs eſtuabat. ⁊ in frigido corpore et carne p̃mortua ſola libidinũ incendia pullulabant. Itaqꝫ cõtinue flebã ⁊ repugnantẽ carnẽ domandam inedia ſubigebam. hec ille. Et ſic patet.

Tertio venit i me ſpiritus

ſapiẽ Prophetaruꝫ. Magna eñi dignitas eſt eſſe ꝓphetam. i. prenũciatorẽ ſecretoꝝ dei, inter quos ꝓph̃as eſt multiplex genus. Primi ſunt fideles i docẽdo vt Samuel. i. Reg. vij. Cognouit oĩs ppl's ꝙ Samuel ꝓph̃a eſſet dñi. Secũdi ſunt abſtracti a delitijs carnis. vt Nathã. Eccs. xlvij. Surrexit Nathan ꝓph̃a quaſi adeps ſeparatus a carne. Tertij ſunt mundi vt Jeremias. Jere. i. Sanctificaui te, ⁊ ꝓphetã in gentibus dedi te. Quarti ſunt charitate ardentes. Ecc̃. xlviij. Surrexit helyas ꝓpheta quaſi ignis ⁊ verbum ipſius quaſi facula ardebat. Quinti ſunt contemplatiui. vt Ezech. xlix. Ezechiel vidit conſpectum glorie quã oſtendit illi in curru cherubin. Sexti ſunt orationibus vacantes. vt Daniel, Daniel. ix. adhuc me loquente in orõne ⁊c̃. Septimi ſũt humiles, vt Jonas Jone. iij. Surrexit Jonas ⁊ abijt in Niniuẽ iuxta verbum dñi. Octauij ſunt hanc vitaꝫ cõtẽnentes, vt Dauid. p̃s. Si aũt in potentatibus octoginta ãni ⁊c̃. Noni ſunt peccata punientes, vt Joel, Joelis. ij. Reſiduũ eruce comedit locuſta. Decimi ſunt penitẽtes vt Joh̃es baptiſta, Luce. i. Beatus Hieronymus ampliori ſpiritu ꝓphetie floruit qui tanta ſapientia officiũ eccleſiaſticũ inſtituit. Cum eñi olim in eccleſia dei vnuſquiſqꝫ caneret quod volebat. Theodoſi⁹ imperator Damaſum papam rogauit vt alicui viro docto eccleſiaſticũ officiũ cõmitteret ordinandum Ipſe ergo ſciens Hieronymũ in lingua latina, greca, ⁊ hebrea ꝑfectum ⁊ in omĩ ſcientia ſummũ eidẽ officium predictuꝫ cõmiſit. Hieronym⁹ igitur pſalteriũ ꝑ ferias diſtinxit. et vnicuiqꝫ ferie nocturnũ ꝓprium aſſignauit, ac gloria patri in fine cuiuſlibet pſalmi dicendum inſtituit. Demũ epiſtolas ⁊ euangelia ꝑ anni circulum decantanda ceteraqꝫ ad officium pertinentia rõnabiliter ordinauit. Miſitqꝫ illud de Bethleem ad ſummũ pontificẽ ⁊ ab eo ⁊ cardinalibus ſuis fuit valde approbatum, ⁊ perpetuo autenticatũ. De ſpũ prophetie ipſius pꝫ per exẽplum de leone quem cum ad officiũ aſelli deputaſſet, tandẽ eo inuento Hieronym⁹ futuroꝝ p̃ſcius fratribus ait. Ite frẽs ⁊ venientib⁹ hoſpitibus neceſſaria p̃parate. qđ rei ꝓbauit euentus. vt dicit in legenda.. Et ſic patet.

Quarto venit in me ſpũs

ſapiẽ Ap̃loꝝ. In ap̃lis eñi fuit ſapiã multiplex Prima eſt tp̃alium abdicatio ſc̃m illud Niſi q̃s renũciauerit oĩbus q̃ poſſidet nõ poteſt me⁹ eſſe diſcip̃lus. Propterea dixit petr⁹ ad ieſum Math. ix. Ecce nos reliq̃m⁹ oĩa et ſecuti ſum⁹ te ⁊c̃. Secũda eſt mandatoꝝ adimpletio. Joh, viij. Si mãſeritis in ſermone meo vere diſcipuli mei eritis ⁊c̃. Exo. xxxv. c. Quis vr̃m ſapiẽs eſt veniat ⁊ faciat qđ dñs imperauit. Tertia eſt charitatiua dilectio.

Job.xiiij. In h̃ cognoſcẽt oẽs q̄ mei eſtis di
ſcipuli ſi dilectiõꝫ habueritis adinuicẽ. Quar
ta eſt mentis illuminatio. Joel.ij. Filij ſyon
exultate qꝛ dedit vobis doctorẽ iuſticie. ſcilꝫ
ſpm̄ſanctum. Juxta illud. Job.xiiij. Docebit
vos oĩa ⁊ ſuggeret vobis oĩa. Quinta
eſt linguarũ ꝑfectio. Act.ij. Ceperunt loqui
apl̄i varijs linguis ꝓut ſpūſſanctus dabat
eloqui illis. Sexta eſt predicationis inflam-
matio. Act.iiij. Adhuc loquente Petro ceci
dit ſpūſſanctus ſup oĩes q̄ audiebãt verbũ
Septima eſt infirmitatis corroboratio. A
poſtolus. Spūs adiuuat infirmitatẽ nr̄am
Unde per hunc ſpm̄ apl̄i vicerunt dãna re-
rum. cõtumelias verboꝝ. paſſiones corporũ
Btūs Hieronim⁹ oĩa tp̄alia reliquit. mã
data xp̄i ⁊ conſilia adimpleuit caritate ſuccẽ
ſus fuit. Unde Aug⁹. in ep̄la ad Hieronimũ
dicit ſic. Cum hoĩem xp̄iana caritate flagrã
tem atqꝫ mihi fidelem amicũ fratrẽ meũ ſen
tio. quicquid ei conſilioꝝ meoꝝ cogitationũqꝫ
committo. nõ homini cõmitto: ſed illi in quo
manet vt talis ſit. Deus eñ caritas eſt ⁊ qui
manet in caritate in deo manet. hec ille. Etiã
ſpūſſanctus ipſum docuit: multipliciter eniꝫ
didicit. Primo audiendo: qꝛ audiuit dona
tum in grãmatica. Victorinum in rethorica.
Gregoriũ nazanzenũ in theologia. Unde in
ep̄la ad Heliodoꝝ ipſe dicit ſic. Dum eſſem
iuuenis miro diſcẽdi ferebar ardore, nec iux
ta quorũdã preſumptionem ipſe me docui.
Audiendo autẽ plus ꝓficimus q̄ legendo
Et ſuper ep̄lam ad Gal. ipſe dicit ſic. Scri-
ptura edificat lecta: ſed magis ꝓdeſt ſi de le
ctis vertat̄ in voces. Secũdo didicit legẽdo
Unde Aug⁹ contra Julianũ dicit ſic. San-
ctus Hieronimus oĩes vel pene oĩes qui
ante illũ de doctrina ſacra ſcripſerunt. legit.
Et Hieronim⁹ ad Nepotianũ dicit ſic. Diui
nas ſcripturas ſepius lege. imo de tuis ma-
nibus ſacra lectio nunq̄ deponat̄. Tertio
didicit meditando. pſal. In lege dñi medita
bitur die ac nocte. Quarto didicit cõferen-
do. Unde in ep̄la ad Aug. dicẽs ſic. Triſtes
hoc dictauim⁹ vt mereremur cõplexus tuos
⁊ collatione mutua doceremus aliq̄d vel diſ
cerem⁹. Quinto didicit abſtinẽdo. qꝛ ma-
gnam abſtinentiã faciebat ⁊ corpus ſuũ ie-
iunijs macerabat. vt ſic ſpm̄ſanctũ ad erudi
tionẽ acciperet. ſicut apl̄i. Act.i. Etiã lingua
rum perfectionem habuit. ſ. hebree: grece: la-
tine. Inſuper intentus erat predicationi ⁊ ex
hortationi ſacrarum ſcripturarũ. Unde ipſe
ait ad Ruſticũ monachum. Ama ſcientiã
ſcripturarum ⁊ carnis vicia non amabis. Et
Aug⁹. ad Hieronimũ ſcribẽs ait. Ledis eñ
me ſi tacueris errorem meũ quē forte inue-
nies in dictis meis ⁊c. Et iterum. Nihil equi
dē moleſtius fero in oĩbus anguſtijs me
is quas patior in difficilimis queſtionibus
meis q̄ longinquã tue caritatis abſentiam.
cum ſi fieri poſſet quotidie te preſentem ha-
bere vellem. hec ille. Etiam multas aduerſi-
tates perpeſſus eſt. Preterea ſicut apoſto-
li fuerunt cardines mũdi coadiutores xp̄i in
diſpenſatione euangelij. Sic btūs Hieroni-
mus dum eſſet annoꝝ. xxix. in Romana ec-
cleſia cardinalis preſbyter ordinatus eſt. vt
ſummi pontificis eſſet coadiutor ſicut ⁊ fuit
Et ſic patet ⁊c.

Quinto venit in me ſpūs
ſapientie occiſoꝝ. i. martyrum. de quib⁹ dicit̄
Math.v. Beati qui perſecutionẽ patiunt̄ ꝓ
pter iuſticiam: qm̄ ipſoꝝ eſt regnum celoꝝ.
Btūs Hieronimus paſſus eſt magnam per
ſecutionem. qꝛ cum quorũdã clericoꝝ ⁊ mo
nachoꝝ vicia reprehenderet ei inſidias para
uerunt ⁊ per veſtem muliebrem ſibi turpiter
illuſerunt. Unde Seuerus ait ſancto Hiero
nimo. Jugis aduerſus malos erat pugna. O-
derunt eũ heretici: qꝛ eos impugnare non de
ſinit. Oderunt eũ clerici: qꝛ eoꝝ vita inſectat̄
⁊ crimina. Iſtas autẽ perſecutiones ferebat
quadrupliciter. Primo patienter. Unde ipſe
dicit. Maleficum me garriunt. ſed ſcio ad re
gnum celoꝝ peruenire per infamiã ⁊ bonã
famam. Secũdo gratanter. Unde ait in ep̄la
ad Aſcellam. Gratias ago deo qꝛ dignus ha
bitus ſum quem oderit mundus. Tertio de
ſideranter. Unde dicebat. Utinam ob domi
ni mei nomen atqꝫ iuſticiam vniuerſa me in
fidelium turba perſequat̄. Quarto perſeue
ranter. Unde dicebat. Utinam in obprobri-
um meũ ſolidius exurgat hic mũdus. tantũ
vt merear a xp̄o laudari. ⁊ ſue pollicitationis
ſperare mercedem. Grata itaqꝫ deſiderãda
tẽptatio eius. cuius premiũ a xp̄o ſperat̄ in
celo. neqꝫ maledictio grauis eſt que diuina
laude mutat̄. hec ille. Ideo autem iſtas per-
ſecutiones tolerabat qꝛ ſciebat verum xp̄ia-
nũ iſta pati debere. Unde ad Helyodoꝝ ip
ſe ait. Erras frater erras ſi putas xp̄ianum
vnq̄ ꝑſecutionẽ nõ pati: ⁊ nũc maxime op-
pugnaris ſi te oppugnari nõ ſentis. In his
oĩbus cõfugiebat ad ieſum ꝑ quẽ oĩa vin

dei ꝙ cederetur nõ refugit: non acclamauit. ſed vltro ſe obtulit Beatus Hieronym⁹ ſeipſum continue macerabat. Unde ait. Diẽ crebro coniunxi cũ nocte nec prius pectoris ceſſabaꝫ verberibus ꝙ̄ a dño rediret tranquillitas.

¶ Tertio patientia. vt pꝫ in Jacob qui duras fratris ſui Eſau patiebatur pſecutiones quas tñ patienter tolerauit. Beat⁹ Hiero⁹ magnã paſſus eſt a deo pſecutionẽ ⁊ flagellationem ſicut ipſe ait in ep̄la ad Euſtochiũ. Nam cuꝫ eſſet adoleſcens ſeculares ſciẽtias nimis ardenter legebat. Et circa hoc peccabat q̄drupliciter. Primo quia totuꝫ temp⁹ tali lectioni dabat. de die Tulliũ. de nocte legens Platonem. Secũdo quia lecturus Tulliuꝫ ieiunabat lecturus aũt euangeliũ nõ abſtinebat

¶ Tertio quia poſt lachrymas penitentie legebat libros ſecularis ſcientie. cũ potius tũc ſacri libri ei fuiſſent legendi. ¶ Quarto quia ſtilum ſacre ſcripture vilipendebat. ⁊ ci tullianam eloquentiã preponebat. Ideoqꝫ dominus graui euꝫ infirmitate pcuſſit: ⁊ cum ſibi exequie pararentur illico ad tribunal iudicis eſt perductus. Ubi a iudice cuius cõditiõis eſſet interrogatus xp̄ianuꝫ ſe eſſe r̄ndit. Cui iudex Mentiris. Ciceronianus es nõ xp̄ianus. tandem pmittens ꝙ de cetero litteras ſeculares nõ legeret ad corpus reductus eſt Unde dicit ſup ep̄ſam ad Gall'. Pluſꝙ̄. xv. anni ſunt ex quo nunꝙ̄ in manibus meis gẽtilium litteraruꝫ quilibet auctor aſcendit: ſed ſi quid fortaſſis obrepit dum loquimur velut antiqui per nebulam ſomni recordamur.

¶ Quarto caſtitate vt pꝫ in Joſeph q̄ duras carnis moleſtias a dña ſua ppeſſus nunꝙ̄ p̄buit in voluntate conſenſuꝫ. Beatus Hieronymus poſt multam vite aſperitatẽ in carne ſua nõnũꝙ̄ ſentiebat rebellionem. Und ait. Pallebãt ora ieiunijs ⁊ mẽs deſiderijs eſtuabat. ⁊ in frigido corpore et carne p̄mortua ſola libidinũ incendia pullulabant. Itaqꝫ cõtinue flebã ⁊ repugnantẽ carnẽ domandam inedia ſubigebam. hec ille. Et ſic patet.

¶ **Tertio venit i me ſpiritus** ſapie Propharuꝫ. Magna eñ dignitas eſt eſſe pphetam. i. prenũciatorẽ ſacroꝝ dei. inter quos pphas eſt multiplex genus. Primi ſunt fideles i docẽdo. vt Samuel. i. Reg. vij. Cognouit oĩs pp̄ls ꝙ Samuel ppha eſſet dñi. Secũdi ſunt abſtracti a delitijs carnis. vt Nathã. Eccs. xlvij. Surrexit Nathan ppha quaſi adeps ſeparatus a carne. Tertij ſunt mundi vt Jeremias. Jere. i. Sanctificaui te. ⁊ pphetã in gentibus dedi te. Quarti ſunt charitate ardentes. Eccĩ. xlviij. Surrexit helyas ppheta quaſi ignis ⁊ verbum ipſius quaſi facula ardebat. Quinti ſunt contemplatiui. vt Ezech. xlix. Ezechiel vidit conſpectum glorie quã oſtendit illi in curru cherubin. Sexti ſunt orationibus vacantes. vt Daniel. Daniel'. ix. adhuc me loquente in orõne ⁊c. Septimi ſũt humiles. vt Jonas Jone. iij. Surrexit Jonas ⁊ abijt in Niniuẽ iuxta verbum dñi. Octaui ſunt hanc vitaꝫ cõtẽnentes. vt Dauid. p̄s. Si aũt in potentatibus octoginta ãni ⁊c. Noni ſunt peccata punientes. vt Joel. Joelis. ij. Reſiduũ eruce comedit locuſta. Decimi ſunt penitẽtes vt Johes baptiſta. Luce. i. Beatus Hieronymus ampliori ſpiritu pphetie floruit qui tanta ſapientia officiũ eccleſiaſticũ inſtituit. Cum eñ olim in eccleſia dei vnuſquiſqꝫ caneret quod volebat. Theodoſi⁹ imperator Damaſum papam rogauit vt alicui viro docto eccleſiaſticũ officiũ cõmitteret ordinandum Ipſe ergo ſciens Hieronymũ in lingua latina. greca. ⁊ hebrea pfectum ⁊ in omĩ ſcientia ſummũ eidẽ officium predictuꝫ cõmiſit. Hieronym⁹ igitur pſalteriũ p ferias diſtinxit et vnicuiqꝫ ferie nocturnũ pprium aſſignauit. ac gloria patri in fine cuiuſlibet pſalmi dicendum inſtituit. Demũ epiſtolas ⁊ euangelia p anni circulum decantanda ceteraqꝫ ad officiũ pertinentia rõnabiliter ordinauit. Miſitqꝫ illud de Bethleem ad ſummũ pontificẽ ⁊ ab eo ⁊ cardinalibus ſuis fuit valde approbatum. ⁊ perpetuo autenticatũ. De ſpũ prophetie ipſius pꝫ per exẽplum de leone quem cum ad officiũ aſelli deputaſſet. tandẽ eo inuento Hieronym⁹ futuroꝝ pſcius fratribus ait. Ite frẽs ⁊ venientib⁹ hoſpitibus neceſſaria pparate. qđ rei pbauit euentus. vt dicit in legenda.. Et ſic patet.

¶ **Quarto venit in me ſpũs** ſapie Aploꝝ. In ap̄lis eñ fuit ſap̄ia multiplex. Prima eſt tpalium abdicatio ſm illud Niſi qs renũciauerit oĩbus q̄ poſſidet nõ poteſt me⁹ eſſe diſcipl'us. Propterea dixit petr⁹ ad ieſum Math. ix. Ecce nos reliq̄m⁹ oĩa et ſecuti ſum⁹ te ⁊c. Secũda eſt mandatoꝝ adimpletio. Joh. vij. Si mãſeritis in ſermone meo vere diſcipuli mei eritis ⁊c. Exo. xxv. c. Quis vr̄m ſapiẽs eſt veniat ⁊ faciat qđ dñs imperauit. Tertia eſt charitatiua dilectio.

Joh.xiiij. In hoc cognoſcēt oēs q mei eſtis di
ſcipuli ſi dilectiōẓ habueritis adinuicē. Quar
ta eſt mentis illuminatio. Joel.ij. Filij ſyon
exultate qr dedit vobis doctorē iuſticie. ſcilꝫ
ſpm̄ſanctum. Juxta illud. Joh.xiiij. Docebit
vos om̄ia ⁊ ſuggeret vobis om̄ia. Quinta
eſt linguarū pfectio. Act.ij. Ceperunt loqui
apl'i varijs linguis ꝓut ſpūſſanctus dabat
eloqui illis. Sexta eſt predicatiōis inflam-
matio. Act.iiij. Adhuc loquente Petro ceci
dit ſpūſſanctus ſup om̄es q audiebāt verbū
. Septima eſt infirmitatis corroboratio. A
poſtolus. Spūs adiuuat infirmitatē nr̄am
Unde per hunc ſpm̄ apl'i vicerunt dāna re-
rum. cōtumelias verboꝝ. paſſiones corporū
Btūs Hieronim⁹ om̄ia tpalia reliquit. mā
data xpi ⁊ conſilia adimpleuit caritate ſuccē
ſus fuit. Unde Aug⁹. in epl'a ad Hieronimū
dicit ſic. Cum hoīem xpiana caritate flagrā
tem atqꝫ mihi fidelem amicū fratrē meū ſen
tio. qcquid ei conſilioꝝ meoꝝ cogitationūqꝫ
committo. nō homini cōmitto: ſed illi in quo
manet vt talis ſit. Deus eīm caritas eſt ⁊ qui
manet in caritate in deo manet. hec ille. Etiā
ſpūſſanctus ipſum docuit: multipliciter enīꝫ
didicit. Primo audiendo: qr audiuit dona
tum in grāmatica. Uictorinum in rethorica.
Gregoriū nazanzenū in theologia. Unde in
epl'a ad Heliodoꝝ ipſe dicit ſic. Dum eſſem
iuuenis miro diſcēdi ferebar ardore. nec iux
ta quorūdā preſumptionem ipſe me docui.
Audiendo autēꝫ plus ꝓficimus q legendo
Et ſuper epl'am ad Gal'. ipſe dicit ſic. Scri-
ptura edificat lecta: ſed magis ꝓdeſt ſi de le
ctis vertat in voces. Secūdo didicit legēdo
Unde Aug⁹ contra Julianū dicit ſic. San-
ctus Hieronimus om̄es vel pene om̄es qui
ante illū de doctrina ſacra ſcripſerunt. legit.
Et Hieronim⁹ ad Nepotianū dicit ſic. Diui
nas ſcripturas ſepius lege. imo de tuis ma-
nibus ſacra lectio nunq deponat. Tertio
didicit meditando. pſal'. In lege dn̄i medita
bitur die ac nocte. Quarto didicit cōferen-
do. Unde in epl'a ad Aug. dicēs ſic. Triſtes
hoc dictauim⁹ vt mereremur cōplexus tuos
⁊ collatione mutua doceremus aliqd vel diſ
cerem⁹. Quinto didicit abſtinēdo. qr ma-
gnam abſtinentiā faciebat ⁊ corpus ſuū ie-
iunijs macerabat. vt ſic ſpm̄ſanctū ad erudi
tionē acciperet. ſicut apl'i. Act.i. Etiā lingua
rum perfectionem habuit. ſ. hebree: grece: la-
tine. Inſuper intentus erat predicationi ⁊ ex
hortationi ſacrarum ſcripturarū. Unde ipſe
ait ad Ruſticū monachum. Ama ſcientiāꝫ
ſcripturarum ⁊ carnis vicia non amabis. Et
Aug⁹. ad Hieronimū ſcribēs ait. Ledis eīm
me ſi tacueris errorem meū quēꝫ forte inue-
nies in dictis meis ⁊c. Et iterum. Nihil equi
deꝫ moleſtius fero in om̄ibus anguſtijs me
is quas patior in difficilimis queſtionibus
meis q longinquā tue caritatis abſentiam.
cum ſi fieri poſſet quotidie te preſentem ha-
bere vellem. hec ille. Etiam multas aduerſi-
tates perpeſſus eſt. Preterea ſicut apoſto-
li fuerunt cardines mūdi coadiutores xpi in
diſpenſatione euangelij. Sic btūs Hieroni-
mus dum eſſet annoꝝ. xxix. in Romana ec-
cleſia cardinalis preſbyter ordinatus eſt. vt
ſummi pontificis eſſet coadiutor ſicut ⁊ fuit
Et ſic patet ⁊c.

Quinto venit in me ſpūs
ſapientie occiſoꝝ. i. martyrum. de quib⁹ dicit
Math.v. Beati qui perſecutionē patiunt ꝓ
pter iuſticiam: qm̄ ipſoꝝ eſt regnum celorꝫ.
Btūs Hieronimus paſſus eſt magnam per
ſecutionem. qr cum quorūdaꝫ clericoꝝ ⁊ mo
nachoꝝ vicia reprehenderet ei inſidias para
uerunt ⁊ per veſtem muliebrem ſibi turpiter
illuſerunt. Unde Seuerus ait ſancto Hiero
nimo. Iugis aduerſus malos erat pugna. O-
derunt eū heretici: qr eos impugnare non de
ſinit. Oderunt eū clerici: qr eoꝝ vita inſectat
⁊ crimina. Iſtas autē perſecutiones ferebat
quadrupliciter. Primo patienter. Un̄ ipſe
dicit. Maleficum me garriunt. ſed ſcio ad re
gnum celoꝝ peruenire per infamiā ⁊ bonāꝫ
famam. Secūdo gratanter. Un̄ ait in epl'a
ad aſcellam. Gratias ago deo qr dignus ha
bitus ſum quem oderit mundus. Tertio de
ſideranter. Unde dicebat. Utinam ob domi
ni mei nomen atqꝫ iuſticiam vniuerſa me in
fidelium turba perſequat. Quarto perſeue
ranter. Unde dicebat. Utinam in obprobri-
um meū ſolidius exurgat hic mūdus. tantūꝫ
vt merear a xpo laudari. ⁊ ſue pollicitatiōis
ſperare mercedem. Grata itaqꝫ deſiderāda
tēptatio eius. cuius premiū a xpo ſperat in
celo. neqꝫ maledictio grauis eſt que diuina
laude mutat. hec ille. Ideo autem iſtas per-
ſecutiones tolerabat qr ſciebat verum xpia-
nū iſta pati debere. Unde ad Helyodoꝝ ip
ſe ait. Erras frater erras ſi putas xpianum
vnq pſecutionē nō pati: ⁊ nūc maxime op-
pugnaris ſi te oppugnari nō ſentis. In his
om̄ibus cōfugiebat ad ieſuꝫ p quē om̄ia vin

rebat. Unde dicit in epl'a ad Euſtochiū. Ita ꝙ omni auxilio deſtitutus ad ieſum iacebam pedes rigabam lachrymis. crine tergebam vtilium laboꝝ occupatione ꝛc.

¶ Sexto venit in me ſpūs ſapientie cōfeſſoꝝ. ꝛ precipue doctoꝝ eoꝝ.ſ. qui docēt verbo ꝛ exemplo. Inter doctores eſt quadruplex differentia. Primi ſunt doctores guloſi qui docent virtutes ꝛ abſtinentiam ſolo verbo. Uñ ipſe dicit in epl'a ad Heliodoꝝ. Delicatus magiſter eſt ꝗ pleno ventre de ieiunijs diſputat. Secūdi ſunt doctores formidoloſi qui nouerūt alios animare ad pugnam ipſi tñ ad certamen deſcendere formidant. Tertij ſunt doctores delitioſi ꝗ in cruētato milite reprehendūt formidinem ꝛ ignauiā. Unde in epl'a ad Pammachium dicit ſic. Delicata doctrina eſt pugnāti ictus dictare de muro. ꝛ cum ipſe vnguētis delibutus ſit cruentū militē accuſare formidinis. h ille. Quarti ſunt doctores virtuoſi. qui q̄ alios docēt ſuo exemplo edificant. ſicut xp̄s qui prius cepit facere poſtea docere. Sic beatus Hieronim⁹ xp̄m doctorem iuſticie imitat⁹ eſt. vt nihil ſermone docuerit q̄ ipſe prius opere nō cōpleuerit. preter cōuerſationē quā ſanctā habuit plura opera cōpoſuit vltra traductionē biblie in qua plurimū deſudauit Etiam circa expoſitionē ſcripturarum informationem moꝝ. deuaſtationem hereticoꝝ aſſidue intentus de numero illoꝝ eſt de quibus dicit. Dan. xij. Qui ad iuſticiā erudiūt plurimos erūt quaſi ſtelle in ppe. eternitates

¶ Septimo venit in me ſpiritus ſapientie. immaculatoꝝ .i. virginū. Uñ Luce. xi. dicit. Si oculus tuus fuerit ſimplex totū corpus tuū lucidum erit Ipſe eñ virginitatē ſeruauit illibatā. Quāuis aūt in epl'a ad Pāmachiū dicat. Uirginitatē in celū prefero. nō q: habeo ſed q: magis miror q̄ nō habeo. Hoc tñ in humilitate dixit. Ideo eñ virginitatem ſe habere nō reputabat. q: carnis incentiua ſepe ꝑpeſſus fuerat. Unde in epl'a ad Ruſticū monachū ait. Ue nobis ꝗ quotiens cōcupiſcimus totiens fornicamus Et cōtra Iouinianū dicit ſic. Illa virginitas hoſtia xp̄i eſt cui⁹ nec mentem cogitatio. nec carnem libido maculauit. hec ille Preterea Sapi. vij. dicit. In maliuolam aīam non introibit ſapientia: nec habitabit in corpe ſubdito peccatis. Quā ſapientiā nobis preſtare digneꝰ ieſus xp̄s. Amen.

¶ In feſto ſancti Franciſci confeſſoris. Sermo. lv.

In chriſto ieſu valet noua creatura. Gal. vi. ꝛ i epl'a preſentis ſolēnitatis. Gregorius omelia q̄rta ſuper iſto verbo dicit ſic. Nō eſt magni meritis ſi q̄d foris erga nos agatur in corpore: ſed magnopere penſandū eſt quid agaꝰ in mente. Nam preſentē mundū deſpicere. tranſitoria nō amare. mentem medullitus in humilitate deo ꝛ ꝓximo ſubſternere. contra illatas contumelias patientiam ſeruare. cuſtodita patientia dolore malicie a corde replere. egenis ꝓpria tribuere. aliena minime ambire. amicum in deo diligere. propter deum ꝛ eos qui inimici ſunt amare. de afflictione ꝓximi lugere. de morte eius ꝗ inimicus eſt non exultare. hec eſt noua creatura in xp̄o ieſu. hec ille. Super quo talem moueo queſtionē. vtrum btūs Franciſcus ꝑ voluntariam abdicationē temporalis poſſeſſionis adeptus fuerit ſummā perfectionē xp̄iane religionis. Ad iſtam q̄onem reſpondent tres doctores noui teſtamēti. Primus eſt btūs Greg. iiij. moraliū dicens ſic. Sunt nōnulli iuſtoꝝ qui ad cōprehendendū culmen perfectionis accincti dum meliora ꝛ altiora appetunt interius cūcta derelinquūt exterius Secundus eſt btūs Hieronimus in epl'a ad Paulinū dicens ſic. Socrates ille thebanus homo quōdā ditiſſimus cū ad philoſophandū athenas pergeret. magni auri pond⁹ abiecit. nec putauit ſe poſſe ſimul diuitias ꝛ v̄tutes poſſidere. Tu ꝗ xp̄icola nudū xp̄m nud⁹ ſequere. Terti⁹ eſt btūs Thomas ſecūda ſecūde. q. clxxxvi. arti. iij. dicens ſic. Duplex eſt beatitudo ſiue felicitas. Una perfecta quā expectamus in futura vita. Alia aūt impfecta ſm quam aliqui dicunꝰ in hac vita beati. Preſentis autem vite felicitas eſt duplex. Una quidem ſm vitam actiuam. Alia vero ſm vitam contemplatiuā. vt patet per Ph̄m. x. ethicoꝝ. Ad felicitatem ergo vite actiue que cōſiſtit in exterioribus operationibus diuitie inſtrumētaliter coadiuuāt. quia vt ph̄s dicit. i. Ethi. Multa operamur per amicos per diuitias ꝛ ciuilē potentiā. ſicut per quedā organa. Ad felicitatē aūt cōtemplatiue vite nō multū operanꝰ ſed magis impediunt. inquantū ſua ſollicitudine impediūt animi quietem que maxime neceſſaria eſt conte-

planſi. ⁊ hoc eſt qđ phus dicit. x. Ethicorum. Qꝛ ad actiones multis opus eſt: contemplāti vero nulla talium. ſ. exteriorum bonorum ſunt operationū neceſſitas: ſed impedimenta ſunt ad ſpeculationem. Ad futuram vero beatitudinem ordinaꝛ aliquis per caritatem. ⁊ qꝛ voluntaria paupertas eſt efficax exercitiū perueniendi ad perfectam caritatem Ideo multum valet ad celeſtem beatitudinem cōſequendā. Unde ⁊ dñs Math. xix. dicit. Uade ⁊ vende oīa que habes ⁊ da pauperibꝫ ⁊ habebis theſaurum in celo. Diuitie autem habite per ſe quidem nate ſunt perfectionē caritatis impedire principaliter alliciendo animū ⁊ diſtrahendo. Unde dicitur Mat. xiij. ꝙ ſollicitudo ſeculi ⁊ fallacia diuitiarum ſuffocat verbum dei. quia vt Gregori. dicit. Dum bonum deſiderium ad cor intrare non ſinunt. quaſi aditū flatus vitalis vetant. et ideo difficile eſt caritatem inter diuitias conſeruare. Unde dicit Math. xix. Qꝛ diues difficile intrabit in regnum celorū. qđ quidem intelligendum eſt de eo qui actu habet diuitias. Nam de eo qui affectum in diuitijs poſuit dicit hoc eſſe impoſſibile. ſm expoſitionē Cryſoſto. cum ſubdit. Facilius eſt camelum per foramen acus tranſire ꝙ̄ diuitem intrare in regnum celorum. Et ideo non ſimpliciter dicitur diues eſſe beatus: ſed qui inuētus eſt ſine macula. Eccleſi. xxxi. Et hoc quia rē difficilē fecit. Unde ſubditur. Quis eſt hic ⁊ laudabimus eum? Fecit enim miracula in vita ſua. vt ſcilicet inter diuitias poſitus diuitias non amaret. Abrenunciatio autem propriarum diuitiarum comparatur ad elemoſinarum largitionē. ſicut vniuerſale ad particulare. ⁊ holocauſtum ad ſacrificiū. Unde Greg. dicit ſuper Ezech. ꝙ illi qui et poſſeſſis rebus ſubſidia egentibus ſubminiſtrāt in bonis q̄ faciunt ſacrificiū offerūt: qꝛ aliquid deo immolant ⁊ aliquid ſibi ſeruant. Qui vero nihil ſibi reſeruāt offerūt holocauſtū qđ eſt maius ſacrificio. Unde Hieroñ. cōtra vigilantiū dicit. ꝙ autē aſſerit eos melius facere q̄ vtunꝛ rebus ſuis. ⁊ paulatim fructus poſſeſſionum pauperibus diuidunt non a me ſed a deo reſpondetur. ſi vis perfectus eſſe ⁊c̄. Et poſtea ſubdit. Iſte quem tu laudas ſecundus ⁊ tertius gradus eſt quem ⁊ nos recipimus. dummodo ſciamus prima ſecundis ⁊ tertijs p̄ferenda. ⁊ ideo ad excludendū errorē vigilātij Dicitur in libro de eccl'iaſticis dogmatibꝫ. Bonū eſt facultates cum diſpenſatione pauperibus erogare. melius eſt ꝓ intentione ſequendi dñm inſimul donare. ⁊ abſolutum ſollicitudine egere cum chriſto. hec Thomas. Beatus Franciſcus p̄noſcens ꝙ ſtatus religionis eſt quoddā exercitiū ⁊ diſciplina per quā peruenitur ad perfectionem caritatis. ad qđ quidem neceſſariū eſt ꝙ aliquis affectum ſuum totaliter abſtrahat a rebus mūdanis. Dicit enī Auguſti. libro confeſ. ad deum loquens. Minus te amat qui tecum aliquid amat: qđ non propter te amat. Unde ad perfectionem caritatis acquirendam primum fundamentum eſt voluntaria paupertas. vt aliquid abſ ꝙ̄ proprio viuat. Propterea ipſe abdicatis omnibus lucris ⁊ cupiditatibus terrenis chriſtū ſequutus eſt. ⁊ deponendo veterē hoīem cū actibus ſuis induit nouū hoīem qui ſm deū creatus eſt. Ideo ipſe in xp̄o ieſu eſt per ſui cōuerſionem noua creatura.

In xp̄o ieſu valet noua creatura.

- Filiationis.
- Regenerationis.
- Aſſimilationis.
- Nunciationis.
- Confeſſionis.
- Imitationis.
- Sanctificationis.
- Caſtificationis.
- Uiſitationis.
- Sublimationis.

Primo in chriſto ieſu valet noua creatura. i. btūs Frāciſcus rōne filiatiōis. Unī Apoc. i. dr. Uidi ſimilē filio hoīs ⁊ iſte eſt btūs Frāciſcus q̄ eſt filiꝰ dei ꝑ adoptionē. Filiatio enī adoptiōis eſt q̄dā ſimilitudo naturalis filiatiōis. Filiꝰ aūt dei naturalꝛ ꝓcedit vt verbū intellectuale vnū cū ipſo p̄exñs. huic aūt ꝟbo pt aliq̄s aſſimilari q̄ttuor modis. Primo ſm rōnē forme nō aūt ſm ītellectualē ipſiꝰ. ſicut forma domꝰ exteriꝰ cōſtitute aſſimilaꝛ ꝟbo mētali artificis ſm ſpēm forme non aūt ſm intellectualē. qꝛ forma domus in materia nō ē intellectualꝛ. ſicut erat ī mēte artificis. ⁊ h̄ mō q̄libet creatura aſſimilaꝛ ꝟbo eterno cū ſit fcā ꝑ verbū. Secūdo aſſimilaꝛ creatura ꝟbo eterno nō ſolū ſm rōnē forme: ſꝫ ēt ſm intellectualē ipſiꝰ. ſicut ſcia q̄ fit in mēte diſcipuli aſſimilaꝛ ꝟbo qđ ē in mēte mgr̄i. ⁊ h̄ modo creatura rōnalis etiā ſm ſuā naturā aſſimilaꝛ verbo dei. Tertio mō aſſimilatur creatura verbo eterno ſm vnitatem quam habet ad patrem. qđ quidem fit

per gratiam ⁊ charitatem. Unde dominus orat Joh.
xvij. Sint vnum in nobis ſicut ⁊ nos vnum ſumus
Et talis aſſimilatio conuenit ſolum habenti cha-
ritatem. Eph. i. Predeſtinauit nos in adop-
tionem filiorum dei. Quarto modo aſſimilatur
creatura verbo eterno ſecundum participationem eter
ne hereditatis inquantum ex bonitate dei admit
titur ad participationem ſuorum bonorum .i. bea
titudinis diuine que conſiſtit in fruitione dei:
per quam ipſe deus beatus eſt: ⁊ per ſeipſum diues
inquantum ſe ipſo fruitur. hec autem dicitur here
ditas alicuius ex quo ipſe eſt diues. ⁊ ideo in
quantum deus ex ſua bonitate admittit homi
nes ad beatitudinis hereditatem dicitur eos
adoptare. Ro. viij. Si filij ⁊ heredes: here-
des quidem dei coheredes autem xpi. Non autem
participamus gloriam xpi: niſi prius conformemur
illi in paſſione. Unde ſubditur Si tamen compatimur
vt ⁊ ſimul glorificemur Sicut etiam ipſe di-
cit Luce vlti. Sic oportuit xpm pati ⁊ ita in-
trare in gloriam ſuam. ⁊ loquitur de fidelibus ad
miſſis ad participationem glorie ſue qui primo
paſſioni ſue aſſimilantur. Gal. iiij. Miſit deus
filium ſuum. vt adoptionem filiorum dei reciperemus.
mus. Et quia vnumquodque perfectum eſt quando
finem coniungit ſuo principio. Eccleſia xpi in
ſui principio habuit xpm paſſum. ita in fine ip
ſius habuit beatum Franciſcum crucifixum. ⁊ in hoc
aſſimilatur filio hominis. Et ſicut xpus ſubie-
cit ſibi mundum per ſignum crucis in quo pepen-
dit. vbi quandoque vulneribus exceptis diabo
li poteſtatem confregit. Sic beatus Franciſcus ſi
gnum crucis maxima charitate dilexit. Eſa. xi.
Leuabit ſignum in nationes ⁊ congregabit profu
gos iſrael ⁊ diſperſos iuda congregabit a quat
tuor plagis terre. Quia enim memoria dominice
paſſionis tradita erat obliuioni vt illam inno-
uaret in cordibus omnium. ideo ſemper ferebat
crucem in manu. Juxta illud Ecc. xxxvij. In
noua ſigna immuta mirabilia. Cum enim inuete-
rata eſſent ſigna xpi apud ignaros expedie-
bat vt beatus Franciſcus ea innouaret cui di-
ctum eſt a domino. Cant. viij. Pone me vt ſigna
culum ſuper cor tuum: ⁊ vt ſignaculum ſuper brachium
tuum. Innouauit autem ſignum crucis quadrupliciter.

Primo ex protectione. Nam viſus eſt munitus
duobus enſibus in modum crucis. Ita quod dia
bolus in cor ſuum non poterat aſcendere nec
a ſuperiori per aliquam vanam ſpem. nec ab inferi
ori per vanum timorem nec a dextris per inordinatam
leticiam: nec a ſiniſtris per inordinatam tri-
ſticiam ſeu dolorem Etiam ſi diabolus volebat
in ipſum introire a ſuperiori per fraudulen-
tiam ibi incidebatur enſe ſapientie. Si ab inferi-
ori per concupiſcentiam. ibi incidebatur enſe ca-
ſtitatis ⁊ continentie. Si a dextris per proſpe-
ritatem ⁊ auariciam ibi incidebatur enſe largi-
tatis ⁊ temperantie Si a ſiniſtris per aduerſi
tatem ⁊ impatientiam. ibi incidebatur enſe
magnanimitatis ⁊ patientie. Secundo ex
inductione. Quidam enim ex diuina reuelatio
ne vidit crucem auream ex ore ſancti Franciſci
procedentem cuius ſummitas celum tangebat.
propter quod angeli inducebantur in magnam ad-
mirationem. profunditas eius penetrabat ter-
ram. propter quod demones inducebantur in ma-
gnam confuſionem. Brachium dextrum protende-
batur ad auſtrum propter quod fideles in dei a-
more feruentes: inducebantur ad deuotio-
nem. Brachium ſiniſtrum protendebatur ad aqui
lonem propter quod peccatores in dei amore fri-
gidi inducebantur ad conuerſationem. Ter-
tio extinctione. Quidam enim vidit in fronte
ſancti Franciſci ſignum thau. colorum varietate di
ſtinctum. quod eius frontem miro venuſtabat
ornatu. Hoc ſigno litteras ſigillabat. Etiam
hoc ſigno peccata remittebat. ⁊ infirmos ſa-
nabat. Unde cuidam cum baculo figuram thau
in ſe habente apoſtema fregit ⁊ ſanatus fuit.

Quarto ex benedictione. Cum enim quadam
vice a capitulo prouinciali corporaliter defuiſ-
ſet. viſus eſt a quodam in ſpiritu ibi conſiſtere
⁊ in modum crucis fratres benedicere. Inſu
per appropinquante hora mortis eius in mo
dum crucis manibus cancellatis fratres be-
nedixit. ſicut Jacob cancellatis manibus be
nedixit filios Joſeph. vt habetur Gen. xlviij.
Innouauit autem mirabilia paſſionis xpi ex
impreſſione vulnerum xpi in corpus eius. Un
de ipſe dicit Gal. vi. Ego ſtigmata domini ieſu
in corpore meo porto. Huius autem impreſſi-
onis ſtigmatum cauſa fuit quadruplex.

Prima vehemens imaginatio patet. Nam
Hiero in glo. Gen. xxx ca. dicit. Quod quedam
mulier ethiopem peperit propter viſionem cuiuſ
dam imaginis que in camera ſua erat. Similiter
phus li de aialibus dicit quod cum quedam galli
na viciſſet gallum ex imaginatione victorie
criſta ⁊ calcaria ſunt ei exorta. Beatus Franciſcus
in viſione qua vidit ſeraphin ſex alas habentem
⁊ inter alas effigiem hominis crucifixi tam forti
imaginatione motus eſt quod vulnera paſſionis
xpi in ipſum impreſſa ſunt. Secunda vehemens
compaſſio. Amor enim dominice paſſionis accen
dit tam fortiter cor ſancti Franciſci. vt cum de il
la cogitaret ex compaſſione totus liqueſceret

⁊ vix a lachrymis contineret. Ideo in carne ſua mirabilia fecit. Prouerb.vi. Nunq̄d pōt homo abſcondere ignem in ſinu ſuo: ⁊ veſtimenta eius nō ardeant? Unde ex dextro latere eius tanq̄ꝫ lancea trāſfixo: ſepe ſanguis exibat qui tunicā ⁊ femoralia ipſiꝰ reſpergebat. Alias eñ ſanguinē nō emiſiſſet ſi vera ſtigmata nō habuiſſet. Tertia vehemēs admiratio. Auguſtinꝰ cōtra Iulianum dicit. ꝙ oues Iacob ex quadam admiratione virgarum fetus varios cōcipiebant. Btūs Franciſcus vidēdo ſeraphin crucifixū admiratione ⁊ ſtupore nimio replebatur. vñ dolor ſenſibilis in eo cauſabatur. Cum eñ quidā frat eius ſcapulas cōfricaret vulnus lateris tetigit. ad cuius tactū ꝑ dolore fortiter clamauit. Quarta vehemens meditatio. Ecc̄.xij. Frequens meditatio carnis afflictio eſt. ps. In meditatōe mea exardeſcet ignis. Btūs Frāciſcus xp̄i paſſionē meditari non ceſſabat. Deutero.vi. Meditabaris ſedens in domo tua. ideo ſtigmata paſſionis xp̄i ſibi impreſſa ſunt vt pꝫ ex multoꝝ fideliū atteſtatione: qui tam in vita q̄ꝫ in morte illa viderūt ⁊ tetigerunt ⁊ oſculati ſunt. Papa Greg. certificatus fuit. clericus dubitās in manu ſua vulnus ſenſit miles deuotꝰ letalit̄ ſauciatꝰ eſt ⁊c̄.

¶ Secūdo in xp̄o Ieſu valet noua creatura. i. btūs Frāciſcus rōne regenerationis. Eſt eñ differentia inter filiū dei naturalē. ⁊ filiū dei adoptiuū. Filius eñ dei naturalis eſt genitus nō factus. filius aūt adoptiuus eſt factus. ſm illud Ioh.i. Dedit eis poteſtatē filios dei fieri Dicit̄ tñ aliq̄ꝫ filius adoptiuus eſſe genitus ꝓpter ſpūalem regenerationē q̄ eſt gratuita nō naturalis. Iaco.i. Uoluntarie genuit nos verbo veritatis. Et hylarius dicit ſuꝑ Math. ꝙ ſuꝑ Ieſum baptizatū deſcendit ſpūſſanctus. ⁊ vox patris audita eſt dicentis. Hic eſt filius meus dilectus. vt ex his q̄ cōſūmabātur in xp̄o. cognoſceremus poſt aque lauacrū ⁊ de celeſtibus ꝑtibus ſanctū i nos ſpm̄ aduolare. ⁊ paterne vocis adoptione dei filios fieri. hec ille. Per baptiſmū aūt nō ſolum efficimur filij dei: ſed etiā in numero ſanctoꝝ angeloꝝ cōputamur q̄ et ipſi filij dei dicūtur. Iob.xxxviij. Ubi eras cū me laudarēt aſtra matutina ⁊ iubilarent filij dei ꝓpterea ſicut xp̄s ante ꝑmū aduentū ſuū q̄ fuit mīe ꝑmiſit angelū. ſ. Iohānem baptiſtam. ſic ante ſecūdū aduentum ſuū. ſ. iuſticie ꝑmiſit alterū angelū. ſ. ſcm̄ Frāciſcum. De quo Apoc.vij. dicit̄. Uidi alterū angelum aſcendentē ab ortu ſolis habentem ſignū dei viui. Iſte angelus fuit btūs Franciſcus q̄ habuit quattuor excellentes ꝓprietates angeli De q̄bus ps dicit. Qui facit angelos ſuos ſpūs ⁊ miniſtros ſuos ignem vrentem. Prima ꝓprietas angeli eſt obediētie velocitas. Ideo dicit angelos ſuos i nūcios Beatus Franciſcus habuit obediētie prōptitudinem. vt patet in executione mandatoꝝ q̄ deus precepit ſibi que fuerunt quattuor.

Primo vt aduerſa letanter ſuſciperet. ⁊ iſta letāter ſuſcepit quia mallebat de ſe audire vituperiū q̄ꝫ laudis ꝑconiū. Et cum pueri poſt eum currerent ⁊ lutū ꝓijcerent ipſe ſempꝫ ad omīa patiens fuit. ps. Obprobria exprobrātium tibi ceciderunt ſuꝑ me. Secūdo vt ſe ipſum cōtēneret: dicens. Franciſce amara ꝓ dulcibus ſume. ⁊ teipſum contēne ſi me cupis agnoſcere. ⁊ hoc impleuit. q̄ꝛ ſe peccatorē maximū reputauit. Unde fratri interroganti quā de ſe opinionē haberet. Reſpondit. videor mihi maximus peccator. i. Thimo.i.ca. Xp̄us venit in hunc mundū peccatores ſaluos facere quoꝝ primꝰ ego ſum. Tertio vt ſuam eccleſiam repararet: dicens. Franciſce vade repara domū meā ⁊ ipſe verbo ⁊ exēplo ⁊ opere compleuit. i. Thimo.iij. Scias q̄modo oportet te in domo dei conuerſari

Quarto vt in deo tm̄ ⁊ non in alio ſperaret dicens. Quis poteſt tibi melius facere. dn̄s an ſeruꝰ. diues an pauper? Et ipſe oēm ſpeꝫ ſuam poſuit in deo: dicens illud ps. Iacta cogitatum tuum in domino ⁊ ipſe te enutriet.

Secūda ꝓprietas angeli ē eſſentie puritas Tanta fuit puritas corporis beati Franciſci vt oīa q̄ in ipſo ſunt ſancta fuerunt. Mat.vi. Si oculus tuus fuerit ſimplex totuꝫ corpus tuū lucidū erit. vt pꝫ in ſingulis partibꝰ eius.

Capilli eius fuerunt ſancti quia cū domꝰ cuiuſdam rueret. ille accepit modicū de capillis ſancti Frāciſci ⁊ in ſciſſuras poſuit ⁊ domus firma ꝑmanſit. quaꝫ nimirū ſancti viri capillꝰ fragilis ſtabiliuit. Oculi eiꝰ fuerunt ſancti. a q̄bus deuotas lachrymas emiſit taꝫ aſſiduas vt infirmitatem incurreret oculoꝝ. Cūq̄ꝫ moneretur vt ſibi a fletu parceret Reſpondebat. Non eſt ob amorē luminis quod cōe habemꝰ cū viſis expellenda interne viſitatio lucis. Aures eius fuerunt ſancte. q̄ vocem diuinā audiuerunt: vt dictū eſt. ⁊ angelicam iubilationeꝫ Cū eñ ſemel egrotaret angeli ſibi dulciſſimū edidere concentū. ex qua

iubilatione aĩa eius gauiſa fuit. ⁊ corpus ſa-
natum. Os eius ſanctum fuit. quia verba q̄
ex ore ipſius ꝓcedebāt tante virtutis fuerũt
ꝙ ſi quē benedicebat erat benedictus. vt ꝑ3
in illo qui vxorem ſuā a ſalubri ꝓpoſito impe-
diebat cui vir ſanctus ſuam benedictionē mi-
ſit dicens. Fili nunc tempus eſt miſericordie
poſtea equitatis. Ad quod verbũ ille fuit ꝓ-
tinus īmutatus. Saliua eius ſancta fuit. q2
cum quedam puella fuiſſet lumine oculoꝝ ꝑ-
uata ⁊ vir dei de ſputo ſuo eius oculos lini-
uiſſet. mox fuit curata. Manus eius ſancte
fuerunt: q̄ fuerunt xp̄i ſtigmatibus cōſecrate
ita ꝙ ea q̄ tangebat ſancta erant. Sepe enī
panis ab eo tactus infirmos comedētes ſa-
nabat. Vngues eius ſancti fuerunt. Cum
enī q̄dam frater temptaret de vnguibus vi-
ri dei quos habere cupiebat. ille in ſpiritu h°
cognoſcens dixit ei. Veni fili ꝑcide vngues
meos. Ille autē cũ leticia iuſſa complens ꝓ
reliquijs ipſas ꝑciſuras ſeruauit. ⁊ tēptatio-
ne omni fugata cōſolationem multā recepit

Scriptura eius ſancta fuit. Cũ enī quidam
frater tempraretur cogitauit ꝙ ſi de ſcriptu-
ra patris ſancti haberet oēm tēptationē vin-
ceret. Qđ ille in ſpũ recognoſcens vocato il-
lo fratre quaſdam laudes dei in cedula ſcrip-
ſit. ſibiq3 dedit. vnde om̄is tēptatio euanuit.

Pedes eius ſancti fuerunt. q2 xp̄i ſtigma-
tibus cōſecrati. Cũ enī oues ⁊ boues in pro-
uincia reatina peſtis cōſumeret. quidā aſper-
gens illa aĩalia aqua quā ex lotione pedu3
eiꝰ ſeruauerat mox oĩs illa peſtilentia fugata
fuit. Cor eius ſanctum fuit. vtpote laterali
vulnere xp̄i dedicatum ab omni labe pecca-
ta nitidum. Chorda eius ſancta fuit. Cũ.n.
in carne ſua motus aliquis cōcupiſcentie in-
ſurgeret. ille caſtitatis amator chorda ſe for-
tiſſime verberabat dicens. Eya frater aſine:
ſic decet te manere: ſic ſubire flagellum. Vn-
de cũ quidam chordam qua vir dei fuerat ac-
cinctus cũ deuotione ſeruaret. eam ſepe in a-
quam intingebat. ⁊ oēs infirmi de aqua illa
potantes ſanabantur. Tertia ꝓprietas an-
geli eſt magna humilitas. ideo dicit ⁊ mini-
ſtros ſuos. Fuerũt enī in beato Franciſco q̄t-
tuor gradus humilitatis. Primus fuit lau-
des hoīm fugere. Nam cuidam fratri prece-
pit vt cũ populus ipſum laudaret: ipſe in eu3
verba vilitatis inferret. Secũdus fuit de ſe
ſemper timere. Vt cum a populo beatificare-
tur dicebat. Nolite me laudare tanꝙ ſecurũ.
adhuc filios ⁊ filias habere poſſum rediens
ad ſeculu3 nemo laudandꝰ eſt cuiꝰ incertꝰ eſt
exitus. Tertius eſt inferioribꝰ obedire. ma-
gis enī volebat ſubeſſe ꝙ preeſſe. Vñ cũ eſ-
ſet generalis ceſſit officio ⁊ guardiani volun-
tati parebat. Et ſocio cũ quo ire ſolitus fue-
rat obedientiam ꝓmittebat. Quartus fuit
obprobria hoīm ſpernere. Unde cũ tp̄e ver-
nali indutus pānicul is orōni tremēs inſiſte-
re. dixit ei quidā vt de ſuo ſudore vnā ſibi nu-
matam venderet. Ille rñdit. Nō tibi ſed dño
meo vendo. Quarta ꝓprietas angeli ē fer-
uens charitas. Ideo dicit ignē vrentē. Cha-
ritas.n. beati Franciſci fuit in feruenti orōne
ad deũ cuius feruor apparuit in quattuor.

Primo in peccatoꝝ remiſſione cũ quadam
die orās peccata ſua defleret. a ſpũſancto cer-
tificationē accepit ꝙ dñs petā ſibi ſua remi-
ſerat. Secũdo in ſubita mutatione. Cũ enī
quadam die ꝓ quodam abbate inſtantiꝰ ora-
ret ſubito tantā ille ſenſit mutationē ⁊ men-
tis dulcedinē: q̄tam in vita ſua nũꝙ fuerat
expertus. Tertio in aſſidua contemplatiōe.
q2 Ieſum toto corde tota virtute cōtemplās
celũ inſpiciens terrā videre dedignabatur di-
cens Oculi mei ſemꝑ ad dñm: qm̄ ipſe euel-
let de la. pe. meos ⁊c̄. Quarto in diaboli con-
fuſione. Cũ enī ciuitatē Aſſiſij ⁊ totā illā re-
gionem draco videret abſorbere: vir dei ora-
uit ⁊ ſtatim euanuit. Et ſic patet ⁊c̄.

¶ Tertio in xp̄o Ieſu valet
noua creatura. i. btũs Franciſcꝰ rōne Aſſimi-
lationis. ſm̄ quā dignitates atq3 ꝑfectiones
ſanctoꝝ patriarcharũ excellentiſſime in ſe ha-
buit. vt patebit. Adam ex innocentia. de q̄
dicitur Geñ. ij. Faciamus hoīem ad imagi-
nem ⁊ ſimilitudinē nr̄am: ⁊ p̄ſit piſcibus ma-
ris ⁊ volatilibus celi. Cui data fuit pro ſocia
volũtaria pauptas. qñ dictũ eſt ei. De ligno
ſcientie boni ⁊ mali ne comedas: ſicut p̄mo
angelo data fuit pro ſocia vera humilitas.

Ordo enī diuine ꝓuidentie hoc exigit vt ſē-
per inferiora ꝑ ſuperiora gubernent. Unde
cũ homo ſit ſuꝑ cetera aĩalia. vtpote ad ima-
ginem dei factus ꝯueniēter eius gubernatio-
ni cũcta aĩalia ſubdũtur. Pō aũt ex cupidita-
te paupertatem reliquit. ideo grām innocen-
tie amiſit. Btũs Franciſcꝰ hāc innocētiam
ꝑ voluntariam pauptatem xp̄m ſequens re-
cuperauit. Patet q2 in ſtatu innocentie ante
inobediētiā hoīs nihil ei repugnabat qđ na-
turaliter deberet ei eſſe ſubiectum. Oīa aũt
aĩalia naturalit ſunt hoī ſubiecta. ſed inob-

dientia coꝝ ad hoīem ſubſecuta eſt in penā
eius. Unde vocē hoīs fugiunt ſe contractari
nō ꝑmittūt. ⁊ viſo hoīe a cantu deſiſtūt ⁊ ſe
ua atq̃ nociua homini fiūt. Btō aūt Franci
ſco obediebāt q̄ ⁊ vocata veniebant. ⁊ ſe ab
ipſo tangi ꝑmittebant. ⁊ iuſſa cantabāt ⁊ iuſ
ſa ſubticebant. ⁊ ſilueſtria māſuefiebant. vt
habetur plene in legenda. Unde obedientia
aīalium ad btm̄ Franciſcū nō fuit leuitatis
in viro dei. ſed exemplar puritatis primi hoīſ
in ſtatu innocētie. vt pꝫ ⁊c. Abel ex hoſtia.
Heb xi. Fide plurimā hoſtiā Abel q̄ꝫ Cayn
obtulit deo ꝑ quā teſtimoniū ꝯſequut⁹ eſt eē
iuſtus. teſtimoniū ꝑhibente munerib⁹ ei⁹ deo
Nam ignis de celo deſcendebat ⁊ hoſtiā cō
ſumebat. Btūs Franciſcus oīa ſua in repa
ratione eccleſiarū xp̄i diſtribuit. ſ. ſcti Damia
ni. ſancti petri ⁊ ſancte Marie de angelis in
portiūcula quā ſumme dilexit: in qua virtuo
ſe ꝑfecit. Quidā vir ſanctus vidit innūeros
hoīes cecitate ꝑcuſſos facie in celū directa ⁊
genibus flexis in hui⁹ eccleſie ſtare circuitu.
q̄ omēs eleuatis manibus lachrymantes a
deo petebāt m̄iam ⁊ lumē. Et ecce vehemēs
de celo ſplendor aduenit ſe per omēs diffun
dens ⁊ gr̄am largiens. Noe ex multiplica
tione genuit eñ tres filios quos in archā in
duxit a q̄bus genus humanū eſt multiplica
tum. vt dicit Geñ. ix. Btūs Frāciſcus in ar
cham eccleſie tres ſanctiſſimos ordines in
choauit. ſ. fratrū minoꝝ. dñarꝫ incluſarū. et
fratrū de pn̄ia. ⁊ ab his multiplicat⁹ eſt nume
rus ſaluandoꝝ in celeſti gl̄ia. Abrahaā ex
ꝑmiſſione q̄ patrē patriā ⁊ cognationē dere
liquit. vt benedictionē hereditate poſſideret.
filiū gr̄a genuit q̄ in gentē magnā creuit. Be
atus Franciſcus oēm paternā hereditatem
reſpuit. Cōuocatus eñ ante ep̄m Aſſiſij de
poſitis oībus veſtimētis ⁊ femoralibus cete
riſq̄ꝫ tp̄alibus, reſtituit ea patri. ſolo cilicio q̄
vtebatur ſibi reſeruato dicens. Uſq̄ꝫ nunc te
vocaui patrē in terris. amodo aūt ſecurus di
cam. pr̄ noſter q̄ es in celis. penes quē oēm
theſaurū repoſui. ⁊ oēm ſpem collocaui. ⁊ ci
uitate relicta ſecurus ⁊ liber ſecretū ſolitudi
nis petijt. ſolus ⁊ ſilens. Iſaac ex imolatio
ne cui ſacr̄m crucis xp̄i reuelatum eſt qñ pa
ter ei⁹ in mōte ip̄m immolare voluit. Geñ. xxij.
Btūs Franciſcus certificat⁹ fuit a dño Ieſu
xp̄o ſex vicibus de eo qd̄ ſibi dixerat in p̄ma
viſione. ſ. q̄ꝫ dux in militia xp̄i futurus armis
celeſtibus ⁊ ſigno crucis decoraretur. Pri
mo in p̄ncipio ſue cōuerſionis: qñ xp̄us ſibi
apparuit ⁊ cōpaſſiui gladio doloris mentē
eius tranſiuit. Luce. ij. Tuam ipſius aīam ꝑ
tranſibit gladius. Secūdo qñ audiuit cruci
fixum ei dicentem. Uade repara domū meā.
Tertio qñ frater Silueſter vidit crucē aure
am ex ipſius ore ꝓcedentē. Quarto qñ fra
ter Pacificus vidit gladios in modū crucis
viſcera viri dei tranſfigentes. Quinto quā
do frater Monaldus vidit virū dei ſm̄ figu
ram crucis in aere ſubleuatū. Sexto quan
do in monte aluerne frater Illumiātus con
ſpexit ſeraphin in modū crucifixi viro dei ſti
gmata impreſſiſſe: vt xp̄i crucē ꝓprijs hume
ris baiularet, et ardenter p̄dicaret. Iacob
ex benedictiōe q̄. xij. filios velut patriarchas
genuit. quos etiam in fine vite ſue benedixit.
Geñ. xlix. Btūs Franciſcus verus ſupplan
tator mūdi nouā xp̄o religionē inchoās duo
decim fr̄es tanq̄ꝫ duodecī patriarchas a deo
miſſos ſecū aſſumpſit. quoꝝ noīa ſunt hec.
Petrus cathanij. Egidius. Sabatin⁹. Mo
ricus. Pacificus. Leo. Silueſter. Ruffinus.
Iohānes de ſctō cōſtantino. Bernardus de
viridante. Guilhelmus anglicus. Maſſ⁹ de
marignano. Per iſtos eñ vite ſanctitate ⁊
exemplo ac regimine ordo iſte floruit. Io
ſeph ex interpretatione qui vitē cū trib⁹ ꝓpa
ginibus florere interpretatus eſt. Geñ. xl. c.
Beat⁹ Franciſcus tanq̄ꝫ vitis fructificauit.
Ecc. xxiiij. Ego quaſi vitis fructificaui ſuaui
tatem odoris. ſ. ſancte vite. ⁊ flores mei. ſ. do
ctrine euangelice ꝓduxerunt fructum hono
ris ⁊ honeſtatis. Hec vitis. ſ. btūs Franciſc⁹
in p̄mo ordine ꝓduxit tres ꝓpagines. ſ. ſan
ctum Anthoniū de padua. ſanctū Lodouicū
ep̄m. ⁊ ſctm̄ Bernardum dec quitaualle. In
ſecundo ordine ꝓduxit tres ꝓpagines. ſ. ſan
ctam Claram. ſanctam Agnetam filiā Oter
chi regis Boemie. ⁊ ſanctam Salome de do
mo regis Polonie. In tertio ordie ꝓduxit
tres ꝓpagines. ſ. btm̄ petrū pectinariū de Se
nis. beatū Lucenſem de podio bonizi. ⁊ ſan
ctum Eleazarū. In hoc tertio ordine quo ad
dñas ꝓduxit. ſ. ſanctā Eleſabeth filiā regis
Ungarie. beatam Emilianam de florentia. ⁊
beatam Michelinam de penſauro. vt pꝫ ⁊c.
Beniamin ex electione. Nam beatus Frā
ciſcus recte comparatur Beniamin propter
decē ſingularia. Primo in ortu Beniamin
mater eius emoritur. Geñ. xxxv. Sic in ortu
conuerſionis beati Franciſci mater omnis
carnalitatis extinguitur. Secundo Benia
min diuerſum a patre ⁊ matre nomē imponi

tur. Unde mater non vocauit eum Benia-
min: ſed filiũ doloris. pater vero vocauit eũ
Beniamin .i. filium dextre Geñ. xxxv. In be
ato Franciſco fuit maxima obſeruantia pe-
nitentie ⁊ auſteritas vite: tamen faciũt in ce
lis fi'iũ dextre. licet hic videaẽ dolorẽ ingere
re. Tertio Beniamin .i. minim⁹ ⁊ paruulus
Geñ. xlij. In btõ Franciſco fuit ſumma hu-
militas: non autẽ de numero eorꝝ de quibus
Bernardus dicit. Quidam volũt eſſe humi-
les ſine deſpectu pauperes ſine defectu. bene
induti ſine ſolicitudine. bene paſti delicate ſi
ne labore. alijs adulantes. alijs detrahentes
mordaces vt canes. doloſi vt vulpes. ſuperbi
vt leones. intrinſecus vt lupi rapaces. mellis
dulcedinem. i. inanis glĩe ⁊ latentis laſciuie
ſugentes vt vrſi. q' volunt eſſe ſine auctori-
tate iudices. ſine viſu teſtes poſtremo falſi ac
cuſatores. ⁊ ideo veritate carentes. Hec ille.
Quarto Bẽiamin a patre tenerius diligiẽ.
Geñ. xlix. ⁊ beatũ Franciſcũ tenerius dilexit
ieſus xp̃s. vt pꝫ ex impreſſione ſtigmatum.
Quinto Beniamin in egyptũ ſed non ſine
cuſtodia iude ingrediẽ. Geñ. xliij. Btũs Frã
ciſcus mira caritate ab opere contẽp'ationis
deſcendit ad opera fraterne ſuſtentatiõis ſẽ
per comite diuina cõfeſſione. Sexto in in-
greſſu Beniamin in egyptũ. Symeon a vin
culis ſoluitur Geñ. xliij. Btũs Franciſc⁹ ab
operibus iniquitatis a vinculis peccatorꝝ v-
bo ⁊ exẽplo homines reuocauit. Septimo
cyphus argenteus in ſacco beniamin abſcõ-
diẽ. Geñ. xliiij. In btõ Franciſco incorruptio
admirande caſtitatis que per argentũ albũ
deſignaẽ reperiẽ. Octauo bẽiamin cũ ma-
iorib⁹ munerib⁹ remittiẽ. Geñ. xlv. vbi dr̃. ꝙ
Ioſeph dedit ſingulis fratrib⁹ binas ſtolas ſꝫ
bẽiamin dedit. ccc. argẽteos cũ qnqꝫ ſtolis op
timis. Btõ Franciſco dñs dedit magnifica
donaria .ſ. recepit eñ. ccc. argẽteos .i. tres au
reolas: ꝓ tribus votis religionis. ⁊ qnqꝫ ſto
las optimas .i. qnqꝫ plagas quas nõ ſolũ in
corde ſꝫ etiã in corpe ſuo portauit. Nono bẽ
iamin rapiẽs p̃dã deſcribiẽ. Geñ. xlix. Btũs
Frãciſcus ſua ſonora p̃dicatiõe v̾itatis ma-
gnã predã ad domũ dei adduxit ⁊ quotidie
adducit ꝑ ſue religionis ꝓfeſſores. Decimo
Bẽiamin ciuitatẽ hierl'm in ſortẽ recepit. Io
ſue. xviij. Btũs Franciſcus ꝓpter euãgelicã
ꝑfectionẽ artiſſime paupertatis accepit in ſor-
tem hierl'm celeſtẽ. vñ dr̃ Deuẽ. xxxiij. Bẽia
min amãtiſſimus dñó habitabit cõfidenẽ in
eo tota die quaſi in thalamo morabiẽ. ⁊ inter
humeros eius requieſcit. ⁊ ſic pꝫ ⁊c̃.

¶ Quarto in xp̃o ieſu valet
noua creatura .i. btũs Frãciſcus rõne nũcia-
tionis q̃ debeẽ ſanctis ꝓphis. vñ ſctũs Tho
mas. iij pte. q. vij. arti. viij dicit ſic. Prophe-
ta diciẽ quaſi ꝓcul fans: vel ꝓcul videns. in-
tuitum .ſ. cognoſcit ⁊ loquiẽ que ſunt ꝓcul ab
hoĩm ſenſibus. Sicut etiã Aug⁹. dicit. xvi. cõ
tra Fauſtum. Eſt aũt cõſiderandũ ꝙ nõ po-
teſt dici aliquis ꝓpheta ex hoc ꝙ cognoſcit
annũciat ea que ſunt alijs ꝓcul cum quibus
ipſe non eſt. ⁊ hoc eſt manifeſtũ ⁊ ſm locũ
⁊ ſm tempus. Si eñ aliq̃s in gallia exñs.
cognoſceret ⁊ annũciaret alijs in gallia exñ-
tibus ea q̃ tunc in ſyria agerenẽ ꝓphetiam
eẽꝫ. ſicut Helyſe⁹ de Giezi dixit. iiij. Reg̃ v.
Quomodo vir deſcendebat de curru ⁊ occur
rerat ei. Si vero aliquis in ſyria exiſtens ea
que ſunt ibi annũciaret nõ eſſet hoc ꝓpheti
cũ Et ideꝫ apparet ſm tẽpus. ꝓpheticũ eñ
fuit qđ Eſaias prenũciauit. ꝙ Cyrus rex ꝑ
ſarum templũ dei eſſet reedificaturus. vt pꝫ
Eſa. xliiij. Non autem fuit ꝓpheticũ ꝙ Eſ-
dras hoc ſcripſit cuius tempore factum eſt.
Si ergo deus aut angeli vel etiam beati co-
gnoſcunt ⁊ annũciãt ea q̃ ſunt ꝓcul a noſtra
noticia nõ ꝑtinẽt ad ꝓphetiã. q2 in nullo no
ſtrum ſtatũ attingũt. q2 ꝓphetia eſt eorꝝ que
ſunt ꝓcul a cõi hoĩm ſenſu cũ q̃bus ꝓpheta
cõuerſaẽ ⁊ cõicat in ſtatu vie. hec Thomas.
Btũs Franciſcus floruit ſpũ ꝓphetie multi
pliciter. Primo p̃dicens dñm Hugolinum
ep̃m hoſtienſem futurũ ſummũ põtificeꝫ qđ
qđ rei ꝓbauit euẽtus. q2 in ſummũ põtificẽ
electus vocat⁹ eſt Gregori⁹ non⁹. Secũdo
dũ eſſet captus a peruſinis ⁊ carceri mãcipat⁹
letãter ait. Adhuc ſanctus ꝑ totũ mũdũ ad
orabor. Tertio dũ eſſet apud damiatã quã
xp̃ianorꝝ obſidebat exercit⁹ p̃dixit ſocio ſuo
⁊ vniuerſo xp̃icolarũ exercitui. nõ ꝓſpe ſuc-
cedere ipſis ſi belli attẽptarent ꝯgreſſum qđ
rei ꝓbauit euẽtus. Quarto dũ p̃dixit militi
cuidã q̃ eũ ad prandiũ inuitauerat. ſubitũ ca
ſum mortis p̃monẽs ipſũ vt ꝯfiteretẽ. ⁊ do-
mũ ſuã diſponeret q̃ oĩa vt cõpleuit mox ſpũ
exalauit. In ip̃o eñ fuerũt ꝑfectiões ac p̃ro
gatiue ꝓphãꝝ veteris teſtĩ vt pꝫ. Moyſes i
gubernatõe q2 aſſumpt⁹ de aq̃s .ſ. mũdane va
nitat. ſpũ dei afflat⁹: ꝑplꝫ in deſerto pauit pa
ne celit⁹ miſſo Inſup eduxit aquã de petra i de
ſerto: vt ꝑpl'us ſitiens biberet. Preterea ieiu
nauit. xl. diebus ⁊ totidem noctibus diſcalce-

actus montē conſcendit: vt legē dn̄i acciperet quam bis accepit. vt patꝫ Exo. ꝛ Numeri in multis locis. Beatus Franciſcus ſeculi vanitate magis elegit affligi cū pplo dei ꝙ tēporalis peccati habere iocunditatē maiores diuitias eſtimās theſauro patris ſui improperium xpi. Heb. xi. Hic ꝑ vallem ſpolitanaꝫ cū fratribus ſuis trāſiens diutino labore laſſatus in quadaꝫ ſolitudine cū illis ſubſtitit. Cunqꝫ fame deficerent nec modus ꝓuidendi ſuccurreret. diuina ꝓuidente clementia: affuit angelus panē eis deferens ꝛ ſubito euanuit. Similiter cū vir quidam ad modū pauper ſuo aſello virū dei ꝑ montana veheret: ꝛ pre laſſitudīe vie aſperioris ſiti deficeret ſubito vir dei de iumento ꝓſiliens genuflexus in terrā extenſis in celū manib⁹ orauit ad dn̄ꝫ ꝛ ecce mox de ſaxo duriſſimo aqua ꝓfluxit: de qua abundanter refocillatus eſt. Preterea diſcalciatus vir dei montē quendam cū duobus ſocijs ſpū ſancto ducente ꝯſcendit. vbi ieiunans in pane ꝛ aqua. xl. dieb⁹ ꝛ. xl. noctib⁹. cōſcribi fecit regulā quā ſibi orāti diuin⁹ ſps in flamma ignis ſuggeſſerat. Quā cū de mōte deſcendens ſeruandā ſuo vicario cōmiſiſſet. ꝛ ille paucis elapſis diebus per incuriam amiſiſſe ꝯfiteretur. Iterū in monteꝫ ſanctus dei rediit. eamqꝫ inſtar prioris ex ore dei ſuſcipiens illico reparauit. ad cui⁹ obſeruantiaꝫ fratres induxit. Ecc̄. xlv. Dedit illi cor ad precepta: ꝛ legē iu. ꝛ diſ. do. ia te. ꝛ iudi. ſ. iſrael.

Joſue in deportatiōe q̄ ait ad ſacerdotes. tollite archam federis. ꝛ illā deportauerunt auxilio diuino ꝛ nō humano. Joſue. iij. Btūs Frāciſc⁹ cū in quadā deuaſtata ecclia in ꝓuīcia maſſe apud montē caſalem oraret: intellexit ꝑ ſpm̄ ſanctū ſacras ibidē reliquias remāſiſſe. quas cū precepiſſet fratribus ſuis ſacerdotibus ad locū honorabileꝫ deferri. iuſſa viri dei negligentes die altera archam reliquiarum in loco ſublimiori altaris repoſitam diuina virtute oculis ſuis cōſpexerunt ꝛ cuius iuſſis nō paruit hō paruit deus. Illi auteꝫ inobedientie veniā ꝓmeruerunt. Gedeon in cōflictatiōe cui dixit dn̄s. In viris q̄ lambuerunt aquas manu liberabo vos ꝛ tradā madiam in manu tua. Judic. vij. Beat⁹ Franciſcus cū paucis fratribus q̄ aquam tēporaliuꝫ cōſolationū nō niſi ad neceſſitatē ſumūt ꝛ multa mēdicitate hoſtes ppli dei deuicit. Unde eccleſia cantat de eo. Carnē mūdūqꝫ cōterens hoſtes malignos ꝓterēs. Dauid invnctione. quē Samuel iuſſu dei vnxit in regem ſup iſrael q̄ acceptis qnqꝫ lapidibus de torrente interfecit philiſteū ꝛ abſtulit opprobrium ex iſrael. i. Reg. xvi. ꝛ. xvij. ca. Beat⁹ Franciſcus accedēs ad papam Innocentiū tertiū ꝓ cōfirmatione ordinis ſui ſpū dei afflatus ꝓpoſuit hanc parabolam de diuite rege cū muliere formoſa ꝛ paupe contrahente ꝛ e prole ſuſcepta preferente regis imagineꝫ ꝛ educanda de menſa ipſius. quā ſic interp̄tatus eſt. Non eſt dubitandū ꝙ fame peant eterni regis filij qui ad imagineꝫ regis xpi ꝑ ſpūſſancti virtutē de paupere matre nati per ſpm̄ paupꝑtatis ſunt in religione paupercula educandi. Cognita itaqꝫ voluntate dei ſūm⁹ pontifex velut alter Samuel ordinē ſctī Frāciſci deſpectū atqꝫ abiectū velut dauid cōfirmauit. ps. Elegi abiect⁹ eſſe in domo dei mei ma. ꝙ. ha. in tab. peccatoꝝ ꝛc. vſqꝫ q̄ ſperat i te. qui ſumpto ſigno crucis. ꝛ. v. ſtigmatibus velut. v. lapidib⁹ potentiam diaboli cōfregit

Salomon in fabricatione. q̄ fabricauit tres domos. ſ. templum. domū ſaltus. ꝛ domū filie pharaonis. ij. Reg. viij. Btūs Frāciſc⁹ tres domos ſpūalis edificij fabricauit. ſ. fratrum minoꝝ. dn̄arum incluſarū. ꝛ fratruꝫ de penitentia. in q̄bus factus eſt omibus cauſa ſalutis eterne. vt oīs hij ordines dicere poſſint illud Thobie xij. Bonis operib⁹ per euꝫ repleti ſumus. Et ſic cultū dei valde ampliauit. Aſael in curſitatiōe. porro Aſael curſor velociſſimus erat quaſi vnus ex capreis que moranť in ſiluis. Btūs Franciſc⁹ velut Aſael. i. plaſmatō dei ꝙtum ad nouā religionē ſibi diuinitus oſtenſam p̄curſor eterni iudicis velociſſimus ꝓpter depoſitionē ponderis tēporalium rerū quaſi vn⁹ ex capreis acut⁹ viſu ꝓphetico in ſiluis hui⁹ mūdi regnū eternū indefeſſe p̄dicauit. Helyas in ſubuectiōe qui in curru igneo tranſlat⁹ eſt in celū. iiij. Reg. i. Btūs Frāciſcus in ciuitate Aſiſij ſemel predicaturus in eccleſia cathedrali. fere media noctis hora in orto canonicoꝝ orans cū quibuſdaꝫ ex ſocijs ſuis premonſtrat⁹ eſt in curru igneo ꝛ ſplendente quē viri iſraelite. ſ. fratres ſui ordinis ſequerētur. Nam currus igneus mirandi ſplendoris per oſtiū dom⁹ trans. huc atqꝫ illuc ꝑ domicilium tertio ſe conuertit. ſupra quē globus lucidus reſidebat q̄ ſolis hn̄s aſpectum noctē clarefecit. in globi medio btūs pater reſidebat ſupnis irradiat⁹ fulgoribus ꝛ ardorib⁹ inflammatus. qꝛ vba ignita ꝓferebat. Juxta illud ps. Ignitū eloquium tuū vehementer. ꝛ ſeruus tu⁹ dilexit

illud ⁊c̄. Helyſeus in operatiõe. Nam He-
lyas aſcendens in celū dimiſit palliū ſuū ī
terra. ꝑ quod helyſeus operatus eſt mirabi-
lia. vt pꝫ. iiij. Reg. i. Beatus Franciſcus ac-
cepto pallio xp̄i. i. ſtigmatibus ſup carne ſua
poſt aſcenſionē xp̄i in celū mirabilia operat᷑
eſt. Cum tēpore hyemali ꝑ laſſitudine corpo-
ris ſubuectus aſello cuiuſdā paupis ſub cre-
pidine cuiuſdā ꝓminentis rupis ꝑnoctaret
ſuperueniēte algore ⁊ niuibus. homo ille mur-
murabat quē vir ſanctus ſacris manibus cō-
tingens mēte ⁊ corpore confortauit cibo ca-
lore atqꝫ dormitione ſuaui. Et ſicut deus a-
peruit coꝛ pueri ad videndū montē plenū eq̊-
rum ⁊ curruū igneoꝝ in circuitu Helyſei. ſic
deus aperuit oculos fratrū ſimpliciū ad pre-
ces beati Franciſci. vt intelligerēt magnalia
dei q̄ ſecreta cōſcientiarū p̄dicatorum fratrū
cepit rimari. ⁊ de ꝓfectu ordinis multa futu-
ra predicere. ex q̄bus valde cōfortati fuerūt.

Job in eleuatione. vnde ipe dic̄ penulti. ca.
Ad p̄ceptū tuū eleuabitur aq̄la. ⁊ in arduis
ponet nidum ſuū. Beatus Franciſcus ve-
lut aquila eleuabatur ad celeſtia ꝑ ſanctam
meditationem. p̄cipue vero in illa ſeraphica
viſione in qua precepit is q̄ ſibi apparuerat
ꝙ pleraqꝫ archana ſibi reuelata nunq̄ dum
viueret cuiq̄ aperiret. ij. Coꝛ. xij. Audiuit ar-
chana v̄ba q̄ non licet hoī loqui in celū rap-
tus ⁊c̄. Eſaias in deuotione q̄ valde afficie-
batur ad incarnationem xp̄i. de qua abundā-
ter ⁊ copioſe ꝓphetauit. vt nō ſolū ꝓpheta:
ſed etiam euangeliſta credatur. Vn̄. ix. ca. di-
cit. Paruulus datus eſt nobis ⁊ filius nat᷒ ē
nobis ⁊c̄. Beatus Franciſcus anno tertio
ante obitum ſuum memoriā natiuitatis xp̄i
ad deuotionē excitandam apud caſtrū gre-
cij diſpoſuit agere mira celebritate. Itaqꝫ li-
centia a ſummo pōtifice obtenta iuſſit para-
ri p̄ſepiū. apportari fenū. bouē ⁊ aſinū addu-
ci. Concurrentibus vndiqꝫ populis. nox illa
ſplendens ⁊ ſolēnis efficitur. Stabat vir dei
coram p̄ſepio lachrymis perfuſus. ⁊ dū miſ-
ſa celebraretur dn̄s Johānes de grecio in ſpi-
ritu preuidit ꝙ beatus pater quendā pueru-
lum valde formoſum ambobus cōplexans
brachijs excitabat a ſomno. Unde mirabilit̄
tunc populis p̄dicauit de xp̄i incarnatione.

Jeremias in predicatiōe. cui dicit̄. xxxiij. c.
Aſcende in libanum ⁊ in baſan da vocē tuā.
⁊ ad tranſeūtes. Beatus Franciſcus aſcē-
dit ad vite mundiciā ⁊ ad feruorē orationis.
deinde clamauit ad tranſeuntes peccatores
increpando eos clamore p̄dicationis. Qui
heſitauit aliunde cōferens cū fratribus ſuis:
⁊ dicens. Quid inquit fratres conſulitis: q̄d
laudatis. An ꝙ oroni vacem. an ꝙ predicā-
do diſcurrā. Reuelatum eſt ſibi a dn̄o ꝙ p̄-
dicationi operam daret. et angelus dn̄i di-
xit ei predictum verbum Jeremie. Ezechi-
el in deſignatione. qui dicit. xxviij. ca. Tu ſi-
gnaculum ſimilitudinis plenus ſapientia et
ꝑfectus decore in delitijs paradiſi dei fuiſti.

Beatus Franciſcus fuit ſignaculum ſimili-
tudinis dei propter feruentē amorem. quod
patet ex corporis eleuatiōe. Unde cū oraret
ſepe viſus eſt totus a terra ſubleuari. q̄ eleua-
tio corporis ſignificabat eleuationē mentis.
Etiam patet per alienationem mētis. San-
cti enim viri in mentis exceſſum rapti exteri᷒
inſenſibiles redduntur. quia ab amoris vehe-
mentia ex toto interius abſorbentur. Unde
cum ſemel ſanctus Frāciſcus tranſiens per
burgum a populo cōprimeretur inſenſibilis
per omnia viſus eſt. ij. Coꝛ. xij. Scio hominē
in xp̄o ſiue in corpore ſiue extra. c. n. ⁊c̄. Da-
niel in cōfortatione. qui dicit. iiij. ca. Uidebā
⁊ ecce arbor in medio terre ⁊ altitudo ei᷒ ni-
mia arbor magna ⁊ fortis. ⁊ ꝓceritas ei᷒ con-
tingens celum latitudo illius vſqꝫ ad termi-
nos vniuerſe terre. folia eius pulcherrima: ⁊
fructus eius nimius. ⁊ eſca vniuerſoꝝ in ea.

Beatus Franciſcus diuinam cōſulens ꝓ-
uidentiam ſup ordinis ſui cōfirmationē cū
adiret ſedem apoſtolicam hac confirmatus
eſt viſione. Uidebat ſiquidem arborem celſi-
tudinis magne ad quā cū appropinquaſſet
⁊ ſub ea ſtans ipſius altitudinem miraretur
ſubito tantū diuina virtute leuabatur in altū
vt cacumen contingeret arboris eiuſqꝫ ſum-
ma facillime curuaret ad ima. Huius viſio-
nis preſagium vir ſpūſancto plenus intelli-
gens referri ad cōdeſcenſionē apoſtolice di-
gnitatis exhilaratus eſt ſpū. fratribuſqꝫ ſuis
in dn̄o confortatis iter cum eis ad curiā ro-
manam aggreſſus eſt. Oſee in cōuerſatiōe
q̄ dicit. ij. ca. Ducā eā in ſolitudinē ⁊ loquar
ad coꝛ ei᷒ ⁊ canet iuxta dies iuuentutis ſue ⁊
iuxta dies aſcenſionis ſue de terra egypti.

Btūs Franciſcus a diebus cōuerſationis
ſue ſolitudinem cupiebat. vbi crebrius cū deo
loquebatur. Rogatus enī a dn̄o Leone car-
dinali ſancte crucis vt ſecum aliquātulū mo-
raretur in vrbe acquieuit. humiliter ⁊ deuote
qui per totam noctem vexatus a demonib᷒
⁊ grauiter verberatus. ſocio ſuo in mane h̄

referens ait. Melius iudico eũ qui ponit in
exemplum alijs fugere curias ꝛ humiliter in
ter humiles in locis cõuerſari humilibus. vt
ſuſtinentes penuriã fortes efficiat ſimilia ſuſ
tinendo ꝛc. Joel in p̄dicatione. q̄ dicit. ij. ca.
Similis ei nõ fuit a p̄ncipio: ꝛ poſt eum nõ
erit vſq̄ in annos generationis ꝛ generatio
nis. Ante faciẽ eius ignis vorans ꝛ poſt euȝ
exurens flamma. quaſi ortus voluptatis ter
ra coram eo. Beatus Frãciſcus in paupta⸗
te nõ habuit ſimilẽ. vt pȝ q̄ñ comeſturus cuȝ
dño Hoſtienſi prius hoſtiatĩ p elemoſyna
petenda mẽdicauit. propter quã paupertateȝ
velut ignis pp̄los accendebat ad charitateȝ
dei ſua p̄dicatione. ſed neq̄ poterat ꝓhiberi
a p̄dicatione q̄n velut flãma exureret quoſq̄
ad verbuȝ dei audiendũ. vt pȝ q̄ñ venit imo⸗
lam ad p̄dicandum cui cum ꝓhibuiſſet ep̄s
ciuitatis turbato aĩo ne p̄dicaret. vir dei ite⸗
rum rediens ad ep̄m viſa eſt facies eius ac⸗
cenſa vt ignis. ꝛ verba eius tanq̄ flãma exu
rens. Qd̄ ep̄s intelligens fore ꝓdigiũ dei il⸗
lico ei cõceſſit licentiã p̄dicandi ꝛc. Amos
in orõne. q̄ dicit. ix. ca. Vidi dñm ſtantẽ ſup
altare ꝛ dixit. Percute cardinem ꝛ cõmoue⸗
antur ſupliminaria. Beat⁹ Franciſcus val⸗
de intentus fuit orõni adeo vt viſibiliter xp̄ȝ
viderit ꝛ cum eo familiariter locutus fuerit.
Unde cũ ſemel Aſſiſij oraret. ep̄us ciuitatis
quadam curioſitate ductus intrauit cellã ſeu
oratoriũ ipſius qui ſtatim mutus effectus ẽ:
ꝛ paraliticus donec p virũ dei liberatus eſt.
Micheas in annũciatione q̄ dicit. iij. ca. E⸗
go repletus ſuȝ fortitudine ſpũs dñi iudicio
ꝛ virtute vt annũciem Jacob ſcelus ſuũ. ꝛ iſ
rael pctm̄ ſuũ. Btũs Franciſcus replet⁹ ſpi⸗
ritus ꝓphetico annũciauit fratri Leonardo
de Aſſiſio ſocio ſuo elationẽ quã mente gere
bat ꝙ non de pari ludunt parentes ſui cũ pa
rentibus illius fratris. Etiã annũciauit rebel
lionem cuiuſdam fratris cõtra vicariũ ſuum
dum teneret capl̄m ꝛc. Naum in cõſolatio⸗
ne. q̄ dicit. ij. ca. Ecce ſup montes pedes euã
gelizantis ꝛ annũciantis pacẽ. Beat⁹ Frã⸗
ciſcus multos cõſolabatur qui ſemideſpera
ti videbant̃. vt pȝ de illo fratre q̄ nõ niſi nuti
bus cõfitebatur. ꝛ de illis duobus q̄ venerãt
ad heremitoriũ grecij. vt benedictionẽ a viro
dei reportarent q̄ tandem cõſolati abierunt.
Aggeus in electiõe. qui dicit. ij. ca. Et ponã
te quaſi ſignaculũ. q: te elegi dicit dñs exerci
tuum. Beatus Frãciſcus electus fuit a do⸗
mino vt eſſet ſignaculum paupertatis Jeſu
xp̄i. vt patet ex ſalutatione quam fecerunt ſi
bi ille tres dñe dicentes Beneueniat domi⸗
na paupertas. Zacharias in menſuratione
qui dicit. ij. ca. Leuaui oculos meos ꝛ vidi: ꝛ
ecce vir ꝛ in manu eius funiculum menſorũ.
Jſte vir eſt beatus Franciſcus q̄ cingitur fu
niculo ad menſurandum ꝛc.

¶ Quinto in chriſto Jeſu
valet noua creatura. i. btũs Franciſcus rõne
confeſſionis. Interrogati em̃ diſcipuli a xp̄o
quem ip̄m eſſe crederent, dixit Petrus. Tu
es chriſtus filius dei viui. ex qua confeſſione
meruerunt eſſe principes mundi ꝛ ianitores
celi. vt dicitur Mathei. xvi. In quib⁹ fuerũt
quattuor dignitates quas deus contulit bea
to Franciſco. Primo nominis mutatio. Pe⸗
trus enim ante vocationem vocabatur Sy⸗
mon. poſtea vocatus eſt a xp̄o petrus. ſm̄ il
lud Johan. i. Intuitus auteȝ Jeſus Symo⸗
nem dixit illi. Tu es Symon filius Johãna.
tu vocaberis cephas quod interpretat̃. Pe⸗
trus. Beatus Franciſcus ante cõuerſionẽ
ſuam vocabatur Johãnes filius Petri ber⸗
nardonis. Sed poſt cõuerſioneȝ ſuam voca⸗
tus eſt a xp̄o in eccleſia Franciſcus quando
crucifix⁹ dixit ſibi. Franciſce vade repara do
muȝ meam. Cuius mutationis quadruplex
fuit cauſa. Prima ratione officij ad qd̄ erat
aſſumptus. Nam diuina ꝓuidentia ſibi h̊ no
men impoſuit. vt ex ſingulari ꝛ inſueto nomi
ne opinio miniſterij eius toti citius innote⸗
ſceret orbi. Secũda rõne affectus virtuoſi.
quia per ipſum ꝛ filios ſuos quos regenera
tur⁹ erat in xp̄o. multos ſeruos peccati ꝛ dia
boli xp̄us debebat facere francos ꝛ liberos.
Tertia rõne magnanimitatis in corde. Nam
Frãci a feritate ſũt dicti. q: ineſt eis natural'
feritas ꝛ eſt magnanimitas aĩoꝝ: quã ferita
teȝ oñdit btũs Frãciſcus in illo fratre inobe
diente cui⁹ caputiũ fecit in ignẽ poni. Quar
ta rõne honeſtatis in cõuerſatione. Aiũt eniȝ
frãciſcas dici ſigna quedã inſtar ſecuriũ que
Rome ante conſules ferebant̃ q̄ erãt in ter⸗
rorẽ ꝛ in honorẽ. ſic ſermo Frãciſci inſtar ſe⸗
curis vitia incidebat ꝛc. Scd̄o legis xp̄i ob
ſeruatio. Vñ Petr⁹ dixit ad ieſum. Ecce nos
reliquim⁹ omĩa ꝛ ſequuti ſum⁹ te. Math. ix.
Btũs. Frãciſc⁹ legeȝ xp̄i obſeruauit oĩa cũ
ap̄lis relinq̄ndo id̄ paupertatẽ ãplexat⁹ ẽ qua
drupl'r. Prĩo volũtarie. Cũ eiq̄dã die euãgl'ȝ
legeret̃. i. q̄ xp̄s diſcip̄los ſine auro ꝛ argento
ꝛ calciamẽtis mittebat vt dr̄ Mat. iij. ꝛ Luc. x.

ſubito ad oīa implenda ſe accinxit. Secūdo humiliter. Libentius enim veſcebatur elemoſynis hoſtiatim queſitis ꝙ ſponte oblatis vtpote aſſerens illum panem eſſe angelicum qui dabatur inſpirationibus angelorū pſal. Panem angelorū manducauit homo ptꝫ de militibus aſſiſinatibus ꝗ venerunt ꝓ eo quos in via mendicare exhortatus eſt. Tertio perſeuerāter. Cum eñ ab aliquo elemoſynam impetraſſet ab eo petebat licentiā vt licite poſſet ſi magis egen⁹ occurreret erogare. vt patet de paupe dū ipſe rediret a Senis cui dedit palliolū quo ſup habitū erat amictus dicēs ipſū eſſe illius ꝗ eo pauperior erat. Quarto regulariter. Cū eñ frater Bernardus pmus beati patris ſocius: eius veſtigia ſequi diſpoſuiſſet. ambo intrauerūt eccleſiā ſancti Nicolai. mane poſt quoꝝ deuotas orationes. btūs pater aperuit librū euāgeliorū in cuius pncipio erat. Si vis pfectus eſſe vade ⁊ vende oīa que habes ⁊c. In ſecūda apertōe eiuſdē libri erat. Nihil tuleritis in via ⁊c. In tertia erat. Qui vult venire poſt me abneget ſemetipſum ⁊c. Hec eſt ait vir ſanct⁹ vita ⁊ regula noſtra: oīmq; ꝗ voluerint noſtre ſocietati cōiūgi. Patet de illo quē noluit acceptare ad ordinē ſuū. qui bona ſua legauit parētib⁹ ſuis ⁊ nō pauperib⁹. ⁊ ſic de multis alijs. Tertio eccleſie xpī ſuſtētatio. aplī xpī fuerūt fūdamēta eccl'ie ſue. Apocal'. xxi. Murus ciuitatis habēs fundamēta duodecim. ⁊ in ipſis noīa duodecim apoſtolorum. Sic cum ſummus pontifex lateranenſem baſilicā ſubito minari ruinam conſpiceret vidit ſanctū Franciſcū dorſo ſuo ſuppoſito ſuſtentare. Eccl's. ix. Ciuitas parua ⁊ pauci in ea viri. ſcꝫ merito. licet multi ſūt numero. venit cōtra eaꝫ rex magnus. i. diabolus. Inuentuſq; eſt in ea vir pauper ⁊ ſapiens ⁊ liberauit vrbē p ſapiētiā ſuā. Quarto ſpūſſancti repletio. qꝛ repleti ſūt oēs ſpūſancto. Actuū. ij. Btūs Franciſcus repletus fuit ſpūſancto multipliciter. Primo ad pctōꝝ remiſſionem Cum eñ quadā die in quodā ſolitario loco ānos ſuos ī amaritudine recogitās deploraret. ſcti ſpūs ī eū ſuperueniēte leticia certificat⁹ eſt de remiſſiōe plenaria oīm pctōꝝ. Scdo ad corpis calefactionē. Interrogat⁹ eñ quō cū tunica tā tenuis a frigore poſſꝫ tueri: rñdit Si ignis ſancti ſpūs nos interi⁹ calefaceret: caro nr̄a exteri⁹ frig⁹ nō ſentiret. pſal'. Inflāmatū eſt cor meū ⁊c. Tertio ad occultoꝝ cognitiōeꝫ. Vñ Senis cuidā doctori theologie quēdā ſecretū conſciētie illius ſcrupuluꝫ reuelando explicuit. ⁊ ſalubriter cōſulendo reſecauit. Quarto ad ſecretoꝝ celeſtium predicationem. Nam ſpūſſanctus aplos diuina miſteria perdocuit. ⁊ oīm linguarū ſcientiam dedit ad diuulgationē legis xpī. Btūs Franciſcus ſecreta celeſtia orando ſpūſancto ſuggerente didicit. Querētibus aliqñ fratribus an ſibi placeret ꝙ lrāti iaꝫ recepti ad ordinē intenderēt ſtudio ſacre ſcripture rñdit. mihi quidē placet: dū tamen exemplo xpī ꝗ magꝭ oraſſe legit ꝙ legiſſe. orationis ſtudiū nō omittant. ⁊ exemplo aploꝝ. de quib⁹ dicit. ꝙ erant pſeuerātes in oratione. ⁊ factus eſt repente de celo ſonus tanꝙ aduenientis ſpūs ⁊c. Etiam multarū linguarū noticiam miraculoſe adeptus eſt. qui ſemper cū ardore ſpiritus repleret. ardentia verba foris eructans gallice loquebat ⁊c.

¶ Sexto in chriſto ieſu valet noua creatura. ſ. btūs Frāciſcus rōne imitationis. Feruenti eñ caritatis īncēdio glorioſum ſanctoꝝ martyrū emulabat triumphū in quibus nec amoris flāma extingui nec fortitudo potuit infirmari. Deſiderabat enim ⁊ ipſe eadem caritate ſuccenſus per martyrij flāmam hoſtiam dño ſe offerre viuentem. vt ⁊ vicem xpo ꝓ nobis morienti rependeret. ⁊ ad diuinū amorē ceteros ꝓuocaret. Ardor martyrij apparuit in eo ex quattuor. Primo quia ſexto conuerſionis ſue anno deſiderio martyrij flagrans ad predicandum fidē xpianam ⁊ penitentiam ſaracenis ⁊ alijs infidelibus ad partes ſyrie tranſfretare diſpoſuit. Sed impeditus volūtate dei in Sclauonia remanſit aliquādiu predicaturus. Verū quia martyrij fructus adeo cor eius allexerat vt precioſam ꝓ xpo mortē ſuper oīa virtutum merita peroptaret verſus marrochiū iter arripuit. vt ibi xpī euangeliū predicaret. Siquo modo ad cōcupitam palmā attingeret. Cū autem in hyſpaniā perueniſſet graui corrept⁹ infirmitate redire ad ꝓprios lares coactus eſt. Secundo qꝛ tredecimo cōuerſionis ſue anno ad partes ſyrie pergens in ſaracenos accurrit qui eum crudeliter tractauerunt afficientes cōuitijs. affligentes verberibus. ⁊ vinculis alligātes: fame ⁊ ſiti cruciantes. Tertio qꝛ pduct⁹ eſt ad ſoldanū multa cōſtātia virtute animi ac feruore ſpūs pdicto ſoldano deū trinū ⁊ vnū ⁊ ſaluatorē oīm ieſum xpm predicauit. ꝓ cui⁹ fidei veritate hoſ

tabaƭ ſoldanū vt iuberet ignē copioſum incē
di. ⁊ ipſum cū ſacerdotibꝰ paganis immitteret
in ignē ſi ipſe illeſus exiret agnoſceret xp̄ia-
ne fidei veritatē ⁊ ad fidē xp̄i cū populo ſuo
cōuerteret. ſin aūt peccatis ſuis aſcriberetur.
Quarto qꝛ ordinem ſuū ideo inſtituerat vt
fratres ſui ꝑ fide xp̄i mori non formidarent
Hic enī ordo ſuper ceteros ordines paſſurꝰ
eſt pſecutionē ob defenſionē fidei. ſicut figu-
ratur in paſſione puerorꝫ. ij. Macha. vij vbi
dicitur. Rex accenſus ira in hūc crudelius ſu-
per oīes deſeuit. Per iſtuꝫ minimū fratrē
deſignatur ordo fratrum minorꝫ. ſuper quos
tyrannus ille vltimus q̄ tunc tēporis impera
bit exardeſcet ⁊ ſitiet ſanguinē illorꝫ. Vn̄ ab
bas Joachim ſuper Jeremi. dicit ſic. Hic eſt
Beniamin in cuius partu mater emoritur. q̄a
cū apparuerit ordo ille fratrū minimꝰ in tpe
ſexto romana eccl'ia inter anguſtias regis vl
timi expirabit. hec ille. ⁊ ſic pꝫ ⁊c̄.

Septimo in xp̄o ieſu va-
let noua creatura. ſ. btūs Frāciſcus rōne ſan
ctificationis. Unde Apocal'. v. dicitur. Vidi li
brū ſignatum ſigillis ſeptem. Hic liber eſt be
atus Franciſcus ꝓpter ſapiētiā quā miſſus
eſt predicare que conſiſtit in verbo ⁊ in ope-
re. ſignatur autem ſigillis ſeptem ꝓpter ſeptē
cōditiones ſumme ac diuine ſapientie q̄ ful-
ſit in eo. Que notantur Jaco. iij. vbi dr̄. Que
autem de ſurſum eſt ſapientia. Primū qui
deꝫ publica eſt. deinde pacifica. modeſta. ſua
dibilis. bonis ꝯſentiens. plena miſericordia
⁊ fructibus bonis. Has conditiones habuit
btūs Franciſcus. Primo fuit pudicus. com
plens illud qđ dicitur. i. Thimo iij. Dyaconos
pudicos ſimiliter oportet eſſe. btūs Franciſ-
cus mulierū familiaritates colloquia ⁊ aſpe
ctus que multis occaſio ſunt ruine ſollicitius
euitari iubebat. vnde ipſe nullam recogno-
ſcebat in carne ⁊c̄. Secundo fuit pacificus
ꝓximos in ſe diſcordes pacificans. cui pōt
dici illud. i. Reg. xvi. Pacificꝰ ne eſt ingreſ
ſus tuus? ⁊ ait. pacificus. Unde de ipſo can-
tatur. Vere paci ſociat longinquos a ſalute. ⁊
fratribꝰ ſuis dulcis pater dicebat. Jte annū-
ciate hominibus pacem predicate peniten-
tiam in remiſſionem peccatorum ſc̄m euan-
gelium Jeſu chriſti. Tertio fuit modeſtus
in moribus ſimilis Onie. de quo dicitur. ij.
Machab. xv. Erat autem Onias vir bonꝰ
⁊ benignus verecundus viſu. modeſtus mo
ribꝰ. eloquio decorus. ꝓpterea dicebat btūs
pr̄ filijs ſuis. Eſtote in tribulatiōibꝰ patiētes
in orōnibꝰ vigiles. in laboribꝰ ſtrēnui. i ſermo
nibus modeſti. in moribꝰ graues. ⁊ in bene-
ficijs grati. quia pro hijs omnibus vobis re
gnuꝫ preparatur eternum. Quarto fuit ſua
dibilis alijs predicando ⁊ ad beate viuendū
conſulendo nouūq̄ꝫ ordinem inſtituendo. q̄
dum peteret eius confirmationeꝫ a ſummo
pontifice ⁊ quibuſdam cardinalibus nouum
⁊ inſolitum quid videretur. Tunc dominus
Johannes de ſancto paulo epiſcopus Sabi
nenſis ⁊ cardinalis ſpiritu dei inflammatus
ait. Si petitionem huius pauperis tanq̄ ni-
mis arduam nouamq̄ꝫ refellimus. cum pe-
tat ſibi confirmari formam euangelice vite
cauendum eſt nobis ne in chriſti euangeliū
offendamus. Nam ſi quis intra euāgelice ꝑ-
fectionis obſeruantiā ⁊ votum ipſius dicat
contineri aliquid nouū aut irrationabile vel
impoſſibile ad ſeruanduꝫ. contra ipſum euā
gelij autorem blaſphemare cōuincitur. Ecce
quomodo regula eius eſt ſuadibilis ſicut lex
ieſu chriſti ⁊c̄. Quinto fuit conſentiens bo
nis per obedientiam ⁊ humilitatē. Cum enī
quereretur ab eo quis eſſet verus obediēs. cor
poris mortui ſimilitudinem ꝓpoſuit. qđ mo
uebitur ⁊ ſtabit caputq̄ꝫ inclinabit: quocūq̄ꝫ il
lud collocaueris non murmurans nec recla-
mans. ⁊ ait ſocio ſuo. Non mihi videor frater
minor niſi fuero in ſtatu quē tibi deſcripſero
Ecce prelatus exiſtens fratrū. vado ad capi-
tulum predico ⁊ cōmoneo fratres. Et in fine
dicitur contra me. Non cōuenis nobis qꝛ illit-
teratus es. elinguis. ydiota. ⁊ ſimplex tandē
eiicior cum obprobrio vilipenſus ab oīibus
Dico tibi. Niſi eodem vultu. eadem mentis
leticia. eodem ſanctitatis ꝓpoſito hec verba
audiero: frater minor nequaq̄ ſum. Jn pre-
latione caſus. in laude precipitium. in humi-
litate ſubdi: anime lucrum eſt. Sexto fuit
plenus miſericordia. Cum enī ſemel paupe-
ri cuidam elemoſynā importune petētivnus
ex fratribus durius rn̄deret. precepit beatus
Franciſcus vt ad illius pauperis pedes ſe nu
datum ꝓſterneret ⁊ ꝓclamās ſe culpabilem
orationis ſuffragium poſtularet ⁊ veniam.
Quod cum ille feciſſet humiliter adiecit bea-
tus pater. Dū pauperēꝫ vides ſpeculū tibi ꝓ
ponitur chriſti ⁊ matris eius. Septimo fuit
plenus fructibus bonis quo ad ſanctos fra-
tres huius ordinis qui vita ⁊ miraculis cla-
ruerunt. Frater Bernardus de quintaual-
le primus filius ſancti Franciſci Frater Sil-

noſter. Frater Electus. Frater Leo confeſſor ſancti Franciſci. Frater Guilhelmus de anglia. Frater Angelus de reate. Frater Maſſius de marignano. frater Ruffinus conſanguineus btē Clare. frater Guido de Senis. frater Egidius de cappotijs. frater Valentinus de narnia. Hij vndecim cū btō Franciſco iacent in eccleſia aſſiſij. In eccl'ia de angelis. iacent hij ſanctiſſimi viri vita ⁊ miraculis clari. frater Petrus cathanij. qui fuit ſecundus ſocius beati Franciſci. Quattuor ſocij beati Franciſci: quoꝝ nomina ſcripta ſunt in libro vite. frater Iacobus qui vidit animā beati Franciſci in ſpecie ſtelle. frater Iohannes ſimplex cum quo eſt cor beati Franciſci in ſignū dilectiōis collocatū. In peruſio iacēt hij ſanctiſſimi viri vita ⁊ miraculis ſplendidiſſimi. ſ. frater Egidius de Aſſiſio q̄ fuit tertius ſocius beati Franciſci. frater Conradus de offida. frater Ventura laicus. frater Nicolaus de Aſſiſio laycus. In Tuderto iacent hij ſanctiſſimi viri vita ⁊ miraculis clariſſimi. ſ. frater Guilhelmus. frater Rogerius frater Petrus de galliculo ⁊c̄. In monaſterio ſancte Clare ibidē iacet frater Iacobus benedicculi de Tuderto. In loco de Tuderto iacet frater Egidius de regno magne ſanctitatis vir ⁊c̄. In loco de ſancta illuminata iacent frater Tentialbem. frater Iohannes de auellino. In loco de amellia iacet frater ſymon de Corſciano clare vite ⁊c̄. In loco de interanne iacent frater Petrus de pado. frater Symon de campo regali. In ſpoleto iacet frater Theobaldus p̄clare ſanctitatis vir In loco de Spoleto iacet frater Symon de collazano nobilis genere ⁊ vita. In monte luco ꝓpe ſpoletum iacet frater Anthonius de piſis doctor legum. In Eugubio iacet frater Thomas de Eugubio magne ſanctitatis vir. In ciuitate caſtelli iacet frater Iacobꝰ laicus qui maximis claret miraculis. In burgo ſancti ſepulcri iacet frater Raynerius laicus ⁊c̄. In fulgineo iacet frater Matheus In eccleſia ſancti Feliciani iacet frater Hermannus. In piſquia iacet frater Iohannes de vallibus qui multis claret miraculis. In Narnia frater Matheus. In Nurſia frater Anthonius. In Caſſina frat̄ Pax ⁊ reatinꝰ In Arquata frater Paulus. In Spello frater Andreas. In bithonio frater Iohannes de laudibus. ⁊ frater Iohannes laycus vir ſanctiſſimus. In menanio frater Nicolaus dictꝰ pater noſter. Hij oēs in ꝓuincia ſancti Franciſci. In ꝓuincia romana iacent hij ſanctiſſimi viri vita ⁊ miraculis clari. In Roma apud aram celi frater Sabbatinus de p̄mis ſocijs beati Franciſci. ⁊ frater Iuniperus. In loco de pillio frater Andreas de anania nepos Alexandri quarti. In ciuitate ortenſe frater Theobaldus de Aſſiſio. In piſperno frater Leonardus de fulgineo. In vrbe veteri frater Moricus. frater Ambroſius de maſſa. frater Seuerinus. In Thoſcanella frater Guilhelmꝰ de cordela. In preceno frater Thobias qui ſpū ꝓphetico fuit plenꝰ. i Viterbio frater Soldanerius. In monte cōpatrū frater Angelus de monte leone. frat̄ Raynaldus reatinus. In ꝓuincia Tuſcie iacent hij ſanctiſſimi viri vita ⁊ miraculis clari. In Florentia frater Humilis de peruſio. frater Actunſus laycus. frater Ioſeph. In loco de fectona frater Guido. In Aretio frater Benedictus de Aretio. In Maſſa frat̄ Bernardus. In caſtro florentino frater Donatus de Ferraria q̄ claruit ſpū ꝓphetico. In monte Aluerne frater Guilhelmus de redicophano. frater Clemens. frater Iohānes de firmo qui habuit ſpm̄ ꝓphetie. In pupio frater Iacobus barlotarius. In mōte alcino frater Philippus laycus. De florētia fuerūt hij ſanctiſſimi viri frater Rolandinus. frater Franciſcus de maleficijs. frat̄ Iohēs parēs ꝑmꝰ gn̄alis pꝰ ſctm̄ Frāciſcū. In Cortonio frat̄ Guido. in colūbario frat̄ Guido de bolſena In ꝓuīcia Bononie iacēt hij ſctiſſimi viri vita ⁊ virtutibus clari. In bononia frat̄ Nicolaus. frater Boninus. frater Matheus de fauētia. frater Guido ſpatis. frater Guilhelmus de cortilunio laicus. In Mutina frater Gerardus magnꝰ predicator. ⁊ ideo deuotiſſimꝰ. In arrimino frat̄ Iohānes baiontij. ⁊ frater Andreas ⁊c̄. In prouincia ſancti Anthonij vltra ſanctum Anthonium iacent hij ſanctiſſimi viri ſcꝫ in Padua frat̄ Lucas ſocius ſancti Anthonij. frater Fidentius. In Coneglano frater Lucas laycus. in Mantua frater Beneuenutus. In Vtino frater Odoricus. In Venetijs frater cariſſimus de clugia. frater Gētilis martyr de marchia. frater Pouerellus laycus qui eſt ſepultus ibidem in eccleſia. In ꝓuincia Marchie iacent hij ſanctiſſimi viri vita ⁊ virtutibus clari. In Camerano frater Iohannes de parma. In ſancto Seuerino frater Beniuoia. In Syrolo frater Petrus de monticulo. In eſculo fratrer Conradus. In fabria

no frater Franciſcus. In Auximo frat̄ Gra
tianus. frater Cathalanꝰ. In rachoneto frat̄
Beneuenutus. In ſancto Marino Frater
Dominicus. frater Boncompegnus. frater
Berganus. frater Gracianꝰ. frater Petrus
de monteulmi. In loco de Murro frat̄ Ma
ſius. In loco miliani frater Jacobus de Fa-
lerono. In Scoraneto frater Sanctꝰ. In ea
dem ꝓuincia ſunt frater Paulus. frater Lu
cidus. frater Matheus de monte rubiano. ⁊
alij plures quoꝝ memoria eſt in libro iu-
ſtorum. Hij ſunt fructus quos noua plan-
tula ſcilicet beatus Franciſcus in orto eccle-
ſie produxit. De quibus pōt dici illud Eccle.
xxiiij. Fructꝰ honoris ⁊ honeſtatꝭ. De h̄ ordi-
ne fuerūt ſūmi pōtifices duo. ſ. dn̄s nicolaꝰ
ppa q̄rtꝰ ⁊ dn̄s Alexander q̄ntꝰ. Cardina-
les fuerunt plurimi quoꝝ primus fuit domi
nus Bonauentura de Balneo regio. Epiſco
pi fuerunt multi: quorum primus fuit ſanctꝰ
Ludouicus filius regis Francie. Doctores
theologie fuerunt ꝙplures. ſcilicet Richar-
dus de media villa. Adam godam. Johan-
nes ſcotus. Uarro. Guilhelmꝰ ockam. Pe-
trus aureoli. Landulphus. Franciſcus ma-
ronis. Nicolaus de Lira ⁊c̄.

Octauo in chriſto ieſu va
let noua creatura. ſcilicet beatus Franciſcus
ratione caſtificationis. Unde Gal'. v. dicit.
Qui autem ſunt chriſti carnem ſuam crucifi
xerunt cum vicijs ⁊ concupiſcentijs. q2 enim
in ſeculo multipliciter contraxit immundiciam
ideo neceſſaria fuit ei q̄druplex lotio. Pri
ma fuit religionis per quam homo conſequi
tur plenariam remiſſionem ſuoꝝ peccatorū.
Unde ſanctus Thomas ſecūda ſecunde. q.
clxxxix. arti. iij. dicit ſic. Uotum religionis cū
ſit perpetuū eſt maius ꝙ votum peregrina-
tionis terre ſancte quod eſt temporale. Et ſi
cut Alexander tertius dicit. vt habet̄ extra
de voto ⁊ voti redemptione. Reus facti vo-
ti aliquatenus non habet̄ qui temporale ob
ſequium in perpetuaꝫ noſcitur religionis ob
ſeruantiam cōmutare. Rationabiliter autē
per ingreſſum religionis aliquis conſequit̄
remiſſionem omniū peccatoꝝ. Si enī aliqui
bus elemoſynis factis homo poteſt ſtatim
ſatiſfacere de peccatis ſuis. ſm̄ illud. Daniel'.
v. Peccata tua elemoſynis redime. Multo
magis in ſatiſfactionem pro omnibus pec-
catis ſufficit ꝙ aliquis ſe totaliter diuinis ob
ſequijs mancipet per religionis ingreſſum

que excedit omne genus ſatiſfactionis etiaꝫ
publice penitentie. vt habetur. xxx. q. ij. capit.
Ammonere. ſicut etiam holocauſtum exce-
dit ſacrificium. vt Grego. dicit ſuper Ezech.
Unde in vitis patrum legitur ꝙ eandē gra-
tiam conſequuntur religioneꝫ ingredientes
quam cōſequūtur baptizari. Hec Thomas.

Beatus ergo Franciſcus poſt vanam illā
conuerſationem ſuam in ſeculo religionem
ingreſſus quā crucifixus ei demonſtrauit ꝑ
internam inſpirationē conſequutus fuit ple
nariam peccatoꝝ ſuorum remiſſionem. ſicut
poſtea certificatus fuit. Secunda fuit expi-
ationis. Unde Numeri. xxxi dicit̄. Qui non
poteſt ignem ſuſtinere aqua expiationis ſan
ctificabit̄. q2 qui non pōt ſuſtinere graue pe-
nitentiā ꝓ peccatis ſuis ad lachrymas ve-
niat per quas lauet oculos ꝙtum ad puraꝫ
intentionem in deum. Job. ix. Laui oculos
meos ⁊ ecce video. Lauet coꝛ ꝙtum ad de-
poſitioneꝫ malarū cogitationū. Unde Jere.
iiij. Laua a malicia coꝛ tuū iſrael. Lauet ma-
nus quantū ad deteſtationem male ablato-
rum pſal'. Lauabo inter innocentes manus
meas. Et Jaco. iiij dicit̄. Emundate manus
peccatores. Lauet veſtimēta quantū ad ho
neſtam cōuerſationem. Joſue. iij Lauent ve
ſtimenta ſua: ⁊ ſint parati in diem tertium.

Btūs Franciſcus lachrymis ſuis lauit oīa
hec adeo vt lumen oculoꝝ videret̄ amiſiſſe.
vt dicere poſſet illud Trenoꝝ. ij. Defecerunt
pre lachrymis oculi mei. Tertia fuit morti
ficationis. Gal'. vi. Mihi mundus crucifixꝰ
eſt ⁊ ego mundo. Ideo poteſt dicere illud.
Canti. v. Oculi mei ſicut columbe que lacte
ſunt lote. Oculi cordis beati Frāciſci fuerūt
oculi columbe per ſanctam ſimplicitateꝫ. ſed
lacte loti fuerūt propter cuſtodiaꝫ caſtitatis.
Si enī aliquādo ſenſiſſet ſtimulū carnis ſta-
tim ſeipſum denudatum īmergebat in foueā
niue plenam: aut glacie. modo cuꝫ chorda ſe
grauiter verberādo. modo cibos ne palatuꝫ
allicerent aqua frigida vel cinere permutādo
Gal'. iij. Mortificate mēbra veſtra q̄ ſunt ſu
per terrā. Quarta fuit dilectiōis. Gen̄. xlix.
Lauabit in vino. ſ. diuini amoris ſtolā ſuam
Magis enī diligebat eū q̄ aſperiꝰ ipſuꝫ incre
pabat: ꝙ eū q̄ ſibi blādiebat̄. vt pꝫ de illo q̄ di
xit ſibi. Ora pr̄ dn̄m vt mitius tecū agat. ma
nū enī ſuā plus debito ſup te grauare videt̄.
Quo audito vir ſctūs cū eiulatu exclamans
ait. Niſi noſſem in te ſimplicem puritatem
tuum ex nunc abhorrerem cōſortiuꝫ. qui au-

ſus fueris circa me diuina iudicia reprehenſi
bilia iudicare. Ipſe etiam in corrigendis cul
pis dilectionem cum ſeueritate temperabat
vt patʒ in illo fratre cuius caputium in ignē
mitti iuſſit qđ tñ illeſum exiliuit. Et ſic pʒ ꝛc.

¶ Nono in chriſto Jeſu va
let noua creatura. ſ. btūs Franciſcus rōne vi
ſitationis ſm̄ illud Luce. i. Viſitauit nos ori
ens ex alto. Sicut em̄ xp̄us ad nos venit ad
noſtri redemptionē. Sic btūs Franciſcus ad
nos miſſus eſt ꝓpter legis euangelice repa-
rationem. vt quilibet noſtruʒ poſſit dicere il-
lud Job. x. Viſitatio tua cuſtodiuit ſpm̄ me-
um. Et hoc ꝓpter multam conformitatem ꝛ
aſſimilationē vite beati Franciſci ad vitam
xp̄i in multis. vt patet. Primo in illumina-
tione. Nam ſicut xp̄o in hunc mundū ingre-
diente nox illuminata eſt. Sicut dicit Luce
ij. Ecce angelus dn̄i ſtetit iuxta illos: ꝛ clari-
tas dei circūfulſit illos. Sic beato Franciſco
cauſa predicationis iter agente iuxta paduʒ
tenebroſa noctis ſupuenit obſcuritas. Cūqʒ
pericula viarum eſſent multa ꝓpter fluuium
ꝛ paludes. dixit ſocius ad virū ſanctū. Ora
pater vt de inſtantibꝰ periculis eruamur. Et
ecce nutu viri dei tanta lux ſupna virtute eis
effulſit vt quaſi luce ſolis ad locū hoſpitij cū
laudibus ꝛ hymnis felices puenerūt. Et ſic
pʒ ꝛc. Scđo in annūciatōe. Nā ſicut xp̄o in
hunc mūdum ingrediente angeli annūciaue
rūt pacē mūdo. Luce. ij. Facta eſt cū angelo
multitudo militie celeſtis laudantiū deū ꝛ di
centiuʒ. Glīa in altiſſimis deo ꝛ in terra pax
hoībus bone volūtatis. Sic btūs Frāciſcus
in omni p̄dicatione ſua pacē annūciabat di-
cens. Dn̄s det vobis pacē. quā ſalutationeʒ
dn̄o reuelante didicerat. Eſa. lij. Ꝙ pulcri ſu-
per montes pedes annūciantis ꝛ p̄dicantis
pacē: annūciantis bonū. p̄dicantis ſalutem.
Tertio in reclinatiōe. Nā ſicut xp̄o naſcēte
in hunc mundū reclinatus eſt inter aīalia
Eſa. ij. Cognouit bos poſſeſſorem ſuū ꝛ aſi-
nus p̄ſepe dn̄i ſui. Sic btūs Frāciſcus viſus
eſt reclinaſſe xp̄m in p̄ſepio qn̄ fecit rep̄ſen-
tationem p̄ſepij ꝛc. Quarto in obuiatione
Nā ſicut xp̄o fugiente in egyptū obuiauit la
tronibꝰ, quos oīno a feritate imutauit. Ma-
thei ij. Sic btūs Frāciſcus in p̄ncipio ſue cō
uerſiōis ciuitatē relinquens ſecurus ꝛ liber ꝑ
ſiluā quandā iter faciens obuiauit latronibꝰ
quos imutauit dicēs. Preco ſum magni re-
gis quē liberū dimiſerūt. Quinto in ſubie-
ctione. Nā ſicut xp̄s lʒ eſſet deꝰ ꝛ dn̄s oīm vo
luit ſubijci parentibꝰ ſuis. Luce. ij. Deſcendit
cū eis ꝛ venit Nazareth ꝛ erat ſubditꝰ illis.
Et paulꝰ. Nihil differt a ſeruo cū ſit dn̄s oīʒ.
Sic btūs Frāciſcus nō tam p̄eſſe voluit Ꝙ
ſubeſſe nec tam p̄cipere Ꝙ parere. Vn̄ gene
ralis cedens officio guardianū petijt, cuiꝰ vo
luntati ꝑ oīa ſubiaceret. Etiā fratri cū q̄ ibat
ſemꝑ obedientiā ſeruabat. Sexto in diſpu-
tatiōe. Nā ſicut xp̄us duodenarius in tēplo
inuentꝰ fuit in medio doctoꝝ. Luce. ij. Inue-
nerunt eū in tēplo ſedentē in medio doctoꝝ
audientē illos ꝛ interrogantē eos. Sic btūs
Frāciſcus. xij. anno ſue cōuerſionis. Senis i
terrogatus a quodā doctore theologie de q̄-
buſdam q̄ſtionibus difficilibꝰ tanta clarita-
te doctrīe dīne ſapīe patefecit archana vt ve
hementer ille ſtuperet. Septimo in vocatio
ne. Nā ſicut xp̄us vocauit apl'os de vanitati
bus ſeculi. vt habetur Joh. i. ꝛ Math. iiij. c.
Sic btūs Franciſcus vocauit nutu ꝛ ſpū dei
duodecim viros ad religionis euāgelice ob-
ſeruantiā. nō vno momēto ſed viciſſim. vt ſu
pra dictum eſt. Octauo in cōuerſione. Nā
ſicut xp̄us oſtendit glīam ſuā cōuertendo a-
quā in vinū in nuptijs. vt dr̄ Joh. ij. Sic bea
tus Franciſcus cū apud heremū ſancti Vr-
bani grauiſſime egrotaret. ꝛ vinū poſtulaſſʒ.
allata a fratribꝰ ſuis aqua ſignoqʒ crucis edi
to mox in vinū cōuerſa eſt. ad cuiꝰ guſtū ple
ne cōualuit et ſanatus eſt. Nono in ſanatio
ne. Nam ſicut xp̄us deſcendens de monte ſa
nauit leproſum tangēs manuʒ eiꝰ. vt dicitur
Math. viij. Sic btūs Franciſcus dū equita
ret ꝑ planitiē Aſſiſij obuiauit cuidā leproſo
ſtatimqʒ de equo ꝓſiliēs in oſcula eiꝰ ruit pe
cuniamqʒ illi porrexit. Aliū aūt a morbo quē
cancrum dicūt ſuo oſculo ſanauit. Decimo
in tēptatione. Nam ſicut xp̄us ieiunauit. xl.
diebꝰ ꝛ totidē noctibꝰ poſtea fuit a dyabolo
tēptatus. Mat. iiij. Sic btūs Franciſcꝰ poſt
ieiuniū. xl. dierū quod celebrauit a feſto Epi
phanie vſqʒ ad. xl. fuit tēptatus a diabolo di
cente ſibi exiſtēti in orōne. Nullꝰ eſt petōr cui
penitēti deꝰ nō idulgeat: ſed nimis ſe affligē-
ti veniā denegat. Vir ſanctꝰ hanc ſuggeſtōeʒ
vicit ꝑ ſapīam ꝛ diſcretionē. cognoſcēs Ꝙ ꝑ
hoc volebat ip̄m a feruore abducere. i. Joh.
iiij. Nolite oī ſpiritui credere, ſed ꝓbate ſp̄us
ſi ex deo ſunt. Etiā tēptauit ip̄m de auaricia
qn̄ in via ſacculū plenū denarijs reperit. ſed
nullatenus accipere acquieuit. Tandem a ſo
cio moleſtatus aperiri iuſſit. ꝛ ecce ſerpens

inde exiliens cũ ipſo euanuit. Phil.iij. Oĩa
arbitratꝰ ſum vt ſtercora. vt xp̃o lucrifacerẽ.
Undecimo in predicatione. Nam turbis ir
ruentibꝰ in ieſum vt audirent verbũ dei ipſe
ſtabat ſecus ſtagnum genezareth ⁊ aſcendit
in vnã nauez ⁊ docebat de nauicula turbas.
Lu.v. Sic btũs Franciſcus dũ ſemel Gaie=
te in maris littore predicaret turbis irruen=
tibus pre deuotione in vnã herentẽ littori na
uiculã ꝓſilijt ſolus. que ſeipſam nulla ope lõ
gius a terra ꝓtraxit. tãdiu autem fixa in flu=
ctibus manſit. quouſqꝫ vir ſanctus turbis ex
ꝑctantibus in littore p̃dicauit. Finito ſermo
ne dataqꝫ bñdictõe populis nauicula ꝓprio
ductu ad locum ſuũ remeauit. Duodecimo
in multiplicatione. Nam xp̃s in deſerto mul
tiplicauit panes q̃nqꝫ ſibi oblatos vt ex illis
ſatiarent̃ q̃nqꝫ milia hoĩm. vt dicit̃. Joh. vi.
Sic btũs Franciſcus clam nauem quorũdã
mercatoꝝ conſcendens cum ſocio paupere
elemoſynã ſibi diuinitus oblatã adeo multi
plicauit vt oĩbus in naui exiſtentibꝰ ꝑ mẽ=
ſem ſuffecerit alias nihil habẽtibus. Deci=
motertio in receptione. Nam xp̃s libẽter pec
catores recipiebat ⁊ cũ eis mãducabat. Uñ
phariſei murmurabant dicẽtes, q: hic pecca=
tores recipit ⁊ mãducat cũ illis. Lu.xv. Sic
btũs Franciſcus ſpũ dei afflatus aduertens
quẽdam ex fratribus ſuis nimietate abſtinẽ
tie pene deficere. Unde tẽtatione diaboli fra
tri illi periculum iminebat. pius paſtor licet
eſſet nox vocauit fratrem appoſuit panem.
prioꝛqꝫ comedit ⁊ ad manducãdũ fratrẽ illũ
inuitauit. Unde vt dixit fratribus nõ cibus:
ſed caritas illum comedere coegit. etiam illũ
militem cõuertit qui cum ad prandium voca
uit. vt ſup̃ dictuz eſt. Decimoquarto in orõ=
ne. Nam xp̃us docuit diſcipulos ſuos orare
dicẽs. ſic ergo orabitis. Pater noſter qui es
in celis ſanctificet̃ nomen tuũ ⁊c̃. Math. vi
Sic btũs Franciſcus rogantes fratres ora
re ãmonuit dicens. Cuz orabitis dicite. Pa
ter noſter qui es in celis ſanctificet̃ nomen
tuum ⁊c̃. Et ad oẽs eccleſias dicite. Ado=
ramus te xp̃e ⁊ benedicimus tibi: q: per cru
cem tuã redemiſti mundum. qd̃ illi obſerua=
bant fideliter. Quindecimo in perfectione.
Nam xp̃us legem euangelicam maxime per
fectionis tradidit diſcipulis ſuis dicens. No
lite poſſidere aurũ neqꝫ argentuz neqꝫ pecu=
niam in zonis veſtris. non peram in via: ne=
qꝫ duas tunicas: neqꝫ calciamenta: neqꝫ vir=
gam. Mat.x. Btũs Franciſcus eandem re=
gulam tradidit fratribus ſuis. vt patet in re=
gula ſua. Unde cum quidam fratres ſui ver=
ſus partes ſyrie tranſfretaſſent: quidam ſa=
racenus pietate cõmotus pecuniã eis obtu=
lit ꝓ neceſſario victu. quibus recuſantibꝰ mi=
niſtrauit neceſſaria ſingula ⁊c̃. Decimoſex=
to in operatione. Nam xp̃s mittens diſcipu=
los ſuos in mundũ dedit eis virtutẽ operan
di miracula. vt dicit̃. Mat.x. Qui etiam con
firmabat legem ſuaz multis miraculis. Uñ
dicit̃ Marc.i. Stupebant ſuper doctrina eiꝰ
Erat eñ docẽs quaſi poteſtatẽ habẽs. btũs
Franciſcus regulam ſuã confirmauit multis
miraculis. vt pꝫ in legenda. pꝫ etiam ex vi=
ſione diuina de micis quibꝰ paſcebat fratres
ſuos. Septimodecimo in informatiõe. Nã
xp̃us informauit diſcipulos ſuos fugienduz
ocium ⁊ verba ocioſa. De oĩ eñ verbo ocio
ſo qd̃ locuti fuerint hoĩes reddent rõnem
in die iudicij ⁊c̃. Mat.xij. Btũs Franciſcus
ocium docuit eſſe fugiendũ. ⁊ rebellẽ carnez
⁊ pigram diſciplinis cõtinuis ⁊ fructuoſis la
boribus domandã. crebris cedendam flagel
lis. ⁊ vili pabulo ſuſtentãdaz. Unde dixit vo
lo fratres meos laborare ⁊ exercitari ne ocio
dediti per illicita corde aut lingua vagentur.
Et ſicut xp̃s non habuit lectũ in quo dormi
ret: ſed aut ſup̃ terrã aut aſſerem dormiebat
ſicut in naui dormiuit qñ mare fuit tempe=
ſtuoſum. Mat. viij. Sic btũs Franciſcus ſu=
per nudam humũ laſſato corpuſculo ſedens
dormiebat. ligno vel lapide ad caput poſito
Decimooctauo in correptione. Nam ſicut
xp̃s corripuit diſcipulos ſuos inter quos or
ta fuit cõtentio quis eoꝝ videret̃ eſſe maior
dicens eis. Qui preceſſor eſt in vobis erit ſi
cut miniſtrator. Luce. xxij. ⁊ Mat. xx. Sic be
atus Franciſcus hac de cauſa voluit vocari
fratres ſuos fratres minores ⁊ prelatos ſui
ordinis dici miniſtros vt verbo euãgelij vte
ret̃ qd̃ obſeruare ꝓmiſerat. Cũqꝫ dñs Hoſti
enſis q̃ poſtea fuit Gregorius nonus exq̃re
ret ab eo an ſibi placeret ꝙ fratres ſui ordi=
nis ꝓmouerent̃ ad eccl'iaſticas dignitates.
Rñdit. dñe minores ideo dicti ſunt ne p̃ſu=
mant fieri maiores. Decimonono in trãſfi=
guratione. Nã ſicut xp̃s vt cõfortaret diſcipu
los ſuos in lege quam eis tradiderat oñdit
gl'iam ſuã in tranſfiguratione corpis ſui co=
rã eis. Mat. xvij. Sic btũs Franciſcꝰ vt aĩa=
ret fratres ſuos ad obſeruantiã regule. raptꝰ
ſupra ſe in quodã ſecretiſſimo loco aſſumpꝭ
tribus ſocijs fratribus ſuis. ⁊ in quoddã mi

randuꝫ lumen totus abſoꝛptus eſt que circa ſe
⁊ filios ſuos futura erāt clare cōſpexit. Poſt
hoc reuerſus ad fratres ait. Cōfoꝛtamini in
dn̄o neqꝫ qꝛ pauci eſtis cōtriſtemini quia in
magnā multitudinē faciet vos creſcere deus
ſueqꝫ benedictiōis gr̄a multipliciter dilata-
bit. Uigeſimo in depoꝛtatione. Nam ſicut
xp̄s magno honoꝛe ⁊ laudibus venit hierl'm
vbi receptus eſt cum gaudio. Mat. xxi. Sic
btūs Franciſcus de loco nocerie Aſſiſiū per
ſolēnes nūcios ad hoc aſſiſinatis populi de-
uotione tranſmiſſos reductus eſt. Uigeſi-
moprimo in honoꝛatione. Nam ſicut turba
ſtrauit ramos arboꝝ ⁊ veſtimenta ſua in via
vt honoꝛē dn̄o exhiberet. Joh. xij. Sic quidā
vir de aſſiſio eruditus a dn̄o cū ꝑ ciuitatē ob
uiabat Franciſco deponebat palliū ſternebat
ipſius pedibus veſtimentū dicens eū. dignū
tali honoꝛe qui in ꝓximo ab omīb⁹ foꝛet ma
gnifice honoꝛādus. Uigeſimoſecūdo in cō
mendatione. Nam ſicut xp̄us in cena cōmē
dauit gregē ſuū patri. vt dicit. Joh. xvij. Sic
btūs Franciſcus anxio ſpū p̄ecatus eſt dn̄ꝫ
ꝓ filijs. cui rn̄ſum eſt a dn̄o. Ego vocaui ſer
uabo ⁊ paſcam. ⁊ alijs excidentib⁹ alios ſub
rogabo. ita vt ſi nati non fuerint faciaꝫ illos
naſci. Et q̄tiſcūqꝫ fuerit impulſibus pauper
cula hec religio cōcuſſa ſalua ſemꝑ meo mu
nere permanebit. Uigeſimotertio in cōfoꝛ
tatione. Nam ſicut xp̄s in oꝛto oꝛabat patrē.
⁊ apparuit ei angelus mira claritate confoꝛ-
tans eum. Luce. xxij. Sic btūs Franciſc⁹ in
quodā nemoꝛe clamoꝛoſis gemitib⁹ diuinaꝫ
ꝓ peccatoꝛib⁹ interpellans clementiā. deplo
rans etiā quaſi coꝛam poſitā dn̄icam paſſio
nē viſus eſt nocte oꝛās manibus ad moduꝫ
crucis ꝓtenſis toto coꝛpoꝛe ſubleuatus a ter
ra ⁊ nubecula quadā fulgente circūdatus vbi
incerta ſibi ⁊ occulta diuine ſapiētie reuelata
ſunt quaſi preſagia quedā future exaltatiōis

Uigeſimoquarto in exprobratione. Nam
ſicut xp̄us in ciuitate hierl'm in domo Anne
⁊ Cayphe multipliciter fuit deriſus. Math.
xxvi. Sic beatus Franciſcus in ꝑncipio ſue
cōuerſionis exiēs de fouea in qua aliquādiu
latuerat ⁊ abiecto pauoꝛe verſus ciuitatem
Aſiſij viam aggreſſus eſt. Quem cuꝫ ciues
cernerent facie ſqualidum ⁊ mente mutatuꝫ
ac per hoc alienatum putarent a ſenſu luto
platearum ⁊ lapidibus impetebant ⁊ tanꝙ̄
inſano ⁊ dementi clamoꝛoſis vocib⁹ inſulta
bant. ſed vir dei tanꝙ̄ ſurdus ꝑtranſibat pa-
ter aūt eius ꝑ tractū domi ꝑmo verbis dein
de verberib⁹ afflixit. Uigeſimoqn̄to in fla-
gellatione. Nam ſicut xp̄s fuit grauiſſime fla
gellatus in pretoꝛio pilati. Joh. xviij. Sic be
atus Franciſcus exiſtens in domo cuiuſdaꝫ
cardinalis fuit atrociter a demonibus verbe
ratus. Uigeſimoſexto in deductione. Nam
ſicut xp̄s fune ligato ad collū baiulans ſibi
crucē deductus eſt ad locū ſupplicij vbi tamē
ſalutifera verba aſtātibus dixit. Joh. xix. Sic
btūs Franciſcus ſpū dei inflāmatus in pla
tea ciuitatis Aſſiſij populo ſolēniter cōuoca
to cū multis fratribus quos ſecū adduxerat.
maioꝛē introiuit ecclēiam. funeqꝫ ad collū li-
gato. nuduꝫ cū femoꝛalibus ſolis in oculis
oīm ſe trahi precepit vſqꝫ ad lapidem in quo
malefactoꝛes plectendi ducebant. Sup quē
conſcendēs licet quartanarius eſſet ⁊ debilis
acerbi frigoꝛis tēpoꝛe. cum multo vigoꝛe ani
mi predicauit. Uigeſimoſeptimo in crucifi
xione. Nam ſicut xp̄s in monte caluarie cru-
cifixus fuit impreſſis in coꝛpus ei⁹ q̄nqꝫ vul
nerib⁹. Joh. xix. Sic btūs Franciſcus in mō
te aluerne ex viſione crucifixi ſeraphici q̄nqꝫ
vulnera in coꝛpus ſuum excepit. Uigeſimo
octauo in nudatione. Nam ſicut xp̄s nudus
in cruce remanſit vſqꝫ ad moꝛtem. Joh. xix.
Sic btūs Franciſcus moꝛti appꝛopinquās
ad ſanctā Mariaꝫ de poꝛtiūcula poꝛtari ſe fe
cit. vbi ſuper nudam humū in moduꝫ crucis
ſe totum nuduꝫ in ſpūs feruoꝛe ꝓſtrauit. fa-
cieqꝫ leuata ad celum. pſ. illū. Uoce mea ad
dn̄m clamaui ⁊c̄. vſqꝫ. Me expectāt iuſti do
nec retribuas mihi. oꝛando dixit. ſicqꝫ expi-
rauit. Uigeſimonono in penetratione. Naꝫ
ſicut xp̄s ianuis clauſis ad diſcipulos intra-
uit. coſqꝫ ſalutauit. ⁊ bn̄dixit. Joh. xx. Sic be
atus Franciſcus in arelatēſi capitulo cui in
terfuit ſanctus Anthoni⁹ de padua mira dei
v̄tute viſibilis apparuit in aere ſubleuatus
extenſis velut in cruce manib⁹ bn̄dicens fra
tres. Nouuꝫ miraculi genus ⁊c̄. Trigeſimo
in apparitione. Naꝫ ſicut xp̄s deſcēdit in ho
ſpitiuꝫ emaus in foꝛma peregrini vbi ad mē
ſam cū duob⁹ diſcipulis ſedit. Luc. xxiiij. Sic
btūs Frāciſcus in die paſce cū moꝛā faceret
in heremitoꝛio quodaꝫ valde ſecreto memoꝛ
illius qui diſcipulis eūtib⁹ in emaus ipō die
in ſpecie peregrini apparuit a ſuis fratrib⁹ vt
peregrinus ⁊ pauper elemoſynā petijt. Quā
cū accepiſſꝫ humiliter ſacris eos infoꝛmauit
eloquijs ꝙ tranſeuntes per mundi deſertuꝫ
tanꝙ̄ peregrini ⁊ aduene veriqꝫ hebꝛei paſca
dn̄i. i. tranſitū ex hoc mundo ad p̄rem in pau

pertate ſpūs ꝯtinue celebraret. Propter qȯ
mira conſolatione ſpūs repleti ſunt fratres.

¶ Decimo in chriſto ieſu va
let noua creatura. ſ. btūs Franciſcus ratione
ſublimationis. Eius enī gloria fuit preoſten
ſa quadrupliciter. Primo in ſede ſublimi vi
dit enī quidam frater ſocius beati Franciſci
ſedem vnam in celo ceteris digniorē precio
ſis ornatam lapidibus. ⁊ omī gloria refulgē
tem cui dictuꝫ eſt. Sedes iſta humili ſeruaꝫ
Franciſco. Secundo in ſtella vidit enī qui
dam ſocius eius animā illam ſanctiſſimam
ſub ſtelle prefulgide a candida ſubuectaꝫ nu
becula. ſup aquas multas in celum recto tra
mite ſurſum ferri. Tertio in luna plena. Vi
dit enī quidam ſocius eius animā illam ſan
ctiſſimam inſtar lune plene valde lucide in ce
lum attolli. diuerſis circūdatam fulgoribus.
Quarto in ſole refulgente. Vidit enī q̇daꝫ
ſocius animā illam ſanctiſſimā in ſpecie ſo
lis quē duodecim lucidiſſimi radij circunda
bant. Ideo dicit. Eccl. li. Quaſi ſtella matu
tina in medio nebule: ⁊ quaſi luna plena in
diebus ſuis lucet. ⁊ quaſi ſol refulgēs. ſic iſte
effulſit in templo dei. Et Iob. xxxi. Vidi ſolē
cum fulgeret ⁊ lunam incedentē clare: ⁊ leta
tus ſuꝫ in abſcōdito. Ecce quomodo in xp̄o
ieſu valet noua creatura. ſ. btūs Franciſcus.
hic per gratiā. tandē p gloriam. Amen.

In feſto ſcti Luce euāgeliſte. Sermo. lvi.

D Ignus eſt operari
us mercede. Luce. x. ⁊ in euan
gelio p̄ſentis ſolēnitatis. btūs
Paulꝰ apl̄s i Cor. iij. dicit ſic. Vnuſquiſqꝫ
ꝓpriā mercedē accipiet ſm ꝓpriū laborem.
Sup quo talē moueo q̇ōnē. vtrū btūs lucas
ſm ſuā v̄tuoſaꝫ operationē meruerit vite eter
glificationē. ad iſtā q̇ōnē rn̄dent duo docto
ctores noui teſti. Primꝰ eſt Matheus. xx.
dicēs. Voca oparios ⁊ redde illis mercedeꝫ
ſuam. Secūdus eſt Paulus. Ro. iiij. dicēs
Et q̇ operat merces nō imputat ſm grām ſ
ſm debitum. Sciendū ꝙ circa meritū vite
eterne. ponit ſctūs Tho. p̄ma ſecūde. q. cxv.
cōcluſiones q̄ttuor valde neceſſarias. Pri
ma cōcluſio eſt. Homo inquātū per ꝓpriam
voluntatē cooperat grē dei ſibi infuſe meret
a deo mercedē ſui laboris ⁊ operis. Patet. q̄
meritū ⁊ merces ad idē referunt. Id enī mer
ces dicit qȯ alicui recōpenſat ꝓ retributiōe
operis vel laboris quaſi quoddā preciū ipſiꝰ.
Vnde ſicut reddere iuſtū precium ꝓ re acce
pta ab aliquo eſt opus iuſticie. ita etiaꝫ recō
penſare mercedē opis vel laboris eſt actꝰ iu
ſticie. Iuſticia aūt eſt equalitas quedā. vt d̄r
v. ethi. Ideo ſimpliciter eſt iuſticia inter eos
quoꝝ eſt ſimpliciter equalitas eoꝝ vero quo
rū nō eſt ſimpliciter equalitas nō eſt ſimpli
citer iuſticia: ſed quidaꝫ modus iuſticie. ſicut
eſt quoddam ius paternū vel dn̄atiuū vt ibi
dem dicit. Et ideo in his in q̇bus eſt ſimpli
citer iuſtū ē etiā ſimplr rō meriti ⁊ mercedis
In q̇bꝰ āt ē ſm q̇d iuſtū: ē rō meriti ſꝫ q̇d. in
q̄tū ibi ſaluat rō iuſticie. Sic ei filiꝰ meret a
liq̇d a patre ⁊ ſeruꝰ a dn̄o. Manifeſtum eſt
aūt ꝙ inter deum ⁊ hoīem eſt maxima ineq̄
litas. In infinitū enī diſtant ⁊ totuꝫ bonum
hoīs eſt a deo. Vnde nō ē iuſticia ſm oīmo
dam equalitatē ſ ſm ꝓportionē quādaꝫ. in
quātū. ſ. vterqꝫ operat ſm modū ſuuꝫ. Mo
dus aūt ⁊ mēſura humane virtutis eſt a deo
Et ideo meritū hoīs apud deū eſſe non pōt
niſi preſuppoſita diuina ordinatiōe. ſ. vt hō
id cōſequat a deo per ſuam operationē qua
ſi mercedē ad qȯ deus ei v̄tutē operādi dedit
per liberum arbitrium ſic res naturales hoc
conſequūtur per proprios motus ⁊ operati
ones ad qȯ a deo ſunt ordinate. Vnde Ie
remie. xxi. dicit. Et merces operi tuo. ſcilicet
ſi dei ordinationeꝫ impleueris. Secūda cō
cluſio eſt. Nemo ſine gratia dei poteſt mere
ri vitam eternam. Patet. quia homo poteſt
conſiderari ſm duplicem ſtatum. ſcilicet ſm
ſtatum nature integre qualis fuit in Adam
ante peccatū. ⁊ ſic nō poteſt mereri abſqꝫ grā
vitā eternā. ſ. p pura naturalia. rō eſt q̄ meri
tum hoīs dependet ex preordinatione diui
na. Actus autem cuiuſcunqꝫ rei non ordina
tur diuinitus ad aliquid excedens proportio
nem virtutis que eſt principium actus. Hec
enim eſt ex inſtitutione diuine ꝓuidencie
vt nihil agat vltra ſuam virtutem. Vita au
tem eterna eſt quoddam bonum excedens
proportionem nature create q̄ etiaꝫ excedit
cognitionē ⁊ deſideriuꝫ eiꝰ. ſm illud i. Cor.
ij. Nec oculus vidit nec auris audiuit nec in
cor hominis aſcendit. Ideo nulla creatura
eſt ſufficiens principium actus meritorij vi
te eterne niſi addatur aliquid ſupernatura
le ⁊ diuinum quod cōmuniter gratia dicitur.
Secundo poteſt conſiderari homo ſm ſta
tum nature corrupte. ſicut eſt in nobis ante
reparationem gratie. ⁊ ſic dico ꝙ nemo ſine

gratia poteſt mereri vitam eternā ꝓpter im
pedimentum peccati. Cum em̄ peccatū ſit q̄-
dam dei offenſa excludens a vita eterna. nul
lus in ſtatu peccati exiſtens vitā eternā pōt
mereri: niſi pri⁹ deo recōcilietur dimiſſo pec
cato. quod fit per gratiam. Ro. vi Gratia dei
vita eterna. Ex quo infringunt̄ octo errores
qui notantur in clementinis de hereticis. c.
ad noſtrā. Primus eſt ꝙ homo in vita pre
ſenti tantū ⁊ talem ꝑfectionis gradū poteſt
acquirere ꝙ reddetur penitus impeccabilis.
⁊ amplius in gratia ꝓficere nō valebit. Naȝ
vt dicunt. Si q̄s in gratia ſemper poſſet ꝓfi-
cere. tunc poſſet aliquis perfectior xp̄o inue-
niri. Secūdus eſt ꝙ nō oportet hoīem ieiu
nare aut orare poſt ꝙ̄ gradū perfectionis hu
ius fuerit aſſequutus. quia tunc ſenſualitas
eſt tam ꝑfecte ſpiritui ⁊ rōni ſubiecta. ꝙ ho-
mo poteſt libere corpori ſuo cōcedere quicq̄d
ei placet ⁊ libet. Tertius eſt ꝙ illi q̄ ſunt in
predicto gradu ꝑfectionis ⁊ ſpiritu libertat̄
non ſunt ſubiecti alicui obedientie humane.
nec tenentur ad aliqua p̄cepta eccleſie. quia
vt aſſerunt vbi ſpūs dn̄i ibi libertas. Quar
tus eſt ꝙ homo in vita preſenti tantam bea
titudinem poſſet aſſequi ſm oēm gradū ꝑfe
ctionis ſicut eam obtinebit in vita beata.

Quintus eſt ꝙ q̄libȝ intellectualis natura
in ſe eſt ita beata ꝙ non indiget lumine glo
rie ipām eleuante ad deū videndum ⁊ eo be
ate fruendum. Sextus eſt ꝙ exercere ſe in
actibus virtutū eſt actus homīs imperfecti.
⁊ ꝙ perfecta vita licentiat a ſe virtutes ⁊c̄.

Septimus eſt ꝙ mulieris oſculum cuȝ ad
hoc nō inclinet natura eſt mortale peccatuȝ.
Actus autē carnalis cū ad hoc natura incli
net nullum pctm̄ eſt. ⁊ maxime cū taleȝ actū
exercens de hoc temptatur. Octauus eſt ꝙ
in eleuatiōe corporis dn̄i noſtri Jeſu xp̄i nō
debet talis aſſurgere. nec ei reuerentiaȝ exhi
bere aſſerentes ꝙ eſſet quid impꝑfectionis ſi
quis a puritate ⁊ altitudine ſue cōtemplatio
nis tm̄ deſcenderet. ꝙ circa myſteriuȝ ſeu ſa-
cramentum eucharíſtie: aut circa paſſionem
humanitatis xp̄i aliqua cogitaret hec ibi.

Tertia concluſio eſt. homo in gr̄a conſtitu-
tus pōt mereri vitam eternaȝ de condigno.
Opus em̄ meritoriū homīs cōſideratur du-
pliciter. Vno mō ſm ꝙ ꝓcedit ex libero ar-
bitrio ⁊ ſm ſubſtantiaȝ opis. ⁊ ſic nō pōt ibi
eſſe cōdignitas ꝓpter maximā inequalitatē.
ſed eſt ibi congruitas ꝓpter quandā equali-
tatem ꝓportionis. Videt̄ em̄ cōgruū vt hoī
opanti ſm ſuā virtuteȝ. deus recōpenſet ſm
excellentiā ſue virtutis. Alio mō ſm ꝙ ꝓce
dit ex gr̄a ſpūſſancti. ⁊ ſic eſt meritorium vite
eterne de cōdigno. Sic em̄ valor meriti attē
ditur ſm virtutē ſpūſſancti mouentis nos in
vitā eternā ſm illō Joh. iiij. Fiet in eo fons
aque ſalientis in vitā eternā. Attendit̄ etiā
p̄cium opis ſm cōdignitatē gr̄e ꝑ quam ho
mo cōſors factus diuine nature adoptatur ī
filiū dei cui debet̄ hereditas ex ipſo iure ad-
optionis ſm illud Ro. viij. Si filij ⁊ heredeſ
Eſt em̄ ſpūſſanctus pign⁹ hereditatis nr̄e. ij
Cor. i. Quarta concluſio gr̄a in nobis eſt
p̄ncipium meriti ⁊ mercedis principalius ꝑ
charitatē ꝙ̄ per alias virtutes. Actus em̄ hu
manus habet rōnem meredi ex duob⁹. Pri
mo quidē ⁊ p̄ncipaliter ex diuina ordinatōe.
ſm ꝙ act⁹ dicit̄ eſſe meritorius illius boī ad
qō ho diuinitus ordinatur. vt dicit p̄ma con
cluſio. Secūdo vero ex parte liberi arbitrij.
ſcȝ inquātuȝ hō habȝ p̄ ceteris creaturis vt ꝑ
ſe agat volūtarie agens. Et ꝙ̄tum ad vtrūq̄
p̄ncipalitas meriti penes charitatē ↄſiſtit ꝓ
pter duo. Primo qꝛ vita eterna in dei frui-
tione conſiſtit. Joh. xvij Hec eſt vita eterna
vt cognoſcant ⁊c̄. Motus aūt humane men
tis ad fruitioneȝ diuini boni eſt ꝓprius act⁹
charitatis. ꝑ quā oīs act⁹ aliarū virtutū or-
dinantur in hūc finē. ſm ꝙ alie virtutes im-
perantur a charitate. ideo meritū vite eterne
p̄mo ꝑtinet ad charitatē ad alias autē virtu
tes ſcōario ſm ꝙ earū act⁹ a charitate īpant̄
Joh. xiiij. Si q̄s diligit me diliget̄ a p̄re meo
⁊ ego diligā euȝ ⁊ manifeſtabo ei meipſum.

Scōo qꝛ illō qō ex amore facim⁹ maxie vo
luntarie facim⁹. Vn̄ etiā ſm ꝙ ad rōneȝ me
riti req̄ritur ꝙ ſit voluntariū p̄ncipaliter me
ritū charitati attribuit̄. Fidei em̄ act⁹ non eſt
meritori⁹ niſi fides ꝑ dilectionē opet̄. vt dicit̄
Gal. v. Silr̄ act⁹ patiētie ⁊ fortitudis nō eſt
meritori⁹ niſi q̄s ex charitate hec operur. ſm
illud. i. Cor. xiij. Si tradidero corp⁹ meū ita
vt ardeā charitatē aūt nō hūero. nihil mihi ꝓ
deſt. hec Tho. Btūs Lucas maxia floruit
charitate quadruplr̄. Primo q̄a fuit plen⁹
ſpūſcō. vt dicit Hiero. in ꝓlogo ſup Lucam.
Qui ſemiat in eo charitatē. ſm illud Ro. v.
Charitas dei diffuſa eſt in cordib⁹ nr̄is ꝑ ſpi
ritū ſcm̄ q̄ dat⁹ eſt nobis. Scōo qꝛ ardēti de
ſiderio ſociabat̄ xp̄o ꝑegrino. ſm Greg. Vn
Luce. xxiiij. dicit̄. Nonne cor noſtrū ardens
erat in nobis dum loqueret̄ nobis in via et
aperiret nobis ſcripturas. Tertio quia obſe

quium charitatis in xp̄o in via exhibuit. ſm Greg. cum dixit. Mane nobiſcum dn̄e q̄m adueſperaſcit ⁊c̄. Luce. xxiiij. Quarto quia gaudiū ceteris diſcipulis pre triſticia ⁊ timore in cenaculo clauſis retulit. ſm Grego. Et ſurgentes eadem hora regreſſi ſunt hieruſalem ⁊c̄. vſq̄ ibi regreſſi ſunt hierl̄m ⁊c̄. ⁊ vſq̄ in fractione panis. Cum em̄ ſacramentū dominici corporis ⁊ ſanguinis ſit myſteriū maxime charitatis quo xp̄s coīcauit poſt reſurrectionem ſuā Lucam ⁊ Cleopham. ſignum eſt ꝙ hij duo diſcipuli ardebant ſumma charitate. ꝑ quos charitas dei ⁊ ꝓximi deſignatur. Vn̄ meruerūt videre xp̄m iam in carne glorificatū. Jō dr̄. Dignꝰ eſt operariꝰ mercede.

Dignus eſt operarius mercede.

- Superiorum.
- Angelorum.
- Prophetarum.
- Apoſtolorum.
- Occiſorum.
- Doctorum.
- Immaculatorum.

Primo dignus eſt operarius. ſ. beatus Lucas. mercede Superiorū. Sciendum ꝙ potiſſimū in lege noui teſtamenti eſt gr̄a ſpūſſancti. q̄ datur per fidē xp̄i Et ideo ꝑncipaliter lex noua eſt ipſa gratia ſpūſſancti que datur xp̄i fidelibus. Ro. iij. Vbi eſt gloriatio tua? excluſa eſt ꝑ quā legē. Factorū? nō. ſed per legem fidei. Ipſam eniꝫ fidei gratiam legem appellat. Et expreſſius Ro. viij. dicitur. Lex ſpūs vite in xp̄o Jeſu liberauit me a lege peccati ⁊ mortis. Vn̄ auguſtinꝰ dicit in libro de ſpū ⁊ littera. ꝙ ſicut lex factorū fuit in tabulis lapideis. Ita lex fidei ſcripta eſt in cordibus fidelium. Et ibidē dicit. Sunt leges dei ab ipſo deo ſcripte ī cordibus ipſa p̄ſītia ſpūſſancti. Habet tamē lex noua quedam q̄ ſunt diſpoſitiua ad gratiam ſpūſſancti ⁊ ad vſum huius gratie pertinētia que ſunt quaſi ſecūdaria in lege noua. de quibus inſtitui oportuit fideles xp̄i tā circa credenda ꝙ̄ circa agēda. Ro. i. Non em̄ erubeſco euangelium. Virtus em̄ dei eſt in ſaluteꝫ omni credēti ꝓpterea neceſſariū fuit vt chriſtus eligeret quoſdam q̄ euangelium cōſcriberent: ꝙ̄tum ad ea q̄ pertinent ad gr̄am ſpiritusſancti. vel ſicut diſpoſitiua ꝙ̄tum quidē ad intellectū per fidē per quam daꝛ gr̄a ſpiritusſancti: ſicut pertinentia ad diuinitatem et humanitatem xp̄i. ꝙ̄tum vero ad voluntatē: ſicut pertinentia ad contemptum mundi. per quem hō fit capax gratie ſpiritusſancti. quaꝫ mundus. id eſt mundi amatores capere nō poteſt. Johan. xiiij. Vel ſicut ordinantia huius gratie vſum qui eſt in operibus virtutuꝫ ad que multipliciter ſcriptura noui teſtamēti exhortatur. Inter ceteros auteꝫ ad hoc miniſterium electos. ſ. beatus Lucas aſſumptus eſt qui fuit vnus de ſeptuagintaduobus diſcipulis quos chriſtus immediate genuit in eſſe fidei. vt Greg. dicit. Et eccleſia approbat dum hodie legit euangelium. Luce. x. ca. Deſignauit dominꝰ ⁊ alios ſeptuagītaduos diſcipulos. ⁊ miſit illos binos ante faciē ſuaꝫ in omnem ciuitatem ⁊ lo. quo. er. ip. ven. Cōuenienter autem ad chriſti euangelium conſcribendū aſſumptus eſt. q2 Lucas interpretatur conſurgens vel eleuans vel lux. Ipſe enim conſurrexit ab amore mundi omnia tēporalia relinquendo: eleuauit ſe in amorē dei cum a chriſto fuit electus. vt de eo dicatur illud Ecc̄. xv. c. Elegit eum ex omni carne ⁊ dedit illi cor ad precepta ⁊ legem vite ⁊ diſcipline docere Jacob teſtamentum. ⁊ iudicia ſua iſrael. ꝓpter quod fuit lux mundi eo ꝙ mundum illuminauerit vniuerſuꝫ. Mathei. v. c. Vos eſtis lux mundi Lux auteꝫ mundi eſt ſol qui habet in ſitu ſublimitatem. Ecc̄. xxvi. Sol oriens in mūdo in altiſſimis dei. In aſpectu delectabilitatem. Eccleſiaſtes. xi. Dulce lumen ⁊ delectabile eſt oculis videre ſolē. In motu velocitatem. ij. Eſdre. iiij. ca. Magna eſt terra ⁊ excelſum eſt celū. ⁊ velox curſus ſolis. In effectu vtilitatem. quia ſm philoſophum. homo generat hominē ⁊ ſol. Sic beatus Lucas habuit ſublimitateꝫ per celeſtium contemplationem. Luce. xi. Beati oculi qui vident que vos videtis ⁊c̄. Delectabilitatem per dulcem conuerſationem. Juxta illud. Noſtra conuerſatio in celis eſt. Velocitatem per feruentem predicationem qui per totam Syriam verbuꝫ dei predicauit. vbi ꝙ̄ plurimos populos ad fidē xp̄i cōuertit. Vtilitatem per euangelij cōſcriptionē. quod quidem eſt autenticum quattuor modis. Primo patris eterni preordinatione. Jere. xxxi. Ecce dies veniunt dicit dn̄s. ⁊ feriā domui iſrael ⁊ domui Juda fedus nouū. nō ſm pactum quod pepigi cum patribus eorum ⁊c̄. Sed hoc erit pactum quod feriam cū domo iſrael. Poſt dies illos dicit dominꝰ. dabo legem meam in viſceribus eorum. vbi loquitur de doctrina euangelica. Secundo filij ſuper

ni corroboratione. Luce. xxi. Celum ⁊ terra tranſibunt. verba autem mea non tranſibūt. quoniam vſq; in finem ſeculi ſunt duratura. Math. xxiiij. Predicabitur euangelium hoc regni in vniuerſo orbe. ⁊ tunc veniet conſummatio. Nam predicatio euangelij xp̄i poteſt intelligi duobus modis. Uno modo quātū ad diuulgationē noticie xp̄i. ⁊ ſic predicatū fuit euangelium in vniuerſo orbe etiam tēpore apoſtolorum. vt Criſoſtomus dicit. et ſcd̄m hoc quod additur ⁊ tunc erit conſummatio. intelligitur de deſtructione Hieruſalem. de qua tunc ad litteraꝫ loquebatur. Alio modo poteſt intelligi predicatio euangelij in vniuerſo orbe cum pleno affectu ita ſcꝫ ꝙ in qualibet gente fundetur eccleſia. quod quideꝫ erit poſt perſecutionem antixp̄i. Sicut Auguſtinus dicit in epiſtola ad Eſichium. Nondum eſt predicatum euangelium in vniuerſo orbe ſed hoc facto veniet conſummatio mundi.

Tertio ſpiritusſancti inſpiratione. Unde Hierony. in prologo ſuper Lucam dicit. Sācto inſtigāte ſpiritu in achaia hoc ſcripſit euangelium. Quarto eccleſie xp̄i approbatione qui iuſſit illud legi ꝑ omnes eccleſias. Or ergo beatus Lucas fuit operari⁹ xp̄i miſſus ab eo in meſſem ſuā. Ideo dignus eſt remunerari mercede ſupernoꝝ. ſ. beatifica viſione patris ⁊ filij ⁊ ſpiritusſancti. ⁊ gaudijs oīum beatorum.

¶ Secundo dignus eſt operarius. ſ. beatus Lucas mercede Angelorū. Unde Apoc. xiiij. dicitur. Uidi alterū angelum volantem ꝑ mediū celum habentē euangelium eternū vt euangelizaret ſedentib⁹ ſuꝑ terram ⁊ ſuper omnē gentem ⁊ tribum ⁊ linguaꝫ ⁊ pp̄lm dicēs voce magna. Timete deū ⁊ date illi honorem q: venit hora iudicij ei⁹. Et adorate eū qui fecit celuꝫ ⁊ terrā: mare ⁊ oīa que in eis ſunt. ⁊ fontes aquarū hec ibi. Iſte eñ angelus fuit beatus Lucas. quia ſicut in angelo tanꝙ in ſpeculo relucent archana diuine ſapientie. Sic in beato Luca relucent ſacramēta fidei catholice. Uere eñ dicitur angelus ꝓpter quattuor. Primo ratōe reuelationis. Nam vt dicit Dyo. iiij. ca. Cele. hierar. diuina debent ferri ad homīes mediātibus angelis. Unde lex vetus data fuit per angelos in manu mediatoris. Gal. iij. Et ſtephanus dicit Act. vij. Accepiſtis legem in manu mediatoris. Licet eñ ſoli⁹ ꝑncipis ſit ſua auctoritate legeꝫ inſtituere. tū qñq; legē inſtitutā ꝑ alios ꝓmulgat. Et ita de⁹ ſua auctoritate legē inſtituit. ſed ꝑ angelos promulgauit. ita etiā vt ordine quodaꝫ doctrina xp̄i ad omēs ꝑueniret: ipſe diſcipulos ſuos immediate docuit. qui poſtmodū alios ꝟbo ⁊ ſcripto docuerunt. Prouer. ix. Miſit ancillas ſuas ꝓuocare ad arcē. Ideo beat⁹ Lucas q̄ legem xp̄i nobis ꝟbo ⁊ ſcripto tradidit. eſt velut angelus medi⁹ inter deum ⁊ nos. ſcd̄m illud Malach. ij. Legē xp̄i. ſ. requirūt ex ore ei⁹ q: angelus dn̄i exercituū eſt. Scd̄o rōe annunciationis. Nā vt dicit Dyo. iiij. ca. cele. hierar. Diuinū ieſu benignitatis myſteriū. angeli ꝑmūꝫ edocti ſūt. poſtea ꝑ ipſos ad nos cognitionis gr̄a tranſiuit. Sic ergo diuiniſſimus Gabriel Zachariā quidē docebat ꝓphaꝫ eē futurū ex ipſo. Mariā aūt quō in ipſa fieret thearchicū ineffabilis dei formatiōis myſterium. Sicut aūt ſolus angelus virgini hec ſacramēta annūciauit. ſic ſolus Lucas hec myſteria nobis reuelauit. Uñ Hiero. in ꝓlogo ſuꝑ Lucā dicit ſic De hinc in ꝑncipio euangelij ſui Iohis natiuitate ꝑ̄ſumpta cui euangeliū ſcriberet. ⁊ in quo electus indicaret. cōteſtans in ſe cōpleta eſſe q̄ eſſent ab alijs inchoata ⁊c̄. Tertio rōne cognitiōis. Nā corpus xp̄i eſt panis angeloꝝ. ps. Panē angelorum mādúcauit hō. quoꝝ beatitudo eſt in plena deguſtatiōe ipſius ꝑ beatificā cognitionem. Sic beat⁹ Lucas velut angelus deguſtauit ꝑmo hūc panē in quo plene cognouit ſacramentū dn̄ice reſurrectionis. Luc. xxiiij. Cognouerūt dn̄m in fractiōe panis. Quarto rōne inuitatiōis. Uñ Apoc. xix. dicit. Uidi vnū angelum ſtantē in ſole ⁊ clamauit voce magna oībus auibus q̄ volant ꝑ medium celū dicens. Uenite ⁊ cōgregamini ad cenā dei magnā ⁊c̄. Iſte angelus eſt btūs Lucas q̄ ſtat in ſole. i. in plena ⁊ ꝑfecta cognitiōe ſacramēti euchariſtie ſuꝑ omēs euāgeliſtas q: ſacramētum euchariſtie in quo fuit ſumma benignitas demonſtrata. diligentiſſime i ſuo euāgelio patefecit. ideo dignus fuit paſci tali pane velut mercede angelorum.

¶ Tertio dignus eſt operarius mercede Prophetarum. Sciendū ꝙ ꝓphete aſſimilant btm̄ Lucā quattuor. Primo euangeliſte. Uñ Eſa. xli. dr̄. Prim⁹ ad ſyō dicet Ecce aſſum. ⁊ hierlm euāgeliſtam dabo. Recte btūs Lucas fuit euangeliſta q̄ opus euāgeliſte ꝯpleuit ij Thimo. iiij Tu vero vigila in oībus labora. Opus fac euangeliſte.

Qđ quidē eſt euangelium p̄dicare. Eſa. xl. c. Super montē excelſum aſcende tu q̄ euangeliżas ſyon. Exalta in fortitudine vocē tuā q̄ euangeliżas hierl'm. Exalta noli timere. Dic ciuitatib' iude. Ecce deus veſter ꝛc. Op' euangeliſte eſt euangeliū ſcribere. Opus euangeliſte eſt ſm euangeliū viuere. Beatus Lucas euangeliū p̄dicauit in Syria. in Anthiochia in Alexandria. Unde fuit ep̄s alexādrinus euangeliū ſcripſit. Scd̄z euangelia vixit imitat' xp̄m. q̄ cepit facere ꝛ poſtea docere. Act. i. Secūdo aſſimilatur boui. Ezechie. i. Facies bouis a ſiniſtris ipſorū quattuor. Et Apoca. iiij. Secūdum aīal ſimile vitulo. Inter cetera ſancta aīalia btūs Lucas p̄ bouez ſiue vitulū deſignat̄. Bos em̄ q̄tum ad q̄ttuor comendatur. Primo q̄tum ad ſacrificiū quia deo in ſacrificiū in tēplo imolabat̄. Sic btūs Lucas. d̄r bos rōne ſacrificij. q2 circa tēplum ſemp̄ imoratus fuit. ꝛ in p̄ncipio ſui euangelij. agendo de Zacharie imolatiōe. p̄curſoris in tēplo annūciatione ꝛ Marie in templo purificatione. In medio agendo de xp̄o duodēne in tēplo remanēte. ꝛ poſtmoduz in templo p̄dicante. In fine p̄ diſcipulos dn̄i in tēplo laudantes. cōſūmando. Secūdo bos cōmendat̄ quo ad inceſſum q2 nō ſaltādo vadit. ſed mature incedit. Unde Greg. ſup illō Ezech. i. Planta pedis quaſi planta pedis vituli. dicit. ſ. mature incedens. fortis ꝛ diuiſa. Sic btūs Lucas in ſuo euāgelio inceſſit mature introducēdo p̄curſorez regis. poſtea cōceptionē regis De cōceptiōe p̄ceſſit ad natiuitatez. de natiuitate ad infantiā. de infantia ad pueritiā. de pueritia ad iuuentutē. deinde ad ſuā cōſummationē. Inceſſit fortiter. quia alij euangeliſte fortiter inceperunt ſed nō fortiter finierūt. quia Matheus ꝛ Johes nihil agunt de aſcenſione. Marcus nihil de iudiciaria p̄tāte Lucas aūt omia iſta p̄ſequitur. Inceſſit diuiſim. q2 narrationez p̄curſoris et regis nō cōmiſcuit. ſed diuiſim poſuit. Agēs em̄ de annunciatione p̄curſoris accedit ad annūciationē regis. Agens de natiuitate p̄curſoris. accedit ad natiuitatē regis. Agens de predicatione p̄curſoris. accedit ad predicationē regis. Tertio bos cōmendatur quātum ad manſuetudinem. q2 iugo p̄ſſus ſtimulo agitatus. clamorib' laceſſitus nō murmurat. nō reclamat. Sic beat' Lucas p̄ſſus iugo pn̄ie. agitat' ſtimulo p̄ſecutiōis tyrānice. laceſſitus clamorib' iniurie nō murmurauit. ſed patientiā ſeruauit. ſm illud. Nō murmur reſonat nō q̄rimonia ꝛc. Quarto bos cōmendatur q̄tum ad laborem ꝛ vtilitatez. Eſt enim aīal valde laborioſum ꝛ vtile.

Sic beatus Lucas fuit laborioſus ꝛ vtilis deſcribendo viā ꝛ formā p̄ueniendi ad vitaz eternam. Eſt em̄ liber ſuus. ſ. euangelij. de q̄ dicit̄ Ezech. ij. Liber erat ſcriptus intus ꝛ foris. ꝛ ſcripte erant in eo lamētationes. ꝛ carmen. ꝛ ve. Hic liber euangelij bti Luce ē ſcriptus intus p̄ p̄fundi myſterij occultationez ꝛ foris p̄ hyſtorie aptionem. in quo cōtinet̄ lamentum paſſionis, carmen reſurrectionis. ꝛ ve eterne dānationis. vt p3 xi. ca. vbi mlta ve ponūtur. Tertio aſſimilat̄ medico. Unđ Coll'. iiij. dicitur. Salutat vos Lucas medicus chariſſimus. Recte em̄ fuit medicus. de quo Ezech. xlvij. dicit̄. Erunt fructus eius ī cibum: ꝛ folia in medicinā. quia in euangelio ſuo ponit vnguēta p̄cioſa ꝛ ſuauia que ſunt exēpla peccatoꝝ cōuerſoꝝ. ſicut de Magdalena. de Matheo publicano. de filio p̄digo. de publicano. de Zacheo. de latrone cōuerſo. Ideo Hiero in p̄logo ſup actus apoſtolorū dicit. Lucam ita diuina ſubſecuta eſt gr̄a vt nō ſolum corporibus: ſed etiā aīabus ei' p̄ficeret medicina. Et Ecc̄. xxxv. Unguentari' faciet pigmenta ſuauitatis. ꝛ vnctiones faciet ſanitatis. Quarto aſſimilatur fluuio ſm illud Ecc̄. xxiiij. Ego quaſi fluuius dorix. Exiui de paradiſo dei mei. Dorix interp̄tatur medicamentū. ꝛ ſignat q2 euangeliū bti Luce eſt ſplendidū ꝛ medicinale lumīe fidei. ꝛ medicina charitatis. Un̄ ſicut Naamā ſyrus mundat' fuit a lepra in fluuio. vt d̄r. iiij. Reg. v. c. Sic Lucas docet in euāgelio ſuo qualit̄ peccatoꝝ d3 curari a lepra. ſ. inobediētie que fuit Symonis. Luc. vij Sup̄bie ꝛ ingratitudīs. ſc3 decem leproſorum. Luce. vij. Et ſic p3 ꝛc.

¶ Quarto dignus eſt operius. ſ. btūs Lucas mercede aploꝝ3. Unde in ſermone qui legitur de eo in eccleſia dicit̄ ſic. Lucas inter angeloꝝ ꝛ apoſtolorum choros atq3 candentia virginū lilia. ꝛ imarceſſibiles martyrū roſarum flores coruſcat. Ipſe em̄ coruſcat inter ap̄los quattuor modis

Primo rōne euangelice narratōis. Cū em̄ btūs Lucas nō fuerit in oībus actibus ꝛ miraculis xp̄i ſuū euangeliū ſcripſit. ſm quod apoſtoli qui p̄ſentes fuerant ſibi intimauerūt ꝛ retulerūt. ſicut ip̄e in p̄logo ſuo inſinuat dicens. Sicut tradiderūt nobis q̄ ab initio ipſi viderūt ꝛ miſtri fuerūt ſermonis. Uiſum eſt

⁊ mihi aſſequuto a principio oīa diligēter
ex ordine tibi ſcribere optime Theophile. vt
cognoſcas eorum verboꝝ. de quibus erudit⁹
es veritatem. Secūdo rōne apoſtolice ope
rationis. Nam actus apoſtoloꝝ cōſcripſit vt
animaret noſtram operatiuam ad meritoriā
actionem oſtendendo qualiter apoſtoli fue-
rūt fortes ad bene operādum. ⁊ ad quodlibꝫ
aduerſum ſuſtinēdum. Unde Hieroñ. in ꝓ-
logo ſuper Lucam dicit. Cui Luce non īme-
rito etiam ſcribendoꝝ apoſtoloꝝ actuū pote
ſtas in miniſteriū datur. ꝙ legētibus acreq-
rentib⁹ deum breui volui ſermone cōprehē
dere ꝙ ꝓlixius aliquid faſtidiētib⁹ ꝑdidiſſe
Tertio rōne lucide apparitionis. Nam ei⁹
euangeliuꝫ preclare approbat btūs Paulus
quādo ad cōfirmationem dictoꝝ ſuoruꝫ Lu
ce euangeliuꝫ adducit. Unde Hieroñ. lib. de
viris illuſtribus dicit. Quidam ſuſpicantur
quotienſcūqꝫ Paulus in epiſtolis ſuis dicit.
ſm euāgeliū meū. de luce ſignificare voluiſſe
qr ipſe dicit. ij. Coꝛ. viij. Miſimus fratrē no
ſtrum ſcilicet Lucam. ſm glo. cuius laus eſt
in euangelio per omnes eccleſias. Etiam vt
Hieroñ ſuper epl'a ad Heb. in ꝓlogo dicit.
Hanc epiſtolam fert apoſtolus ad hebreos
conſcriptā hebraica lingua miſiſſe cuius ſen
ſum ⁊ ordineꝫ retinens. Lucas euangeliſta
poſt exceſſum beati Pauli apl'i greco ſermo
ne compoſuit. Quarto rōne fidelis aſſocia
tionis. Nam Paulo in omībus tribulationi
bus ſemꝑ adheſit ⁊ ab eo nunꝙ diſcedens
eidem in predicationis ſubſidiū fuit. ij. Thi.
iiij. Lucas eſt mecum ſolus. In hoc ꝙ dicit
mecum. ſcilicet tanꝙ adiutor ⁊ defenſor. No
tatur qualiter ſibi ſubſidium preſtitit, in hoc
ꝙ dicit ſolus. notatꝰ ꝙ conſtanter eidē adhe
ſit. ij. Coꝛ. viij. Ordinat⁹ eſt. ſ. Lucas ab ec-
cleſijs comes peregrinatiōis noſtre in hanc
grām que miniſtratꝰ a nobis ad dñi gl'iam ⁊
deſtinatā voluntatem noſtram.

❡ Quinto dignus eſt opera

rius. ſ. btūs Lucas mercede occiſorum. Uñ
in ſermone q̄ legitꝰ de eo per omēs eccleſias
dicitꝰ ſic. Martyriuꝫ ſuo corpori aſſiduis la-
mentationibus crebriſqꝫ vigilijs mēbra ſua
macerās ipſe induxit. Xp̄s em̄ elegit lxxij. di
ſcipulos qr deus accepit de ſpū Moyſi. ⁊ de
dit ſeptuaginta duobus viris qui regerent
populum cum Moyſe. vt dicitur Nume. xi.
Etiam ſeptuagintaduas palmas inuenerūt
filij iſrael in deſerto. Unde dicitur. Exodi. xl.
Preterea mundus diuiſus eſt in ſeptuagin-
taduas linguas. quibus diſcipuli chriſti debe
bant predicare euangelium. Unde Damaſ.
papa. vt habetꝰ. diſtin. lxviij. ca. Coꝛ epiſcopi.
dicit ſic. Non amplius ꝙ duos ordines inꝰ
diſcipulos dñi eſſe cognouim⁹. i. duodecim
apoſtoloꝝ ⁊ ſeptuagintaduoꝝ diſcipuloꝝ. ⁊
Anacletus papa. vt dicitꝰ diſtin. xxi. ca. in no
uo. dicit. Uidentes autem ipſi apoſtoli meſ-
ſem eſſe multam ⁊ operarios paucos roga-
uerunt dñm meſſis vt mitteret operarios in
meſſeꝫ ſuam. Unde ab eis electi ſunt ſeptua
gintaduo diſcipuli. hec ibi. Inter quos fuit
btūs Lucas q̄ fuit dat⁹ ab vniuerſa eccl'ia co
mes btī Pauli ad predicāduꝫ verbū dei. Hic
em̄ multas ꝑſecutiōes flagella ⁊ ꝟbera atqꝫ
acerrima tormēta cuꝫ btō paulo ꝓ noīe xp̄i
ꝑpeſſus ē. vñ dr̄ ī collecta. q̄ crucē mortificatoꝫ
iugiter ī ſuo corꝑe ꝓ tui noīs amore portauit

❡ Sexto dignus eſt opera-

rius. i. btūs Lucas mercede doctoꝝ. vñ btūs
Hiero. in epl'a ad Paulinū dic. Oia ꝟba ſua
aīe languētis ſunt medicina. ⁊ in ſmone q̄ le
gitꝰ ꝑ oēs eccl'ias de eo dr̄ ſic. Btūs Lucas ve
lut in ſignis lucifer ab oriētalib⁹ renitēs nob
lumē fidei ⁊ celeſtis itineris patēter ſcādere
callē demōſtrat. ⁊ btūs Amb. ſuꝑ Luc dic ſic
Lucas oēs ſapie ꝟtutes, euāgelij ſui ꝯplectitꝰ
hiſtoria. docuit eī naturalia cū de ſpūſcō dñi-
cā incarnatōꝫ extitiſſe reſerauit. vñ ⁊ Dauid
naturalē docēs ſapiaꝫ ait. Emitte ſpm̄ tuū ⁊
crea. ⁊c̄. Itē cū docuit tenebras ī xp̄i paſſiōe
fcās. terrā tremuiſſe ſolē radios abſtraxiſſe.
docuit moralia cū in ipis btitudinib⁹ mores
docuit. docuit rōnabilia cū ait. Qui fidelis ē
in minīo ⁊ in magno fidel' ē. ſine hac triplici
ſapia. ipſa fides. ipm̄ miſteriū trinitatꝭ eē nō
pōt. h̄ eſt naturali. rōnali. morali. hec Amb

❡ Septimo dignus eſt ope

rarius. i. btūs Lucas, mercede immaculato-
rum. Sciendū ꝙ btūs Lucas īmaculataꝫ
habuit vitā quadrupliciter Primo per inno
centiā. Hieroñ. in ꝓlogo ſuper actus apl'oꝝ
dicit. Sine crimine domino maluit ſeruire.
Secundo per continentiam. Idem vbi ſu-
pra. Paulū ſequutus eſt aplm vſqꝫ ad cōfeſ
ſionē fidei in ꝟginitate ꝑmanēs. Tertio ꝑ
intelligentiā. Nam ſecreta ineffabilia q̄ ange
lus ⁊ ſola ꝟgo ſciebat: ſolus Lucas diſſeruit
Unde Bern. ait. Ideo conceptus Elizabeth
nunciatꝰ Marie vt dum nunc ꝑcurſoris nūc

ſaluatoris edocetur aduent⁹.rerū tēpus ⁊ ordinem tenens.ipa poſtmoduȝ melius Luce ſcriptori ac pdicatori euangelij referet veritatem.q pene de oībus a pncipio celitus fuerat inſtructa myſterijs.hec ille. Unde etiā beatus Lucas ſm Damaſcenum.imaginē beate virginis depinxit que rome habetur.

Quarto p pſeuerantiaȝ.Hieronym⁹ vbi ſupra.Lucas octoginta ⁊.iiij.agens etatis annos:in Bithinia de ſeculo noſcitur emigraſſe. Unde meritis ſuis nos adiuuat.quia cuȝ xpiani a turcis eſſēt obſeſſi apparuit eis vir quidā lucidus ⁊ coruſcās.dicens ſe eſſe Lucam euangeliſtam pcipiens xpianis vt contra hoſtes ad bella pcederent. Sed cum illi trepidarent ante eos ſe poſuit et victoriā magnam fecit.ij.Machab.xv.Hic eſt fratruȝ amator ⁊ ppli iſrael.hic eſt q̄ ⁊c. Amen.

¶ In feſto ſancte Urſule virginis ⁊ martyris.Sermo.lvij.

Intrauerunt cū ſpōſo ad nuptias. Math.xxv. ⁊ in euangelio pſentis ſolennitatis.

Beatus Bernardus ſermōe.xxxij.ſup cantica.dicit ſic.Magnis ſpiritib⁹ magn⁹ occurret ſponſus.⁊ magnificabit facere cum eis.emittens lucē ſuā ⁊ veritatē ſuā.eoſq̄ adducens ⁊ deducēs in montē ſanctū ſuū ⁊ in tabernacula ſua.Regē in decore ſuo videbūt oculi eius q̄ imitatus eſt preeūtem ſe ad ſpecioſa deſerti.ad flores roſarū ⁊ lilia cōuallium. ad amena ortorum ⁊ irrigua fontiū ad delitias cellarioꝝ ⁊ odoramēta aromatū.poſtremo.ad ipſa ſecreta cubilia. Iſti ſunt theſauri ſapientie ⁊ ſcientie penes ſponſum abſcōditi.hec vite paſcua.hee nuptie preparate in refectionem aīarum ſanctarū.Beatus vir qui impleuit deſideriū ſuū ex ipſis.hec ille. Super quo talē moueo q̄ſtionē.Utrū btā Urſula collegio ſue ſocietatis obtinuit aureolā dedicate xpo virginitatis. Ad iſtam q̄ſtionē rn̄dent tres doctores noui teſtī. Primus ē btūs Auguſtin⁹ in glo.ſup illud Exo.xxv.c. Facies aliā coronā aureolā ⁊ c.dicēs ſic.Ad coronā ptinet canticū nouuȝ qđ virgines corā agno concinūt.q̄ ſequūtur agnū quocūq̄ ierit. Secundus eſt Beda.in glo.ſup illud Eſa.lvi.Hoc dicit dn̄s Eunuchis q̄ tenuerit fedus meū dabo eis in domo mea locū ⁊ nomen meli⁹ a filijs ⁊ filiab⁹ dicēs ſic.Propriā gliam excellentemq̄ ſignat. Tertius eſt ſanctus Thomas.iiij.ſentē.diſti.xlix. dicens ſic. Omne meritū actui virtutis debetur a charitate imperato.Uirginitas aūt ſm hoc ad genus virtutis ptinet.ſm q̄ ppetua incorruptio mētis:⁊ corporis ſub electiōe cadit.Et iō illis tm̄ virginibus aureola debet que ppoſitum habuerunt virginitatis ppetuo conſeruande.ſiue hoc ppoſitum voto firmauerint ſiue nō.Et hoc dico ſm q̄ aureola pprie accipitur vt premiū quoddā merito debitū quāuis hoc ppoſitum aliquādo fuerit interruptum.integritate tamē carnis manēte dūmodo in fine vite inueniat.quia virginitas mētis reparari poteſt q̄uis non virginitas carnis.hec Tho. Sciendū q̄ q̄ vult intrare cū ſpōſo ieſu xpo ad celeſtes nuptias p duodecim portas q̄ ſunt duodecim dona grarum: oportet q̄ ingrediatur. Unde Apoc̄.xxi.dicitur.Uidi ciuitatē ſanctaȝ et habebat murū magnū ⁊ altū:hn̄tem portas duodecim.Iſte murus eſt angeloꝝ cuſtodia.q̄ indignos phibent ab ingreſſu illius ciuitatis. Porte ciuitatis ſunt dona grarum q̄ nobis ſuggerūt: p que ingredimur ciuitatem illā. Ab oriente porte tres. Prima eſt contēptus bonoꝝ temporalium Deuterono.i. Paruuli de quibus dixiſtis q̄ preda hoſtiū forēt.ipſi ingredientur terrā.Unde ſupbi nō intrant.Eſaie xxxviij.Hoc dicit dn̄s de rege aſſirioꝝ nō intrabit ciuitatē hāc.Et Math.xviij.Niſi efficiamini ſicut paruuli nō intrabitis in regnū celoꝝ. Secūda porta eſt cōfeſſio peccatoꝝ. ps.Introite portas eius in cōfeſſiōe. Exemplum de latrone cōfitente.cui dictū eſt Luce xxij.Hodie mecuȝ eris in paradiſo. Tertia porta eſt ſatiſfactio delictoꝝ.Eſa.xxvi.Apetite portas ⁊ ingrediat gens illa.ſ.q̄ facit iudicium de ſeipſa.puniendo ſe p peccatis.Exemplum de Zacheo Luce.xix.de his tribus portis dicit Ezech.xlviij.Ab oriente porte tres Porta Dan.Porta Beniamin.Porta Ioſeph.Dan interpretatur faciens iudiciū.⁊ ſignificat eū qui nō querit ppriam gliam.Iohan.viij.Ego gliam meā non quero.Beniamin interpretatur fili⁹ dextre.⁊ ſignificat cōfitentem.ps.Me ſuſcepit dextera tua.ſ.p cōfeſſionē.Ioſeph interpretatur additamentū ⁊ ſignificat ſatiſfacienteȝ qui addit opera bona in compenſationem maloꝝ. Ab auſtro porte tres. Prima eſt caſtitatis mundicia. Apoc̄.xxi.Nihil coinquinatum ⁊ abhominationem faciens intrabit in illam.Exemplum de Aaron.Exo.xxviij.Facias femoralia quibus vtentur filij iſrael.qn̄ ingreſſuri ſunt ta

bernaculum. Et Nu.xxv. Purificati intrabit
caſtra. Secunda porta eſt ciborum abſtinē
tia. Leuit.x. Om̄e quod inebriare poteſt nō
bibes tu ⁊ filij tui: quando ingreſſuri eſtis ta
bernaculuꝫ teſtimonij Ezech xliij. Uinū nō
bibet omnis ſacerdos: quando ingreſſurꝰ eſt
atrium interius. Tertia porta eſt operū in
nocentia. Prouer.xxx. Stellio manibus niti
tur: ⁊ moratur in edibus regis. De iſtis tri
bus portis dicitur Ezech.xlviij.ca. Ab auſtro
porte tres. Porta Zabulon. Porta Symeō
Porta Iſachar. Zabulon interpretatur ha
bitaculum pulcritudinis. ecce caſtitas. Sy
meon interpretatur exaudibilis. ecce abſtinē
tia. Iſachar interpretatur vir mercedis. ec
ce ſancta exercitatio. Ab aqlone porte tres
Prima eſt ſuſtinentia pſecutionum. Hebr.
iiij. Ingrediemur enim in requiē nos qui cre
dimus. Et.ij. Reg v. Cecus ⁊ claudus non
intrabunt in templum dn̄i. Secūda eſt pa
tientia tribulationuꝫ. Luce.xxiiij. Nonne ſic
oportuit xp̄m pati. ⁊ intrare in gloriam ſuaꝫ.
Tertia eſt diligētia offenſionū. ſ. inimicos
diligendo. Eph.i. Ambulate in dilectione ſi
cut ⁊ xp̄us dilexit vos. De iſtis tribus por
tis dicitur Ezech.xlviij. A ſeptentrione por
te tres. Porta Ruben. Porta Iuda. Porta
Leui. Ruben interpretatur preuidens p̄n
cipium. ecce perſecutio propter fidem. Iu
da interpretatur glorificans. ecce patientia.
Leui interpretatur appoſitus. ecce charitaſ
que debet apponi tribulatiōibus. perſecutio
nibus. hoſtibus. Ab occidente porte tres.
Prima eſt elemoſynarum largitio. p̄s. In
troibo in domū tuā in holocauſtis ⁊c. Pro
uerb xviij Donū hominis dilatat viam eius
⁊ ante principes ſpaciū ei facit. Ideo excludi
ditur auarus. Mathei.xix. Facilius eſt Ca
melum per foramen acus intrare q̄ diuitem
intrare in regnuꝫ celoꝝ. Secunda porta eſt
paſſionis xp̄i meditatio. Gen̄.xxiiij. Ingre
dere benedicte dn̄i quod fuit dictū helyeſer.
quod interpretatur dei mei ſanctificatio. He
bre.ix. In ſecundo tabernaculo ſolus ponti
fex introibat nō ſine ſanguine. Tertia por
ta eſt bonorum celeſtium adeptio. Hebreo.
vi. Confugiamus ad tenendam ſpem quam
ſicut anchoram habemus aīme tutam ac fir
mam. ⁊ incedentem vſqꝫ ad interiora vela
minis vbi precurſor introiuit p nobis Ieſus
De iſtis tribus portis dicitur Ezeche.xlviij.
Ab occidente porte tres. Porta Neptalim
Porta Gad. Porta Aſſer. Neptalim inter
pretatur dilatauit me. ecce pietaſ. Gad inter
pretatur temptatio. ecce paſſio chriſti. Aſſer
interpretatur beati erunt. ecce ſpes. Ideo A
pocalip. vlti. ca. dicitur. Beati qui lauant ſto
las ſuas vt ſit poteſtas eorum in ligno vite.
⁊ per has portas intrent in ciuitateꝫ. Bea
ta Urſula feſtinauit ingredi in ciuitateꝫ ſum
mi regis per has portas cum collegio ſue ſo
cietatis. p̄s. Adducentur regi virgines poſt
eam. proxime eius afferētur tibi in leticia et
exultatione adducentur in templum regis.
Ipſa autem velut regina aſtitit a dextris eiꝰ
in veſtitu deaurato circundata varietate. qm̄
inclinauit aurem ſuaꝫ ad legem xp̄i ⁊ oblita
eſt domuꝫ patris ſui ideo concupiuit rex ſpe
ciem eius. quia vero ipſa cum ſodalibus ſuis
parate erant. propterea intrauerunt cū ſpon
ſo ad nuptias.

Intrauerunt cum ſponſo ad nuptias.
- Uocatione.
- Reuelatione.
- Sanctificatione.
- Uiſitatione.
- Laudatione.
- Aſſociatione.

Primo iſte beate virgīes
intrauerūt cum ſponſo Ieſu xp̄o ad nuptias
Uocatione. Unde Apoc. iiij. dicit̄. Uidi⁊ et
ecce oſtium apertum in celo. ⁊ vox p̄ma quam
audiui tanq̄ tube loquentis mecum dicens
Aſcende huc. ⁊ oſtēdam tibi q̄ oportet fieri.
Xp̄us em̄ ad ſuas nuptias vocauit beatam
Urſulam. cui oſtēdit qualiter ſe debeat p̄pa
rare tanq̄ virgo prudēs ⁊ nō vt virgo fatua
In euangelio em̄ hodierno deſignant̄ qnqꝫ
ſtulticie anime fatue. Prima ſtulticia eſt qꝛ
virgines fatue neceſſaria ſaluti aīe nō ſump
ſerūt. Uñ dicit̄. Fatue aūt nō ſumpſerūt oleū
ſecum. ſ. grāruactiōis quo ad deū. Luce. vij.
Oleo caput meuꝫ nō vnxiſti. ſpūalis exulta
tōis. Mat. vi. Tu aūt cū ieiunas vnge caput
tuū. i mentē ſpūali leticia pugnaturus cū dia
bolo ne grauatꝰ faſtidio capiaris ab eo. Pie
tatꝭ ⁊ mīe. Iere. xli. Noli nos occidere qꝛ ha
bemꝰ theſauros in agro ſ. cōſciētie. frumenti
ſcꝫ charitatis. ⁊ mellis. ſ. dulcedinis eterne. ⁊
olei. ſ. cōpaſſionis ad paupes. Secūda ſtul
ticia earum fuit: quia mendicare voluerunt a
liorum merita dicentes. Date nobis de oleo
veſtro ⁊c. Querere em̄ aliorum merita q̄ vix
iuſtis ſufficiunt ad ſalutē eſt magna fatuitaſ
Unde ſubditur. Ne forte nō ſufficiat nob ⁊c.

Ezech.xiij.Tres viri iſti.Noe.Daniel.⁊ Job
Si fuerint in medio eius.non liberabunt fi-
lios ⁊ filias:ſed ipſi ſoli liberabuntur. Ter-
tia ſtulticia earum fuit.quia operari voluerūt
quando non potuerunt.Unde dicit̄ Dū an-
tem irent emere venit ſponſus. Apocalip.x.
Jurauit angelus per viuentez in ſecula q̄ tē-
pus amplius nō erit.ſ.ad meritorie operan-
dum.quia vt dicit̄ Apoca.i.Dedit illi tēpus
vt penitentiam ageret ⁊ non vult penitere a
fornicatiōe ſua. Quarta ſtulticia earū fuit:
quia tarde venerunt.Unde dicitur. Nouiſſi-
me veniunt.⁊ relique virgines.i.valde tarde
quia porta iam clauſa erat.i.ſententia firma
ta vt nullus reproboꝝ ingrediatur. Quīta
ſtulticia earum fuit.ceca preſumptio. quādo
dixerunt.Dn̄e domīe aperi nobis.Dn̄m vo
cāt cui ſeruire noluerunt. Malach.i. Si ego
dominus:vbi timor meus? Petunt ſibi ape-
riri ianuam celi cui noluerunt aperire oſtiuz
cordis.Cant.v.Uox dilecti mei pulſantis.a
peri mihi ſoror mea ⁊c. Beata Urſula nō
fuit de numero virginum fatuaruz.ſed de nu
mero prudentium deducendo ſecū nobilē fa
mulatum quinq̄ puellarum.Unde.i.Reg.
xxv.dicitur.q̄ cum Abigail pergeret obuiam
Dauid:quinq̄ puelle iuerunt cuz ea.Sic be-
ata Urſula veniens ad ſponſum ſuum xp̄m
decoruz ⁊ fortem aſſumpſit in comitatu ſuo
quinq̄ puellas. Prima eſt domina mūdi
cia.qua animaz ſuam ab omni macula pecca
ti per baptiſmū mūdauit.Cant.iiij.Tota pul
cra es amica mea ⁊ macula non eſt in te.Nā
in Britānia rex quidam xp̄ianiſſimus fuit:
nomine Nothus qui quandam filiam gene-
rauit:⁊ eam baptizari in fide ieſu chriſti fecit
⁊ Urſulā nominauit. Secunda eſt domīa
fides.qua credidit myſterium ſancte trinita-
tis.⁊ myſterium xp̄i quo ad redemptionem
generis humani.Jere.iij.c.Patrem vocabis
me ⁊ poſt me ingredi non ceſſabis.Un̄ cum
rex anglie peteret a patre beate Urſule ipāz
copulari vnigenito ſuo.pater eius cepit pluri
muz anxiari.Tuz quia xp̄i fide inſignitā cul-
tori idoloꝝ tradere indignum duceret.Tum
quia ipſam nullatenus conſentire cognoſce-
ret.Tum quia regis ferocitatem pluri mū for
midaret. Tertia eſt domina ſapientia.qua
fallacias mundi conuincebat.Judith.xi.Mi
rabantur omnes ad ſapientiaz eius.Hec au
tem mirabili morum honeſtate ſapientia et
pulcritudine pollebat.ita q̄ eius fama vbiq̄
volabat. Quarta eſt domina cōſtantia mē
tis.qua ſperauit adiuuari a deo in omnibus
aduerſitatibus.pſal. Dominus firmamentū
meum ⁊ refugium meum.deus meus adiu-
tor meus ⁊ ſperabo in eum. Ipſa autem di-
uinitus inſpirata ſuaſit patri vt predicto re-
gi aſſenſum preberet. Quinta fuit domīa
orationis inſtantia.qua orabat vt ad fidem
chriſti aīmas perditas reduceret.p̄mo Ma
chabeoꝝ.iij.c.Non in multitudine exercitus
eſt victoria belli.ſed de celo eſt fortitudo.
Exemplum.Exo.xvij.ca.Quando Moyſes
leuabat manus vincebat populus.Et He-
ſter.xiiij.dicitur Heſter autē confugit ad do
minum pauens periculuz quod imminebat.
Iſta autem orans dominum audiuit vt in
ſponſione matrimonij hanc conditionem p
poneret.Ut ipſe rex cum patre decem virgi-
nes electiſſimas ſibi ad ſolatium traderet.⁊
tam ſibi q̄ alijs mille virgines aſſignaret.et
comparatis trieribus inducias triennij ſibi
daret ad dedicationem ſue virginitatis.⁊ ip
ſe iuuenis baptizatus in his tribus annis in
fide inſtrueretur ⁊c.

¶ Secundo iſte ſancte vir-
gines intrauerunt cū ſponſo ad nuptias Re
uelatione.ſcilicet angelorum qui vigilant ſu-
per noſtra cuſtodia.Eſaie.lxi.Super muros
tuos Hieruſalez conſtitui cuſtodes tota die
⁊ nocte non tacebunt.Et Cant.iij.Inuene-
runt me vigiles. Circa iſtam cuſtodiam an
gelorum pono quattuor concluſiones.

Prima concluſio.Angelus poteſt immu-
tare ſenſus hominis exteriores non cogen-
do libertatem eius.Patet.quia aliquādo ap
paret angelus homini aſſumēdo corp⁹ aereū
⁊ in materia viſibili immutat ſenſus homīs
Nam angeli apparuerunt Abrahe ad ilicem
mambre in corporibus aſſumptis.Geneſ.
xviij.Etiam immutat ſenſus interiores opi-
lando aliquas arterias ne potētia viſiua ad
organum perueniat.vt patet Geneſis.xix.c.
de illis duobus angelis qui percuſſerūt So
domitas cecitate.Et.iiij.Regum.vi.ca.De
angelo qui excecauit Syrios volentes cape
re Helyſeum.vt patet. Secunda cōcluſio.
Angelus poteſt immutare fantaſiam ⁊ ima
ginationem hominis non cogendo volunta
tem eius.Et hoc pōt monſtrari tripliciter.

¶ Primo in ſomnis dormiendo.quia ſicut
homo poteſt in ſeipſo fabricare imaginatio
nes rerū quas vidit.ſicut freneticus patitur
velut ſomniādo multas imaginationes con

citatas per paſſiones febriles. Sic angel⁹ in
fantaſia hoīs dormientis pōt fabricare fan-
taſticas ⁊ ymaginarias viſiones. q̄ dicuntur
ſomnia cōmouendo ſpūs ⁊ humores. vt pꝫ
de āgelo q̄ apparuit in ſōnis Joſeph. Mat.
i. ⁊ ij. c. Secūdo operando ſecrete inter ſom
nū ⁊ vigiliam: qñ facit vigilando dormire ⁊
dormiendo vigilare. vt pꝫ de angelo q̄ ſuſci-
tauit Petrum in vinculis dormientem queꝫ
a carceribus liberauit. Act. xij. Tertio per
ymaginarias viſiones. ponēdo hoīem in ex
taſi manifeſtando archana dei. ſicut fecit Jo
hanni dum eſſet in inſula Pathmos vbi ha-
buit reuelationē ſtādorꝫ in eccleſia dei. Ter
tia cōcluſio. Angelus apparens homini cor
poraliter illuminat intellectū eius ſpūaliter.
Patet de angelo q̄ inſtruxit Abraam de imo
latione Yſaac. Geñ. xx. Et de angelo Thobie
q̄ eū duxit ⁊ reduxit: ⁊ de vxore ducēda ⁊ co-
gnoſcenda: ⁊ de hereditate ſibi debenda: ⁊ de
illuminatiōe patris ſalubriter inſtruxit. Tho
bie v. ⁊ vltra. Quarta cōcluſio. angelus in-
directe agēs in volūtatē hoīs libertatē ei⁹ nō
tollit. pꝫ q꞉ ſoluꝫ diſponit incitādo humores
⁊ vapores ac ſpūs ad fabricationē ymagina
tionuꝫ q̄bus oñdit mala futura intellectui q̊
volūtas diſponatᷣ recedere a peccatis vt ma
la vitentᷣ. vel perſuadentᷣ bona ꝓmiſſa vt vo
luntas inclinetᷣ ad ſeruandū diuina mādata
vt ꝓmiſſa adipiſcatᷣ. Unde Jerem. li. dicitᷣ ꝙ
angeli dei confortauerūt babilonios minis
⁊ ꝓmiſſis qui tñ noluerūt acquieſcere ꝓpter
qḋ angeli clamauerunt. Recedamus. q꞉ cu-
rauimus babylonē ⁊ nō eſt curata. Ideo cū
angelus Eleuterio futuro ſponſo btē Urſule
apparuit iuuenis illa cōditiōe quā btā Urſu
la ſibi expoſuit accepta apud patrē inſtituit.
⁊ ꝓtinus baptizatus accelerari cuncta q̄ vir
go petierat imperauit. Unde angelus reue-
lauit quattuor. Primo electioneꝫ. ſ. ſponſi
btē Urſule per regenerationē baptiſmalem
⁊ ſui voti de numero virginū adimpletionē.

Secundo reuerſionem. Nam angelus do-
mini reuelauit btē Urſule: ꝙ poſt viſitatōeꝫ
ſanctorꝫ apoſtolorum Rome virgines Co-
loniam integro numero redirent. palmam
martyrij percepture. Tertio aſſociationem
Nam ipſa nocte qua beate virgines Romā
venerunt angelus domini reuelauit pape cy
riaco vt eis ſe aſſociaret cum pluribus ꝑla
tis eccl'ie. Quarto obuiationē. Nam cū illa
ſctā ſocietas a roma rediret āgelus dñi reue
lauit Eleuterio vt ſpōſe ſue obuiaret cū ea in
colonia palmam martyrij ꝑcepturus.

Tertio btē virgines intra
uerunt cū ſponſo. ſ. ieſu xp̄o ad nuptias ſan-
ctificatione. Iſte eñ virgines habuerūt qua-
tuor impedimenta ſue virginitatis. ſ. iuuētu-
tem. diuitiarū abundantiā. nobilitatē. ⁊ cor-
poris pulcritudinē. q̄ cōiter fallunt mulieres
Ad cuſtodiā aūt hui⁹ virginitatis habuerūt
quadruplicem ambitū murorꝫ. ſ. frequētatio
nē ieiuniorꝫ. Joel. ij. Conuertimini ad me in
toto corde veſtro in ieiunio ⁊c. Protractionē
vigiliarū. Mat. xxiiij. Uigilate q꞉ neſcitis qua
hora dñs veſter venturus eſt. Aſperitatē ve
ſtimentorꝫ. pſ. Poſui veſtimentū meū cilici-
um. Uñ Judith. Jeiunabat oībus dieb⁹ hñs
ſuper lumbos ſuos ciliciū. Exercitationē ope
rū bonorꝫ. Bern. Uoluntas facit vſum. vſus
exercitiū. exercitiū in omī labore vires ſubmi
niſtrat. hec ille. Talis fuit defenſio btē Urſu
le cui aſſignatū fuit maximū collegium virgi
num. Nam ad ipſam vndiqꝫ virgines cōflu-
unt. vndiqꝫ viri ad tam grande ſpectaculum
currūt. multi epi ad ipſam cōueniūt vt ſecuꝫ
pergāt inter quos fuit Pātulus baſilieñ. epſ
Etiā Geraſina regina Sicilie cuꝫ quattuor
filiab⁹ ſuis Babilla Juliana Uictoria Au-
rea. ⁊ Adriano filio ſuo vſqꝫ in britāniā naui
gauit. Singulis ğ ꝓparatis iux̄ cōdictuꝫ btē
Urſule ſecreta cordis ſui. btā vrſula cōmilito
nib⁹ ſuis reuelat. ⁊ in nouā militiā ſe ōēs ſcti
ficāt. nūc ieiunijs nūc vigilijs intēdūt. veſtes
molles abijciūt vilioꝛib⁹ ⁊ aſꝑioꝛib⁹ ꝯtegūt.
mō belli preludia inchoāt. mō currūt. mō diſ-
currūt. īterdū bella plerūqꝫ fugā ſimulāt. oīqꝫ
gñe ludorꝫ exercitate. nihil qḋ aīo occurrebat
relinq̄bāt itactū. ſicqꝫ. b. vrſu. oēs illas v̄gies
ad fidē xp̄i ꝯuertit ⁊ ī lege xp̄i mira deuotōe
ac ſctitate īſtruxit ꝓut ſpūſſcūs eidē ſuggeſſit

Quarto iſte virgines in-
trauerūt cū ſpōſo ieſu xp̄o ad nuptias viſita-
tione. q̄ ē in gubnatōe familie ſiue reipublice
Ad rei āt publice gubnatōꝫ exiguntᷣ. iiij. ſic dic
Cato. ⁊ refert Aug⁹. li. v. de ciui. dei dicens ſic.
Plurima maiores nr̄os magnos fecerunt. ſ.
domi īduſtria. foris iuſticia. aīus ī ꝯſulēdo li
ber. nulli delicto obnoxi⁹. Pmo q̄ntū ad do-
meſticos magna īduſtria. q꞉ vt dr. ij. Thi. v.
Qui ſuorꝫ ⁊ maxīe domeſticorꝫ curā nō hꝫ fi
dē negauit. ⁊ ē infideli deterior. Exēplū Tho
bie. x. Apphendentes parētes filiā ſuā oſcu-
lati ſunt eā monentes honorare ſoceros. dil

gere maritum: regere familiam: gubernare
domũ: τ ſeipam irreprehenſibilẽ exhibere.
Beata vrſula domũ ſuam feliciter guberna
uit. Nam matrẽ ſponſi ſui. τ Eleuteriũ ſpon
ſum ſuũ: ſororẽ ſuam: τ Dariã matrẽ ſuam
ad fidem xp̃i cõuertit. Secũdo q̃tum ad
forenſes iuſticia. Job. xxix. Juſticia indut⁹
ſum. Job. vij. Nolite ƀm faciez iudicare: ſed
iuſtũ iudiciũ iudicate. Beata vrſula habuit
iuſticiã que dei ſunt deo reddendo. que ceſa
ris ceſari tribuẽdo. Ante eñi q̃ a domo pa
terna egrederet̃ ab oĩb⁹ temporalib⁹ ſe ex
pediuit vt xp̃o liberi⁹ vacaret atq; cõmilito
nes ſuos ſic peragere hortabatur. Tertio
quantũ ad rep̃henſionẽ τ cõſultationẽ. ani
m⁹ liber: vt nec timore: nec amore: nec odio:
nec munere a ỽitate diſcedat: nec veritatez
taceat. Iſidor⁹. Iniqui iudices errant in ve
ritate iuſticie: dum intendũt in equalitatem
ꝑſone. Beata vrſula fuit liberi animi in cõ
ſulendo pape cyriaco vt papatui renũciaret
quod τ fecit. Secut⁹ eſt autẽ ipm vincenti⁹
presbyter cardinalis. τ Jacob⁹ de britãnia
archiep̃s antiochen⁹. τ Maurici⁹ ep̃s leui
cane vrbis. τ Follari⁹ ep̃s lucenſis. τ Sulpi
tius ep̃s rauẽnenſis. τ Clemẽs ep̃s. τ mar
tulus ep̃s grecie: τ neptis ſua conſtantia. τ
alij plurimi. Quarto quantũ ad innocenti
am anim⁹ nulli delicto ſubiect⁹. Tulli⁹. Age
ne tua oratio tibi cõtraria ſit: q2 pondus eſt
pudoris grauiſſimi propria voce confundi.
Greg. Durũ eſt vt qui neſcit tenere mode
ramina vite ꝓprie: iudex fiat vite aliene. Be
ata vrſula habuit animũ innocentia predi
tum: q2 nõ ſe armauit armis carnalib⁹: ſed
ſp̃ualib⁹. Nam cũ ipa ꝑueniſſet cũ cõmilito
nibus ſuis ꝓſpere vſq; coloniã. inde ad vr
bem baſileam ibidẽ relictis nauib⁹ romam
pedeſtres venerunt ſanctoꝝ ap̃loꝝ limina
viſitature: vbi que nondũ renate erãt ĩ xp̃o
baptizate ſunt τc.

¶ Quinto iſte virgines in
trauerunt cum ſponſo ieſu xp̃o ad nuptias
laudatione: qua int̃ ꝑſecutiones τ aduerſa
laudauit dñs. Vñ Judic. v. dicit̃. Noua bel
la elegit de⁹. τ vere noua ꝓpter ꝑſonas bel
lantes. i. Cor. i. Infirma mũdi elegit de⁹ vt
confundat fortia. Eſt eñi q̃druplex gen⁹ no
ui belli. Primũ contra ſeipm. Math. xvi.
Si quis vult venire poſt me abneget ſemet
ipm τ tollat crucẽ ſuam τ ſequat̃ me. Iſtud
gen⁹ belli aſſumpſit beata vrſula cũ cõmili
tonibus ſuis: nõ ſolũ regnũ mundi τ omnẽ
ornatum ſeculi contẽnendo ꝓpter amorem
dñi ieſu xp̃i: ſed etiã ꝓpriã voluntatẽ ipſi de
dicando. Secundũ contra parẽtes τ ami
cos. Math. x. Non veni mittere pacẽ ſ; gla
dium. veni eñi ſeparare filium aduerſus pa
trem: τ filiam aduerſus matrẽ ſuam: τ nu
rum aduerſus ſocrũ ſuã τc. Et Hieroñ. Si
pater in liminẽ hoſtij iaceat: τ mater ſparſis
crinib⁹ vbera quib⁹ te lactauit oſtendat. ꝑ
calcatũ perge matrẽ: ꝑ calcatã perge matrẽ
τ opertis oculis ad crucẽ xp̃i euola. Opus
eñi pietatis eſt in hac re eſſe crudelẽ. hec ille
Beata vrſula τ cõmilitones ſui relictis pa
tribus: matrib⁹: fratrib⁹: amicis: ſecuta eſt ie
ſum xp̃m. Tertiũ gen⁹ eſt cõtra illatas in
iurias tacere. Joſue. vi. Non clamabis τ nõ
audiet̃ vox tua: neq; vllus tumult⁹. Greg.
Glorioſius ẽ iram tacẽdo fugere q̃ rñden
do ſuperare. Math. v. Ego aũt dico vobis
nõ reſiſtere malo: ſed ſi quis te ꝑcuſſerit in
vnã maxillã prebe ei τ alterã. Beata vrſula
dũ eſſet rome cũ cõmilitonib⁹ ſuis oẽm gra
tiam quaz in curia romana habuerãt ab eo
tempore quo cyriacus papatui renũciauit
amiſit. Naz cardinales reclamauerũt maxi
me: q2 ipſum delirare dicebant: eo q̃ relicta
pontificat⁹ gloria poſt quaſdaz mulierculas
fatuas ire vellet. vñ nomen eius de cathalo
go pontificum abraſerũt. Quartũ gen⁹ eſt
vulnera patienter tolerare. Math. x. Ecce
ego mitto vos ſicut oues in medio lupoꝝ.
Beata vrſula cuz cõmilitonib⁹ ſuis a roma
coloniã redijt. τ ipaz iam ab hunis ſiue vn
garis obſeſſam inuenerũt: quos barbari vi
dentes ſup eas cũ clamore nimio irruerũt:
τ quaſi lupi ſeuientes in oues totã illã mul
titudinẽ occiderũt. Beata vrſula p̃ncipem
hunoꝝ vicit τ confudit ſua manſuetudine
prudentia: patiẽtia: τ orõne: q2 vidẽs ei⁹ mi
ram pulchritudinẽ obſtupuit τ cõſolans eã
ſup necẽ virginũ ꝓmiſit ſibi q̃ eã in cõiugẽ
duceret. Illa ỽo deũ laudans iſtũ penitus
ſpreuit. Qui contẽptũ ſe videns directa ſagit
ta eam tranſfixit: ſicq; martyriũ cõſũmauit
Cordula aũt vna ex virginib⁹ cũ nocte latu
iſſet timore ꝑterrita in craſtinũ ſe vltro offe
rens martyrij coronã ſuſcepit. Et ſic patet
laudatio ieſu xp̃i in ſupplicio ſctãrũ ỽginũ.

¶ Sexto iſte virgines intra
uerunt cũ ſponſo ieſu xp̃o ad nuptias aſſo
ciatõne: q2 aſſociãt agnũ ſequẽdo ipm quo

cunctꝫ ierit. Apoc̄.vij. Hij ſunt q̄ venerūt de
tribulatōe magna ⁊ lauerunt ſtolas ſuas ⁊
dealbauerūt eas in ſanguine agni. idō ſunt
ante thronū dei ⁊ ſeruiūt ei die ac nocte in
templo eiꝰ ⁊c̄. vſqꝫ ab oculis eoꝝ. Intraue-
runt em̄ in pulchritudinē celeſtē quā concu-
pierunt. vbi eſt q̄druplex pulchritudo mira-
bilis. Prima eſt regis celeſtis. Eſa.xxxiij.
Regem in decore ſuo videbūt. Apoc̄.i. Fa
cies eiꝰ ſicut ſol lucet. Secūda eſt ciuiū be
atorum. Math.xiij. Fulgebūt iuſti ſicut ſol
in regno patris eoꝝ. Phil.iij. Reforma-
bit corpꝰ hūilitatis noſtre ⁊c̄. Tertia ē pa-
cifice ſocietatis. Eſa.xxxij. Sedebit populꝰ
meꝰ in pulchritudine pacis ⁊c̄. Quarta ē
ciuitas celeſtis. Numeri.xxiiij. ꝙ pulchra ta
bernacula tua iſrael ⁊c̄. pš ꝙ dilecta taber-
nacula tua ꝟtutū ⁊c̄. Ad quā hodie ꝑuenit
beata vrſula cū angeloꝝ ſocietate. iij. Reg.
x. Ingreſſa eſt regina ſaba in hierl'm cum
multo comitatu induta decore regio decora-
ta corona regia: cibū regis comedens: habi
tans in regali palacio ⁊ memor ſuoꝝ deuo-
torum. vt pꝫ in viſione cuiuſdā virginis ex
numero iſtarū q̄ deuotū ſuū religioſuꝫ dul-
citer cōſolata eſt hic ꝑ gr̄am ⁊c̄. Amen.

In feſto ſanctoꝝ apoſtolorum Symonis ⁊ Iude Sermo.lviij.

SEcundū propoſitū
vocati ſunt ſancti. Roma.viij.
⁊ in ep'la p̄ſentis ſolēnitat̄. Be
atus Aug̃.li.lxxxiij. q̄ſtionū dic̄ ſic. Ad mi-
ſericordiā ꝑtinet vocatio: ad iuſticiā ꝑtinet
beatitudo eoꝝ q̄ venerūt vocati: ⁊ ſuppliciū
eoꝝ q̄ venire noluer̄t. hec ille. Sup quo ver
bo talē moueo queſtionē. Utrū in ſanctoꝝ
Symonis ⁊ Thadei electione iuſticia fue-
rit cū miſicordie rōne. Ad iſtā queſtionem
reſpondent duo doctores noui teſtamenti.
Primꝰ eſt beatꝰ Aug̃.li.iij. contra pellagi
um.c.ij. dic̄ ſic. Sicut nulla eſt acceptio ꝑſo
narū qꝛ ſic aliꝰ honorat̄ vt aliꝰ debito modo
fraudet̄. Sic etiā cū ſm̄ ꝓpoſitū dei aliꝰ vo
catur aliꝰ nō vocat̄. Uocatio dicit̄ gratuitū
bonū cuiꝰ boni eſt vocatio ip̄a p̄ncipiū. Nō
vocato aūt redditur malū qꝛ rei ſunt oēs ex
eo ꝙ ꝑ vnū hoīem pctm̄ intrauit in mūduꝫ
hec ille. Secūdꝰ ē ſanctꝰ Tho.pte.i.q.xxi.
dicēs ſic. Nō pōt aliq̄d facere deꝰ ꝙ ſit non
cōdecēs bonitati ⁊ ſapientie ſue. ⁊ qꝛ q̄cq̄d
in rebus creatis facit ſm̄ ꝯuenientē ordinē
⁊ ꝓportionē facit in quo cōſiſtit rō iuſticie
ſic oportet in om̄i ope dei eſſe iuſticiā. Sicut
em̄ ordo cōgruus familie vel cuiuſcūqꝫ mul
titudinis gubernare: demōſtrat iuſticiam in
gubernāte. Ita ordo vniuerſi q̄ apparet tā
in rebꝰ naturalibꝰ ꝙ voluntarijs demōſtrat
iuſticiā dei. Un̄ Diony. dic̄. viij. c. de diuinis
noībꝰ. Oportet videre in h̊ eſſe verā dei iuſti
ciā ꝙ omībꝰ tribuit ꝓpria ſm̄ vniuſcuiuſqꝫ
exiſtentiū dignitatē: ⁊ vniuſcuiuſqꝫ naturaꝫ
in ꝓprio ſaluat ordine ⁊ ꝟtute. Ea aūt que
alicui nature debent̄ deꝰ ex abūdātia ſue bo
nitatis largiꝰ diſpēſat ꝙ exigat ꝓportio rei
Maiꝰ em̄ eſt ꝙ ſufficeret ad ꝯſeruandū or
dinē iuſticie ꝙ ꝙ diuina bonitas affert que
oēm ꝓportionē creature excedit: ⁊ ſic in q̄li-
bet ope dei apparet miſicordia. hec tho. Sci
endū ꝙ in q̄libꝫ ope dei ē iuſticia ⁊ mīa. Pri
mo in ope creatōis in q̊ apparet iuſticia: qꝛ
ꝓducēdo res de nō eſſe ad eē facit ꝙ ꝯuenit
ſue bonitati qd̄ ē iuſtū. apparet ēt mīa qꝛ eri
pit res a tanta miſeria vt ē nō eſſe ⁊ deducit
ad eē. ⁊ tāto maior ē mīa ꝙto dat nobiliꝰ eē
Secūdo in ope expulſionis. ſ. ꝓmoꝝ parē-
tū de ꝑadiſo in q̊ apparet iuſticia: qꝛ ſubtra-
xit ab eis deꝰ id qd̄ ſtatui integritat̄ cōpete
bat. ſ. locꝰ ꝑadiſi terreſtris ꝓpt̄ pctm̄ ipoꝝ.
Gen̄.iij. Emiſit eū deꝰ de ꝑadiſo voluptat̄
Apparet ēt mīa: qꝛ ſi hō poſt pctm̄ de ligno
vite comediſſet in miſeria huiꝰ vite diutiꝰ ꝑ-
ſtitiſſet. Tertio in ope redēptiōis in q̊ ap-
paret iuſticia: qꝛ deꝰ fecit qd̄ erat ꝯueniēs
ſue bonitati. ſcꝫ ſūme ſe cōicando creature
ꝑ vnionē ꝑſonalē. Apparet ēt mīa: qꝛ ꝑ hoc
abſtulit miſeriā nr̄am. Titū.iij. ſm̄ ſuā miſe
ricordiā ſaluos nos fecit. Quarto in ope
adimpletōis in q̊ apparet iuſticia qꝛ iudeis
attēdit qd̄ ꝓmiſit. Rom̄.xv. Dico em̄ ieſuꝫ
xp̄m miniſtrū fuiſſe circūciſiōis ad cōfirmā
das ꝓmiſſiones patrū. Apparet ēt mīa: qꝛ
ex ſuꝑabūdanti gr̄a ꝓmiſit. Quīto in ope
cōuerſiōis in q̊ apparet iuſticia qꝛ impleuit
ſcr̄ipturas ⁊ ꝓphetias de ꝯuerſiōe gētiū. Ap
paret ēt mīa: qꝛ ex mera liberalitate dei ꝯuer
ſe ſūt gētiles ad fidē xp̄i. Rom̄.xv. Gētes
aūt ſuꝑ mīa honorificare deū. Sexto ī ope
iuſtificatōis in q̊ apparet iuſticia dū culpas
relaxat ꝓpt̄ dilectionē. Apparet ēt mīa: qꝛ
dilectōnē miſicordit̄ infundit. ſic̄ de magda
lena legit̄ Luc̄.vij. Dimiſſa ſūt ei pctā m̄lta
qm̄ dilexit multū. Septīo in ope guberna-
tionis in q̊ apparet iuſticia. qꝛ deꝰ tēporalit̄
affligit iuſtū cū impijs. Apparet ēt mīa: qꝛ
ꝑ hmōi afflictōes aliq̄ leuia in eis purgat̄.

ꝛ ab affectu terrenoꝝ magꝭ in diuina erigū-
tur. ſm illō Greg. Mala q̄ nos in h̄ mūdo
p̄mūt ad deū ire cōpellūt. Octauo in ope
ſubtractiōis in q̊ apparet iuſticia: qꝛ de⁹ a iu-
ſtis ſubtrahit bona tēporalia q̄ nō ſūt ſimpli
citer hoīs bona. imo ſepi⁹ auertūt hoīem a
bn̄ faciēdo. Apparet ēt mīa: qꝛ bona ſpūa-
lia cedūt in ꝑfectū hoīs q̊ ad vitā etnā. No
no in ope punitiōis in q̊ apparet iuſticia: qꝛ
mali merent̄ penā etnā ī inferno. Apparet
etiā mīa nō quidē totalit̄ relaxās ſꝫ aliq̄liter
alleuiās dū punit citra cōdignū. Decio in
ope glorificatiōis in quo apparet iuſticia: qꝛ
de⁹ dat electis gloriā eternā ꝓ bonis opib⁹
Math. xx. Qd̄ iuſtū fuerit dabo vobis. Ap
paret etiā mīa: qꝛ cū de⁹ ſit excellētiſſim⁹ da
tor ꝓpt̄ ſupabundātiā ſue bonitatꝭ. oportet
ꝙ ſemꝑ ei⁹ datio in bonis ſupexcedat ꝓpor
tionē recipiētis. Vn̄ apl's ait. Nō ſunt cōdi
gne paſſiones hui⁹ tp̄is ad futurā gloriā q̄
reuelabit̄ in nobis. Beati apl'i ſymon ꝛ iu-
das hodierna die igne ſpūſſancti inflāmati
v̄bū dei feruētiſſime p̄dicauerūt. ſm qd̄ xp̄s
eis mādauerat dicēs. Eūtes docete oēs gē
tes. Math. vlti. quib⁹ etiā dixit illō Math.
ij. Filij emulatores eſtote legis: ꝛ date aīas
vr̄as ꝓ teſtamēto patrū ꝛ accipietꝭ glīaꝫ ma
gnā. Vn̄ fuerūt figurati ꝑ duas oliuas quo
ad ſplēdorē ſanctitatꝭ. Zach. iiij. Hij ſūt due
oliue. etiā ꝑ duos gladios q̊ ad feruorē pre-
dicatiōis. Luc. xxij. Ecce duo gladij hic. ꝛ ꝑ
duos calathos q̊ ad dulcorē glīe celeſtis. Je
rem. xxiiij. Ecce calathi duo pleni ficis poſi-
ti ante tēplū dn̄i. Quia v̄o ad iſta fuerūt ele
cti hij duo apl'i. ꝓpterea ſm ꝓpoſitū dei vo-
cati ſunt ſancti ꝛc̄.

Scd̄m ꝓpoſitū dei vocati ſunt ſancti per

- Sapientiam.
- Juſticiam.
- Modeſtiam.
- Obedientiam.
- Noticiam.
- Intelligentiam.
- Vigilantiam.
- Diligentiam.
- Audaciam.
- Solertiam.

Primo ſcd̄m propoſituꝫ

dei vocati ſunt ſancti hij duo apl'i ꝑ ſapien-
tiam. Bern̄. Inueniſti plane ſapiētiā ſi pri-
oris vite defleas peccata: ſi hui⁹ ſeculi deſide
ria paruipendas. ſi eternā beatitudinē toto
deſiderio concupiſcas. Inueniſti ſapientiā
ſi tibi horū ſingula ſapiūt ꝓut ſunt. hec ille.
Sapiētia q̄ttuor effect⁹ habet ſingulares.

Pri̊o a carnalitate eruit. Prouer. ij. Si in
teruenerit ſapiētia cor tuū ꝛ ſcia aīe tue pla
cuerit conſiliū cuſtodiet te vt eruaris a via
mala ꝛ ab hoīe q̄ peruerſa loquit̄ ꝛ a mulie
re ꝑuerſa vt ambules viam bonaꝫ ꝛ calles
iuſtoꝝ cuſtodias. Secūdo a vanitate ar-
guit. Prouer. i. Sapiētia foris p̄dicat dicēs
Vſquequo paruuli diligitis infantiā ꝛ ſtul-
ti ea q̄ ſibi ſunt noxia cupiēt ꝛ imprudētes
odibunt ſcientiā: cōuertimini ad correptio-
nem meā. En ꝓferā vobis ſpm̄ meū. Ter
tio in ſpūali edificio confirmat Math. vij.
Oīs q̄ audit v̄ba mea ꝛ facit ea aſſimila-
tur viro ſapienti q̄ edificat domū ſuā ſupra
petrā. ꝛ deſcēdit pluuia diabolice temptati
onis: ꝛ venerūt flumina temporalis tribula
tionis: ꝛ flauerūt venti cōtumelioſe locutio
nis: ꝛ irruerūt in domū illā ꝛ nō cecidit. fun
data eni erat ſuꝑ firmā petrā. Quarto ſin
gula ordinat. Sap. viij. Diſponit oīa ſuauit̄
ſcꝫ affectū per leticiā de reb⁹ diuinis. pſ. Si
gnatū eſt ſuꝑ nos lumen vult⁹ tui dn̄e dedi
ſti leticiā in corde meo. effectū ꝑ bonā ope-
rationē. Math. vij. A fructib⁹ eoꝝ cogno-
ſcetis eos. Auditū ꝑ v̄bi dei deuotōnē. Joh.
viij. Qui eſt ex deo verba dei audit. Affatuꝫ
ꝑ doctrine xp̄i predicationē. Math. xij. Bo
nus homo d̄ bono theſauro cordis ſui ꝓfert
bona. Symon ꝛ iudas hāc ſapiām q̄to fue
runt xp̄o viciniores tāto magis adepti ſūt
Sicut q̄to q̄s eſt ſoli ꝓpinquior tanto pl⁹ de
luce ꝑticipat. Iſti autē apl'i fuerūt germani
xp̄i. qꝛ anna mortuo ioachī accepit cleophā
fratrē ioſeph ꝛ genuit ex eo aliā filiā quā ſi-
milit̄ mariā vocauit. ꝛ alpheo poſt modū in
ꝯiugē ſociauit. Hec āt maria ex alpheo viro
ſuo quattuor filios genuit. ſcilicꝫ Jacobum
minorem. Joſeph iuſtū qui ꝛ Barſabas di
ctus eſt. Symonem ꝛ Judam qui ꝛ dictus
eſt Thadeus. quia xp̄o ſanctificati fuerunt
per gratiam.

Secundo ſcd̄m propoſitū

dei vocati ſunt ſancti hij duo apoſtoli per
iuſticiam. Bernardus ſuper cantica dicit ſic
Staturam dedit dominus homini rectam.
forſitan vt iſta rectitudo corporea exterio-
ris vilioris figmēti hoīem interiorē qui ad
imaginē dei fact⁹ eſt ſpūalis ſue rectitudinis
ſeruande āmoneret. Quid eni indecentius

ꝙ̄ curuū recto corpoꝛe gerere animū: hec il
le. Et Ouidiꝰ in metha. li. i. dicit ſic. Pronaqꝫ
cū ſpectent aīalia cetera terrā. Os homī ſub
lime dedit celūqꝫ videre iuſſit: ⁊ erectos ad
ſydera tollere vultꝰ. hec ille. Unde dn̄s ait
Math. vi. Niſi abundauerit iuſticia veſtra
pluſꝙ̄ ſcribarū ⁊ phariſeoꝝ non intrabitis
in regnū celoꝝ. Hec autē iuſticia eſt viuere
ſcḋm ſtatuta noue legis. Principalitas legis
noue eſt gr̄a ſpūſſancti: que manifeſtat q̄-
druplicit. Primo in fide ꝑ dilectionē ope-
rante. homo aūt ꝯſequit hanc gr̄am ꝑ dei fi
lium hoīem factū cuiꝰ humanitatē p̄mo re-
pleuit gr̄a: ⁊ exinde ad hoīem fuit deriuata.
Joh. i. Verbum caro factū eſt. deinde ſub-
ditur. plenū gr̄e ⁊ veritatis. Et infra de ple-
nitudine eius nos oēs accepimꝰ gr̄am ꝓ
gr̄a. deinde addit gr̄a ⁊ v̓itas ꝑ ieſum xp̄z
facta eſt. ꝑ hanc aūt gr̄am caro ſpiritui ſub-
ditur. Secūdo in ſacramētis ꝑ que in gr̄am
introducimur. ⁊ hoc ip̄e dn̄s inſtituit per ſe
ip̄m ſ. baptiſmū: euchariſtiam: ordinē mini
ſtroꝝ noue legis: inſtituēdo apl'os. ⁊. lxxij.
diſcipulos: ⁊ pn̄iam: ⁊ matrimoniū indiuiſi
bile: cōfirmationē etiā ꝓmiſit ꝑ ſpūſſancti
miſſionē. ex eiꝰ etiā inſtitutōe apl'i leguntur
oleo infirmos vngendo ſanaſſe. vt habetur
Mar. vi. Que ſunt noue legis ſacramenta.

Tertio in confeſſione fidei: que habꝫ neceſ
ſariam cōuenientiā ad interiorē gr̄am que
in fide ꝑ dilectionē operāte cōſiſtit. Math.
x. Qui confitebit me coram homībꝰ: cōfite-
bor ⁊ ego eū corā patre meo. ⁊ qui neg. me
corā homībꝰ neg. ⁊ ego eū corā patre meo.

Quarto in obſeruātia legis xp̄i. Math. x.
Nolite poſſidere aurū neqꝫ argentū ⁊c. Hec
eñ precepta dn̄s dedit apl'is tanꝙ̄ moralia
inſtituta. ⁊ poſſunt intelligi duplicit. Uno
modo ſcḋm Aug. li. de conſenſu euāgeliſtarū
vt nō ſint p̄cepta ſed ꝯceſſiones. Conceſſit
eñ eis vt poſſent ꝑgere ad officiū p̄dicatio
nis ſine pera ⁊ baculo: ⁊ alijs hmōi tāꝙ̄ ha
bentes ꝑtātem neceſſaria vite accipiēdi ab
illis quibꝰ p̄dicabāt. Un̄ ſubdit. Dignus ē
eñ operariꝰ cibo ſuo. nō autē peccat ſi ſuper
erogat q̄ ſua portat: ex quibꝰ viuat in p̄dica
tionis officio nō accipiēs ſumptū ab his q̄-
bus euāgelium predicat ſicut paulus fecit.

Alio modo p̄nt intelligi ſcḋm alioꝝ expoſi-
tionē ſanctoꝝ. vt ſint quedā ſtatuta tempo
ralia apl'is data ꝓ illo tp̄e quo mittebantur
ad p̄dicandū in iudea ante xp̄i paſſionem.
Indigebant eñ diſcipuli q̄ſi adhuc paruuli
ſub cura xp̄i exiſtentes accipere aliqua inſti
tuta ſpecialia a xp̄o: ſicut ⁊ quilibet ſubditi
a ſuis p̄latis ⁊ p̄cipue q̄ꝛ erāt paulatim in-
ſtruendi ⁊ exercitandi vt tempoꝛaliū ſollici-
tudinē abdicarēt: ꝑ q̄ð reddebantur idonei
ad hoc ꝙ̄ euangeliū per vniuerſum oꝛbem
p̄dicarent. In his quattuoꝛ vocati fuerunt
hij duo apoſtoli.

Tertio ſcḋm propoſitum dei vocati ſunt ſancti hij duo apl'i per mode
ſtiam. Col. iij. Induite vos ſicut electi dei:
⁊ ſancti ⁊ dilecti: viſcera miſericoꝛdie: beni-
gnitatē: humilitatē: ⁊ modeſtiā. Modeſtia
eñ verſatur circa oīa q̄ relinquunt moderā
da. ⁊ hec ſunt q̄ttuoꝛ. Primū eſt morꝰ ani
mi ad aliquā excellentiam quē moderat hu
militas. Secūdū eſt deſideriū eoꝝ que ꝑ
tinent ad cognitionē. ⁊ hoc moderat ſtudi-
oſitas que opponit curioſitati. Tertiū eſt
honeſtas in his que ꝑtinent ad coꝛpoꝛales
morꝰ ⁊ actiones vt ſcꝫ decent ⁊ honeſte fi-
ant. Quartū eſt q̄ð pertinet ad exterioꝛes
apparatū: puta in veſtibꝰ ⁊ alijs hmōi. Lex
aūt euāgelica oꝛdinat hoīem ad modeſtiā
ſcꝫ ne op̄a v̓tutis faciat ꝓpter inanē gl'iam.
Unde ꝓponit tria ad que oīa alia reducun-
tur. Nam oīa q̄ aliq̄s facit ad refrenandum
ſeip̄m ſuis cōcupiſcentijs reducunt ad ieiu
nium. Quecunqꝫ v̓o fiunt ꝓpt̄ p̄ximi dile-
ctionē reducunt ad elemoſynā. Quecunqꝫ
vero ꝓpt̄ dei cultū fiunt reducunt ad oꝛatio
nem. In his aūt maxime ſeruāda eſt mode
ſtia: q̄ꝛ ꝑ hoc hoīes ſolent maxime gloꝛiam
venari. ⁊ hoc ꝑ ypocriſim. Ideo lex euange
lica in his valde deteſtat ypocriſim. vt patꝫ
Math. v. que vt bene cognoſcat. Sciēdū
ꝙ̄ vigintiquinqꝫ ſunt genera ypocritarum.

Primi dicunt Gabaculi q̄ gemēdo ⁊ ſuſ-
pirando ꝑtutiūt pectꝰ ſuū vt videant ab ho
minibꝰ qui dū hec agūt in coꝛde ſuo truffan
tur. Math. xxiij. Oīa ſua op̄a faciunt vt
videantur ab homībꝰ. Secūdi dicunt me-
gaſancti q̄ frequenter oſculantur imagines
ſanctoꝝ quaſi videant eas velle comedere.
Luc. xi. Ve vobis ypocrite q̄ edificatis mo
numēta ꝓphetarū. Tertij dicunt Grata-
cieli q̄ ſe deuotos volētes oſtēdere qn̄ audiūt
aliq̄d de deo manꝰ q̄ſi gaudēdo erigūt ad ce
lum adeo vt videant deū de celo velle rapere
Math. xxiij. Ve vobis ypocrite q̄ comeditis
do. vi. oꝛones longas oꝛones ⁊c. Quarti
dicunt Boccaſuta: qui volētes videri taci-

turni ad ſibi dicta nō rn̄dent ſed labijs ꝓtē-
ſis ſpatulas ꝯtrahūt ⁊ geſtu loquunt̃. Luc.
xi. Ve vobis ypocrite q̄ tuliſtis clauem ſcīe
⁊ ipi nō introiſtis. Quīti dicunt̃ Capitoꝛ
ti qui totū ſtudiū ponūt vt poꝛtent collū toꝛ
tum ⁊ caput ꝓcliuū vt appareāt homībꝰ hu
miles. Math. xxiij. Ve vobis ypocrite qui
circuitis mare ⁊ aridā vt fa. u ꝓſelitū. Se-
xti dicunt̃ Capuceti q̄ vtunt̃ capuceis ꝓten
ſis vſqꝫ ad medietatē naſi: vt fingāt ſe moꝛ
tuos mūdo ⁊ nihil mūdi velle videre cū tn̄
oīa aſpiciāt. Math. xxiij. Ve vobis ypocri-
te q̄ mūdatis qđ de foꝛis eſt: intꝰ autē pleni
eſtis rapi. ⁊ in. Septimi dicunt̃ Laudate
qui ad oīa opa ſua vel audita vt videantur
in coꝛde gerere deū: dicunt. laudet̃ deꝰ: cuꝫ
tamē coꝛde blaſphemāt: ſicut fecit ille q̄ fra-
cto flaſcone ⁊ effuſo vino dixit. ſit laus xp̄o
ſed nō de iſto. Math. xv. Ypocrite bene pro
phetauit de vobis Eſa. dicēs. Populus hic
labijs me honoꝛat: coꝛ aūt eoꝝ lōge ē a me.
Octaui dicunt̃ Spiritelli qui nolūt niſi de
ſpū loqui. ⁊ cū quodā ſtupoꝛe ⁊ admiratōe
vt magni ſpūales videantur. Math. xxiij.
Ve vobis ypocrite duces ceci q̄ dicitis, qui
cunqꝫ iurauerit ꝑ tēplū nihil eſt, q̄ aūt iura.
in au. tem. de ⁊c̄. Noni dicunt̃ mēgaterra
qui incuruant̃ ad terrā illā deoſculādo ſepiꝰ
ſicut quidaꝫ faciūt in eccleſijs. vt magni hu-
miles videant̃. Math. xxiij. Ve vobis ypo
crite q̄ eſtis vt monumēta q̄ non apparēt. ⁊
ho. amb. ſup̄ neſciunt. Decimi dicunt̃ Ju-
bilate: q̄ in cōuiuijs poſtq̄ impleti ſunt iubi
lant ⁊ cantāt quaſdā cantilenas vulgares
q̄ prius vētre vacuo nullas laudes dicebāt
Luc. xi. Ve vobis ypocrite qui diligitis pri
mos recubitꝰ in cenis ⁊c̄. Undecimi dicū-
tur Balla in xp̄o: q̄ tales laudes cantando
vel eas audiendo: vel in p̄dicationibꝰ quaſi
iubilando ſaltant: ⁊ ſepe ſedendo ad terraꝫ
conant̃ ꝓut pn̄t choꝛiſare vt magna de deo
ſentire videant̃. Eccli. i. Ne fueris ypocrita
in conſpectu hoīm qm̄ acceſſiſti maligne ad
deū: ⁊ coꝛ tuū plenuꝫ eſt dolo ⁊ fallacia ⁊c̄.
Duodecimi dicunt̃ Pouerelli: q̄ maximā
paupͭtatē p̄tendūt in veſtitu: cū tn̄ nullā in-
digentiā patiant̃: oīa vident̃ cōtemnere vt
oīa habeāt. alios hoꝛtant̃ ad cōtēptū rerū
vt eis diſpenſent̃. Job. viij. Spes ypocrite
peribit: qꝛ ſicut tela aranearū fiducia eiꝰ. Nā
ſicut aranea ſeip̄am euiſcerat vt faciat telā
qua capiat muſcas. ſic iſti m̄ta frigoꝛa ſuſti
nent ſua paupͭtate q̄ eſt velut tela ad acqui

rendas diuitias. Tredecimi dicunt̃ mel in
bocca: q̄ vt angeli videant̃ ⁊ dicant̃ vtunt̃
verbis dulcibꝰ ⁊ manſuetis: ⁊ tn̄ ſeruant ve
nenū in coꝛde. Job. xx. Cū enī dulce fuerit ī
oꝛe ypocrite malū abſcōdet illud ſub lingua
ſua. parcet illi ⁊ nō derelinquet illud: ⁊ cela-
bit in gutture ſuo. panis eiꝰ in vtero illiꝰ ⁊c̄.
Quartidecimi dicunt̃ ſanctarelli: q̄ ma-
gnā abſtinentiā oſtendūt coꝛā alijs vt ieiu-
nantes ⁊ ſcti appareāt: cū tn̄ deuoꝛēt paupe
rem in abſcōdito: puta capones ⁊ alia ciba
ria delectabilia. Math. vi. Non eritis ſicut
ypocrite triſtes ⁊c̄. Quintidecimi dicunt̃
obedientes: q̄ ex obediētia oīa faciūt: oſcu-
lantur ſe mutuo ex obediētia: ⁊ alia turpiſſi
ma faciūt q̄ cauſa honeſtat̄ omitto, vt patꝫ
de ſocietate barilotti bononie q̄ oīa habe
bat cōia: vxoꝛes: filias: diuitias. Apocal. ij.
Odiſti facta nicholoitarū q̄ ego odi hoc ha
bes bonū ⁊c̄. Sextidecimi dicūt aīe ſimpli
ces: q̄ aſſerūt hoīem venire poſſe ad ſtatum
innocētie in quo fuit adā. ⁊ ꝑ ſimplicitatē il
lam oīa eis licent nec aliq̄d imputat̃ eis ad
pctm̄. allegātes illud Math. x. Eſtote ſim-
plices ſicut colūbe. Vn̄. i. Thimo. iiij. Jn di
ebus nouiſſimis diſcedēt quidā a fide attē-
dētes ſpiritibꝰ erroꝛis ⁊ doctrinis demonio
rum in ypocriſi loquētiū mēdaciū ⁊c̄. De
cimiſeptimi dicunt̃ ſarabayte. de quibꝰ dic̄
beatꝰ bn̄dictꝰ in p̄ncipio regule: q̄ ſunt genꝰ
deterrimū q̄ nulla regula approbati expergē
tia magiſtri adhuc operibꝰ ſeculo ſeruātes
fidē. mentiri ſe deo ꝑ tonſurā noſcunt̃ q̄ bini
aut certe ſinguli ſine paſtoꝛe nō dominicis
ſed ſuis incluſi ouilibꝰ ꝓ lege eis eſt deſide-
rioꝛū voluptas: cū quicquid putauerint vel
elegerint hoc dicunt ſanctū. ⁊ qđ noluerint
hoc dicunt nō licere. hec ille. Decimioctaui
dicunt̃ girouagi. de quibꝰ dic̄ beatꝰ benedi-
ctus vbi ſupra. q̄ totā vitaꝫ ſuā ꝑ diuerſas
ꝓuincias aut terras q̄ternis diebꝰ ꝑ diuer-
ſoꝛum cellas hoſpitant̃ ſemꝑ vagi ⁊ nunq̄
ſtabiles ꝓprijs voluptatibꝰ ⁊ gule ſeruien-
tes illecebris. de quoꝝ miſerrima cōuerſati-
one meliꝰ eſt ſilere q̄ loq̄. hec ille. Decimi
noni dicunt̃ bighardi. de quibꝰ dicit̃ extra
in clemē. de hereti. ca. ad noſtrū. qui tenēt q̄
homo in vita p̄ſenti ad tantā perfectioneꝫ
poteſt venire q̄ fiet om̄ino impeccabilis: ⁊
tunc licebit ei quicq̄d voluerit ⁊c̄. Vigeſi-
mi dicunt̃ angelici: qui fingunt ſe amare ce
leſtia: ⁊ ſimulant magno zelo conuerſioneꝫ
peccantiū. Math. xxiij. Ve vobis ypocrite

qui decimatis mentam ⁊ anetum ⁊ ciminū
⁊ reliquiſtis que grauiora ſunt legis iudici
um ⁊ miſericordiā ⁊ fidē ⁊c. Uigeſimipmi
dicunt apoſtolici: q̄ fingunt ſe vitā apoſtoli-
cam ſeruare tanq̄ oues incedentes oīa mi
nora pctā ceterorum aggrauātes q̄ſi vite alio-
rum ſint correptores. Math. xxiij. Ypocrite
duces ceci colantes culicē: camelū autē glu-
tientes ⁊c. Uigeſimiſecūdi dicunt timoro
ſi: q̄ fingūt ſe timere deū in oīni facto: cū po
tius timeāt mundum. Eccli. xxxiij. Contriti
ſunt in ſyon pctōres poſſedit tremor ypocri
tas. Uigeſimitertij dicunt iuſti: q̄ fingunt
exteri⁹ ſe ſeruare legē dei ⁊ conſilia ieſu xp̄i
in euāgelio. Math. xxiij. Ue vobis ypocri-
te q̄ ſimiles eſtis ſepulchris dealbatis que a
foris apparēt hoīb⁹ ſpecioſa: īnt⁹ vō plena
ſunt oſſib⁹ mortuorum ⁊ oīni ſpurcitia. Sic ⁊
vos a foris quidē apparetis hoīb⁹ iuſti: in-
tus aūt pleni eſtis ypocriſi ⁊ iniq̄tate. Ui
geſimiq̄rti dicūt penitētes: q̄ fingūt ſe page
re publicas penitētias ꝓpt magna pctā eo-
rum: cum tū faciāt ꝓpt lucrū tp̄ale. Job. xv.
Cōgregatio ypocrite ſterilis. Uigeſimiq̄n
ti dicunt cōſcietiati q̄ oīne leue pctm̄ aggra
uant: ⁊ oēs arguere volūt de omni minimo.
Math. vij. Ypocrita eijce pmū trabē de ocu
lo tuo ⁊ tūc videbis. e. f. ⁊c. Beati apl'i Sy-
mo ⁊ Thade⁹ magnā modeſtiā habuerunt
ꝑ cōuerſatiōis honeſtatē. Math. v. Sic lu-
ceat lux veſtra coram homib⁹ vt videāt opa
veſtra bona ⁊ glorificēt patrē veſtrū qui in
celis eſt. Uñ legit in eccleſiaſtica hyſtoria.
Q[uod] cū Judas ad Abagarū regē veniſſet vi
dit rex in vultu ei⁹ quendā mirū ⁊ diuinum
ſplendorē. Jlle enī ſplendor ſignificabat ei⁹
opera luminoſa.

Quarto ſcd̄m propoſitū
dei vocati ſunt ſcti ꝑ obediētiā. Bern. in q̄-
dam ſmōe dic ſic. Perfec⁹ obediēs moras
neſcit nec mādatū ꝓcraſtinat: parat aures
auditui oculos viſui: linguā voci. man⁹ ope-
ri. pedes itineri. ⁊ ſic totū ſe colligit vt ex to
to mādatū adipleat imperātis. hec ille. Jn
lege euāgelica dn̄s dedit ꝯ filiū obediētie q̄n
dixit: ſequat me quē ſeq̄mur: nō ſolū imitā-
do opa ſ; etiā obediēdo mādat̄ ipi⁹. ſm illō
Joh. x. Oues mee vocē meā audiūt ⁊ ſequū
tur me. Symon aūt interpretat obediēs ⁊
ipe fuit ver⁹ obediēs in executōe mādatorum
Jn cui⁹ ſignum oēs creature ſibi ⁊ Thadeo
obediebāt. Pmo demones q̄s de corporib⁹
obſeſſis eijciebant. Secundo hoīes quorum
corpa curabāt ⁊ aīas a pctīs ⁊ erroib⁹ pur
gabant. Tertio ꝓuincie ⁊ ciuitates. Nā iu
das pmo in meſopotamia ⁊ ponto ꝑdica-
uit. Symon vō in egypto in quib⁹ multos
ppl'os ad obediētiā ⁊ fidē xp̄i cōuerterunt.
Quarto elemēta. Nam mare ſeptuaginta
mortuos reddidit q̄s Symon reſuſcitauit.
Aer cū eſſet ſeren⁹ in eorum morte in tēpeſta-
tē magnā ꝯuerſus fuit. Jgnis celeſtis ponti
fices ydolorum combuſſit ⁊c.

Quinto ſcd̄m propoſitū
dei vocati ſunt ſcti hij duo apl'i per noticiā.
Math. x. Cū aūt tradēt vos nolite cogita-
re quō aut q̄d loq̄mini. dabit enī vobis in il
la hora q̄d loq̄mini. Nō enī vos eſtis q̄ loq̄
mini. ſed ſpūs patris vr̄i q̄ loquit in vobis.
Btī apl'ij ſymon ⁊ thade⁹ clarā noticiā oīū
habuerūt ſpūſſctō ſuggerēte in die pēthecoſ-
tes q̄n in igneis liguis ſup eos venit. Uñ
ambo in ꝑfidē venerūt. ⁊ cū Uaradach dux
regis babylonie ſcz Xerſis eos īterogaſſet
de gn̄e: cōditōe: ⁊ cauſa aduēt⁹. rn̄derūt. Si
gen⁹ q̄ris hebrei ſum⁹. ſi ꝯditionē ſerui ieſu
xp̄i. ſi cauſam: ſalute vr̄e cauſa huc venim⁹ ⁊c.

Sexto ſcd̄m propoſitū dei
vocati ſunt ſcti hij duo apl'i ꝑ intelligentiā.
Nā precognoſcentes demonū maliciā atq̄
aſtutiā qua totū mūdū ꝑ idolatriā ſibi ſub-
iugauerant mira ſapiētia vſi ſunt. ſicut d̄r. i.
Macha. ij. Symon frater veſter ſcio q̄ vir
cōſilij eſt ipm̄ audite ſemp: ⁊ ipe erit vobis
pater. ⁊ iudas fortis virib⁹ a iuuentute ſua
ſit vobis pnceps militie: ⁊ ipe aget bellū po
puli. Fuerūt enī magne ſapiētie in cōuincē-
dis demonib⁹ q̄ hoīes impugnabāt q̄tuor
modis. Pmo ꝑ fraudulentiā dando falſa
reſpōſa. Sed apl'i hāc maliciā detegebant
modo ne ꝑ ſimulacra loquant ꝓhibēdo mo
do vt reſpōſa dent permittēdo. Ezech. xiij.
Uidēt vana ⁊ diuināt mēdaciū dicētes: ait
dn̄s de⁹. cū dn̄s nō miſerit eos. Secūdo per
violentiā trahēdo ad diuerſa ſupplicia. Sz
apl'i hanc violentiā refrenabāt. Uñ dux tā-
tam potētiā in eis vidēs ait. dijs noſtris po
tentiores vos video. Tertio ꝑ preſtigia ꝑ
q̄ ludificabāt hoīm ſenſus ⁊ corda. Sz apl'i
hec preſtigia deſtruebāt. Uñ cū magi q̄buſ
dam aduocatis abſtuliſſent loquelā greſſum
⁊ viſum apl'i ſignū crucis in eorum frontibus
fecerunt ⁊ magi talia vlterius facere nō pre

ſumpſerunt. Quarto ꝑ ſimulachra fingẽtes in eis eſſe diuina numina, ſed apl'i hec ſimulacra frangi faciebãt. Vñ ad eoꝝ ꝓceptum duo ethyopes nudi ⁊ nigri de ſimulacris exeũtes ea penitꝰ ꝯfregerũt. ⁊ ſic pȝ ⁊c.

¶ Septimo ſcd'm propoſitũ dei vocati ſunt ſcti hij duo apl'i ꝑ vigilantiã q̃ apparuit circa q̃ttuor. Prio in ꝯfuſione ſcȝ magoꝝ ⁊ pontificũ ydoloꝝ quos cõfuderunt in ꝓpheratiõe exitꝰ belli q̃ erat pacis in craſtinũ. Secũdo in ꝑſeruatiõe: q2 cum dux pontifices idoloꝝ vellet incẽdere. apl'i ꝓhibuerũt dicẽtes. Nos miſſi ſumꝰ nõ viuẽtes occidere ſꝫ mortuos viuificare. Tertio in electõne: q2 cũ angelꝰ dixiſſet eis. Vnum ex duobꝰ eligite aut hoꝝ repentinũ interitũ aut veſtrũ martyriũ. rñderũt. Oranda ẽ dei miſericordia vt ⁊ iſtos conuertat ⁊ nos ad martyrij palmã ꝑducat. Quarto in vltõe q2 cum magi ſerpẽtes venire feciſſent: apl'i eos ĩ magos ꝯuerterũt: q̃ eoꝝ carnes lacerabant ⁊ venena diffundebãt. Magnũ q̃dē dolorẽ ſenſerũt in carnis laceratiõe. maiorẽ in veneni reuocatõe. maximũ in ſua cõfuſione. Vnde recedere coacti ſunt ⁊c.

¶ Octauo ſcd'm propoſitũ dei vocati ſunt ſcti hij duo apl'i ꝑ diligẽtiã quã oñderũt in quattuor. Prio ſubueniẽdo in corꝑe ⁊ aïa ſanitatẽ integrã cõferẽdo ſicut pȝ in abagaro rege edeſſe: cui iudas ſanitatẽ corporis ⁊ aïe impetrauit. Secũdo ſubueniendo in rebꝰ ⁊ in ꝑſonis bella cõpeſcendo. ſicut pȝ in duce babylonie cõtra indos ꝑgente q̃s ſuis orõnibꝰ pacificarũt. vt pȝ etiã in ciuitate edilla vbi epl'a ſaluatoris legit: ⁊ hoſtes aut cõfugiũt aut componũt. Tertio ſubueniẽdo ⁊ in innocẽtia ipaȝ cõſeruãdo. ſic pȝ in q̃dã dyacone ſctõ de q̃dã muliere impregnata infamato: quẽ apl'i miraculoſe ab infamia defenderũt. Quarto ſubueniẽdo in tribulatõe magna morbos ⁊ peſtilẽtias auferẽdo. pȝ q2 cũ due tigrides per terrã diſcurrerẽt ⁊ oẽs occiderent: apl'i eas mãſuetiſſimas reddiderũt. Et ſic pȝ ⁊c.

¶ Nono ſcd'm propoſitũ dei vocati ſunt ſcti hij duo apl'i per audaciaȝ .i. Mach. ij. Filij emulatores eſtote legis ⁊ date aïas vr̃as ꝓ teſtamẽto patruȝ ⁊ accipietis gl'iam magnã. Vnde apl'i potiꝰ voluerũt mortem ſuſtinere q̃ꝫ fideȝ deſerere. ſeruãtes illud Math. x. Nolite timere eos q̃ occidũt corpꝰ aïam aũt nõ pñt occidere. Nã pontifices tẽpli in apoſtolos irruerunt: ⁊ eos ꝓtinꝰ trucidauerunt ⁊c.

¶ Decimo ſcd'm propoſitũ dei vocati ſunt ſancti hij duo apl'i ꝑ ſolertiã Nam rex corpa apl'oꝝ ad vrbẽ ſuã trãſtulit ⁊ in eoꝝ honorẽ eccl'iaȝ mire magnitudinis fabricauit ⁊c. Amen.

In feſto omniũ ſanctoꝝ Sermo. lix.

Ipſorum eſt regnum celoꝝ. Math. v. ⁊ in euãgelio hodierne ſolẽnitatis. Beatꝰ Aug. in epl'a ad dioſcoꝝ dic̃ ſic. Tãta ẽ vis aïe tam potẽtẽ fecit deꝰ aïam: vt de eiꝰ pleniſſima beatitudine q̃ in fine tẽpoꝝ ſanctis ꝓmittit. redundat in inferioꝝ naturã q̃ eſt corpꝰ: non btitudo q̃ intelligentis ⁊ fruentis eſt ꝓpria. ſꝫ plenitudo ſanitatis q̃ incorruptõnis ẽ vigor. hec ille. Sup q̃ talẽ moueo q̃ſtionẽ. Vtrum aïe ſctõꝝ a corꝑibꝰ exute iam ꝑſentialit̃ videant in regno celoꝝ diuinã eſſentiã facialit̃ Ad iſtã q̃ſtionẽ rñdent q̃ttuor doctores noui teſtamẽti. Primꝰ eſt beatꝰ Greg. li. iiij. dialo. dicẽs ſic. Noſſe velim ſi nũc ante reſtitutionẽ corpoꝝ in celo valeãt recipi aïe ſanctoꝝ. Hoc neq3 de oïbꝰ iuſtis poſſumꝰ aſſerere: neq3 de oïbꝰ ſtatim negare. Nã ſunt quorundã iuſtoꝝ aïe q̃ a celeſti regno q̃buſdaȝ mãſionibꝰ adhuc differunt̃. In q̃ dilationis dãno. q̃d aliud innuit̃ niſi q̃ de ꝑfecta iuſticia aliq̃d minꝰ habuerũt. Et tñ luce ꝯſtat clarius: q2 ꝑfectoꝝ iuſtoꝝ aïe mox vt huiꝰ carnis clauſtra exeũt: in celeſtibꝰ ſedibꝰ recipiũtur. q̃d ⁊ ipa veritas ꝑ ſe atteſtat̃ dicẽs. Vbicũq3 fuerit corpꝰ illic congregabunt̃ ⁊ aq̃le. Si igit̃ aïe iuſtorũ ſunt in celo. q̃d eſt q̃d in die iudicij ꝓ iuſticie ſue retributõe recipiẽt? Hoc eis nimiruȝ creſcit in iudicio: q̃ nunc animarũ ſola: poſtmoduȝ vero ⁊ corporum beatitudine perfruuntur. Vnde in ipa carne gaudeant in qua dolores pro dño cruciatuſq3 ꝑtulerunt. Pro hac quippe geminata gloria eoꝝ ſcriptũ eſt. In terra ſua duplicia poſſidebũt. Hinc etiã de ſanctoꝝ animabus ante reſurrectõis diẽ ſcptũ ẽ. Date ſunt illis ſingule ſtole albe ⁊ dictũ eſt illis vt requieſcerẽt tempus adhuc modicum: donec impleatur numerus conſeruorum ⁊ fratrũ eorum. Qui itaq3 nunc ſingulas acceperũt: binas in iudicio ſtolas habituri ſũt: q2 modo

animarũ tantũmodo. tũc autẽ aĩarũ ſimul
ꝛ corpoꝝ glĩa letabunt. Fit in electis quid-
dam mirabile: qꝛ nõ ſolũ eos agnoſcunt q̊s
in hoc mũdo nouerãt: ſed velut viſos ac co-
gnitos recognoſcũt beatos quos nunꝙ vi-
derant. Naꝫ cũ antiquos patres in illa eter
na hereditate viderint eis incogniti ꝑ viſio
nem nõ erant: quos in ope ſemꝑ nouerunt
Quia eñ illic hoĩes cõi claritate deũ cõſpi-
ciunt. q̃d eſt q̃ð ibi nõ ſciant vbi ſcientẽ oĩa
ſciunt: hec ille. Secũdus eſt beatꝰ Hiero.
in ſermone de aſſumptõne beate ṽginis. di
cens ſic. Perſeuerate in orõnibꝰ vnanimit
viuentes: quouſqꝫ intrare poſſitis gaudia
eterne vite: quo beata ṽgo felicit introiuit.
alternantibꝰ hymnidicis angeloꝝ choris:
infra paſcua eterne viriditatis. vbi vna dul
ciſſima ſocietas oĩm ſupnoꝝ ciuiũ: vbi ſolẽ
nitas angeloꝝ: vbi poſt labores ꝛ erumnas
ſeculi huiꝰ felix ꝛ ſuauis ẽ refectio animarũ
hec ille. Tertiꝰ eſt beatꝰ Ambro. in quodã
ſermone dicẽs ſic. Uidens nos vel de eter-
ni tremore iudicij: vel de futura beatitudine
cogitãtes illam euangelicã poſſit aſſumere
xp̄i vocẽ. pat rogo vt vbi ego ſum: ꝛ illi ſint
mecũ. ꝛ nos quãdoqꝫ ex hoc ſeculo migra-
turos: patronꝰ noſter in ſedẽ ꝛ in ſinũ ſuum
velut abraham ꝑculiares recipiat. ꝛ in illo
die incolumes oues ſuas lexꝰ paſtor agno-
ſcat. hec ille. Quartꝰ eſt beatꝰ Aug. li. ſup-
putationum: dicẽs ſic. Sit ip̄e rex regũ ĩ me
dio tui: vt pueri eiꝰ in circuitu eiꝰ hymnidici
angeloꝝ chori. Ibi ſocietas ſupnoꝝ ciuium
ibi dulcis ſolẽnitas oĩm ab hac triſti pegri-
natione ad tua gaudia redeuntiũ. Ibi pphe
tarũ puidus chorus. ibi iudex aploꝝ nume
rus. ibi innumerabiliũ martyrũ victor exer
citus. ibi ſanctoꝝ cõfeſſoꝝ ſacer cõuentus.
ibi veri ꝛ perfecti monachi. ibi ſancte mulie
res q̃ voluptates ſeculi ꝛ ſexũ infirmitatꝫ cõ
tempſerũt. ibi pueri ꝛ puelle q̃ annos ſuos
moribꝰ exceſſerũt. ibi ſunt oues ꝛ agni qui
iam huiꝰ voluptat laqueos euaſerunt. Exul
tent oĩes in ꝓprijs manſionibꝰ. diſpar eſt
gloria ſinguloꝝ. ſꝫ cõis eſt leticia oĩm plena
ꝛ ꝑfecta. Ibi regnat charitas: qꝛ deꝰ eſt ibi
oĩa in oĩbꝰ: quẽ ſine fine vidẽt: ꝛ ſemꝑ vidẽ
do in eiꝰ amore ardẽt: amãt ꝛ laudant. oĩe
opꝰ eoꝝ laus ſine defectõne ſine labore. Fe
lix ego ꝛ vere felix imꝑpetuũ: ſi poſt iter hu-
ius corpuſculi audire meruero illa cãtica ce
leſtis melodie: que cantant ad laudẽ regis
etni. ab illis ſupne patrie ciuibꝰ beatoruꝫqꝫ
ſpirituũ agminibꝰ. Fortunatꝰ ego ꝛ nimirũ
beatꝰ: ſi meruero illa cantare ꝛ aſſiſtere regi
meo: deo meo: duci meo: ꝛ cernere ip̄m ĩ glo
ria ſua: ſicut ip̄e polliceri dignatꝰ eſt dicens
Pater volo vt quos dediſti mihi ſint mecũ.
vt videãt claritatẽ meã quã habui apud te
ante cõſtitutionẽ mũdi. Et alibi. Qui mihi
miniſtrat me ſequat. ꝛ vbi ego ſuꝫ: illic ꝛ mi
niſter meꝰ erit. Et iterũ. Qui diligit me dili-
getur a patre meo: ꝛ ego diligã eũ: ꝛ ego ma-
nifeſtabo ei meip̄m. hec ille. Sciendũ ꝙ
duplex eſt iudiciũ. Unũ gñale ꝛ finale q̃ð
fiet ſimul de oĩbꝰ hoĩbꝰ ſcḋm totũ hoĩem q̃tũ
ad aĩam ꝛ corpꝰ publice corã toto mũdo. ꝛ
hoc erit poſt reſurrectionẽ ſolũ. De iſto iudi-
cio dicit Eſa. iij. Dñs ad iudiciũ veniet cuꝫ
ſenatoribꝰ ppl̄i ſui. Dañ. xij. Ueniet tempꝰ
q̃le nõ fuit: ex quo gẽtes eſſe ceperũt. ꝛ in tẽ
pore illo ſaluabit ppl̄s tuus: ꝛ multi de his
q̃ dormierãt in puluere terre euigilabũt. alij
in vitã eternã. alij in opprobriũ: vt videant
ſemꝑ. Iohel. iij. dr̄. In diebꝰ illis cũ cõuerte
ro captiuitatẽ iuda ꝛ hierl̄m: ꝯgregabo oẽs
gentes ꝛ deducã illas in valle ioſaphat: qꝛ
ibi ſedebo vt iudicẽ oẽs gẽtes. Sap. iij. dici
tur. Iuſtoꝝ aĩe in manu dei ſunt: ꝛ nõ tãget
illos tormentũ mortis: viſi ſunt oculis inſi-
pientiũ mori: illi aũt ſunt in pace. Aliud eſt
iudiciũ particulare ꝛ occultũ: q̃ð fit de q̃libet
hoĩe q̃tũ ad aĩam poſt mortẽ corporis. de q̃
Eccl. xxxviij. dr̄. Memor eſto iudicij mei: ſic
erit ꝛ tuũ: mihi heri: tibi hodie. Et iſto iudi-
cio q̃libꝫ iudicat in morte ſua. nõ ſcḋm totuꝫ
hoĩem qꝛ deſinit eſſe: ſꝫ ſcḋm ꝑncipaliorẽ ꝑtẽ.
ſcꝫ aĩam q̃ nõ deſinit eſſe ſcḋm quã ſolaꝫ ꝑnci
palit attendit totũ meritũ vel demeritũ que
ſtatĩ ꝑmiat vel punit añ vl̄e iudiciũ. Qð ꝓ
bat q̃druplicit. Prio auctẽte ſacre ſcptur.
Math. iiij. Btĩ mundo corde qm̃ ip̄i deũ vi
debũt. Luc. xi. Pueri mei mecũ ſũt ĩ cubili.
Glo. interli. Pueri ſũt apl̄i q̃ ſunt ĩ cubili. i.
in etna requie cũ xp̄o. Luc. xxiiij. Hodie me
cũ eris in paradiſo. Sup q̊ Aug. dic. Ubi-
cũqꝫ ſit paradiſus q̃ſqꝫ btoꝝ: ab illo ibi ẽ q̃
vbiqꝫ ẽ. Ioh. xvij. Pat q̊s dediſti mihi: volo
vt vbi ego ſuꝫ ꝛ illi ſint mecũ: vt videãt cla-
ritatẽ meã. Marc. xvi. Qui crediderit ꝛ ba-
ptizatꝰ fuerit ſaluꝰ erit. Et. i. Pet. i. dr̄. Cre-
dentes aũt exultabitꝫ leticia inenarrabili et
glorificata: reportãtes finẽ fidei vr̄e aĩaruꝫ
ſalutẽ. Et. ii. Coꝝ. iij. Nos oẽs reuelata fa
cie gloriã dñi ſpeculantes in eandẽ imagi-
nem transformamur a claritate in claritatẽ.

tanq̄ a dñi ſpū.glo.i.claritate fidei ad clari
tate ſpei. Jaco.i.dr̄. Btūs vir q̄ ſuffert tem⸗
ptationē:qm̄ cū ꝓbatꝰ fuerit accipiet coro⸗
nā vite quā repromiſit deus diligētibus ſe.
Apoc.vij.dr̄. Uidi turbā magnā quā dinu
merare nemo poterat ex oibꝰ gentibꝰ tribu
bus pplis ⁊ linguis ſtātes an̄ thronū.⁊ in
ꝯſpectu agni amicti ſtolis albis ⁊ palme in
manibꝰ eoꝝ clamātes voce magna ⁊ dicē⸗
tes.ſalꝰ deo nr̄o q̄ ſedet ſup thronū ⁊ agno.
Scdo auctē ſctoꝝ doctoꝝ. Greg.libro.iiij.
dyalo.dic̄ ſic. Predicatores poſtq̄ de corpo
ribꝰ tranſeūt nequaq̄ ꝑ moraꝝ ſpacia ſic
antiq̄ pr̄es a celeſtis patrie ꝑceptiōe diffe⸗
runt. Mox vero cū de carnis colligatione
trāſeūt in celeſti ſede requieſcūt. Paulo atte
ſtante q̄ ait. Scimꝰ qm̄ ſi terreſtris domus
nr̄a huius hītatiōis diſſoluat̄: edificationē
hēmus ex deo domū nō manu factā:ſ; eter⸗
nā in celis.hec ille. Aug.exponēs illud pſ.
Heu mihi q2 incolatꝰ meꝰ ꝓlōgatꝰ eſt.dicit
ſic. Sicut patria illa hierl̄m vbi oēs boni q̄
tūq; inde ꝑegrinant̄ inter malos: nec rece
dere a malis pn̄t.vbi cū redierint: ⁊ ad ſo
cietatē angeloꝝ vbi ſunt vn̄ ꝑegrinant̄.vbi
oēs ſcti ⁊ iuſti q̄ fruunt̄ v̄bo dei ſine lectio
ne ſine lr̄is. Qd̄ enī nos per paginā ſcriptu
rarū.ꝓ faciē dei illi cernūt.hec ille. Bern̄.ad
Eugeniū dic̄ ſic. Quid opꝰ eſt ſcalis tenēti
iā ſoliū. Creatura celi illa eſt q̄ tꝫ iā ſoliū.
pſto hn̄s ꝑ qd̄ potiꝰ iſta intuet̄.ſ.creaturas
ꝑ ipm creatorē.q̄ videt verbū:⁊ in v̄bo fa⸗
cta ꝑ verbū. Nec opꝰ hꝫ ex his q̄ facta ſunt
factoris noticiā mēdicare.hec ille. Beda ſu
per illud. Centū cubitos latꝰ ꝯtinebit.dic̄ ſic
Quicūq; ꝓmiſſionis filij in hac vita ꝑegri
nantes bona operant̄:mox egreſſi de corpe
in celeſti vita recipiunt̄.hec ille. Tertio au⸗
ctoritate canonis. Nā ex̄ de celebra.miſſa.c.
Cū marte.dr̄ ſic. De ſctis oibꝰ ſciēdū eſt q̄
nō indigeāt orōnibꝰ nr̄is ꝓ eo q̄ cū ſint ꝑ⸗
fecte beati oīa eis ſuccedūt ad votū.⁊ ex̄ de
baptiſmo ⁊ eiꝰ effectu.c.maiores.dicit̄ ſic.
Per ſacrū baptiſmū xp̄i ſanguine rubricatū
culpa remittit̄:vitat̄ ꝑiculū:ad regnū celo⸗
rū ꝑuenit̄:cuiꝰ ianuā xp̄i ſanguis fidelibꝰ
ſuis miſericordit̄ reſerauit. Ibidē.c.debitū.
dr̄ ſic. Judeꝰ ſeipm baptizās ſi ꝯtinuo deceſ
ſiſſet ad patriā ꝓtinꝰ euolaſſet. Et ex̄ de rel.
⁊ vene.ſan.dr̄ ſic.c gl'ioſus deꝰ in ſctis. Deꝰ
ſctōs ſuos celeſtis efficit beatitudīs poſſeſ
ſores.⁊ de pe.di.vij.c.q̄ egerit.dr̄ ſic. Quicū
q; bn̄ poſt pn̄iam vixerit:ſicut ante pn̄iam

viuere debuit.poſt recōciliationē qn̄cūq; de
functꝰ fuerit ad deū vadit: ad requiē vadit:
⁊ regno dei nō priuabit̄.⁊ de ꝯſe.di v.c.ſpūſ
ſctūs.dr̄ ſic. Baptiſmi regn̄atio ꝑ ſe ſaluat
mox in pace beati ſeculi recipiendū. Quar
to auctē eccl'ie. Naꝫ de aplis cantat ſic. Iſti
ſunt triūphatores ⁊ amici dei:q̄ ꝯtēnentes
iuſſa principū meruerunt p̄mia eterna:mō
coronant̄ ⁊ accipiunt palmā. Et iterū. Iſti
ſunt viri ſcti quos elegit dn̄s ī charitate nō
ficta:⁊ dedit illis gl'iam ſempiternā. De vno
martyre cantat ſic. Hic eſt vere martyr qui
ꝓ xp̄i noīe ſanguinē ſuū fudit:q̄ minas iu⸗
dicū nō timuit:nec terrene dignitatis gl'iaꝫ
queſiuit:ſ; ad celeſtia regna feliciter perue⸗
nit. Et iterū. Hic nēpe mūdi gaudia ⁊ blan
dimenta noxia caduca rite deputās perue⸗
nit ad celeſtia. De pluribꝰ martyribꝰ cātat
ſic. Gaudēt in celis aīe ſctōꝝ qui xp̄i veſti⸗
gia ſunt ſecuti.⁊ q2 ꝓ eiꝰ amore ſanguinem
ſuū fuderūt:ideo cū xp̄o regnant ineternū.
Et iterū. Terrore victo ſeculi:penitq; ſpreto
corpis mortis ſacre cōpēdio vitā beatam
poſſident. De vno ꝯfeſſore cantat ſic. Iſte
ſctūs digne in memoriā vertit̄ hoīm q̄ ad
gaudiū trāſijt angeloꝝ. Et iterū. Cū ange⸗
lis celeſtibꝰ letus potitur p̄mijs. De v̄gini⸗
bus cantat ſic. Ueni ſponſa xp̄i accipe coro
nam quā tibi dn̄s p̄parauit ineternū.ꝓ cu⸗
ius amore ſanguinē tuū fudiſti:⁊ cū ange⸗
lis in paradiſum introiſti.⁊ iterū ſanguine
fuſo meruit ſacrata ſcandere celū. De oibꝰ
ſctis cantat ſic. O q̄ gl'ioſum eſt regnū in
quo ſancti amicti ſunt ſtolis albis:⁊ ſequū
tur agnū quocūq; ierit. Et iterū. Semota
iā caligine lumē cernūt in lumine nūc reue
lata facie regē cernūt in gl'ia. Iſta ꝓpterea
inducta ſunt:q2 greci ⁊ quidā heretici voca
ti Katari dixerūt q̄ aīe ſctōꝝ quantūcūq;
ꝑfectoꝝ vel purgatoꝝ nō videbūt deū facie
ad faciē vſq; ad diem vniuerſalis iudicij.ꝓ
pter illud Math.xx. Cū ſero.i.finis mundi
factū eſſet:dixit dn̄s.i.pater. vinee.i.eccl'ie.
ꝓcuratori ſuo.i.xp̄o. Uoca operarios.i.ele
ctos ad iudiciū.⁊ redde illis mercedē.i.pre
miū celeſtis gl'ie. Nō attendentes q̄ euan⸗
geliſta loquit̄ de cōpleta ⁊ vltima mercede
quo ad aīam ⁊ corpus que reddetur in vni
uerſali iudicio. Nūc aūt celebramus feſtuꝫ
omnium ſanctorum propter mercedē quā
a deo recipiunt quo ad iudicium particula⸗
re ſ̄m animam.de quo dicitur. Ipſorum eſt
regnum celorum.

Ipſorum eſt regnum celorum
Inchoatiue.
Promiſſiue.
Sanctificatiue.
Ordinatiue.
Refectiue.
Veneratiue.
Magnificatiue.

C Primo ipſorũ eſt regnũ celoꝝ inchoatiue. Sciendũ ꝙ inchoatio regni celoꝝ in electis eſt ex diuina p̄deſtinatione. Eph. i. Elegit nos in ip̄o ante mundi ꝯſtitutionẽ. Predeſtinatio aũt eſt ratio tráſmiſſiõis creature rõnalis in finem vite eterne. Vñ predeſtinatio aliquoꝝ in ſalutẽ eternã preſupponit ꝙ de⁹ illoꝝ ſalutẽ velit. Ad hoc aũt ꝯcurrunt quattuor. Primo diuina dilectio. inquantũ vult alicui bonũ vite eterne. Quia diligere eſt velle bonũ alicui. Sap. xi. Diligis oĩa q̃ ſunt: ⁊ nihil odiſti eoꝝ q̃ feciſti dñe. Scd̃o electio. inquãtũ hoc bonuꝫ vite eterne aliq̃b⁹ vult pre alijs. Nã volũtas ei⁹ qua bonũ vult alicui diligẽdo eſt cã ꝙ illud bonũ ab illo pre alijs habeaṫ. vñ Damaſ. lib. ij. dicit. Oportet noſſe ꝙ oĩa quidẽ p̄cognoſcit de⁹: nõ aũt oĩa predeſtinat. Tertio grẽ collatio. Ita eniꝫ p̄deſtinatur a deo ſalus alicui⁹ vt etiã ſub ordine p̄deſtinationis cadat quicq̃d hoĩem ꝓmouet in ſalutẽ. puta orões ꝓprie: vel aliene: vel alia opa bona: ſine q̃b⁹ hõ ſalutẽ nõ ꝯſequiṫ. vñ p̄deſtinatis conãdũ eſt ad orãdũ ⁊ bñ opandũ: q꞉ p iſta p̄deſtinationis effect⁹ certitudinal'r impleṫ. Hõ dr̃. ij. Pet. i. Satagite vt p bonã vr̃am opationẽ certã vr̃am vocationem ⁊ electionẽ faciatis. hoc aũt nõ põt fieri niſi per grãm. Threñ. vlti. Cõuerte nos dñe ad te. ſ. p grãm. ⁊ ꝯuertemur p bona. ſ. opa. Quarto interna vocatio. Roma. viij. Quos p̄deſtinauit: hos ⁊ vocauit. De q̃ vocatiõe dr̃ Joel. ij. Vocate cetũ: ꝯgregate pplm: ſctificate eccl'iam: coadunate ſenes: ꝯgregate puulos ⁊ ſugentes vbera: egrediaṫ ſponſus de cubili ſuo: ⁊ ſponſa de thalamo ſuo. vbi notanṫ octo ordines p̄deſtinatoꝝ. Prim⁹ eſt angeloꝝ qui licꝫ nunq̃ fuerint miſeri: tñ eis cõpetit p̄deſtinari. Mot⁹ eñi nõ accipit ſpeciẽ a termino a quo: ſ3 a termĩo ad quẽ. nihil eñi refert quantũ ad rõnem dealbationis vtrũ ille q̃ dealbaṫ fuerit niger vl' pallidus vel rubeus Et ſimiliter nihil refert quantũ ad rõnem p̄deſtinatiõis vtrũ aliq̃s p̄deſtineṫ in vitã eternã a ſtatu miſerie vel nõ. vñ oĩs collatio boni ſupra ſtatũ ei⁹ cui ꝯferṫ: ad mĩam ꝑtinet. Ideo dicit Aug. Predeſtinatio eſt ꝓpoſitũ miſerendi. vocatio angeloꝝ eſt ex officio eoꝝ. ſ. illuminãdi: purgãdi: ꝑficiẽdi: ⁊ miniſtrãdi. iõ dr̃. Vocate cetũ. i. angelos. vñ eccl'ia. Cetus oẽs angelici. Scd̃s ordo eſt patriarcharũ. quoꝝ vocatio eſt ex fidei veritate. Heb. xi. Fide plurimam hoſtiam abel q̃ȝ caym obtulit deo ⁊c̃ per totũ. Senſus maturitate. Cõuerſatiõis ꝗuitate. Locutionis honeſtate. Eccl'. xliiij. Laudemus viros gl'ioſos ⁊ parẽtes nr̃os in gñatione ſua. Multã gl'iam fecit dñs magnificentia ſua: a ſeculo dñantes in poteſtatib⁹ ſuis: homines magni virtute ⁊ prudẽtia ſua prediti ⁊c̃. per totũ. ideo dicitur. Congregate populũ. ſ. pr̃iarcharũ. a quib⁹ ppl's dei deſcẽdit. Terti⁹ eſt ordo ꝓphetarũ. quoꝝ vocatio ẽ ex vite ſctitate. Eccl'. xlv. Dilect⁹ deo ⁊ hoĩbus moyſes ⁊c̃. per totũ. ex ꝓphetie claritate. ij. Pet. i. Nõ eñi volũtate humana allata eſt aliq̃n ꝓphetia: ſ3 ſpũſctõ inſpirati locuti ſunt ſcti dei hoĩes. Ideo dicṫ. ſanctificate eccl'iam. quemadmodũ dicit dauid in pš. Cõgregate illi ſctõs ei⁹ qui ordĩauerũt teſtamẽtũ ei⁹ ſup ſacrificia. Quart⁹ ordo ẽ apl'oꝝ. quoꝝ vocatio eſt ex miſſiõe ſpũſſcti ſup eos. Act. ij. Ex ſctificatiõe ipõꝝ q꞉ fuerunt ꝯfirmati in grã. pš. Ego ꝯfirmaui columnas ei⁹ ex p̄dicatione ipõꝝ. pš. In oẽꝫ terrã exiuit ſonus eoꝝ. ex ꝯfirmatione miraculoꝝ. Marc. vlti. Illi auteꝫ ꝓfecti p̄dicauerunt vbiq̃ꝫ dño cooperante ⁊ ſermonem confirmante ſequentibus ſignis. ideo dicit Canite tuba in ſyon. Quint⁹ ordo eſt martyrum. quorum vocatio eſt ex victoria reſiſtendo dyabolo. Jacobi. iiij. Reſiſtite dyabolo ⁊ fugiet a vobis. Ex victoria a perſecutoribus patiendo. Prouerb. xvi. Melior eſt patiẽs viro forti. Ex victoria corp⁹ mortis exponendo. Hebro. xi. Lapidati ſunt: ſecti ſunt: in occiſione gladij mortui ſunt. Ideo dicitur. coadunate ſenes. i. martyres: quoꝝ ſenectus fuit in ſenſus maturitate. Sapie. viij. Cani ſunt ſenſus hominis. Sextus ordo eſt confeſſorum. quorum vocatio eſt ex diuine ſcripture fideli expoſitione: interna deuotione ex paſſionis chriſti iugi meditatione. pš. In lege domini fuit voluntas ei⁹. ⁊ iterum. Os iuſti meditabitur ſapientiaꝫ. Ideo dicitur. Et ſugentes vbera. Deutero.

xxxij. Ut ſugeret mel de petra. Septimus
ordo eſt virginū. quarū vocatio eſt ex puri
tate virginalis mūdicie. Apoc. xiiij. Virgi-
nes enim ſunt ⁊ ſequuntur agnū quocūq;
ierit. ex puritate cōuerſationis ſancte. Ma
thei. v. Sic luceat lux veſtra coram homini
bus. ex puritate ſpiritualis mundicie. i. Co-
rinth. iij. Templum dei eſtis. Ideo dicitur.
Congregate paruulos. i. virgines puras ve
lut paruuli. Octauus ordo eſt electoꝝ oīm
quoꝝ vocatio eſt ex ciuilitate: ex familiari-
tate: ex hereditate. Ephe. ij. Jam non eſtis
hoſpites ⁊ aduene: ſed eſtis ciues ſanctoꝝ
⁊ domeſtici dei. ex diuina filiatione. Rom.
viij. Si filij ⁊ heredes. Ideo dicitur. Egre-
diatur ſponſus. i. xp̄s. ad beatificandos ele
ctos. ⁊ ſponſa. i. congregatio electorū. egre-
diatur de thalamo huius habitationis ad
deum laudandum ⁊c̄.

Secundo ipſorum eſt re
gnum celorum promiſſiue. Sciendū ꝙ pre
deſtinatio electoꝝ eſt certiſſima ⁊ infallibi
lis. ſm illud glo. Roma. viij. Quos preſci
uit ⁊ predeſtinauit ⁊c̄. dicentis. Predeſti-
natio eſt preparatio ⁊ preſciētia beneficio
rum dei qua certiſſime liberantur quicunq;
liberantur. Ideo ad deſignandum hanc cer
titudinem dicitur Apoc. iij. Tene quod ha-
bes ne alius accipiat coronam tuam. Sup
quo dicit Aug. Alius non eſt accepturus
niſi iſte perdiderit. Corona vite eterne dici
tur eſſe alicuius dupliciter. Uno modo ex
predeſtinatiōe diuina: ⁊ ſic nullus coronā
ſuā ꝑdit. Alio modo ex merito gratie. Qđ
enim meremur quodāmodo noſtrum eſt.
⁊ ſic ſuam coronam aliquis perdere poteſt
per peccatum mortale ſequens. Alius autē
iſtam coronam amiſſam accipit inquantū
loco eius ſubrogatur. Non enim permittit
deus alios cadere quin alios erigat. ſm il-
lud Job. xxxiij. Conteret multos ⁊ innume
rabiles ⁊ ſtare faciet alios pro eis. Sic em̄
in locum angelorum cadentium ſubſtituti
ſunt homines: ⁊ in locum iudeorum genti-
les. Subſtituitur autem aliquis in ſtatum
gratie: ⁊ quantum ad hoc coronam caden
tis accipit: quia de bonis que alius fecit in
eterna vita gaudebit. In qua vnuſquiſq;
gaudebit de bonis tam a ſe ꝙ ab alijs fact
Ideo dicitur Jaco. i. Beat⁹ vir qui ſuffert
temptationem: quoniā cum probatus fue
rit accipiet coronā vite quā repromiſit de⁹

diligētib⁹ ſe. Hāc aūt ꝓmiſſionē ꝯfirmauit
xp̄us in morte ꝑ teſtm̄. pſ. Diſpoſui teſtm̄
electis meis. ⁊ hoc octo generib⁹ electoꝝ vt
pꝫ in euāgelio hodierno. Primo ꝑ teſtm̄ ꝓ
mittēs legauit angelis regnū celoꝝ ſi pau-
pertatē ſpūs obſeruarēt dicēs. Beati pau-
peres ſpū: qm̄ ipoꝝ eſt regnū celoꝝ. Paup
tas ſpūs eſt humilitas per quaꝫ angeli oīa
cōtēpſerūt ⁊ ſoli deo adheſerūt. Secūdo ꝑ
teſtm̄ legauit patriarchis regnū celorum ſi
manſuetudinē obſeruarent dicens. Beati
mites: qm̄ ipſi poſſidebūt terrā. Hanc man
ſuetudinem obſeruauit Noe in fabricatiōe
arche. Abrahā in ꝑegrinatiōe. Yſaac in im
molatione. Jacob in ꝑſecutione. Joſeph in
venditione ⁊c̄. Tertio ꝑ teſtm̄ legauit pro-
phetis regnū celorum ſi lugerent peccata
pplꝫoꝝ dicēs. Beati qui lugēt: qm̄ ipſi cōſo-
labunt̄. hūc luctū habuit moyſes qn̄ i ado-
ratione vituli orauit cū lachrymis ad dnm̄
dicēs. Aut ꝑce eis hāc noxā: aut dele me de
libro tuo i quē me ſcripſiſti. Exo. xxiiij. Ha-
buit Eſayas dicēs. lxi. c. Cōſolarer oēs lu-
gentes ⁊ ponerē fortitudinē lugētib⁹ ſyon:
⁊ darē eis coronā ꝓ cinere. oleū gaudij. ꝓ lu
ctu. palliū laudis ꝓ ſpū meroris. habuit Je
remias dicēs. ix. c. Quis dabit capiti meo
aquā: ⁊ oclis meis fontē lachrymarū ⁊ plo
rabo die ac nocte interfectos filij pplꝫi mei
Habuit Daniel dicens. x. c. In diebus illis
ego daniel lugebā triū hebdomadarū die-
bus ⁊c̄. Quarto per teſtamentum legauit
apoſtolis regnum celorū dicens. Beati qui
eſuriunt ⁊ ſitiunt iuſticiā: qm̄ ipſi ſaturabū
tur. Hanc iuſticiam. ſ. fidei ampliande pro
qua mori ſitiebāt: predicauerūt apl̄i. Ibāt
em̄ apl̄i gaudētes a ꝯſpectu concilij: qm̄ di
gni habiti ſunt ꝓ nomine ieſu ꝯtumeliā pa
ti. Quinto per teſtamentum legauit marty
ribus regnū celoꝝ ſi obſeruarent miſericor
diā dicens. Beati miſericordes: qm̄ ipi mi-
ſericordiā ꝯſequent̄. hanc miſericordiā ha-
buit beatus Stephanus qui orauit pro la-
pidatoribus ſuis dicens. Dn̄e ne ſtatuas il
lis hoc peccatuꝫ: quia neſciunt quid faciūt.
Habuit beatus Laurentius qui theſauros
eccleſie diſperſit ⁊ dedit pauperibus. Sexto
ꝑ teſtamentū legauit ꝯfeſſoribus regnū ce
lorū ſi obſeruarent mundiciā cordis dicēs
Beati mundo corde: quoniā ipſi deuꝫ vide
bunt. Hāc mundiciā habuit btūs Dn̄icus
qui in puericia ſua relicto lecto ſup nudam
terrā accūbebat: qui virginitatē ſuā a cuna

bulis dn̄o ꝯſecrauit. habuit btūs Thomas de aquino q̄ nunq̄ꝫ habuit alicui⁹ mortalis criminis in volūtate ꝯſenſum. Septimo ꝑ teſtm̄ legauit virginib⁹ regnū celoꝝ ſi obſeruarent pacē mentis: dicēs. Beati pacifici: q̄m filij dei vocabunt. Hanc pacē habuit beata Katherina q̄ multa pace ꝯuertit q̄nquaginta oratores. ⁊ Porphiriū cū ducentis militib⁹ ⁊ reginā ad fidē xp̄i. Habuit beata Agnes que filiū prefecti volentē eam corrūpere ſuſcitauit a mortuis. Octauo ꝑ teſtm̄ legauit oībus electis regnū celoꝝ ſi obſeruarent patientiā dicens. Beati qui perſecutionē patiunt propter iuſticiaꝫ: q̄m ipſoꝝ eſt regnū celoꝝ. De iſta dicit Greg. ſuꝑ Ezech. omel. vij. Tribus modis virt⁹ patientie exerceri ſolet. Alia nāq̄ꝫ ſunt que a deo: alia que ab antiquo aduerſario: alia que a proximo ſuſtinemus. A ꝓximo nāq̄ꝫ perſecutiones: dāna: ⁊ cōtumelias ſuſtinemus. Ab antiquo aduerſario temptamenta. A deo aūt flagella toleram⁹. Sed in his oībus modis vigilanti oculo ſemetipāꝫ debet mens circūſpicere ne ꝯtra mala ꝓximi ꝓtrahat ad retributionē mali ne ꝯtra temptamenta aduerſarij ſeducatur ad delectationem vel conſenſum delicti. ne contra flagella opificis proruat ad exceſſum murmurationis. Hec ille.

¶ **Tertio ipſoꝝ eſt regnū** celoꝝ ſanctificatiue. Sciendū ꝙ oēs hoīes naturaliter deſiderāt beatitudinē. ſm̄ illud Boetij. Oīs mortaliū cura quā m̄ltipliciū ſtudioꝝ labor exercet. diuerſo quidē calle ꝓcedit ad vnū tm̄ beatitudinis finē nititur ꝑuenire. Sed circa ſubiectū beatitudinis diuerſi errores proceſſerūt. Epycurei eīm poſuerunt ſubiectū beatitudinis eſſe corpus: ⁊ hoc in voluptatib⁹ corꝑis. Stoyci poſuerunt ſubiectū beatitudinis eſſe aīaꝫ: ⁊ hoc in virtute animi. Dauid ꝓpheta poſuit ſubiectū beatitudinis totū hoīem dicēs in pš. Rex meus ⁊ deus meus: beati qui habitāt in domo tua dn̄e. Totus eīm hō in corpore ⁊ in anima beatus erit. Nā corpus in preſenti patitur quadruplicē defectū. ſ. mortalitatē: obſcuritatē: ponderoſitatē: ⁊ groſſitiē. Et quantū ad hos quattuor defectus glorificabitur q̄druplicitur. vt dicitur i. Cor. xv. Quia paſſibilitas tranſibit in immortalitatem: ideo dicit. Seminatur in corruptione: reſurget in incorruptiōe. Obſcuritas trāſibit in claritatē: ideo dicit. Seminat in ignobilitate: reſurget in gloria. Ponderoſitas trāſibit in agilitatē: ideo dicit. Seminat in infirmitate: reſurget in virtute. Groſſities tranſibit in ſubtilitatē: ideo dicit. Seminatur corpus animale: ſurget ſpirituale. Etiā beatificabitur quantuꝫ ad omnes ſenſus. Viſus beatificabitur in dei viſione. Nā color alb⁹ eſt diuinitas xp̄i: color niger eſt ſua humanitas. ex his duobus reſultat vn⁹ color in vna perſona xp̄i qui eſt viridis. Luce. xxiij. Si in viridi. i. in perſona xp̄i hoc faciunt. ⁊ iſte color eſt delectabilis ad videndū. Auditus beatificabitur in dei allocutione. Cant. ij. Sonet vox tua in aurib⁹ meis. vox eīm tua dulcis. Eſa. li. Gaudiū ⁊ leticiā obtinebūt: inuenietur in ea gratiarūactio ⁊ vox laudis. Odoratus beatificabit in carnis xp̄i odoratione: que eſt tanq̄ꝫ roſa odorifera. Eccli. l. Quaſi flos roſarū in diebus vernis. Si eīm corpora ſanctoꝝ ſuauiſſimū odorē redolent: quanto magis corpus xp̄i. Guſtus beatificabitur in plena dei delectatione quaꝫ ſentiet ex carne xp̄i dulciſſima. Job. xxxi. Dixerūt viri tabernaculi mei. q̄s det de carnibus eius vt ſaturemur. Tactus beatificabitur in perſone xp̄i contrectatiōe. Si enim tanta virtus erat in tangendo perſonam xp̄i in hac vita: in oſculando pedes eius q̄d erit in celo. Cant. ij. Dextera illius amplexabitur me. Etiaꝫ beatificabitur anima quantū ad intellectum in quo erit perfectiſſima ſcientia. Nā ſciētia noſtra in hac vita patitur triplicem defectum. vt dicitur. i. Cor. xiij. Eſt enī obſcura: ideo dicit. Videmus nunc per ſpeculum in enigmate. Eſt imperfecta: ideo dicit. nunc cognoſco ex parte. Eſt a ſenſibilib⁹ accepta: ideo dicit. Cū eſſem paruulus: ſapiebam vt paruulus. In patria vero noſtra ſciētia erit clara: ideo dicit. Tunc autem cognoſcam facie ad faciē. Erit perfecta: ideo dicit. Tūc autem cognoſcam ſicut ⁊ cognitus ſum. Erit ab ipſo deo infuſa: ideo dicit. Euacui que erāt paruuli. Etiam beatificabitur quātum ad affectiuā in dei bonitate. Sapiē. vij. Venerūt mihi omnia bona pariter cū illa. Aug. Quanta erit ibi felicitas: vbi nullum erit maluꝫ: nullum latebit bonum. Appetitiua beatificabitur in dei ſocietate: quia erit in fonte. pš. Apud te eſt fons vite. ⁊ iterum. Satiabor cum apparuerit gloria tua. ⁊ iterum. Inebriabuntur ab vbertate domus dei.

¶ Quarto ipſorū eſt regnū celoꝝ ordinatione. Sciendū ꝙ dom⁹ dei q̄ eſt glia celeſtis eſt magna ⁊ bn̄ diſpoſita q̄druplicíter vt notat Baruch. iij. Primo eſt magna: ideo dic. O iſrael ꝙ̄ magna eſt domus dei ⁊ ingens loc⁹ poſſeſſionis ei⁹. Secundo eſt longa ſine fine. iō dicit. magn⁹ ⁊ nō habens finē. Tertio eſt alta ſine mēſura. ideo dicit excelſus. Quarto eſt ampla ⁊ ſpacioſa ſine mō. ideo dicit. īmenſus. Et lȝ ſit tante magnitudīs: eſt tn̄ ordinatiſſima. Inſtar em̄ domus regalis: multas ibi fecit de⁹ manſiones. Job. xiiij. In domo patris mei māſiones multe ſunt. ſ. oratoriū. atriū. cellariū. ꝯſiſtoriū. cenaculū. viridariū. ⁊ cubiculū. In oratorio ſunt angeli dei laudē cōtinue decantātes ⁊ dicētes illō Eſa. vi. Sāctus ſctūs ſctūs: dn̄s deus exercituū ⁊c̄. In atrio ſunt patriarche paupes ſuſtentātes. Eſt em̄ atriū loc⁹ in quo paupes recipiunꝉ Abrahā recepit angelos hoſpitio: ⁊ Loth ſimiliter ⁊c̄. In cellario ſunt ꝓphete aduētum xp̄i ardentiſſime ſitiētes. Eſaye. lxiiij. Utinā diſrūperes celos ⁊ deſcenderes. pſ. Ueni ad liberandū nos dn̄e deus virtutū oſtende faciē tuaȝ ⁊ ſalui erim⁹. Moyſes Exo. iij. Obſecro dn̄e mitte queȝ miſſurus es. Et qꝛ ſic ardentiſſime ſitiebāt: ideo pleniſſime ſatiati ſunt. Cāt. ij. Introduxit me rex in cellaȝ vinariā. In conſiſtorio vbi cāe audiunꝉ ⁊ ſn̄ie ꝓferunꝉ: ſunt apl'i. Math. xix. Sedebitis ſup ſedes duodecim: iudicātes duodecim trib⁹ iſrl'. In cenaculo ponūtur martyres. qꝛ em̄ fuerūt tribulati: afflicti fame ⁊ ſiti affecti: iō ibi pleniſſime ſatiabūtur. Luc. xxij. Edatis ⁊ bibatis ſup mēſam meā in regno meo. In viridario ſunt ꝯfeſſores q̄ fuerūt viridariū dei: in quib⁹ fuit roſa patiētie. vn̄ de beato Dn̄ico cantaꝉ. O lumen eccl'ie: doctor veritatis: roſa patientie liliū mūdicie. vn̄ de beato Thoma de aq̄no cantaꝉ. Militantis doctor eccl'ie virginali florens mundicia. Et de ꝯfeſſorib⁹ dicit pſ. Juſtus germinabit ſicut liliū: ⁊ viola humilitatis ꝓfunde. In cubiculo ſunt virgines tanꝙ̄ ſponſe. Heſter. ij. Ducta eſt ad cubiculum regis. pſ. Aſtitit regina a dextris tuis in veſtitu deaurato circundata varietate.

¶ Quinto ipſorū eſt regnū celoꝝ refectiue. Sciendū ꝙ omnes ordīes ſanctoꝝ multiplici iure aſſecuti ſunt celeſtē gl'iam: ideo meruerūt inuitari ad conuiuiū ⁊ refectioneȝ regni celeſtis. Primo angeli acquiſiuerunt eā per feudariā poſſeſſionē. Quāuis em̄ ſuā beatitudinē ⁊ cōfirmationem meruerint eo ꝙ alijs ſuperbientib⁹ ad deū totaliter ſunt cōuerſi: tenentur tn̄ ſeruare feudū ⁊ tributū regi ⁊ familie regis. quia obligantꝉ deo aſſiſtere ⁊ nobis miniſtrare. Dan̄. vij. Milia miliū miniſtrabant ei. Ecce tributū familie regis. Et decies centena milia aſſiſtebāt ei. Ecce tributū regis. Iſti vocanꝉ ad cōuiuiū eternū. Heſter. i. Aſſuerus. i. de⁹ qui eſt beatitudo ⁊ gloria ſanctoruȝ tertio anno imperij ſui. i. in ſtatu glorie poſt ſtatū legis moſayce ⁊ gratie euāgelij fecit grande conuiuiū cunctis principibus ſuis. i. angelis. pſ. Preuenerūt principes. i. angeli coniūcti pſallentibus. Secundo patriarche acquiſiuerūt eā per edificationeȝ. Nā edificauerūt ſibi manſionem celeſtē de auro dilectionis diuine. de argento dilectionis proximi. de lapidibus precioſis. i. operibus meritorijs. i. Cor. iij. Superedificat ſuper fundamentū hoc: aurū argentū ⁊ lapides precioſos. Elemoſyna dū datur eſt q̄ſi terra: plūbū ⁊ ſaxū. Sed in celo terra conuertitur in aurū. plūbū in argentū. ſaxū in lapideȝ precioſum. Aug. ſup pſ. Laudas mercatorē qui vendit plūbū ⁊ emit aurum ⁊ non laudas illū qui erogat pecuniā ⁊ acquirit iuſticiā ⁊ gl'iam. Iſti vocantur ad cōuiuiū eternū. Ideo dicit ⁊ pueris ſuis. i. patriarchis qui iuxta etates mūdi fuerunt in eius puericia. Tertio prophete acq̄ſiuerūt eā ꝑ opis locationē ⁊ ſeruitij retributioēȝ. vn̄ dr̄ Math. xxi. ꝙ paterfamilias locauit vineā ſuā agricolis ſuis. i. ſanctis ꝓphetis. Et Eccl'i. xlvi. dicitur. Dedit dominus ipſi caleph fortitudinē ⁊ vſq; in ſenectute permanſit illi virtus vt aſcenderet in excelſuȝ terre locū. ſemen ipſius obtinuit hereditatem: ⁊ viderunt omnes filij iſrael quia bonum eſt obſequi ſancto deo. Iſti vocanꝉ ad conuiuiū eternū. ideo dicit. Fortiſſimis perſarū. i. ſanctis prophetis qui fuerunt fortiſſimi ad defenſionē legis pro qua mori non dubitauerunt. Ut Eſayas ſect⁹. Jeremias vinculatus. Ezechiel lapidatus. Daniel in lacum leonum miſſus ⁊c̄. Quarto apoſtoli acquiſiuerunt eam per emptioneȝ. Math. xx. Ecce nos reliquimus omnia. Ecce precium. Centuplum accipietis ⁊ vitam eternam poſſidebitis. Ecce comparatum pre-

nium. Iſti vocantur ad eternū conuiuium
Ideo dicit. ⁊ inclytis.i.apoſtolis
equatis vite ⁊ fidei ieſu xp̄i. Quinto mar-
tyres acquiſiuerunt eā per violentiā ⁊ dire
ptionē. Math.xi. Regnū celoꝝ vim patit̄
⁊ violenti rapiunt illud. Rapuerunt enim
de manibus dei regnū celoꝝ: theſaurū deſi-
derabilē: vitā beatorū. Amb. Aggrediam̄
dn̄m ⁊ more latronū ſuis eū ſpoliare nita-
mur. Cupim⁹ illi auferre regnū: theſauros:
⁊ vitā. Sed ille tā diues eſt vt non abnuat
non reſiſtat: aggrediamur inꝙ eū non fu-
ſte: non ferro: non ſaxo: ſed manſuetudine
bonis opibus: charitate. hec ille. Iſti vocā-
tur ad conuiuiū eternū, ideo dicit. ⁊ prefe-
ctis prouinciarū.i. martyrib⁹ qui preſides
⁊ prefectos prouinciarum non timuerunt.
Sexto confeſſores acquiſiuerunt eā per he
reditariā ſucceſſionē. Fuerunt eñi pacifici,
⁊ ideo filij dei. Math.v. Beati pacifici: qm̄
filij dei vocabuntur, ⁊ q: filij: ideo heredes.
Roma.viij. Si filij ⁊ heredes ⁊c̄. De illa
hereditate dicit pſ. Nouit dn̄s dies imma
culatoꝝ ⁊ hereditas eoꝝ ineternū erit. Iſti
vocantur ad cōuiuiū eternū. ideo dicit. In
uitauit oēm pplm̄.ſ. doctoꝝ: monachoꝝ: re
ligioſoꝝ: anachoritarū: tēplarioꝝ: prelatoꝝ
ſubditoꝝ ⁊c̄. Septimo virgines acquiſiue
runt eā per gratuitā donationē. Sunt eni
ſponſe xp̄i: ⁊ ad ſponſum ſpectat oīa ſua
ſponſe gratis donare. Unde cantat eccl'ia.
Ueni ſponſa xp̄i accipe coronā quā tibi do
minus preparauit ineternū. Iſte vocantur
ad conuiuiū eternū. ideo dicit. Fecit conui-
uium feminarū in palatio.ſ. regni celeſtis.

¶ Sexto ipſorū eſt regnum

celoꝝ veneratiue. Sciendū ꝙ in celeſti glo
ria eſt admirabilis chorea ꝑ ingreſſum ſan
ctoꝝ ad intuitū diuinitatis: ⁊ egreſſum ad
reſpectū humanitatis ieſu xp̄i. Ioh.x. In-
gredietur ⁊ egredietur ⁊ paſcua inueniet.
Et ſicut in choreis mundi eſt vnus ducens
totā choreā.ſ. ſponſus. ita in illa celeſti cho
rea xp̄s tanꝙ ſponſus ducit ⁊ precedit illā
ſanctā ſocietatē oīm electorum. Apoc.vij.
Agnus qui in medio throni reget eos. Et
iterū.xiiij. Sequuntur agnū quocūꝗ ierit.
Sed illa ſanctiſſima chorea nō vadit ad ſi
niſtram ſicut chorea mundi: quia non per-
git ad ſiniſtram inferni: ſed ad dexterā dei.
Prouer.iiij. Uias que a dextris ſunt nouit
dominus, i. approbat. Que autē a ſiniſtris
ſunt puerſe ſunt. In hac chorea fit cantus
mirabilis: ⁊ a chriſto inchoante ⁊ a quoli-
bet ordine ſanctorum ſigillatim proſequen
te ⁊ reſpondente. Primo chriſt⁹ cantat ſue
dulciſſime matri illud Ioh.ij dicēs. Quid
mihi ⁊ tibi eſt mulier.i. mihi eſt diuinitas ⁊
humanitas. Tibi eſt ꝟginitas ⁊ fecūditas:
mihi ſublimitas, tibi humilitas: nunc mihi
claritas: tibi iocunditas: mihi ſanctorū ſo-
cietas: tibi eorum feſtiuitas. ad hoc beata
virgo reſpondet dulciſſimam cantilenā Lu
ce.i. dicens. Magnificat anima mea domi
num ⁊c̄. Secundo cantat chriſtus angelis
illud pſ. Benedicite domino omnes ange
li eius: potentes virtute facientes verbum
illius ad audiendam vocem ſermonū eius
Benedicite domino omnes virtutes eius:
miniſtri eius qui facitis voluntatem eius.
ad hoc reſpondent angeli dulciſſimam can
tilenam Apoc.vij. dicentes. Benedictio ⁊
claritas ⁊ ſapientia ⁊ gratiarumactio: ho-
nor ⁊ virtus ⁊ fortitudo deo noſtro in ſecu-
la ſeculorū.i. tibi chriſte ſplendor patris ſit
benedictio in incarnatione. claritas in nati
uitate ⁊ apparitione. ſapientia in predica-
tione. gratiarumactio in redemptiōe mor-
te ⁊ paſſione. honor in reſurrectiōe. virt⁹ in
aſcēſione. fortitudo in iudicij ꝯſummatiōe.
Tertio cantat xp̄us patriarchis cantilenā
quā cantauit moyſi in viſione rubi. Exod.
iij. dicēs. De⁹ abrahā: de⁹ yſaac: de⁹ iacob: de⁹
patrū vroꝝ miſit me ad vos. Hoc nomen ē
mihi ineternū: ⁊ hoc memoriale meū in ge
neratiōes ſempiternas. Ad hoc rn̄dēt pa-
triarche cantilenā dulciſſimā Apoc.vij. di-
centes. Salus deo nr̄o q̄ ſedet ſup thronū ⁊
agnū. Quarto cantat xp̄s ꝓphetis cantile
nā deuotiſſimā Exo.xix. dicēs. Uos ipſi vidi-
ſtis q̄ fecerim egyptijs: quō portaueri vos
ſup alas aq̄larū. Uos eritis mihi regnum
ſacerdotale ⁊ gens ſctā. Ad hoc rn̄dent ꝓ-
phete illud Apoc.v. Dign⁹ es dn̄e accipe
librū ⁊ ſoluere ſeptē ſignacula ei⁹: qm̄ occi
ſus es ⁊ redemiſti nos in ſanguīe tuo: ⁊ fe
ciſti nos deo noſtro regnum ⁊ ſacerdotes
Quinto cantat chriſtus apoſtolis ſuauiſſi
mam cantilenam Luce.xxij. dicens. Uos
eſtis qui permāſiſtis mecum in temptatio
nibus meis: ⁊ ego diſpono vobis ſicut diſ-
poſuit mihi pater meus regnum vt edatis
⁊ bibatis ſuper menſaʒ meā in regno meo
⁊ ſedeatis ſuper thronos iudicantes duo-
decim tribus iſrael. Ad hoc reſpondēt apo

ſtoli illud Joh.vi. dicentes. Dn̄e ad quem
ibimus? verba vite eterne habes: τ nos cre
dimus τ cognouimus qꝛ tu es xp̄s filiꝰ dei
Sexto cantat xp̄s martyribus cantilenaꝫ
dulciſſimā Math.v.dicens. Beati qui per-
ſecutionē patiūtur propter iuſticiā: qm̄ ipo
rum eſt regnū celoruꝫ. Ad hoc reſpondent
martyres illud.ij.Thimo.ij.dicentes. Et ſi
mortui ſumus τ conuiuemus ſuſtinuimꝰ τ
regnabimus. Septimo cantat xp̄s pontifi
cibus cātilenā ameniſſimā.i.Pet.ij.dicēs.
Uos eſtis genꝰ electū: regale ſacerdotium:
gens ſancta: ppl's acquiſitionis.i.genꝰ ele-
ctū per eternā predeſtinationē. regale ſacer
dotiū p ſubditoꝝ ꝓtectionē. gens ſancta p
virtutū ꝑfectionē. pplſus acq̄ſitionis p exē-
ploꝝ edificationē. Ad hoc rn̄dent pontifi-
ces illud ps̄.dicentes. Tranſiuimꝰ p ignē.ſ.
aduerſitatis. τ aquā.ſ.ꝓſperitatis. τ eduxi-
ſti nos ī refrigeriū.ſ. eterne felicitat̄. Octa-
uo cantat xp̄s doctoribus cantilenā iocun
diſſimā Math.v.dicens. Uos eſtis ſal ter
re: vos eſtis lux mūdi.ſ.p ꝯdimētū ſacrorū
eloquioꝝ in expoſitiōe fideliſſima. Ad hoc
rn̄dent doctores illō ps̄.dicētes. Sicut au
diuimus: ſic vidimus in ciuitate dn̄i virtu
tū in ciuitate dei nr̄i. Nono cantat xp̄s ana
choritis religioſis τ monachis dicens illud
Math.xi. Uenite ad me oēs qui laboratis
τ onerati eſtis: τ ego reficiā vos.ſ.plenitu
dine celeſtiū gaudioꝝ. Ad hoc reſpondent
predicti illō ps̄. Hic eſt dn̄s deus noſter in
eternū τ in ſeculū ſeculi: ip̄e reget nos in ſe
cula. Decimo cantat xp̄s virginibus canti-
lenā iocundiſſimā Sapie.vi.dicens. O q̄ꝫ
pulchra eſt caſta generatio cū claritate. nā
virgines hn̄t claritatē incorruptiōis. vidue
claritatē deuotiōis. ꝯiuges claritatē ſucceſ-
ſionis. τ oēs pariter hn̄t claritatē odorife
re fame τ bone opiōnis. Ad hoc rn̄dēt vir
gines τ ꝯtinentes illud Cant̄.i. Oleū effu
ſum nomē tuū. iō adoleſcentule dilexerunt
te nimis. Undecimo cantat xp̄s oībꝰ elect̄
cantilenā iocūdiſſimā Math.xxv.dicens.
Uenite bn̄dicti pr̄is mei.ſ.p gr̄e adoptio-
nē. poſſidete regnū qd̄ vob̄ paratū ē ab ori
gine mūdi.ſ.p eternalē p̄deſtinationē. Ad
hoc rn̄dent electi illud.i.Thimo.i. Regi ſe
culoꝝ īmortali: inuiſibili ſoli deo τ honor τ
glr̄ia ī ſcl'a ſcloꝝ amē. Iſti ſūt hymni de qbꝰ
ps̄.dicit. Hymnꝰ oībꝰ ſanctis eiꝰ vt patuit.

Septimo ipſoꝝ eſt regnū

celoꝝ magnificatiōe. Sciēdū ꝙ ſcti ī glr̄ia
ꝯtinue laudant deū: τ in reſurrectiōe dabit̄
lingua ad ip̄m laudādū. Eccl'.li. Dedit mi-
hi dn̄s linguā mercedē meā τ in ip̄a lauda
bo eum. Et Eſa.xliiij. Ppl'm iſtuꝫ formaui
mihi: laudē meā narrabit. vn̄ q̄ntū ad iſtō
officiū credit̄ ꝙ ibi lingua remanebit. Re-
migiꝰ dicit ꝙ tūc oīs lingua ceſſabit τ ſola
lingua hebrea q̄ fuit lingua ade remanebit
Aug̃.li.xxij.de ciui.dei dic̄. Uacabimꝰ τ vide
bimꝰ: videbimꝰ τ amabimꝰ: amabimꝰ τ lau
dabimꝰ. Ip̄e deꝰ erit finis deſiderioꝝ nr̄orū
q̄ ſine fine videbit̄: ſine faſtidio amabit̄: ſi-
ne fatigatiōe laudabit̄. hec ille. vn̄ ps̄. inui-
tat oēs ſctōs ad laudandū deū dicēs. Lau
date dn̄ꝫ de cel': laudate eū in excelſis. Pri-
mo ad āgelos dic̄. Laudate eū oēs angeli
eiꝰ τc̄. Scd̄o ad pr̄iarchas dic̄. Laudate eū
ſol τ luna: laudate eū oēs ſtelle τ lumen. pꝫ
de ioſeph dicēte Geñ.xxxvij. Uidi ſolē τ lu
nā τ ſtellas vndecim adorare me: q̄ oēs fu
erūt pr̄iarche. Inſup abrahe dictū eſt. Nu-
mera ſtellas celi ſi potes: ſic erit ſemē tuū.
Geñ.xv. Tertio ad ꝓphetas dic̄. Laudate
eū celi celoꝝ: τ aq̄ oēs q̄ ſup celos ſunt lau-
dēt nomē dn̄i. Prophete em̄ ſua cognitiōe
penetrauerūt celos τ ꝑuenerūt vſq; ad ce-
lū trinitat̄. q̄ꝝ ꝓphetie fuerūt nob̄ obſcure.
ps̄. Tenebroſa aq̄ in nubibꝰ aeris.i.obſcu-
ra intelligētia in ꝓphet̄. Quarto ad apl'os
dic̄. Ipſe dixit τ facta ſunt.i.apl'os elegit.
τ facti ſunt doctores gētiū. ip̄e mādauit.ſ.
vt irēt in vniuſum mūdū p̄dicaturi. Mar.
vlti. τ creata ſunt.ſ.p ſpūſcti miſſionē. ps̄.
Emitte ſpm̄ tuū τ creabunt̄ τc̄. Quito ad
euāgeliſtas dic̄. Statuit ea ineternū τ in ſe
culū ſeculi.i.ea q̄ ꝯtinent̄ ī euāgelio Apoc.
xiiij. Uidi alterū āgelū volātē p mediū ce-
lū hn̄tē euāgeliū eternū vt euāgelizaret ſe-
dētibꝰ ſup terrā τc̄. Preceptū poſuit τ non
p̄teribit.i.celū τ terra tranſibūt: verba aūt
euāgelij nō tranſibūt. Luce.xxi. Sexto ad
martyres dicit. Laudate dn̄m de terra.i.q̄
paſſi eſtis martyriū in corpore formato de
terra. Math.x. Nolite timere eos qui occi-
dūt corpꝰ. dracones τ oēs abyſſi.ſ. viciſtis
τ ſupaſtis. Septio ad cōfeſſores dic̄. ignis
grando nix glacies ſpūs ꝓcellaruꝫ q̄ faciūt
verbuꝫ eius. Nam cōfeſſores qui obſeruāt
verba legis dei. Eccl'ia.xliiij. Non eſt inuen
tus ſimilis illi qui ꝯſeruaret legē excelſi τc̄.
Sunt ignis ex puritate τ ſubtilitate ꝯſcie-
tie. grando diuitias τ voluptates ſeculi cō

primendo.nix ex honeſtate ꝯuerſatõis.gla
cies ex mortificatiõe carnis. ſpũs ꝓcellarũ
id eſt tẽpeſtas ex mortificatiõe viciorum.
Octauo ad doctores dic̃. Montes ⁊ oẽs
colles ligna fructifera ⁊ omẽs cedri. Nã do
ctores fideli ſacre ſcripture expõe.ſũt mon-
tes in ſenſu lr̃ali.colles ĩ ſenſu morali.ligna
fructifera in ſenſu allegorico. cedri in ſenſu
anagogico. Nono ad anachoritas dic̃. Be
ſtie ⁊ vniuerſa pecora ſerpentes ⁊ volucres
pẽnate.i.vos anachorite q̃ vicíſtis beſtias
id eſt mor⁹ beſtiales carnis.⁊ vniuerſa pe-
cora.i.tẽptamẽta mũdi.ſerpẽtes.i.tẽptatio
nes dyaboli.q̃ velut volucres ꝑ celeſtẽ cõ-
uerſationẽ pẽnate ꝑ ſimplicitatẽ mentꝭ.pſ̃.
Quis dabit mihi pẽnas ſic̃ colũbe ⁊ vola-
bo ⁊ requieſcã:laudate deũ. Decimo ad re-
ligioſos ⁊ monachos dicit. Reges terre ⁊
oẽs ppl̃i ꝑ̇ncipes ⁊ oẽs iudices terre.i.vos
q̃ inſtruxiſtis in lege dei ſapiẽtes ⁊ potẽtes
mũdi.ſ.reges:ppl̃os:ꝑ̇ncipes ⁊ iudices ve
ſtris ſermonib⁹:exhortationib⁹: ſanctitate
vite:⁊ bonis morib⁹:laudate cũ illis dñm.
Undecimo dic̃ ad virgĩes. Juuenes ⁊ vir-
gines laudẽt nomẽ dñi: qꝛ virginitatẽ ſuã
deo deuouerũt. Duodecimo ad viduas dic̃.
Senes laudẽt nomen dñi.i.qui ſunt in ſta
tu viduitatis ⁊c̃. Decimotertio dicit ad cõ-
iugatas. Cũ iunioribus.ſ.viris ꝯiugate lau-
dent nomen dñi. Decimoq̃rto ad oẽs ele-
ctos ꝑ̃cipue penitẽtes dicit. Cõfeſſio ei⁹ ſu-
per celũ ⁊ terrã:iõ exaltauit cornu ppl̃i ſui.
qꝛ pñia celũ penetrat ⁊ terrã pedib⁹ ꝯculcat
Quia vero ſcti hac die laudãt deũ:iõ ⁊ nos
ip̃m in ſctis laudare debem⁹.pſ̃. Laudate
dñm in ſctis ei⁹.⁊ hoc ſm̃ oẽs ordines ſan
ctoꝝ. Primo debem⁹ laudare beatã virginẽ
Jõ dicit. Laudate eũ in firmamẽto virtutꝭ
ei⁹. Nã firmamẽtũ virtutꝭ.ſ. fidei fuit beata
ꝟgo.qꝛ ceteris titubãtib⁹ hora paſſiõis xp̃i
ip̃a ſola ꝑmãſit firma in ꝟtute fidei. Eze-
chiel.i. Firmamẽtũ qḋ erat iminens capiti
aĩaliũ.i.xp̃o capiti apl̃oꝝ:q̃ſi aſpectus lapi
dis ſaphiri.ꝑ firmitatẽ fidei ip̃am honora
mus.pctõres nõ celebrãt feſtuꝫ btẽ virgĩs
hodie:ſ; aſtaroth q̃ interp̃tat̃ exprobratio.
qꝛ vacant diuinationib⁹ ⁊ magicis artib⁹.
Scḋo debem⁹ laudare angelos.ideo dicit.
Laudate eum in virtutibus eius.id eſt pro
gloria angelicis ſpiritibus data. Per humi
litatẽ em̃ ipſos honoramus. Eccl̃.iij. Ma-
gna potentia dei ſolius ⁊ ab humilibus ho-
noratur. peccatores non celebrant feſtum

angeloꝝ:ſed luciferi ꝑ ſupbiã. Job.xl. Jpſe
eſt rex ſup oẽs filios ſupbie. Tertio debe-
mus laudare patriarchas.ideo dicit. Lau-
date eũ ſm̃ multitudinẽ magnitudĩs ei⁹.i.
ꝓ gl̃ia patriarchis collata in quib⁹ relucet
magnitudo ⁊ multitudo diuĩe bonitatis ex
quib⁹ ortus eſt xp̃s.quos de lymbo eduxit:
⁊ ad celum deduxit. Gal̃.iij. Abrahe dicte
ſunt ꝓmiſſiones ⁊c̃. Zach.ix. Tu quoq; in
ſanguĩe teſtamenti tui eduxiſti vinctos de
lacu.pſ̃. Aſcẽdens in altũ captiuã duxit ca
ptiuitatẽ.per miſam ip̃os honoram⁹. Heb.
vlti. Hoſpitalitatꝭ nolite obliuiſci. Per hãc
em̃ quidã placuerũt deo. Pctõres nõ cele-
brant feſtũ patriarcharũ:ſ; mãmone ꝑ aua
riciã. Math.xvi. Nõ poteſtis deo ſeruire ⁊
mãmone. Q̃rto debem⁹ laudare ꝓphetas.
iõ dicit. Laudate eũ in ſono tube.i. ꝓ gl̃ia
ꝓphetꝭ collata.q̇ fuerũt tube dei. Eſa.lviij.
Clama ne ceſſes: quaſi tuba exalta vocem
tuã.ꝑ ꝯtẽptũ mũdi ip̃os honoram⁹. Heb.
xi. Circuierũt in melotis:in pellib⁹ caprinis
egẽtes:anguſtiati:afflicti. Pctõres nõ cele
brant feſtũ ꝓphetarũ:ſ; beelphegoꝛ q̃ inter
pretatur veſtit⁹ ſicut vani glorioſi. Eccli.xi.
Jn veſtitu ne vane glorieris vnq̃. Quin-
to debem⁹ laudare apl̃os.iõ dicit. Laudate
eũ in pſalterio.i.ꝓ gl̃ia apl̃is collata. q̇ fue
runt pſalteriũ decẽ chordarũ.i. p̃ceptoꝝ dei
que ꝑ̇dicauerũt in vniuerſo mũdo. pſ̃. Jn
pſalterio decẽ chordarũ pſallite illi.cãtate ei
canticũ nouum.ſ.incarnatiõis:paſſiõis:re
ſurrectõis xp̃i.ꝑ zelũ ſalutis fraterne ip̃os
honoram⁹. Math.vi. Diligite inimicos ve
ſtros. pctõres nõ celebrant feſtũ apl̃orum
ſ; beelzebub q̃ eſt de⁹ muſcarũ.ſicut detracto
res. Math.x. Si patrẽfamilias beelzebub
vocauerũt:quanto magis domeſticos ei⁹.
Sexto debem⁹ laudare ſctõs innocentes.
iõ dicit. Laudate euꝫ in cythara.i. ꝓ gloria
ſctĩs innocẽtib⁹ collata. Cythara em̃ dulcit
ſonat:ſ; quid dulcius q̃ innocenter viuere:
Apoc.xiiij. Uocẽ quã audiui ſicut cythare
doꝝ cytharizantiũ in cytharis ſuis. ꝑ inno
centiã ip̃os honoramus.pſ̃. Innocẽtes ⁊
recti adheſerũt mihi. peccatores non cele-
brant feſtũ innocentũ: ſed aſtartes q̃ inter
pretatur plaſmationis ſupfluitas.ſicut ob-
ſtinati. Septimo debemus laudare marty-
res.ideo dicit. Laudate euꝫ in tympano.q̇
ſicut tympana fuerunt extenſi martyrio. ⁊
in pellibus ꝑcuſſi reſonabãt fideꝫ xp̃i Jere.
xxxi. Uirgo iſrl̃ adhuc coronaberis tympa

nis ſuis ꝑ patientiā ipos honoramus. Vñ
dicit. No murmur reſonat. nō q̄ri. ſꝫ cor. ta.
m. bñ cōſ. cōſer. patientiā. pctōres non cele⸗
brāt feſtum martyrū: ſꝫ martis dei belli ꝑ ira
cundiā. Jac. iiij. Litigat̄ ⁊ belligerat̄. ſ. duel
lis ⁊ ludis vacādo. Octauo debem⁹ lauda
re pōtifices: iō dic̄ ⁊ choro. Etiā religioſos:
iō dic̄. Laudate eū in chordis. Inſup docto
res: iō dic̄. ⁊ organo. qui ſuis doctrinis ſua⸗
ues melodias dederūt. Per abſtinētiā ipos
honoram⁹. ij. Coꝝ. vi. In fame ⁊ ſiti. in ieiu
nijs mult̄. pctōres celebrāt feſtū baal: q̄ int̄
ptat̄ deuoratio: ſic̄ guloſi. Phil̄ iij. quoꝝ
de⁹ venter eſt. Nono debem⁹ laudare v̄gi
nes. ido dic̄. Laudate eū in cymbalis bene
ſonantib⁹ etiā totū collegiū electoꝝ: iō dic̄.
laudate eū in cymbalis iubilatiōis. Per cō
tinentiā ⁊ puritatē ipos honoram⁹. i. Theſ
ſal̄. iiij. Sciat vnuſq̄ſq; veſtrū vas ſuū poſſi
dere in ſanctificatōe ⁊ honore. pctōres cele⸗
brant feſtū aſmodei: ſicut voluptatē ſectan
tes. Sap. xi. Nullū ptm̄ ſit q̄ nō ptranſeat
luxuria nr̄a. Cōcludit g̊ dicēs. Ois ſpūs tā
celeſtis q̄ terreſtris laudet dñm. Amen.

Alius ſermo de om̄ib⁹ ſctīs q̄ eſt Ser. lx.

Merces veſtra copioſa eſt in celo. Math. v. ⁊ in euā
gelio ⁊c̄. Beat⁹ Greg. in omel̄.
de diſtinctōe nouē ordinū angeloꝝ dicit ſic.
Diſtincte cōuerſationes hoim ſinguloꝝ or
dinū angeloꝝ dignitatib⁹ cōgruūt: ⁊ in coꝝ
ſortē vel ordinē per cōuerſatōnis ſimilitudi⸗
nem deputant̄. hec ille ⁊c̄. Sup quo moueo
talem q̄ſtionē. Vtrū electos aſſumi ad ordi
nes ſpirituū beatoꝝ ſic cōueniat: vt decimū
ordinē poni ſeorſum nō deceat. Ad iſtā que
ſtionem r̄ndent q̄ttuor doctores noui teſta
menti. Prim⁹ eſt beat⁹ Aug. in enchiridi
on. ⁊ allegat̄ a mag̊ro ſentētiarū lib. ij. diſt.
ix. c. x. dicēs ſic. Supna hierl̄z mater nr̄a dei
ciuitas. nulla ciuiū ſuoꝝ numeroſitate frau
dabitur: aut vberiori copia fortaſſe regna⸗
bit. Neq; eñ numerū aut ſanctoꝝ hoīz aut
immūdoꝝ demonū nouim⁹. in quoꝝ locū
ſuccedentes filij catholice matris: q̄ ſterilis
apparebat in terris in ea pace de q̄ illi ceci⸗
derūt: ſine vllo tempis termino ꝑmanebūt
Sed illoꝝ ciuiū numer⁹: ſiue q̄ eſt: ſiue q̄ fu⸗
it: ſiue q̄ futur⁹ eſt: in cōtemplatōe ei⁹ artific̄
eſt q̄ vocat ea q̄ nō ſunt tanq̄ ea q̄ ſunt. hec
ille. Secūdus eſt beat⁹ Greg. vt allegat̄
a mag̊ro eadē diſt. ca. ix. dicēs ſic. Superna
illa ciuitas ex angelis ⁊ hoīb⁹ ꝯſtat. ad quā
credim⁹ humani generis tantū aſcendere
quantos illic contigit angelos remāſiſſe vt
ſcriptū eſt. Statuit numerū populoꝝ: iux
numerū filioꝝ dei. hec ille. Terti⁹ eſt magi⸗
ſter ſentētiarū eadē diſt. c. viij. dicēs ſic. Ap
paret de homib⁹ nō eſſe formandū decimū
ordinē tanq̄ nouē ſint angeloꝝ: ⁊ decim⁹ ho
minū. Sed hoīes ꝑ qualitate meritoꝝ ſta⸗
tuendos in ordinib⁹ angeloꝝ. Qō ergo le⸗
gitur decim⁹ ordo cōplendus de homib⁹. Lu
ce xv. ſup illud. Aut q̄ mulier habēs drag⸗
mas decē ⁊c̄. Ex tali ſenſu dictū accipi pōt.
q̄ de homib⁹ reſtaurabit̄ qō in angelis la⸗
pſum eſt: de quib⁹ tot corruerūt. vnde poſſet
fieri decim⁹ ordo. ꝓpt̄ qō dicit aplus. Re⸗
ſtaurari oīa in xp̄o que in celo ſūt: ⁊ que in
terris. q̄ꝛ ꝑ xp̄z redemptū eſt gen⁹ humanū
de quo fit reparatio ruine angelice. tñ non
min⁹ ſaluaret̄ homo: etiā ſi angel⁹ non ceci
diſſet. hec magiſter. Quart⁹ eſt Origenes
ſup lib. numeroꝝ omel̄. xix. dicēs ſic. Agūt
angeli diē feſtū letantes ſup his q̄ refugiē⸗
tes conſortia demonū ꝑ exercitia v̄tutū an
gelicis feſtinant ſociari conſortijs. hec ille.
Sicut autē diuerſa ſunt merita ſanctoꝝ. ſic
diuerſe ſunt vie ⁊ porte quib⁹ intrant in illā
ciuitatē dei. Unde iohes Apoc. xxi. dicit ſic
Oſtēdit mihi angel⁹ ciuitatē ſanctā hierl̄m
deſcendentē de celo habentē claritatē dei: ⁊
hēbat murū magnū ⁊ altū hñs portas duo⸗
decim. Ab oriēte porte tres. ab occaſu porte
tres. a meridie porte tres. ab aq̄lōe porte tres
⁊c̄. Qui eñ intrauerīt i hāc ciuitatē ꝑ viā q̄
reſpicit ad orientē nō fuerūt aſſumpti ad or
dines angeloꝝ. ſed exaltati fuerūt ſup eos:
eo q̄ maior gloria debebat̄. Per p̄mā por⸗
tam intrauit xp̄us. Ezech. xliij. Ecce gloria
dei iſrael ingrediebat̄ per viā orientalē. Et
Marci vlti. c. Dñs quidē ieſus aſſūpt⁹ eſt
in celū: ⁊ ſedet a dextris dei. Per ſecundā
portā intrauit ſpūſſanct⁹ poſtq̄ deſcendit
ſuper aplos in linguis igneis. Ezech. xliij.
Maieſtas dñi ingreſſa eſt templū per viā
porte que reſpiciebat ad orientē. Per tertiā
portam intrauit virgo beata. Ezech. xliiij.
Conuerti me ad viam porte ſanctuarij exte
rioris q̄ reſpiciebat ad orientem ⁊ erat clau
ſa. Per hanc introiuit virgo beata que fuit
clauſa per virginitatem in conceptione xp̄i.
Ideo cantat ſancta mater eccleſia. Exalta⸗
ta eſt ſancta dei genitrix ſuper choros ange
loꝝ ad celeſtia regna. Si aūt querat̄ mod⁹

exaltationis patet per illud qđ dicitur de ea Elegit eam deus ⁊ preelegit eam. ⁊ habitare eam facit in tabernaculo ſuo. Jn cuius figura dicit᷑. iij. Reg. ij. Surrexitqꝫ rex in occurſum eius ⁊ ſedebit ipa ſuper thronum regis. Ceteri autē electi aſſumuntur ad ordines ſanctoꝝ angelorum. ſicut dicit chriſtus Math. xxij. Erunt homīes ſicut angeli dei in celo. Propterea dicunt verba ꝓpoſita. Merces veſtra copioſa eſt in celo. Sūt autem nouem ordines angelorum. vt declarat magiſter ſententiarū lib. ij. diſt. ix. c. i. dicēs ſic. Nouem eſſe ordines angelorum ſcriptura promulgat. ſcꝫ angelos: archangelos: principatus: poteſtates: virtutes: dominatiões: thronos: cherubin: atqꝫ ſeraphin. Et inueniuntur in iſtis ordinibus tria terna eſſe: ⁊ in ſingulis tres ordines: vt trinitatis ſimilitudo in eis inſinuet᷑ impreſſa. Unde Dionyſius tres ordines angelorum eſſe tradit. trinos in ſingulis ponens. Sunt enī tres ſuperiores: tres medij: tres inferiores. Superiores. ſeraphin: cherubin: throni. Medij dominationes: principatus: poteſtates. Inferiores virtutes: archangeli: angeli. hec magiſter. Ad iſtos aſſumunt᷑ nouem ordines hominū electorum. Unde ſciendum ꝙ de quolibet ordine angelorum multi ceciderūt Sicut declarat magiſter ſententiarū. vbi ſupra. c. vi. dicēs ſic. Qđ ita diſtincti fuerint a pmordio ſue conditionis iſti ordines. videtur teſtimonio auctoritatū inſinuari que tradit de ſingulis ordinibus aliquos cecidiſſe. De ordine nāqꝫ ſuperiori lucifer ille cecidit quo nullus dignior conditus eſt. Apoſtol⁹ etiam principat⁹ ⁊ poteſtates tenebrarum nominat: oſtendens de ordinib⁹ illis cecidiſſe: qui cū in malis miniſteriū exercent: non tamen penitus nominibus ordinū ſuorum priuati ſunt. hec magiſter. Et intelligit ꝙ a principio creationis iſti ordines fuerunt diſtincti non donis ſed datis. i. non gratuitis ſed naturalib⁹. Prius ergo fuerūt diſtincti naturalibus poſtea gratuitis. ſm̄ illud Mathei. xxv. Dedit vnicuiqꝫ ſm̄ ꝓpriam facultatem. Jn locum iſtorum cadentium ſucceſſerunt homīes electi: ⁊ iſte ſunt manſiones de quib⁹ dicit xp̄us Joh. xiiij. Jn domo patris mei manſiones multe ſunt. Super quo dicit Greg. li. iiij. dialogoꝝ ſic. Jn domo patris mei māſiones mlte ſunt. Si enī diſpar retributio in illa beatitudine eterna nō eſſet vnam potius manſionem ꝙ̄ multas ſaluator appellaret. multe ergo manſiones ſunt in quibus ⁊ diſtincti beatorum ordines: propter meritorum conſortium communiter letētur. ⁊ tamen vnum denarium oīes laborātes accipiunt. qui in multis māſionibus diſtinguuntur. Quia ⁊ vna eſt beatitudo quaꝫ illic percipiunt: ⁊ diſpar retributionis qualitas: quā per merita diuerſa ſortiuntur. hec ille. Cum ergo nouem ſint ordines angelorum. ideo nouem ſunt ordines hominū electorum: qui ad illos aſſumpti ſunt: quos per ordinem videamus.

Primus ē ordo ſeraphin

qui interpretātur ardentes. de quibus dicit Greg. in omelia de diſtinctione nouē ordinum ſic. Seraphin ardētes vel incēdentes vocantur: que quia ita deo coniuncta ſunt: vt inter hec ⁊ deū nulli alij ſpiritus interſint ⁊ tanto magis ardent quanto hunc vicini⁹ vident. hec ille. Ab iſto ordine cecidit lucifer. Unde magiſter ſententiarū lib. ij. diſt. vi. ca. i. dicit ſic. De maioribus quidē corruerunt: inter quos vnus fuit lucifer: omnibus alijs cadentibus excellentior. nec inter ſtantes aliqs eo fuit dignior. ſicut teſtimonijs auctoritatum monſtratur. Unde Eſaias. Quomodo cecidiſti de celo lucifer qui mane oriebaris ⁊c̄. Qui non vn⁹ ordo ſed vn⁹ ſpūs accipiend⁹ eſt. Qui teſte Jſido. poſtꝙ̄ creatus eſt. eminentiaꝫ nature: profunditatemqꝫ ſcientie ſue perpendens in ſuum creatorem ſuperbiuit: intantū ꝙ ſe deo equare voluit. Unde in Eſa. dicit᷑. Jn celum conſcēdam. i. ad dei equalitatem. ſuper aſtra celi. i. ſuper oīes angelos. exaltabo ſoliūm meū ⁊ ero ſimilis altiſſimo. Similis quidem deo eſſe voluit: non per imitationem iuſticie: ſꝫ per equalitatem potentie. hec magiſter. Jn locum luciferi ſucceſſit ordo patriarcharū. de quibus Greg. vbi ſupra. dicit ſic. Sunt nōnulli qui ſuperne contemplationis amore accenſi in ſolo cōditoris ſui deſiderio anhelant. nil iam in hoc mundo accipiunt. ſolo eternitatis amore paſcunt᷑. terrena quoqꝫ abijciunt: cuncta temporalia mente tranſcēdunt: amant ⁊ ardent: atqꝫ in ipo ſuo amore requieſcunt: amādo ardent: ⁊ quos verbo tangunt ardere protinus in dei amore faciunt. Quid ergo iſtos niſi ſeraphin dixerim. Quoꝝ corp⁹ in igne conuerſum lucet ⁊ vrit hec ille. Tali nempe charitate accenſi erant patriarche. Unde Aug. li. de laudib⁹ charitatis

ſtatis: dicit ſic. Jn charitate pauper eſt diues Sine charitate om̄is diues eſt pauper. Hec in aduerſitatibus tolerat: in proſperitatibꝰ temperat. in duris paſſionibus fortis eſt. in bonis operibꝰ hylaris eſt. in temporalibus ditiſſima. inter bonos fratres letiſſima. inter falſos patientiſſima. in abel per ſacrificium leta. Jn noe per diluuiū ſecura. in abrahe pigrinatōe fideliſſima. in yſaac imolatōe obedientiſſima. in iacob perſecutōne mitiſſima in ioſeph venditione patientiſſima. hec ille. Conabatur aūt lucifer extinguere hanc charitatem in patriarchis accendendo mentis cupiditatē. vt patet de cayn: eſau: ⁊ de paſtoribus abrahe ⁊ loth. vt dicitur Geneſ. xiij. Propterea dicit̄. i. Thimo. vlti. Qui volunt diuites fieri incidunt in temptationem ⁊ in laqueum diaboli: ⁊ in deſideria multa que mergunt hoīem in interitū ⁊ perditionem. Ut autē poſſent ſe defendere a laqueis luciferi habuerūt vnā ſociā ſcʒ dominā innocentiam. de qua dicit pſ̄. Non priuabit bonis eos qui ambulant in innocentia. Et iterum. Perambulabam in innocentia cordis mei in medio domꝰ mee. Propter hanc dixit abraham ad loth. Ne queſo ſit iurgium inter me ⁊ te. fratres em̄ ſumus. Gen̄. xiij. Et de Jacob dicit̄ Gen̄. xxv. Porro iacob erat vir ſimplex: ⁊ habitabat in tabernaculis ⁊c̄. Jnduebantur autē veſtimentis aureis dilectōnis dei ⁊ proximi. iuxta illud Job xl. Circunda tibi decorem in ſublime erigere eſto glorioſus: ⁊ ſpecioſis induere veſtimētis. Cum his veſtimentis aſcendunt patriarche ad domum domini: per portam que reſpicit ad meridiem. iuxta illud Apoc. xxi. A meridie porte tres. per primā portam intrant patriarche. Nam ſol in medie ardet. Et qꝛ patriarche ardebant charitate. iuxta illud Math. xij. Jgnē veni mittere in terrā: ⁊ quid volo niſi vt ardeat? Jdeo intrauerūt regnū celoꝝ per hanc portā. Uenientes autem ad pedes ſanctiſſime trinitatis cantauerunt illud pſ̄. Benedicat nos deus deus noſter benedicat nos deus: ⁊ metuant eum om̄es fines terre. Quos gratiſſime acceptauit ⁊ coronauit eos corona diuitiarum celeſtium q̄ eſt apud ipſam. iuxta illud Prouer. viij. Mecum ſunt diuitie ⁊ gloria. de hac corona dicitur Prouer. xiiij. Corona ſapientiū diuitie. Sic autē coronatos deputauit oratorio in quo ſtant ſeraphin laudantes deū continue. Juxta illud Eſa. vi. Uidi dominū ſedentem ſuper ſolium excelſum ⁊ eleuatū ⁊ plena erat domus a maieſtate eius: ⁊ ea que ſub ipſo erant implebant templū. Seraphin ſtabant ſuper illud: ſex ale vni: ⁊ ſex ale alteri. ⁊ clamabāt alter ad alterū. Sanctus ſanctus ſanctus: dn̄s deꝰ exercituū: plena eſt om̄is terra gloria eiꝰ. Jn eodē oratorio ſtant patriarche: cantātes illud pſ̄. Beati qui habitant in domo tua dn̄e: in ſecula ſeculoꝝ laudabunt te. Habuerunt autē iſtā manſionē per feuduʒ obſeruantes fidelitatem ⁊ obedientiam deo. vt declarat Paulꝰ Heb. xi. Tunc domina paupertas aſſecurauit eos de ſua gloria dicens. Beati pauperes ſpiritu: quoniā ipſoꝝ eſt regnum celorū Super quo Aug. lib. de verbis dn̄i dicit ſic Hij ſunt pauperes ſpiritu: qui quando faciunt aliquid boni deū laudant. Et Hugo libro de clauſtro aīe dicit ſic. Pauperes ſpiritu ſunt: qui licet affluant diuitijs: corda tn̄ nolunt apponere. Et ſic pʒ pͥmus.

¶ **Secundus ordo eſt cherubin** qui interpretant̄ plenitudo ſcientie. De quibus dicit Greg. in omel. vbi ſupra. Superiora illa agmina. ideo cherubin vocata ſunt. Quia tanto perfectiori ſcientia plena ſunt quanto claritatem dei vicinius contemplantur: vt ſm creature motum: eo plene omnia ſciant. quo viſioni conditoris ſuper meritū dignitatis appropinquant. Ab iſto ordine cecidit ſathan. de quo dicit̄ Luce. x. Uidebam ſathan quaſi fulgur de celo cadentem. Et aſſimilatur fulguri propter luminoſitatem. quia in eo vigebat lumen intellectus: quod eſt obſcuratum in caſu eius Jn locum ſathan ſucceſſit ordo prophetarum: propter lumen diuinarum reuelationum eis factarum. Unde Gregorius in omelia vbi ſupra dicit ſic. Quia vero cherubin plenitudo ſcientie dicitur. ⁊ paulo docēte didicimꝰ. qꝛ plenitudo legis ē dilectio ⁊ charitas. Omnes qui dei ac proximi charitate ceteris amplius pleni ſunt: meritorum ſuorum ſortem: inter cherubin numeros perceperunt. hec ille. Hij autem fuerunt prophete qui dicūt illud. i. Corinth. ij. Nobis autem reuelauit deus per ſpiritum ſanctum ſuum. Que enim ſunt dei nemo nouit niſi ſpiritus dei. Et. ij. Pet. i. Non em̄ voluntate hūana allata eſt aliqn̄ ꝓphetia.

Sed ſpũſctõ inſpirati locuti ſunt ſancti dei hoĩes. Conabaᷓ autẽ ſathan extinguere hanc ſapientiã in ꝓphetis peruertendo locutõis vitatẽ ⁊ hec eſt temptatio fraudulẽtie. Act. v. Anania cur temptauit ſathanas cor tuũ mẽtiri te ſpũſctõ. Jdõ ſathan dicit illud. ij. Reg̃ xxij. Ero ſpũs mendax in ore oĩm ꝓphetarũ ⁊c̃. Ut aũt poſſent ſe defendere a laqueis ſathan habuerũt vnã ſociaꝫ ſcꝫ dñam prudentiã de qua Prouer. ix. dr̃. Relinquite infantiã ⁊ viuire ⁊ ambulate p̱ viam prudẽtie. quib⁹ ipa dicit illud Eccli. ij. Qui timetis dñm diligite illum ⁊ illuminabuntur corda veſtra. Induebatur aũt veſtimentis luciðiſſimis ſapientie. Roma. xiij. Induamur arma lucis ſicut in die honeſte ambulem⁹. Et pſ. Decoreꝫ induiſti amict⁹ lumine ſicut veſtimẽto. Cũ his veſtimẽtis aſcendũt ꝓphete ad domũ dñi p̱ ſecundaꝫ portã que eſt ad meridiẽ. qm̃ ſol in meridie maxime lucet. Et qꝛ ꝓphete lucebãt lumine ſapiẽtie. Phil. ij. Inter quos lucetis ſicut luminaria in mũdo: verbuꝫ vite cõtinẽtes ad gliaꝫ in die xpi. idõ intrauerũt regnuꝫ celoꝝ p̱ hanc portã. Uenientes autẽ ad pedes ſanctiſſime trinitatis cantauerũt illud pſ. De⁹ miſereaᷓ noſtri ⁊ bñdicat nobis: illuminet vultũ ſuũ ſup̱ nos ⁊ miſereaᷓ noſtri. Quos gratiſſime acceptauit: ⁊ coronauit eos corona precioſa. de q̃ dr̃ Eccli xxv. Corona ſenũ multa peritia ⁊ gloria illoruꝫ timor dei. Sic autẽ coronatos deputauit cancellarie. Sũt eñ tanq̃ cancellarij curie celeſtis. pſ. Lingua mea calam⁹ ſcribe velociter ſcribentis. cantãtes illud pſ. Beat⁹ hõ quẽ tu erudieris dñe ⁊ de lege tua docueris eũ. Habuerũt aũt iſtã manſionẽ p̱ edificationẽ. i. Cor. iij. Sup edificat ſup̱ fundamentũ hoc: aurum: argentũ: lapides p̃cioſos. Tunc dña manſueta aſſecurauit ꝓphetas de ſua gloria dicens. Beati mites qm̃ ipi poſſidebũt terraꝫ de qua Aug̃ li. ij. de doctrina xp̃iana: dicit ſic. Miteſcere eſt nõ cõtradicere diuine ſcripture ſiue intelligere ſi aliq̃ vicia noſtra percutit ſiue nõ intelligere: quaſi nos melius ⁊ breui⁹ ſapere ⁊ percipere poſſem⁹. hec ille. ⁊ ſic patet ſecundus.

Tertius ordo eſt thronorum in quib⁹ ſedet de⁹ ad iudiciũ exequendum. Unde Greg̃. in omelia vbi ſupra dic̃ ſic. Throni quoq; illa agmina ſunt vocata. quib⁹ ad exercendum iudiciũ ſemp̱ omĩpotens deus preſidet. Ab iſto ordine cecidit belial qui interpretaᷓ abſq; iugo vel abſq; domino de quo diciᷓ. ij. Cor. vi. Que conuentio xp̃i ad belial. q̃ſi dicat nulla. quoniã omne iudiciũ dedit pater filio. Joh. vi. Sed tale iudiciuꝫ fugit belial: quia eſt p̱uatio ſui principatus. In locum belial ſucceſſit ordo apoſtoloꝝ. de quib⁹ diciᷓ Math. xix. Cum ſederit filius hoĩs in ſede maieſtatis ſue ſedebitis ⁊ vos ſup̱ ſedes duodecim iudicãtes duodecim tribus iſrael. Unde Greg̃. in omelia vbi ſupra dicit ſic. Sunt nonnulli q̃ dum ſibimetipis vigilanti cura dominant. dum ſe ſollicita intentione diſcutiũt diuino timori ſemp̱ inherent hoc in munere virtutẽ accipiũt vt iudicare recte alios poſſint: quorum profecto mentib⁹ dũ diuina cõtemplatio preſto eſt. in his velut in throno ſuo dominus preſidens: aliorum facta examinat: ⁊ cuncta mirabiliter de ſua ſede diſpenſat. Quid ergo iſti niſi throni conditoris ſunt: hec ille ⁊c̃. Conabaᷓ autẽ belyal extinguere rectitudinẽ iudicij in apoſtolis: extinguẽdo fidei claritatẽ. quoniã vt diciᷓ. i. Pet. v. Aduerſarius veſter diabolus tanq̃ leo rugiens circuit querens quẽ deuoret: cui reſiſtite fortes in fide. Et Apoc. i. Eſto fidelis vſq; ad mortẽ. Contra illam temptationeꝫ ſollicitus erat paulus. i. Theſſal. iij. dicens. Miſi ad cognoſcendam fidem veſtram ne forte temptauerit vos is qui temptat: ⁊ inanis fiat labor veſter ⁊c̃. Ut aũt poſſent ſe defendere a laqueis belial habuerunt vnaꝫ ſociam. ſ. dominã veritatem: dicentes illud Prouer. viij. Ueritatem meditabiᷓ guttur meũ ⁊ labia mea deteſtabunᷓ impiũ. Induebanᷓ aũt veſtimẽtis iuſticie. iuxta illõ Job xxix. Juſticia idut⁹ ſũ ⁊ veſtiuit me ſic̃ veſtimẽtũ: ⁊ dyademate iudicio meo. et Eſa. lxi. Induit me dñs veſtimẽto ſalutis ⁊ indumẽto iuſticie circumdedit me. Cum his veſtimẽtis aſcendunt apoſtoli ad domum dñi per tertiam portam ad meridiem. Nam ſol in meridie eſt in medio celi. ⁊ apoſtoli fuerunt in eccleſia dei ſicut ſol in medio celi. Math. v. Uos eſtis lux mundi ⁊c̃. Uenientes autem ad pedes ſanctiſſime trinitatis cantauerunt illud Apoc. vij. Salus deo noſtro q̃ ſedet ſuper thronũ ⁊ agno. quos gratiſſime acceptauit ⁊ coronauit eos corona aurea. de qua diciᷓ Prouerb. xvi. Corona dignitatis ſenectus que in vijs iuſticie reperitur. Sic autem coronatos deputauit cõſiſtorio

vbi cauſe audiunt᷑ ⁊ ſententie diffiniuntur. Sap. iij. Fulgebunt iuſti ⁊ tanq̄ ſcintille in arundineto diſcurrēt. Judicabunt natiōes ⁊ dominabunt᷑ populis. Habuerunt autē iſtam manſionem per emptionem. Math. xix. Ecce nos reliquim⁹ oīa ⁊ ſecuti ſum⁹ te. quid ergo erit nobis? Jeſus aūt dixit. Cētuplum accipietis ⁊ vitā eternam poſſidebitis. Tunc apoſtoli cantauerūt illud pſ. Beati qui cuſtodiunt iudicium ⁊ faciunt iuſticiam in omī tempore. Statimqȝ domina liberalis aſſecurauit eos de ſua gloria: dicens, Beati qui eſuriūt ⁊ ſitiunt iuſticiā: quoniaȝ ipſi ſaturabunt᷑. Super quo Richardus libro de contemplatiōe dicit ſic. Juſticia perfecta iubet inimicos diligere: parentes ⁊ ꝓpria queqȝ relinquere. illata mala patienter ferre. oblatam gloriā vbiqȝ declinare. hec ille. Sed hec oīa obſeruauerunt apoſtoli. ⁊ ſic patet tertius ⁊c.

¶ Quartus ordo eſt dominationum. de quib⁹ Greg. in omelia vbi ſupra dicit. Ea angelorū agmina que potius preeminent pro eo q̄ eis cetera ad obediēdum ſubiecta ſunt: dominatiōes vocantur. Ab iſto ordine cecidit beemoth: qui interp̄tatur beſtia. de quo dicit᷑ Job. xl. Beemoth fenum quaſi bos comedet: ipſe eſt ꝑncipiū viarum dei ⁊c. In locum beemoth ſucceſſit ordo martyrū. de quib⁹ dicit᷑ Heb. xi. Sancti per fidē vicerūt regna: operati ſunt iuſticiam: adepti ſunt repromiſſiones. Vn̄ Gregorius in omelia vbi ſup̄ dicit ſic. Sunt nōnulli qui ſic in ſemetipſis cunctis vitijs omībus deſiderijs dominant᷑ vt ipo iure mundicie dij inter homīes vocentur. Quid ergo iſti niſi intra numerū dn̄ationū currūt. hec ille. Habuerunt autē hanc mundiciā ꝑ martyrium. iuxta illud Apoc. vij. Lauerunt ſtolas ſuas ⁊ dealbauerūt eas in ſanguīe agni Conabat᷑ aūt beemoth extinguere in martyribus operis dei aſſiduitatem per inconſtantiam ⁊ apoſtaſiam a religione xp̄i per culturam ydolorū. Juxta illud Eccli. ij. Fili accedens ad ſeruitutem dei ſta in iuſticia ſcȝ religionis xp̄i ⁊ timore ⁊ ꝑpara animā tuam ad temptationē ſcȝ tyrannorū inducentium ad ydolatriam. Ordo martyrum tanq̄ conſtans ⁊ firmus in obſeruantia religionis xp̄i. dicit illud Job. xxvij. Juſtificationem meam quā cepi tenere non deſeraȝ nec enim reprehendit me cor meum in omī vita mea ⁊c. Ut autem poſſent ſe defendere a laqueis beemoth. habuerunt vnam ſociam. ſcȝ dominam patientiam. Juxta illud Jacobi. i. Beatus vir qui ſuffert temptationem. Quoniā cum probatus fuerit accipiet coronam vite. Et Auguſtin⁹ libro de patientia dicit ſic. Virtus animi que patiētia dicitur tam magnum dei donum eſt: vt etiā ipſius qui nobis eam largitur patiētia predicetur. Sancti martyres libenter pro xp̄o martyrium ſuſtinebant: ⁊ cum multa patiētia. Induebantur autem veſtimentis magnanimitatis. de quibus dicitur Eſa. lij. Cōſurge cōſurge induere fortitudine tua ſyon: induere veſtimentis glorie tue. Et Prouerbiorū vlti. Fortitudo ⁊ decor indumentum eius. Cum his veſtimentis aſcendunt martyres ad domum domini per primam portam que reſpicit ad occidentem. quoniā tūc ſol rubet. Et de martyribus dicitur. Quare rubrū eſt indumentū tuū ⁊ veſtimenta tua ſicut calcantium in torculari. Eſa. lxiij. Venientes autem ad pedes ſanctiſſime trinitatis cantauerunt illud Apocal. vij. Benedictio ſapientia claritas ⁊ gratiarum actio: honor virtus ⁊ fortitudo deo noſtro in ſecula ſeculorum Amen. Quos gratiſſime acceptauit ⁊ coronauit eos corona de lapide precioſo. iuxta illd̄ pſ. Poſuiſti ī capite ei⁹ coronā de lapide ꝑcioſo. Sic aūt coronatos deputauit cenaculo. Vn̄ Apoc. ij. dr̄. Vincēti dabo edere de ligno vite qd̄ ē in paradiſo dei mei. Et Luce. xxij. dicitur. Edatis ⁊ bibatis ſuper menſam meaȝ in regno meo. cantātes illud Eccli. xlviij. Beati ſunt qui te audierunt: ⁊ in amicicia tua decorati ſunt. Habuerunt autem iſtam manſionem per expugnationem ⁊ victoriam. Math. x. Eſtote fortes in bello ⁊ pugnate cum antiquo ſerpente: ⁊ accipietis regnum eternum Tūc domina perſeuerātia aſſecurauit martyres de ſua gloria dicens. Beati qui lugēt quoniam ipſi cōſolabunt᷑. Super quo Bernardus in ſermone dicit ſic. O vere glorioſa ſocietas. o ſanctum conuiuium. o deſiderabiles epule: vbi nimirum anxietas nulla nullum poterit eſſe faſtidium quinimmo ſacietas ſumma ⁊ ſummum erit ibi deſideriū hec ille. ⁊ ſic patet quartus ⁊c.

¶ Quintus ordo eſt principatuum. de quibus Gregorius in omelia vbi ſupra: dicit ſic. Principatus quoqȝ vo-

cantur qui ipſis quoqȝ bonis angelorum
ſpiritibus preſunt qui ſubiectis alijs dum
queqȝ ſint agenda diſponunt eis ad explen
da omnia miniſteria principantur. Ab iſto
ordine cecidit beelzebub: qui interpretatur
ꝓnceps muſcarum, de quo dicitur Luce.xi.
In beelzebub ꝓncipe demoniorum eijcit de-
monia. Et Math.x. dicitur. Patrem fami-
lias beelzebub vocauerunt. In locum beel-
zebub ſucceſſit ordo confeſſorum. ſcilȝ ſacer
dotum doctorum ⁊ predicatorum. De qui-
bus dicitur Malachie.ij. Labia ſacerdotis
cuſtodiunt ſcientiam: ⁊ legem requirunt ex
ore eius. quia angelus domini exercituum
eſt. Unde Gregorius in omelia vbi ſupra:
dicit ſic. Sunt nonnulli qui acceptis virtuti
bus etiam aliorum mores ⁊ merita tranſcē
dunt. Cunqȝ ⁊ bonis meliores ſint: electis
quoqȝ fratribus principantur. Quid ergo
iſti ſortem ſuam niſi inter principatuum nu
merum acceperunt: hec ille. Ideo dicitur
Eccli.xlv. Finees filius eleazari placuit deo
iſrael. Ideo ſtatuit illi teſtamentum pacis:
⁊ principem ſanctorū ⁊ gentis ſue: vt ſit il
li ⁊ ſemini eius ſacerdotij dignitas in eter-
num. Conabatur autē beelzebub extingue
re intentionis ſinceritatem a ſanctis confeſ
ſoribus: ⁊ hec eſt temptatio vane glorie.
Math.vi. Attendite ne iuſticiam veſtram
id eſt opus bonum faciatis coram homini-
bus. Ut autē poſſent ſe defendere a laque-
is beelzebub: habuerunt vnam ſociam ſcilȝ
dominam obedientiam. Iuxta illud Act.
v. Oportet obedire deo magis ꝙ homini-
bus. Et.i. Regum.xv. Melior eſt enim obe
dientia ꝙ victime. In principe requiritur
vt obediat legi dei: aliter priuatur principa-
tu. vt patet de Saule rege iſrael. qui priua-
tus fuit regno propter inobedientiam. Un
de ſequitur ibidem. Pro eo ꝙ abiecisti ſer-
monem domini abiecit te dominus ne ſis
rex. Super quo Gregorius lib.xxxv. mora-
lium dicit ſic. Obedientia ſola virtus eſt q̄
menti virtutes ceteras inſerit: inſertaſqȝ cu
ſtodit. Melior eſt obedientia ꝙ victime.
Obedientia victimis preponitur: quia per
victimas caro aliena: per obedientiam vero
caro ⁊ voluntas propria mactatur, hec ille.
Induebantur autem veſtimentis temperā
tie refrenantis. Iuxta illud Exod.xxix. Ap
plicabis quoqȝ filios Aaron ⁊ indues tuni
cis lineis: cingeſqȝ baltheo: impones eis mi
tras. eruntqȝ ſacerdotes mei religione per-
petua. Hoc eſt indumentū album quod red
dit carnem mundam. ſcḋm illud Apocal.iij.
Suadeo tibi emere aurum ignitum proba-
tum vt locuples fias ⁊ veſtimentis albis in
duaris: vt non appareat cōfuſio nuditatis
tue. Iſta verba dicta fuerunt epiſcopo Lao
dicie. Cum his veſtimentis aſcendunt con-
feſſores ad domum domini per ſecundam
portam que reſpicit ad occidentem. quoniā
tunc ſol humectat, ſic confeſſores erant hu-
midi per diſcretionem. Unde Bernar. ſu-
per Cantica: dicit ſic. Diſcretio omni virtu-
ti ordinem ponit: modum tribuit: decorem
⁊ perpetuitatem confert. Eſt ergo diſcretio
animi virtus quedam moderatrix virtutū
ordinatrixqȝ affectuum: ⁊ doctrix morum.
Tolle hanc ⁊ virtus vicium eſt, hec ille. Et
Paulus dicit. Probate ſpūs ſi ex deo ſunt.
Uenientes autem ad pedes ſanctiſſime tri-
nitatis cantauerūt illud Eccli.xxxvi. Scḋm
benedictionem Aaron da populo tuo vt ſci
ant omnes: quoniam tu es deus conſpector
ſeculorum. Quos gratiſſime acceptauit et
coronauit eos corona aurea. de qua dicitur
Eccli.xlv. Corona aurea ſuper mitram eius
expreſſa ſigno ſanctitatis: gloria honoris: ⁊
opus fortitudinis. Sic autem coronatos de
putauit viridario. Iuxta illḋ Canti.vi. Aſcē
di in ortum meum: vt viderem poma con-
uallium ⁊ inſpicerē ſi floruiſſet vinea ⁊ ger
minaſſēt mala punica. Per iſta poma ſigni
ficantur ſacerdotes propter odorem ſancti-
tatis. Iuxta illud.ij. Corinth.ij. Chriſti bo-
nus odor ſum⁹. Per mala punica ſignificā-
tur predicatores verbi dei. vt habetur diſt.
xliij. ca. ſit rector. cantantes illud Prouerb.
xx. Beati qui ambulant in ſimplicitate ſua.
quoniam beatos poſt ſe filios derelinquēt.
Habuerunt autem iſtam manſionem ꝑ do
nationem. ſcḋm illud Romañ.viij. Cum illo
omnia nobis donauit. Et Math.xxiiij. Fi-
delis ſeruus ⁊ prudens quem conſtituit do
minus ſuper familiam ſuam: vt det illis in
tempore tritici menſuram. Tūc domina cō
tinentia aſſecurauit confeſſores de ſua glo-
ria: dicens. Beati qui perſecutionem patiū
tur propter iuſticiam. quoniam ipſorum eſt
regnum celorum. Super quo Gregorius li-
bro.xxvi. moral. dicit ſic. Sanctorū mētes
eternitatis premia preſtolantes: ex aduerſi
tatibus vires ſumunt. quia creſcente pugna

glorioſiorem ſibi non ambigunt manere victoriam ⁊ coronam. Electorum enim deſideria dum premuntur aduerſitate proficiūt ſicut ignis flatu premitur vt augmentetur ⁊ vnde quaſi extingui cernitur inde roboratur. hec ille.

¶ **Sextus ordo eſt poteſta**tum. de quibus Gregorius in omelia vbi ſupra: dicit ſic. Poteſtates vocantur hij qui hoc potentius in ſuo ordine perceperunt: vt eoruʒ ditioni virtutes aduerſe ſubiecte ſint: quorum poteſtate refrenantur: ne corda hominum tantū temptare valeant quantū volunt. hec ille. Ab iſto ordine cecidit beelphegor: qui eſt priapus ſimulacrum ignominie de quo dicitur Joſue. xxij. Peccaſtis in beelphegor: ⁊ macula hui⁹ ſceleris in vobis permanet. Et Oſee. ix. dicitur. Ipſi intrauerunt ad beelphegor ⁊ abalienati ſunt in cōfuſione ⁊ facti ſunt abomīabiles ſicut ea que dilexerunt. In locum beelphegor ſucceſſit ordo ſanctarum virginum. de quibus pſ̄. Adducentur regi virgines poſt eam: proxime eius afferentur tibi in leticia ⁊ exultatione adducentur in templum regis. Unde Gregorius in omelia vbi ſupra dicit ſic. Sunt nōnulli qui etiā de obſeſſis corporibus malignos ſpiritus fugant: eoſq; virtute orationis ⁊ accepte poteſtatis eijciūt. Quid itaq; iſti per meritum ſuum niſi inter poteſtates celeſtium ſpirituum ſortem accipiunt: hec ille. Iſtud patet de Sarra iuuencula vxore thobie iunioris. Thobie. viij. Conabatur autem beelphegor extinguere in virginibus corporis puritatem. ⁊ hec eſt temptatio fornicationis ⁊ luxurie. Jacobi. i. Unuſquiſq; temptatur a concupiſcentia ſua abſtractus ⁊ illectus. Ideo dicitur Ephe. v. Fornicatio ⁊ om̄is immundicia non nominetur in vobis ſicut decet ſanctos. Ut autem poſſent ſe defendere habuerunt vnam ſociam ſcilʒ dominam pudiciciam. que dicit illud. Gal. vi. Spiritu ambulate ⁊ deſideria carnis nō perficietis. Et Johānes Caſſianus in collatione abbatis paſtoris: dicit ſic. Maior eſt virtus: maior eſt gratia internam libidineʒ carnis extinguere: q̄ nequitias demonum extrinſecus irruentes ſigno domini ac virtutis altiſſime ſubiugare. Maius enim miraculum eſt de propria carne fomitē eradicare luxurie: q̄ de alienis corporibus immundos ſpiritus effugare. hec ille. ⁊ vt dicit Tullius libro de officijs. Pudicicia eſt virtus non ſolum impetum libidinis coercens: ſed ⁊ ſigna cohibens. Induebantur autē veſtimentis ſanctitatis. de quibus dicitur. Eph. iiij. Deponite vos ſm̄ priſtinam conuerſationem veterem hominē qui corrumpitur ſm̄ deſideria: renouamini autem ſpiritu mentis veſtre: ⁊ induite nouum hominē qui ſm̄ deum creatus eſt in iuſticia ⁊ ſanctitate veritatis. Cum his veſtimentis aſcendunt virgines ad domum dn̄i per tertiam portam que reſpicit ad occidentem: quoniam tunc ſol refrigerat. Sic ſpiritusſanctus refrigerabat immo extinguebat ardorem concupiſcentie in ſanctis virginibus. Unde cōmuniter dicebant. Benedico te pater domini mei ieſu xp̄i: quia per filium tuum ignis extinctus eſt a latere meo. Et Eccli. xviij. dicit̄ ſic. Ardorem refrigerabit ros. Uenientes autem ad pedes ſanctiſſime trinitatis cantauerūt illud pſ̄. Dominus virtutem populo ſuo dabit: dominus benedicet filias ſuas in pace. Quas cum audiret vocauit eas: dicens illud Canti. iiij. Ueni de libano ſponſa mea veni de libano veni coronaberis. Cumq; ꝓpius acceſſiſſent coronate ſunt corona florum. de qua dicit̄ Eſa. lxij. Eris corona glorie in manu domini: ⁊ dyadema regni ī manu dei tui: Quia complacuit domino habitare in te: ⁊ gaudebit ſponſus ſup̄ ſponſam ⁊ gaudebit ſuper te deus tuus. Sic autem coronatas deputauit cubiculo ſiue thalamo ſuo. iuxta illud Heſter. ij. Heſter ducta eſt ad cubiculum regis. que dicunt illud Cañ. iij. Inueni quem diligit anima mea. Tenui eum nec dimittam donec introducā illuʒ in domū matris mee: ⁊ in cubiculuʒ genitricis mee. cantantes illud pſ̄. Beati immaculati in via: qui ambulant in lege domini. Habuerunt autem iſtam manſionem per dotationem. ſm̄ illud Geneſ. xxx. Ditauit me deus dote bona. Et Exod. xxij. Reddet ei iuxta modū dotis quā virgines accipere conſueuerunt. Tunc domina caſtitas aſſecurauit virgines de ſua gloria dicens. Beati mundo corde qm̄ ipſi deum videbūt. Super quo Aug. lib. xij. de ciuitate dei dicit ſic. Ibi tota virtus eſt videre quod amas: ⁊ ſumma felicitas amare qd̄ videas. vbi vera vita in ſuo fonte bibit̄: vbi veritatis om̄is viſio clariſſime aperit̄. hec ille. ⁊ ſic patet ſextus.

Septimus ordo eſt virtutum. de quibus Grego. in omel. vbi ſupra dicit ſic. Virtutes vocantur hij nimirū ſpiritus per quos ſigna ⁊ miracula frequenter fiunt. Ab iſto ordine cecidit leuiathan qui interpretaꝰ perſequens eos. de quo dicitur Eſa. xxvij. In die illa viſitabit dn̄s in gladio ſuo duro ⁊ graui ⁊ forti ſuper leuiathan ſerpentē vectem ⁊ ſuper leuiathan ſerpentē tortuoſum. In locū leuiathan ſuccedit ordo penitentiū, de quibꝰ Greg. in omel. vbi ſup dicit ſic. Sunt nōnulli q̄ mira faciunt ſigna valenter operanꝰ. Quid ergo iſti niſi ad ſupernarū virtutū ſortē ⁊ numerū congruunt hec ille. Penitentes aūt mira faciunt ſigna cum ad deum cōuertunꝰ. vt pȝ de maria magdalena: latrone in cruce ⁊ prodigo. Unde Bern̄. in ſermone dic̄ ſic. Quid maiꝰ miraculum q̄ tot iuuenes: tot adoleſcentes: tot nobiles: vniuerſiq; quos hic video velut in carcere aperto tenenꝰ ſine vinculis ſolo dei timore confiſi q̄ in tanta afflictiōe perſeuerent penitentie vltra virtutē humanā ſupra naturā contra conſuetudinē. hec ille. Conabatur autē leuiathan extinguere in penitentibus verā penitentiā: ſuadendo peccati impunitatē. iuxta illud Prouerb. xxix. Peccantem viruȝ iniquū inuoluet laqueus: ⁊ iuſtꝰ laudabit atq; gaudebit. Et pſ. Narrauerūt vt abſconderēt laqueos dixerūt quis videbit eos? Hij aūt fuerunt demones. de quibꝰ dicitꝰ Job. iij. Parati ſunt ſuſcitare leuiathā. Ut vero poſſent ſe defendere habuerūt vnā ſociā. ſcȝ dn̄am ſollicitā. que dic̄ illō Ecc. v. Ne tardes cōuerti ad dn̄m: ⁊ ne differas de die in diē. Subito eni veniet ira illiꝰ ⁊ in tēpore vindicte diſperdet te. Induebanꝰ aūt veſtimentis humilitatis ⁊ aſperitatis dicentes illud pſ. Ego aūt cū mihi moleſti eſſent induebar cilicio: humiliabā in ieiunio aīam meā. Exemplū Jone. iij c. Peruenit verbū ione ad regem niniue ⁊ deſcendit de ſolio ⁊ abiecit veſtimenta ſua ⁊ indutꝰ eſt ſacco ⁊ ſedit in cinere. Cum his veſtimētis aſcendunt penitentes ad domū dn̄i: per p̄mā portam que reſpicit ad aquilonē. Naȝ ab aquilone pandetur om̄e malū. Jerem̄. i. Sol eni ab aquilone ſerenatur. Et Eccli. iij. dicitur. Sicut i ſereno glacies ſoluētur peccata tua. Uenientes aūt ad pedes ſanctiſſime trinitatis cantauerunt illud Deut. xxiij. Benedicat nos dominus deus noſter in omni opere noſtro in terra ad quā ingredimur poſſidendam. quos letiſſime acceptauit ⁊ coronauit eos corona eterna que dicit eis illud i. Pet. v. Percipite immarceſſibileȝ eterne glorie coronam. Sic autē coronatos deputauit cellario: vt perciperent guſtum dulcedinis eterne. dicēs eis illō pſ. Guſtate ⁊ videte quoniam ſuauis eſt dn̄s: beatus vir qui ſperat in eo. Qui dixerunt illud Cant. ij. Introduxit me rex in cellam vinariā ordinauit in me charitatē. cantantes illud pſ. Beati quoꝝ remiſſe ſunt iniquitates: ⁊ quorum tecta ſunt peccata. Tunc domina clementia aſſecurauit penitentes de ſua gloria dicens Beati eſtis cum maledixerint vobis hoīes ⁊ dixerint om̄e maluȝ aduerſum vos mentientes propter me. gaudete ⁊ exultate: ecce eni merces veſtra copioſa eſt in celo. Unde Hieron̄ ſuper illud pſ. Beatꝰ vir qui non abijt: dicit ſic. Beatꝰ vir q̄ non docuit: nec fecit: nec cogitauit mala. Non ſtetit non perſeuerauit in delicto. ſed per penitentiā ad meliora conuerſus eſt. hec ille.

¶ Octauus ordo eſt archāgelorum. de quibꝰ Gregoriꝰ in omel. vbi ſupra dicit ſic. Qui ſumma annunciant archāgeli vocantur. hinc eſt q̄ ad mariam virginem non quilibȝ angelus ſed gabriel archāgelus mittitur. hec ille. Ab iſto ordine cecidit beelſephon qui interpretaꝰ vetuſtas deuorans aſcenſionē ſpeculi. de q̄ dicitꝰ Exod. xiiij. Uniuerſus exercitus erat contra beelſephon. In locuȝ beelſephon ſuccedit ordo contemplatiuorū. de quibꝰ dicit Greg. vbi ſupra. Sunt nōnulli q̄ diuȝ largitatis munere refecti ſecretoꝝ celeſtium ſumma capere valent ⁊ nunciare. Quid ergo iſti niſi intra archangeloꝝ numerū deputanꝰ. hec ille. Sed cōtemplatiui ſolius contēplatiōis ſtudio inardeſcunt vt contēplari diuina ſecreta queatius poſſint. de quoꝝ vita Greg. ſup Ezechiel. dicit ſic. Contemplatiua vita eſt charitatem dei ⁊ p̄ximi: tota mente retinere ab exteriori actione quieſcere: ſoli deſiderio conditoris inherere: vt nihil iam habere libeat. ſed cōculcatis curis omibus ad videndū ſui conditoris faciem animꝰ inardeſcat. hec ille. Conabaꝰ aūt beelſephon extinguere diuinam contemplationē: in contemplatiuis aſſumendo angeli equitatem. de quo dicitꝰ ij. Cor. xi. Transfigurat ſe in angelum lucis Non eſt ergo mirum ſi miniſtri eius transfi-

gurentur velut miniſtri iuſticie. Unde ſe-
pius decipiūt homines ſub apparentia bo-
ni ⁊ recti. Ut autem contemplatiui poſſent
ſe defendere a laqueis iſtoꝝ habuerūt vnā
ſociā.ſ.dn̄am intelligentiaꝫ. que dicit illud
Prouer.i. Audiens ſapiens ſapiētior erit.
Et intelligēs gubernacula poſſidebit. Hec
eīm dat intellectū ſcripturarū ad cognoſcē-
dam veritatē.vt pꝫ de xp̄o qn̄ tēptatus fuit
a demone vt habetur Math.iiij. Induebā
tur aūt veſtimentis glorioſis. Iuxta illud
Eccl'.xlv. Induit eū dominus ſtolā glorie.
Et Daniel'.xij. Qui docti fuerint fulgebūt
q̄ſi ſplendor firmamēti. Cū his veſtimen꜀
aſcendunt ad domū domini per ſecundam
portā que reſpicit ad aquilonē.quoniā ſtel-
la aquilonaris.ſ.trāſmontana eſt ſita in al
to. Sic contemplatiui in alto contemplati-
onis ⁊ ꝯuerſatiōis ſunt. Iuxta illud Phil'.
iij. Noſtra aūt conuerſatio in celis eſt. Ue
nientes aūt ad pedes ſanctiſſime trinitatis
cantauerūt illud pſ̄. Gloriabunt̄ in te oēs
qui diligunt nomen tuū: quoniā tu benedi
ces iuſtis. Domine vt ſcuto bone volunta
tis tue coronaſti nos. Quos letiſſime acce
ptauit ⁊ coronauit eos corona ſapiētie.de
qua dicitur Eccl'i.l. Corona fratrum quaſi
plantatio cedri in monte libani. Sic autēꝫ
coronatos deputauit depoſitarie.quibus di
xit illud i.Thimo.vi. Depoſitū cuſtodi deui
tans prophanas vocū nouitates: ⁊ oppoſi
tiones falſi nominis ſcientie. Quā quidem
promittentes circa fidē exciderunt.cantan
tes illud Baruch.iiij. Beati ſum⁹ iſrael: quo
niā que deo placent nobis manifeſta ſunt.
Habuerunt aūt iſtā manſionē per heredi-
tationē.iuxta illud Eccl'i.iiij. Sapientia fi-
lijs ſuis vitam inſpirat: ⁊ ſuſcipit exquiren
tes ſe: ⁊ preibit in via iuſticie: ⁊ qui diligit il
lam diligit vitā. ⁊ qui vigilauerint ad illam
complectentur placorē eius. qui tenuerunt
illā vitā hereditabunt. ⁊ quo introibit bene
dicetur deus. Tūc domina religioſa aſſecu-
rauit contemplatiuos de ſua gloria dicens.
Beati pacifici: quoniā filij dei vocabuntur.
Super quo Greg'.in paſtorali dicit ſic. Si
filij dei vocantur qui pacē faciunt: proculdu
bio ſunt ſathane filij qui pacē confundunt.
hec ille. Sed contemplatio ducit ad veram
pacem.ergo ⁊c̄.

Nonus ordo eſt ange-
lorum.de quibus Greg'. in omel'. vbi ſupra
dicit ſic. Hi qui minima nūciant angeli vo
cantur. Ab iſto ordine cecidit mām̄ona.de
quo dicitur Math.vi. ⁊ Luce.xvi. Non po
teſtis deo ſeruire ⁊ mammone. In loco mā
mone ſuccedit ordo actiuorum. de quibus
Greg'.vbi ſupra dicit ſic. Sunt pleriq; qui
parua capiunt: ſed tamen hec eadeꝫ parua
quantū preualent nunciare fratribus non
deſiſtunt. Iſti itaq; in angeloꝝ numerū cur
runt. hec ille. ⁊ Luce.xvi. dicitur. Facite vo
bis amicos de mammona iniquitatis vt cū
defeceritis recipiant vos in eterna taberna
cula. De vita iſtorū actiuorū Beda ſuper il
lud. Intrauit ieſus in quoddā caſtellū. dicit
ſic. Actiua vita eſt panē eſurienti tribuere
verba ſapientie neſcientē docere: erranteꝫ
corrigere: ad humilitatis viā ſuperbientem
proximū reuocare: infirmantis curā gerere
que ſingulis quibuſq; expediant vt ſibi eſt
poſſibile diſpenſare. ⁊ cōmiſſis nobis quali
ter ſubſiſtere valeant ꝓuidere. hec ille. Iſto
modo actiui faciunt ſibi amicos de mām̄o-
na iīquitatis.i.de diuitijs huius ſeculi neq̄ꝫ
⁊ iniqui. Conabatur autem mammona ex
tinguere in actiuis benignitatē decipiendo
per tēporaliū vanitatē. ſm̄ illud Sap.xiiij.
Creature dei in odiū facte ſunt: ⁊ in tempta
tionem anime hominū ⁊ in muſcipulā pe-
dibus inſipientū. Ut aūt poſſent ſe defen-
dere a laqueis mām̄one habuerunt vnam
ſociā.ſ.dominā pietatē. que dicit illō.i.Thi
mothei.vi. Sectare iuſticiā fidē: pietatem:
charitatē. ⁊ Prouerb.xxi. Qui ſequitur iu-
ſticiā ⁊ miſericordiā: inueniet vitā ⁊ gl'iam
Induebantur autē veſtimentis clementie
miſerantis ad eroganda beneficia. Col'.iij.
Induite vos ſicut electi dei ſancti ⁊ dilecti
viſcera miſericordie: benignitatis: humili-
tatis: modeſtiā: patientiā ſupportantes in-
uicem: ⁊ donantes vobiſmetipſis ⁊c̄. Cum
his veſtimentis aſcendunt actiui ad domi
nū ꝑ tertiā portā que reſpicit ad aquilonē.
quoniam ſtella aquilonaris in nocte lucet.
Sic actiui lucent in nocte huius ſeculi per
elemoſynā ſubueniendo pauperibus. Tho
bie.iiij. Elemoſyna ab oī peccato ⁊ a mor-
te liberat ⁊ non patietur animas ire in te-
nebras. Fiducia magna erit coram deo ele
moſyna: omnibus facientibus eā. Uenien
tes autem ad pedes ſanctiſſime trinitatis
cantauerūt illud pſ̄. Benedices corone an
ni benignitatis tue: ⁊ campi tui replebunt̄
vbertate. Quos gratiſſime acceptauit ⁊ co

ronauit corona miſericordie. Juxta illō pſ.
Coronat te in miſericordia ⁊ miſerationi-
bus. Sic autem coronatos deputauit atrio
Eſt enim atrium locus in quo pauperes re
cipiuntur. ⁊ quia actiui in hac vita recepe-
runt paupes ſuis elemoſynis: ideo dicitur
Thobie. xij. Elemoſyna a morte liberat: ⁊
ipſa eſt que purgat peccata: ⁊ facit inuenire
vitam eternam. Cantantes illud pſ. Beati
omnes qui timent dominum: qui ambulāt
in vijs eius. i. in operibus miſericordie. Ju
xta illud pſ. Uniuerſe vie domini miſeri-
cordia ⁊c. Tunc domina miſericordia aſſe-
curauit actiuos de ſua gloria dicens. Beati
miſericordes: quoniam ipſi miſericordiam
conſequentur. Ecce quomodo ordines ho
minum electorum aſſumuntur ad ordines
ſanctorum angelorum. Ad quos nos per-
ducat ieſus chriſtus. Amen.

¶ In die mortuoꝝ ſeu aīarum. Sermo. lxi.

Mortui audient vo-
cem filij dei. Joh. vi. ⁊ in euāge-
lio hodierno ⁊c. Belial q̄ eſt ini
micus fidei xpiane heri ſero ⁊ hō mane au-
diens pulſari cāpanas vehemētiꝯ ſolito: vi
dens hoīes vtriuſqȝ ſexꝯ deuotiſſime cōcur
rere ad eccl'ias: atqȝ pecunias: cādelas: pa
nē: frumentū ⁊ alia offerre in templo dn̄i:
pleroſqȝ cernēs iacere ſupra ſepulchra de-
functorū: legere orōnes: pſalmos: ac multa
alia pietatis deuotiōis exeq̄arū opa facere
mirabat̄ de tanta cōmotiōe eo ꝙ p totum
anni circulū pter ꝙ̄ iſta die ſilia nō vidiſſet
⁊ veniēs in ſimilitudinē cuiuſdā doctoris
artiū ⁊ medicine ad aīam catholicā ⁊ deuo
tā q̄ſiuit ab ea q̄d ſibi iſta vellēt. Fraudulē
ter interrogat vt tandē decipiat. cui aīa ve
lut ſimplex rn̄dit. Hodie eſt dies aīarū ſm
eccl'ie inſtitutionē in q̄ multa pietatis opa
ſoluimus p earū liberatione a purgatorio.
Tūc ait belial. O ſtulta ⁊ inſipiēs: ꝙ̄ faci-
le oīa credis. Sagax modus eſt iſte extor-
quēdi a te pecunias. Iſti ſacerdotes q̄ ſem
per cupiditati ſtudent hoc adinuenerunt. ⁊
qđ peius eſt ſtatuerūt vt te ſpoliarent pau-
cis bonis tpalibus que magno labore ⁊ ſu
dore acq̄ſiuiſti me decipe nequeūt q̄ bn̄ in-
tellexi ſacrā ſcripturā ſicut ipi. Stupuit aūt
aīa in verbis belial ⁊ quaſi ꝯturbata diſce-
debat dicens. qm̄ ſancti viri hoc iuſſerant.
Belial volens animaȝ ſeducere ait. Si pla
cet ego plane oſtendā tibi animā nihil eſſe
poſt mortē corpis. Uerū q̄ꝛ delectaris in te
ſtimonijs ſacre ſcripture q̄ eſt fundamētuȝ
fidei relictis rōnibꝯ naturalibꝯ ecce adduco
duas auctoritates veteris teſtī. Prima eſt
Eccl's. iij. vbi dr̄ ſic. Dixi in corde meo de fi-
lijs hoīm vt pbaret eos deꝯ ⁊ oſtenderet ſi
miles eſſe beſtijs. Idcirco vnus interitꝯ eſt
hoīm ⁊ iumētoꝝ ⁊ eq̄ vtriuſqȝ ꝯditio. Sic
morit̄ hō: ſic ⁊ illa moriunt̄. ſilr ſpirant oīa
⁊ nihil hȝ hō iumento ampliꝯ. Cūcta ſubia
cent vanitati ⁊ oīa pgūt ad vnū locū. de ter
ra facta ſunt ⁊ in terrā pariter reuertūtur.
Quis nouit ſi ſpūs filioꝝ adā aſcēdat ſur-
ſum: ⁊ ſi ſpūs iumentoꝝ deſcēdat deorſum.
Et depꝛhendi nihil eſſe meliꝯ ꝙ̄ letari hoīeȝ
in ope ſuo ⁊ hāc eſſe partē illiꝯ. Quis eniȝ
eū adducet vt poſt ſe futura cognoſcat: hec
ibi. Scđa eſt Sapie. ij. vbi dr̄ ſic. Exiguū ⁊
cū tedio eſt tp̄s vite nr̄e ⁊ non eſt agnitꝯ q̄
reuerſus ſit ab inferis. Quia ex nihilo nati
ſumꝯ ⁊ poſt hoc erimꝯ tanq̄ nō fuerimus.
Extinctꝯ cinis erit corpꝯ nr̄m: ⁊ ſpūs diffun
detur tanq̄ mollis aer: ⁊ tranſiet vita nr̄a
tanq̄ veſtigiū nubis. ⁊ ſicut nebula diſſol-
uetur q̄ fugata eſt a radijs ſolis ⁊ a calore
illiꝯ aggrauata. ⁊ nomē nr̄m obliuionē acci
piet p tp̄s: ⁊ nemo habebit memoriā ope-
rū nr̄oꝝ. vmbre em̄ tranſitꝯ eſt tp̄s noſtrū.
⁊ nō eſt reuerſio finis nr̄i: qm̄ cōſignata eſt
⁊ nō reuertit̄. hec ibi. Ecce habes expſſe ꝙ
poſt hāc vitā mortalē nō reſtat alia vita im
mortalis vt fingūt hi ſacerdotes. Sȝ etter
rent te hmōi v̄bis pdicantes ḡuitatē ⁊ di-
uerſitatē penarū purgatorij vt exhauriant
burſam tuā. Quibꝯ auditis aīa vehemēter
cōmota eſt: ⁊ adheſiſſet tēptatiōi belial ni-
ſi angelꝯ dei ſibi reuelaſſet vt ad mr̄em ſuā
ſctām eccl'iam ꝯfugeret. Que hoc mane ve
niēs ad eccl'iam quaſi tota exanimis ⁊ tre
pidans vix potuit loqui. Cūqȝ cāſ meſticie
req̄reret: ſctā eccl'ia aſſumpta fiducia ſic or
ſa eſt. Eſt mihi dubiū maximū qđ tota no
cte ptractans pplexā ac ſuſpenſam me reli
quit. Obſecro te vt illud planū mihi facias
ne a tua fide ⁊ deuotōe deuiem. Dubiū meū
eſt iſtud. vtrū poſt hāc vitā ſit alia vita im-
mortalis in q̄ detur aīe p meritis retributio
eq̄lis. Cui ſctā mr̄ eccl'ia dixit illō Cant. v.
Ueni in ortū meuȝ ſoror mea ſponſa. ſ. xpi
ibi te docebo ⁊ dabo tibi poculū ex vino cō
dito: ⁊ muſtū malogranatoꝝ meoꝝ. Tunc
ambe deſcēderūt in iſtud viridariū in quo
erat fons ſapie. Circa quē erāt quattuor or

diŭes ſapiētiſſimoꝝ viroꝝ. Quos ſctā mr̄
eccleſia benigne ⁊ vultu placido ſalutauit.
Illi aūt aſſurgentes ei mirabanť aduentū
eiꝰ. At illa dixit. Puella hec nouiter ad me
venit anxia ſup̄ dubio quodā qͦ veheme-
ter exercet mentē eiꝰ, qꝛ vero qͦ notū ē dei
manifeſtū eſt vob. Roma. i. Declarate du
biū vt exercitatioꝛ fiat in lege dn̄i. Senio-
res illi rogauerunt ſcrām mr̄em ecclïam vt
adeſſet ſn̄ie coꝝ. ⁊ ſi q̇d veritatis dixiſſent
approbaret. ſi q̇d aūt falſitat̄ dānaret. Diſ-
finitū eſt ꝙ vt ambe. ſ. mr̄ ⁊ filia remanerēt
circa fontē p̄dictuȝ. In p̄mo ordīe ſtabant
poete hyſtoriographi magni reges paga-
ni q̇ p̄mo in ſapīa floruerūt. q̇ ruminantes
dubiū puelle diffinierūt eſſe aliā vitā imoꝛ
talē poſt iſtā. in q̄ erat retributio ꝓ meritis
puta p̄mia vel pene ꝯdecentes. Primꝰ fuit
Uirgiliꝰ q̇ ꝯfirmauit p̄dictā ſn̄iam dicens
Ego mlt̄a dixi de inferno purgatorio ⁊ cā-
pis eliſijs ⁊ ceteris. in q̇bꝰ aīe defunctoꝝ ꝓ
q̄litate collocanť meritorū. ⁊ hoc in lib. vi.
Eneydos. vn̄ inť cetera dixi. Facilis deſcē-
ſus auerni: ſ; reuocare gradū ſupaſq; eua
dere ad auras. hoc opꝰ hic laboꝛ eſt ⁊c. Se
cundus ē Ouidiꝰ ꝯfirmat eādē ſn̄iam di-
cens. Ego multa dixi de penis q̄s patiūtur
aīe in inferno. vt p; lib. v. Methamorpho-
ſeos. vbi in. xv. ⁊. ix. eiuſdē introduxi deum
loquētē de aīa herculis ſic. Eternū eſt a me
qͦ traxit. ⁊ expers atq; immune necis ⁊c.
Tertiꝰ fuit Seneca q̇ ꝯfirmās eādē ſn̄iam
dixit. In oībꝰ tragedijs meis multa declara
ni de penis inferni: ⁊ p̄cipue in p̄ma vbi ad
duxi Theſeū redeūtē ab inferno loquentē
cū Amphitrione de q̄ttuoꝛ q̇ōnibꝰ. vn̄ dixi
Quiſq; eſt placide potēs dn̄ſq; vite. ſuat
innocuas manꝰ ⁊ incruentū mitis imperiū
regit: aīeq; p̄cit: longa p̄meſus diu. Felicis
cui ſpacia vel celū petit: vel leta felix nemo
ris eliſij loca. Certꝰ incluſos t; locꝰ nocētes
vtq; fert fama impios. Supplicia vinclis
ſeua ꝑpetuis domanť. ⁊ in fine operis dixi.
Morte carent aīe ⁊c. Saluſtiꝰ inť hyſtori
cos ꝯfirmat eādē ſn̄iam dicēs in ꝓlogo Ca
tilinarij ⁊ etiā in libro de republica dixi. Nā
diuitiarū ⁊ fame gl̄ia: fluxa atq; fragilis ē:
virtꝰ clara eternaq; habeť. ergo p̄clara fa-
cies magne diuitie ad hoc vis corpis bre-
ui dilabunt. Ingenia ⁊ egregia facinora ſic
aīa imortalia ſunt. hec ibi. Etiā in Catilina
rio induxi Cathonē ⁊ Ceſarē in vna orōne
multa de penis aīarū ſeꝑatarū loquētes vt
p; ⁊c. Ualeriꝰ hyſtoricꝰ lib. i. c. de miraculis
ꝯfirmat eādē ſn̄iam fere ꝑ totā illā rubricā
Et lib. ij. Rubrica. i. Indos adducit quorū
femīe certāt mori cū maritis vt in alia vita
cū eis fruanť. Et ibidē dicit. Immortales
eē aīas: mos galloꝝ approbat: q̇ pecunias
mutuatas apud inferos ſe recepturos ſpe
rant. ⁊ lib. iij. vt ſatis pōt patere. Lucanus
cordubenſis hyſtoricus potius ꝙ̄ poeta in
multis locis idē affirmat. Didimꝰ rex pra-
gmānoꝝ ad Alexandrū magnū ſic ſcribit.
Quapropter nimiū vecordes vos ⁊ miſe
rabiles iudicamꝰ qui originē vr̄am eſſe cele
ſtē nō ſuſcipit̄: magnāq; cū deo hr̄e cogna-
tionem. ⁊ in alia ep̄l̄a dicit ſic. Nos non ſu
mus huiꝰ mūdi incole: ſ; aduene: nec ita in
orbē terrarū venimꝰ vt i eo libeat ꝯſiſtere ſ;
trāſire. ꝑperamꝰ eni ad patriū larē: nullis de
lictoꝝ pōderibꝰ p̄grauati. Nuda q̇ppe ꝯſcie
fronte progredimur: vt expediti ac faciles
ſpacium propoſiti decurramus itineris. hec
ille. ergo ⁊c. Cyrus maioꝛ rex moriens con
uocatis filijs ait. Nolite arbitrari o filij mei
chariſſimi me cum a vobis diſceſſero nuſꝙ̄
aut nullum fore. Nec enim dum eſſem vo-
biſcum animum meum videbatis: ſed cum
eſſet in hoc corpore ex his rebus quas apō
vos gerebā adeſſe intelligebatis. Eundē ꝙ
eſſe creditote etiam ſi nullū videritis. Hoc
refert Tulliꝰ libro de ſenectute. ⁊ Xenophō
p̄hus idē prius recitauit vt patet. ergo ⁊c.
In ſecūdo ordine ſtabant p̄hi morales. na
turales aſtrologi. medici. q̇ ſcd̄o in ſapien-
tia floruerūt. ⁊ oīno ꝯcordes cū prioribus
eandē ſententiaȝ cōfirmauerūt vt patebit.
Trimegiſtꝰ Mercuriꝰ maximꝰ grecꝰ ⁊ mo
ralis ad Aſclepiū ſic ſcribit. Cū itaq; aīad
uerteret deus hoīem nō poſſe oīm rerū eſſe
diligentē niſi eū mūdano integumēto ꝯte-
geret. texit eū corporea domo: taleſq; oēs
eſſe p̄cepit ex vtraq; natura i vnū ꝯfundēs
miſcuitq; quātuȝ ſatis eſſe debuiſſet. Itaq;
hominē ꝯformat ex animi ⁊ corporis. i. ex
eterna ⁊ mortali natura vt ita ꝯformatum
vtriq; ſue origini ſatiſfacere poſſet ⁊ imita
ri atq; orare celeſtia ⁊ incolere atq; guber
nare terrena. Oīs ergo humana aīa eſt im
mortalis. hec ibi. Ecce expreſſe conformat
ſe p̄oribus ⁊c. Lucretius moralis hos ver
ſus compoſuit. Cedit idem retro de terra
quod fuit ante in terra. S; qͦ miſſuȝ eſt ex
etheris oris. Id rurſum celi fulgentia tēpla
receptat. Ariſtoteles moral̄ lib. ethic. tali͛

felicitatē deſcribit. q̄ ĩpoſſibile ē eā haberi ĩ
hac vita. ⁊ lib. de pomo expſſe declarat aĩaꝫ
hūanā eē ĩmortalē ⁊c̄. Tulli⁹ moral' lib. de
ſomno ſcipionis dicit ſic. Cōſtat certū eſſe
in celo definitū locū vbi bt̄i ſempiterno euo
fruanť. Illi viuūt q̄ e corpis vinculis tanq̄
e carcere euolauerūt. Nr̄a vero que dr̄ vita
mors eſt. Et in orōne p marco marcello di
cit ſic. Quāq̄ iſte tu⁹ anim⁹ his anguſtijs
q̄s natura nob̄ ad videndū dedit ɔtentus
fuerit: ſemper tn̄ ĩmortalitat̄ amore flagra
uit. Nec em̄ hec tua vita dicēda ē q̄ corpe ⁊
ſpū ɔtinetur. Illa inq̄ illa vita ē q̄ vigebit
memoria ſeculoꝝ oīm quā poſteritas alet:
quā ip̄a eternitas ſemp tuebiť. Huic tu in-
ſeruias: huic te oſtētes oꝫ. ⁊ in fine libri de
ſenectute dic̄ ſic. Sapiētiſſime q̄ſq̄s eq̄ſſi-
mo aīo moriť: nec eū vixiſſe penitet q̄ itavi
xit vt nō fruſtra ſe natū exiſtimet: ⁊ ex hac
vita diſcedit tanq̄ ex hoſpitio nō ex domo
Cōmorādi em̄ diuerſoriū natura nob̄ dedit
nō hitandi. O p̄clarū illū diē cū ad illud di
uinū pficiſcať aīarū ɔciliū: cūq̄ ex hac tur-
be colluuiōe diſcedā. Profiſciſcar em̄ ad vi
ros ſapiētes: ⁊ p̄cipue ad cathonē meū cu-
ius corp⁹ a me crematū eſt. q̊ nemo vir me
lior nat⁹ eſt: nemo pietate p̄ſtātior. Et lib. i.
de tuſculanis q̄onib⁹ dicit ſic. Nulla ē celeri
tas q̄ poſſit cū animi celeritate cōtēdere: q̄
ſi pmanet incorrupt⁹ ſuiq̄ ſilis neceſſe eſt
ita ferať vt penetret ⁊ diuidat oē celū hoc.
eaq̄ ei demū ſedes naturalis erit cū ad ſui
ſil'e penetrauerit: in quo nulla re egēs aleť.
⁊ ſuſtentabiť eiſdē reb⁹ q̄b⁹ ⁊ aſtra ſuſten-
tanť. cūq̄ corpis facib⁹ ad oēs cupiditates
inflāmari ſoleam⁹ pfecto bt̄i erim⁹ cū cupi
ditatū ⁊ emulationū expres fuerim⁹: totoſ
q̄ nos in ɔtēplādis pſpiciēdiſq̄ reb⁹ pone
mus. q̄ꝛ ⁊ natura ineſt mētib⁹ nr̄is inſatia-
bilis q̄dā veri vidēdi cupiditas. Qua p̄ci-
pue viſione fruenť: q̄ cū has terras incolē-
tes caligine circūfuſi erāt: tn̄ acie mētis cō-
ſpicere cupiebāt. hec ibi. Ecce q̄ expſſe cō-
cordat cū ceteris. Lactāti⁹ moral' lib. iij. re-
fert q̄ catho cupiditate vite ĩmortal' ſeip̄ꝫ
pemit vt ad celū aīa ei⁹ aſcenderet. Silr̄ ⁊
alij pl'es idē fecerūt. g̊ ⁊c̄. Seneca moralis
lib. de ĩmatura morte apte hoc ɔfirmat. Et
lib. de nālib⁹ q̄onib⁹ ĩ p̄ncipio. Itē epl'a. iiij.
epl'a. lvij. dic̄. Stoyci exiſtimāt aīam hoīs
pondere magno ⁊c̄. ⁊ ɔcludit itaq̄ de illo. ſ.
aīo an poſſit ĩmortalis eē hoc q̄dē certū ha
be ⁊c̄. epl'a. lxxxvij. loquens de ſcipione ait.

Animū quidē eius eſſe in celo ex quo erat
mihi pſuadeo. Epl'a. xci. Sapia paci fauet
⁊c̄. Multa de hoc dicit ⁊ valde clare magis
q̄ alibi vt pꝫ. g̊ ⁊c̄. Quintilian⁹ moralis cā
quarta dicit ſic. Si quis ſciat quis ſit finis
bonoꝝ: que vera felicitas: nunq̄ ſibi videbi
tur p̄matura morte periturus. hec ille. ⁊ ſic
patet ⁊c̄. Pycthagoras ph̄s naturalis: di-
xit pri⁹ apud grecos: ĩmortales eſſe aīas ⁊
deſcēdere de celo. ⁊ iō lac p̄mo ſugere: q̄ꝛ p
lacteū circulū p̄mo trāſit deſcēdēs. ⁊ eſt ibi
initiū impij infernal'. ⁊ ſup̄ totuꝫ ptinet ad
deū. h̊ refert Hiero. li. i. ɔ̄ Iouinianū. ⁊ ma-
crobi⁹ ſup lib. de ſomno ſcipiōis vt pꝫ. g̊ ⁊c̄.
Empedocles ph̄us nālis dicit. Future feli-
citatis appetitu: nihil ē felici⁹ vt refert Ari-
ſto. lib. de vegetabilib⁹. Qui ēt amore ĩmor
talitat̄ h̄ūde ſeip̄m in ardentē ſpecū pieciť
vt recitat Lact. li. iij. c. Dyogenes ph̄s na-
tural' dixit ſe deſcēſurū ad infernū p mortē.
Qui cupiditate ĩmortalitat̄ ſeip̄m occidit.
vt refert Hiero. li. ij. ɔ̄ Iouinianū. ⁊ Lactā-
tius vbi ſup̄. Archita tharētin⁹ ph̄us nālis
dixit mentē noſtrā eſſe quoddā diuinū nu-
men: ⁊ ſic immortalitatem ſortiri. vt refert
Tulli⁹ libro ſuo de ſenectute. ergo ⁊c̄. Apu
leius ph̄us naturalis lib. de deo ſocratis dic̄
ſic. Hoīes ſunt rōne plaudētes. orōne pol-
lentes. immortalib⁹ aīs gaudētes. vt ibi pꝫ
Plotinus ph̄us naturalis dicit ſic. Fugiē-
dū eſt ad clariſſimā patriā vbi patēt oīa vt
refert Aug. li. ix. de ciui. dei. c. xvi. g̊ ⁊c̄. Ze
no ph̄s naturalis dicit mortē eſſe g̃lioſam
vt dic̄ Sen. ĩ epl'is. Qui ſeip̄m interfecit vt
poſt mortē btūs viueret. vt refert Lact. vbi
ſupra. Plato ph̄s nālis in tymeo ſuo dicit
Poſt oē corp⁹ aīas ĩ ſinu p̄ris eterni reuer
ti. ⁊ lib. ij. dicit tot animas eē quot ſunt ſtel
le ⁊ legē ĩmortalitat̄ hr̄e. ⁊ in phedone in-
troducit ſocratē diſputātē de ĩmortalitate
aīe ⁊ de penis ĩferni. Ariſtoteles ph̄s nālis
li. ij. de aīa dic̄ ſic. Sepať h̊ ab h̊. i. aīa a cor-
pore: ſicut ppetuū a corruptibili. ⁊. iij. de aīa
dic̄ q̄ aīa ſepata hꝫ aliū modū intelligēdi
q̄ vt eſt coniuncta. Porphirius ph̄s natu-
ralis dicit ſic. Non eſt mirū aīam q̄ ſubſtan
tia incorporea eſt: poſſe ſeparari a corpore
cū ignis qui ē ſub̄a corpea corruptibilis a
lignis quib⁹ eſt vnit⁹ poſſit ſepari ⁊ reuerti
in ſuā materiā ſine ſui corruptiōe vt refert
Galien⁹ lib. de ſp̄mate. ergo ⁊c̄. Macrobi⁹
aſtrolog⁹ ſup lib. de ſomno ſcipionis dic̄ ſic.
Due ſunt porte in zodiaco: ſcilꝫ duo tropi-

ca:videlicꝫ capꝛicoꝛnꝰ ⁊ cancer ꝑ quas aīe
nr̄e deſcēdūt de celo ⁊ poſt moꝛtē aſcendūt.
Deſcendūt qdē ꝑ cancerū:iō dr̄ poꝛta hoīm.
Aſcendūt ꝑ capꝛicoꝛnū:iō dr̄ poꝛta deoꝛū.
q꞉ natura īmoꝛtalitatꝭ deoꝝ hinc aſſequun
tur. Cū veniūt ad leonē deſcendēdo:ꝯditio
nis future auſpicanꝫ exoꝛdiuꝫ. Per cetera
vero aīalia q̄ ſunt ſigna zodiaci trāſeuntes
ꝑdunt cognitionē ſeu obliuiſcanꝫ coꝝ q̄ ha
bebant in celo quaſi ebꝛie ex viſis diuerſis.
Verū cū venit ꝑ ſaturnū acq̄rit ratiocina-
tionis naturā ⁊ intelligentiā. In ioue vim
agēdi. In marte animoſitatis ardoꝛē. In
ſole ſentiēdi opinādiqꝫ naturā. In venere
deſiderij ⁊ voluptatū motꝰ. In mercurio ꝓ
nunciādi ⁊ interꝑtādi vigoꝛē. In luna plan
tandi ⁊ auguriādi. Sic demū poſt moꝛtem
coꝛꝑis ꝑ eaſdē reuertiꝫ vias ⁊ ſigna. hec il-
le. ergo ⁊c̄. Auicēna medicꝰ dic̄ ꝙ aīe a coꝛ
poꝛe ſeꝑate vtunꝫ q̄ſi ꝑ oꝛgano aliq̄ ꝑte ce-
leſtis coꝛꝑis cui coꝛpꝰ humanū oꝫ eſſe con
foꝛme ad hoc ꝙ ꝑficiaꝫ aīa rōnalis q̄ eſt ſi
milis motoꝛibꝰ celeſtis coꝛꝑis q̄ſi aīe rede
ant ad cōpares ſtellas vt pꝫ. Galienꝰ me-
dicus lib̄. de ſpermate dicit ſic. Sicut lux ſo-
lis q̄ incoꝛruptibilis ē cōplēs ſuū hemiſpe-
riū nullā patiꝫ deciſionē vel diuiſionē: ſic ⁊
aīa q̄ incoꝛruptibilis eſt. Sicut etiaꝫ lumen
ſolis qd̄ incoꝛruptibile eſt ab aere ⁊ ab oī
intelligētia oculoꝝ ſeꝑaꝫ ſine coꝛruptione:
ſic aīa q̄ incoꝛruptibilis ē ſeꝑaꝫ ſine coꝛru-
ptiōe a coꝛꝑe. hec ille. Ecce qualiter iſti pa-
gani exꝑſſe dicūt aīam eē īmoꝛtalē ⁊ acci-
pere retributionē. In tertio oꝛdine ſtabant
p̄res veteris teſtī q̄ tertio in ſapīa floꝛuerūt
⁊ cū pꝛioꝛibꝰ ꝯcedūt īmoꝛtalitatē aīe ⁊ re-
tributionē in alia vita ꝓ meritis ⁊c̄. Moy
ſes Numeri. xvi. dicit ſic. Diſrupta eſt terra
ſub pedibus Choꝛe Dathan ⁊ Abyron: ⁊
aꝑiens os ſuū deuoꝛauit illos, deſcēderūtqꝫ
viui in infernū opti humo ⁊c̄. Dauid ī ps̄.
dic̄ ſic. Sic̄ oues ī inferno poſiti ſunt: moꝛs
depaſcet eos. Introibit vſqꝫ in ꝓgenies pa
trū ſuoꝝ: ⁊ vſqꝫ ineternū nō videbit lumē.
Et loquiꝫ de lumīe glīe iuxta illud ps̄. Qm̄
apud te eſt fons vite: ⁊ in lumīe tuo videbi
mus lumē ⁊c̄. Salomon Sap̄. v. dicit ſic.
Vidētes turbabunꝫ timoꝛe hoꝛribili: ⁊ mi
rabunꝫ in ſubitatōe inſꝑate ſalutꝭ gemētes
p̄ anguſtia ſpūs: dicēt intra ſe pniam agen
tes. Hi ſunt q̄s habuimꝰ aliq̄n in deriſum ⁊
in ſilitudinē iꝓꝑerij. Nos inſenſati vitā il
loꝝ eſtimabamꝰ inſaniā ⁊ finē illoꝝ ſine ho

noꝛe. Ecce quō cōputati ſunt inꝫ filios dei
⁊ inꝫ ſctōs ſoꝛs illoꝝ ē. ḡ errauimꝰ a via ve
ritatꝭ: ⁊ iuſticie lumē nō luxit nob: ⁊ ſol intel
ligentie nō eſt oꝛtus nobis. Laſſati ſumus
in via iniq̄tatꝭ ⁊ ꝑditionis. Talia dixerūt in
inferno hi q̄ peccauerūt ⁊c̄. Job rex. xxi c. di
cit ſic. Tenēt tympanū ⁊ cytharā ⁊ gaudēt
ad ſonitū oꝛgani. ducūt in bonis dies ſuos
⁊ in pūcto ad inferna deſcēdūt. q̄ dixerunt
deo. recede a nob: ſciaꝫ viarū tuarū nolumꝰ
Et loquiꝫ ꝯtra eos q̄ negāt aīe īmoꝛtalita
tē ⁊c̄. Eſayas ꝓpheta. v. c. dicit ſic. Cytha-
ra ⁊ lyra ⁊ tympanū ⁊ tybia ⁊ vinū in cō-
uiuijs vr̄is ⁊ opꝰ dn̄i non reſpicitꝭ: nec oꝑa
manuū eiꝰ ꝯſideratis. ꝓpterea captiuꝰ du-
ctus eſt ꝑp̄ls meꝰ q꞉ nō habuit ſciam. ꝓpt̄
ea dilatauit infernꝰ aīaꝫ ſuā ⁊ aꝑuit os ſuū
abſqꝫ vllo termīo ⁊ deſcēdēt foꝛtes eiꝰ ⁊ po
pulus eiꝰ: ⁊ ſublimes glīoſiqꝫ eiꝰ ad euꝫ: ⁊
deꝰ ſctūs ſctificabiꝫ in iuſticia. hec ibi. Naū
ꝓpheta. ij. c. dic̄ ſic. State: ſtate: ⁊ nō eſt q̄
reuertaꝫ. diripite argentū: diripite auruꝫ: ⁊
nō eſt finis diuitiarū ex oībꝰ vaſis deſidera
bilibꝰ: diſſipata ē ⁊ ſciſſa ⁊ dilacerata: ⁊ coꝛ
tabeſcēs ⁊ diſſolutio geniculoꝝ ⁊ defectio ī
cūctis renibꝰ ⁊ facies oīm ſicut nigredo ol-
le. hec ibi. Vbi ꝓpheta alloquiꝫ p̄mo ſuper
bos moꝛiētes dicēs. State: ſtate. i. vos qui
ꝯſueuiſtis in mūdo tā potētiſſime ſtare ⁊ q̄
ſi ſoli in terra hītare. ſtate. i. de mūdo exire
nolite: ſꝫ flatū ⁊ ſpm̄ ꝯtinere. ꝓpheta rn̄det
dicēs. Et nō eſt q̄ reuertaꝫ. i. nemo eſt qui
poſſit ſpm̄ ꝯtinere. Scd̄o alloquiꝫ diuites
dicēs, diri[illegible]e argentū: diripite aurū. i. vos
diuites q̄ ꝑgitis ad regionē ignotā: deferte
aurū ⁊ argentū vobiſcū vt in vr̄is neceſſi-
tatibꝰ vob ꝓuideatis. ꝓpheta rn̄det dicēs.
Non eſt finis diuitiarū ex oībꝰ vaſis deſide
rabilibꝰ. i. moꝛs nō eſt deputata vt diuitie
deferanꝫ: aut vaſa argētea poꝛtenꝫ. Quid ḡ
fiet de iſto diuite auaro: ⁊ q̄d erit de diuitijs
eiꝰ: rn̄det ꝓpheta dicēs. Diſſipata ē. ſ. ſuba
eiꝰ a parētibꝰ. Sciſſa eſt. ſ. eiꝰ aīa a demoni-
bus. Dilacerata eſt. ſ. eiꝰ caro a ꝟmibꝰ. Ter
tio alloquitur luxurioſos ⁊ guloſos dicēs.
Vos luxurioſi habuiſtis renes īflāmatos
igne ꝯcupīe: ſꝫ tūc deficiēt ꝯcremati igne ge
henne. iō coꝛ vr̄m tabeſcet: ⁊ in ſtupoꝛē ni-
miū ꝯuertetꝫ. ps̄. Aīa coꝝ in malis tabeſce
bat. vos guloſi hūiſtis genua impinguata
ſꝫ tūc diſſoluenꝫ p̄e fame ⁊ ſiti in inferno.
Quarto alloquiꝫ oēs iā dictos dicēs. ⁊ fa-
cies omniū veſtrū erūt nigerrime p̄ nimia

ignis aduſtiōe, iux̄ illō Eſa. xiiij. Facies cō buſte vult⁹ eoꝝ. Et Thren̄. iiij. Denigrata eſt ſup carbones facies eorū. Et Baruch. vi. Nigre ſunt facies eorū a fumo ⁊c̄. Ecce quō ſcti p̄riarche veteris teſti ꝯfirmāt ſen tentiā primoꝝ. In q̄rto ordīe ſtabāt p̄riar che noui teſti q̄ ex reuelatione ſpūſcti ꝯfir mauerūt q̄ dicta erant a priorib⁹ quaſi vn⁹ ſpūs loqueret̄ p ora cūctoꝝ iā adductorū. Petr⁹. ij. canonica. ij. c. dic̄ ſic. Nouit deus pios de tēptatiōe eripe: iniquos vero ī diē iudicij cruciādos reſeruare. magis aūt eos q̄ poſt carnē in ꝯcupiā īmūdicie ābulāt ⁊c̄. Paulus Phil'. ij. dic̄ ſic. In noīe ieſu oē ge nu flectat̄ cele. terre. ⁊ infernoꝝ ⁊c̄. Judas q̄ ⁊ thade⁹ in canonica. ij. c. dic̄ ſic. Ve illis q̄ via caym abierunt: ⁊ errore balaā merce de effuſi ſunt q̄b⁹ pcella tenebrarū ꝯſerua ta eſt ineternū ⁊c̄. Mathe⁹. xxv. c. dicit ſic. Ibūt hi in ſuppliciū eternū iuſti aūt in vitā eternā. Marc⁹. xiij. dic̄ ſic. Tūc mittet an gelos ſuos ⁊ congregabit electos a q̄ttuor vētis celi ⁊c̄. Lucas. xvi. dicit ſic. Factū eſt aūt vt moreret̄ men. ⁊ por. ab an. ī ſi. abra. Mor. ē di. ⁊ ſe. ē in infer. Jo. Apoc. xiiij. dic̄ ſic. Btī mortui q̄ in dn̄o moriūt̄ ⁊c̄. Tūc ſcā mr̄ eccl'ia approbauit ſniām oīum iſtoꝝ ſa pientū dicēs. q̄m ille auctoritates in cōtra riū adducte fuerūt hoīm epycureoꝝ. quem modū dr̄ Sap. ij. Dixerūt ipij apud ſe non recte cogitantes ⁊c̄. Et Eccl'. xij. dr̄ ſic. Re uertat̄ puluis in terrā ſuā vn̄ erat: ⁊ ſpūs re deat ad deū q̄ dedit illū. itaq3 filia mea non eſt q̄ dubites āpli⁹. Factū ē dū loq̄rent̄ re deuntes ad ciuitatē: ecce vox filij dei dicens ad eos qui in purgatorio erant iuxta illud Math. xi. Venite ad me oēs q̄ laboratis ⁊ onerati eſtis. ſ. ſatiſfaciēdo in purgatorio p pctīs vr̄is ꝯdignā patiētes penā: ⁊ ego refi ciā vos. Sctā mr̄ eccl'ia oн̄dit aīas ſine nu mero aſcendentes in celū ipi anime deuote ⁊ mirabatur ⁊ gl'ificabat deū: cui occurrēs Jobes euāgeliſta dixit. Mortui. ſ. aīe mor tuoꝝ poſt expletā ſatiſfactionē p pctīs ſuis audiēt vocē filij dei. ſ. eas ad gl'iam paradi ſi vocantis. ⁊ ſic remāſit aīa in puritate fi dei quā ſctā mater eccleſia predicat ⁊ diſſo luta eſt omnis perplexitas mentis eius.

Mortui audient vocem
Purgationis.
Acceptationis.
Satiſfactionis.
Intentionis.
Punitionis.
Liberationis.
Diminutionis.
Viuificationis.

Primo mortui audient vocē purgatiōis. Aīa fidelis ⁊ deuota petit a ſctā mr̄e eccl'ia q̄lis vox ē iſta purgatōis. Nō eni poſſum intellige̅ quō poſt hāc vitā ſit purgatio aīarū. Rō ē: q2 ſic ſe hʒ chari tas ad p̄miū eternū: ita ſe hʒ pctm̄ mortale ad ſuppliciū eternū. Sʒ illi q̄ moriuntur in pctō mortali ſtatim deputant̄ ad ſuppliciū eternū in inferno. ḡ illi q̄ moriūt̄ in chari tate ſtatim vadūt ad p̄miū eternū. Confir mo rōnē, q2 in ep'la hodierna legit̄ ſic. Btī mortui q̄ in dn̄o. i. in charitate moriuntur. Amō iā dicit ſpūs vt reqeſcant a laborib⁹ ſuis. ⁊ hr̄ Apoc. xiiij. Illi q̄ nō moriūt̄ in dn̄o nō audiūt vocē purgatiōis. Illi autē q̄ moriūt̄ in dn̄o audiūt vocē gl'ificationis. Qui ſunt ḡ iſti mortui q̄ audiūt vocē pur gatiōis? Rn̄det ſctā mr̄ eccl'ia dicēs. Filia mea vt itelligas q̄ ſunt illi mortui q̄ audiūt hāc vocē: adūte q̄ p ꝯtritionē debitā culpe nō tollit̄ ex toto reat⁹ ⁊ obligatio pene. nec etiā ſemp venialia dimiſſis mortalib⁹ tollū tur: ⁊ iuſticia dei h̄ exigit vt pctm̄ p penā de bitā expiet̄. Jō illi mortui audiūt vocē pur gatiōis q̄ nō habuerūt ſufficiētē cōtritionē de pctīs ſuis, vel poſt abſolutionē factā a ſa cerdote in ꝯfeſſiōe ſacr̄ali nō debite ſatiſfe cerunt: vel cū veniali pctō mortui ſunt. ⁊ p iſto adduco rōnem ⁊ auctē. Rō eſt iſta. q2 malū nō pōt eē purū abſq3 cōmixtiōe boni ſic bonū ſummū ē abſq3 cōmixtiōe mali. iō illi q̄ ad btitudinē q̄ ſummū bonū ē: trāſfe rendi ſunt. debēt eē ab oī malo purgati. p pter h̄ oʒ ſi exeūt ab hoc ſeculo nō oīno pur gati q̄ purgent̄ in aliq̄ loco. ⁊ iſti ſunt q̄ au diunt vocē purgatiōis. Auctas hr̄. ij. Ma chab. xij. vbi dr̄. Sctā ḡ ⁊ ſalubris eſt cogi tatio p defunct exorare vt a pctīs ſoluātur. Sʒ p defunct q̄ ſunt in padiſo nō ē orādū: q2 illi nullo indigēt. Nec ēt p ill' q̄ ſunt in in ferno: q2 illi a pctīs ſolui nō p̄nt. Ergo poſt hāc vitā ſunt aliq̄ a pctīs nōdū ſoluti q̄ ſol ui p̄nt. ⁊ tales hn̄t charitatē ſine q̄ nō fit re miſſio pctōꝝ. q̄m vt dr̄ Prou. x. Vniūſa de licta opit charitas. vn̄ ad mortē eternā nō deueniēt p eo q̄ dr̄ Joh. xi. Qui credit ī me nō morieт̄ ineternū. Nec ēt ad gl'iam indu cent̄ niſi purgati. q2 nihil īmūdū ī illā intro

ſbit. vt pꝫ Apoc̄. vlti. ꝙ aliq̄ purgatio reſtat
poſt hāc vitā. Sic ꝙ filia mea cōfitere ꝛ cre-
de ꝙ mortui audiēt vocē purgatōis. ꝛ ſubi
to Greg. nixen᷒ occurrens aīe dixit ſic. Si
aliq̄s xpo amico ꝯſentiens in hac vita pur-
gare peccā min᷒ potuerit poſt trāſitū hinc ꝑ
purgatorij ignis ꝯflatione expiabit̄. Hoc ꝑ
dicam᷒ dogma v̄itatꝫ ꝯuātes ꝛ ita credim᷒
Hoc ēt vniūſal' eccl'ia tꝫ ꝑ defunctꝫ exorās
vt a peccis ſoluant̄. h̄ ille. Tūc aīa deuota cō
uerſa ad ſcām m̄rem eccl'iam dixit. Confi-
teor ſincera mēte ꝙ mortui audiēt vocem
purgatiōis lꝫ q̄eſcant a labore opatiōis ad
merēdū: nō aūt a labore paſſiōis ad purgā
dū. vñ h̄ites charitatē q̄diu purgant̄ ipe-
diunt̄ ne ad vitā eternā ꝑueniāt ꝑpt̄ cās iā
dictas. Sꝫ gui᷒ āxior ſup̄ alio dubio qd̄ mi
hi ex dictꝫ tuis occurrit. ſ. vbi ē loc᷒ iſte pur-
gatiōis. Scā m̄r eccl'a r̄ndit. Iſtud nō pōt
ſciri niſi ex ſpāli reuelatōe facta ꝑ ſp̄m ſcm̄
aliq̄b᷒ filijs meis. Et iuſſit ſctō Greg. vt de
clararet dubiū maxime q2 erat paſtor eccle
ſie ꝛ ſibi cōmiſſa fuerat cura aīe fidelis. q̄
aſſumpta licētia loq̄ndi dixit. Loc᷒ purgati
onis eſt duplex. vn᷒ ſm legē cōem. ꝛ ſic lo-
cus purgatorij eſt loc᷒ inferior inferno ꝯiū
ctus ita ꝙ idē ignis ē q̄ ꝛ iuſtos ī purgato
rio purgat ꝛ dānatos in inferno cruciat. lꝫ
dānati ſm ꝙ ſunt inferiores merito: ſic ēt
loco inferiores ordinandi ſint. Sic em̄ ſub
eodem igne aurū rutilat ꝛ palea fumat: ita
ſub eodē igne peccōr crematur ꝛ elect᷒ purgat̄
Ali᷒ eſt loc᷒ purgatiōis ſm diſpēſationē: ꝛ
ſic q̄nqꝫ in diūſis locꝫ aliq̄ puniti ſunt vl' ad
viuoꝝ inſtructionē vel ad mortuoꝝ ſubuē-
tionē vt viuētib᷒ eoꝝ pena inoteſcēs ꝑ ſuf-
fragia eccl'ie mitiget̄. Sic German᷒ ep̄us
capuan᷒ Paſcaſiū q̄ in balneis purgabat̄
inuenit. ꝛ ſic de multꝫ alijs. Ut aūt ceſſauit
loqui anima deuota remanſit ſufficienter
in fide confirmata: ꝛ gratias egit.

¶ **Secundo mortui audiēt** vocē punitōis. Aīa fidel' ꝛ deuota ꝯūſa ad
m̄rem ſuā. ſ. ſcām eccleſiam petit q̄lis ē iſta
vox punitōis. Miror valde quō aīe electo
rū puniant̄ in alia vita. q̄m pena purgatio-
nis ordiat̄ directe ꝯ peccā venialia vel ꝯ rea
tū q̄ ē effect᷒ culpe. Sꝫ venialib᷒ cū ſint leuiſ
ſima debet̄ pena valde leuis. Qm̄ vt dicit̄
Nume. xv. Scd̄ꝫ mēſurā delicti ſic erit ꝛ pla
garū mod᷒. ꝙ illa pena purgatiōis erit val-
de leuis. ēt reat᷒ nō itēdit̄ niſi culpa itēdat̄.
Sꝫ in electo cui eſt iā culpa dimiſſa nō pōt
culpa itēdi. ꝙ reat᷒ ſu᷒ nō creſcit ī morte. Sꝫ
ī hac vita ille reat᷒ nō merebat̄ g̃uiſſimā pe-
nā. ꝙ pena quā elect᷒ patiet̄ p᷒ hanc vitā nō
erit grauior oī pena tp̄ali. Tūc ſcā m̄r eccl'ia
dixit. Filia mea volo te ſcire ꝙ pena purga
torij excedit oēꝫ penā hui᷒ vite. Qd̄ declaro
rōne ꝛ auctē. Rō ē iſta. q2 in purgatorio ē
duplex pena. ſ. pena dāni inq̄ntū retardant̄
ille aīe a diuina viſiōe. ꝛ pena ſenſus ꝑut ab
igne corpali puniunt̄. Quo ad vtrāqꝫ penā
mīma pena purgatorij excedit maximā pe
nā hui᷒ vite. Nā q̄nto aliq̄d mag̃ deſiderat̄
tāto abſentia ei᷒ ē moleſtior. Et q2 affect᷒
q̄ deſiderat̄ ſūmuꝫ bonū. ſ. btitudo et̄na p᷒
hāc vitā ī aīab᷒ electꝫ ē intēſior ꝛ maior. q2 il
le affect᷒ nō retardat̄ ꝑpt̄ g̃uedinē corpis.
ēt q2 t̄min᷒ fruēdi ſūmo bono iā aduenīſſꝫ
niſi aliq̄d ipediret. iō de iſta tardatōe maxie
dolēt. Sil'r ēt cū dolor nō ſit leſio: ſꝫ ſenſus
leſiōis. tāto aliq̄s mag̃ dolet de aliq̄ leſiuo
q̄nto ē mag̃ ſenſitiuū. Exēplū. leſiōes q̄ fiūt
ī locꝫ maxie ſenſitiuis cauſant maximū do-
lorē. ꝛ q2 tot᷒ ſenſus corpis ē ab aīa: iō ſi ī
ipaꝫ aīaꝫ aliqd̄ leſiuū agat oꝫ de neceſſita-
te ꝙ aīa maxie affligat̄. Sꝫ aīa purganda
patit̄ ab igne corpali iux̄ illd̄ .i. Cor. iij. vbi
dr̄ ſic. Dies em̄ dn̄i declarabit q2 ī igne reue
labit̄ ꝛ vniuſcuiuſqꝫ op᷒ q̄le fuerit ignis ꝓ-
babit. Si cui᷒ op᷒ māſerit qd̄ ſupedificabit
mercedē accipiet. Si cui᷒ opus arſerit detri
mentū patiet̄. Ipſe aūt ſalu᷒ erit: ſic tn̄ q̄ſi
ꝑ ignē. hec ibi. Jō pena purgatorij q̄tū ad
penā damni ꝛ ſenſus excedit omnem pe-
nam huius vite. Auctoritas eſt Aug. ꝛ h̄r
in canone diſt. xxv. §. apl'us. vbi dr̄ ſic. Qui
fructū ꝯuerſionis in aliud ſeculū diſtulerit
prius purgabit̄ igne purgatiōis. Hic ignis
ꝛ ſi nō ſit etern᷒ miro tn̄ mō cruciat. Supa
tur ei ab eo oīs pena quā hō paſſus fuerit
vel pati potuerit ī hac vita. h̄ ibi. His audi
tis aīa deuota ſubito adheſit huic vere deter
minatiōi dicens. Opinor ego ꝙ acerbitas
illius pene nō eſt tātū ex q̄titate pecci q̄tū
ex diſpoſitiōe puniti. q2 idē peccm̄ graui᷒ pu
nit̄ ibi q̄ hic. Sicut ille q̄ ē melioris cōple
xionis magis punit̄ eiſdē plagis impoſitis
q̄ ali᷒. ꝛ tn̄ iudex vtriqꝫ eaſdē plagas ꝑ eiſ
dē culpis inferēs iuſte fac̄. Scā m̄r eccl'ia
r̄ndit. Filia mea deuota recte ymaginaris
q2 q̄uis aīa ſit min᷒ paſſiua q̄ corp᷒: tn̄ ē
mag̃ cognoſcitiua paſſionis. ꝛ vbi eſt ma
ior paſſionis ſenſus: ibi ē maior dolor etiā
ſi ſit minor paſſio. Tūc aīa deuota dixit ſcē
m̄ri eccl'ie. Cognoſco ex v̄itate dictoꝝ tuo-

tū quis eſt index in hac punitiõe. qꝛ xp̄s iu
xta illud Joh. vi. Pater oē iudiciū dedit fi⸗
lio: quis punit̄. qꝛ aīa negligens. Sꝫ neſcio
q̄ ſint miſtri iuſticie. ſ. an ille aīe puniantur
pena purgatiōis p̄ angelos bonos: vel per
demones tanq̄ꝫ p̄ miſtros. Obſecro te de⸗
clara iſtud. Sctā mater eccl'ia r̄ndit. Filia
mea vt mēs tua ſit certior: ſcito ꝙ ſic poſt
diē iudicij diuina iuſticia ſuccēdet ignem q̄
dānati in ꝑpetuū punient̄: ita etiā nūc ſola
diuina iuſticia electi poſt hāc vitā purgan⸗
tur. Nō eñ demones ſunt ibi miſtri: qꝛ iniu
ſtū eſt vt q̄ de aliquo triūphauit: ſubijciatur
ei poſt triūphū. Sꝫ illi q̄ ſunt in purgatorio
de demonibꝰ triūphauerūt ſine pctō mortali
decedentes. iō non ſubijciunt̄ eis puniendi
p̄ eos. neq̄ꝫ etiā angeli boni ſunt ibi miſtri:
qꝛ ꝯciues ſuos nō tā vehement̄ affligerēt.
Sꝫ tñ poſſibile eſt ꝙ eos ad loca penarum
deducant: ſicut deduxerūt lazarū ad lymbū
ſctōꝝ patrū q̄ erat locꝰ penalis. vt pꝫ Luc.
xvi. Etiā ipi demones q̄ de penis hoīm letā
tur: eos comitant̄ ⁊ aſſiſtūt purgādis. Tū
vt de eoꝝ penis ſatient̄. Tum vt in eoꝝ exi
tu a corpore aliquid ſui in eis reperiāt. Sta
timq̄ꝫ anima deuota procidit ad pedes ſan
cte mr̄is eccl'ie dicēs. Sup inimicos meos
prudentem me feciſti: gratias tibi.

Tertio mortui audient

vocē acceptatiōis. Aīa fidelis ⁊ deuota pe
tit a ſctā mr̄e eccl'ia qualis eſt iſta vox acce
ptatiōis. Cui ſctā mr̄ eccl'ia r̄ndet dicēs ꝙ
illi q̄ ſunt in purgatorio hn̄t rectū cor. q̄ re⸗
ctitudo ꝯſiſtit in hoc vt electi volūtatē ſuā
diuine volūtati ꝯformēt. Ideo cū deꝰ velit
eos puniri iubet eis vt ipi volūtarie illā pe
nā ſuſtineāt ⁊ acceptēt. ⁊ qꝛ libent̄ eā ſuſti
nent ⁊ acceptāt: iō audiūt vocē acceptatio
nis. Tūc aīa dixit. Miror quō acceptāt pe
nā illā acerbiſſimaꝫ vt priꝰ dixiſti: qm̄ nullꝰ
petit liberari a pena quā volūtarie ſuſtinet
⁊ acceptat. Sꝫ illi q̄ ſunt in purgatorio pe⸗
tunt liberari ab illis penis. vt Greg. in dya
logo narrat. ergo non audiūt vocē accepta
tionis ſuſtinēdo illas penas volūtarie. Cui
ſctā mr̄ eccl'ia r̄ndet dicēs ꝙ i illa pena duo
ꝯſiderant̄. Prio ꝙ eſt afflictiua: ⁊ ſic diſpli
cet volūtati. Quia ex hoc ſumit̄ rō pene ꝙ
volūtati ꝯriat̄. Scdo ꝙ eſt purgatiua: ⁊ ſic
placet volūtati. qꝛ ꝙuis p̄ penā nullū bonū
eis accreſcat: tñ ſine pena ad ſummū bonū
ꝑuenire nō pn̄t. Exēplū. corꝑalis medicia
inq̄ntū ē amara nō placet: ſꝫ inq̄ntū ſanati⸗
ua acceptat̄ ⁊ p ea p̄ciū ſoluit̄. Et hec volū
tas vocat̄ voluntas mixta. ſicut exēplificat
phs. iij. ethi. de ꝓiectiōe merciū in mari. Nā
talis ꝓiectio vt ē merciū ꝑditio multū diſ⸗
plicet volūtati. ſꝫ inq̄ntū ē ſaluꝫ occaſio ac
ceptatur. Et tūc volūtas nō aſſumit penaꝫ:
imo vellet ab ea liberari. ſꝫ eaꝫ ſupportat: ⁊
ſic dr̄ acceptari. Et hoc mō pena purgato⸗
rij ē volūtaria. qꝛ oīs ſapiēs vult illud ſine
quo nō pōt ꝑuenire ad finē intentū. Sꝫ il⸗
li q̄ ſunt in purgatorio ſciūt ſe nō poſſe per
uenire ad gl'iaꝫ niſi priꝰ puniant̄: iō audiūt
vocē acceptatiōis. Tūc aīa dixit. Sup̄ oēs
docētes me intellexi: qꝛ doctrinā tuā q̄ſiui.

Quarto audient vocem

liberatōis. Fidelis ⁊ deuota aīa petit a ſctā
mr̄e eccl'ia qualis eſt iſta vox liberationis
Cui ſctā mr̄ eccl'ia r̄ndet dicens. Pena pur
gatorij eſt grauior ꝙ q̄libꝫ pena huiꝰ mūdi
vt iā dixi tibi. Sꝫ p̄ penā ſatiſfactoriā quā
aliq̄s in hac vita ſuſtinet liberatur a debito
pene: iō multo fortiꝰ p̄ penā purgatorij libe⸗
ratur ab oī debito pene. Cū ergo aliq̄s com
pleuerit penā ſuā in purgatorio tunc audit
vocem ſue liberatiōis. Tūc aīa fidelis ait.
Nō bn̄ intelligo hāc liberationē. qꝛ Greg.
dicit. Talis in iudicio q̄ſq̄ꝫ futurꝰ eſt: qualis
de corꝑe exiuit. qm̄ vt dr̄ Eccl'i. x. Lignū vbi
ceciderit ibi erit. Si ergo aliq̄s ex hac vita
exit cū peccato veniali: in iudicio cū venia⸗
li erit. Et ita p̄ purgatoriū nō liberat̄ a cul⸗
pa veniali. etiā qꝛ culpa actualis nō delet̄
niſi p̄ ꝯtritionē. Sed poſt hāc vitā nō pōt
haberi ꝯtritio que eſt actꝰ meritoriꝰ. qꝛ ibi
nec eſt meritū nec demeritū. cū ſm̄ Dama.
hoc ſit hoībꝰ mors qd̄ ē āgelis caſus. Et ſic
nō intelligo qualis eſt iſta vox liberatiōis.
Cui ſctā mr̄ eccl'ia r̄ndet dicēs. Quicūq̄ꝫ ē
debitor alicuiꝰ p̄ hoc a debito abſoluitur ꝙ
debitū ſoluit. Et qꝛ reatꝰ nihil eſt aliud ꝙ̄ꝫ de
bitū pene p̄ hoc aliq̄s a reatu abſoluitur ꝙ
penā ſuſtinet quā debebat. ⁊ ſm̄ hoc pena
purgatorij a reatu liberat. ⁊ hec eſt vox libe
rationis. Similiter culpa venialis in eo q̄
cū gratia decedit. poſt hanc vitā dimittitur
per ignē purgatorij. Quia pena illa aliqua
liter volūtaria vt dixi tibi. virtute gratie ha
bebit vim expiādi omnē culpā que ſimꝰ cū
gratia ſtare poteſt. Remiſſio eñ culpe ve⸗
nialis eſt ex volūtate informata gratia que
erit in aīa ſeparata exiſtēte in purgatorio.

Unde venialis culpa nõ mutat ſtatũ hoĩs:
q2 neqꝫ tollit neqꝫ diminuit charitatem: ſm
quã menſurat̃ quãtitas gratuite bonitatis
aĩe. idõ talis erit in iudicio q̃ ad charitatẽ q̃
lis erat qñ exiuit ab hoc corpe. Similit̃ poſt
hanc vitã nõ põt eſſe meritũ reſpectu pmij
eſſentialis: ſ; reſpectu alicui⁹ pmij acciden-
talis põt eſſe q̃diu manet hõ in ſtatu vie ali
quo modo. Idõ in purgatorio põt eſſe act⁹
meritori⁹ quantũ ad remiſſionẽ culpe venia
lis. Tunc aĩa fidelis ait. liberat̃ ne vn⁹: alio
citius ab illis penis? Sancta mat̃ eccl'ia rñ-
det dicẽs. Quedã venialia ſunt maioris ad
herentie q̃ alia. ſm q̃ affect⁹ magis ad ea
inclinat̃ ⁊ forti⁹ in eis figit̃. Et q2 ea q̃ ſunt
maioris adherẽtie tardi⁹ purgant̃, idõ q̃dã
in purgatorio diuti⁹ q̃ alij torquent̃. ſm q̃
affect⁹ eoꝝ ad venialia fuit magis imerſus
In purgatorio ſunt duo ſcꝫ acerbitas pene
⁊ diuturnitas. Acerbitas pene rñdet q̃tita
ti culpe. Diuturnitas rñdet radicationi cul-
pe in ſubiecto. vñ põt cõtigere q̃ aliquis in
purgatorio diuti⁹ moret̃: q̃ min⁹ affligit̃. et
ecõuerſo. ſcꝫ q2 magis adheſit minori pctõ
veniali: aut q2 maiori min⁹ adheſit. Tũc aĩa
fidelis ⁊ deuota grãs egit ſancte matri eccle
ſie dicẽs. Super ſenes intellexi quia doctri-
nam tuam queſiui.

Quinto mortui audient

vocẽ ſatiſfactionis. Fidelis ⁊ deuota aĩa pe
tit a ſancta matre eccl'ia. q̃lis ẽ iſta vox ſatiſ-
factiõis. Cui ſancta mat̃ eccl'ia rñdet dicẽs
Omnes fideles p charitatẽ vniti: ſunt vnius
corpis miſtici mẽbra. ſicut apl's. i. Cor. xij.
loquit̃ de miſtico corpe ad ſimilitudinẽ cor-
poris hũani. In corpe ẜo hũano natura p
vnũ mẽbrũ ſupplet indigentiã alteri⁹. Cũ
ergo grã ſit potior q̃ natura grã in corpore
miſtico per vnũ mẽbrũ põt ſupplere alteri⁹
indigentiã. Hinc eſt q̃ ſuffragia mẽbroꝝ ec
cleſie pñt pdeſſe cõmẽbris indigẽtib⁹. quia
vero p mortẽ cõmẽbra eiuſdẽ corpis ee nõ
deſinũt. pñt pdeſſe etiã defunctis. Vñ Aug
dicit. Non eſt negandũ ſpũs defunctoꝝ pie
tate ſuoꝝ viuentiũ poſſe releuari. Sed hãc
releuationẽ ſentiũt ⁊ cognoſcũt aĩe in pur-
gatorio exiſtẽtes. idõ mortui audiẽt vocẽ ſa
tiſfactiõis. Tũc aĩa fidelis ait. Valde dubi-
to quõ viui pñt ſatiſfacere p mortuis. Quia
ad iuſticiã dei ptinet vt vnicuiqꝫ retribuat̃
p merit. pš. Tu reddes vnicuiqꝫ iuxta opa
ſua. Et in epl'a hodierna dr̃. Opa eñ illoꝝ
ſequunt̃ illos. Sed impoſſibile ẽ iuſticiã dei
deficere. ḡ impoſſibile ẽ q̃ mortui ex opibus
viuoꝝ iuuent̃. ḡ ⁊c. Sancta mat̃ eccl'ia rñ-
det dicens. Act⁹ viuoꝝ pñt valere ad duo.
Primo ad aliquẽ ſtatũ acq̃rendũ: ſicut per
opus meritoriũ hõ acq̃rit ſtatũ beatitudi-
nis. Secũdo ad aliq̃d ɔſequẽs ſtatũ. hõ p
aliquẽ actũ meret̃ aliq̃d pmiũ accidentale.
vel dimiſſionẽ pene. ad vtrũqꝫ iſtoꝝ act⁹ vi-
uentiũ põt valere duplicit̃. Uno modo p
viã meriti. alio mõ p viam orõnis. Iſte due
vie differũt p hoc q2 meritũ innitit̃ iuſticie:
ſ; orãs impetrat petitum ex ſola liberalitate
ei⁹ q̃ orat̃. dico ḡ q̃ op⁹ viuẽtis nullo mõ po
teſt valere defuncto ad ſtatũ ɔſequẽdũ p vi
am meriti. vt ſcilꝫ ex his q̃ viuẽs facit defun-
ctus mereat̃ vitã etnã. Ratio ẽ q2 ſors glo
rie reddit̃ ſm mẽſurã accipientis. Unuſq̃ſqꝫ
aũt ex ſuo actu diſponit̃ ⁊ nõ ex alieno: ⁊ vo
co diſpoſitionẽ dignitatẽ ad pmiũ. Per viã
vero orõnis act⁹ viuẽtis põt valere defũcto
ad ſtatũ ɔſequendũ. ſcꝫ cũ defunct⁹ eſt ĩ pur
gatorio q2 adhuc ẽ in via. Ratio ẽ. q2 impe
tratio orõnis ẽ ſm liberalitatẽ dei q̃ orat̃. idõ
ad oĩa illa impetratio orõnis ſe põt extẽdẽ.
q̃ ptãti diuine ſubſunt ordinate. Secũdo di
co q̃ q̃tũ ad aliq̃d ɔſequẽs vel acceſſoriũ
ad ſtatũ op⁹ viuentis põt valere defuncto nõ
ſolũ p viã orõnis: ſ; etiã p viã meriti ppter
tres rõnes. Prima rõ eſt rõne dilectõis: q2
oẽs q̃ inuicẽ charitate cõnectunt̃ aliq̃d emo
lumentũ ex mutuis opib⁹ reportant: tñ ſm
mẽſurã ſtat⁹ vniuſcuiuſqꝫ: q2 in patria vnuſ
quiſqꝫ beat⁹ de bonis gaudebit alteri⁹. vnde
articul⁹ fidei eſt. ſctõꝝ cõiõnẽ. Secũda rõ ẽ
rõne interiõis. q2 viuẽs aliq̃ opa ſpecialiter
ad h̃ facit vt talib⁹ pſint. vñ iſta opa q̃dam
modo efficiunt̃ eoꝝ p q̃b⁹ fiũt: q̃ſi eis a faci
ente collata. Tertia ẽ rõne ſatiſfactiõis. Nã
op⁹ qd̃ p aliq̃ fit efficit̃ ei⁹ p q̃ fit. Similiter
op⁹ qd̃ eſt ei⁹ q̃ mecũ eſt vnũ: eſt q̃dãmõ et
meũ. vñ nõ eſt ɔtra diuinã iuſticiã ſi vn⁹ pci
pit fructũ de opib⁹ factis ab eo: q̃ eſt vnũ ſe-
cũ in charitate vl' ab opib⁹ p ſe factis. Hoc
etiã ſm hũanã inſtitutionẽ ɔtingit: vt ſatiſ-
factio vni⁹ p alio accipiat̃. ḡ ⁊c. Tũc aĩa de-
uota grãs egit matri ſue dicẽs. Quã dulcia
faucib⁹ meis eloq̃a tua. ſ. m. o. meo ⁊c.

Sexto mortui audient vo

cem diminutiõis. Aĩa fidelis ⁊ deuota petit
a ſctã mr̃e eccl'ia. q̃lis eſt iſta vox diminuti-
onis. Cui ſctã mat̃ eccl'ia rñdet dicẽs. Pur

gatio aīe ꝑ penas purgatorij nō eſt aliud ꝙ̄
expiatio reat⁹ īpedienꝗ a ꝑceptiōe glīe: ꝛ qꝛ
ꝑ penā quā viuēs ſuſtinet ꝓ defuncto pōt re
at⁹ defūcti expiari. iō ꝑ viuenꝗ ſatiſfactionē
diminuit pena ī purgatorio. qꝛ ꝟo defunct⁹
ſentit hanc reuelationē a penis ꝓpt̄ea audit
vocē diminutiōis. Tūc aīa deuota ait. ex di-
cto tuo videt̄ ſeq̄ ꝙ nulla ſit pena purgato-
rij: qꝛ pena purgatorij ē finita: ſm ea q̄ iaȝ di-
xiſti. Si ḡ ꝑ ſuffragia viuētiū aliq̄d de pena
diminuit̄: tm̄ poterūt ſuffragia multiplicari:
ꝙ tota pena tollet̄: ꝛ ita peccm̄ remanebit ex
toto impunitū: ꝛ nulla erit pena purgatorij:
qd̄ videt̄ diuine iuſticie repugnare. Sancta
mater eccl'ia r̄ndet dicēs. Quāuis aīe poſt
mortē nō ſint ſimpl'r in ſtatu vie ſic erāt añ
tm̄ q̄ntū ad aliq̄d adhuc ſunt in via. ſ. inq̄ntū
eoꝝ ꝓgreſſus adhuc retardat̄ ab vltima re
tributōe. iō ſm h̄ earū via ē circūſepta vt nō
poſſint vlteri⁹ ꝑ aliq̄ opa trāſmutari ſm ſta
tū felicitaꝗ ꝛ miſerie. iux̄ illō Job. xix. Semi
tā meā circūſepſit ꝛ tranſire nō poſſuȝ. Sed
q̄ntū ad h̄ nō ē circūſepta qn̄ q̄ ad h̄ ꝙ deti-
nent̄ ab vltima retributiōe: poſſint ab alijs
iuuari: qꝛ ſm h̄ adhuc ſunt in via. Hō pȝ ra
tione ꝛ auctē. Ratio ē iſta: qꝛ charitas q̄ ē
vīculū vniēs mēbra eccl'ie: nō ſolū ad viuoſ
ſe extēdit: ſ; ēt ad mortuos q̄ in charitate de
cedunt. Charitas eñ nō finit̄ ꝑ vitā corpis
i. Coꝛ. xiij. Charitas nūq̄ excidit. Sil'r etiā
mortui ī memorijs hoīm viuūt. iō viuētes
p̄nt dirigere intentionē ſuā ad eos. ꝛ ſic ſuf
fragia viuoꝝ p̄nt valere defunctꝭ dupl'r ſic ꝛ
viuis. Pr̄io ꝓpt̄ charitaꝗ vnionē. Secūdo
ꝓpt̄ intētionē ad eos directā. Tamē iſta ſuf
fragia nō ſic eis valēt vt ſtat⁹ eoꝝ mutet̄ de
miſeria ad felicitatē: ſ; valēt ad diminutiōeȝ
pene. Exēplū. ſi hō portaret graue on⁹: ꝛ ali⁹
ſubmitteret humeros ſuos oneri. ꝑm⁹ leui⁹
portaret: ꝛ tot hoīes poſſent eū iuuare ꝙ ex
toto diminueret̄ ei⁹ pena. Vñ nō ē incōue-
niēs ſi multiplicatꝭ ſuffragijs pena in purga
torio exiſtētium adnihilet̄. Nō eñ ſequit̄ ꝙ
pctā remaneāt īpunita: qꝛ pena vni⁹ ꝓ alte-
ro ſuſcepta alteri cōputat̄. Auctoritas eſt
Aug. li. de cura ꝓ mortuis agēda dic̄ ſic. Nō
parua ē vniūſe eccl'ie q̄ in hac ꝯſuetudie cla
ret auctas: vt ī p̄cib⁹ ſacerdotꝭ q̄ dño deo of
ferunt̄ ad ei⁹ altare locū ſuū h̄eat ēt cōmen
datio mortuoꝝ. h̄ ille. Iſta ꝯſuetudo ab ip̄is
ap̄lis inchoauit. vt dic̄ Damaſ. ī q̄dā ſmōe
de ſuffragijs mortuoꝝ ſic. Miſterioꝝ cōſcij
diſcipl'i ſaluatoris ꝛ ſacri ap̄li in tremēdis
ꝛ viuificis miſterijs memoriā fieri eoꝝ q̄ fi-
delit̄ dormiert: ſanxerūt. Hoc idē pȝ ꝑ Dio
ny. vlt̄. c. eccl'iaſtice ierarchie. vbi ritū cōme
morat q̄ in p̄mitiua eccl'ia ꝓ mortuis oraba
tur. vbi etiā Diony. aſſerit ſuffragia viuorū
mortuis ꝓdeſſe ad diminutionē pene. ḡ ꝛc.
Tūc aīa fidel' ait. Grās tibi ago mr̄ īmacu
lata: qm̄ lucerna pedib⁹ me. ꝟbū tuū ꝛ. l. ſ. m.

Septimo mortui audient

vocē intētōis. Aīa fidel' ꝛ deuota ꝯuerſa ad
matrē ſuā ſctām eccl'iaȝ ait. Qualis eſt iſta
vox intētōis. Cui ſctā mr̄ eccl'ia r̄ndet dicēs
Juſticia hūana exēplat̄ a iuſticia diuina. ſ;
in iuſticia hūana ſi aliq̄s ꝓ aliq̄ debitū ſoluit
eū ſolū abſoluit. cū ḡ viuēs ꝓ aliq̄ defuncto
ſuffragia facit q̄dāmō ſoluit debitū ei⁹ ꝓ q̄
facit. videt̄ ꝙ illi ſoli ꝓſint rōne intētōis ad
defunctū directe: cū autē ſolutū fuerit ꝓ debi
to ei⁹: ſentiet ſe reuelari a penis: ꝛ iſta ē vox
intētōnis. Tūc aīa deuota. Miror valde de
iſta p̄ticularitate: qꝛ lumē ſpūale ē magꝭ cōi-
cabile ꝙ̄ lumē corpale. Sȝ lumē corpale. ſ.
cādele: q̄uis accēdat̄ ꝓ vno: tm̄ eq̄lit̄ oib⁹ ꝓ-
deſt q̄ ſimul cōmorant̄: q̄uis ꝓ eis cādela
nō accēdat̄. ḡ cū ſuffragia ſint q̄dā ſpūalia
lumina: q̄uis ꝓ vno ſpecialit̄ fiāt: nō magis
valēt ei ꝙ̄ alijs ī purgatorio exiſtētib⁹. etiā
ſequit̄ ꝙ paupes eſſent deterioris ꝯditōnis
ꝙ̄ diuites: qꝛ ꝓ paupib⁹ ñ tot fiūt ſuffragia
q̄t ꝓ diuitib⁹. Sctā mat̄ eccl'ia r̄ndet dicēs.
Valor ſuffragioꝝ pōt pēſari ex duob⁹. Pri-
mo ex ꝟtute charitatꝭ: q̄ facit oīa bona cōia
ꝛ ſic ſuffragia magꝭ valent ei q̄ eſt charitate
plen⁹: q̄uis ꝓ eo ſpecialit̄ nō fiant. Et h̄ mō
ſuffragia ꝯſiderant̄ ſm qd̄ afferūt quādam
interiorē ꝯſolationē: put vn⁹ ī charitate exi
ſtens delectat̄ de bonis alteri⁹ poſt mortem
q̄ntum ad diminutionē pene. Secūdo valēt
ſuffragia ex h̄ ꝙ ꝑ intētionē viuenꝭ applicā
tur defuncto. ꝛ ſic ſatiſfactio viuētis defūcto
cōputat̄. ꝛ ſic nō eſt dubiū ꝙ magꝭ valēt ei ꝓ
q̄ ſpecialit̄ fiūt: imo ſic ſoli ſibi valet: qꝛ ſatiſ-
factio ꝓp̄e ad dimiſſionē pene ordinat̄. Vñ
q̄ntū ad dimiſſionē pene p̄cipue valet ſuffra
giū ei ꝓ q̄ fit. Inq̄ntū ḡ ſuffragia ſunt q̄dam
ſatiſfactōes ꝑ intētionē facienꝭ in alterum
trāſlate: nō ſunt ſimilia lumini ſ; magꝭ ſolu-
tioni cuiuſdaȝ debiti. Nō eſt aūt neceſſe vt ſi
debitū ꝓ vno ſoluat̄ ꝙ ex h̄ alioꝝ debitū ſol-
uatur. etiā nihil ꝓbibȝ diuites q̄ntū ad expi-
ationē pene melioris fore cōditōnis ꝙ̄ pau-
peres. Tūc aīa deuota ait. Quid ḡ fiet de il-

lis ſuffragijs ſpecialibꝰ que ſupꝑſunt his pro
quibꝰ fiūt. Sancta maṫ ecclia rn̄det dicens
Si aliq̄d de ſpecialibꝰ ſuffragijs ſupꝑſit his ꝑ
quibꝰ fiūt. ſ. vt eis nō indigeāt ꝑ diuinā mi⸗
ſericordiā alijs diſpenſaṫ ꝑ quibꝰ nō fiūt: ſi
eis indigeāt. vt pꝫ ꝑ Damaſ. in ſmōe de dor
mientibꝰ ſic dicētē. Deꝰ tanꝙ iuſtꝰ cōmetieṫ
impotēti poſſibilitatē: tanꝙ ſuſcipiēs vere de
fectuū cōmutationē negociabit. q̄ quidē ne⸗
gociatio attendiṫ penes h̄ ꝙ id qd̄ deeſt vni
alteri ſupplet. Et veriſimile ē ꝙ iſta cōmuta
tio fiet ꝓ paupꝑibꝰ q̄ orauerūt ꝑ illis in hoc
ſeculo ꝑ quibꝰ ſpecialiṫ fiūt. Tūc aīa deuota
grās agēs dixit. Viuificaſti me ſm̄ vbū tuū

Octauo mortui audient voce viuificatōis. Aīa fidelꝭ ⁊ deuota petit a
ſancta mr̄e eccl'ia. Qualis ē vox viuificatio
nis. Cui ſctā mr̄ eccl'ia rn̄det dicēs. Suffra⸗
gia eccl'ie ꝓ defunctis ſūt q̄ſi q̄dā ſatiſfactōes
viuentiū vice mortuoꝝ. ⁊ ſm̄ h̄ mortuos a
pena abſoluūt quā nō ſoluerūt: q̄ ſoluta libe
ri ⁊ purgati aſcēdūt in celū vocati a xp̄o vbi
ſūma felicitate gaudēt ⁊ btifice viuificanṫ.
ideo mortui audiūt vocē viuificatiōis. Tunc
aīa deuota ait. Si iſta ſuffragia exiſtētibꝰ in
purgatorio valerēt vt tu dicis: maxime ea vi
derenṫ valere q̄ ſūt ad eoꝝ imperiū facta. ſꝫ
hec nō ſemꝑ valēt. ſic ſi aliq̄s moriēs diſpo
nit tot ſuffragia ꝑ ſe fieri: q̄ ſi facta eēnt ſuf⸗
ficerēt ad totā penā abolendā. Poſito ḡ ꝙ
hmōi ſuffragia differāṫ q̄uſqꝫ penā euaſerit
tūc iſta ſuffragia nihil ei ꝓderūt. q̄ꝛ nō pōt
dici ꝙ ei ꝓſint anteꝙ fiant. poſtꝙ aūt fiunt
eis nō indiget: q̄ꝛ iam penas euaſit. ḡ ſuffra
gia exiſtētibꝰ in purgatorio nō valēt. Sctā
maṫ eccl'ia rn̄det dicēs. Suffragia valēt ex
duobꝰ. ſ. ex ope opante: ⁊ ex ope opato. Et
voco opꝰ opatū nō ſolū eccl'ie ſacrm̄: ſꝫ effe⸗
ctū accidētē ex opatōe. Exēplū ex collatiōe
elemoſynarū ꝯſequiṫ pauperū releuatio: et
eoꝝ orō ꝓ defuncto ad deū. Similiṫ opꝰ ope
rans pōt accipi vel ex parte p̄ncipalis agen
tis: vl' ex parte exequentis. Dico ḡ ꝙ q̄cito
moriēs diſpōit aliq̄ ſuffragia ſibi fieri p̄miū
ſuffragioꝝ plene ꝯſeq̄ṫ: etiā anteꝙ fiāt: q̄tū
ad efficaciā ſuffragij q̄ erat ex ope operante
p̄ncipalꝭ agētis. ſꝫ q̄tū ad efficaciā ſuffragioꝝ
q̄ eſt ex ope opato vl' ex ope opante exequē
tis: nō ꝯſequiṫ fructū anteꝙ ſuffragia fiāt.
Tunc aīa deuota ait. Credo firmiṫ eſſe verū
qd̄ dicis: ſꝫ nō plene intelligo. Sancta maṫ
eccl'ia rn̄det dicēs. Opus ſuffragij qd̄ ꝓ al⸗
tero fit pōt cōſiderari dupliciṫ. Uno modo
ſm̄ qd̄ eſt meritoriū vite eterne: qd̄ habꝫ in⸗
q̄ntū ꝓcedit ex radice charitatis. ⁊ ſic q̄ꝛ iſtē
h̄ modo diſponēs ſuffragia ē in charitate. iō
iſta opa ſūt meritoria vite etn̄e: nō reſpectu
p̄mij eſſentialꝭ: q̄ꝛ h̄ ſibi debeṫ rōne charitatis:
ſꝫ reſpectu p̄mij accidentalis ad qd̄ ordinaṫ
q̄uis iſta opa nūꝙ fierēt: ſꝫ tn̄ iſte ſic diſpo
nēs habebit illō p̄miū accidētale. Alio mō
pōt ꝯſiderari opꝰ ſuffragij: ſm̄ qd̄ eſt ſatiſfa
ctoriū: qd̄ hꝫ inq̄tū eſt expiatiuū pene per
modū cuiuſdā recōpēſatōis q̄ in ſatiſfactio
ne attendiṫ. ⁊ ſic tale opꝰ abſoluit eū a debi⸗
to pene: q̄ꝛ in tali recōpēſatōe attendiṫ eq̄li
tas iuſticie. Et ſi p̄us cōtingat ipm̄ a pena
purgari: quo ad hoc fraudabiṫ fructu ſuffra
giorum: q̄ꝛ nō abſoluent eū ab illa pena. nec
erunt ſatiſfactoria: ſed ſolū meritoria vt dixi
Tunc anima deuota ait. Quare iſte patitur
in purgatorio ſi adhibuit diligentiā vt ſol⸗
uerentur iſta ſuffragia: q̄uis executores ne
glexerint ⁊ tardauerint ſolutionē eoꝝ. San
cta maṫ eccl'ia rn̄det dicēs. Non eſt incōue⸗
niens ꝙ aliq̄s defraudeṫ in tēporalibꝰ ꝑ cul
pam alteriꝰ. pena aūt purgatorij eſt tempo
ralis: iō nō valēt ſibi ad diminutionē pene ī
purgatorio: ex quo nō ſoluunṫ. Sꝫ q̄tū ad
etnā retributōnē nullꝰ defraudari pōt: niſi ꝑ
ꝓpriā culpā: ⁊ q̄ꝛ iſte eā nō cōmiſit. iō pro
illis remunerabiṫ in celo. ita ꝙ ſi cito fuiſſēt
ſoluta iſta ſuffragia: fuiſſent ſatiſfactoria: et
q̄ꝛ tardata eſt ſolutio eoꝝ iam fiunt merito
ria. Aduerte filia mea: q̄ꝛ negligentia ſoluti
onis ſuffragioꝝ redūdabit in illos executo⸗
res quoꝝ culpa iſte ſic diſponēs defraudaṫ.
Exemplū. Miles q̄dā in bello Karoli ma⸗
gni cū mauris pugnaturꝰ rogauit cognatū
ſuū vt ſi in bello morereṫ: equū ſuū vende
ret ⁊ preciū pauperibus erogaret. Quo mor
tuo cū equus nimis placeret ſibi: cū ſibi reti
nuit. Poſt modicū tempis defunctꝰ ei tanꝙ
ſol fulgēs apparuit dicēs. Cognate bene ꝑ
octo dies me feciſti pati penas in purgato⸗
rio: ꝓpṫ equū cuiꝰ preciū vt dixerā paupꝑibꝰ
nō dediſti. ſꝫ īpune nō feres. Hodie em̄ dia
boli ferēt aīam tuā ī infernū: ⁊ ego purgatꝰ
vado in regnū dei. ⁊ ecce ſubito in aere audi
tus eſt clamor leonū: vrſoꝝ: ⁊ lupoꝝ: ⁊ ipm̄
de medio abſtulerūt. Tu ḡ filia mea noli tar
dare in ſolutōe ſuffragioꝝ: maxime iſta die
ꝓ aīabus exiſtētibꝰ in purgatorio: ne deteri
us tibi contingat. Statim aīa deuota reuerē
ter inclinās: grās agens ſancte mr̄i eccl'ie di

xit illud pſ. Inclinaui cor meū ad faciēdas
iuſtificationes tuas in eternū: quo ad ſuble
uationē aīarū in purgatorio exiſtentiū ppt
retributionē. ſcʒ earū. Cūqʒ ſacerdos in fine
miſſe alte dixiſſet. Requieſcāt in pace. aīa de-
uota in ſpū vidit infinitā multitudinē aīarū
de purgatorio exeuntiū q̄s comitabant an-
geli vſqʒ in celū: ⁊ ait vere nūc ſocio: q̄r mor
tui audiēt vocē filij dei. hic p grām: tandem
per gloriam. Amen.

In feſto glorioſiſſimi confeſſoris ſancti Leonardi Sermo. lxij.

Nardus mea dedit
odorē ſuū. Cañ. i. Beatꝰ Ber
nardus ſup iſto v̄bo. ſmone
xlv. ſu p Cañ. dicit ſic. Bonꝰ hūilitatꝭ odor q̄
de hac valle ploratiōis aſcēdēs: pfuſis circū
quaqʒ vicinis regionibꝰ: ipm q̄qʒ regū accu
bitū grata ſuauitate reſpergat. Eſt q̄ppe nar
dus hūilis herba quā calide ferūt eſſe natu
re hij q̄ herbarū vires curioſius explorauerūt
Et ido p hāc videor mihi nō incōuenienter
hoc loco v̄tutē hūilitatꝭ accipe: ſʒ q̄ ſcti amo
ris vaporibꝰ flagrat. Odor deuotio eſt: odor
bona opinio q̄ ad oēs puenit: vt ſis bonus
odor xpi: in oī loco ſpectabilis in oībꝰ: ama-
bilis in oībꝰ: cuiꝰ hūilitas tanq̄ nardꝰ ſpar-
git odorē ſuū: amore calēs: deuotōne vigēs:
opinione redolēs. hec ille. Sup quo talem
moueo q̄ſtionē. Utrū beatꝰ leonardꝰ pfecti
or fuerit ſoliditariā vitā eligēs: q̄ ſocialē in
cōi degens. Ad iſtā q̄ſtionē rn̄dent tres do
ctores noui teſtamēti. Primꝰ eſt Iſido. li.
iij. de ſūmo bono dicēs ſic. Sancti viri fundi
tus ſeculo renūciantes: ita huic ſeculo mori
untur vt ſoli deo viuere delectent: quantoqʒ
ab huiꝰ ſeculi cōuerſatōe ſe ſubtrahūt: tanto
interne mētis acie p̄ſentiā dei ⁊ angelice ſo
cietatꝭ frequentiā ɔtēplant. Quidā etiā cor-
poralit ſeparari deſiderāt ab iniq̄s vt eoruʒ
nō inuoluāt delictis. Nōnulli ⁊ ſi nō corpali
diſceſſu: ſpūali tn̄ ab eis intētōne recedūt: q̄
⁊ ſi cōes ſint ɔuerſatōe: diſcreti tn̄ ſūt corde
vel ope. Et lʒ ſepe in medio carnaliū vitam
deꝰ ptegat electoꝝ tn̄ ſatis rarū ē: vt q̄s int
ſeculi voluptates poſitꝰ a vicijs maneat illi-
batꝰ: in q̄bꝰ ⁊ ſi nō cito implicet: aliq̄n tn̄ at
trahit. Neqʒ eñ diu tutꝰ eſſe pōt q̄ piculo p
ximꝰ ē. Bonū ē corpalit remotū eē a mūdo
ſʒ multo ē meliꝰ volūtate: vtrūqʒ v̄o pfecte.
Ille igit pfectꝰ ē q̄ huic ſeculo ⁊ corpe ⁊ cor
de pfectꝰ ē atqʒ diſcretꝰ. Onager vt ait Job
cōtemnit ciuitatē: ⁊ monachi cōmunē ſecu-
lariū ciuiū cōuerſatōnē. hec ille. Secūdus
eſt beatꝰ Bern̄. ſup Cañ. dicens ſic. O ſctā
aīa ſola eſto vt ſoli vni ſerues teipam queʒ
tibi ex omibꝰ elegiſti. Fuge publica fuge ⁊
ipos domeſticos: ſecede ab amicꝭ ⁊ intimis
etiā ab illo q̄ tibi miſtrat. nihil tibi ⁊ turbis.
ſecede ḡ mente: nō corpe. Deꝰ eñ ſpūs non
corpis req̄rit ſolitudinē q̄q̄ ⁊ corpe nō oci
oſe te ſeparas: cū oportune potes p̄ſerti tpe
orōnis de cetero tibi indicit ſola mētis ſoli-
tudo ⁊ ſpūs. an neſcis te verecūdū hr̄e ſpō-
ſum q̄ nequaq̄ ſuā velit tibi indulgere pre-
ſentiā p̄ſentibus ceteris: Sola es in quāta
cūqʒ hoim v̄ſeris frequentia. Tātū caueas
aliene ɔuerſatōis eē aut curioſꝰ explorator
aut temerariꝰ iudex. hec ille. Tertiꝰ eſt ſan
ctus Tho. ſcda ſcđe. q. clxxxviij. arti. viij. in
rn̄ſione pncipali dicēs ſic. Illud q̄d eſt ſoli-
tariū ē p ſe ſufficiēs ſibi. hoc aūt ē cui nihil
deeſt q̄d ptinet ad rōnē pfecti. ⁊ iō ſolitudo
cōpetit cōtēplanti q̄ iam ad pfectū puenit.
Q̄d q̄dē cōtingit dupliciť. Uno mō ex ſolo
diuino munere. Sic pʒ de Johe bapti. q̄ fuit
repletꝰ ſpūſctō adhuc ex vtero mr̄is ſue. vn̄
cū adhuc puer eſſʒ erat in deſertꝭ. vt dr̄ Luc.
i. Alio mō p exercitiū v̄tuoſi actꝰ. ſm illud
Heb. v. Perfectoꝝ ē ſolidꝰ cibꝰ. ſ. coꝝ q̄ p cō
ſuetudine exercitatos hn̄t ſenſus ad diſcre-
tionē boni ⁊ mali. Ad exercitiū autē huiꝰ iu
uatur hō ex alioꝝ ſocietate dupliciter. Uno
mō q̄tū ad intellectū vt inſtruat in his que
ſunt cōtēplanda. Un̄ Hiero. dic̄ ad ruſticū
monachū: mihi placet habeas ſacrū contu-
berniū: nec teipe doceas. Alio mō q̄tuʒ ad
affectū. ſ. vt noxie affectōes hoīs repmant
exēplo ⁊ correptiōe alioꝝ. q̄r vt Greg. dicit
li. xxxi. moral. ſup illō Job. Cui dedi in ſoli-
tudine domū. Quid pdeſt corpis ſolitudo:
ſi ſolitudo defuerit cordis: Et iō vita ſocialis
neceſſaria ē ad exercitiū pfectionis. Solitu
do aūt cōpetit iam pfectis. Un̄ Hiero. dicit
ad ruſticū monachū. Solitariā vitā minime
rephendimꝰ: quā ſemp laudamꝰ ſʒ de mona
ſterijs hmōi: volumꝰ egredi milites q̄s here
mi dura rudimēta n̄ terreāt: q̄ ſpēm ſue cōuer
ſatiōis mlto tpe didicerint q̄ oīm fuerūt mi
nimi vt pmi oīm fierent q̄s nec eſuries nec
ſatietas aliq̄n ſupauit: q̄ paupertate letet: q̄ꝝ
habitꝰ ſermo vl inceſſus: doctrina v̄tutū eſt
hec ille. Sicut ergo id q̄d iam pfectū eſt: p̄-
eminet ei q̄d ad pfectōnē exercet: ita vita ſo
litarioꝝ ſi debite aſſumat: preeminet vite ſo-

ciali. hec thomas. Sciendū ꝙ vita ſolitaria
q̄druplicit̄ aſſumit̄. Prīo ꝑpt̄ animi ſeui-
ciā q̄ſi ſocietatē hūanā nō ferēdo: ⁊ hoc ē be
ſtiale: q2 hō naturalit̄ eſt aīal ſociale. vt dr̄. i.
pollit̄. ⁊ Sen̄. ep̄la. lvi. dic̄ ſic. Qui res ⁊ ho
mines fugit eſt ille. ſ. quē cupiditatū ſuarū
infelicitas religauit q̄ alios feliciores videre
nō potuit q̄ ſe velut timiduz atq3 iners aīal
oblicuit metu. Ille ſibi nō viuit ſ3 qđ eſt tur-
piſſimū vētri: ſomno libidini. Nō ſibi viuit q̄
nemini. h̄ ille. Secūdo ꝑpt̄ audaciā. ſ. ab ſq3
ꝑcedēti v̄tutū exercitio: ⁊ talis vita ē ꝑicu-
loſiſſima: niſi ꝑ diuinā grām ſuppleat̄: qđ i
alijs ꝑ exercitiū acq̄rit̄. ſic p3 de btīs antho-
nio ⁊ bn̄dicto. Vn̄ Greg. li. xxviij. moral. di
cit ſic. In ꝑcipiti pedē porrigit: q̄ ꝑmēſurarū
ſuarū limitē nō attēdit: ⁊ plerūq3 amittit qđ
petit. q̄ audacit̄ ea ad q̄ ꝑtingē nō valet: arri
pere feſtinat. hec ille. Tertio ꝑpt̄ inobedien
tiā. ſ. diſciplinā alioꝝ fugiēdo. Nā actu obe-
dire alijs ē his q̄ exercitati nō ſunt in v̄tuti-
bus neceſſariū: q2 indigēt alioꝝ directōe ad
ꝑfectionē capiēdā. Vn̄ Hiero. ad ruſticum
monachū dicit. Nō facias qđ vis: comedas
qđ iuberis: habeas q̄ꝫ accepis: ſubijciaris
cui nō vis ſeruias fratrib᷒: prepoſitū mona
ſterij timeas vt dn̄m: diligas vt parentem.
Quarto ꝑpter ſapientiam. ſc3 totaliter di-
uinis rebus inherendo. Ideo dicit Augu.
lib. xix. de ciuita. dei. A ſtudio cognoſcende
veritatis nemo ꝓhibetur: qđ ad laudabile
pertinet ocium. Contemplande igitur veri-
tati vacāduz ē ad quāplurimū valet ſolitu-
do. Unde q̄ ſolitariam vitam agunt multū
vtiles ſunt generi humano. vt dicit Augu.
lib. de morib᷒ eccl'ie. de his loquens q̄ pane
ſolo q̄ eis per certa interualla tempoꝝ affer
tur: ⁊ aqua contēti: deſertiſſimas terras in-
colunt: perfruentes colloquio dei cui puris
mentibus inheſerunt. videnť autē nōnullis
res humanas pluſq̄ꝫ oportet deſeruiſſe: nō
intelligentib᷒ ꝙ nobis coꝝ anim᷒ in orōni-
bus proſit: ⁊ vita ad exemplū quoꝝ corpora
videre nō ſinimur. Quia v̄o beat᷒ leonar-
dus hoc modo vitā inſtituit: vt animū ſuū
transferret ad ſapientiā dei poti᷒ contēplan-
dam ſpūſctō in heremū duct᷒ vitā ſuā cum
magna ſanctitate ⁊ plebis attractione per-
egit. vt vere dicere poſſit. Nardus mea. i. cō-
uerſatio mea humilis ⁊ feruens: dedit po-
pulis odorē ſuauiſſime deuotionis per con
uerſionem multoꝝ ad ieſum xp̄m.
Nardus mea dedit odorem

Letificationis ſpiritalis.
Educatōis patriarchalis.
Orationis prophetalis.
Narrationis doctrinalis.
Animationis virtualis.
Regulatiōis ſapiētialis.
Delectationis virginalis.
Vocationis eternalis.
Sanctificatiōis diuinalis.

Primo beatus Leonar-
dus dedit odorē letificatōnis ſpiritalis: qm̄
ex odore ſue ſanctiſſime cōuerſationis letifi
cauit angelos coꝝ officia in ſe aſſumens. ⁊
hoc q̄duplicit̄. Primo em̄ angeli ſunt ima
teriales: q2 ſpūs carnē ⁊ oſſa nō habentes.
Sic beat᷒ leonard᷒ in iuuētute ſua fuit ima
terialis ꝑ ꝯtinentiā: carnis paſſiones ⁊ con
cupiſcentias nō ſequēs: ſ3 bonos mores ap
prehendēs. Antiqui em̄ gētiles ſuos filios
in iuuētute bonis morib᷒ informabāt. Tū3
ſcripturis libroꝝ. tū picturis geſtoꝝ. tū figu
ris ſignoꝝ. Nā pueros ſuos tam litteris q̄ꝫ
morib᷒ informādos tradebāt meliorib᷒ ꝑhi
loſophis. vn̄ Traian᷒ Plutarcū Nero Se-
necā: Alexander Ariſtotelē: magſos habu
erunt. Etiā vt dr̄ ſuꝑ Iuuenalē lib. i. Nobi-
les romani ſic diſpoſuerāt oī die ſuas occu
pationes: ꝙ ſūmo mane oēs ſimul adibant
archus triūphales: in q̄b᷒ anteceſſores ſui
pingebanť cū armis ⁊ ꝓbitatib᷒ quib᷒ deui
cerant hoſtes: vt iuuenes illis viſis accēde-
renť ad v̄tutes ex his picturis. deinde ibāt
ad templū apollinis vbi erat dom᷒ ſapien-
tie. poſtea iudices deſcendebant ad forū vt
audirēt cauſas: ⁊ ſenatores ad capitoliū vt
de cōi vtilitate reipublice tractarēt: ⁊ ſic tp̄s
ſuū vſq3 ad nonā expendebāt. Vn̄ vſq3 ad
hanc horā meretrices proſtibula ſua egredi
nō audebāt: ne forte delectationib᷒ libidino
ſis tam iuuenes q̄ꝫ ſenes turbarenť. ꝑpt̄ea
meretrices apud eos dicebanť nonarie. vt
refert Aug. Itē3 Macrobi᷒ li. i. ſaturnaliū
dicit ꝙ apud romanos pueri nobiliū q̄da3
vtebanť veſte q̄ dr̄ pretexta ⁊ inde vocabā-
tur p̄textati: ⁊ habebāt in pectore ſuo quan-
dam bullā aureā habentē figurā cordis hu-
mani q̄ bulla erat ſemirotūde figure. prete-
xta erat de purpura q̄ eſt rubei coloris: vt pu
dore ſue nobilitať a vicijs ſe ſubtraherēt: ⁊
cordis imaginē ante pect᷒ portabāt: vt ſein-
uicē intuētes: ſe fore hoīes cogitarēt ſi cor-
de ꝑſtarēt. His modis beat᷒ leonard᷒ ſua3

iuuentutē bonis morib⁹ informauit. Nam
poſtq̄ eua ſic incremēta puerilia adoleſcens
fact⁹ iuxta ꝯſuetudinē parētele regali nolu-
it implicari militia. ſꝫ ſpū diuino tact⁹ potius
voluit ſeq̄ archiepi Remigij veſtigia. cuius
ſalutaria monita nō vt ſurdus auditor intē
debat: verū vt prudēs futur⁹ ſeminator i ſe
cretariū cordis reponebat. iux̄ illō Ecc̄. xij.
Memēto creatoris tui in dieb⁹ iuuētut̄ tue
Secūdo angeli ſunt intellectuales pleni ſci
entia ⁊ ꝟitate q̄ hoīes illuminant ad bn̄ vi
uendū. Act. xij. Angel⁹ dn̄i aſtitit ⁊ lumen
refulſit in habitaculo carceris: ꝑcuſſoq̄ꝫ late
re petri excitauit eū dicēs. Surge velocit̄ ⁊c̄
Petr⁹ dormiēs in carcere ē pctō: irretitus
mala ꝯſuetudine. Jacet int̄ duos milites q̄
ſunt mors ⁊ demon. mors inſidiat̄ corpori ⁊
demon aīe. Vinct⁹ cathenis duabus q̄ ſunt
amor delitiandi ⁊ pudor reuelādi. ⁊ duo cu-
ſtodes ante oſtiū cuſtodiebant carcerē: qui
ſunt p̄ſumptio venie: ⁊ ꝓlixe vite cōfidētia
ne hō p ꝯfeſſionis oſtiū exeat. Jdō iuuent⁹
q̄ plurimū ſic vincit̄ eſt arti⁹ caſtigāda. Ecc̄
xxx. Curua ceruicē ei⁹ dū iuuenis ē. Qui em̄
parcit ꝟge odit filiū. Prouer. xij. Sed beat⁹
leonard⁹ iuuētutē ſuā domabat abſtinentia
eſce ⁊ pot⁹: vigilijs: diſciplinis. dicēs illud i.
Cor. xix. Caſtigo corp⁹ meū ⁊ in ſeruitutē
redigo ⁊c̄. Tertio angelus ē motor orbis a
q̄ cauſat̄ ⁊ ꝓducit̄ q̄cq̄d p generationē ꝓce
dit ad eſſe. pꝫ de angelo q̄ deſcēdebat ſm̄ tē-
pus in piſcinā ⁊ mouebat̄ aqua: poſt cuius
motōnē q̄ p̄m⁹ in piſcinā deſcēdiſſet ſanaba
tur. vt dr̄ Joh. v. Juuēt⁹ em̄ fluit vndiq̄ꝫ per
concupiſcētias velut aq̄. ⁊ in diuerſas infir
mitates pctōꝝ corruit: niſi angel⁹ diuine grē
moueat eaꝫ parci⁹ ſubſtētādo: aſſuefaciēdo
eā ſobrietati. ſm̄ illō i. Thim. ij. Juuenes ſi-
milit̄ hortare vt ſobrij ſint. Vn̄ Aug. li. ix.
ꝯfeſſionū narrat de q̄dā matrona cui cura q̄
rundā iuuencularū nobiliū cōmiſſa fuerat.
eratq̄ꝫ illi in eis cohercēdis ſctā ſeueritas: ⁊
in docēdis ſobria prudentia q̄s adeo mode
rate alebat: vt ſi extra mēſam exardeſcerēt
ſiti: nec aquā bibere ſinebat: p̄cauēs malam
cōſuetudinē dicēs. Modo aquā bibit̄: q̄r in
ptāte vinū nō habet̄: cum ad maritū veneri
tis facte dn̄e cellarioꝝ aq̄ ſordebit: ſed mos
potādi ꝑmanebit. Sꝫ beat⁹ leonard⁹ q̄uis
claris parētib⁹ fuerit ort⁹ vtpote q̄ collatera
les Clodouei reḡ frācie p̄matū militie i pa-
latio regio obtinebāt: quē rex leuās de ſacro
fonte alēduꝫ ſuſcepit. ꝓpoſuit i corde ſuo ne
polluereī de menſa reḡ: neq̄ꝫ de vino pot⁹ ei⁹
ꝯtaminaret̄: ſꝫ legumīa ad veſcēdū: ⁊ aquā
ad potādū elegit. Cui dedit de⁹ ſciaꝫ ⁊ diſcipli
nā ⁊ ſapiam i om̄i ꝟbo qō ſciſcitaret̄ ab eo
Vn̄ poterat dicē illō angeli. Thob. xij. Cuꝫ
eſſem vobiſcū videbar q̄dē vobiſcū mādu-
care ⁊ bibere: ſꝫ ego cibo ⁊ potu inuiſibili vtor
Quarto angeli ſūt cuſtodes hoīm. vn̄ Ori
geū. ſup lib. nu. omel. lxvi. dic̄ ſic. Adeſt vni-
cuiq̄ꝫ nr̄m ēt minimis q̄ ſūt i eccl̄ia dei. angel⁹
bon⁹ angel⁹ dn̄i: q̄ regat: q̄ moueat: q̄ guber
net: q̄ ꝓ actib⁹ nr̄is corrigēdis: ⁊ miſatōib⁹
expoſcēdis q̄tidie videat faciē pr̄is q̄ in cel̄
eſt. hec ille. Vn̄ iuuēt⁹ ē miti⁹ iudicāda: ſi ali
quādo labit̄ in pctm̄: etiā ſi frequent̄ pecca
uerit nō ē deſperādū. vt pꝫ de Paulo q̄ dicit
Act. xxvi. Et q̄dē vitā meā nouerūt a iuuē-
tute q̄ ab initio fuit in gētē meā i hieroſoly-
mis. nouerūt iudei p̄ſciētes me ab initio ⁊c̄.
Sꝫ beat⁹ leonard⁹ ſciēs q̄r angel̄ ſuis man
dauit de ipo: vt ipm cuſtodirēt i oīb⁹ vijs ſu
is cautiſſime ābulauit: fugiēdo ꝯſolatōes ſe
culi: ⁊ tēptatōib⁹ reſiſtēdo diaboli. Vtq̄ꝫ an
gelos letificaret: cauit eoꝝ offēſaꝫ i his ma-
xime ſe exercēdo q̄b⁹ eos nouerat delectari
Hec aūt placēt eis q̄ in eo iuenerūt. vt eſt ſo
brietas: caſtitas: pauptas voluītaria: creber
in celum gemit⁹: ⁊ ſup hec om̄ia charitas ⁊
pax quā ab eo exigebant.

Secūdo beatus Leonar-
dus dedit odorē educatōis patriarchal̄: q̄m
ꝯuerſatio ei⁹ fuit ſilis ꝯuerſatōi patriarcha
rū. Prim⁹ em̄ patriarcha fuit Adā cui cō-
tulit de⁹ innocētiā quā dū ſuauit nihil ei no
cuit. Nihil etiā hodie nocet illis q̄ innocētiā
ſeruāt. Ecc̄. viij. Qui cuſtodit p̄ceptū nō ex-
pict̄ q̄cq̄ mali. Aug. Quid times hoiem: o
hō in ſinu poſit⁹: Tu de ſinu illi⁹ noli cadere
q̄cq̄d ibi patiaris ad ſalutē tibi valebit n̄ ad
pniciē. Nā inocētia ē armatura dī: quā ſi ha
bueriſ tu cū tuis i ſaluo eris. Job. xxij. Inno
cens ſaluabit̄. Eiuſdē. iiij. Quis vnq̄ inocēſ
perijt: Innocētia em̄ ē veſtis ſine q̄ nemo i-
trat celū. pſ. Quis aſcēdit in mōteꝫ dn̄i: aut
q̄s ſtabit in loco ſctō ei⁹. ⁊ r̄ndet. Innocens
manib⁹ ⁊ mūdo corde. Beat⁹ leonard⁹ hāc
innocētiā. ſ. baptiſmalē diligētiſſime ꝯſerua
uit: q̄ ad q̄ttuor. Prio q̄ ad deū dei gl̄iaꝫ non
offēdēdo nec diminuēdo p alicui⁹ pcti mor
talis ꝯſenſuꝫ: nec dei gl̄iaꝫ p ambitionē ſibi
vſurpādo: ſꝫ hūilitatē ſectādo. Secūdo q̄ ad
ſeipꝫ ꝯſciam ſuā mūdā ſuādo. Tertio q̄ ad

Primū: ne exēplo ſuo malo corrūperet pxi⸗
mū: ſ bonā famā ſic pupillā oculi ſui cuſto⸗
diēdo. Quarto q̊ ad bōa tpalia: ipa a ſe vo
lūtarie abdicādo. Secūd⁹ patriarcha fuit
noe: cui ꝯtulit de⁹ ſapiam ꝯſeruādi gen⁹ hu
manū. Sap. x. Cum aq̄ deleret terrā ſanauit
ſapia p ꝯteptibile lignū iuſtū gubernāſ. Be
at⁹ leonard⁹ mult̄ egrotātib⁹ p totā galliaꝫ
ad eū cōfluentib⁹ grā recupande ſanitat̄ in
noīe dn̄i p ſignū cruc̄ ſalutē reddebat inſup
eis eſcā ſpūalē ⁊ corpalē tribuebat. Terti⁹
patriarcha fuit Abrahā: cui ꝯtulit de⁹ fideli
tatē religionis i pegrinatōe. vt pꝫ Gen̄. xij.
Egredere de terra ⁊ de cognatiōe tua: ⁊ veni
in terrā quā mōſtrauero tibi. Beat⁹ leonar
dus recedēs a frācia ſeminādo vbū dei pue
nit aurelianū: extra quā ciuitatē iuenit vene
rabilē virū noīe Maximinū: cui aliquāto tē
pore adheſit in q̄dā cenobio ſolitariā vitam
agens vbi plurimū pfecit. Quart⁹ patriar
cha fuit Joſeph: cui ꝯtulit de⁹ libertatē capti
uorū i dura detētōne. vt pꝫ Gen̄. xiiij. Qui cū
miſſus eēt ī carcerē de⁹ tantā grām donauit
Joſeph ī ꝯſpectu dn̄i carceris ꝙ tā carcerē ꝙ
incluſos ei⁹ cuſtodie deputauit vn̄ pincernā
liberauit. Sap. x. In vincul̄ nō dereliq̄t illū:
donec afferret illi ſceptrū regni. Beat⁹ leo⸗
nard⁹ ſ ipm a rege frācie obtinuit vt oēs q̄
in carcerib⁹ detinebant̄ ſi eos viſitare voluiſ
ſet oīno ſoluerent̄. Sciebat eīn ſcptuꝫ iſtud
vbū euāgelicū. In carcere erā ⁊ veniſtis ad
me: ⁊ q̄d vni ex minimis meis feciſtis m̄ feci⸗
ſtis. Intātū eīn de⁹ eū magnificauit ꝙ ſi q̄s
in carcere poſit⁹ inuocaſſet nomē ei⁹ rupt̄ ca
thenis liber fiebat: nec q̄ſpiā eū ipedire vale
bat. mlti ēt de longinq̄s regionib⁹ ex carceri⸗
b⁹ ſeu vincul̄ p ipꝫ liberati eū req̄rebāt. ſ. vbi
haberet hoſpitiuꝫ: cui cōpedes cathenarūq̄ꝫ
pondera afferebāt: ⁊ ad pedes ei⁹ pcidētes
deo immenſas grās referebant.

Tertio beatus Leonar⸗

dus dedit odorē orōnis pphetal̄. Ei⁹ eīn cō
uerſatio fuit ſilis ꝯuerſatōi pphetarū. vt pꝫ
in q̄ttuor pphet̄. Prim⁹ fuit moyſes: cui cō
tulit de⁹ grāꝫ hūilitat̄. Heb. xi. Fide moyſes
grādis effect⁹ negauit ſe eē filiū filie phara⸗
onis: magis eligēs affligi cū pplo dei ꝙ tpalis
peccati hr̄e iocūditatē: maiores diuitias eſti
mans theſauro egyptiorꝫ iproperiū xpi. Be
at⁹ leonard⁹ dedit odorē hūilitat̄. de q̊ Greḡ
ſup Ezech. dicit ſic. Ecce odor filij mei ſicut
odor agri pleni. Flos viole redolet: q: vtus
humiliū q̄ vltima loca tenētes: p hūilitatē ſe
a terra i altū nō ſubleuāt celeſt̄ regni purpu
rā in mēte ſeruāt. ſ ille. Cū eīn vir dei puigil
meditaret̄ i lege dn̄i die ac nocte: diuulgaba
tur opinio ei⁹ apō vniūſos mltiplici ſmōe.
Quapropt̄ rex frācie ipm ad ſe accerſiri per
honoratos legatos iuſſit. Cui ⁊ dixit. Leo⸗
nard⁹ hō dei depcor te vt nuſq̄ diſcedēs in
palatio meo mecū maneas: q̄uſq̄ꝫ infulā pō
tificalē put dign⁹ es ſuſcipias. Erat eīn iam
cleric⁹ hūilis ⁊ māſuet⁹. Cui ſctūs leonard⁹
rn̄dit. Si ſm iura parētū meoꝝ regib⁹ fran
cie militare voluiſſem: ī tua aula nō medio⸗
cris fuiſſem. Verū q: magis elegi abiect⁹ ſui
re deo meo ꝙ ī ſublimitate poſit⁹ regi obtēpe
rare treno. iſta largire eis q̄ cupiūt in ſat̄ fu⸗
erit: ſolitarie laudare nomē dn̄i. Reliq̄ eīn
terrene dignitat̄ faſtigia: ⁊ ſic aufugit. Se
cund⁹ ppha fuit Helyas q̄ vitā ſolitariā eli
gens venit ad mōtē dei Oreb ⁊ māſit in ſpe
lūca. iij. Reg. xix. Qui erat vir piloſus ⁊ zo
na pellicea accinct⁹ renibus. iiij. Reg. i. Cui
ꝯtulit de⁹ grām auſteritat̄. ſ. in mortificatiōe
carnis. Beat⁹ leonard⁹ galea ſalut̄ ⁊ ſcuto fi
dei decent̄ armat⁹ vſ⁹ eq̄taniā pſeq̄bat̄ iter
initū: tādēq̄ꝫ intrauit quādā ſiluā cui nomē
eſt pauū: q̄ ſat̄ erat abūdās ⁊ plena ferarū.
ibiq̄ꝫ ꝯſtruxit oratoriū ī noīe ſctē dei genitri
cis marie: vbi pmāſit mlto tpe vitā ſolitari
am agēs: coartās ſeipꝫ ſtrictiſſimo cibo ma
cerās corp⁹ ieiunijs: orōnib⁹ ⁊ vigilijs. Ter
ti⁹ ppha fuit Helyſe⁹: cui ꝯtulit de⁹ grām po
teſtat̄. ſ. miracula faciēdi. Nā ſanauit fontē
aquarū Jerico: ita vt ī eis nō eēt vltra morſ
neq̄ꝫ ſterilitas. vt dr̄. iiij. Reg. ij. Beat⁹ leo
nard⁹ i ſilua ī q̄ morabat̄ pcepit ſiccā ſcro⸗
bem fieri ī modū putei ⁊ ſtās ſup īuocauit
nomē dn̄i. ad cui⁹ pces cōfeſti pute⁹ recepit
aquā indeficiētē q̄ incolis potū pſtat vſq̄ꝫ ī
pſentē dieꝫ: cū tn̄ pri⁹ nō haberēt aquā: niſi
fluuium vizzennā: q̄ diſtat vno miliario ab
oratorio pdicto q̄d ſitū ē in mōticuli vtice.
Quart⁹ ppha fuit Daniel: cui ꝯtulit deus
gratiā benignitat̄. Naꝫ cū miſſus eſſet a ba⸗
bylonijs in lacū leonū nihil ei nocuerūt: ſed
feritatē eoꝝ in benignitatē conuertit. vt pꝫ
Daniel. xiiij. ⁊ per pphetā Abacuch mira⸗
culoſe illi puiſum eſt. vt dicit̄ ibidē. Beat⁹
leonard⁹ in ſilua nemoroſa habitans: nihil
mali a feris paſſus eſt: ſ māſueſcētes beni⸗
gne ipm viſitabant ⁊ ei alludebāt donec ab
eo licentiarent̄. cui de⁹ multo tempe per an
gelū ſuū alimēta ſemel in die miniſtrauit.

¶ Quarto beatus leonar
dus dedit odorē narratiōis doctrinalis.i.p̄
dicatiōis apl'oꝝ:qꝛ in oēm terrā exiuit ſon⁹
coꝝ ⁊ in fines orbis terre v̄ba eoꝝ.Sciēdū
ꝙ apl'i habuerūt q̄ttuor p̄rogatiuas. Pria
fuit p̄eminentia dignitatꝭ qꝛ fuerūt p̄ncipes
eccl'ie militantꝭ aſſeſſores et'ni iudicꝭ:paſto
res dn̄ici gregis.Vn̄ Bern̄.Tales decebat
hūani gn̄is paſtores:⁊ doctores conſtitui q̄
⁊ dulces eſſent ⁊ potētes ⁊ ſapiētes.dulces
vt me blāde ⁊ mi̾icordit' ſuſciperēt:potētes
vt fortit' p̄tegerēt:ſapiētes vt ad viā ⁊ p vi
am q̄ ducit ad ciuitatē p̄ducerēt.Sanct⁹ leo
nardus maximā fideliū multitudinē ex fini
timis ⁊ longinq̄s p̄uincijs ſua p̄dicatiōe.⁊
vite ſctītate ad ſe attraxit:quā pietate ama
bilis:charitate laudabilis:amplectēs foue
bat velut gallīa pullos ſuos ſub alis q̄s ad
monebat dicēs.Laborate p̄prijs manib⁹ ſic
fecerūt apl'i ſcī:vt hēatꝭ qd' paupib⁹ largiri poſ
ſitꝭ p noīe xp̄i. Secūda fuit p̄eminētia ſcti
tatis:vn̄ p̄pt' eoꝝ maximā ſctītatē ⁊ gr̄arū
plenitudinē vita ⁊ ꝯuerſatio xp̄i in eis tāꝙ̄
in ſpeculo relucebat.Chryſ.ſup Math.dic̄
Miſit xp̄us aplos q̄ſi ſol radios ſuos:q̄ſi
roſa odorē ſuauitatꝭ ſue.q̄ſi ignis ſcintillas
ſuas diſp̄ſit:vt ſic ſol in radijs ſuis apparet
ſicut roſa in odorib⁹ ſuis ſentit'.ſic ignis in
ſcintillis ſuis aſpicit'.ſic in illoꝝ v̄tutib⁹ xp̄i
potētia cognoſcat'.Beat⁹ leonard⁹ alacris
erat in exhortatōe:dulcꝭ ⁊ hūilis in ſmone.
ſimplex ⁊ pudic⁹ in orōne:veridic⁹ in p̄miſſi
one munific⁹ ⁊ hylaris in elemoſynarū lar
gitiōe:modeſt⁹ in reddēda rōne. Tertia fu
it p̄eminētia p̄tātis.Aug.aplis dedit de⁹ po
teſtatē ſup naturā vt eā curarēt ſup demo
nes vt eos fugarēt:ſup elemēta vt ea muta
rent:ſup aīas vt ip̄as a pctīs ſoluerēt:ſuper
mortē vt ip̄am ꝯtēnerēt:ſup angelos vt cor
pus dn̄icū ꝯſecrarēt.Sanct⁹ leonard⁹ v̄bis
⁊ operib⁹ ꝙ̄tū poterat xp̄i nomē exaltabat:
demonia fugabat:cecis viſuꝫ:ſurdis auditū
claudis greſſum reddebat:infirmantib⁹ q̄cꝫ
vniūſis ad ſe veniētib⁹ remedia ſalutꝭ p̄ſta
bat ēt dū ī hac mortali vita degebat. Quar
ta fuit p̄eminētia vtilitatꝭ.Aug.ex abiectiſ
ſimis ex īpitiſſimiſ.ex paucīſſimis:notabili
tāt':illuminā̄t':m'tiplicā̄t'.Cultiſſima eloq̄
p̄clariſſima ingenia:copioſiſſima agmina:
acutoꝝ:facundoꝝ:atꝗꝫ doctoꝝ ſubiugant'.
Sanct⁹ leonard⁹ ꝙ̄uis multitudinē populi
aufugerit ⁊ ſolitariā vitā adamauerit:diui
no tn̄ inſtinctu ꝯueniebāt ad eū infinita de
biliū agmina:p quē curabant' ⁊ extēdebat' no
mē ſctitatꝭ ei⁹ p totā eq̄taniā:p oēꝫ britaniā
p vniūſam germaniā:ꝙ̄plures cū ip̄o rema
nebāt vt ſoli deo ſuirēt q̄s īſtruebat viuere
ex agricultura:potius ꝙ̄ ſecularib⁹ rapinis ⁊
fraudib⁹ irretiarēt' vn̄ doctrīa ei⁹ fuit aplica

¶ Quinto beatus Leonar
dus dedit odorē aīatōis v̄tual'.i.ſctōꝝ mar
tyrū.Sciēdū ꝙ ſctī martyres fidē p.q̄ aīoſe
pugnauerūt q̄druplr' ornauerūt.Prio charita
te informādo.i.Cor.xiij.Si habuero oēꝫ fi
dē ita vt mōtes trāſferā:charitatē aūt n̄ ha
beā nihil m̄ p̄deſt.Charitas eīn ē forma fi
dei.Secūdo ſacr̄is manifeſtādo q̄ robur ha
bēt ex paſſiōe xp̄i.Joh.iij.Niſi q̄s renat⁹ fue
rit ex aq̄ ⁊ ſpū n̄ pōt itroire ī regnū dei.Ter
tio opib⁹ viuificādo.Jac.ij.Fides ſine opi
bus mortua eſt.Quarto feruent' p̄dicādo.
Mar.vl.Eūtes in mūdū vniūſum p̄dicate
euāgeliū oī creature.q̄dā eīn mortui ſunt p
xp̄o p̄pt' fidē quā ſuſceperūt.q̄dā p̄pt' fidē
quā p̄dicauerūt.q̄dā p̄pt' fidē quā nō negaue
rūt.q̄dā p̄pt' corruptores fidei q̄s arguerūt.q̄
dā qꝛ corruptorib⁹ fidei nō ꝯſenſerūt.q̄dā qꝛ
fidē defenderūt.Sanct⁹ leonard⁹ v̄ſus eq̄ta
niā dirigēs iter ſuū trāſiuit p bituricā:nulla
ten⁹ timore paſſiōis ſe occultās:ſ; tanꝙ̄ mi
les egregi⁹ armis fidei accinct⁹ nomē dn̄i vi
rilit' p̄dicabat.Erat eīn ī his p̄tib⁹ adhuc ſa
tis nouella xp̄ianitas:qꝛ nōdū penit⁹ extin
cta erat p baptiſmū ſeua gētilitas.vn̄ lꝫ nō
fuerit mortu⁹ p fide xp̄i:tn̄ palmā martyrij
nō p̄didit.Greg.omel.xxxv.dic̄ ſic.Si ad
iuuāte nos dn̄o v̄tutē patiētie ſuare ꝯtēdi
m⁹ ⁊ ī pace eccl'ie viuim⁹:martyrij palmā te
nem⁹.h̄ ille.Tota eīn vita bt̄i leonardi fuit
martyriū p noīe xp̄i.Queādmodū Bern̄.ī
q̄dā ſmone dic̄.Qd' martyriū grauī⁹ eſt ꝙ̄
inter epulas eſurire:inter veſtes multas et
p̄cioſas algere:pauptate premi inter diuiti
as quas offert mundus quas oſtentat ma
lignus q̄s deſiderat n̄r appetit⁹:p̄ptea pau
perib⁹ pariter ⁊ martyrib⁹ regnū celoꝝ pro
mittit':qꝛ pauptate quidē emit':ſ; in paſſio
ne pro chriſto abſꝗꝫ dilatione percipitur.
hec ille.

¶ Sexto beatus Leonar
dus dedit odorē regulatōis ſapiētialis.i.cō
feſſoꝝ ⁊ doctorum.Sciendū ꝙ homo tene
tur ad confitendū veritatē fidei q̄druplicit'.

Primo dū de⁹ vilipēdit. nā ꝯfiteri fidē nō
ſemꝑ nec in oī loco eſt de neceſſitate ſalut:
ſ; certo loco ⁊ tp̄e qn̄.ſ.ꝑ omiſſionē hui⁹ cō
feſſiōis retraheret honor debit⁹ deo ⁊ vtili-
tas ꝓximis impendēda. Exēplū. ſi q̄s inter
rogatus de fide taceret: ⁊ ex hoc crederetur
vel ꝙ nō hr̄et fidē vel ꝙ fides nō eſſet vera
vel ꝙ alij ꝑ ei⁹ taciturnitatē a fide retrahe-
rent. in hijs caſib⁹ ꝯfeſſio fidei ē de neceſſita
te ſalut. Rom̄.x. Corde credit ad iuſticiā
ore aūt ꝯfeſſio fit ad ſalutē. Scd̄o dū fides
ꝯtemnit. Nā finis fidei ſicut ⁊ aliarū virtu
tū referri dz ad finē charitatis: q̄ eſt amor
dei ⁊ ꝓximi. ⁊ iō qn̄ honor dei vel vtilitas ꝓ
ximi hoc expoſcit vt fides ꝯfiteat: nō dz hō
ꝯtent⁹ eſſe vt ꝑ fidē ſuā veritati diuine ꝯiū
gatur: ſ; dz exteri⁹ ꝯfiteri. Tertio dū fidelis
ꝑuertit. Nā in caſu neceſſitat vbi fides pi-
clitat q̄libet tenet fidē ſuā alijs ꝓpalare. vl'
ad inſtructionē alioꝝ fideliū ſiue ꝯfirmati
onē vel ad reprimēdū fideliū inſultationē.
Quarto dū infidelis cōuertit. Nā ſi turba
tio infideliū oriat ex ꝯfeſſiōe fidei manife-
ſta abſq; vtilitate fidei vel fideliū: nō ē lau
dabile in tali caſu fidē publice cōfiteri. Vn̄
dn̄s dicit Math.vij. Nolite ſctm̄ dare cani
bus: neq; mittat margaritas vr̄as an̄ por-
cos: ne forte ꝯculcēt eas pedib⁹ ſuis: ⁊ con
uerſi diſrūpāt vos. Ex quo ſequit ꝙ p̄dicā
tes q̄ cogūt iudeos ire ad p̄dicatōes ſuas
ex q̄b⁹ nulla ſequit ꝯuerſio ſ; poti⁹ ſcandalū
grauit peccāt. Sz ſi vtilitas aliq̄ ſparet cir
ca fidē aut neceſſitas cogeret: tūc ꝯtempta
turbatiōe infideliū dz hō fidē publice cōfi-
teri. Vn̄ Math.xv. dr̄ ꝙ pharifei audito h
v̄bo ſcandalizati ſunt. Rn̄dit dn̄s. Sinite
illos.ſ. turbari. Ceci ſunt ⁊ duces cecorum.
Sctūs Leonard⁹ vt fidē xp̄i ꝯfirmaret re-
ginā a ꝑiculo part⁹ liberauit p̄cib⁹ reḡ fran
cie q̄ ad nem⁹ nobiliacū ſeu pauū diſtās ci
uitate Lemonica decē miliarib⁹ venādi cā
deſcenderāt. Cūq; rex ⁊ regina ciphos au-
reos pateraſq; argēteas: veſtes purpure-
as auro textas: aliaq; ornamenta q̄ꝑpluri-
ma eidē ꝓ munere p̄ſentaſſent: vir dei oīa
reſpuēs ait. Audi me rex. donū dei nullate-
nus pecunia cōpat: ſ; p̄cio fidei fidelib⁹ ad-
miſtrat. admonuitq; regē vt hec cūcta pau
ꝑib⁹ erogaret. Tūc rex volens illud nem⁹
eidē donare nō acq̄euit vir dei: ſ; tantū expe
tijt quātū vna nocte cū aſello ſuo circuiret.
cui rex libentiſſime annuit. vbi monaſteriū
quoddam conſtruxit ⁊c.

Septimo btūs Leonar-

dus dedit odorē delectatiōis virgīalis. i. vir
ginitatis. Sciendū ꝙ v̄gītas hz q̄ttuor ex
cellētias. Prio eſt ſpōſa reḡ eterni. Amb.
Pulchritudinē q̄s pōt maiorē eſtimare de
core ei⁹ q̄ amat a rege: ꝓbat a iudice: dedi
catur deo: ſemꝑ ſpōſa: ſemꝑ innupta. Scd̄o
aſſimilat angelis. Amb. Virgītas ꝯditio-
nē hūane nature ſupgredit per quā hoīes
angelis ſociant. Maior tn̄ eſt victoria vir
ginū q̄ angeloꝝ. Angeli em̄ ſine carne vi-
uunt: v̄gines vero in carne triūphant. Ter
tio eſt illuſtrior in vniūſis fidelib⁹. Cypri.
Virgītas eſt flos eccl̄iaſtici germis: decus
atq; ornamētum gr̄e ſpūalis: leta indoles
laudis atq; honoris: opus integrū atq; in
corruptū: dei ymago: rurſus ad ſctīmoniaz
dei illuſtrior portio gregis xp̄i. Quarto eſt
excellentior mr̄imonio. Aug. Bn̄o ſius eli
git in carne vitā iā imitari āgeloꝝ q̄ ex car
ne numerū augere mortaliū. Eſt em̄ vberi-
or feliciorq; fecūditas nō vētre graueſcere
ſ; mēte grandeſcere. Ille ꝑturit filios dolo
ris: iſta filios gaudij ⁊ exultatiōis. hec ille.
Sctūs Leonard⁹ attēdens q̄m nuptie ter
rā implēt: v̄gītas padiſuz: v̄gitatē ſuā deo
deuouit in manibus ſcti Remigij archiep̄i
Remenſis: cuius diſcipulus a puericia ex-
titit. Quam vt illibatam conſeruaret: vitaz
ſolitariaz ſemper amauit ne forte in ſeculo
manens caſtitatem ſuam macularet.

¶ Octauo btūs Leonar-

dus dedit odorē vocationis eternalis. qua
ſcz eternalr̄ p̄deſtinat⁹ erat a deo in ſortez
electoꝝ dignā vocationē ſuā faciens. Sciē
dū ꝙ oē bonū a deo hoīb⁹ collatū poſt pctm̄
ade cadit ſub merito xp̄i nō ſolū em̄ ꝓ deli-
cto ade ſatiſfecit: ſ; etiā totū p̄deſtinatiōis
effectū in vno quoq; hoīe ꝓmeruit. Rom̄.
v. Nō ſic delictū ita ⁊ donū. Si em̄ vni⁹ ho-
minis delicto multi mortui ſunt.ſ. pctō ori-
ginali: multomagis gr̄a dei. ⁊ donū in gr̄a
vni⁹ hoīs ieſu xp̄i in plr̄es abundauit. Ecce
dicit multomag̃. q2 in plr̄es effect⁹ ⁊ mag̃
ꝯdigne q̄ fuerit pena ꝓ culpa. Et dicit. Nō
ſicut pctm̄ ꝑ vnū ita ⁊ donū.ſ. in vnū effe-
ctū ꝯ illud pctm̄. Nā iudiciū quidez ex vno
in ꝯdēnationē: gr̄a aūt ex multis in iuſtifi-
cationē.ſ. delictis actualib⁹: vel in non elect̄
Si em̄ vni⁹ delicto mors regnauit ꝑ vnum
multomagis abūdantiaz gr̄e et donatiōis
⁊ iuſticie accipiētes in vita regnabūt ꝑ vnū

ſeſum xp̄m. vbi apl'us noīat q̄ttuor p̄deſti-
natiōis effectꝰ. ſ. abūdantiā grē: donatōis:
iuſticie: ⁊ vite. ſ. eterne. q̄ referunt̄ p̄mo ad
grām baptiſmalē. ſcd̄o ad iuſtificatiōez ab
actualibus. tertio ad pſeuerātiā. q̄rto ad fi
nale p̄miū beatificū. Sil'r Roma. viij. Cir
ca finē deducit quō ꝑ xp̄m electi cōſequent̄
oēs p̄deſtinatiōis effectꝰ q̄ ſunt ſepte. Pri
mus eſt remiſſio pcti originalis ꝑ grām ba-
ptiſmalē. Jō dicit. Quos p̄deſtinauit hos
⁊ vocauit. Scd̄s eſt iuſtificatio ꝑ fidē ieſu
xp̄i. ſiue vēturi ſiue q̄ iā venit. vbi nō eſt ba
ptiſmꝰ in adult. Jō dicit. quos vocauit: hos
⁊ iuſtificauit. Rom̄. iij. Juſtificati gratis ꝑ
grām ip̄ius: ꝑ redēptionē q̄ eſt in xp̄o ieſu
quē ꝓpoſuit deꝰ ꝓpiciatorē ꝑ fidē in ſangui
ne ip̄ius, i. ꝑ fidē de paſſiōe eiꝰ ad oñſionez
iuſticie ſue. ſ. qua recompenſationē exegit ꝓ
culpa ꝓpter remiſſionē p̄cedentiū delictoꝝ
vt ſit ipe iuſtificās eū q̄ ex fide eſt ieſu xp̄i.
Tertiꝰ eſt augmētū grē in ſacramētis. ſ. cō-
firmatiōis: euchariſtie: ordis: extreme vn-
ctionis. in quoꝝ exercitio ꝯfert̄ grā ⁊ auge
tur iuſticia ex merito xp̄i a quo tā efficaciā
ꝙ inſtitutionē hn̄t. Jō dicit. quos iuſtifica
uit: hos ⁊ magnificauit. Quartꝰ eſt collatio
prime grē in ꝯuerſiōe ⁊ ꝯtritiōis meritorie
ꝙ reſurgat ad maiorē grām ꝙ penalis in
ꝯtritiōe ſit ſimul ſatiſfactoriꝰ ⁊ meritorius.
Jdeo dicit. Si deꝰ ꝓ nobis: q̄s contra nos?
Quintꝰ eſt p̄ſeruatio a pctō. victoria in tē-
ptatiōe: finalis pſeuerātia ⁊ omis exceſſus
ſuperogatiōis. Jō dic̄. Quō nō etiā cū illo
oīa nob̄ donauit. ps̄. Dedit dona hoībꝰ. i.
nō ſolū grām: ſ etiā ſpūſcti dona. Sextus
eſt acceptatio q̄ in fine nō imputat̄ ad mi-
ſeriā deficiētia illa q̄ oēs q̄ſi deficiūt a perfe
ctione iuſticie ad quā in pūcto mortꝭ deue-
niſſe tenent̄. Jō dic̄. Quis accuſabit aduer
ſus electos dei? Deꝰ q̄ iuſtificat q̄s eſt q̄ cō
demnet? Septimꝰ eſt apertio ianue celeſtis
morte quippe ſua vno veriſſimo ſacrificio
q̄cq̄d culpaꝝ erat abſtulit. Jō dic̄. Xp̄s ie
ſus q̄ mortuꝰ eſt. imo q̄ ⁊ reſurrexit q̄ ē ad
dexterā dei. q̄ etiā interpellat ꝓ nob̄. Sāguis
eñ ieſu xp̄i fiduciā nob̄ p̄ſtat eterne ſalutꝭ.
Heb. x. Hn̄tes fiduciā in introitu ſctōꝝ in
ſanguīe xp̄i. Sctūs Leonardꝰ hos p̄deſti-
natiōis effectꝰ pleniſſime in ſe hūit. Bapti
zatus eñ fuit a beato Remigio archiepo
Remenſi. ⁊ a Clodoueo rege francie de ſa
cro fonte ſuſceptꝰ. ab eodē archiep̄o erudi
tus in fide ꝯfirmatꝰ. clericꝰ etiā ordinatꝰ eſt
q̄ tanq̄ȝ fidelis agricola vbiq̄ȝ ſemīabat ver
bū dei. tandē ſpūſctō ſuggerēte ſolitariā vi-
tā aſſumpſit, ꝓut fratri ſuo ſctō Liſardo re
tulit. Cūq̄ȝ ī nemore qd̄ a rege ip̄etrauerat
cū duobꝰ monachis hoſpitaret̄: mlti ex eiꝰ
genealogia. īmo ſeptem familie ex ſuis ad
ip̄m venerunt cum vxoribus ſuis venditis
poſſeſſionibus ⁊ prediis eorum vt chriſto
famularentur: quos acceptauit.

Nono btūs Leonardus
dedit odorem ſctificatiōis dīnalis. i. glioſe
btitudis in celo. Sciēdū ꝙ btitudo dr̄ qua
druplr. Primo eēntiale p̄miū qd̄ ꝯſiſtit in
fruitiōe diuine eſſentie clare viſe. ⁊ tale pre
miū vocat̄ aurea. q̄ꝛ p̄ncipalr reſpicit cha-
ritatē q̄ ꝑ aurū ſignat̄. ps̄. Aſtitit regina a
dextris tuis in veſtitu deaurato. ⁊ Eccl. xlv.
Corona aurea ſuꝑ caput eiꝰ. Scd̄o p̄miuȝ
accidētale. i. gaudiū qd̄ nō eſt de deo clare vi
ſo: ſ de creatura relucēte in dīna eſſentia. q̄ꝛ
perfectioꝛ btūs pl'a videt. ſm̄ illud. i. Coꝝ.
xv. Stella differt a ſtella in claritate. Nā in
tellectꝰ plus ꝑticipās de lumīe glie pfectiꝰ
videbit deū. plus aūt ꝑticipat de lumīe glo-
rie qui plus hȝ de charitate. q̄ꝛ vbi eſt maioꝛ
charitas: ibi eſt maius deſideriū. qd̄ facit de
ſiderantē aptū ⁊ paratū ad ſuſceptionem
deſiderati. vñ q̄ plus hȝ de charitate: pfectiꝰ
eū ⁊ plura in eo videbit. Tertio gaudiū de
aliquo actu aīe importāte excellētē victoriā
habitā meritorie in p̄ñti. ⁊ hoc vocat̄ aureo
la. q̄ lȝ ſit actꝰ aīe: tñ in corpꝰ ꝑ aliqd̄ ſignuȝ
euidēs illi corrn̄dens redundabit. Quarto
actus excellētis victorie in p̄ñti pōt eſſe in
materia triplici ſm̄ triplicē pugnā quā ha-
bemus. ſ. ꝯ carnē mūdū ⁊ dyabolū. Cōtra
carnē excellētis victorie eſt v̄gitas q̄ v̄tuo
ſe reſpuit oēs venereas delectatiōes tā lici-
tas q̄ȝ illicitas. Cōtra mūduȝ eſt excellens
victoria ꝑ martyriū ꝯ malos hoīes mūda
nos q̄ bonos pſequunt̄ ⁊ ꝯtēnūt. Contra
dyabolū q̄ falſis ſuggeſtionibꝰ nos conat̄
ſeducere. pfectiſſima victoria ē p̄dicatio ſā-
ne doctrina q̄ hō non ſolū ſemetip̄m bñ re
git: ſ alios corrigit ⁊ inſtruit. vñ his tribꝰ
generibꝰ hoīm. ſ. v̄gibꝰ martyribꝰ ⁊ docto-
ribus: tres aureole deputant̄ ꝓpt̄ tres actꝰ
excellentis victorie. Sctūs Leonardꝰ hos
q̄ttuoꝛ gradꝰ btitudis hȝ in celo. Prīo viſio
nē dīne eēntie. q̄ꝛ vixit oībꝰ diebꝰ vite ſue in
timore dei cū v̄tutū reuerētia huiꝰ ꝯdito-
ri ſuo ſine q̄rela, dicēs illō. i. Thim. iiij. Bo-

nū certamē certaui: curſuꝫ ꝯſummaui: fidē ſuaui in reliquo repoſita ē mihi corona iu‍ſticie quaꝫ reddet mihi dn̄s in illa die iuſtꝰ iudex. Scd̄o gaudiū accidētale quo reuela‍tū eſt clerič eccl'ie ſue vt aliā eccliam hono‍rabilior̄e fabricarēt in q̄ ſctiſſimū corpꝰ eiꝰ collocarēt. Qd̄ pꝫ per miraculū niuis. Ter‍tio aureolā ꝑ quā crebra ⁊ innumera mira‍cula ꝑ eū fiūt, vt pꝫ in legēda. ⁊ p̄cipue libe‍rationis a cathenis ⁊ carceribus. Quarto aureolā ꝟgītatis. q: fuit ꝟgo mēte ⁊ corpe martyr volūtarie: doctor p̄dicatione verbi dei. ꝓpt̄ q̄ oīa deꝰ ſctm̄ ſuū mirificauit. Cuiꝰ rei teſtis ſum ego mgr̄ Leonardꝰ de Utino ordis p̄dicatorū: q̄ febribꝰ peſtiferis opp̄ſ‍ſus me huic ſctō deuoui ꝓponēs hūc libruꝫ cōpilare ad honorē ipius cuiꝰ meritꝫ ⁊ inter‍ceſſiōe mox p̄ſtine ſanitati reſtitutꝰ fui Sic ergo nardus mea dedit odorē ſuū. Amen.

¶ In feſto ſancti Martini epiſcopi ⁊ cō‍feſſoris. Sermo. lxiij.

Enedictionē oīum gentiū dedit illi dn̄s. Eccl'. xliiij. ⁊ in epl'a hodierna. Btūs Au‍guſti. lib. de diffinitiōibꝰ dic̄ ſic. Nullū credi‍mus ad ſalutē niſi deo inuitāte venire. nul‍lū inuitatū ſalutē niſi deo auxiliante oꝑari. nullū niſi orantē auxiliū ꝓmereri. nullū vo‍luntate dei ꝑire: ſꝫ ꝑmiſſu eiꝰ omia accidere. hec ille. Sup quo moueo talē qōnē. Utrū ex puris naturalibꝰ ſine gr̄a gratū faciente īfuſa btūs martinꝰ ꝑuenit ad vitā eternā mēte incōfuſa. Ad iſtā qōnē r̄ndēt duo do‍ctores noui teſtī. Primꝰ eſt Hugo lib. i. de ſacramētis pte. x. dicēs ſic. Tria ſunt q̄ añ aduentū xp̄i ⁊ poſtea ad ſalutē obtinēdaꝫ neceſſaria fuerūt. ſ. fides: ⁊ fidei ſacr̄a: ⁊ bo‍na oꝑa. Hec tria ita coherēt vt ſalutis effe‍ctū hr̄e nō poſſint ſi ſimul nō fuerint. Quia nec fides meritū hꝫ ſi dū pōt oꝑari negligi‍tur: nec bonū opꝰ eſt aliqd̄ ſi ſine fide inue‍nitur. Et rurſus. fides oꝑans hoīem ſancti‍ficare nō ſufficit ſi eā q̄ in ſacramētis dei cō‍ſtat ſctificationē accipe ꝯtēnit. hec ille. Se‍cundus eſt Iſidorꝰ. vt hr̄. xxiiij. q. iij. §. quī‍dā heretici. vbi reprobat opiōnē Pelagij ⁊ multoꝝ eū ſequentiū q̄ dixit ꝙ ex puris na‍turalibꝰ poſſumꝰ aſſeq̄ vitā eternā ⁊ mereri ſine gr̄a. Q2 vnūquodq̄ʒ ex ſua natura pōt adipiſci ſuū finē ꝓpter quē factū eſt ſi eſt ꝑ‍fectū. aliter fruſtra eſſet factū ſi ad illū finē ꝑuenire nō poſſet. Sꝫ finis creatiōis hoīs eſt vt hēat vitā eternā. vt dic̄ mgr̄ ſniarum lib. ij. diſt. i. c. vi. Fecit deꝰ rōnalē creaturā q̄ ſummū bonū intelligeret: intelligēdo ama‍ret: amādo poſſideret: ⁊ poſſidēdo frueret. Cū g̊ finis hoīs ſit frui deo qd̄ eſt vita eter‍na: videt̄ ꝙ ꝑ ea q̄ data ſunt hoī in creatiō‍ne q̄ ſunt de eſſentia ſue nature hō poſſit cō‍ſequi hūc finē. Sꝫ iſtud fundamētū nō ar‍guit ꝙ abſq̄ʒ gr̄a dei hō poſſit hr̄e vitā eter‍nā. Licꝫ em̄ oīs creatura ꝑfecta ex ſuis na‍turalibꝰ poſſit adipiſci ſuū vltimū finē natu‍ralē. Sicut Lincoñ dic̄. i. poſterioꝝ. c. xvij. ꝙ natura eſt ꝑfectior q̄ ꝑfectiꝰ pōt in ſuum finē. Nō tn̄ eſt verū de fine ſupnaturali. Si aūt hō faciat q̄ntū in ſe eſt: ⁊ oīa ſua natu‍ralia ponat ad inueniēdū ſummū bonū qd̄ eſt deꝰ: tūc ipe deꝰ miſericors ⁊ affluens gr̄a ſuā gr̄am ei infundet: ⁊ ſuꝰ labor tūc factꝰ in gr̄a meret̄ hr̄e vitā eternā ſm̄ ſuas latas ꝓmiſſiōes. Exēplū de ſcō Iob q̄ nō fuit ſub lege circūciſiōis vt dicit Iſidorus de obitu patriarcharū. ⁊ tamen ſaluatus eſt. Verū tamen fuit preceptum Gen̄. xvij. ꝙ omnis maſculus circūcideret̄: ⁊ aīa cuiꝰ prepucij caro circūciſa nō fuerit periret de populo dei Ad propoſitū. beatus martinus oēm ſuuꝫ conatū adhibuit vt inueniret deū. Nā cum eſſet annoꝝ. xij inuitis parentibus ad eccle‍ſiā catholicā ꝯfugit: ſeq̄ʒ cathecuminū fieri poſtulauit. Ex tunc deus tantam gratiam mēti eius infundebat vt heremum intrare diſponeret: quod et feciſſet niſi carnis infir‍mitas obſtitiſſet. Licet aūt militauerit vſq̄ʒ ad vigeſimū annū iuſſus a Iuliano ceſare tn̄ imunis fuit ab his vicijs q̄bꝰ illud hoīm genus implicari ſolet: ⁊ multa ſanctitatis opera faciebat. Cuꝫ em̄ eſſet annorum. xv. ⁊ ad militandum vrgeretur vno tn̄ ſeruo contentus: cui ſeruiens ſepius miniſtrabat ⁊ calciamenta ſepius detrahebat atq̄ʒ ter‍gebat. vt vere de eo dici poſſit. benedictio‍nem omnium gentium dedit illi dominus.

Dominus dedit illi benedictionem
Angeloꝝ per miniſterij fidelitatem.
Patriarcharum per fidei ſinceritatem.
Prophetarum per intellectus claritateꝫ.
Apoſtolorum per affectus charitatem.
Martyrum per patientie inuincibilitatē.
Confeſſorum per miſericordie pietatem.
Uirginum per continentie puritatem.
Militum per iuſticie equitatem.
Religioſoꝝ per obſeruantie facilitatem.
Prelatorum per virtutum honeſtatem.

¶ Primo dn̄s dedit bene

dictionē angeloꝝ ſctō martino in miſtrati-
one fideli. Oēs em̄ ſunt adminiſtratorij ſpiri
tus. vt dr̄ Heb. i. Nā ille eſt miniſter fidelis
q̄ volūtatē dn̄i prudēter intelligit: fidelr̄ cō
plet ⁊ pficit: ⁊ iratū placare nouit. Sed an
geli in pncipio ſue ꝯuerſiōis ad deū qn̄ ma
li angeli apoſtatauerūt a deo ⁊ ceciderūt de
celo: tūc volūtatē dn̄i intellexerūt. iō fidelr̄
ad ipm̄ ꝯuerſi ſunt ⁊ ei⁹ irā fideli ⁊ humili
obſeq̄o placauerunt. Iuxta illud Prou. xi.
Ubi ſupbia ibi ꝯtumelia. ſ. q̄ ad malos an-
gelos. ſʒ vbi hūilitas ibi ſapia. ſ. quo ad bo
nos. Btūs martin⁹ tanq̄ bon⁹ miſter deo
fidelr̄ miſtrauit cū intellexit volūtatē dei di
centis. Niſi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ ⁊ ſpūſcō
nō pōt introire in regnū dei. Joh. iij. Unde
cū eēt annoꝝ decē ⁊ octo baptizare ſe fecit:
⁊ relicta militia ad ſctm̄ Hylariū Pictauē
ſem epm̄ prexit: ⁊ ab eo accolit⁹ eſt ordina-
tus. accoliti aūt miſtrāt in eccl̄ia militante
ſicut angeli in eccl̄ia triūphāte. Sūt em̄ no
uem ordīes in eccl̄ia militāte. ſ. q̄nq̄ mino
res ⁊ q̄ttuor maiores. quemadmodū ſunt
nouē ordīes angeloꝝ in eccl̄ia triūphante.
vt hr̄. xxiij. di. c. pſalmiſta. Et. xxi. di. c. Seri
atim. ⁊. lxxvij. diſtin. c. i. ⁊. xxi. diſti. c. cleros.
Ideo beatus martinus habuit benedictio
nem. id eſt officium angelorum.

¶ Secūdo dn̄s dedit ſancto

martino bn̄dictionē p̄riarcharū p fidei ſin
ceritatē. de qua Bern. in quodā ſmone dic
ſic. Multi an̄ ſaluatoris aduentū deū oīpo
tentē tenētes ⁊ diligētes ſue ſalutis gratiſ-
ſimū ꝓmiſſorē cernētes in ꝓmiſſiōe fidelē
ſpantes certiſſimū redemptorē in hac expe
ctatiōe ſaluati ſunt. lʒ qn̄ qualr̄ ⁊ quo ordi
ne ſalus repromiſſa fieret ignoraret. hec il-
le. Etiā de ipoꝝ fide expſſe loquit Paulus
Heb. xi. Sʒ maior fuit fides beati martini
q̄ ꝓuinciā galliarū ab hoſtib⁹ liberauit. Nā
irruētib⁹ intra gallias barbaris: Julian⁹ ce
ſar ꝯ eos pugnatur⁹ pecunias militib⁹ ero-
gauit. At martin⁹ nolēs deinceps militare
donatiuū recipe noluit: ſed ceſari dixit. xp̄i
miles ego ſum: pugnare mihi non licet. In
dignat⁹ Julian⁹ dixit q̄ nō religiōis gr̄a: ſʒ
metu belli iminētis militie reſignaret. Cui
martin⁹ intrepid⁹ r̄ndit. Si hoc ignauie nō
fidei aſcribit: craſtina die an̄ aciez inermis
aſtabo: ⁊ in noīe xp̄i ſigno crucis nō clipeo
ꝓtect⁹ aut galea: hoſtiū cuneos penetrabo
ſecur⁹. Un̄ cuſtodiri iubet vt inermis ſicut
dixerat barbaris obijceret. Sʒ die ſequēti
hoſtes legationē miſerūt: ſua oīa ſeq̄ʒ dedē
tes. vn̄ nō eſt dubiū meritis ſancti viri talē
victoriaʒ ſine ſanguīe datam eſſe. ergo ⁊c.

¶ Tertio dn̄s dedit ſancto

martino bn̄dictionē ꝓphetarū in intelligē
tie claritate. Triplex inuenit ꝓphetia. vna
de p̄terito. ſicut illa. In pncipio creauit de⁹
celū ⁊ terraʒ. Gen̄. i. Alia de futuro. vt illa
Eſa. vij. Ecce virgo ꝯcipiet ⁊ pariet filium.
Alia de p̄ſenti occulto. vt illa Joh. i. Ecce
agn⁹ dei ecce q̄ tollit pctā mūdi. Iō Grego.
ſup Ezech. dicit ſic. Recte ꝓpheta dr̄ non
q2 p̄dicit futura: ſʒ q2 pdit occulta. Sʒ btūs
martin⁹ p̄dixit occulta. Cū enīʒ reqreret a
quodā paupe dixit Brixi⁹ ei⁹ dyacon⁹. Si
illū delirū queris pſpice a longe. Ille eſt em̄
q̄ quaſi amēs celuʒ reſpicit. Cū ergo paup
a martino q̄ petierat accepiſſet: vir ſanctus
Brixiū ad ſe vocās dixit. En ego tibi deli-
rus videor brixi? Qui cū ille p verecūdia ſe
dixiſſe negaret: ait martinus. None aures
mee ad os tuū erāt qn̄ hoc emin⁹ loq̄baris.
Amen dico tibi: quia a domino obtinui vt
mihi in epātu ſuccedas. ⁊ ſtatim ꝓpheta-
uit de futuro dicēs. Scito te multa ī epātu
aduerſa paſſurū. Quod rei ꝓbauit euent⁹.

¶ Quarto dn̄s dedit ſancto

martino bn̄dictionē aplōꝝ in affect⁹ chari
tate. Sicut em̄ apl̄i trib⁹ vicib⁹ ſpm̄ſctm̄ re-
ceperūt. ſ. ad faciendū miracula. vt dr̄ Ma
thei. x. Ad relaxādum pctā. vt hr̄ Joh. vlti.
Ad ꝯfirmāda corda. vt hr̄ Act. ij. Sic bea
tus martinus recepit ſpiritūſanctū qui ſu-
per caput eius in ſpecie ignis apparuit. iō
par apoſtolis appellatur. None magna mi
racula fecit quando tres mortuos ſuſcita-
uit ⁊ peccata relaxauit: dum gentiles mul-
tos conuertens eis veniam obtinuit: ⁊ ſpi
ritumſanctum in igne viſibili ad confirma
tionē accepit. pſ. Spiritu oris eius omnis
virtus eoꝝ ⁊c. Nā apoſtoli eū frequent viſi
tabant tanq̄ꝫ cōparē ſuū vt ſatq̄ patere pōt.

¶ Quinto dn̄s dedit ſctō

martino bn̄dictōnē martyꝝ in patīe inuin
cibilitate. Unde Gregorius omelia. xxxiij.
dicit ſic. Si adiuuante nos domino virtu-
tē patiētie ſeruare ꝯtēdim⁹ ⁊ in pace eccl̄ie
viuimus martyrij palmā tenem⁹. Hec ille.

Nam ille dicit ſapiēs pugnator q̄ ſcit inimi
coꝝ inſidias declinare: ⁊ aduerſarios expu
gnare ⁊ per ipſas hoſtiū man⁹ de hoſtib⁹ tri
umphare. Sicut fecerūt ſcti martyres: q̄ de
manib⁹ hoſtiū meruerunt coronā martyrij
Quis enī fabricauit coronaꝫ ſtephano: niſi
man⁹ lapidantiū? Quis laurētio niſi man⁹
aſſantiū? Quis andree ⁊ petro niſi manus
crucifigentiū. Ideo Eccli. xxix. dr̄. Melior ē
ſapiā ꝙ arma bellica. Sꝫ vt Greg. in omel
dicit. Nos ſine ferro ⁊ flāma martyres eſſe
poſſum⁹: ſi patientiā in aīo veracit̄ cuſtodi-
mus. Iſtud declarat Iſidorus li. ethimol. di
cens ſic. Duo ſunt martyrij genera. Unum
in apta paſſione. alterū in occulta animi vir
tute. Nam multi hoſtis inſidias v̄tute tole
rantes: ⁊ cūctis carnalib⁹ deſiderijs reſiſtē-
tes ꝑ hoc ꝙ ſe oīpotēti deo in corde macta
uerūt etiam pacis tp̄e martyres facti ſunt.
Sanct⁹ martinus vtroqꝫ gn̄e martyrij mar
tyr vere pōt dici. Quo ad p̄mū gen⁹ pꝫ. Cū
eſſet accolit⁹ ordinat⁹: monet a dn̄o ꝑ ſopo
rem vt parētes ſuos adhuc gētiles viſitaret
ꝓfect⁹ ergo multa aduerſa paſſurū ſe eſſe p̄
dixit. Nā int̄ alpes incidit in latrones. Cūqꝫ
vn⁹ ſecurim in caput ei⁹ vibraſſet ictū feriē
tis dextere ſuſtinuit alacrit̄. vinctis tn̄ poſt
tergū manib⁹ vni coꝝ cuſtodiēdus tradit̄.
Percūctāti v̄o latroni an timuiſſet. Rn̄dit
ſe nunꝙ fuiſſe ita ſecurū. q2 ſciret miſ̄icordi
am dei maxime in tēptationib⁹ affuturā: in-
cipienſqꝫ latroni p̄dicauit: ⁊ ip̄m ad fidē cō
uertit: perueniēnſqꝫ ad parētes ſuos: matrē
cōuertit. Sed cū hereſis arriana pullularet
per totū orbem ⁊ martinus ſolus obſiſteret
publice ceſus: ⁊ de ciuitate eiect⁹ eſt. Cū au
tem hellebori gramen venenatū inter alias
herbas ſumpſiſſet in cibū: vicinā mortē ſen-
tiens: oē p̄iculum ⁊ dolorē v̄tute oronis fu
gauit. Etiaꝫ cū martin⁹ ſemel in veſte hiſpi
da nigro ⁊ pendulo pallio circūtect⁹: ſuper
aſellū ꝓcederet equis de cōtra venientibus
expauefactis militātes in terrā ſaltu p̄cipi-
ti ſe dederūt: ⁊ martinū arripiētes grauiter
v̄berauerūt. Ille aūt mutus cedentib⁹ ter-
ga p̄bebat: ſ; magis illi furebāt: eo ꝙ ille q̄ſi
nō ſentiēs v̄bera illata ꝯtēnere videbat̄ ⁊c̄
Ecce quot aduerſa illi cōtigerūt. idō cantat̄
de eo. O aīa ſanctiſſima quā ⁊ ſi gladi⁹ per-
ſecutoris nō abſtulit: tn̄ martyrij palmā nō
amiſit. Quo ad ſecundū gen⁹ martyrij fuit
multe auſteritatis in ſeipo prout refert Se
uerus in epiſtola ad Euſebium. vt patet in
legenda aurea ⁊c̄.

Sexto dn̄s dedit ſancto
martino bn̄dictionē cōfeſſoꝝ in miſ̄icordie
pietate. Un̄ Aug. de ſmone dn̄i in monte:
dic̄ ſic. Beati illi qui ſubueniūt miſeris: q̄m
eis rependet̄ vt per miſ̄icordē dn̄m de miſe
ria liberent̄. Nā idip̄m videt̄ iuſtū: vt q̄ a po
tentiori iuuari vult: adiuuet inferiorē in quo
eſt ip̄e potentior. hec ille. Et Greg. in paſto
rali dic̄ ſic. Charitatis ⁊ pietatis miracula
amate: q̄ tanto ſecuriora ſunt q̄to ⁊ occulti-
ora: de quib⁹ apud deū eo maior fit retribu
tio: quāto apud hoīes minor eſt gl̄ificatio.
ſed iſta pietas hꝫ tres partes. Prima eſt
dare partē de ſup̄fluo ⁊ partē retinere. Luc̄.
xij. Quod ſupeſt date elemoſynā ⁊c̄. ⁊ hec
eſt magna. Secunda ē dare oīa ſup̄flua ⁊
retinere neceſſaria. i. Coꝝ. vij. Qui vtuntur
hoc mūdo: tanꝙ nō vtentes ſint ⁊c̄. ⁊ hec ē
maior. Tertia eſt dare etiā neceſſaria ſicut
fecit vidua. vt habet̄ Luc̄. xxi. ⁊ hec eſt ma-
xima. Hanc tertiā partē pietatis habuit be-
atus martin⁹ qui partē clamidis neceſſarie
pauperi in porta Ambianenſiuꝫ diuiſit. Alia
vice etiā pauperē nudū induit ꝓpria tunica
cū ad eccl'iam ꝓgeret miſſaꝫ celebratur⁹. vt
patꝫ in legenda. Multe etiā aſſiduitatꝭ fuit
in orando, vt pꝫ in legenda ſua ⁊c̄.

Septimo dn̄s dedit ſan
cto martino bn̄dictionē v̄ginū in cōtinētie
puritate. Un̄ Iſido. li. iij. de ſummo bono di
cit ſic. Quidā in iuuētute luxurioſe viuētes:
in ſenectute cōtinētes fieri delectant̄ ⁊ tunc
eligunt caſtitati ſeruire cū libido cōtēpſerit
eos ſeruos habere. Nequaꝙ ī ſenectute cō-
tinentes vocandi ſunt: q̄ luxurioſe in iuuen
tute vixerūt. Tales nō habēt p̄miū: q2 labo
ris certamē nō habuerūt. Eos enī expectat
gloria: in quib⁹ fuerunt glorioſa certamina.
hec ille. Triplex eſt cōtinētie puritas. ſ. cō-
iugalis: vidualis: ⁊ v̄ginalis. Beat⁹ marti-
nus fuit v̄go mēte ⁊ corpe. Patet auctori-
tate ⁊ exēplo. Auctoritas eſt eccl'ie cantan
tis. Qui ⁊ vitro purior: lacte candidior: car-
ne quoqꝫ monſtrat⁹ eſt gēma ſacerdotum.
Exemplū eſt iſtud. Cū martin⁹ in cella ſol⁹
ſederet, ⁊ Seuer⁹ ⁊ Gallus ei⁹ diſcipuli p̄e
forib⁹ expectarēt. ſubito mirabili cōcuſſi hor
rore plures in cella audiūt colloquētes. De
quo cuꝫ poſtmodū martinū req̄ſiuiſſent: ille
ait. Dico vobis ſ; q̄ſo nulli dicatis. Agnes

Tecla: ꝛ Maria ad me venerũt: nec tantũ
iſta dic ſ; pluries me viſitant: q̃m ꝟginitatẽ
meam dño conſecraui ꝛc̃.

Octauo dñs dedit beato

martino bñdictõnẽ militũ in iuſticie eq̃tate
Vñ Aug. li. de ꝟbo dñi dicit ſic. Militare
nõ eſt delictũ: ſ; ꝓpt̃ predam militare pctm̃
eſt. Nec rẽpublicã gerere criminoſũ eſt: ſ; iõ
agere rẽpublicã ut familiarẽ poti⁹ augeas
videt̃ eſſe dãnabile. ꝓpterea q̃dã ſtipendia
ſunt militib⁹ cõſtituta: ne dũ ſumpt⁹ querit̃
predo craſſet̃. hec ille. Regulã militũ dicta-
uit Johãnes baptiſta. que hab; tria capitu
la. Dicit̃ em̃ Luc̃ iij. Interrogabant eũ mili
tes dicẽtes. Quid faciem⁹ ꝛ nos: ꝛc̃. Johã
nes aũt rñdit eis. vt nemini iniuriã facerẽt.
Iniuria vero trib⁹ modis infert̃. Aliquãdo
in ꝑſona ꝑ oppreſſionẽ. iõo ponit ꝑmũ capi
tulũ dicẽs. Neminẽ ꝯcutiat. Aliq̃n in fama
ꝑ falſi nois impoſitionẽ. iõo ponit ſecundũ
capitulũ dicẽs. Neq; calũniã faciat. Aliq̃n
i tꝑali ſubſtãtia ꝑ ſpoliatõnẽ. iõ ponit tertiũ
capitulũ dicẽs. Eſtote contẽti ſtipẽdijs vr̃is
Beat⁹ martin⁹ hãc regulã cũ om̃ib⁹ ſuis ca
pitulis diligẽtiſſime obſeruauit: cum adhuc
eſſet miles. Primũ capitulũ obſeruauit: q2
paupes adiuuit vt dictũ eſt: cũ vni clamidẽ
diuiſit. ps̃. Adiuuit pauperẽ de inopia. Se
cundũ capitulũ obſeruauit: q2 pupillos ꝛ or
phanos adiuuit. Vñ dr̃ q̈ cura illi erat aſſi
ſtere laborantib⁹: alere egentes: opes ferre
miſeris. ps̃. Tibi derelict⁹ eſt paup orphano
tu eris adiutor. Pat; de leproſo cui beatus
martin⁹ obuiãs ipm oſculat⁹ eſt ꝛ bñdixit.
ſtatimq; mũdat⁹ eſt. ps̃. Adiutor in oportu
nitatib⁹ in tribulatõe. Tertiũ capitulũ obſer
uauit: q2 nõ aliena rapiebat: ſ; ꝓpria dona-
bat. Vñ nihil ſibi pret̃ q̃tidianũ victũ ſerua
bat: ſ; oĩa q̃ hr̃e poterat paupib⁹ erogabat ꝛc̃

Nono dominus dedit bea

to martino bñdictionẽ religioſoꝝ in obſer-
uantie facilitate. Vñ Hiero. ſup ps̃. dic̃ ſic.
Sicut martyres laudãt dñm pure in regio
ne viuoꝝ: ita ꝛ monachi q̃ die ac nocte pſal
lunt deo debẽt eandẽ puritatẽ habere marty
rum. Siq̃dẽ ipi martyres ſũt. Q̃ð em̃ faci
unt angeli i celo: h̃ faciũt monachi in mũdo
terreno. hec ille. Angeli in celo tria faciũt.
Pr̃io pauptatẽ ſpũs obſeruãt. ſecũdo caſti
tatẽ. tertio obediẽtiã. ſic monachi h̃ oĩa ob-
ſeruare debẽt. Beat⁹ martin⁹ fuit monach⁹
deuotiſſim⁹. Nã extra ciuitatẽ Turonẽſem
duob⁹ fere miliarib⁹ mõaſteriũ cõſtituit vbi
cũ. lxxx. diſcipul' in maxĩa pauptate ꝛ abſtinẽ
tia vixit. vbi nemo vinũ nouerat niſi quẽ in
firmitas coegiſſet. vbi mollior habit⁹ ꝓ cri-
mine erat ꝛc̃. Paſſus eſt aũt Martin⁹ gra-
ues ꝑſecutiões a demonib⁹ cũ eẽt in mona
ſterio. vt p; in legenda.

Decimo dñs dedit beato

martino bñdictionẽ p̃latoꝝ in ꝟtutũ hone
ſtate. Vñ Aug. in q̃dã ſmo. dic̃ ſic. Nihil ẽ
in hac vita ꝛ maxime h̃ tpe difficili⁹: laborio
ſius: ꝛ ꝑiculoſi⁹: q̈ epi aut p̃sbyteri officiũ.
S; apõ deũ nihil beati⁹: ſi eo mõ militet̃: q̃
noſter imꝑator iubet. hec ille. Modũ autẽ
expoſuit Paulus. i. Thim̃. iij. dicẽs. Oportet
epm eſſe ornatũ: doctorẽ hoſpitalẽ. Beat⁹
martin⁹ obſeruauit iſta tria. Quia oĩ ꝟtute
fuit ornat⁹: fuit doctor aſſiduus: ꝛ ad paupe
res liberaliſſim⁹. Iõo plebs turonica eũ ſi-
bi ordinari epm petijt. Nũq̈ cathedra vſus
eſt: m̃lte fuit cõpaſſiõis erga delinq̃ntes. vt
p; in ei⁹ legẽda. Tandẽ virib⁹ corpis cepit
deſtitui. cõuocatiſq; diſcipul' indicauit ſe re-
ſolui. vt dr̃ in legẽda. Cũq; ſpm̃ deo reddidiſ
ſet: vult⁹ ei⁹ tanq̈ iam glificat⁹ reſplenduit:
ac chor⁹ angeloꝝ ibidẽ cõcinẽs a multis audi
tus fuit: cuiuſq; exequijs ſanct⁹ Ambroſius
miraculoſe interfuit. vt p; in legẽda de btõ
martino. Beat⁹ Amb. dic̃ ſic. Beat⁹ marti-
nus ꝓphani erroris tẽpla deſtruxit: vexilla
pietatis erexit: mortuos ſuſcitauit: ab obſeſſis
corꝑib⁹ demonia ſeua excluſit: ac varijs labo
rantes lãguorib⁹ ſalutis remedio ſubleuauit.
q2 ita ꝑfect⁹ inuẽt⁹ eſt vt xp̃; texiſſet in pau
pere ꝛ veſte quã egen⁹ acceperat: mũdi dñs
induiſſet. O felix largitas quã diuinitas ope
rat̃. O clamidis glĩoſa diuiſio q̃ militẽ texit
ꝛ regẽ. O ineſtimabile donũ q̃ð veſtire me
ruit diuinitatẽ. Digne huic dñe ꝯfeſſiõis tue
ꝑmia cõtuliſti. Digne ei arrianoꝝ ſubiacuit
feritas. Digne amore martyrij perſecutoris
tormẽta nõ timuit. Quid erit ꝓ oblatõe in-
tegri corꝑis recepturus q̃ ꝓ q̃ntitate veſtis ex
igue veſtire deũ meruit ꝛ vide. Sic ſperãtib⁹
ꝯtulit medicinã: vt alios ſupplicatõib⁹: alios
viſu ſaluaret. h̃ ille. Obtinuit autẽ a dño vt
q̃cũq; ei⁹ ſuffragia expoſceret maxime mor
bo peſtifero laborãs ſi in ei⁹ vigilia in pane
ꝛ aq̃ ieiunaret: ꝑfectã ſanitatẽ ꝑ illo ãno im
petraret. Et ego mgr̃ Leonard⁹ de vtino or
dinis ꝑdicatoꝝ in alemania experiẽtia h̃ vi

dici fore verū ⁊ in multꝭ ytalie ciuitatibꝰ idē ꝓdicaui. vnde in dicto ieiunio in pane ⁊ aq̄ in vigilia ſcti martini ſtatī ceſſauit tēpeſtas illa grauiſſima peſtilētie vn̄ bn̄dictionē oīm gentiū dedit illi dn̄s ⁊c̄.

¶ In feſto ſancte Katherine virginis ⁊ martyris Sermo. lxiiij.

Virginē caſtā deſpōdi exhibere xp̄o. ij. Cor. x. ⁊ in epl'a hodierna. Beatꝰ Amb. li. de ꝟginitate dic̄ ſic. Pulchritudinē q̄s pōt maiorē extimare ꝟginis decore q̄ amat̄ a rege: pbat̄ a iudice: dedicat̄ dn̄o: cōſecrat̄ deo. hec ille. Sup̄ q̄ moueo talē q̄ſtionē. Utrum btā Katherina ſit ceteris ꝟginibꝰ gl'ioſior q̄ ſola fuit xp̄i ſponſa familiarior. Ad iſtā q̄ſtionē r̄ndent tres doctores veteris teſtamē ti: q̄ in figura ꝓuidētes gl'iam btē Katherine magnis laudibꝰ eā extulerūt. Primꝰ ē Dauid in ps̄. dicēs ſic. Adducent̄ regi ꝟgines poſt eā: pxime eiꝰ afferent̄ tibi. q̄ſi dicat Beata katherina int̄ ꝟgines eſt ꝓmiceria q̄ in eiꝰ cōuerſione apparuit xp̄s viſibiliter eā deſpōſans: qḋ nulli alteri ꝯceſſit. Secūdus eſt Salomon. Prouerb. vlt̄. dicens ſic. Multe filie ꝯgregauerūt diuitias: tu aūt ſupergreſſa es vniuerſas. q̄ſi dicat. Inter ceteras filias dei q̄ ſpiritales diuitias ꝯgregauerunt. Beata katherina ceteras ꝟgines poſt ꝟginē gl'ioſam ſupgreſſa fuit. Tertiꝰ ē ſeptuagita interp̄tes q̄ in li. Heſter. ij. dicunt Adamauit eā rex pluſq̄ oēs mulieres, habuitq̄ grām ⁊ m̄iam corā eo ſup̄ oēs mulieres: ⁊ poſuit dyadema regni in capite eiꝰ: ⁊ iuſſit ꝑparari cōuiuiū ꝑmagnificū cunctꝭ p̄ncipibꝰ: ꝓ ꝯiunctōe ⁊ nuptijs eiꝰ. hec illi. Heſter interp̄tat̄ eleuata. Sed int̄ ꝟgines nulla fuit eleuatior btā katherina. Nā ſi filia nobilis nubat regi: aſſumit̄ ad regiā maieſtatē Exēplū pꝫ de Heſter quā rex aſſuerꝰ voluit eſſe reginā: cū tn̄ eēt de hūili ꝓgenie. Sꝫ btā katherina cuꝫ eſſet regina ſm̄ carnē: facta ē regina celi ꝑpt̄ deſpōſationē eiꝰ cū filio dei. Intelligēdū q̄ deſpōſatio eſt q̄druplex. Prima carnalis, de q̄ Ioh. ij. dr̄. Uocat ſpōſum architriclinꝰ. Secunda ſacramētalis ꝑ fidei ſignaculū: q̄ contrahit̄ in baptiſmate. Oſee ij. Spōſabo te mihi ī fide. Tertia ſpūalis q̄ fit ꝑ paſſionis ſacr̄m: ⁊ iſta fuit cōtracta in xp̄i paſſione. Oſee. ij. Spōſabo te mihi ī iuſticia ⁊ iudicio. Quarta ꝟtualis q̄ fit ꝑ ꝟginitatis votū: ⁊ iſta ꝯtrahit̄ in thalamo conſcientie. Oſee. ij. Sponſabo te mihi in m̄ia ⁊ miſ̄ationibꝰ. Uirginitatē eñ ſeruare nō eſt ꝟtutꝭ hūane: ſꝫ miſ̄atōnis diuine btā katherina ꝓmā deſpōſationē omino renuit cū hoīe terreno: ſꝫ illā habuit cū hoīe celeſti. vt pꝫ Sap̄. iij. Felix ſterilis ⁊ incoinq̄nata que neſciuit thorū in delicto. Secūdā deſpōſationē habuit ꝑ fidei ſignaculū: q̄n in ꝯuerſione ſua baptizata fuit. Tertiā habuit ꝑ paſſiōis ſacr̄m: qḋ ꝓ noīe ieſu ſuſtinuit. Quartā habuit ꝑ ꝟginitatꝭ votū qḋ ſponte emiſit. Un̄ cū Maxentiꝰ impator ꝟgini loq̄ret̄ dicens O ꝟgo gn̄oſa iuuētuti tue ꝯſule: ⁊ poſt reginā in palacio meo ſecūda vocaberis: ⁊ imagine tui in medio ciuitatꝭ fabricata: a cunctꝭ velut dea adoraberis. R̄ndit ꝟgo. Deſine talia dicere: q̄ ſcelus ſit etiāꝫ cogitare. Ego me xp̄o ſpōſaꝫ tradidi. Ille gl'ia mea: ille amor meꝰ: ille dulcedo ⁊ dilectio mea ab eiꝰ amore: nec blādimēta: nec tormēta me poterūt reuocare: carnē ⁊ ſanguinē meū xp̄o offerre deſidero: ſicut ipſe ꝓ me ſeip̄m obtulit. Ip̄e eñ deꝰ meꝰ: amor meꝰ: paſtor ⁊ ſpōſus vnicꝰ meꝰ ⁊c̄. Ideo ip̄amet de ſe dic̄. Uirginē caſtā deſpondi exhibere ſcꝫ me xp̄o: vt dicūt verba ꝓpoſita ⁊c̄.

Uirginē caſtā deſpōdi exhibere xp̄o.
- Per conformitatem.
- Per nobilitatem.
- Per docibilitatem.
- Per ſtabilitatem.
- Per fecunditatem.
- Per locupletabilitatē

¶ Primo beata Katherina exhibuit ſe xp̄o tanq̄ ꝟginē caſtā ſpōſaꝫ eiꝰ ꝑ ꝯformitatē. Fuit eñ deo ſimilis ſm̄ naturam. Sicut eñ nō pōt eſſe matrimoniū int̄ ſpecies differētes: puta int̄ angelū ⁊ hoīem nec int̄ hoīem ⁊ pecudē: ſꝫ tn̄ int̄ virū ⁊ mulierē: rōne ſimilitudinis ſpeciei. Sic int̄ deū ⁊ aīam noſtrā debꝫ eſſe ſimilitudo q̄ attenditur in q̄nq̄. ſcꝫ in ſimplicitate: pluralitate bonitate ꝑſonalitate: incorruptibilitate. Sm̄ has ꝯditōes aīa eſt ſilis deo. Primo eñ deꝰ nō eſt corpꝰ ſꝫ ſpūs. Ioh. iiij. Sic aīa nō eſt corpꝰ ſed ſpūs. Unḋ Aug. li. vij. ſup̄ Gen̄. ad litteraꝫ. ca. xxvij. dicit ſic. De anima quā deus inſpirauit homini in eius faciem inſufflando: nihil confirmo: niſi quod ex deo ſic eſt: vt non ſit ſubſtantia dei et ſit incorporea. i. q̄ non ſit corpus ſed ſpūs. Et li. de diffinitione aīe dicit ſic. Anima eſt ſubſtantia

creata:inuiſibilis: incorporea: immortalis:
deo ſimillima:imaginē habēs creatoris ſui
Sic ergo ē ſimilis deo in ſimplicitate. Se
cundo eſt ſimilis deo in pluralitate. Nam ſi
cut in deo eſt ſubſtantie vnitas ⁊ pſonarū
pluralitas. Sic in aīa ſunt potētie diuerſe.ſ.
memoria:intelligētia:⁊ volūtas in vna ſub⸗
ſtantia aīe. vt dicit magr̄ ſentētiarū li.i.diſt.
iij. Tertio eſt ſimilis deo in bonitate. Nam
deus eſt ita bonꝰ ꝙ nihil eſt eo meliꝰ. ſic in
creaturis nihil eſt aīa meliꝰ. Vñ Aug. li.de
quantitate aīe.ca.xxiiij.dicit ſic. Anime aūt
natura:nec terra:nec maria:nec ſydera:nec
luna nec ſol:nec quicꝙ̄ oīnino qd̄ tangi:aut
his oculis videri pōt.nō deniqꝫ ipm qd̄ ocu
lis videri nō pōt.ſ.celū meliꝰ eſſe credendū
eſt:imo hec oīa longe deteriora eſſe ꝙ̄ eſt q̄⸗
libet aīa creata: rō cōuincit. Deus ergo ſolꝰ
colendꝰ eſt:qui ſolus auctor eiꝰ eſt. Quar⸗
to eſt ſimilis deo in p̄ſentialitate. Sicut eñ
deo nil ſecretiꝰ eſt ⁊ nil p̄ſentiꝰ. ſic aīa nil ſe
cretiꝰ ⁊ maxime in corpe nil p̄ſentiꝰ:cū totū
moueat corpꝰ qd̄ moriēdo nil tibi manifeſti
us. Vñ Aug. vbi ſupra. Quis eñ iuſte ſto
machet ꝙ agēdo atqꝫ miniſtrādo corpi aīa
data ſit? Vñ eiꝰ p̄ſentia patet ꝑ oēs ſenſus
ſenſificādo:corpꝰ viuificādo:vegetando ⁊c̄
Quinto eſt ſimilis deo in incorruptibilita⸗
te. Sicut eñ ſine deo nihil eē pōt.ſic ſine aīa
nō eſt hō.qꝛ illa ſeparata a corpe iam nō eſt
hō:imo corrūpit corpꝰ. Jdō Bern̄.in medi
tationibꝰ exclamat dicēs ſic. O aīa inſigni⸗
ta dei imagine:decorata ſimilitudine: deſpō
ſata fide:dotata ſpū:redēpta ſanguie:depu
tata cū angelis:capax beatitudinis:heres
bonitatis:rōnis particeps.qd̄ tibi cū carne
nūꝙ̄ maiꝰ ſterq̄liniū inueniſti.hec ille. Aīa
ergo colēs deū ſup oīa eſt filia deo. Sed aīa
gentilis ⁊ pagani ſubijciēs ſe ydolis:nō eſt
filia deo nec ſponſa eiꝰ. Similit̄ aīa xp̄iani
auaricie dedita:q̄ ē ydolorꝫ ſeruitꝰ:⁊ aīa gu⸗
loſi:cuiꝰ deꝰ vent̄ ē:⁊ aīa cuiuſcūqꝫ pctōris
nō ē deo filia nec eiꝰ ſpōſa.Iꝫ autē ſic adulte⸗
rauerit.iux̄ illō Jerem̄.iij. Tu aūt fornicata
es poſt amatores tuos:tñ deꝰ vocat eā dicēſ
illō Cañ.vi. Reuertere reuertere ſunamitꝫ:
⁊ ego ſuſcipiā te. Et tūc ſimilitudo dei defor
mata in aīa renouat̄. Vñ Bern̄.ſup Cañ.
dic̄ ſic. Pauptate: manſuetudine:⁊ fletu re
nouat̄ in aīa ſimilitudo q̄dā trinitat̄:imago
eternitatis oīa tēporalia cōplectēs:dū pau
pertate futura meret̄:māſuetudine p̄ſentia
ſibi vendicat:luctū penitētie p̄terita recupe
rat.hec ille. Pro cuius intellectu ſciendū ꝙ
aduentꝰ diuine inſpirationis in aīam pmo
eā inuitat ꝑ dolorē ⁊ cōpūctionē dū ignis
praui amoris ꝯfundit̄: ⁊ lux praui itellectꝰ
abſcondit̄. Sicut adueniente luce ſolis lux
lune ⁊ aliarū ſtellarū abſcōdit̄.pſ̄. Renuit
ꝯſolari aīa mea: memor fui dei ⁊ delectatꝰ
ſum ⁊ exercitatꝰ ſum:⁊ deficit ſpūs meꝰ. vñ
aīa peccatrix ſtat ſuſpenſa ⁊ deſinit peccare
O q̄lis mutatio. pſ̄. Hec mutatio dextere
excelſi. O factū mirabile.pſ̄. A dño factū
eſt iſtud:⁊ eſt mirabile in oculis nr̄is. Se⸗
cundo peccatricē aīam ſic ſuſpenſam clau⸗
dit infra ſe:⁊ in ſui cogitatione facit ipſam
ſtare ſtupefactā. Exēpluꝫ.priꝰ ipa currebat
ſicut flumē poſt mūdana tpalia peccando
varijs cogitationibꝰ. Nūc aūt ſtat clauſa in
ſuis cogitationibꝰ. Sic̄ flumē iordanis ſte
tit dū filij iſrael portarēt archā dñi. Tertio
peccatricē aīam ſtupefactā vulnerat:⁊ in de
ſiderium amoris dei atqꝫ virtutis ipam in
flammat: ita vt quaſi appareat liquefieri.
pſ̄. Factum eſt cor meum tanq̄ꝫ cera lique⸗
ſcens. Quarto peccatricem animam percu⸗
tit ⁊ ad rugitū ⁊ gemitum prouocat cogno
ſcens propriū peccatū quo creatorem ſuuꝫ
offendit. pſ̄. Rugiebam a gemitu cordis
mei. Sic vocauit balaam volentem ire ad
maledicendum populo dei. Nume.xxij. Sic
vocauit petrum quando ipſum reſpexit ſcꝫ
illuminando intellectuꝫ eius. Math.xxvi.
Sic vocauit paulum quando ſubito circum
fulſit eum lux de celo. Actuum.ix. Et petrū
vinctum cathenis duabus. vnde angelus
domini aſtitit ⁊ lumē refulſit in habitaculo
carceris:percuſſoqꝫ latere petri excitauit eū
dicens. Surge velociter ⁊c̄. Actuū.xij. Jō
Bernardus in ſermone dedicationis eccle⸗
ſie dicit ſic. Aīe deſiderāti dñs feſtinꝰ occur
rit celeſti rore circūfuſus: vnguētꝫ optimis
delibutꝰ aīam recreat fatigatā.eſurientem
reficit.aridā impugnat. faciēs terrenorum
oblitā. etiā ſuipſius imemorē. hec ille. Sic
vocauit ſctām Katherinā q̄ ꝯſciam ſuam
q̄druplici ſentiebat cōpūctiōe morderi. ſcꝫ
pudore gemino:⁊ gemino metu. Deū cogi
tabat factorē ſuū:cogitabat ⁊ bn̄factorē.co
gitabat p̄rem:cogitabat dñm.ad oīa reā ſe
cognoſcebat:plāgebat ꝑ ſingula. Ad pmū
⁊ vltimū r̄ndebat timor eiꝰ: ad duo media
pudor. ꝓpterea ꝯſcia eiꝰ ſemꝑ i pena erat ⁊
nūqꝫ ſecura donec ſpōſuꝫ ſuū inuenit cui de
ſpōſata eſt ꝑ ꝯformitatē in ſua ꝯūſiōe ⁊c̄.

Secundo btā katherina
exhibuit ſe xp̄o tanq̄ virginē caſtam ſpon-
ſam eius ꝑ nobilitarē. Habet em̄ aīa huma
na hanc nobilitatē. q: cū ſit a deo creata: eſt
a nobiliſſima ꝓgenie ꝓducta ⁊ ſibi ꝓpinq̄
Vn̄ Aug⁹. li. de quātitate aīe. ca. xxiiij. dicit
ſic. Queādmodū fateoꝛ dicendū aīam hu-
manam non eſſe qd̄ deus eſt. ita preſumen
dū nil inter oīa q̄ creauit: deo eē ꝓpinquius
Ab hac nobilitate nemo excludit: q: oēs in
diuina creatione includunt. iuxta illud Eze
chi. xviij. Oēs aīe mee ſunt. Sed iſta nobi-
litas ꝑdit per pctm̄. Sicut Aug⁹. ſup Gen̄.
ad litterā declarat ſic. Sicut de⁹ oēm creatu
ram: ſic aīa oēm creaturā corporalē dignita
te nature precellit. Oīs aīa aut xp̄i ſponſa:
aut diaboli eſt adultera. hec ille. Et lib. iiij. de
ciuita. dei dicit ſic. Bon⁹ etiā ſi ſeruiat: liber
eſt: malus aūt ſi regnat ſeruus eſt: nec vni⁹
dn̄i. ſed qd̄ grauius eſt: tot dn̄oꝝ quot vicio
rū. Forte dicis. Ego ſum de vili ſemine. aīa
mea nō poterit xp̄o deſponſari. Rn̄deo: q̄
nobilitas eſt duplex. ſ. materialis parentele
diuitiarū: ⁊ hec eſt corporis. de qua phs. i.
retho. dicit. Qd̄ quātūcūq̧ magna ſit infoꝛ
mis eſt. Iſta nō eſt nobilitas: quā petit ſpō
ſus. ſ. xp̄s. Alia eſt nobilitas mentis ꝑ ꝟtu
tem: que ſm̄ phm̄. ij. rheto. dr̄ gn̄oſitas. Vn̄
Hieron̄. in ep̄la ad cellantiā dicit ſic. Sola
apud deū libertas eſt: nō ſeruire pctīs. No-
bilitas eſt ſumma apud deū: clarū eſſe virtu
tibus. Nam ille apud deū preeſt potioꝛ: non
quē nobilitas generis: nec dignitas ſeculi.
Sed quē deuotio fidei ⁊ vita ſancta cōmen
dat. hec ille. Ideo phus primo politicoꝝ di-
cit. Qd̄ nihil aliud q̄ virtus ⁊ malicia: deter
minant ſeruū ⁊ liberū. Cum autem tu poſ-
ſis adipiſci virtutes potes eſſe nobilis. vn̄
Bern̄. ad eugeniū dicit. Genus apl'oꝝ nō
aliunde nobile q̄ moꝝ ingenuitate ⁊ animi
foꝛtitudine. hec ille. Sed btā Katherina ha
buit vtrāq̧ nobilitatē. ſ. coꝛporis. Vn̄ dixit
Maxentio imparatori. Confiteoꝛ meam ꝓ
geniem nō tumore iactantie. ſed humilitatꝭ
amoꝛe. Ego em̄ ſum Katherina coſti regis
filia. Hanc aūt nobilitatē coꝛporis deo dedi-
cauit per virginitatem. vt clarioꝛ eſſet ei⁹ no
bilitas. vn̄ Cryſ. ſup illud Mat. iiij. Patres
habemus. Abrahā dicit ſic. Quid ei ꝓdeſt
ei quē ſoꝛdāt mores: gn̄atio clara? aut quid
nocet illi gn̄atio vilis: quē mores adoꝛnāt ⁊
nobilitāt. Ipſi em̄ ſe vacuū ab oībus bonis
actibus oſ̄dit qui gloriat in patrib⁹. Quid
ꝓfuit cham q̄ fuit Noe filius: nōne ſepara-
tus de medio filioꝝ: q̄ ſm̄ carnē frater fuerat
natus ſm̄ animū factus eſt ſeruus. Nec fa-
milia eius ſctā: potuit defendere impios mo
res: aut qd̄ nocuit abrahe q̄ patrem habuit
tharā luteoꝝ deoꝝ cultoꝛē. Nōne ſeparat⁹
a genere ſuo poſitus eſt in caput fideliū: vt
iam nō dr̄ filius pctōꝝ ſed pater ſctōꝝ. Nec
potuerūt ei⁹ gloriā ſoꝛdidare patrū erroꝛes
hec ille. Sic btā Katherina ne gentilitas ⁊
ydolatria parentū ſoꝛdidarēt eius nobilita
tē: cōſecrauit eā xp̄o. vn̄ poſt predicta verba
dixit impatori. Quāuis in purpura ſim na
ta: ⁊ liberalibus diſciplinis nō mediocriter
inſtructa: hec tn̄ oīa ꝯtēpſi ⁊ ad dn̄m ieſum
ꝯfugi. etiā habuit nobilitatē mentis ꝑ virtu
tum adeptionē. ſicut Aug⁹. lib. de ꝟgini. dic
Dn̄ica virgo debet cognoſcere q̄bus prece-
ptis debeat inſiſtere: vel a quātis vitijs de
beat abſtinere: ſi vult etiā in ſeculo poſita cū
deo manere. ⁊ cū eodē poſt vite hui⁹ reſolu-
tionē in claritate celeſti regnare. hec ille. Sꝫ
btā Katherina habuit multa retrahētia ip-
ſam a ꝟginitate: que ꝟtute mētis ſuꝑauit.

Primo habuit iuuentutē. erat em̄ decem ⁊
octo ānoꝝ. iuuēt⁹ aūt multis eſt cā laſciuie.
Eccl'. ix. Adoleſcētia ⁊ voluptas vana ſunt.
ſed iſtud nō nocuit. q: maturitatē coꝛdis ſer
uauit. Sap. iiij. Cani ſunt ſenſus homīs: ⁊
etas ſenectutis vita imaculata. Secundo
hūit pulcritudinē. Vn̄ de ea dr̄. Qd̄ erat in
credibilis pulcritudinis ⁊ oīm oculis admi
rabilis videbat. pulcritudo autē in iuuēcula
eſt cā ruine. Eze. xvi. Hn̄s fiduciā in pulcri-
tudine ei⁹ foꝛnicata eſt: ſꝫ iſtud nō nocuit q:
innocētiā ſuauit q̄ ē pulcritudo interioꝛ. pſ̄
Oīs gl'ia ei⁹ filie ei⁹ ab intus in fimbrijs au
reis. i. lucidis. Tertio habuit rerū abūdan
tiā: q: pr̄i ſuo q̄ rex erat: in diuitijs magnis
ſucceſſit. Talis autē abūdātia eſt multis cā
ruine. pſal. Prodijt quaſi ex adipe iniq̄tas
coꝝ ⁊c. Sꝫ iſtud nō nocuit: q: tēperātiā ſer-
uauit. Prouerb. xiij. Eſt diues cū nihil hēat
⁊ eſt pauꝑ cū in multis diuitijs ſit. Quar
to habuit libertatē: q: ſui ⁊ ſuoꝝ dn̄a remā-
ſerat. Talis aūt libertas eſt cā ruine in iuuē
cula. Eccl'. vij. Filie tibi ſunt: ſerua coꝛpus il
larum ⁊ nō oſtendas faciem tuā hylarē ad
illas. Sed iſtud nō nocuit: q: timoꝛem dn̄i
cuſtodiuit. Prouerb. xxxi. Mulier timēs de
um ipſa laudabitur. Quinto habuit obla-
tionē muneris: q: tyrānus dixit ei. Recōde

ero in corde tuo qđ moneo: ⁊ noli dubijs reſ
pondere ſermonibꝰ. Nō te quaſi famulā poſ
ſidere cupimꝰ. ſed regina potens ⁊ electa de
core ī regno meo triūphabis. Multe aūt ſūt
quas nō decipit iuuentꝰ: nec pulcritudo: ſꝫ mu
neruꝫ oblatio. Oſee. viij. Munera dederunt
amatoribꝰ ſuis. Sed iſtud nō nocuit. qꝛ con
ſtātiā mētis obſeruauit. Vñ ipa rñdit impa
tori. Attende ⁊ tu obſecro: ⁊ iudicij examine
veridica ſanctione decerne: quē magis elige
re debeo. Aut potentē. eternū. glorioſum. ⁊ de
corū aut infirmū. mortalē. ignobilē: ⁊ diffor
mem. Sciebat eñ ꝙ hmōi munera dabanꝭ
cōcubinis. ⁊ nō ſpōſis. Geñ. xxx. Filijs autē
cōcubinarū largitꝰ eſt munera. Sexto habu
it nobilitatē inuitātis. Nobilitas eñ amato
ruꝫ facilꝰ inclinat aīos puellarū. vt pꝫ de da
uid ⁊ Berſabee. ij. Reg. xi. Iſte aūt erat im
perator: iō nobilis ⁊ ſublimis. ſed iſtud nō no
cuit. qꝛ cōtinentiā cuſtodiuit. Eius eñ nobili
tatem cōparatione ſponſi celeſtis vilipēdit.
Eccl. xlviij. In diebꝰ ſuis nō ptimuit pncipē.
⁊ potentia nemo vicit illā. nec ſupauit illā v
buꝫ aliqđ: qꝛ cōtinentiā dilexit. Septīo hūit
cōminationē ſupplicij. Imperator. n dixit ei.
Quāuis arte magica reginaꝫ mori feceris ſi
tñ reſipueris: pma in palatio meo eris. Ho
die igiꝭ aut dijs ſacrificia offeres: aut caput
amittes. Multe aūt iuuēcule ſunt q̄ reſpuūt
munera ⁊ nobilitatē inuitātis ⁊ cōſentiūt p
pter ſupplicia. Dañ. xiij. Sic faciebatis filia
bus iſrael. Et ille timentes loq̄bantur vobis
Sed iſtud nō nocuit qꝛ magnanimitatē ſer
uauit. Vñ impator rñdit. Fac q̄ aīo ꝯcepiſti
paratā eñ me videbis ad oīa ſuſtinēda. vnđ
minas eiꝰ cōtēpſit. i. Ioh. ij. Adoleſcētes vici
ſtis malignū. Octauo habuit corporis nu
ditatē: qꝛ tyrānus furore repletꝰ: iuſſit eā ſpo
liatā ſcorpionibꝰ cedi: vt ſic nuditas verecun
diaꝫ ei adduceret. Solēt eñ virgines magis
nuditatꝫ verecūdiā timeꝭ: ꝙ penā. Ezech. xvi
Eras nuda ⁊ cōfuſione plena. Sꝫ iſtud non
nocuit: qꝛ patiētiā cōſeruauit. potiꝰ ſuſtinens
ꝯfuſionē corpis ꝙ mētis. pu'er. xvi. Melior
ē patiens viro forti. ⁊ q̄ dñatur aīo ſuo expu
gnatore vrbiū. Nono hūit loci obſcuriſſimi ī
cluſionē: qꝛ tyrānus ſic ceſaꝫ in obſcuriſſimo
carcere iuſſit tradi vt loci obſcuritas virgīeꝫ
deterreret. Iob. vij. Nūq̄d mare ſum ego aut
cethe. qꝛ circūdediſti me carcere? Sed iſtud
nō nocuit. qꝛ regina ingrediēs carcerē: vidit
eū ineſtimabili claritate fulgenteꝫ. Sapieñ.
xviij. Sanctis autem tuis maxima erit lux.

Decimo habuit famis longeue afflictionē.
Nam imperator iuſſit vt in carcere diebꝰ. xij.
continuata fame cruciareꝭ. vt ſic eā ad ſe in
clinaret quēadmodū Ruth: obſtinato aīo
decreuit pgere cum Noemi. qꝛ facta erat fa
mes in terra. vt habeꝭ Ruth. i. Et ſicut pdi
gus pre fame adheſit vni ciuiū regionis illiꝰ
⁊c. Luce. xv. Sed iſtud nō nocuit. qꝛ xp̄us p
hos dies miſſa de celo candida columba: ce
leſti eā cibo refouebat. vñ ipſa ad orōnis ſuf
fragiū cōfugit. Iob. v. In vaſtitate ⁊ fame ri
debis. ⁊ beſtiā terre nō formidabis. Ecce q̄t
modis impugnabatur eiꝰ virginitas. Iō am
broſiꝰ de viduitate dicit ſic. Supgradiꝭ virgi
nitas conditio humane nature: p quā hoīes
aſſimilanꝭ angelis in puritate. Maior eſt ta
men victoria virginū ꝙ angeloꝝ. Angeli eñ
ſine carne vinēdo militant. virgines vero in
carne triūphant. hec ille. Magna itaqꝫ ſolli
citudīe ⁊ virtute ꝯſeruauit nobilitatē ſuā ⁊c.

Tertio beata katherina
exhibuit ſe xp̄o tanꝙ virginē caſtā ſponſam
eiꝰ per docibilitatē. Nō eñ fuit ſui cōſilij: ſed
alieni. ſapiēs ⁊ diſcreta. Sapiens in moribꝰ
⁊ diſcreta. ſciens diſcernere inter virtutes: et
vitia: inter maiꝰ et minus. Hoc eñ eſt ſaluta
re ſtudium. Vñ Criſo. li. i. de nugis curialiuꝫ
⁊ veſtigijs phoꝝ dicit ſic. Omnino iniquū eſt
nobiliora ingenia ſtudijs dehoneſtari mino
ribꝰ. ⁊ eos quos grauiora et ardua expectāt
officia: voluptatis ⁊ vanitatis occupatiōibꝰ
agitari. hec ille. Ideo Iſido. lib. pmo de ſum
mo bono dicit ſic. Quid pdeſt in humanis
pficere doctrinis: ⁊ inaneſcere in diuinis: ca
duca ſequi figmēta: ⁊ diuina faſtidire myſte
ria? Cauendi ſunt ergo tales libri: ⁊ ppter a
morem ſcripturarū ſanctarū vitandi. hec ille
Cuius rationē aſſignat Cyprianus epl̄a ſe
cūda de diſciplina ⁊ habitu virginuꝫ: dicens
ſic. Diſciplina i. ſcriptura ſacra. cuſtos ſpei.
retinaculum fidei. dux itineris. fomes ac nu
trimentū bone indolis. magiſtra virtutis: fa
cit ſemper in xp̄o manere. iugiter bene viue
re: ad pmiſſa celeſtia: ⁊ eterna diuinaqꝫ pre
mia puenire. hec ille. Sed btā Katherina in
ſtudijs humanarū litterarum erudita nō cō
tentabatur. donec. xiiij. etatis ſue āno ſancta
rum ſcripturarū pfunda myſteria cognoſce
ret. vñ nullo docente ſed ſpūſctō ſuggerente.
multa de creatione ⁊ dño oīm intellexit. De
ſiderabat eñ ſctāruꝫ ſcripturarū eruditionē:
q̄ naturā laudabileꝫ eximie reddit: cū ſapien

tior fieret atqꝫ ornatior. Aduertit ſctiſſima
virgo ꝙ ibi prudens inuenit.vñ ſapiētior fi
at:ibi bellator reperit vñ animi virtute robo
ret:ibi p̄nceps accipit quō ppl'os ſub equa
litate cōponat:nec aliqua in mūdo pōt eſſe
fortuna quā litterarū ſctārū nō augeat glo-
ſa noticia.Tantā eñ ſapiam ſpūſanct᷒ mē
ti ei᷒ infudit:vt oēs alias ꝟgines excellerit
Hoc eñ pōt patere ꝑ multa. Primo qꝛ a-
lie virgines habuerūt aliquā ſapiam a deo
infuſam.hec aūt etiā fuit ſtudijs oīm libera
liuꝫ artiū erudita.que maiorē ei᷒ ſapiam in
cōuincendis erroribus indicebāt. Secun-
do qꝛ alie ꝟgines habuerūt ſapiam regēdi
ſeipſas. Hec aūt hūit ſapiaꝫ qua ſe oī moꝝ
honeſtate cōpoſuit.q̄ d̄r ethica ſeu moralis
Qua familiā ſuaꝫ q̄ ſibi magna relicta fuit:
laudabiliter rexit. ⁊ hec d̄r yconomica. qua
vrbes regni ſui ſapienter diſpoſuit. ⁊ hec d̄r
politica ſiue ciuilis aut etiā regnatiua. Ter
tio:qꝛ alie virgines habuerūt ſapiam q̊ ad
ſimplicē eruditionē.hec aūt ꝑ varias ꝯcluſio
nes ſillogiſmoꝝ allegorice:methanoice diſ
te,⁊ miſtice cuꝫ ceſare diſputauit. Quarto
qꝛ alie ꝟgines habuerūt ſapiam in p̄dican
do.Hec aūt habuit ſapiam ⁊ prudentiā. vñ
dixit imperator.Eſt apud nos puella ſenſu
⁊ prudentia incōparabilis ⁊c̄. Quinto qꝛ
alie virgines habuerūt ſapientiā in conuin
cēdis erroribus Hec aūt habuit ſapientiaꝫ
⁊ eloquentiā.vñ dixit Ceſar.Audiuim᷒ tuā
eloquētiā:⁊ mirati ſumus tuā prudentiam.
Sexto qꝛ alie ꝟgines habuerūt ſapiaꝫ in
demonſtrādo veritatē fidei.Hec aūt habuit
ſapiam ⁊ cōuincendi efficaciam.vnde dixe-
runt Rethores cū q̄bus diſputabat. Null᷒
vnq̄ ante nos ſtare potuit:q̄n cōtinuo vin-
ceret.hec aūt puella ſic nos in admirationē
cōuertit:vt contra ipſam dicēre:aut oīno ne
ſciamus aut penitus formidemus. Septi
mo qꝛ alie virgines habuerūt ſapiam in cō
uertendo hoīes ſimplices ⁊ illiteratos.Hec
aūt habuit ſapientiā cōuertendi q̄uquagin
ta rethores ⁊ ph̄os electos ex toto orbe.
Octauo qꝛ alie virgines habuerūt ſapiam
in ꝯuertēdo hoīes ppl'ares.h̄ aūt habuit ſa
piētiā in ꝯuertēdo reginas ⁊ p̄ncipes. ſicut
vxorē Maxētij:⁊ Porphiriū p̄ncipē mili:ū
Nono qꝛ alie ꝟgines hūerūt ſapiam in rn̄
dendo ſibi obiectē.h̄ autē hūit ſapiam in ar-
guēdo.nā cū oratoreſ dicerēt deū fieri hoīeꝫ
aut pati fore īpoſſibile ꝟgo ēt h̄ a gētilib᷒ ꝑ
dictū eē oſtdit.nā plato aſtruit deū circūro-
tūdū:⁊ decurtatū. Sibilla q̄ꝫ ſic ait.Felix ille
de᷒ ligno q̄ pēdet ab alto. Decio qꝛ alie ꝟgi
nes habuerunt ſapiam in exēplis ſctitatis.
hec aūt habuit ſapiam mirifice p̄tātis. vnd̊
Ceſar dixit.Hec oēs ſapiētes ꝯfutat:⁊ deos
nr̄os demōes eē affirmat.Itaqꝫ ꝟgo cū ora
torib᷒ diſputaret ſapiētiſſime ⁊ deos rōnib᷒ a
ptiſ ꝯfutaret potētiſſime obſtupefacti illi ⁊ q̄d
dicerēt nō iueniētes muti penit᷒ ſunt effecti.
Jō Lu.xxi.dic̄ xp̄us ſic.Ego dabo vob̄ os ⁊
ſapiam.cui nō poterūt reſiſtere oēs aduerſa
rij vr̄i.lꝫ aūt.b. Keſſet adoleſcētula:nō tñ e-
rat ei᷒ doctrina deſpicienda, vñ glo.ſup illō.
Eccle.xliiij.Sis de ſeniorib᷒ qui iudicant̄ ab
adoleſcentib᷒ ⁊ eris erudit᷒ in oībus ⁊c̄.dicit
ſic.Qui cōgrua diſciplina vnūquēqꝫ arguit:
eruditū ſe ⁊ ꝓbabilē doctorē in cōſpectu oīm
oſtdit.Nec eſt etas iuuenilis in doctore deſpi
cienda:quā vita ⁊ diſcretio cōmēdat venerā
da.hec ibi. apparet itaqꝫ ex his oīb᷒ q̄mō.b.
Kathe.exhibuit ſe ſpōſā xp̄i:ꝑ docibilitatē.

¶ Quarto btā katherina ex
hibuit ſe xp̄o tanq̄ virginē caſtā ſpōſam ei᷒
ꝑ ſtabilitatē.Sunt.n.quedam aīe deo infir
me:ꝙ minima tētatione a deo recedunt ipſius
legē negligentes.Nō ſic faciebat ſuſanna di-
cens.Melius eſt mihi incidere in man᷒ ho-
minum:q̄ derelinquere legē dei mei Danie.
xiij.Quedam ꝓ modico fumo vane glorie.
Quedam ꝓ cupiditate pecunie. quedam ꝓ
minimo verbo a deo recedunt.Quedaꝫ ſunt
īſtabiles:modo hinc modo illinc ſe diuerten
tes.Hodie eligūt vnū ſtatū:cras aliū:totus
mūdus nō ſufficit eis.vna die petūt vt obti-
neant lachrymas cū magdalena.alia die ſūt
in cōuiuio cū herodiana.vna hora leuāt ocu
los ad xp̄i vulnera cū maria ⁊ Johē.alia ho
ra cū hebreis in dextro ad idola vanitatib᷒ ple
na.Uno tp̄e delectāt̄ videre ꝓximū.alio q̄qꝫ
tp̄e vidēdo affligunt̄.Nō volūt actiuā:nō
ꝯtēplatiuā.In die ꝑhēt aures in eccl'ia dīno
ꝟbo:q̄ cito exeūt:ocioſo īmo detractorio.Ec
ce q̄ta inſtabilitas.In ſe ſunt pctōres:⁊ vo-
lūt reputari oratores.Sūt velut arena in lit-
tore maris:vt puluis aū faciē vēti.S.b. K.co
gitabat grauiorē eē culpā poſt veniā renouarū
vuln᷒ prī᷒ dolere p᷒ curā.hoīeꝫ pei᷒ ſordidari
p᷒ grām.Cogitabat ingratū eē ꝙ p᷒ veniā pec
cat.ſanitat̄ indignū:ꝙ ſemetipm̄ poſtq̄ ſana
tus eſt vulnerat.nec mūdari debere:ꝙ ſemet
ipſum poſt gratiā ſordidat. Cogitabat enim
qualis debebat eſſe ſponſa xp̄i ꝑ ſtabilitateꝫ:

conſiderando q̄d dñs requirat ab ea: ⁊ tūc
attendit ad illud pſ. Ego autem in iuſticia
apparebo conſpectui tuo. Nam volens ac-
cedere xp̄m ſponſum ſuū cum iuſticia perfe
ctiua: oſtendit ſe preeligendam ab eo: quā
xp̄s ipſe ſuis manibus fabricauit ⁊ firmam
eam fecit ſcḋm diſpoſitionem corporis ſui.

Primo fuit alta per donum ſapientie con
templando diuinitatē xp̄i. pſ. Satiabor cū
apparuerit gloria tua. Secundo fuit ꝓfun
da per donū ſcientie contēplando humilita
tem eius per incarnationem in virgine.

Tertio fuit lata per caritatem ad dexterā
ꝓſperitatis eū diligendo ad ſiniſtram ad-
uerſitatis eū amando. Quarto fuit inte
gra in om̄ibus membris per obedientiam:
obſeruando ſingula eius precepta ⁊ cōſilia

Quinto habuit caput per prudētiā pulcre
capillatū mundis ⁊ ſanctis cogitationibus

Sexto fuit tota pulcra nō habēs in ſe ma-
culam per innocentia baptiſmalē ⁊c̄. Se-
ptimo fuit recta per veritatē vite: non decli-
nans ad obliquitatē alicui⁹ malicie. Octa
uo fuit proportionata: in intellectu per vir-
tutes intellectus: ⁊ in affectu per virtutes
morales. Nono fuit robuſta per fortitu-
dinem in aggrediendis arduis. ſ. qn̄ fuit po
ſita ſuper rotas. Decimo fuit cōplexiona-
ta optime per iuſticiā fidei quā vſq̧ ad mor
tem defendit. Undecimo fuit colorata co
lore roſeo ꝑ tēperantiā quā impator vidit
ſplēdidiorē cū educeret̄ e carcere. Duode-
cimo fuit amicabilis ꝑ benignitatē in appe
titu ſubueniens indigētib⁹ ⁊ miſeris. De-
cimotertio fuit venerabilis ꝑ modeſtiā in
ingreſſu. vitās laſciuiā diſcurſus. Decimo
quarto fuit honeſta ꝗ admirabilis ī ꝓſpectu
declinās oculoꝝ petulantiā. Decimoq̄nto
ꝑgit ad tēplū cū ſpōſo vt deū exoret ꝑ latriā
abijciens ydolatriā. Decimoſexto ꝑgit ad
deſertū. i. ad carcerē ꝑ abſtinentiā. vt cū xp̄o
vīcat tēptatiōes diaboli. Decimoſeptimo
aſcēdit in mōtē cū xp̄o ſponſo ſuo ꝑ viā cō
tēplatiuā meditādo. Decimooctauo deſcē
dit de mōte ꝑ vitā actiuā: opib⁹ m̄ie inſiſten
do. vt pꝫ. Decimonono. ambulauit ſup̄ ma-
re cū xp̄o: carnales ſenſus ſuperādo ⁊ calcā
do. Uigeſimo. iuit cū xp̄o ꝑ mūdū ꝑſecutio-
nes ⁊ labores ꝑ patientiā tolerādo ⁊ ſuſti-
nendo. Uigeſimoprimo preiit in hierl'm cū
xp̄o ꝑ magnanimitatē digna magno hono
re faciēdo. Uigeſimoſcḋo egreſſa fuit ad
ortū cū xp̄o in orōne feruēti ꝑſiſtendo ⁊ cū
magna deuotiōe. Uigeſimotertio ducta eſt
ad ānā cū xp̄o. i. ad imperatorē: dulciter ſe ex
cuſando de magicis artib⁹. Uiceſimoq̄rto
pñtata eſt caiphe cū xp̄o. i. imperatori verita
tem fidei ſine iactantia ꝯfitendo. Uiceſimo
q̄nto ligata fuit ad colūnam cū xp̄o: frequen
tes diſciplinas ſuſcipiēdo qn̄ ſcorpionib⁹ fla
gellabatur. Uiceſimoſexto adducta fuit ad
herodē cū xp̄o. i. ad. l. oratores: deriſiones ab
eis ſuſtinēdo. Uiceſimoſeptio deducta fuit
ad Pilatū cū xp̄o. i. ad ceſarē: capitalē ſniam
audiēdo. Uiceſimooctauo exiuit extra por-
tam cū xp̄o. boni publici priuationē letanter
admittēdo. vt pꝫ. Uiceſimonono aſcendit
crucē cū xp̄o. iniurias ⁊ carceres ꝓ defenſiōe
fidei patiēdo ⁊c̄. Triceſimo. veſtib⁹ ſpoliata
fuit cū xp̄o. qn̄ impator iuſſit eā ſpoliari ꝓ
prijs veſtib⁹ ad confuſionē. Triceſimop̄mo
Blaſphemias oīm ſuſtinuit cū xp̄o: patiens
linguis gentiliū vituperari. Triceſimoſcḋo.
Felle potata eſt cū xp̄o. patiēs dolorē dolore
acerrime grauari ⁊c̄. Triceſimotertio. Cupi
ebat ad xp̄i expirationē: a corꝑe ſeꝑari dicēs
q̄cūq̧ tormēta potes cogitare ne differas. q̄
carnē ⁊ ſanguinē meū xp̄o offerre deſidero. ſi
cut ip̄e ⁊c̄. Triceſimoq̄rto. optabat ire ad li
bum cū xp̄o: cupiēs iuſtis ⁊ iniuſtis exēplis
⁊ meritis cōicari. Triceſimoq̄nto reſurrexit
cū xp̄o: qn̄ ī vita fuit trāſformata. pſ. Refto
ruit caro mea. Triceſimoſexto. aſcendit ī ce
lum cū xp̄o: qn̄ poſt ei⁹ paſſionē ⁊ martyriū
ī gloria fuit collocata. Triceſimoſeptio ſpūs
ſctm̄ cū xp̄o. qm̄ ꝑ ip̄ā nob̄ fuit grā̄ impetra
ta: dicēs. Jeſu rex bone obſecro te vt q̄cunq̧
paſſiōis mee memoriā egerit: ſeu in exitu aīe
vel in quacūq̧ neceſſitate me inuocauerit tue
ꝓpitiatōis ꝯſequat̄ effcm̄. Factaq̧ ē vox de
cel' dicēs. his q̄ paſſionē tuā celebrauerit op
tata ꝑſidia ꝓmitto de cel'. Triceſimooctauo
Mundū acq̄ſiuit cū xp̄o dū ſua ſcitas mira-
culoꝝ celebratōe manifeſtat̄. Triceſimono
no. veniet ad reſurrectionē quā expectās xp̄i
vocē audire: magna fiducia ꝑſtolat̄. Qua-
drageſimo. apparebit glorioſa in iudicio vni
uerſali: dum ei ſedes ad iudicandū cū xp̄o ꝑ-
paratur. Ecce q̄liter btā katherina fuit firma
⁊ ſtabil' ſeq̄ns veſtigia xp̄i: tā̄ꝙ ſpōſa ſpōſū

¶ Quito btā̄ katherina exhi
buit ſe xp̄o tā̄ꝙ virginē caſtā ſponſā ei⁹: ꝑ fe-
cunditatē. Mulier eni̅ pōt dici fecūda: eo ꝙ
habet mentis cōſenſum verſus virū ſuū ꝑpa
ratum: habetq̧ cō plexionē humilē ⁊ idoneā.

exēplū btā ꝟgo ꝓbuit deo ꝯſenſum ⁊ ſpū-
ſctō ꝑpata ſic fuit fecundata. eodē mō aīa
ꝑ ꝯſenſum ſurſū dꝫ tēdere in deū ⁊ ab ipo
ſuſcipe ꝓclarū ſemē grē q̄ fecundet. vtrūqꝫ
aūt eſt neceſſariū .ſ. vt ꝓpemꝰ mentes nr̄as
ad ꝟtutes ꝑ bonū ꝓpoſitū ſurſum leuādo
⁊ dn̄s dabit ſemen grē quo fecundat. Sic
fecit btā Katherina cuiꝰ fecūditas ſpūalis
appꝫuit qn̄ filios ſapientes xp̄o ſponſo ſuo
gn̄auit. Cōuertit em̄ qnq̄ginta oratores, re
ginā. Porphiriū ⁊ ducentos milites ad fi
dem xp̄i. Cū aūt doleret ꝙ ſine baptiſmo
decederēt: ⁊ ne ꝟgo eos mortuos ſpūaliter
gn̄aret: ait illis. Ne timeatis: qꝛ effuſio vr̄i
ſanguīs vob̄ baptiſmꝰ reputabit ⁊ corona.
⁊ ſic gn̄auit eos ſpūalr̄ ipos: fortās ⁊ ad
martyriū ꝯſtātes efficiēs: ⁊ de fide xp̄i dili
gent̄ inſtruēs. Similr̄ gn̄auit ſpūalr̄ regi-
nā q̄ nimio eiꝰ amore ſuccēſa cū ꝑncipe mi
litū noīe Porphirio ad carcerē ꝟgis ꝑpa-
uit. Incipienſqꝫ ꝟgo eterna ei gaudia ꝑdi
cauit: ⁊ ad fidē ꝯuertēs martyrij coronā ei
ꝑdixit. Que cū omīa Porphiriꝰ audiuiſſet
ad pedes ꝟgis ꝓcidit: ⁊ cū ducētis militi-
bus fidē recepit. Sꝫ hi oēs decollari iuben
tur: ⁊ ꝑ martyriū xp̄i regn̄ant. Mltos ali-
os gn̄auit xp̄o ſpūalr̄: doctrinis miraculis
⁊ exēplis. iuxta illud Apoc. iiij. De throno
ꝓcedebāt fulgura coruſcatōes ⁊ tonitrua
Thronꝰ em̄ eſt btā Katherina in cuiꝰ aīa
deꝰ req̄euit a q̄ ꝓcedebāt voces ⁊ tonitrua
ꝑdicationū. fulgura miraculoꝝ. ⁊ coruſca
tiōes exēploꝝ. pꝫ ī orōe ꝓ ꝯfractōe rotarū.

¶ Sexto btā katherina ex
hibuit ſe xp̄o tanq̄ ꝟginē caſtā ſponſaꝫ eiꝰ
ꝑ locupletabilitatē. Nā iſte ſponſus ē valde
diues, qꝛ in ipo ſunt omēs thezauri ſapie ⁊
ſcīe dei abſconditi. imo ē ſummꝰ thezaurus
quo genꝰ hūanū eſt redēptū. Quid ḡ habe
mus diuitiarū quo merito acceptari valea
mus: Intra nos inq̄ramꝰ. Dicat vnaqueqꝫ
aīa. Quid retribuaꝫ dn̄o ꝓ oībꝰ q̄ retribuit
mihi: Interrogemꝰ alios ſi in nob̄ nihil in-
ueniīꝰ. Sicut ſunt apl̄i quoꝝ vnꝰ portauit
Indiā: aliꝰ ethyopiā. Martyres ꝓpriū ſan
guinē. Cōfeſſores ꝓpriā linguā. Uirgines
ſctīmoniā. Magdalena vnguētū. vel ſaltē
portemꝰ cū latrone mīam poſtulādo. vel cū
Petro lachrymas fundēdo. vel cū Maria
Iohe Magdalena dolorē mētis ad pedes
cruc. vel cū Dauid ꝟbū triū ſyllabarū. ſcꝫ
peccaui. Qd̄ ſi lingua cares corteras in cor

de ⁊ ſufficit. pſ̄. Cor cōtritū ⁊ hūiliatū deꝰ
nō deſpicies. Sic ḡ aīa ꝓmunita ꝓmiabit
a xp̄o. Sꝫ btā Katherina in deſpōſatōe ſui
cū xp̄o portauit magnā dotē vt pꝫ. Primo
portauit dotē charitatꝭ. qm̄ xp̄m ſup oīa di-
lexit. Xp̄s aūt acceptauit hāc dotē augen-
do eiꝰ dotēꝫ ꝑ ſui viſitationē. Sicut em̄ ad
trāſitū iohis euāgeliſte xp̄s venit cū diſci-
pulis ſuis: ſic dū btā Katherina eēt in car-
cere xp̄s cū multitudīe angeloꝝ ⁊ ſctōꝝ ad
eā deſcendit. Ioh. xiiij. Si q̄s diligit me ſer.
me. ſer. ⁊ pr̄ me. ⁊c̄. Scd̄o portauit dotē cō-
temptꝰ mūdane delectatiōis. qm̄ mūdi oble
ctamenta ꝯtēpſit. xp̄s aūt acceptauit hanc
dotē augēdo eiꝰ dotēꝫ ꝑ ſpūalē refectionē.
Sicut em̄ Magdalenā pauit ſpūalibꝰ refe
ctionibꝰ: ſic btē Katherine in carcere exiſtē
ti ꝑ colūbā cōtinue miſtrauit. pſ̄. Panē de
celo ꝓſtitiſti ei. oē. d. ſ. in ſe hn̄tē. Tertio por
tauit dotē magne ſctitatꝭ qm̄ ſe totā dedica
uit deo. Xp̄s aūt acceptauit hāc dotē augē
do eiꝰ dotē ꝑ petitionū exauditionē. Sicut
em̄ exaudiuit Blaſiū ⁊ Margarethā vt q̄-
cunqꝫ in noīe ipoꝝ aliq̄d a deo peteret: ob-
tineret. Sic btā Katherina idē petijt ⁊ ipe
trauit. pſ̄. Clamauit ad me ⁊ ego exaudiā.
Quarto portauit dotē magne perfectiōis.
qm̄ fuit valde ꝑfecta in ſuo ſanguīe volēs
baptizari. Xp̄s acceptauit hāc dotē augen
do eiꝰ dotē ꝑ celi reſerationē. Sic em̄ Ste-
phanꝰ vidit celos aptos: ſic btā Katherina
cui vox de cel̄ dixit. veni dilecta mea ſpōſa
mea. Ecce tibi celi ianua apta. Luc. ij. Celi
apti ſunt ſup eā. Quinto portauit dotē vir-
ginitatis. qm̄ ipa fuit ꝟgo deo conſecrata.
Xp̄s aūt acceptauit hāc dotē augēdo eius
dotē ꝑ angeloꝝ ꝯſolationē. Sic em̄ angeli
ꝯſolabant ſcm̄ Martinū ī eiꝰ obitu: ſic āge
li btē Katherine ī ſui obitu obſeq̄a ꝓſtitert
Eccli. xviij. Uolatilia. i. angeli ad ſibi ſilia
. i. ad ꝟgīes ꝯueniūt. Sexto portauit dotēꝫ
excellētis ꝑdicatiōis. qm̄ fuit de nūero ſctō
rū ꝑdicatoꝝ. Xp̄s aūt acceptauit hāc dotē
augēdo eiꝰ dotē ꝑ lactꝭ emanationē. Sicut
em̄ Paulꝰ ꝓpt̄ ſui feruentē ⁊ purā ꝑdicati
onem dedit lac ꝓ ſanguine cū decollaret: ſic
btā Katherina cū decollata fuiſſet de eiꝰ cor
pore lac ꝓ ſanguīe emanauit. Thren. iiij. Ni
tidiores lacte. Septimo portauit dotē luci-
de fame ⁊ ꝯuerſationis. qm̄ famoſa erat ⁊
magne reputatiōis. Xp̄us aūt acceptauit
hāc dotē augēdo eiꝰ dotē ꝑ diuine lucis cor
ruſcationē. Sicut em̄ petrꝰ in ſui martyrio

magna luce emicuit: ſic btā Katherina in
carcere tenebroſo exn̄ti magna claritas re
ſplēduit. Act.xij. Lumē refulſit in hītacl'o
carceris. Octauo portauit dotē magne ſa-
piētie.qm̄ hūit ſapiam hūanā ꝛ dinā. Xp̄s
aūt acceptauit hāc dotē augēdo ei⁹ dotē p
ſepulchri venerationē. Sic em̄ angeli p̄pa
uerūt monumētū marmoreū btō Clemēti
in mari: ſic angeli corp⁹ btē Katherine ad
montē ſynai itinere pluſq̄₃.xx. dierū dedu-
xerūt: ꝛ ibi honorifice ſepelierūt. quia in eo
monte in q̄ de⁹ moyſi ſapiā₃ ſuā dedit. Eſa.
xi. Erit ſepulchrū ei⁹ gl'ioſum. Nono porta-
uit dotē magne mīe ꝛ pietat̄. qm̄ extitit val
de pia ꝛ miſericors. Xp̄us aūt acceptauit
hāc dotē augēdo eius dotē p miraculi illu-
ſtrationē. Sic em̄ de corpe bti Nicolai oleū
emanat: ſic de mēbris v̄gineis btē Kathe-
rine oleū emanat. ps̄. Sic oleū in oſſib⁹ ei⁹
ad ſignādā mīam ei⁹. Decimo portauit do
tem magne fructuoſitat̄. qm̄ hūit fructū vir
ginū: martyꝝ: ꝛ p̄dicatoꝝ. Xp̄us aūt acce-
ptauit hāc dotē augēdo ei⁹ dotē p p̄miorū
gl'ificationē. Sic em̄ iohēs baptiſta trecen
tena p̄mia hūit. Juxta illō. Serta terdenis
alios coronant: aucta crementis duplicata
quoſdā terna cēteno cumulata fructu te ſa
cer ornāt. Sic btā Katherina trecētena p̄-
mia a deo recepit. ſ. v̄ginū: martyꝝ: ꝛ p̄dica
toꝝ. Ex his oīb⁹ p₃ rn̄ſio ad dubiū. ſ. ꝙ btā
Katherina eſt ceteris v̄gīb⁹ gl'ioſior: cū ſit
ſponſa dei familiarior in gloria eterna. Ad
quam nos perducat ꝛc̄. Amen.

¶ In dedicatione eccleſie ſcti Petri mar
tyris de Utino. Sermo.lxv.

Hodie ſalus huic do
mui a deo facta eſt. Luc.xix. ꝛ in
euāgelio ꝛc̄. Btūs Aug. x. de ci
ui. dei dic̄ ſic. Uerū ſacrificiū eſt oē op⁹ qđ
agiť vt ſctā ſocietate inhereamꝰ deo. Sup
q̄ talē moueo q̄ōnē. Utrū ſctitas xp̄iane re
ligionis ſit in cerimonijs dedicationis. Ad
iſtā q̄ōnem rn̄dēt duo doctores noui teſti.
Prim⁹ eſt Richard⁹ de ſctō victore in exce
ptionib⁹. pte ſcd̄a dicēs ſic. Multi aūt eſti
manť in hoc edificio ſpūali p ſctitatē conti
nerī: q̄ tn̄ ab ip̄o lōge p p̄uitatē ſunt remo-
ti. Extra ip̄m q̄ppe ſunt īmundi. fornicarij:
ebrioſi: feneratores: auari: rapaces: odioſi:
mēdaces: ꝛ q̄ fratri ſuo fatue dicūt: ꝛ q̄ mu
lierē ad ꝯcupiſcēdū accipiūt. Nō em̄ ſunt il
lius edificij lapides q̄ charitat̄ nō ſunt pti
cipes. Talē ḡ vitā frēs agam⁹ vt dom⁹ dei
lapides eē poſſim⁹. hec ille. Scđs eſt ſanct⁹
Thomas. ij. ij. q. lxxxi. arti. viij. dicēs ſic. No
men ſctitatis duo videť iportare. ſ. mūdiciā
ꝛ huic ſignificatiōi cōpetit nomē grecū. Di
citur enī₃ agios q̄ſi ſine terra. Alio mō vi-
detur iportare firmitatē. vn̄ apđ antiquos
ſctā dicebanť q̄ legib⁹ erāt munita vt viola
ri nō deberēt. vn̄ ꝛ dr̄ aliq̄d ſcīm̄ q2 eſt in le
ge firmatū. Pōt etiā ſm̄ latinos hoc nomē
ſctūs ad mūdiciā ptinere. vt intelligať ſan
ctus q̄ſi ſanguie tinct⁹. eo ꝙ antiqtus illi q̄
purificari volebāt ſanguie hoſtie tingebā-
tur. vt Iſidor⁹ dicit libro ethimologiarū. ꝛ
vtraq₃ ſignificatio cōpetit vt attribuať his
q̄ diuino cultui applicanť. ita ꝙ nō ſolū ho
mines: ſ₃ etiā tēpla ꝛ vaſa ꝛ alia hmōi ſan-
ctificari dicantur ex hoc ꝙ cultui diuino ap
plicantur. hec ille. Sciendū ꝙ cult⁹ dei duo
reſpicit. ſ. deū q̄ coliť: ꝛ hoīes colētes. Ipe ḡ
de⁹ q̄ coliť nullo corpali loco claudiť. Unđ
ppter ip̄m nō oportuit fieri tabernaculum
aut templū ſeu eccl'iam. S₃ hoīes ip̄m co-
lentes corpales ſunt: ꝛ ppter eos oportuit
ſpeciale tabernaculū vel tēplū ſeu eccl'iam
inſtitui ad cultū dei ppter duo. Pr̄io vt ad
hmōi locū cōuenietes cū hac cogitatiōe ꝙ
deputareť ad colendū deū cū maiori reuerē
tia accederēt. Scđo vt p diſpoſitionē hui⁹
loci ſignificarenť aliqua ptinētia ad excel
lentiā diuinitatis vel hūanitatis xp̄i. Et h̄
eſt qđ Salomon dicit. iij. Reg. viij. Si ce-
lū ꝛ celū ꝛ celi celoꝝ te cape nō p̄nt: quāto
magis dom⁹ hec quā edificaui tibi. Et poſt
ea ſubdit. Sint oculi tui apti ſup domū hāc
de qua dixiſti. Erit nomē meū ibi vt exaudi
as orōnem ſerui tui ꝛ ppl'i tui iſrl'. Ex quo
p₃ ꝙ dom⁹ ſanctuarij nō eſt inſtituta ad h̄
ꝙ deū capiat q̄ſi local'r hītantē: ſ₃ ad hoc ꝙ
nomē dei inhītet ibi. i. vt noticia dei manife
ſtetur ibi p ea q̄ fiūt ꝛ dicunť ibi. ꝛ ꝙ ppť
reuerētiā loci orōnes fierēt ibi magis exau
dibiles ex deuotōe orantiū. Sctificatio aūt
tabernaculi vel tēpli ſeu eccl'ie ꝛ vaſoꝝ ei⁹
h₃ duplicē cām. Primo litteralē vt in ma-
iori reuerētia habereť q̄ſi p hmōi ꝯſecratio
nē diuino cultui deputatū. Scđo figuralē
vt per hmōi ſanctificationem ſignificare-
tur ſpiritualis ſanctificatio viuentis taber-
naculi. ſcilicet fidelium ex quibus conſtrui-
tur chriſti eccleſia. cui hodie ſalus a deo fa-
cta eſt.

Hodie ſalus huic domui a deo facta eſt

Per inchoationem.
Per inſtitutionem.
Per diſpoſitionem.
Per emundationem.

¶ Primo hodie ſalus huic domui a deo facta eſt ꝑ inchoationẽ conſecratiõis eccľie vel altaris. Nã in q̃libet etate ⁊ apđ quaſlibet hoĩm natiões ſemꝑ fuit aliqua ſacrificioꝝ oblatio in ſignum debite ſubiectiõis ⁊ honoris dei: vt poteſt patere. Primo adã ſicut ⁊ alij iuſti ſacrificiũ obtulit ſm̃ ſui tp̃is cõgruentiã. vt pꝫ ꝑ Greg. q̃ dicit ꝙ apud antiquos ꝑ ſacrificioꝝ oblationes remittebaᷓ pueris originale pctm̃. nõ tñ de oĩbus iuſtoꝝ ſacrificijs fit mentio in ſcriptura: ſ; ſolũ de illis circa que eſt aliquid ſpeciale. Põt tñ eſſe rõ quare adã nõ legiᷓ ſacrificiũ obtuliſſe: q2 in ip̃o noiaᷓ origo pcti. ne ſimľ etiã in ip̃o ſignificareᷓ ſanctificationis principiũ. De quo dᷓ Sap. x. Sapiẽtia eduxit illũ a delicto ſuo ⁊c̃. Secũdo abel. dᷓ eñ Geñ. iiij ꝙ caym obtulit de fructibꝰ terre munera dño: abel aũt de pᷓmogenitis gregis ſui: ⁊ de adipibꝰ eoꝝ ⁊c̃. Tertio Noe. dᷓ eñ Geñ. viij. Edificauit noe altare dño: ⁊ obtulit ſuꝑ illud olocauſta dño Quarto abrahã. Geñ. xij. Edificauit abraham altare dño: ⁊ inuocauit nomen eiꝰ ibi. Quinto iacob. dᷓ eñ Geñ. xxviij. Tulit lapidẽ ⁊ erexit in titulũ fundẽs oleũ deſuꝑ. Nã hmõi oblatiões ſacrificia ⁊ olocauſta offerebãt antiq̃ añ legẽ ex quadã deuotõe ꝓprie volũtatis ſm̃ ꝙ eis videbaᷓ conueniens vt in rebꝰ quas a deo acceperãt quas in reuerentiã diuinã offerrẽt. proteſtareᷓ ſe colere deũ qui eſt oĩm principiũ ⁊ finis. Sexto moyſes ꝯſecrauit tabernaculũ dñi cũ magna ſolẽnitate. Exodi. xxx. Septimo aaron obtulit ſacrificiũ deo in odorẽ ſuauitatis in tabernacľo. Eccľi. xlv. Hi eñ ſacra quedã inſtituerũt: q2 videbaᷓ eis ꝯueniẽs vt in reuerẽtiã diuinã eſſent aliqua loca ab alijs diſcreta diuino cultui mancipata ⁊c̃. Octauo dauid. dᷓ eñ Eccľ. xlv. Dauid fecit ſtare cantores ꝯtra altare: ⁊ in ſono eoꝝ dulces fecit modos. dedit in celebrationibꝰ decꝰ ⁊ ornauit tꝑa vſq; ad cõſummationē vite vt laudarẽt nomẽ dñi ſanctũ ⁊ amplificarent mane dei ſanctitatẽ. Nono Salomon. dᷓ eñ. iij. Reg. ix. Sãctificaui domũ hãc quã edificaſti vt ponerẽ nomẽ meũ ibi in ſempiternũ. Decimo Zorobabel. dᷓ eñ Eccľ. xlix. Zorobabel ⁊ ieſus ioſedech ĩ diebus ſuis edificauerũt domũ: ⁊ exaltauerũt templũ ſctm̃ dño paratũ in glia ſempiterna ⁊c̃. Undecimo iudas machabeꝰ tẽpluꝫ ꝓphanatũ a gẽtibꝰ mũdauit. ij. Macha. x. Duodecimo Johãnes. Apoc. xxi. Uidi ciuitatẽ ſctãm hierľm nouã deſcendentẽ de celo a deo ꝑatã ſicut ſponſam ornatã viro ſuo.

¶ Secũdo hodie ſalus huic domui a deo facta eſt ꝑ inſtitutionẽ ꝯſecrationis eccľie vel altaris. Nã apud ſyriã in ciuitate Berith. anno dñi ſeptingenteſimo q̃nquageſimo poſt miraculũ de ſanguine effuſo miraculoſe ab ymagine ſcti ſaluatoris iudei ſynagogas in eccľias ꝯſecrarũt: ⁊ ex tũc hic mos inoleuit vt eccľie ꝯſecrarentur q2 ante tñ altaria ꝯſecrabanᷓ. vt dᷓ in legẽda exaltatiõis ſcte crucis. Eccľia eñ ꝯſecratur ꝓpter quattuoꝛ. Primo ꝓpter dyabolice poteſtatis expulſionẽ. pꝫ ꝑ miraculũ qđ refert beatus Greg. in dyalogo vt poniᷓ in legẽda dedicatiõis. Scđo ꝓpter orationuꝫ exauditionẽ. iij. Reg. viij. Quicunq; rogauerit in loco iſto exeudies in loco habitacľi tui in celo. ⁊ cũ exaudieris ꝓpitiꝰ eris ⁊c̃. in legẽda dedicatiõis. Tertio ꝓpter laudũ ꝑſolutionẽ q̃ fit in ſepteꝫ horis canonicis. vt dᷓ ibidẽ. Quarto ꝓpter ſacramẽtoꝝ miniſtrationẽ. q2 in eccľia ſacra miniſtrantur ⁊ continentur. vt dicitur ibideꝫ. Ex quo fit vt confugientes ad eccleſiam ſaluentur.

¶ Tertio hodie huic domui ſalus a deo facta eſt ꝑ diſpoſitionẽ quantũ ad ea q̃ exiguntᷓ ad ꝯſecrationẽ. Nota in legenda dedicatiõis. §. ij. Uidendũ eſt de eccleſia qualiter conſecratur ⁊c̃.

¶ Quarto hodie ſalus huic domui a deo facta eſt ꝑ emũdationẽ. precipue poſtq̃ꝫ prophanatur. Nota in legenda dedicationis. §. iij. per quos prophanaᷓ ⁊c̃. vſq;. q̃ altaria fulgent ⁊c̃. Amen.

Finiuntur ſermones aurei de ſanctis Leonardi de Utino. impſſi Lugduni ꝑ mgr̃m Johannem Trechſel alemanuꝫ. anno dñi m.ccccxcv. vt diceᷓ in fine ſequẽtis tabule.

¶ Incipit tabula ſm ordinem alphabeti perq̄ vtilis: ad facilit̄ inueniēdas materias in hoc volumine ſpecialit̄ pertractatas. Naȝ ſmonū ordinē ⁊ numeruȝ ab alijs neſcio q̄ negligētia ꝓtermiſſum: in frontibꝰ ſingulorum foliorum poſuimꝰ: ⁊ mēbra cuiuſlibet ſmonis maioribꝰ characteribꝰ diſtinximꝰ: vt nullus ſit querentibꝰ inueniendi labor.

Aaron floruit virtute honeſtatꝫ. ſer. xxv. mēbro. i. ī me.
Aaron predicatio. ſermo. xxviij. membro. i. folio. roſe. x.
Abel floruit ꝟtute ꝟginitatis. ſermo. xxviij membro ꝓmo in ꝓncipio.
Abel vidit incarnationē xp̄i in tribꝰ. ſermone. v. mēbro. ſecūdo in ꝓncipio.
Ablatio eſt triplex. ſer. xxvij. mēb. i. in fine.
Abrahā vidit incarnationeȝ xp̄i. ſmone. v. membro ſecundo in medio.
Abrahe religio. ſer. xxviij. mē. i. fo. roſe. iiij.
Abraham floruit ꝟtute fidei. ſermone. xxv. membro ꝓmo poſt ꝓncipiū.
Actio intellectꝰ ⁊ cuiuſcūqꝫ entis dependet a deo quo ad duo. ſermo. xxvij. poſt ꝓncipi.
Actus humanꝰ habet rōnē meredi ex duobus. ſer. lvi. ante finē ꝯcluſione. iiij.
Actiui habuerūt ſociā vnā ſcȝ dn̄am pietatem in veſtimentꝭ clemētie miſerantꝭ aſcēdentes ad domū dn̄i. ſer. lx. mēb. ix.
Actiuorum cantꝰ coronatio: ⁊ ipſorum aſſecuratio dicto ſmone. lx. in fine.
Aduentꝰ diuine inſpiratōis in aīam q̄ ⁊ q̄t faciat. ſermo. lxiiij mēb. i. poſt mediū.
Adoratōis coronā portauit ieſus. ſermone xxxi membro q̄nto ꝑ totū
Ad platonē ꝯcurrūt q̄ttuor. ſer. xxxix. mē. i.
Ad dignitatē eccl̄iaſticā pōt q̄s aſſumi q̄ttuor modis. ſer. xliij. poſt ꝓncipiū,
Adoptat̄ q̄s in filiū dei octo modis. ſermone. xlviij. poſt ꝓnci. vſqꝫ ad finē.
Ad ſedē magiſtralē ſpectāt q̄ttuor. ſmone xviij. membro ſecūdo circa finē.
Affectū diſponit ſapiētia ꝑ leticiā de rebus diuinis. ſer. lviij. mēb. i. circa mediū.
Affectus ſiue amor dei circa hoiem lapſum q̄ttuor oſ̄dit. ſer. xxxvij. mēb. i. ꝑ totū.
Effectꝰ xp̄i ad ſanctū Johanē euangeliſtā ꝓpius fuit. ſermone. vij. in ꝓnci.
Agatha habuit ꝟginitatē cōmēdabilē ꝓpt̄ q̄ttuor. ſermo. xvij. mēb. i. poſt ꝓnci,
Agatha magnā hūit ſtabilitatē. Ibidē mē. iij. ꝑ to. quā et tyrānꝰ conatꝰ ē ſubūtē. ibidē.
Agatha fuit nobis data ꝑ pietatē in aduocatam quattuor modis. ſermōe. xvij. mēb. vi. per totū. Cuiꝰ ſimplicitas ꝑȝ ex q̄ttuor Ibidem. mēb. iiij. ꝑ totū.
Agathe charitas ꝑȝ ex q̄ttuor ſignis. ſmone. xvij. memb. ſecūdo ꝑ totū. Iteȝ puritas eiꝰ etiā ex q̄ttuor. ꝑȝ ibidē. mē. iiij. ꝑ totū.
Agathe miraculorum ꝓtās patet ex quattuor ſermo. xvij. memb. vij. ꝑ totū.
Agnes tanto in gl̄ia erat excellentior q̄nto ieſu xp̄o in ꝟginitate erat conformior. ſermone. xij. in ꝓnci.
Agnes ſeruauit ꝟginitatis integritatē. ſermone. xij. memb. i. ante mediū.
Agnes fuit ornata gēmis ꝟtutū q̄druplicicter. Ibidem memb. ij. ꝑ totū. Unde ſuperauit eum q̄ famam eius polluere voluit. Ibidē membro. iiij. circa mediū.
Agnes multiplex fuit paſſa ſuppliciuȝ. Ibidem membro. v. ꝑ mediū vſqꝫ in finē.
Agnes multis claruit miraculis. ſermone xij membro. vi. ꝑ totum.
Agnes inſeparabilit̄ vnita fuit xp̄o. ſmōe xij. membro. vij. ꝑ totum.
Agnes quid ꝑ excellentiaȝ ſue virginitatis meruit. ſermone. xij. in fine.
Agnus paſchalis fuit figura ſacramēti corporis xp̄i quo ad tria. ſermone. xxxvi. membro ſecūdo in ꝓncipio.
Agni paſchalis q̄s fuerit effectus. Ibidem
Ambitio filiorum Marie ſalome apparuit in q̄ttuor. ſmone. xliij memb. ij.
Ambitio dignitatū ſpnēda ē. ſ. xlvij. mē. iiij
Ambroſiꝰ exceſſit dauid qui humilitate floruit. ſermo. xxv. mēb. i. poſt mediū.
Ambroſiꝰ vita exceſſit oēs naturales in virtute. Ibidē mēb. ij. ꝑ totū.
Ambroſij geſta excedūt oēs antiquorum mores. Ibidē membro tertio.
Ambroſij lumē inextīguibile. Ibid. mē. iiij.
Amicos diligere an ſit melius q̄ inimicos ſermone. xlvij. memb. v. in ꝓn.
Amor ex charitate ad ꝓximū cognoſcit̄ ex multꝭ ſignis. ſer. xvij. poſt ꝓn. vſqꝫ ad finē.
Amor duplex. ij. fac̄ caritates. ſ. xxxvij. i ꝓn.
Amor dei circ̄ hoieȝ. iiij. oſ̄dit. ibi. m̄. i. ꝑ to.
Amor diuinꝰ extinguit q̄druplicē amorē inordinatū. ſer. xlv. mē. ij. poſt ꝓnci.
Anima poſt mortē ſtatim ꝓmiat̄. aut punit̄ ante vniuerſale iudiciū: q̄d ꝓbat̄ ex q̄ttuor ſermone. lix. poſt ꝓnci.
Anima electi letificabit̄ q̄ntū ad intellectuȝ affectū ⁊ appetitū. ſer. lix. mēb. iij. in fine.

Anima q̄d ſit: ⁊ quō deo fiat ſimilis. ſmōe lxiiij. membro i. poſt pnci.
Anime ſctōꝝ corporibꝰ exute pſentialiť an videāt in celis diuinā eſſentiā facialiť ſermone. lix ī pn. vbi ponūť q̄ttuor ꝯcluſiōes
Anime mortuorū quō purgabunť: ⁊ quibꝰ nō proſunt orōnes ⁊ ſuffragia viuoꝝ. ſermone. lxi. memb. i. ꝑ totū.
Anime electoꝝ quō puniunť in purgatorio ⁊ q̄re pena purgatorij excedit oēm penam huiꝰ vite. Ibidē memb. ij.
Anime in purgatorio voluntarie ſuſtinēt ⁊ acceptāt penā purgatorij. Ibi. mē. iij. ꝑ to.
Anime mortuoꝝ in purgatorio tandē audient vocē liberatōis. Ibidē memb. iiij.
Anime defunctoꝝ pñt releuari pietate viuorū: ſentiūtqꝫ ⁊ cognoſcūt hmōi releuationem. Ibidē. membro. v. in pnci.
Anime mortuoꝝ ſentiūt vocem intentiōis Ibidē memb. vij. in pnci.
Anime mortuoꝝ audiēt vocē viuificatōis. Ibidē memb. viij. in pncipio.
Ancilla q̄druplex. ſer. iij. mē. v. in medio.
Andreas fuit pmꝰ de diſcipulatu iohis ad xp̄m cōuerſus. ſer. i in pnci.
Andreas diſponebať per doctrinā iohānis ad tria. Ibidē poſt pnci.
Andree dignitas. Ibidē mēb. i. ⁊ ij.
Andree pfectio ē in duobꝰ. Ibid mē. iij. ī fi.
Andree ⁊ petri q̄lis fuerit fratnitas. Ibidē memb. iij. añ finē. Et circa eū xp̄s fecit q̄ttuor. ibidē. memb. iiij.
Andreas q̄d interpťať ⁊ quō fuit pmus in officio pdicatōis. ſer. i. mem. ij. in pnci.
Angelus ē motor orbis. ſer. lxij. m̄. i. ī međ.
Angelus ante cōfirmationē habuit fidē de futura btitudine ſer. v. poſt pn. ꝯcluſiōe i.
Angelꝰ deputať hoi ad cuſtodiaꝫ a pncipio natiuitať eiꝰ. ſer. liij. ī pn. ꝑ octo ꝯcluſiōes.
Angelꝰ pōt imutare ſenſus hoīs exteriores ſmo. lvij. memb. ij in pnci.
Angelꝰ pōt īmutare fantaſiā ⁊ imaginationem hoīs nō cogēdo volūtatē eiꝰ. ⁊ hoc tripliciť. ibidem ꝯcluſione ſecūda.
Angelꝰ apparēs hoī corpaliť illumīat intellectū eiꝰ ſpūaliť. ibidē ꝯcluſiōe. iij.
Angelꝰ indirecte agens in volūtatē hoīs libertatē eiꝰ nō tollit. ibidē ꝯcluſiōe. iiij.
Angelꝰ in pegrinatōe ſctē vrſule q̄ttuor reuelauit. ibidē in fine.
Angeli ſunt īmateriales. ſer. lxij. mē. i. ī pn.
Angeli ſunt intellectuales. ibidē añ mediū
Angeli ſunt cuſtodes hoīm. ibidem.
Angeli acq̄ſiuerūt celeſtē gloriā ꝑ feudariā poſſeſſionē. ſer. lix. mem. v. in pn.
Angeli habent q̄ttuor ꝓpetates q̄s habuit ⁊ virgo maria. ſer. xlvi. mē. v. in pnci.
Angeli ſunt noſtri pſentatores q̄druplicit ſer. liij. mem. vi. Et aīarū noſtrarū in celuꝫ portatores. ibidē mem. vij.
Angeloꝝ ſecreta naturali rōne nō poſſumꝰ cognoſcere. ſer. liij. mem. i. in pn.
Angeloꝝ quot ſint chori ⁊ quō interptenť ⁊ qui ceciderīt de quolibꝫ illoꝝ. ſmo. lx. in membris ſm ordinē.
Anna venit in tēplū in ſpū ad pnūciandū: ⁊ pnunciauit q̄ttuor. ſer. xv. memb. iiij.
Anthoniꝰ actōis ſue merito potiťꝰ eſt regni deibrauio. ſer. xi. in pnci.
Apoſtoli acq̄ſiuerūt celeſtē gloriā ꝑ emptionē. ſer. lix. memb. v. circa mediū.
Apl̄i habuerūt ſociā ſcꝫ ꝯ̄itatē in veſtimēť iuſticie aſcēdētes ī domū dñi ſer. lx. mē iij.
Apl̄i dei ſūt fundamēta domꝰ dei. ſer. xlviij. membro. iij in pncipio.
Aploꝝ q̄ttuor progatie ſer. lxij. m̄. iiij ꝑ to.
Aploꝝ bñdictio ꝯſiſtit in affectꝰ charitate. ſer. lxiij. memb. iiij ꝑ totū.
Aploꝝ cantꝰ coronatio: ⁊ aſſecuratio in eorum gl̄ia. ſer. lx memb. iij in fine.
Appellare licet ab oī grauamie ad gl̄ioſam ꝯ̄ginē. ſer. xlvi poſt mediū vſqꝫ in finē.
Archangeloꝝ ordo octauꝰ q̄lis ſit ⁊ q̄ de eo ceciderūt. ſer. lx. mē. viij in pnci.
Arithmetica expmit ſanctam trinitatē. ſer. xxxv. memb. vij circa mediū.
Ars militaris acq̄riť quadrupliciť. ſer. xxvi. memb. iij. ꝑ totum.
Aſcenſio xp̄i in celuꝫ an ſit nobis vtilior q̄ ſua corpalis pſentia. ſer. xxxiij in pnci.
Aſcēſio dñi ē q̄druplex ibidē a međ in finē
Aſcēſio xp̄i facta ē angelis vidētibꝰ in q̄bꝰ fuerūt quattuor. ibidē memb. i.
Aſcenſio xp̄i facta ē vidētibꝰ patriarchis ⁊ ꝓphetis. ibidē memb. ij. ⁊. iij.
Aſcēſio xp̄i fuit vtilis iuſtis ꝓpť q̄ttuor. ibidem mēb. v. ꝑ totū. Et ꝓpť q̄ttuor mūdi defectꝰ tollēdos. ibidē memb. vi ꝑ totū. Alia de aſcenſione req̄re in littera. X.
Aſſūptio Marie ꝯ̄gīs pfiſa ē in figura duplici. ſer. xlvi. memb. ij in fine.
Aſſūptio Marie ꝯ̄gīs. in aīa ⁊ corpe ſupchoros ꝓphetarū pfiſa ē a multiſ. ibidē membro. iij. a pncipio vſqꝫ in finē.
Aſſūptio Marie q̄ gl̄ioſa fuit: ⁊ q̄ in ea facta ſunt. ibidē memb. v poſt pnci. in finem

Aſſumptio bti Jacobi fuit gratioſa q̄druplicit̄er.ſer.xliij.memb.iij.p totū
Aſtronomia exprimit ſctām trinitatē. ſer. xxxv.memb.vij.poſt mediū
Auctoritas bti petri apli q̄d exigat.ſermo. xviij.membro.ij.
Auguſtin⁹ in iuuētute habuit q̄druplicem vicioꝝ maculā.ſer.xlix.in fine.
Aug.quadrupl'r fuit flagellat⁹:⁊ quattuor modis ad dñm cōuerſus . ibidē memb.i.
Aug.elect⁹in epm ſex ſeruauit.ibidē mēb. vi.poſt p̄ncipiū.Et de monaſterio q̄d ip̄e ꝯſtruxit vide ibidē in p̄ncipio
Auguſtini doctrina ē ſolida.ibi.m̄.v.p to.
Aug.vigilauit q̄nq3 mōis. ibi.m̄.vi.p totū
Auguſtini glīa fuit p̄mōſtrata quadrupl'r ibidē mēb.viij.⁊ de ei⁹diligētia vide m̄.ix.
Auguſtinū ad fidelē ꝯūſionē ſctōꝝ exēpla ꝓuocauerūt q̄drupl'r.ibidē mēb.ij.p totū

B Aptiſmus ē triplex. ſermo.xxvij.memb.i.in fine
Baptiſm⁹ ſcti iohis baptiſte fuit quoddā inductiuū ad p̄niam.ſer.xxxviij. memb.v.in principio
Baptiſm⁹ ſcti iohis grām nō ꝯferebat:ſed ad eā q̄drupl'r diſponebat.ibidē p totum
Baptiſm⁹ h3 v̄tutē auferendi penalitates p̄n̄tis vite ſ3 non in p̄ſn̄ti vita eas aufert. ſermo.l.circa finē
Baptiſm⁹ dr̄ ab eucariſtia.ſ.xxxvi.p⁹ p̄n.
Barnabas fuit ad p̄dicādū miſſus a quattuor.ſer.xxxvij.memb.iiij.poſt p̄ncipium. De quo pl'a vide in mēbris ſequētibus.
Bartholome⁹ vñ dr̄.ſer.xlviij.memb.ij.
Bartholome⁹ venit in tēplū in dño per fructuoſam fidei p̄dicationē. ſer. eodē in p̄n.
Bartholome⁹ aſſumpt⁹ fuit a xp̄o ad.xij. myſteria.ſer.eodē.mē.iij.q̄ſi p totū
Bartholome⁹ qual'r fuit ꝯuerſus:⁊ de nobilitate eiuſdē.ibidē mēbro.i.p totū
Bartholome⁹ obtinuit glificationē3 q̄ ad aīam ⁊ corp⁹.ſer.eodē.mēbro.vi.p totum
De⁹ etiā glificauit eū quadrupl'r.mēb.vij.
Bartho.excoriat̄ ꝓp̄t q̄ttuor.ibi.mē.v. Et paſſio ei⁹ aſſilat̄ paſſiōi xp̄i.ibidē in p̄nci.
Bartho.arma q̄ fuerint:q̄ xp̄s ip̄i dixerit:q̄ in paſſiōe ſuauit.ibidē memb.iiij.
Beatitudo dr̄ q̄drupl'r.ſer.lxij.mē. ix. p to.
Btitudo h3.iiij.ptes.ſer.xlvi.mē. vi. in p̄n.
Btitudo pfecta q̄ ſit.ſer.xi.mē.iiij.in p̄nci.
Btitudo pfecta.iiij.h3.ſer.xix.poſt princi.
Btitudo ē ꝑpetua ꝓp̄t ſex.ibidē poſt prin.
Btitudo ē duplex.ſer.lv.poſt p̄ncipiu3.vbi plura alia dicunt̄ de felicitate
Btitudis ſufficientiā q̄s ꝯſequat̄.ſermone xxix.in principio
Beemoth conabat̄ extinguere in martyribus op̄is dei aſſiduitatē.ſer.lx. memb.iiij.
Beelzebub q̄d conat̄.ibidē memb.v.
Beelzephon q̄d conat̄.ibidē memb.viij.
Belial q̄d conat̄.ibidē mē.iij.poſt p̄ncipiū
Belial p̄bat nō ēē vitā īmortalē poſt hanc vitā.ſer.lxi.in p̄nci.q̄d reprobat̄ ibidem.
Beelphegor q̄d conat̄.ſer.lx.memb.vi.
Bñdict⁹ an viderit diuinā eſſentiā.ſermo. xxij.in p̄nci.⁊ pl'a de eo p totū
Bñdictio angeloꝝ in quo ꝯſiſtit:⁊ q̄s eam habuerit.ſer.lxiij.memb.i.p totū
Bñdictio eſt triplex.ſer.xxij.p⁹ p̄n.in fine.
Bñdictio angeloꝝ ē in hoīm cuſtodia:circa quos quattuor faciunt. ibidē memb.i.
Bñdictiōes patriarcharū:apl'oꝝ: martyꝝ ⁊ alioꝝ habuit bñdict⁹ vt oñdit̄ ſermone xxij.in varijs mēbris
Bernard⁹ eccl'iam militantē vere illuminauit.ſer.xlvij.in p̄nci. vbi de bello int̄ hierl'3 ⁊ babylonē vide circa mediū
Bernard⁹ docuit fidē cū opib⁹ quadrupl'r ſer.xlvij.memb.iij.poſt mediū
Bernard⁹ ꝯuertit laycos ad religionē quadrupl'r.ibidē memb.viij.in fine
Bernard⁹ magnā habuit grām int̄ ſimplices ad ſua v̄ba auidos. ibidē memb. vij.
Bernard⁹ reuocauit apoſtatatas ad p̄nia3 ibidē memb.xi. De beniuolētia eius vide memb.vi.⁊ de ꝯſtantia memb.iiij.
Bern.tēptatos orōne fouet.ibide3. mē.xij.
Bern.caſt⁹ mente ⁊ corpe q̄drupl'r mēb.ij.
Bernardo q̄ttuor reuelant̄. ſer. xlvij. in fi.
Blaſi⁹ an ſciuerit ſe adeptū fuiſſe pfectiōe3 grē.ſer.xvi.in p̄ncipio
Blaſi⁹ reliq̄t epatū ſuū corpal'r in ſpelūca3 fugiēs.ibidē memb.ij.in fine
Blaſi⁹ approbauit fidei veritatē dupl'r.ibidem memb.iij.in fine
Blaſi⁹ multa patit̄ ibidē memb.iiij.in fine
Blaſi⁹ añ mortē deū īplorat.ibidē mēb.vi.
Bon⁹ paſtor circa oues ſubditas d3 ſuare q̄ndecim.ſer.xviij.memb.iij.p totū
Bona ſocietas exigit.iiij.ſer.xxxvi.mēb.iij.
Bonū ciuitat̄ dupl'r amat̄.ibide3 poſt p̄n.

C Aput eccl'ie eſt chriſtus per gratiam.ſermone.xxxi. in principio

Tabula Alphabetica

Capilli capiꝗ xp̄i ſunt oēs electi.ibi. pꝰ p̄n.
Charitas ſe extēdit ad viuos ⁊ ad mortuos.ſer.lxi.memb.vi.in medio
Charitatꝗ cū eiꝰ familia effectꝰ.ſ.xlvij.i fi.
Charitas q̄d ⁊ q̄s eā pfecte hꝫ.ſ.iij.m̄.iij.
Charitas fac.iiij.incēdia.ſer.xiij.memb.ij.
Charitate emit btitudo.ſer.xvij.in princi.
Charitatis amor, reqre amor charitatis.
Caſtitas militat ꝯ ↄcupiſcētiam quattuor modis.ſer.iiij.memb.iiij.p totū.
Caſtitatē ſeruare vtrū meliꝰ ſit q̄ꝫ mr̄imonīū intrare.ſer.xlvij.memb.ij.
Celū ē euacuatū q̄rer.ſer.xlvi.membro.vi.
Celū dr̄.iiij.modis ſer.xxxv. membro.iij.
Certamē q̄druplex.ſer.xiij.mē.v. ad finem
Certamīa caſtitatis duriſſima.ſer.iij.m̄.ij.
Certitudo pctōꝝ cauſat ex hoc ꝙ mulier ſeptē mōis peccat.ſermo.xlij. membro.i.
Cherubin ſcōus ordo q̄d interp̄tat:⁊ qui inde ceciderūt.ſer.lx.memb.ij.in p̄ncipio.
Creature inſenſibili nō debet honor niſi rōne rei rōnalis duplr̄.ſer.xxx. in principio.
Creaturarū pductiōe euacuatū ē cruꝗ ſcandalū.ibidē membro.iij.per totū.
Circunciſio quid ſit: ⁊ quare xp̄us voluit circuncidi.ſermo.ix.poſt p̄ncipiū
Circa electos cōſiderant.iiij.ſ.xxxi.pꝰ p̄n.
Ciuitas dei.xij.hꝫ portas.ſer.lx.poſt p̄nci.
Ciuitas duplex.ſermo. xxxvi. in principio.
Cōfeſſores acq̄ſiuerūt celeſtē gl̄iam p hereditariā ſucceſſionē.ſer.lix.m̄.v.pꝰ meō.
Cōprehēſores q̄ttuor hn̄t in vita btā. ſermone.xxxiiij.membro.x.
Cōfeſſores habuerūt ſociā vnā.ſ. obedientiā in veſtimētis tpantie refrenātis aſcēdentes ad domuꝫ dn̄i. ſer.lx. membro.v.
Confeſſoꝝ cantꝰ:coronatio:⁊ de ipoꝝ gl̄ia aſſecuratio.ibidem in fine.
Cōfeſſoꝝ bn̄dictio cōſiſtit in mīe pietate. ſermone.lxiij.membro.vi.per totū
Cōfeſſoꝝ q̄ttuor p̄rogatiue.ſer.xliiij.m̄.vij
Cōſilio iuſtoꝝ factū ē ſacr̄m incarnatiōis dn̄ice.ſer.xxiij.membro.i.p totū.
Cōſtātia necrīa ē ad q̄ttuor. ſer.xiij. mē.v.
Cōtēplatiui habuerūt ſociā vnā:ſcꝫ intelligentiā in veſtimentꝗ gl̄ioſis aſcēdētes ad domū dn̄i.ſer.lx.memb.viij.poſt p̄ncipiū
Cōtēplatiui docent a ſpūſctō multiplr̄.ſermone.xxxiiij.memb.xi.
Contēplatiuoꝝ cantꝰ coronatio ⁊ gl̄ie aſſecuratio.ſer.lx.membro.viij.in fine
Continētie puritas eſt duplex.ſermo.lxiij. membro.vij.in medio
Cōuerſio qua q̄s cōuertit ad dn̄m fit ſeptē modis.ſermo.xlviij.mēb.i.p totū.
Corona vite eterne dicit eſſe alicuiꝰ duplr̄. ſermone.lix.membro.ij.in p̄ncipio.Et ſermone.xix poſt p̄ncipiū.
Corona Marie.xij.habꝫ ſtellas ſignificantes.xij.bn̄ficia q̄ nobis ↄfert.ſer.xlvi. mē.i.
Corona ieſu ſeptuplex.ſer.xxxi.p.vij.mēb.
Corpꝰ humanū quātū ad q̄ttuor defectus quos hic hꝫ glorificabit.ſer.lix.mēb.iij.
Corpꝰ humanū beatificabit quātū ad oēs ſenſus.Ibidē in medio.
Corpꝰ xp̄i fuit p̄figuratū per māna quo ad ſex.ſermo.xxxvi.memb.i.
Corpꝰ xp̄i eſt cibꝰ angeloꝝ. Ibidē in meō.
Corpꝰ xp̄i ē cibꝰ electoꝝ.Ibidē.mēb.ij.
Corpꝰ xp̄i ē cibꝰ pḃoꝝ:Ibidē.mēb.vij.
Corpꝰ xp̄i in reſurrectiōe fuit glorioſum tripli rōne ſermo.xxiiij.in p̄nci.
Corpis xp̄i dubia circa decē p̄dicamenta ⁊ ſolutiōes.Ibidē.memb.vij.p totū.
Culpa venialis nō mutat ſtatū hoīs.ſmōe lxi.memb.iiij.in medio.
Cultꝰ dei duo reſpicit.ſermo.vlti.ad finē.
Chorea admirabilis in celeſti gl̄ia quō fit ⁊ a quo ducat.ſermo.lix.mēb.vi.in p̄n.
Crux xp̄i eſt nobis cauſa beatitudinis.ſer. xxx.in p̄ncipio.
Crux eſt multiplex.Ibidē.mē.viij.⁊.ix.
Crucis ſcandalū an digne euacuet ſi oronelatrie adoret.ſermo.xxx.poſt p̄nci.
Cruce xp̄i ſcandalizati ſunt plures: ⁊ h̄ ſm quendā pticularē reſpectū.Ibidem.
Crucis xp̄i ſcandalū euacuatuꝫ ē diuinitatꝗ oſtenſione.Ibidē.memb.i.p totū.
Cruꝗ miſteriū figuratū i decē. Ibidē. mē.v.
Crucis xp̄i ſcandalū euacuatū eſt in xp̄i incarnatiōe.Ibidē memb.vi.p totū. Et etiā mediatoris redēptiōe.Ibidē memb.vij.
Crucis ſignū innouauit ſanctꝰ Franciſcus q̄druplicit.ſer.lv.memb.i.

David liberatio.ſermone.xxviij.mē.i.fo.roſe.xvij.
Dauid floruit v̄tute hūilitatis. ſermone.xxv.memb.i.poſt mediū.
Deſpōſatio eſt q̄druplex.ſer.lxiiij. poſt p̄n.
Deſtructor ātichriſti q̄s ſit.ſer.xxxij.mē.iiij.
Deꝰ regit eccl̄iam p angelos. Ibiō.poſt p̄n.
Deus ſepe de malis bona elicit.ſermo.xviij. membro.vi.in p̄nci.
Deus maxime ꝑpter ſe eſt diligēdus.ſmone.xxxvij.ante finē.

Deus vltra creationē rerū voluit ṗncipalit̄ quatuoꝛ eē in mūdo ad ei⁹ pulchꝛitudinē. ſermo.xx.paulo poſt ṗncipiū.
Deus q̄cq̄d facit iuſte facit.ſer.l.poſt ṗn.
Deus mittit beatos ſpūs in miniſteriū noſtrū.ſer.liij.memb.iiij.ꝑ totū.
Dei ſubſtātia a quib⁹ in hac vita poſitis viſa eſt.ſer.xiiij.in ṗnci.
Deuꝫ cognoſcē poſſum⁹ naturali rōne ſuggerēte.ſer.xxxv.cōcluſione.i.
Deuꝫ pfecti⁹ cognoſcim⁹ ſpūſctō per gr̄am influente.ibidē ꝯcluſione.ij.
Deū incarnari fuit cōgruū ꝑpt̄ remotioneꝫ mali.ꝛ hoc ꝑpt̄ q̄ttuoꝛ.ſer.xxiij. poſt ṗnci.
Deū incarnari fuit cōgruū ꝑpt̄ ꝓmotioneꝫ homīs in bono.ibidē ante mediū. Alia de hac materia reqre in v̄bo Incarnatio.
De quolibet angeloꝝ ordine ceciderūt.ſer.lx.in fine.
De xp̄o teſtificāda q̄ttuoꝛ.ſer.xxvij.mē.ij.
De actu virtutꝫ dupliciter loq̄ poſſum⁹.ſermone.xxviij.poſt ṗncipiū.
Diabol⁹ ex natiuitate xp̄i terrebat̄ in herode pluſq̄ȝ herodes.ſer.x.memb.iij.
Diabol⁹ conat⁹ eſt fidem xp̄i impugnare q̄drupliciter.ſer.xxviij.poſt ṗnci.
Diabol⁹ vſus quattuoꝛ cautelis cōtra ſctm̄ laurentiū.ſer.xlv.memb.i.
Diaboli cōditiōes q̄ ſunt.ſer.xxiij.mēb.i.
Dialectica expmit ſanctā trinitatē.ſ.xxxv.memb.vij poſt ṗnci.
Difficili⁹ eſt diu manere imobileꝫ q̄ȝ ſubito motu moueri ad aliq̄d arduū.ſermōe.xiij.poſt principium.
Dilectio ꝛ ſigna ei⁹.ſer.vij.poſt ṗnci.
Diſcretio q̄d ſit: ꝛ circa q̄ ſit neceſſaria.ſer.xi.memb.iiij.ꝑ totum.
Diſcipline effectus.ſer.xlvij.memb.vij.
Diſtinctōe angeloꝝ euacuatū eſt crucꝫ ſcandalū.ſer.xx.memb.ij.ꝑ totū.
Diuerſitas ſtatuū in eccl'ia ad tria pertinet.ſermo.xx.mem.ij.ꝑ totū.
Diues quō ſe debet habere: ꝛ quō duo habꝫ ꝓndera.ſer.xlvij.memb.i.poſt ṗnci.
Diuitias vtrū tenere vl' cōtenere ſit melius ibidē in ṗncipio.
Diuitias cōtēnēdas eē.ibidē paulo poſt.
Doctores legis iudaice viderūt incarnationem xp̄i.ſer.v.memb.iiij.in ṗnci.
Doctores an ſemꝑ debeāt docere.ſer.xlvij.membꝛo.vij.in ṗncipio.
Doctoꝛes petri ap̄li fuerūt tres ſapientiſſimi.ſer.xviij.memb.ij.poſt ṗnci.
Doctoꝝ q̄ttuoꝛ ſūt differētie.ſer.liiij.mē.vi.
Doctrinalis eruditio ſeu inſtructio q̄ttuoꝛ exigit.ſer.xxxvij memb.iiij.
Dn̄icus fuit filiis filio dei ꝑ ardētiſſimā charitatē in.xxx.ſer.xliiij.memb.i.
Dn̄icus ſeruauit v̄ginitateꝫ q̄ erat fil'is v̄ginitati Marie in q̄ttuoꝛ.ibid̄.mēb.ſecūdo.in ṗn. In cui⁹ ſignū btā v̄go dedit ip̄is ṗdicatoꝛib⁹ illū quē adhuc poꝛtāt hītū.ibidē
Dn̄ic⁹ habuit quattuoꝛ ap̄loꝝ ṗrogatiuas.ibidē mē.v.ꝑ totū. Et quattuoꝛ cōfeſſoꝛuꝫ ibidē memb.vij poſt ṗnci.
Dn̄icus emiſit ſex odores q̄s ſex lilij folia ſignant.ibidē memb.viij.circa mediū.
Dn̄ic⁹ q̄druplex martyriū patit̄.ibi.mē.vi.
Dn̄ic⁹ aſſimilabat̄ quattuoꝛ creaturarū generib⁹.ibid̄ mē.ix. Vn̄ docuit.iiij.gn̄a hoīꝫ mē.eodē poſt me.de q̄ pl'a in v̄bo religio.
Dom⁹ dei eſt magna ꝛ bn̄ diſpoſita quadrupliciter.ſer.lix.memb.iiij.in ṗnci.
Dom⁹ dei habet multas māſiones.ſ.oratoriū:atriū:cellariū:cōſiſtoꝛiū:cenaculū:viridariū:ꝛ cubiculū.ibidē poſt ṗnci.
Dom⁹ dei q̄duruplex.ſer.xxxix.memb.viij.
Dominari alijs an ſubdi ſit meli⁹.ſermone xlvij.memb.iiij.in ṗnci.
Dona ſpūſſancti cui⁹ v̄tutꝫ ſint ꝛ qualis perfectionis.ſer.xxxiiij.ꝑ totū.
Dona eccl'ie a deo collata ſunt ſeptē.ſermo.xxvij.poſt ṗncipiū.
Dubitatio quadruplex ſolet excuſari.ſmo.xxxviij.memb.i.poſt mediū.
Due ſunt v̄tutes quātū ad meritoꝛiā operationē.ſer.xxvij.memb.ij.
Duo ꝯcurrūt ad bonū operandū.ſermone xxxij.memb.ij.in ṗnci.
Duo ꝯcurrūt ad fidē.ibidē.memb.iiij.
Duo maximi peccōꝛes mirabilit̄ ſunt ꝯuerſi ſermone.xiiij.memb.vi.in ṗnci.
Duo ṗncipalit̄ nos mouēt ad cōuerſioneꝫ noſtrā.ſer.xlix.memb.i.in ṗnci.
Duo ṗclari duces gētiles.ſer.xxvi.mē.v.
Duodecim ſunt gradus errātiū in eccl'ia q̄s cōfutat ſanct⁹ thomas.ſer.iiij.memb.iij.
Duplex eſt coꝛreptio.ſer.xviij.memb.iiij.

Eccleſia ſctā ſignificat̄ per mulierē. Apoc̄.xij.ſermone.xx.memb.i.in.ṗn.
Eccl'ia ſctā ſignificat̄ ꝑ ſponſam. Apocal.xxij.ibidē memb.ij.in ṗnci.
Eccl'ia ꝯſecrat̄ ꝑpt̄ quattuoꝛ.ſer.vlti.mēb.ij.per totum.

Eccleſia dei eſt picta in officio eccleſiaſtico multiplici colore.ſer.xxi.mēb.ij.in medio.
Eccl'ie fides dꝫ eē vna.ſer.xviij memb.ij.
Eccl'iam conat⁹ eſt diabol⁹ impugnare multiplicit̃.ſer.xx.mēb.iij.in p̄nci.
Eccl'iam.xij.patres veteris teſtamenti illuminauerūt ſua ſapīa.ſer.vlti.memb.i.
Edificiū ex quib⁹ fit.ſer.xxi.mēb.i.in p̄nci.
Et q̄d ſit fundamētū.ibidē in medio.
Edificatio ſup̄nalis quattuor req̄rit.ſmōe xxxvij.memb.ij.per totum.
Effect⁹ ſacramēti euchariſtie ſunt decē multum mirabiles.ſer.xxxvi.memb.iij.
Effect⁹ ſapīe ſūt quattuor.ſer.lviij.mēb.i.
Effect⁹ gr̄e gratū facient̄ ſunt q̄nqꝫ ſermōe.xxvi.ante p̄mū membrū.
Effect⁹ angelice cuſtodie circa hoīeꝫ ē quadruplex.ſer.liij.memb.iij.
Effectū ſacramēti hꝫ corp⁹ xp̄i ī eo q̄ ſumit ⁊ hoc dupl'r.ſer.xxxvi.memb.iij.
Effectū ſacrificij habꝫ corpus xp̄i in eo qui offert.ibidem.
Efficacis orationis ꝯditiones ſunt quattuor.ſer.xi.memb.vi.ꝑ totū.
Efficaciter loq̄ ꝑtinet ad gr̄am ſmonū tripliciť.ſer xxxiiij.memb.viij.
Eleazari paſſio.ſer.xxviij.mēb.i.in fine.
Electio diuina nō attēdit ꝯſanguinitatē:nobilitatē ⁊c̄.ſermo.xliij.memb.i.
Electio diuina reprobat ſupbiā:falſitatē:⁊ cupiditatē ibidē ante mediū.
Elemēta ſūt quattuor ⁊ ī ip̄is ſplēdet imago trinitat̄.ſermo.xxxv.memb.iij.
Elephantes vincūt dracon̄ quadrupliciter ſer.xxvi.memb.iiij.ꝑ totū.
Eliſabeth mať iohīs baptiſte vidit incarnationē xp̄i.ſer.v.memb.iiij.in fine.
Enoch iuſtificatio.ſer.xxviij.mēb.i.in p̄n.
Epiſcop⁹ dꝫ hr̄e.iiij.ſer.ij.in p̄nci.
Epiſcopi officiū eſt maxīe ꝑiculoſum difficile ⁊ laborioſum.ibidem
Ep̄m oportet eſſe ornatū doctorē ⁊ hoſpitalem.ſer.lxiij.memb.x.
Eſſentialia attributa appropriari diuinis ꝑſonis ꝯueniēs ē ad fidei manifeſtationē ſermo.xxxv.memb.i.in p̄nci.
Eſdre reedificatio.ſer.xxviij.mē.i.circa finē
Eſuꝫ carnis cū ſanguīe diſſuadēt.iiij.auctoritates legis dei.ſer.xxxvi.poſt p̄nci.
Eſum carnis cū ſanguīe iubēt q̄ttuor auctoritates legis xp̄i.ibidē. Et paulo poſt ponunť ſolutiōes auctoritatū.
Etas quadruplex.ſer.iij.memb.vi.
Euacuatū eſt ſcādalū crucis xp̄i v̄tutū moderatōe.ſer.xxx.mem.viij. Item petōris reꝯciliatione.ibidē mem.ix.⁊ alijs modis ī mēbris ſequentibus.
Euangeliſtarū deſcriptiōes ⁊ figure q̄ ſunt ſermo.xxvij.mem.ij.in fine.
Euchariſtie cōmunicatio an ſit de neceſſitate ſalutis.ſermone xxxvi.in p̄ncipio.
Exaltatiōis coronā portauit ieſus.ſer.xxxi.membro quarto ꝑ totum
Excellentia v̄ginitat̄ vltra matrimoniū pꝫ ex ſeptē.ſermōe.iij.ante p̄mū mēbrū
Exēplū de ſacramēto corꝑis xp̄i: de inſtitutōe feſti eiuſdē.ſer.xxxvi.mēb.iiij. Et dubia de corꝑe xp̄i circa oīa p̄dicamenta.req̄re ibidē mēbro ſeptimo ꝑ totū
Exēplū de quadā matrona cui quarūdā iuuencularū cura fuit cōmiſſa.ſer.lxij.mēb.i.poſt p̄ncipium.
Exemplū de milite mortuo in bello Karoli magni.ſer.lxi.mem.viij.
Exhortatio quadruplex erat quare beatus Auguſtin⁹ fuit cōuerſus.ſermōe.xlix.membro tertio ꝑ totū
Ezechie ſanatio.ſer.xxviij.mē.i.in medio
Ezechiel' reuelatio.ibidē paulo poſt.
Facile eſt martyrem celebrādo venerari: ſ; difficile ē eiuſdē fidē ⁊ patiētiam imitari. ſermone.xiij mem vi.in p̄nci.
Fallacie diaboli vincunť a ſctis viris ſicut dracones ab elephantib⁹ quadrupl'r.ſer.xxvi.membro quarto ꝑ totū.
Famā cōſeruare volēs debet hr̄e ſex cōditiones.ſer.xij.mem.iiij.
Fatue aīe ſunt q̄nqꝫ ſtultitie.ſer.lvij.mē.i.
Fides ſine opib⁹ mortua ē:⁊ q̄ ſit viuida fides.ſer.xlvij.mem.iij.in medio.
Fides ē facta ꝑpť q̄ttuor.ſer.iij.mē.i.ꝑ to.
Fides ē lux aīe.ibidē in p̄nci.
Fides ē quadruplex:⁊ q̄ illumīat mentē ad vidēdū deū.ſer.iiij.mem.i.
Fides trinitat̄ req̄riť ad credēdū miſteriuꝫ xp̄i explicite.ſer.xxxv.in p̄nci.
Fides trinitat̄ occulta erat ante xp̄i aduentum.ibidē ꝯcluſione.iij. Sed poſt aduētuꝫ ei⁹ eſt manifeſtata.cōcluſione q̄rta
Fidei ſinceritas ꝯſiſtit in ſex.ſer.xij.mē.v.
Fidei veritas q̄ ad credulitatē impediť quadrupliciť.ſer.xvi.mem.iij.
Fidei veritatē cōprobauit ſanctus blaſius ibidem in fine.

Fideles intrāt gl'iam dei .p paſſionē. ſ. xliij. memb. v. in principio
Fidē magnā hr̄e an opa magna vtrum ſit melius. ſer. xlvij. memb. iij.
Fidē explicitam habere de myſterijs xp̄i tenentur oēs poſt tp̄us gratie reuelate. ſer. v. concluſione. iiij.
Fiducia mala quoꝝ ſit ⁊ bona. ſer. xiij. mēbro. iij. poſt principiū
Fili⁹ dei duplex. ſer. lv. memb. ij.
Filij an ꝓpt̄ obſequiū parentū debeāt manere in ſeculo. ſer. xlvij. memb. ix.
Finis ꝯſideratio pertinet ad primā hierarchiā. ſer. liij. memb. i. in p̄nci. Et diſpoſitio vniuerſalis de agēdis ad ſcdam. ibidē in medio. Et applicatio diſpoſitiōis ad effectū ad tertiā. ibidē in fine
Fons aque ꝑfluxit a pedib⁹ bti nicolai. ſer. ij. memb. x. in fine
Fortis q̄s dr̄ ſilitudinarie multis modis. ſer. xiij. añ mēbra
Fortis q̄s vere dicat̄. ibidē infra
Formatione hominis qui extenſo corpore ⁊ brachijs gerit ſimilitudinem crucis: euacuatū eſt ſcandaluȝ crucis. ſer. xxx. memb. iiij. per totū
Fortis eſt rex: forti⁹ eſt vinū: fortior eſt adhuc mulier ⁊c̄. ſer. xl. memb. vi.
Fortitudo iuſtoꝝ q̄d ſit. ſer. xiij. in p̄ncipio
Fortitudo gratuita pōt attēdi circa q̄ttuor ibidē memb. vi. p totū
Fortitudis principalior actus eſt ſuſtinere q̄ȝ aggredi picula propter tria. ſermo. xiij. poſt principiū
Fucatio nō ſemp eſt pct̄m. ſer. xlij. memb. i.
Fundamentū hūane ſaluatiōis eſt myſteriū diuine incarnationis. ſer. v. in p̄ncipio
Franciſcus per volūtariā abdicationē temporalis poſſeſſionis adeptus fuit ſummaȝ perfectionem chriſtiane religionis. ſer. lv. in principio
Franciſc⁹ habuit ſtigmata xp̄i ꝓpt̄ q̄ttuor cāſ. ibidē memb. i.
Franciſc⁹ habuit q̄ttuor excellentes angelorum proprietates. ibideȝ memb. ij. poſt p̄nci. Et ſanabat infirmos comedētes panes ab eo factos. ibidē
Frāciſc⁹ replet⁹ ſpūſctō floruit ſpū ꝓphetie multiplr̄. ibidē memb. iiij.
Frāciſcus habuit ardorē martyrij. ibidem memb. vi. p totū
Frāciſc⁹ dr̄ liber ſeptē ſigillis ſignat⁹ ꝓpt̄ ſeptē ꝯditiōes diuine ſapientie. ibidē mēbro. vij. in principio. De plantula que eſt franciſcus: ⁊ de fructibus quo ad ſanctos fratres ſui ordinis. ibidē
Frāciſci gl'ia fuit preoſtēſa q̄drupl'r. ſer. lv. memb. x. p totū. Et omnia que in eo erāt ſancta erāt. ibidē memb. ij.
Franciſci feruor in oratione eius apparuit in q̄ttuor. eodē memb. ij. in fine. Ei⁹ etiaȝ lotio poſt vanā in mūdo ꝯuerſatiōnē fuit quadruplex. ibidē memb. viij.
Franciſci vita fuit filius vite xp̄i in. xxx. ſer. lv. memb. ix. p totū
Franciſco de⁹ quattuor p̄cepit. ibidē mēb. i. De dignitatib⁹ ei⁹ vide memb. iij. ⁊. v.

Galilea quō interp̄tat̄. ſer. xxxvi. mē. vi. in p̄ncipio
Gaudiū q̄s genuerit in vniūſo mūdo. ſer. xl. memb. vi. circa mediū
Gaudij filios ꝑturit ꝟgītas. ſer. lxij. membro. vij. ante finē
Gaudiū emit̄ dolore. ſer. xli. memb. i.
Georgi⁹ fuit munit⁹ quattuor armoꝝ generibus. ſer. xxvi. memb. i. in p̄ncipio
Georgij quadruplex martyriū ibid̄ mē. v.
Georgi⁹ ꝑfect⁹ in gl'ificatiōe. ibidē mēb. vi.
Georgij gr̄a q̄ta fuerit. ſer. xxvi. ī p̄ncipio
Geometria exprimit ſanctam trinitatē. ſer. xxxv. memb. vij. in medio
Gedeon vidit incarnatiōeȝ xp̄i. ſer. v. m̄. iij.
Gedeonis liberatio. ſer. xxviij. mē. i. in me.
Gn̄a ſacrificiorū veteris teſtī ſunt q̄ttuor. ſer. xxxvi. memb. vi.
Gn̄a fratrū p̄dicatoꝝ ſunt duodecim: quorū q̄lib; hȝ ſuū p̄miceriū. ſer. xliiij. mē. ix.
Gn̄a ꝓphaꝝ ſunt q̄ttuor. ſer. xi. memb. vij.
Genera habentiū vanā conſcientiaȝ ſunt quattuor. ſer. xvi. memb. i.
Gn̄atio electoꝝ cōmendat̄ quo ad q̄ttuor ſer. xlv. memb. i. in p̄ncipio
Generationes ab abraham vſq; ad dauid tot fuerunt quot a dauid vſq; ad tranſmigratiōnē babylonis. ⁊ ab ea vſq; ad xp̄m totidē. ſer. xliiij. memb. iij.
Gn̄ati nō ſolū n̄aliter ſ; etiaȝ ex gr̄a fuerūt q̄ttuor. ſer. xlv. memb. i.
Gen⁹ ꝓpharū multiplex. ſer. liiij. memb. iij.
Gentiles antiq̄ ſuos filios in iuuētute bonis morib⁹ informabant. ſer. lxij. memb. i.
Gētiles habuerūt q̄ttuor ꝯ q̄ paul⁹ aſſumpſit alia q̄ttuor. ſer. xiij. memb. v.
Gētiles q̄druplices viderūt iuuenē ſedentē in dexteris. ſer. xxiiij. memb. vij.

Gubernatiõis rõ tria exigit.ſer. liij mẽb.i.
Gubernatõis oĩm hʒ de⁹ rõnem ꝑpᵗ duo. ſer xxxviij.memb.i.
Gloria collata xpo eſt maior q̄ glĩa ade: vt pʒ ex duodecim ꝑuilegijs vtriuſqȝ.ſer. xxxi.memb.ij.ꝑ totũ
Grã ꝑpheralis q̄drnplex. ſer.lxij. mẽb.iij.
Grã in ꝯuerſiõe ſctĩ pauli fuit maior q̄ȝ in ꝯuerſiõe latronis in cruce vt ꝓbaᵗ ex duodecim.ſer xiiij.memb.iij.
Grã ꝯfirmatiõis facit tria.ſer.xv.poſt ꝓnci.
Grã põt ſumi q̄druplr̄. ſer.xxvi. poſt ꝓnci.
Grã ẽ a trib⁹.ibidẽ in fine
Grã eſt nob̄ ꝓncipiuȝ meriti ꝓncipalius ꝑ charitatẽ.ſer.lvi.añ mẽbra
Grẽ quqȝ effect⁹.ſer.xxvi.añ mẽbra
Gradus religiõis ſunt.iiij.ſer.xi. memb.i.
Grad⁹ eoꝝ q̄ ceciderũt põt aſſignari multiplex.ſer.xix.añ mẽbra
Grad⁹aſcẽdendi in deũ ſunt octo.ſermone xxvij memb.ij.in ꝓncipio
Grad⁹ ĩ charitate dei q̄t ſunt.ſer.xxxvi.ĩ fi.
Grad⁹ errãtiũ ſunt.x.q̄s ſctũs thomas de aquino ꝯſutat.ſer.xx.memb.iij.
Grad⁹eoꝝ q̄ ad ꝑphetiã ꝑtinẽt eſt triplex ſer.xxvij.poſt principiũ
Grãmatica exprimit ſctãm trinitateȝ. ſer. xxxv.memb.vij in principio
Gregori⁹ an debuit eẽ ꝑfectior vt eccl̄ie regimini eẽt aptior.ſer.xxi.in principio
Gregori⁹ fuit ſeru⁹fidelis mł̄tis modis vt oñdiᵗ ibidẽ ꝑ mẽbra
Gregori⁹interpretaᵗ vigilãs quo ad quattuor.ſer.xxi memb.ij.

H Abitus duplicẽ magnitudinẽ hr̄e pt.ſer.xxvi.p⁹ꝓn.
Helye abſtinẽtiã exceſſit btũs ambroſi⁹.ſer.xxv,memb.i.
Helye ſuſcitatio.ſer.xxviij.mẽ.i. in medio.
Helyzei ſubuẽtio ibidẽ paulopoſt
Hereditas celeſtis octo modis põt haberi ſicᵗ ⁊ tereſtris.ſ.xlviij.mẽ.ij.poſt ꝓncipiũ
Hereditatẽ quam xpus naturalr̄ poſſidet nos ꝑ ip̄m vt filij adoptiõis ꝑticipamus ibidẽ memb ij.in ꝓncipio
Herodes incarcerauit iohẽm baptiſtã vbi q̄ttuor oñdit.ſer.l.memb.v.
Herodes herodias ⁊ filia herodiadis ⁊ iudei ſex cõmiſerũt ĩpietates in occiſiõe iohannis baptiſte.ſer.l.memb.vi.
Herodes miſit ſctm̄ iohẽm decollari ob iuſticie defenſionẽ.ibidẽ in fine
Hoĩes ꝑ donũ grẽ mereri pñt angelis adequari ꝑ ſingulos gradus.ſer.liij.mẽb.ij.
Hoĩes ĩpugnabanᵗ a demonib⁹ quattuor modis.ſer.lviij memb.vi.
Homo quilibet eſt quaſi quedã ciuitas in quadro poſita in cui⁹ quolibet angulo eſt vna porta:⁊ in q̄libȝ porta ſunt duo angeli vn⁹bon⁹ ⁊ ali⁹ mal⁹.⁊ etiaȝ q̄ttuor acies in q̄libet porta ⁊c̃.ſer.liij.memb.v.
Homo teneᵗ ad ꝯfitendũ veritatẽ fidei q̄druplr̄.ſer.lxij.memb.vi.
Homo pudic⁹ ⁊ angel⁹ differunt felicitate ſꝫ nõ ꝟtute.ſer.xlvij.memb.ij.
Homo ante ſtatum peccati habuit fidẽ explicitã de incarnatione dominica.ſer.v.in ꝓncipio.ꝯcl̄one.ij.
Homo quidã gentilis vidit incarnationeȝ xp̄i.ibidẽ memb.vi.ante finẽ
Homo erat excluſus a celo:incluſus ĩ lymbo:ꝯcluſus in exilio:recluſus in diſpendio vñ liberaᵗ.ſer.ix memb.ij.
Homo certificari põt de grã ⁊ ſctitate ꝑ viginti ꝯiecturas.ſer.xvi.poſt ꝓncipiũ
Homo q̄ȝuis ſctũs ⁊ hñs grãȝ tñ nõ eſt ſecur⁹ex ſeptẽ.ibidẽ añ mẽbra
Hõ dr̄ deific⁹ quadruplr̄.ibideȝ memb iiij.
Hõ ſi ꝓpa volũtate coopaᵗ grẽ ſibi infuſe mereᵗ mercedẽ.ſer.lvi.poſt ꝓncipiũ
Hõ in grã ꝯſtitut⁹ põt mereri vitã eternaȝ de ꝯdigno.ibidẽ ꝯcl̄one.iij.
Humilitas apparere poteſt ĩ quattuor.ſermone.xlvij.membro.vi.in fine. Et ſermone.xviij.ante membra
Humilitas q̄d ſit:⁊ q̄ ſint eius ſigna.ſer.xi. memb.iij.ꝑ totũ.
Hũilitas ẽ fundamẽtũ.reqre edificiũ
Hũilitatꝭ grad⁹ſunt q̄ttuor.ſer.lv.memb.ij.
Humiliatiõe de⁹ edificauit eccl̄iam ſuã ſup petrã.ſ.btm̄ petrũ.ſer.xviij memb.v.

I Acob vidit incarnationẽ xp̄i.ſer.v.m̄.ij.poſt mediũ
Jacob ꝯtẽplatio.ſer.xxviij.m̄.i.
Jacob obtinuit triplicẽ bñdictiõeȝ in deſerto.ſer.xxij.memb.ij.
Jacobus rõnabilr̄ ad ſpũaliũ diſpenſationem fuit aſſumpt⁹. ſer.xliij. in ꝓncipio.
Jacob⁹ex dĩna electiõe ꝑpᵗ q̄ttuor eſt cõmendandus.ibidẽ memb.i.in medio
Jacobi ⁊ iohis mr̄ habuit opinionẽ regni. ibidẽ memb.ij.in ꝓncipio
Jacobi ꝓdicatio ⁊ miracula precipue in iudea.ibidẽ memb.iiij.ꝑ totũ

Jacob⁹ oñdit miracula in q̄ttuoꝛ elemētis ibidē memb.vi. vbi etiā de ſubuētiōe eius
Jacobi paſſio cōmēdat̄ ex.iiij. ibidē mē.v.
Jacobi minoꝛis ſanctitas religionis pꝫ ex quattuoꝛ.ſermo.xxix.membꝛo.i. Eiuſdeꝫ conuerſionis dignitas patet ex quattuoꝛ ibidē membꝛo.ij.poſt principiū.
Jeremie ꝑnūciatio.ſmo.xxviij. membꝛo.i.
Jeronymus obtinuit ſapientie donum in numero doctoꝝ.ſer.liiij.in ꝑnci. vbi quid ad ſapientē ptinet etiā videbis.
Jeronymus in adoleſcentia circa ſciētias ſeculares peccauit q̄druplr̄.ibidē mem.ij.
Jeronym⁹ v̓gīitatē ſuauit. ibidē mēb. vij.
Jeronymū multi oderūt quoꝝ ꝑſecutōem ferebat q̄druplr̄.ibidē membꝛo.v.
Johānes baptiſta fuit annūciat⁹ mirifice ꝓpter quattuoꝛ.ſermo.xxxviij.membꝛo.i.
Johānes baptiſta fuit mirifice ſanctificat⁹ a tota trinitate.ſermo.l.memb.i.
Johānes baptiſta fuit incarcerat⁹.ꝓ tripli‑ci veritate.ſer.l.membꝛo.vi.
Johannes baptiſta in oī gñe creaturarum ſemꝑ dignioꝛib⁹ cōpat̄.ibideꝫ membꝛo.ij. Vnde eius ſanctitas demonſtratur q̄ttuoꝛ angeloꝝ ꝑfectionib⁹.ibidē.
Johānes baptiſta dicitur a chꝛiſto prophe ta ⁊ pluſq̄ꝫ propheta.ibidē.memb.iiij.
Johānes baptiſta ꝓpoſit⁹ eſt omnibus foꝛ ma virtutis.ſermo.xxxviij.memb.vi.
Johannes baptiſta habuit ꝑfectiōes oīm ſanctoꝝ ibidē memb.vij.
Johannes baptiſta edebat locuſtas vt vir ginitatē deo conſeruaret.ſer.l.mēb.viij.
Johannes baptiſta an tempoꝛali ſupplicio moꝛi debuerit.ſer.l.in pꝛincipio.
Johānis baptiſte natiuitatē ⁊ nō alterius ſctī celebꝛamus.ſermo. xxxviij. in pꝛinci.
Johis baptiſte gñatio quattuoꝛ habuit in ſe miracula.ſer.xxxviij.memb.iij.
Johānes euāgeliſta fuit ꝑ charitatē inflā‑matus.ſermo.vij.memb.v.
Johis euāgeliſte dilectio q̄ꝫta fuerit in cō‑paratione dilectiōis qua xp̄us petrū dile xit ſermone.vij.in pꝛincipio.
Johis euāgeliſte gñatio qualis fuit.ibideꝫ mēb.i. Eiuſdē reuelatio. ibideꝫ memb.ix.
Johis euangeliſte tumulationis quattuoꝛ opiones.ibidē memb.vi. Eiuſdē familia‑ritas cū xp̄o.eodē ſermone membꝛo. iiij.
Johānī euāgeliſte fuit collata gr̄a quadru plicis pꝛiuilegij in ſua vocatōne.ſermone vij.membꝛo.ij.per totum.

Joſeph purificatio.ſer.xxviij.m̄.i.poſt ꝑnci.
Joſue expugnatio.ibidem infra.
Joſue ampliatio.ibidem circa medium.
Joſue vidit incarnationē xp̄i.ſer.v.memb. iij.poſt medium.
Jude cōfeſſio.ſer.xxviij.memb.i.poſt ꝑnci.
Jude machabei reductio.ibidē circa fineꝫ.
Judeoꝝ q̄druplex differētia vidit ieſum ⁊ iuuenē ſedentē a dextris.ſer.xxiiij. mēb.x.
Judiciū duplex.ſer.lix. in medio añ mēbꝛa
Juſtificatio penitētis requirit ſex.ſermone xxxiiij.memb.xvi.per totū.
Juſti q̄ttuoꝛ hñt in ſe. ſer.xiiij. membꝛo.ij.
Juſtus ex fide viuit.ſer.xi.memb.ij.
Juuentus fluit ꝑ ꝯcupiſcētias ſicut aq̄.ſer. lxij.memb.i.poſt mediū.
Jgnis celi eſt charitas.ſer.xiij. memb.ij.
Jheſus eſt nomē:aduerbiū:ꝓnomē:verbū ꝯiūctio:interiectio:⁊ participiū. ſermone ix.membꝛo.iij.in pꝛincipio.
Jheſus hoc nomen fuit etiā alijs impoſitū: ſed ſub alia rōne.ibidē poſt pꝛincipium.
Jheſus q̄re vocat⁹ ſit xp̄s.ibidē mēbꝛo.iij.
Jheſus poꝛtauit coꝛonā ſanctificationis:⁊ quō ſit fact⁹ ſctūs.ſer.xxxi.memb.i.
Jheſus appuit poſt reſurrectionē mulieri‑bus quadꝛuplicib⁹.ſer.xxiiij.memb.viij.
Jheſus appuit diſcipulis ſuis quadruplr̄ eodē ſermo.xxiiij.memb.ix.
Jheſus certificauit diſcipulos ſuos.ibideꝫ
Jmploꝛatio inferioꝛis ſctī q̄nq̄ꝫ eſt effica‑cioꝛ.ſermo.xvi.memb.v.in pꝛinci.
Jncarnatio xp̄i ꝑuiſa eſt a multis.ſermo‑ne.v. verbigratia a patriarchis. membꝛo ij. A prophetis.membꝛo.iij. Ab apoſto‑lis.memb.v. A paganis.memb.vi.ꝑ to.
Jncarnatio dei fuit congrua propter duo. ſermo.xxiij.poſt pꝛincipiū.
Jncarnatio dei facta fuit iuſtoꝛum conſilio patriarcharū ⁊ prophetarū. ibidē mem.i. vbi plura valde pulchꝛa hn̄tur de Dauid ⁊ conſilio inter miſericoꝛdiam veritatem ⁊ iuſticiam coꝛam trinitate.
Jncarnatio dei facta eſt angeloꝝ miniſte‑rio.ibidem memb.ij. Virginis obſequio. memb.iij.⁊ etiā deuotoꝝ.memb.iiij.
Jncarnationē xp̄i viderunt iudei.ſermone v.memb.iiij.per totum.
Jn cena celeſti ſunt quattuoꝛ.in q̄ etiā.iiij. apponent̄ fercula.ſer.xxxvi.memb.v.
Jn cena dn̄i xp̄s ꝓpoſuit fidelibus exēpla grandis ſanctitatis multipliciter.ibidem memb.vi.poſt pꝛincipium.

In ꝯuerſione ſalutari ſunt q̄tuoꝛ ſigna.ſer mone.xxxvij.membꝛo ꝓmo in fine.
Indigne cōicans multa mala incurrit. ſermone.xxxvi.membꝛo.vi.
Indulgētie q̄ꝫtū:quō:⁊ q̇bꝰvaleāt:⁊ plura alia de ipis.ſer.xxxix.membꝛo.iij.
Inepta ſunt ad ſuſceptionē ſacri euchariſtie.xiiij.gn̄a hoim.ſer.xxxvi.mem.iiij.
Infidelitas ḡuiſſimū ē pctm̄.ſ.xxvij. mē.i.
Infidelitas gentilium eſt maxima:ſed maioꝛ eſt iudeoꝛum.ibidem.
Iniuria tribꝰ mōis infert.ſer.lxiij.mē.viij.
In mūdo quadruplex defectus fuit per xpi aſcenſionez amorꝰ.ſmo.xxxvi. memb.vi.
Innocentia ſuari poteſt quo ad quattuoꝛ, ſer.lxij.membꝛo.ij.ante medium.
Innocētia q̄druplex.ſmo.viij. membꝛo.i.
Innocētes i nūero martyꝝ iure cōputant ꝑ.iiij. rōnes. ibidem in ꝓncipio ꝑ totum.
Innocentes aſſociati ſunt agno,ibi.mē.iij. ⁊ ſunt ꝓmitie dei in.iiij.ibidē membꝛo.iiij.
Innocentū canticū.iiij.ꝯtinet.ibi.memb.ij.
Innocentū matres fuerunt martyres ꝓpt quattuoꝛ.ibidem membꝛo.vi.
In purgatoꝛio quidā diutiꝰ toꝛquentur q̄ꝫ alij.ſmo.lxi.membꝛo.iiij.ante finem.
In purgatoꝛio ſunt duo.ſ. acerbitas ⁊ diuturnitas,ibidem ante membꝛa.
Interne charitatis ꝓcio meruit ſctā Agatha eſſe in celo.ſmo.xvij.in ꝓncipio
Inuenire xp̄m q̇d eſt.ſermo.i. membꝛo.iij.
In veteri teſtamento fiebat oblatio de ſex gn̄ibus aialiū.ſmo.xv.membꝛo.ij.

K Atherina exhibuit ſe ſpōſaꝫ xp̄o.ſmo. lxiiij.mē i. Et a deo vocata ſenſit ſuā conſcientiam quadruplici moꝛderi compunctione.ibiō ante mēbꝛa.
Katherinā multa retrahebāt a virginitate:que tamē virtute mentis ſuperauit.ibidē memb.ij a medio vſq̄ in finē.
Katherina excellit omnes virgines in ſapientia.ibi memb.iij.poſt pꝛincipiū.
Katherina exhibuit ſe ſponſam xp̄o ꝑ ſtabilitatē.ibi membꝛo.iiij. Unde pꝛobatur q̄ fuerit firma ⁊ ſtabilis veſtigia chꝛiſti ſequens.ibi poſt pꝛincipium.de fecunditate vide ibi.membꝛo.v.per totum.Et de locupletabilitate ibidem membꝛo.vi.in ꝓnci.
Katherinam ſolam ſponſam chꝛiſti familiarioꝛē fuiſſe pꝛobant tres doctoꝛes veteris teſtamenti.ibidem in pꝛincipio.
Katherine miſſio ad maxentiū imperatoꝛē vide ante membꝛa.
Karacter q̇ iꝓꝛimit aie ſacerdotis decoꝛat animam eius pluſq̄ꝫ lux ſolis ſolem.ſmone.xviij.memb.vij.in pꝛincipio. Plura de eadē materia vide ibidē eodē mē. ꝑ totū.

L Aboꝛ cū duce ꝓtitus videt militibꝰ eē minoꝛ.ſ.iiij.m̄.vi
Lachꝛymaꝝ.iiij.gn̄a.ſ.xlix.m̄.iiij
Lapides materiales ⁊ ſpirituales quales ſint.ſmo.xxix.membꝛo.iij.
Laus pſeuerātie in q̇ ꝯſiſtat.ſ.xiij.mē.iiij.
Laudare deū oēs ſcti inuitant per pſ. dicētem. Laudate dn̄m ⁊c̄. ſer.lix.memb.vij.
Laurus arboꝛ vn̄ dr̄ Laurētius:quattuoꝛ habet pꝛerogatiuas.ſermo.xlv.memb.ij.
Laurentiꝰ habuit diſpenſationē quadruplicē.ſer.xlv.mē.iiij. Qui quattuoꝛ conſtant ſuperauit ibidem membꝛo.vi. Plura valde pulchꝛa de eo inuenies in toto ſer.xlv.
Leonardus habuit grām q̄tuoꝛ pꝛiarcharū quoꝝ quartꝰ habuit libertatē captiuoꝝ ſermone.lxij.membꝛo.ij.
Leonardi ꝯuerſatio fuit ſimilis ꝯuerſationi ꝓphetaꝝ.ibi.mē.iij. Pl'a de eodē.ſ.liij.
Leuiathan conabat extinguere verā penitentiā penitētiū.ſ.lx.mē.vij.in medio.
Lex noua ꝓncipalr̄ eſt ipſa gr̄a ſpūſſcti q̄ datur xp̄ifidelibus.ſer.lvi.memb.i.De eadem re vide ſmo.lviij.membꝛo.ij.
Legis diuinalis ſunt ſeptez mirabilia que brā v̓go pfecte in ſe hūit.ſ.xlvi. memb.i.
Legis naturalis duo pꝛecepta v̓go maria pfectiſſime ſeruauit.ſermo.xlvi.memb.ij.
Legi circūciſionis xp̄s ſe ſubiecit ꝓpter q̄tuoꝛ.ſmo.ix.membꝛo.i.
Legē nouā dari vltra antiquā fuit neceſſe ꝓpter.xij.rōnes.ſmo.xlviij.poſt ꝓncipiū
Liber vite capit ſex modis.ſ.xxv.poſt ꝓn. De quo q̇s ſex modis deleri pōt.ibidē i fi.
Liber vite ſigt̄ ꝓdeſtinationē.ibidē in ꝓn.
Liberalitas pfecta q̇ ſit ⁊ q̇bꝰ cōmēdetur. ſermo.iij.memb.iij.in pꝛincipio.
Licitū vno tp̄e pōt eſſe illicitū alio tempoꝛe ſermone.iij.poſt pꝛincipiū.
Liliū recte defert ſctūs dn̄icus ꝓpter quattuoꝛ cauſas.ſermo.xliiij.memb.viij.
Lingua poſt extremum iudiciū remanebit ad officiū laudandi deū:ſ ſola hebꝛea ſm Remigiū.ſer.lix.memb.vij.
Longanimitas q̇ dicat.ſer.xiij. memb.iij.
Longanimitas mala eſt quadruplex ibidē

Longanimitas btı̄ vincētij in .iiij. ibidem.
Lucas charitate floruit.ſer. lvi. añ mēbra.
Lucas dign⁹ fuit mercede angeloꝝ:q̇ etiā
dicit angelus ꝑpter q̄ttuoꝛ.ſ.lvi. mem.ij.
Lucas aſſimilat boui: q̇ cōmendat ex q̄t⸗
tuoꝛ.ibidē memb.iij.poſt p̄ncipium.
Lucas eſt dign⁹ mercede aplo͂ꝝ int quos
q̄ttuoꝛ modis dicit choruſcare. ibidē mē.
iiij.pl'a de mercede ei⁹ in mēbris ſeq̄ntib⁹.
Luce euāgeliū eſt autēticū.ibidē memb.i.
Lucia magis meruit v̄gītatē ſeruando q̄z
meruiſſet cū ſponſo ſuo mr̄imonialiter co
morando.ſermone.iij.in principio.
Lucia curā habuit de mr̄e.ibidē m̄.iiij. mul
ta vide pulchra de ea ꝑ totū ſmo.iij.
Lucifer deo voluit eē ſilis.ſmone.lx.mē.i.
Lumē inextinguibile q̇s ſit.ſ.xxv. in p̄nci.
Luminaria ⁊ mitta viderūt iuuenē ſeden
tem a dextris. ſmo. xxiiij.mēbris.xi.⁊.xij.
Luna ſigt errātes in eccl'ia.ſer.xx.mem.iij.
Lux mūdi eſt ſol.ſermo.lvi.membro.i.
Lux eccl'ie q̇s dici meruit. ſmo. iiij. mē.iij.
Lux eſt facta ꝑpter q̄ttuoꝛ.ſer.iij.memb.i.
Lux eſt creaturaruꝫ maxima ⁊ celo empy⸗
reo coextenſa.ibidē membro,ij,in fine.

Magi dicūtur veniſſe ab oriēte ī natiuitate xp̄i ſ.x.m̄.iij
Magiſtralis ſedes exigit quat⸗
tuoꝛ.ſmo.xviij.memb.ij.
Magnitudo peccatoꝝ cauſat ex quattuoꝛ
ſermone.xlij.membro.i.circa principium.
Maioꝛ in regno celoꝝ q̇s ſit. ſer.xxxij.m̄.i.
Maioꝛ in regno patriarcharū eſt ſanctus
michael,ibidē mē ij. In regno propheta⸗
rū,memb.iij. In regno chriſtianoꝝ mēb.
iiij.In regno paganorum membro.v. In
regno electoꝝ membro.vi.⁊ maioꝛ in re⸗
gno ſanctoꝝ.ibidē memb.vij.ꝑ totū
Maieſtatē dei viderūt q̄ttuoꝛ gn̄a hominū
in veteri teſtō ⁊ tot in nouo.ſer.vi.mē.iij.
Mamona conabat extinguere ī actiuis be
nignitatē.ſermo.lx.mē.ix.poſt principium
Maria componitur ex quinq̧ litteris pro
pter q̇nq̧ beneficia que ip̄a contulit mū⸗
do.ſermone.li.memb.v.poſt princi.Item
ꝓpterea q2 eſt figurata per quinq̧ dn̄as
veteris teſtamēti.ibidē in medio.⁊ q2 hꝫ
v̄tutes q̇nq̧ lapidū p̄cioſoꝝ.ibidē in fine
Maria habuit in ſe excellentiſſimas ꝓprie
tates toti⁹ trinitatis.ſer.xl.memb.i.
Maria de qua ꝓphete ꝓphetauerunt etiā
prophetauit.ſer.xl.memb.v.ꝑ totū.
Marie bn̄dictiones hn̄tur ibidē mem. vi.
Et etiam eius virtutum prefigurationes
Maria quaſi cedrus exaltata eſt in libano
quaſi cypreſſus in monte ſyon:q uaſi pal
ma in cades. ⁊ quaſi plātatio roſe in hie⸗
rico. ſmone.xl.membro.vi.per totum.
Maria fuit ſanctificata in vtero matris. ⁊
quot modis ſit ſctificata. ſmo. li. in p̄nci.
Maria fuit oſtenſa in multis. ibidē.m̄.i.
Maria habuit in ſe ocīm gr̄az vite ſpiritua
lis,ibidem membro,ij.ꝑ totū.
Marie nomē īpoſitū ē ab angelo.ibi m̄.v.
Maria fuit conuerſata cū mult. ſ.li.m̄.vi.
Plura de natiuitate ei⁹ habent ibidē
Maria excellentiſſime habuit gratias ⁊ ex
cellētias patriarcharū.ſer.xl.m̄.iiij.ꝑ to.
Maria quō ſit ſctificata.ſer.xv. in p̄ncipio
Maria fuit purgata a quattuoꝛ. ibid. m̄.i.
Marie puritas excellit puritatē oīs creatu
re.ibidē conſequent ante mēbra.
Maria q̄l'r fuerit aſſumpta.ſer.xlvi.in p̄n.
Maria eſt imperatrix ⁊ regina celi ꝑpt q̄t
tuoꝛ.ſer.xlvi.ante membra per totū.
Maria an fuit aſſumpta in coꝛpe ⁊ in ani⸗
ma ibidē mēbro.i.poſt principiū.
Maria ꝓfuit omnibus quadrupl'r. ibidem
memb.ij. Plura pulchra vide ꝯn̄ter.
Maria meruit ſpiritū ꝓphetie ꝑpt q̄ttuoꝛ
etiā an̄ filij dei cōceptionē.ibidē.mēb. iij.
Maria habuit duodecim puellas v̄tuoſas
eā inſtruētes.ſer.xxiij.memb.iij.
Maria intrauit ꝑ tertiā portā in ciuitatem
dei.ſer.lx.poſt p̄ncipium.
Maria tres habuit filios.ſ. naturalē.lega⸗
lem.⁊ ſpūalē.ſmo.xxxviij.memb.ij.
Marie viſitatio fuit rōnalis.ſer. xl. in p̄n.
Fuit ꝑfecta ꝑpt q̄ttuoꝛ.ibidē ꝯn̄ter.
Marie dignitas oñdit quo ad tria.ſermo
ne.xlvi.in medio ante membra.
Maria magdalena poſt amiſſam v̄ginita
tem quō recupauit priſtinā dignitatem.
ſmo. xlij. ꝑ q̄ttuoꝛ pulchras ꝯcluſiones.
Marie magdalene ſatiſſactio. ibidē.m̄.iij.
Maria magdalena q̇nq̧ funiculis tracta
fuit a xp̄o.ibidē memb.iiij.
Maria magdalena habuit ꝯtra ſe ſeptem
murmuratores.ibidē memb.v. in princi.
Marie magdalene gloria fuit maioꝛ q̄z ꝑs
marthe in ſeptē.ibidē memb.vi.
Marcus ſupreme veritatis cepit cognitio
nem per miraculoſam ſui illuſtrationem.
ſermone.xxvij.in principio.
Marc⁹ fuit vtil'r bt̄o paulo ibidē memb.ij.

Marci paſſio fuit valde acerba ꝓpter q̄tuor. ibidē memb. iiij. p totū.
Marci ſuffragia m̄lti īpetrauerūt. ibi. m̄. vi.
Margaretha p v̄gīalis pudicicie incorruptionē meruit eterne vite benedictionem ſermone. xli. in p̄ncipio.
Margarethe paſſio aſſimilaī paſſioni xp̄i ibidē mēbro. vi. plura de eadē ibidē.
Margarita p̄cioſa inuenta eſt ab angelis. ſermone. xli. membro. ij. A patriarchis. membro. iij. A prophetis. mēbro. iiij. Ab apoſtolis. memb. v. A martyribus. membro. vi. A ꝯfeſſoribus. membro. vij. ⁊c.
Martinus conuertit latronē eum percutientem. ſer. lxiiij. mēbro. v. ante mediuꝫ. Ubi circa finē aliud exemplū de eiꝰ patiētia.
Martinꝰ v̄go mēte ⁊ corpe. ibidē mēb. vi.
Martini exequijs interfuit beatꝰ ambroſiꝰ Et plura alia de eodem valde pulchra vide ſermone. lxiiij. mēb. x. poſt p̄ncipium
Martyres amauerūt fidē xp̄i quadruplr̄. ſermo. lxij. memb. vi. p totū.
Martyres acq̄ſiuerūt celeſtē gl̄iam p violentiā ⁊ direptionē. ſer. lix. memb. v.
Martyres habuerunt vnā ſociā. ſ. patiam in veſtimentis magnanimitatis aſcēdentes ad domū dn̄i. ſer. lx. memb. iiij.
Martyꝝ cantus: coronatio: ⁊ aſſecuratio de ipoꝝum gl̄ia. ibidē in fine.
Martyrū benedictio conſiſtit in patientie inuincibilitate. ſer. lxiiij. memb. v.
Martyrū gn̄a in veteri teſtamēto ſunt q̄tuor ſicut in nouo. ſer. vi. memb. v.
Martyriū maxime on̄dit pfectionē charitatis. ſer. xiij. memb. ij.
Martyriū p fide xp̄i ſuſceptū incōpabiliſ p̄ferendū eſt v̄ginitati. ſer. xxviij. poſt p̄n.
Martyrij duo ſunt gn̄a. ſer. lxiij. memb. v.
Martyrij etiaꝫ gn̄a ſunt quattuor. ſer. vij. mē. vi. ⁊ ſer. viij mē. v. p totū.
Matheꝰ in ſua vocatiōe obediuit faciliter nō ex animi leuitate: ſꝫ ex dei bonitate. ſermone. lij. memb. i. poſt principiū.
Matheꝰ ſuſcitauit filiū regis: in qua ſuſcitatione fecē q̄ttuor. ſer. lij. memb. v.
Mathei conuiuiū qd̄ fecerat ſaluatori fuit magnū quadruplr̄. ibidē memb. ij.
Mathei euāgeliū eſt cōmēdabile ꝓpter q̄ttuor ibidē memb. iij. per totuꝫ. Quid ipſe iuſſus a ieſu xp̄o predicauit. ibidem membro. iiij. per totum.
Matheꝰ interp̄taſ aſſumptus cuiꝰ quadruplex dignitas ē in eruditiōe. ibidē mē. vi.
Mathei ſubuētio ē q̄druplex. ibidē mē. vij.
Mathias fuit multū dilectꝰ a xp̄o. ſermone xix. membro. ij.
Mathie ſctitas p3 ex q̄ttuor. ibidē mēb. i.
Mathie electio ad apoſtolatū fuit matura ꝓpter quattuor. ibidē memb. ij.
Mathie martyrij acerbitas p3 duplr̄. ibidē memb. iiij. per totū.
Mathie miracula. ibidē memb. v.
Mechanici docētur a ſpirituſancto. ſermone. xxxiiij. memb. xiij. per totū.
Medicina exprimit ſctām trinitatē. ſmone. xxxv. memb. vij. circa mediū.
Melchiſedech geſſit figuram ſacrificij xp̄i. ſermone. xxxvi memb. iij.
Meriti p̄ncipalitas conſiſtit penes charitatē. ſer. lvi. an̄ mēbra. ꝯcl'one quarta.
Michael inſtruit eccl'iaꝫ dei. ſer. xxxij. i p̄n.
Michael eſt maior in regno archangeloꝝ: patriarcharū: ꝓphetarū ⁊c. ſermo. xxxij. in diuerſis membris.
Michaelis ſigna fidelibus oſtenſa quibus verū deū eſſe cognoſcere poterant ſunt plura. ſer. xxxij. memb. v. poſt p̄ncipiū.
Michaelis dignitas ibidē in princi. De eodem plura require in v̄bo. Maior.
Militū bn̄dictio ꝯſiſtit in iuſticie equitate ſermone. lxiij. memb. xiij. p totū.
Miniſtri iuſticie in purgatorio qui ſint. ſermone. lxi memb. ij. in fine.
Miniſterio angeloꝝ facta eſt incarnatio xp̄i. ſer. xxiij. memb. ij. Et virgīs obſequio ibidem memb. iij. in p̄n.
Miraculoꝝ opatio eſt grē gratū facientis manifeſtatio. ſermo. xix. memb. v.
Miſericordia eſt p̄ncipalior iuſticia propſ quattuor. ſer. xlix poſt p̄ncipiū.
Miſericordie indulgentis cognoſciſ magnitas ex magnitudine peccati. ſermo. xiiij membro. vi. in principio.
Miſerie que contingunt peccatori in quolibet peccato ſunt tres. ſer. xiij. an̄ mēbra.
Miſſa triplici lingua cantaſ. ſer. xxi. mē. ij.
Myſteriū incarnatiōis dn̄ice factū eſt iuſtoꝝ ꝯſilio. ſer. xxiij. memb. i. p totū.
Myſteriū xp̄i explicite credi non pōt ſine fide trinitatis. ſer. xxxv. ante mēbra.
Myſteriū xp̄i fuit poſt peccatum explicite creditum quo ad tria. ſermone. v. concluſione. iij. ante membra.
Moderatione virtutū euacuatum eſt ſcandalum ſancte crucis. ſermone. xxx. mēbro viij. per totum.

Moyſes floruit v̄tute pietatꝭ quē excessit ſctūs ambroſiꝰ.ſer.xxv.memb.i.
Moyſi contulit deus multa priuilegia in fundatiōe ſynagoge que contulit btō petro in fundatiōe ecclie. Cui plura que nō fuerūt collata moyſi deꝰ cōtulit. ſer.xxxix. poſt principiū vſq̧ ad finē
Moyſi dilectio.ſer.xxviij.mēb.i.poſt p̄nci.
Monachi tria faciunt in terra q̄ angeli faciūt in celo.ſer.lxiij.memb.ix.
Morit̄ aliq̄s ꝑpt̄ fidē multipl̄r.ſer.lxij.mēbro.v.poſt principiū
Mulier q̄re dr̄ fecunda.ſer.lxiiij.mēbro.v. in principio
Mulieres contrarie ſunt due:quarū vna in capite eius habet coronam duodecim ſtellarum propter duodecim conditōnes mulieris honeſte.ſermone.xlij.membro.i. circa mediū
Multitudo pctōꝝ cauſatur ex laſciuia. ſer. xlij.memb.i.
Murmuratio phariſei in corde ſuo fuit nouem modis q̄bus xp̄s r̄ndebat ibidē mēbro.v.poſt principiū
Muſica exprīmit ſctām trinitatē.ſer.xxxv. memb.vij.circa mediū
Nathan repheſio.ſer. xxviij. membro.i. folio roſe. xij.
Natiuitas xp̄i certificata ē hoī teſtimonio miraculoꝝ in quadruplici genere.ſer.v.memb.vij.in fine
Natiuitas xp̄i non debuit omnibus cōmuniter manifeſtari:⁊ hoc ꝑpter tres rōnes ſer.x.poſt principiū
Natiuitas xp̄i tribꝰ gn̄ibꝰ hoīm fuit manifeſtata.ibidē ꝯñter
Natiuitas xp̄i fuit paſtoribus manifeſtata per apparitiones viſibiles quattuor de cauſis.ibidē memb.i.in p̄ncipio
Natiuitas xp̄i fuit manifeſtata tribus magis per ſtellā.ibidē
Natiuitas veri meſſie reprobatur magis ꝑ dyabolū decē rōnibus.ad quas ip̄i magi r̄ndent.ibidē memb.ij.
Natiuitas xp̄i terruit ⁊ turbauit valde herodē ꝑpter tria ibidē memb.iij.
Natiuitas btē virgīs fuit multis figuris ꝑ oſtenſa.ſer.li.memb.iij.ꝑ totū
Natiuitas glīoſe virgīs fuit a ꝓphetis promiſſa.ibidē memb.iiij.ꝑ totū
Natura dīna ꝓbat̄ eſſe ꝯiūcta hūane in natiuitate xp̄i.ſer.v.memb.i.
Nardus eſt herba hūilis ⁊ calida. ſer. lxij. in principio
Neceſſaria ad iuſtificationē penitentis ſunt ſex.ſer.xxxiiij.memb.xv.
Neemie deuotio. ſer.xxviij.mēb.i.circa finē.
Negociator querens bonas margaritas ſeptem hʒ in ſe mirāda.ſer.xli.memb.i.
Nemo pōt vitā eternā ſine gr̄a dei ꝓmereri.ſermone.lvi.poſt p̄ncipiū. concluſione ſecunda.Et ibidem vide conſequenter de octo erroribus qui ex hac concluſione infringuntur
Nemo dʒ deſperare ꝑpt̄ magnitudinē mīe dei.ſer.xxxvij.memb.i.
Nil īpedit quēq̧ placere deo. ſer. xix. in p̄n.
Nicolaꝰ gratioſe fuit gn̄atus ꝑpt̄ quattuor ſer.ij.⁊ memb.ij.ꝑ totū
Nicolaꝰ fuit gratioſe educatꝰ quo ad quattuor.ibidē memb.iiij.ꝑ totū.Et gratioſe electꝰ.ibidē memb.vij.
Nicolaꝰ habuit ſctitatē vite in quattuor.ibidem memb.vi.poſt p̄ncipiū
Nicolai dignitatē in ſacerdotio:⁊ in amicicia dei ſublimitatē.ſer.ij.in p̄ncipio
Nicolai emigratio fuit gratioſa ꝑpt̄ quattuor.ibidē memb.ix.ꝑ totū
Nicolai tumulatio fuit gratioſa ꝑpt̄ quattuor.ibidē memb.x.ꝑ totū
Nicolai tūba erat marmorea.ibidē
Nicolai miraculorū oꝑatio fuit multiplex. ſer.dicto videlʒ ſcdo.memb.xi. ꝑ totū
Noe ꝯſeruatio ſer.xxviij.mē.i.folio roſe.iij.
Noe vidit incarnationē xp̄i in archa federis.ſer.v.memb.ij.
Nobilitas quotuplex.ſer.lxiiij. memb.ij.
Nobilitas ꝯuenit aīe hūane ꝑ creationem ibidē in principio
Nobilitas amatoꝝ facil̄r inclinat animū puellarū.ibidē poſt mediū
Nobitas cauſat̄ ex quattuor:⁊ ideo ponit̄ q̄druplex.ſer.ij.memb.iij.
Nobilitas ē triplex:⁊ vnde veneti maxime dicunt̄ nobiles.ſer.xxvij.memb.v.
Nobilis verꝰ dʒ in ſe hr̄e ſex virtutes.ibidē poſt p̄ncipiū ad longū
Nobiliū genꝰ eſt triplex iuxta triplicē nobilitatē.ibidē
Nomē ieſus fuit īpoſitū xp̄o a multis.ſer. ix.membro.iij.
Nomē ieſus q̄bus lr̄is ſcribit̄. ⁊ q̄d q̄libet ſignificat.ibidē circa mediū
Nomen ieſus fuit xp̄o impoſitū ꝑpter multiplicē noīs effectū.ibidē poſt mediū

Tabula Alphabetica

Nomē thronoꝝ dr̄ ꝑ cōueniētiā ad materiales ſedes.in quibus quattuoꝛ conſiderantur.ſer.liij.memb.i.an̄ mediū

Nomē dn̄ationū tria ſigt.ibidē

Nomen ꝟgitatꝗ ſumiť q̄druplr̄.ſer.xij.poſt mediū an̄ mēbra

Nomiati in veteri teſtō anteꝙ natiſunt ſeptem:⁊ vnus in nouo.Et quare id fit.ſermone.xxxviij.poſt principiū

Noui belli eſt q̄druplex genꝰ.ſer.lvij mē.v.

Numerꝰ duodenariꝰ deſignat ꝑfectionē ꝓpter q̄ttuoꝛ.ſer.i.memb.iij.

Nūerꝰ ꝑdeſtinatoꝝ ē certꝰ.ſer.xix. in ṗnci.

Nuptie facte in chana galilee erant figura ſacramēti coꝛporis chriſti.ſermone.xxxvi.memb.vi.in ṗncipio

O Bediēs velociť q̇s dici pōt multiplr̄.ſer.liij.mēb.i.

Obediētia fuit nona int.xij.puellas btē ꝟgīs.ſer.xxiij.memb.iij.

Obedīa coꝛꝑis gl̄ioſi ad vitā beatā q̄ꝫta ſit.ſer.xxxiij poſt ṗncipiū

Oblatio melchiſedech fuit potiſſima figura ſacramēti coꝛꝑis xp̄i quo ad q̄ttuoꝛ.ſermone.xxxvi.memb.iij.in ṗncipio

Oblatio ſacrificioꝝ in ſignū debite ſubiectionis dei fuit in q̄libet etate: ⁊ apud quaſlibet hoīm natiōes.ſer.vlti.memb.i.

Offenſiōis grauitas ṗncipalr̄ ꝯſiſtit ī tribus.ſer.xlij.memb.i.in ṗncipio

Officiū angeli aſſumiť quadruplr̄.ſer.lxij.memb.i.ꝑ totū

Officiū eccl̄iaſticū q̇s inſtituit.ſer.liiij.mēbro.iij.ante finē

Officioꝝ ſiue ſtatuū ī eccl̄ia diuerſitas ad tria ꝑtinet.ſer.xx.poſt ṗncipiū

Oīpotentia dei demonſtrať quattuoꝛ modis.ſer.xlv.poſt ṗncipiū

Oꝑatio dr̄ efficax ſm̄ ꝟtutez q̄druplr̄.ſer.xxxix.memb.v.ꝑ totū

Oꝑatiōe ꝟtuoſa mereť q̇s gl̄ificationem vite eterne.ſer.lvi.in ṗncipio

Opīo de illis q̇ reſurrexerūt cū xp̄o eſt duplex.ſer.xxiiij.memb.vi.

Opīones de ſctō iohe baptiſta apud iudeos fuerūt tres.ſer.l.memb.vij.in ṗncipio

Optimū in omni genere q̇d ſit.ſer.xxxviij.memb.i.in ṗncipio

Opus viuētis pōt ꝓdeſſe defuncto.ſer.lxi.memb.v.poſt ṗncipiū

Opus vite triplex.ſer.xxiiij.memb.ix.

Opus euangeliſte quid ſit.ſermone.lvi.membro tertio

Ordo patriarcharū floꝛuit quadruplici virtute.ſer.liiij.memb.ij.poſt ṗncipiū

Ordo minoꝝ tres habuit ſummos pontifices.plures cardīales:epiſcopos ⁊ doctores.ſer.lv.memb.vij.in fine

Ordo patriarcharū ſucceſſit in locū lucifeři.ſer.lx.memb.i.poſt ṗncipiū. Ordo prophetarum ſucceſſit in locuz ſathan.ibidē memb.ij. Ordo apoſtoloꝛum in locū belial.ibidez memb.iij. Ordo martyrum in locum beemoth.ibidem memb.iiij. Ordo ꝯfeſſoꝝ ſctōꝝ ſacerdotū ⁊ ꝑdicatoꝝ in locū beelzebub.ibidem memb.v. Ordo ſanctarum virginuz in locum beelphegoꝛ.ibidem membro ſexto. Ordo penitentium in locū leuiathan.ibidē memb.vij. Ordo cōtemplatiuoꝝ in locū beelzephon.ibidē memb.viij.Et oꝛdo actiuoꝝ ſucceſſit ī locū māmone.ibidē memb.ix.

Ordo ꝑdicatoꝝ q̄lis ſit.ſer.xliiij.ꝑ totum.

Ordīes angeloꝝ ſunt nouē in q̇bꝰ inueniūtur tria terna.ſer.lx.ante mēbra

Ordīes in eccl̄ia militāti ſunt nouē q̄mēadmodū nouē oꝛdīes angeloꝝ.ſer.lxiij.mēbro.i.in fine

Origo aſcēſiōis in celū q̄ ſit.ſer.xxxiij.paulo ante membra

P Atiētia pauperū nō ꝑibit in finē.ſer.xiij. membro.vi.

Patiētiā hr̄e debemꝰ inter inimicos.ſer.xlvij.memb.v.

Paſtoꝛ pōt coꝛꝑalr̄ q̇nq̇ꝫ modis gregem ſuū derelinq̄re.ſer.xvi.memb.vi.

Paſtoꝛ.xv.dꝫ ſeruare circa oues ſubditas ſer.xviij.memb.iij.ꝑ totū

Paſtores quō debeant ſe hr̄e ad ſubditos ſuos.ſer.xlvij.memb.vi.in ṗncipio

Patriarche acq̇ſiuerūt celeſtē gl̄iam ꝑ edificatiōnē.ſer.lix.memb.v.

Patriarche habuerunt ſociaz innocētiā in veſtimētis aureis aſcēdētes ad domū domini.ſer.lx.memb.i.in medio

Patriarcharū cantꝰ coꝛonatio ⁊ aſſecuratio de ip̄oꝝ gl̄ia.ibidē in fine

Patriarcharū bn̄dictio in quo ꝯſiſtat.ſer.lxiij.memb.ij.ꝑ totū

Paulus habuit in ſe q̄ttuoꝛ angeloꝝ ꝓprietates.ſer.xiiij.memb.i.

Paulus ante ſui ꝯuerſionē dicebatur ſaulus.Et ſynagogā q̄druplr̄ emulabať.ibidem memb.iiij.ꝑ totū

Pauli viſio in raptu fuit in aliq̄ ſilis viſioni beatoꝝ.ſer.xiiij.in fine ante mēbra.
Pauꝑtas habeẗ q̄druplr̄.ſer.lv.mēb.v.
Peccatoribꝰ duo ſunt neceſſaria ad ſalutē ſermone.xliiij.poſt p̄ncipiū.
Pena pōt duobꝰ mōis ꝯſiderari.ſ.lx.mē.iij
Pena defuncti diminuiẗ ꝑ viuent̄ ſatiſfactionē:ſ; nō totaliẗ tolliẗ.ibidē mē.vi.
Penitētes habuerūt ſociā ſcȝ dn̄am ſollicitam in veſtiment̄ hūilitat̄ aſperitat̄ aſcendentes in domū dn̄i.ſer.lx.mem.vij.
Penitentiū cantꝰ:coronatio ⁊ aſſecuratio de ip̄oꝝ glīa.ibidē in fine.
Penitētia ꝑfecta req̄rit q̄ttuoꝛ.ſ.xlij.mē.ij
Penitētiā ꝑfectā impediūt q̄ttuoꝛ.ibidem
Penitētiā ꝑfectā ꝯcomitāẗ.iiij.ibid̄ circa fi.
Penitētibꝰ ſex ſūt neceſſaria ad iuſtificationē.ſer.xxxiiij.memb.xv.
Perfectꝰ fit q̄s duplr̄.ſer.lxij.poſt p̄n.
Perfectoꝝ exercitiū adiuuaẗ ex alioꝝ ſocietate dupliciter.ibidem.
Perfectꝰ ſeruꝰ xp̄i q̄d dȝ hr̄e.ſer.ij.mem.v.
Perfectio v̄a habeẗ ī q̄ttuoꝛ.ibidē poſt p̄n.
Perfectōis q̄ttuoꝛ gr̄a.ſer.xxxvij.memb.v.
Perſeuerātia ꝯſiſtit ī q̄ttuoꝛ.ſ.xiij.mē.iiij.
Petrꝰ fuit eccl̄ie xp̄i paſtoꝛ excellentioꝛ q̄ꝫ moyſes ſynagoge.ſer.xxxix.in p̄nci.
Petrꝰ exaltaẗ ſuꝑ angelos.ſer.xviij.mēb.i.
Petrꝰ crucifigiẗ euerſe.ſer.xxxix.mem.vi.
Petri ſublimitas in iudicio.ibidē mēb.vij.
Petri amoꝛ in xp̄m.ibidē mēb.iiij.
Petri oꝑatio fuit efficax.ibidē.mem v.
Petrū quō xp̄s plꝰ dilexit in q̄ttuoꝛ q̄ꝫ iohānem.ſer.xviij.ante mēbra
Petrꝰ martyr p̄dicatoꝛ ſuꝑauit certamina diaboli q̄ttuoꝛ modis.ſer.xxviij an̄ mēb.
Petrꝰ martyr diciẗ roſa.xxx.folioꝝ.ibidem memb.i. Idem diciẗ flos pulchritudinis. ibidē ꝯſequenẗ. Ideȝ a deo martyr cōſecratus p̄dixit quattuoꝛ.ibidē folio roſe.xxiiij. Idē xp̄m imitatꝰ ē in trigīta ꝑfectiōibus. ibidē memb.ij.vide plura ꝑ totū.
Pietas q̄d ſit ⁊ q̄d faciat.ſmone.iij.mēb. iij.in p̄ncipio
Populꝰ ſctōꝝ venit in ſpū in tēplū ad agendum deo gr̄as.ſer.xv.mem.v.
Poteſtatū oꝛdo quō interp̄taẗ: ⁊ q̄ de eo ceciderūt.ſer.lx.memb.v.
Puelle beatam v̄ginē in annūciatiōe infoꝛmātes ſunt duodecim.ſer.xxiij.mēb.iij.
Pugna alicuiꝰ qualiẗ pōt appellari foꝛtiſſima.ſer.iij.memb.vij.
Puritas ē quadruplex.ſer.xv.poſt p̄n.
Philippꝰ ꝑ ſcythiā euāgeliū xp̄i p̄dicās q̄ttuoꝛ mirāda fecit.ſer.xxix.mēb.iij.
Philippꝰ ⁊ iacobꝰ cōputanẗ inẗ ap̄los quadrupliciẗ.ibidē mem.v.
Philippi ſcītas pȝ ex quattuoꝛ.ibidē mē.i.
Itē eiꝰ bonitas pȝ ex q̄ttuoꝛ.ibidē mēb.ij.
Itē eiꝰ paſſio fuit mltiplex ibidē mēb.iiij.
Philoſophia exp̄mit ſanctā trinitatē.ſmo. xxxv.memb.vij.
Phinees defenſio.ſer.xxviij.mēb.i.poſt p̄n.
Plenitudo quadruplex ſer.vi.memb.ij.
Precepta dei data ap̄lis p̄nt intelligi duplr̄ ſermone.lviij.memb.ij.
Predeſtinatio q̄d p̄ſupponat:⁊ quot ad eā cōcurrāt.ſer.lix.mēb.i.
Predeſtinatoꝝ octo oꝛdines.ibidē ꝯſeq̄nẗ
Predeſtinatōis effectꝰ.ſer.lxij.mēb.viij.
Predeſtinatio electoꝝ per quā eoꝝ ſcītas cōfirmaẗ req̄rit q̄ttuoꝛ.ſer.xix.mēb.i.
Predeſtinatio ꝯſideraẗ duplr̄.ſer.xxxi.poſt p̄ncipiū ad longum.
Prelatoꝝ bn̄dictio cōſiſtit in v̄tutū honeſtate.ſer.lxiij.memb.x.ꝑ totū.
Principatuū oꝛdo quō interp̄taẗ: ⁊ q̄ de eo ceciderūt.ſer.lx.memb.v.in p̄nci.
Prodimēta ad ſeducēdū mulieres ſūt ſeptē ſermone xlij.memb.i.
Profeſſi tria debēt ſeruare.ſer.xlvij.mēb.x.
Propheta q̄s ⁊ v̄n dr̄.ſer.lv.mem.iiij.
Prophete acq̄ſiuerūt celeſtē gloriā ꝑ oꝑis locationem ⁊ ſeruitij retributionē.ſer.lix. memb.v.ante mediū.
Prophete habuerūt ſociā prudētiā in veſtimentis luciſſimis aſcēdētes ī domū dn̄i ſermone.lx.memb.ij in medio.
Prophetarū cantꝰ:coronatio ⁊ aſſecuratio de ip̄oꝝ glīa.ibidē poſt mediū.
Prophetarū bn̄dictio ꝯſiſtit in intelligētie claritate.ſer.lxiij.memb.iiij.ꝑ totū.
Quadrupliciẗ inueniẗur veſtigiū trinitat̄ in q̄libet creatura.ſer.xxxv.memb.viij.
Quattuoꝛ ſunt oꝛdines veteris teſtamenti ſer.i.⁊ mēb.i.circa mediū.⁊ q̄ttuoꝛ noui teſtamēti.ibidē conſequenẗ.
Quattuoꝛ modis aliq̄ ſcīficanẗ.ſer.ij.m̄.i.
Quattuoꝛ ad angelos ꝑtinēt q̄ ſpūſſanctꝰ docuit eos.ſer.xxxiij.memb.i.
Quattuoꝛ nos impediūt a fructu redēptōis a quibꝰ debemꝰ egredi.ſer.xxxi.mem.iij.
Quattuoꝛ cōcurrūt ad bonū publicū agendum.ſer.xxi.in medio ante membra.

Quattuoꝛ ỽtutes viderũt iuuenē ſedentē ad dextris.ſer.xxi.ij. memb.i. Itē quattuoꝛ angeli ſimilit.ibidē memb.ij.
Quattuoꝛ ꝓrogatiue aplorꝝ.ſer.xliiij. mēb. v. Similit ⁊ ꝯfeſſorꝝ.ibidē memb.vij.
Quattuoꝛ ſũt q̄ maiores noſtros magnos fecerũt.ſer.lvij.memb.iiij.
Quattuoꝛ reſpicit modeſtia.ſer.lviij.mē.iij.
Quattuoꝛ ſunt angeli ob quadruplex miniſteriũ grē cōfortantꝗ homīes.ſermone.liij. membꝛo q̇nto in ꝓnci.
Queſtio vtrũ innocens an penitēs magis obliget deo:⁊ vter eorꝝ maiorē grām recipiat.ſer.xlvij.memb.i.per totũ.
Queſtio an meliꝰ ſit ꝙ ſeruiēs deo probetur tēptatiōibꝰ vel ꝯſolatiōibꝰ.ſermone.xlvij. membro.xij.in ꝓnci.
Que ſint conſiderāda in acceptōe alicuius ad epiſcopatũ.ſer.xxi.poſt ꝓnci.
Queſtio an ad gn̄is hũani poſt lapſuꝫ reparationem cōgruũ fuerit ſubſeq̄ verbi dei incarnatōnē.ſer.xxiij in ꝓn.
Queſtio an mulier peccatrix q̄ vnxit pedes xp̄i ſit ſoroꝛ lazari.ſer.xlij.poſt ꝓnci.
Queſtio an eccleſiaſtica ierarchia ſplēdidioꝛ fuerit ex beati auguſtini cōuerſione:ꝙ angelica ierarchia ex primi angeli gratioſa ꝑfectione.ſer.xlix.in ꝓn.
Queſtio an ſanctitas xp̄iane religionis ſit cerimonijs dedicatiōis.ſer.xlti.in ꝓnci.
Quinqꝫ effectꝰ grē.ſer.xxvi.ante mēbra.

Rationes eorum de quibꝰ angeli illuminant ꝑn̄t tripliciť cōſiderari.ſer.liij.mem.i.
Raptꝰ fuit paulꝰ ad viſionē diuine eſſentie ſermo.xiiij.poſt ꝓncipiũ.
Raptꝰ mētis hũane ad ꝯtemplationē diuine veritatꝭ fit quattuoꝛ modis.ibidē.
Raptꝰ pauli fuit ſicut moyſi.ibidē.
Raſura capitis ſctī petri quō facta eſt ⁊ q̄re ꝯſequent obſeruata.ſer.xviij.memb.vi.
Recōciliandi deo q̄ modi antiquitꝰ fuerunt ⁊ quō cōſummati ſunt.ſer.ix.memb.i.
Reconciliatōe peccatorꝝ euacuatũ eſt ſcādalũ crucis.ſer.xxx.memb.ix.
Redemptōis coronā q̇s portauit.ſer.xxxi. membꝛo.iij.in ꝓnci.
Regimen venetorꝝ inť politias xp̄ianoruꝫ preualet.ſer.xxvij.memb.v.
Regnũ celorꝝ octo generibꝰ electorꝝ ē a deo legatũ.ſer.lix.memb.ij.poſt ꝓn.
Regnũ dei habeť dupl̄r.ibidē memb.viij.
Regnũ dei octo modis acq̄riť.⁊ quō beatꝰ anthoniꝰ acq̄ſiuerit.ſer.xi.poſt ꝓnci.
Regula certātiũ.iiij.hꝫ ca.ſer.xxvi.mēb.ij.
Religio ordinať ad quatuoꝛ.ſer.xi.mēb.i.
Religio ꝑdicatorꝝ cōmēdať q̄ ad quattuoꝛ ſermo.xliiij.añ mēbra. In mēbris aũt eiuſdem ſmonis valde mlťa ⁊ pulchra habēť
Religio ⁊ vita btī dn̄ici aſſimilať rōnalibꝰ diuerſis.ſer.xliiij.memb.ix.in fine.
Religioſe viuētes ⁊ quattuoꝛ obſeruātes ſunt ſicut angeli dei.ſer.liiij.mēb.i.
Religioſorꝝ bn̄dictio ꝯſiſtit in obſeruantie facilitate.ſer.lxiij mēb.ix.
Relinq̄ndꝰ ē carnal affectꝰ.ſer.xlvij. mē.ix
Res pōt.iiij.modis ꝯſiderari.ſer.xxxv.m̄.i.
Reſurrectio xp̄i fuit glioſa ꝙtũ ad q̄ttuoꝛ.ſer.xxiiij.poſt ꝓnci. Et fuit varijs reuelata vt pꝫ ibidē in mēbris poſitis
Rhetorica exꝓmit ſanctā trinitatē. ſmone xxxv.memb.vij.poſt ꝓnci.
Retributōis corona portať.ſer.xxxi.mē.vi.
Roſa rubens q̇s dicať.ſer.xxviij.in ꝓn.
Roſa.xxx.foliorꝝ ỽtutũ.ibidē.memb.i.

Salomon floꝛuit virtute ſapiē ⁊ charitatꝭ.ſ.xxv.m̄.i.
Salomonis gubernatio.ſermone.xxviij.memb.i.folio roſe.xviij.
Samuelis illuminatio.ibidē.fo.roſe.xv.
Samſonis moꝛtificatio.ibidē fo.roſe. xiiij.
Sancti p̄res in lymbo ꝯfortanť ꝓpť q̄ttuoꝛ.ſer.xxxviij.mēb.viij.ꝑ totũ.
Sanctificatio fit q̄druplicit.ſer.ij.mēb.i.
Sapiētia mlťiplex in aplīs.ſer.liiij.in ꝓn.
Sapiētia ſumiť q̄drupl̄r.ibidē.poſt ꝓn.
Sathan conabať extinguere ſapiām in ꝓphetis.ſer.lx.mēb.ij.in medio.
Satiſſactio fit dupl̄r.ſer.xxiij.poſt ꝓn.
Seraphin ordo quō interꝑtať:⁊ q̄ ex eo ceciderũt.ſer.lx.memb.i.
Seruire deo vbi ſit meliꝰ.ſer.xlvij.mēb.viij.
Seruire deo vtrũ ſit meliꝰ cum voto an ſine voto.ibidē memb.x.in ꝓnci.
Septē diſponũt hoīem ad ſuſceptionē ſpiritusſcti.ſer.xxxiiij.memb.xij.
Similitudo inť deũ ⁊ aīam noſtrā attendiť penes q̇ncꝫ.ſer.lxiiij.memb.i.
Symeon venit in tēplũ ꝓpť gliſicationeꝫ quadruplicē.ſer.xv.memb.iij.
Symeonis onie filij interꝑtatio.ſer.xxviij. memb.i.folio roſe.xxviij.
Symon interꝑtať obediēs aīi ⁊ Thadeo creature obediebāt.ſer.lviij.memb.iiij.

Symonis ⁊ iude vigilātia appuit circa q̄ttuor.ſer.lviij.memb.vij. Eorūdē diligentia appuit circa q̄ttuor.ibidē mē.viij. pl'a pulchra de eiſdē vide ibidē in mēbris.
Socialis vita qb' neceſſaria eſt ad exercitiū pfectiōis.ſer.xi.memb.iij.in medio.
Societas tota periclitat̄ q̄nq3 pp̄ter pctm̄ vni'.ſer.xxxviij.memb.iij.in p̄ncipio
Societas bona q̄ttuor req̄rit.ibidē in fine
Solitaria vita qb' cōuenit.ſer.xi.memb.i.
Sciētia noſtra in hac vita patit̄ triplicē defectū.ſer.lix.memb.iij.Erit aūt in patria clara:pfecta:⁊ a deo infuſa.ibidē
Subiectū btitudīs a diuerſis diuerſimode eſt poſitū.ſer.lix.memb.iij.in p̄ncipio
Sublimitatē magnā q̄s habebit ī iudicio.ſermo.xxxix.memb.vij p totū
Suffragia quō valēt.ſer.lxi.mē.vi.in p̄nci. Et q̄ op' ſuffragij factū p aliquo pōt dupliciter ꝯſiderari.ibidē in medio
Suffragiox valor pēſat̄ ex duob'.ibi.m̄.vij
Sponſa adueniēte die deſponſationis d3 ſe ornare multipl'r.ſer.xij.memb.ij.
Spūſſctūs intrauit p ſcdam portā in ciuitatē dei.ſer.lix.poſt p̄ncipiū
Spūſſctūs varios varia docet vt declarat̄ ſermone.xxxiiij.p ſingula mēbra
Spm̄ pphetie q̄s mereri pōt pp̄ter q̄ttuor ſer.xlvi.memb.iij.in p̄ncipio
Stat' mūdi ſunt q̄ttuor.ſer.xliiij.memb.i.
Stella mag' apparēs q̄lis fuit.ſer.x.mēb.i.
Stephanus d̄r nat' in celo.⁊ alia multa in ſmone.vi.inuenies.⁊ p̄cipue qualis fuit viſio eius.in principio

Tabernario mulier vana eſt diſſimilis.ſer.xlij.memb.i.
Taciturnitas eſt comes tparātie ſermone.xi.membro.v.in fine
Tact' hoīs btificabit̄ in pſone xp̄i ꝯtrectatione.ſer.lix.memb.iij.
Temperantia qualis virt' ſit:⁊ que ſint ei' comites.ſer.xi.memb.v.
Tēptatio ē q̄druplex.ſer.xi.memb.ij.
Temptat' eſt btūs anthoni' quattuor modis.ibidem ꝯñter
Temptatio ſiue pſecutio eccl'ie a dyabolo p̄cipue ꝯ adā eſt multiplex.ſermone.xvi.membro.iiij poſt principium
Tp̄us hoīm refectiōe indigētiū eſt triplex ſermone.xxxvi.memb.iiij.in p̄ncipio
Terremot' ſolet fieri pp̄t quattuor cauſas ſermone.xli.memb.ix.poſt principiū
Tolerande ſunt aduerſitates ppt̄ quattuor.ſer.xiij.memb.vi.poſt principiū
Thomas ap'ls quō interp̄tat̄:⁊ an mag' nob' pfuerit ei' tarditas ad veritatē fidei q̄ aliorum credulitas.ſermone quarto in principio.
Thomas ap'ls ſanauit multos q̄druplicit̄ ſermone.iiij.memb.v.p totū
Thomas ap'ls ꝯuertit quattuor gn̄a hoīz.ibidē ꝯñter
Thome ap'lo xp̄s quattuor oñdit.ſermōe quarto añ mēbra circa mediū
Thome ap'li firmitas fuit magna.ibidem memb.vi.p totū.vbi pl'a de eo
Thomas de aq̄no obtulit multos libros in quibus ip̄e excellit duodecim ſapiētes veteris teſti.ſer.xx.memb.i.
Thomas de aq̄no fuit lux mūdi ad vievalorez.ibidē memb.iij.
Thomas de aq̄no fuit q̄druplici corona coronat'.ibidē in fine
Tranſlatiōes q̄ inueniunt̄ in ſacra ſcriptura ſunt quattuor.ſer.vij.memb.viij.
Tres ſunt v̄tutes ad boni inchoationē ⁊ tot ad mali expulſionem:⁊ due ad meritoriā actionē.ſer.xxvij.memb.ij.
Tres ſunt ſpecies p̄ncipādi inter quas tertia eſt optima propter quattuor rationes ſer.xxvij.memb.v.ante mediū. Ubi multa de eiſdē ſpecieb':⁊ de venetox p̄ncipatu ꝯñter dicuntur
Tres fuerūt ap'li de terra xp̄i.andreas petrus ⁊ philipp'.ſer.i.memb.iiij.
Tres viri in camino ardētis charitat' qui ſunt.ſer.xliiij memb.i.in p̄ncipio
Trinitas diuinarū pſonarū figurata eſt in pphetis.ſer.xxxv.memb.v.
Trinitas ſctā exp̄mit̄ p varias ſcientias.ibidē memb.vij.p totū
Trinitatis fides exigit̄ ad explicite credendū myſteriū xp̄i.ſer.xxxv.in p̄ncipio
Trinitatis fides occulta erat ante aduētū xp̄i.ibidē ꝯcl'one tertia
Trinitat' fides manifeſtata ē poſt aduētū xp̄i.ibidē ꝯcl'one quarta
Trinitat' myſteriū nouerūt pphete.ibidē membro.vi.p totū
Trinitat' myſteriū docēt ap'li.ibidē mēbro ix.p totū
Trinitat' myſteriū p̄figuratū eſt a q̄ttuor pphet' p̄ncipalib'.ibidē memb.xi.
Trinitat' fides ē nob' nc̄ria tripl'r.ibidem memb.xij.poſt p̄ncipiū

Trinitatis myſteriũ oſtendũt tria miracula.ſer.xxxv.memb.x.p totũ
Triplicit͛ aliq̄d cognoſcit͛.ſer.xvi.poſt p̄n.

V Anitas eſt multũ deteſtãda.ſer.xlij.memb.i.
Vanitas q̄ ꝯſiſtit in exceſſu caude mulierũ ꝓhibet͛ ꝑꝑt͛ multa.ibidẽ.In q̄bus exceſſib⁹.xij.oſtendunt͛.ibidẽ
Vanitas h̄z in capite ſuo coronã.xij.ſtultitiarũ.ibidẽ in fide
Vanitatẽ ſuꝑbie reprobat diuina electio.ſer.xliij.memb.i.an̄ mediũ
Verbo dei p̄t q̄s q̄druplr̄ aſſimilari.ſer.lv.memb.i.in principio
Veſtigiũ ſcẽ trinitatꝭ relucet in q̄lib3 creatura qdruplr̄.ſer.xxxv.memb.viij.
Viatoꝝ ad refectionẽ ſacramẽti corporis xp̄i vocatoꝝ eſt triplex d̄ria.ſer.xxxvi.mẽbro.iiij.poſt principiũ
Victoria virginũ eſt maior q̄ꝫ angeloꝝ.ſermone.lxiiij.mẽ.ij.⁊ ſer.xvij.memb.i.
Vincẽti⁹ fuit ver⁹ xp̄ian⁹ quattuor modis.ſer.xiij.memb.i.in fine
Vincẽti⁹ habuit ꝯſtãtiã ex plurib⁹ auxilijs ſer.xiij.memb.v.in fine.Et de quadruplici ei⁹ certamine vide ibidẽ
Vincẽtij britudo oñdit͛ ibidẽ memb.viij.
Virgo oppſſa ꝑ violẽtiã nõ amittit aureolã v̄gitatꝭ.ſer.iij.memb.vi.in fine.
Virgo xp̄m in corde ſuo iugiter exaltat q̄ttuor mois.ſer.xli.poſt principiũ
Virgitas cõꝑat͛ luci.ſer.iij.memb.ij.
Virgitas h̄z q̄ttuor excellẽtias.ſer.lxij.mẽbro.vij.ꝑ totũ
Virgitas cõmẽdat͛ q̄druplr̄.ſer.xli.p⁹ p̄n
Virgitas req̄rit maxie v̄ecũdiã.ibidẽ
Virgitas ꝯſeruãda req̄rit q̄ttuor ibidẽ
Virgitas q̄ttuor facit.ibidẽ
Virgitas ẽ diligẽda ꝑꝑt͛ q̄ttuor.ſ.xij.mẽ.i.
Virgitatꝭ theʒaur⁹ inuenit͛ q̄ttuor modis.ſer.vij.mẽ.iij.ꝑ totũ
Virgitates ꝯſecrate ſiu ſacramento matrimonij ſunt q̄ttuor.ibidẽ
Virgitatꝭ q̄ttuor comites xp̄s in ſe h̄uauit.ſer.xli.poſt p̄ncipiũ
Virgĩes acq̄ſiuerũt celeſtẽ gl̄iam ꝑ gratuitã donationẽ.ſer.lix.memb.v.in fine
Virgĩes ſcẽ habuerũt ſociã vnã.ſ.prudentiã in veſtimẽtꝭ ſctitatꝭ ad domũ dñi aſcẽdentes.ſer.lx.memb.vi.
Virginũ ſanctarũ cant⁹ coronatio ⁊ de ipſarum gl̄ia aſſecuratio.ibidẽ in fine
Virginũ b̄ndictio ꝯſiſtit in ꝯtinentie puritate.ſer.lxiij.memb.vij.ꝑ totũ
Virtutes theologice ſunt tres.ſer.xxxv.mẽbro.xij.in principio
Virtutes theologice ſunt nob neceſſarie q̄ ad trinitatẽ.ibidẽ vſq3 ad finẽ
Vita ſolitaria aſſumit͛ q̄druplr̄.ibi.p⁹ me.
Vita ſolitaria an perfectior ſit ſociali.ſer.xlvij.an̄ mẽbra ꝑ totũ
Vitã imortalẽ eẽ poſt hãc vitã ꝓb ãt multi ſer.lxi.poſt p̄ncipiũ
Vita ſp̄ũalis eſt ꝯformis vite corꝑali.ſermone.xxxvi.ſtatim an̄ mẽbra
Vita eterna nõ põt acq̄ri ex puris naturalibus vt ꝓbat͛.ſer.lxiij.in p̄ncipio
Vita eoꝝ q̄ ad ſacros ordines eliguntur q̄lis debeat eẽ.ſer.xlv.memb.iij.
Vocatõ apl̄oꝝ a xp̄o facta deprauat͛ ꝑ porphiriũ triplr̄:cui⁹ ꝓbatiões improbantur pulchre ſer.i.in p̄ncipio
Volũtati dei perfecte obedit͛ quo ad quattuor.ibidẽ in fine
Volẽs ad celeſtes nuptias cũ ieſu xp̄o ingredi ꝑ.xij.portas ingrediat͛ q̄ notat͛ ſer.lvij.poſt p̄ncipiũ
Vocatio alicui⁹ ad apoſtolatũ qualr̄ ſit facta.ſer.lij.an̄ mẽbra ꝑ totũ
Vox ꝑfecta q̄lis ſit.ſer.l.memb.vi.
Una res ſequit͛ aliã triplr̄.ſer.i.an̄ mẽbra
Urſula collegio ſue ſocietatꝭ meruit aureolam dedicare xp̄o v̄gitatꝭ.ſermone.lvij.in principio
Urſula habuit ſecũ famulatũ q̄nq3 puellarũ.ſer.lvij.memb.i.poſt p̄ncipiũ
Uſus rei q̄d iportat.ſer.xxvij.in p̄ncipio
Utrũ electos aſſumi ad ordĩes angelorum ſic ꝯueniat vt decimũ ordinẽ ſeorſum poni nõ deceat.ſer.lx.in p̄ncipio

X P̄us tanq̄ꝫ ſponſus in chorea celeſti ducit ⁊ precedit ſanctam ſocietatẽ oĩum electoꝝ.ſer.lix.memb.vi.
Xp̄us in chorea cantat dulciſſimam cantilenam cuilibet ordini ſanctorum: ⁊ a quolibet ordine viciſſim reſpondetur.ibidem poſt principium
Xp̄us intrauit ꝑ primã portã in ciuitatem dei.ſer.lix.poſt p̄ncipiũ
Xp̄us ẽ vita ⁊ virt⁹ nr̄a.ſer.xlvij.memb.iij.
Xp̄us ieſus venit in tẽplũ in ſpũ ad oblationẽ.ſer.xvi.memb.ij.in p̄nci.⁊ hoc ꝑpter quattuor.ibidem

222

Xp̄s poſt ſuā aſcenſionē multis ſanctis apparuit ſermone.xiiij mem.iij.
Xp̄s anteq̄ aſcēdit venit ad diſcipulos ad cenaculū vbi fecit quattuor. Et deinde cū comitiua.cxx.hoīm venit ad mōtem oliueti vbi etiā quattuor fecit.ſermone.xxxiij.membro quarto.
Xp̄s manducat ad refectionē vite ſpūalis ſermo.xxvi ante membra.
Xp̄s cōuerſat⁹ fuit recte ꝛ ſm legem ꝓpter quattuor.ſer.lx.ante membra.
Xp̄s aſcendit in celū ꝓpria ꝟtute.ſermone xxxiij.ante membra.
Xp̄i aſcenſio iuſtis fuit vtilis ꝓpt quattuor ibidem memb.v.p totū.
Xp̄i aſcenſio facta eſt videntibus purgatis quos de lymbo eduxerat.ibidem mēb.vij.
Xp̄ianus verus q̄s ſit.ſer.ij.memb.vi.
Xp̄ianus volens ſuſcipere ſacramentum corporis chriſti deb; ſe p̄parare quadrupliciter.ſer.xxxvi memb.vi in fine.
Xp̄iani viderūt gloriā dn̄ice incarnatiōis.ſermone.v.memb.vij.
IOſeph quomodo interpretat.ſer.lvij poſt p̄nci.
Yoſeph vidit gloriam dn̄ice incarnationis ſer.v.memb.ij.
Ydoloꝝ pontifices ſuſcitauerūt ſeditionē in populo in morte ſancte agnetis.ſermone xij.memb.v.in fine.
Ydola egypti ſubuerſa ſunt ī natiuitate xp̄i ſermo.v.memb.vij.in fine.
Ydolatrantiū conſuetudo.ſermone.xxxvi.poſt p̄ncipium.
Ymago diuina adeo offuſcat in peccatoribus q̄ vix a deo cognoſcit.ſermone.ij.mēbro.iij.in fine.
Ymago trinitat eſt in angelis q̄ ad quattuor.ſer.xxxv.memb.ij.p totū.
Ymago deeſt in ip̄a natura angeli impreſſa.ſermo.xxxiiij.memb.i.in p̄n.
Ymaginatio vehemēs fuit cauſa impreſſionis ſtigmatū in corp⁹ ſcti franciſci.ſer.lv.memb.i poſt p̄nci.
Ymolatio agni paſchalis figurabat ymolationē xp̄i.ſer.xxxvi.memb.ij.
Ypocritarū.xxv.gn̄a.ſer.lviij.memb.iij.
Ypocritarū fiducia.ſer.xiij.memb.iij.
Yſaac vidit gloriā diuine īcarnatiōis.ſer.v.memb.ij.circa mediū.
Yſaac profeſſio.ſermone.xxviij.membro p̄mo.folio roſe q̄nto.
Yſaias ſeu eſaias vidit gloriā incarnatiōis xp̄i.ſer.v.memb.iij.circa mediū.
ZAcharias propheta vidit gl'iā dominice incarnatiōis.ſer.v.mēb.iij.in fine.
Zacharias pat iohānis baptiſte vidit etiā hanc gl'iam.ibidē.memb.iiij.in fine.
Zacharias pat iohānis baptiſte q: dubitauit plagā incurrit.ſer.xxxviij.memb.i.
Zabulon quō interp̄tat.ſer.lvij.an̄ mēbra.
Zorobabel dicit edificaſſe templū dn̄i.ſer.vlti.memb.i.circa finē.
Zorobabel reſtauratio.ſermone.xxviij.mēbro p̄mo:folio roſe.xxv.

Finis tabule.

Aurea de ſanctis Utini preconia vatis
Deq; incarnati ſolenni lumine verbi
Lugduni impreſſit Trechſel bn̄ terſa iohēs
Anno dn̄i.M.cccc.xcv.die.xiij.Martij

Huius operis.a.b.c.d.e.f.g.h.i.k.l.m.n.o.p.q.r.ſ.t.v.x.y.z.A.B.quaterna.C.D.terna.E.vero q̄nternū eſt.

8441.

Iste liber comparatus est a fra Thom de Zuphania a fra

Ioannes Maino [illegible] 1721

fermo fermū ferman

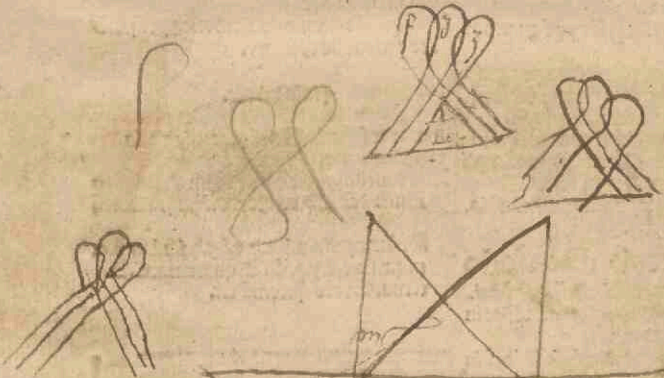

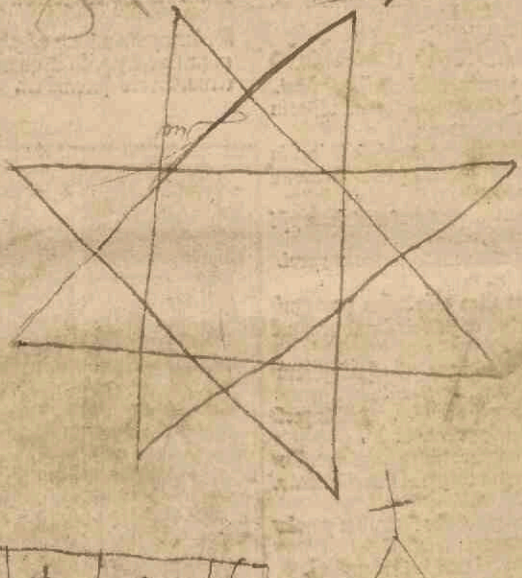

4	9	2
3	5	7
8	1	6